

COLLECTANEA
DOCTORVM,
QVI

Suis in operibus Concilij Tridentini loca referentes, illorum materiam incidenter tractarunt, & varias quæstiones in foro Ecclesiastico versantibus maximè vtiles & necessarias deciderunt.

Omnia ex eorum libris fideliter desumpta, & suo cuique loco distributa, ac ad mentem decretorum sacrarum Congregationum Concilij Trid. & Indicis librorum prohibitorum Decisionibus, quæ ementito nomine Congr. in lucem prodierant, relegatis, diligenter expurgata,

Per AVGVSTINVM BARBOSAM I. V. D. Lusitanum, Protonotarium Apost. & insignis Ecclesiæ Vimaranensis Thesaurarium Maiorem.

Ex legato

Illustriss. Cocini

LVGDVNI,
Sumptibus LAVRENTII DVRAND.

M. DC. XXXIV.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

ILLVSTR.MO ET REVER.MO

D. D. FR. ANTHONIO DE SOTOMAYOR,

ARCHIEPISCOPO DAMASCI,

A CONFESSIONIBVS, ET CONSILIO Status Regis Catholici PHILIPPI IV. Magni, in Regnis Hispaniarum Supremo Fidei Inquisitori, & Bullæ S. Cruciatæ Commissario Generali, &c.

AVGVSTINVS BARBOSA S. D.

VOD in templorum vestibulis Ægyptios antiquitùs factitasse, memoriæ proditum est, illud in hoc mei Voluminis aditu vsurpare, sub felicissimis tuis auspiciis, ILLVSTRISSIME, ET REVERENDISSIME DOMINE, *conuenientissimum duxi. Sphyngis effigiem in iis collocasse, eruditissimus docet Synesius orat. de regno, vbi eorum consuetudinem fideli*

accuratæ considerationis trutina examinans, arcanum virtutis præstantissimæ symbolum illi inesse deprehendit. Sphinx enim, qua parte bestia est, robur; qua verò parte homo est, prudentiam significat. Firmissimum *autem, inquit ille,* id propugnaculum est, in quo cum animi prudentia vis, & potestas coniungitur: quæ si mutuò dissocientur, & inconsideratæ vires, & imbellis prudentia leui negotio superantur. *Tale mihi præsidium quærere in animo habui: nec me spes fefellit: quamprimùm enim communi voto respondendi cupidus, quo mearum Remissionum super Tridentinum Concilium correctio non minùs auidè flagitatur, quàm vtiliter amplexæ olim fuerint, labore gemino, & nouo vsus stylo, adeóque à Pij IV. mente non abhorrente,* Collectanea in eandem Tridentinam Synodum, *in lucem edere statui, in te animi aciem intendens, ex summa tua autoritate singulare subsidium, ex condita tua grauitate summam defensionem, ex incredibili tua sapientia fidele patrocinium, ex commemorabili tua pietate maximè optatam securitatem, atque ex reliquis tuis penè innumeris gratiæ, naturæq; dotibus fortissimum præsidium me consequi posse non dubitaui: nam, quas in Magistratu Cassiodorus requirebat partes, nempe, vt esset innocentiæ templum, temperantiæ sacrarium, ara iustitiæ, has in te maximè eminere nemo non videt. Quapropter Opus hoc meum tuæ tutelæ humillimè eò lubentiùs committo, quò firmiùs credo, fore vt plùs reuerentiæ maleuolorum, obtrectatorúmque voluntates ex virtutibus tuis concipiant, quàm metus, terrorísque Thebana Sphynx, ænigmata sua non ritè soluentibus iniecerit. Quis enim hæc,*

vt

vt tua ſumpſeris, illis aduerſabitur? Quis tam maleuolè inuidus, aut tam inſignitè improbus tua cura relicta mordere, aut pungere, aut quid tenebrarum iis offundere audeat? Imò quis eadem pleno ore non laudabit? Illud certè mihi de tua in me beneuolentia polliceor, vt quemadmodum illuſtrem tuorum egregiè factorum memoriam omnes excipient anni conſequentes; ita mea, in tua nixa, nunquam à poſterorum animis excidet, ſempérque ab eximio immenſa tua gloria ſplendore collucebit. Audacia tamen ſpeciem mea præ ſe fert neceſsitas: at tua facit ſingularis humanitas, & in litteratos omnes innata propenſio, vt ad te non liberiùs ſolùm, verùm etiam audaciùs adeam, & in tuas grauiſsimas curas proiecta quaſi verecundia irrumpere non verear. Accipe igitur, PRÆSVL HVMANISSIME, *meas has lucubrationes, & praſta, vt habituræ ſemper illæ ſint in tua ſapientia perfugium, in beneficentia ſolatium, in amplitudine ornamentum. Vale. Vlyſsipone Kalendis Aprilis,* 1634.

ERVDITO D.

D. AVGVSTINO BARBOSÆ, V. I. D.

IN OPVS,

COLLECTANEA DOCTORVM,

INSCRIPTVM,

EPIGRAMMA.

QVIS tibi inexhauſti, docte Avgvstine, laboris
Limes erit? quo vis claudere fine libros?
Num ſatis eſt tot iã exegiſſe Volumina, quorum
Ætas doctrinam non abolebit edax.
Omnibus in terris Operum numeroſa tuorum
Copia noteſcit: viuis in ore virûm.
Deſine iam tandem: meritum modò gloria Nomen
Efferat, hócque inter cætera laudet Opus.
Floribus inſidunt vt apes, quò nectare cellas
Diſtendant dulci, gratáque mella premant:
Sic longam ſeriem Doctorum cogis in vnum,
Vno vt in intuitu cernere multa iuuet.
Nimirum, quoniam, Barbosa, amplecteris omnes;
Doctor pro multis, omnibus vnus eris.

APPROBATIO.

Approbatio.

NOs infrascripti in sacræ Theologiæ Facultate Magistri fidem facimus, perlectum à nobis Librum, qui inscribitur: *Collectanea Doctorum, qui super varia Concilij Tridentini incidenter tractarunt, Auctore* D. AVGVSTINO BARBOSA *Lusitano, V. I. D.* nihílque in eo Fidei orthodoxæ contrarium, aut dissonum animaduersum. Lugduni die 22. Decembris, 1632.

Fr. CLAVDIVS COCHET, Ord. Præd.

Fr. IOANNES PORTIER, eiusd. Ord.

SVMMA PRIVILEGII
Regis Christianissimi.

LVDOVICVS XIII. Dei gratiâ Galliarum, & Nauarræ Rex Christianissimus, singulari Priuilegio sanxit, ne quis per vniuersos Regnorum suorum fines, intra sex annos, à die finitæ impressionis computandos, imprimat, seu typis mandandum curet, & venale habeat Opus, quod inscribitur, *Collectanea Doctorum qui super varia Concilij Tridentini incidenter tractarunt, Auctore* AVGVSTINO BARBOSA, *I.V.D. Lusitano*, præter LAVRENTIVM DVRAND, Bibliopolam Lugdunensem, aut illos, quibus ipsemet concesserit. Qui secùs faxit, præter librorum confiscationem, quater mille librarum illatione mulctabitur, vti latiùs patet in litteris datis Bellocairi, 10. Iulij, 1629.

Ex mandato Regis

Signatum

COVPEAV.

Desiit excudi 1. Iunij 1634.

INDEX

INDEX
Sessionum, & Capitum.

ẽ

SESSIO VII.

SESSIO XIII.

2. In

&

SESSIO XXIII.

8. Pœni

F I N I S.

COLLE

COLLECTANEA DOCTORVM,

Qui super varia Concilij Tridentini, incidenter tractarunt.

SESSIO PRIMA.

Decretum de inchoando Concilio.

1. E Conciliorum generalium auctoritate, & an illa errare possint, & ab alio quàm à Romano Pontif. congregari valcant, dixi latè *in collect. ad cap. Canones 15. dist.* 1. Concilia generalia an errare possint.

2. An Papa dispenset super Concilium generale? Affirmatiuè respondent, si de eo faciat expressam mentionem, & non sufficere clausulam derogatoriam Cott. *in memor. verbo clausula non obstante*, Rebuff. *in auth. habita, verbo examinatione, pag. mihi* 580. *cum seq. C. ne filius pro patre, & in praxi benef. tit. de dispensat. super defectu natalium, n.*24. Gutier. *pract. lib.*3 *q.*17. *num.*231. Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.*4. *collect.*1367. *prope finem*, Henriq. *in summ. lib.*13. *cap.*57. §.1. Zerol. *in praxi Episcop p.* 2. *verbo absolutio, vers. dico quinto*, Flores de Mena *var lib.*1. *q.* 0. *n.*50. Vesall. *decis.* 268. *num.*3. *p.*1. Vital. de Camban. *in tract clausul. pag.*11. *col.*1, *num* 2. Marc. Antonin. *var. resol. lib.*1. *resol.*58. *n.*6. Bonacin. *de censur. disp.*1. *q.*3. *puncto* 2. *num.*4. *in fine*, Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.*12. *cap.*13. *num.*154. *vers in causa. & rub.*11. *c. vlt. num.*27. Hieron. Fernandez de Ottero *in repet. cap.*1. *de iudic. à n.*10. Monet. *de commutat. vltim. volunt. c.*5. *à n.*165. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*397. *à num.*35 Fr. Emman. *quæst. Regular. tom.*1. *q.*8. *art.*10. *& tom.*3. *quæst.*36. *art.*2. *& quæst.*39. *art.*4. Azori *instit. moral. p.*2. *lib.*5. *cap.* 14. *q.*6. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 5. *num.* 2. Nicol. Garc. *de benefic. p.*4. *cap.*5. *num.*30. Ego ipse *de officio & potest. Episcopi p.*2. *alleg.*33. *num.*24. *& in tract. de clausulis vsu freq. claus.*82. *num.*13. Rot. *in Valentina decimarum* 8. *Februarij* 1588. *coram Orano, & in Con-* 2. Papa dispensat super Concilium generale si de eo faciat expressam mentionem.

cheni. exemptionis decimarum 13. *Martij* 1589. *coram eodem*, & *in eadem* 9. *Decembris* 1602. *coram Peña*, quas citat Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existentium lib.* 5. *cap.* 14. *num.* 16. & *lib.* 8. *cap.* 4. *num.* 6. vbi *num.* 7. aduertit, quòd in decretis Concilij Trid. vbi non reperitur expressum, quòd debeat fieri derogatio specifica, intelligitur facta ex clauf. *Non obstantibus constitutionibus Apost.* & aliis similibus clausulis generalibus, & citat Rot. *in causa* 5. *Angeli pensionis* 16 *Decembris*, 1594. *coram Illustrif. Card. Pamphilio, fer.* & *in Bononien. Prioratus* 9. *Iunij.* 1606. *coram Patriarcha Manzanedo*, de quo etiam Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 5. *cap.* 940. & 963. Ioan. Antonin. Massobr. *in praxi habendi concursum. req.* 17. *dub.* 4. *n.* 8.

Decretis Conc. Trid. derogatur per clauf. non obstantibus, &c.

3. Episcopus dispensat contra Concilium.

3. Episcopus verò an contra Concil. dispensare valeat? Negant glof. *verbo in ætate*, *in cap. cum dilectus, de elect.* Rebuff. *in tract. nomin. quæst.* 5. *num.* 30. Guttier. *de Iurament. confirm. p.* 1. *cap.* 51. *num.* 24. & *Canon. lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 10. Henriq. *d. c.* 57. §. 1. *litt. C.* Stephan. Gratian. *d. c.* 397. *num.* 33. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 31. *cap.* 27. *num.* 202. *in princip.*

4. Episcopus ex magna causa necessitatis, vel vtilitatis dispensat contra Concilium.

4. Sed an possit ex magna causa necessitatis, vel vtilitatis? Affirmant, Tiraq. *de pœnis tempor. in præfat. num.* 31. Lambertin. *de iurepatron. p.* 1. *lib.* 2. *art.* 19. *q.* 17. *princ. n.* 2. Cott. *in memorab. verbo Episcopus*, Brunor. à Sole *in locis communib. verbo dispensatio* 1. Rebuff. *in praxi tit. de dispensation. ad plura beneficia, ex n.* 30. Spin. *in speculo testament. glos.* 15. *princ. à num.* 8. Humada *in l.* 5. *glof.* 12. *in fine, vers. limitati, tit.* 5. *part.* 1. Sanch. *de Matrim. lib.* 2. *disp.* 40. *à num.* 2. Cened. *pract.* & *Canon. quæst. lib.* 1. *q.* 30. *à num.* 5. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 5. *n.* 179. Mich. Graff. *tom.* 1. *commun. opin. lib.* 1. *tit.* 2. *n.* 67. vbi resoluit, Episcopum posse dispensare super Concilium ex magna causa necessitatis, vel vtilitatis, quando Concilium vel permittit dispensare, vel loquitur impersonaliter, vel vetando, vel permittendo, vel imponendo aliquam pœnam.

5. Decreta omnia Cōc. Trid. continent decretum irritans.

5. An omnia decreta Concilij Trid. contineant decretum irritans? Affirmant per Constitutionem Pij IV. Flamin. Parif. *de resignat. benefic. lib.* 4. *quæst.* 9. *num.* 28. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glof.* 15. *n.* 37 Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.* 11. *cap.* 13. *n.* 109. Ioan. Franc. Fagnan. *in tract. de iustitia* & *valid. censur. p.* 4. *vers. Nono adducitur.*

6. Litteræ, & constitutiones contra. Conc. Trid. reducendæ sunt ad Ius commune.

6. Vtrùm autem litteræ & Constitutiones contra Concil. Trident. reducendæ sint ad Ius commune? Affirmatiuè proprio motu definiuit Gregorius XIII. prout attestatur Henriq. *in sum. lib.* 6. *cap.* 6. §. 6. *in glof. litt. R.*

SESSIO II.

Decretum de modo viuendi, & aliis in Concilio seruandis.

1. Spiritus sanctus Cōcilio generali legitimo assistit.

1. IN *Spiritu sancto legitimè congregata.*] Quòd Spiritus sanctus Concilio generali legitimo immediatè assistat, resoluunt Iacobat. *de*

*de Concil lib.10.art.1.num.*205. Aragon.*in 2.2.D.Thom.q.1.art.1.pag.*88. Marc.Anton.Genuenſ. *in practicab.eccleſ. quaeſt.*782.*n.*3. vbi quòd ſanctiſſimi Canones de inſtinctu Spiritus ſancti dicuntur conditi.

2. Concilia generalia auctoritate Papæ legitima congregata in Fidei,& morum definitione errare non poſſunt.

2. Vtrùm generalia Concilia auctoritate. Summi Pont. legitimè congregata ſeu confirmata,in Fidei,& morum definitione errare poſſint? dixi latè *in collect. ad c.Concilia, diſt.*17.

3. Concilio generali an omnes Chriſti fideles intereſſe debeant.

3. *Omnes, & ſingulos Chriſti fideles, &c.*] An omnes Chriſti fideles intereſſe debeant Concilio generali? Vide gloſ.vlt.& ſcribentes *in cap. vlt.de iis, quæ fiunt à Præl.* Iacobat. *de Concil. lib.1. art.2.* Turrec. *lib.3. ſum.cap.12. cum ſeq.* Alphonſ. Aluarez Guerrero *in theſauro Chriſtianæ Relig. c.*52. §.7. Rendina *in promptuario receptar. ſentent. tom.1. tit.19. num.*1. quorum magis communis eſt opinio ad vocem deciſiuam ſolùm Epiſcopos,aliósque ſuperiores Prælatos conuocari; cæteros tamen eos, & ſeculares intereſſe poſſe abſque deciſiuo ſuffragio. Vnde Imperator, Reges, ſeu eorum Legáti non ad diffiniendum aliquid ſuffragio,nec vt eorùm auctoritate,& poteſtate aliquid decernatur, in Conciliis intereſſe poſſunt, vt docent Ioan. Echi. *in locis communib. aduerſus Lutherum concl.2. de Concil.* Anaſtaſ. Germon. *de ſacrorum immunit. lib.2.cap.*12. Card. Bellarm. *in controu.4. lib.1. de Concil. cap.15. & 16.* Valdeſ.*de dignitate Regum,Regnorúmque Hiſpaniæ,cap.1.n.2.*

4. Epiſcopórum munus quale.

4. *Et quoniam oportet Epiſcopos eſſe irreprehenſibiles,&c.*] De munere Epiſcopali, & quæ ad illud rectè obeundum requirantur, latè dixi in meo tract.de Officio,& poteſt.Epiſcopi, *p.1.tit.2.gloſ.1. cum ſeqq. & de Iure eccleſiaſt. lib. 1. cap....* & videndus Sebaſt. Medices *in tract.de promouendis Epiſcopis*,& Claudius Iaius *in ſpeculo Præſulis*, Aloyſ.Nouarin. *in electa ſacra lib.3. excurſu 31. vbi num.*620. ita ait.Arrigant hîc aures Præſules, arrigant Sacerdotes, & dum in aliorum exemplum ſe in Eccleſia poſitos conſiderant, omnium notis ac characteribus inſcripti ſint, à vitiorum labe immunes ſint, vt iure à ſubditis reprehendi nequeant,nulliſque mali occaſio ſint.Talem requirit Epiſcopum Apoſtolus eùm ait: *Oportet Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe*, quæ verba expendit citato loco Petr. Damianus (*lib.2.epiſt.1.*) oſtenditque Epiſcopi veluti typi & ſigilli notas non eſſe pretioſa veſtimenta, ſed probos mores,& bona opera,cùm Epiſcopi finitio ſit, *Bonorum operum ſectator*, ſed S. Patrem audire præſtat. Conſideremus interea quid ſuper hac ſententia Prædicator egregius dicat: *Qui Epiſcopatum*,inquit,*deſiderat, bonum opus deſiderat*, hîc euidenter oſtenditur, nihil aliud eſſe Pontificem quàm boni operis ſectatorem: Non dixit bonam dignitatem, vel bonum honorem deſiderat, ſed qui Epiſcopatum deſiderat bonum opus deſiderat; ac ſi dicat, qui ad Epiſcopatum anhelat poſſidendum ſine bono opere inane vult nomen induere ſine Dei ipſius veritate; móxque ſubiungit: *Oportet Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe:* hîc tantæ vult eſſe perfectionis Epiſcopum, vt pene extra naturam loquatur Apoſtolus; quis enim in carne conſtitutus tam cautè viuat? tam ſe ſollicitè vndique circumſpiciat, vt reprehendi aliquando neſciat? Væ his, qui & reprehenſibiliter viuunt, & locum reprehenſibili-

A 2 ter

ter viuendi adhuc reprehensibiliùs concupiscunt.

Familiares Episcoporum quales? *Familiares verò suos, &c.*] Vide Fusc. *de visitat. lib.1. cap. 3. num.7.* Marc. Anton. Genuens. *in manuali Pralat. cap.22. de familia Episcopi,* Campan.*in diuers. Iuris Canon.rub.4.n.44.* Metipsum *de officio,& potest. Episcopi p.1.tit.2 glos.16 à n.5.vsque ad n.10.*

6. Ordo in sedendo quis seruandus in Concilio generali. 6. *Insuper ipsa sancta Synodus, &c.*] Qui ordo in sedendo & subscribendo, & in aliis actibus generalis Concilij seruandus sit; Vide Petr. à Monte *de potest. Pontif. sub tit.ordo assistentium in Concilio, & in Monarchia Concil.q.5.* Alphons.Aluarez Guerrero *in speculo Iuris Pontificij c. 51. de origine celebrandi Concilium* §.6. Iacobat. *de Concil. lib 1. art.2.p.2.cum seqq.* Roch.*de iurepatron.verbo honorificum, q.42.* Cassan. *in catalogo gloria mundi p.4.consid.23.* latè Iacob. Valdes. *d.tract.cap.2.à num.5.* qui in prooemio eiusdem tract, *n.30.& cap.3. n.18.* refert Galliæ,& Hispaniarum Regum legatos in Tridentina Synodo super præcedentiis in sedendo adeò magnam contentionem excitasse, vt in fine eiusdem Concilij hæc sint prolata verba. *Declarat sancta Synodus ex loco assignato oratoribus tam Ecclesiasticis, quàm secularibus in sedendo, aut quibuscunque aliis actibus nullum cuiquam eorum fuisse factum praiuditium, sed omnia illorum Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, & Principum suorum iura, & prarogatiuas illasas, & saluas esse,in eodémque statu permanere prout ante prasens Concilium.*

SESSIO III.

Decretum de Symbolo Fidei.

1. Initium à Deo. 1. IN *nomine sancta,&c.*] Concordat Apost.ad Colossens. ibi,*quodcunque facitis in verbo, & opere,in nomine Domini Iesu Christi facite.* Vide multa quæ tradunt Lusitan. Ioan. Vallens. Peixotius *in addit. ad repet.* Signaroli de Homedæis *ad rub. C.qui admitti.ex num.1.* Morr. *de contract.tit.quomodo contractus deficiat,num.27. cum seqq.* Fr.Paulin. Berti Lucens. *in praxi crimin. Regular. tit.4. in princ. num.6.* Card. Pereira *de empt. & vendit. cap.1.num.1. & 14.* latè Stephan. Gratian. Marchiæ *decis. 1.*

2. Symbolum vnde dicatur. 2. *Quare Symbolum Fidei, &c.*] Symbolum dicitur à syn, quod est simul, & bolus, quod est morcellus, quia vnusquisque Apostolorum suum morcellum, id est, partem suam apposuit, *glos. in rub. de sum. Trinit.* Vel dicitur secundùm Dyonisium à syn, quod est con, & bolin, quod est sententia, vel conuenientia, quia de omnium Apostolorum conuenientia stabilitum fuit, Gregor. Lopez *lib.1.verbo bocados, tit.3. part.1.*

3. Doctores de Symbolo Fidei agentes referuntur. 3. De Symbolo Fidei vide S.Augustin.*serm.115.& 119.*S.Ambros. *serm.38.* de ieiuniis quadrages. S.Hieron. *epist.61. ad Pamachium,* Turrecrem. *lib.1. sua sum. cap.19.* Bann. 2.2. *S.Thom. q.1. art.9.* Repertor. Inquisit. *verbo Ecclesia*, Ruffin. *de Symbolo Fidei*, Azor. *instit. moral.* p.1.

*p.*1 *lib.*8. *cap.*5. Petr. Ledeſma *in ſum.p.*1. *tract.de doctrina Chriſtiana in princip.* Molfeſ. *in ſum. Theologia moralis*, *tract.*1. *cap.*2. Coriolan. *in compendio Concil.Conſtantinopolitani l.à pag.*91. nouiſſimè D.Ioan.Serian. *in expoſit. Miſſæ Sacroſanctæ, p.*1.*n.*90. *cum ſeqq.* vbi ita ait. Conſuetudinem hanc (ſcilicet recitandi Symbolum Fidei in Miſſa) ab Apoſtolis poſt compoſitum Symbolum ortum duxiſſe, probat Durant. *de ritibus Eccleſ.lib.*2. *c.*24. *num.*14. auctoritate S.Dionyſij Areopagitæ. Apoſtoli enim antequam adinuicem ſepararentur, vt dicunt Ioan. Echius *in enchirid. verbo Concilium*, Card. Baron. *annal. Eccleſ. anno Chriſti* 44. *num.*13. Anton. Poſſeuin. *in apparatu Sacro*, *verbo Concilium*, & alij, quando erant in præcinctu,& ad prædicandum Euangelium per totum mundum iter inſtituebant, Concilium quoddam celebrarunt, in quo & Miſſam ordinarunt, & ſinguli ſingulos articulos proponentes, vt colligitur ex S.Clemente Romano *epiſt.*1. *ad Iacob. fratrem Domini*, ex S. Leone I. *epiſt.*96. quæ eſt ad Pulcher. ex S. Auguſtino *ſerm.*115. *de tempore*, & ex aliis. Credo, ſiue Symbolum compoſuerunt, à quo tempore, teſte S. Dyoniſio Areopagita, *de Eccleſ. Hyer. c.*3. vt notarunt Dyoniſ. Carthuſ. & Durant. *vbi ſuprà*, in Miſſa recitari cæpit, & recitatum fuit idem Apoſtolorum Symbolum in Eccleſia Romana vſque ad tempora Benedicti VII. (Octaui nuncupati, vt aduertit Ciacon. in eius vita) nam quamuis dicat Platina in vita eiuſdem iuſſu S. Marci Papæ fuiſſe in Miſſa Symbolum Apoſtolorum cum Nicæno commutatum, & quamuis Luc. Pinel. *lib.*2. *de Miſſa, cap.*39. ſequutus Innocentium III. id ipſum affirmet de S.Damaſo I. & Symbolo Conſtantinop. in quo per illam additionem,Filióque,contra Græcorum errores Sanctiſſimæ Trinitatis myſterium apertiùs explicat, & quamuis vtrumque referat, & approbet Rodulph. Tungrenſis *de Can. obſeru. propoſ.* 23. abſque dubio conformius eſt vero id, quod ex auctoritate Bernonis de rebus ad Miſſam pertinentibus *cap.*2. (qui ſe teſtem ocularem facit, & ferè per 200. annos Innocentium præceſſit) dicunt Baron. *anno* 447. *num.*19. & Seuer. Binius in notis ad Concil. 1. Conſtantinop. vt puta Symbolum Apoſtolorum fuiſſe apud Romanos conſeruatum, & in Miſſa recitatum pluſquàm mille annos, hoc eſt vſque ad tempora Benedicti VII. qui metu diuiſionis aut ſchiſmatis, & precibus S. Imperatoris Henrici II. iuſſit ad maiorem Eccleſiarum conformitatem, vt Romana Eccleſia in Miſſa omiſſo Apoſtolorum Symbolo, caneret Symbolum, quod Eccleſiæ Hiſpaniarum & Galliæ canebant, id eſt Symbolum Conſtantinop. cum illa additione, filióque, in quodam Toletano II. vel III. iuxta varias editiones ex doctrina Leonis I. Papæ contra Priſcillianiſtas, & errores Græcorum, vt modò dicebamus, facta.

Conſuetudo recitandi Symbolum Fidei ortum habuit ab Apoſtolis.

Credo ſiue Symbolum Fidei à quo tẽpore recitari cæpit in Miſſa.

SESSIO IV.

Decretum de Canonicis Scripturis.

1. Canonicæ Scripturæ.

1. VIde Paul. Tusch. *de Visitat. lib.2. cap.31.* Iodor. Cocc. *tom.1. sui thesauri Catholici lib.6. de Sacris Scripturis*, Azor. *instit. moral. par.1. lib.8. cap.1.*

2. Opuscula SS. Patrũ, quæ in Ecclesia Catholica recipiuntur.

2. De opusculis SS.Patrum, quæ in Ecclesia Catholica recipiuntur, agunt Gelas. *in cap. sancta Romana 15. dist.* Cou. *lib.4. var. cap.16. per tot.* Simanch. *de Cathol. instit. cap.59. Can. de locis Theolog. lib.1. cap.5.* Card. Bellarm. *tom.1. lib.1. de verbo Dei, cap.4. cum seqq.* Iacob. Gretser. *in defens. Bellarm. tom.1. lib.1. cap.4.* Ego ipse *in collect. ad d. c. sancta Romana.* Et de Canon. Apostolorum egi *ad cap. Canones 16. dist.* Et de Canon. sextæ Synodi, & Trullan. *ad cap. sextam, ead. dist.*

3. Prædicatio Episcopi in aliena diœcesi prohibita.

3. *Omni creaturæ prædicari iussit.*] Marc.16. *Euntes in mundum vniuersum, prædicate omni creaturæ.* Matth. vlt. *Euntes ergo docete omnes gentes,* &c. Vide Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.393. n.11.* vbi intelligit nisi in alienis Diœcesibus prohibentur ab Episcopis locorum, refero Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi, par.3. alleg.76. num.3.*

4. Traditio diuina quæ?

4. *In libris scriptis, &c.*] Vide Azor. *instit. moral. par.1. lib.8. cap.4. quæst.1. vbi quæst.2.* vocat traditionem diuinam illam, quæ in scripturis non continetur expressè, sed adhibito communi Patrum, vel Ecclesiæ sensu, certa, & necessaria consequutione ex sacris literis colligitur, & *q.3.* quærit, quænam sunt traditionum genera.

5. Testamentum vetus.

5. *Testamenti quidem veteris, &c.*] Vide Azor. *instit. moral. par.1. lib.8. cap.1. quæst.4.*

6. Machabæorum libri.

6. *Duo Machabæorum.*] Vide Arnald. Pontac. *in annot. ad Euseb. Cæsariensem col. mihi, 446.* Azor. *d. c.1. q.5. vers. libri porro.*

7. Editio vulgata, & latina.

7. *Si quis autem libros, &c.*] Vide Azor. *instit. moral. par.1. lib.8. c.3. quæst.2.* vbi *quæst.3.* resoluit, quòd appellatione vulgatæ, & latinæ editionis non damnantur exemplaria Hebraica, vel Græca, ex quibus tanquam ex fontibus Latina editio fluxit, quæ quidem retinent suam fidem & auctoritatem vbi incorrupta, & integra fuerint.

Decretum de editione, & vsu sacrorum librorum.

1. Scripturæ sacræ verba non aliter intelligenda nisi quemadmodum Ecclesia Catholica semper intellexit.

1. *Contra eum sensum, quem tenuit, &c.*] Sacræ Scripturæ verba non aliter esse intelligenda, nisi quemadmodum Ecclesia Catholica semper intellexit, decreuerunt Patres in Conc. Mileuitano, *cap.2.* docent Sebast. Medices *in sum. omnium hæresum p.1. q.2.* Martin. de Ayala *de traditionibus Eccles. lib.12. q.7.* Corduba *lib 4. quæst. Theolog. q.1. propos.6. vers. tertium signum veræ Fidei*, Cened. *ad Decretal. collect.8. num.5. cum seqq.* Tusc. *de Visitat lib.1. cap.17. num.18.* Emman. de Valle *de ensalmis, & incantat. opusc.1. sect.2. cap.6. num.27. & seqq.* Azor. *instit. moral. par.1. lib.8. cap.2. quæst.2. vers. respondeo.* Et Leo X. *in constit.21. incip. Supernæ*

Maiestatis

Maieſtatis edita, in Conc. generali Lateranen. ſeſſ. 2. excommunicationem Summo Pont. reſeruatam, tulit contra Prædicatores Sacram Scripturam interpretantes iuxta ſenſum contrarium proprio ſenſui, & interpretationibus Doctorum ab Eccleſia, vel vſu approbatorum. Vtrùm hæc excommunicatio vſu recepta ſit, cum vſu receptas non eſſe omnes ferè alias eiuſdem Concilij excommunicationes teſtentur, Caiet. *verbo excommunicatio in fine, num.* 81. Nau. *in Man. cap.* 27. *num.* 110. *& ſequenti.* Vide Soar. *tom.* 5. *diſp.* 22. *ſect.* 6. *num.* 8. Filliuc. *in quæſt. moral. tract.* 15. *cap.* 7. *quæſt.* 6. *num.* 177.

2. Vtrùm autem licitum ſit interpretari Scripturam præter proprium ſenſum à Patribus acceptum? Affirmant Bannes *p.* 1. *q.* 1. *diſp.* 13. *cap.* 2. Azor. *inſtit. moral. p.* 1. *lib.* 8. *c.* 2. *q.* 3. Gabr. Vaſq. *p.* 1. *diſp.* 3. *c.* 2. Becan. *in tract. de Fide cap.* 3. *quæſt.* 6. 2. Scripturam interpretari licet præter proprium ſenſum à Patribus acceptum.

3. *Sed & impreſſoribus, &c.*] Concordat Concil. Lateranen. ſub Leone X. ſeſſ. 10. de impreſſione librorum, vbi etiam ſtatutum fuit, quòd nulli liceat imprimere, vel imprimi facere quoſuis libros de rebus ſacris ſine nomine Auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primùm examinati probatique fuerint ab Ordinario & ſancta Inquiſitione ſub pœna anathematis, amiſſionis librorum, & pecuniæ. Vide Caſtr. *lib.* 1. *de poteſt. Legis pœnalis cap.* 8. *verſ. ſt etiam quædam lex,* Fuſc. *de viſitat. lib.* 2. *cap.* 31. *n.* 9. Felician. *de cenſur. tit. de excommun. cap.* 24. *verſ. qui librum, pag.* 95. Andræ. Gambar. *de officio, & poteſt. Legati de latere lib.* 2. *num.* 430. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 19. *cap.* 13. *ſect.* 4. *num.* 256. Cened. *ad Decretal. collect.* 8. *num.* 7. Piaſec. *in praxi Epiſcop. p.* 2. *c.* 3. *n.* 41. *in princ.* Homobon. de Bonis *de examine eccleſiaſtico tract.* 7. *c.* 1. *q.* 9. *in princ.* Metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.* 3. *alleg.* 90. *num.* 12. Hieron. Roderic. *in compendio quæſt. Regul. reſol.* 89. *n.* 1. vbi ait, quòd dictum decretum Lateranenſe, quantum ad licentiam Ordinarij, confirmauit Tridentina Synodus in præſenti ſub eiſdem pœnis pecuniæ, & anathematis, ſubditque in Portugalia ſeruari dictum decretum Lateranenſe, at in Regnis Caſtellæ vſu receptum eſſe, vt ſufficiat licentia ſupremi Conſilij Regij, iuxta legem Regiam. Azori. *inſtit. moral. p.* 1. *lib.* 8. *c.* 17. *q.* 1. *vbi q.* 2. idem reſoluit de quacunque Scriptura, & *quæſt.* 4. diſputat an comprehendat priuatas orationes, conciones, annotationes, & obſeruationes de rebus ſacris. 3. Libri nõ ſunt imprimendi niſi præuia licentia. Quid in Portugalia, & in Regnis Caſtellæ.

4. *Sine nomine Auctoris.*] An ſufficiat ſi nomen certi Collegij, Conuentus, vel Vniuerſitatis apponatur? Affirmat Azor. *inſtit. moral. p.* 1. *lib.* 8. *c.* 17. *q.* 3. 4. Libri non ſunt imprimendi ſine nomine Auctoris, vel certi Collegij.

5. *Et ſi Regulares fuerint, &c.*] Vide Fr. Emman. *quæſt. Regular. tom.* 1. *quæſt.* 8. *art.* 6. *& tom.* 2. *quæſt.* 104. *art.* 1. *in fine,* Galet. *in Margarita Caſuum Conſcient. verbo legere,* Hieron. Roder. *in compendio quæſt. Regul. reſol.* 89. Metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi, p.* 3. *alleg.* 90. *n.* 14. 5. Regulares de quorum licentia libros ſuos imprimere poſſint.

6. Lectiones, annotationes, diſputationes, conciones, & alia ſimilia, necnon tractatus permanentes, tum ad deuotionem, tum ad quietationem Conſcientiarum, ſtimulationes Fratrum, & cætera, *homini,*

quæ

quæ sibi inuicem communicant, Fratres, non posse sine licentia Superiorum euulgari, refert decisum Galet. *d. verbo legere* 3. & resoluis Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapolit. decis.*260.*n.*6.*p.*4.

7. Prædicatores debent in suis concionibus abstinere a fabulis & falsis reuelationibus.

7. *Post hac temeritatem, &c.*] De Prædicatoribus quod debeant in suis concionibus abstinere à fabulis, & falsis reuelationibus prius statuerat Concil. Lateranen. sub Leone X. sess. II. quod refert Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælator. tom.*1.*quæst.*50.*art.*6.*concil.*1.*&* 2. Et de Prædicatorum munere, officio, & scientia, vide Gilbert. Scheuich. *de Ecclesiast. vita, lib.*3. *cap.*53. *cum seqq.*

8. Scripturarum sacrarum verba ad profanam, & vanam interpretationem conuertere nefas est.

8. *Et sententiæ S. Scripturæ, &c.*] Quod nefas sit Scripturarum sacrarum verba ad profanam & vanam interpretationem conuertere docet Azor. *instit. moral. par.*1. *lib.*8. *cap.*2. *quæst.*4. & vide ad quid Emman. do Valle *de incantat. & ensalm. opusculo* 1.*sect.*3.*cap.*1.*num.*2.

9. Episcopus grauius procedere potest cōtra quoscunque etiā laicos torquentes sētentias & verba S. Scripturæ ad scurrilia, & fabulosa.

9. *Per Episcopos coerceantur.*] Episcopum contra quoscunque etiam Laicos torquentes sententias, & verba S. Scripturæ ad scurrilia, & fabulosa grauius procedere posse resoluit Paul. Tusc. *de Visitat. lib.*2.*c.*21. *num.*34. aduertens inde factum esse, & optimè, vt in professione Fidei facienda à Prælatis, Theologis, & aliis, inseratur illa clausula inter alias sponsiones de admittenda Sacra Scriptura, & quod eam nunquam quisquam accipiet, & interpretabitur nisi iuxta vnanimem sensum Patrum in constit. Pij IV. incip. *Iniunctum nobis.*

10. Prædicatores in suis Concionibus fabulas, & falsas reuelationes prædicantes debent rigorosè ac seuerè puniri ab Episcopis.

10. Quod Prædicatores in suis Concionibus fabulas, & falsas reuelationes prædicantes debeant rigorosè ac seuerè puniri ab Episcopis diœcesanis ex Concilio Lateran. *d. sess.*11. & ex hoc decreto colligunt Ludou. Miranda *d. q.*50. *art.*7. *concl.*1. Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.*11.*cap.*7.*q.*18.*resol.*3. *in fine*, Aloys. Ricc. *in decision. Curiæ Archiep. Neapol. decis.*397. *n.*2.*p.*4. Ego ipse, *de officio, & potest. Episcopi p.*3.*alleg.*76. *n.*48.

SESSIO V.

Decretum de Peccato originali.

1. Peccatum originale.

1. VIde Nau. *in man. prælud.*8.*à princip.* Iodoc. *in thesauro Catholico tom.*2.*lib.*2. Azori. *instit. moral. p.*1 *lib.*4. *cap.*3. *&* 32. *de Iustitia originali, & lib.*4. *cap.*25. *de peccato originali*, Iul. Lauor. *de Indulgent. p.*2. *c.*1. *num.*4. *cum multis seqq.* alios refero *in collectan. ad cap. maiores, de Baptismo.*

2. *Si quis non confitetur, &c.*] Vide Azori. *d. lib.*4.*cap.*25.*q.*1.

3. *Si quis hoc Adæ peccatum, &c.*] Vide Azori. *d. lib.*4. *cap.*26. *prope fin.* Vasq. *tom.*2.*disp.*151.*n.*18.*&* 19. Molfes. *in sum. Theolog moral. tract.* 8.*c.*6. *n.*16.*&* 26.

2. Infantes baptizandi.

4. *Si quis paruulos recentes, &c.*] Vide Ægid. de Coninck *de Sacram. & censur. tom.*1.*q.* 68. *n.*55. Valent. *disp* 4. *q.*3. *puncto* 3. *essent.* 3. Azori. *d. p.*1. *lib.*4.*cap.*34. *vers. quartus error*, Valer. Reginald. *in praxi fori*

fori pœnit.lib.27.n.66. Bonacin. *de Sacramentis disp.2.q.2. puncto 6.num. 10.cum seqq.*

5. Possunt enim & debent baptizari Christianorum paruuli recentes, quantumuis parentes recusarent, qui tunc tanquam apostatæ possent puniri, vt docent Sot. *in 4.dist.5. q.vnic. art.2.concl.2.ante 2. arg. vers. secus de Christianorum prolibus.* Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existen. lib.2.cap.32.in fine,* Bonacin.*d.puncto 6.num.10.* 5. Baptizari debent Christianorũ paruuli recentes quantumuis parentes recusarent.

6. Iudæorum verò, & aliorum infidelium infantes ante vsum rationis inuitis parentibus licitè baptizari non posse, nisi habeant vsum rationis, & petant Baptismum docent Gregor.Lop.*l.2.glos.3.tit.23 part. 2.*S.Thom.*2.2.q.10.art.vlt.* S.Antonin.*in sum.p.2.tit.12.c.2.§. pueri Iudæorum,*Peter *l. 12.verbo tornar à la fe Catholica, tit.3. lib.*8.Ordin. Paris. *consf.2.num.38.* Natt. *consf.434.lib.2.* Nau.*consf.4. sub tit.de conuers. infidel.* Simanch.*de Cathol.instit.tit.19.n.52.* Mench. *illustr.lib.1.cap.8. num.12.* Cuch. *instit. Canon. lib.5.tit. de Baptismo n.* 130. Cornel. Benincas. *in tract.de paupert. spec.5 .in iud.num.8.* Marquard *de Iudæis p.2.c.2.sub n.6. vers. sed dominus,*Afflict. *decis.151.* Vasq. *in 3.p. S.Thom.tom.2.disp.155.* Azori. *d.p.1.lib.8.c.25.* Ægid. de Coninck *de Sacram. & censur. tom.1. disp.68.art.1.*Soar.*tom.3.disp.25.sect.3.*Paschal.*de patria potestate p.1.c.2. sub n.3.*Valer.Reginald *in praxi fori pœnitent.lib.27. n.68.* Anton. Ricciul.*d.lib.2.cap.32.per tot.*Bonacin. *d.puncto 6.n.11.* 6. Iudæorum,& aliorum infidelium infantes ante vsum rationis inuitis parentibus licitè baptizari non possunt.

7. Qua verò ætate infans dicatur habere vsum rationis ad hoc vt possit inuitis parentibus baptizari, diuersæ sunt Doctorum sententiæ: De quibus vide Bursat. *consf.231. num.3.lib.3.* Paschal. *d.p.1. cap.7.n.6.* Barthol.ab Angelis, *de Sacram.vbi de Baptismo,§.33.* Nald.*in sum. verbo Baptismus, num.6.* Campan. *in diuers. Iuris Canon rub.7. cap.1. à n.10.* Bonacin. *d puncto 6. num.11. vers. si dubitetur,* Anton. Ricciul. *d.lib.2. cap.33. per tot.* inter quos receptior tenet sententia, baptizandum esse si iam compleuit septennium. 7. Infans qua ætate dicatur habere vsum rationis.

8. *Si quis per Iesu Christi, &c.*] Vide Cou. *in cap. alma mater,par.1. §.10. num.11.* Ægid. *d. tom.1. quæst.69. art.6. num.1.* Valer. Reginald. *d. lib.27. num.61.* Bonacin. *d. disp.2. quæst.2. puncto 7. num.2.* vbi quod Baptismus confert gratiam simul cum reliquis virtutibus, & donis, quæ gratiam consequuntur, modò non adsit obex ex parte suscipientis, & citat Tolet. Petr. Ledesm. Vasq. & alios. 8. Baptismus confert gratiam.

9. Gratiam in Baptismo productam remittere peccatum originale, & peccata actualia, quæ commissa sunt ante Baptismum, docent Barthol. ab Angelis de Baptismo *Dial.2. §.166.* Petr. de Ledesma *in sum. par.1. de Sacram.* vbi de Baptismo *cap.19.* Bonacin. *d. puncto 7. num.4.* Cardos. in praxi Iudicum, verbo Baptismus, *num 24.* ac proinde delere omnem pœnam peccatis debitam tradunt S.Thom. *3 p.quæst.69.art.2.* Petr. de Ledesma *d.cap.9 vers.tercera conclusion.* Iul.Lauor. *d.p.2. cap.3. num.12.* Bonacin. *d. puncto 7.num.5.* scilicet quoad Deum, & in foro poli.*glos. fin. in cap. gaudemus, de diuort.* Dec. *consf.130. & in cap. quæ in Ecclesiarum, num.83.cum seqq.de constit.* Cou. *var.lib.2. cap.10. sub n.4.* 9. Peccatum originale, & peccata actualia, quæ commissa sũt ante Baptismum remittit gratia in Baptismo producta.

B Surd.

Surd. *de aliment tit.7.q.1.n.45*. Sanch. *de Matrim.lib.10. disp.3.num.5.* Farin. *in praxi crimin.p.3.q.98.n.150*. Cened. *ad Decretal.collect.23.n.3.* Anton. Ricciul. *d.tract.lib.4.cap.58.num.17.*

10. Pœnalitates in hac vita de facto non tollit Baptismus.

10. Pœnalitates tamen in hac vita de facto non auferre asserunt, S.Thom. *d.quæst.69. art.3*. Valer. Reginald. *d.lib.27. num.63*. Bonacin. *d. puncto 7.num.7*. Ego ipse *in collect.ad cap.maiores, n.8. de Baptismo.*

11. Concupiscentia manet in baptizatis.

11. *Manere autem in baptizatis concupiscentiam, &c.*] Vide Henriq. *in sum.p.1.lib.2.cap.16.§.2.& §.7*. Ægid. de Coninch. *d.q.69.art.3.n.6.* Iul. Lauor. *de Indulgent.p.2.c.3.n.22.& 23.*

12. Conceptio immaculata B. Virginis.

12. *Declarat tamen, &c.*] De immaculata Beatissimæ Virginis Conceptione libros integros edidere Lusitanus Fr. Ægidius, de Præsentatione, & Hispanus Ferdinandus Quirinus de Salazar, illámque immunem fuisse à peccato originali multis comprobant, Henriquez *in sum. lib.3.cap.11.§.3.prope fin.* Fr.Emman. *quæst.Regul. tom.1. quæst.57.* Spin. *in speculo testam.glos.3.princ.num.17*. Soar. *de Relig.tom.1.lib.2 cap.8.n.2.* Vasquez *in 3.p.* S.Thomæ, *tom.2.disp.116*. Ceuall. *commun. contra commun. quæst.346*. Aldrete *de Religiosa disciplina tuenda, lib.2.cap.20.n.14.* Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.12.cap.13.num.139*. Martin. Delri. *disquisit.Magic.lib.4.cap.1.quæst.3.sect.9*. Azor. *instit.Moral.par.1.lib.4. cap.34. quæst.3*. Galganet. *de Iure publico , lib.3. tit.70*. Paul. Comitol. *respons. Moral. lib. 6. quæst. 40*. Portel. *in dubiis Regular. verbo Conceptio Deiparæ* , Villalob. *in sum. par.1. tract.17.diffic.25*. Hieronym.Roderic. *in compendio quæst. Regul. resol.30*. Ego ipse *de officio , & potest. Episcopi, par.3. alleg.50. num.109. cum seqq.*

13. Paulus V. quid statuerit circa conceptionem immaculatam B.Virginis.

13. Nam sanctæ mem. Paulus V. volens submouere dissensiones, iurgia, & scandala, quæ cum magna Dei offensa in populo Christiano oriuntur, ex occasione assertionis affirmatiuæ, quòd B.Virgo fuerit cum peccato originali concepta , Feria quinta die 30. Augusti anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi , 1617. in generali Congregatione S.Romanæ Ecclesiæ & vniuersalis Inquisitionis contra hæreticam prauitatem habita post longam & maturam discussionem constituit, vt in posterum nullus audeat in publicis concionibus, lectionibus, conclusionibus , & aliis actibus publicis id asserere, donec res à Sede Apost. definiatur ; cuius decreti verba transcripsit Campan. *d. cap.13. n.140.* & Hieron. Roderic. *d.resol.30. num.2.* & reperitur impressum , *tom.4. Bullarij constit.7. Pauli V.*

14. Gregorius XV. de eadem re.

14. Postmodum Gregorius XV. in eadem generali Congregatione S.Romanæ & vniuersalis Inquisitionis , die 24. Maij 1622. ex causis eisdem euitandi scandala , dissensiones , atque discordias in Populo Christiano , & , vt accepit , in aliquibus Regionibus iam ortæ sunt ex sermonibus priuatis,occasione assertionis affirmatiuæ extendit , & ampliauit etiam ad priuata colloquia , & scripta , mandans , & præcipiens omnibus, & singulis cuiussuis Ordinis, & instituti Regularibus, & aliis quibuscumque tam Ecclesiasticis quàm secularibus , ne de cætero donec articulus huiusmodi à Sede Apost. definitus , vel per Sanctitatem suam , & Sedem Apost. fuerit aliter ordinatum , neque etiam in sermonibus,

monibus, & scriptis priuatis audeant asserere, quòd eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere, seu tractare, exceptis tamen quibus à Sede Apost. fuerit super hoc specialiter indultum: & in Sacrosancto Missæ Sacrificio ac Diuinis Officiis celebrandis eadem Sanctitas sua non alio, quàm Conceptionis nomine omnes tam seculares quàm cuiusuis Ordinis Regulares vti debere voluit, & contra transgressores statuit Ordinarios locorum, & hæreticæ prauitatis vbique locorum deputatos Inquisitores procedere posse, & in eos seuerè animaduertere; reperitur hoc decretum impressum, *tom.4. Bullarij constit.29.* Gregorij XV. *& refert* Iul. Lauor. *de Indulgent. par.2. cap.21. num.129.*

15. Demum idem Gregorius XV. in constit. sua incip. Eximij, sub dat. 28. Iulij 1622. omnibus, & singulis Ordinis Prædicatorum Fratribus licentiam concessit, vt de cætero in quibuscumque priuatis eorum colloquiis, seu conferentiis inter se dumtaxat, & non inter alios, aut cum aliis de materia Conceptionis B. Mariæ Virginis disserere, & tractare absque vllo pœnarum in dictis Decretis Pauli V. & eiusdem Gregorij contentarum incursu, liberè & licitè possint, & valeant: quod Decretum reperitur impressum post dictam Constit. 29. Gregorij XV. & in compendio Bullarij Flauij Cherubini in fine, & de eo meminit Iul. Lauor. *de Indulgent. par.2. cap.21. num.33.*

15. Prædicatoribus Fratribus conceditur licentia in quibuscũque priuatis eorum colloquiis disserere de materia Conceptionis B. Virginis.

16. Vnde effectum est, vt ad imitationem Parisiensis, & Coloniensis Academiarum, nonnullæ aliæ pro decreto statuerint ne cuiuis gradus Magisterij, aut Doctoratus concederetur, nisi prius iureiurando se adstrinxerit defendendi opinionem piam immaculatæ Virginis in suo Conceptu, ita in Vniuersitate Complutensi, Valentiæ & Ossunæ factum fuisse refert Miranda *in lib. de Conceptione Virginis, cap.93. fol.677. cum seqq.* vbi refert formulam iuramenti: & eodem iuramento solemniter se adstrinxit ipsa Ciuitas, seu Senatus Salmaticensis, quam imitati sunt alij plures Ecclesiarum Cathedralium, & Ciuitatum Capitulares, & Magistratus, vt Cæsaraugustæ in Aragonia, & Eboræ in Portugalia, teste Portel. *in addit. ad dubia Regularia, verbo Conceptio Deipara,* 4 vbi *à n.1.* Multis rationibus, Iuribus, & Doctorum, ac miraculorum testimoniis probat contra quendam Doctorem Cæsaraugustanum prætatum iuramentum seu votum publicè celebratum ab Academiis & communitatibus esse licitum, sanctum, laudabile, ac pium.

16. Vniuersitates studiorum nõnullæ statuto se adstrinxerunt defendendi opinionẽ piam immaculatæ virginis in suo conceptu.

DE REFORMATIONE.

De interpretatione sanctæ Scripturæ in Ecclesiis necessaria, atque aliis ad id pertinentibus.

CAPVT PRIMVM.

1. Præbenda Theologalis quomodo erigenda.

1. IDE *Nau. in man. cap.27.num.*107. Sebast. Medic. *in summa peccatorum, par.2. cap.2. tit.3. q.74. n.*209. Paul. Tusch. *de Visitat. lib.1.cap.17. num.*11. & 12. Zerol. *in praxi Episcop. par.1. verbo, Præbenda Theologalis.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.20.n.*53. Galet. *in Margarita casuum Conscient. verbo legent,* Nicol. Garc. *de benef. par.5.cap.4.a num.*130. Monet. *de distribut. quotid. par.2.quæst.*10. *& de commutat. vltim.volunt.cap.10.num.*191. *cum multis seqq.* Homobon. de Bonis *de humana vitæ statibus, cap.*11. *in princ. & cap.*12. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.*175. *& in decis. Curiæ Archiep. Neapol.p.4. decis.*101. Metipsum *de officio, & potest. Episcopi, par.3. alleg.*56. *& de Canonicis, & Dignitatibus, cap.*27.

2. Consuetudo quod detur à Capitulo stipendium perpetuum Theologo, qui doceat, seruanda est, vbi non est constituta Præbenda Theologalis.

2. *In illis Ecclesiis, &c.*] Vbi non est constituta Præbenda Theologalis, & viget consuetudo quòd detur à Capitulo stipendium perpetuum Theologo, qui docendi ibi officio fungatur, ea seruanda est; quòd si illud etiam poterit Theologum reddere diligentiorem in sui muneris functione, triennium eius conductionis Ordinarius vnà cum Capitulo præfinire debet, ita decisum refert Zerol. *in praxi Episcop.p.1. verbo Præbenda Theologalis, vers. ad secundum.*

3. Lector S. Scripturæ etiam scholasticæ vacare potest à lectione mensibus Iulij, Augusti, & Septembris.

3. *Pro lectoribus S. Scripturæ.*] Etiam scholasticæ, vt per Galet. *d. verbo legere* 2. quem refero Ego ipse *de officio, & potest. Episc. p.3. alleg.* 56.*num.6. vbi num.*7. ex eodem resoluo huiusmodi lectorem mensibus Iulij, Augusti, & Septembris à lectione vacare posse, de quo etiam Garc. *d. par.5. cap.4. num.*157.

4. Lector S. Scripturæ non potest obtinere aliud beneficium incompatibile.

4. *Per se ipsos, &c.*] Et ideò Lectorem S. Scripturæ non posse obtinere aliud beneficium incompatibile, refert decisum Aldan. *in compend. canon. resolut. lib.1. tit 3. num.*2.

5. Theologus habens Præbendam si legitimè obtineret Parochialem tenetur in ea residere amissis distributionibus.

5. Si Theologus huiusmodi habens Præbendam legitimè obtineret Parochialem, tenetur in ea residere amissis distributionibus quotidianis, & aliis emolumentis, quæ tamen deseruientibus dari solent, in officio autem arbitrio Ordinarij alium deputare debet, assignato ei competenti salario, Aldan. *d. loco.*

6. Canonicus Theologalis non potest compelli ad ponendum substitutum, quando ex capite infirmitatis sanabilis impeditur, quominus per

per se ipsum legere valeat, eo verò casu, quo quis esset substituendus, electio substituti ad Episcopum spectat, ita refert decisum Nicol. Garc. *d.p.5.c.4.n.159.* Et ideò cùm quidam Canonicus Theologus instaret sibi licere legere per substitutum stante impedimento infirmitatis, fuit illi concessa licentia ad sex menses, refert Aldan. *vbi sup. num.4.* vbi testatur ita decisum sub die 13. Nouembris 1627.

7. Præbenda Theologalis dum vacat, potest Episcopus fructus applicare alicui personæ, quæ supplicat munus legendi, ex Selli: *in selectis Canon. cap.2. num.15.* vbi refert ita decisum in Camerinen. 8. Februarij 1594. & debet dari in commendam vni Canonico idoneo eiusdem Capituli, si adsit, donec titularis prouideatur, secundùm Gonzal. *ad reg.8.Cancel.glos.5.§.8.num.26.quem refero d.alleg.56.num.14.*

8. Quando Clericus secularis idoneus non reperitur pro dicta Præbenda, statuerunt Pius V. & Gregorius XIII. collationem huius Canonicatus suspendendam esse donec inueniatur ideoneus Theologus secularis, si fieri possit: interim verò nullum esse ab Episcopo fructuum ipsius Canonicatus custodem aut curatorem deputandum; sed eos omnes Superiori alicuius monasterij tradendos, qui curet, vt aliquis idoneus Theologus ex suis Regularibus publicè Sacram Scripturam in Cathedrali doceat, prout hîc mandatur, eique inprimis necessaria subministret ex dictis fructibus; quod si quid reliquum erit, in Monasterij vsum conuertatur, ita Aldan. *vbi supra num.2.* Zerol. *d. verbo Prebenda Theologalis, §.5.* Ego *d. alleg.56. num.15.*

9. Canonici, & cæteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis tenentur accedere ad lectionem S. Scripturæ Theologi illam legentis, ex Selli. *in selectis Canon. cap. 2. num. 3.* vbi refert decisum sub die 11. Augusti 1618.

10. *Et aliis locorum Ordinariis eligendum, &c.*] Electio Lectoris soli Episcopo competit, nec successori præiudicium fit aliter per prædecessores fuit obseruatum, & id intelligendum est de his Canonicatibus Theologalibus, qui erecti non sunt ante Concilium; si verò erecti essent ante Conc. seruandum est quod ante Conc. fiebat, refert ita decisum Nicol. Garc. *d. par.5. cap 4. num.161.* 10. Electio Lectoris soli Episcopo competit.

11. *Cogant. & compellant, &c.*] Præbendam Theologalem obtinens si legere vllo modo nolit, poterit Episcopus illum cogere comminationibus pœnarum, sequestrationibus fructuum, assignatione portionis de eisdem fructibus alteri, qui ipsius loco legat, demum crescente contumacia, ad alias pœnas etiam priuationis deuenire poterit, factáque priuatione ad corrobotandum Concilij decretum, Episcopus declarare debet talem Præbendam & Canonicatum affectum fuisse, & esse ex Conc. pro S. Scripturæ Lectore, tunc deligat personam idoneam, quæ id munus per seipsum exequi valeat, & illi per Ordinarium collatorem huiusmodi Præbenda conferatur, ita Aldan. *vbi supra n.5. vbi refert sic decisum in vna Maioricen.* 11. Præbendā Theologalem obtinens si legere vllo modo nolit, quomodo cogendus.

12. Et si Ordinarius inferiorum fuerit negligens, puta Prior, Abbas, Præpositus, & cæteri similes alicuius Ecclesiæ Collegiatæ, poterit

Episcopus in cuius diœcesi sunt;supplere, id est cogere, refert decisum Aldan. *d. loco.*

13. Episcopus potest cogere Canonicos,& Confessarios sub pœna pecuniaria ad Cógregationem casuum conscientiæ.

13. Vnde posse Episcopum cogere Canonicos & Confessarios sub pœna pecuniaria ad Congregationem casuum Conscientiæ, refert decisum Selli. *d loco num.* 25. sub die 11. Iulij 1620. Ego ipse *d. c.* 27. *num.* 29.

14. Canonicatum,& Præbendam Magistralem cum Parochiali obtinens si in ea, vt tenetur, resideat,fructus Canonicatus, & Præbendæ percipere potest.

14. *De cætero verò Præbenda,&c.*] Obtinens Canonicatum,& Magistralem Præbendam cum Parochiali, si in ea,vt tenetur,resideat, fructus Canonicatus, & Præbendæ percipere potest, ita tamen vt quotidianas distributiones amittat,atque alia præterea, quæ absentes iusta de causa percipere non possunt. In Præbenda autem Magistrali idoneum virum sibi substituat, qui ex veteri instituto annexum suæ Præbendæ munus obeat sacræ Scripturæ interpretandæ,ita refert decisum Aldan. *d.loco num.6.*

15. *Conferantur.*] A quo autem hæc collatio fieri debeat, Concilium non expressit, quare pertinebit ad eum ad quem antea de Iure spectabat, vt ex infra dicendis *n....* apparebit.

16. *In Ecclesiis autem Metropolitanis , vel Cathedralibus, &c.*] Præbendæ Theologalis deputatio non habet locũ in Ecclesiis Cathedralibus Regularibus,vbi Præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ,prout est Cathedralis Pampilonen. sed cogendi sunt Monachi vt prouideant de Lectore idoneo Theologiæ, qui publicè legat non solum ipsis Monachis, sed omnibus aliis audire volentibus, ex Aldan. *vbi supra num.*8. vbi testatur ita decisum in Pampilonen. 9. Septembris 1573. refero *d.c.27.n.2.*

17. *At etiam in Collegiatis.*] Habet locum etiam in illis, quarum Præbendæ sunt de iurepatronatus laicorum,vt refert decisum Monet. *de commut vltim.vol.cap.*11.*num.*262.& Nicol. Garc. *d.p.5.c.4.num.*162. vbi addit, quod in eis deputari debet Præbenda primò vacatura concurrentibus omnibus requisitis, & quòd persona non nominetur ante vacationem,& quòd illius electio spectabit ad Episcopum,collatio verò ad quem legitimè spectabat ante deputationem.

18. *In aliquo insigni oppido.*] Quod dicatur oppidum insigne Iudicis arbitrio relinquendum esse resoluunt, glos. *verbo copia in cap.statutum, de rescript. in* 6. Lap. Specul. Tiraq. & alij apud Menoch. *de arbitr. casu* 158. *num* 4. Massobr. de Synodo Diœcesana, *cap.*4. *dub.*14. Ego ipse *de Canonicis & Dignitat. cap.*2. *à n.*18. Principalis verò qualitas, quæ locum insignem reddit, est numerus habitatorum, Bonifac. de Vitalin. *in Clem grauis,num.*56. *de sent.excom.* Nau. *consi.*1. *de verbor. signif.* vbi respondit oppidum Fonsecæ Toletanæ Diœcesis esse insigne, quia habebat octingentos municipes.

19. *Vbi nullà Præbenda , &c.*] Vbi nullæ sunt Præbendæ, eò quod Canonicatus tantùm distributiones quotidianas habeant, idem statuendum est quod de Præbendis, cum illarum loco succedant, refert decisum Aldan. *vbi supra num.*7.

20. *Præbenda quomodocumque.*] Comprehendi quoque Præbendam, cuius

ſius fructus omnes conſiſtunt in diſtributionibus quotidianis, ſicut liquas, teſtantur reſolutum Nicol. Garc. *d.p.5.c.4.n.*128. Ego ipſe *d.* 17.*num.*7. Aldan.citato loco. Si verò vacauerit Portio non includitur ɔc decreto, quia non venit appellatione Præbendæ, vt refert deciſum arc. *d.num.* 128.

21. *Præterquam ex cauſa reſignationis.*] Theologo Canonico in vim ionis factæ ab Epiſcopo de Præbenda vacatura, non competit ius luerſus Canonicatum vacaturum per reſignationem ex Selli.*d.cap.*2. *m.*4. vbi refert deciſum in Monopolitana ſub die 29 Auguſti 1[illegible]6.

22. *Primò vacatura.*] Non tamen in menſe Apoſtolico, quia non ɔmprehenduntur ſub hoc decreto Præbendæ vacantes in menſibus ſeruatis, vt refert deciſum Nicol. Garc. *d. p.5.c.4. num* 128. Requiri tualem deputationem vt Præbenda primò vacatura Theologalis ſit, in Theologalem erecta, refert deciſum Nicol. Garc.*d.p.5.c.4.n* 155. ıem refero *d. alleg.*56.*num.*3. & ideò ſi in prouiſione Præbendæ non it facta actualis deputatio, non poteſt prouiſus compelli obire munus cturæ ex eod. Garc. *loco proximè citato.*

23. Præbendæ Theologalis erectio non habet locum in ea, quæ gote ſtatuti à ſequenti Canonico optatur; ſed illa Præbenda, quæ miſerit Canonicus, qui nouiſſimè optat, huic muneri vnita, & affecta manet, ita teſtatur deciſum Nicol. Garc. *in addit.ad d.p.5.c.4.n.*130. *vna Lunen. Sarranen.6. Iulij* 1592.

24. Electionem perſonæ ad huiuſmodi Præbendam Theologalem ıcantem in menſe Ordinario pertinere ad ſolum Epiſcopum, collaɔnem verò ad illos, ad quos antea ſpectabat, referunt deciſum Nicol. arc. *d.cap.*4.*num.*162. Gonzal. *ad reg.*8.*Cancel.gloſ.*9.§.2.*num.*83. Ego ſe *d. alleg.*56.*num.*4. Si verò vacauerit in menſe Apoſtolico, vel aliàs ſet reſeruata, ſeu affecta, electionem perſonæ, & collationem ſpectaad Papam reſoluunt idem Garc, *d. cap.*4.*num.*164. & Gonzal. *d.loco.* ontra Zerol. *in praxi Epiſcop. p.*1. *verbo beneficium*, §.3. *& verbo Prænda Theologalis* §. 4. exiſtimantes electionem ad Ordinarium ſemr ſpectare. 24. Electio perſonæ ad Præbendā Theologalem vacantem in menſe Ordinario pertinet ad ſolum Epiſcopum, collatio verò ad illos, ad quos antea ſpectabat.

25. Præbendæ Theologalis collatio erectæ poſt. Conc. ſpectat ad ım; ad quem ante Conc. ſpectabat, etiam in caſu, quo ante Conc. eleio ſpectabat ad Capitulum, & inſtitutio ad Epiſcopum, ex Sell.*d.cap. num.*13, vbi refert ita deciſum in vna Toletana ſub die 24. Septemıs 1592. 25. Præbendæ Theologalis collatio erectæ p. ſt. Conc. ſpectat ad illu ad quem ante Conc. ſpectabat.

26. Electio perſonæ, cui conferendus eſt Canonicatus habens anxum onus lectionis S. Theologiæ ex præſcripto Conc. pertinet ad ɔiſcopum, collatio verò eidem perſonæ facienda ab eis ad quos ante oncil. pertinebat, quamuis regulariter in ea Eccleſia electio ſola Caɔnicorum pertineat ad Capitulum, & confirmatio ſiue inſtitutio ad ɔiſcopum, ex Sell. *loco citato*, vbi refert ita fuiſſe deciſum in Aretina ı. Iulij 1627.

27. Præbenda ſic erecta, & deputata pro Theologo à ſequenti Caɔnico optari non poteſt, prout referunt deciſum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* 27. Præbenda erecta, & deputata pro Theologo à ſequenti Canonico optari non poteſt.

*Cancell. glos.*34. *num.*80. Monet. *de optione Canon. cap.*3. *quest.*6. *n.*129. Nicol.Garc. *in addit.ad d.p.*5 *.cap.*4.*n.*132. Ego ipse *d.alleg.*56.*n.*10.

28. Theologus Canonicus non est admittendus ad ius optandi.

28. Præbenda Theologalis sicut non potest ab aliquo Canonico optari cùm detur per electionem præuio examine, ita Theologus non est admittendus ad ius optandi, refert decisum Nicol. Garc. *in addit. ad d. par.*5. *cap.*14. *num.*134. & dicitur sic decisum sub die 12. Februarij 1601.

29. Præbendã Theologalem obtinẽs non potest illam dimittere, & aliam optare.

29. Præbendam Theologalem obtinens non potest illam dimittere, & aliam optare, ad instar aliorum Canonicorum, ita Selli. *d.loco*, vbi refert sic fuisse resolutum sub die 7.Iunij 1601. prout assero *d.cap.* 27. *num.*21.

30. Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem potest obtinere mediante optione pinguiorem eum retentione sui stalli in choro.

30. Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui stalli in choro, ex Aldan. *d. loco*, vbi testatur sic fuisse resolutum super Ritibus in vna Veronen. 2. Septembris 1597. cuius memini Ego ipse *d. cap.*27. *num.*22.

31. Canonicus Theologus an possit ex consuetudine obtinere dignitatem in eadem Ecclesia.

31. Canonicus Theologus stante consuetudine in Ecclesia Cathedrali, vt per quemlibet Canonicum habentem Præbendam Canonicatui annexam obtineatur vna ex dignitatibus in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus seu emolumentum, sed solùm sedit supra Canonicos, & illos in processionibus præcedit, potest dictam dignitatem obtinere, ex Selli. *d. loco*, vbi refert resolutum sub die 18. Nouembris 1628. cuius decisionis memini *d. cap.*27. *num.*23.

32. Optio in Præbenda primò vacatura post Conc. locum non habebit, si ante optionem præcesserit erectio in Theologalem.

32. Optio in Præbenda primò vacatura post Conc. locum non habebit, si ante optionem præcesserit erectio in Theologalem; si verò non præcesserit optio, non potest amplius erigi in Theologalem, ita refert decisum Nicol. Garc. *d. cap.*4. *num.*130.

33. Theologus postquã vacauerit Præbẽda suo officio vnita, & eam adeptus fuerit, debet sedere in loco sui Canonicatus.

Præbendam Theologalem obtinẽs debet relinquere primum locum antiquioribus Canonicis.

33. Theologus postquam vacauerit Præbenda, quæ suo officio fuit vnita, & eam adeptus fuerit, debet sedere in loco sui Canonicatus, vt attestatur resolutum idem Garc. *in addit. ad d. par.*5. *cap.*4. *num.*111. Nam Præbenda Theologalis non est dignitas, & ideò primum locum eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis, ex Sell. *d. loco*, vbi dicit ita fuisse decisum in vna Mediolanen. cuius resolutionis memini *d. cap.*27. *num.*25.

34. Lectori Theologo ex gratia debẽtur distributiones quotidianæ pro tota die qua legerit.

34. Lectori non debentur distributiones quotidianæ pro illis horis, quibus legit, ex dispositione Iuris communis per glos. vlt. *in cap. quia nonnulli, de Magistr.* tamen sanctæ mem. Gregorius XIII. ex gratia illas deberi ei voluit, non modò pro illis horis, vt si manè legat pro horis matutinis, & Missa solemni, sed etiam pro tota die, ita referunt decisum Piasec. *in praxi Episcop p.*2.*cap.*3.*n.*9. *vers. similiter*, Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel.*§.7.*proœm.num.*180. Nicol.Garc. *de benefic. par.*3.*cap.*2. *num.*118. Armendar. *in addit. ad recop. legum*, Nauarr. *lib.*2. *tit.*23.*l.*2. §.2. *de residentia, num.*68. Monet. *de distribut. quotid. p.*2.*q.*10.*num.*27. Aloys. Ric. *in praxi rerum fori Eccles. decis.*495. *&* 498. *in* 1. *edit. alias resol.*386. *num.*6. *&* *resol.*389. *num.*6. *in* 2. *edit.* Ego ipse *d.alleg.*56.*n.*8. *&* *de Canonic. cap.*

35. Distribu

35. Distributiones quotidianas quamuis lucrifacere minimè debeat obtinens præbendam theologalem, si diuinis non interfit, etiam die, quo lectionem habet, vt tamen diligentiùs huic muneri prætentissimo theologalem obtinens vacare queat, illi conceditur vt deceps omnibus illis diebus, quibus huiusmodi munere functus fuet, distributiones quotidianas percipiat, quamuis choro non inter-, Sell. *citato loco*, vbi dicit sic fuisse resolutum in causa Oriolen. Augusti 1616.

35. Præbēdam theologalem obtinēs distributiones quotidianas percipit, quāuis choro non intersit.

36. Theologus, qui diuinis pro præsente habetur diebus, quibus let, non censetur præsens matutinis, quæ ex antiqua Ecclesiæ consuedine dicuntur sero præcedenti pro die sequenti, vt referunt decim Nicol. Garc. *d.p.3.cap.2.n.118.* Armend. *d.loco n.70.*

36. Theologus Canonicus nō censetur in die qua legit præsens matutinis, quæ ex antiqua Ecclesiæ consuetudine dicuntur sero præcedenti pro die sequenti.

37. Theologo illa die, qua legerit, tribuendæ sunt distributiones quotidianæ omnium horarum, licèt choro non interfuerit, ex Sell. *loco*, qui refert ita resolutum in Fanen. 3. Augusti 1624.

37. Theologo illa die qua legerit tribuendæ sunt distributiones quotidianæ omnium horarum, licèt choro non interfuerit.

38. Obtinens theologalem impeditus studio, & lectione ad huiusodi præbendam spectante, lucrari potest non solùm distributiones, d etiam emolumenta quæcunque personaliter interessentibus dari lita, etiamsi choro non intersint, ex Sell. *d.loco, n.19.* vbi refert decim in Oriolen. 12. Augusti 1628.

38. Et etiam emolumēta quæcūque personaliter interessentibus dari solita.

39. *Alicuius simplicis beneficij*, &c.] Ergo vbi sunt præbendæ, & Canonicatus, non potest assignari aliud beneficium pro isto Theologo, refert decisum Aldan. *d. loco, n.10.*

39. Beneficium aliud assignari non potest pro Theologo vbi sunt præbēdæ, & Canonicatus.

40. *Sacræ Scripturæ lectio.*] Satisfieri Concilio etiam scholasticam heologiam docendo, refert decisum Garc. *d. p.5. cap.4. num.156.* & dan. *vbi supr. n.15.* & citati *supr. n.3.*

40. Theologiā scholasticam si doceat Theologus satisfit.

41. Tempus, horam, & materiam sacræ Scripturæ, super qua legenm sit, remitti arbitrio ordinarij, referunt decisum Aldan. *vbi supr.* icol. Garc. *d.part.5. cap.4. num.156.* Ego ipse *d.alleg.56. num.6. & de mon.cap.27.num.26.*

41. Ordinarij arbitrio remittitur tempus, hora, & materia S. Scripturæ super qua legendum sit.

42. *Saltem Magistrum habeant*, &c.] Fieri tamen non potest, casu, o deficit Magister Grammaticæ in vrbe, vt Curatus ruralis ibi hatet, relicto idoneo vicario, & approbato ab ordinario, etiamsi Cutus solemnibus saltem festis officium in parochia exercere vellet, ita ferunt decisum Gonzal. *ad reg.8. Cancel. gloss. 6. num.254.* Sanctarel. *r. resol. q.3. num.32.* & citati per me *de officio & potest. parochi, part. 3. p. 8. num. 28.*

42. Curatus ruralis non potest abesse vt Grammaticā doceat in vrbe.

43. *In monasterijs quoque Monachorum.*] Etiam Carthusianorum ictioris clausuræ, vt refert decisum Aldan. *vbi suprà num.16.*

44. *Episcopi locorum in hoc*, &c.] Posse Episcopum, vti Sedis Apost. legatum, Regulares suæ diœcesis compellere vt lectionem S. Scripturæ in monasterijs suis habeant, per hunc textum asserunt Fusc. *de sitat. lib.2. cap.15. n.73.* Franc. Leo *in thesauro fori eccles. part.2. cap.2. m.59.* Piasec. *in praxi Episcop. part.2. cap.3. num.41. vers. item.* Campan. *diuersorio iuris Canon. rub.12. cap.13. num.5.* Ego ipse *d. alleg.56. n.16.* i refero Paulum V. fel. record. *const. sua incip. Apostolica seruitutis,*

44 Episcopus vti Sedis Apost. delegatus potest Regulares suę diœcesis compellere vt lectionem S. Scripturæ in suis monasterijs habeant.

 sub

ſub dat.Kalend. Auguſti 1610. ordinaſſe, vt in omnibus Regularium domibus,ſeu monaſteriis lectio linguarum Hebraicæ, Græcæ, Latinæ, & Arabicæ habeatur,& à Regularibus diligenter addiſcatur.

45. Ordinarij licentia, ſeu examẽ etiam quoad vitam & mores non requiritur ad lectionẽ S. Scripturæ in conuentibus Regularium habendam.

45. Non requiri licentiam, ſeu examen ordinarij ad illam lectionem S. Scripturæ in conuentibus Regularium habendam, refert deciſum Galet. *in margarita caſuum conſcient. verbo legere, & verbo licentia.*

46. Examinandi igitur, & approbandi ab Epiſcopo non ſunt de vita, moribus, & ſcientia admittendi ad officium legendi S. Scripturam in conuentibus Regularium,ex Sell.*loco citato,num.*18.vbi refert ita deciſum in vna Mediolanen.

47. Magiſter ludi litterarij examinari poteſt ab Epiſcopo in iis dumtaxat, quæ ſpectant ad fidẽ, doctrinã Chriſtianam, & bonos mores.

47. *Examinatus, & approbatus.*] Magiſter ludi litterarij examinari poteſt ab Epiſcopo in iis dumtaxat, quæ ſpectant ad fidem, doctrinam Chriſtianam, & bonos mores, Aldan. *vbi ſuprà num.*17. vbi refert ſic fuiſſe deciſum.

48. Docẽtes S.Scripturã in ſcholis publicis, & diſcipuli, qui in illis ſtudent, plenè gaudent priuilegiis omnibus de perceptione fructuũ in abſentia.

48. *Docentes verò S.Scripturam,* &c.] Priuilegiis omnibus de perceptione fructuum præbendarum, & beneficiorum ſuorum in abſentia conceſſis à iure communi *in cap. vlt. de magiſtr.* plenè gaudere, & frui docentes S. Scripturam in ſcholis publicis, & diſcipulos, qui in illis ſtudent, tradunt Rebuff. *in praxi tit.de diſpenſat.de non reſident.n.*25.*& in tract.de priuileg. ſchol. priuil.*29. *&* 31. Horat. Luc.*eod. tract. priuileg.*99. *&* 100.Fr.Emman.*in ſumm.tom.*1.*cap.*33.*num.*2. *& tom.*2.*cap.*36.*num.*2. *& in addit.ad Bullam Cruciatæ, cap.*7.*ad* 4.*concl.n.*27. Nicol.Garc.*part.*3. *cap.*2. *num.*54. Veg.*in ſumm. part.*1.*cap.*36.*caſu* 41. Fuſc.*de viſitat.lib.*2. *cap.*9.*num.*10.Petr.Leſnaud.*in tract.de priuileg.Doctorum,p.*2.§.22.Iacob. Beni. *in tract.de priuileg. Iureconſult. part.*1. *priuileg.*15. *num.*1. Carol.de Graſſis *de effectib. clerical. in prelud.*4 *num.*106. Vgolin.*de officio Epiſcopi, cap.*19.*in princ.num.*6.*& cap.*43.§.2. Azor.*inſtit moral.part.*1.*lib.*7.*cap* 4. *quæſt.*3.*& cap.*5.*quæſt.*1.*&* 8.Gonzal.*ad regul.*8.*Cancel.* §.7.*proœm.n.*180. Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ.collect* 446. Monet.*de diſtribut.quotid.part.*2. *quæſt.*10.*à princip.*Sanctarel *var. reſol. quæſt.*3, *à n.*9. Ego ipſe *d.alleg.*56. *num.*18.*& de Canon.cap.*27.*num.*46.

49. Idem de docentibus, vel ſtudentibus ius Canonicum.

49. Idem dicendum de docentibus, vel ſtudentibus ius Canonicum,quia hodie ad Eccleſiam bene regendam non minus prodeſt ius Canonicum, quàm Theologia, vt concludunt Nicol.Garc. *d.c.*2.*n.*65. Iacob.Beni.*d.tract.de priuileg.Iuriſconſult.p.*1.*priuileg.*15.*num.*4.Carol.de Graſſis *in d. prel. num.* 95. *cum ſeqq.* Sanctarel. *d.quæſt.*3.*num.*18.Monet. *d.cap.*10.*num.*4.Ego ipſe *d.alleg.*56. *num.*28.vbi cum eodem Monet. *citato loco, num.*21. dico quid tenendum in docentibus, vel ſtudentibus iuri ciuili,de quo etiam Sanctarel.*d. quæſt.*3.*num.*10.

50. Canonicus vt fructus ita abſentia percipiat debet legere in ſtudio generali de licentia vniuerſitatis.

50. *Dum publicè.*] De licentia tamen vniuerſitatis, ſeu clauſtri, ſiue Collegij Doctorum ratione ſtipendij,ſeu cathedræ, prout deciſum refert Nicol.Garc. *d.cap.*2.*n.*59.*&* 60.quem cito *d.alleg.*56.*n.*27.

51. *In ſcholis.*] Generalibus ſcilicet, ſeu celebri vniuerſitate, ſicut tradunt Læl. Zech. *de repub. eccleſ. tit. de cleric. num.* 7. *verſ.* 28. Horat. Luc. *ad finem tract. de priuileg. ſchol. num.* 23. Flores de Mena *var. lib.*3. *quæſt.*24.*n.*19. Ego ipſe *d.alleg.*56.*n.*21.

52. Dicitur

52. Dicitur autem studium generale, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem, vt per Cassan. *in catalogo gloriæ mundi, p. 10. consid.* 32. Perez *l. 1. tit.* 10. *lib. 1. ordin.* Horrig. *in patrocinio pro Cæsaraugustano gymnasio, p. 1. à num.* 13. *& part. 3. num.* 2. quos refero *d. alleg.* 56. *num.* 22.

52 Studium generale dicitur quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem.

53. Vnde non sufficere studiũ quod non sit vniuersitas, quamuis in eo optimè legatur, & publicè cuicunque audire volenti, dixi *d. alleg.* 56. *num.* 22 contra Monet. *d. q.* 10. *n.* 17. Sanctarel. *d. q.* 3. *n.* 12.

53. Studium quod non sit vniuersitas non facit quod in eo Canonici studentes percipiant fructus in absentia.

54. Et ideo scholares in Ecclesiis cathedralibus non gaudere eisdem priuilegiis, sicut studentes in studiis publicis, & Academiis, referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *n.* 117. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib.* 2. *tit.* 23. *l.* 2. §. 2. *de resident. num.* 124.

54 Scholares in Ecclesiis cathedralibus non gaudent eisdem priuilegiis, sicut studentes in studiis publicis.

55. *Docuerint.*] Fructus sui canonicatus in absentia percipit Canonicus legendo in vniuersitate Theologiam cum licentia claustri, etiamsi non haberet cathedram, nec salarium, vt refert decisum Nicol. Garc. *d. p.* 2. *cap.* 5. *n.* 61.

55. Canonicus fructus sui canonicatus percipit in absentia, legendo in vniuersitate cum licentia claustri.

56. *Student.*] Otiosos verò, qui non student, & scholas non frequentant, non gaudere priuilegiis scholasticorum, nec absentes causa studij fructus suorum beneficiorum percipere, resoluunt Tiraquel. *in tract. cessante causa, part.* 1. *num.* 213. Mascard. *de probat. concl.* 1290. *num.* 9. *cum seqq.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 1. *quæst.* 9. *art.* 10. Prosp. de Augustino *in addit. ad Quarant. in summ. Bullarij, verbo residentia, vers. limita*, Sanctarel. *d. q.* 3. *n.* 16. Ego ipse *d. alleg.* 56. *n.* 24.

56. Otiosi, qui non student, & scholas non frequẽtant, non gaudent priuilegiis scholasticorum, nec absentes causa studij fructus suorum beneficiorum percipiunt.

57. *Priuilegijs omnibus de perceptione fructuum*, &c.] Absentem causa studij non percipere quotidianas distributiones, probat text. *in cap. licèt, de præbend.* & hoc idem, cùm circa illud Conc. in præsenti nihil innouauerit, decisum referunt Gurrier. *canon. lib.* 2. *c.* 15. *num.* 12. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo distributiones quotidianæ*, §. 3. Sandoual *de officio eccles. part.* 6. *cap.* 17. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 7. *proœm. num.* 78. Quarant. *in summ. Bullarij, verbo residentia, vers. quod autem*, Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 112. Monet. *d. cap.* 10. *n.* 23. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 166. *num.* 17. Vgolin. *de officio Episcopi, cap.* 19. §. 2. *num.* 6. Armendar. *d. loco, num.* 67. Aloys. Ricc. *in d. praxi fori eccles. decis.* 495. *in* 1. *edit. alias resol.* 386. *n.* 3. *in* 2. *edit.* Ego ipse *d. alleg.* 56. *n.* 19.

57. Absens causa studij nõ percipit quotidianas distributiones.

58. Docens ius Canonicum in publica vniuersitate priuilegiis de percipiendis in absentia præbendarum suarum fructibus gaudent, & potiuntur, quamuis præbendæ, quas obtinent, sitæ sint in cathedrali eiusdem ciuitatis, in qua publici lectoris munere funguntur, ita sub die 14. Aprilis, 1595. decisum refert Nicol. Garc. *in addit. ad d. part.* 3. *cap.* 2. *num.* 85.

58 Ius Canonicum docentes in publica vniuersitate eiusdem ciuitatis gaudent ibi priuilegiis de percipiendis in absentia præbendarum suarum fructibus.

59. Canonico in publica vniuersitate docenti ius Canonicum non debentur distributiones quotidianæ, si in choro non interfit, quamuis omnes redditus in solis distributionibus quotidianis consistãt, ex Sell. *d. loco*, vbi testatur resolutum in vna Limen. 18. Decembris, 1627.

59. Canonico in publica vniuersitate docenti ius Canonicũ nõ debẽtur distributiones quotidianæ si choro non interfit, quãuis omnes reddilus in illis solis consistant.

60. Canonicus absens studiorum causa percipit quidem fructus præbendæ, nõ autem distributiones quotidianas; quòd si in huiusmodi

60. Canonicus absens studiorum causa percipit distributiones

C 2 distributio

dempta tertia parte si in illis omnes Capituli redditus consistant.

distributionibus omnes Capituli redditus consistant, percipit etiam distributiones, dempta tertia parte, quæ inseruientibus accrescit: nullo autem casu debet ipse Canonicus percipere distributiones Missis, aut defunctorum anniuersariis applicatas, ita referunt decisum Piasec. *in praxi Episcop.p.2.cap.3. sub n.9.* Nicol.Garc. *in addit.ad d.p.3.c.2.n.253.* Armendar. *d.lib.2.tit.23.de residentia Canon.num.*8. Ego ipse *d.allegat.56. num.*18.*&* 19.

61. Distributiones quotidianas, & tertiam partem in distributionem conuersam non possunt capere habentes quascunq; facultates percipiendi fructus beneficiorũ suorum in absentia studiorum causa.

61. Habentes quascunque facultates percipiendi fructus beneficiorum suorum in absentia studiorum causa, nec distributiones quotidianas, eo ipso absentiæ tempore, nec præbendæ suæ tertiam partem in eius generis distributiones Tridentini decreti auctoritate conuersam capere possunt, vt referunt decisum Aloys.Ricc. *d.resol.386.n.3.in fine,* Monet. *d.cap.10.n.*24. Ego ipse *d.allegat.56.n.19.prope fin.* Absentia enim studiorum causa etiam obtenta licentia à Sede Apost non excusat ab amissione istius tertiæ partis, sicut nec excusat ab amissione distributionum quotidianarum, ita referunt decisum Gonzal. *d.§.7.proœm. num.*179. Armendar. *d.loco,n.*123.

62. Distributiones dempta tertia parte lucratur Canonicus absens causa studij quando præbenda est tenuis, & fere omnes fructus consistunt in distributionibus.

62. Quia quando præbenda est tenuis, & ferè omnes fructus consistunt in distributionibus, tunc absens causa studij lucratur etiam distributiones, dempta tertia parte, vt resoluit Aloys.Ricc. *in praxi aurea, resol.*70.*n.*3.

63. Licentia Episcopi non requiritur in docẽtibus publicè in scholis S. Scripturã, aut ius Canonicum, sed bene in studentibus.

63. Quamuis in docentibus S.Scripturam, vel Theologiam, aut ius Canonicum publicè in scholis, & ab vniuersitate conductis licentiam Episcopi non requiri referat sibi fuisse responsum Nicol. Garc. *d.p.3. cap.2. num.*559. *ad* 4. nec ad docendum habeant vllam temporis determinationem, sed fructus percipere possint quandiu docuerint, secundùm Monet. *d.q.*10.*n.*16. quem refero *d alleg.56.n.*32. In studentibus verò huiusmodi licentiam desiderari probat text. *in cap.tua fraternitatis, de cleric.non resid.& in cap.cùm ex eo,de elect.lib.6* Ita Pius IV. *in sua const. incip.Sanctissimus*, sub die 24.Nouembris 1564. Nicol.Garc. *d.c.2.n.*88. Monet. *d.q.*10. *n* 9. Vnde his si minores sint 30.annis, & velint in publico, celebríque gymnasio Theologiæ, vel sacris canonibus studere, teneri ordinarium licentiam concedere, referunt decisum Nicol.Garc. *d.cap.2.n.*82.*&* 86. Armendar. *d.loco n.*121. Sanctarel. *d.q.3.num.*23. Ego ipse *d.alleg.56.num.*29. Quæ tamen licentia illis non suffragatur vltra quinquennium impetrata à die, quo studere cœpit, vt refert decisum Nicol. Garc. *d.p.3. cap.2. num.*101. & resoluunt Less. *de iustitia lib.2. cap.34.dub.29.num.163.in princip.* Sanctarell. *d.quæst.3.num.*27. Monet. *d.quæst.*10.*num.*14. Armendar. *d.loco num.*99.*&* 102. Ego ipse *d.alleg.56. num.*31.

Licentia studiorum causa non suffragatur vltra quinquennium.

64. Parochiales Ecclesias obtinentibus post Concil.Trident. studendi licentia, ac in absentia studiorũ causa fructus percipiendi non datur.

64. Parochiales Ecclesias obtinentibus post Concil.Trident. studendi licentia, ac in absentia studiorum causa fructus percipiendi non datur, vt refert decisum Nicol.Garc. *p.3.c.2.n.*84. Ego ipse *de officio parochi cap.8.n.*27. quia hodie per Concilium non admittuntur, nisi qui per concursum magis idonei fuerunt iudicati, ex eodem Garc. *d.cap.2. num.*81.

65. Et

65. Et ideò parochis non licet causa studiorum à suis parochialibus Ecclesiis post Concil. abesse, nec Episcopis licentias ad id concedere potest, illæque si concessæ fuerint, non suffragantur, vt resolutum attestatur Nicol. Garc. *in addit. ad d. p. 3. cap. 2. num.* 81. vbi etiam ait decisum parochialis possessionem non posse denegari habenti cathedram in vniuersitate pro interpretando iure Canonico, quia si non resideat, poterit postea puniri. 65. Parochis non licet causa studiorum à suis parochialibus Ecclesiis post Conc. abesse.

66. Parochus verò ciuitatis poterit inibi in publica vniuersitate S. Scripturam legere, ita tamen vt cura animarum per ipsum exercenda nihil detrimenti patiatur, ita refert resolutum Aldan. *citato loco n.* 20. 66. Parochus ciuitatis poterit inibi in publica vniuersitate S. Scripturam legere.

67. Sed quando parocho ex gratia conceditur per Sedem Apostol. studendi facultas vt fructus suos faciat, hæc *infra* scripta exigi solent. Primum, vt studeat Theologiæ, aut iuri Canonico in celebri vniuersitate. Secundum, vt non sit ætatis triginta annorum, nisi iam studia incœpisset, & illa nondum absoluisset. Tertium ad quinquennium tantùm à principio studij computandum, adiuncta clausula vt infra annum promoueatur. Quartum, vt interim cura animarum per idoneum vicarium ab ordinario eligendum, assignata illi congrua portione fructuum, exerceatur, ita Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 2. num.* 81. 67. Parocho vbi conceditur per Sedem Apost. studendi facultas, quæ exigi soleant, ostenditur.

De Prædicationis munere exequendo, & licentia superiorum ad id requisita.

CAPVT II.

1. Vide Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 20. n. 23.* Sbroz. *de officio vicarij, lib. 2. cap. 21.* Marc. Anton. Genuens. *in man. Prælatorum, cap. 32.* Stephan. Quarant. *in summ. Bullarij, verbo Prædicator.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 18. num. 118. cum seqq.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 393.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. c. 3. n. 16.* Fr. Ioan. de la Cruz *de statu Religion. lib. 1. cap. 7. dub. 2.* Campan. *in diuers. iuris Canon. rub. 12. cap. 13. num. 6. cum seqq.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib. 4. tit. 30. l. 3. de prædicatoribus sacræ Scripturæ*, Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p. 1. cap. 8. à princip.* Fr. Ludouic. Miranda *in man. Prælatorum tom. 1. q. 50 art. 2.* Metipsum *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 76. & de officio, & potest. parochi. p. 1. cap. 14. & infrà sess. 24. de reform. cap. 4.* 1. Doctores de prædicationis munere agentes.

2. *Et hoc est præcipuum Episcoporum munus.*] Ita Campan. *in diuers. iuris Canon. rub. 12. cap. 13. num. 13.* Ego ipse *d. allegat. 76. num. 1. & infrà sess. 24. de reform. cap. 4. n. 2.* Intellige, in propria diœcesi, quia extra illam non conceditur prædicatio Episcopo, cùm possit prohiberi ab ordinario, cuius est diœcesis, ita Fusc. *d. cap. 20. num. 23.* Piasec. *d. cap. 3. num. 16.* vbi ait sic fuisse per Clementem VIII. resolutum, Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis. 180. p. 2. & in praxi rerum fori eccles. decis. 543. in 1. edit. aliàs resol. 465. per tot.* Campan. *d. cap. 13. n. 7. in princ.* Stephan. Gratian. 2. Prædicare est præcipuũ Episcoporum munus.

C 3

tian.*d.cap.*393.*à n.9.*vbi *n.*11.resoluit priuilegium Episcoporum,vt per vniuersum mundum possint prædicare, iuxta illud *Matth.9.Marc.vlt. in cap.in nouo* 21.*dist.* intelligi, nisi in alienis diœcesibus prohibeantur ab Episcopis locorum, quasi potestas prædicandi intelligenda sit in proprio populo,non in alieno,Fusc.*d.cap.*20.*n.*23.*in fine.* Ego ipse *d.allegat.*76.*n.*3.

3. Episcopus vel debet per seipsum prædicare,vel sumptibus suis alium conducere.
Episcopus cùm prædicat omnes silere debent.

3. *Omnes Episcopos,* &c.] Vnde Episcopum vel debere per se ipsum prædicare, vel sumptibus suis alium conducere, refert decisum Aldan. *in compend.canon. decis.lib.*1.*tit.* 4.*n.*1. Sed cùm prædicauerit Episcopus, omnes prædicatores silere debent, illisque poterit inhibere vt eo temporeà prædicatione abstineant, ex eod.Aldan.*d.tit.*4 *num.*2. vbi refert ita resolutum in Biruntina 17.Februarij, & 2. Martij 1629.nisi prædicare volens esset parochus in sua propria Ecclesia, vt *infrà* videbimus *num.*16.

4. Prædicandi munus potest per Episcopum committi clerico, qui non sit in sacris.

4. *Viros idoneos assumere teneantur.*] Dummodò sint clerici saltem in minoribus Ordinibus constituti, potest enim prædicandi munus committi per Episcopum etiam clerico, qui non sit in sacris, vt resoluunt Rendina *in promptuario recept.sent.tom.*1.*tit.*17.*n.*24.Sayr.*in florib.decis.sub tit.de tempor.ordin.decis.*2.Armendar.*d.loco n.*36. Posseuin.*de officio curati cap.*3.*num.*14.*in fine,*Vgolin.*de officio Episcopi,cap.*42.§.2.*num.*1.Ego ipse *d.allegat.*76.*num.*45.sed non laico,ex Concil.Lateranens.sub Leone X. *sess.*11.Aldan. *d.tit.*4.*n.*3.vbi testatur ita decisum sub die 23.Iunij,1580.

5. Prædicatorem deputandi munus pertinet ad Episcopum impeditū aliqua causa, ex delibatis *in cap. inter cætera, de offic. ordin.*

5. Munus deputandi prædicatorem pertinere ad Episcopum impeditum aliqua causa, ex delibatis *in cap.inter cætera,de offic.ordinar.* nisi in contrarium sit consuetudo ab immemoriali tempore,referunt decisum Zerol.*in praxi Episcop.p.*1.*verbo prædicatio.*§.7.Franc.Leo *d.cap.*8.*sub n.*4. Armendar.*d.loco n.*2.Campan.*d.cap.*13.*n.*14.

6. Prædicatoris electio, & deputatio in cathedralibus semper spectat ad Episcopos.

6. In Ecclesiis verò cathedralibus semper spectat ad solos Episcopos electio, & deputatio prædicatoris, nulla habita ratione cuiuscunque consuetudinis, etiam immemorabilis, qua talis deputatio Capitulo,vel Episcopo vnà cum Capitulo, siue de eius consilio,aut cuiuis alteri competeret,prout testatur resolutum Armendar.*d.loco num.*3.quem refero ego ipse *d.allegat.*76.*num.*6.

7. Erit tamen in optione Episcopi vtrum ipse malit prædicatorem in sua cathedrali eligere,aut deputare,quando populus illum etiam ab immemoriabili tempore eligere, & nominare consueuisset, vel prædictam nominationem ex immemoriabili consuetudine relinquere; ita tamen vt Episcopus electionem deputationémque prædicatoris erogando non compellat. Sin verò populum prædicta facultate eligendi prædicatorem Episcopus vti sinat, eundem populum cogere potest ad eas impensas, & eleemosynas prædicatori præstandas, quas ipse populus in hanc causam præstare solitus est,vt refert decisum Armend.*d.loco num.*11 vbi *num.*17. pariter dicit resolutum, in electione Episcopi esse prædicatorem in sua cathedrali deputare, quando aliàs pertineret ad populum ex immemoriabili consuetudine, & tunc non posse Episcopum compellere populum ad solitam eleemosynam, & impensas prædicatori

dicatori præstandum; secus si Episcopus sineret vt populus nominaret,& solitus esset præstare,refero ego ipse *d.alleg.76.num.*11.

8. Capitulum in electione prædicatoris in Ecclesia cathedrali nihil potest,ex Armendar.*d. loco n.*21.quem refero *d.alleg.76.n.7.*

8. Capitulum in electione prædicatoris in Ecclesia cathedrali nihil potest.

9. Sumptibus propriis conducere debet Episcopus prædicatorem in Ecclesia cathedrali, non obstantibus quibuscunque consuetudinibus,& immunitatibus,vt refert Armendar.*d.n.*5.vbi *n.*16.ait,sic decreuisse Pium V. subdítque postea Gregorium XIII. statuisse deinceps rationem habendam esse consuetudinis immemoriabilis,& Episcopum hac ratione posse cogere.

9. Prædicatorem in Ecclesia cathedrali sumptibus propriis conducere debet Episcopus.

10. In Ecclesiis verò inferioribus non est sublata immemoriabilis consuetudo nominandi, vel præsentandi prædicatorem Episcopo pro illis Ecclesiis,ex Armendar. *d.loco n.*15.*prope fin.* Et vbi in eis viguerit consuetudo,quòd populus soluat concionatori,ea seruanda est,nisi forsan facultas nominandi prædicatorem vniuersitati ab immemoriabili tempore competeret, & Episcopus talem nominationem sibi vendicauerit,vt refert decisum idem Armendar.*d.loco n.*22. quem cito *d.alleg.76.num.*12.

10. Consuetudo immemorialis nominãdi, vel præsentandi prædicatorem Episcopo pro Ecclesiis inferioribus non est sublata.

11. Episcopus enim non potest compellere vniuersitatem ad præstandam solitam eleemosynam prædicatori,si ipsum prædicatorem voluerit deputare;secus verò si sinat vniuersitatem, vti consueuit, eligere sibi prædicatorem,ab ipso tamen approbandum:si verò adesset consuetudo immemorialis quòd vniuersitas soluat, & Episcopus eligat, tunc ea seruanda erit, ita Aldan.*d.tit.*4.*n.*5. vbi ait sic fuisse decisum in Ariminen. 29.Octobris 1585.& in Conuersan. 17.Maij 1588.

11. Episcopus non potest cõpellere vniuersitatem ad præstandam solitã eleemosynã prædicatori, si ipsum voluerit deputare.

12. Si ex publico ciuitatis ærario concionatori solent eleemosynæ dari, ea consuetudo seruanda est, vt referunt decisum Galet.*in margarita casuum conscient.verbo Prædicare.*Armendar.*d.loco num.*24.

12. Consuetudo seruanda est, qua solent ex publico ciuitatis ærario eleemosynæ dari.

13. Pensionarius non tenetur contribuere pro mercede concionatoris,præsertim vbi est consuetudo quòd populus talem impensam faciat,ita testantur resolutum Armendar.*d.loco num.*23.*&* 25.quem refero ego ipse *d.alleg.*76.*num.*13.

13. Pensionarius non tenetur contribuere pro mercede concionatoris, vbi est consuetudo quod populus talem impensam faciat.

14. *Archipresbyteri quoque*, &c.]Cogendi sunt igitur Curati ad subeunda per seipsos, & non per substitutos, ea munia ad quæ tenentur: tolerandum autem vt per substitutum suppleant in illis tantùm casibus, quibus expressis verbis canonum, decretorúmve Concilij permissum est eis,vt per vicarios, coadiutores, vel substitutos possint officio suo fungi,ita refert decisum Aldan.*d.tit.*4.*num.*6.

14. Curati cogendi sunt ad subeunda per seipsos, & non per substitutos, ea munia ad quæ tenentur.

15. Parocho per se ipsum concionanti minimè licet, prætextu cuiuscumque paupertatis, prætendere sibi præstari eleemosynam solitam dari prædicatoribus aliàs ab vniuersitate electis, ita Aldan.*d. tit.*4.*n.*8. vbi refert decisum in Vestana 20.Martij 1621. & illius memini *de officio,& potest.parochi,cap.*14.*num.*7.

15. Parocho per seipsum concionanti minimè licet prætendere eleemosynam.

16. Parochi per se ipsos inter Missarum solemnia sermonem habere possunt,etiam quando Episcopus ipse prædicat. Ego ipse *d.cap.*14.*n.*3. vbi assero sic fuisse resolutum in Terulen.11.Iunij,1631.

16. Parochi per seipsos inter Missarum solemnia sermonem habere possunt, etiã quando Episcopus ipse prædicat.

17. *Regulares*

17. Regulares prædicare volẽtes à quibus licentiam habere debeant.

17. *Regulares verò cuiuscunque Ordinis*, &c.] Vide Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 3. *quæst.* 32. *art.* 1. *cum seqq.* Vgolin. *de potestate Episcopi, cap.* 42. §. 2. *num.* 4. Fr. Ludouic. Miranda *in man. Præl. tom.* 1. *quæst.* 50. *art.* 2. Campan. *d. cap.* 13. *à num.* 6. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 18. *num.* 123. Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resolut.* 290. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.* 2. *cap.* 3. *q.* 36. Portel. *in dubijs Regul. verbo Prædicatores*, Hieron. Roderic. *in compend. quæst. regul. resol.* 112. *de Prædicatoribus*, metipsum *d. alleg.* 76. *num.* 18.

18. Regulares in Ecclesiis suorum Ordinũ prædicare volentes, non tenentur ab Episcopo licentiam obtinere, sed tantùm à suis superioribus.

18. Regulares in Ecclesiis suorum Ordinum prædicare volentes, non tenentur ab Episcopo licentiam obtinere, sed tantùm à suis superioribus de vita, moribus, & scientia examinari, & approbari debent, ac ab eo habere licentiam, & cum ea se personaliter coram Episcopo præsentare, ab eóque petere benedictionem, tametsi eam minimè obtinuerint, ita Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 3. *q.* 32. *art.* 5. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 18. *num.* 123. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. resol.* 633. *in* 2. *edit. & in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 219 *part.* 2. Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo licentia*, Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. num.* 56. Ego ipse *d. allegat.* 76. *num.* 19. vbi *num.* 20. cum Ludou Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *quæst.* 50. *art.* 3. *conclus.* 1. aduerto decretum Concil. *sess.* 24 *de reform. cap.* 4. de non prædicando, contradicente Episcopo, quoad Regulares intelligendum esse ad limitandum de illo tempore, & hora, qua Episcopus prædicare voluerit, aut coram se facere solemniter prædicari, non verò aliàs, ne contrariari videatur textui, in præsenti concedenti Prędicatoribus Regularibus in Ecclesiis suorum Ordinum cum sola Episcoporum benedictione posse prædicare, etiam non habita expressa licentia.

19. Episcopus si non modo benedictionẽ simpliciter non concesserit, verùm etiã Regularibus prohibuerit quominus prædicẽt in suis Ecclesiis, tunc illo cõtradicente prędicare poterunt.

19. Quod adeò verum est, sufficere benedictionem petitam, licèt non obtentam, ita tamen vt si Episcopus non modò benedictionem simpliciter non concesserit, verùm etiam Regularibus prohibuerit quominus prædicent, tunc illo contradicente in sui quidem Ordinis Ecclesiis licet illis prædicare, quemadmodum S. Concil. Trident. decretis salubriter est cautum, Aldan. *d. tit.* 4. *num.* 10. vbi refert ita censuisse S. Congr. negotiis Episcoporum, & Regularium præpositam, sub die 30. Ianuarij 1629.

20. Licentia Episcopi requiritur ad hoc, vt Regulares prædicare possint in Ecclesiis, quę sui Ordinis non sunt, & eos examinare poterit.

20. In iis verò Ecclesiis, quæ sui Ordinis non sunt, vltra licentiam suorum superiorum etiam requiritur Episcopi licentia obtenta, vt per hunc textum tradunt Aldan. *d. loco*, Hieron. Roder. *in compendio quæst. regul. resol.* 112. *num.* 2. Et hoc casu posse Episcopum examinare Regulares huiusmodi prædicare volentes in Ecclesiis, quæ non sunt suorum Ordinum, tenet Aldan. *d. loco*, asserens sic fuisse resolutum in Vgentin. 22. Ianuarij 1628. quicquid dixerint Henriq. *in summ. lib.* 10. *cap.* 23. *in commento, litt. L.* Fr. Ludouic. Miranda *d. quæst.* 50. *artic.* 2. *concl.* 1. *in med.* Campan. *d. cap.* 13. *num.* 9. Hieron. Roder. *d. n.* 2. *in fine.*

21. Regulares prædicantes in Ecclesiis quæ suorũ Ordinum

21. Regulares, qui absque licentia Episcopi prædicauerint in Ecclesiis, quæ suorum ordinum non sunt, tametsi decreto Conc. in præsenti contrafece

contrafecerint, non possunt tamen puniri ab Episcopo, sed tantùm à suis superioribus Regularibus, ita decisum referunt Quarant.*in summa Bullarij, verbo priuilegia Regularium*, Zerol.*in praxi Episcop.p.1.verbo excommunicatio causa materialis*,§.4. Piasec.*in simili praxi p.2.cap.3.num.*41. *vers.Prædicans*, Campan.*d.cap.*13.*n.*10. Portel.*in dub.Regular.verbo Prædicatores,n.*1. Hieron.Roder. *d.resol.*112.*n.*3. Aloys.Ricc.*in praxi aurea, resol.*401. vbi de pœna Regularis prædicantis in aliena diœcesi eum licentia Episcopi,absque tamen licentia sui superioris. non sunt, absque licentia Episcopi, an ab eo puniri possint.

22. Sed hodie per constit.Gregorij XV. incip.*Inscrutabili*, sub dat. 9.Februarij 1622. contrarium est dicendum:verba autem dictæ constit. sunt quæ sequuntur. *Ac demum habeat Episcopus auctoritatem coërcendi, ac puniendi quoscunque exemptos, tam sæculares, quàm regulares, qui in alienis Ecclesiis, quæ suorum ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesiis suis, aut suorum ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumpserint.* Et illos coërcere, & punire posse etiam censuris Ecclesiasticis, fuit declaratum per S.D.N.Vrbanum VIII. in quadam constit.in forma Breuis,directa Episcopo Gienen.sub dat.30. Ianuarij 1629. 22. Gregorius XV.

23. Si præsentatus ordinario fuerit prædicator idoneus,non est illi deneganda licentia, vt refert decisum Armendar.*d.l.*3.*de prædicatoribus S. Scripturæ, n.*8. Potest tamen Episcopus interdicere Regulari ne prædicet licentia non petita, etiam non reddita causa, sicut testantur resolutorum Franc.Leo *d.p.*1.*cap.*8.*num.*9. Piasec.*d.p.*2.*cap.*3.*n.*41.*vers.si item.* Ego ipse *d.alleg.*76.*n.*28.nam licèt ordinarius ad libitum, & sine rationabili causa suspendere non possit à prædicatione, ex eodem Armend. *d.loco num.*9. quem refero *d.alleg.*76. *num.*21. si nihilominus suspendat, non tenetur causam exprimere,quare ad hoc prohibendum moueatur, vt dicunt decisum Franc.Leo *d.cap.*8.*num.*9. Campan. *d.cap.*12. *num.*8. Ego ipse *d.loco num.*22. Episcopus potest interdicere Regulari ne prædicet licentia nõ petita, etiam non reddita causa.

24. *Si verò, quod absit*,&c.] Ex hoc decreto prædicatores errores,aut scandala disseminantes, per Episcopum à prædicatione interdici debent:si autem hæreses prædicauerint, contra eos etiam quomodolibet exemptos, tanquam Sedis Apostol.delegatus, secundùm iuris dispositionem,& loci consuetudinem procedere valet, curando tamen ne falsis informationibus, vel aliàs calumniosè aliquis eorum vexetur, ita Fr.Emman.*quæst.regul.tom.*2.*q.*32.*art.*8. Fr.Leo *d.p.*2.*cap.*2.*n.*61. Fr.Ludouic.Miranda *d.q.*50.*art.*7.Campan.*d.c.*13.*n.*21.Galet.*in margarita casuum conscient.verb.prædicare,vlt.*Portel.*in verb.prædicatores,n.*12.Hieron. Roderic.*d.resol.*112.*n.*12.Ego ipse *d.alleg.*76.*n.*48.*&* 49. 24. Prædicatores errores, aut scandala disseminantes per Episcopum à prædicatione interdici debent.

25. *Caueant præterea Episcopi*, &c.] Vide Ludou.Miranda *d.art.*7. *ad fin.* Hieron.Roderic.*d.resol.*112.*num.*13. Fr.Emman. *quæst.regul.tom.*3. *quæst.*32.*art.*9.

26. *Quæstores verò eleemosynarij*, &c.] Vide Nau.*de indulgent.not.*31. *à num.*46. Paul.Fusc.*de visit.lib.*1.*cap.*30.*n.*36. Henriq.*in sum.lib.*7.*c.*29. *à princip.* Cened.*in collect.ad Sextum,collect.*9. Fr.Emman. *d.q.*32.*art.*11. Iul.Lauor.*de indulgent.p.*2.*cap.*13. Aloys.Ricc.*in praxi aurea*, *resol.*290. 26. Quæstores eleemosynarios abolendos præcipit.

D Hieron.

Hieron.Roderic. *d.resol.*112.*n.*15. metipsum *de officio,& potest.Episcopi, p.*3.*alleg.*109.*& infrà sess.*21.*de reform.cap.*9.

SESSIO VI.

De iustificatione.

Doctores referuntur de iustificatione agentes.

VIDE Vegam *in opusculo de iustific.*Iodoc.Cocc.*in thesauro Cathol. tom.*2.*lib.*3. *de iustificat.* Et verbum *Iustificari*, quid significet in sacris Scripturis,tradit Paganin.Gaudent.*de dogmatib.& ritibus veteris Ecclesia,p.*2.*cap.*52.

De natura, & legis ad iustificandos homines imbecillitate.

CAPVT I.

1. VIde Apostol.ad Rom.5.vers.12.*In omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccauerunt*; & 1.ad Corinth.15.vers.22. *In Adam omnes moriuntur*; S.August.*lib.*2.*de nupt.& concupiscentia,cap.*27.*&* 28.*& lib.*6.*contra Iulianum cap.*4.S.Ambros.*lib.*1.*de pœnit.cap.*2.S.Greg Nissen. *in disp.de resurrectione & anima,& in lib.de beatitudinib.orat.*6. Gregorius Nazianzen.*orat.de Baptismo*,Leo *epist.*84.*& serm.*4.*de Natali*, Chrysost. *homil.de Adamo,& Eua*, Cyprian. *lib.*3.*epist.*8.*ad Fidum*, S.Thom.1.2. *q.*81.*art.*2.*&* 3.Azor.*instit.moral.p.*1.*lib.*4.*cap.*30.

De dispensatione,& mysterio aduentus Christi.

CAPVT II.

1. Christum venisse patet.

1. CHristum venisse patet Genes.49.*Non auferetur sceptrum de Iuda*, sicut ex illis verbis probant Irenæ.*lib.*4.*c.*33. Cyprian. *epist.*63. *aliàs lib.*2.*epist.*3.Iustin.Martyr *in dial.contra Triplicium*,Auctor quæstionum ad Antiochum *q.*103. Idem probatur ex Daniel.*cap.*9. vbi Lyran. & tradunt Euseb. *lib.* 8. *demonstrat. cap.*2. Chrysostom. *orat.*2. *contra Iudaos*,Genebrard.*lib.*2.*chronograph.circa finem.* Gelas.*lib.*4.*cap.*14. Driedon.*lib.*3.*de dogmatibus sacra Scriptura, cap.*5.*p.*4. Ioann.Lucidus *lib.*2. *de emendat.temporum.* Soar.3.*p.tom.*1.*disp.*1.*&* 2. Valent. *tom.*4.*disput.*1. *quæst.*1.*puncto* 2. Ioann.Putean.*tom.*2.*quæst.*1.*art.*1.*dub.*4. Tanner.*tom.*4. *disp.*1.*quæst.*1. *dub.*2. Bonacin. *de sacrosancta Christi Incarnat. disp.*2.*q.*1. *puncto* 2.

Qui

Qui per Chriſtum iuſtificantur.

CAPVT III.

1. PEr Chriſtum iuſtificamur, & ſaluamur, ad Roman. 5. *cùm adhuc peccatores eſſemus, Chriſtus pro nobis mortuus eſt; multò igitur magis nunc iuſtificati in ſanguine ipſius ſalui erimus*; ad Hebr. 13. *Propter quod & Deus, vt ſanctificaret per ſuum ſanguinem populum, extra portam paſſus eſt*; & cap. 9. *Si ſanguis hircorum, & taurorum, & cinis vituli aſperſus inquinatos ſanctificat ad emendationem carnis, quanto magis ſanguis Chriſti, qui per Spiritum ſanctum ſemetipſum obtulit immaculatum Deo, emundauit conſcientiam noſtram ab operibus mortuis*; & 1. Ioan. 1. *Sanguis Ieſu Chriſti filij eius emundat nos ab omni peccato.* Vide Sayr. *de ſacrament. in genere, lib. 1. cap. 2. quaeſt. 9. art. 3. verſ. tertio.* 1. Per Chriſtum iuſtificamur.

2. *Cùm in ea propagatione.*] Hanc propagationem exemplo probant Concil. Arauſic. II. *cap.* 24. vbi ait de palmite, *quæ ſi non in vite manet, areſcit, & vigorem non niſi ex vite habet*; idem dicit Concil. Moguntin. *cap. 6. tom. 3. fol.* 931. Auguſt. *lib. 1. de peccato mort. cap.* 27. S. Thom. *part. 2. quaeſt.* 81. *art. 2. ad* 3.

Iuſtificationis impij deſcriptio, & modus eius in ſtatu gratiæ inſinuatur.

CAPVT IV.

1. VIde Sayr. *de Sacrament. in genere, lib. 1. cap. 2. quaeſt. 9. art. 3. in fine,* Ægidium de Coninck *de Sacram. & cenſur. tom. 1. q. 68. à num.* 23. Gabr. Vazq. *in* 3. *part.* S. Thom. *tom.* 2. *diſp.* 151. *num.* 18. & *diſp.* 158. *num.* 27. Filliuc. *in quaeſt. moral. tom.* 1. *tract.* 2. *de ſacrament. Baptiſmi, num.* 118. & 122.

2. *Sine lauacro, &c.*] Vide S. Thom. *part.* 3. *q.* 68. *art.* 2. Sot. *in* 4. *diſt.* 5. *quaeſt.* 1. *art.* 2. Veg. *de iuſtificat. lib. 9. cap.* 4. *fol.* 220.

3. Baptiſmum eſſe neceſſarium neceſſitate medij in re, vel ſaltem in voto, quando non adeſt facultas illum ſuſcipiendi in re, aſſerunt SS. Patres, Concilia, & vnanimis Doctorum ſententia apud Henriq. *in ſumm. lib. 2. cap.* 3. Vazq. *part.* 3. *diſp.* 149. *cap.* 1. 2. & 3. & *diſp.* 152. *cap.* 2. Sayr. *d. lib. 1. cap* 8. *quaeſt.* 2. *art.* 1. Barthol. ab Angelis *de ſacram. Baptiſmi*, §. 8. Cardin. Tolet. *in inſtruct. ſacerd. lib.* 2. *cap.* 21. *in princip.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 27. *num.* 7. Ægid. de Coninck *d. tom.* 1. *quaeſt.* 62. *num.* 66. 3. Baptiſmus neceſſarius neceſſitate medij in re, vel ſaltem in voto.

4. *Aut eius voto.*] Illum dici habere Baptiſmum in voto, qui facit aliquid in quo continetur votum, & propoſitum Baptiſmi ſuſcipiendi, 4. Baptiſmum in voto habere quis dicatur.

D 2 reſoluit

resoluit Bonacin. *de Sacram. disp.* 2. *quæst.* 2. *punct.* 2. *num.* 2. Et dicit Paul. Layman *in Theologia moral. lib.* 5. *de sacrament. tract.* 2. *cap.* 6. *num.* 6. *vers. dico* 2. per actum contritionis, ac dilectionis Dei super omnia, in qua continetur etiam propositum, seu votum saltem implicitum seruandi mandata Dei, & consequenter in noua lege recipiendi sacramentum Baptismi, (si eius suscipiendi copia sit) hominem adultum verè à peccatis iustificari, & ius adoptionis filiorum Dei consequi.

De necessitate præparationis ad iustificationem in adultis, & vnde sit.

CAPVT V.

1. Necessitas præparationis ad iustificationem in adultis.

1. VIde Sot. *in* 4. *dist.* 4. *q.* 2. *art.* 5. *col.* 10. Nauar. *in man. cap.* 2. *n.* 39. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarm. p.* 2. *lib.* 5. *cap.* 3. *vers. quæstio secunda*, Ægid. de Coninck *de sacram. & censur. tom.* 2. *disp.* 2. *dub.* 4. *num.* 34. Molfes. *in summ. Theologiæ moralis, tract.* 1. *cap.* 8. *num.* 38.

Conuersio mentis in Deum vnde sit.

2. *Conuerte nos Domine ad te.*] Quidam Scholastici putant posse hominem se sufficienter per actiones naturales disponere ad obtinendam gratiam, ita Durand. *in* 2. *dist.* 28. *quæst.* 5. Gabr. etiam *in* 2. *dist.* 28. *q. vnic. & in* 4. *dist.* 14. *quæst.* 2. *art.* 2. Sed contrarium est asserendum, nam conuersio mentis in Deum, per quam homo iustificatur, debet esse ex actibus supernaturalibus, vt patet ex Conc. Mileuit. *can.* 4. Arausic. *can.* 7. 23. & 25. Irenæo *lib.* 4. *cap.* 28. Cyprian. *lib.* 2. *epist.* 2. & *lib.* 3. *ad Quirin. cap.* 4. August. *lib. de prædestinat. Sanctorum, cap.* 3. Ambros. *lib.* 2. *in Lucam, cap.* 3. Hieron. *in cap.* 63. *Isai.*

Modus præparationis.

CAPVT VI.

1. Pœnitētia aliqua, seu dolor animi ex motiuo supernaturali susceptus de peccatis necessariò requiritur ad consequendā iustificationem primam in sacramento Baptismi, & Pœnitentiæ.

1. VIde Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 18. *num.* 11. *in fine*, Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarm. part.* 2. *lib.* 5. *c.* 3. *vers. quæstio.* Ægid. de Coninck *de sacram. & censur. tom.* 2. *disp.* 2. *dub.* 6. *n.* 56. Bonacin. *de Sacrament. disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 1. *punct.* 8. *à princip.* Molfes. *in summ. Theolog. moralis, tract.* 7. *cap.* 2. *num.* 21. Paul. Layman *in Theolog. morali, tract.* 1. *c.* 6. *num.* 4. *vers. assertio* 2. & *tract.* 6. *c.* 1. *n.* 5.

2. *Quam ante Baptismum agi oportet.*] Vide Nau. *in man. c.* 1. *à n.* 38. & *in cap. vlt. de pœnit. dist.* 7. *n.* 10. Henriq. *in summ. lib.* 1. *c.* 22. §. 5. Soar. *de Sacrament. disp.* 7. *sect.* 4. § *occurrebat.* Ægid. de Coninck *tom.* 1. *q.* 62. *art.* 1. *dub.* 2. *à n.* 31. Paul. Layman *citato loco.*

3. Iustificari non potest homo de potentia ordinaria absque actu pœnitentiæ.

3. Non posse hominem de potentia ordinaria iustificari absque actu pœnitentiæ, patet ex Actor. 3. *Pœnitemini, & conuertimini, vt deleantur peccata*

peccata vestra; & ex Ezech. 18. *Conuertimini, & agite pœnitentiam,* refertu *in cap. agunt, & in cap. propriè, de consecr. dist.* 4. & ex Luc. 13. *Si pœnitentiam non habueritis, simul omnes peribitis,* docent S. Thom. *part.* 3. *quæst.* 86. *art.* 2. vbi Nugn. *dub.* 1. *concl.* 2. & 3. & Soar. *disp.* 6. *sect.* 1. *assert.* 1. Henriq. *in summ. lib.* 4. *c.* 21. §. 1. Valent. *tom.* 4. *disp.* 7. *quæst.* 3. *puncto* 2. *in princ.* pariter resoluentes, de potentia Dei absoluta posse hominem iustificari à peccato mort. absque vlla pœnitentia, modò cesset actus peccati. Homo potest iustificari de potentia Dei absoluta.

Quid sit iustificatio impij, & qua eius causa.

CAPVT VII.

1. Vide Nauar. *in man. cap.* 11. *num.* 13. *ad fin.* Ægid. *de sacram. & censuris, tom.* 1. *q.* 62. *art.* 4. *dub. vnic. num.* 128. & *quæst.* 69. *num.* 8. & *tom.* 2. *disp.* 2. *dub.* 2. *num.* 17. & *dub.* 10. *num.* 8. *cum seqq.* Fr. Ioan. à Cruce *de statu Relig. lib.* 2. *c.* 2. *dub.* 3. *concl.* 1. *reg.* 1. Molfes. *in summ. Theologia moralis, tract.* 1. *c.* 8. *num.* 29. & *tract.* 4. *c.* 1. *n.* 77. Filliuc. *in quæst. moral. tom.* 1. *tract.* 1. *de sacrament. c.* 6. *n.* 94. 95. 96. & *tract.* 10. *n.* 97. & 133.

2. *Quamquam enim nemo possit esse iustus,* &c.] Vide Vazq. *in* 3. *part. S. Thomæ tom.* 2. *disp.* 231. *n.* 37.

3. *Vnde in ipsa,* &c.] Vide Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 9. *c.* 3. *q.* 3.

Quomodo intelligatur impium per fidem, & gratis iustificari.

CAPVT VIII.

1. Ad actiones, quibus ad Deum conuertimur, actiuè conuerti cum auxilio Dei supernaturali, docent August. *serm.* 13. *de verbis Apost.* Ambros. *lib.* 2. *in Lucam, cap.* 3. Hieron. *inc.* 1. *ad Ephes.* August. *lib.* 2. *de peccat. mort. & remiss. c.* 1. & *lib. de correctione, & gratia.*

2. Homines ad Deum liberè conuerti, probant Ignat. *epist. ad Magnetianos,* & August. *homil. lib.* 50. *homil.* 16.

3. Actum ad gratiam habitualem, seu ad iustificationē disponentem debere esse supernaturalem, seu ex gratia elicitum, nec enim ad Deū potest homo se præparare suis viribus, docēt S. Thom. *p.* 2. *q.* 109. *art.* 6. Bonau. *in* 2. *disp.* 28. *art.* 2. *q.* 1. Dried. *de captiu. & red. gener. hum. tract.* 4. *c.* 2. *p.* 2. & *lib. de cōcord. c.* 3. Veg. *lib.* 6. *in Trid. c.* 3. *cum seqq.* & *in opusc. de iustific. q.* 8.

Contra inanem hæreticorum fiduciam.

CAPVT IX.

1. In hac vita non posse homines habere certitudinē de sua iustitia, iis exceptis, quibus Deus specialiter reuelaret, docēt S. Thom. 1. 2. q. 112. 1. Homines non possunt habere certitudinem de sua

iustitia, iis exceptis, quibus Deus specialiter reuelaret.

*q.*112.*art.*5.Theologi communiter *in* 1.*sent.dist.*17.Vega *lib.* 9.*in Concil. Trid.*Sot.*lib.*3.*de natura,& gratia,cap.*10.*cum seqq.* Rofensi *contra art.*10. & 11.*Lutheri*,Castr.*lib.*7.*aduersus hæreses,verbo gratia.*Probatur ex Apost. ad Roman. 11. *O altitudo diuitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei*, &c. & ad Roman. 12. *Tu autem fide stas, noli altum sapere*, &c. & 1. ad Corinth. *Qui stat,videatne cadat*, & ad Philippens. 2. *Cum timore, & tremore salutem vestram operamini*, & Apocalyps. 3. *Tene quod habes, ne fortè accipiat coronam tuam.*

De acceptæ iustificationis incremento.

CAPVT X.

1. VIde *Clem.ad nostram, de hæret.*Hieron. *contra Iouinian.*August.*in lib. de hæresib. hæresi* 82.*& tract.*24.*super Ioannem*, S.Thom.2.2. *quæst.*24.*art.*4.6.*&* 9.Paul.Fusc.*de visitat.lib.*1.*c.*18.*n.*22.

2. Homo iustus toto tempore vitæ suæ potest in gratia crescere.

2. Hominem iustum toto tempore vitæ suæ posse in gratia crescere,probatur *Ezech.*18.*Prouerb.*4. *Eccles.*9. *Psalm.*83. *Apocalyps.vlt. & ad Ephes.* 4. docent Leo *serm.* 2. *de Quadrages.* Hieronym. *in cap.*9. *Eccles.* Prosp. *lib.*1. *de vita contemplatiua, cap.*8. *&* 9. *& in lib. sententiarum August.sent.*102.August.*serm.*15.*de verbis Apostoli,& in Psalm.*69. *& lib.*3. *contra duas epistolas Pelagij, cap.*7.

De obseruatione mandatorum, déque illius necessitate, & possibilitate.

CAPVT XI.

1. VIde Soar. *de legib. lib.* 6. *cap.* 1. *à num.* 7. Hieron. Roderic. *in compend.quæst.regul.resol.*90.*num.*19.*vers.*3.

2. Homo existens in peccato mortali potest habere multos actus bonos,qui nullo modo sunt peccata.

2. Collige ex text. orthodoxæ Religionis doctrinæ illos aduersari, qui dicunt iustum in omni opere bono venialiter peccare, & eos, qui statuunt in omnibus operibus iustos peccare;hominẽ enim existentem in peccato mort. posse habere multos actus bonos, qui nullo modo sunt peccata, constat ex hac *sess.can.*7.*& c.*7.*& sess.*14.*c.*4. *& can.*5.& ex Conc. Arausic. *cap.*4. *&* 5. & ex *Actor.*10. vbi habetur dixisse Angelum Cornelio, *Orationes tuæ, & eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam in conspectum Dei*; & tamen eo tempore nondum Cornelius erat iustus,vt docent *ibi* Theophil.& Euthim.& Chrysost.*homil.de fid.leg.nat.in tom.*3. *& orat.de Anima tom.*1.

Prædestina

Prædestinationis temerariam præsumptionem cauendam esse.

CAPVT XII.

1. VIde Chrysost.*homil.*11. *in epist.ad Philippen.* Hieron.*lib.*2.*aduersus Pelagian.* August.*lib.*11.*de ciuitate,cap.*12.*& in lib.de correct.& gratia,cap.*13.*& in lib. de bono perseuerantia, cap.*13. Gregor.*lib.*6.*in* 1.*Regum,*Prosper.*lib.*2.*de vocat.gentium cap.vlt.*Bernard.*serm.*1.*de septuages.& epist.*107.De diuina prædestinatione tractant Magist.*in* 1.*sentent.dist.*35. 40.& 41.ibique Doctores,præsertim D.Bonauenr.Ægid. Sot. Durand. Ocham, & alij , inter quos nouissimè Guillelmus à Rubione , Ricard. Tapperus *art.*7.*contra Lutherum,*Turrian.*in opusc.de electione diuina,*Moncæ. *disp.theolog.disp.*4.*cap.*2. Catherin.*lib.*1.*de prædestinat.cap.vlt.& lib.*2. *in fine.*Item S.Thom,*p.*1.*art.*23.*cum seqq.* ibique Doctores nouiores,inter quos Caiet.Soar.Molin.Valent.Vazq Less.Bañes, Zumel, Becan.*in p.*1.*cap.*14. & alibi passim. Item Soar. *opusc.de auxilijs lib.*3.*cap.*16. *cum seqq.*Bellarm.*lib.*2.*de gratia,& libero arbitr.c.*15. Aluarez *de auxilijs lib.*5. *disp.*34.*cum seqq.* Pennot. *in propugnaculo humana libertatis lib.*6.*cap.*1.*cum seqq.*& ab iis citati. 1. Prædestinationis temeraria præsumptio cauenda.

De perseuerantia munere.

CAPVT XIII.

1. NEmo sibi certum aliquid pollicetur ; quare 1. *ad Timotheum* 4. spiritus manifestè dicit,quia in nouissimis diebus deficiant quidam à fide;& cap.6.*quam quidam appetentes errauerunt à fide,* & 2.ad Timoth.2.*ne fortè det illis Deus pœnitentiam,& resipiscant,*Ioel.2.*Quis scit si conuertatur, & ignoscat Deus* ; vide Ægid.de Coninck *de Sacram. & cens. tom.*2.*disp.*2.*num.*154. Emman.de Valle *de incantat. & ensalmis , opusc.*1. *sect.*2.*cap.*5.*num.*31.

De lapsis , & eorum reparatione.

CAPVT XIV.

1. VIde Iodoc.Cocc.*in thesauro Cathol.tom.*2.*lib.*7.*art.*1. Sayr.*de Sacrament.in genere,lib.*2.*cap.*2.*q.*8.*art.*3.*vers.quo supposito,* Onuphr. *disput.*3.*de pœnit.sect.*2.*quæst.vlt.circa fin.*Homobon.de Bonis *de examine ecclesiast. tract.*3.*cap.*3.*q.*32.*vers.mortale , & tract.*5.*c.*15.*q.*92. Molfes.*in sum.Theologiæ moralis,tract.*1.*c.*8.*n.*25.*& tract.*7.*c.*6.*n.*42. Filliuc.*in quæst. moralib.tom.*1.*tract.*6.*num.*82. Iul.Lauor.*de indulgent.p.*2.*c.*3.*num.*33.*cum seqq.*

seqq.& cap.5.num.29. vbi ait regulariter in pœnitentia imponenda esse opera pœnalia, quales sunt orationes, eleemosynæ, & ieiunia.

2. Peccato mortali remisso quoad culpam, necesse est de potentia Dei ordinaria remitti etiam reatum pœnæ æternæ.

2. *Quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto*, &c.] Remisso peccato mortali quoad culpam, necesse esse de potentia Dei ordinaria remitti etiam reatum pœnæ æternæ, tradunt Card. Bellarm. Henriq. Ægid. de Coninck, & alij, quos refert Bonacin. *de sacram.disp.5.quæst.6.sect.1.puncto 4.num.1.*

Peccato remisso quoad culpam, non semper remittitur totus reatus pœnæ temporalis.

3. *Sed pro pœna temporali*, &c.] Vide Fr.Emman. *in explicat. Bullæ Cruciatæ fund.1.fol.1.* Ægid. de Coninck *de sacrament. & censur.tom.2. disp.4. n.23.* Remisso enim peccato quoad culpam, non semper remitti totum reatum pœnæ temporalis, docent S.Thom. *p.3.q.86. art.4.* vbi Nugn. *vers.in hoc art.* Card. Bellarm. *lib.4.de pœnit.cap.2.* Zerol. *de pœnit.c.2.q.16.* Bonacin. *d.puncto 4.n.2.* vbi *n.3.* quærit, vtrùm reatus pœnæ temporalis, qui dimisso peccato remanet, semper sit æqualis.

DE REFORMATIONE.

De residentia Prælatorum in suis Ecclesiis.

CAPVT I.

1. Doctores de residentia Prælatorum agentes.

1. VIDE Salzed. ad Bernard. *in pract.c.54.lit.C.in princ.in nouiss.edit.* Marc. Anton. Genuens. *in manuali pastorum, c.31.* Armend. *in addit.ad recop.legum Nauarræ, lib.2.tit.23.l.2.§.2. sub tit.vtrùm Episcopi possint se absentare à suis Episcopatibus, vel debeant in eis residere,* Nicol. Garc. *de benef.p.5. c.1.à n.687.* Franc. Leo *in thesauro fori Eccles.p.1.cap.3.n.29.cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.30.tract.3. num.58.* Sanctarel. *var.resolut.quæst.4.* Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi, cap.4.§.13.* Metipsum *in simili tract.p.3.alleg.53.& infrà in collect.ad sess.23.de reform.cap.1.*

2. Constitutiones de residentia agentes.

2. Super residentia Prælatorum, & aliorum curam animarum habentium, & residere debentium emanauit constitutio Pij IV. incip. *In suprema,* sub dat. Kal. Decembr. 1564. Item super executione Concilij, & litterarum eiusdem Sanctissimi contra Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, & alias personas Ecclesiasticas non residentes in eorum Ecclesiis, emanauit alia constitutio eiusdem Pij IV. sub dat. 11. Maij 1565.

3. Animarum cura est onus Angelicis humeris formidandum.

3. *Onus quippe Angelicis humeris formidandum.*] Vide S. Bernard. *serm.3. de aduentu Domini, & de considerat.ad Eugen.lib.1.in princip.& ad Episcopum Londonien.epist.24.& ad Cardin.epist.2.3.& 6.* Metipsum *de officio, & potest.parochi cap.3.* vbi ex multis S.Scripturæ locis, & SS.Patrum testimoniis ostendi grauitatem formidandi oneris, quod pastorum humeris imponitur, dum illis animarum cura committitur.

4. *Si quis à Patriarchali*, &c.] Vide Azor. *institut.moral.p.2.lib.7.cap.6.* Gonzal. *ad reg.8. Cancel. glos.41. num.9.* Fr.Emman. *in addit. ad Bullam Cruciatæ*

Cruciata p.2.fol.mihi 215.verso, metipsum *de officio, & potest.Episcopi,p.3. alleg.53.num.5.*

5. *Metropolitanus suffraganeos*,&c.] Ad Metropolitanum,vel,in eius absentia,ad Episcopum antiquiorem, pertinere curare vt Prouinciales Episcopi in suis Ecclesiis commorentur, & super eorum absentia inquirere,notant Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarra, lib.2.tit.23. l.1.§.2.sub tit.vtrùm Episcopi possint se absentare à suis Episcopatibus,num.5. & 6.*Ego ipse *d.allegat.53. num.5. in fine*, &, me citato,in illo loco Sanctarel.*var.resol.q.4.num.7.* 5. Episcopi vt resideant curare debent Metropolitani.

6. Residere tenetur Episcopus,qui habet Ecclesiam in loco vbi omnes incolæ totius diœcesis sunt schismatici, & ideò incorrigibiles, vt nulla adsit spes proficiendi apud illos, ita Aldan. *in compendio canonic. resol.lib.1.tit.4.n.11.* vbi refert decisum sub die 2.Septembris 1617. 6. Residere tenetur Episcopus, qui habet Ecclesiam in loco vbi omnes incolæ totius diœcesis sunt schismatici.

7. Episcopum non residentem in sua diœcesi alternatiua non gaudere, referunt decisum Galet.*in margarita casuum conscient.verbo Episcopus*, Stephan.Gratian. *discept.forens.cap.156.* Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.540. in 1. edit.alias resol.462. in 2. edit.* Gonzal.*ad reg.8. Cancel.gloss.43.num.84.* Etiamsi absit ex causa à Concilio approbata,vel aliàs pro exercitio sui officij, prout Sanctissimum respondisse referunt Nicol.Garc.*de benefic.p.5.cap.1.n.463.* Ioan. Anton.Massobr.*in sua praxi habendi concursum,prel.23.dub.3.in vlt.impress.* Ego ipse *d.alleg.53.n.35.& in tract.de Canonic.cap.14.num.23.* Quia particula,*verè*, quæ ad præsens reperitur,in modernis regulis Cancellariæ veram præcisè requirit residentiam, vt docent Nicol.Garc.*d.cap.1.n.467.* Monet. *de optione canonica,cap.3.n.79.* Ego ipse *d.cap.14.num.23.* 7. Alternatiua non gaudet Episcopus nō residens in sua diœcesi,etiam ex causa à Concil.approbata.

8. Episcopo, qui ob eius absentiam amisit alternatiuam, an remaneat aliquod tempus ad conferenda beneficia? Vide Aloys. Ricc. *in d.praxi fol.582.* Monet. *de distrib.quotid.cap.3.q.3.n.95.* metipsum *d.alleg.53.ex num.36.* &,me citato,in illo loco Ioan.Anton.Massobr. *d.prelud.23. dub.4. secundùm Romanam impress.* latè Rot. in Papien. beneficij 10.Aprilis 1617. coram bonæ memoriæ Martino Andrea, quam ad litteram refero *d.allegat.53.à num.45.*& Ioan.Anton.Massobr.*d.prelud.23. dub.2.à num.5.* 8. Episcopo, qui ob eius absentiā amisit alternatiuam, an remaneat aliquod tempus ad conferenda beneficia.

De residentia in Ecclesiasticis beneficijs.

CAPVT II.

1. **V**Ide Mandos. *de signatura gratia tit.de dispensat. de non residendo*, Horat.Luc. *de priuileg. scholast. priuil.98.* Matth. Soarez *in practica, & ordine visitandi, cap.3.num.5.* Salzed.ad Bernard.*c.54.lit.C.vers. illi*, Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.2.c.2. n.62.* Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarra lib.2.tit.23. de residentia,sub rub.an Canonici, vel alij habentes dignitatem,teneantur residere in suis Ecclesiis,& sub rub.sed an parochi debeant residere in suis curatis*; metipsum *de officio, & potest. Episcopi,* 1. Doctores de residentia in beneficiis Ecclesiasticis agentes.

E *cap.8.*

cap.8.de residentia parochorum,& in tract.de Canonicis,cap.10. de residentia Canonicorum,& quibus pœnis puniantur non residentes.

2. Beneficium simplex obtinentem non potest Episcopus cogere personale aliquod seruitium impendere.

2. *Personalem residentiam de iure,vel consuetudine*,&c.]Et ideò beneficia simplicia obtinentem non posse Episcopum cogere personale aliquod seruitium impendere, cùm ex antiquissima totius Ecclesiæ consuetudine non teneatur, refert decisum Piasec. *in praxi Episcop. p.2. cap.3.num.32.*

3 Ordinariis non datur facultas dispensandi in residentia.

3. *Expediens videbitur.*] Per hæc verba non dari facultatem ordinariis dispensandi à residentia ex quauis ratione, refert decisum Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ,lib.1.tit.23.l.2.§.2. de residentia parochorum,num.*101.

4. Residere quibus pœnis, & iuris remediis cogantur beneficiarij.

4. *Residere cogantur.*] Quibus autem pœnis, & iuris remediis, dixi *d.tract.de officio,& potest.parochi,cap.8.n.67.cum seqq.& d.tract.de Canonic. c.10.ex n.15.*& *infrà* latiùs *in collect.ad sess.23.de reform.c.1.*

5. Abbas Commendatarius SS.Vincentij & Anastasij non tenetur residere.

5. Abbas commendatarius SS.Vincentij, & Anastasij Amandulæ Firman.diœcesis Ordinis S.Benedicti non tenetur residere in ea,quamuis illa curam habeat animarum secularium, sed huiusmodi cura est exercenda per vicarium Presbyterum secularem, ab ordinario approbandum,vt refert decisum Aldan.*in compend.canon.resol.lib.1.tit.5.n.3.*

6. *Nullique priuilegia, seu indulta*, &c.] Vide Paul.Comitol. *respons. moral.lib.1.q.60.n.6.*Cened.*pract.& canon.quæst.lib.1.q.1.n.32.* vbi resoluit per clausulam generalem in præcitatis Concilij verbis, non fuisse derogatam Eugenianam constitutionem concessam vniuersitatibus studiorum;quem refert,& explicat Sanctarel.*var.resol.q.16.n.2.&* 3.vbi *n.*4. respondet, in hoc decreto tolli priuilegia, & indulta perpetua de non residendo,& de fructibus in absentia percipiendis, vt apertè indicatur illis verbis,*indulgentijs quoque,& dispensationibus temporalibus*, &c. at priuilegium,quod cōceditur vniuersitatibus,non est perpetuum, sed temporale,quandiu scilicet scholasticus, & Magister studet,& docet in illis, & propterea dicendum est per Concilium non tolli priuilegium concessum vniuersitatibus.

7. *Vt per deputationem idoneorum vicariorum*, &c.] Vide Campan.*in diuers.iuris canon.rub.7.cap.6. n.116.& infrà in collect.ad sess.7.de reformat. cap.7.& sess.25.etiam de reform.cap.16.*

8. Causæ rationabiles ex quibus abesse possunt beneficiarij, remissiuè.

8. *Rationabilibus causis.*]Quæ autem sint,dixi *in collect.ad sess.23.de reform.cap.1.& de officio,& potest.parochi,cap.8.ex num.*46.

Excessus secularium Clericorum,& Regularium agentium extra monasteria,ab ordinario loci vt deputato à Sede Apostol.corrigantur.

CAPVT III.

1. VIde Paul.Fusc.*de visitat.lib.2.cap.10.num.16.* Campan.*in diuersorio iuris Canon.rub.12.cap.13.à princip.* Aloys.Ricc. *in decis.Curiæ Archiep.*

Archiep. Neapol. p. 1. deciſ. 223. num. 4. & p 4. deciſ. 231. metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi, p. 3. alleg. 105. n. 14. cum ſeqq.*

2. *Eccleſiarum Prælati*, &c.] Textum iſtum, dum tribuit Prælatis iuriſdictionem corrigendi exceſſus ſubditorum, intelligi conceſſiſſe Prælatis Regularium priuatiuè ad ordinarium, tenent Pute. *deciſ. 239. aliàs 238. in nouis, lib. 3.* Menoch. *de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 18. num. 22.* Cened. *ad decretal collect. 87. n. 4 verſ. ſecundo.*

3. *Vel Regularis.*] Etiam Militiæ S. Ioannis Hieroſolymitanæ, ſicut tenent Nauar. *conſ. 21. incip. An Milites S. Ioannis, ſub tit. de Regular. in antiq. aliàs conſ. 12. in nouis*, Sayr. *in floribus deciſ. ſub eodem tit. deciſ. 26.* F. Emman. *quæſt. regul. tom. 2. quæſt. 2. art. 4. & quæſt. 63. art. 7. verſ. quinto,* Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. part. 3. collect. 503. verſ. amplia primò, & d. part 4. deciſ. 231. num. 3.* Azor. *inſtit. moral. part. 1. lib. 13. cap. 4. quæſt. 3.* Campan. *d. cap. 13. num. 22.* Hieron. Roder. *in compendio quæſt. regul. reſol. 82. n. 11.*

4. *Extra monaſterium.*] Regularem manentem extra clauſtrum de licentia ſuperioris, etiam in domo deputata ad erectionem monaſterij, niſi in dicta domo ſit regularis obſeruantia, vt ſaltem viuat ſub ſuperiore conuentualiter, ſi deliquerit, poſſe puniri ab ordinario, referunt deciſum Piaſec. *in praxi Epiſcop. part. 2. c. 3. num. 42.* Campan. *d. c. 13. n. 22. in fine.* Ego ipſe *d. alleg. 105. num. 16* Aduerte, quòd hodie ſecundùm decreta S. Congr. Conc. de celebratione Miſſarum ſub dat. Romæ 21. Iunij 1625. Monaſteria, Conuentus, & alia Religioſorum loca, in quibus duodecim ſaltem Fratres, aut Monachi, ſeu Religioſi degere, & ex redditibus, & conſuetis eleemoſynis, detractis omnibus detrahendis, ſuſtentari non poterunt, ordinarij loci viſitationi, correctioni, atque omnimodæ iuriſdictioni, etiamſi nunquam deliquerint, ſubiecta eſſe intelliguntur.

> 4. Regularis manens extra clauſtrũ de licentia ſuperioris, ſi delinquit, puniri poteſt ab ordinario.

> Aduertendum.

5. Si verò Religioſus aliquis manſerit de ſuperioris licentia ſub regulari obſeruantia in aliquo membro, vel grangia ſui monaſterij pro Religionis ſeruitio, delinquat, non ab ordinario, ſed à ſuo ſuperiore puniri debet, ſecundùm formam *c. 14 infr. ſeſſ. 25. de regular.* quia cùm huiuſmodi ſuperior illi poſſit dare licentiam, *ſeſſ. 25. c. 4.* & dicta loca ſint membra dependentia à ſuis monaſteriis, cenſentur eodem iure, & gaudent priuilegiis ſuorum monaſteriorum, *cap. recolentes § cæterùm, de ſtatu monach.* ita Aloyſ. Ricc. *in deciſ. Curiæ Archiep. Neapol. p. 4. deciſ. 231. num. 4.* Ego ipſe *d. alleg. 105. num. 17.*

> 5 Religioſus manẽs de ſuperioris licentia ſub regulari obſeruantia in aliqua grãgia ſui monaſterij, ſi delinquat, non ab ordinario, ſed à ſuo ſuperiore puniri debet.

6. Regularis, qui dum extra clauſtra de licentia ſui ſuperioris degit, ab ordinario loci deputatus fuit alicui officio exercendo, & in eo cum ſcandalo deliquit, ab eodem ordinario puniri poteſt ex hoc decreto, ita Ardan *in compendio canon reſolut lib. 1. tit. 6. num. 3.* vbi refert ita deciſum 14. Februarij 1585.

> 6 Regularis, ſi cum ſcãdalo delinquat in officio, ad quod ab ordinario loci deputatus fuit, poteſt ab eodem puniri.

7. Canonicus regularis iuſſu ſui ſuperioris degens in ædibus parochialis Eccleſiæ ſuæ Congregationi vnitæ, in qua curam animarum exercet, & Sacramenta adminiſtrat, ſi delictum non concernens curam animarum, nec Sacramentorum adminiſtrationem, commiſerit, non

> 7. Canonicus regularis iuſſu ſui ſuperioris degens in ædibus parochial. Eccleſiæ ſuæ Cõgregationi vnitæ, ſi delinquat, àquo puniendus.

 poteſt

potest ab Episcopo puniri vigore huius decreti, quasi extra monasterium degat, ita Aldan. *d. loco*, vbi dicit ita fuisse resolutum 8. Februatij 1601.

8. Episcopus potest visitare, & corrigere Regulares degentes extra claustra, occasione docendi doctrinam Christianam.

8. Episcopus potest visitare, & corrigere Regulares degentes extra claustra occasione docendi doctrinam Christianam, ex Aldan. *d. tit. 6. num. 4.* vbi ait, sic decisum fuisse in Manilen. de anno 1616. quod non habere locum in Patribus Societatis IESV, qui munere docendi doctrinam Christianam funguntur, dum tamen habeant illis in locis superiores, qui curam ipsorum gerant, & apud quos se recipiant, iuxta regulæ institutum viuentes, tenuit Aldan. *vbi suprà num. 5.* asserens ita decisum in vna Limen. 10. Iunij 1591.

9. Extrauag. *cùm Matthæus 3. de hæret.* inter communes, nō corrigitur per hoc decretum.

9. *Etiam sui Ordinis priuilegij prætextu.*] Textum in Extrauag. *cùm Matthæus 3. de hæret.* inter communes, non corrigi per hoc Concilij decretum, testatur Cened. ad Sextum *collectan. 14. n. 3. cum seqq.*

10. Punitio, & correctio Regulariū delinquētium cū scandalo extra monasteria, an per censuras ab ordinario sit facienda.

10. *Puniri, & corrigi valeat.*] Non tamen per censuras, vt existimarunt Sanch. *de matrim. lib. 7. disp. 33. num. 22. & 23. & in præcepta Decalogi lib. 6. c. 1. num. 14.* Ludou. Miranda *in manu. Prælat tom. 2. quæst. 35. art. 11.* Portel. *in addit. ad dub. regularia, verbo Episcopus, num. 5.* Fr. Emman. *in addit. summ. tom. 3. cap. 105. num. 2.* Villalob. *§. 2. summ. tract. 35. diffic. 5. num. 17.* Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resolut. 62. de excommunic. num. 7.*

Quarumcunque Ecclesiarum minorum Capitula toties quoties voluerit Episcopus, & alij maiores Prælati, &c. visitent, corrigant, & emendent, non obstantibus, &c.

CAPVT IV.

1. VIde Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 3. lit. A. vers. competit, in nouiss. edit.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 2. quæst. 21. art. 7.* Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 40. à princip. & præcipuè quæst. 4.* Franc. Leo *in thesauro fori eccles. part. 2. cap. 2. num. 64.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib. 1. titul. 6. de visitat. num. 18. cum seqq.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 73. num. 4. cum seqq. & addita ad c. 6. sess. 25. de reformat.*

2. Visitare, & corrigere potest Episcopus sua Capitula, si non sunt exempta, non obstantibus priuilegiis ex fundatione.

2. Episcopus sua Capitula visitare potest, & corrigere, si non sunt exempta, non obstantibus priuilegiis ex fundatione; si verò exempta sint, seruanda est forma præscripta *infrà sess. 25. cap. 6.* ac proinde seruare tenentur decreta illius Concilij Prouincialis, cui interfuerit eorum Episcopus, vt refert decisum Armendar. *d. tit. 6. de visitat. n. 19. 21. & 23.*

3. Capitulum, & Ecclesias sibi subiectas visitare potest Episcopus toties quoties opus fuerit.

3. Visitare Capitulum & Ecclesias sibi subiectas potest Episcopus toties quoties opus fuerit, & pluries in anno, si aliquid acciderit quod iteratam Episcopi visitationem exposcat, Aldan. *in compendio canon. resol. lib. 1. tit. 7. num. 1.* vbi refert ita decisum 24. Ianuarij 1602.

4. Visitatio

4. Visitatio personarum capitularium, quæ iuxta canonicas sanctiones, vt dicitur in hoc decreto, facienda est, intelligitur iuxta dispositionem iuris communis, citra punitionem & priuationem, Rot. in Calaguritana iurisdictionis 25. Maij 1580. coram Bubalo, *part. 2. diuers. decis.* 328.

4. Visitatio personarū capitularium ex hoc decreto intelligitur citra punitionem, & priuationem.

5. Visitare si velit Episcopus ex hoc decreto, debet id personaliter agere, secus si ex aliis Concilij decretis, cùm id per suum generalem vicarium, aut visitatorem facere possit, si modò legitimè impeditus fuerit, vt permissum est *seß. 24. cap. 3. de reformat.* etiamsi de visitandis exemptis ageretur, cùm *d. cap.* 3. exemptiones tollat, atque etiam de visitandis hospitalibus, ex *cap. 8. seß. 22.* agatur, ita refert decisum Aldan. *d. tit. 7. num. 2.*

5. Visitare si velit Episcopus ex hoc decreto, debet id personaliter agere.

6. Ordinarij appellatione, cuius in litteris erectionis collegiatæ fit mentio, nullatenus est intelligendus Archipresbyter eiusdem Ecclesiæ collegiatæ, sed Episcopus dumtaxat, ideóque Ecclesiam ipsam, illiúsque dignitates, Canonicatus, & beneficia pro tempore obtinentes, atque alios quoscunque ministros non eidem Archipresbytero, sed Episcopi dumtaxat visitationi, correctioni, atque omnimodæ iurisdictioni subiecti sunt; ita Aldan. *citato loco*, vbi testatur decisum in vna Vicen.

6. Ordinarij appellatione quis cōprehendatur.

7. Visitare sine Canonicis adiunctis potest Episcopus iuxta formam huius decreti, quòd si compilato processu, formato iudicio, prout iuris fuerit, contra aliquem Capitularem procedere velit in casu, quo accusatum, vel inquisitum de crimine comprehenderit, non potest sine adiunctis, ita Aldan. *vbi supr.*

7. Visitare sine Canonicis adiūctis potest Episcopus iuxta formā huius decreti.

8. Visitandi facultas sublatis priuilegiis tributa Episcopo quoad Ecclesias collegiatas per hoc decretum, & quoad alias per *c.* 8. *seß. 22. & cap. 9. seß.* 24. habet locum non solùm vbi priuilegium Ecclesiæ est restrictum ad certos casus, verùm etiam cùm vniuersale est, sine vlla casuum restrictione, ita Aldan. *d. tit. 7. num. 6.* vbi dicit resolutum in Hamuracen. 16. Iulij 1576.

9. Visitare tenetur Episcopus tantùm per se ipsum Ecclesiam collegiatam, si exemptio Capituli probetur, non per immemorabilem, sed per scripturas, & instrumenta legitima, ex Aldan. *d. tit. 7. n. 7.* vbi dicit decisum in Palentina de Auiles.

9. Visitare tenetur Episcopus tātùm per se ipsum Ecclesiam collegiatā, si exemptio probetur per scripturas, & instrumenta authentica.

10. Visitare non potest Episcopus vigore huius decreti archiuium, & scripturas omnes Capituli in eo existentes, ex Aldan. *d. tit. 7. num. 8.* vbi dicit resolutum in Tirasonen.

10. Archiuum & scripturas Capituli nō potest Episcopus vigore huius decreti visitare.

11. Visitationem Ecclesiæ cathedralis protrahere non potest Episcopus, sed debet continenter prosequi, neque ad extraneos actus diuertere, & quamprimùm legitimo impedimento cessante, vt eam perficiat, incumbere, ita Aldan. *d. tit. 7. n. 9.*

11. Cathedralis Ecclesiæ visitationem protrahere non potest Episcopus.

12. Visitare debet Episcopus in loco ordinario Capituli, quando visitat totum Capitulum, secus quando visitat particulares personas, & non potest imponere pœnas ordinarias, nisi ordinariè cum adiunctis procedendo, vbi illi fuerint, nec potest ponere edicta sub censuris

12. Visitare debet Episcopus in loco ordinario Capituli quādo visitat totum Capitulū, secus quādo visitat particulares personas.

ad reuelanda delicta clericorum, quia correctio est priùs facienda inter se, & ipsum solum, ex Aldan. *d.tit.7. num.*10. vbi testatur decisum sub die 21. April. 1593.

13. Episcopus in visitatione præparatoria potest exigere iuramentum à visitatis, secus in speciali.

13. Episcopus potest in visitatione præparatoria exigere iuramentum à visitatis, secus in speciali, & de rebus nedum scandalosis, & publicis, sed etiam secretis in visitatione inquirere, & in visitatione præparatoria mandare, vt detur copia testium, secus in speciali. Tanquam suspectus autem recusari non potest cùm generalem visitationem aggreditur, aut cùm ad specialem descendit, si modò sine strepitu, & figura iudicij procedens pœnas imponat delictorum non ordinarias, sed eas tantùm, quæ morum emendationem respiciunt, & modum corrigendi non excedunt, ita Aldan. *vbi suprà num.* 12. vbi ait resolutum in Abulen. 1. Decembris 1588.

14. Visitare non potest Episcopus in eius domibus Episcopalibus.

14. Visitare non potest Episcopus in eius domibus Episcopalibus, sed dum visitare voluerit Capitulum debet accedere ad locum solitum, quo scilicet Capitulares congregari, & eorum actus expediri consueuerunt, si id tamen commodè fieri potest, sin minus, ad locum congruum, & communem, sed non tenetur accedere ad locum Capituli, quoties prosequi velit visitationem alicuius personæ de Capitulo; si tamen Capitulum occasione visitationis conuocare ipse voluerit, non potest extra locum solitum illud congregare, ex Aldan. *d.tit.7.n.*13.

15. Subcollectores Apost. non comprehenduntur sub hoc decreto.

15. Subcollectores Apostolici tanquam prorsus exempti non comprehenduntur sub hoc decreto, *& sess.7.c.1. & sess.25.c.6. de reform.* ita refert decisum Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel.glos.*5.*n.*81. *&* 82.

16. Curatos & Sacerdotes deputatos ad curam in Ecclesiis parochialibus subiectis Commendatori Ordinis Teuthonici punire potest ordinarius.

16. Curatos, & Sacerdotes deputatos ad curam in Ecclesiis parochialibus subiectis Commendatori Ordinis Teuthonici punire potest ordinarius, ad præscriptum huius decreti, *& cap. 6. sess.*25. *de reform.* ita Aldan. *d.tit.7.n.*14. vbi ait sic fuisse decisum in Curien. 5. Aprilis 1631.

17. Non sustulit facultates alias ex immemoriabili, & laudabiliter obseruata consuetudine.

17. *Consuetudinibus.*] Non sustulit facultates alias ex immemoriabili, & laudabiliter obseruata consuetudine Decano, & Capitulo singulares Capituli, ipsíque subiectas personas cumulatiuè cum Episcopo, seorsum tamen ab eodem (ipsum Episcopum toties quoties sua auctoritate vti volentem non excludendo) visitandi, corrigendi, & emendandi; quia Concil. non dicit eam facultatem concessisse Episcopo priuatiuè, quoad alios inferiores ordinarios, de quorum exclusione non constat, & ab eis debitè punitus non est cogendus coram Epscopo denuò se purgare, vel ab eodem iterum puniri, ita referunt decisum Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel.*§.2. *proœm num.*21. Nicol. Garc. *de benefic.p.*3. *cap.*2. *n.*194. *in* 3. *declar.* Armendar. *d. tit.*6. *de visitat.n.*18. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*154. *num.*40. Ego ipse *d. alleg.*73. *num.* 5.

18. Non tollit concordias confirmatas à Sede Apost.

18. *Concordijs.*] Non tollit concordias confirmatas à Sede Apostolica. Rot. *decis.*16. *part.*2. *diuers.* Nicol. Garc. *d. part.*3. *c.*2. *num.*217. derogat enim concordiis præterquam confirmatis à Sede Apostol. & illæ tantùm confirmationes intelliguntur præseruatæ in decretis Concilij, quæ emanarunt ex certa sententia, & cum causæ cognitione, vt refert decisum Garc. *d.c.*2. *num.*222. Et ideo concordiæ confirmatæ à Papa in forma

forma communi, etiamsi cum ea concurrat consuetudo immemorialis, fuit per Concil. derogatum, ex eod. Garc. *d. cap. 2. num. 223.*

19. *Per se ipsos.*] Personaliter scilicet, & non per vicarios, etiam generales, etiamsi de visitandis exemptis ageretur, vel etiamsi ageretur de visitandis hospitalibus, iuxta *cap. 8. sess. 22. de reform.* Secus si velit visitare ex aliis Concilij decretis, cùm per suum vicarium generalem id agere possit, aut per visitatorem, si modò legitimè impeditus fuerit, vt permissum est *infrà cap. 6. sess. 25. de reform.* sic decisum referunt Sbroz. *in addit. ad suum tract. de offic. vicar. lib. 3. q. 120.* Armendar. *d. tit. 6. de visitat. num.* 107. vbi *num.* 124. subdit Episcopum posse visitare etiam Ecclesias exemptas, sed tunc per se ipsum tantùm.

19. Visitare personaliter quando tenetur Episcopus.

Pontificalia in aliena diœcesi non exerceantur, aut ordinatio fiat sub pœna suspensionis ab exercitijs.

CAPVT V.

1. VIde Nauarr. *cons. 69. de sent. excomm. in antiq. aliàs cons. 12. de clerico excommun. min.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de sentent. excomm. decis. 66.* Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 26. litt. A. in princip. secundùm nouiss. impress.* Henriq. *in summ. lib. 11. cap. 3. §. 2. in fine,* Gutier. *canon. lib. 1. cap. 26. num. 26.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 1. q. 17. n. 17.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo Archiepiscopus, n. 2. & p. 2. verbo Episcopus, pag. 45.* Petr. de Ledesma *in summ. p. 1. tract. de sacramento Ordinis cap. 8. conclus. 4. dub. 4.* Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom. 1. q. 38. art. 3. concl. 1.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 1. cap. 1. n. 46.* Cened. *ad decretum collect. 52. num. 1.* Vgolin. *de officio, Episcopi, cap. 2. §. 2. num. 5.* Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol. p. 2. decis. 188. num. 10.* Bonacin. *de censuris disp. 3. q. 6. puncto 3. n. 27.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarre, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 68.* Bonacin. *de suspens. in particulari disp. 3. q. 1. puncto 12. n. 1.* Campan. *in diuersorio iuris canon. rub. 9. cap. 1. num. 6.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p. 2. alleg. 6.*

1. Doctores referuntur de materia huius cap. agentes.

2. Episcopus alienus non potest à Patriarcha induci ad subeunda munera Pontificalia in diœcesi alicuius Episcopi suffraganei, nisi de ipsius licentia, vt refert decisum Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo Episcopus,* & ego ipse *d. alleg. 6. num. 14.*

2. Episcopus alienus non potest à Patriarcha induci ad subeunda munera Pontificalia in diœcesi alicuius Episcopi suffraganei, nisi de ipsius licentia.

3. Pontificalia exercere in Ecclesiis suffraganeorum absque licentia Episcopi ordinarij prohibitum est Archiepiscopo, ita Aldan. *in compendio canon. resolut lib. 1. tit. 8. num. 2.* vbi refert decisum à S. Congr. Episcop. sub die 18. Aprilis 1599.

3. Archiepiscopo prohibitum est Pontificalia exercere in Ecclesiis suffraganeorũ absque licentia Ordinarij.

4. Episcopus in alterius diœcesi de licentia ordinarij loci non potest ordinare personas, quæ non sunt subiectæ illi ordinario, nisi habeant dimissorias generales à suis ordinariis, ita refert decisum Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, num. 68.*

4. Episcopus non potest ordinare in alterius diœcesi de licẽtia Ordinarij personas illi non subiectas, nisi habuerint dimissorias.

5. Episco

5. Pontificalia exercens in aliena diœcesi de ordinarij loci expressa licentia potest ordines conferre etiam suis propriis diœcesanis.

5. Episcopus exercens Pontificalia in aliena diœcesi de ordinarij loci expressa licentia, potest ordines conferre etiam suis propriis diœcesanis,non obstante hoc decreto, ex Aldan.*d.tit.*8.*num.*3. vbi testatur sic resolutum sub die 6. Iulij 1595. & idem tenet Armendar. *d.loco num.*55.

6. Episcopus in alterius diœcesi de licentia ordinarij potest tam subditos proprios,quàm Episcopi licentiam concedentis ordinare.

6. Episcopus in alterius diœcesi existens potest præuia licentia illius,tam subditos proprios,quàm Episcopi licentiam concedentis absque incursu pœnarum ordinare,ex Aldan.*d.loco,* vbi refert decisum die 22.Februarij 1630.

7. Facultatem habens à Papa promouendi à quocunque, non potest promoueri ab Episcopo in aliena diœcesi sine licentia Episcopi illius diœcesis.

7. Facultatem habens à Papa promouendi à quocunque,non potest promoueri ab Episcopo in aliena diœcesi sine licentia Episcopi illius diœcesis, per *cap.*11.*sess.*7. nisi Episcopus illius diœcesis constitueret suum vicarium illum Episcopum exterum vt pro se promoucat, sicut non sufficit simplex licentia, sed constitutio in sui locum requiritur, vt probatur ex *d.cap.*11.ibi, *vel ab eo quod pro eo*, &c. ita Aldan. *d.tit.*8. *num.*5.

8. Familiares triennales Episcopi an alius de eius licentia ordinare possit.

8. Familiares triennales Episcopi, in cuius diœcesi exercet alius de eius licentia Pontificalia, poterit innitatus ordinare,si Episcopus,qui hanc facultatem exercendi Pontificalia illi dedit, expressè etiam dedit licentiam huic familiari quòd possit ordinari ab eo,ac etiam familiarem alterius Episcopi extranei, si expressa adsit ipsius licentia, cùm talem familiarem Concil. habeat pro subdito illius Episcopi, & sicut Episcopus verè subditum suum potest facere ordinari ab alio, sic & istum,refert decisum Aldan.*d.loco.*

9. Primã clericalem tonsuram suis subditis conferre non potest Episcopus in aliena diœcesi absque licẽtia ordinarij loci.

9. Episcopus in aliena diœcesi non potest conferre primam clericalem tonsuram suis subditis,absque licentia ordinarij loci,vt resoluit Campan.*in diuers.iuris canon.rub.*6. *cap.*1. *num.*2. quem refero *d.alleg.*6. *n.*15.contra Rebuff.*in tract.nominat.q.*14.*n.*29.*&* 65.*& in praxi benef.rub. de Eccles.& à quibus, & quomodo ordinentur, num.*13. Henriq. *in sum.lib.*3. *cap* 6.§.6. Bonacin.*de Sacrament. disp.*3.*q.vnica, puncto* 2.*num.*13. existimantes id ei licere.

10. Ordines in loco exempto volens conferre Episcopus alienus, debet habere licentiã superioris loci exẽpti, & illius Episcopi, intra cuius fines locus exemptus constitutus est.

10. Episcopus alienus volens conferre ordines in loco exempto,non solùm debet habere licentiam superioris loci exempti, sed etiam illius Episcopi, intra cuius fines locus exemptus est constitutus, vt referunt decisum Armendar.*d.l.*7.*de Episcopis,num.*55. Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori eccles. post resolut.* 495.*in notab. de materia Episcop.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Episcopus, pag.*100.*col.*2. Ego ipse *d. alleg.* 6. *num.*12.

11. Pontificalia exercere non potest Episcopus in loco exempto vocatus ab inferiore Prælato ipsius loci sine licentia Episcopi, intra cuius fines locus exemptus constitutus est.

11. Non potest enim Episcopus Pontificalia exercere in loco exempto, & iurisdictionis non Episcopi, sed inferioris, vocatus tamen ab ipso inferiore,sine licentia Episcopi,intra cuius diœcesis fines esset locus ille, etiamsi ille inferior prætenderet ratione exemptionis vocare Episcopum quem maluerit ad ministrandum sacramentum Confirmationis,dummodo locus ipsius exempti sit infra fines diœcesis alicuius, ita vt non sit nullius, quia tunc posset, vt testatur resolutum Armend. *d.l.*7.*num.*68.

12. Suffra

12. Suffraganeus datus Episcopo Vilnen. cum facultate exercendi Pontificalia officia in diœcesi,& ciuitate Vilnen. de expresso consensu & licentia moderni,& pro tempore existentis Episcopi, non potest eadem Pontificalia exercere, vt exercuit viuente Episcopo, post illius mortem Sede vacante, Capitulo non contradicente, ita Aldan. *d.tit.*8. *num.*9. vbi refert decisum in Vilnen.22.Februarij 1631.

12. Suffraganeus datus Episcopo cum facultate exercendi Pontificalia de eius licentia, non potest illo mortuo ea exercere.

13. Confirmationis sacramentum in alterius diœcesi non potest Episcopus suis subditis conferre sine licentia Episcopi, in cuius diœcesi reperitur,ita testatur decisum Armendar.*d.l.*7.*de Episcopis,num.*68. quem refero *de officio,& potest.Episcopi p.*2.*alleg.*30.*n.*15.

13. Confirmationis sacramentum in alterius diœcesi non potest Episcopus suis subditis conferre sine licentia Episcopi in cuius diœcesi reperitur.

14. Episcopus,qui nullum habet Episcopatum,non potest in Ecclesia sua iurisdictionali,veluti si esset Præpositus, Chrisma conferre, nec alia Pontificalia exercere,nisi de expressa licentia Episcopi,intra cuius diœcesis fines præpositura existit, ita refert decisum Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 10.

14. Episcopus, qui nullum habet Episcopatum,non potest in Ecclesia sua iurisdictionali Pontificalia exercere.

15. Commendatarius Abbatiæ existentis intra fines alicuius diœcesis,etiam exemptæ,& habentis iura quasi Episcopalia,non potest vocare quem maluerit Episcopum pro ministrando sacramento Confirmationis suis populis, nisi de consensu, & licentia Episcopi in cuius diœcesi est Abbatia, ita refert decisum in vna Veronen. Aldan.*d.tit.*8. *num.*11.

15. Commẽdatarius Abbatiæ existentis intra fines alicuius diœcesis non potest vocare Episcopũ pro ministrando sacramento Confirmationis suis populis, nisi de consensu & licentia Episcopi in cuius diœcesi est Abbatia.

16. Abbatia aliqua si nullius diœceseos existat, non potest Episcopus vicinior ibi conferre sacramentum Confirmationis, & exercere Pontificalia absque Abbatis expressa licentia,sed est in facultate ipsius Abbatis conuocare quem maluerit catholicum Antistitem, saluo tamen maiori iure Episcopi vicinioris, si aliunde id sibi competat. Verùm potest Episcopus vicinior visitare beneficia sæcularia, & clericos sæculares dictæ Abbatiæ,illósque repertos culpabiles corrigere.Et Episcopus vicinior dicitur ille,cuius cathedralis Ecclesia sit Abbatiæ proximior, non autem locis dictæ Abbatiæ subiectis, sic refert decisum Aldan.*citato loco.*

16. Episcopus vicinior quæ possit in Abbatia nullius diœcesis.

17. Archiepiscopus non potest vti Cruce, nec Mozzetta Legato præsente in ciuitate,ex Aldan.*d.tit.*8.*n.*12.vbi testatur sic resolutum die 2.Octobris 1601. Et non potest Pontificalia exercere in Ecclesiis suffraganeorum, absque licentia Episcopi ordinarij, ex eod.Aldan.*d.tit.*8. *num.*16. vbi dicit sic fuisse decisum à S.Congreg.Episcopi sub die 18. Aprilis 1599.

17. Archiepiscopus nõ potest vti Cruce, nec Mozzetta Legato præsente in ciuitate.

18. Pontificalia in Ecclesia Archiepiscopi absque eius licentia non debet exercere Nuncius,ex Aldan.*d.tit.*8.*num.*14.vbi ait ita decisum in S.Congr.Rit.sub die 9.Martij 1593.

19. Benedictionem non solemnem non comprehendit Concil. *in hoc cap.* ex Aldan. *d.tit.*8. *num.*15. vbi refert sic resolutum sub die 13. Aprilis 1630.

20. Episcopus & vicarius extra territorium habent facultatem faciendi actus voluntariæ iurisdictionis, vt resoluunt Vgolin. *de officio Episcopi,cap.*4.§.14.*num.*4.Card.Tusch.*lit.I.concl.*546.Stephan.Gratian.

20. Episcopus & vicarius extra territorium habent facultatem faciendi actus voluntariæ iurisdictionis.

discept.forens.cap.127.à princip.& num.6. tenet quòd possunt concedere dimissorias in aliena diœcesi.

21. Excommunicare, & absoluere subditum suũ potest Episcopus extra territorium.

21. Hinc etiam Episcopus extra territorium potest excommunicare,& absoluere subditum suum, secundùm Gonzal. *ad regul.*8. *Cancel. gloss.*62.*num.*12.vbi *num.*11. subdit posse Episcopum extra suam diœcesim iurisdictionem contentiosam exercere,quando causæ cognitio non vertitur, & effectus confertur in suam diœcesim, de quo etiam Stephan.Gratian.*d.cap.*127.*num.*8.vel quando Episcopus diœcesis permitteret, modò litigantes in id consentiant, vt post alios resoluit Vgolin. *d.*§.14.*n.*4.*vers.secundò excipitur*,quem refero ego ipse *d.alleg.*6.*n.*18.

22. Abbatibus titularibus habẽtibus iurisdictionem quasi Episcopalẽ cum vsu mitræ nõ licet illam deferre extra proprias eorum Ecclesias absque speciali Sedis Apost. indultu.

22. Abbatibus titularibus habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem cum vsu mitræ, & baculi, non licet deferre mitram extra proprias eorum Ecclesias per diœceses ordinatiorum absque speciali indultu Sedis Apost.nec sine, nec cum licentia ordinariorum, ex Aldan. *d.tit.*8.*n.*15.vbi refert decisum sub die 2.August.1631.

23. Baldachinum erigere possunt Episcopi in Ecclesiis Regularium Pontificalia exercentes.

23. Episcopi in Ecclesiis Regularium Pontificalia exercentes possunt ibi Baldachinum erigere,ex Aldan.*d.tit.*8.*n.*16.vbi attestatur resolutum in S.Congr.Episcop.sub die 10.Iulij 1603.

24. Abbatibus Cassinen. & Oliuetanis quomodo permittatur vsus Baldachini.

24. Baldachini vsus permittitur Abbatibus Congregationis Cassinen. in tribus ad summum festiuitatibus anni,quibus solemniter celebrant iuxta consuetudinem modestè, sine pompa, & auro, Vrbanus VIII. *const.*101.*incip.Exponi*, 11. Iulij 1629. & Abbatibus Oliuetanis, *const.*97. *incip. Exponi.* 4. Aprilis 1629.

25. Episcopo exercenti Põtificalia etiã extra Cathedralem, in ciuitate tamen,tenentur assistere qui solent assistere.

25. Episcopo exercenti Pontificalia etiam extra cathedralem Ecclesiam,in ciuitate tamen,& non in diœcesi, tenentur assistere, & inseruire, qui solent assistere, & inseruire exercenti Pontificalia in Cathedrali, ita referunt decisum Galet. *in margar.casuum conscientiæ, verbo Canonicus, pen.*Scip.de Rubeis *in aphor.Episcop.verbo assistentia,num.*2.

26. Canonici & dignitates Cathedralis si adsint,tenentur assistere Episcopo põtificaliter celebranti in Ecclesia collegiata, vel parochiali.

26. Episcopo pontificaliter celebranti etiam in Ecclesia collegiata,vel parochiali, assistere debent dignitates, & Canonici Cathedralis si adsint, non autem Canonici Collegiatæ, vel Presbyteri parochialis, etiamsi numerus alioquin sufficiens sit Presbyterorum,ex Aldan.*d.tit.*8. *num.*15.vbi refert ita resolutum in S.Congreg.Rituum in Calaguritana 1.Iulij 1601. & in Bononien.20. Aprilis 1602. & in Brundusina 15. Iulij 1617.& in Isernien 2.Augusti 1631. refero ego ipse de Canonicis cap.33.num.11.

27. *Nulli Episcopo.*] Vel etiam Archiepiscopo, vt cum glos. *in cap.*2. *de offic. ordin. lib.*6. tradit Couarr. *pract. cap.*9. *num.*2. & meliùs Zerol. *d.verbo Archiepiscopus,vers. ad secundum*,vbi respondet ad text.*in cap.*1.*de auctor.& vsu pallij*,cum similibus.

28. Vicarius generalis non potest concedere licentiam alteri Episcopo exercendi Pontificalia in sua diœcesi.

28. Vicarium generalem non posse concedere licentiam alteri Episcopo exercendi Pontificalia in sua diœcesi, testatur resolutum Sbroz. *in addit.ad suum tract.de vicario Episcopi,lib.*2.*quæst.*7.

29. Ordinarij nomine venit Episcopus in præsenti.

29. *Nisi de ordinarij*,&c.]Episcopi scilicet,in cuius diœcesi locus est constitutus,& non de Prælato inferiori, etiam exempto, vt per Galer. *in margarita casuum conscient.verbo,verba* 1.

30. *In*

30. *In perſonas eidem ordinario ſubiectas tantùm.*] Vel aliis ordinariis, ſi ab eis litteras dimiſſorias habuerint, vt per Fr.Emman. *in ſum.part.2. cap.* 14. *num.7.concl.7.* Ludouic. Miranda *in man. Prælat. tom.*1. *quæſt.*38. *art.*3. *in concl.* — 30. Epiſcopi poſſunt ordinare perſonas alteri ordinario ſubiectas ſi ab eo litteras dimiſſorias habuerint.

31. *Ab exercitio Pontificalium*, &c.] Epiſcopus ordinans in aliena diœceſi abſque licentia expreſſa ordinarij loci, aut ordinans de licentia Epiſcopi perſonas non ſubditas, ſuſpenditur à Pontificalibus, vt reſoluunt Henriq. *in ſumm.lib.*13.*c.*38.*§.*1. *verſ.*1. Campan.*in diuerſ iuris Canon.rub.6.c.*1.*n.*2.*& rub.*9.*c.*4.Thom. Valaſc.*allegat.iuris tom.*1.*alleg.*43. *num.*18.Bonacin.*d.q.6.puncto* 5.*num.*21.quos refero *d.alleg.*6.*n.*4. — 31. Epiſcopus ſuſpenditur à Pontificalibus ſi ordinauerit in aliena diœceſi abſque licentia expreſſa ordinarij loci, vel cum ea perſonas non ſubditas.

32. Pontificalium nomine quæ veniant, colligitur ex gloſſ.*verbo à Pontificalibus.in Extrauag. ſuſ. epti regiminis,de elect.* Mar. Alter. *de cenſur. diſp* 16.*c.*3.*verſ.quæret aliquis*, metipſo *de officio, & poteſt.Epiſcopi, part.*3. *alleg.*111.*num.*33. — 32 Pôtificalium nomine quæ veniant.

33. Miſſæ ſacrificium cum mitra & baculo celebrare non poteſt ab exercitio Pontificalium ſuſpenſus, ſecundùm Aloyſ.Ricc.*in praxi rerum fori eccleſ.deciſ.*467.*in* 1 *edit.*aliàs *reſol.*440.*in* 2.*edit.* Nec calices, & corporalia etiam inaduertenter benedicere, vt per Zerol.*in praxi Epiſcop. part* 2.*verbo Epiſcopi,verſ.ſecundo*, Franc. Leo *in theſauro fori eccleſ.part.*3. *c.*8.*num.*15 quos refero *d.alleg 6.num* 8.vbi *n.*19.reſoluo, an ſuſpenſus à Pontificalibus in illis celebrando fiat irregularis. — 33. Miſſam cum mitra, & baculo celebrare non poteſt ab exercitio Pontificalium ſuſpenſus.

34. Vtrùm autem ſub hac ſuſpenſione prohibeatur exercitium iuriſdictionis Epiſcopalis? Negatiuè reſpondent Vgolin. *de cenſur.tab.*4. *cap.*6.*§.*6.*num.*5. Aloyſ.Ricc.*d.reſol.* 440.*num.*3. — 34 Suſpenſo à Pontificalibus non prohibetur exercitium iuriſdictionis Epiſcopalis.

35. *Et ſic ordinati ab executione Ordinum*, &c.] Contra malè ordinantes, & malè ordinatos extat conſtitutio S. D. N. Vrbani VIII. *incip. Secretis*, ſub dat. 11. Decembris 1624. vbi innouantur conſtitutiones aliæ ſuper hac re editæ, videlicet Clemenris IV. & Pij II. — 35. Contra malè ordinantes, & malè ordinatos extat conſtitutio S.D.N.

36. Et quamuis ordinatio proprij Epiſcopi extra territorium puniri poſſit, eſt tamen valida, vt reſoluunt Henriq.*in ſumm.lib.*11.*c.*3.*§.*2. *in fine, lib.*5. Vgolin. *de poteſt. Epiſcopi, cap.*4. *§.*14. *num.*2. quos refero *d. allegat.* 6. *num.*11. — 36. Ordinatio Epiſcopi proprij extra territorium eſt valida, quamuis punibilis ſit.

SESSIO VII.

De Sacramentis in genere.

1. VIDE Scholaſticos cum Magiſtro *in* 4.*diſt.*1.*& ſeq.* S.Thom. 3.*part.à quæſt.*60.vbi Caiet.Henriq.*in ſumm.lib.*1.*de ſanctiſſimis Eccleſiæ Sacram* Vinald.*in candel.aureo,in princip.ſub tit.de Sacramentis in genere*, Cardin Bellarm.*in ſuis controuerſ.cathol.tom.*2.*lib.de Sacrament.*Sayr.*in ſpeciali tract.de Sacrament.in genere*, Soar. *tom.*3. *de Sacram.in princip* Didac.Nugn. *in* 3.*part.D.Thom.* Alexand.Peſant.*part.*3. *de Sacrament.*Chamerot.*de Sacram.in princ.*Barthol. ab Angelo *in ſimili* — 1. Doctores de Sacramentis in genere agentes.

tract. Bonacin. *in eod. tract.* Galganet. *de iure publico, lib.* 3. *tit.* 83. Gabr. Vazq. *in* 3. *part. D. Thoma tom.* 2. *disp.* 60. Balduin. iun. *super opera controu. Bellarmini, part.* 2. *lib.* 1. *de Sacrament. in genere*, Petr. Ledesma *in summ. p.* 1. vbi de Sacram. in communi, Ægid. de Coninck *de Sacramentis & censur. in princ.* Filliuc. *in quæstion. moralib. tract.* 1. Paul. Laymann *in Theologia morali, lib.* 5. *tract.* 1. *de Sacram. in communi.*

2. Sacramenta nouæ legis fuerũt à Christo instituta.

2. CANON I.] Omnia Sacramenta fuisse à Christo Domino instituta, de fide definitum esse in præsenti notant Nau. *in man. c.* 22. *num.* 2. *&* 5. *& in c. nouit, de iudic. notab.* 3. *num.* 92. Perez *l.* 1. *tit.* 1. *lib.* 1. *ordin.* Henriq. *in summ. lib.* 1. *c.* 3. §. 1. Victor. *de Sacram. c.* 4. Sot. *in* 4. *dist.* 1. *part.* 3. *art.* 5. Cardin. Bellarm. *d. tom.* 2. *lib.* 1. *de Sacram. c.* 24. Soar. *tom.* 3. *disp.* 12. *sect.* 1. Chamerot. *de Sacram. c.* 4. Francisc. Pitigian. *dist.* 2. *quæst.* 1. *art.* 3. *propè fin.* Sayr. *de Sacram. in genere, lib.* 2. *c.* 1. *quæst. vnic. & c.* 2. *art.* 1. *&* 2. Vazq. *in* 3. *part. S. Thom. tom.* 2. *disp.* 135. *num.* 1. *cum seqq. & disp.* 139. *n.* 1. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarm. part.* 2. *lib.* 1. *c.* 1. *vers. prima ergo quæstio*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 28. *num.* 4. Petr. Ledesma *in summ. p.* 1. vbi de Sacram. in communi, *c.* 6. *concl.* 4. Ægid. de Coninck *de Sacram. tom.* 1. *quæst.* 64. *art.* 1. *dub.* 1. Molfes. *in summ. Theologiæ moral. tract.* 1. *c.* 7. *num.* 11. *&* 25. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 1. *num.* 7. Fernandez *in examine Theologiæ moral. part.* 3. *c.* 1. §. 2. *num.* 1. Bonacin. *de Sacram. disp.* 1. *quæst.* 3. *punct.* 1. *n.* 5. Laymann *in Theolog. mor. lib.* 5. *tract.* 1. *c.* 5. *num.* 1. *& c.* 8. *à num.* 1.

3. Sacramenta nouæ legis non fuerunt aut sunt plura, vel pauciora quàm septem.

3. *Aut esse plura quàm septem.*] Vide S. Thom. *part.* 3. *quæst.* 65. *art.* 1. vbi Nugn. & Pesant. Coninck *num.* 4. & Vazq. *art.* 2. Henriq. *in summ. lib.* 1. *cap.* 7. Valent. *part.* 3. *quæst.* 6. *punct.* 2. Victor. *de Sacram. c.* 7. Sot. *in* 4. *dist.* 1. *quæst.* 7. *art.* 1. Philiarch. *de officio sacerd. part.* 2. *lib.* 1. *c.* 6. Franc. Pitigian. *dist.* 2. *quæst.* 1. *art.* 2. Barthol. ab Angelis *de Sacram. dial.* 1. §. 6. Sayr. *de Sacrament. in genere, lib.* 6. *c.* 1. *quæst.* 2. Valer. Reginald. *lib.* 26. *num.* 5. Bonacin. *d. disp.* 1. *quæst.* 1. *punct.* 2. Campan. *d. rub.* 1. *num.* 4. *&* 5.

4. Sacramenta nouæ legis à Sacramentis antiquæ differunt.

4. CANON II.] Vide Dionys. Areopag. *de eccles. hierarchia, c.* 5. *p.* 1. *vers. post illam*, Tertullian. *in lib. contra Iudæos, c.* 2. *vers. si circumcisio*, Cyprian. *lib.* 1. *contra Iudæos, c.* 8. *vers. quòd circumcisio, & lib.* 3. *epist.* 8. *ad Fidum*, Hug. Victorin. *in c.* 4. *ad Roman. de erudit. theologic. lib.* 2. *part.* 6. *cap.* 3. Petr. Lombard. *in* 4. *sentent. dist.* 1. vbi Richard. *art.* 6. *quæst.* 4. & Thom. Argentin. *quæst.* 3. *art.* 3. S. Thom. *part.* 3. *quæst.* 62. *art.* 6. Philiarch. *d. p.* 2. *lib.* 1. *c.* 2. Henriq. *d. lib.* 1. *c.* 7. Sayr. *de Sacram in genere, lib.* 5. *c.* 7. *art.* 5. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 31. *num.* 7. Iodoc. Cocc. *in thesauro Catholico, tom.* 2. *lib.* 5. *art.* 1. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico, p.* 1. *tract.* 4. *c.* 1. *quæst.* 2. *in princ.* Bonacin. *de Sacram. disp.* 1. *quæst.* 4. *punct.* 1. *n.* 6. Laymann *in Theolog. morali, lib.* 5. *tract.* 1. *c.* 3.

5. Sacramẽta septem differunt inter se.

5. CANON III.] Vide Cardin. Bellarm. *lib.* 2. *de Sacrament. c.* 18. Vazq. *in* 3. *part. S. Thom. tom.* 3. *quæst.* 74. *disp.* 177. *num.* 6. Sayr. *de Sacram. in genere, lib.* 6. *c.* 3. *quæst. vnic.* Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmini, lib.* 1. *c.* 8. *propè fin.* Petr. de Ledesma *in summ. part.* 1. vbi de Sacram. in communi, *c.* 7. *conclus.* 3. Campan. *in diuersor. iuris canon. rub.* 1. *num.* 14. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. part.* 1. *tract.* 4. *quæst.* 4.

6. CANON

6. CANON IV.] Vide Magist. *in 4. dist.* 1. vbi S.Thom. *quæst.* 1. *&* *part.* 3. *quæst.* 61. *art.* 1. S.Antonin. *part.* 3. *tit.* 14. *c.* 11. §. 4. Canon. *in relect. de Sacrament. in genere, cap.* 24. Hug. Victorin. *lib.* 1. *de Sacram. part.* 9. *c.* 3. Cardin. Bellarm. *d. lib.* 1. *c.* 22. Valent. *tom.* 4. *disp.* 3. *quæst.* 2. *punct.* 1. Chamerot. *de Sacrament. in genere, c.* 3. Soar. *tom.* 3. *disp.* 3. Henriq. *d. lib.* 1. *c.* 4. §. 1. Viuald. *in candel. aureo*, vbi de Sacram. in genere, *cap.* 3. *num.* 1. Sayr. *de Sacram. in genere, lib.* 3. *c.* 1. *art.* 1. *q. vnic.* Bonac. *de Sacram. disp.* 1. *quæst.* 1. *punct.* 4. *num.* 3. Molfes. *in summ. Theolog. moralis tract.* 1. *c.* 8. *num.* 14. *&* 15. Campan. *in diuersor. iuris canon. rubr.* 1. *num.* 10. *vers. sed quia*, Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. part.* 1. *tract.* 4. *c.* 1. *quæst.* 3. *in princip.*

6. Sacramenta nouæ legis sunt ad salutem necessaria.

7. CANON V.] Vide Sayr. *de Sacram. in genere, lib.* 3. *c.* 7. *quæst. vnic. art.* 2. *&* 3. Vazq. *in* 3. *p. D. Thom. tom.* 2. *disp.* 131. *num.* 34. *& disp.* 149. *n.* 5.

7. Sacramenta nouæ legis non sunt propter solam fidem nutriendam instituta.

8. CANON VI.] Vide Henriq. *in summ. lib.* 1. *c.* 17. Sayr. *de Sacram. in genere, lib.* 5. *c.* 5. *q. vnic.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 26. *à n.* 43. Petr. de Ledesma *in summ. part.* 1. *tract. de Eucharistia, cap.* 10. *conclus.* 1. Bonacin. *de Sacrament. disp.* 1. *quæst.* 4. *punct.* 1. *num.* 6. *& disp.* 2. *q.* 2. *punct.* 7. *num.* 4. Fernandez *in examine Theolog. moral. part.* 3. *c.* 1. §. 9. *num.* 1. *&* 5. Filliuc. *in quæst. moral. tract.* 1. *de Sacramentis, c.* 6. *num.* 92.

8. Sacramenta nouæ legis continent gratiam quam significant.

9. CANON VII.] Vide Card. Bellarm. *d. lib.* 1. *de Sacrament. c.* 26. Ægid. de Coninck *de Sacrament. quæst.* 64. *art.* 9. *à num.* 108. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 26. *à num.* 43. Petr. de Ledesma *in summ. p.* 1. vbi de Sacram. in communi, *c.* 7. *concl.* 1. Bonacin. *de Sacramentis, disp.* 1. *quæst.* 4. *punct.* 1. *num.* 4. Filliuc. *in quæst. moral. tom.* 1. *tract.* 1. *de Sacram. c.* 6. *num.* 96. *vers. nostra, & num.* 99. *&* 134. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico, part.* 1. *tract.* 3. *c.* 8. *quæst.* 72. *in princ.* Laymann *in Theologia morali, lib.* 5. *tract.* 1. *c.* 6. *num.* 1. *cum seqq.*

9. Per Sacramenta nouæ legis gratia datur semper, & omnibus.

10. CANON VIII.] Vide Sayr. *de Sacrament. in genere, lib.* 5. *cap.* 2. *in princ.* Ægid. de Coninck *de Sacram. q.* 62. *art.* 1. *dub.* 1. Bonacin. *de Sacrament. disp.* 1. *quæst.* 4. *puncto* 1. *num.* 2. Fernandez *in examine Theologiæ moralis, part.* 3. *cap.* 1. §. 9. *num.* 6. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.* 1. *lib.* 4. *c.* 3. *num.* 2.

10. Sacramenta nouæ legis ex opere operato conferunt gratiam.

11. CANON IX.] Vide Richard *in* 4. *sentent. dist.* 5. *art.* 2. *quæst.* 4. Guilielm. Aluerin. *de sacrament. Confirmat. vers. qui sigillum*, August. Triumph. *de potest. eccles. q.* 58. *art.* 7. Soar. *tom.* 3. *disp.* 11. *sect.* 1. Henriq. *in summ. lib.* 1. *cap.* 13. Franc. Pitigian. *dist.* 6. *quæst.* 9. *&* 10. Sayr. *de Sacram. in genere, lib.* 4. *c.* 1. *cum seqq.* Chamerot. *de Sacram. c.* 4. *dub.* 5. Ægid. de Coninck *de Sacrament. q.* 63. *art.* 1. *in princ.* Vazq. *in* 3. *part. D. Thomæ, tom.* 2. *quæst.* 146. *n.* 5. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 26. *à n.* 48. Petr. de Ledesma *part.* 1. *de Sacrament.* vbi de confirmat. *c.* 4. *concl.* 2. Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 2. *c.* 3. *num.* 25. Campan. *in diuersor. iuris canon. rubr.* 1. *num.* 23. *& rub.* 2. *num.* 11. *&* 22. Bonacin. *de Sacram. disp.* 1. *quæst. vnica, puncto* 1. *n.* 1. *& quæst.* 5. *puncto* 1. *num.* 1. *n.* 2. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico part.* 1. *tract.* 3. *c.* 8. *q.* 72. *vers. alter. & tract.* 4. *c.* 1. *q.* 4. *&* 5. Paul. Laymann *in Theologia morali, tom.* 2. *lib.* 5. *tract.* 1. *c.* 7. *per totum*, Molfes. *in summ. Theologiæ moralis, tract.* 1. *c.* 8. *n.* 30. Filliuc. *in quæst. moral. tom.* 1. *tract.* 1. *de Sacram. cap.* 7. *num.* 114. *& n.* 117. *& tract.* 2. *num.* 151.

11. Character in anima imprimitur in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & ordine.

12. Christiani omnes in verbo & omnibus Sacramentis administrandis non habent potestatem.
13. Intentio saltem faciendi quod facit Ecclesia requiritur in ministris dum Sacraméta conficiunt.

12. CANON X.] Vide Paul.Comitol.*respons.moral.lib.1.quæst.46.num.1*.Vazq.*in 3.p.D.Thomæ,tom.2.quæst.138.num.9*. Fernandez *in examine Theologiæ moralis.p.3.c.1.§ 10.num.1.propè fin.*

13. CANON XI.] Vide Sayr. *de Sacram. in genere, lib.2.c.3.q.vnic. art.3 post princ.*Petr.de Ledesma *p.1.*vbi de Sacrament.in communi,*c.6. concl.13*.Bonacin *de Sacram. disp.1.q.3. puncto 2.n.4.* Ægid.de Coninck *de Sacrament.tom.1.q.64.art.8. dub.1.n.62*. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit lib.26 à num.36*.Piasec *in praxi Episcop.p.1.c.1.n.50.vers.requiritur, pag 58*.Campan.*in diuers.iuris canonici rub.1. n.24. & n.94*. Homobon. de Bonis *de examine eccles. p.1.tract.4.c.2. quæst.8.in fine*.Molfes. *in summ. Theolog.moralis,tract.1.c.7.num.15.& 17.& tract.3.c.4.num.14.*

14. Minister in peccato mort. existens validè confert Sacramenta.

14. CANON XII.] Vide Concil. Arelaten. I. *c.8*. Concil.Carthagin.I. *c.1*.Augustin.*lib.3 cõtra Donatistas,c.10.vers.Baptismus,& lib.4. cap.4 vers.si per vim* Isidor.Hispalen. *lib.6. etymolog. cap. 18. vers. Sacramenta , & de diuinis offic. lib.2.cap 24*. Petr.Damian. *15. cap.4. vers syncera, & cap 9. de Baptismo, & Euchar.* Hugo Victorin. *in 1. ad Corinth. quæst.102.* Magist *in 4 sentent.distinct.5.* vbi Bonauent. *quæst.1.*& Scot. etiam *quæst.1*.S Thom *lib 4 contra gentiles,cap.77.& part.3.quæst.64.art.5.* Durand *in rationali diuinorum,lib.4.cap.1.vers. in Sacramento*, Catharin. Senen.*tract 3.c.115*.Thom VValden.*tom.2.de Sacram.cap.1*.Turrecrem. *in summ.de Ecclesia, lib.1. cap 99.* Chamerot. *de Sacrament. cap. 2. dub.4.* Barthol. ab Angelis *de Sacrament. dial.1. §.38.* Henriq. *in summ. lib. 1. cap. 29.* Iodoc. Cocc. *in thesauro catholico , tom. 2. lib. 5. art. 2.* Petr.de Ledesma *in summ.part.1.tract. de Eucharistia, cap.9. conclus 8*. Cened. *ad decretum collect 39. num.3.* Sayr. *de Sacrament. in genere,lib.5.c.4.& lib.2. cap.6.art.2.quæst.vnic*.Soar.*tom.3.disp.13.sect.4.* Vazq. *in 3. part. D.Thomæ,tom.2. disput.137. n.18* Ægid. de Coninck *de Sacramentis, quæst.64. art.5.& quæst.82.num.34.* Valer.Reginald. *in praxi fori pœnit lib.26.n.34.* Bonacin.*de Sacrament.disp.1.quæst.3.puncto 2.§.1.num.1.* Molfes.*in summ. Theolog.moralis, tract.1. c.7. n.15.17.19.& 22*. Paul.Laymann *in Theologia morali,lib.5.tract.1.cap.5.num.6.*

15. Ritus recepti & approbati Ecclesiæ catholicæ omittendi non sunt in Sacramentorum administratione.

15. CANON XIII.] Vide Henriq. *in summ. lib.1.c.11.* Ægid. de Coninck *de Sacram. tom.1. q.66.n.99.& q.71.n.3*.Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit.lib.26. n.10. & n.28. cum seqq.* Petr. de Ledesma *in summ p.1. de Sacram.* vbi de Baptismo, *c.12.concl.vlt in fine*, Bonacin. *de Sacrament. disp.1. quæst.vlt.* Homobon.de Bonis *de examine eccles.p.1. tract.4. c.2.q.7. in fine*, Molfes.*in summ.Theologiæ moralis,tract.1.cap.9.num.7.*

De Baptismo.

1. Doctores de sacramento Baptismi agentes.

1. VIde Magistr.& Theologos *in 4.dist.3.*vbi Sot.S.Thom.*p.3.q.66. cum seqq.* vbi Cabrera,Didac.Nugnez, Catech. Roman. *tit. de Baptismo*.Tabien. Armil.Angel. Syluest. & alios Summistas *verbo Baptismum*, Lancellot. *in institut. canonic.titul. de Baptismo*, Archiepiscop. Bononiens. sub Illustrissimo Cardin.Paleotho *part.3.à princip.*Cardin. Bellarmin. *in controuers. catholic. tom. 2. lib. vnic. de Baptismo*, Viuald.

n candel.aureo, vbi de sacram.Baptismi, Henriq.*in summ.lib.2.de Baptismo*, Petr.Sot.*lect.1.de Baptismo*, Cardin.Tolet.*in instruct.sacerd.lib.2.c.*18. Soar. *tom.3. de Sacram.disp.*19.*cum seqq.* Barthol.ab Angelis *de Sacram. dial.* 1.*&* 2.Chamerot.*in eod.tract.* vbi de Baptismo, Vazq.*in 3.p.tom.3. disp.*140.*cum seqq.* Valent.*tom.4.disp.*4. Fr.Emman.*in sum.tom.1. cap.*25. Carril. *in tabula Sacrament. tit. de sacram.Baptismi*, Petr.de Ledesma *in summ.p.*1. *de Sacram.* vbi de Baptismo, Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit. lib.*27. Balduin. iun.*super opera controuers.Bellarmini p.2.lib.2. cap.*1. Galganer.*de iure publico,lib.3.tit.*84. Posseuin.*de officio Curati,c.*6. Ægid. de Coninck *de Sacrament.tom.1.q.*66. Paul.Comitol.*respons.moral.lib.1. à q.*1.*vsque ad* 14.Bonacin.*de Sacrament.disp.2.de Baptismo*, Fernandez *in examine Theologiæ moral.p.3.c.*2.Molfes.*in summ.Theologiæ moralis tract.*4. *cap.*1.*de Baptismo*, Filliuc. *in quæst.moral. tom.*1. *tract.*2. Ioan.Maldonat. *in tract.de Baptismo*, Paul. Laymann *in Theolog.moral.lib.5. tract.*2. metipsum *de officio, & potest parochi cap.*18.

2. CANON I.] Vide Basil.Magn.*in exhortat.ad Baptismum,vers.Ioannes*, Gregorium Nazianzen.*orat.*39.quæ est oratio panegyrica in Sancta lumina, Cyril.Alexandrin.*lib.1.in Ioannem cap.*26.*& lib.2.cap.*57. Tertulian.*lib.de Baptismo cap.*10. August. *in enchirid.ad Laurentium cap.*49. Gregor.Magn. *super Euangelia homil.*7. Isidor.Hispalen. *de officio eccles. lib.2.cap.*24. Anselm. *ad cap.3.Matthæi, vers.Baptismus Ioannis*, Vgo.Victorin.*tract.5.de Baptismo,cap.*1.*& de sacram.fidei lib.2.p.6.cap.*6.Magist. *in 4.sent.dist.*2. vbi Durand *q.*4. & Paludan.*q.2.art.*3.S.Thom.*p.3.q.*38. *art.*3.Henriq.*in sum.lib.2.cap.*32.§.4.*&* 5. Franc.Pitigian. *dist.2.quæst.*2. *art.*4. Balduin.iun.*super opera controuers.Bellarmini p.2.lib.2.c.3.prope fin.* Iodoc.Cocc.*in thesauro catholico,tom.2.lib.5.art.*5. Galganet. *de iure publico lib.3.tit.84.num.*7. Fernandez *in examine Theologiæ moral.p.3.cap.*2. §.1.*num.*2.Bonacin.*de Sacrament.disp.2.in princip.* Molfes.*in sum.Theologiæ moralis,tract.4.cap.1.num.98.in fine.* 2.Baptismus Ioannis non habuit eandem vim cum Baptismo Christi.

3. CANON II.] Vide Nauarr.*in man.cap.*22.*num.*5.*&* 6.Card.Bellarm.*lib.vnic.de Baptismo cap.*4.Henriq.*in summ lib.2.cap.*6. Soar.*tom.*3. *q.66.art.4.disp.20.sect.*1. Balduin.iun. *super opera controuersiar. Bellarmini lib.2.cap.1.vers.de materia Baptismi*, Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit. lib.27.num.*10.Ægid.de Coninck *de Sacrament.quæst.66.num.*20 Valent. *tom.4.disp.4.quæst.1.puncto* 2.Viuald.*in candelabro aureo*,vbi de Baptismo, *cap.2.num.*4. Petr.de Ledesma *in summa p.1. tract.de sacrament. Baptismi, cap.3. vers.primera conclusion*, Posseuin. *de officio Curati cap.6. de Baptismo num.*2.Bonacin.*de Sacrament.disp.2.quæst.2.puncto* 3.*num.*1. Fernandez *in examine Theolog. moral.p.3. cap.2.*§.3. *num.1. cum seqq.* Molfes.*in summa Theologiæ moral.tract.4.cap.1.n.*32. Filliuc.*in quæst.moralib tom.1.tract.*2. *de sacrament. Baptismi cap.2.num.*23. citatos per me *in collect.ad c.1.n.19. de summa Trinit.* 3. Aqua vera & naturalis est de necessitate Baptismi.

4. CANON III.] De Ecclesia Romana omnium aliarum matre,& magistra, agunt Doctores, quos plena manu citaui *de officio, & potest. Episcopi p.1.tit.3.cap.2.num.*14. 4. Ecclesia Romana omnium aliarũ mater,& magistra.

5. CANON IV.] Vide Victor.*de Sacram.quæst.*28.Conrad.Brun.*de hæret.* 5. Baptismus datus ab hæreticis cum in-

tentione faciendi quod facit Ecclesia est verus.

*hæret.in 6.cap.2.*Simanch.*de instit.cathol.cap.52.num.2.* Henriq.*in summa lib.1.cap.28.in princ.& lib.2.cap.28.§.2.* Nugn.*p.3.quæst.67.art.5.diffic.2.* Campan.*in diuers.iuris canon.rub.1.num.103.*Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.3.cap.2.§.4.à num.1.* Bonacin.*de Sacrament.disp.2.quæst.2.*

Cyprianus reprobatur.

*puncto 5.num.6.*Licèt autem Cyprian.in Concil.Prouinciali Carthaginen.circa annum Domini 256. decreuerit baptizatos ab hæreticis iterum baptizandos, eíque subscripserint amplius quàm octuaginta Episcopi ex prouincia Africana, Numidia, & Mauritania, vt refertur *in cap.si quis inquit 1.quæst.1.& in c.quomodo,de consecr.dist.4.* ipsúmque propterea errore lapsum dixerit Augustinus *lib.5.de Baptismo, cap.20.& lib.6. contra Donatistas c.23.* eíque grauiter propterea restiterit Stephanus Papa,illúmque reprobauerit, atque correxerit, vt Eusebius docet *lib.7.historiæ eccles.cap.3.& 4.*post D.Hieron.*in dialog.aduersùs Luciferianos;* ob id tamen haudquaquam hæreticus existimatus fuit idem Cyprianus, siquidem non pertinaciter, sed inaduertenter illud protulisse fertur,ac postmodum veritate manifestiùs cognita se correxit,& retractauit, necnon Stephani decreto vnà cum Episcopis illis obtemperauit, teste Vincent.Lyrinensi *in suo libello aduersùs prophanas hæresum nouationes,*& Penia *ad direct.Inquisit.p.2.q.17.commento 42.vers.sciendum est.* Hactenus Campan.*loco proximè citato.*

6. Baptismus est necessarius ad salutem.

6. CANON V.]Vide Paul.Fusc.*de visitat.lib.1.cap.7.num.2.*Henriq. *in summa lib.2.cap.3.*Soar.*tom.3.disp.27.*Sayr.*de Sacrament.in genere,lib.6. cap.4.quæst.1.vers.est quidem Baptismus,* Ægid.de Coninck *de Sacrament. & censur.tom.1.q.68.num.6.*Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit.lib.27.n.7.* Bonacin. *de Sacram.disp.2.quæst.2.puncto 2.num.3.* Filliuc.*in quæst.moral. tom.1.tract.2.de sacrament.Baptismi,num.116.& 128.*

7. Baptizatus potest gratiā amittere per peccatum quamuis nolit.

7. CANON VI.] Vide Henriq. *in summa lib.1.cap.12. §.6.* Vazq.*in 3.p.D.Thomæ tom.2. disp.156. num.63.in fine*, Petr.de Ledesma *in summa p.1.*vbi de Baptismo,*c.8.concl.1.*Bonacin.*de Sacram.disp.1.q.4.puncto 7.*

8. Baptizati per Baptismum ipsum vniuersæ legis Christi seruandæ debitores fiunt.

8. CANON VII.] Vide Card.Bellarm.*lib.vnic.de Baptismo,cap.15.* Henriq.*in summa lib.1.cap.12.§.6.litt.T.*Valent.*tom.4.disp.4.q.4.puncto 1. ad fin.* Vazq.*in 3.p.tom.2.disp.156.n.68.* Valer.Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.27.num.64.* Bonacin.*de Sacrament.disp.2.q.2.puncto 7.num.12.vers. tertius est,*Molfes.*in summa Theologiæ moral.tract.4.cap.1.num.55.*

9. Baptizati subiiciuntur omnibus S. Ecclesiæ præceptis.

9. CANON VIII.]Vide Card.Bellarm.*lib.vnic.de Baptismo,cap.16. & lib.2.de Sacrament.cap.29.* Henriq. *in summa lib.1. cap.12. §.6. litt.V.* Vazq.*in 3.p.tom.2.disp.156.num.69.*

10. CANON IX.]Vide Card.Bellarm.*lib.vnico,de Baptismo,cap.17.* Vazq. *in 3.p.tom.2.disp.156.num.70.*

11. Peccata quæ post Baptismum fiunt fola fide suscepti Baptismi non dimittuntur.

11. CANON X.] Vide Card.Bellarm. *lib.vnic.de Baptismo, cap.18. & lib.1.de pœnit.cap.11. col.antepen.& cap.12. cum duobus seqq.* Henriq.*in summa lib.4.cap.1.in proœm.§.4.litt.B.*Vazq.*in 3.p.tom.2.disp.156.num.75.* Galganet.*de iure publico lib.3.tit.84.num.10.* Filliuc.*in quæst.moral.tom.1. tract.2.de sacrament.Baptismi,num.114.*

12. Baptismus ritè collatus non est iterandus illi, qui apud

12. CANON XI.] Vide Sebast. Medic. *in summa omnium hæresum, in sexta hæresi, pag.69.* Repert.Inquisit.*verbo Baptismus, vers. sed iteratio,* Vazq.

Vazq. *in 3.p.tom.2.disp.*146. *num.*6. Soar. *tom.*3. *disp.*22. *sect.*2. *& disp.*31. *sect.*6. *vers.secundò notandum*, Iacob. de Graff. *in aureis decis.p.*2. *lib.*1. *cap.*1. *num.*10. *&* 11. Cened. *ad decretum collect.*63. Bonacin. *de Sacrament. disp.*2. *q.*2. *puncto* 7. *num.*10. *in princ.* Filliuc. *in quæst. moral. tom.*1. *tract.*2. *de sacramento Baptismi, num.*151. — infideles fidē Christi negauerit cūm ad pœnitentiam conuertitur.

13. CANON XII.] Vide Card. Bellarm. *lib. unic. de Baptismo cap.*8. *&* 9. Vazq. *in* 3. *p. tom.*2. *disp.*154. *num.*3. Molfes. *in summa Theologiæ moralis tract.*4. *cap.*1. *num.*49. Filliuc. *in quæst. moral. tom.*1. *tract.*2. *de sacramento Baptismi, num.*136. — 13. Baptizandum neminem esse nisi ea ætate qua Christus baptizatus est si quis dixerit anathema.

14. CANON XIII.] Vide Clem. Roman. *constit. Apost. lib.*6. *cap.*15. *vers. baptizate.* Origen. *homil.*14. *in Lucam, vers. paruuli baptizantur*, Ambros. *lib.*10. *epist.*84. August. *contra Donatistas lib.*4. *cap.*23. *&* 24. *& in enchirid. ad Laurentium cap.*43. *vers. à paruulo, & lib.*3. *de anima, cap.*9. Cælestin. Papa *epist. ad Galliarum Episcopos, cap.*12. Leo I. *epist.*39. *ad Leonem Rauennaten.* Gregor. Magn. *lib.*1. *epist.*41. *& lib.*3. *epist.*9. Isidor. Hispalen. *de summo bono lib.*1. *cap.*24. *& de eccles. offic. lib.*2. *cap.*24. Bernard. *epist.*77. *&* 240. *vers. paruulis*, Hug. Victorin. *tract.*5. *de sacrament. Baptismi, cap.*6. *& lib.*2. *de anima cap.*28. Thom. VValden. *tom.*3. *tract.*5. *cap.*154. Ioann. Gerson. *de vita animæ spirituali lib.*2. Laurent. Iustinian. *de perfectionis gradibus cap.*14. *vers. pueris*, Magist. *in* 4. *dist.*4. S. Thom. *p.*3. *quæst.*69. Henriq. *in summa lib.*1. *cap.*17. §.5. *lit. H. & I. & lib.*2. *cap.*15. §.2. *lit. D.* Paul. Fusc. *de visitat. lib.*2. *cap.*21. *num.*8. *in fin.* Iodoc. Cocc. *in thesauro catholico lib.*5. *art.*6. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmini p.*2. *lib.*2. *cap.*2. *vers. de prima quæstione*, Ægid. de Coninck *de sacrament. tom.*1. *q.*68. *art.*0. *num.*58. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*27. *num.*34. Paganin. Gaudent. *de dogmatibus, & ritibus veteris Ecclesiæ, cap.*50. — 14. Paruuli suscipiūt Baptismum quamuis actum credendi non habeant.

15. CANON XIV.] Vide Henriq. *in summa lib.*2. *cap.*15. §.2. *lit. E. & cap.*24. §.1. *lit. B.* Vazq *in* 3. *p. tom.*2. *q.*68. *disp.*154. *n.*3. Petr. de Ledesma *in summa p.*1. *tract. de Baptismo cap.*8. *concl.*9. Molfes. *in summa Theologiæ moral. tract.*4. *cap.*1. *num.*49. *in med. & num.*80. — 15. Paruuli baptizati cūm adolescerint interrogandi non sunt an ratum habere velint quod patrini eorum nomine polliciti sunt.

De sacramento Confirmationis.

1. VIde Tabien. Armill. Angel. Syluest. & alios summistas *verbo Confirmatio*, Catechism. Roman. *tit. de Confirmat.* Castr. *lib.*4. *aduersùs hæreses, verbo Confirmatio*, Alphons. Aluarez Guerrero *in speculo iuris Pontific. tit. de Confirmatione*, Anton. Cuch. *lib.*5. *instit. maior. tit.*3. *de sacrament. Confirmat.* Couarr. *lib.*1. *var. cap.*10. Nauarr. *in man. cap.*22. *num.*8. Angl. *in floribus theolog. p.*1. *de Confirmatione*, Candel. aureum *eod. tit.* Card. Bellarmin. *lib. vnic. de sacrament. Confirmat.* Petr. Gregor. *syntagm. iuris lib.*2. *cap.*15. Henriq. *in summa lib.*3. Soar. *tom.*3. *disp.*36. Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.*2. *lib.*1. *cap.*5. Ioann. Maldonat. *in tract. de Confirmat.* Petr. de Ledesma *in summa p.*1. *tract de sacrament. Confirmat.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*28. Galganet. *de iure publico lib.*3. *tit.*86. Bonacina *de Sacrament. disp.*3. Fernandez *in examine Theolog. moral. p.*2. *cap.*3. Molfes. *in summa Theologiæ moral. tract.*4. *cap.*2. Filliuc. *in quæst. moralib. tom.*1. — 1. Doctores de sacramento Confirmationis agentes.

tract. 3. Mauric. de Alzedo *in praxi Episcopi p.* 2. *cap.* 4. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 2. *allegat.* 30. Paul. Laymann *in Theologia morali lib.* 5. *tract.* 3.

2. Confirmatio baptizatorum est verum & proprium sacramentum.

2. CANON I.] Vide Henriq. *in summa lib.* 1. *cap.* 3. §. 2. *& lib.* 3. *cap.* 1. §. 2. Sayr. *de Sacrament. in genere lib.* 2. *cap.* 2. *quæst.* 3. *art.* 2. *vers. verior itaque opinio*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 28. *num.* 4. *&* 28. Petr. de Ledesma *in summa p.* 1. *tract. de sacram. Confirmationis cap.* 1. *concl.* 2. Piasec. *in praxi Episcopi p.* 1. *c.* 3. *num.* 1. *vers. est autem*, Molfes. *in summa Theologiæ moralis tract.* 4. *cap.* 2. *n.* 20. Paul. Laymann *in Theolog. mor. lib.* 5. *cap.* 1.

3. CANON II.] Vide Sayr. *de Sacrament. in genere lib.* 2. *cap.* 2. *q.* 3. *art.* 2. *vers. verior itaque opinio, & lib.* 5. *cap.* 1. *quæst. vnic. art.* 1. *vers. de Confirmatione*, Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *c.* 3. *num.* 1. *vers. est autem*, Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.* 2 *cap.* 3. §. 1. *num.* 1. Filliuc. *in quæst. moralib. tom.* 1. *tract.* 3. *de sacramento Confirmationis num.* 8. *&* 44.

4 Episcopus solus est ordinarius minister sanctæ Confirmationis.

4. CANON III.] Vide Euseb. 1. *epist.* 1. Leon. *epist.* 88. Gregor. *in regist.* 3. *epist.* 9. Canis. *de Confirmat. cap.* 3. Durand. *in rationali diuinorum officiorum lib.* 5. *cap.* 84. *num.* 1. Alphons. Aluarez Guerrero *in speculo iuris Pontificij tit. de Confirmat. pag. mihi* 179. Couarr. *lib.* 1. *variar. cap.* 10. *n.* 6. *&* 14. Nauarr. *in man. cap.* 22. *n.* 8. *vers. dixi Episcopus*, Soar. *tom.* 3. *disp.* 36. Henriq. *in summa lib.* 3. *cap.* 6. Card. Bellarm. *lib. vnic. de Confirmat. cap.* 12. Iodoc. Cocc. *in thesauro cathol. tom.* 2. *lib.* 5. *art. vlt.* Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmini p.* 2. *lib.* 2. *cap.* 6. *prope fin. vers. Catholici omnes*, Petr. de Ledesma *in summa p.* 1. *de Sacrament.* vbi de Confirmatione, *cap.* 9. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 1. *quæst.* 72. *num.* 97. *& num.* 105. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *cap.* 3. *de Confirmat. num.* 1. *pag.* 72. Chamerot. *de Sacrament. tract. de Confirmat. cap.* 5. *de ministro Confirmat.* Ioan. Maldonat. *in tract. de Confirmat. quæst.* 2. Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi cap.* 25. *num.* 2. Fr Ludouic. Miranda *in man. Prælator. tom.* 1. *quæst.* 44. *art.* 1. *concl. vnica in fine*, Bonacin. *de Sacrament. disp.* 3. *quæst. vnica, puncto* 2. *num.* 3. Petr. Sot. *in lection. de institut. Sacerd. lect.* 2. *de sacram. Confirmat. vers. de ministro*, Anguian. *de legib. lib.* 2. *controuers.* 1. *num.* 71. Soar. *de relig. tom.* 4. *lib.* 2. *cap.* 30. *num.* 2. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.* 3. *cap.* 3. §. 3. *num.* 2. Molfes. *in summa Theologiæ moralis tract.* 4. *cap.* 2. *num.* 26. Mauric. Alzedo *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 4. *num.* 1. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 2. *alleg.* 30. *num.* 1. Paul. Laymann *in Theologia morali lib.* 5. *tract.* 3. *cap.* 6.

5. Confirmationis sacramentum nō potest administrari ab Abbate etiam consecrato qui non sit Episcopus, nec à simplici sacerdote, nisi tantùm ex delegatione Papæ.

5. Hinc Doctores inferunt Confirmationis sacramentum ita esse actum ordinis Episcopalis, vt non possit administrari ab Abbate etiam consecrato qui non sit Episcopus, nec à simplici sacerdote de Episcopi licentia, nisi tantùm ex delegatione summi Pontificis, ita docent S. Thom. 3. *p. q.* 72. *art.* 11. vbi Nugn. *dub.* 2. Coninck *num.* 97. *&* 105. Couarr. *d. cap.* 10. *num.* 6. *&* 14. Victor. *de Sacrament. num.* 49. Angl *in floribus theolog. quæst. tit. de Confirmat. art.* 8. *concl.* 3. Card. Bellarm. *de Confirmat. cap.* 12. Nauarr. *d. num.* 8. *& consil.* 14. *num.* 2. *de priuileg. in nouis*, Henriq. *d. cap.* 6. §. 4. *& lib.* 1. *cap.* 26. §. 5. *lit. G. & lib.* 10. *cap.* 23. §. 1. Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 2. *lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 29. *&* 30. *& tom.* 1. *consil. sub tit. de sacra vnctione, cons.* 1. *n.* 5. *cum seqq.* Petr. de Ledesma *in summa p.* 1. *de Sacram.* vbi

vbi de Confirmat. *cap.* 9. Franc. de Pitigian. *dist.* 7. *quæst.* 1. *art.* 5. 10. & 18. Valent. *tom* 4. *disput.* 5. *quæst.* 2. *puncto* 1. Vazq. *in* 3. *part. quæst.* 72. *art.* 3. *disp.* 219. *cap.* 1. *num.* 3. Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi, cap.* 15. *num.* 3. Fernandez *in examine Theolog. moralis, part.* 3. *cap.* 3. §. 3. *num.* 3. Molfes. *d. cap.* 2. *num.* 27. Mauric. Alzed. *d. cap.* 4. *n.* 2. & 25. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 1. *quæst.* 18. *art.* 3. Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 30. *quæst.* 4. *vers. in primis*, Chamerot. *d. cap.* 5. *in fine*, Ludou. Miranda *d. quæst.* 24. *art.* 4. Valer. Reginald. *d. lib.* 28. *num.* 17. *cum seqq.* Bonacin. *d. puncto* 2. *num.* 3. *vers. dixi*. Ego ipse *d. alleg.* 30. *num.* 4.

Vnde Abbates ex priuilegio Sedis Apostolicæ de consensu ordinarij Confirmationis sacramentum conferre posse, refert decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis, num.* 77. quem refero ego ipse *d. alleg.* 30. *num.* 5. Ad sacramentum enim Confirmationis licitè conferendum iurisdictio etiam requiritur, ideóque Episcopus alios confirmare non debet, quàm qui spiritualiter ipsi subditi sunt, nisi habeatur licentia saltem rationabiliter præsumpta proprij ordinarij, vt si quis cum litteris dimissoriis ordinandus veniat, qui confirmatus nondum est, ante ordinationem confirmari posse notauit Henriq. *in summ. lib.* 3. *c.* 6. §. 6. Zambran. *de Confirmat. dub.* 2. *num.* 3. Paul. Laymann *d. lib.* 5. *cap.* 6. *num.* 2.

6. Abbates ex priuilegio Sedis Apost. de consensu ordinarij Confirmationis sacramentum conferre possunt.

Quis capax regiminis Ecclesiarum cathedralium.

CAPVT I.

1. VIde Francisc. Leon. *in thesauro fori eccles. part.* 1. *c.* 3. Petr. de Ledesma *in summ. p.* 2. *tract.* 32. *c.* 3. *del stado de los Obispos, concl.* 10. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 5. *cap.* 4. metipsum *de officio, & potest. Episcopi, part.* 1. *tit.* 1. *cap.* 5. *à num.* 4. & *part.* 2. *alleg.* 1. & *in tract. de iure eccles. lib.* 1. *cap.* 9. Gregor. XIV. *in const. sua, incip. Onus Apostolicæ*, sub dat. Romæ die 1. Maij 1590. quam refert Quarant. *in summ. Bullarij, verbo Electio, pag. mihi* 309. Vide *infrà sess.* 22. *de reform. c.* 2. & *sess.* 24. *etiam de reform. c.* 2.

1. Episcopi quibus qualitatibus præditi.

2. *Nisi ex legitimo matrimonio natus*, &c.] Nullus in Episcopum, nisi ex legitimo matrimonio natus, assumi debet, *cap. cùm in cunctis, cap. innotuit, de elect.* Franc. Leo *d. cap.* 3. *num.* 8. Ego ipse *d. alleg.* 1. *num.* 32. & *in collect. ad d. c. cùm in cunctis, num.* 18. &, me citato in illis locis, Iul. Lauor. *var lucubrat. tom.* 1. *tit.* 4. *cap.* 16. *n.* 24.

2. Episcopus eligi debet qui sit ex legitimo matrimonio natus.

3. Ex legitimo matrimonio natus iuris fictione dicitur, ac proinde ad Episcopatum habilis censetur per subsequens matrimonium legitimatus, vt resoluunt Cou. *de sponsal. part.* 2. *c.* 8. §. 2. *num.* 30. Viui. *tom.* 2. *commun. opin. lib.* 6. *tit.* 4. *num.* 101. *pag.* 17. Menoch. *cons.* 16. *num.* 5. & 17. & *cons.* 799. *n.* 12. Soar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 50. *sect.* 5. *à n.* 10 Bellet. *disquis. clerical. p.* 1. *tit. de discipl. cleric.* §. 2. *num.* 18, Azor. *instit. moral. part.* 3. *lib.* 2.

3. Legitimatus per subsequens matrimonium ad Episcopatum habilis censetur,

cap. 14. *q.* 14. Campan. *in diuerf. iuris canon. rub.* 11. *c.* 13. *num.* 127. Iul. Lauor. *d.c.* 16. *num.* 61. Peregr. *de fideicommiss. art.* 24. *num.* 12. Surd. *de aliment. tit.* 8. *priuileg.* 67. *num.* 6. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *num.* 7. Basil. Pont. *de matrimon. lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 5. Sanctarel. *var. resolut. quaest.* 42. *num.* 18. Fr. Sigism. à Bonomia *de elect. dub.* 73. *num.* 1. Ego ipse *d. allegat.* 1. *num.* 33. *& in collect. ad cap. tanta, qui filij sint legitimi, num.* 24.

4. Legitimatus per subsequẽs matrimonium non est admittendus ad Cardinalatum.

4. Non sic ad celsitudinem Cardinalatus admittendus est, vt expresse statuit Sixtus V. *in constit. sua, incip. Postquam verus*, sub dat. 3. Non. Decembris 1595. & tradunt Henriq. *in summ. lib.* 11. *cap.* 20 §. 2. Sayr. *de censur. lib.* 6. *c.* 10. *num.* 13. *&* 14. Bellet. *disquis. cleric. part.* 1. *tit. de discipl. cleric.* §. 3. *num.* 22. Campan. *in diuers iuris canon. rub.* 11. *c.* 13. *n.* 128. *in fine*, Sanctarel. *d. q.* 42. *num.* 19. Ego ipse *in collect. ad d. cap. tanta, num.* 25. Et iam ante illam constitutionem Sixti V. affirmauerat Nicol. de Vbaldis *in tract. de succession. p.* 1. *num.* 89. sibi dum in Rota ius diceret dixisse Paulum II. à labe illegitimitatis Cardinalium cœlum immunem esse: & idem Nicol. de Vbaldis *loco citato*, & Ludou. Gom. *in reg. de triennali possessore, quaest.* 2. citati ab Azor. *instit moral. part.* 2. *lib.* 6. *cap.* 7. *in fine*, referunt spurium quendam per Eugenium IV. in Cardinalem electum, antequam galerum acciperet è vita decessisse.

5. Ætas 30. annorum completorũ requiritur in promouendo ad Episcopatus culmen.

5. *Et aetate matura.*] Iuxta text. *in d. c. cum in cunctis*, nullus in Episcopatus culmen promoueri potest, nisi qui iam trigesimum ætatis suæ annum exegerit, id est, ingressus fuerit; sed per dictam constit. Gregorij XIV. expletum desiderari tenent Gutier. *canon lib.* 1. *cap.* 26. *num.* 39. Franc. Leo *d. c.* 3. *num.* 7. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 6. *c.* 5. *in princ.* Fr. Ludou. à Miranda *de ordine iudic. quaest.* 4. *art.* 2. *concl.* 3 Less. *de iustit. lib.* 2. *cap.* 34 *num.* 107. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 3. *num.* 163. *vers. primò*, Menoch. *de arbitr. casu* 427. *n.* 24. Henriq. *in summ. lib.* 10. *cap.* 19. §. 3. *& lib.* 14. *cap.* 9. *in princip. vers. ad Episcopatum*, Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarrae, lib.* 1. *titul.* 2. *l.* 1. *de aetate, num.* 18. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 7. *cap.* 3. *num.* 3. *& cap.* 6. *num.* 44. Filliuc. *tom.* 3. *tractat.* 41. *cap.* 5. *num.* 32. Massobr. *in sua praxi habendi concursum, requis.* 10. *dub.* 11. *num.* 19. Viuian. *in praxi iurispatr. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 188. secundùm vlt. impress. Lauor. *d. tom.* 1. *tit.* 4. *cap.* 16. *num.* 2.

6. Consecratus Episcopus ante annum 30. expletum non fit irregularis.

6. Vtrùm autem consecratus Episcopus ante annum trigesimum expletum fiat irregularis, incurrátque alias pœnas inflictas aduersùs promotos ante ætatem? Negatiuè respondet Soar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 31. *sect.* 1. *num.* 29. quem refert & sequitur Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 7. *cap.* 4. *num.* 17.

7. Infans si consecraretur Episcopus nihil ageret.

7. Sed quòd infans si consecraretur Episcopus, nihil ageret, colligitur ex S. Thom. *in suppl. ad* 3. *p. summ q.* 39. *art.* 2. Henriq. *in summ. lib.* 1. *cap.* 21. §. 4. *& lib.* 10. *cap.* 14. §. 3. nam requiritur ætas recipientis pastoralem curam animarum, & quemadmodum carens vsu rationis est inhabilis ad matrimonium corporale exigens interiorem consensum, vt scribit idem S. Thom. *in upplement. quaest.* 45. *artic.* 4. ita pariter ad

ad ſpirituale cum perſona conſecranda in Epiſcopum fiat ſponſus ſuæ Eccleſiæ.

Et litterarum ſcientia.] Vide *infr. ſeſſ. 22. de reform. cap. 2.*

Quòd duas Eccleſias nullus Prælatus regat.

CAPVT II.

1. VIde Azor. *inſtit. moral. p. 2. lib. 6. c. 13. à princ.* Leſſ. *de iuſtit. lib. 2. cap. 34. num. 138.*

2. Solum Papam poſſe vni duos Epiſcopatus conferre, per *cap. relato 21. quæſt. 1. & cap. is cui 42. de elect. lib. 6.* reſoluunt Flamin. Pariſ. *de confident. quæſt. 18. num. 9.* Abb. *quæſt. 1. colum. 3. num. 6.* Card. Tuſc. *tom. 6. lit. P. concluſ. 49. num. 18.* & diſpenſare quòd quis obtineat duas Eccleſias Epiſcopales, Abb. *conſ. 101. Videtur primò, num. 6. lib. 2.* Cardin. Tuſc. *d. lit. P. concl. 69. n. 46.* 2. Papa ſolus poteſt vni duos Epiſcopatus conferre.

3. Et ſolùm poſſe duos Epiſcopatus vnire probant *cap. & temporis, cum ſeq. 16. quæſt. 1. cap. ſicut vnire, de exceſſ. Prælat.* & reſoluunt Duaren. *de benefic. lib. 5. cap. 6.* Rebuff. *in praxi benefic. titul. de vnionib. à num. 22.* Cened. *ad Decretal. collect. 87. num. 1.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 12. cap. 2. num. 60. cum ſeqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 3. num. 299.* 3. Epiſcopatus duos vnire poteſt ſolus Papa.

4. Quando vnus Epiſcopatus alteri vnitur, Epiſcopus in aliqua parte alterutrius reſidens ſuæ obligationi circa reſidentiam ſatisfacit, dum tamen in aliqua ex ſuis Cathedralibus reſideat temporibus à Concil. præſcriptis decreto *cap. 1. verſ. eoſdem interim admonet, ſeſſ. 23.* Synodus indicenda, & celebranda eſt ſingulis annis in quolibet Epiſcopatu, ſed ad illam in altero ex dictis Epiſcopatibus vnitis celebrandam nequaquam tenetur accedere clerus alterius Epiſcopatus. Et clerus vnius Epiſcopatus non ſolùm tenetur ſacrum oleum accipere ab Epiſcopo illud in alio Epiſcopatu cõficiente, verùm etiam cogi poteſt eidem Epiſcopo in huiuſmodi miniſterio aſſiſtere ad ſacrorum canonum præſcriptum; & ſi clericus vnius Epiſcopatus monitus ad recipiendum oleum ſanctum in alio confectum, in ſpretum ſui proprij Epiſcopi accipiens illud ab alieno, poteſt vltra peccatum mortale puniri ab Epiſcopo. Epiſcopus in vno ex dictis Epiſcopatibus exiſtens poteſt per ſe ipſum cognoſcere cauſas alterius ciuitatis, vel diœceſis, adhibito Notario ſibi bene viſo tam in proceſſibus conficiendis, quàm in actis viſitationis conſcribendis; ſed tamen debet eam habere rationem, vt id non paſſim, ſed raró, & æqua ex cauſa fiat, & in arduis tantùm & grauioribus negotiis, ne conſtitutio vnionis eludatur. Semper Epiſcopus exiſtens in vno ex dictis Epiſcopatibus inſcribẽdus, & appellandus eſt Epiſcopus illius in primo loco, & deinde alterius à quo abeſt; quòd ſi extra diœceſim reſideat in negotiis ad vnum pertinentibus, eſt illius 3. Epiſcopatus vnus quando alteri vnitur quomodo functiones facienda.

in primo loco Episcopus denominandus, ita Aldan. *in compendio canonicarum resolut. lib. 2. tit. 2. num. 3.* vbi refert ita fuisse decisum in causa Castellanæ, & Hortanæ 8. Iunij 1624.

5. Cardinales comprehenduntur hoc decreto.

5. Cardinales comprehenduntur in hoc decreto, cùm simus in lege correctoria, & materia peccati; maximus enim abusus est, vt qui vix fructuosè vnam Ecclesiam regere potest, alteram accipere audeat, præsertim cùm vnusquisque in Ecclesia sua residere teneatur, *cap. 1. sess. 23. de reform.* ita Aldan. *d. lib. 2. tit. 3. n. 2.* vbi refert ita resolutum.

6. *Cui vnam Ecclesiam bene,* &c.] Vide Nau. *de orat. cap. 22. n. 22.*

Quòd beneficia ecclesiastica dignis, & residentibus conferantur.

CAPVT III.

1. Inhabiles ad beneficia consequenda qui.

1. DE his qui inhabiles de iure sunt ad beneficia consequenda, agit nouissimè Squillante *de priuileg. clericor. cap. 4. per totum,* & latè ego ipse *de iure ecclesiastico, lib. 3. cap. 13.* vbi de hæreticis, eorúmque fautoribus, receptatoribus, & defensoribus, excommunicatis, suspensis, interdictis personaliter, irregularibus, bigamis, aleatoribus publicis, simoniacis in beneficio assequendo post priuationem, clericis malè vsurpantibus bona quæcumque, vel iura Ecclesiarum, concubinariis incorrigibilibus, coniugatis, laicis, illiteratis, corpore vitiatis, periuris, filiis, & nepotibus offendentium Cardinalem, & aliis. Et quoad nostrum Regnum Portugaliæ, dixi latè *in tract. de Canonicis & dignitatibus, cap. 13. à num. 48.*

2. *Et quæ in loco residere,* &c.] De residentia Episcoporum egi *in tract. de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg...* Et de residentia parochorum tractaui *de officio, & potest. parochi, cap. 8.* & de illa Canonicorum, ac dignitatum dixi *in tract. hac de re edito, cap. 20.*

3. Curati cogendi sunt ad subeundum per se ipsos, & non per substitutos eâ munera ad quæ tenentur.

3. *Per se ipsos curam ipsam exercere valeant.*] Curati cogendi sunt ad subeundum per se ipsos, & non per substitutos ea munera, ad quæ tenentur: tolerandum autem vt per substitutos suppleant in illis tantùm actibus, in quibus expressis verbis canonum, decretorúmve Concilij permissum eis est, vt per vicarios, coadiutores, vel substitutos possint officio suo fungi, ita Aldan. *in compend. canon. resolut. lib. 1. tit. 7. n. 2.* vbi dicit sic decisum die 3. Iulij 1591.

4. Beneficiorum ecclesiasticorum collatio facta indignis venit irritanda.

4. *Aliter autem facta collatio.* &c.] Vide Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 2. q. 52. art. 5.* vbi resoluit, intellige de indigno, non autem de collatione facta digno, prætermisso digniore, hanc enim non iubet Concilium irritari, refert Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 7. c. 6. n. 74.*

5. *Omnino irritetur.*] Vide Nauar. *in c. si quando, except. 18. sub num. 4. de rescript.* Salzed. ad Bernard. *in pract. c. 21. lit. H. in nouiss. edit.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 63. num. 3.*

Quòd

Quod deinceps nullus plura incompatibilia beneficia ecclesiastica recipiat.

CAPVT IV.

1. VIde Nauarr. *consil.* 34. *in antiq.* aliàs *consil.* 17. *in nouis, de prabend.* Sayr. *in floribus decis. sub eodem tit. decis.* 38. Salzed ad Bernard. *in practica cap.* 49. Sbroz. *de vicario Episcopi lib.* 1. *quæst.* 45. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 3. *quæst.* 1. *num.* 121. *cum seqq.* Card. Tusch. *litt. B. concl.* 64. & 66. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 13. *cum seqq.* Aloys. Ric. *in collect. decis. p.* 3. *collect.* 474. & *in decis. curia Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 226. Nicol. Garc. *de benef. p.* 11. *c.* 5. §. 2. *n.* 182. *cum seqq.* Prosper de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullarij, verbo beneficiorum resignatio, causa* 9. Molfes. *in summa Theologia moralis tract.* 6. *c.* 9. Monet. *de commutat. vltim. volunt. c.* 12. *n.* 28. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.* 4. *tit.* 7. *de pluralitate benefic.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 62. *num.* 31. Rot. *decis.* 483. *p.* 3. *diuers.* & *decis.* 608. & 609. *in* 1. *collect. nouiss.* Farin. aliàs *p.* 4. *diuers.* 1. Beneficiorum incompatibilitatē qui Doctores tractent.

2. Incompatibilitatis decretum hoc procedere etiam in illis, qui post Concil. Trident. recipiunt duos canonicatus, & retinent sine dispensatione Sedis Apostol. decisum referunt Nicol. Garc. *de benefic. p.* 11. *cap.* 5. *num.* 84. *in* 2. *declar.* & Armendar. *d. tit.* 7. *de pluralitate benefic. num.* 13. Nam quod de incompatibilibus beneficiis dicitur in hoc decreto, intelligendum est de omnibus beneficiis residentiam requirentibus, quæ aliquis post publicationem Concilij receperit, veluti duos canonicatus, vel canonicatum cum parochiali, ita attestantur resolutum Nicol. Garc. *d. n.* 84. *in* 1. *declar.* Armendar. *d. tit.* 7. *de pluralitate benef. n.* 12. Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 226. *num.* 7. 2. Incompatibilitatis decretum hoc procedit in illis, qui post Concil. Trid. recipiunt duos canonicatus.

3. Episcopus potest habenti canonicatum, aut beneficium simplex, quod ad vitam eius sufficit, parochialem Ecclesiam conferre, sed adepta pacifica possessione parochialis, vacat canonicatus, seu beneficium simplex, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. num.* 84. *in* 3. *declar.* Armendar. *d. loco num.* 14. & 15. Sicut, & adepta pacifica possessione canonicatus, vacat parochialis, & illius Rector definit talis esse ipso iure, vt post Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. gloss.* 15. *num.* 15. & 16. tenuit Rota in Mutinen. Canonicatus 13. Iunij 1614. coram bonæ mem. Vbaldo sen. 3. Episcopus potest habenti canonicatū, aut beneficium simplex, quod ad vitam eius sufficit, parochialem Ecclesiam conferre.

4. In residentiam requirentibus, aut aliàs quomodocumque incompatibilibus beneficiis (etiamsi canonicatus sint, vel portiones) inducitur vacatio primi ipso iure per adeptionem secundi pacificè possessi; iuxta *cap. de multa, de prabend.* ita per text. in præsenti resoluunt Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 393. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 332. *num.* 12. *in* 2. *edit.* Nicol. Garc. *d. num.* 84. *in* 6. *declarat.* Armandar. *d. loco num.* 17. Ego ipse *d. p.* 3. *alleg.* 62. *num.* 28. 4. Vacatio primi ipso iure per adeptionem secundi pacificè possessi inducitur in residentiam requirentibus, aut aliàs quomodocunque incompatibilibus beneficiis.

5. Per

5. Præbenda dimidia vacat per assecutionem canonicatus.

5. Per assecutionem canonicatus vacare dimidiam præbendam, decisum notant Nicol. Garc. *d. cap. 5. num.* 114. Armendar. *d. l. 7. de pluralitate benefic. num.* 19.

6. Portio vacat ipso iure per assecutionem scholastriæ.

6. Per assecutionem scholastriæ vacasse ipso iure portionem, quam de scholastria prouisus in eadem Ecclesia obtinebat, respondit S. Congreg. quam non semel sequuta est Rota, & signanter in Zamoren. Canonicatus de Toro 13. Martij 1598. coram Orano, & in Giennen. Portionis 5. Iunij 1613. coram Vbaldo sen.

7. Canonicus obtinens dignitatem perdit canonicatum.

7. Canonicum obtinentem dignitatem perdere canonicatum, referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap. 5. num.* 244. Armendar. *d. loco num.* 24. Priuilegio tamen, vel consuetudine potest aliquis in vna Ecclesia fungi duplici officio, vt sit thesaurarius, & Canonicus, & propterea dupli- ces lucrari distributiones, quia obtinet eas diuerso iure, cùm inter dignitates suppleat numerum dignitatum, & inter Canonicos suppleat numerum Canonicorum, nec eget substituto, ita resolutum attestantur Nicol. Garc. *d. cap. 5. num.* 245. vbi *num. seq.* quòd huic consuetudini non censetur derogatum decreto Concil. Trident. *sess.* 24. *cap.* 17. *de reform.* Armendar. *d. loco num.* 25. Ego ipse *d. p. 3. alleg.* 62. *num.* 18. Et tunc quotidianæ distributiones debentur tam ratione Archidiaconatus, quàm canonicatus, vt tenuit Rot. in Oriolen. Canonicatus 10. Iunij 1616. coram bonæ mem. Remboldo. Dignitas verò retineri non potest vigore alicuius consuetudinis, cum portione pro qua teneretur subire seruitia inferiora. Rot. in Giennen. Portionis 5. Iunij 1613. coram bonæ mem. Vbaldo sen. Eodem modo vigore consuetudinis huiusmodi non potest obtinens canonicatum, cui post Concil. iniunctum est onus pœnitentiariæ, obtinere dignitatem in eadem Ecclesia, quia consuetudo strictè est interpretanda, tum quia nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia, ex Nicol Garc. *d. p. 11. cap. 5. num.* 249.

Dignitas retineri nō potest vigore alicuius cōsuetudinis cum portione.

8. Capellania, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro, obtineri non potest cum canonicatu.

8. Capellania, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro, obtineri non potest cum canonicatu, non autem si haberet simpliciter onus celebrandi Missam, nisi essent sub eodem tecto, & tunc poterit cum dispensatione Apost. ita referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap. 5. num.* 243. *in 3. declar.* Armendar. *d. l. 7. de incompatib. benefic. num.* 23.

9. Capellanus in Ecclesia cathedrali tenetur ad residentiam stante fundatione capellæ cū onere quarundam Missarum, & inseruiendi in choro.

9. Capellanus in Ecclesia cathedtali tenetur ad residentiam stante fundatione suæ Capellæ cum onere quarundam Missarum, & inseruiendi in choro, ita Aldan. *in compendio canon. resolut. lib. 2. tit. 3. num.* 4. vbi refert decisum in Ferrarien. 4. Decembris 1627.

10. Capellania habens onus celebrandi certas Missas, & coadiuuandi in cura animarum Ecclesiæ plebanatus, est beneficium incompatibile cum alio beneficio curato, aliàs personalem residentiam requirente, ex Aldan. *vbi sup.* attestante sic fuisse resolutum in vna Auersana.

11. Capellania cum mansionaria an retineri possit.

11. Capellania cum mansionaria hàbita ratione ad redditus annuorum fructuum vtriusque beneficij, qui perquam tenues sunt, ex Concil. decretis incompatibilis non est, si tamen vtrumque sit sub eodem tecto, vt simul retineri possint, opus est Sedis Apost. dispensatione, ita referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap. 5. num.* 243. Armendar *d. loco num.* 21.

12. Capellanias

12. Capellanias tres sub eodem tecto vniformes si quis per annum ex collatione Episcopi retinuerit, incidit in priuationem omnium ipso iure, non obstante Episcopi dispensatione, ita resolutum attestantur Nicol. Garc. *d. cap. 5. num. 98* Armendar. *d. loco num. 18.*

12. Capellanias tres sub eodem tecto vniformes si quis per annum ex collatione Episcopi retinuerit, incidit in priuationem omnium ipso iure.

13. Capellania, & monasterium, quorum fructus sunt tenues, incompatibilia beneficia sunt, nec possunt retineri sub eodem tecto sine dispensatione Apostol. ita dicunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 5. num. 243. in 2. declar.* Armendar. *d loco num. 22.*

13. Capellania, & monasteriū, quorum fructus sunt tenues, incompatibilia beneficia sunt.

14. Habens vnam parochialem, & titulum alterius, cuius fructus sunt alteri reseruati, nihilominus alteram dimittere tenetur, ita attestantur resolutum Nicol. Garc. *d. cap. 5. num. 134.* Armendar. *d. loco num. 20.*

14. Parochialē vnam habens, & titulum alterius, tenetur alteram dimittere.

15. Hoc decretum non habet locum in duabus parochialibus, quarum altera vnita est beneficio simplici, vel dignitati, si parochialis vnita est perpetuò, & accessoriè, vnde potest retineri, si modò vtrumque legitimè obtinuit, ita Armendar. *d. l. 7. de in compatibilib. benefic. num. 53.*

15. Non habet locum in duabus parochialibus, quarum altera vnita est beneficio simplici.

16. *Siue per viam vnionis.*] Vide Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 12. quæst. 3. num. 49.* Quintanad. *ecclesiast. lib. 1. cap. 4 num. 12. & cap. 7. num. 7. & lib. 4. temp. 8. num. 46.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. §. 7. n. 147.* Nicol. Garc. *d. p. 11. cap. 5. num. 219.*

16. Beneficia plura vnita an possint retineri.

17. Decretum hoc obseruandum est in iis tantùm dignitatibus, & canonicatibus, quibus à principio coniuncta fuit cura animarum, non autem si ab initio illis cura annexa non esset, sed postea, vt aiunt, ex postfacto, ita decisum asserit Aldan. *d. tit. 3. num. 6.*

17. Procedit in iis tantùm dignitatibus, & canonicatibus, quibus à principio coniuncta fuit cura animarum.

18. *Seu commendæ perpetuæ.*] Vide Hoied. *de incompat. benefic. p. 1. cap. 14. à num. 16.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 3. quæst. 1. num. 110.* Sayrus *in floribus decis. sub tit. de prabend. decis. 32.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancellar. glossa 5. §. 8. à principio, & num. 20.* Prosper de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullarij, verbo beneficiorum resignationes causa 9. versic. secundò limita*, Azor. *institut. moral. p. 2. lib. 6. cap. 10. quæst. 11. versic. verùm dubiæ, & cap. 13. quæst. 3.* Aloys. Ricc. *d. collect. 474. in med.*

18. Beneficia incompatibilia per viam commendæ perpetuæ retineri non possunt.

19. Commendæ, quæ ad sex menses in Ecclesiis curatis fieri poterant ab ordinariis, iuxta *cap. nemo, de elect. in 6.* ampliùs post Concil. locum non habent, sed deputandi vicarij sunt ad formam *cap. 18 sess. 24. de reformat.* ita refert decisum Aldan. *d. tit. 3. num. 7.*

19. Commendæ ad sex menses in Ecclesiis curatis fieri solitæ, amplius post Cōcil. locum non habent.

20. *Iuxta ipsius constitutionis dispositionem.*] Vide Nicol. Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. à num. 91.*

21. *Ipso iure etiam*, &c.] Quatuor tempora in hoc proposito ante Concil. Trident. distinguunt Hoied. *d. p. 1 cap. 7. n. 7.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. num. 9. cum seqq.* Azor. *d. lib. 6. cap. 13 quæst. 1.* Nicol Garc. *d. cap. 5. à princip.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis. 393. in 1. edit.* aliàs *resol. 332. in 2. edit.*

21. Circa incompatibilitatem in beneficiis quatuor tempora ante Concil. considerantur.

Beneficia plura obtinentes suas dispensationes exhibere tenentur: per competentes vicarios rectè cura animarum agatur: beneficia suis obsequijs minimè fraudentur.

CAPVT V.

1. Doctores de materia huius cap. agentes.

1. Vide Couarr. *in reg. possessor. p.* 2. §. 10. *num.* 9. *col.* 2. Mascard. *de probat. concl.* 1372. *à num.* 18. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 11. *q.* 14. *num.* 35. *cum seqq.* Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo Bullæ*, §. 5. Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 3. *collect.* 607. *& p.* 4. *collect.* 889. *& in praxi fori eccles. decis.* 397. *&* 701. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 335. *&* 593. *in* 2. *edit.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. cap.* 21. *num.* 10.

2. Beneficia incompatibilia obtinentes sunt cogendi exhibere suas dispensationes.

2. *Dispensationes suas exhibere*, &c.] Beneficia incompatibilia obtinentes sunt cogendi exhibere suas dispensationes, etiamsi per quinquennium possederint, ita in vna Aquilana refert decisum Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.* 2. *tit.* 4. *num.* 3.

3. Possessor pacificus beneficij tenetur ostendere titulũ cùm superior ex officio inquirit.

3. Nam possessor etiam pacificus beneficij tenetur probare, & ostendere titulum cùm superior ex officio inquirit, vide Felin. *in cap. licet Heli, n.* 17. *de simon. & in repert. verbo Episcopus, aut alius Prælatus*, Cosm. *in pragm. sanct. tit. de pacificis possess. in* §. *ordinarij, in glos. verbo inquirant*, Bernard. *reg.* 236. *&* 763. Selu. *de benef. p.* 3. *q.* 25. *vers. & concludendo*, Cened. *ad Sextum, collect.* 18. *num.* 2. Menoch. *de præsumpt. lib.* 3. *præsumpt.* 132. *num.* 46. *cum seqq.* Mascard. & cæteros post eum citatos *n.* 1. latè Lotrer. *de re benefic. lib.* 2. *quæst.* 46. *num.* 37. vbi *num.* 36. subdit per impetrantem, vel alium, qui prætendat ius in beneficio, non posse compelli plura beneficia possidentem exhibere titulum suũ, & *n.* 42. *&* 43. addit non posse etiam ordinarium quocumque prætextu cogere, cùm ipse facit se partem iniustè procedendo, aut iustè, iudicialiter tamen, coram superiore.

4. Ordinarius nõ obstante reg. de triennali, potest possessorem compellere ad ostendendam dispensationem.

4. Vnde posse ordinarium, non obstante regula de triennali, possessorem compellere ad ostendendam dispensationem, resoluit Flores de Mena *var. lib.* 2. *q.* 23. *num.* 61. *cum seqq.* licèt enim per reg. de triennali possessore excludatur tertius inquietans in beneficio, non tamen excluditur ordinarius, vt tenet Perez *l.* 3. *tit.* 16. *lib.* 8. *ordinam. pag.* 327. quem refert Cened *d. collect.* 18. *num.* 3.

5. Beneficium vacat ipso iure per non ostẽsionem tituli, seu dispensationis coram ordinario postquam beneficiarius monitus fuerit.

5. Vacare ipso iure beneficium per non ostensionem tituli, seu dispensationis coram ordinario postquam beneficiarius monitus fuerit, tenent Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 15. *num.* 62. Massobr. *in praxi habendi concursum, reg.* 1. *dub.* 2. *num.* 23. Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 57. *num.* 222.

6. *Per idoneorum vicariorum deputationem*, &c.] Vide *infrà hac eadem sess. cap.* 7.

7. Vicario assignanda est competens portio ex fructibus beneficij.

7. *Et congruæ portionis fructuum assignationem*, &c.] Vicario assignandam esse competentem portionem ex fructibus beneficij per hunc text. tenet Azor. *institut. moral. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 29. *quæst.* 2. Sed antequam eam decernat

decernat Epiſcopus, multa perſcrutari oportet, nempe qualitates, & circumſtantias loci, beneficij, perſonarum, morum regionis, & alia quamplurima recenſita à Rebuff. *in tract. de congrua portione, quæſt.* 8. *per tot.* & præcipuè *num.* 61. Valenz. *conſil.* 54. *à num.* 42. Surd. *de aliment. tit.* 4. *quæſt.* 23. *num.* 44. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 366. *à num.* 17. *& cap.* 399.

8. Sed ita Prælatorum arbitrio facienda ſe continere debet vt non maior centum, nec minor quinquaginta ſcutorum annuorum ſumma computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obuentionibus communiter percipi ſolitis, vt ſtatuit Pius V. *in ſua conſtit. incip. Ad exequendum,* ſub dat. Kalend. Nouembris 1567. quam refert Quarant. *in ſumm. Bullarij, verbo Vicarius perpetuus.* & illam non eſſe reuocatam per aliam Gregorij XIII. aſſerunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloſſ.* 5. §. 3. *num.* 79. & Campan. *in diuerſ. iuris canon. rub.* 7. *num.* 121. Vnde quotidianas diſtributiones, aliáque incerta numerari in huiuſmodi portione reſoluit Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 7. *proœm. num.* 185. & conſuluit Guttier. *conſ.* 8. Vide alia *infrà cap.* 7.

8. Congrua portio quæ.

9. *Debitis obſequijs minimè defraudentur.*] Beneficiati non ſunt cogendi ad ſuſtinenda oneta, quæ in fundatione, vel inſtitutione, aut ſtatutis non reperiuntur, vel ad quæ ex antiquiſſima conſuetudine non tenentur, ita Aldan. *d. tit.* 4. *n.* 4. vbi refert reſolutum in vna Cremonen.

9. Beneficiati non ſunt cogendi ad ſuſtinenda onera, quæ in fundatione, vel inſtitutione non reperiuntur.

Beneficiorum vniones perpetuæ quæ debeant irritæ declarari poſt examen factum ab ordinario.

CAPVT VI.

1. Vide Paul Fuſc. *de viſitat. lib.* 2. *cap.* 26. *num.* 1. Zerol. *in praxi Epiſcop. part.* 1. *verbo vnio,* §. 6. *& verbo viſitatio, verſ. decimum dubium.* Azor. *inſtit. moral. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 28. *quæſt.* 12. Zypæ. *in analytica poſtremi iuris eccleſiaſtici enarratione, lib.* 5. *ſub tit. de exceſſib. Pralat. n.* 1. Flores de Mena *var. quæſt. lib.* 3. *queſt.* 23. *num.* 50. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 29. *n.* 179. Marc. Anton. Genuenſ. *in practicab. eccleſ. quæſt.* 440. Maſſobr. *in praxi habendi concurſum, pralud.* 13. *dub.* 4. *num.* 3. 6. *&* 14. ſecundùm Romanam impreſſ. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 11. *num.* 389. *&* 470. Hieron. Roder. *in compend. quæſt. regul. reſol.* 15. *num.* 32.

1. Doctores de vnione beneficiorum agentes.

2. In regula 13. Cancel. reuocantur omnes vniones, ſuppreſſiones, & diſmembrationes, ſiue Apoſtolica, ſiue quacumque alia auctoritate factæ, quæ ſuum non ſint ſortitæ effectum, præterquam ſi ſint factæ in executionem decretorum S. Concil. Trident. Sed hæc reuocatio non ſe extendit ad vniones factas ex cauſa neceſſaria, puta dotationis, vel pro augmento dotis neceſſariò pro ſuſtentatione cultus diuini, vt tenent Mohed. *deciſ.* 7. *num.* 1. *de priuileg.* Creſcent. *deciſ.* 1.

2. Vnionum, & ſuppreſſionum reuocatio.

num. 1. de paroch. Put. *decis.* 331. & 337. *in antiq.* aliàs *decis.* 329. *in correct. lib.* 1. Rot. *decis.* 1143. *lib.* 3. *part.* 2. *diuers.* Seraphin. *decis.* 982. *n.* 1. Caualer. *decis.* 449. *à num.* 4. Buratt. *decis.* 734. *num.* 9. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 29. *num.* 15.

3. Ordinarij habent facultaté examinandi vniones factas à 40. annis citrà à publicatione Concilij numerádos, quæ non sunt effectuatæ.

3. *A quadraginta annis citrà facta.*] Istos annos à publicatione Concilij numerandos esse tenent Azor. *d. cap.* 28. *quæst. vltim.* Sanch. *d. cap.* 29. *num.* 178. Zerol. *d. verbo vnio.* §. 6. vbi decisum asserit possessorem duarum parochiarum, quæ per consuetudinem à quadraginta annis citrà tanquam vnitæ semper sine collatione collatæ fuerunt, molestandum non esse.

4 Non grauat partes ad iustificádas vniones à 40. annis citrà factas, quæ non sunt effectuatæ, sed tantùm vult quòd ordinarius possit illas reuidere.

4. Hoc decretum quatenus dat ordinariis facultatem examinandi vniones factas à 40. annis citrà, quæ non sunt effectuatæ, non grauat partes ad illas iustificandas, sed tantùm vult quòd ordinatius possit illas reuidere, vt suadet illa dictio aduersatiua, *verò*, posita in secunda parte, vbi vult illas quæ non sunt sortitæ effectum, verificandas esse, aliàs præsumi subreptitias, Rot. in Burgens. vnionis de Clines 27. Martij 1591. coram Orano, vbi etiam fuit resolutum, hoc decretum loqui vbicunque ordinarius ex officio vult reuidere vniones factas à 40. annis citrà, quod potest facere: secus quando in contradictorio iudicio agitur de validitate vnionis ad instantiam partis, quia hoc casu Conc. nihil disponit, & danti de subreptione vnionis incumbit onus probandi subreptionem.

5. Vniones perpetuæ per subreptioné obtentæ à 40. annis factæ à die publicationis Concilij ab ordinariis possunt examinari.

5. Vniones perpetuæ per subreptionem obtentæ à 40. annis factæ à die publicationis Concilij Trid. computandis ab ordinariis possunt examinari, & irritæ declarari, ita refert decisum Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.* 2 *tit.* 5 *num.* 3.

6. Visitatores deputati à Commendatariis ordinis S. Benedicti Vallisoleti non possunt cognoscere de viribus vnionum factarú Ecclesiæ de Monteserrato.

6. Visitatores deputati à Commendatariis ordinis Vallisoleti S. Benedicti, non possunt cognoscere de viribus vnionum factarum Ecclesiæ S. Mariæ de Monteserrato eiusdem Ordinis, sic in vna Vicen. resolutum fuisse asserit Aldan. *vbi suprà.*

7. Ordinarij possunt reuidere vniones in casibus, quibus licet de iure communi etiá vltra 40. annos.

7. Per hoc decretum non excluduntur ordinarij quominus vniones reuidere possint in casibus, quibus licet de iure communi etiam vltra 40. annos, refert decisum Aldan. *d. tit.* 5 *num* 4.

8. Non habet locum in vnione quæ tempore publicationis Cócilij erat in parte effectum sortita.

8. *Vel in parte sortita sunt effectum.*] Non habet locum in vnione, quæ tempore publicationis Concilij erat in parte effectum sortita, vt censuit Rot. in Burgens. vnionis 26. Nouembris 1588. coram Orano.

9. Vnio quando dicatur effectú sortita.

9. Vnio autem dicitur effectum sortita, quando ipsius vigore fuit capta possessio, vt resoluunt Mandos. *ad reg.* 12. *Cancel. quæst.* 5. Hoied. *de incompatib. benefic. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 21. Nicol. Garc. *de benefic. part.* 12. *cap.* 2. *num.* 281. Massobr. *d. prel.* 13. *dub.* 4. *num.* 5. Aloys. Ricc. *d. resol.* 376. *num.* 2. vbi *num.* 6. tenet vt vnio dicatur sortiri effectum non requiri fructuum perceptionem ex ipsa possessione capta, & citat Rot. in vna Perusina beneficij 1. Aprilis 1596. coram Card. Blanchetto.

10. De clauf. quòd non possit dari de subreptione.

10. *Et quæ per subreptionem*, &c.] Vbi in vnione adest clausula quòd non possit dari de subreptione sublata aliter iudicandi, &c. ad instantiam partis, non potest dari de subreptione vnionis, non habita oris aperitione,

aperitione, non obstante Concilio, quod loquitur quando ordinarius ex officio, non autem quando ad instantiam partis procedit, ita Rot. in d. Burgen. vnionis de Clines 27. Martij 1591. coram Orano.

11. *Nisi eas ex legitimis*, &c.] Ergo causa iusta, seu legitima requiritur in vnione per ordinarium facienda, quæ in hac parte est necessitas, aut vtilitas Ecclesiæ, vt expressè habetur *in c. exposuisti, de prebend. & in cap. 1. de rebus ecclesi. non alien. lib. 6.* & docent Rebuff. *titul. de vnion. num.* 38. Azor. *d. part. 2. lib. 6. c. 28. quæst. 4. &* 13. Nicol. Garc. *de benef. p. 12. cap. 2. num.* 108. Sanch. *d. tom. 2. lib. 7. c. 29. num.* 161. Necessitas est quando præbenda, cui vnio facienda est, caret sufficientibus redditibus ad alendum ministrum, *d. c. exposuisti*, ibi, *de redditibus prabendarum suarum nequeunt sustentari*; *& infrà sess. 21. de reform. cap. 1.* ibi, *propter eorum paupertatem*, Seraphin. *decis.* 1078. *num.* 4. Vel si Ecclesia sit destructa ab hostibus, vel desolata, *cap. 2. de relig. domib.* vel propter populi detrimentum, *cap. ad audientiam el 2. eod. tit.* Vel quandò Ecclesiæ sunt vicinæ, & restant pauci de populo, aliis mortuis, vt probatur *in cap. & temporis* 16. *quæst.* 2. Vtilitas autem est, quando propter fructuum tenuitatem non inueniuntur clerici idonei ad deseruiendum, vt probatur *in d. cap. exposuisti, & in cap. 1. ne sede vacante*, ibi, *ne plus fauisse persona, quàm Ecclesia videremur.* 11. Causa iusta, seu legitima in vnione requisita est necessitas, aut vtilitas Ecclesiæ.

12. Si verò sine causa, vel ex falsa causa, etiam seruata iuris forma, vnio facta sit per ordinarium, nulla est ipso iure, vt per Bursat. *consi.* 185. *num.* 23. *lib.* 2. Nicol. Garc. *d. cap. 2. num.* 113. vbi *num.* 117. resoluit subreptionem vitiare ipso iure vnionem Apost. quicquid dicant prædictam vnionem non esse ipso iure irritam, sed irritandam ope exceptionis, Marian. Socin. Rebuff. Azor. & alij plures, quos refert & sequitur Sanch. *cap. 29. num.* 175. 12. Vnio facta per ordinarium sine causa, vel ex falsa causa, nulla est ipso iure.

13. Causæ vnionis veræ non præsumuntur, etiamsi ordinarius, vel delegatus eas inserat in vnione, & asserat esse veras, sed iuuans se vnione tenetur illas probare, vt resoluit Garc. *d. c. 2. num.* 110. vbi *n.* 121. tenet quòd si ordinarius, vel Legatus in ipsa vnione enuntiet adhibuisse causæ cognitionem, & solemnitates requisitas, & reperiisse causas esse veras, videtur standum eius assertioni, & præsumendum esse pro vnione, donec contrarium probetur, etiamsi processerit parte non vocata, quia fortè tunc nullus aderat, qui deberet vocari, refert Ioan. à Cochier *ad reg. 13. Cancel. num.* 27. 13. Causæ vnionis veræ non præsumuntur.

14. *Coram loci ordinario.*] Episcopum loci ordinarium confirmatum, quamuis nondum consecratum, posse beneficia & Ecclesias suæ diœcesis vnire, tenent Marian. Socin. *in cap. sicut vnire, art. 3. n. 53. & 54. q.* 10. *de excess. prel.* Sanch. *d. c. 29. n. 147. in fin.* 14. Episcopus confirmatus quamuis nō cōsecratus potest beneficia & Ecclesias suæ diœcesis vnire.

15. De Vicario generali Episcopi, si ab eo id illi specialiter committatur, idem tradunt Marian. Socin. *in d. cap. sicut vnire, art. 3. num.* 43. *cum seqq.* Rebuff. *in praxi tit. de vnion. benef. num. 37. & tit. de forma vicariatus. num.* 102. Anton. Cuch. *lib. 2. instit. canon. tit. 8. num.* 106. Hoied. *de incomp. benef. part. 2. c. 3. num. 7. vers. non est etiam omittendum*, Sbroz *de officio vicarij, lib. 2. quæst. 115. & quæst. 116. n. 1.* Azor. *d. c. 28. q. 10.* Nicol. Garc. 15. Vicarius generalis Episcopi vniones facere potest si id illi specialiter committatur.

d.c.2.n.69. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 492. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 383. *ante n.* 1. *in* 2. *edit. & Neapol. decis.* 198. *n.* 5. *p.* 4. Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 278. *n.* 35. Sanch. *d. c.* 29. *n.* 123. Narbona *de appellat. à vicario ad Episcopum, p.* 1. *num.* 223.

16. Capitulum Sede vacante potest vnire sicut Episcopus.

16. De Capitulo Sede vacante idem quod de Episcopo dicendum videtur, dummodò per eam vnionem iurisdictioni Episcopali nihil detrahatur, vt per Doct. *in Clement.* 1. *de statu monach.* Marian. Socin. *in d. c. sicut vnire, art.* 3. *num.* 40. *quæst.* 6. Caccialup. *de vnione eccles. art.* 3. *num.* 19. Perus. *eod. tract. c.* 5. *num.* 26. Rebuff. *d. tit. de vnionib. num.* 36. Hoied. *d. c.* 3. *n.* 7. *vers. similiter*, Azor. *d. lib.* 6. *c.* 28. *quæst.* 5. Sanch. *d. c.* 29. *n.* 155. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo vnio*, §. 11. *& part.* 2. *verbo Capitulum*, §. 4. *& verbo vnio*, §. 7. Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. c.* 85. *num.* 25. Quarant. *in summ. Bullarij, verbo Capitulum Sede vacante, quæst.* 9. *vers. qua conclus.* Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 67. *&* 68. Raguel. *de voce Canonicor. in Capitulo, quæst.* 16.

17. Legatus à latere potest vnire beneficia prouinciæ suæ legationis, absque tamen præiudicio Episcopi.

17. De Legato à latere idem quoque dicendum circa vnionem beneficiorũ prouinciæ suæ legationis, absque tamen præiudicio Episcopi, vt per Abb. *in d. cap. sicut vnire, num.* 5. vbi Card. *n.* 1. Imol. *in fine*, Dec. *à num.* 19. Rebuff. *d. tit. de vnionib. à num.* 24. Gambarupt. *de officio, & potestate Legati, lib.* 5. vbi *de potest. Legati in vnien. benef. à num.* 40. Hoied. *d. c.* 3. *num.* 7. *vers. alterius Legatus*, Azor. *d. c.* 28. *quæst.* 8. *& eadem part.* 2. *lib.* 5. *cap.* 29. *quæst.* 14. Sanch. *d. c.* 29. *num.* 158. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 65. Aloys. Ricc. *d. resol.* 383. *num.* 2. *& d. Neapol. decis.* 198. *n.* 2. *p.* 4. Vgolin. *de officio Episcopi, cap.* 5. §. 1. *num.* 1.

18. Abbates, & alij Prælati Episcopo inferiores possunt vnire.

18. De Abbatibus, atque aliis Prælatis Episcopo inferioribus ita plenè subiectas sibi Ecclesias habentibus, vt iurisdictione quasi Episcopali in eis fungantur, seu existente priuilegio, aut consuetudine legitimè præscripta, idem quoque est resoluendum, vt per Marian. Socin. *in d. c. sicut vnire, art.* 3. *n.* 41. *&* 42. Sbroz. *de officio vicarij, lib.* 2. *quæst.* 115. *num.* 12. Azor. *d. c.* 28. *quæst.* 10. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 71. *cum seqq.* Sanch. *disp.* 29. *num.* 160. Aloys. Ricc. *d. resol.* 383. *num.* 3. *& d. Neapolit. decis.* 198. *num.* 4. *part* 4.

19. In vnione faciẽda citari debent omnes, quorũ interest.

19. *Vocatis, quorum interest.*] In vnione facienda citari debere eos omnes, quorum interest, probant *Clem. vnic.* §. *ad hac, de statu Monach.* Rot. *decis.* 133. *num.* 4. *part.* 2. *diuers.* Rebuff. *d. tit. de vnionib. num.* 43. Hoied. *d. c.* 3. *num.* 9. Henriq. *cons.* 99. *num.* 6. Azor. *d. c.* 28. *quæst.* 14. Nicol. Garc. *d. c.* 2. *num.* 203. Aloys. Ricc. *in praxi fori eccles. decis.* 486. *&* 491. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 377. *n.* 3. *& resol.* 382. *num.* 1. *in* 2. *edit.* Seraphin. *decis.* 1078. Sanch. *d. c.* 29. *num.* 163.

20. Interesse habentes qui sint ad hoc vt citentur in vnione facienda.

20. Illos autem, quorum interest, esse, quibus competit ius conferendi, vel præsentandi beneficia vniri petita, resoluũt Roch. *de iurepatr. verbo honorificum, quæst.* 3. *circa med.* Ioan. Cochier *in d. reg.* 13. *Cancel. n.* 28. Anton. Fabr. *lib.* 1. *definit. forens. tit.* 2. *definit.* 48. *&* 49.

21. Ecclesiam subiectam Abbati, aut alij inferiori Prælato non potest Episcopus vnire absque illius consensu.

21. Vnde si Ecclesia sit subiecta Abbati, aut alij inferiori Prælato, non potest Episcopus eam vnire absque illius consensu, vt per Marian. Socin. *in d. cap. sicut vnire, art.* 5. *quæst.* 5. *num.* 62. vbi *art.* 6. *num.* 95. *concl.* 4.

oncl.4. rectè ait exigi quoque consensum Capituli Ecclesiæ cathedralis, refert Sanch. *d. cap. 29. num. 167.*

22. Insuper si Ecclesia sit iurispatronatus, exigitur consensus patroni vt Episcopus eam vnire possit, quippe quòd præiudicium fit iuri præsentandi competenti patrono per vnionem illam, & ideo vt ea rata it, exigitur vt patronus consentiat, ita per *cap. suggestum, de iurepatron.* esoluunt Matian. Socin. *in d. cap. sicut vnire, art. 6. concl. 6. num. 98.* Boer. *decis. 345. num. 4. in fine*, Lamberr. *de iurepatron. lib. 3. q. 6. art. 2.* Bertrand. *consil. 73. vol. 4.* Couarr. *pract. cap. 36. num. 11.* Nauarr. *consil. 3. num. 2. de iure patron. in antiq.* Hoied. *d. cap. 3 num. 9.* Aloys. Ricc. *in praxi fori pœnit. decis. 486. in 1. edit.* aliàs *resol. 377. num. 1. in 2. edit.* vbi *num. 5.* resoluit consensum patroni non præsumi, nec de eo stari assertioni Episcopi, Flamin. Paris. *de resign. benef. lib. 2. q. 4 num. 11.* Campan. *in diuersor. iuris canon. rub. 11. cap. 13. num. 477.* Azor. *d. cap. 28. q. 12.* & sequitur Sanch. *d. cap. 29. num. 168. & num. 170.* dicens etiam neutri patrono tam sæculari, quàm ecclesiastico, posse Episcopum præiudicium inferre, resoluit satis esse absequi consensum patroni.
22. Ecclesia si sit iurispatronatus in vnione de illa facienda requiritur patroni consensus.

23. Non exigitur tamē consensus Rectoris, siue possessoris beneficij ab Episcopo vniendi; aut, si vacet defensore illius beneficij, maximè quando vnio debet sortiri effectum post Rectoris obitum, vt probat *Clem. fin. vers. quòd si Rector*, vbi glos. *verbo vocatus, de rebus Eccles. non alien.* & ibi Card. *quæst. 1. num. 7.* Anch. *num. 5.* Rot. *decis. 133. num. 14. p. 2. diuers.* Seraphin. *decis. 1078. num. 3.* Aloys. Ricc. *in d. praxi fori eccles. resol. 382.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 24. & num. 203.* Sanch. *d. cap. 29. num. 171.* Ioan. à Cochier *ad reg. 13. Cancel. num. 28.* Quòd si dicas præiudicium generare, quia impeditur ne cum alio permutari valeat, vel in gratiam alterius li renuntiari, respondent Rebuff. *ad reg. 21. Cancel. de vnionibus, glos. 11. num. 9. & 10.* Hoied. *d. cap. 3. num. 9.* Azor. *d. cap. 28. quæst. 12.* id præiudicium non esse considerabile eo quòd permutatio illa, & resignatio pendeant à voluntate superioris, & sint modi extraordinarij compatandi beneficia; quare id præiudicium cedere debet vtilitati communi, ob quam vnio beneficiorum fit.
23. Rectoris, seu possessoris beneficij cōsensus non exigitur in vnione de eo facienda ab Episcopo si illa debet effectum sortiri post Rectoris obitum.

24. Dismembrationem verò, seu alienationem partis ipsius beneficij non posse fieri, nisi ipso vocato Rectore, resoluunt glos. *verbo vocatis d. Clem. fin.* Petr. Gregor. *de instit. rei benef. cap. 13. sub num. 11. vers. si ve-*, Rebuff. *in compend. alienat. num. 69.* Rot. in Mediolanen. Vnionis 19. Nouembris 1594. coram Orano.
24 Dismembratio, seu alienatio partis ipsius beneficij non potest fieri nisi ipso vocato Rectore.

25. Plebem non esse vocandam, nisi allegaret causam rationabilem, ne fieret vnio, resoluit Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 219.* vbi *num. 220.* refert vna Gerunden. Vnionis 10. Martij 1600. coram bonæ mem. Card. Sarato fuisse resolutum parochianos esse legitimas personas in causa hac respiciente, cùm illorum intersit bonum habere pastorem.
25. Plebs non est vocanda in vnione facienda, nisi allegaret causam rationabilem ne fieret vnio.

26. Consensus Capituli Ecclesiæ cathedralis requiritur in vnione per Episcopum facienda, vt expressè deciditur *in Clem 2 de rebus Eccles. non alien.* resoluunt Rebuff. *d. glos. 11. n. 2.* Paul. Fusc. *de visit. lib 2. c. 26. n. 5.* Petr. de Perus. *de vnionib. cap. 5. num. 17.* Hoied. *de incomp. benef. p. 2. cap. 3. num. 9.*
26. Consensus Capituli Ecclesiæ cathedralis requiritur in vnione per Episcopum facienda.

num.9.vers.tertiò requiritur, Seraph.*decis.*1078.*num.*1. Azor.*d.cap.*28.*q.*12. Nicol. Garc.*d.cap.*2.*num.*145. vbi *num.*151.*& seq.* intelligit, nisi consuetudo extet in contrarium, Rot. *decis.*688.*num.*2.*p.*1.*recent.* Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.*198.*num.*17.*n.*4. Sanch. *d.c.*29.*n.*165. vbi addit quòd si Canonici consentire nolint, & iusta causa vnionis faciendæ subesset, possent compelli.

27. Consensus Capituli satis est si post vnionem accedat. 27. Et satis est si huiusmodi consensus post vnionem accedat. Rebuff.*d.glos.*11.*n.*20.*&* 21. Azor.*d.quæst.*12.*in fine*, Sanch.*d.cap.*29 *n.*165. Nicol.Garc.*d.p.*2.*n.*147. *cum seqq.* Stephan.Gratian.*discept.forens.c.*278. *num.*30. Poterit tamen quilibet, qui haberet interesse, dare de nullitate ob defectum consensus Capituli, cùm solemnitas hæc sit introducta fauore Ecclesiæ, & sic fauore publico, vt censuit Rot. *decis.*455.*num.*5. *p.*2.*recent.* contra eandem Rot.*decis.*133.*num.*10.*p.*2.*diuers.* & Stephan. Gratian.*discept.forens.cap.*278.*num.*30. existimantes de tali defectu non posse opponi ab alio quàm ab ipso Capitulo.

28. In vnione facienda ab Episcopo ipsi Capitulo non sufficit illius consensus. 28. In vnione verò facienda ab Episcopo ipsi Capitulo non sufficit illius consensus, cùm non possit auctorizare in facto proprio, sed requiritur auctoritas Papæ, vt resoluunt glos.*verbo mensa in d.Clem.*2. quam sequuntur *ibi* Card.*num.*3. Abbas *num.*6. & alij, quos refert & sequitur Nicol. Garc. *d. cap.*2.*num.*168. & censuit Rota in Perusina beneficij 4.Iulij 1608. coram bonæ mem. Penia, vbi quòd in vnione, quæ fit ad fauorem Capituli, quam ipsum potest auctorizare, requiritur auctoritas Papæ, etiamsi non fiat vigore decreti *infrà sess.*21. *de reformat.cap.*5. Si verò vnio fieret alicui dignitati, vel præbendæ, sufficere Capituli consensum, & non requiri auctoritatem Papæ, tenuit Rota *decis.*788. *num.*4.*p.*1.*diuers.* quod etiam locum habere quando vnio fit omnibus præbendis distinctis non simul, sed separatim, & indistinctè vnicuique, post multos, quos refert, resoluit Nicol.Garc.*d.cap.*2.*num* 100. & eiusdem sententiæ sunt Gonzal. *ad reg* 8. *Cancel. glos.*37. *num.*25. Stephan. Gratian.*discept.forens.cap.*274.*num.*34.*in fine*, Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles.decis.*488 *in* 1.*edit.* aliàs *resol.*379.*num.*4.*in* 2.*edit.*

29. Vnio quibus modis probetur. 29. Quibus modis vnio probetur, differunt Rebuff.*d.tit.de vnionib.* *à num.*34. Mascard. *de probat.concl.*179.*& concl.*586.*& concl.*1413. Menoch.*de præsumpt.lib.*6.*præsumpt.*80. Flores de Mena *var. lib.*1. *quæst.*10. *num.*19. Nicol.Garc.*d.cap.*2.*num.*258.*cum seqq.* Et in primis probari ex verbis enunciatiuis plurium instrumentorum antiquorum, ad minus duorum, in quibus talia beneficia saltem virtualiter tanquam vnita enuntiantur, modò originem haberent à diuersis personis non suspectis, resoluunt Put.*decis.*140.*num.*1.*lib.*2. Caputaq. *decis.*344.*num.*2.*p.*3. Seraphin.*decis.*626.*n.*2.*in fine*, Caualer.*decis.*599.*n.*6. Burat.*decis.*660.*n.*2. Rota *decis.*724.*num.*3.*p.*2.*recent.* & in Barcinonen. vicariæ 9. Februarij 1624. coram R.P.D.Merlino, & in eadem causa 21. Februarij 1625. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo, & hoc maximè procedere quando enunciatiuæ emanarunt ab iis, quæ poterant vnionem facere, Mantica *decis.*355.*n.*6.*& decis.*359.*num.*7. Rota in d.Barcinonen. vicariæ. Probari quoque vnionem in antiquis ex testibus de publica voce,

&

& fama, tenuit Rota *decis.626.num.4.p.1. & decis.724.num.4.p.2.recent.* dummodò tamen cum fama possessionis de vita probetur etiam titulus, vt fuit resolutum in Tyrassonen. vicariæ 15. Decembris 1617. coram bonæ mem. Andræa, & in eadem 10. Martij 1623. coram R.P.D. Pirouano.

Beneficia ecclesiastica vnita visitentur: per vicarios etiam perpetuos cura exerceatur; deputatio ipsorum vicariorum fiat cum portione assignanda etiam super re certa, non obstantibus, **&c.**

CAPVT VII.

1. VIde Paul.Fusc. *de visitat.lib.2.cap.26.n.29.* Matth.Soar.*in pract. & ordine visitandi.cap.3.n.1.*Stephan.Quarant.*in summa Bullarij, verbo vicarius perpetuus*,Erasm.à Cochier *de iurisdict.ordinarij in exemptos p.2.quæst.45. num.11.* Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarræ lib.1. tit.6.l.5.§.2.à num.1.*

1.Doctores de materia huius cap.agentes.

2. *Ab ordinarijs locorum annis singulis visitentur.*] Episcopus potest ex hoc text. visitare Ecclesias parochiales vnitas monasterio Canonicorum regularium, tametsi generalis in eo sedem ordinariam principalem habeat,ita refert decisum Armendar.*vbi sup.§.2.num.1.*

2. Visitare potest Episcopus Ecclesias parochiales vnitas monasterio Canonicorum regularium, quamuis Generalis in eo sedem ordinariam principalem habeat.

3. Potest etiam visitare tam beneficia curata vnita quibuscunque monasteriis,& piis locis ex hoc text. quàm etiam personas exercentes curam animarum in monasteriis Regularium, quibus etiam cura imminet,iuxta *cap.11.sess.25.de Regular.* ita attestatur resolutum Armendar.*d.loco num.5.*

3. Episcopus potest visitare tã beneficia curata vnita quibuscunque monasteriis, & piis locis, quàm etiam personas exercentes curam animarum in monasteriis Regularium.

4. Visitare Ecclesias, & monasteria militiarum regni Portugaliæ licèt regulariter ordinarij non possint, possunt tamen visitare Ecclesias ipsis vnitas, ac in eis vicarios perpetuos ponere, per decretum in præsenti; possunt etiam visitare membra, licèt non sint vnita, etiamsi habeant suos visitatores deputatos à militibus regni Portugaliæ, ita dicit resolutum Aldan. *in compendio canonic. resolut. lib.3. titul.2. num 4.*

4 Ordinarij non possunt regulariter visitare Ecclesias,& monasteria militiarum regni Portugaliæ,sed bene Ecclesias ipsis vnitas.

5. Beneficia etsi exempta poterit Episcopus, si intra fines suæ diœcesis fuerint, tanquam Sedis Apost. delegatus absolutè visitare: si autem extra fines fuerint, potest pariter illa vti eiusdem Sedis Apost. delegatus visitare. Quando beneficia secularia sunt, & cathedralis illis alia cathedrali vicinior sit, ex Aldan.*vbi suprà,* qui dicit ita decisum in Caputaquen.4.Februarij 1593.

5. Beneficia exempta an & quando poterit Episcopus visitare.

6. Curatæ Ecclesiæ si sint vnitæ monasteriis, possunt ordinarij locorum eas visitare, & ponere in eis vicarios perpetuos, seu temporarios,iuxta dispositionem huius decreti,prout eis expedire videbitur,ita refert decisum Nicol.Garc.*d.p.11.cap.2.num.12.*

6. Curatæ Ecclesiæ si sint vnitæ monasteriis possunt ordinarij locorum eas visitare.

7. Vicinior Episcopus quis dicatur.

7. Vicinior Episcopus potest visitare beneficia secularia, & clericos seculares Abbatiæ nullius diœcesis, ipsósque culpabiles repertos corrigere, & dicitur vicinior Episcopus tantùm ille, cuius cathedralis Ecclesia sit Abbatiæ proximior, non autem locis dictæ Abbatiæ subiectis, vt per Aldan. *d.tit.2.num.6.* vbi refert ita decisum sub die 2. Augusti 1596.

8. Visitare potest Episcopus Ecclesiam parochialem vnitam monasterio, baptisterium, & tabernaculum vbi asseruatur sanctissima Eucharistia.

8. Visitare potest Episcopus non solùm Ecclesiam parochialem vnitam monasterio Ordinis S. Benedicti, cuius cura geritur à Monacho dicti Ordinis, sed etiam Baptisterium, & Tabernaculum vbi asseruatur sanctissimum Eucharistiæ sacramentum in Ecclesia exempta existens, vt per Aldan. *d.tit.2.num.7.* vbi dicit sic fuisse resolutum in vna Curien. 5. Aprilis 1631.

9. Beneficia vnita vniuersitati Complutensi non potest ordinarius visitare.

9. Beneficia vnita vniuersitati Complutensi ob priuilegia, quæ habet, non potest ordinarius visitare, vt per Aldan. *d. tit.2.n.8.* vbi attestatur ita decisum sub die 22. Iunij 1606.

10. Ordinarius visitat beneficia curata vnita monasteriis, nō ipsa monasteria.

10. Hoc decretum dans facultatem ordinariis visitandi beneficia curata vnita monasteriis, intelligitur de beneficiis extra monasterium, quo casu ex *cap.11.sess.25. de Regular.* visitat tantùm personas inibi curam animarum exercentes, & hæc cumulatiuè, non autem priuatiuè ad Abbatem, ita Rota in Piscien. iurisdictionis 15. Iunij 1590. coram Platto.

11. Habet locum in actu visitationis.

11. Videtur locum habere in actu visitationis non cum causæ cognitione, & via ordinaria procedendo, si essent monasterium, & loca regularia exempta, vt refert decisum Nicol. Garc. *d.p.11.cap.2.num.12.*

12. Visitare potest Episcopus Ecclesias curatas, etiam monasteriis, quæ capita ordinum sunt, vnitas.

12. Episcopus visitare potest Ecclesias curatas, etiam monasteriis, quæ capita Ordinum sunt, vnitas; nec obstat *cap.11.sess.25.de regul.* quia *ibi* excipiuntur Ecclesiæ monasteriorum, in quibus generales, aut capita Ordinum habent sedem ordinariam principalem, ita refert decisum Aldan. *d.tit.2.num.9.*

13. Visitare potest Episcopus beneficiū, aut parochiam vnitā monasterio exempto etiam alienæ diœcesis.

13. Episcopum visitare posse beneficium, aut parochiam vnitam monasterio exempto, etiam alienæ diœcesis, resoluit Henriq *in summa lib.7.cap.15.§.4.litt.I.*

14. Ordinarij possunt temporales, aut perpetuos vicarios constituere in quibuscūque beneficiis ecclesiasticis, quæ vnita reperiuntur.

14. *Vt per idoneos vicarios etiam perpetuos*, &c.] Ordinarios posse temporales, aut perpetuos vicarios constituere in quibuscunque beneficiis curatis, quæ vnita reperiuntur Ecclesiis cathedralibus, collegiis, & monasteriis, etiamsi in littera vnionis expressa sit clausula vt possit deseruire per vicarios amouibiles, si litteræ ante Conc. Trident. emanauerint, non ita si post illud sub eadem clausula fuerint concessæ, resoluunt Nicol. Garc. *d.part.11.cap.2.num.9.* Flores de Mena *variar.lib.1.quæst.10.à num.36.cum seqq.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p.3.allegat.72.num.190.* vbi etiam aduerto non pugnare cum hoc decreto aliud *infrà sess.25.de regul. cap.11.* dum supponit in Ecclesiis monasteriorum vicarios remouibiles poni posse, eo quia hoc, de quo in præsenti, non negat id, quod pòst *in d.cap.11.* est statutum, sed relinquit arbitrio ordinariorum, vt si viderint expedire, perpetuos ponant vicarios.

15. Non

15. Non posse Episcopum deputare vicarium perpetuum, quando vnio facta est per viam pacti, & concordiæ à Sede Apost. approbatæ, cũ clauf. de seruiendo beneficio per vicarium ad nutum amouibilem, quia ex clausula derogatoria contenta in hoc decreto non tollitur pactum, & concordia à Summo Pont. approbata, ad cuius derogationem expressa mentione opus est, resoluunt Flores de Mena *d. q.* 10. *n.* 41. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 29. *num.* 191. *verf. secundò fallit*, qui etiam, ille scilicet *num.* 44. hic verò *in verf. tertiò fallit*, tenent nec etiam posse Episcopum vicarium perpetuum deputare, quando à tempore immemoriali vnio facta est, & ex tunc constat vicarios fuisse ad nutum amouibiles, scientibus, & consentientibus ordinariis, & nunquam vicarium perpetuum fuisse constitutum.

15. Vicarium perpetuum in Parochiali vnita deputare non potest Episcopus quādo vnio facta est per viā pacti de seruiēdo beneficio per vicarium ad nutum amouibilem.

16 Vicarij Regulares deputandi in Parochialibus, vnitis monasteriis Ordinis Præmonstratensis, debent esse amouibiles ad nutum superiorum, iuxta constitutionem Pij V. si seculares possunt ab ordinario constitui perpetui iuxta hoc decretum, ita refert decisum Aldan. *d. tit.* 2. *num.* 10.

16. Vicarij Regulares deputandi in Parochialibus vnitis monasteriis ordinis Præmonstratēsis debēt esse amouibiles.

17. Vicarios perpetuos constituere potest Episcopus in beneficiis curatis vnitis Cathedralibus, iuxta Bullam Pij V. & hoc decretum, dummodo portio vicarij non excedat fructus Ecclesiæ, vt per Aldan. *d. tit.* 2. *n.* 11. vbi refert sic decisum in vna Assissien.

17. Vicarios perpetuos constituere potest Episcopus in beneficiis curatis vnitis Cathedralibus.

18. Vicarij perpetui non possunt institui absque erectione tituli vicariæ, vt refert decisum Nicol. Garc. *d. p.* 11. *cap.* 2. *n.* 15.

18. Vicarij perpetui non possunt institui absque erectione tituli vicariæ.

19. Hoc decretum quatenus permittit ordinariis constituere posse temporales vicarios in quibuscumque beneficiis curatis, quæ reperiuntur vnita Ecclesiis cathedralibus, &c. non habet locum in beneficiis, in quibus vicariæ perpetuæ iam erectæ erant, vt asserit resolutum Nicol. Garc. *part.* 9. *cap.* 2. *num.* 311.

19. Nō habet locum in vicariis perpetuis iam erectis.

20. Beneficia etiam curata aliis beneficiis annexa transeunt in simplicium naturam, dummodò accessoriè sint vnita, & cura per vicarium temporalem non exerceatur, ita dicit decisum Nicol. Garc. *part.* 11. *cap.* 5. *num.* 197.

20. Beneficia etiam curata aliis beneficiis accessoriè annexa transeunt in simplicium naturā.

21. Cura animarum si per vicarium temporaneum deputatum à Priore exerceri solita fuit, illa remansit penes Priorem, & tenetur residere, ita attestatur resolutum Aldan. *d. tit.* 2. *num.* 12.

22. Parochi amouibiles remoueri non possunt, nisi ex rationabili causa, ex Aldan. *d. tit.* 2. *num.* 13. vbi refert sic fuisse decisum sub die 11. Iulij 1626.

22. Parochi amouibiles remoueri non possunt nisi ex rationabili causa.

23. Vicarium perpetuum in Parochialibus vnitis Archidiaconatui, seu aliis dignitatibus, aut canonicatibus ponendi facultas relinquitur Episcopi arbitrio secundùm facultatem, & prout colligitur ex hoc decreto, nec constitutio Pij V. obstat eo quòd & de vnitis ante Concil. intelligatur, ita dicit resolutum Nicol. Garc. *p.* 11. *c.* 2. *n.* 9.

23. Vicarium perpetuum ponendi facultas in Parochialibus vnitis relinquitur Episcopi arbitrio.

24. Capitulum si habeat vnitas mensæ nonnullas Parochiales, quibus ab immemoriali tempore deseruiri fecit per vicarios ad eius nutum amouibiles iuxta facultatem sibi à Sede Apostolica concessam

24. Vicarij ad nutum amouibiles positi per Capitulū in Parochialibus mensæ

vnitis, poterũt amoueri ad nutum ipsius Capituli.

præuio examine, & approbatione Episcopi, poterunt huiusmodi vicarij amoueri ad nutum Capituli; ab ordinario verò non nisi ex causa legitima atque probata, propter quam etiamsi perpetui essent, amoueri possent, ita dicit decisum fuisse Nicol. Garc. *in addit. ad part.* 1. *cap.* 2. *num.* 94.

25. Vicarij curam exercentes in Ecclesia exempta priùs approbandi, & examinandi sunt ab Episcopo.

25. Vicarij, seu parochi in Ecclesia exempta animarum curam exercere intendentes priùs approbandi, & examinandi sunt ab Episcopo, iuxta dispositionem *cap. per exemptionem, de priuileg. lib.* 6. vt per Aldan. *d. tit.* 2. *n.* 16. vbi refert sic fuisse decisum in Caputaquen. 23. Iunij 1629.

26. Parochi pro cura animarum non possunt deputari nisi de consensu Episcopi ac præuio examine.

26. Parochi pro cura animarum non possunt deputari, nisi de consensu Episcopi, ac præuio examine, vt per Aldan. *vbi proximè*, referentem sic decisum in Pictauien. 5. Iunij 1627.

27. Episcopus potest examinare & approbare vicarios Ecclesiarũ parochialium vnitarum, & dependentium à Religione Hierosolym.

27. Episcopus potest examinare & approbare vicarios Ecclesiarum parochialium vnitarum, & dependentium à religione Hierosolymitana, & debet eosdem vicarios, si idonei reperti fuerint, simpliciter approbare, non autem ad tempus, etiamsi sint temporales, nec possunt pro libito eosdem subiicere nouo examini, vt per Aldan. *d. tit.* 2. *num.* 17. asserentem ita fuisse resolutum in Augustana iurisdictionis 14. Decembris 1630. Nisi superuenerit noua causa & suspicio ignorantiæ, quia tunc poterit Episcopus eosdem iterum examinare ad effectum *cap.* 6. *sess.* 21. *de reform.* ex Aldan. *vbi sup.* dicente sic resolutum in Placentina 26. Augusti 1628.

28. Vicarij perpetui Parochialis vnitæ nominatio spectat non ad ordinarium, sed ad eum, cuius est beneficium in quo erigitur vicaria.

28. Nominatio vicarij perpetui Parochialis vnitæ spectat non ad ordinarium, sed ad eum, cuius est beneficium, in quo erigitur vicaria, vt statuitur in constit. Pij V. incip. *Ad exequendum*, sub dat. Kal. Nouembris 1567. in illis verbis, *Volumus insuper, & ita mandamus quòd dicti vicarij perpetui non ad liberam ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis vnitis ponentur cum ipsorum ordinariorum, seu eorum vicariorum præuio examine, approbatione, deputentur*, & sic per hanc constitur. fuisse decisum, refert Nicol. Garc. *p.* 9. *cap.* 2. *num.* 295. vbi *num.* 309. resoluit illam habere locum etiam quando vicariæ vacant in mense reseruato, seu cadunt sub alia reseruatione; & *num.* 316. subdit in eiusmodi vicariis perpetuis ex hoc decreto, vacantibus in mensibus Apost. seu aliàs reseruatis, posse fieri præsentationem, seu nominationem, & deputationem, non obstante reseruatione; ita tamen quòd vicarij deputati teneantur expedire nouam prouisionem, nec aliàs ad possessionem admitti possint, ex d. constit. Pij V. quatenus statuit quòd vicarij perpetui pro tempore deputandi teneantur expedire nouam prouisionem, & soluere annatam pro portione fructuum sibi assignata, pro qua debet fieri detractio in solutione quinquennij.

29. Cura animarum in Parochialibus vnitis Capitulis cathedralium, & collegiatarum Ecclesiarum quomodo exercenda.

29. Cura animarum in Parochialibus vnitis Capitulis cathedralium, seu collegiatarum Ecclesiarum ita exercenda est. Primò si incumbit certæ personæ, per illam exercenda est; si imminet toti Capitulo vt per singulos per vices exerceatur, cogendi sunt ad illam exercendam, vt notatur *in cap. statutum, de elect. in* 6. si spectat ad illorum mensam, ita

vt

vt inſtitutio illarum perſonatum, quæ illam curam exercent, à nullo ſuperiore facienda eſſet, Canonici non poſſunt compelli, vt nec per ſe ipſos, nec per vicarios perpetuos illam exerceat. Gloſ. *verbo menſam, in Clem* 1. *de exceſſ. Prel.* & *ibi* Card. Imol. Anch. Idem dicendum ſi per Sedem Apoſt. eis eſſet indultum, vt per temporarios cura exerceatur; ſed in iſtis duobus caſibus poſtremis cogi poſſunt ad conſtituendos vicarios perpetuos, ita Nicol. Garc. *p.* 11. *c.* 2. *n.* 9.

30. An & quando vicarius ad nutum amouibilis poſſit ante finitum annum ſeruitij amoueri? Vide Rebuff. *in praxi benefic. tit. de diſpenſat. de non reſiden. num.* 18. *&* *tom.* 3. *ad leges Galliæ, tit. de mater. poſſeſ. in benef. artic.* 9. *gloſ. vnic. in præfat.* Flores de Mena *d. quæſtion.* 10. *num.* 34.

30. Vicarius ad nutum amouibilis an & quando poſſit ante finitum annum ſeruitij amoueri.

31. *Niſi ipſis ordinariis*, &c.] Hæc verba iuſtum arbitrium ordinariorum exigere, & deinde quòd id fiat in viſitatione, vnde iuſtam cauſam neceſſariam eſſe vt erigantur perpetuæ vicariæ in Eccleſiis, in quibus iuxta prædicta poni poterant vicarij amouibiles, qua deficiente iuſtè appellari reſoluunt Flores de Mena *d. quæſt.* 10. *num.* 47. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 8. Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.* 3. *alleg.* 72. *num.* 190. *in med.*

31. Cauſa iuſta & neceſſaria requiritur vt erigantur perpetuæ vicariæ in Eccleſiis in quibus poni poterant vicarij amouibiles.

32. *Pro bono Eccleſiarum regimine*, &c.] Non poſſe Epiſcopum perpetuum vicarium inſtituere quando pro bono pacis, & ceſſatione litium, rectáque beneficij gubernatione expediret nihil innouari, ſed inſtituendum vicarium ad nutum amouibilem, reſoluunt Flores de Mena *d. q.* 10. Sanch. *d. cap.* 29. *n.* 191. *verſ. quintò fallit.*

32. Vicarium perpetuum inſtituere non poteſt Epiſcopus quando pro bono pacis & ceſſatione litium expediret inſtitui ad nutũ amouibilis.

33. *Portione*, &c.] De hac congrua portione aſſignanda vicario iuxta formam d. conſtit. Pij V. vide dicta *ſup. c.* 3. *in fine.*

34. Oblationes ſunt computandæ in portione aſſignanda vicariis ex hoc decreto, & Bulla Pij V. & talis aſſignatio partibus citatis eſt facienda, ita Aldan. *d. tit.* 2. *num.* 18. vbi refert deciſum in Turolen. die 2. Aprilis 1583.

34. Oblationes ſunt computandæ in portione aſſignanda vicariis.

35. Vicarius perpetuus Abbatiæ debet ſubire omnia onera reſpicientia curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum; cætera verò omnia ad Abbatem, ſeu Commendatarium eiuſdem Eccleſiæ ſpectant, in qua eſt erecta vicaria, vt per Aldan. *d. tit.* 2. *num.* 20. vbi aſſerit ſic fuiſſe reſolutum in Eugubina 11. Maij 1594.

35. Vicarius perpetuus Abbatiæ debet ſubire omnia onera reſpicientia curam animarum.

36. Omnia onera incumbentia Eccleſiæ, in qua erecta eſt vicaria perpetua, pertinent ad ipſum vicarium perpetuum, ex Aldan. *vbi ſup.*

36. Vicario perpetuo pertinent omnia onera incumbentia Eccleſiæ, in qua erecta eſt vicaria perpetua.

37. Vicarij merces detrahenda eſt ex fructibus parochiæ vnitæ monaſterio, non autem ex fructibus monaſterij, refert deciſum Aldan. *d. tit.* 2. *num.* 21.

38. Cura vnita Collegiatæ ſi immineat Archipreſbytero, & Capitulo, ex bonis Archipreſbyteri, & Capituli portio aſſignanda eſt, ita dicit reſolutum Aldan. *d. tit.* 2. *num.* 22.

38. Portio aſſignãda eſt ex bonis Archipresbyteri, & Capituli, ſi cura vnita Collegiatæ illis immineat.

39. *Annis ſingulis viſitentur.*] Epiſcopum poſſe viſitare tam beneficia curata vnita quibuſcunque monaſteriis, & piis locis, ex hoc text. quàm etiam perſonas exercentes curam animarum in monaſteriis

39. Epiſcopus viſitare poteſt perſonas exercentes curam animarum in monaſteriis Regularium.

Regularium, quibus etiam cura imminet, iuxta *cap. 3. sess. 25. de Regular.* dicit decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. l. 5. §. 2. num. 6.*

40. Portionis congruæ ab assignatione non datur appellatio suspensiua.

40. *Appellationibus.*] Vide Ceuall. *commun. contra communes q. 897. num 613. p. 4.* Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neap. decis. 136. p. 2.* vbi de appellatione ab assignatione congruæ portionis; & quòd hæc appellatio deuoluat, sed non suspendat, dicit resolutum Nicol. Garc. *d. p. 11. cap. 2. n. 11.*

41. Consuetudo immemorialis vt in beneficiis vnitis deseruiatur per Capellanos amouibiles per hoc decretum tollitur si aliter videtur Episcopo.

41. Per hoc decretum tollitur consuetudo immemorialis vt in illis beneficiis vnitis deseruiatur per Capellanos amouibiles, si aliter Episcopo videbitur, ita refert decisum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 7.*

42. Priuilegia remunerationis gratia concessa non suspenduntur.

42. *Priuilegiis.*] Non tamen remunerationis gratia concessis, ex quibus beneficium esset vnitum cum clausula ponendi vicarium ad nutum amouibilem, vt per Flores de Mena *d. q. 10. num. 46.* Sanch. *d. cap. 29. num. 191. vers. quartò fallit*, aduertentes sub generali priuilegiorum derogatione, quam apponit text. *in præsenti*, non includi priuilegia remunerationis causa concessa; limitant tamen, ille *num. 49. & 50.* hic verò *in vers. vltimò fallit, dictis locis*, nisi ex priuilegio Pontificio post huiusmodi decretum concesso vnitum esset beneficium parochiale, cum clausula instituendi vicarium ad nutum amouibilem, tunc enim aiunt minimè posse Episcopum contra id priuilegium vicarium perpetuum constituere, dummodo illud ex certa scientia, aut Motu proprio concessum esset, aut cum expressa Tridentini derogatione.

Ecclesias exemptas quascunque ordinarij locorum visitant vt reparentur, & cura animarum solicitè habeatur.

CAPVT VIII.

1. Doctores de materia huiuscap. agentes.

1. VIde Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 1. quæst. 36. art. 3.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo visitatio, & p. 2. verbo exemptus*, Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 8.* Villadieg. *in speculo visitat fol. 32. n. 7.* Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordinarij in exemptos, p. 2. q. 45. n. 11. & p. 4. q. 23. num. 2.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 40.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. p. 5. collect. 1591.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. de visitat. l. 5. §. 2. num. 13. 14. & 84. cum multis seqq.* Aldan. *in compend. canon. resolut. lib. 1. tit. 7.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 74. per tot.* Hieron. Roder. *in compend. quæst. regul. resol. 15. num. 15.*

2. Visitare potest Episcopus quascúnque Ecclesias seculares intra fines suæ diœcesis existentes, etiamsi ad Regulares pertineant.

2. Visitare potest Episcopus quascunque Ecclesias seculares intra fines suæ diœcesis existentes vigore huius decreti, etiamsi ad Regulares pertineant, & ab eis dependeant, dum tamen per seculares eis deseruiatur, ita refert decisum Armendar. *d. tit. 6. de visitat. l. 5. §. 2. num. 3.*

3. Episcopus cuius Cathedralis est pro-

3. Ecclesias seculares nullius diœcesis quantuncunque exemptas, & Sedi Apost. immediatè subiectas, earúmque Prælatum secularem habentem

entem in eis iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, poteſt Epiſcopus, ..ius cathedralis Eccleſia eſt proximior, viſitare vigore Concil. *ſeſſ.* 24. *reformat. cap.* 9. ita refert reſolutum Armendar. *d. tit.* 6. *de viſitat. l.* 5. §. 2. *um.* 13.

xiinior, poteſt viſitare quaſcunque Eccleſias ſeculares nullius diœceſis quantuncunque exemptas.

4. Viſitare poteſt Epiſcopus confraternitates perſonarum ſecula..um in Eccleſiis Regularium exemptorum exiſtentes, non autem Ca..ellas, vel altaria, quæ intra eaſdem Eccleſias exiſtunt, ita teſtatur reſo..utum Armendar. *d. tit.* 6. *de viſitat. l.* 5. §. 2. *num.* 14.

4. Confraternitates perſonarum ſecularium in Eccleſiis Regularium exemptorũ exiſtentes, non autem Capellas, vel altaria, viſitare poteſt Epiſcopus.

5. Viſitare poteſt Epiſcopus confraternitates ſecularium in regula..um Eccleſiis erectas, & in illas iuriſdictionem ad ſacri Concil. Trid. ..æſcriptum exercere, quacumque contraria conſuetudine non obſtan.., ita Aldan. *d. tit.* 7. *num.* 2. vbi refert deciſum in S. Congreg. Epiſcop. .. Vercellen. 17. Iulij 1615.

5. Viſitare non poteſt Epiſcopus altaria, & Capellas in Regularium ..ccleſiis, etiam per ſecularium confraternitates conſtructa, ex Aldan. *tit.* 7. *num.* 3. vbi teſtatur reſolutum in S. Congreg. Epiſcop. in Papien. .. Auguſti 1615. & in Terracinen. 22. Ianuarij 1616.

5. Altaria, & Capellas in regularium Eccleſiis etiam per ſecularium confraternitates cõſtructa viſitare nõ poteſt Epiſcopus.

6. Viſitare poteſt Epiſcopus monaſteria Regularibus ſubiecta in iis ..mnibus, quæ ad clauſuram pertinent, etiamſi moniales ſint Regulari..s ſubiectæ, quoties verè cognouerit expedire, ita refert deciſum Ar..endar. *d. tit.* 6. *de viſitat. num.* 17. *&* 18. Et circa clauſuram delinquentes ..teſt Epiſcopus tanquem ad hoc Sedis Apoſt. delegatus punire, quo..s & quando opus fuerit, ſicut ſtatuit Gregotius XV. in ſua conſtit. ..cip. *Inſcrutabili*, ſub dat. 9. Februarij 1622.

6. Monaſteria monialiũ Regularibus ſubiecta viſitare poteſt Epiſcopus in his omnibus, quæ ad clauſuram ſpectant.

7. Capitulum Sede vacante poteſt viſitare etiam monaſteria monia..um non exempta, exempta verò minimè, ita referunt reſolutum Ni..l. Garc. *de benefic. part.* 5. *cap.* 7. *num.* 45. Armendar. *d. tit.* 6. *de viſitat. ..m.* 84.

7. Capitulum Sede vacante poteſt viſitare monaſteria monialium non exempta.

8. Dignitatem exemptam poteſt Epiſcopus viſitare in concernenti..s curam animarum illi annexam, ita Aldan. *d. tit.* 7. *num.* 5. vbi refert .. deciſum in Burgen. 18. Auguſti 1628.

8. Dignitatem exemptam poteſt Epiſcopus viſitare in concernẽtibus curã animarum illi annexam.

9. Eccleſias curatas vnitas monaſteriis poteſt Epiſcopus ordinarius ..ci viſitare, & ponere in eis vicarios perpetuos, ſiue temporaneos, ..out eis expedire videbitur, vt teſtatur reſolutum Armendar. *d. tit.* 6. *..m.* 85. quem refero ego ipſe *d. alleg.* 74. *num.* 14.

9. Viſitare poteſt Epiſcopus Eccleſias curatas vnitas monaſteriis, & ponere in eis vicarios perpetuos, ſiue temporaneos, provt expedire videbitur.

10. Eccleſias exemptas etiam inferioribus Prælatis ſubiectas po..ſt Epiſcopus viſitare, ſicut tradit Armendar. *dicto titul.* 6. *de viſitat. ..m.* 86.

10. Viſitare poteſt Epiſcopus Eccleſias exemptas inferioribus Prælatis ſubiectas.

11. Epiſcopus poteſt viſitare Eccleſias, quas Abbas S. Benedicti in ..us diœceſi ſitas habet, modò in eis cura animarum exerceatur per Sa..rdotes ſeculares, vt per Armendar. *d. tit.* 6. *num.* 87.

12. Viſitare poteſt Epiſcopus omnes Parochiales ſuæ diœceſis, in ..ibus ſunt Sacerdotes ſeculares, licèt Eccleſiæ ſint Regularibus ſub..ctæ, ſiue etiamſi ſint Eccleſiæ Regularium, quando tamen cura exer..tur per Sacerdotes ſeculares, ex Armendar. *d. tit.* 6. *num.* 88. quem re..ro *d. allegat.* 74. *num.* 12.

12. Viſitare poteſt Epiſcopus omnes Eccleſias parochiales Regularium ſuę diœceſis quando in eis cura exerceatur per Sacerdotes ſeculares.

13. Viſitare

13. Visitare potest Episcopus omnes parochiales suæ diœcesis, etiamsi monasteria prætenderent habere iurisdictionem spiritualem immutabilem in locis vbi dictæ Ecclesiæ sitæ sunt.

13. Visitare potest Episcopus omnes Parochiales suæ diœcesis, etiamsi monasteria prætenderent habere iurisdictionem spiritualem immutabilem in locis vbi dictæ Ecclesiæ sitæ sunt, vt refert decisum Armendar.*d.tit.6.num.*89.quem cito *d.alleg.*74.*num.*12.

14. Altare membrum Religionis S.Antonij Viennensis, quod cura caret animarum, non potest visitare Episcopus.

14. Episcopus non habet ius visitandi sacellum,vel altare quod cura caret animarum, & membrum sit religionis S.Antonij Viennensis, vt attestatur resolutum Armendar.*d.tit.6.num.*90.

15. Visitare non potest Episcopus loca Ecclesiarum Regularium non habentium curam animarum in quibus asseruatur sanctissimum Sacramentum,vel vbi confessiones personarum secularium audiuntur.

15. Et posita constitutione Gregorij XV.incip.*Inscrutabili*, sub dat. 9. Februarij 1622. decisum fuit Episcopis non licere in vim eiusdem constitutionis visitare altaria Ecclesiarum Regularium,quibus non incumbit animarum cura personarum secularium,nec loca vbi in eisdem Ecclesiis asseruatur sanctissimum Sacramentum, vel vbi confessiones personarum secularium audiuntur, quam decisionem originalem præ manibus habui, & in typographia Romanæ Cameræ Apost.impressam vidi.

16. Licèt Episcopi visitare possint Ecclesias, quibus imminet cura animarum, non comprehenduntur tamen monasteria, & Ecclesiæ Regularium, quando sunt Ecclesiæ in diœcesi, ita refert decisum Armendar.*d.tit.6.num.*93.

17. Ordinarij se non possunt interponere ad visitandum, vbi Equites Hierosolymitani habent iurisdictionem spiritualem, & temporalem.

17. Vbi Equites Hierosolymitani habent iurisdictionem spiritualem, & temporalem, ibi ordinarij se non possunt interponere ad visitandum,vt testatur resolutum Armendar. *d.tit.6.de visit.num.*94. quem refero *d.alleg.*74.*num.*26.*in fine.*

18. Parochiales Ecclesiæ,etiam quę sunt capita Ordinum, ab ordinariis visitari debent.

18. Parochiales Ecclesiæ vnitæ monasteriis, etiam quæ sunt capita Ordinum, ab ordinariis visitari debent, vt ait resolutum Armendar. *d.tit.6 num.*95.

19. Visitari non possunt ab ordinariis Regulares inseruientes de licentia suorum superiorum beneficiis simplicibus, quæ sunt membra monasteriorum.

19. Regulares inseruientes de licentia suorum superiorum beneficiis simplicibus, quæ sunt tamen membra monasteriorum, seu Religionis,non possunt visitari ab ordinariis,ex Armendar.*d.tit.6.de visitat.num.*96.

20. Episcopus incumbens correctioni, & visitationi exemptorum vigore facultatis sibi tanquam Sedis Apost.delegato à Concil.tributæ, potest procedere conrra conseruatores impedientes, præsertim si illi extra diœcesim commorentur, vt per Armendar.*lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*de Episcopis num.*75.

21. Prioratum Militum Hierosolymitanorum ordinarius visitare non potest.

21. Prioratum Militum Hierosolymitanorum ordinarius visitare non potest, cùm illi sint Præpositores, non verò Commendatarij, sed visitari debet à Capitulis sui Ordinis, ita Armendar. *d.tit.6.de visitat. num.*101.quem refero *d.alleg.*74.*num.*27.

22. Prioratus,qui suis capitibus subsunt, ab Episcopis visitari non possunt.

22. Prioratus, qui suis capitibus subsunt, etiam Ordinis Hierosolymitani,ab Episcopis visitari non possunt,vt refert decisum Armendar. *d.tit.6.de visitat.num.*103.

23 Ecclesiæ Militum Hierosolymitanorũ sunt exemptæ à visitatione Episcoporũ, nisi in concernentibus ipsam curam.

23. Ecclesiæ Militum Hierosolymitanorum sunt exemptæ priuilegiis summi Pontificis à visitatione Episcoporum, præterquam si fuerint curatæ,sicut testatur resolutum Armendar.*d.lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*de Episcopis num.*6. In concernentibus verò ipsam curam ordinario sunt subiectæ,

ectæ, & ab eo visitari possunt, vt decreuit sanctæ mem. Pius V. *constit. sua incip. Exposcit*, sub dat. 22. Septembris 1571. & referunt Piasec. *in praxi Episcop.p.2.cap.3.num.46.* Aloys.Ricc. *in praxi aurea, resolut.176.* Erasm. à Cochier *de iurisdict.ordinarij in exemptos, p.2.quæst.45. num.11.* quos adduco *d.alleg.74.num.26.*

24. Episcopus visitans in vim Concilij locum exemptum, seu nullius diœcesis, non potest processus iudicialiter conficere, causásque ordinarias cognoscere, ac definire, ita Aldan.*d.tit.7.num.6.* vbi sic decisum fuisse refert sub die 8 Iunij 1619.

24. Episcopus visitans in vim Concilij locum exemptũ non potest processum iudicialiter conficere, causásque ordinarias cognoscere.

25. Visitare potest Episcopus tanquam Sedis Apostol. delegatus Parochialem subiectam Monachis Oliuetanis, & hoc debet exprimere, & Abbas potest concedere decreta cumulatiuè cum Episcopo, sed quatenus sint contraria debent prævalere decreta Episcopi; vt Aldan. *d. tit.7. num.7.* vbi attestatur ita fuisse resolutum in Veronen. 29. Iulij 1628.

25. Visitare potest Episcopus tanquam Sedis Apost. delegatus Parochialẽ subiectam Monachis Oliuetanis.

26. Subdelegare potest Episcopus facultatem visitandi Ecclesiam collegiatam exemptam, sed opus est subdelegatione speciali, ex Aldan. *d.tit.7.n.8.* vbi refert decisum in Lucana 1. Februarij 1631.

26. Subdelegare potest Episcopus, specialiter tamen, facultatem visitandi Ecclesiam collegiatam exemptam.

27. *Locorum ordinarij.*] Procedere in inferioribus habentibus iura episcopalia, tenuit Rota in Piscien. seu nullius iurisdictionis 16. Nouembris 1593. coram Giptio, impressa *decis.798.* apud Farinac. *in collect.nouiss.* aliàs *p.4.diuersor.* Aloys.Ricc. *in praxi resolut.538.num.3.in 2.edit.*

27. Procedit in inferioribus habentibus iura Episcopalia.

28. Abbati, qui exercet iurisdictionem in aliquo territorio ex consuetudine immemoriali confirmata à Sede Apostol. non obstat hoc decretum quin possit visitare Ecclesias, Rot. in Salamantina iurisdictionis Maij 1594. coram Seraphino.

29. *Quomodolibet exemptas.*] Capellæ regiæ huic decreto subiiciuntur, quia reseruario exemptionis, de qua *sess.24.cap.11.* procedit iuxta terminos *cap.cum Capella, de priuil.* solùm quoad suspensionem, vel excommunicationem, aut interdictum, non quoad visitationem, ita Rot. *decis.744.p.1.diuers.* Couarr.*practic.cap.11.num.5.*

29. Capellæ regiæ huic decreto subiiciuntur.

30. *Priuilegijs, consuetudinibus*, &c.] Non censetur sustulisse nec rem iudicatam, nec concordiam, vt per Nicol.Garc. *de benefic.p.3.c.2 n.201.* non derogat sententiæ, & concordiæ, quæ Episcopum à visitatione excludunt, cùm enim faciat diuersas derogationes, censetur aliis non expressis noluisse derogare, idem Garc. *d.cap.2.num.202.*

30. Non censetur sustulisse rẽ iudicatam, nec concordiam.

31. *Et illorum inhibitionibus penitus exclusis.*] Non posse Episcopum in visitatione recusari tanquam suspectum, dum tamen in ea processum non compleat, & se intra visitationis terminos contineat; sicut etiam in præparatoria inquisitione non posse vt suspectum recusari, nec probatione, vel allegatione suspicionis impediri, quominus pœna extraordinaria, quæ morum correctionem, & emendationem respiciat, visitatos afficere possit, referunt decisum Thom. Valasc. *tom.1. alleg.iuris* *g.70.num.7.* Curi.Philip.*p.1.§.7.num.10.* Armendar. *d.tit.6.de visitat.* *7.& 8.* vbi *num.34.* secus asserit si in visitando modum excesserit.

31. Episcopus in visitatione non potest recusari tanquam suspectus.

K *Consecrationis*

Consecrationis munus infra tres menses Episcopi suscipere tenentur.

CAPVT IX.

1.Doctores de materia cap.agentes.

1. VIde Syluest. *verbo consecratio Prælatorum*, Sbroz *de officio vicarij lib.2. quæst.10.* Iacob.de Graff. *in aureis decis. p.1. lib. 2. cap. 97. num.52.* Rendina *in promptuario recept. sentent. tit.38. num.13.* Zerol. *in praxi Episcop. part.1. verbo consecratio Prælatorum*, Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.1. cap.3. num.22.* Gonzal. *ad reg.8. Cancel. glos.24. num.141.* Valer.Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.32. tract.2. num.58.* Campan *in diuers. iuris canon. rub.6. cap.6. num.9.* Vgolin. *de officio Episcopi, cap.2. in princip. à num.2.* Molfes. *in summa Theologiæ moral. tract.6. cap.7. num.47.* Filliuc. *tract.41. de benefic. cap.5. num.23. vers. & quidem primò*, Castald. *in praxi cæremon. lib.1. sect.10. cap.2. num.3.* Sebast. Cæsar. *in relect. de eccles. hierarchia p.1. disp.6 §.2. num.11.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi, p.2. alleg.1. num.39.* latiùs *infrà sess.23. de reform. cap.2.*

Capitula Sede vacante nulli dent reuerendas, nisi arctato occasione obtinendi, aut obtenti beneficij ecclesiastici, sub pœnis, &c.

CAPVT X.

1.Doctores de materia cap.agentes.

1. VIde Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut. num.67.* Emman. Sà *in aphor. verbo Ordo num.20.* Card.Tolet. *in instruct. sacerd. lib.1. cap.49. num.2.* Nauarr. *consil.19. aliàs 27. & consil.20. aliàs 28. in nouis, de tempor. ordinat.* Sayr. *in floribus decis. sub eodem titul. decis.21. & 22. & 65.* Henriquez *in summa lib.10. cap.22. §.3.* Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verbo Capitulum, in principio.* Petr. de Ledesma *in summa p.1. tract. de sacrament. Ordinis cap.8. concl.3.* Piasec. *in praxi Episcop. p.1. cap.1. num.13.* Azor. *institut. moral. part.2. lib.3. cap.49. quæst.5.* Soar. *tom.5. de censuris, disp.31. sect.1. num.20.* Fornar. *de sacramento Ordinis cap.4. num.4.* Rendina *in prompt. recept. sentent. tom.1. tit.10. à num.1.* Quarant. *in summa Bullarij, verbo Capitulum Sede vacante, versic. decimò quæro*, Salzed. ad Bernard. *in practic. cap.26. littera C. in nouissim. edit.* Franc. Leo *in thesauro fori eccles. part.3. cap. 8. num. 47. cum seqq.* Campan. *in diuersor. iuris canon. rubric. 9. cap. 7.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut. 106. & in decis. curiæ Archiepiscop. Neapolitan. part.4. decis.185.* Bonacina *de sacrament. disput.8. quæst. vnic. puncto 4. num. 22.* Raguel. *de voce Canonic. quæst.39. num.2.* Bonacina *de suspension. in particulari disput.3. quæst.1. puncto 11. ex num.25.* Nicol. Garc. *de beneficijs part. 5. cap. 7. num. 93. cum seqq.* Monet. *de commut. vltimarum voluntat. cap. 10. num. 164. cum multis seqq.* Homobon.

Homobon. de Bonis *de examine eccles. p.1. tract. 2. cap. 1. quæst.6. prope fin.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p. 2. alleg.7. num.10. cum seqq.* vbi *num* .... resoluo dimissorias à Capitulo Sede vacante ritè, & rectè datas non expirare per ingressum moderni Episcopi, & *num.23.* cum multis teneo dimissorias huiusmodi semper valere tam viuente, quàm defuncto dante.

2. Capitulum, seu eius vicarius Sede vacante non potest infra annum dare dimissorias, etiam ad primam tonsuram, vt resoluunt Quarant, *d. verbo Capitulum Sede vacante, vers. decimoquarto*, Fr. Emman. *in sum. tom. 2. cap. 14. num.6.* Maiol. *de irregul. lib. 4. cap. 2. num.3.* Nicol. Garc. *de benefic. p.5. cap.7. num.95.* vbi additio, Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 106.* Monet. *de commut. vltim. volunt. cap. 10. num. 173.* Nisi concedat ei, qui est præsentatus à patronis laicis ad beneficium ecclesiasticum iuris patronatus ipsorum, vt illud obtinere valeat, secundùm Nicol. Garc. *d. cap.7. num.93.* Molfes. *in sum. Theologiæ moralis tract.6. c.7. n.50.*

2. Capitulũ, seu eius vicarius non potest infra annum dare dimissorias etiam ad primam tonsuram.

3. Non potest dicto anno durante dare licentiam Episcopo commoranti in ciuitate, vel diœcesi, vt ordinet Regulares, etiam præuio examine per ipsum vicarium facto, ex Raguel. *de voce Canonic. quæst. 39. num.4.*

3. Capitulum nõ potest infra annum dare licentiam Episcopo commoranti in ciuitate vt ordinet Regulares.

4. Potest tamen Capitulum Sede vacante infra annum testimonium idoneitatis facere, vt tenent Nau. *cons.19. in antiq.* aliàs *27. in nouis, de tempor. ordin.* Sayr. *in florib. decis. sub eod. tit. decis.21.* Bonacin. *de Sacram. disp.8. quæst. vnic. puncto 4. num.24. & d. puncto 11. num.24.* Galet. *in margar. casuum conscient. verbo Capitulum 5.* Ego ipse *d. alleg.7. num.16.* Quarant. *d. vers. decimò quarto, limit.3.* Monet. *d.c.10. n.182.* vbi refert modernum Curiæ Romanæ stylum habere vt Sede Episcopali vacante ipsæ quoque testimoniales dentur ab ordinario viciniore.

4. Capitulum Sede vacante potest infra annum testimonium idoneitatis facere.

5. Potest quoque ante lapsum anni vacationis Sedis obtinenti facultatem à Sede Apost. de suscipiendo Ordines cum licentia sui ordinarij huiusmodi facultatem subordinatam concedere, vt tenent Nau. *cons.19. in antiq.* aliàs *27. in nouis, de temp. ord.* Piasec. *d. cap.1. num.13. vers. Capitulum.* Ego ipse *d. alleg.7. num.14.*

5. Capitulum Sede vacante ante lapsum anni potest facultatem concedere obtinenti licentiã à Sede Apostolica de suscipiendo ordines cum licentia sui ordinarij.

6. Potest insuper anno durante Episcopo extero concedere exercitium Pontificalium, & ordinationem propriorum subditorum, non tamen subditorum vacantis Sedis, vt resoluunt Henriq. *in sum. lib.10. cap.22. §.1.* Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vac. quæst.11.* Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiep. Neapol. cap. 87. num. 33.* Piasec. *loco proximè citato.*

7. Sede Episcopali vacante pro suscipiendis Ordinibus infra annum non est adeundus vicinior, vel Metropolitanus, sed adeunda est Sedes Apostolica, vt refert decisum Nicol. Garc. *part.5. cap.7. n.93.*

8. Vicarius capitularis Sede vacante executioni demandate potest litteras Episcopo per S. Congregationem directas, & ab illo non exequutas, vt per Aldan. *in compend. resol. canon. lib.2. tit.3. num.1.* vbi dicit ita fuisse decisum in S. Congr. Episcop. sub die 10. Aprilis 1615.

 9. Vicarius

9. Vicarius Capituli Sede vacante nõ poteſt exequi commiſſiones Apoſt. in forma *Dignum*

9. Vicarius huiuſmodi Capituli Sede vacante non poteſt exequi commiſſiones Apoſtol. in forma *Dignum*, & aliàs directas Epiſcopo, vel eius vicario generali intuitu officij, vel ſub nomine dignitatis, ex eodem Aldan. *citato loco*, vbi teſtatur reſolutum ſub die 2. Aug. 1631.

10. Nec poteſt expedire diſpenſationes matrimoniales directas Epiſcopo, & eius vicario generali.

10. Nec poteſt expedire diſpenſationes matrimoniales directas Epiſcopo, & eius vicario generali, vt contra Sanch. *de matrim. lib.*8. *diſp.*27. *à num.* 29. tenet Aldan. *d.loco*, referens deciſum ſub die 24. Maij 1621.

11. Vicarius Papæ poteſt Apoſtol. Sede vacante dimiſſorias impartiri.

11. Vicarius Papæ non prohibetur etiam ſtatim poſt vacantem Sedem Apoſtol. dictas dimiſſorias impartiri, eo quòd hoc decretum minimè reſtringit iuriſdictionem Sedis Apoſtol. quamuis vacantis, prout reſoluunt Maiol. *de irregul.lib.*4. *cap.*6. Henriq. *lib.*10.*cap.*22.§.3. Salzed. *d. cap.*26. *lit.C. verſ.poterit*, Campan. *d.cap.*8. *num.*6. Ego ipſe *d.alleg.*7. *num.*13.

12. Capitulum poſt annum Sedis vacãtis litteras dimiſſorias, & facultatem ordinandi concedere poteſt in Eccleſia vacante.

12. *Infra annum*, &c.] Capitulum poſt annum Sedis vacantis litteras dimiſſorias, & facultatem ordinandi concedere poteſt in Eccleſia vacante, ſicut deciſum atteſtatur Nicol. Garc. *d.p.*5. *cap.*7. *n.*93. quæ proſunt etiam finita Capituli auctoritate, Bonacin. *d. puncto* 11. *num.*27. Alzed.*p.*2.*c.*5.*n.*95.

13. Dimiſſorias concedere poſt annum ſpectat ad vicarium capitularem, & non ad Capitulum.

13. Dimiſſorias poſt annum concedere ſpectat ad vicarium capitularem, & non ad Capitulum, vt reſoluit Aldan. *d. tit.*3.*num.*5. referens ſic fuiſſe reſolutum in S. Cong. Epiſcop. in Neapolitana ſub die 12. Ianuarij 1604.

14. Epiſcopus ſi eſt notorie hæreticus ad Capitulum cathedralis Eccleſiæ pertinet facultas concedendi dimiſſorias.

14. Epiſcopus ſi eſt notoriè hæreticus, ad Capitulum cathedralis Eccleſiæ pertinet facultas concedendi dimiſſorias, vt refert deciſum Nicol.Garc.*d.p.*5.*cap.*7.*num.*93.

15. Capitulum ex cauſis in Concilio expreſſis Ordinum interſtitia remittere poteſt.

15. Capitulum Cathedralis,non autem eius vicarius, in caſibus,in quibus eidem ſede Epiſcopali vacante licet per hoc decretum dimiſſorias concedere, poteſt etiam ex cauſis in Concilio expreſſis Ordinum interſtitia remittere,ex Aldan. *d.tit.*3 *num.*6. vbi refert ſic deciſum ſub die 17. Maij 1600. & *ibi* etiam habetur vicarium Capituli non poſſe etiam ex cauſis in Conc. expreſſis Ordinum interſtitia remittere, cùm non poſſit magis,quàm vicarius Epiſcopi.

16. Concilium Prouinciale non poteſt reſtringere poteſtatem Capituli vt non concedat poſt annũ litteras dimiſſorias.

16. Concilium Prouinciale non poteſt reſtringere poteſtatem Capituli,vt ſcilicet non concedat poſt annum litteras dimiſſorias ordinãdis ad titulum patrimonij,vel penſionis,ſed hac in re obſeruandum eſt *cap.*2.*ſeſſ.*21.*de reform.*quod docet,obtinentes patrimonium,vel penſionem non promouendos, niſi Epiſcopus pro neceſſitate,vel commoditate ſuarum Eccleſiarum iudicauerit eos aſſumendos eſſe, vt refert deciſum Garc. *d.p.*5.*cap.*7.*num.*93.

17. Capitulum Sede vacante intra annum dimiſſorias ad Ordines dare non poteſt, etiamſi haberet territorium diſtinctum & exemptum.

17. *Etiam cuiuſuis priuilegij*,&c.] Non poſſe Capitulum Sede vacante infra annum dimiſſorias ad Ordines dare, etiamſi haberet territorium diſtinctum & exemptum ob immemorabilẽ poſſeſſionem, & ſint iudices ordinarij,ita Quarant.*d verbo Capitulum Sede vacante,verſ.decimò quæro*,Aloyſ.Ricc.*in deciſ.curiæ Archiep.Neapol.deciſ.*185.*p.*4.

18. *Arctatus*

18. *Arctatus non fuerit.*] Arctatis beneficiis tam habitis, quàm habẽdis posse Capitulum Sede vacante per vicarium ab eo electum intra annum litteras dimissorias concedere, tenent Salzed. *d.c.26.lit.C.vers. poterit,* Zerol. *in praxi Episcop.p.1.verbo Capitulum, in princ.vers. secundum,* Quarant. *d.vers. decimò quæro,* Monet. *d.c.10.n.180.* vbi resoluit posse huiusmodi Capitulum pro arctatis litteras dimissorias ei concedere, qui habeat Episcopum, à quo ratione originis, domicilij, aut alterius beneficij compatibilis ab eo recepti illas posset obtinere.

18. Dimissorias litteras per eius vicarium concedere potest Capitulum Sede vacante arctatis beneficiis tam habitis quam habendis.

19. Arctati occasione beneficij recepti illi dicuntur, qui obtinent aliquod beneficium requirens beneficium personale, ratione cuius de iure, consuetudine, priuilegio, statuto Ecclesiæ, vel fundatione intra annũ tenentur se promoueri facere, vt resoluunt Nicol. Garc. *d.p.5.c.7. n.98.* Vgolin. *de potest. Episcopi c.26.§.20.n.5.vers. & primò,* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.98.* exemplificantes in eo, qui obtinet parochialem Ecclesiam, quòd sit arctatus ad sacerdotiũ intra annum, & in eo qui obtinet canonicatũ ad Ordinem ille annexum, & in aliquibus beneficiis, seu capellaniis requirentibus ex institutione seruitium personale, seu aliquem Ordinem, latè Monet. *de comm. vlt. vol. c.10.n.166. cum multis seqq.* vbi cum Garc. & Vgol. *locis citatis,* idem eadem ratione dicendum putat, vbi Ordo suscipiẽdus beneficio est ita annexus, vt tẽpore prouisionis in eo constitutus esse debeat, qui beneficiũ obtinet, sed impetrans dispensatus fuit, vt hoc non obstante huiusmodi beneficiũ posset obtinere, vel vbi in litteris contineretur claus. *Non obstantibus aliquibus*, &c. *per quæ effectus gratiæ nostræ impediri valeat, quomodolibet, vel differri,* aut similis.

19. Arctati occasione beneficij recepti qui dicantur.

20. Arctati verò occasione beneficij recipiendi illi dicuntur, qui habent ius, seu sunt vocati ad aliquod beneficium vacans, seu capellaniam, quæ tamen requirit actu certum Ordinẽ, quo illi carent. Vel illi dicuntur, qui cùm sint ordinati prima tonsura, sunt præsentati ad beneficia: ita Aloys. Ricc. *d. resol.98.* Monet. *d.c.10.n.173.* Vgol. *d.§.20.n.5.* Nicol. Ricc. *d.c.7.n.99.& 100.* vbi *n.101.* tenet electum in concursu ad beneficium curatum, cuius collatio facienda est à Papa, non posse interim dici arctatum, tam occasione beneficij recepti, quàm recipiendi; & *num.102.* pariter resoluit non dici arctatum occasione beneficij recipiendi illum, cui aliquis vult resignare aliquod beneficium requirens actu Ordinem, quo ille caret, de quo etiam Aloys. Ricc. *d. resol.98.n.2. & 3.* ac Monet. *d.cap.100.num.176.*

20. Arctati occasione beneficij recipiẽdi qui dicantur.

21. *Capitulum contraueniens*, &c.] Vicarius Capituli Sede vacante concedens dimissoriam intra annum, non incurrit pœnam suspensionis per annum, iuxta *cap.10.sess.23.* sed tantùm pœnam interdicti, iuxta hoc decretum, ita quòd non prohibeatur concedere alias dimissorias, Rot. in Burgen. Canonic. 17. Octobr. & 28. Nouembris 1586. coram Giptio, vbi etiam fuit dictum quòd casu, quo hoc decretum imponeret pœnam suspensionis, aliæ tamen dimissoriæ datæ post annum valent, si non sit declaratus suspensus, sed sit occultus, & toleratus.

21. Vicarius Capituli Sede vacante concedens dimissorias intra annum incurrit tantùm pœnam interdicti.

22. Vicarius Capituli Sede vacante concedens intta annum dimissorias, incidit in pœnam huius decreti, quamuis is, cui concessit, vsus

22. Quamuis is, cui concessit dimissorias illis vsus non fuisset.

non fuerit, nam actus fuit perfectus quoad concedentem, per quem non stetit, vt refert decisum Nicol. Garc. *in addit. ad d. c. 7. n. 92.*

23. Ordinati ad minores Ordines de licentia Capituli Sede vacāte intra annum nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudere debent.

23. *Et sic ordinati*, &c.] Ordinatos ad minores Ordines de licentia Capituli Sede vacante intra annum nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudere debere, tenenr Nauar. *cons.* 20. aliàs 28. *in nouis, sub tit. de tempor. ordinat.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 22 *in princip.* Henriq. *in sum. lib.* 13. *cap.* 38. §. 2. *lit. C.* Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Ordo, vers. secundò limita*, Tolet. *in instruct. sacerd. lib.* 1. *cap.* 49. *vers. secunda*, Lessi. *de iustit. lib.* 2. *cap.* 34. *sub num.* 94. Mart. *de iurisd. p.* 4. *casu* 149. *num.* 8. Campan. *in diuers. iuris canonic. rub.* 9. *cap.* 2. *num.* 9.

24 An possint habere beneficium.

24. An possint sic ordinati habere beneficium? Vide Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.* 4. *quæst.* 2. *num.* 58. Nauar. *loco proximè citato*, Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, q.* 10. *vers. hinc contingit.*

25. Verbum *gaudeant*, est futuri temporis.

25. *Gaudeant.*] Hoc verbum esse futuri temporis, ac proinde per illud non infligi ipso iure pœnam, resoluunt Nauar. *d. cons.* 28. Sanch. *de matrim. lib.* 7. *disp.* 46. *num* 18.

26. Impedimentum hoc perpetuum non est, sed temporale.

26. *Ad beneplacitum futuri Prælati.*] Impedimentum hoc perpetuum non esse, sed temporale, donec scilicet aliud placeat futuro successori, tenent Salced. *d. c.* 26. *verbo sine licentia, vers. has autem dimissorias*, Soar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 31. *sect.* 1. *num.* 20. Petr. de Ledesma *p.* 1. *tract. de sacramento Ordinis cap.* 8. *concl.* 5.

27. Episcopus potest ratificare Ordines, quos accepit eius subditus absque suis litteris dimissorialibus.

27. Posse Episcopum ratificare Ordines, quos accepit eius subditus absque suis litteris dimissorialibus, dicit Fr. Emman. *in sum. tom.* 2. *cap.* 14. *num.* 13. contra Rebuff. *in praxi benefic. tit. de forma lit. dimiss. num.* 9. & vide ad quid, Ceuall. *commun. contra communes quæst.* 897. *num.* 1031.

Facultates de promouendo continere debent expressam causam, ob quam alienum accedere debeant Episcopum.

CAPVT XI.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *cap.* 1. *num.* 12. *pag.* 29. Campan. *in diuersorio iuris canon. rub.* 9. *cap.* 7. *num.* 4. & faciunt per me adducta *de officio, & potest. Episcopi, p.* 2. *alleg.* 7. *num.* 18. *cum seqq.* & præcipuè *num.* 21.

2. Facultatem habēs à Papa promouendi à quocunque, non potest promoueri ab Episcopo in aliena diœcesi sine licentia Episcopi illius diœcesis.

2. Facultatem habens à Papa promouendi à quocunque, non potest promoueri ab Episcopo in aliena diœcesi sinelicenria Episcopi illius diœcesis per hoc decretum, nisi Episcopus illius diœcesis constitueret suum vicarinm illum Episcopum exterum vt pro se promoueat, sicut non sufficit simplex licentia, sed constitutio in sui locum requiritur, vt probatur ex *hoc cap.* ibi, *vel ab eo quod pro eo*, &c. ita decisum refert Ald. *in compendio canon, resolut, lib.* 1 *tit.* 4. *num.* 3.

3. Causa

3. Cauſa verò, qua adductus Papa licentiam elargitus eſt ſuſcipiendi Ordines à quocunque ſine dimiſſoriis proprij Epiſcopi, ſi poſtea ceſſet, non propterea cenſenda eſt reuocata prædicta facultas vt nequeat ampliùs impetrans ea vti, ſéque promoueri facere à quo maluerit, ita deciſum refert Campan. *d. cap. 7. num. 5.*

3. Facultas ſuſcipiendi Ordines à quocũque ſine dimiſſoriis proprij Epiſcopi non cenſetur reuocatio, quamuis cauſa côceſſionis ceſſet.

4. Superior Regularis, qui litteras dimiſſorias ſubdito ſuo item Regulari ad Ordines dare debet, ad Epiſcopum diœceſanum illius monaſterij, in cuius familia ab iis, ad quos pertinet, is Regularis poſitus eſt, tenetur Epiſcopo diœceſano abſente, vel ordinationes non habente, ad quemcunque alium Epiſcopum illi dimiſſorias abſque fraude concedere, expreſſa in illis huiuſmodi cauſa abſentiæ diœcſani Epiſcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum, dum tamen ab eo Epiſcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam; contrauenientes autem officij, & dignitatis, ſeu adminiſtrationis, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ priuationis, ac aliàs arbitrio Sanctiſſimi reſeruatas pœnas incurrent; ita Clemens VIII. inuiolabiliter obſeruari mandauit ſub die 15. Martij 1596. vt referunt Capuccin. *in addit. ad compend. verbo Ordines ſacri* §. 4. *in fine*, Piaſec. *in praxi Epiſcop. part. 1. cap. 1. num.* 14. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.* 16. §. 20. *num.* 8. Campan. *in diuerſor. iuris canonici rubric.* 12. *cap.* 13. *num.* 37. Fr. Ludouic. Miranda *in manuali Prælatorum tomo 1. quæſt.* 28. *art.* 2. Hieronym. Roderic. *in compendio reſolut. regular. reſolut.* 106. *num.* 15. Ego ipſe *d. allegat.* 7. *num.* 18.

4. Regularis ſuperior quomodo ſubdito Regulari dimiſſorias ad Ordines concedere debeat.

5. *Et diligenti præuio examine.*] Nemini non examinato concedendas eſſe dimiſſorias, ſtatuit Concil. *infrà cap. 3. ſeſſ. 23. de reformat.* & ab extraneo vigore litterarum dimiſſorialium quemuis non ordinari, niſi diligenti præuio examine, deciditur *in hoc cap.* ex quibus ita iunctim conſideratis ab vtroque debere examinari ordinandum, reſoluunt Piaſec. *d. cap. 1. n. 12. pag. 29.* Campan. *d. rub. 9. c. 8. num.* 31. *verſ. ſed ne*, Bonacin. *de Sacram. diſp. 8. q. vnica, puncto* 4. *num.* 33. Gutier. *canon. lib. 1. cap. 16. num.* 24. Ego ipſe *d. allegat. 7. num.* 22.

5. Dimiſſoriæ nemini non examinato concedendæ.

Facultates de non promouendo, præterquam in caſibus à iure expreſſis conceſſæ, ad annum tantùm ſuffragentur.

CAPVT XII.

Vide metipſum *de officio, & poteſt. parochi, cap. 5, à num.* 24. vbi cito hoc decretum.

A quo

A quocunque præsentati non instituantur, nisi præuio examine ordinarij, & approbatione, exceptis certis.

CAPVT XIII.

1. Approbatio, & examinatio ab Episcopo facienda non requiritur in beneficiis simplicibus, quorum collatio liberè spectat ad inferiores.

1. Approbatio & examinatio ab Episcopo facienda non requiritur in beneficiis simplicibus, quorum collatio liberè spectat ad inferiores, ita decisum referunt Nicol. Garc. *de benefic. p. 9. cap. 3. num.* 10. Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 5. cap. 3. num. 6.* Massobr. *in praxi habendi concursum reg. 10. dub. 1. num. 2.*

2. Examinandi de nouo sunt cœpti beneficiari in quolibet ascensu.

2. Examinandi de nouo sunt, & per ordinarium approbandi cœpti beneficiari in quolibet ascensu, vt refert resolutum Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 34. num. 74.*

3. Examen requisitum in hoc decreto dicitur de forma, & debet præcedere.

3. Examen requisitum in hoc decreto dicitur de forma, & debet præcedere, Rota in Calaguritana beneficij 7. Maij 1584. coram Clemente VIII. & in Calaguritana de Ornillos 12. Octobris 1587. coram Card. Pamphilio sen. & in alia Calaguritana beneficij de Naro 5. Decembris 1588. coram Comitulo.

4. Examen nouum requiritur in quolibet ascensu, qui fit in aliquibus Ecclesiis.

4. Examen nouum requiritur in quolibet ascensu, qui fit in aliquibus Ecclesiis occurrente vacatione canonicatus, ad quem solet institui antiquus portionarius, ad portionem antiquior beneficiatus, ad beneficium antiquior expectans, ita dicit resolutum Nicol. Garc. *de benefic. p. 9. cap. 3. num. 19.*

5. Examen, de quo in hoc decreto, requiritur in beneficiis receptiuis in quolibet ascensu.

5. Examen, de quo in hoc decreto, requiritur in beneficiis receptiuis in quolibet ascensu, nec sufficit quòd semel sit examinatus in ascensu ad dimidiam portionem, qua nouum examen requiritur, vbi de dimidia ascendit ad integram; Rot. in Calaguritana de Ornillos 12. Octobris 1587. coram Card. Pamphilio sen. & in alia Calaguritana de Vilbao 12. Ianuarij 1598. coram Seraphino.

6. Præsentati ad beneficia simplicia, absque præuio examine Episcopi, institui non possunt ab iis, ad quos institutio spectat.

6. Præsentati ad beneficia simplicia, absque præuio examine Episcopi, institui non possunt ab iis, ad quos institutio spectat, iuxta hoc decretum, ita refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p. 9. cap. 5. n. 19. ad 2.*

7. Beneficia in Ecclesiis patrimonialibus, siue receptiuis, numeratis, & non numeratis, nullus consequi potest sine præuio examine, & approbatione Episcopi.

7. Beneficia in Ecclesiis patrimonialibus, siue receptiuis, numeratis, & non numeratis, nullus consequi potest, nisi præuio examine, & approbatione Episcopi, & cum illis, quibus in prædictis Ecclesiis per Episcopum cura animarum demandata est, seruari debet *c. 18. sess. 24. de reform.* ita dicit resolutum Nicol. Garc. *d. p. 9. c. 2. n* 183.

8. Beneficia seruitoria obtineri non possunt, nisi præuio examine, & approbatione Episcopi.

8. Beneficia seruitoria in Ecclesiis patrimonialibus, siue receptiuis tam numeratis, quàm non numeratis, obtineri non possunt, nisi præuio examine, & approbatione Episcopi, iuxta hoc decretum, ita refert decisum Nicol. Garc. *d. p. 9. cap. 3. num. 19.*

9. Examen nouum non est necessarium in prouisionibus faciendis de beneficiis ex causa permutationis.

9. Examen nouum non est necessarium in prouisionibus faciendis de beneficiis ex causa permutationis, vt tenet Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 8. quæst. 9. num. 95.*

10. Examen

10. Examen nouum quoad Parochialem requiritur in permutationibus, quæ fiunt de beneficio ſimplici, & curato, licèt non ſit neceſſarius concurſus, vt refert deciſum Nicol. Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 162. cum ſeqq.*

10. Examen nouum requiritur in permutatione de beneficio curato, & ſimplici.

11. Epiſcopus non poteſt denuo ſubiicere examini pro ſimplici beneficio illum, quem iam examinauerat pro Ordinis ſacri promotione, ſicut reſoluuit Nicol. Garc. *d. p. 9. cap. 3 num. 15.* Homobon. de Bonis *de examine eccleſiaſtico tract. 2. cap. 3. quæſt. 35. in fine*, Maſſobr. *d. praxi habendi concurſum, reg. 10. dub. 10. num. 1 & 2.*

11. Examinare non poteſt Epiſcopus ad beneficium ſimplex illum, quem iam examinauerat pro Ordinis ſacri promotione.

12. Prouiſus à Papa Romæ in forma gratioſa de ſimplici beneficio ſacrum Ordinem annexum habente, non debet rurſus ab Epiſcopo examinari, ſi adiunctum Ordinem ſuſcipere intendit, prout tenent Campan. *d. rub. 5. cap. 3. num. 26.* Homobon. de Bonis *d. tract. 2. quæſt. 35. in fine.*

12. Prouiſus à Papa in forma gratioſa de ſimplici beneficio ſacrum Ordinem annexum habente non debet examinari ad eũdem Ordinem ſuſcipiendum.

13. Examen eius, qui eſt præſentatus à patrono, de cuius patronatus validitate in petitorio controuertitur coram Epiſcopo, debet ipſe admittere, facta tamen per ipſum Epiſcopum proteſtatione de iuribus ſuis, & ſine eorum præiudicio, vel committere alteri Epiſcopo viciniori, vt refert deciſum Nicol. Garc. *d. part. 9. cap. 2. num. 19.*

13. Examen eius, qui eſt præſentatus à patrono, de cuius patronatus validitate in petitorio controuertitur coram Epiſcopo, debet ipſe admittere.

14. Inſtitutio ſi legitimè pertinet ad inferiorem, itavt non dependeat ab aliquo iurepatronatus, quod per Concil. ſublatum eſt *cap. 9. ſeſſ. 25. de reformat.* præſentatio ſoli Epiſcopo facienda eſt ad effectum examinis dumtaxat, non attenta quacunque conſuetudine immemoriali in contrarium, prout hîc ſancitum eſt, ita Nicol. Garc. *d. p. 9. c. 3. num. 19.*

14. Præſentatio ſoli Epiſcopi facienda eſt ad effectum examinis dumtaxat ſi inſtitutio legitimè pertinet ad inferiorem.

15. Abbates, & alij, etiam omnem iuriſdictionem habentes ordinariam, non poſſunt inſtituere in beneficiis ſimplicibus præſentatum à patronis abſque præuio examine Epiſcopi, ex *hoc decreto, & cap. 9. ſeſſ. 25. de reformat.* & aliter facta inſtitutio eſt nulla, ex *eodem cap. 9.* etiamſi præſentationes fiant coram Abbatibus, & aliis exemptionem à fundatione prætendentibus, ſi tantùm illis exemptionibus innitantur, ita refert deciſum Aldan. *in compend. canon. reſolut. lib. 2 tit. 5. num. 3.*

15. Abbates, & alij etiam omnem iuriſdictionem habentes ordinariam non poſſunt inſtituere in beneficiis ſimplicibus præſentatum à patrono abſque præuio examine Epiſcopi.

16. Collationem canonicatuum, & aliorum ſimplicium beneficiorum in Collegiatis, vel aliis Eccleſiis exemptis à iuriſdictione Epiſcoporum obtinentes, nullo decreto Concilij tenentur, eos quibus dicta beneficia conferre intendunt, Epiſcopis præſentare, vt ab eis approbentur præuio examine, ita ait reſolutum Aldan. *citato loco.*

16. Collationem beneficiorum ſimplicium in Eccleſiis exemptis obtinentes non tenentur eos, quibus dicta beneficia conferre intendeint, Epiſcopis præſentare.

17. Eccleſiis parochialibus, aut curatis vacantibus, quouis modo ſubiectis militibus ſancti Ioannis Hieroſolymitani, tenentur ipſi præſentare ad vnamquamque earum Sacerdotem idoneum loci ordinario, vt ab eo inſtituatur, & quouſque non præſentauerit, conſtituat ordinarius vnum vicarium, qui interea animarum curam agat, præfiniátque idem ordinarius dictis militibus breuem aliquem terminum ad præſentandum dictum Sacerdotem, alioquin eo elapſo ordinarius

17 Eccleſiæ parochiales aut curatæ ſubiectæ militibus S Ioannis Hieroſol. quomodo prouidendæ.

conferat Ecclesia huiusmodi personis sibi bene visis secundùm earum naturam, vel in titulum perpetuum, vel amouibilem, ita Aldan. *d. tit.* 5. *num.* 5. vbi refert sic fuisse decisum in S. Congreg. Episcop. in vna Perusina sub die 11. Ianuarij 1587.

18. Examinatus, & approbatus semel ad vnum beneficium, non est ampliùs examinandus ad aliud simile.

18. Examinatus, & approbatus semel ad vnum beneficium simplex, non ampliùs examinandus est ad aliud simile beneficium, canonicatum, vel dignitatem, vt resoluunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 4. *num.* 84. Aloys. Ricc. *in praxi fori eccles. decis.* 419. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 356. *in* 2. *edit.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *allegat.* 60. *num.* 89. me citato in illo loco Massobr. *in praxi habendi concursum, prælud,* 3. *dub.* 3. *num.* 30. Homobon. de Bonis *in examine ecclesiastico tract.* 2. *c.* 3. *quæst.* 31. *in fine*, quod de stylo Curiæ procedit; inspecta verò Concilij Trident. sanctione contrarium (saltem in partibus obseruandum) verius esse concludit Rota apud Seraphin. *decis.* 1323. & resoluunt Campan. *in diuersor. iuris canonic. rubric.* 5. *cap.* 3. *num.* 8. & Massobr. *d. dub.* 3. *num.* 32.

19. Prouisus in forma *Dignum* si per duas vices tanquam non idoneus ab examine fuerit reiectus, an possit tertia vice approbari.

19. Episcopus potest procedere ad executionem litterarum Apost. ad fauorem illius, qui eas obtinuit in forma *Dignum*, cum clausula, *si per diligentem examinationem illum idoneum reperєris*, etiamsi per duas vices tanquam non idoneus ab examine fuerit reiectus, non tamen vti talis renuntiatus, si tertia vice fuerit admissus, & approbatus, dummodo infra sex menses à die datæ litterarum examen subierit, ex Aldan. *d. tit.* 5. *num.* 6. vbi attestatur ita resolutum in Nullius 19. Nouembris 1628.

20. Parochi in Ecclesia exempta animarum curam exercere intendẽtes priùs approbandi, & examinandi sunt ab Episcopo.

20. Parochi in Ecclesia exempta animarum curam exercere intendentes priùs approbandi, & examinandi sunt ab Episcopo, iuxta dispositionem *cap. per exemptionem, de priuileg. lib.* 6. ita Aldan. *d. tit.* 5. *num.* 7. referens sic decisum in Caputaquen. 23 Iunij 1629.

21. Approbatus, & prouisus ab antecessore de Ecclesia parochiali potest ab Episcopo successore iterum examinari superueniente rationabili causa.

21. Approbatus, & prouisus ab antecessore de Ecclesia parochiali potest ab Episcopo successore iterum examinari, superueniente rationabili causa, ex Aldan. *d. tit.* 5. *num.* 8. vbi dicit ita fuisse resolutum in Placentina 26. Augusti 1628.

22. Examinandi non sunt de litteratura ad canonicatus cathedralis Ecclesiæ qui Diaconi, Subdiaconi, aut Presbyteri fuerint.

22. Examinandi non sunt de litteratura illi, qui Subdiaconi, vel Diaconi, aut Presbyteri sunt, petúntque admitti ad cathedralis Ecclesiæ canonicatus, qui eum ordinem sacrum, quem ipsi habent, requirunt, sibi in forma *Dignum* collatos; ij verò, qui sacros Ordines nondum susceperunt, examinandi sunt an illa habeant adiumenta doctrinæ, quæ ex præscripto S. Concil. Trident necessaria sunt illi sacro Ordini, qui canonicatui, quem consequi volunt, erit annexus, ita refert decisum Nicol. Garc. *de beneficijs, part.* 6. *cap.* 2. *num.* 234.

23. Canonicus semel examinatus in Vrbe, non est iterum examinandus ad alium canonicatum similem.

23. Canonicus semel ab examinatoribus Vrbis cùm canonicatum adeptus est, examinatus, & idoneus repertus, si eo dimisso alium canonicatum obtinuerit, non est iterum examinandus, secundùm Aldan. *d. tit.* 5. *num.* 10. vbi refert sic fuisse resolutum in Ianuen. 6. Iulij 1592.

24. Episcopus

24. Episcopus, cui commissum est examen per litteras Apost. alicuius, qui beneficium simplex obtinuit, poterit illud delegare, non obstante quòd fuerit in litteris eius conscientia onerata, vt per Aldan. *citato loco*. 24. Episcopus, cui commissum est examen, an possit illud delegare.

25. *Et nullius appellationis remedio*, &c.] Appellari non posse ad effectum euitandi examen, tenent per hunc text. Azeued. *ad lib. 1. num. 4. tit. 16. lib. 3. noua recop.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 9. §. 1. in annot. contra nullitates num.* 184. Nicol. Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. num.* 242. Massobr. *in sua praxi habendi concursum reg. 5. dub. 5. à princ.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 72. num.* 124. 25. Appellari non potest ad effectum euitandi examen.

26. Non tolli tamen appellationē à mala relatione, & grauamine, ac reprobatione examinatorum, asserunt Gonzal. *d. loco n.* 186. Massobr. *d. dub. 5. n. 5.* Rot. *decis. 10. p. 2. diuers.* Gregor. XV. *decis. 515. & decis.* 538. 26. Appellatio non tollitur a mala relatione, & grauamine, ac reprobatione examinatorum.

27. *Præsentatis tamen*, &c.] Præsentatum, seu electum ad beneficium posse absentem ab Episcopo institui, si ei notum sit esse idoneum notoriè, veluti quia Doctor est in aliqua vniuersitate studij generalis graduatus, eúmque examine non indigere, resoluunt Henriq. *in sum. lib. 10. cap 18. in princ.* Emman. Sà *in aphor. verbo examen*, Cened. *ad Decretum collect. 15. num. 3.* Nicol. Garc. *de benef. p. 4. cap. 1. à num.* 16. Ego ipse *d. alleg. 60. num.* 85. 27. Præsentatus, seu electus ad beneficiũ simplex potest absens, si notus sit, ab Episcopo institui.

28. Doctorem verò, aut Licentiatum in Theologia, vel iure canonico, & in publica vniuersitate graduatum, non excusari ab examine, quando petit prouideri de aliqua Ecclesia parochiali, resoluunt Lambertin. *de iurepatr. p. 1. lib. 2. quæst. 11. art. 3. num. 5.* Rebuff. *de priuileg. schol. priuil. 86. num. 4.* Flamin. *de resign. benef. lib. 8. quæst. 9. num. 83. cum seqq.* Vgolin. *de officio Episcopi cap. 50. § 6. & §. 10. num. 6.* Lessi. *de iustit. lib. 2. cap. 34. num. 82.* Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. p. 1. decis.* 139. Cened. *d. collect. 15. num. 5.* decisum referunt Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 4. num. 90.* Nicol. Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. num.* 103. Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. c. 5. num. 17. vers. Doctor*, Aloys. Ricc. *d. resol. 351. num. 2.* Prosper de Augustino *in addit. ad Quarant. in sum. Bullarij, verbo benef. paroch. collatio, quæst. 1.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 2. verbo Doctor. §. 2.* Ego ipse *d. alleg. 60. num.* 86. 28. Doctor non excusatur ab examine quando petit prouideri de aliqua Ecclesia parochiali.

Causæ ciuiles exemptorum, Clericorum secularium, & regularium degentium extra monasterium, videantur ab Episcopis vt deputatis à Sede Apost.

CAPVT XIV.

1. Vide Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 15. num. 44. & cap. 16. num. 1.* Salzed. ad Bernard. *in practica cap. 3.* Ioan. à Cruce *de statu relig. lib. 2. c. 10. dub. 6.* Nau. *commento 2. de Regul. n. 63.* Gutrier. *pract. lib. 3. q. 10. n. 2. & lib. 4. q. 63.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 1. quæst. 65. art. 5. & tom. 2.* 1. Doctores de materia cap. agentes.

*quaest.2.art.*8. Flamin. Parif. *de resignat.benef.lib.3.q.11. num.7.vers.tertio,* Ceuall.*commun.contra communes tom.4.q.897.sub num.*813. Aloys.Ricc.*in collect. decis.p.3. collect.503. vers.tertius, & in praxi rerum fori eccles. decis.* 651.*in 1.edit.*aliàs *resol.547.n.2.in 2.edit. & in decis. curia Archiep. Neap. p.4. decis.*14. Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.1.cap.3.num.*34. Campan. *in diuers.iuris canon.rub.12.cap.13.num.29.cum seqq.* vbi agit de concordando hoc decreto cum alio *infrà sess.25. de Regular. c.*14. metipsum *de officio, & potest.Episcopi p.3.allegat.105.num.21.cum seqq.& alleg.*106.*num.* 34. vbi de intellectu, Hieron. Roder. *in compendio quaest. regul. resolut.* 33. *num.*27.

2. Regulares iuxta eorum priuilegia coram suis superioribus, vel Conseruatoribus sunt conueniendi.

2. Neque constitutione in generali Conc. Lugdunen. edita incip. *Volentes*, neque hoc decreto comprehenduntur Regulares, ideóque iuxta eorum priuilegia coram suis superioribus, vel Conseruatoribus, sunt conueniendi, vt restatur resolutum Aldrete *in alleg. pro omnimoda Regular.exempt.p.1.cap.7.num.2.* quem refero ego ipse *d. alleg.*105. *num.* 23. *in fine.*

3. Regulares omnes in ciuitatibus existētes Conseruatores sibi eligere debēt, & semel electos non nisi in Capitulis prouincialibus mutare possunt.

3. Regulares omnes in ciuitatibus existentes Conseruatores sibi eligere debent, coram quibus conueniantur, ac semel electos non nisi in Capitulis prouincialibus mutare possunt, eorúmque nomina intra mensem à die electionis locorum ordinariis indicare renentur, alioquin coram ipsis ordinariis conueniri possent, ita refert decisum Piasec. *in praxi Episcop.p.2.c.3. n.*43.

4. Canonici Regulares, qui praeficiuntur aliquibus parochialibus Ecclesiis si ibi delinquant extra Sacramentorum administrationem, à suis superioribus tantùm sunt puniendi.

4. Canonici Regulares, qui de consensu, & mandato suorum superiorum Regularium aliquibus parochialibus Ecclesiis suis monasteriis vnitis praeficiuntur, si delictum curam animarum, aut administrationem Sacramentorum non concernens commiserint, non possunt ab Episcopo puniri, sed à suis superioribus Regularibus tantùm, ita refert resolutum Aldan. *in compend. canonic. resolut. lib.* 1. *tit.* 10. *num.* 4.

5. Comprehenduntur Regulares militiae Regni Portugaliae.

5. Hoc decreto comprehenduntur etiam Regulares militiae Regni Portugaliae, qui de licentia magni Magistri extra monasteria degunt, quamuis sint exempti. Et habet quoque locum in illis Regularibus exemptis, qui extra eorum monasteria degunt, & seruiunt beneficiis, quae sunt membra suarum Religionum, vt ait resolutum Aldan. *d.tit.*10.*num.*5.

6. Regulares ad interueniendum orationi 40. horarum in Cathedrali non possunt ordinarij constringere.

6. Regulares ad inrerueniendum orationi quadraginta horarum in Cathedrali non possunt ordinarij constringere, vt per Aldan. *d. tit.*10.*num.6.* qui refert ita decisum à S.Cong. Episcop. in Salernitana de anno 1581.

7. *Si ipsum iudicem non habuerint.*] Episcopus potest procedere contra exemptos tanquam delegatus Sedis Apostol. quando in loco non adest iudex, qui possit exemptorum causas cognoscere, ne delicta maneant impunita, secus quando adest iudex deputatus ad cognoscendas causas exempti, quia tunc Episcopus non cognoscit, ita Gutier. *pract.lib.3. quaest.*10. *sub num.*2. Lotter. *de re benefic.lib.1.quaest.25. num.45. &* 54.

8.*Coram*

8. *Coram locorum ordinariis,* &c.] Locum obtinet quando exemptionis priuilegium eſt loco certo circumſcriptum, itavt extra illum ſic exemptus contrahens, vel delinquens coram loci ordinario conueniri poſſit; non verò quando ſunt exempti, non ratione certi loci, ſed perſonarum, quia vbicunque contraxerint, vel res ſita ſit, vel delictum commiſerint, minimè coram ordinariis conueniri poſſunt, nec illa Innocentij conſtitutione ſunt comprehenſi, vt tenent Couarr. *practic. cap.* 11. *num.* 5. Fr. Emman. *quæſt. regul. tom.* 2. *quæſt.* 63. *artic.* 3. *&* 6. Aldrete *d. p.* 1. *cap.* 8. *num.* 17. Ego ipſe *d. allegat.* 105. *num.* 23. *in princip.* 8. Habet locum quando priuilegium exemptionis eſt loco certo circumſcriptum.

Ordinarij curent vt hoſpitalia quæcunque, etiam exempta, à ſuis adminiſtratoribus fideliter gubernentur.

CAPVT XV.

1. VIde Fr. Emman. *quæſt. regul. tom.* 2. *quæſt.* 63. *art.* 7. *verſ. quinto, & quæſt.* 84. *art.* 2. *& art.* 3. vbi, an hoſpitale poſſit committi per legatum Religioſo, iuxta text. *in Clem. quia contingit, de relig. domib.* Zerol. *in praxi Epiſcop. p.* 1. *verbo hoſpitale num.* 2. Azor. *inſtit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 40. *quæſt.* 10. *verſ. & ſeſſione*, Valaſc. *conſult.* 105. *num.* 23. vbi ait quòd debet intelligi d. Clem. de hoſpitalibus publicis, & erectis auctoritate ordinariorum, & *num.* 28. quòd xenodochia, & hoſpitalia pertinent ad ſolicitudinem Epiſcoporum, & à *num.* 45. quòd Epiſcopus habet iuriſdictionem ſuper hoſpitalibus, & poteſt in illis exercere iura Epiſcopalia, ſi auctoritate illius ſint erecta; Flamin. Pariſ. *de reſign. benef. lib.* 2. *quæſt.* 14. vbi quòd hoſpitalia, quæ dantur clericis in adminiſtrationem, iuxta formam *dicta Clem. quia contingit*, poſſunt reſignari ſimpliciter, & in fauorem, Surd. *de aliment. tit.* 1. *quæſt.* 87. vbi quòd Rector hoſpitalis ſumit alimenta de redditibus eiuſdem, non ſolùm pro ſe inſeruiente, ſed etiam pro tota familia, & *tit.* 4. *quæſt.* 24. *num.* 15. Eraſm. à Cochier *de iuriſd. ordin. in exemptos p.* 1. *q.* 31. *num.* 7. *& p.* 2. *q.* 45. *num.* 77. *& num.* 97. vbi dicit quòd Epiſcopus animaduertit in Rectores hoſpitalium, leproſariorum, eleemoſynarum, aut xenodochiorum, qui negligunt, ſeu non verſantur vt oportet in adminiſtratione, non obſtante quacunque exemptione. 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. De omnibus locis piis Epiſcopo rationem reddendam eſſe ab adminiſtratoribus, ſiue ea ſint publica, ſiue priuata, eccleſiaſtica, vel laicalia, refert deciſum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 18. *lib.* 7. *n.* 78. Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.* 3. *alleg.* 75. *n.* 78. 2. Epiſcopo reddenda eſt ratio de omnibus locis piis, publicis, ſiue priuatis, eccleſiaſticis, vel laicalibus.

3. Rationes adminiſtrationis ordinarium exigere poſſe ab adminiſtratoribus donec coram eodem doctum fuerit de inſtitutione, in qua ſecus cautum ſit, refert deciſum Marta *de iuriſdict. p.* 2. *cap.* 18. *n.* 9. *&* 10. Ego ipſe *d. alleg.* 75. *num.* 58. 3. Adminiſtrationis rationes ordinarius exigere poteſt ab adminiſtratoribus, donec coram eodem doctum fuerit de inſtitutione in qua ſecus cautum ſit.

4. Si quis administrator piorum locorum, videns se constrictum ad reddendam rationem suæ administrationis appellaret, licèt admittatur appellatio, non propter hoc impediri, aut suspendi executionem attestatur resolutum Zerol. *in praxi Episc. p. 1. verbo Hospitale* §. 3. *vers.* 6. quem refero ego ipse *d. allegat.* 75. *num.* 62.

5. Rationes ab administratoribus hospitalium, & piorum locorum pluries repeti posse.

5. Rationes ab administratoribus hospitalium, & piorum locorum pluries repeti posse, præcipuè quando Episcopo constiterit illas dolosè redditas fuisse, vel quando redditio non fuerit finalis, & plena cum restitutione reliquorum, resoluit Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resolut.* 134. *in* 2. *edit.* quem refero ego ipse *d. allegat.* 75. *num.* 63.

6. Rationes exigere nō debet Episcopus, aut Capitulum tempore quo recitantur horæ canonicæ, & diuina celebrantur.

6. Rationes non debet exigere Episcopus, aut Capitulum tempore quo recitantur horæ canonicæ, & diuina celebrantur, referunt decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis num.* 79. *versic. neque.* Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 568.

7. Rationem administrationis operum piorum ad curā Capituli pertinentium, potest solus Episcopus sine coniudicibus exigere, dummodo non procedat ad priuationem.

7. Rationem administrationis operum piorum ad curam Capituli pertinentium, potest Episcopus solus sine coniudicibus exigere, dummodo non procedat ad priuationem, vel aliàs criminaliter in forma iudicij, vt per Aldan. *in compendio canon. resolutionum lib.* 3. *tit.* 3. *num.* 8. vbi refert decisum in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 7.

8. Administrantes bona ad monasteria monialium etiā Regularibus subiectarū pertinentia, an & quando teneantur rationem administrationis reddere Episcopo loci.

8. Circa administrantes bona ad monasteria monialium etiam Regularibus subiectarum pertinentia, an & quomodo teneantur rationem administrationis reddere Episcopo loci, prouisum fuit per nouam constit. Gregor. XV. de exemptorum priuilegiis incip. *Inscrutabili,* sub dat. Nonis Februarij 1622. per hæc verba, *Sed administrantes bona ad eiusmodi monasteria sanctimonialium, vt præfertur, etiam Regularibus subiectarum pertinentia, siue Regulares extiterint, siue seculares quomodolibet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam superioribus Regularibus, singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas reddere teneantur, ad idque iuris remedijs cogi, & compelli queant. Liceátque Episcopo ex rationabili causa superiores Regulares admonere, vt huiusmodi administratores admoneant, iisque superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Episcopus facultatem prædictos administratores amouendi quoties, & quando opus esse iudicauerit.* Hactenus dicta constitutio. Super qua S. Congreg. Eminentissimorum Cardinalium S. Concil. Trident. interpretum censuit Episcopum non teneri causam illam rationabilem significare superioribus Regularibus, sed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Episcoporum, quorum conscientiam S. Congreg. seriò onerauit, ne facultate sibi hac in parte attributa quoquo modo abutantur, eius rei in districto Dei iudicio rationem reddituri, quam quidem declarationem propriam, & originalem præ manibus habui, & postea cum aliis in typographia R. Cameræ Apost. impressam vidi de anno 1623.

SESSIO

SESSIO XIII.

De venerabili Euchariſtiæ ſacramento.

1. VIDE Theologos cum Magiſtro *in 4. diſt.* 8. S. Thom. *à quæſt.* 73. Aldan. & Valent. *de Euchariſtia*, Dionyſ. *de eccleſ. hierarchia*, *cap.* 3. Angles *in floribus theolog. quæſt.* vbi de Euchariſtia, Lancellot. *inſtitut. de Euchariſtia*, Cuch. *in tit. de ſacramento Euchariſtiæ*, Card. Bellarm. *in controuerſ. cathol. lib.* 2. *de Euchariſtia*, Henriq. *in ſumma lib.* 8. *de ſanctiſſ. Euchariſtia*, Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. p.* 2. *lib.* 1. *cap.* 6. Barthol. ab Angelo *in examine confeſſorum dialog.* 4. Gabr. Vazq. *in* 3. *p. D. Thomæ tom.* 3. *quæſt.* 73. *diſp.* 177. *cum ſeqq.* Petr. de Ledeſma *in ſumma p.* 1. *tract. del excellentiſſimo Sacramento del Altar que ſe llama Euchariſtia*, Soar. *tom.* 3. *de Sacrament. diſp.* 39. *cum ſeqq.* Galet. *in margarita caſuum conſcient. verbo Euchariſtia*, Ægid. de Coninck *de Sacrament. & cenſur. tom.* 1. *quæſt.* 73. Galganet. *de iure publico lib.* 3. *tit.* 87. Molfeſ. *in ſumma Theolog. moralis tract.* 3. *cap.* 1. *cum ſeqq.* Bonacina *de Sacrament. diſp.* 4. *quæſt.* 2. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.* 3. *cap.* 4. Filliuc. *in quæſt. moralib. tract.* 4. *de Euchariſtia*, Fagundez *in quinque Eccleſ. præcepta p.* 3. *de ſumenda Euchariſt.* Paul. Laymann *in Theol. moral. lib.* 5. *tract.* 4. *de venerabili ſacram. Euchariſtiæ.* 1. Doctores de venerabili Euchariſtiæ ſacramento agentes.

De reali præſentia Domini noſtri Ieſu Chriſti in ſanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento.

CAPVT I.

1. VIde Soar. *in* 3. *p. tom.* 3. *quæſt.* 75. *art.* 1. *diſp.* 46. per ſex ſectiones, Valent. *tom.* 4. *diſp.* 6. *quæſt.* 3. *puncto* 1. Henriq. *in ſumma lib.* 8. *c.* 20. *à princip.* Balduin. iun. *ſuper opera controuerſ. Bellarmini p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 1. *à princip. & cap.* 2. *verſ. at ſententia communis ſcholarum.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 29. *num.* 9. Ægid. *de ſacrament. & cenſur. tom.* 1. *quæſt.* 78. *num.* 14. Petr. de Ledeſma *in ſumma p.* 1. *de Sacrament.* vbi de Euchariſtia, *cap.* 1. Chamerot. *de Sacrament.* vbi de Euchariſtia, *cap.* 6. *concl.* 1. Bonacina *de Sacrament. diſp.* 4. *quæſt.* 3. *puncto* 5. *num.* 1. 1. Per verba conſecrationis conſtituitur Chriſtus verus Deus, & homo ſub ſpeciebus panis, & vini.

2. *Nec enim hæc inter ſe pugnant,* &c.] Non implicat per diuinam potentiam vnum, & idem corpus eſſe in pluribus locis, non ſolùm ſacramentaliter, verùm etiam localiter, & concedunt ac fuſiſſimè diſputant Philoſophi, & Theologi, præſertim Valent. *d. diſp.* 6. *quæſt.* 5. *puncto* 1. §. 22. Ægid de Coninck *d. tom.* 1. *quæſt.* 75. *art.* 4. *dub.* 3. Angl. *in floribus theologicis*, vbi de Euchariſtia, *quæſt.* 4. *art.* 8. *concl.* 1. Card. Bellarm. *de Euchariſtia lib.* 4. *cap.* 3. 2. Corpus vnum, & idem, per diuinam potentiã poteſt eſſe in pluribus locis.

3. *Poſt*

3. Benedictio illa Christi super panem fuit distincta à consecratione.

3. *Post panis, vinique benedictionem.*] Verùm benedictio illa Christi super panem fuerit distincta à consecratione, affirmant Soar. *de Sacram. disp.* 58. *sect.* 2. & Ægid. de Coninck *d. disp.* 78. *num.* 14.

4. *Quæ verba à sanctissimis Euangelistis commemorata*] Videlicet à Matth. *cap.* 26. *vers.* 26. Marc. *cap.* 14. *vers.* 22 Luc. *cap.* 22. *vers.* 19. & à Ioan. *cap.* 6. *vers.* 25. *&* 1. *ad Corinth. cap.* 11. *vers.* 24. de quibus latè Henriq *in summa lib.* 8 *cap.* 16. Soar. *d. disp* 58. *&* 59. Valent. *d disp.* 6 *quæst.* 1 Chamerot. *de Eucharistia cap.* 7. Bartholom ab Angelo *dialog.* 4. §. 361. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 29. *n.* 26. *cum seqq.* Bonacina *d. disp.* 4. *quæst.* 3. *puncto* 1.

De ratione institutionis huius sanctißimi Sacramenti.

CAPVT II.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Ægid. de Coninck *de Sacrament. quæst.* 78. *num.* 21. Vazq. *in* 3. *p. S. Thomæ tom.* 2. *disp.* 169. *n.* 15. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 29 *à num.* 9. Galganet. *de iure publico lib.* 3. *tit.* 87. *num.* 7. Molfes. *in summa Theologiæ moralis tract.* 3. *cap.* 6. *num.* 6.

2. Eucharistiæ sacramentum quando institutum.

2. *Sacramentum hoc instituit*, &c.] Sanctissimum Eucharistiæ sacramentum institutum fuisse à Christo prima die Azymorum in vltima cœna, ea nocte, qua tradendus erat, patet *Luc.* 22. *Marc.* 14. *& Matth.* 26. Ambros. *lib.* 4. *de Sacram. cap.* 4. *&* 5. *& in lib. de initian. myst. c.* 9. Damascen. *lib.* 4. *cap.* 14. *ad fin.* S. Thom. *in* 4. *dist.* 8. *quæst.* 1. *art.* 3. *& p.* 3. *quæst.* 73. *art.* 3. Henriq. *in summa lib.* 8. *cap.* 2. §. 2. Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 1. Scortia *lib.* 1. *de sacrificio Missæ cap.* 10. Sayr. *de Sacrament. in genere lib.* 2. *cap.* 2. *quæst.* 3. *art.* 1. *vers. de Eucharistia sacramento*, Vazq. *disp.* 177. *&* 205. Valer. Reginald. *d. lib.* 29. *num.* 9. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.* 4. *cap.* 9. *quæst.* 79. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.* 3. *cap.* 4. §. 1. Molfes. *in summa Theologiæ moralis tract.* 3. *cap.* 1. *num.* 10. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta p.* 3. *lib.* 4. *cap.* 2. *à num.* 1. Bonacina *de Sacram. disp.* 4. *quæst.* 1. *puncto* 2. *num.* 2. vbi *num.* 3. cum Sot. Pitig. Angl. & Pesantio tenet potuisse Deum de potentia absoluta ante Christi incarnationem ponere Christum in sacramento Eucharistiæ; cùm enim hoc non implicet, Deus potuisset speciali miraculo creare corpus anima rationali informatum, illúdque verbo diuino vnire, & in solo Eucharistiæ sacramento constituere.

3. *Colere nos sui memoriam præcepit.*] Vide Luc. *cap.* 22. *vers.* 19. *cap. iteratur, de consecrat. dist.* 2 S. Thom. 3. *p. quæst.* 73. *art.* 5. Nugn. *ibid.* Bonacina *d. disp.* 4. *quæst.* 1. *puncto* 2. *num.* 1.

4. Liberat à culpis quotidianis.

4. *Quo liberemur à culpis quotidianis.*] Vide Petr. Ledesma *in summa p.* 1. *de Sacrament.* vbi de Eucharistia, *cap.* 10. *conclus.* 10. Filliuc. *in quæst. moralib. tom.* 1. *tract.* 4. *num.* 155.

5. Præseruat à peccatis mortalibus.

5. *Et à peccatis mortalibus præseruemur.*] Ratio est, quia cùm Eucharistia per modum cibi instituta sit, conferre debet robur ad vitam spiritualem

ſpiritualem, & conſequenter præſeruationem à mortalibus: tum, quia *Ioan.6.* dicitur, *Hic eſt panis de cœlo deſcendens, vt ſi quis ex ipſo manducauerit, non moriatur*; non mori autem eſt præſeruari à mortalibus, quæ mortem animæ inferunt; ita Petr.de Ledeſma *d.cap.10.concl.15.* Viuald. *in candel.aureo*, vbi de Euchariſtia, *cap.11.num.1.* Vazq *tom.3.diſp.205. num.2.* Bartholom.ab Angelo *dialog.4.§.395.& 397.* Bonacina *d.diſp.4. quæſt.4.puncto 1.num.4.* Molfeſ.*in ſumma Theologia moralis, tract.3.cap.8. à num.76.*

6. Vtrùm ſacramentum Euchariſtiæ auferat pœnam temporalem? Vide Soar. *tom.3.diſput.63.ſect.10.& diſput.64.ſect.1.* Valer.Reginald. *d lib.29.num.141.* Barthol.ab Angelo *d.dial.4.§.396.* Bonacin. *d.punct.1. num.9.* 6. An auferat pœnam temporalem.

7. *Pignus præterea id eſſe voluit*, &c.] Vide Vazq.*in 3.p.D.Thom.tom.2. diſp.169.num.13.* Petr.de Ledeſma *d.cap.10.concluſ.6.*

De excellentia ſanctiſſimæ Euchariſtiæ ſuper reliqua ſacramenta.

CAPVT III.

1. VIde Dionyſ. *de eccleſiaſt.hierarchia, cap.3.* Chryſoſt. *homil.60. ad populum, & cap.83. in Matthæum*, Catechiſm.Roman.*de Euchariſtia*, Sot.*in 4.diſt.1.quæſt.4.art.6.* Paul.Fuſc.*de viſitat.lib.1.cap.6.* Soar. *tom.3.diſp.30.ſect.2.* Card.Bellarm.*lib.4.de Euchariſtia cap.19.& 30.* Balduin.iun.*ſuper opera controuerſ.Bellarmini p.2.lib.3.cap.5.* Vazq. *in 3.part. D.Thomæ tom.3.diſput.186.num.5.* Ægidius de Coninck *de Sacrament. & cenſur.quæſt.76.num.2.& quæſt.79.num.35.* Petr.de Ledeſma *in ſumma part.1.* vbi de Euchariſtia, *cap.7.concluſ.1.* Valer. Reginald.*in praxi fori pœnitent.lib.29.num.4.& 5.* Bonacina *de Sacrament.diſput.1.quæſt.1. puncto 2.in fine,* Molfeſ.*in ſumma Theologiæ moralis, tract.3.cap.3.num.30. & cap.5.num.21.* Laymann *in Theologia morali lib.5.tractat.4.cap.1. num.3.* 1. Euchariſtiæ ſacramentum inter omnia excellētiſſimum, maximéque diuinum eſt.

2. *Statim poſt conſecrationem*, &c.] Sub ſpeciebus panis ex vi verborum ponitur Chriſti corpus viuum, informatum anima, & humoribus, ac cæteris partibus, non ſolùm ſpectantibus ad ſubſtantiam, verùm etiam pertinentibus ad ornatum corporis Chriſti, ita S.Tom.*3.p.q.76. art.1.ad 3.* Henriq *in ſumm.lib.8.cap.26.§.1.in commento lit.F.* plures apud Bonacin. *de Sacrament.diſp.4.quæſt.3.puncto 5.num.10.& 11.* vbi *num.16.* cum Angl. & Iacob. de Graff. obſeruat ſub ſpeciebus panis adeſſe ſanguinem Chriſti, non ex vi verborum, ſed concomitanter. 2. Chriſti corpus ſub ſpeciebus panis ex vi verborum ponitur viuum, & informatum anima.

3. *Et ſanguinem ſub vini ſpecie*, &c.] Sub ſpeciebus vini ex vi verborum ponitur tantummodo ſanguis Chriſti. patet, quia ſanguis Chriſti primariò ſignificatur, & in ipſum conuertitur vinū; ergo ſanguis Chriſti exiſtit ſub ſpeciebus vini ex vi verborum; cætera verò, quæ ſunt coniuncta Chriſto, ponuntur ſub ſpeciebus per concomitantiam; ita 3. Sanguis Chriſti tantummodo ponitur ſub ſpeciebus vini ex vi verborum.

 Philiarch.

Philiarch. *de officio Sacerd.p.2.lib.1.cap.20.* Barthol.ab Angelo *dialog.4.* §.245. Ægid.de Coninck *d.quæst.76. art.1. num.5.* Bonacina *d.puncto 5. num.13.* & alij proximè citati.

De Transubstantiatione.

CAPVT IV.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde *cap.panis,de consecr.dist.2.cap.cùm Martha,de celebrat.Missar.* S.Thom.*p.3. q.75. art.2.* vbi Nugn. *diffic.1.& art.4. diffic.1.* Victor.*in summa,* vbi de Eucharistia,*n.66.* Iodoc.Cocc.*in thesauro catholico tom.2.lib.6.art.1.* Henriq.*in sum.lib.8.cap.22.* Soar.*tom.3.disp.58.* Valent. *tom.4.disp.6.q 3.puncto 2.* Viuald.*in candel.aureo,*vbi de Eucharistia,*cap.7. n.20.* Chamerot.*de Sacram.*vbi de Eucharistia,*cap.6.* Vazq.*in 3.p.D.Thomæ q.75.disp.181.* Ægid.de Coninck *de Sacram.& censf.tom.1.q.75.n.49. cum seqq.& à n.171.* Petr.de Ledesma *in sum.p.1.de Sacram.*vbi de Eucharistia,*c.6.concl.1.cum seqq.* Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit.lib.29.à n.34.* Bonacin.*de Sacram disp.4.q.3.puncto 6.§.2.* Molfes. *in sum.Theolog.moral. tract.3.c.5.num.14* Filliuc.*in quæst.moralib.tract.4.num.124.cum seqq.*

2. Consecrationis verbis cum debita intentione à Sacerdotibus prolatis panis, & vinum (vt verbis S.Thom.*opusc.4.*vtar) in corpus, & sanguinem Christi transubstantialiter conuertuntur, & Christus Deus, & homo perfectus, & in tanta quantitate, quanta fuit in Cruce, & est in cœlo, sub modici panis specie taliter continetur, vt manducetur à fidelibus, & minimè laceretur, taliter continentur vt diuidantur species; Christes verò Dominus integer perseueret: quia nec augetur ex augmento, vel pluralitate specierum, nec ex ipsarum paruitate, aut paucitate minuitur. Taliter continetur vt diuisis speciebus sub quauis diuisionis particula totus Christus Dominus integer perseueret. Taliter continetur vt accidentia etiam sine subiecto eodem existant, & absque panis, & vini substantia eundem effectum habeant ac priùs satiando, & inebriando. Taliter continetur, vt fides locum habeat dum visibile inuisibiliter sumitur sub aliena specie occultatum, & sensus à deceptione redduntur immunes, qui de accidentibus iudicant sibi notis. Quid igitur hoc mysterio mirabilius, in quo tot, tantáque adunantur mysteria? quid hoc Sacramento salubrius, quo purgantur peccata, virtutes augentur, & mens omnium spiritualium charismatum abundantia impinguatur? quid hoc conuiuio suauius, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis eius, mens impletur gratia, & futuræ gloriæ nobis pignus datur? O insigne miraculum! O admirabile, & diuinissimum Sacramentum! quæ mens non expaueat? quis intellectus non deficiat? omnis sensus hebescit, omnis ratio euanescit; prorsus Dialecticorum inquisitio absit, hoc sola fides probat, & agnoscit.

De

De cultu, & veneratione huic ſanctiſſimo Sacramento exhibenda.

CAPVT V.

1. VIde repert. Inquiſit. *verbo latria*, Durant. *de ritibus Eccleſiæ lib. 2. cap.* 40. Azeued. *ad l. 2. num.* 14. *tit.* 1. *lib.* 1. *nouæ recop.* Soar. *tom.* 3. *de Sacrament. diſp.* 35. Ægid. de Coninck *de Sacram. & cenſur. quæſt.* 73. *num.* 15. *& quæſt.* 76. *num.* 85. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 29. *num.* 37. *in fin.* Fr. Raph. de la Torre *in* 2. 2. *D. Thomæ tom.* 2. *quæſt.* 99. *art.* 3. *diſp.* 8. *in princip.* Paul. Fuſc. *de viſitat. lib.* 1. *cap.* 5. *num* 8. Molfeſ. *in ſum. Theologiæ moralis tract.* 3. *cap.* 6. *num.* 10. *& tract.* 11. *cap.* 6. *num.* 30. Homobon. de Bonis *de examine eccleſ. p.* 1. *tract.* 4. *cap.* 12. *quæſt.* 113. 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Peculiari quodam, & feſto die*, &c.] Vrbanus IV. *in conſtitut.* 1. *incip. Tranſiturus de hoc mundo ad Patrem*, de anno 1262. decernit vt celebritas feſti corporis Chriſti ſolemniori, & frequentiori apud Chriſtianum populum cultu & veneratione colatur feria quinta proximè ſequenti octauam Pentecoſtes; quam quidem iucundiorem facit publica totius Cleri, & populi ſupplicatio eo die de more fieri ſolita, & peccarorum condonatio, quæ beneficio Pontificis conceditur ſingulis, qui hoc die feſto diuinis officiis interſunt, & habetur *in Clem. ſi Dominum, de reliq. & venerat. Sanctor.* referunt Azor. *inſtit. moral. p.* 2. *lib.* 1. *cap.* 14. Vincent. Filliuc. *in quæſt. moralib. tom.* 1. *tract.* 27. *cap.* 3. *num.* 45. 2. Feſtum corporis Chriſti quando inſtitutum.

3. Officium ſanctiſſimi corporis Chriſti fuit compoſitum à S. Thoma Doctore Angelico iuſſu eiuſdem Vrbani IV. à quo in præmium retulit columnam argenteam, ita ex Naucler. & Genebrard. refert Raguel. *de Miſſa in Eccleſia quæſt.* 109. *num.* 3. 3. Officium corporis Chriſti compoſuit S. Thomas Aquinas.

4. Feſtiuitatem iſtam tempore interdicti apertis Eccleſiarum ianuis celebrari poſſe edixit Martinus V. *conſtitut.* 12. *incip. Ineffabile*, 7. Kal. Iunij 1429. 4. Feſtum corporis Chriſti tempore interdicti apertis Eccleſiarum ianuis celebrari poteſt.

5. Proceſſio ſanctiſſimi corporis Chriſti in eius feſto debet inchoari à Cathedrali, Sell. *in ſelectis canon. cap.* 11. *num.* 2. vbi refert ita deciſum per S. Congr. Rit. in Tuſcanen. 19. Auguſti 1619. Magis enim decet vt ſolemnitas venerabilis Sacramenti celebretur in cathedrali Eccleſia, quàm in alia, ex eáque ſumatur ſanctiſſimum Sacramentum, & in proceſſione per vias publicas circunferatur, & ad eandem Eccleſiam referatur, ſicut teſtatur reſolutum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.* 29. *l.* 1. §. 1. *de confitendo ſemel in anno, numer.* 8. 5. Proceſſio corporis Chriſti in eius feſto debet inchoari à Cathedrali.

De asseruando S. Eucharistiæ sacramento, & ad infirmos deferendo.

CAPVT VI.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde *cap. Presbyter, de consecr. dist.2. cap. sanè, de celebr. Missar. cap.1. de custodia Euchar.* Durand. *in rationali diuinorum officior. lib.1. cap.16. num.10.* Paul. Fusc. *de visitat. lib.1. cap.5. num.9.* Henriq. *in sum. lib.8. cap.28. §.2. lit. H.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censur. quæst.76. num.85. cum seqq.* metipsum *de officio, & potest. parochi, cap.20. ex num.27.*

2. Parochiali in Ecclesia, quamuis pauperi, asseruari debet Eucharistiæ sacramentum.

2. Parochiali in Ecclesia, quantumuis pauperi, asseruari debere sanctissimum Eucharistiæ sacramentum docet Sell. *in selectis Canonic. cap. 11. num. 12.* vbi testatur ita resolutum in Vrbinaten. 22. Martij 1594.

3. Ordinarius non potest concedere licentiam asseruandi sanctissimum sacramentum in Ecclesia non parochiali.

3. Non posse concedi ab ordinario licentiam asseruandi sanctissimum Eucharistiæ sacramentum in Ecclesia non parochiali pro adoratione fidelium, sed requiri Sedis Apostol. facultatem, decisum referunt Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.4. collect. 1216. & in praxi rerum fori ecclesiast. post resolut. 495. in notabil. de materia Episcop. in fine*, Piasec. *dict. cap. 3. num. 3. vers. duo*, Marc. Antonius Genuens. *in praxi Archiepiscop. Neapolitan. cap.110.* Ego ipse *in collect. ad d. c. sanè, num. 7.*

4. Sacrarium vbi & quomodo collocandum.

4. *In sacrario.*] Collocato in Altari maiori, vel saltem, si ibi conseruari non possit, in aliquo Ecclesiæ conspicuo, & nobiliori loco, decenter pro facultatibus loci exornato, & bene clauso, ac clauis ipsius, non relinquatur in Altari, seu alio communi loco, sed penes parochum, vel Capellanum custodiatur. Intus etiam decenter ornari debet, & tenendæ sunt ibi duæ pyxides, in quarum vna conseruetur sanctissimum Sacramentum, in altera deferatur ad infirmos, & pyxides istæ non nisi super Altari viatico, vel super corporali collocentur: ibique olea sacra tenenda non sunt, sed in alio separato decenti loco; ita Fusc. *de visitat. lib.1. cap.5. num. 3.* Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 24. vers. vnde primò*, Aloys. Riccius *in decis. curia Archiepisc. Neapolitan. decis. 23. num.5. p.4.* Ego ipse *in collectan. ad cap. sanè 10. num. 2. & 3. de celebration. Missar. & de officio, & potest. Episcopi, part. 2. allegat. 22. & de officio, & potest. parochi cap. 20. num. 27.*

5. Eucharistiæ sacramentum quomodo ad infirmos deferendum.

5. *Porrò deferri ipsam sacram Eucharistiam ad infirmos, &c.*] Deferendam esse admonet text. *in d. cap. sanè*, habitu decenti, supposito mundo velamine, & cum superpelliceo, lumine præcedente, cum omni reuerentia, & honore, vultu dimisso ante pectus, cum vase argenteo, vel saltem in calice velo serico cooperto, cum pallio honesto, præcedente tintinnabulo, vt cuncti genu flectant, Psalmos,

mos, ſeu orationes inter eundum recitando, ita Paul. Fuſc. *d. cap.* 5. *num.* 10. Cened. *ad Decretal. collect.* 51. *à num.*2. Piaſec. *d. verſ. vnde primò*, aduertens non eſſe deferendum per plateam in qua habitant Iudæi.

6. Onus huiuſmodi deferendi ſanctiſſimum Sacramentum ad infirmos eſſe de pertinentibus ad curam animarum, cenſuit Rot. *deciſ.*340. *num.*1.*p.*1.*recent.* quem refero ego ipſe *in collect.ad d.c. ſanè num.*5. *& de offic.& poteſt.parochi cap.*20. *num.*31.

6. Onus deferendi ſanctiſſimum Sacramentum ad infirmos eſt de pertinentibus ad curam animarum.

7. Et ita deferendum eſt vt illud ſumant, non vt adorent tantùm, ſicut referunt deciſum Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.*29.*l.*1.§.1.*de confitendo ſemel in anno,num.*9. Aloyſ.Ricc. *d. deciſ.*23. *à num.* 7. *p.*4. Ego ipſe *d. cap.* 20. *num.* 44. vbi refero Zerolam, & Zypæum.

7. Euchariſtiæ ſacramentum eſt deferendum ad infirmos vt illud ſumant, non vt adorent.

8. Nec eſt miniſtrandum ſub ſpecie vini ſi infirmus non poſſit deglutire ſub ſpecie panis, vt tradunt Soar. *tom.* 3. *diſp.* 71. *ſect.* 7. Squillante *de obligat. clericor. p.* 2. *num.*76. quos refero *dict. capit.* 20. *numer.*45.

8. Euchariſtiæ ſacramentum non eſt miniſtrandum ſub ſpecie vini ſi infirmus non poſſit deglutire ſub ſpecie panis.

De præparatione, quæ adhibenda eſt vt dignè quis ſacram Euchariſtiam percipiat.

CAPVT VII.

1. VIde Nauarr. *in man. cap.* 2. *num.* 7. *cum ſeqq. & de oratione miſcel.* 39. *num.* 155. *& in cap. fratres, de pœnitent. diſtinct.* 3. *num.*100. Henriq. *in ſum. lib.*8. *cap.* 34. §.3. *lit. P.* Sayr. *de Sacrament. in genere lib.*2. *cap.*47. *quæſt.*3. *art.*2. Ægid. de Coninck *de Sacrament. & cenſur.quæſt.*80. *num.*5. *cum ſeqq.* Vaſq. *in* 3. *p. D.Thomæ tom.*3. *diſp.*208. *à num.*1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.*29. *num.* 98. Fernandez *in examine Theologiæ moral.p.*3.*cap.*4. §.8. Iul. Lauor. *de Iubilæo p.*1.*cap.*5.*num.*8.*cum ſeqq.* Paul. Layman. *in Theologia moral.lib.*5.*tract.*4. *cap.*6. Molfeſ. *in ſum. Theologiæ moralis tract.* 3.*cap.*8.*num.* 59. *cum ſeqq.* Filliuc. *in quæſt.moral.tom.*1.*tract.*4.*num.*210.*cum ſeqq.*metipſum *de officio, & poteſt. parochi, cap.*20.*num.*18.*cum ſeqq.*

1. Doctores de materia cap.agentes.

2. *Magna reuerentia, & ſanctitate.*] Contra reuerentiam huic ſanctiſſimo Sacramento debitam fieret, ac illicitum foret vbi nullum probabile periculum mortis, vel ſuperuenientis diuturnæ phreneſis infirmo imminere videtur, non ieiuno illud miniſtrare, ita ex Zambran. & Paul. Layman. reſoluimus *d.cap.*20. *num.*37. Debet enim ſuſcepturus à media nocte eſſe ieiunus, ieiunio non ſolùm eccleſiaſtico, verùm etiam naturali, *cap. liquidò, de conſec.diſt.*2. *cap.ex parte,de celebr. Miſſar.* vbi dixi *in collect. num.* 3. Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. p.* 1. *lib.*2 *cap* 30.*num.* 13. Menoch. *de arbitr. caſu* 406. Barthol. ab Angelo *dialog.* 4. §.103. *& dialog.* 5. *de Miſſa.* §.198. Azor. *inſtitution. moral.*

2. Ieiuno dandum ſanctiſſimũ Euchariſtiæ ſacramentum.

M 3 p.1.

p. 1. *lib.* 10. *cap.* 30. *quæst.* 2. Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *quæst.* 40. *art.* 13. *conclus.* 1. Bonacin. *de Sacrament. disput.* 4. *quæstion.* 6. *puncto* 2. *num.* 5.

3. Peccatum carnale committens debet per aliquod temporis spatium abstinere sub veniali à communione.

3. Eodem modo peccatum carnale committens, vt fornicationis, vel pollutionis, debet per aliquod temporis spatium, vt per diem, abstinere sub veniali à communione; etiamsi patrati peccati confessionem fecerit, nisi adsit iusta causa communicandi, veluti si sit magnæ solemnitatis festus, aut dies Iubilæi; vel si commodè in sequentem diem differri nequeat, ita Barth. ab Angelo *d. dial.* 4. §. 221. Valer. Reginald. *d. lib.* 29. *num.* 117. Soar. Sot. & alij apud Bonacin. *d. puncto* 2. *num.* 3.

4. *Verba apud Apostolum*, &c.] 1. *ad Corinth. cap.* 10. *vers.* 27. relata *in cap. quid ergo, & in cap. sancta, & in cap. sicut Iudas, & in cap. timorem, de consecr. dist.* 2.

5. *Probet se ipsum homo*, &c.] Vide *cap. quotidie, cap. qui scelerate, cap. panem, de consecrat. dist.* 2. Vasq. *d. tom.* 3. *disp.* 180. *n.* 52. Petr. de Ledesma *in sum p.* 1. *tract. de Eucharist. c.* 10. *concl.* 15. *vers. à esta dubda.*

6. *Vt nullus sibi conscius peccati mortalis*, &c.] Vide Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 10. *cap.* 31. *quæst.* 2. Petr. de Ledesma *d. tract. de Eucharistia cap.* 11. *concl.* 8. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 29. *num* 48. citatos per me *in collect. ad c de homine, num.* 7. *de celebr. Missar.* Layman. *in Theologia morali lib.* 5. *tract.* 4. *cap.* 6. *num.* 4. & 5. plures quos refert Bonacin. *d. quæst.* 6. *puncto* 1. *à num.* 8. vbi *num.* 9. docet hunc cum conscientia peccati mortalis Eucharistiam sumentem grauiùs peccare quo grauius est peccatum, obseruátque cum aliis, quos citat, differentiam inter illum, qui accedit ad Eucharistiam cum conscientia peccati mortalis, & inter eum, qui conscientiam habet peccati venialis, quòd qui habet conscientiam tantùm peccati venialis, non impeditur quin Eucharistiæ fructum recipiat; cùm peccatum veniale, quamuis actualiter committatur, non sit obex ad diuinam gratiam, neque cum ea sit in compatibile.

7. Confessio peccatorum mort. an fieri debeat de iure diuino ante Eucharistiam.

7. An de iue diuino sacra peccatorum mortalium confessio ante Eucharistiam fieri debeat? Affirmant Henriq. *in sum. lib.* 8. *cap.* 45. §. 3. *in commento lit. P. & V.* Azor. *d. cap.* 31. *q.* 2. Cened. *ad Decretal. collect.* 98. *n.* 1. Valent. *tom.* 4. *disp.* 6. *q.* 8. *puncto* 3. *ad* 1. Vasq. *tom.* 3. *disp.* 208. *à n.* 15. Valer. Regin. *d. lib.* 29. *n.* 103. Bonacin. *d. q.* 6. *puncto* 1. *n.* 35.

8. Communicare quando liceat non præmissa confessione peccati mortalis.

8. *Modò non desit illis copia Confessoris*, &c.] Non præmissa confessione peccati mortalis iam commissi communicare licet, si adsit necessitas communicandi, nec adsit copia Confessoris, dummodo præmittatur saltem contritionis actus ne indignè suscipiatur Eucharistia cum peccato mortali. nam actus contritionis est in nostra potestate, posito diuino auxilio, quo Deus nunquam nos deserit, vt docent Barthol. ab Angel. *d. dial.* 4. §. 189. Chamerot. *de Euchar. cap.* 9. *dub.* 7. & *cap.* 10. *dub.* 13. Valer. Regin. *d. lib.* 29. *num.* 99. & 109. Azor. *d. cap.* 31. *quæst.* 3. Cened. *d. collect.* 98. *num.* 1. Vasq. *tom.* 3. *disp.* 208. *à n.* 15. Bonacin. *d. quæst.* 6. *puncto* 1. *num.* 13.

9. Vnde

9. Vnde colligitur eum non poſſe ad Euchariſtiam accedere ſine præmiſſa confeſſione, qui non habet copiam proprij confeſſarij, ſed alterius, cui non conſueuit propria peccata confiteri; hic enim non dicitur eſſe in neceſſitate communicandi ſine confeſſione, cùm habeat copiam alterius confeſſarij approbati, quamuis peccata ſua maiori cum deuotione confeſſario ſoleat confiteri, ita Henriq. *d. lib.* 8. *cap.* 47. Petr. de Ledeſma *d. tract. de Euchariſtia cap.* 11. *verſ. lo quarto*, Valer. Reginald. *d. lib.* 19. *num.* 107. *&* 108. *ad fin.* Azor. *d. cap.* 30. *quæſt.* 8. Bonacina *d. puncto* 1. *n.* 27. vbi *n.* 28. reſoluit eum, qui habet neceſſitatem communicandi, ſed non habet copiam confeſſarij approbati, aut ſi habeat copiam confeſſarij approbati, rationabiliter timet manifeſtandum peccatum in confeſſione expreſſum, poſſe licitè communicare, non præmiſſa confeſſione illius peccati, quod rationabiliter timet manifeſtandum, ſi illud detegat in confeſſione, & *num.* 29. tenet eum, qui habet neceſſitatem communicandi, ſed nòn habet copiam confeſſarij approbati, poſſe licitè commnnicare, non præmiſſa confeſſione, quamuis habeat copiam confeſſoris non approbati, niſi fortè habeat priuilegium eligendi ſibi confeſſarium non approbatum, tunc enim cùm poſſit illum Sacerdotem ex priuilegio eligere, non dicitur eſſe in neceſſitate communicandi ſine præmiſſa confeſſione, & *num.* 30. cum Nugno, Valer. Reginald. Soar. & aliis, ſubdit illam loci diſtantiam inter pœnitentem, & confeſſarium ſufficere, vt pœnitens dicatur non habere copiam confeſſarij, & conſequenter poſſit non præmiſſa confeſſione celebrare, quia ob difficultatem itineris, vel breuitatem temporis, vel ob vrgentia negotia, vel ob periculum ſcandali, ſeu infamiæ, Sacerdos non poteſt hîc & nunc confeſſarium adire ſine magno incommodo; plures alios caſus percurrit Filliuc. *in quæſt. moral. tom.* 1. *tract.* 4. *à num.* 214.

9. Confeſſoris alterius præter proprium habens copiam non poteſt ad Euchariſtiam accedere ſine præmiſſa confeſſione.

10. *Quòd ſi neceſſitate vrgente*, &c.] Sacerdotem, qui vrgente neceſſitate celebrauit, non præmiſſa confeſſione peccati mort. teneri quamprimum confiteri, non ſic ſtatim laicum, qui ſine præmiſſa confeſſione ſuſcepit Euchariſtiam, per hunc text. docent Doctores *infrà* citandi, ex ea ratione, quia Concil. loquitur ſolùm de Presbyteris: argumentum autem à ſimili non habet locum in materia præceptorum à iure poſitiuo emanantium, & ſic non obligat ſuperior per ea, quæ præciperet ſi animaduerteret, ſed per ea, quæ actu præcipit. ita Poſſeuin. *de adminiſtrat. Sacrament. cap.* 5. *num.* 40. Galet. *in margarita caſuum conſcient. verbo Euchariſtia* 3. Nald. *in ſumma verbo Sacerdos n.* 5. Valer. Reginald. *d. lib.* 19. *num.* 110. Laymann *d. tract.* 4. *cap.* 6. *num.* 7. Ego ipſe *de officio & poteſtate parochi cap.* 20. *num.* 39. & plures alij apud Bonacin. *d. puncto* 1. *num.* 37. vbi *num.* 38. reſoluit Sacerdotem, qui ex ſua malitia celebrauit in peccato mortali, non præmiſſa confeſſione, non teneri quamprimum poſt celebrationem confiteri, hic enim non dicitur celebraſſe vrgente neceſſitate, ſed ex malitia; Tridentinum verò loquitur de Sacerdote celebrante ex neceſſitate abſque præmiſſa confeſſione, & *num.* 40. tenet Sacerdotem vrgente neceſſitate communicantem more laicorum

10. Sacerdos, qui vrgente neceſſitate celebrauit nõ præmiſſa confeſſione peccati mort. tenetur quamprimum confiteri.

laicorum absque præmissa mortalium confessione non teneri post communionem ex hoc decreto statim confiteri, quia text. in præsenti loquitur de Sacerdote celebrante, & *num.*40. subdit Sacerdotem celebrantem in necessitate sine præmissa peccatorum mortalium confessione, præciso huius decreti præcepto, non teneri statim iure diuino, sed ecclesiastico quamprimum confiteri post celebrationem.

De vsu huius admirabilis Sacramenti.

CAPVT VIII.

1. Doctores referuntur de materia huius cap. agentes.

1. Vide Syluest. *in summa verbo Eucharistia* 3. *quæst.* 1. Sot. *in* 4. *dist.* 12. *quæst.* 1. *art.* 1. Miranda *de corpore Christi q.*7. Soar. *tom.* 3. *disp.* 69. *sect.* 2. *in* 3. *dicto*, Henriq. *in summa lib.*8. *cap.* 34. Vazq. *in* 3. *part. D. Thoma tom.* 3. *disp.* 212. *à num.* 1. Ægid. de Coninck *de Sacrament. & cens. quæst.* 80. *art.* 1. *& quæst.* 82. *num.* 16. Ludouic. Beia *in responsi. casuum conscient. p.* 4. *casu* 14. *vers. præterea*, Iul. Lauor. *de Iubilæo p.* 1. *cap.* 15. *à num.* 1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 29. *num.* 66. Molfes. *in summa Theolog. moral. tract.* 3. *cap.* 8. *num.* 25. 33. *&* 34.

2. Christus totus continetur in sanctissimo Eucharistiæ sacramento, *supra cap.* 1.

2. CANON I.] Vide Henriq. *in summa lib.*8. *cap.* 20. §. 4. *in princip.* Valent. *tom.* 4. *disp.* 6. *quæst.* 3. Iodoc. Cocc. *in thesauro catholico tom.* 2. *lib.* 6. *art.* 1. Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censur. q.* 75. *art.* 3. Petr. de Ledesma *in summa p.* 1. *de Sacrament.* vbi de Eucharistia, *cap.* 1. *concl.* 5. Fernandez *in examine Theologiæ moral. p.* 3. *cap.* 4. §. 10. *n.* 4. Molfes. *in summa Theologiæ moralis tract.* 3. *cap.* 3. *num.* 19. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept.* 3. *lib.* 5. *cap.* 1. Paul. Laymann *in sua Theologia morali*.

3. Substantia tota panis in corpus, & vini in sanguinem conuertitur in sacrosancto Eucharistiæ sacramento, *suprà c.* 4.

3. CANON II.] Vide Henriq. *d. lib.*8. *cap.* 30. §. 2. *litt. I.* Vazq. *in* 3. *p. S. Thomæ tom.* 3. *disp.* 180. *num.* 180. *& disp.* 194. *num.* 4. Ægid. de Coninck *d. quæst.* 75. *num.* 49. *& num.* 171. *& quæst.* 177. *art.* 1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 29. *num.* 36. Petr. de Ledesma *d. tract. de Eucharistia, cap.* 6. *conclus.* 2. *&* 3. Bonacina *de Sacrament. disput.* 4. *quæst.* 3. *puncto* 6. §. 2. *num.* 1. Molfes. *in summa Theologiæ moralis tract.* 3. *cap.* 5. *num.* 14. *&* 15. Filliuc. *in quæst. moralib. tom.* 1. *tract.* 4. *num.* 147. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept.* 3. *lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 8.

4. Christus totus continetur in sacramento Eucharistiæ sub vnaquaque specie, & sub singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta, *suprà cap.* 4.

4. CANON III.] Vide Henriq. *d. lib.*8. *cap.* 27. §. 4. *litt. K.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censur. quæst.* 74. *num.* 3. *& num.* 191. *& quæst.* 75. *num.* 49. *&* 168. *& quæst.* 76. *num.* 32. Vazq. *tom.* 3. *disp.* 188. *num.* 2. *&* 15. Valer. Reginald. *d. lib.* 29. *num.* 37. Cardinal. Bellarmin. *de Eucharistia lib.* 3. *cap.* 22. Bonacina *de Sacrament. disput.* 4. *quæst.* 3. *puncto* 5. *num.* 2. Filliuc. *in quæst. moralib. tom.* 1. *tract.* 4. *num.* 136. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept.* 1. *lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 9. *& præcepto* 3. *lib.* 3. *cap.* 4. *à num.* 10.

5. Corpus verum, & sanguis Domini est in sacramento Eucharistiæ peracta cõsecratione, vt in hostiis consecratis post communionem reseruatis, *supra cap.* 3.

5. CANON IV.] Vide Henriq. *d. lib.*8. *cap.* 29. *in princip. litt. C.* Ægid. de Coninck *de Sacram. & censur. quæst.* 74. *n.* 53. Fernandez *in examine Theologiæ moral. p.* 3. *cap.* 4. §. 10. *n.* 6. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmini p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 5.

6. CANON

6. CANON V.] Vide Henriq. *d. lib. 8. cap. 26. in princip. lit. B.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. quæſt. 79. num. 53.* Vazq. *d. tom. 3. diſp. 205. n. 2.* Filliuc. *in quæſt. moral. tom. 1. tract. 4. num. 36.*

6. Effectus plures proueniunt ex ſacramento Euchariſtiæ, *ſupr. cap. 2.*

7. CANON VI.] Vide Can. *de locis theolog. lib. 5. cap. 5. col. 144. & lib. 12. cap. 11. col. 441.* Henriq. *d. lib. 8. cap. 32. §. 3. lit. D. & cap. 42. §. 2. litt. H.* Ægid. *de Sacrament. tom. 1. quæſt. 76. num. 86.* Iodoc. Cocc. *in theſauro catholic. lib. 6. art. 7.* Molfeſ. *in ſumma Theologiæ moralis tract. 3. cap. 6. num 8.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ fol. 174. verſo num. 8.* Soar. *tom. 3. de Sacram. diſp. 65.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 29. num. 37. in fine.*

7. Chriſtus vnigenitus Dei filius eſt in ſacramento Euchariſtiæ cultu latriæ etiam externo adorandus, *ſupr. cap. 3.*

8. CANON VII.] Vide Balduin. iun. *ſuper opera controuerſ. Bellarmini p. 2. lib. 3. cap. 5.*

8. Sacram. S. Euchariſtiæ in ſacrario aſſeruare, & ad infirmos deferre licet, *ſupr. cap. 6.*

9. CANON VIII.] Vide Vazq. *in 3. p. D. Thomæ tom. 3. diſp. 212. n. 3.* Sacramentum corporis, & ſanguinis Chriſti ſub ſpeciebus panis, & vini eſt vnicum, integrum, & perfectum ſacramentum, vt multis probat Paul. Laymann *lib. 5. de Sacram. tract. 4. cap. 1. num. 3.*

9. Chriſtus in Euchariſtia exhibitus ſacramentaliter, ac realiter manducatur.

10. CANON IX.] Vide Ægid. de Coninck *de Sacram. q. 80. n. 102. cum ſeqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 29. num. 57. in fine*, Bonacin. *de Sacrament. diſp. 4. quæſt. 7. puncto 2. num. 5.* Molfeſ. *in ſumma Theologiæ moral. tract. 3. cap. 8. num. 26.*

10. Chriſti fideles omnes cum ad annos diſcretionis peruenerint, tenentur ſingulis annis ſaltem in Paſchate ad communicandum, *infr. ſeſſ. 14. de pœnit. cap. 5*

11. In hoc can. ibi, *omnes, & ſingulos Chriſti fideles*, &c. Non tamen perpetuò & abſolutè fatuos, ſed tantùm ſemifatuos, & non continuò amentes, tempore quo habent dilucida interualla, ita Henriq. *d. lib. 8. cap. 42. §. 3.* Bonacin. *de Sacrament. diſput. 4. quæſt. 6. puncto 1. ex num. 4.* Paul. Laymann *in Theologia moral. lib. 5. tract. 4. cap. 4.* Villalob. *in ſumma p. 1. tract. 7. dub. 40. num. 3.* Sanc. *in ſelect. diſp. 26. num. 5. & diſp. 36. num. 9.* Antonin. Diana *reſol. moral. p. 2. tract. de celebrat. Miſſarum, reſol. 79.* quos refero *de officio, & poteſt. parochi, cap. 20. num. 19.*

11. Euchariſtia non eſt danda perpetuò, & abſolutè fatuis, ſed tantùm ſemifatuis, & non continuò amentibus tempore quo habent dilucida interualla.

12. Infirmo deliranti, qui propter febrem incidit in amentiam, ſeu phreneſim, poſſe præberi viaticum, ſi illud tempore vſus rationis expreſsè petiiſſet, & ſigna contritionis, confeſſionis, & communionis oſtendiſſet, etiam multo antea, dummodo non ſit periculum irreuerentiæ, reſolui *d. cap. 20. num. 43.* vbi *num 20 cum ſeqq.* etiam reſolui peccatoribus notoriis, veluti vſurariis publicis, & meretricibus, tribuendam non eſſe Euchariſtiam.

12. Infirmo deliranti an præberi poſſit viaticum.

13. Ibi, *cùm ad annos diſcretionis peruenerint.* Prudentium id parentum, & multo magis Confeſſariorum iudicio æſtimandum, Sor *in 4. diſt. 12. quæſt. 1. art. 9.* Bonacin. *d. diſp. 4. quæſt. 7. puncto 2 à num. 1.* Ego ipſe *d. cap. 20. num. 18.*

13. An ad annos diſcretionis peruenerit quis vt S. Euchariſtiam ſumere poſſit, prudentium id parentum, & multo magis confeſſariorum iudicio æſtimandum.

14. Ibi, *ſaltem in Paſchate.* Hoc eſt, in hebdomada ſancta, vel infra octauam Paſchæ, ſi veta dicunt Quarant. *in ſumma Bullarij, verbo Communio*, vbi refert hac de re declarationem Eugenij IV. Azor. *inſtitut. moral. part. 1. verbo Euchariſtia, §. 7.* Fagundez *in quinque Eccleſiæ præcepta, præcept. 2. lib. 1. cap. 3. per tot. & præcept. 3. lib. 1. cap. 5.* Henriq *in ſumma lib. 8. cap. 5. §. 1. à principio*, vbi refert, quòd in pluribus diœceſibus conſuetudo extendit à principio Quadrageſimæ

14 Communicare quando quis dicatus in Paſchate.

vſque ad decimumquartum diem poſt Paſcha, refero *dicto cap.*20. *num.*14.

15. Regularis Sacerdos non poteſt tempore Paſchali miniſtrare Euchariſtiam ſecularibus, vt adimpleant præceptum eccleſiaſticum annuæ communionis.

15. Sacerdotem Regularem non poſſe tempore Paſchali miniſtrare Euchariſtiam ſecularibus, vt adimpleant præceptum eccleſiaſticum annuæ communionis, reſoluunt Nugn. *tom.*1. *in* 3.*part. quæſt.*83.*art.*4. *concluſ.*5. Soar. *de relig.tom.*4. *tract.*10. *lib.*9. *cap.*3. *num.*8. Portel. *in dub. regularib. tom.* 1. *verbo Sacramentorum adminiſtratio, num.*5. Villalob. *in ſumma p.*1. *tract.*7. *dub.*47. *num.*4. & inclinare in hanc partem videtur Fagundez *in quinque Eccleſiæ præcepta,precept.*3.*lib.*1.*cap.*5.*num.*16.contra Sorb. *in compendio priuileg. verbo Communicare*, Fr.Emman. *quæſt. regular. tom.*1.*quæſt.*56.*art.*3. Ludouic.Beia *reſponſ. caſuum conſcient. part.*4. *caſu* 4. Ioan.de la Cruz *de ſtatu relig.lib.*2.*cap.*5. *dub.*4. *concluſ.*3. exiſtimantes poſſe per priuilegia Nicolai V. Pauli III. Pij IV. & aliorum Pontificum.

16. Religioſi Fratres non poſſunt adminiſtrare populo S. Euchariſtiam die Paſchatis.

16. Fratres Religioſos non poſſe adminiſtrare populo ſanctiſſimam Euchariſtiam die Paſchatis, ſtante quòd in priuilegio Eugenij IV. hoc illis interdicitur expreſsè pro illa die, reſoluunt Nauarr. *in man.cap.*21.*num.*52.Henriq.*d lib.*8.*cap.*55.§.1.Azor.*inſtit.moral.p.*1.*lib.*7. *cap.*41.*quæſt.*7.Ego ipſe *de officio,& poteſt.parochi cap.*20.*num.*10.vbi refero ita deciſum in S.Congreg.Conc.ſub die 2.Martij 1619.

17. Contra compendium priuilegiorum Societatis IESV *verbo Euchariſtia* §.2. Emman.Sà *in aphoriſmis verbo Euchariſtia num.*10. Ludouic.Miranda *in manuali Prælator.tom.*1. *quæſt.*42. *art.*2. *concluſ.*2. Fr.Emman.*quæſt.regul.tom.*1.*quæſt.*56.*art.*3. Ægid.de Coninck *quæſt.*82.*art.*3. *num.*31. Ioan. à Cruce *de ſtatu relig. lib.*3. *cap.* 5. *dub.* 4. *concluſ.* 2. Soar. *tom.*4. *de relig. tract.*10. *lib.*9. *cap.*3. *num.*7. Tamburin. *de iure Abbatum tom.*2. *diſp.*5. *quæſt.*3. *num.*3. Fagundez *in quinque Eccleſiæ præcepta, precept.*3.*lib.*3. *cap.*2. *num.*18. Hieron. Roderic. *in compendio quæſt.regul.reſolut.*127. *num.* 5. & alios exiſtimantes religioſos ſine parochi licentia poſſe ipſo die Reſurrectionis Dominicæ ſacram Euchariſtiam miniſtrare parochianis,iis videlicet, qui exiſtimantur parochiæ ſatisfeciſſe, vel poſtea ſatisfacturi.

18 Sacerdoti non celebrãti licet ſe ipſum communicare.

18. CANON X.] Vide Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.*15. §.7.*num.*9. quem refero *de officio,& poteſt.parochi cap.*20.*num.*14.

19. Confeſſio ſacramentalis neceſſariò præmittenda à peccatore ante ſumptionem S. Euchariſtiæ habita copia confeſſoris, *ſup.c.*7.

19. CANON XI.] Vide Sot.*in* 4.*diſt.*12. *quæſt.*5. *art.*4. *col.*14. Can. *de locis theolog.lib.*3.*col.*189. *ad fin.cum ſeqq.* Ægid.de Coninck *de Sacram. tom.*1.*q.*80.*n.*5.*cum ſeqq.* Azor.*inſtit.moral.p.*1.*lib.*10.*cap.*31.*quæſt*... Soar. *tom.*3.*de Sacrament.diſp.*66 *ſect.*3.*verſ.ſed quæres*,Valer.Reginald.*in praxi fori pœnitent. lib.*20. *n.*53. Fernandez *in examine Theologiæ moralis part.*3. *cap.*4.§.8.Filliuc.*in quæſt.moralib.tom.*1.*tract.*4.*num.*210.Molfeſ.*in ſumma Theologiæ moralis tract.*3.*cap.*10.*num.*25.

DE

DE REFORMATIONE.

De officio Prælatorum in ſubditorum correctione.

CAPVT I.

1. VIDE Paul. Fuſc. *de viſitat. lib. 2. cap. 26. num. 29. in fine*, Sbroz. *de officio vicarij lib. 3. quæſt.* 1. Fr. Emman. *quæſt. regul. tom. 1. quæſt. 40. art.* 1. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. deciſ.* 503. *in* 1. *edit.* aliàs *reſol.* 404. *in* 2. *edit.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 6. de viſitat. num.* 63. vbi refert deciſum poſt definitiuam ſententiam in cauſis correctionis, & viſitationis appellari poſſe, ita tamen vt appellatio non ſuſpendat executionem, niſi grauamen per definitiuam ſententiam reparari, vel ab ipſa definitiua appellari non poſſit. 1. Doctores referuntur de materia huius cap. agentes.

2. *Vt ſe paſtores, non percuſſores eſſe meminerint.*] Vide S. Anton. *in ſum. p. 3. tit. 20. cap.* 5. §. 3. Corne. *conſ.* 296. *circa princ. vol.* 4. Fuſc. *de viſitat. lib. 1. cap. 3. num.* 19. metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi p. 1. tit. 2. gloſ.* 12. Epiſcopi ſumma attentione perpendant textum *in præſenti, & infrà ſeſſ. 24. de reformation. cap. 3. & ſeſſ. 25. etiam de reformation. cap.* 1. 2. Epiſcopi ſe paſtores, non percuſſores eſſe meminerint.

3. *Cùm igitur rei criminum*, &c.] In criminalibus cauſis quando procedi ad vlteriora poſſit, non obſtantibus appellationibus, & inhibitionibus, declarauit ſanctæ mem. Pius V. *in ſua conſtit.* 180. *incip. Cùm ſicut*, quæ eſt reformatoria conſtitutionum Pij IV. & aliorum ſummorum Pontif. ſic diſtinguendo: Aut reus confeſſus eſt, & tunc licitum erit iudici à quo, non obſtantibus appellationibus, & inhibitionibus, abſque pœnarum incurſu ad vlteriorem executionem pro pœnæ in ſententia irrogatæ executione procedere. Si verò non ſit confeſſus, tunc poterunt admitti, & recipi omnes, & ſingulæ appellationes, ac quæcunque deſuper pro tempore præſentatæ, & præſentandæ commiſſiones, & illarum vigore inhibitiones, citationes, & monitoria decerni, præſtita tamen priùs cautione idonea per partem, ſeu partes appellantes non confeſſos in forma depoſiti pro pœna in qua condemnatus extitit, & ſeu reſpectiuè de ſe conſtituendo in carcere, & ibidem manendo in quacunque parte iudicij, & quatenus pars eſſet diues, facto priùs actuali depoſito arbitrio iudicis ad quem. Quod quidem hodie in praxi obſeruatur, inoleuit enim ſtylus Signaturæ iuſtitiæ, vt quandocunque contingit committi cauſam appellationis in criminalibus, ſemper apponatur clauſula, *parito ſententia*, vel *ſeruato exilio*, & forma Motus proprij Pij IV. & Pij V. ita Maſſobr. *de Synodo diœceſana cap. 4. dub. 21. ſecundùm Roman. impreſſionem.* 3. In criminalibus cauſis quando procedi poſſit ad vlteriora, non obſtantibus appellationibus, & inhibitionibus.

4. *Iudicis proceſſum impediant.*] An Epiſcopus viſitans teneatur dare tranſumptum ſi repererit aliquod delictum carceratione, vel caſtiga- 4. Epiſcopus viſitans tenetur dare tranſumptum ſi repererit

N 2 tione

aliquod delictũ carcerationc, vel castigatione dignum.

tione dignum? Affirmatiuè decisum fuisse refert Armendar. *in addit. ad recop.legum Nauarræ lib.1.tit.6.de visitat num.61.*

5. Appellatio non datur à visitatione facta ab Episcopo, præsertim à correctione morum.

5. *In causis visitationis*, &c.] A visitatione facta ab Episcopo, præsertim à correctione morum, non dari appellationem, per text. *in præsenti, & cap. 10. sess. 24. de reformat.* resoluunt Lancellot. *de attentat. & innou. appellat. pend. limit. 18. in princ. num.6.* Ruginel. *de appellation. §.2. cap.3. num.46.* Marches. *de commission. p.1.de commiss. appellat. extra Roman.cur.cap.6.num.78. in 2.edit.* quos refert Aloys.Ricc *in praxi aurea resol.7. num.1.* vbi *numeris seqq.* multa tradit de intellectu huius text.Nauar. *in rub.de iudic. notab.9. num.83. & cons.1.de appellat.* Thom. Valasc. *alleg. iuris tom.1. alleg.70. num.4.* Mar. Anton. *var. resolut. lib.1. resol.95. num.11. & resol.110. num.14.* Si tamen Episcopus procedat in exemptos, seu alios priuilegiatos contra eorum priuilegia, dari appellationem existimauit Marchesan. *d. cap.6. num.78.* vbi enim apparuerit de exemptione, seu priuilegio, illa gesta reuocantur, Lancellot. *de attentat.p.2.cap.12.limit.18.num.2.& seq.*

6. Appellatio ad effectum suspensiuum non datur a mandato de residendo in visitatione edito.

6. A mandato de residendo in visitatione edito non dari appellationem ad effectum suspensiuum, sed ad effectum deuolutiuum tantùm, decisum refert Armendar. *in addit. ad recop.legum Nauarræ lib.1. tit.6.l.5.§.2. num.2.*

7. Appellatio ad effectum suspensiuum non admittitur à visitatione Ecclesiæ cathedralis.

7. Appellationem ad effectum suspensiuum non admitti à visitatione Ecclesiæ cathedralis, & personarum ipsius ab Episcopo facienda, nec ideo illam appellatione suspendi posse, tenet Aldan. *in compendio canon. resol. lib.1. tit. 4. num. 8.* vbi refert decisum in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 6. subdens *ibidem in resp.* 17. fuisse resolutum appellationis cuiuscunque prætextu non posse impediri, seu retardari diœcesanæ Synodi celebrationem.

8. Non extenditur ad causas criminales, quæ tractantur apud iudices inferiores, aut delegatos Papæ, vel Episcopi.

8. *Necnon in criminalibus ab Episcopo*, &c.] Ergo non à iudicibus inferioribus, aut delegatis Papæ, vel Episcopi, ita post Nauar. tradit Fr. Emman. *in sum.tom.3. cap.20. num.1.* quem refert Hieron. Roderic. *in compendio quæst.regul.resol.10.num.10.*

9. Appellari an possit quando grauamen illatum per interlocutoriam, non potest tolli per appellationem à definitiua.

9. *Ab interlocutoria, vel ab alio quocunque grauamine*, &c.] An appellari possit quando grauamen illatum per interlocutoriam non potest tolli per appellationem à definitiua? Vide Soar. de Pace *in pract. tom.2. p.5. cap. vnic. num.3.* Quarant. *in sum.Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, auctor.18. vers. primò quæro*, Nauar. *cons.2.de appellat.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.105. in 1.edit.* aliàs *resol.405.n.1.in 2. edit.* Piasec. *in praxi Episcop.p.2.c.4.n.98.*

10. Carcerationis indebitæ grauamen per appellationem à definitiua reparari non potest.

10. Carcerationis indebitæ grauamen per appellationem à definitiua reparari non potest, ac proinde ab eo valet appellari, & ordinarius tenetur huic appellationi deferre, & processum transferre ad iudicem appellationis, interim tamen reo manente in carceribus, donec iudex appellationis causa cognita aliud iusserit, ita referunt decisum Piasec. *d. cap. 4. num. 100.* Quaranta *d.verbo Archiepiscopi auctoritas, num.20.in addit.lit.B.*

11. Appellatio interposita super con-

11. Appellationem interpositam super condemnatione ad triremes habere

habere effectum suspensiuum, resoluit Aldan. *d. tit.* 9. *num.* 9. vbi dicit ita fuisse resolutum à S. Congreg. Episcop. & Regular. in Auersana 22. Ianuarij 1591. demnatione ad triremes habet effectũ suspensiuum.

12. Appellationem à priuatione beneficij habere effectum suspensiuum, tenet Aldan. *d. tit.* 4. *n.* 10. vbi asserit sic fuisse decisum in S. Cong. Episcop. & Regul. in Mileuitana 1. Iunij 1604. 12. Appellatio à priuatione beneficij habet effectum suspensiuum.

13. Hac de re extat optimum decretum omnino videndum, quod referunt Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori eccles. resol.* 404. *in* 2. *edit.* Prosper de Augustino *in addit. ad Quarant. d. verbo Archiepiscopi auctoritas, auctor.* 18. *vers. octauo*, Piasec. *d. p.* 2. *cap.* 4. *num.* 101. Hieron. Roderic. *in compendio quaest. regular. resolut.* 10. *num.* 33. *cum seqq.* tenoris sequentis, videlicet:

14. *Ad tollendas ambiguitates, & controuersias iurisdictionales, quae inter appellationum, & prioris instantiae iudices non sine partium dispendio, cursusque iustitiae impedimento, & saepe cum scandalo oriuntur, S. Congr. causis Episcoporum praeposita facta priùs relatione S. D. N. Vrbano VIII. ac de Sanctitatis suae mandato viuae vocis oraculo desuper habito in hunc qui sequitur modum ab omnibus, ad quos spectat, in posterum fieri ac seruari debere mandauit, & mandat.* 14. Decretum S. Congregationis negotiis Episcoporum praepositae.

15. *Metropolitani, Archiepiscopi, Primates, aut Patriarchae in Suffraganeos, eorúmve subditos non iudicent, nisi in casibus à iure expressis.* 15. Metropolitani in suffraganeos eorumve subditos non iudicant nisi in casibus iure expressis.

16. *Item nec alij superiores etiam Nuncij, vel Legati de latere specificam facultatem maiorem non habentes causas in curiis ordinariorum, vel aliorum inferiorum iudicum pendentes, ad se non auocent, nisi per viam legitimae appellationis ad ipsorum tribunalia deferantur, túncque appellantes ab inferiorum iurisdictionibus quoad alias causas eximere non possint.* 16. Metropolitani, & alij superiores causas in curiis ordinariorum pendentes non auocant.

17. *Appellationes nunquam recipiantur, nisi per publica documenta, quae realiter exhibeantur, priùs constiterit appellationem à sententia definitiua, aut à grauamine, quod per definitiuam sententiam reparari non possit in casibus à iure non prohibitis, per legitimam personam, & intra debita tempora fuisse interpositam ac prosequutam.* 17. Appellationes quando recipiendae.

18. *Nedum causarum, quae coram inferioribus iudicibus pendent ante definitiuam sententiam, vel vim definitiuae habentem, de grauamine illato superiores cognoscere valeant, licèt citra praeiudicium cursus causarum se id facere contestentur. Nec ad hunc effectum liceat eis inhibere, aut simpliciter mandare, vt ipsis copia processus transmittatur, etiam expensis appellantis.* 18. Superiores cognoscere non valent causas, quae coram inferioribus pendent ante definitiuam sẽtentiam, vel vim definitiuae habentem.

19. *Inhibitiones post appellationem sicut praemittitur receptam non concedantur, nisi cum inscriptione tenoris sententiae, aut decreti definitiui, aut vim definitiuae habentis, vel damnum per diffinitiuam irreparabile continentis, aliàs inhibitiones, & processus, & inde sequuta quaecunque sint ipso iure nulla, eisque impune non parere liceat.* 19. Inhibitiones post appellationem quãdo concedendae.

20. *Si appellans asserat sententiae, aut appellationis exemplum, culpa iudicis à quo, vel actuarij habere non posse, non ideo recipienda erit appellatio, aut aliqua inhibitio concedenda, sed eis tantum, ad quos pertinet, iniungi poterit vt soluta condigna mercede actorum exemplum authenticum appellanti intra* 20. Appellatio recipienda non erit quãuis appellans asserat sententiae, aut appellationis exemplum culpa iudicis a quo, vel actuarij habere non posse.

breuem aliquem competentem terminum tradatur. Caueat tamen iudex à quo, nisi verè appellatum fuerit in causa appellabili interim aliquid in praeiudicium appellantis attentet, etsi per actum publicum, aut per testium depositiones constiterit acta denegari appellanti, tunc mandato tradendi acta possit iudex appellationes adiicere, ne interim aliquid noui contra appellantem intentetur.

21. Appellationes à Metropolitanis non recipiuntur ab executione decreti Concilij Trid. aut visitationis Apost.

21. *Ab executione decreti S.Concilij Trid. aut visitationis Apost. appellationes à Metropolitanis non recipiantur, nec, si Episcopi virtute eiusdem S.Concilij procedunt vt Sedis Apost. delegati in causis, quæ sub eorum iurisdictione ordinaria non comprehenduntur, salua tamen in hoc casu Legatorum, & Nunciorum Apostol. auctoritate.*

22. Appellationes ad effectũ deuolutiuum tantùm admittuntur in causis visitationis ordinariorum, aut correctionis morum.

22. *In causis verò visitationis ordinariorum, aut correctionis morum quoad effectum deuolutiuum tantùm admittuntur, nisi de grauamine per definitiuam irreparabili agatur, vel cùm visitator citata parte, & adhibita causæ cognitione iudicialiter procedit, tunc enim appellationi locus erit quoad effectum suspensiuum.*

23. Appellatio non admittitur à grauamine, quod per definitiuam reparari nequit, nisi visis actis.

23. *Cùm à grauamine, quod per definitiuam reparari nequit, vt indebita carcerationis, vel tortura, aut excommunicationis etiam comminata, appellatur, nonnisi visis actis, ex quibus euidenter appareat de grauamine, appellatio admittatur, aut inhibitio, vel prouisio aliqua concedatur.*

24. Causa appellationis dum pendet, appellans in eodem quo reperitur carcere quanto tempore permanebit.

24. *Causa appellationis dum pendet, appellans in eodem, quo reperitur, carcere permanebit, quoad index, ad quem appellatum est, visis actis, ea causa cognita aliter decreuerit, & tunc si à iudicis ad quem decreto vim definitiua habente fuerit appellatum, nihil mandare, aut pro sui decreti executione attentare poterit, donec per iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum.*

25. Acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogatur, nisi, &c.

25. *Acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogatur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa, & suspicio incidat, quæ iudicialiter obiiciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad ordinarium, vt in suo archiuio conseruentur.*

26. Censura ecclesiastica in appellante prolata quando relaxari possit per iudicem appellationis.

26. *Censura ecclesiastica in appellante prolata relaxari, aut nulla declarari per iudicem appellationis non potest, nisi auditis partibus, & causa cognita, túncque si constiterit eam iustam esse, ad iudicem, qui excommunicauit, appellans remittendus est, vt ab ipso iuxta sacros canones beneficium absolutionis, si humiliter petierit, debitámque emendationem praestiterit, obtineat. Si verò iniustam esse clarè appareat, superior absolutionem impendat; si dubitetur, honestius est vt ad excommunicatorem intra breuem aliquem terminum eidem praefigendum absoluendus remittatur, licèt etiam superior hoc casu id ipsum per se praestare iure possit.*

27. Absolutio ad cautelam quomodo danda.

27. *Absolutio ad cautelam nonnisi parte citata, & visis actis cùm dubitatur de nullitate excommunicationis ab homine prolata, vel à iure si concurrat dubium facti, vel probabile dubium iuris, concedenda erit, túncque ad tempus breue cum reincidentia, & praestita per excommunicatum cautione de stando iuri, & parendo mandatis Ecclesiæ tantùm, etsi iuxta formam à iure praescriptam apparebit quem ob manifestam iniuriam excommunicatum fuisse, debitam etiam satisfactionem praestare, & si ob contumaciam manifestam*

festam expensas pariter satisfacere, & cauere de iudicio sisti coram excommunicatore quis tenebitur priusquam ad cautelam absoluatur.

28. *A sententia definitiua contra verum contumacem prolata appellatio non recipiatur, nec inhibitio, aut alia quauis prouisio quandiu appellans in huiusmodi vera contumacia præstiterit, concedatur.* 28. Appellatio non recipitur à sententia definitiua contra verum contumacem prolata.

Hactenus S. Congregatio.

29. *Nec Episcopus, seu vicarius*, &c.] Archiepiscopum non debere se ingerere in prima instantia causarum, quæ agitantur coram eius suffraganeo, cui inhibendum non est, nec ille tenetur deferre appellationi, nisi in casibus Bullæ Gregorij XIII. quæ est 24. in Bullario, referunt decisum Zerol. *in praxi Episcop. verbo appellatio, vers. ad decimum*, Hieron. Roderic. *d. resol.* 10. *num.* 21. 29. Archiepiscopus non debet se ingerere in prima instantia causarum, quæ agitantur coram eius suffraganeo.

30. Metropolitanum non posse cognoscere etiam citra præiudicium cursus causæ coram Episcopo, neque ad eum effectum etiam absque vlla inhibitione posse simpliciter mandare vt sibi transmittatur copia processus expensis appellantis extra casus à Concilio concessos appellandi, referunt decisum Quarant. *d. auctor.* 18. *vers. primò quæro*, Hieron. Roderic. *d. resol.* 10. *num.* 22. 30. Metropolitanus non potest cognoscere in prima instantia etiam citra præiudicium cursus causæ coram Episcopo.

In criminibus appellationis causa à sententia Episcopi quando Metropolitano, & quando vni ex vicinioribus sit committenda, eorúmve vicarijs, & non inferioribus.

CAPVT II.

1. HVnc text. allegat, & illius summam refert Sbroz *de officio vicarij lib.* 3. *quæst.* 3. vbi *quæst.* 5. resoluit posse vicarium Patriarchæ, Archiepiscopi, vel Episcopi cognoscere causas appellationum, quas deuoluunt ad ipsos.

2. *Metropolitano, seu illius etiam vicario.*] Legatos, seu Nuncios Apost. non posse committere istas causas suis Auditoribus vt illas videant tanquam iudices delegati, resoluit Aldan. *in compendio canonic. resolut. lib.* 5. *tit.* 8. *num.* 10. vbi ait sic fuisse resolutum 6. Octobris 1588. & subdit sub die 24. Maij 1590. fuisse decisum sententias latas ab Auditoribus Nunciorum Sanctissimi in causis appellationum in criminali, nullas esse, nec propter vtilitatem publicam & communem partium errorem sustineri. 2. Legati, seu Nuncij non possunt committere causas criminales suis Auditoribus.

3. *Vni ex vicinioribus Episcopis.*] A decretis, & sententiis ordinarij, qui etiam tanquam Sedis Apost. delegatus ex decreto Concilij procesfit, appellandum esse ad Metropolitanum, non autem ad Sedem Apostol. tenet Aldan. *vbi suprà.* 3. Appellandum est ad Metropolitanum à sententiis ordinarij in causa criminali procedentis ex decreto Concil. etiam tanquam Sedis Apostol. delegatus.

4. In causis verò criminalibus, vel beneficialibus specialiter commissis vicario, appellari ab eo ad Episcopum cùm dicatur ordinarius, resoluunt 4. Appellandum est à vicario ad Episcopū

in causis criminalibus, vel beneficialibus specialiter commissis vicario.

resoluunt glos.*verbo officialem*, *in cap.* 2. *de officio vicarij lib.* 6. & *ibi* Lap. *num.*12. Anch.*num.*2. Domin.*num.*9. Franch.*num.*4 *in fine*, August. Beroi. *in rub. de offic. deleg. num.* 2. *&* 26. *& consil.* 22. *num.* 12. *vol.* 1. Felin. *d. rub. de officio delegat. num.* 4. *& in cap. licet num.* 1. *cum seqq. de officio ordinarij*, Rot. *decis.* 7. *de officio vicarij*. aliàs 371. *in nouis*, Marant. *de ordine iudic. part.* 4. *dist.* 5. *in princip. num.* 16. Anton. Cuch. *lib.* 2. *instit. maior. tit.* 8. *de vicar. num.* 112. *cum seqq.* Sbroz *de officio vicarij lib.* 2. *quaest.* 55. *num.* 35. *cum seqq.* Sanch. *de matrimon. lib.* 3. *disp.* 29. *num.* 6. Iacob. de Laurent. *in tract. de iudice suspecto, cap.* 4. *num.* 12. Nicol. Garc. *de beneficijs p.* 5. *cap.* 8. *num.* 40.

Acta primae instantiae intra triginta dies dentur gratis reo appellanti.

CAPVT III.

1. Doctores referuntur de materia huius cap. agentes.

1. Vide Sbroz *de officio vicarij lib.* 3. *quaest.* 9. vbi de intellectu, Soar. de Paca *in pract. tom.* 2. *p.* 5. *cap. vnic. num.* 14. Mendez de Castro *in praxi Lusitana lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 14. Nouar. *in singul. iuris canon. sing.* 7.

2. Intellectus huius decreti.

2. Intelligendum esse hunc text. de persona iudicis, qui in criminali causa sententiam tulit, à qua appellatum fuit, vt scilicet quantum in se erit acta ipsa postulanti exhibeat gratis, itaut nullam mercedem sibi eo nomine accipiat: at verò *cap.* 20. *sess.* 24. *de reform.* intelligendum esse de persona Notarij, qui ipsam actorum copiam tenebitur exhibere appellanti congrua mercede accepta, resoluunt Sbroz. *d. loco*, Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.* 5. *tit.* 8. *num.* 30. vbi refert ita decisum sub die 27. Septembris 1627.

3. Appellans in causis criminalibus tenetur intra sex menses causam prosequi, & expeditionem reportare.

3. *Acta primae instantiae omnino producat.*] In causis criminalibus, qui pecuniariam passus fuerit sententiam, si casus sit appellabilis, vt *supra ad cap.* 1. dictum est, tenebitur appellans infra sex menses à die ipsius interpositae appellationis computandos ita coram iudice appellationis causam suam prosequi, vt etiam expeditionem reportet, quibus elapsis, & expeditione coram iudice à quo non reproducta, tenetur idem iudex à quo ad quancunque fisci instantiam, etiamsi acta fuerint transportata, sententiam ipsam debitae executioni omni mora postposita demandare, vt statuit sanctae mem. Pius V. *in sua constit.* 143. *incip. Licet*, refert Massobt. *de diaecesana Synodo cap.* 4. *dub.* 21. secundùm Romanam impress.

Quando

Quando certus Epiſcoporum numerus à iure requiſitus non poteſt aſsiſtere Epiſcopo deponenti ac degradanti clericum, aſsiſtant totidem Abbates certi eiuſdem diæceſis, quibus aſsiſtere non valentibus aſsiſtant perſonæ alioquin in dignitate conſtitutæ.

CAPVT IV.

1. DE materia huius text. vide Locat. *in opere ind. verbo degradatio,* Conrad.Brun. *de heret.lib.4.cap.13.* Simanch. *de cathol.inſtitut. tit.46.num.69.* Ioan.Roj. *in ſingularibus fidei,ſing.48.* Bernard. & Salzed. *in pract.cap.143.in nouiſſ.edit.* Henriq.*in ſumma lib.13.c.55* §.2. Menoch. *de arbitr. caſu* 415. Sbroz *de officio vicarij lib.2. queſt.157.* Cened. *ad Decretal.collect.65.num.3.* Zerol. *in praxi Epiſcop.verbo degradatio*, Piaſec.*in ſimili praxi p.2.cap.4.num.93.in fine,& num.94.* Farin.*in praxi crimin.p.1. queſt.8.num.72.* Franc.Leo *in theſauro fori eccleſ.p.1.cap.4.à num.47.* Mar. Alter. *de cenſur. tom.2. diſp.2. cap.1. verſ. degradatio*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.32.tract.2.num.52.* Carol.de Graſſis *de effectibus cleric. effectu 1.à num.814.* Monet.*de diſtribut.quotidian.queſt.17.à num.1.* Bellet. *diſquiſit.clerical.p.1.tit.de fauore clericorum perſonali §.10.à num.3.* Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.2.cap.14.* §.1. Scip.de Rubeis, & Gauant.*in aphoriſmis Epiſcop.verbo degradatio*, Illuſtriſſ.D.Roder.à Cunha *in tract.de confeſſoribus ſolicitantibus mulieres in confeſſione q.24.* metipſum *de officio,& poteſt.Epiſcopi p.3.alleg.110.* 1. Doctores de materia huius cap agentes.

2. *Vt ob eorum atrocitatem*, &c.] Crimina,quæ iure communi attento merentur realem degradationem, & curiæ ſeculari traditionem, tria principaliora numerantur,videlicet hæreſis, falſi in litteris Apoſt. commiſſi, & conſpirationis contra proprium Epiſcopum, de quibus omnibus egi *d.alleg.110.num.11.* his addendum duxi plura alia Summorum Pontific. conſtitutionibus expreſsè cauta, crimen ſcilicet nefandum, *ibid. num.19.* crimen abortus animati, etiam *ibid.num.20.* crimen ſolicitantium mulieres in confeſſione, ſi delicti grauitas petat, *ibi num. 20.* & non ordinatorum celebrantium, vel ſacramentalem confeſſionem audientium, etiam *ibi num.18.* ac incorrigibilium, qui tranſierint in profundum omnium malorum, ac commiſerint aliquod immanum,& horrendum delictum,*ibid.quoque num.13.* 2. Degradationem realem, & curiæ ſeculari traditionem quæ crimina mereantur.

3. *Certus Epiſcoporum numerus requiritur.*] Videlicet duodecim Epiſcoporum, ſi degradetur Epiſcopus, ſex ſi degradetur Preſbyter, tres ſi Diaconus, vel Subdiaconus degradentur, vt *in cap.ſi quis tumidus, & in cap.felix 15.queſt.7.* ita Salzed.ad Bernard.*in pract.cap.143.verſ.non tamen, in fine*, Piaſec.*d.p.2.cap.4.num 93.in fine,* Mar.Alter.*d.diſp.2.cap.7.à princ.* Bellet.*d.§.10.num.7.* Ego ipſe *d.alleg.110.num.22.* 3. Epiſcoporum numerus qui requiratur in degradationibus.

4. *Epiſcopum per ſe, ſeu illius vicarium*, &c.] Poſſe proprij Epiſcopi vicarium generalem contra clericum in ſacris etiam preſbyteratus 4. Vicarius generalis proprij Epiſcopi poteſt ad verbalem

O ordine

Presbyteri depositionem procedere, ad actualem verò solus proprius Episcopus.

ordine insignitum ad illius condemnationem, & verbalem depositionem procedere, ad actualem verò solum Episcopum proprium per se ipsum, resoluunt Henriq. *in summa lib.*13.*c.*43.§.5. Soar. *de censur. disp.*30. *sect.*1.*num.*19. Auila *eod. tract. p.*3.*disp.*5. *dub.*1.*concl.*3. Sayr. *in simili tract. lib.*5.*cap.*20.*num.*18. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.*1.*cap.*4.*n.*47.& 48. Aldrete *de religiosa disciplina tuenda lib.*1. *cap.*3. *num.*18. Piasec. *d. cap.*4. *num.*93. *in fine*, Bellet. *d.*§.10.*num.*7. Seraphin. de Freitas *ad tract. Illustriss. D. mei Roderici à Cunha de confessarijs solicitantibus mulieres in confessione, quæst.*24 *num.*107. Ego ipse *d. alleg.*110.*num.*7.

5. Episcopus electus, & confirmatus ante consecrationem non potest actualiter clericum degradare.

5. Episcopum electum, & confirmatum ante consecrationem non posse actualiter clericum degradare, quia huiusmodi degradatio videtur quidam actus ordinis dependens ab ipsa consecratione, posse tamen verbaliter deponere etiam in ordine ad actualem degradationem, quia est actus solius iurisdictionis, resoluit Mar. Alter. *d. tom.*2. *disp.*2. *cap.*7. *vers. quærunt Doctores*, ego ipse *d. alleg.*110.*num.*24.

6. Prælati Religiosorum non habent iure communi facultatem deponendi, vel degradandi suos subditos.

6. Prælatos Religiosorum non habere facultatem deponendi, vel degradandi suos subditos, nisi illis concessum sit per priuilegium, vel consuetudinem à Romano Pontific. toleratam, tenent Sayr. *d. cap.*20. *num.*28. Syluest. *in summa verbo degradatio* 1. Auila *d. disp.*5. *dub.*4. post alios Bonacin. *de censur. disp.*4. *puncto vnic. num.*8. Ego ipse *d. alleg.*110. *num.*25.

7. Crimina quæ merentur verbalem depositionem.

7. *Necnon verbalem depositionem*, &c.] Crimina quæ merentur verbalem depositionem, referunt Bertachin. *de Episcopo part.*8. *lib.*4. *tit. de causa mat. degradat.* Henriq. *d. cap.*55. §.5. Monet. *d. quæst.*17.*num.*6. Ego ipse *d. alleg.*110.*num.*10.

8. Abbates degradationi assistentes sunt iudices assessores.

8. *Assistentibus totidem Abbatibus*, &c.] Illos esse iudices assessores, ac proinde eorum suffragio standum esse post Gemin. & Syluest. resoluit Soar. *de censur. tom.*5. *disp.*30. *sect.*1. *num.*20. contra Aldret. *de religiosa disciplina tuenda lib.*2. *cap.*17. *num.*15. existimantem eos nec assessores, nec consultores esse, sed adhibitos ad solemnitatem.

Gratias mendacijs, aut taciturnitate extortas pro remissione peccati, aut pœna, ad quam criminosus fuerat condemnatus, reuocet is, qui gratiam fecisse videbatur.

CAPVT V.

Vide Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.*2.*cap.*2.*num.*66.

1. Principis venia dicitur subreptitia non facta mentione de iterato crimine.

1. *Verum etiam alterius delicti veniam*, &c.] Subreptitiam dici Principis veniam non facta mentione de iterato crimine, tenent Padil. *in l. transigere num.*63.*C. de transact.* Tiraq. *de pœnis temper. causa* 10.*num.*4. Henriq. *in summa lib.*13.*cap.*30.§.1. Gutier. *canon. lib.*2.*c.*15.*n.*86. Cened. *ad Decretal. collect.*34.*num.*4. Farin. *in praxi crimin. p.*1.*q.*6.*num.*49. Nicol. Garc. *de benef. p.*8.*cap.*3.*num.*28. Card. Tusch. *pract. concl. tom.*7.*concl.*730. Sanctarel. *var. resolut. quæst.*50.*num.*20.

2. Et

2. Et obtentam remissionem alicuius delicti non facta mentione prioris condonationis eiusdem, vel alterius eiusdem generis, subreptitiam esse docent Couar. *lib.* 1. *var. cap.* 20. *num.* 8. Clar. §. *fin. quaest.* 59. *num.* 9. Anton. Gom. *tom.* 3. *var. cap.* 30. *num.* 69. Molin. *de primogen. lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 52. *& lib* 4. *cap.* 3. *num.* 43. Menoch. *de arbitr. casu* 203. *num.* 32. Sanctar. *loco proximè citato.*

2. Remissio obtenta alicuius delicti non facta mentione prioris condonationis eiusdem, vel alterius eiusdem generis, est subreptitia.

3. *Non admittat.*] Est enim ipso iure nulla gratia subreptitiè impetrata, vt tradunt Felin. per text. *ibi in cap. ad audientiam, num.* 22. *de rescript.* Menoch. *de arbitr. casu* 201. *num.* 2. Sutd. *decis.* 307. *num.* 17. Sanctarel. *var. resolut. quaest.* 50. *num.* 3. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 6. *num.* 133.

3. Gratia subreptitiè impetrata est ipso iure nulla.

4. Et quamlibet expressionem falsam vitiare gratiam, etiam quod aliàs esset Princeps concessurus, tenent Caputaq. *decis.* 49. *& decis.* 254. *num.* 4. *p.* 2. Nicol Garc. *de benefic. p.* 6. *cap.* 6. *num.* 197. Nec ad euitandam subreptionem sufficere aliquod ex narratis verificari ad sustinendam gratiam, sed omnia esse verificanda, docent Azeued. *cons.* 34. Gutier. *canon. lib.* 2. *quaest.* 15. *n.* 68. *& n.* 108. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *n.* 193. Rot. *decis.* 634. *p.* 1. *diuers.*

4. Expressio qualibet falsa vitiat gratiam, etiam quod alias esset Princeps concessurus.

Episcopus nequaquam moneatur, aut citetur vt personaliter compareat, nisi ob causam ex qua deponendus, aut priuandus veniret.

CAPVT VI.

1. Vide Sbroz. *de vicario Episcopi lib.* 2. *quaest.* 58. *num.* 7. *& quaest.* 59. *num.* 2. *vers. nec dicatur,* Clar. §. *fin. quaest.* 37. *vers. vlterius quaero,* Salzed. *ad Bernard. in pract. cap.* 124. *lit. A. in nouiss. impress.* Stephan. Gratian. *discept. forensium, cap.* 169 *num.* 15. Vgolin. *de officio Episcopi c.* 2. §. 2. *n.* 4. *vers. decimo,* metipsum *in simili tract p.* 3. *alleg.* 112. *num.* 6. Alzed. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 7. *num.* 3. Gonzal. *ad reg* 8. *Cancel glos.* 41. *num.* 5. vbi decretum hoc intelligit procedere in Episcopis non residentibus, qui isti solùm possunt citari, seu moneri ad comparendum ob causam, ob quam venirent deponendi, seu priuandi, additque Episcopos residentes, etiamsi sit causa atrocissima, vtpote haeresis, aut laesae maiestatis, minimè posse citari ad personaliter comparendum per quoscunque iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, nisi de expressa, & speciali commissione manu Papae signata. Et expressè Pius IV. *in sua constit. incip. De salute gregis*, anno eius primo statuit Episcopos ex quouis delicto etiam atrocissimo ad Roman. Curiam citari non posse, nisi in primis accedat specialis commissio Papae, vt testatur Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordinarij in exemptos, p.* 1. *quaest.* 41. quem refero *d. alleg.* 112. *num.* 7.

1. Doctores de materia cap. agentes.

O 2 *Testes*

Testes contra Episcopum quibus qualitatibus praditi esse debeant, iisque carentes grauibus pœnis mulctandi.

CAPVT VII.

1. VIde quæ dixi *de officio, & potestate Episcopi p.* 3. *allegat.* 112. *num.* 11.

Causa Episcoporum quando coram Pontif. referantur, & per ipsum terminentur.

CAPVT VIII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 124. *lit. A. vers hoc de clericis, in fine*, Henriq. *in sum. lib.* 13. *c.* 55. §. 2. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis n.* 80. Illustrisś. D. Rodericum à Cunha *in tract. de confessoribus solicitantibus mulieres in confessione q.* 12. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 112. *à princip.* & latiùs *infrà sess.* 24. *de reform. c.* 5. Alzed. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 7. *à num.* 1.

2. Archiepiscopus non potest iudicare causas vertentes inter Episcopos suffraganeos.

2. Archiepiscopum non posse iudicare causas vertentes inter Episcopos Suffraganeos, resoluit Aldan. *in compendio canon. decis. lib.* 1. *tit.* 1. *n.* 8. vbi testatur ita fuisse decisum in S. Congr. causis Episcoporum præposita in vna Regien. 31. Maij 1588.

De sanctißimo Pœnitentia sacramento.

1. Doctores de sacramento Pœnitentiæ agentes.

1. VIDE Theologos cum Magistro *in* 4. *dist.* 14. S. Thom. *p.* 3. *q.* 84. vbi Nugnus, & Vasquez, Victor. Armil. Siluest. & alios Summistas *verbo confessio, & verbo pœnitentia*, Polianth. *eod. verbo*, Hieron. Onuphr. Luc. Pinell. & Thom. Zerol. *in suis tractat. de pœnitentia*, Card. Bellarm. *in suis controuers. cathol. lib. vnic. de pœnitent.* Soar. *tom.* 4. *de pœnit.* Valent. *tom.* 4. *disp.* 7. *q.* 3. *cum tribus seqq.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 1. *lib.* 1. *cap.* 1. *cum seqq.* Henriq. *in sum lib.* 4. *de pœnitentia*, Viuald. *in candel. aureo tit. de pœnitentia*, Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *de sacram.* vbi de pœnitentia, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 29. Ægid. de Coninck *de sacrament. & censur. tom.* 1. *disp.* 1. Bonacin. *de sacrament. disp.* 5. *de pœnitentia*, Galgan. *de iure publico lib.* 3. *tit.* 89. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.* 5. *cap.* 1. Molfes. *in sum. Theologia moralis tract.* 7. *de sanctissimo sacramento Pœnitentia*, Filliuc *in quest.*

quæst. moralib. tract. 6. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, prec.* 2. Paul. Laymann *in Theologia morali lib...*

De necessitate, & institutione sacramenti Pœnitentiæ.

CAPVT I.

1. VIde Soar. *tom.* 4. *de pœnit. disp.* 16. *sect.* 1. *n.* 4. *cum seqq.* Sayr. *de Sacrament. in genere lib.* 2. *cap.* 2. *q.* 1. *art.* 1. *vers. de pœnitentia,* Valent. *tom.* 4. *disp.* 7. *q.* 9. *puncto* 2. Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 1. *lib.* 1. *c.* 1. *n.* 5. Nugn. *q.* 84. *art.* 3. *dub.* 2. *concl.* 2. Pitigian. *dist.* 17. *quæst. vnic. art.* 6. *concl.* 2. Vasq. *in* 3. *p. tom.* 2. *disp.* 60. & 135. *n.* 10. & *tom.* 4. *q.* 84. *art.* 1. *dub.* 1. & *q.* 93. *art.* 1. *dub.* 4. *cum seqq.* Ægid. de Coninck *de Sacram. & censur. tom.* 1. *q.* 65. *art.* 1. & *q.* 66. *num.* 140. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 28. *num.* 39. *cum seqq.* Emman. de Valle *de incantat. & ensalmis, opusculo* 1. *sect.* 2. *c.* 11. *n.* 18. *cum seqq.* & *cap.* 13. *n.* 6. Bonacin. *de Sacrament. disp.* 5. *q.* 2. *puncto* 4. *à num.* 1. Fernandez *in examine Theolog. moralis p.* 3. *cap.* 6. §. 1. *n.* 2. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.* 7. *cap.* 3. *n.* 13. *cum seqq.* Filliuc. *in quæst. moralib. tract.* 6. *cap.* 2. *n.* 44. *cum seqq.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, prec.* 2. *lib.* 1. *in procemio*, Paul. Layman. *in sum. Theolog. moralis lib.* 5. *de sacrament. tract.* 6. *cap.* 2. & *cap.* 3. *in princ.* 1. Pœnitentiæ necessitas, & institutio.

De differentia sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi.

CAPVT II.

1. VIde Paul. Fuse. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 35. Valent. *tom.* 4. *disp.* 7. *quæst.* 1. *puncto* 5. Soar. *tom.* 4. *de pœnitent. disp.* 17. *sect.* 1. *vers. secunda veritas fidei*, Ægid. de Coninck *de sacrament. & censur. tom.* 1. *quæst.* 68. *art.* 3. *num.* 41. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 28. *num.* 38. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. p.* 1. *tract.* 3. *cap.* 3. *quæst.* 32. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo Baptismus, differ.* 1. 1. Pœnitentiæ, & Baptismi differentia.

2. *Sed ante hoc tribunal*, &c.] Ex his verbis colligi absolutionem non posse absenti validè impendi, sic probant *infrà* referendi. Text. iste assignans differentiam inter Baptismum, & pœnitentiam, dicit Christum velle eos, qui post Baptismum peccarunt, sisti ante hoc tribunal, vt per Sacerdotis sententiam possint liberari; sed sisti ante tribunal, est actu se præsentem constituere ante tribunal, vt patet ex *toto tit. ff. si quis caution. in iudicio sistendi causa factis*; ergo pœnitens debet actu se præsentē constituere in obtinenda absolutione; ita Valent. *tom.* 4. *d.* 7. *q.* 11. *p.* 1. *col.* 15. Emman. Sà *verbo absol. n.* 10. Soar. *tom.* 4. *disp.* 19. *sect.* 3. *n.* 7. 2. Absolutio sacramentalis non potest absenti validè impendi.

Pesant. *in addit. ad 3. p. quaest.* 10. *ad fin. disp.* 3. Henriq. *in sum. lib.* 5. *cap.* 2. *num.* 7. *lit. F.* Valer. Reginald. *in praxi fori poenit. lib.* 6. *num.* 5. & ideo Clemens VIII. in generali inquisitione S. vniuersalis Inquisitionis, sub die 20. Iunij 1602. prohibuit sub grauibus poenis propositionem, & vti falsam, scandalosam & temerariam damnauit, videlicet licere per litteras, seu internuncium Confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri; quod decretum referunt Fernandez *in examine Theolog moral. p.* 3. *cap.* 6. § 6. *num.* 29. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo Poenitentia, differ.* 9. *in fine,* Bonacin. *de censur. extra Bullam Coenae, disp.* 2. *q.* 3. *puncto* 33. Ego ipse *de officio, & potest. parochi cap.* 19. *num.* 44.

3. Poenitentia laboriosus quidã Baptismus a SS. Patribus dictus fuit.

3. *Vt meritò poenitentia,* &c.] Vide Nau. *in cap. vlt. de poenitent. dist.* 7. § *quod quamuis, num* 10. & 11. Sayr. *de sacram. in genere, lib.* 5. *cap.* 1. *q. vnic. art.* 2. *vers. de poenitentia.*

4. Poenitentiae sacramentum est necessarium necessitate medij in re, vel in voto lapsis post Baptismum.

4. *Est autem hoc sacramentum,* &c.] Vide S. Thom. *in addit. ad* 3. *p. quaest.* 6. *art.* 1. vbi Nugn *dub.* 2. Soar. *tom.* 4. *de poenit. disp.* 17. *sect.* 2. *n.* 3. & *sect.* 3. *num* 3. Henriq. *in sum. lib.* 4. *cap.* 2. §. 1. & 2. Vasq. *tom.* 4. *disp.* 84. *art.* 5. *dub. vnic. num.* 44. Valer Reginald. *in praxi fori poenitent. lib.* 6. *num.* 42. & *lib.* 28. *num.* 40. Bonacin. *de sacramentis disp.* 5. *q.* 2. *puncto* 3. *n.* 1. Fagundez *in quinque Ecclesiae praecepta, praec.* 2. *lib.* 2. *cap.* 1. *n.* 2. Fernandez, *in exam. Theol. moral. p.* 3. *c.* 6. §. 1. *n.* 3.

5. Peccatum actuale, & originale commissum ante Baptismum non est materia sacramenti Poenitentiae necessaria, vel sufficiens.

5. *Post Baptismum.*] Ergo peccatum originale, ac etiam actuale commissum ante Baptismum non est materia sacramenti Poenitentiae necessaria, vel sufficiens, ita Medin. *in Cod. de Confessione q.* 5. *ad fin.* Sot. *in* 4. *dist.* 14. *q.* 1. *art.* 2. Henriq. *d. lib.* 4. *c.* 9. §. 1. Valer. Reginald. *d. lib.* 6. *n.* 104. Bonacin. *d. disp.* 5. *q.* 3. *puncto* 1. *n.* 4.

De partibus, & fructu sacramenti Poenitentiae.

CAPVT III.

1. Forma sacramenti Poenitentiae.

1. DOcet sancta Synodus in praesenti, sacramenti Poenitentiae formam, in qua praecipuè ipsius vis sita est, in illis ministri verbis positam esse, *Ego te absoluo,* &c. & colligunt ex hoc text. Nauar. *in man. cap.* 26. *num.* 2. Soar. *tom.* 4. *de poenit. disp.* 19. *sect.* 1. *num.* 21. Henriq. *in sum. lib.* 4. *cap.* 11. §. 3. Nugn. *p.* 3. *quaest.* 84. *art.* 3. *dub.* 2. *vers. multa dubiola,* Vasq. *tom.* 4. *disp.* 84. *art.* 3. *dub.* 4. *num.* 4. Pitigian. *de poenitent. dist.* 14. *quaest.* 4. *art.* 5. *ad fin.* Marcel. Megal. *p.* 1. *instit. Confessar. lib.* 2. *cap.* 9. *cum seqq.* Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *de Sacram. vbi de sacram. Poenitentia, cap.* 3. *dub.* 3. *num.* 30. *vers. primera conclusion.* Sayr. *de Sacram. in genere lib.* 1. *cap.* 3. *quaest. vnic. art.* 5. *vers. in Poenitentia sacramento,* Valer. Reginald. *in praxi fori poenitent. lib.* 8 *num.* 2. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.* 7. *cap.* 5. *de forma sacramenti Poenitentiae,* Bonacin. *de Sacrament. disp.* 5. *quaest.* 4. *puncto* 1. *num.* 1. Filliuc. *in quaest. moralib. tom.* 1. *tract.* 6. *num.* 61.

cum

cum seqq. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept.* 2. *lib.* 2. *cap.* 9. Fernandez *in examine Theologiæ moral. p.* 3. *cap.* 6. §. 8. *num.* 4. Paul. Laymann *in Theolog. morali lib.* 5. *tract.* 6. *cap.* 3. *num.* 8. *in fine.* Valent. *tom.* 4. *disp.* 7. *q.* 1. *puncto* 3. vbi *in vers. ad illud,* respondet particulam, *&c.* qua vsus est Concilium in præsenti, post illa verba, *Ego te absoluo,* non addi ad ostendendum alia verba esse de essentia, sed ad indicandum alia posse adiungi, quæ de more adiunguntur, & non sunt de essentia, Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom* 2. *disp.* 4. *de pœnitent. dub.* 8. *à num.* 49. vbi subdit dictam particulam, *&c.* addi à Concil. in præsenti, vt indicaret se non definire an alia verba requirantur, sed hoc relinquere Doctoribus disputandum; in summa omnes concludunt ad essentiam, & valorem Sacramenti sufficere hæc duo verba explicitè prolata, *Absoluo te.* Particula, *& cætera,* qua vsus est Concil. in forma pœnitentiæ tradenda quid importet.

2. *Sunt autem quasi materia,* &c.] Vide S. Thom. 3. *p. quæst.* 84. *art.* 1. vbi Nugn. Soar. *d. tom.* 4. *disp.* 18. *sect.* 3. Nauarr. *in man. præl.* 10. *num.* 3. *& in summa de pœnit. dist.* 5. *num.* 18. Henriq. *d. lib.* 4. *cap.* 9. *&* 10. Fernandez *in examine Theolog. moral. p.* 3. *cap.* 6. §. 3. *num.* 1. Sayr. *d. lib.* 1. *cap.* 3. *q. vnic. art.* 7. *vers. ad primum, in med.* Ægid. de Coninck *de Sacram. tom.* 2. *disp.* 4. *à num.* 27. & præcipuè *num.* 32. Bonacin. *d. disp.* 5. *quæst.* 3. *puncto* 2. *num.* 1. Molfes. *in summa Theolog. moralis tract.* 7. *cap.* 3. *num.* 21. 2. Materia proxima sacramenti Pœnitentiæ sunt actus pœnitentis.

3. Materiam verò remotam huius Sacramenti necessariam, esse peccatum actuale commissum post Baptismum, resoluunt Doctores citati *in collect. ad cap.* 2. *num. vlt. huius sess.* quibus addo Fernand. *d. cap.* 6. §. 2. Sufficientem autem materiam, sed non necessariam esse quodlibet peccatum, iam semel ac sæpiùs ritè, & rectè confessum, definiuit Benedictus XI *in Extrauag.* 1. *de priuileg.* & tradunt Fernandez *d. cap.* 6. §. 2. *n.* 3. Sot. Tolet. Soar. & Henriq. quos refert & sequitur Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept.* 2. *lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 14. 3. Materia remota sacramenti Pœnitentiæ est peccatum actuale commissum post Baptismum.

4. *Reconciliatio est cum Deo,* &c.] Vide Molfes. *d. tract.* 7. *cap.* 6. *num.* 12. 4. Pœnitentiæ effectus quantum ad eius vim & efficaciam, est reconciliatio cum Deo.

De contritione.

CAPVT IV.

1. **V**Ide S. Thom. *p.* 3. *quæst.* 85. *cum seqq.* vbi omnes eius expositores, & præcipuè Vazq. & Nauarr. *in manual. cap.* 1. *num.* 6. Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 1. *lib.* 1. *à cap.* 2. *vsque ad* 7. Ioan. Maldonat. *tom.* 2. *de pœnis. tit. de contritione.* Henriq. *in summa lib.* 4. *cap.* 17. *cum seqq.* Luc. Pinel. *de sacram. Pœnitent. vbi de contrit.* Soar. *tom.* 4. *de pœnitent. disp* 4. Hieron. Onuphr. *de pœnit. disp.* 2. Marcel. Megal. *p.* 1. *instit. confessar. lib.* 4. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmini p.* 2. *lib.* 5. *cap.* 3. Ægid. de Conink *de Sacrament. & censur. tom.* 1. *q.* 68. *num.* 30. *& tom.* 2. *disp.* 1. *dub.* 2. *num.* 13. *cum seqq.* Petr. de Ledesma *in summa p.* 1. *de Sacrament.* vbi de pœnit. *cap.* 6. *&* 7. 1. Doctores de contritione agentes.

& 7. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.*3. *cap.*6. §.4. Bonacin. *de Sacrament.disp.*5.*quæst.*5. Galganet.*de iure publico*, *lib.*3.*tit.*90. Molfes.*in summa Theologiæ moral. tract.*7. *cap.*7. Paul.Comitol. *respons. moral.lib.*1. *quæst.*32.*num.*2.*vers.qui verò*, Iul.Lauor.*de Iubilæo p.*1.*cap.*14.*num.*67.*cum seqq.* Homobon.de Bonis *de examine ecclesiast.tract.*5.*cap.*1.*quæst.*7. Vincent.Filliuc. *in quæst.moralib.tract.*6.*cap.*7.*cum seqq.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept.*2.*lib.*2.*cap.*3. Paul.Laymann *in Theologia morali lib.*5.*tract.*6.*cap.*4.

2. Contritio animi dolor ac detestatio est.

3. Attritio quid.

2. *Animi dolor ac detestatio est.*] Vide Fernandez *d.cap.*6.§.4. *num.*5. Molfes.*d.tract.*7.*cap.*2.*num.*39.*cum seqq.*Fagundez *d.lib.*2.*cap.*5.*num.*9.

3. *Illam verò contritionem imperfectam*, &c.] Vide Soar.*d.tom.*4.*disp.*5. Henriq.*d.lib.*4.*cap.*17.§.4.*&* *cap.*26.§.5. Valent.*tom.*2.*disp.*2.*q.*8.*punct.*2. Pitigian.*p.*2.*dist.*14.*quæst.*2.*art.*6. *concl.*2. Chamerot. *de Sacram. tract.*6. *de contrit.dub.*2.Onuphr.*d.disp.*2.*sect.*1.*q.*3. Valer.Reginald.*in praxi fori pænit.lib.*5.*num.*71.*cum seqq.* Zerol.*de pænit.cap.*6.*dub.*2.*&* 3. Fernandez *d.cap.*6.§.4. *num.*12. *cum seqq.* Bonacin. *d.disp.*5.*quæst.*5.*puncto* 3. Molfes. *d.tract.*7.*cap.*8. Fagundez *d.lib.*2.*c.*4.*&* 5. Paul.Laymann *d.lib.*5.*tract.*6. *cap.*4.

4. *Quamobrem falsò quidam*,&c.]Vide Molfes.*d.tract.*7.*cap.*6.*num.*14.

De confessione.

CAPVT V.

1. Doctores de sacramentali confessione agentes.

1. VIde S.Thom.3.*p.quæst.*90.*cum seqq.* vbi latissimè Vazquez, Nauarr.*in man.cap.*2.*num.*1.*cum seqq.& cap.*21. *num.*30. *&* 34. *& in summa de pænit.dist.*1.*num.*18. Ioan. Maldon. *tom.*2.*de pænit.in controuers. de confess.* Luc.Pinel.*de sacramento Pænitentiæ*, *tract.*2.*de confess.* Vincent. Mazzol. *in breui regula ad Confessarij*, *& confitentis munus rectè obeundum*, Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.*1. *lib.*1. *cap.*8. *cum seqq.* Henriq. *in summa lib.*5. Marcel.Megal. *p.*1.*institut.confessar.* Petr.de Ledesma *in summa part.*1. vbi de sacramento Pœnitentiæ,*cap.*8. Ægid.de Coninck *de Sacrament.tom.*2.*disp.*4.*à num.*27. Valer. Reginald. *in praxi fori pænit.lib.*6. *à num.*28. Galganet. *de iure publico lib.* 3. *tit.* 92. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.*3.*cap.*6.§.6.Bonacin.*de Sacrament.disp.*5.*quæst.*5 *sect.*2. Iul.Lauor.*de Iubilæo p.*1.*cap.*14.Molfes.*in summa Theologiæ moral.tract.*7. *cap.*9.*cum seqq.*Vincent.Filliuc.*in quæst.moralib.tract.*7.Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta*, *præcept.*2. *lib.*3. Paul.Laymann *in Theologia morali lib.*5.*tract.*6.*cap.*5.Leon.*de officio,& potestate confessoris*.

2. Peccata omnia mort. post Baptismum commissa necessariò explicanda sunt in confessione.

2. *Omnia peccata mortalia*,&c.] Peccata omnia mort.post Baptismum commissa necessariò explicanda esse in confessione, docent S.Thom. *in* 4.*dist.*47.*quæst.*3.*art.*4. Soar. *tom.*4.*de pænit.disp.*22.*sect.*1. *num.*6. Valent.*tom.*4.*disp.*7.*quæst.*11.*puncto* 1. *col.*4. Henriq. *d.lib.*5.*cap.*5.§.8. Pitigian.*p.*2.*dist.*17.*q.vnic.art.*6.*concl.*1.*&* *art.*11. *concl.*1. Ægid.de Coninck *d.tom.*2.

d.tom.2.disp.7.dub.1.concl.1. Fernandez *d.cap.6.§.6.n.2.* Valer.Reginald. *d.lib.6.num.91.& 99.* Bonacin.*d.quaſt.5.ſect.2.puncto 4.num.1.* Fagundez *d.præcept.2.lib.1.in proœm.*

3. *Post diligentem ſui diſcuſſionem*, &c.] Pœnitentem circa peccata mortalia tantam inquiſitionem præmittere debere, quantam adhiberet in negotio arduo, ſeu quanta iudicio prudentis viri iudicatur ſufficiens ad omnia peccata in memoriam reuocanda, colligunt Nauarr.*in man. cap.9.num.10.* Henriq.*d.lib.5.cap.5.à princip.* Nugn.*in addit.ad 3.p.quaſt.9. art.2.dub.1.diffic.vnic.verſ.circa octauam concluſionem*, Peſant.etiam *in addit.ad 3.p.quaſt.10.de integr.confeſſ.diſp.5.* Zerol. *de pœnit. cap.7. quaſt.35.* Ægid. de Coninck *d. diſp.7. dub.9. num.71.* Petr. de Ledeſma *in ſumma p.1. de Sacrament.* vbi de pœnit. *cap.16. concl.6.* Valer.Reginald. *d.lib.6. num.9.& 10.* Bonacin. *d.diſp.5.quaſt.5.ſect.2.puncto 2.§.1.num.2.* Lauor. *d.cap.14.num.16.cum ſeqq.* Fernandez *d.p.3.cap.6.§.6.num.23.* 3. Pœnitens circa peccata mort. quantam inquiſitionem præmittere debeat.

4. *Nam venialia*, &c.] Peccata venialia poſſunt à pœnitente omitti, nec qui ea tantùm habet, obligatur per ſe ex præcepto Eccleſiæ confiteri, ita Victor.*de Sacrament.n.158.* Viuald.*in candel.aureo*, vbi de Confeſſ.*num.51.* Soar. *tom.4.de pœnit.diſp.36.ſect.2.num.6.* Nauarr. *in cap.fratres, de pœnit.diſt.5.num.62.* Henriq. *d.lib.4.cap.4.§.1.litt.B.* Azor. *inſtit. moral.p.1.lib.7.cap.39.quaſt.3.* Fernandez *p.2.cap.8.§.3.num.4. & p.3.c.6. §.6.num.14.* Luc.Pinel. *tract.2.de confeſſ.cap.7.dub.2. & cap.8. poſt princ.* Ægid. de Coninck *d.tom.2. diſput.5.à num.51.* Valer.Reginald. *d.lib.6. num.44.& 92.* Gutier. *canon.lib.1.cap.6.n.7.* Ludouic.Beia *reſponſ.caſuum conſcient.p.3.caſu 37.* Filliuc.*in quaſt.moral.tom.1.tract.7.num.105.* Fagundez *d.præcept.2.cap.1.num.4.& cap.2.num.8.* Ego ipſe *in collect. ad cap.omnis vtriuſque ſexus, num.4.de pœnit.& remiſſ.* Paul.Laymann *d.lib.5.tract.6. cap.5.num.12.* 4. Peccata venialia omitti poſſunt a pœnitente, nec obligatur ea confiteri per ſe ex præcepto Eccleſiæ.

5. *Quæ memoriæ occurrunt peccata.*] Vide Nauarr. *in man.cap.21.n.35.* Henriq. *d.lib.5.cap.3.§.4.* Lauor.*d.p.1.cap.14.à num.15.* eundem Nauarr. *in cap.fratres, de pœnit. diſt.5. num.70.* vbi aduertit nullum fuiſſe in iure textum ante Concil.Trident. qui expreſsè de hac ad memoriam peccata reducendi diligentia loquatur, & *num.85.* declarat quid faciendum, quando confitens ait ſe non, vt debebat, ad memoriam ſua reduxiſſe peccata. 5. Peccata omnia, quæ memoriæ occurrunt, confitenda.

6. *Colligitur præterea etiam eas circumſtantias*, &c.] Vide Nau.*in man. cap.6.num.3.& in cap.conſideret, de pœnit.diſt.1.num.10.cum ſeqq.* Henriq. *d.lib.5.cap.6.cum ſeqq.* Peſant.*in addit.ad 3.p.quaſt.10.§. de integritate confeſſionis diſp.3.* Nugn.etiam *in addit. ad 3.part quaſt.9. art.2. dub.2.* Luc. Pinel. *de ſacramento Pœnitent.tract.2. de confeſſ. cap.3. cum ſeqq.* Zerol. *de pœnitent. cap.12.* Sayr *in claui Regia lib.2.cap.3.* Fernandez *d.p.3. cap.6. §.6. num.5. cum ſeqq.* Petr. de Ledeſma *d. tract. de ſacramento Pœnitentiæ, cap.18.* Valent. *tom.4. diſp.7. quaſt.11. puncto 1.* Valer.Reginald. *d.lib.6. num.110.cum ſeqq.* Ægid.de Coninck *de Sacrament. tom.2. diſp.7. num.8. cum ſeqq.* Bonacin. *d. quaſt.5. ſect.2. puncto 2.§.3. difficultat.3.* Molfeſ. *in ſumma Theologiæ moralis, tract.7. cap.12. num.58. cum ſeqq.* Iul. Lauor. *de Iubilæo part.1.cap.14.à num.47.* Galet. *in margarita caſuum conſcient.verbo* 6. Doctores referuntur agentes de circumſtantiis in confeſſione neceſſario explicandis.

P *circumſtantia,*

circumstantia, Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. part.* 1. *tract.* 5. *cap.* 12. *quæst.* 74. *cum seqq.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept.* 2. *lib.* 4. *cap.* 1. *cum seqq.* Paul. Laymann *dicto lib.* 5. *tract.* 6. *cap.* 5. *num.* 12.

7. Præcepto annuæ cõfessionis tenentur omnes, qui ad annos discretionis peruenerint.

7. *Saltem semel in anno*, &c.] Vide *cap. omnis vtriusque sexus, de pœnitent. & remiss.* vbi latè scripsi *à num.* 5. Henriq. *d. lib.* 4. *cap.* 3. §. 2. *litt. I.* & *cap.* 4. § 7. Vazq. *in* 2. 2. *D. Thom. quæst.* 90. *art.* 3. *dub.* 1. *num.* 5. & 15. Ægid. de Coninck *d. disp.* 5. *à num.* 44. Luc. Pinel. *d. tract. de confessione cap.* 7. Molfes. *d. tract.* 7. *cap.* 10. *num.* 23. latè Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.* 2. *cap.* 8. §. 3. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.* 2. *cap.* 1.

8. Pœnitẽtiario confessus satisfacit Ecclesiæ præcepto.

8. Satisfecisse videri præcepto Ecclesiæ contento *in d. cap. omnis vtriusque sexus*, qui semel in vno Paschatis tempore peccata fuerit confessus Pœnitentiario deputato in vim decreti Concil. Trident. *sess.* 14. *cap.* 5. refert decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.* 29. *l.* 1. §. 1. *de confitendo semel in anno.*

9. Episcopus potest aduersùs eos, qui tẽporibus ab Ecclesia statutis confiteri, & Eucharistiam sumere neglexerint, vsque ad excommunicationẽ procedere.

9. Episcopum posse aduersùs eos, qui temporibus ab Ecclesia statutis confiteri, & Eucharistiam sumere neglexerint, vsque ad excommunicationem procedere, etsi text. *in d. cap. omnis vtriusque sexus*, vellet ab Ecclesia arcendos, refert decisum idem Armendar. *d. loco num* 3. vbi addit Episcopum talibus pro satisfactione pœnas pecuniarias pio loco applicandas imponere posse, cùm hæc aliquando magis timeantur, non expedire tamen vt Episcopus sibi reseruet absolutionem eorum, qui temporibus constitutis negligunt confiteri, & communicare.

10. Confessionem, & sacram communionem semel in anno omittentes de hæresi sunt suspecti.

10. De hæresi tamen suspectos credunt omittentes confessionem, & sacram communionem semel in anno, cùm sit signum malæ credentiæ, Penia *in direct. Inquisit. part.* 3. *commento* 24. Menoch. *de præsumpt. lib.* 5. *præsumpt.* 6. *num.* 27. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo casus, vers. confessionem*, Ludouic. Beia *in respons. casuum conscient. part.* 4. *casu* 4. quos refero *in collect. ad d. cap. omnis vtriusque sexus, num.* 11.

11. Præcepto annuæ confessionis satisfacit tantùm qui confitetur bene.

11. Huic præcepto annuæ confessionis non satisfaciunt qui fictam, vel informem, aut sine proposito emendæ confessionem fecerunt, ita Sot. *in* 4. *dist.* 18. *quæst.* 3. *art.* 3. *concl.* 2. 3. & 4. Nauarr. *in man. cap.* 10. *num.* 4. Soar. *d. disp.* 36. *sect.* 7. *num.* 1. & 2. Fernandez *d. p.* 2. *cap.* 8. §. 3. *num.* 12. vbi refert aliquos contrarium tenentes.

12. Præceptum annuæ cõfessionis obligat intra annũ computandum à Quadragesima in Quadragesimam.

12. *In anno.*] Intra annum scilicet, computandum à Quadragesima in Quadragesimam, resoluunt Soar. *tom.* 4. *de pœnit. disp.* 36. *sect.* 3. *num.* 3. Luc. Pinel. *d. cap.* 7. *dub.* 1. Azor. *d. p.* 1. *lib.* 7. *cap.* 36. *quæst.* 6. Valer. Reginald. *d. lib.* 6. *num.* 36. Ægid. de Coninck *d. tom.* 2. *disp.* 5. *num.* 56. Fernandez *d. p.* 2. *cap.* 8. §. 3. *num* 6.

13. Præcepto annuæ confessionis satisfit quauis confessione facta per annum.

13. Non obligare tamen pro certa anni parte, sed satisfieri huic præcepto quauis confessione facta per annum, tenent Victor. *in summa num.* 137. Vazq. *d. q.* 90. *art.* 3. *dub.* 1. *num.* 5. & 15. Sot. *in* 4. *dist.* 18. *q.* 1. *art.* 4. Emman. Sà *in aphorism. verbo confessio num.* 4. Viuald. *in candel. aureo*, vbi de confessione, *num.* 16. Ægid. de Coninck *d. disp.* 5. *num.* 57. *cum seqq.*

Fernandez

Fernandez *d. p.* 2. *cap.* 8. §. 3. *num.* 6. vbi probat, quia *in d. cap. omnis vtriuſque ſexus*, traduntur duo præcepta, vnum de confeſſione, alterum de Euchariſtia; pro Euchariſtia aſſignatur determinatum tempus Paſchatis, pro confeſſione verò minimè, ſed ſimpliciter dicitur, ſaltem ſemel in anno confiteantur, niſi quòd Conc. *in hoc cap.* approbat & amplectitur morem illum pium & ſalutarem vniuerſalis Eccleſiæ confitendi ſacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadrageſimæ.

14. Illum qui per totum annum peccata ſua confeſſus non eſt, teneri ſtatim in ſequenti anno, hoc eſt, cùm primùm potuerit, ſub noua culpa confiteri, reſoluunt Sot. *d. art.* 4. *verſ. grauior tamen*, Nauarr. *in man. cap.* 21. *num.* 45. Henriq. *d. lib.* 4. *cap.* 3. §. 2. *lit. P. & cap.* 4. §. 6. Soar. *d. tom.* 4. *diſput.* 36. *ſect.* 4. *à princ.* Viuald. *d. tit. de confeſſ. num.* 17. Fernandez *d. p.* 2. *cap.* 8. §. 3. *num.* 7. Fagundez *d. præc.* 2. *lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 14.

14. Peccata ſua, qui per totum annum confeſſus non eſt, teneiur ſtatim in ſequenti anno ſub noua culpa confiteri.

15. Si quis præuidet quòd tranſacta illa occaſione non poterit in toto anno confiteri ex penuria Confeſſarij, teneri ex vi huius præcepti eccleſiaſtici ſtatim confiteri, reſoluunt Nau. *d. cap.* 21. *num.* 35. Henriq. *d. c.* 4. §. 7. *lit. N.* Soar. *d. diſp.* 36. *ſect.* 5. *n.* 2. Fernandez *d.* §. 3. *num.* 8. Fagundez *d. cap.* 4. *num.* 16.

15. Confiteri ſtatim tenetur ex præcepto Eccleſiæ qui præuidet quod tranſacta illa occaſione non poterit ex penuria Confeſſarij in toto anno confiteri.

16. Vtrùm Papa diſpenſare poſſit in hoc præcepto eccleſiaſtico de confitendo ſemel in anno propter aliquam iuſtam rationem, veluti cum eremita viuente extra humanum conſortium, vel ſimilem? Affirmant ex eo quòd præceptum hoc quoad temporis determinationem eſt eccleſiaſticum, & poſitiuum; Sot. *in* 4. *diſt.* 18. *q.* 1. *art.* 5. & alij, quos refert & ſequitur Soar. *d. tom.* 4. *diſp.* 36. *ſect.* 1. *num.* 5, pariter reſoluentes Papam diſpenſare non poſſe in præcepto diuino de confitendo in articulo neceſſitatis. Vnde non teneri Summum Pont. ſemel in anno confiteri quoad pœnas & vim coactiuam, ſed tantùm ex vi directiua, tradunt per me citati *in collect. ad d. cap. omnis vtriuſque ſexus, num.* 2. quibus addo Fagundez *d. præc.* 2. *lib.* 1. *cap.* 3. *num.* 18.

16. Papa diſpenſare poteſt in præcepto eccleſiaſtico de confitendo ſemel in anno.

17. Sed an ſi quis in confeſſione facta hoc anno aliqua peccata mortalia omiſerit per obliuionem excuſabilem, vel aliquam cauſam rationabilem teneatur vi huius præcepti confiteri eadem peccata? Vide Luc. Pinel. *d. cap.* 7. *dub.* 3. Valer. Reginald. *d. lib.* 6. *num.* 40. Fagundez *d. præc.* 2. *lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 17.

17. Peccata omittens in confeſſione huius anni per obliuionem excuſabilem an teneatur vi præcepti confiteri eadem peccata.

18. *Ab omnibus, & ſingulis.*] Etiam ipſo Imperatore, & Regibus, Caſtald. *de Imperatore q.* 1. *n.* 25. & 26. Ego ipſe *de officio, & poteſt. parochi cap.* 20. *num.* 20.

18. Imperator & Reges tenentur præcepto eccleſiaſtico de confitendo ſemel in anno.

19. *Cùm ad annos diſcretionis perueniſſent.*] Peruenire ad annos diſcretionis quando quis dicatur, vide Nauar. *d. c.* 21. *n.* 33. & 88. Soar. *d. tom.* 4. *diſp.* 36. *ſect.* 2. *n.* 3. Henriq. *d. lib.* 4. *c.* 5. §. 2. Valer. Reginald. *d. lib.* 6. *num.* 50. Paul. Comitol. *reſponſ. moral. lib.* 1. *quæſt.* 17. Ægid. de Coninck *de ſacrament. tom.* 2. *diſp.* 5. *num.* 50. Fernandez *d. p.* 2. *cap.* 8. §. 3. *num.* 15. Fagundez *d. præc.* 2. *lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 3. *in princ. & cap.* 3. *num.* 10. Azor. *d. p.* 1. *lib.* 7. *cap.* 40. *quæſt.* 6.

19. Pueri omnes, qui ſciunt moraliter peccare, & inter bonum, & malum, licitum, & illicitum diſcernere, ſtatim obligantur præcepto annuæ confeſſionis.

De Ministro sacramenti Pœnitentiæ, & absolutione.

CAPVT VI.

1\. Minister sacramenti Pœnitentiæ solus Sacerdos.

1\. VIde S.Thom. 3 *p.quæst.*84.*art.*3. Sot.*in* 4 *dist.*18. *quæst.*4.*art.*1.*& dist.*20. *quæst.*1. *art.*3. *concl.*4. Pyg. *de ecclesiast. hierarchia*, *lib.* 2. *cap.*3. Maldonat. *tom.* 2. *de pœnitent.p.*3. *quæst.* 3. Petr. Sot. *lect.* 3. *de sacrament. Ordinis*, Onuphr. *de sigillo Confess. sect.* 3. *q. vnica*, *dub.* 5. *vers. prima conclusio*, Soar. *tom.* 4. *de pœnitent. disp.* 16. *cum seqq.* Vasq. *tom.* 4. *quæst.*84. *art.*3. *dub.*1. *& quæst.*93.*art.*1.*dub.*1. Marcel. Megal. *p.*1. *instit. confess. lib.*1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.*1. *cap.*1. Ægid. de Coninck *de sacrament. tom.* 2. *quæst.* 8. Bonacin. *eod. tract. de sacram. disp.*5. *quæst.*7. *puncto* 1. *à num.* 1. Fernandez *in examine Theolog. moral. p.*3.*cap.*6. §... Vincent. Filliuc. *in quæst. moralib. tract.* 7. *cap.*7. *cum seqq.* Molfes. *in sum. Theologiæ moral. tract.*7. *cap.* 14. *de ministro sacramenti Pœnitentiæ*, Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta*, *præc.* 2. *lib.* 7. *de ministro confessionis*, Paul. Layman. *in Theologia morali, lib.*5 *de Sacrament. tract.*6.*cap.*10.

2\. Absolutio sacramentalis est ad instar actus iudicialis.

2\. *Sed ad instar actus iudicialis.*] Absolutionem esse ad instar actus iudicialis, quo à Sacerdote, veluti à iudice sententia pronuntiatur, per hunc text. dicit Bonacin. *d.disp.*5.*q.*4. *puncto* 6.*n.*1. *in fine.*

De casuum reseruatione.

CAPVT VII.

1\. Doctores referuntur de casibus reseruatis agentes.

1\. VIde Petr. Sot. *de ministro confession. lect.*5. *vers. his etiam*, Greg. de Valentia *tom.*4. *disp.*7. *q.*10. *puncto* 2. *ad fin.* Soar. *tom.*4. *de pœnitent. disp.* 29. *sect.* 1. Henriq. *in sum. lib.*3. *cap.*14. *& lib.*6. *cap.*9. §. 3. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.*1. *q.*20. *art.*1. Vasq. *tom.*4. *quæst.*91. *art.*3. Marcel. Megal. *p.*1. *instit. confessar. cap.*11. *cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*1. *n.*25. *& num.* 123. *cum seqq.* Ægid. de Coninck *de sacrament. & censur. tom.*2. *disp.*8. *à n.*75. Piasec. *in praxi Episcop p.*2. *cap.*1. Zerol. *in simili praxi*, *verbo casus reseruati*, Galet. *in margarita casuum conscient. verbo casus reseruatus*, Lauor. *de Indulgent. p.*2. *cap.*28. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.*12. *cap.*13. *n.*63. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo pœnitentia*, *differ.*9. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. p.*1. *tract.*5. *cap.*4. *q.*27. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.*3. *c.*6. §.6. *num.*24. *cum seqq.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *cap.*8. Molfes. *in sum. Theologiæ moralis, tract.*7. *cap.*17. *cum seqq.* Filliuc. *in quæst. moralib. tract.*7. *cap.*10. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.* 2. *lib.*8. *cap.*1. Paul. Layman. *in Theologia morali lib.*5. *tract.*6. *c.*12. metipsum *de officio,*

&

& potestate Episcopi p.3. alleg. 50. cum duabus seqq. Et de his casibus reseruatis integros edidere tractatus Lælius Zechius, Horat. Gambarupta, Lucas Floronus, Bartholomæus Gipsius, Petr. Bellochius, Homobon. de Bonis, & Ioan. Chapeauille.

2. Clemens VIII. cunctis Regularibus per suum Breue certos casus reseruatos raxauit, & præscripsit, vltra quos præcipit vt alij non reseruentur à Prælatis superioribus, nisi in Capitulo generali, aut Prouinciali de consensu Patrum vocalium, & matura discussione. De his casibus Clementis VIII. specialem tractatum edidit Franc. Longus à Coriliano Capuccinus, & de illis agunt Sorb. *in addit. ad compendium p.1. verbo absolutio ordinaria quoad Fratres*, Ludouic. Beia *respons. casuum conscient. p.3. casu 16.* Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.2. quæst.34.* Laurent. à Portel. *in tract. de his casibus, & in dubiis regularib. verbo casus reseruati*, Quarant. *in summa Bullarij, verbo casus reseruatus*, Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resol.3. num.16. cum seqq. & resol.22.* 2. Clemens VIII. cunctis Regularibus certos casus reseruatos taxauit.

3. *Unde meritò Pontifices Maximi*, &c.] Posse Pontificem sibi reseruare casus respectu omnium, siue sint Episcopi, siue alij quicunque Prælati, tenent Fernandez *in examine Theologiæ moral. p.3. cap.6. §.6. num.24. in med.* Sebast. Acosta *in explicat. Bullæ Cruciatæ q.42.* Coriolan. *de casibus reseruat. p.1. sect.1. art.1. num.7. vers. primò.* 3. Papa potest sibi reseruare casus respectu omnium.

4. Quot autem casus Pontifices sibi reseruauerint, adnotant gloss. *verbo pertineant, in cap.1. de translat. Episcopi, & verbo pertinere, in cap. sicut vnire, de excessib. Prel.* quæ vndecim recenset quatuor versibus, & Host. Gambar. *de officio, & potest. Legati de latere lib.2. tit. de variis ordinar. nominibus, n.157.* qui 27. versibus sexaginta complectitur, multo plures refero *de officio, & potest. Episcopi p.3. alleg.50. in princip.* 4. Casus quot Pontifices sibi reseruarunt.

5. Ex Bulla in Cœna Domini, & extra illam plures censuras ipsi Pontifici reseruatas, collegerunt, & in catalogum reduxerunt, Nau. *in man. c.27. à n.25.* Iacob. de Graff. *in aureis dec. p.1. lib.4. c.19. cum seqq.* Tolet. *in instruct. Sacerd. lib.1. à c.19. vsque ad 24.* Soar. *tom.5. de cens. disp.21. vsque ad 24.* Sayr. *in simili tract. lib.2. & 3.* Iul. Cæs. Rainer. *in catalogo censurarum*, Valer. Regin. *in praxi fori pœnit. lib.9. n.226. cum seqq.* Filliuc. *in q moral. tom.1. tract.14. & 15.* Antonuc. *in sua catechesi Neapolit. lib.3. c.37. cum seqq.* Molfes. *d. tract.7. c.18.* Ego ipse *d. alleg.50. ex n.83.* & nouissimè Bonacin. per integrum tract. *de censuris in Bulla & extra Bullam reseruatis.* 5. Censuras plures in Bulla Cœnæ, & extra illam Pontifices reseruarunt.

6. *Hoc idem Episcopis omnibus*, &c.] Posse Episcopum reseruare sibi casus plus minúsve, iuxta maiorem, vel minorem Confessariorum, quos in sua diœcesi habet, idoneitatem, capacitatem, & eruditionē, resoluunt Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verbo casus reseruati*, Fernandez *d.p.3. c.6. §.6. n.24. in med.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.491.* Homobon. de Bonis *de humana vitæ statibus, c.10. statim post princ. & de casibus reseruatis p.1. cap.1.* Molfes. *d. tract.7. cap.17. num.19.* 6. Episcopus potest sibi reseruare casus.

7. Quæ autem peccata reseruare soleant, & possint Episcopi, tradunt Fernandez *d. §.6. n.25.* Ego ipse *d.p.3. alleg.51. per tot.* in quibus reseruandis seruandum esse modum à S. Congr. præscriptum, dicunt, & referunt 7. Episcopi quæ peccata reseruare soleant, & possint.

 Quarant.

Quarant. *in sum. Bullarij, verbo casus reseruati*, Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi cap.* 36. Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori eccles. resolut.* 492. Coriolan. *d. sect.* 1. *art.* 5.

8. Ideo Episcopi debent reseruare paucos casus, eósque maximè necessarios, atrociores, & grauiores; non casus Bullæ Cœnæ, neque specialiter Papæ reseruatos; neque promiscuè eos, quibus est annexa excommunicatio nemini reseruata, nisi ob frequentiam, scandalum, aut necessariam causam aliquos nominatim; neque eos in quibus est necessaria restitutio, vel executio pro absolutione; neque eos, qui versantur circa res parui momenti, & qui frequenter eueniunt inter idiotas, licèt sint mortiferi, nec in carnalibus, vbi adest periculum scandalorum, vel cadere potest suspicio ob frequentem reditum ad ordinarios, Sell. *in select. Canon. cap.* 18. *num.* 2. vbi refert decisum in S. Congreg. Episcop. 26. Nouembr. 1602. Neque restitutionem incertorum sibi reseruent, ead. 14. Iunij 1619.

9. Episcopus successor illius, qui casus sibi reseruauit, potest ab eis absoluere.

9. *Pro illis in subditos*, &c.] Episcopum successorem illius, qui casus sibi reseruauit, posse etiam ab eis absoluere, tenent Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *c.* 1. *n.* 16. Coriolan. *d. sect.* 1. *art.* 7. Ego ipse *d. p.* 3. *alleg.* 52. *n.* 1. vbi *num.* 2. idem dico de Capitulo Sede vacante.

10. Ecclesia potest reseruare non solùm peccata, quæ habent excommunicationē, vel censuram annexam, sed etiam alia peccata grauia.

10. *Præsertim quoad illa, quibus excommunicationis*, &c.] Posse Ecclesiam reseruare non solùm peccata, quæ habent excommunicationem, vel censuram annexam, verùm etiam alia peccata grauia, quamuis eis nulla sit annexa censura, resoluunt Soar. *tom.* 4. *de pœnit, disp.* 29. *sect.* 2. *num.* 8. & ante eum Sot. *in* 4. *dist.* 18. *quæst.* 2. *art.* 5. *vers. secundum argum.* & colligitur ex multis, quos citat Henriq. *in sum. lib.* 6. *cap.* 14. §. 1. *lit. D.* & de facto multas esse Episcopis, & in Religionibus reseruatas, quibus cura annexa non est, fatetur Nau. *in man. cap.* 27. *num.* 261. *vers.* 10. reprehendentes Durandum, qui solas censuras reseruari asserebat.

11. Reseruatio nulla fit in articulo mortis.

11. *Vt nulla fiat reseruatio in articulo mortis*, &c.] Vide Nauarr. *in princip. de pœnitent. dist.* 6. *& cons.* 15. *de pœnit. & remiss.* Azeued. *l.* 5. *num* 5. *vers. est tamen verum, tit.* 1. *lib.* 1. *noua recop.* Soar. *tom.* 4. *de pœnitentia, disp.* 26. *sect.* 4. Maldonat. *tom.* 2. *de pœnitent. cap.* 7. *de ministro confessionis, fol.* 76. *vers. nam Ecclesia*, Vasq. *tom.* 4. *quæst.* 93. *art.* 1. *dub.* 4. *cum seqq.* Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 58. Paul. Comitol. *respons. moral. lib.* 1. *quæst.* 21. *num* 1. *& quæst.* 22. *num.* 2. *& lib.* 5. *quæst.* 14. *num.* 3. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 1. *à num.* 58. Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *de sacrament.* vbi de pœnitentia, *cap.* 14. Cened. *ad Decretum collect.* 24. *num.* 5. Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censur. tom.* 2. *disp.* 8. *num.* 90. *cum seqq.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 1. *num.* 110. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 13. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo pœnitentia differ.* 9. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.* 2. *c.* 9. §. 18. *& p.* 3. *c.* 6. §. 9. *à num.* 19. Aloys. Ricc. *in decision. curiæ Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 26. Molfes. *in sum. Theologiæ moral. tract.* 7. *cap.* 15. *num.* 74.

12 In mortis articulo constituti qui dicantur.

12. In mortis articulo constitutos dici illos, qui etsi viuant, & viuere possint, propter mortem tamen, quam secundùm verisimilem, medicorum

medicorum peritiam, aut periculum, quod ſperant, inſtantem vident, iam morientes arbitrantur, tenent Syluest. *in ſumma verbo abſolutio* 1. *num.* 10. Couarr. *in cap. alma mater p.* 1. § 11. *num.* 8. Nauarr. *in man. cap.* 27. *num.* 271. Soar. *d. tom.* 4. *diſp.* 26. *ſect.* 4. *num.* 4. Vazq *d. art.* 1. *dub.* 5. Fr. Emman. *in explicat. Bullæ Cruciatæ* §. 9. *dub.* 3. Viuald. *in candel. aureo ſub tit. de abſolut. num.* 60. Fernandez *d. p.* 3. *c.* 6. §. 9. *num.* 19. Valer. Reginald. *d. lib.* 1. *num.* 59. Ioan. à Chapeauil. *de caſibus reſeruatis cap.* 7. *difficult.* 1. *& de modo adminiſtrandi ſacramenta tempore peſtis*, vbi de pœnitent. *quæſt.* 5. *&* 6. Homobon. de Bonis *de humana vitæ ſtatibus p.* 1. *cap.* 16. *verſ. porrò*, Molin. *de ritu nupt. lib.* 1. *comp.* 18. *num.* 18. Coriolan. *de caſibus reſeruatis, part.* 1. *ſect.* 2. *art.* 16. *à num.* 2. Molfeſ. *d. tract.* 7. *cap.* 15. *num.* 77. Ioan. Valer. *d. verbo Pœnitentia, differ.* 23. *in fine*. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 1. *lib.* 2. *c.* 11. *n.* 1. reſoluentes non poſſe abſolui à ſimplici Sacerdote omnem transfretare volentem, ſed credentem, aut dubitantem probabiliter ſe naufragaturum, aut aliàs de vita periclitaturum: ſimiliter non quemlibet obſeſſum ab hoſtibus, ſed. telis impugnatum, nec quamuis mulierem prægnantem, ſed eam quæ periclitatur de vita arbitrio boni viri.

13. *Ideo omnes Sacerdotes*, &c.] Non ſolùm in abſentia proprij Sacerdotis, ſeu ſuperioris, verùm etiam quando adeſt, vel ad illum poteſt haberi recurſus cùm in articulo mortis nulla ſit reſeruatio, conſultiùs tamen faceret, qui præſente ſuo parocho, vel ſuperiore ab eo potius quàm ab alio ſe abſolui faceret. ita Nauarr. *conſil.* 15. aliàs 23. *in nouis, de pœnitent. & remiſſ.* Sayr. *in floribus deciſ. ſub eod. tit. deciſ.* 21. Emmau. Sà *in aphoriſmis verbo abſolutio num.* 3. Fr. Emman. *in ſumma p.* 1. *c.* 59. *concluſ.* 3. Veg. etiam *in ſumma tom.* 1. *cap.* 6. *caſu* 10. Petr. de Ledeſma *in ſumma p.* 1. *de Sacrament.* vbi de pœnit. *cap.* 14. *poſt* 1. *concl. num.* 3. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 1. *num.* 60. Ioan. Valer. *d. differ.* 23. *verſ. dubitant tamen*, Coriolan. *d. p.* 1. *ſect.* 2. *art.* 16. *num.* 7.

13. Sacerdotes ſimplices poſſunt abſoluere conſtitutos in articulo mortis etiã quando adeſt proprius parochus.

14. Contra Soar. *d. tom.* 4. *de pœnit. diſp.* 30. *ſect.* 3. *num.* 1. Valent. *tom.* 4. *diſp.* 7. *quæſt.* 10. *puncto* 2. Vgolin. *de cenſur. tab.* 1. *cap.* 4. §. 5. Benzon. *de fuga Epiſcopi lib.* 1. *diſp.* 1. *quæſt.* 6. *ante* 2. *concl.* Param. *de origine S. Inquiſit. lib.* 3. *quæſt.* 8. *num.* 109. Azor. *d. p.* 1. *lib.* 8. *cap.* 19. *quæſt.* 5. Ægid. de Coninck *de Sacram. tom.* 2. *diſp.* 8. *dub.* 12. *num.* 90. Bonacin. *de cenſur. diſp.* 1. *q.* 3. *punct.* 3. *num.* 3. Molfeſ. *d. tract.* 7. *c.* 15. *num.* 79. Aloyſ. Ricc. *in praxi aurea reſol.* 229. *num.* 2. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 6. *&* 7. Anton. Ricciul. *de iure perſonarum extra gremium Eccleſiæ exiſtent. lib.* 5. *c.* 14. *n.* 20. exiſtimantes ſimplicem Sacerdotem non debere abſoluere à reſeruatis quando adeſt parochus, vel poteſt haberi facilis recurſus ad illum, ſeu ad Epiſcopum ſine periculo quòd interim decedat infirmus.

15. Et propter particulam vniuerſalem *omnes*, qua vtitur Concilium, extendunt vt quilibet Sacerdos in dicto articulo mortis abſoluere poſſit, etiamſi ſit excommunicatus, & publicè denuntiatus, ſuſpenſus, irregularis. degradatus, ſchiſmaticus, & hæreticus, dummodo non ſit periculum ſubuerſionis, Can. *in relect. de pœnit. p.* 5. Nauarr. *in man. cap.* 27. *num.* 271. Tolet. *in inſtruct. ſacerd. lib.* 1. *cap.* 15. *num.* 6. Paul. Comitol. *reſponſ. moral. lib.* 6. *q.* 27. Azor. *inſtit. moral. p.* 1. *lib.* 8. *cap.* 11. *q.* 12. Valer.

15. Sacerdos etiam irregularis ſuſpenſus, excommunicatus, &c. poteſt abſoluere in articulo mortis.

Valer. Reginald. *d. lib.* 1. *n.* 60. Ægid. de Coninck *d. tom.* 2. *disp.* 14. *à n.* 134. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.* 229. *& in decis. curia Archiep Neapolit. decis.* 26. *num.* 7. *part.* 4. Bonacin. *de censuris disp.* 1. *quaest.* 3. *puncto* 3. *num.* 3. Paul. Laymann *in Theologia morali lib.* 5. *tract.* 6. *cap.* 12. *num.* 13. *vers. notandum secundò.*

16. Contra Couarr. *in cap. alma mater p.* 1. §. 6. *conclus.* 8. Nauarr. sibi contrarium *in man. cap.* 26. *num.* 26. S. Thom. Turrec. Panorm. & alios, quos refert, & sequitur Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo excommunicatio, different.* 23. *vers. secundò dubitant, & verbo poenitentia, different.* 9. Coriolan. *d. part.* 1 *sect.* 2. *art.* 16. *num.* 10. putantes poenitentes in articulo mortis constitutos absolui posse à casibus reseruatis per Sacerdotem excommunicatum, denuntiatum, suspensum, irregularem, &c.

17. Absolui possunt à quocunque Sacerdote simplici constituti in articulo mortis etiamsi sint excommunicati, & denunciati od hæresim, vel ob aliud quodcunque delictum.

17. *Quoslibet poenitentes,* &c.] etiam excommunicatos, & denunciatos ob hæresim, vel ob aliud quodcunque delictum, vt per Tolet. *d. lib.* 1. *cap.* 15. *num.* 1. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 8. *cap.* 19. *quaest.* 5. Valent. *tom.* 4. *disp.* 7. *quaest.* 10. *puncto* 2. Soar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 11. *sect.* 1. *num.* 14. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 59. Cened. *ad Decretal. collect.* 103. *num.* 3. *vers. in mortis*, Cenall. *commun. contra communes, quaest.* 82. *num.* 61. *& seq.* Auila *de censur. p.* 2. *cap.* 6. *dub.* 3. *disp.* 3. *conclus.* 4. Sayr. *in simili tract. lib.* 2. *cap.* 18. Zambran. *de casibus in articulo mortis, pralud.* 1. Bonacin. *de censur. disput.* 1. *quaest.* 3. *puncto* 3. *num.* 3. *& disput.* 2. *quaest.* 2. *puncto* 2. §. 4. *num.* 3. *vers. secunda*, Coriolan. *de casibus reseruatis part.* 1. *sect.* 2. *art.* 16. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo excommunicatio, different.* 23. Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existent. lib.* 5. *cap.* 14. *num.* 18.

18. Sacerdos, qui excõmunicatione maiori innodatus constitutum in mortis articulo absoluerit, nullam incurrit irregularitatem.

18. *Absoluere possunt.*] Absque irregularitatis incursu si maiori excommunicatione innodati constitutum in articulo mortis absoluerint, quamuis ante Concil. secus de iure erat dicendum, ita Nauarr. *in man. cap.* 27. *num.* 371. vbi ait se contrarium tenuisse *cap.* 26. *num.* 27. immemorem decisionis Concilij *in praesenti*, Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 33. *litt. A. in fine vers. excusabitur etiam.*

19. Absolutio data à simplici Sacerdote in mortis articulo est vera absolutio.

19. Cùm absolutio hæc in mortis articulo data à simplice Sacerdote sit vera absolutio procedens ex alma iurisdictione omnibus Sacerdotibus in tali causa delegata, ac proinde operetur omnes absolutionis effectus, vt resoluunt Soar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 7. *sect.* 1. *num.* 7. Anton. Ricciul. *d. tract. de iure personarum lib.* 4. *cap.* 65. *num.* 17. ideo si conualesceret sic absolutus, non esse iterum absoluendum, tenent Sousa *in relect. Bullæ in Coena Domini cap.* 3. *disp.* 100. *num.* 6. Melch. Zambran. *in decis. pro mortis articulo cap.* 4. *de poenis. dub.* 4. Anton. Ricciul. *d. lib.* 4. *c.* 65. *num.* 16.

20. Sacerdos nullus extra mortis articulum potest absoluere à casibus per superiorem reseruatis.

20. *Extra quem articulum,* &c.] Nullum Sacerdotem extra mortis articulum posse absoluere à casibus per superiorem reseruatis, aliàs nulliter absoluere, tenent Nauarr. *in man. cap.* 9. *num.* 6. *vers.* 4. Ioan Valer. *d. verbo poenitentia differ.* 9. *vers. nullus.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. p.* 3. *alleg.* 52. *per tot.*

21. Poenitentia

21. Pœnitentiarium electum vigore Concilij Trident. *ſeſſ.* 24. *de reformat. cap.* 8. ſi non habet ab Epiſcopo auctoritatem abſoluendi, non poſſe abſoluere à caſibus Epiſcopalibus ex ratione, & vi ſolius officij, cùm de caſuum reſeruatorum abſolutione nouo iure nihil decretum ſit, reſoluunt Nauarr. *conſil.* 20. *ſub tit. de pœnit & remiſſ. in nouis*, Sayr. *in floribus deciſ. ſub eod. tit. deciſ.* 44. Zerol. *in praxi Epiſc. p.* 1. *verbo dimiſſoria.* §. 1. Aloyſ. Ricc. *in praxi aurea, reſol.* 179. *in fine.*

21. Pœnitentiarius ex ſe non poteſt abſoluere à caſibus Epiſcopalibus.

22. Vicarium Epiſcopi vigore generalis mandati vicariatus abſoluere non poſſe à caſibus Epiſcopo reſeruatis, tenent Rebuff. *in praxi benefic. tit. de forma vicar. n.* 179. Sbroz *de officio vicarij lib.* 2. *quæſt.* 19. Galct. *in margarita caſuum conſcient. verbo vicarius pen.* Piaſec. *in praxi Epiſcop. p.* 2. *cap.* 1. *num.* 15. *in fine pag.* 106. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.* 4. §. 7. *n.* 2. *verſ. poſtremo*, ego ipſe *d. p.* 3. *alleg.* 54. *num.* 116.

22. Vicarius Epiſcopi vigore generalis mandati non poteſt abſoluere à caſibus Epiſcopo reſeruatis.

23. Regulares etiam per priuilegium, quod *Mare magnum* vocatur, non habere facultatem abſoluendi pœnitentes à caſibus Epiſcopo reſeruatis, deciſum referunt Ludouic. Beia *reſponſ. caſuum conſcient. p.* 2. *caſu* 21. *in fine, verſ. nunc tamen, & p.* 3. *caſu* 5. *in fine, verſ. hoc tamen*, Campan. *in diuerſ. iuris canonici rub.* 12. *cap.* 13. *num.* 63. Fr. Ludouic. Miranda *in man. Prelat. tom.* 1. *q.* 46. *art.* 2. *in fine*, Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de religion. num.* 56. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 267. 268. *&* 269. Fr. Emman. *quæſt. regular. tom.* 1. *q.* 61. *art.* 13. Homobon. de Bonis *de examine eccleſiaſt. tract.* 5. *cap.* 2. *quæſt.* 10. Ego ipſe *d. p.* 3. *alleg.* 52. *num.* 8.

23. Regulares etiam per priuilegiū, quod Mare magnum vocatur, non habet facultatem abſoluēdi pœnitentes à caſibus Epiſcopo reſeruatis.

24. Patres Ieſuitæ, & alij Confeſſarij, vigore priuilegiorum Roſarij non poſſunt abſoluere pœnitentes à caſibus reſeruatis Epiſcopo, niſi priuilegia talem tradant facultatem, vel ſint obtenta, aut confirmata poſt Concil. Trident. ita refert deciſum Garc. *d. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 386. vbi *num.* 294. pariter reſolutum aſſerit poſſe abſoluere à caſibus Epiſcopo reſeruatis omnes, qui audiunt confeſſiones virtute Bullæ Iubilæi indicti à ſummo Pontific. cum facultate abſoluendi à quibuſcunque enormibus peccatis reſeruatis Sedi Apoſtol. etiam in Bulla Cœnæ Domini, ſed non virtute priuilegiorum, & facultatum perpetuò conceſſarum, & Roſarij.

24 Patres Ieſuitæ, & alij Confeſſarij vigore priuilegiorum Roſarij non poſſunt abſoluere pœnitentes à caſibus Epiſcopo reſeruatis.

25. Regulares vtriuſque ſexus non poſſunt vigore Bullæ Cruciatæ Confeſſarios ſibi eligere, & ab eis abſolui à caſibus reſeruatis, etiam in Bulla Cœnæ Domini, propter Breue Clementis VIII. ita Sebaſt. à Coſta *ſuper Bull. Cruciatæ quæſt.* 107. Euſeb. Herrera *in deciſ. moral deciſ.* 9. *in fine* § 1. *&* §. 2. *in princip.* Fr. Emman. *in addit. ſumm. tom.* 3. *cap.* 7. *num.* 2. Fr. Ludouic. Miranda *in man. Prælator. tom.* 2. *quæſt.* 34. *artic.* 15. *concluſ.* 2. Villalob. *in ſumm. tract.* 27. *pro Bulla Cruciata, clauſ.* 9. Soar. *tom.* 4. *de relig. lib.* 2. *cap.* 16. *verſ.* 2. late Hieronym. Roderic. *in compendio quæſt. regul. verbo abſolutio, num.* 24. optimè Sell. *in ſelectis Canon. cap.* 18. *num.* 10. vbi atteſtatur ita deciſum in cauſa Portugaliæ & Caſtellæ 4. Decembris 1627.

25. Regulares non poſſunt vigore Bullæ Cruciatæ Confeſſarios ſibi eligere, & ab eis abſolui à caſibus reſeruatis.

26. Regulares cuiuſuis Ordinis, Congregationis, Societatis, & inſtituti etiam neceſſariò exprimendi, tam intra, quàm extra Italiam,

26. Regulares prætextu cuiuſcunque priuilegij habiti, vel

habendi non possunt quemquam absoluere à casibus in Bulla Cœnæ Domini, aut ordinario loci reseruatis.

in vim priuilegiorum, aut confirmationum huiusmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps fortè obtinebunt, non possunt quemquam absoluere à casibus in Bulla Cœnæ Domini, aut ordinario loci reseruatis: at si secus egerint, absolutiones nullæ atque irritæ erunt. Ab aliis verò casibus, & censuris Sedi Apostol. reseruatis, siquidem Regulares habent à Sede Apostol. absoluendi facultatem, illa extra Italiam minimè sublata fuit, ita Aldan. *in compendio canon. resolut. lib. 1. tit. 10. num. 15.* vbi attestatur sic fuisse resolutum in S. Cong. Episcop. & Regul. sub die 17. Nouembris 1628.

27. Regulares habentes facultatem absoluendi etiam à casibus reseruatis possunt absoluere aduenientes in alia à casibus reseruatis in diœcesi pœnitentium.

27. Regulares audientes confessiones in ea diœcesi, in qua sunt approbati, cum facultate etiam casuum reseruatorum, absoluere possunt aduenientes ex alia à casibus reseruatis in diœcesi pœnitentium, non autem in illa vbi Regulares confessiones audiunt, dummodo non maliotiosè huiusmodi pœnitentes talem absolutionem quærant, ita Sell. *d. cap. 18. num. 3.* vbi asserit decisum sub die 19. Nouembris 1616.

28. Concessa facultas absoluendi à casibus Sedi Apost. reseruatis non comprehendit casus, quos Episcopus, & Prælatus Religiosus cum suis subditis Regularibus reseruauit.

28. Concessa facultas absoluendi à casibus Sedi Apostol. reseruatis, non comprehendit casus, quos Episcopus, & Prælatus Religiosus cum suis subditis Regularibus reseruauit, nisi de his fieret specialis mentio, ita refert decisum Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 2. num. 286.*

29. Absoluere Episcopum & cum ipso dispensare poterit ab eodē Episcopo confessor electus de omni peccati vinculo de quo potest absoluere, vel dispensare ipse Episcopus.

29. Absoluere Episcopum & cum ipso dispensare poterit ab eodem Episcopo Confessor electus de omni peccati vinculo, de quo potest absoluere, vel dispensare ipse Episcopus, vt dicit resolutum Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 1. num. 17.*

30. Pœnitens habens peccata reseruata Episcopo poterit absolui à non reseruatis reseruata absolutione à reseruatis cū superiori copiam sui fecerit.

30. Pœnitentem habentem peccata reseruata Episcopo, vel Prælato, & copiam eorum non habentem ad confitendum illis dicta peccata, posse confiteri parocho, & ab eo absolui à peccaris non reseruatis, reseruata absolutione à reseruatis cùm superiori copiam sui fecerit, resoluunt Nauarr. *in man. cap. 26. num. 6.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. p. 1. lib. 1. cap. 13. num. 70.* Læl. Zech. *de casibus reseruatis, in princ. obseru. 4.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib. 1. quæst. 29. num. 2.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. allegat. 51. num. 12.* plures alij, quos refert & sequitur Ioan. Valer. *d. verbo Pœnitentia, different. 10.* aduertens debere pœnitentem tam reseruata, quàm non reseruata peccata parocho confiteri, quia quoad eum debet esse integra, licèt quoad superiorem posset esse dimidiata, quod etiam considerauit Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept. 2. lib. 8. cap. 3. num. 13.*

31. Pœnitens cùm recurrit ad Episcopum in casibus reseruatis quomodo cum illo se gerere debeat ipse Episcopus, ostenditur.

31. Et notat Piasec. *d. cap. 1. num. 18. in fine, pag. 108.* quòd in casibus reseruatis cùm recurritur ad Episcopum, debet pœnitens confiteri omnia sua peccata, & Episcopus vel omnia absoluere, vel cùm ad inferiorem remittere potest, præmissa facultate absoluendi reseruatum, quam sufficit significare ipsi pœnitenti vt faciat se absolui ab inferiore, & creditur tunc ipsi pœnitenti dicenti facultatem huiusmodi sibi ab Episcopo esse concessam, de quo tamen est consulendus Fagundez *d. lib. 8. cap. 3. à num. 2.*

De

De satisfactionis necessitate, & fructu.

CAPVT VIII.

1. VIde Scholast. *in 4. à dist. 20. vsque ad 25.* S. Thom. *in supplem. q. 12. & p. 3. quæst. 94.* Caiet. *tom. 1. opusful. tract. 3.* Medin. *tract. 3. de satisfact.* Petr. Sot. *lect. 2. de satisfact.* Soar. *tom. 4. de pœnit. disp. 37. cum seqq.* Luc. Pinel. *de pœnitent. tract. 3. de satisfact.* Petr. de Ledesma *in sum. p. 1. de sacram.* vbi de pœnit. *cap. 23.* Balduin. iun. super opera controuers. Bellarmini *p. 2. lib. 5. cap. 6. per tot.* Ioan. Maldonat. *tom. 2. de pœnit. sub tit. de satisfact.* Marcel. Megal. *p. 1. instit. confess. lib. 6.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 7.* Fernandez *in examine Theologiæ moral. p. 3. cap. 6. §. 7.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censur. tom. 2. disp. 2. dub. 12. num. 107. & disp. 4. num. 26. in fine,* Bonacin. *de Sacrament. disp. 5. q. 5. sect. 3. puncto 2.* Molfes. *in summa Theologiæ moral. tract. 7. cap. 25. de satisfact.* Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. p. 1. tract. 5. cap. 15. quæst. 92. cum seqq.* Vincent. Filliuc. *in quæst. moralib. tract. 8. de satisfact.* Iul. Lauor. *de Iubileo, & Indulgent. p. 2. cap. 5. de satisfact.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 2. lib. 9.* Paul. Layman. *in Theolog. morali lib. 5. tract. 6. cap. 15.* 1. Doctores de satisfactionis necessitate & fructu agentes.

2. *Et conuenientes satisfactiones iniungere.*] Confessarium, per se loquendo, teneri satisfactionem, seu pœnitentiam iniungere, ex hoc text. colligunt Soar. *tom. 4. de pœnit. disp. 38. sect. 3.* Valent. *tom. 4. disp. 7. q. 14. puncto 4.* Henriq *in sum. lib. 5. cap. 20. §. 5. & c. 21. in princ.* Valer. Reginald. *d. lib. 7. à n. 11.* Ægid. de Coninck *d. tom. 2. disp. 10. n. 60. cum seqq. & à num. 70.* Nugn. *in addit. q. 13. art. 2. diffic. 1. vers. ex dictis sequitur,* Paul. Comitol. *respons. moral. lib. 1. quæst. 35. num. 2.* Ludou. Beia *respons. casuum conscient. p. 3. casu 1. & 2.* Bonacin. *d. disp. 5. quæst. 5. puncto 2. num. 1.* Iul. Lauor. *d. p. 2. cap. 5. num. 8. & 13.* Fernandez *d. §. 7. num. 3.* tam ante, quàm post absolutionem sacramentalem, vt tenent Nauar. *in man. c. 26. num. 19.* Ludou. Beia *d. p. 3. casu 3. in princ.* Bonacin. *d. q. 5. sect. 3. puncto 2. num. 19.* Iul. Lauor. *d. cap. 5. num. 11. cum seqq.* licèt rectiùs antè imponendam credat Fernandez *d. §. 7. num. 5.* 2. Confessarius per se loquendo tenetur satisfactionem seu pœnitentiam iniungere.

3. Pœnitentem teneri pœnitentiam tolerabilem, & humanæ fragilitati accommodatam acceptare, acceptatámque adimplere, nisi adsit rationabilis causa non acceptandi, tenent Magist. *in 4. dist. 16.* vbi S. Thom. *quæst. 1. a. 3. quæst. 3.* Richard. *art. 1. quæst. 1.* Durand. *q. 5. ad 2.* Scot. *q. 2. art. 2.* Soar. *d. tom. 4. disp. 38. sect. 7. n. 2.* Petr. Sot. *lect. 2. de satisfact.* Maldonat. *d. tit. de satisfact. cap. 5.* Henriq. *in sum. lib. 4. cap. 8. §. 1. iuncto commento lit. B.* Luc. Pinel. *de sacram. Pœnitent. tract. 3. de satisfact. dub. 4.* Valent. *tom. 4. disp. 7. q. 14. puncto 4.* Vasq. *q. 94. art. 2. dub. 1. num. 5.* Nugn. *quæst. 15. art. 1. & q. 13. art. 2. diffic. 3.* Marcel. Megal. *d. lib. 6. cap. 3. num. 3. cum seqq.* Ægid. de Coninck *d. tom. 2. disp. 10. num. 79.* Fernandez *d. p. 3. cap. 6. §. 7. n. 10. cum seqq.* Bonacin. *de Sacram. disp. 5. q. 5. sect. 3. puncto 4. n. 1.* 3. Pœnitens quando pœnitentiam tenetur acceptare.

Molfes. *d.tract.7.cap.25.num.56.* Valer. Reginald. *d.lib.7.à num.75.* Iul. Lauor. *d.cap.5.num.9.* Paul. Laymann *d.c.15.n.6.* Ratio est, quia Confessarius, vt dicunt Doctores citati *num. præcedenti,* tenetur imponere pœnitentiam; ergo pœnitens tenetur impositam pœnitentiam acceptare, alioqui frustrà esset potentia, & necessitas ad imponendam ex parte Confessoris, si daretur libertas acceptandi ex parte pœnitentis.

4. Contra Martin. Ledesin. 2.4.*q.*20.*art.*4.*q.*2. Nauar. *in man.cap.26. num.20.& in cap. contrarium, de pœnit. dist.5.num.*18. Ludou. Beia *d.p.3. casu 3.vers.ex parte ergo pœnitentis,* Ioan. Rebell. *in historia miraculorum sanctissimi Rosarij, lib.3.dial.7.* Medin. *in Cod.de satisfact.quæst.6.* Zerol. *de pœnit.cap.25.quæst.9.* Fagundez *d.prac.2. lib.3. cap.3.num.17.* existimantes Confessorem non posse inuitum pœnitentem obligare ad acceptandam pœnitentiam.

5. Satisfactio an possit fieri per opera aliàs debita quæ quis tenetur facere ex alio præcepto.

5. Vtrùm autem possit fieri huiusmodi satisfactio per opera aliàs debita quæ quis tenetur facere ex alio præcepto? Vide Bonacin. *d.q.5. sect.3. puncto 2.num.11.* Iul. Lauor. *d.cap.5.à num.25.* vbi *num.28.* rationem assignat, quare tempore Missæ audiendæ de præcepto adimpleri possit pœnitentia iniuncta à Confessario, & non possit adimpleri ieiunium iniunctum pro pœnitentia tempore vigiliæ, vel Quadragesimæ, & sic quare aliquandò per vnicam actionem dentur plures effectus satisfactionis, aliquandò verò non, respondendo in hæc verba: Quando actio terminatur ad plura obiecta secundùm diuersas rationes formales, puta iustitiæ, Religionis, &c. tunc potest per vnicam actionem pluribus obligationibus satisfieri, quia vnum obiectum est independens ab altero; quando verò terminatur actio ad plura, quæ sub eadem ratione considerantur, tunc non potest per vnam actionem pluribus satisfieri, quia habent idem principium, & eandem rationem formalem, quæ terminatur ad diuersa obiecta, à quibus sicuti plura sunt, ita satisfaciens illis debet specificari per modum plurium, alioqui vnum posset pro centum satisfacere debito mille aureorum, & sic vnica satisfactione non possunt adimpleri plura præcepta sub eadem ratione formali, v.g. religionis, iustitiæ, &c.

6. Pœnitentiam in peccato mort. adimplens peccat mort. sed pœnitentiæ sibi à Confessario iniunctæ satisfacit.

6. Pœnitentiam in peccato mort. adimplens peccat mortaliter, sed obligationi pœnitentiæ sibi à Confessario iniunctæ satisfacit, vt per Siluest. *in sum. verbo satisfactio num. 7.* Sot. *in 4. dist.19. quæst. 1. art.4.* Nauar. *in man.cap.3.num.5.* Valent. *tom.4.disp.7. quæst.14.puncto 3. vers. non est tamen negandum,* Soar. *tom.4. disp. 38.sect.8. num. 3.* Henriq. *d. lib.5. cap.20.§.7.* Ægid. de Coninck *d.tom.2. disp.10. num.22. cum seqq.* Zerol. *de pœnitent. cap.25. quæst.18.* Bonacin. *d. quæst.5. sect. 3. puncto 4. num.15.* Iul. Lauor. *d.cap.5.num.32.& 33.* Nam pœnitentia facta in peccato mort. sortitur suum effectum adueniente charitate, & per eam satisfacit pœnæ debitæ, Nauar. *d.cap.3.num.5.* Henriq. *d.c.20.n.7.* Emman. Sà *verbo satisfactio num.7.* Soar. *d.sect.8.num.5.* Zerol. *d.quæst.18.* Bonacin. *d. puncto 4. num. 17.* Iul. Lauor. *d. cap. 5. num. 34.* Fagundez *d. prac. 2. lib.9.cap.4.num.2.*

De

De operibus ſatisfactionis.

CAPVT IX.

1. VTrùm iuſti per opera pœnitentiæ vel ſpõte aſſumpta, vel etiam illis præcepta, poſſint ſatisfacere pro pœnis ex peccatis remiſſis reſtantibus? Affirmant Card. Bellarm. *lib. 4. de pœnitent. cap. 3. cum ſeqq.* Valent. *tom. 4. diſp. 7. quæſt. 14. puncto 2.* Soar. *tom. 4. de pœnit. diſp. 37. ſect. 1.* Ægid. de Coninck *de ſacram. tom. 2. diſp. 10. n. 14. cum ſequentib.* 1. Iuſti per opera pœnitentiæ, vel ſpõte aſſumpta, vel etiã illis præcepta an poſſint ſatisfacere pro pœnis ex peccatis remiſſis reſtantibus.

2. *Temporalibus flagellis*, &c.] Flagella inflicta in hoc mundo à Deo ſi patienter tolerentur eſſe ſatisfactoria pro peccatis, docet S. Thom. *in add. ad 3. p. q. 15. a. 2.* Silu. *in ſum. verbo ſatisfactio q. 9.* Nau. *in man. c. 7. n. 4.* quos refert & ſequitur Iul. Lauor. *de Iubilæo, & indulgent. p. 2. c. 5. n. 30.* 2. Flagella inflicta in hoc mundo à Deo ſi patienter tolerentur ſunt ſatisfactoria pro peccatis.

De Extrema vnctione.

1. VIDE Theologos *in 4. diſt. 23.* & *ibi* S. Thom. & Sot. eundem S. Thom. *p. 3. q. 29. a. 1.* Canoniſtas *in cap. vnico, de Extrema vnctione*, Silu. Armil. Victor. Nald. & alios ſummiſtas *verbo Extrema vnctio*, Victorel. *de Extrema vnct.* Catechiſm. Roman. *eod. verbo.* Card. Bellarm. *in controu. cathol. tom. 3. lib. vnic. de ſacram. Extr. vnctionis*, Valent. *tom. 4. diſp.* 8. Soar. *tom. 4. de pœnit. diſp. 39. cum quinque ſeqq.* Viuald. *in candel. aureo, tit. de Sacram. vbi de Extrema vnct.* Ioan. Maldon. *tom. 2. controu. tit. de Extrema vnct.* Henriq. *in ſum. lib. 3. cap.* 8. Fr. Emman. *quæſt. regul. tom. 3. q. 79. a. 3. cum ſeqq.* Zerol. *in praxi Epiſcop. p. 1. verbo Extrema vnctio*, Petr. de Ledeſma *in ſum. p. 1. de ſacrament. vbi de ſacram. Extreme vnctionis*, Franc. Pitigian. *diſt. 23. q. vnica a. 1. cum ſeqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 18. n. 43. cum ſeqq.* Ægid. de Coninck *de Sacram. & cenſur. tom. 2. diſp. 19.* Galet. *in margarita caſuum conſcient. verbo Extrema vnctio*, Scip. de Rubeis *in aphoriſm. Epiſcop. verbo vnctio extrema*, Barthol. Gauant. *in enchirid. Epiſcop. eod. verbo*, Poſſeuin. *de officio curati cap. 9.* Fernandez *in examine Theolog. moral. p. 3. c. 10. §. 1.* Laurent. à Portel. *in dubiis regularib. verbo Sacramenta n. 11. & 12.* Galganet. *de iure publico lib. 3. tit. 97.* Bonacin. *de Sacrament. diſp. 7.* F. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom. 1. q. 49.* Molfeſ. *in ſum. Theologiæ moral. tract. 4. cap. 3.* Vincent. Filliuc. *in quæſt. moralib. tract. 3. cap. 4. cum ſeqq.* Villalob. *p. 1. ſum. tract. 10. diffic. 4.* Paul. Layman. *in Theologia morali lib. 5. tract. 8.* Tamburin. *de iure Abbatum tom. 2. diſp. 7.* Ioan. Chapeauille *de modo miniſtrandi Sacram. tempore peſtis cap 5.* Zambran. *de caſibus in articulo mortis cap. 5.* Hieron. Roder. *in compendio quæſt. regul. reſol. 141. de vnctione extrema*, metipſum *de officio, & poteſtate Epiſcopi p. 2. alleg. 31. & de officio, & poteſtate parochi cap. 22.* 1. Doctores de Extrema vnctione agentes.

De institutione sacramenti Extremæ vnctionis.

CAPVT I.

1\. Extrema vnctio verè & propriè est nouæ legis sacramentum.

1\. Extremam vnctionem verè, & propriè esse nouæ legis Sacramentum, probant S.Thom. 3.*p.q.*29.*art.*1.Soar.*tom.*4.*de pœnit.disp.*39. *sect.*1.*&* 2.Fr.Emman.*quæst.regul.tom.*3.*q.*79 *art.*1.Franc.Pitigian.*dist.*23. *q.vnica,art.*1.Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit.lib.*28.*n.*43. Azor.*instit. moral. p.*1. *lib.*4. *cap.*11. *q.*1. *statim in princ.*Ægid.de Coninck *de sacram. tom.*2.*disp.*19.*dub.*1.Bonacin.*eod.tract.disp.*7.*quæst.vnica puncto* 1.*n.*1.*&* 3. Fernandez *in examine Theolog. moral. p.*3.*cap.*10.§.1.*num.*13. Et nullum in veteri lege respondere potuit Sacramentum huic Extremæ vnctionis, quod est quædam immediata præparatio ad gloriam, & ingressum ad cœlum; quia pretio nondum soluto aditus in cœlum patere non potuit, vt docet Sayr.*de Sacram.in genere lib.*3.*c.*4.*q.vnica art.*2.*vers.quintum est,prope med.*

2\. Extremæ vnctionis sacramentum à Christo D. N. institutum.

2\. *A Christo Domino nostro*, &c.] Vide Henriq. *in sum.lib.*3.*c.*7.Sayr. *de Sacrament. in genere lib.*2. *cap.*2.*q.*2. *art.*2.*&* *quæst.*3. *art.*1.*vers. de sacramento Extremæ vnctionis*, Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmin. p.*2. *lib. 6. cap.*1. Vasq. *in* 3.*p.tom.*2. *disp.*135.*num.*4. Valer.Reginald. *d.lib.* 28.*à num.*45.Emman de Valle *de incantat.& ensalmis sect.*2.*cap.*11.*num.*7. *& num.*18. *cum seqq.* Bonacin.*d.puncto* 1.*num.*2.*&* 3. Molfes.*in sum.Theologia moralis tract.*4. *cap.*3. *num.*21. Filliuc. *in quæst. moral. tom.* 1.*tract.*3. *cap.*4.*num.*66.*&* 74.

3\. Materia Extremæ vnctionis est oleum ab Episcopo benedictum.

3\. *Materiam esse oleum ab Episcopo benedictum.*] Vide Sayr.*de Sacrament.in genere lib.* 1.*c.*3.*q.vnic. art.*3. §.*de Sacramentis, vers.de Extrema vnctione*, Zerol. *in praxi Episcop. p.*1. *verbo Extrema vnctio* §.1.Petr.de Ledesma *in sum.p.* 2. *de Sacram.* vbi de Extrema vnct. *cap.*2. Azor. *instit. moral. p.*1. *lib.*2. *cap.*9. *vers.quotiescunque,in fine*.Valer.Reginald. *d.lib.*18. *num.*50.*cum seqq.* Ægid. de Coninck *d.disp.*19.*à n.*5.Bonacin.*d.q. vnica puncto* 2.*num.*2. Fernandez *d.*§.1.*num.*2. Vincent.Filliuc.*in quæst.moralib. tract.*3.*c.*4.metipsum *de officio,& potestate Episcopi p.*2. *alleg.*31.*n.*13.*& de officio,& potest.parochi cap.*22.*num.*24.*cum seqq.*

4\. Sacerdos simplex an possit ex commissione Papæ oleũ, & Chrisma consecrare, seu benedicere.

4\. Vtrùm Sacerdos simplex ex commissione Papæ possit oleum, & Chrisma consecrare,seu benedicere? Vide Sot.*in* 4.*dist.*23. *q.*1. Caiet. *in* 3.*p.q.*72.*a.*3.Fusc.*de visit.lib.*1.*c.*6.*n.*7.Viuald.*in candel.aureo*,vbi de Extrema vnct.*tit.de materia n.*4.Henriq.*lib.*3.*c.*8.§.2.Barth.ab Ang.*dial.*3.§.98. Fernand.*d.*§.1.*n.*2.*in fine*,Zambran.*de casibus in art.mortis c.*5.*n.*3.Bonacin. *d.puncto* 2.*n.*3. vbi ait affirmatiuam sententiam probabilem sibi videri, & *n.*4.resoluit oleum oliuarum esse materiam sufficientem huius Sacramenti,etiamsi benedictum sit ab Episcopo alia benedictione,quàm benedictione consueta ab Ecclesia, & *n.*5. asserit non esse validum sacramentum Extremæ vnctionis, si aliud oleum per errorem adhibeatur, præter oleum infirmorum,refero ego ipse *d.alleg.*31.*n.*16.*& d.c.*22.*n.*24.

5\. Non

5. Non videri à peccato excuſandum parochum ſi oleum alterius anni adhibeat, reſoluunt Bonacin.*d.quæſt.vnic.puncto* 2.*num*.6. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap*.7.§.2. *num*.1. Poſſeuin. *de officio curati cap*.9. *num*.1. quia debet eſſe benedictum eo anno, vt præcipitur *in cap. litteris, de conſecrat.diſt*.3. niſi neceſſitas aliud ſuaderet, tunc enim poſſe parochum vetere oleo morituros vngere, donec nouum ipſi ab Epiſcopo tranſmiſſum fuerit, reſoluunt Zambran.*d.cap*.5.*dub*.4.*num*.15.Vgolin.*d*.§.2. *num*.2.Paul.Laymann *in Theolog.morali lib*.5.*tract*.8.*cap*.2.*num*.4. vbi aduertit quòd ſi aduentante nouo ex veteri aliquid remanſerit in lampadibus Eccleſiæ, quæ ante venerabile Sacramentum ſunt, ponendum eſt vt comburatur, refero ego ipſe *d.cap*.22.*num*.25.

5. Parochus non excuſatur à peccato ſi oleum alterius anni adhibeat, niſi neceſſitas aliud ſuaderet.

6. Parochum eo caſu, quo oleum conſecratum creditur non ſuſſicere pro toto anno, licitè poſſe ei miſcere oleum non conſecratum, quando timet fore vt oleum conſecratum non ſufficiat, modò quod additur ſit minoris quantitatis conſecrato, argum. *cap. quod in dubijs, de conſecrat.Eccleſ.* reſoluunt Fuſc. *de viſitat. lib*.1.*c*.6. *num*.10. Poſſeuin. *d.cap*.9.*num*.2. Bonacin. *d.puncto* 2.*num*.8. Ego ipſe *d.alleg*.31.*num*.17.& *d.cap*.22.*num*.26.

6. Parochus eo caſu, quo oleum conſecratum creditur nô ſufficere pro toto anno, licitè poteſt ei miſcere oleum nô conſecratum in minori quantitate.

7. Oleum ſanctum à quouis Epiſcopo recipiunt Fratres Cruciferi, Vrbanus III.*conſt*.1.*incip.Cùm anteceſſor*.7.Kal.Aprilis 1137.

7. Oleum ſanctum à quouis Epiſcopo recipiunt Fratres Cruciferi.

8. Oleum ſanctum pro adminiſtranda Extrema vnctione ſuis Fratribus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo per Archiepiſcopos, & Epiſcopos exhiberi iuſſit Clemens VIII. *conſtit*.57.*incip. Exponi*. 24. Martij 1599.

8. Et Fratres S. Mariæ de Monte Carmelo.

9. Oleum ſanctum permittere debet Epiſcopus quòd Regulares teneant in eorum Eccleſiis pro ipſorum vſu dumtaxat, Aldan.*in compendio canon. reſolut. lib*.1. *tit*.8. *num*.10. vbi refert deciſum in S.Congr.Epiſcop.& Regul.in Æſina 13.Iulij 1589.

9. Oleum ſanctum permittere debet Epiſcopus quòd Regulares teneant in eorum Eccleſiis pro vſu ipſorum dumtaxat.

10. Olea ſacra poſſunt ab Epiſcopo benedici, & conſecrari etiam in alia Eccleſia ſi à Cathedrali abſuerit, idem Aldan. *d. tit*.8. *num*.11. vbi ait reſolutum à S.Rit.Cong.in Oriolen.17 Nouembris 1600.

10. Olea ſacra poſſunt ab Epiſcopo benedici in alia Eccleſia à Cathedrali.

11. Olea ſacra quotannis ab Epiſcopo confici, & ſuæ diœceſis Preſbyteris diſtribui debent, crematis veteribus, & vetera non poſſunt adhiberi poſtquam noua ſunt conſecrata, Aldan.*d.tit*.8.*num*.12.vbi aſſerit deciſum in S.Congr.Rit.in Cepten.7.Septembris 1601.

11. Olea ſacra quotannis ab Epiſcopo conficiuntur.

12. Oleorum ſacrorum conſecratio debet fieri omnino iuxta formam Pontificalis, & Canonici ſupplere debent, ſi numerus ſufficiens Preſbyterorum non adſit præter Canonicos, Aldan.*d.tit*.8.*num*.13. vbi ait ſic fuiſſe reſolutum ab ead.S.Rit.Congr. in Lauretana 9.Maij 1606.

12. Conſecratio ſacrorum oleorum debet fieri iuxta formam Pontificalis.

13. Olea ſacra ex cauſa neceſſitatis poſſunt cõfici ab Epiſcopo cum minori numero Sacerdotum quàm præſcribitur in Pontificali, Aldan. *d. tit*.8. *num*.14. referens ita fuiſſe deciſum ab eadem S. Congreg. Rit. in Curien.21.Auguſti 1604.& in Naxien.12.Martij 1616.

13. Olea ſacra ex cauſa neceſſitatis poſſunt confici ab Epiſcopo cum minori numero Sacerdotum.

14. Oleum ſanctum debet aſſeruari in Cathedrali, & ab eius dignitatibus diſpenſari aliis Eccleſiis, Aldan.*d.tit*.8.*num*.18.vbi atteſtatur ita reſolutum ab eadem S.Cong.in Tuſcanen.19.Auguſti 1619.

14. Oleum ſanctum debet aſſeruari in Cathedrali, & ab eius dignitatibus diſpenſari aliis Eccleſiis.

15. *Vngentes*

15 Materia proxima sacramenti Extremæ vnctionis est vnctio saltem quinque sensuum facta à Sacerdote.

15. *Vngentes cum oleo*, &c.] Vnctionem saltem quinque sensuum factam à Sacerdote esse materiam proximam huius Sacramenti, docent S.Thom. *in 4.dist.*23. *quæst.*2. *art.*3. Ægid.de Coninck *de Sacram.tom.*2. *disput.*19. *dub.*3. *num.*12. Zambran. *d.cap.*5. *in princip. num.*3. Bonacin. *d.puncto* 2. *num.*9. Ego ipse *d.cap.*22.*num.*27.vbi *num.*28.aduerto in illis vngendis non esse necessarium ordinem necessitate Sacramenti, quia mutato ordine adhuc completa manet significatio, & *n.*31. quòd si ægrotus manibus careat, vngenda est caro propinqua, si oculis careat, locus oculorum vngi debet, & *num.*33.*&* 34. quòd in casu necessitatis, quando periculum est in mora, sine culpa poterit vna auris, vel vna manus inungi, & quòd tunc causa celebrandi propter periculum instantis mortis vnctiones sine cruce fieri nihil obstat.

16. Forma sacramenti Extremæ vnctionis.

16. *Forma deinceps esse illa verba*, &c.] Vide Henriq. *in summa lib.*3. *cap.*8.§.3. Sayr. *de Sacrament.in genere lib.*1. *cap.*3. *art.*5. *vers.in Extrema vnctione*, Ægid.de Coninck *d.disp.*19.*à num.*13. Valer.Reginald.*d.lib.*28. *à num.*54. Petr.de Ledesma *in summa part.*1. *de Sacrament.* vbi de sacrament. Extremæ vnctionis, *cap.*3. Bonacin.*d.quæst.vnica puncto* 3.*sub rub.* quænam sit forma sacramenri Extremæ vnctionis, Fernandez *d.* §. 1. *num.*4. *&* 5. Soar. *tom.*4. *de pœnitent. disput.*40. *sect.*3. Molfes. *in summa Theolog. moral. tract.*4. *cap.*3. *num.*27. Paul.Laymann *in Theolog. morali, lib.* 5. *tract.* 8. *cap.* 3. metipsum *de officio, & potestate parochi, cap.* 22. *num.*35.

17. Vngi potest organum sensus magis obuium si periculum fuerit in mora.

17. Vbi autem periculum fuerit in mora, vel morbus esset contagiosus, puta tempore pestis, credunt infrà citandi satis esse si vngatur organum sensus magis obuium, dicendo, *Per istam sanctam vnctionem, & piissimam suam misericordiam indulgeat tibi Dominus quicquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum, tactum, & gressum.* Ita Soar. *d.tom.*4 *disp.*41. *sect.*3. Victorel. *de Extrema vnctione*, §. *de singulis vnctionibus*, Ægid.de Coninck *d.disp.*19.*dub.*5. Posseuin.*d.cap.*9.*num.*19. Bonacin. *d.quæst.vnica puncto* 3. *num.*5. Chapeauille *de modo administrandi sacramenta tempore pestis cap.*5.*quæst.*30. Paul. Laymann *d. cap.*3. *vers. secundò*, ego ipse *d.num.*35.

De effectu sacramenti Extremæ vnctionis.

CAPVT II.

1. Doctores de effectu sacramenti Extremæ vnctionis agentes.

1. VIde Henriq. *in summa lib.* 3. *cap.* 9. Franc. de Pitigian. *dist.* 23. *quæst.vnica art.*8. Petr.de Ledesma *in summa p.*1.*de Sacram.* vbi de sacramento Extremæ vnctionis, *cap.*4. Soar. *tom.*4. *de pœnit.disp.*41. *sect.*1. Sayr. *de Sacrament.in genere,lib.*5.*cap.*1.*quæst.vnica,art.*2.*vers.de sacram.Extrema vnct.* Ægid.de Coninck *de Sacram tom* 2.*disp.*19.*n.*16 *cum seqq.*Bonacin.*in simili tract.disp.*7.*q.vnica,puncto* 6. *à num.*1. Fernandez *in examine Theolog.moralis p.*3.*cap.*10. §.1. *num.*10. Balduin. iun. *super opera controuers.*

controuers.Bellarmini p.2.lib.6.c.2. Vincent.Filliuc. *in quaest.moral. tract.3. cap.6.num.117.cum seqq.*

2. Sacramentum Extremæ vnctionis impendere suum effectum in vltima vnctione virtute omnium præcedentium, resoluunt Sot. *in 4. dist.23.quaest.1.art.1.* Azor.*instit.moral.p.1.lib.10.cap.19.q.5.in fine*, Ægid. de Coninck *d.disp.19.dub.6.*Bonacin.*d.puncto 6.num.2.*

2. Sacramentum Extremæ vnctionis impedit suum effectum in vltima vnctione.

De ministro sacramenti Extremæ vnctionis, & tempore, quo dari debeat.

CAPVT III.

1. Extremæ vnctionis proprios ministros esse Ecclesiæ Presbyteros, per hunc text. asserunt Card. Bellarm. *in controuers.catholic. tom.3.lib.de Extrema vnctione cap.9.in princip.* Soar.*tom.4.disp.43.* Henriq. *in summa lib.3. cap.13. §.2.* Fr. Emman. *quaest.regul. tom.3. quaest.79. art.1.* Sayr. *de Sacrament.in genere lib.2.cap.2.quaest.3.art.2. vers.de Sacramentis, in med.* Petr. de Ledesma *in summa p.1. de Sacrament.* vbi de sacramento Extremæ vnctionis, *cap.5.* Zerol. *in praxi Episcop.part.1. verbo Extrema vnctio,§.2.* Valer.Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.28. à num.60.* Ægid. de Coninck *de Sacrament.& censur. tom.2.disp.19. à num.27.* Bonacin.etiam *de Sacrament.disp.7.quaest.vnica, puncto 4. à num.1.* Fernandez *in examine Theolog.moralis part.3.cap.10.§.1.num 8.* Homobon.de Bonis *de examine ecclesiast.tom.1.tract.4.quaest.53.* Molfes.*in summa Theologiæ moralis tract.4. cap.3.num.32.*Vincent.Filliuc.*in quaest.moralib.tract.3.cap.5.num.87.*Paul. Laymann *in Theologia morali lib.5.tract.8.cap.6.à num.1.* Hieron. Roder. *in compendio quaest.regul.resolut.141. à num.1.* Tamburin. *de iure Abbatum, tom.2.disp.7.quaest.2.* Ego ipse *de officio, & potest.parochi cap.22. à princip.* qui ferè omnes numeris immediatè seqq.resoluunt, non posse Presbyteros hoc Sacramentum administrare nisi habeant iurisdictionem, & ab Ecclesia non impediantur, ac propterea grauiter peccare qui non est proprius Sacerdos, aut parochus, vel qui facultatem non habet à proprio parocho, si hoc Sacramentum administrauerit, quia hoc ad proprij pastoris pertinet officium, & nullus mittere debet falcem in messem alienam, sibíque alienam iurisdictionem vsurpare.

1. Ministri proprij Extremæ vnctionis sunt Ecclesiæ Presbyteri.

2. Regulares autem Sacerdotes, qui clericis secularibus, siue laicis Sacramentum hoc sine proprij parochialis Presbyteri speciali licentia ministrauerint, ipso iure excommunicationem incurrere Sedi Apost. specialiter reseruatam, probat text. *in Clement.1. de priuileg.* & ex illa colligunt Henriq *in summ.lib.13.cap.40.§.4.lit.N.* Fr.Emman.*quaest.regul. tom.2.quaest.60 art.2.vers.decima*, Zerol.*d.verbo Extrema vnctio,§.2.*Azor. *instit.moral.p.1.lib.12.cap.13.quaest.5.vers.primum*, Paul.Comitol.*respons. moral.lib.1.quaest.44.* Ludouic. Miranda *in man.Prælator. tom.1. quaest.46. art.1.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.210. versic. duodecimo*, Bonacin.

2. Regulares Sacerdotes,qui Extremam vnctionem sine proprij parochialis Presbyteri speciali licentia ministrauerint ipso iure excommunicationem incurrūt Sedi Apost. specialiter reseruatam.

R *d.puncto*

d. puncto 4. *num*.6. Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi p*.3. *allegat*.50. *num*.96. secundùm Lugdunen.impress.& *de offic.& potest.parochi cap*.22. *num*.3.

3. Regula.es possunt Extremã vnctionem toties quoties opus fuerit, ministrare omnibus & singulis Fratribus professis, conuersis,oblatis,donatis,nouitiis,& seruitoribus secularibus.

3. Omnibus tamen, & singulis Fratribus professis, conuersis, oblatis, donatis, nouitiis, & seruitoribus secularibus, aut pauperibus in hospitalibus suis degenribus, posse ipsos Regulates Sacramentum hoc toties, quoties necessarium fuerit, ministrare absque alicuius pœnæ incursu, concessit Eugenius IV. Fratribus Minoribus, referunt Ludouic. Miranda *d.art.1.vers.sed pro*, Portel.*in dubijs regul.verbo famuli,seu familiares,num*.1. Tambur.*d.disp*.7.*quæst*.3.*in princip*. Hieron.Roder.*in compendio quæst.regul.resol*.64.*num*.1.Ego ipse *d.cap*.22.*num*.4.

4. Excommunicationem *Clem*.1. *de priuileg.* non incurrunt Religiosi administrantes cum ratihabitione parochi, vel in casu necessitatis ipso absente.

4. Excommunicationem *dicta Clement*. 1. *de priuileg.* non incurrere Religiosos administrantes cum ratihabitione parochi, vel in casu necessitatis ipso absente, resoluunt plures citati à Bonacin.*d.quæst.vnica, puncto* 4.*num*.6. quibus addo Fr.Ludouic.Miranda *d.quæst*.49.*art*.2. *conclus. vnic. in princip*. Soar. *tom*.4. *de Relig. tract*.10. *lib*.9. *cap* 4. *num*. 9. Tamburin.*d.disp*.7.*quæst*.2. Posse enim quemcunque alium Sacerdotem non excommunicatum, aut suspensum licitè administrare hoc Sacramentum si parochus adsit, vel non possit, aut per manifestam iniuriam nolit hoc Sacramentum ministrare, ex interpretatiua, seu præsumpta Episcopi, vel Papæ licentia, si pro ea petenda superior adiri nequeat, tenent Henriq.*d.lib*.3.*c*.13.§.4.Soar.*tom*.4.*de pœnit disp*.44.*sect*.2. Ægid. de Coninck *d.disp*.19.*num* 9.Fernandez *d*.§.1.*num*.8.*prope fin*.Zambran. *de casibus in articulo mortis,cap*.5.*dub*.8.

5. Sacerdotes plures simul cum Curato eodem tempore possunt Extremam vnctionem dare.

5. Plures Sacerdotes simul cum Curato eodem tempore posse Extremam vnctionem dare, itaut vnus vnum sensum vngat, itidem prolata forma partiali, asserunt Valer.Reginald.*d.lib*.28.*n*.62. Galet.*in margarita casuum conscient. verbo Extrema vnctio habet*, Ægid. de Coninck *d.disp*.19.*dub*.9. Possenin.*de officio curati cap*.9.*sub num*.8. Bonacin.*d.puncto* 4. *num*.7. vbi subdit hoc non esse faciendum sine necessitate, aliàs incurri peccatum mortale.

6. Extrema vnctio illis infirmis præsertim adhibenda, qui tam periculosè decumbunt, vt in exitu vitæ constituti videantur.

6. *Infirmis adhibendam*,&c.] Vide Henriq.*d.lib*.3.*cap*.11.*à princip*.Zerol.*d.verbo Extrema vnctio* §.3. *& de sacram.Pœnit.cap*.15.*quæst*.7.*vers.dico secundò*, Galet. *in margarita casuum conscient. eod. verbo Extrema vnctio num*.1. Posseuin. *d.cap*.9. *num*.4. *in princip*. Ægid.de Coninck *d.disp*.19. *dub*.7. Ludouic. Miranda *d. quæst*.49. *art*.2.*conclus*. 2. Fr. Emman. *dicta quæst*.79. *art*.2. Bonacin. *d. quæst.vnic. puncto* 5. *num*.1. vbi *num*.6. subdit parochum administrare debere hoc Sacramentum cùm viderit hominem esse morti proximum ob pestem, ob tactum viperæ, vel ob rabidum morsum, & addit Chapeauille *in tract. de modo administrandi sacramenta tempore pestis*, *cap*.5 *quæst*.11. Sacramentum hoc sub conditione posse administrari, quamuis etiam adhibito medicorum iudicio probabiliter dubitetur, an homo peste infectus, & consequenter in periculo mortis sit, necne?

7. Extrema vnctio vt exhibeatur non est expectandus articulus, quo infirmus omni prorsus sensu careat.

7. Ad exhibendum tamen hoc Sacramentum non esse expectandum articulum, quo infirmus omni prorsus sensu careat, aut quo omnino

omnino ipsius desperata sit salus, aduertunt Nald. *in sum. verbo Extrema vnctio n.* 1. Ægid. de Coninck *d. disp.* 19. *dub.* 7. *num.* 24. Possevin. *d. cap.* 9. *num.* 5. Ludou. Miranda *d. q.* 49. *art.* 2. *concl.* 3. Bonacin. *d. puncto* 5. *num.* 7. Nec esse necessarium vt infirmus in lecto iaceat; quia etiam extra lectum inungi posse, v.g. peste infectum, hydropicum, & phthisicum, resoluunt Henriq. *d. lib.* 3. *cap.* 11. §. 1. Zambran. *d. c.* 5. *dub.* 3. Senes quoque, qui in senectute deficiunt, absque alia infirmitate inungi posse, tenent Bonacin. *d. puncto* 5. *n.* 6. *in princ.* Valer. Reginald. *d. lib.* 28. *num.* 69. Ludou. Miranda *d. q.* 49. *art.* 2. *concl.* 8. vbi idem dicit de mulieribus in partu iamiam deficientibus, & similibus.

8. *Iterum huius Sacramenti subsidio,* &c.] Vide Victor. *in sum. n.* 224. Henriq. *d. lib.* 3. *cap.* 8. §. 4. Soar. *tom.* 4. *de pœnitent. disput.* 40. *in fine,* Fr. Emman. *d. quæst.* 79. *art.* 4. Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *de Sacrament.* vbi de sacrament. Extremæ vnctionis, *cap.* 8. Ægid. de Coninck *d. disp.* 19 *à num.* 26. Valer. Reginald. *d. lib.* 28. *num.* 49. Bonacin. *d. q. vnic. puncto* 6. *num.* 4. Possevin. *d. cap.* 9. *num.* 18. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.* 4. *c.* 3. *num.* 55. Paul. Layman. *d. cap.* 4. *num.* 5. meipsum *de officio, & potest. parochi, cap.* 22. *num.* 38. — 8. Extremæ vnctionis sacramentum iterari potest statu infirmitatis mutato.

De sanctissimo Pœnitentiæ sacramento.

1. CANON I.] Vide Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.* 2. *lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 2. *&* 20. Sayr. *de Sacrament. in genere lib.* 6. *cap.* 4. *q.* 1. *vers. pœnitentia,* dum ait sacramentum Pœnitentiæ necessarium esse solùm his, qui peccauerunt mortaliter post Baptismum, Bonacin. *de Sacram. disp.* 5. *q.* 3. *puncto* 1. *n.* 4. dum post alios resoluit peccatum tam originale, quàm actuale ante Baptismum commissum non esse materiam necessariam, & sufficientem sacramenti Pœnitentiæ. — 1. Pœnitentia est verè & propriè sacramentum pro fidelibus quoties post Baptismum in peccata labuntur.

2. CANON II.] Vide Iodoc. Cocc. *in thesauro cathol. tom.* 2. *lib.* 7. *art.* 1. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarm. p.* 2. *lib.* 5. *cap.* 1. *post princip.* Molfes. *in sum. Theologiæ moralis tract.* 1. *c.* 8. *n.* 27. — 2. Baptismus, & Pœnitentia sacramenta duo distincta sunt.

3. Pœnitentiam rectè vocari secundam post naufragium tabulam ex hoc can. colligunt Henriq. *in sum. lib.* 1. *c.* 4. §. 1. *in med.* Sayr. *in claui regia lib.* 10. *c.* 4. *n.* 1. — 3. Pœnitentia vocatur secunda post naufragium tabula.

4. CANON III.] Vide Sot. *in* 4. *dist.* 18. *quæst.* 2. *art.* 1. *col. mihi* 20. Vasquez *in* 3. *p. tom.* 2. *quæst.* 135. *num.* 29. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 2. *disp.* 4. *dub.* 2. *num.* 16. Bonacin. *in simili tract. disp.* 5. *quæst.* 2. *puncto* 4. *num.* 2. *cum seqq.* Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.* 7. *cap.* 14. *num.* 16. — 4. Verba Domini, Accipite Spiritum S. &c. intelliguntur de potestate remittendi, & retinendi peccata in sacramento Pœnitentiæ.

5. CANON IV.] Vide Sot. *in* 4. *dist.* 17. *quæst.* 1. *art.* 2. *col.* 2. Soar. *tom.* 4. *de pœnit. disp.* 18. *sect.* 2. Henriq. *in sum. lib.* 4. *cap.* 9. *&* 10. Onuphr. *disp.* 3. *de pœnit. sect.* 1. *q.* 2. Marcel. Megal. *p.* 1. *instit. confess. lib.* 2. *c.* 7. *&* 8. Paul. Laym. *in Theolog. moral. lib.* 5. *tract.* 6. *c.* 3. *num.* 6. Ægid. de Coninck *de Sacram. tom.* 2. *disp.* 4. *dub.* 4. *num.* 32. Sayr. *de Sacram. in genere, lib.* 1. *c.* 3. *q. vnic. art.* 7. *vers. ad primum,* Fernandez *in examine Theolog. moral. p.* 3. *c.* 8. §. 3. Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract.* 7. *c.* 3. *num.* 24. *& cap.* 4. *num.* 7. — 5. Actus tres in pœnitente requiruntur quasi materia sacramenti Pœnitentiæ, videlicet contritio, confessio, & satisfactio.

vbi ait quòd hic vocatur quasi materia, quia non est vera materia elementatis, est tamen loco illius, & sic vera materia Sacramenti, Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 2. lib. 2. cap. 3. num. 6. & lib. 9. cap. 3. à num. 1.* Bonacin. *d. disp. 5. q. 3. puncto 2. n. 1.* vbi cum aliis tenet materiam proximam sacramenti Pœnitentiæ esse actus pœnitentis, videlicet contritionem, confessionem, & satisfactionem, & *in vers. respondeo primò*, cum Henriq. *d. c. 10. §. 3. in commento lit. V.* particulam *quasi*, non adhiberi in præsenti canone ad diminuendam proprietatem rei, sicut & in illo loco Ioan. 1. *quasi vnigenitus à patre.*

6. Contritio bona ex quibus non eliciatur.

6. CANON V.] Vide Nau. *in commento de Iubileo notab. 19. ad finem*, Iul. Lauor. *de Iubileo, & indulgent. p. 1. cap. 14. à n. 67.* Molfes. *in summa Theolog. moral. tract. 7. c. 2. n. 27.*

7. Confessio sacramentalis instituta & ad salutem necessaria est iure diuino, & modus secretè confitendi est à Christo institutus.

7. CANON VI.] Vide Iodoc. Cocc. *in thesauro catholico tom. 2. lib. 7. art. 3.* Fernandez *in examine Theologiæ moral. p. 3. c. 6. §. 4. n. 11.* Doctores citatos *ad cap. 1. de sacram. Pœnitentia.*

8. In sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium est iure diuino confiteri omnia & singula peccata.

8. CANON VII.] Vide Iodoc. Cocc. *in thesauro catholico lib. 7. art. 3.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib. 1. quæst. 19. num. 10.* Vincent. Filliuc. *in quæst. moralib. tom. 1. tract. 7. num. 105.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 2. lib. 1. cap. 1. num. 1.* Layman. *in sum. Theolog. moral. lib. 5. tract. 6. c. 3. n. 5.*

9. Integritas confessionis.

9. De integritate confessionis vide S. Thom. *p. 3. quæst. 91.* vbi Vasq. innumeros Patres, & Scholasticos citat, Soar. *tom. 4. de pœnit. disp. 22. & 23.* Marcel. Megal. *p. 1. instit. sacerd. lib. 5. c. 8. cum seqq.* Ioan. Maldon. *tom. 2. de pœnit. in controuers. de confess. cap. 4. fol. 51. cum seqq.* latè Molfes. *in sum. Theolog. moralis, tract. 7. c. 12. de integritate confess.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 1. lib. 3. c. 3. & 4.*

10. Peccata omnia mortalia post Baptismum commissa necessariò explicanda sunt in confessione.

10. Omnia, & singula peccata mortalia post Baptismum commissa necessariò explicanda esse in confessione quoad numerum quantum moraliter fieri potest, docent S. Thom. *in 4. dist. 47. q. 3. a. 4.* Val. *tom. 4. disp. 7. quæst. 11. puncto 1. col. 4.* Petr. de Ledesma *in sum. p. 1. de Sacrament.* vbi de sacrament. Pœnit. *cap. 17. concl. 1.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 6. num. 91. & 99.* Pitigian. *p. 2. dist. 17. quæst. vnica art. 6. concl. 1. & art. 11. concl. 1.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom. 2. disp. 7. dub. 1. concl. 1.* Bonacin. *de Sacrament. disp. 5. quæst. 5. sect. 2. puncto 2. §. 3. diffic. 2. n. 1.* vbi *num. 2.* obseruat non esse opus singula peccata sigillatim successiuè recensere, sed sufficere vno verbo dicere numerum peccatorum vnius speciei.

11. Circumstantiæ quæ peccati speciem mutent.

11. De circumstantiis, quæ peccati speciem mutant, vide Luc. Pinel. *de pœnitent. tract. 2. de confess. cap. 3.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo circumstantia*, Valent. *tom. 4. disput. 7. quæst. 11. puncto 1. assert. 2.* Nugn. *in addit. ad 3. p. quæst. 9. art. 2. dub. 2. concl. 1.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 6. num. 112.* Gutier. *canon. lib. 1. cap. 31.* Pitigian. *p. 2. dist. 17. quæst. vnica art. 5. concl. 1.* Bonacin. *de Sacrament. disput. 5. quæst. 5. sect. 2. puncto 2. §. 3. diffic. 3. à num. 6. cum seqq.* Fernandez *in examine Theolog. moral. p. 3. cap. 6. §. 6. à num. 5.* Fagundez *d. prac. 6. lib. 4. cap. 1.*

12. CANON

12. CANON VIII.] Vide Soar. *tom.* 4. *de pœnit. diſp.* 21. *ſect.* 3. *num.* 5. *&* 6. Valent. *tom.* 4. *diſp.* 7. *q.* 11. *puncto* 1. *in fine*, Petr. de Ledeſma *in ſum. p.* 1. *de Sacram.* vbi de pœnit. *c.* 8. *concl.* 2. Ægid. de Coninck *de Sacram. tom.* 2. *diſp.* 6. *n.* 1. *cum ſeqq.* Vaſq. *tom.* 4. *in* 3. *p. q.* 90. *art.* 2. *dub.* 1. Megal. *p.* 1. *inſtit. confeſſ. lib.* 5. *c.* 3. *num.* 6. *cum ſeqq.* Molfeſ. *in ſumma Theologia moralis tract.* 7. *cap.* 10. *n.* 9. Fagundez *in quinque Eccleſiæ præcepta, præc.* 2. *in proœmio, & lib.* 1. *c.* 3. *n.* 2. *& lib.* 3. *c.* 1. *n.* 4. 12 Confeſſio omniū peccatorum non eſt impoſſibilis, ſed ad eam tenentur omnes & ſinguli Chriſti fideles ſemel in anno.

13. CANON IX.] Vide S. Thom. 3. *p. q.* 84. *art.* 3. Sot. *in* 4. *diſt.* 14. *q.* 1. *art.* 3. Nauar. *in man. cap.* 4. *num.* 7. Onuphr. *diſp.* 3. *de pœnit. ſect.* 1. *q.* 5. *dub.* 3. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 1. *num.* 138. Soar. *tom.* 4. *de pœnit. diſp.* 19. *ſect.* 1. *num.* 9. *cum ſeqq.* Molfeſ. *in ſum. Theolog. mor. tract.* 7. *cap.* 5. *n.* 28. Fagundez *in quinque Eccleſiæ præcepta, præc.* 2. *lib.* 2. *c.* 11. *n.* 2. *& lib.* 3. *c.* 3. *n.* 18. 13. Abſolutio ſacramentalis Sacerdotis eſt actus iudicialis, non nudum miniſterium.

14. CANON X.] Vide Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 1. *n.* 154. *cum ſeqq.* Marcel. Megal. *p.* 1. *inſtit. Confeſſar. lib.* 1. *cap.* 4. Molfeſ. *in ſum. Theologia moralis tract.* 7. *cap.* 14. *à n.* 100. Fagundez *in quinque Eccleſiæ præcepta, præc.* 2. *lib.* 7. *c.* 1. *n.* 2. 14. Sacerdotes in peccato mort. exiſtentes ligandi & ſoluendi poteſtatem habent.

15. Sacerdotes ſolos eſſe miniſtros abſolutionis, illiſque, & non omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus fuiſſe dictum, *Quæcunque ligaueritis*, &c. ex hoc loco colligunt Valer. Reginald. *d. lib.* 1. *c.* 1. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 2. *diſp.* 8. *à princip.* Molfeſ. *d. c.* 14. *n.* 19. Fagundez *d. præc.* 2. *lib.* 7. *c.* 1. *n.* 1. 15. Sacerdotes ſoli ſunt miniſtri abſolutionis.

16. CANON XI.] Vide Franc. Leon. *in theſauro fori eccleſ. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 49. Coriolan. *de caſibus reſeru. p.* 1. *ſect.* 1. *art.* 1. *num.* 6. Molfeſ. *in ſum. Theologia moralis tract.* 7. *cap.* 17. *num.* 17. Fagundez *in quinque Eccleſiæ præcepta, præc.* 1. *lib.* 8. *cap.* 1. *num.* 4. metipſum *de officio, & poteſtate Epiſcopi p.* 3. *allegat.* 50. *num.* 185. *poſt princip.* Et verba canon. *quoad externam politiam*, ideſt, quoad forum exterius, intelligunt Henriq. *in ſum. lib.* 6. *cap.* 14. *in princip.* Paul. Comitol. *reſponſ. moral. lib.* 1. *q.* 25. *num.* 10. 16. Epiſcopus habet ius reſeruandi caſus, & caſuum reſeruatio prohibet quominus Sacerdos à reſeruatis verè abſoluat.

17. CANON XII.] Vide Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 7. *num.* 2. *&* 25. Fernandez *in examine Theolog. moralis p.* 3. *cap.* 6. §. 7. *num.* 2. 17. Per pœnitentiam non deletur ſemper tota culpa, & ſimul tota pœna.

18. CANON XIII.] Vide Card. Bellarm. *lib.* 4. *de pœnit. cap.* 3. *cum ſeqq.* Soar. *tom.* 4. *de pœnit. diſp.* 37. *ſect.* 1. Valent. *tom.* 4. *diſp.* 7. *q.* 14. *puncto* 2. Marcel. Megal. *p.* 1. *inſtit. confeſſ. lib.* 6. *cap.* 1. *num.* 2. Sayr. *de Sacrament. in genere, lib.* 2. *c.* 2. *q.* 9. *art.* 3. *verſ. quo ſuppoſito*, Bonacin. *de Sacrament. diſp.* 5. *q.* 5. *ſect.* 3. *puncto* 2. *num.* 8. *cum ſeqq.* Molfeſ. *in ſum. Theologia moralis tract.* 7. *cap.* 25. *num.* 30. Fagundez *in quinque Eccleſiæ præcepta, præc.* 2. *lib.* 9. *cap.* 1. *num.* 1. 18. Pro peccatis quoad pœnam temporalem Deo per Chriſti merita ſatisfit pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel à Sacerdote iniunctis.

19. CANON XIV.] Vide Nauar. *in man. cap.* 26. *num.* 20. *cum ſeqq. & in cap. contrarium, de pœnit. diſt.* 5. *num.* 18. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 2. *diſp.* 10. *n.* 62. Molfeſ. *in ſum. Theologia moralis tract.* 7. *cap.* 25. *num.* 30. 19. Satisfactionibus pœnitẽtes per Chriſtum Ieſum peccata redimunt.

20. CANON XV.] Vide Molfeſ. *in ſum. Theolog. moralis tract.* 7. *cap.* 26. *num.* 56. 20 Claues Eccleſiæ datæ ſunt ad ſoluendum, & l gandum.

De sacramento Extremæ vnctionis.

1. Extrema vnctio est verè & propriè sacramẽtum à Christo institutum, & ab B. Iacobo promulgatum.

1. CANON I.] Vide Maldonat. *tom.2. controuers. tit. de Extrema vnctione, quæst.* 1. Vasq. *in* 3. *p. tom.*2. *disp.*135. *num.*4. Emman. de Valle *de incantat. & ensalmis sect.*2.*cap.*11.*num.*18. Molfes. *in summa Theologia moralis tract.* 4. *cap.* 3. *num.* 21. & plures alios Doctores citatos *ad cap.* 1.

2. Extrema vnctio confert gratiam, & remittit peccata, ac alleuiat infirmos.

2. CANON II.] Vide Magist.*in* 4.*dist.*23. Iodoc.Cocc. *in thesauro catholico lib.*7. *art.* 6. Sayr. *de Sacrament. in genere lib.*5. *cap.*1. *q. vnic. art.*2.*vers. de sacramento Extremæ vnctionis*, Petr.de Ledesma *in sum.p.*1. *de Sacrament.* vbi de sacram. Extremæ vnct. *cap.*1. *concl.* 1. Emman. de Valle *de incantat. & ensalmis sect.*2.*c.*11. *num.*16. Molfes. *in sum.Theolog. moralis tract.*1.*cap* 8.*num.*40.

3. Ministri Extremæ vnctionis sunt Sacerdotes ab Episcopo ordinati.

3. CANON III.] Vide Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.*28.*n.*60.Molfes.*in sum.Theologia moralis,tract.*4.*cap.*3.*num* 51.& plures Doctores relatos *cap.*3.

DE REFORMATIONE.

Si prohibiti ascendere ad Ordines, ascendant, si suspensi, aut interdicti à proprio Prælato malè se gesserint, puniuntur.

CAPVT I.

1. Locum habet hoc cap etiam in clericis secularibus.

1. ER hoc cap. correctum esse cap. *ex tenore*, & ampliatum cap. *ad aures, de temporib. ordinat.* itavt comprehendat quoque clericos seculares, etiam dignitates, vel beneficia, quibus annexus sit Ordo, obtinentes tam quoad facultatem prohibendi ascensum ad Ordines, quàm etiam suspendendi, ipsisque potestatem appellandi adeptam fuisse, referunt decisum additio ad Nauar. *consf.*42. *in nouis, sub tit. de temporib. ordinat.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 63. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 564. *in* 1.*edit.* aliàs *resol.*486. *n.*7.*in* 2.*edit.* asserens pariter resolutum arctatum ad Ordinem recipiendum, & prohibitum ex hoc decreto non incidere in pœnam cap. *licèt canon, de elect.lib.*6. iuxta *cap. commissa, eod.tit. & lib.* atque etiam quòd si adimitur appellatio, non tamen recursus.

2. Habet locum in suspensionibus, & prohibitionibus tam temporariis, quàm perpetuis.

2. Habere locum in suspensionibus, & prohibitionibus tam temporariis, quàm perpetuis, & temporalem prohibitionem, & suspensionem dici eam vbi ex delicto occulto extraiudicialiter procedit Episcopus ad suum beneplacitum prohibendi, & suspendendi, tenet Ald. *in compendio canonicarum resolut. lib.*3. *tit.*4. *n.*10. vbi attestatur sic fuisse decisum in nullius 3. Februarij 1593.

3. Suspensum

3. Suspensum à ministerio Altaris, vel interdictum à se promouendum contra voluntatem suis ordinarij, non posse promoueri, neque habilitari, dicit decisum Aldan. *citato loco.*

3. Suspensus à ministerio Altaris, vel interdictus ad se promouendũ contra voluntatem sui ordinarij, non potest promoueri, neque habilitari.

4. Prælatis Regularibus competere facultatem attributam Episcopis hoc decreto, resoluit Aldan. *d. tit.* 4. *num.* 15. vbi refert sic resolutum 3. Aprilis 1621.

Nemo Episcoporum, qui Titulares vocantur, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis, ordinare præsumat.

CAPVT II.

1. Vide Henriq. *in sum. lib.* 14. *cap.* 17. §. 3. *in fine lit. A.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.* 3. *cap.* 8. *num.* 16. *&* *p.* 1. *cap.* 4. *num.* 24. Sbroz *de officio vicarij, lib.* 2. *quæst.* 7. *num.* 6. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 48. *q.* 6. *quæst.* 6. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Episcopus pag.* 100. *col.* 1. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *cap.* 1. *num.* 15. *in fine*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. post resolut.* 495. *in notab. de materia Episcop. num.* 1. *in* 2. *edit.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 26. §. 4. *vers. excipitur*, Bonacin. *de Sacrament. disp.* 8. *quæst. vnic. puncto* 4. *prop. vnic. num.* 19. Narbona *l.* 35 *glos.* 1. *num.* 32. *tit.* 3. *lib.* 1. *noua recopil.* Hieronym. Venero *in examine Episcop. lib.* 1. *cap.* 12. *num.* 28. Alzed. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 5. *de ordination. num.* 40. metipsum *de officio, & potest. Episcopi, p.* 2. *alleg.* 6. *à princip.* Nouar. *in singul. canon. conclus.* 106. *&* 107. Et de his Episcopis titularibus vide quæ scripsi *in eod. tract. p.* 1. *tit.* 1. *cap.* 6. *num.* 15. *cum seqq.*

1. Episcopus titularis vigore cuiuscunque priuilegij nullũ etiã prætextu familiaritatis ordinare valet, & si secus faciat est suspensus per annum ab exercitio Pontificalium.

2. *Qui Titulares vocantur.*] Episcopus titularis suffraganeus alterius Episcopi deputatus, cui annua pensio 200. aureorum super fructibus Episcopatus, cuius est suffraganeus, reseruata fuit, illam accipere debet, quatenus inseruiat, aliàs assignanda est successoribus inseruientibus, ita Aldan. *in compendio canonic. resol. lib.* 1. *tit.* 4. *num.* 3. vbi refert ita decisum sub die 11. Iunij 1592.

2. Episcopus titularis suffraganeus, cui annua pensio 200. aureorum super fructibus Episcopatus, cuius est suffraganeus, reseruata fuit, illam accipere debet, quatenus inseruiat.

3. *Etiamsi in loco nullius diœcesis*, &c.] In loco exempto intra fines certæ diœceseos existenti non posse Episcopum diœcesanum etiam à superiore loci exempti ordinario accersitum Pontificalia exercere, nisi de licentia Episcopi loci, intra cuius fines locus huiusmodi exemptus fuerit constitutus, refert resolutum Aldan. *citato loco.*

3. Pontificalia exercere non potest in loco exempto Episcopus accersitus ab illius superiore nisi de licentia Episcopi loci intra cuius fines locus huiusmodi exẽptus fuerit constitutus.

4. *Etiam prætextu familiaritatis*, &c.] Vide Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 26. *lit. C. in glos. sine licentia sui præsulis, vers. tertius casus est*, Piasec. *citato loco*, Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 3. *collect.* 596. *& in praxi rerum fori eccles. resol.* 266. *num.* 2. *vers. limita* 2. *in* 2. *edit.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 9. *cap.* 9. *n.* 6. Nouar. *in sing. canon. concl.* 103. *num.* 7. Alzed. *d. n.* 40. metipsum *de officio, & potest. Episcopi, p.* 2. *alleg.* 5. *num.* 17.

4. Episcopus titularis non potest familiarem suum triennalem ordinare.

5. *Absque sui proprij Prælati*, &c.] Vel vicarij eius, aut officialis, vt refert decisum Sbroz *in addit. ad suum tract. de officio vicarij lib.* 2. *q.* 41.

6. *Ab*

6. Episcopus ordinās sibi non subditum absque sui proprij Prælati expresso cōsensu, aut litteris dimissorijs ab exercitio Pontificalium per annum est suspensus.

6. *Ab extrcitio Pontificalium per annum*, &c.] Vide Salzed. *d.vers.tertius casus est*, Tolet.*in instruct.sacerd.lib.*1.*cap.*89. *vers.tertio*, Henriq.*in summ. lib.*13. *de excommunicat. cap.*38. *vers.secundò Episcopus*, Thom. Valasc.*allegat.iuris tom.*1.*allegat.*45.*num.*18.Bonacin.*de censur.disp.*3.*quæst.*6. *puncto* 5.*num.*21. Campan. *in diuers.iuris canon. rub.*9. *cap.*5. quos refero ego ipse *d.alleg.*6.*num.*4. vbi *numeris seqq.* habentur quæ Pontificalium nomine veniunt.

Episcopus suos clericos ab alio malè promotos non ante admittat ad officia celebranda, quàm eos suo præuio examine dignos iudicauerit.

CAPVT III.

1. Procedit hoc decretum quando propter absentiam, vel aliud legitimum impedimentum examen ab ordinario fieri nequit.

1. CVm *infrà sess.*23. *de reform. cap.*3. Concilium Episcopis interdixerit ne subditos suos aliter quàm probatos, & examinatos ad alium Episcopum ordinandos dimittat, ideo hoc decretum procedere quando propter absentiam, vel aliud legitimum impedimentum examen ab ordinario fieri nequit, affirmat Salzed.ad Bernard.*in pract.c.*21. *litt.B. vers. mea tamen sententia*, aduertens quòd semper Ordinibus initiandus morum integritate,& vitæ probitate ordinarij testimonio laudandus, & commendandus est;& quòd si aliter ab Episcopo fuerit ordinatus,ordinans à collatione Ordinum per annum,& ordinatus à susceptorum Ordinum executione quandiu proprio ordinario videbitur expedire,sit suspensus,*infrà sess.*23.*de reform.cap.*8.

2. Examinati,& probati ad sacros Ordines à prædecessoribus Episcopis non comprehendūtur sub hoc decreto, nisi noua causa post promotionem superueniat.

2. Examinatos, & probatos ad sacros Ordines à prædecessoribus Episcopis non comprehendi sub hoc decreto, nisi noua causa post promotionem superueniat, refert decisum Gonzal. *ad regul.*8. *Cancel. glos.*4.*num.*85.

3. Episcopus non potest examinare promotos à suo antecessore, nisi post promotionem aliqua noua causa superuenerit.

3. Episcopum non posse examinare promotos à suo antecessore,nisi post promotionem aliqua noua causa superuenetir, quòd si idem Episcopus aliquos minus idoneos iudicauerit,eos suspendere debere attestantur resolutum Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarra lib.*1.*tit.*18. *l.*7.*de Episcopis num.*69. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi.decis.*390.*in* 1.*edit.*aliàs *resol.*329.*in fine in* 2.*edit.*Gonzal.*d.glos.*4.*num.*8.vbi *num.*101. ait, quòd quando agitur de administratione Sacramentorum, vel cura animarum exercenda, tunc Presbyter curam animarum exercens, vel Sacramenta ministrans,seu exercere,vel administrare intendens, potest examinari ab Episcopo successore, licèt ab antecessore fuerit approbatus, & si minus idoneus repertus fuerit, excludi debet, si Rector non sit, & perpetuum titulum non habeat;si verò titulum habuerit, potest suspendi,& coadiutor bene meritus illius expensis apponi.

4. Episcopus ille, cui examinatus, & approbatus ordinandus

4. Vtrùm autem possit præsul ille, cui examinatus, & approbatus ordinandus dimittitur, iterum examinare dimissum? Vide Campan. *in*

in diuers. iuris canon. rub. 9. cap. 8. num. 31. vers. sed ne, Piasec. *in praxi Episcop. p. 1. cap. 1. num. 12. pag. 29.* quos refero *de officio, & potest. Episcopi p. 2. alleg. 7. num. 22.*

dimittitur, an possit iterum examinare dimissum.

Nullus clericus est exemptus à correctione Episcopi residentis etiam extra visitationem agentis tanquam sit deputatus à Sede Apostolica.

CAPVT IV.

1. VIde Franc. Leon. *in thesauro fori ecclef. p. 2. cap. 2. num. 63.* plures per me citatos *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 74. & suprà sess. 7. de reformat. cap. 8.*

2. Episcopum non posse ex hoc cap. etiam extra visitationem corrigere, & punire clericos seculares exemptos ab Episcopo, & alteri inferiori ordinario seculari intra diœcesim existentes subiectos, decisum refert Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 6. de visitat. l. 5. §. 2. num. 9* & ego ipse *d. tract. de officio, & potest Episcopi p. 3. allegat. 74. num. 4. prope fin.* vbi etiam quòd text. in præsenti non derogat consuetudini immemoriali, ex Seraphin. *decis. 417. num. 7.* nec corrigit *Extrauag. cùm Matthæus 3. de hæret. inter communes*, ex Cened. *ad Clementinas collect. 14. num. 9. cum seqq.*

2. Episcopus non potest ex hoc cap. etiã extra visitationẽ corrigere, & punire clericos seculares exemptos ab Episcopo, & alteri inferiori ordinario seculari intra diœcesim existentes subiectos.

Conseruatoriæ litteræ in quibus vim habeant.

CAPVT V.

1. VIde Salzed. ad Bernard. *in pract. c. 3. vers. nec possunt*, Fr. Emman. *quæst regul. tom. 1. quæst. 65.* Gutier. *pract. lib. 3. q. 9.* Farin. *consil. 68. num. 20.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 12. cap. 13. num. 24. cum seqq.* Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis. 258. p. 1.* Franc. Leon. *in thesauro fori ecclef. p. 2. c. 3. num. 102. cum seqq.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 106. à num. 17.*

1. Doctores de materia huius cap. agentes.

2. De Conseruatoribus, & litterarum conseruatoriarum materia vide Doctores per text. *ibi in cap. 1. de officio deleg. lib. 6.* Syluest. *in summ. verbo Conseruator*, Azeued. *ad tit. 8. lib. 1. noua recop.* Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de Conseruatoria*, Cabedo *diuersorum iuris argum. lib. 3. cap. 18.* Molin. *de iustit. tract. 5. disp. 29.* Gutier. *d. quæst. 9.* Fr. Emman. *d. quæst. 65.* Aloys. Ricc. *in collect. de is. p. 4. collect 899. & d. decis. 258.* Ioan. à Cruce *de statu relig. lib. 2 cap. 10.* Fr. Ludouic. Miranda *in man. Prælat. tom. 2. quæst. 47.* Portel. *in dub. regular. verbo Conseruatores*, Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resolut. 33.* Ceuall. *commun. contra communes tom. 4. quæst. 797. n. 792. cum seqq.* Campan. & Franc. Leon. *citatis locis*, Gabr. Pereira Lusit. *decis. 118.*

2. Doctores de Conseruatoribus, & litterarum conseruatoriarum materia tractantes.

decis. 118. *num.* 15. *&* 16. Alexandrum Monet. *in speciali tract. de Conseruatorib.* Et vltra constitutionem Clementis VIII. *incip. Sanctissimus*, de anno 1592. emanauit alia Gregorij XV. *incip. Sanctissimus*, de anno 1621. quam retuli *d. alleg.* 106. *num.* 55. & post me Massobr. *de Synodo Episcopi cap.* 3. *post dub.* 8. In qua constitutione Gregorij XV. inter cætera statutum est vt coram Conseruatoribus Regulares conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut retrahere non possunt, itaut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in iis tantùm, in quibus rei extiterint, quibus verbis minimè sublatam fuisse facultatem, quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniuriis, ac violentiis, dummodo obseruent formam præscriptam constitutionibus Innocentij IV. & Bonifacij VIII. relatis *in cap.* 1. *& fin. de officio deleg. lib.* 6. refero decisum ego ipse *d. alleg.* 105. *in fine*, secundùm Lugdunen. impress.

3. Côseruatoriæ Regularibus concessæ non fuerunt sublatæ ex decreto c. 20. sess. 24.

3. Conseruatorias Regularibus concessas, quas Concil. in præsenti saluas esse voluit, non fuisse sublatas ex decreto *cap.* 20. *sess.* 24. tenet Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.* 4. *tit.* 8. *num.* 10. vbi refert sic decisum fuisse sub die 18. Ianuarij 1594.

4. Conseruatorum Regularium priuilegia cùm ex dispositione Pij V. extendantur ad tres diætas, & sic posset eorum iurisdictio extendi ad plures Episcopatus, & ex dispositione Gregorij XIII. teneantur dicti Conseruatores, & Regulares notificare huiusmodi electionem, & deputationem Conseruatorum ordinario loci, debet illa fieri non solùm ordinario prædicti loci, sed etiam omnibus ordinariis, ad quorum diœceses se extendit eorum facultas, seu iurisdictio, ita Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 11. vbi attestatur sic fuisse resolutum sub die 11. Iulij 1620.

5. Religiones non habentes Conseruatores possunt illos eligere per communicationem priuilegiorum cum aliis eos habentes.

5. Religiones Conseruatores non habentes, illos eligere possunt per communicationem priuilegiorum cum aliis eos habentes, stante dispositione *cap. fin. de offic. deleg. lib.* 6. vbi habentur ea verba quòd plerumque à Sede Apost. Conseruatores conceduntur; ergo cùm de facili concedantur Conseruatores, veniunt sub excommunicatione priuilegiorum, ita Aldan. *vbi sup.* vbi ait sic decisum sub die 12. Septembris 1620.

6. Abbas Ordinis Oliuetani potest eligi in Côseruatorem, si Episcopus in Synodo eum deputauerit iudicem synodalem.

6. Abbas Ordinis Oliuetani potest eligi in Conseruatorem, si Episcopus in Synodo eum deputauerit iudicem synodalem, ita Sell. *in select. canon. c.* 12. *n.* 4. vbi tenet ita fuisse resolutum sub die 2. Martij 1619.

7. Milites Hierosolymitanos non afficit constitutio Gregorij XV. de Conseruat.

7. Milites Hierosolymitanos non afficit dicta constit. Greg. XV. nisi quoad Conseruatores, & non quoad iudices ordinarios habentes ordinariam iurisdictionem intra limites suorum Prioratuum, Sell. *citato loco*, vbi testatur ita resolutum in Meleuitana 6. Februarij 1627.

8. Regulares etiam elapso tempore præfixo in constit. Gregorij XV. de Conseruat. illos iuxta eius formam eligere possunt.

8. Regulares, qui in tempore sibi in dicta constitutione Gregorij XV. præfixo, Conseruatores eligere non curauerunt, dicto tempore elapso quandocunque eis libuerit, Conseruatores iuxta formam dictæ constitutionis eligere possunt, Sell. *d. cap.* 12. *num.* 7. vbi dicit sic resolutum sub die 18. Septembris 1627.

9. Quòd

9. *Quod si in his causis*, &c.] Conseruatorem vt suspectum recusari posse per hoc decretum, tenet Ceuall. *d.tom.*4. *q.*897. *n.*779.*cum seqq.* quem refero *d.alleg.*106.*n.*35. Campan.*d.c.*13.*n.*25.*in fine*, contra Azorium per eum citatum.

9. Conseruator vt suspectus recusari potest.

10. *Vltra quinquennium.*] Vide Fr.Emman.*d.q.*65.*art.*9. Azor.*instit. moral.p.*2.*lib.*5.*c.*34.*q.*14. Campan. *d.c.*13.*n.*25.*vers.quin si nullo*, Fr.Lud. Miranda *d. quaest.* 47. *art.* 6. vbi quòd in Ordinibus, & Religionibus Conseruatorum officium non est temporale, & metipsum *d.alleg.*106. *n.*50.*&* 51.Hieron.Roder.*d.resol.*33.*n.*8.

10. Conseruatoriæ aliquæ non durant post quinquennium.

11. *In ciuilibus etiam causis*,&c.] Vide Fr.Emman. *d.quaest.*65. *art.*13. Ioan.à Cruce *d. cap.*10.*dub.*6.*concl.*2. Ceuall. *d.quaest.*797. *num.*792. *cum seqq.* Fr.Ludou.Miranda *d.q.*47. *art.*7.*concl.* 5. *&* 6. Portel. *in dubiis Regularib. verbo conseruatores*, *n.*7. Hieron.Roderic. *d. resol.*33.*num.*12.*&* à 26. Franc. Leon. *d.c.*3.*n.*101. Gutier. *pract. lib.*3. *q.*9.à *n.*8.*& lib.*4. *q.*63. *per totam*, Cabed. *d.c.*18.*num.*4. Campan.*d.cap.*13.*num.*20.metipsum *d. alleg.*106.*num.*40.

11. Conseruatores Regularium procedere an possint contra debitores ex causa ciuili.

12. *In causis verò mercedum*,&c.] Vide *suprà sess.*7.*de reform.c.*14.

De honestate in vestibus à clericis seruanda.

CAPVT . VI.

1. MVlta circa decernendum proprium clericorum habitum Ordini & dignitati congruentem, illiúsque honestatem, tradunt Cou. *pract.cap.*31.*num.*7.*vers.*4. Roland. *cons.*4. *num.*27.*lib.*1.Salzed.ad Bernard. *in pract.cap.*78. secundùm nouissimam impress. Decian. *tract. crimin.tom.*1.*lib.*4.*cap.*9.*num.*96.*cum seqq.*Moscon. *de maiest.milit. Eccles. lib.*1.*p.*2.*cap.*2.*vers.de habitu autem*, Viuald. *in candel. aureo p.*3.*ad fin. in explicat. Bulla Sixti V. de habitu, & tonsura num.* 9. *vers. tertia assertio*, Rendina *in prompt. recept. sent. tom.*1. *tit.*17. *num.* 15. Scacc.*in tract. de iudic. p.*1.*cap.*11.*num.*84.*&* 87. Camill. Borrel. *in addit.ad Bellug. in speculo Principum rub.* 11. §. *videamus lit. B. & in sum. omnium decis. tom.* 1. *tit.*11. *de vita*, *& honest. cleric. num.*39 *cum seqq.* Zerol. *in praxi Episcop. p.*1. *verbo clericus* §. 14. Piasec. *in simil. praxi p.* 2. *cap.*3. *num.* 14. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30.*tract.*3. *num.*14.*&* 15. Fr. Paulin. Berti Lucens. *in praxi crimin.regul.tit.*4.*cap.*33.*num.*10.*cum seqq.*Cened. *pract.& canonic.quaest. lib.*1. *quaest.*4. *n.*30. Bellet. *disquisit.clerical. p.*1.*tit. de disciplina clericali* §.16.*à num.* 12. Viuian. *in praxi iurispatron. p.*3.*lib.* 15.*cap.*4. *à num.*9.Guid.Pancirol. *in thesauro var.lection.lib.*1.*c.*21. Farin. *in praxi crimin. p.*1. *quaest.*8. *num.* 69. Sanch. *de matrimon. lib.* 7. *disput.* 46. *num.* 5. Thom. Falasc. *tom.* 1. *allegation. iuris*, *allegat.* 11. Carol. de Grassis *de effectib. clerical. in prælud. num.* 271. Nicol. Garc. *de benef. p.* 7. *cap.* 1. *à num.* 21. Nauar. *in singul. canon. concl.*117. Soar. de Pace *in pract. tom.*2. *præl.*2. *num.*7. Ricciul. *de iure personarum extra gremium*

1. Clericorum proprius habitus illiusque honestas.

Ecclesia existent. lib. 7. cap. 6. num. 1. meipsum *de officio, & potestate Episcopi p. 2. alleg. 9.*

2 Habitus non facit Monachum.

2. *Etsi habitus non facit Monachum.*] Concordat *cap. porrectum, de Regular.* vbi glos. *verbo non faciat, cap. consuluit, qui clerici, vel vouen.* Card. Tuscus *pract. conclus. tom. 4. lit. H. concl. 12. num. 2.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 12. cap. 4. n. 5.* Bellet. *disquisit. clerical. p. 1. tit. de disciplina clericali. §. 15. num. 10.* Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi admittendi ad Religionis statum nouitios, disp. 11. dub. 10. sub num. 1.* quos refero *in tract. Axiom. iuris vsu freq. axiom. 109. num. 1.*

3. Habitum clericalem honestum non deferens quas pœnas incurrat de iure Concilij.

3. *Per suspensionem ab Ordinibus*, &c.] Decernit S. Synodus *in praesenti*, quòd si postquam ab Episcopo suo etiam per edictum publicum moniti fuerint honestum habitum clericalem illorum Ordini & dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab Ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ipsorum beneficiorum, necnon si semel correcti denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationem beneficiorum huiusmodi coërceri possint, & debeant.

4 Et quid attenta constitut. Sixti V.

4. Postea verò contra huiusmodi non deferentes habitum clericalem emanauit constitutio Sixti V. *incip. Cùm sacrosanctam*, sub dat. 5. Id. Ianuarij 1588. in Bullario nouo *tom 2. pag. 653.* vbi Clericis, & Militibus, qui in hac vrbe præsentes in habitu clericali, ac tonsura, ac Militibus in militari non incederent, mandatísque super his editis sub certo termino non obedierint, præter alias pœnas contra eos inflictas sine vlla alia monitione ipso facto priuatos declarat, quibuscunque dignitatibus, administrationibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, ac beneficiis etiam simplicibus, & præstimoniis per eorum quemlibet in titulum, commendam, vel aliàs pro tempore obtentis, necnon pensionibus, & fructibus, ac prædiis, bonísque ecclesiasticis huiusmodi quocunque modis eis reseruatis, vel reseruandis, omníque iure sibi in eis, vel ad ea quomodolibet competenti; huius constitutionis meminit Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 15. num. 56.*

5. Habitum clericalem non tenentur deferre clerici qui habent fructus, aut pensionem non excedentes valorem annuum 60. duc.

5. Deinde idem Sixtus V. per aliam suam constit. *incip. Pastoralis*, sub dat. pridie Kal. Februarij eiusdem anni 1588. declarauit habitum clericalem non teneri deferre clericos non recipientes pensionem, fructus, aut prædia, vel bona ecclesiastica sibi in vna, vel pluribus vicibus reseruata, & concessa summam, seu valorem annuum 60. ducatorum auri de Camera insimul non excedentes, seu excedentia.

6. Inseruientes Palatio Apost. in inferioribus ministeriis si habuerint pensionem non tenentur in habitu, & tonsura incedere.

6. Et insuper declarat non teneri in habitu, & tonsura clericali incedere inseruientes Palatio Apostolico in inferioribus ministeriis, vt sunt paraphernarij, credentiarij, & similes, qui pensiones, aut fructus, bonáve ecclesiastica loco pensionum vsque ad quamcunque summam & valorem percipiunt. Declarat etiam eos clericos, aut milites, quibus pensiones, aut fructus, bonáve, aut prædia ecclesiastica ad quamcunque summam reseruata, aut reseruari concessa sunt, non aliter ad gerendum militarem habitum teneti postquam pensiones,

fructus,

fructus, aut alia præfata cum effectu exigere, aut percipere cœperint, vel per eos steterit quominus exigant, vel percipiant. Harum constitutionum tenorem referunt. Quaranr. *in sum. Bullarij, verbo Habitus clericalis*, Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 13. *pag.* 129. & 130.

7. Ex quibus non requiri duas vestes longas in clerico ex Viuald. receptum dicit Nicol. Garc. *de benefic. p.* 7. *cap.* 1. *num.* 23. sed sufficere quòd pallium perueniat ad talos, toga verò tegat genua, resoluunt Iacob. de Graff. *in aur. decis. p.* 1. *lib.* 3. *cap.* 3. *num.* 3. Viuald. *in candel. aureo p.* 3. *ad fin. in explicat. Bullæ Sixti V. de habitu & tonsura num.* 9. *vers. quarta assertio*, Petr. de Ledesma *in sum. p.* 2. *tract.* 7. *cap.* 2. *prope conclus.* 14. *circa fin.* & demum requiri vestem superiorem clericalem, quæ cooperiat interiorem quamuis laicalem, ex Franch. & Scacc. asserit Carol. de Graff. *de effect. lib. cleric. effectu* 1. *n.* 1186.

7. Vestes duæ non longæ non requiruntur in clerico.

8. Dispositionem *Clem. quoniam, de vita, & honest. cleric.* quam innouat, & ampliat Concil. *in præsenti cap.* & suprà citatas Sixti V. constitutiones, non habere locum in clerico, qui semel habitum dimisit, cùm in eis requiratur vt tantùm perseueret vt publicè pro laico existimetur, tenent Farinac. *d. quæst.* 8. *num.* 68. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 14. *vers. excusaretur*, Prosp. de Augustino *in addit. ad Quarant. in sum. Bullarij, verbo habitus clericalis*, Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 4. *collect.* 956. *limit.* 3. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 12. §. 6. *num.* 3.

8. Clem. quoniam, de vita, & hon. cler. non habet locum in clerico, qui semel habitum dimisit.

9. Nec in clerico, qui ratione paupertatis habitum proprio Ordini congruentem gestare non valuerit, vt per Aloys. Ricc. *d. collect.* 956. *limit.* 2. Zypæ. *in analytica postremi iuris ecclef. enarrat. lib.* 3. *tit. de vita, & honest. cleric. num.* 7. Vgolin. *d. cap.* 12. *num.* 3. *vers. quinto*, Carol. de Graffis *d. effectu* 1. *num.* 1175. Decian. *tract. crimin. tom.* 1. *lib.* 4. *cap.* 9. vbi exemplificat quando clericus esset ita pauper, vt non posset propter paupertatem alias vestes inuenire, nisi laicales sibi donatas.

9. Clericus non valens ratione paupertatis habitum proprio Ordini congruentem gestare, excusatur.

10. Nec in clerico, qui non potest propter infirmitatem tonsuram deferre, Capell. Tholos. *decis.* 104. Thom. Actius *in tract. de infirmit. p.* 2. *in verbo clerici, num.* 12. Zypæ. *vbi suprà*, Vgolin. *d. cap.* 12. *num.* 3. *vers. quoad tonsuram*, Aloys. Ricc. *d. collect.* 956. *limit.* 1. Bellet. *d. tit. de disciplina cleric.* §. 17. *n.* 9. Carol. de Graffis *d. effectu.* 1. *n.* 1171.

10. Tonsuram propter infirmitatem non deferens clericus nullam pœnam incurrit.

11. Nec in clerico, qui propter aliquod verisimile periculum transformari cogeretur, vt per Rubin. *decis.* 91. *p.* 2. Aloys. Ricc. *d. collect.* 956. *limit.* 4. Zypæ. *d. tit. de vita, & honest. cleric. num.* 7. Piasec. *d. cap.* 3. *num.* 14. *vers. excusaretur.*

11. Clericus, qui propter aliquod verisimile periculum transformari cogeretur, in nullam pœnam incidit.

12. Nec in clerico, qui domi suæ, & in occulto habitum dimittit, vt per Vgolin. *d. c.* 12. *n.* 3. *vers.* 4. quem refero *d. alleg.* 9. *n.* 19.

12. Habitû dimittens clericus domi suæ, & in occulto excusatur.

13. Nec in clerico, qui ex necessitate itineris, vel peregrinationis habet vestes breuiores, vt per Bellet. *d. tit. de disciplina clericali*, §. 16. *num.* 14.

13. Vestes breuiores habens clericus ex necessitate itineris excusatur.

Voluntarius homicida quantumuis occultus, omni Ordine ac beneficio careat: casualis autem, aut vim vi repellens ex causa, ab ordinario loci, aut Metropolitano cognita causa, ac probatis precibus dispensetur.

CAPTV VII.

1. Doctores referuntur de materia huius tex. agentes.

1. Vide Rebuff. *in praxi benefic. rub. de dispensat. tit. de corpore vit. ad finem*, Nauar. *in man. cap. 27. num. 239. & seq. & num. 250. & cons. 37. in antiq. sub tit. de temporib. ordinat.* aliàs *cons.* 40 *sub tit. de homicid. in nouis*, Ludou. Lop. *in instructorio conscient. p. 2. cap. 93.* Henriquez *in sum. lib. 14. cap. 19.* Sayr. *in florib. decis. sub titul. de tempor. ordinat. decis.* 39. Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 97. litt. B. vers. hodie autem*, Nicol. Garc. *de benefic. p. 7. cap. 11. per tot.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 30. tract. 3. num. 154.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de irregular. num. 3. cum seqq.* Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract. 6. cap. 7. num. 39.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 11. cap. 23. à num. 65. & à num. 128. & num. 145.* Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap. 6. num. 122.* Hieron. Roderic. *in compendio quaest. regul. resol. 52. ex num. 23.*

2. Loquitur de homicidio ex proposito, & per insidias, & volito.

2. *Qui sua voluntate homicidium perpetrauerit*, &c.] Loqui in homicidio ex proposito, & per insidias, & volito simpliciter, tenet Sell. *in selectis canon. cap. 18. num.* 8. vbi ait ita fuisse resolutum sub die 11. Augusti 1605. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resolut.* 446. *in princ.*

3. Homicidium per industrium, & per insidias, & ex proposito requirit.

3. Et requirere homicidium per industriam, & per insidias, & ex proposito, referunt decisum Nicol. Garc. *de benef. p. 7. c. 11. num. 44. in 2. declar.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de irregular. n. 8. in fine.* Ego ipse *d. alleg. 39. num. 49.*

4. Mandans aliquem baculo verberari eo expresso ne occideretur, si mandatarius armis percusserit, & occiderit, non intelligitur incidisse in hoc decretum.

4. Vnde is, qui mandauit aliquem baculo verberari, eo expresso ne occideretur, si mandatarius armis percusserit, & occiderit, non intelligitur incidisse in hoc decretum, adeò vt omni Ordine, atque beneficio, & officio ecclesiastico absque spe dispensationis perpetuò carere debeat, vt referunt decisum Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 11. c. 23. ante num. 145.* Armend. *d. loco num* 8.

5. Canonici Iureconsulti non possunt substitui à Gubernatore ciuitatis.

5. Canonicos Iureconsultos non posse substitui à Gubernatore ciuitatis in ipsius locum in eius absentia, Sell. *d. c. 18. n. 9.* vbi testatur ita fuisse resolutum in vna Alatrina 16. Martij 1630.

6. Etiam Ordinem minorem comprehendit.

6. *Sed omni Ordine.*] Etiam minori, vt interpretantur Cou. *in Clem. si furiosus p. 2. §. 3. num. 5. in fine*, Henriq. *in sum. lib. 14. cap. 19 §. 1. lit. D.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 404 *num* 2. Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p. 2. alleg. 39. num.* 60. vbi etiam quòd nec in susceptis ministrare potest.

7. Ac

7. *Ac beneficio.*]Non extendi ad pensiones, referunt decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 1. *c.* 5. *n.* 136. Armendar. *d. l.* 7. *de irregularit. num.* 5.

7. Non extenditur ad pensiones.

8. Episcopum dispensare non posse in irregularitatibus prouenientibus ex homicidio voluntario occulto, aut manifesto, neque ad Ordines minores, neque etiam ad beneficium simplex obtinendum, resoluunt Nauatr. *in man. cap.* 27. *num* 194. *vers. septimo, & num.* 240 *vers. quarto, & consil.* 17. *in antiq.* aliàs 13. *in nouis, de homicid.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 19. Maiol. *de irregular. lib.* 5. *cap.* 48. *in fine*, Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 97 *litt. A. vers. hodie autem, in fine*, Valent. *tom.* 4. *disp.* 7. *quæst.* 19. *puncto* 3. §. 5. Petr. de Aragon. *in* 2. 2. *quæst.* 64. *art.* 8. *in fine*, Tolet. *in instruct. sacerd. lib.* 1. *cap.* 31. Henriq. licèt dubius, *d. cap.* 19. §. 1. *litt. D. & lib.* 13. *cap.* 57. §. 1. Sayr. *de censur. lib.* 6. *cap.* 7. *num.* 14. *&* 15. Farin. *in praxi crimin. part.* 5. *quæst.* 119. *tit.* 14. *num.* 62. Ego ipse *d. allegat.* 39. *num.* 59. Fr. Ludouic. Miranda *in man. Prælat. tom.* 2. *quæst.* 8. *art.* 9. Villalob. *in sum. p.* 1. *tract.* 21. *diffic.* 28. *num.* 10. Hieronym. Roder. *in compendio quæst. regul. resol.* 52. *num.* 24.

8. Dispensare nō potest Episcopus in irregularitatibus prouenientibus ex homicidio voluntario occulto, vel manifesto.

9. *Perpetuò careat.*] Hæc verba non operari omnimodam impossibilitatem, sed difficultatem præmaximam, tenet Campan. *d. c.* 23. *n.* 128. quem refero ego ipse *d. alleg.* 39. *num.* 63.

9. Non operatur omnimodam impossibilitatem, sed difficultatem præmaximam.

10. *Si verò homicidium non ex proposito, sed casu,* &c.]In irregularitatibus prouenientibus ex homicidio casuali posse Episcopum dispensare ad Ordines minores, & beneficium simplex obtinendum ad sacros Ordines, si homicidium casuale sit occultum, resoluunt Nau. *d. c.* 27. *n.* 40. *vers. quando*, Henriq. *d. lib.* 14. *cap.* 19. §. 2. *litt. X.* Zerol. *in praxi Episcop. p.* 2. *verbo dispensatio*, Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 2. *disp.* 18. *num.* 111. *vers. potest*, Hieron. Roder. *d. resol.* 52. *num.* 23. Bonacin. *de censur. disp.* 7. *q.* 4. *puncto vlt. num.* 41. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico, tract.* 3. *quæst.* 69. *in fine p.* 1.

10 Dispensare potest Episcopus in irregularitatibus prouenientibus ex homicidio casuali.

11. Vnde Episcopum dispensare posse cum illo, qui aliquem hominem occidit, non intendens occidere, cùm huiusmodi homicidium casuale dicatur, post Nauarr. & Henriq. resoluunt Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. decis.* 521. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 448. *num.* 2. *&* 3. *in* 2. *edit.* Bonacin. *d. disput.* 7. *quæst.* 4. *puncto vltim. num.* 7. Ego ipse *d. allegat.* 39. *num.* 50.

11. Dispensare potest Episcopus cum illo, qui aliquem hominem occidit, non intendens occidere.

12. Ex homicidio merè casuali cùm nulla penitus fuerat admissa culpa, & in quo non dabatur opera rei illicitæ, nullam oriri irregularitatem, refert decisum Armendar. *d. l.* 7. *de irregularit. num.* 3.

12. Irregularitas nulla oritur ex homicidio merè casuali, in quo nulla fuerat penitus admissa culpa.

13. Mandantem committi homicidium in personam vnius, si committatur in personam alterius, non dici incidisse in irregularitatem, quæ contrahitur ex homicidio voluntario, attestantur resolutum Armendar. *d. l.* 7. *de irregul. num.* 4. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 412. Campan. *d. cap.* 23. *num.* 84. Ego ipse *d alleg.* 39. *num.* 52.

13. Irregularitatem, quæ contrahitur ex homicidio volūtario, non contrahit mandās committi homicidium in personam vnius si committatur in personam alterius.

14. An is, qui omni diligentia, vt præcaueret, adhibita, dum operam rei licitæ daret, solo casu fortuito homicidium commisit, irregularitatem incurrat, adeò vt Ordines suscipere, & beneficia obtinere absque dispensatione non valeat, stante hoc decreto? Non incidisse referunt

14. Irregularitatem non incurrit is, qui omni diligentia, vt præcaueret, adhibita, dum operam rei licitæ daret, solo casu fortuito homicidium commisit.

runt decisum Armendar.*d.l.7.de irregularit.num.*6. Nicol.Garc.*de benef. p.7.cap.*11*.num.*53*.in* 1*.declar.*

15. Doctores referantur de intellectu horum verborum agentes.

15. *Vel vim vi repellendo*, &c.] Circa intellectum horum verborum insudant Maiol. *de irregularit.lib.*1*.cap.*2*.num.*10*.vers.*20*.& lib.*5*.cap.*48*. num.*10*.&* 11. Paul.Comitol. *respons.moral.lib.*6*.quaest.*54*.num.*3. Auil.*de censur.p.*7*.disp.*5*.sect.*3*.dub.*1*.vers.loquendo de iure nouo*, Soar.*in simili tract. disp.*46*.sect.*1*.num.*3.Iacob.de Graff *in aureis decis.p.*1*.lib.*2*.cap.*65*.num.*13. Aloys.Ricc. *in collect.decis.p.*4*.collect.*930. Petr.de Ledesma *in sum.part.*2. *tract.*8*.de iustit.commutatiua cap.*18. *conclus.*14. *diffic.*1. Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.*3*.cap.*9*.num.*29.Sayr.*de censur.lib.*7*.cap.*7*.num.*22.Valer. Reginald.*in praxi fori poenit.lib.*30*.tract.*2. *num.*112. Coninck *de Sacrament.tom.*2*.disp.*18*.num.*73. latè Cened. *pract.& canon. quaest. lib.*1. *q.*24. *num.*13*.cum seq.*Campan.*in diuers.iuris canon.rub.*11*.cap.*23*.num.*51. Bonacin.*d.disp.*7*.quaest.*4 *puncto* 6*.num.*3*.cum seqq.*Farin.*fragment.crimin.p.*2. *litt.I. num.* 475. Bellet. *disquisit.clerical. p.*1*. tit.de disciplina clericali* §.5. *num.*109*.cum seq.*Ego ipse *d.alleg.*39*.num* 54.Hieron.Roder.*in compend. quaest.regul.resol.*15*.num.*73.

16. Habere etiam locum cùm agitur de repellenda vi illata patri, dicit resolutum Nicol.Garc.*de benef.p.*7*.cap.*11*.num.*53.

17. Capitulum Sede vacante & Praelati inferiores an comprehendatur hic sub appellatione ordinarij loci.

17. *Loci ordinario.*] An etiam Capitulo Sede vacante,vide Ludouic. Beiam *respons.casuum conscient.p.*4. *casu* 37. *vers.tandem nullus*, Campan. *d.cap.*23. *num.*146. Henriq. *d.lib.*14. *cap.*20. §.1 *in fine*, Doctores, quos plena manu refero *d.alleg.*39 *num.*16.vbi *num.*17. de Abbatibus, & aliis Praelatis inferioribus habentibus iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem, & *num.*18. de superioribus Religionum, & *num.* 19. de Archiepiscopo in actu visitationis.

18. Cognitio causae in hac materia potest fieri ab ordinario sine ordine, & figura iudicij.

18. *Qui non nisi causa cognita*, &c.] Hanc causae cognitionem posse fieri ab ordinario sine Ordine & figura iudicij, & testibus non receptis in forma iudicij, nec iurantibus, multis firmat Sanch. *de matrim. lib.*3*.disp.*8 *à num.*4.

Episcopus valens ex priuilegio punire subditos alienos, non potest punire clericos alienos reos criminum etiam atrocium, nisi ex propry clericorum Episcopi, aut personae ab eo deputandae interuentu.

CAPVT VIII.

1. In quibus loquatur.

1. LOqui de iis,qui virtute priuilegij animaduertere volunt in non subditos, asserit Aldan.*in compendio canonicar.resolut.lib.*5. *tit.*10. *num* 8.

2. Episcopus loci delicti condemnat clericum delinquentem si ibidem inueniatur.

2. Episcopus enim loci delicti innititur iuri communi, de quo *in c.postulasti, & in c.vlt.de foro comp* quibus iuribus probatur Episcopum loci delicti condemnare clericum delinquenté.Quod videtur intelligi, si

si ibidem talis clericus delinquens inueniatur, Butr. *in d. cap. vlt. num. 6.* & *ibi* Felin. *num. 8. in fine*, Grammat. *consil. 27. num. 56. cum seq.* Menoch. *consil. 2. num. 130.* Decian. *in tract. crimin. lib. 4. cap. 16. num. 12.* Vel nisi de more remittatur, *Clement. pastoralis*, §. *verum*, *de re iudic.* vbi Imol. *num. 64.* & Card. *num. 12. vers. denique*, D. Barbosa *in l. heres absens*, §. *proinde, in art. de foro delicti num. 5.* vbi *num. 134.* subdit quòd inter ecclesiasticos sit etiam remissio.

3. Potest enim ratione delicti Episcopus loci, vbi fuit commissum, cognoscere in prima instantia, quamuis non sit ordinarius domicilij delinquentis, vt refert decisum Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p. 2. c. 1. num. 75.* quia Concil. *infrà sess. 24. de reform. cap. 20.* non sustulit modos legitimos, quibus quis ex iuris dispositione sortitur forum, vt ostendi *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 81. num. 14.* 3 Episcopus loci vbi fuit commissum delictum potest in prima instantia de illo cognoscere quamuis nō sit ordinarius domicilij delinquentis.

Beneficia vnius diœcesis nullo prætextu vniantur beneficijs alterius diœcesis.

CAPVT IX.

1. **V**Ide Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 26. num. 24.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1 verbo vnio*, §. 8. Nicol. Garc. *de benefic. p. 12. cap. 2. num. 85.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 3. num. 302.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis. 492. in 1. edit.* aliàs *resol. 383. num. 5. limit. 5. in 2. edit.* Hieron. Roder. *in compendio quæst. regul. resol. 15. num. 33.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. cap. 29. n. 180.* meipsum *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 66. num. 9.* 1. Doctores referuntur de materia huius cap. agentes.

2. *Seu præstimonia.*] An sint beneficia ecclesiastica, latè disputaui *in tract. de iure ecclesiast. lib. 2. cap. 8.* 2. Præstimonia an sint beneficia Ecclesiastica.

Beneficia regularia conferantur non nisi regularibus actu, aut qui esse debeant.

CAPVT X.

1. **V**Ide Nauarr. *consil. 9. de præbend. in antiq.* aliàs *consil. 11. de statu monach. in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de præbend. decis. 8.* Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 4. quæst. 5. num. 2.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 1. quæst. 34. art. 3.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 2. verbo beneficia*, §. 5. Seraphin. *decis. 1365. & 1305.* Mantic. *decis. 68. num. 5.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 4.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. p. 4. collect. 763. & in praxi aurea resol. 332.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 8. à princip.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 10.* Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 3. num. 19.* Viuian. 1. Doctores referuntur de materia cap. agentes.

T *de*

de iure patronat.part.2.lib.1.cap.1.ex num.79.in nouiss.impr. Campan. *in diuers.iuris canon.rub.12.cap.7.à num.14.* Sanch.*in præcepta Decalogi lib.7.cap.29.à num.27.* Ioan. Anton. Masslobr. *in sua praxi habendi concursum, prælud.7.dub.21.à num.2.* Hieron.Roder.*in compendio quæst.regul.resol.15.à num.4.* Anton.Fabric. *de re benefic. tit. de seculari & regulari beneficio,* Cardin.Tusch.*tom.1.littera B.conclus.67.* Sebast Cæsar. *in relect. de ecclesiastica hierarchia, disput.14.§.1.num.2.* Paul. Laymann *in Theologia morali lib.4. tract.2.cap.4. num.1.& 2.* Squillante *de priuileg. clericor. cap.4. num.2.* Rot. in Ferrarien. Prioratus 18. Aprilis 1611. coram Attrebaten.

2. Beneficia S. Ioannis Hierosol. comprehēduntur sub hoc decreto.

2. Comprehendi sub hoc decreto beneficia Religionis S.Ioannis Hierosolymitani,censuit Rota *decis.569.p.2.recent.*

3. Regulares etiam Canonici sunt incapaces beneficij simplicis.

3. Regulares sunt incapaces beneficij simplicis,etiamsi essent Canonici Regulares, non autem beneficij curati, iuxta dispositionem *cap. quod Dei timorem, de statu monach.* sed hoc ex stylo concedi non debet, nisi instante Episcopo pro necessitate, vel vtilitate Ecclesiæ, ita refert decisum Nicol.Garc.*de benefic.p.7.cap.10.num.31.& 32.*

4. Milites Regulares, S.Iacobi & alij similes sunt capaces beneficiorum secularium.

4. Beneficiorum secularium, siue simplicium, siue curatorum,capaces sunt Milites Regulares militiæ S.Iacobi de Spatha, aliique huiusmodi non emittentes omnia tria vota substantialia, ita referunt decisum Nicol. Garc. *in addit.ad suum tract.de benefic.p.1.cap.4.num.24.* Ego ipse *de officio,& potest.Episcopi p.3.alleg.57.num.174.*

5. Equites Capellani Religionis S.Stephani præsentari possunt ad Ecclesias seculares.

5. Equites Capellanos Religionis S. Stephani Papæ & Mart. etsi habeant proprias Ecclesias dictæ Religioni subiectas, præsentari posse ad alias Ecclesias seculares, ex *lib. statutorum, & constit. dictæ Religion. fol.26.*ex Viuian.dixi *d.alleg 57.num.173.*

6. Canonicus sancti Georgij in Alga potest admitti per Datariam ad parochialem Ecclesiam sibi resignatam.

6. Canonicum S.Georgij in Alga admitti per Datariam ad parochialem Ecclesiam ei resignatam, ait Aldan.*in compendio canon. resolut. lib.3. tit.4. num.10.* vbi attestatur sic fuisse resolutum in Veronen. 17. Nouembris 1629.

7. Beneficia regularia quæ?

7. *Regularia beneficia.*] Quæ dicantur, latè tradunt Sanch. *d.lib.7. cap.29.à num.11.* Hieron.Roderic. *d.resol.15.num.27.cum seqq.* Ego ipse *d.p.3.alleg.57.num.168.*

8. Religiosus vnius Religionis nō est capax beneficij alterius Religionis.

8. *Religiosis tantùm illius Ordinis*, &c.] Religiosum illius Religionis non esse capacem beneficij Regularis alterius Religionis, resoluunt Rebuff. *in praxi benefic. tit. de dispensat. cum regular. à num 2.* Nauarr. *commento 4. de Regular. num.23. in princip.* Fr. Emman. *quæst.regul. tom.1.quæst.34.art.8.* Gonzal. *ad regul.8. Cancel.glos.8. num.96. cum seqq.* Hieronym.Roderic. *d.resolut.15.num.4.* Sanch. *d.lib.7.cap.29.num 29.* vbi *num.30.* subdit nec Pontificem solitum esse concedere Regularibus gratiam assequendi beneficium alterius Ordinis, nisi transferendo illos ad id monasterium, ad cuius collationem beneficium assequuntur, *& num.31.* hinc colligit integrum non esse duobus Religiosis diuersorum Ordinum permutare beneficia regularia de licentia suorum Prælatorum, quia neuter est beneficij alterius capax, & citat Bellem. *de permut.benef.p.2.quæst.11.num.2.*

9. Idem

9. Idem iuris esse quantum ad beneficia alterius monasterij eiusdem Ordinis, resoluunt Rebuff. *in praxi benefic. tit. de dispensat. cum regularib. à num.* 2. Nauat. *d. commento* 4. *de regul. num.* 23. *in princ.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 1. *q.* 34. *art.* 8. Sanch. *d. lib.* 7. *cap.* 29. *num.* 29. Hieron. Roderic. *d. resol.* 15. *num.* 50. per *cap. cùm singula, §. prohibemus, de praben. lib.* 6. vbi id grauiter interdicitur, eaque acceptantes fiunt ipso iure inhabiles, & ineligibiles.

9. Religiosus non est capax beneficij alterius monasterij eiusdem Ord nis.

10. *Vel iis, qui habitum*, &c.] Ergo beneficium regulare dari potest his, qui habitum nondum suscepere, modò illum suscipere, & professionem emittere teneantur, Rot. in Carpenctoraten. Prioratus 19. Aprilis 1619. coram bonæ mem. Buratto, inter eius impressas *decis.* 390.

10. Beneficium regulare administrationem non habens dari potest his, qui habitū nondū suscepere, modò illum suscipere, & professionem emittere teneantur.

Beneficia regularia administrationem non habentia, nec non quasuis Monachales, & Canonicales portiones Regularibus prouideri consuetas possunt ordinarij collatores conferre nedum eius Ordinis professis, sed etiam secularibus, qui habitum suscipere, & professionem emittere omnino teneantur, ita referunt decisum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloss.* 8. *num.* 77. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *c.* 5. *n.* 13. Sanch. *d. lib.* 7. *c.* 4. *n.* 24. Hieron. Roder. *d. resol.* 15. *sub num.* 4. Massobr. *in praxi concursus prel.* 7. *dub.* 21. *num.* 9.

11. Ad beneficia verò huiusmodi administrationem habentia nullum eligi debere, nisi priùs professionem expressè emiserit, innuit Pute. *decis.* 254. *lib.* 2. *in correctis*, & expressè sub die 12. Decembris 1585. resolutum fuisse attestantur Piasec. *d. n.* 13. *pag.* 336. Campan *in diuers. iuris canon. rub.* 12. *c.* 7. *n.* 16. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 7. *c.* 10. *n.* 10. Gonzal. *d. gloss.* 8. *num.* 78. & huius decisionis meminit Rot. in dicta Carpenctoraten. Prioratus 20. Martij 1620. coram bonæ mem. Buratto, inter eius impressas *decis.* 463. *num.* 1.

11. Beneficia administrationem habentia dari possunt his solum qui professionem priùs emiserint.

12. In subsidium verò, veluti si deficiant Regulares, aut necessitas vrgeat, puta quia idonei non reperiuntur, beneficia regularia secularibus, & è conuerso conferri posse probat text. *in cap. inter quatuor, de relig. domib.* & resoluunt Rebuff. *in concord. tit. de collation. §. volumus, vers. conformitatem, & in praxi tit. de dispensat. cum regular. num.* 40. *& in tract. nomin. quæst.* 5. *num.* 13. *vers. fallit nisi idonei non reperiantur*, Gonzal. *d. gloss.* 8. *num.* 43. Nicol. Garc. *d. p.* 7. *cap.* 10. *num.* 16. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 26. *quæst.* 5. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 3. *num* 158. Paul. Laymann *in sum. Theolog. moralis lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 4. *n.* 2. *vers. excipe quintò*, & expressè quòd Sacerdos Regularis in subsidium, vt suprà, admittatur ad seculare beneficium curatum, tradit Abb. *in cap.* 1. *de capell. mon.* quem referunt & sequuntur Cephal. *cons.* 358. *num.* 25. Ioan. Bapt. Costa *de remed. subsid. remed.* 71. *num.* 2. vbi intelligit siue sit liberum, siue iurispatronatus laicorum.

12. Beneficia regularia secularibus, & è conuerso in subsidium dari possunt.

13. Quando autem dicantur beneficia regularia dari in subsidium secularibus, & è contra, ponit Abb. *in d. cap. inter quatuor*, quem refert & sequitur Azor. *d. quæst.* 5. asserens hunc ordinem esse seruandum, videlicet vt si alij eiusdem cœnobij fuerint, hi adhibeantur, sin minus,

13. Beneficia regularia quando dicantur dari in subsidium secularibus, & è contra.

 aduocentur

aduocentur alij monachi alterius cœnobij,eiusdē tamen Ordinis; quòd si nec hoc fieri queat, supponantur alij alterius Ordinis Religiosi, vt colligitur ex *cap.relatum,ne clerici,vel mon.* quòd si etiam hi desiderentur, tunc seculares clerici in eorum locum sufficiunt.

Nullus admittatur ad professionem nisi vt in Ordine, ad quem transfertur, sub obedientia maneat, & beneficiorum secularium etiam Curatorum incapax existat.

CAPVT XI.

1. Doctores de materia & intellectu huius cap. agentes.

1. Vide Paul.Fusc. *de visitat. lib.2. cap.15.num.*79. Nau. *commento* 4. *de regul.num.*11.*&* 12. Fr.Emman. *quæst.regul.tom.*3. *q.*53. *art.*4. Azor. *instit. moral.p.*1. *lib.*12 *cap.*14. *quæst.*12. *vers.in Concilio*, Sanch. *in præcepta Decalogi tom.*2. *lib.*6. *cap.*7. *num.*82. *&* 82. Hieron. Roderic. *in compend.quæst. regul.resol.*123.*num.*88. qui aiunt ante hoc decretum fuisse frequentissimum translatum legitima licentia de vna in alteram Religionem posse à Superiore Religioso, ad quam transfertur, admitti animo eius non retinendi in claustro, sed dandi ei postea licentiam manendi extra claustrum perpetuò, vel per multos annos, sed vix à culpa liberum quòd bono fine ea dimissio destitueretur, finis enim solebat esse vagari, & liberum reddi à iugo regulæ. Addunt præterea plures ex citatis potuisse licere dicto superiori in aliquo euentu, nempe concurrentibus maxima suæ Religionis deserendæ necessitate ob molestias, persequutiones, aut dissensiones, vel similes casus, & magna difficultate inueniendi monasterij, eum Religiosum perpetuò alere in claustro volentis, & magna de translato fiducia; quo casu posse Prælatum admittere illum animo concedendæ licentiæ manendi extra claustrum non tam amplè, & vagè, sed arctatè ad eum locum, in quo posset Prælatus eius vitam nosse, eiúsque curam habere, eúmque corrigere, & si opus esset, aliò transferre. Aduertunt deinde citati Doctores decretum hoc non videri inducere ius nouum, sed antiquum declarare, & ita improbare eas licentias, quæ communiter erant illicitæ, ac statui Religioso valde perniciosæ, ac proinde in casu, in quo prædictæ licentiæ ante id decretum erant licitæ, esse quoque modò, quòd in eo casu tantæ necessitatis nec facilè concessæ dicantur, nec materiam vagandi præstent, nec sit omne salutis remedium huiusmodi Religiosis occludendum.

2. Prælatus non potest suis Religiosis translatis, absque iusta causa concedere facultatem standi extra monasterium.

2. Posse Prælatum eam standi extra monasterium translatis his facultatem concedere, quam licitè concedere posset propriis eius Religionis alumnis, & sicut iis non posset absque iusta causa cócedere, secus tamen illa existente, ita & illis, resoluunt Nau. *d. commento* 4. *de Regular. num.*15. Sanch. *d.cap.*7.*num.*84.

3. Superiorem

3. Superiorem posse dare licentiam translato ad modicum tempus standi extra monasteria causa prædicationis, vel audiendi confessiones, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Religion. num.* 69.

3. Superior potest dare licentiam translato ad modicum tempus standi extra monasterium causa prædicationis.

4. Pius V. edidit constitutionem reuocatoriam indultorum recipiendi, vel retinendi Religiosos alterius Ordinis, etiam laxioris, quæ incip. *Quacunque*, sub dat. Romæ pridie Id. Octobris 1569. Per quam constitutionem posse Episcopum agere contra Regulares vagantes de vno in alium Ordinem translatos, refert decisum Armendar. *d. l.* 7. *de Religion. num.* 68.

5. Omnes cuiuscunque Religionis legitimè translatos ad Carthusianos posse in eadem Carthusiensi Religione in claustro Priores, & extra claustrum procuratores esse, resolutum attestatur Armendar. *d. l.* 7. *de Religionib. num.* 67.

5. Translati ad Carthusianos possunt ibi in claustro Priores, & extra claustrum procuratores esse.

6. *Ad beneficia secularia etiam curata*, &c.] Nullos Regulares, etiamsi Canonici sint, posse sine dispensatione Apostolica beneficia curata nec in perpetuum, nec ad tempus habere, referunt decisum Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Canonicus Regularis*, Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 7. *num.* 53. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 29. *num.* 71. Mari. Antonin. *var. resol. lib.* 1. *resol.* 20. *num.* 13. Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapolit. decis.* 159. *p.* 1. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resol.* 15. *num.* 52. *in fine*, vbi cum Sanch. *citato loco* attestatur sacram Congr. ex decreto Gregorij XIII. declarasse nullum hodie Regularem esse capacem beneficij curati absque Pontificis dispensatione, ego ipse *in collect. ad cap. quod Dei timorem, num.* 3. *de statu monachor.* vbi plures citaui Doctores resoluentium, posse de iure communi per illum textum.

6. Regulares nulli etiam Canonici possunt sine dispensatione Apost. beneficia curata, nec in perpetuum, nec ad tempus habere.

7. Canonicos Regulares, non obstante *d. cap. quod Dei timorem*, non esse admittendos ad curam parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apostolicæ dispensatione, resoluunt Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *quæst.* 32. *art.* 5. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 7. *cap.* 10. *num.* 31. Aldan. in *compendio canon. resolut. lib.* 2. *tit.* 5. *num.* 11. vbi attestatur sic fuisse resolutum per S. Congr. Episcop. & Regul. negotiis præpositam in vna Cremonen. 1. Septembris 1603.

7. Canonici Regulares non sunt admittendi ad curam parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apost. dispensatione.

8. Canonicis Regularibus Congregationis Lateranen. non licere etiam de licentia sui Generalis absque permissu Summi Pontif. assumere curam animarum, etiam ad tempus, multóque minus beneficium curatum ad tempus, referunt decisum Quarant. *in sum. Bullarij verbo Canonicus Regularis*, Nicol. Garc. *d. p.* 7. *cap.* 10. *n.* 32. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 23.

8. Canonicis Regularibus Lateranen. non licet etiam.

9. Milites Regulares militiæ S. Iacobi de Spatha, aliósque huiusmodi non emittentes tria vota substantialia, videlicet castitatis, paupertatis, & obedientiæ, non esse incapaces beneficiorum secularium siue simplicium, siue curatorum, neque etiam pensionum, resoluit Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p.* 1. *c.* 4. *n.* 23. vbi ait sic fuisse decisum sub die 10. Nouembris 1609.

9. Milites Regulares non emittentes tria vot. substantialia non sunt incapaces beneficiorum secularium.

10. Sacerdos adscriptus Ecclesiæ receptitiæ, si fiat miles Capellanus Hierosolymitanus non potest prætendere fructus Ecclesiæ receptitiæ.

10. Sacerdotem adscriptum Ecclesiæ receptitiæ, si fiat miles Capellanus Hierosolymitanus, seu alterius militiæ, non posse prætendere fructus Ecclesiæ receptitiæ, quia reputatur Regularis, qui non est capax beneficiorum secularium, tenet Aldan. *d. tit. 5. num. 12.* asserens sic fuisse resolutum sub die 17. Martij 1619.

Solus competenter ex suis dotans, aut de nouo capellam fundans, iuspatronatus obtineat.

CAPVT XII.

1. Doctores de materia huius cap. agentes.

1. Vide Lambertin. *de iurepatron. lib. 1. p. 1. q. 2. cum seqq.* Paul. de Citadinis *in simili tract. p. 3.* Roch. *eod. tract. verbo Ecclesiam fundauit, & verbo construxit, & verbo dotauit*, Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 10.* Spin. *in speculo testam. glos. 4. princ.* Perez *l. 1. glos. 1. tit 6. lib. 1. ordin.* Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 4. quæst. 40. num. 40. cum seqq.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo iuspatronatus*, Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 18. num. 33. cum seqq.* Nicol. Garc. *de benefic. p. 5. c. 9. à num. 36.* Cardos. *in praxi iudicum, & aduocat. verbo iuspatronatus num. 2. cum seqq.* Camill. Borrel. *in sum. omnium decis. tom. 1. tit. 32. à n. 1.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. p. 5. collect. 1693.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p. 2. c. 6. n. 25.* Massobr. *in praxi habendi concursum præl. 7. dub. 6.* Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi cap. 51. in princ. n. 6.* metipsum *in simili tract. p. 3. alleg. 70. num. 1.*

2. Intelligitur de iuribuspatronatus in futurum acquirendis post Conc.

2. Intelligendum esse hoc decretum de iuribus patronatus in futurum acquirendis post Concilium, non verò de acquisitis, refert decisum Ricc. *p. 4. decis. 257.* Armend. *in addit. ad recopul legum Nauarræ lib. 4 tit. 30. l. 1. de iurepatron. n. 22.* subdens *n. 21.* eorum titulos esse ostendendos ordinario, & si apparuerit iurapatronatus rectè, ac ritè concessa fuisse, nec ex illis esse, quæ reuocata sunt *infrà sess. 25. de reformat. c. 9.* & data fuisse ea lege expressa, vt præsentatio fieret Capitulo, seu dignitatibus cathedralis Ecclesiæ, saluum adhuc manere illud ius præsentationis, ex *d. c. 9. & sess. 7. de reform. c. 13.* si verò de non simplicibus beneficiis agatur, seruandam esse formam *sess. 24. de reform. c. 18.*

3. Ecclesiam in proprio solo suis sumptibus construens, in ea iuspatronatus acquirit.

3. *De nouo fundauerit.*] Siue quis eam in proprio solo suis sumptibus omnino construeret, *cap. Abbatem 18. quæst. 2. cap. nobis, de iurepatr.* siue etiam solum tantummodo, siue fundum ad eam ædificandam obtulerit, ac donauerit, Lambertin. *de iurepatron. p. 1. lib. 1. q. 2. art. 2. n. 1. & 2.* & Doctores communiter. At quamlibet fundi donationem non tribuere iuspatronatus, sed necessarium esse vt totum dominium transferatur, resoluunt Lambertin. *d. p. 1. q. 2. a. 2.* Massobr. *d. præl. 7. dub. 18.*

4. Iuspatronatus fundatum in fundo subiecto fideicommisso restituendo cum vniuersa hæreditate, acquiritur hæredi, & fideicommissario.

4. Si verò fundum subiectū sit fideicommisso restituendo cum vniuersa hæreditate, iuspatronatus in eo fundatum acquiri hæredi & fideicommissario, nisi hæres habeat quartam totius hæreditatis aliunde, resoluunt Lambertin. *d. p. 1. q. 9. art. 21.* Massobr. *d. præl. 7. dub. 12.*

5. Fundatori

5. Fundatori inuito non adiungi compatronum, tenent Lambert. *d.p.1.q.3.art.6.* Massobr. *d.prælud.7.dub.*11.

5. **Compatronus non adiungitur fundatori inuito.**

6. *Et construxerit.*] Etiam absque proprij fundi assignatione, veluti si in solo ab aliis dato ipse propriis sumptibus liberè Ecclesiam construxerit, *cap.monasterium* 16. *quæst.*7. aliàs enim si hæc fiant iuxta terminos *cap.ad audientiam el* 1. *de Eccles. ædificand.* & cum protestatione recuperandi expensas ab ipsa Ecclesia, tunc iuspatronatus non illi acquiri, sed Ecclesiæ, ex cuius bonis illa fuit constructa, resoluunt glos. *verbo construxisse, in cap. Apostolicos* 17.*quæst.*2. Gonzal. *d.glos.*18.*num.*33. Nicol. Garc. *de benefic.p.*5.*cap.*9.*à num.*36. Monet. *de commut. vltim. volunt. cap.*10.*num.*202.*& seq.*

6. **Ecclesiam construens cum protestatione recuperandi expensas ab ea, tunc iuspatronatus nō illi acquiritur, sed Ecclesiæ.**

7. Sicut etiam non acquiri iuspatronatus ex constructione necessariè, non voluntariè facta, tenent Lambertin. *d.p.*1.*lib.*1.*quæst.*4 *princip. art.*7. Rot. *decis.*167.*num.*5.*&* 6.*part* 2.*diuers.& decis.*758.*num.*2.*part.*2. *recent.* & in Camerinen. pensionis 10. Decembris 1625. coram R.P.D. meo Pirouano.

7. **Iuspatronatus non acquiritur ex constructione necessariè, non voluntariè facta.**

8. Iuspatronatus etiam acquiri ex reædificatione, seu refectione Ecclesiæ penitus destructæ, seu funditus dirutæ, itaut noua consecratione indigeat, tenent Roch. *de iurepatron. verbo construxit num.*12. Lambertin. *eod.tract.p.*1.*lib.*1.*q.*6.*princip. art.*3. *ex num.*13. Bursat. *consil.*310.*à num.*3.*vol.*3. Menoch. *consil.*90.*num* 27.*& consil.*336.*num.*5.*cum seqq.* Spin. *d.glos.*4.*num.*28. Zerol. *d.p.*1.*verbo iuspatronatus*, §.2.*ad fin.* Seraphin. *decis.*518.*&* 907. Aloys. Ricc. *in collect.decis.p.*5. *collect.*1559. Azor. *institut. moral.p.*2.*lib.*6.*cap.*19. *quæs.*10. Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel.glos.*18. *num.*33. Nicol. Garc. *d.cap.*9.*num.*51. Campan. *in diuers.iuris canon.rub.*11.*cap.*13. *num.*373. Stephan. Gratian. *discept.forens.cap.*177.*n.*26. Massobr. *in praxi habendi concursum, præl* 7. *dub.*22. *num.*6. secundùm Romanam impress. Viuian. *in praxi iurispatr.lib.*2.*cap.*4.*num.*6. *in vlt.impress.* Rot. in Senen. beneficij 18. Martij 1596. coram Litta, *& decis.*54.*num.*5.*p.*1.*recent.* & in Mutinen. plebis, seu Iurispattonatus 21. Februarij 1625. coram R.D. meo Coccino Decano, & in Bossanen. Parochialis 3. Iunij 1626. coram bonæ mem. Buratto, inter eius impressas *decis.*946.*num.*7.

8. **Iuspatronatus acquiritur ex reædificatione, seu refectione Ecclesiæ penitus destructæ.**

9. Ex qua quidem Ecclesiæ constructione acquiri iuspatronatus absque alia reseruatione, nisi illud expressè remittatur, firmant Viuian. *d.p.*1.*lib.*2.*cap.*1.*num.*9. Ferentil. *in annot.ad decis.*1.*Buratti num.*14.*litt.B.* quia probata constructione cum assensu Episcopi saltem tacito, & præsumpto, non est necesse probare alium assensum quoad acquisitionem. Caualer. *decis.*336.*ex num.*4.

9. **Iuspatronatus ex Ecclesiæ constructione acquiritur absque alia reseruatione, nisi illud expresse remittatur.**

10. Tacitus autem consensus diœcesani ordinarij colligitur ex institutionibus ipsius factis ad præsentationes patronorum, Roch. *de iurepatr. verbo pro eo, quæst.*8.*n.*20. Rot. in Aquen. iurispatronatus 7. Nouembris 1601. coram Card. Lancellotto iun. impressa per Marches. *de commissionib.p.*1.*pag.*454. Beltramin. *ad decis.*420. *Gregorij XV.n.*7.

10. **Consensus tacitus diœcesani in constructione Ecclesiæ ad acquirendū iuspatronatus colligitur ex institutionibus ipsius factis ad præsentationes patronorum.**

11. Expressum autem ipsius ordinarij diœcesani consensum, qui requiritur *in cap. nobis* 25. *de iurepatron.* posse etiam ante creationem iurispatronatus interuenire, & postea, & quandocunque, firmarunt Cald. *consil.*6.

11. **Consensus expressus ordinarij, qui requiritur in cap. nobis, potest etiam ante**

creationem iurispatronatus interuenire, & postea, & quandocunque.

*consil.6.de iurepatron.*Roch.*d.verbo pro eo,q 4.num.9* Lambert.*d.lib.1.p.2.q.1.art.16.& q 11.art.16.n.5.*Rot.in Pientina iurispatronatus 13.Martij 1609. coram R.D.meo Decano, & in Brittonorien. iurispatronatus 7. Maij 1612.coram bonæ mem.Vbaldo sen.Beltramin.*d n 7.* Ego ipse *de officio,& potest.Episcopi p.3.alleg.70.num.21.*vbi *num.23.*quòd præstandus est ab ordinario illius loci in quo fundatur, vel construitur Ecclesia, & *num.*30. quòd ordinarij nomine in hac materia venit quilibet Prælatus, etiam inferior, dummodo habeat Episcopalem iurisdictionem, & *num.32.*extendo ad Capitulum Sede vacante.

12. Dotans insufficienter, quod arbitrabitur Episcopus, non acquirit iuspatronatus.

12. *Competenter dotauerit.*] Ergo dotantem insufficienter, quod arbitrabitur ordinarius, non acquirere iuspatronatus, sed dici benefactorem, tenent Lambertin.*d.lib.1.p.1.q.5.num.*11. Nicol.Garc.*d.p.5.c.9.num.52.* Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles.resol.123.num.3. vers.declaratur*, Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarræ lib.4.tit.30.l.1.de iure patron.num.31.* Gonzal.*ad reg.8.Cancel.glos.18.num.53.* vbi air quòd debet priùs constare dotem primam fuisse reductam de esse ad non esse, vt quis ratione secundæ acquirat iuspatronatus.

13 Iuspatronatus nõ acquiritur ex augmento dotis.

13. Vnde illud non acquiri ex augmento dotis, bene resoluunt Aloys.Ricc.*in d.praxi resol.150.* Stephan.Gratian. *discept.forens.cap.177. num.24.& 25.*Rot.*decis.521.p.2.recent.* Ego ipse *d.alleg.70.num.15.& in collect.ad cap.quoniam 3 num.9.de iurepatron.*

14. Dos ab initio fundationis sufficiens præsumitur.

14. Dotem autem huiusmodi ab initio fundationis sufficientem præsumi probat *cap.nemo 100.de consecrat.dist.1.* Calderin. *consil.10. post med.vers.pro parte contraria*, Verall. *decis.62.p 1.* Gregor.XV. *decis.483. num.5.*Rot.in Toletana iurispatronatus 11.Februarij 1627.coram R.D. meo Coccino Decano, impressa per Viuian.post suam praxim iurispatronat.*decis.112.*

15. Consensus diœcesani requiritur in dotis datione, & assignatione.

15. In huius dotis datione, & assignatione requiri diœcesani consensum,sicut in fundatione,& constructione,aduertit Viuian.*in d praxi iurispatron.lib.2.cap.4.num.17.*secundùm nouiss.impress.subdens diœcesanum antea qualitates dotantis exquirere debere, & quomodo velit dotem constituere,& an sit congrua,& sufficiens.

16. Ad acquirendum iuspatronatus nõ requirũtur tria illa copulatiue,fundus,constructio, & dos.

16. Vtrùm autem ad acquirendum iuspatronatus tria illa copulatiuè requirantur, scilicet fundus, constructio, & dos? Non requiri, sed vnum sufficere vt concurrat, cùm iura alternatiuè loquantur, videtur probare text. *in cap.nobis*, & *ibi* glos.*verbo construxerit, cap. quoniam*, & *ibi* glos.*verbo fundatores,de iurepatron.cap.filijs,cap.decernimus, cap.monasterium 16. quæst.7. cap.significauit, de testib.* glos.magna *in cap. piæ mentis 16. quæst.7.* Abb. *in cap.ad audientiam, num.10.& 11. de Eccles. ædific & in cap.proposuit, num.1. de filijs presbyt.* & *ibi* additio, idem Abb. *in d.cap.nobis num.2.* Cardin.*num.3.* Ioan.Andr.*num.6.& 7.* Butr.*num.1.* Boich etiam *num.1.* Anchar.*in princ.& num.6.* Host.*num.1.de iurepatron.* Beroi. *in cap.quoniam num.95.eod.tit.* Host. *in summ.de iurepatron. num.2.* Abb.*cons.54.num.1.p.1.& cons.59.num.1.& 3.p.2.* Card. *cons.122.num.2. vers.ad quod respondeo*, Ioan.de Anania *cons.24.vers.istud probo*, & *ibi* Bolognet *n.6.* Menoch. *cons.241.n.1.& 4.& de præsumpt.lib.3.præsumpt.90. num.4.*

num. 4 *&* 5. Lambertin. *d. lib.* 1. *p.* 1. *quæſt.* 1. *art.* 1. *num.* 18. *verſ. venio igitur ad* 1. Spin. *d. gloſ.* 4. *princip num.* 28. *&* 29. Paul de Cittadinis *de iurepatron. p.* 3. *num.* 1. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.* 51. *in princip. num.* 6. Franc. Leo *in theſauro fori eccleſ. p.* 2. *cap.* 6. *num*... Camill. Bortel. *in ſum. deciſ. tom* 1. *tit.* 32. *num.* 23. Verall. *deciſ.* 133. *p.* 2. Rot. *diuerſ. p.* 1. *deciſ.* 598. *num.* 1. *& p.* 4. *deciſ.* 565. *num.* 2. eadem Rot. *deciſ.* 5. *de iurepatron. in antiq.* Aloyſ. Ricc. *in deciſ. curiæ Archiep. Neapol. deciſ.* 72 *num.* 5. *& ſeq. p.* 1.

17. Contra Roch. de Curte *de iurepatronat. in princip. num.* 3. *ad fin. & num.* 4. *& in verbo Eccleſiam fundauit, num.* 2. *quæſt.* 2. *& verbo conſtruxit num.* 3. *quæſt.* 3. *& verbo dotauit, num.* 1. Abb. *conſil.* 106. *num.* 2. *col.* 1. *in fine, verſ. quod etiam, part.* 2. *& in cap. ad audientiam num.* 4. *de Eccleſ. ædificand.* Ioan. de Anania *conſil.* 24. *num.* 4. *verſ. illud probo*, Gregor. Lop. *l.* 1. *gloſ.* 3. *tit.* 15. *part.* 1. Perez *tom.* 1. *ordinam. fol.* 136. *verſ. fundatione igitur*, *& folio* 137. *verſ. ſextò quæritur*, Monet. *de commutat. vltim. voluntat. cap.* 10. *num* 202. *verſ. ego verò*, Nicol. Garc. *de benefic p.* 5. *cap.* 9. *num.* 44. Caſſador. *deciſ.* 6. *num* 10. *de iurepatron.* exiſtimantes ad acquirendum iuſpatronatus tria copulatiuè requiri, ſcilicet fundum, conſtructionem, & dotem, ſiue ab vno, ſiue à diuerſis.

17. Doctores contrarium tenentes.

18. *Huiuſmodi inſtitutio Epiſcopo, & non alteri*, &c.] Epiſcopum ſolum poſſe præſentatos à patronis, & per examen idoneos repertos inſtituere, reſoluunt Lambert. *lib.* 2. *p.* 3. *quæſt.* 1. *princip. art.* 10. *num.* 1. Mari. Antonin. *var. reſol. lib.* 1. *reſol.* 47. *num.* 6. *& reſol.* 55. *num.* 11. *in fine*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 10. *tract.* 3. *num.* 224. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.* 51. §. 4. *num.* 1. Ego ipſe *d. p.* 3. *alleg.* 72. *num.* 176. vbi *num.* 183. amplio ad Capitulum Sede vacante.

18. Epiſcopus ſolus poteſt præſentatos à patronis, & per examen idoneos repertos inſtituere.

19. *Et non alteri inferiori reſeruetur.*] Et ideo in Eccleſiis exemptis non poſſe reſeruari inſtitutionem præſentati à patronis alteri quàm Epiſcopo, niſi Rector illius loci fuerit ordinarius, ordinariáque fungatur iuriſdictione, refert deciſum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.* 4. *tit.* 30. *l.* 1. *de iurepatron. num.* 62.

19. Inſtitutio præſentati à patronis non poteſt reſeruari alteri quàm Epiſcopo, niſi, &c.

20. Ex cauſa neceſſaria, nempe priuilegio, ſeu præſcriptione immemoriali, poſſe Prælatis inferioribus ius inſtituendi competere, reſoluunt Lambert. *lib.* 2 *p.* 3. *quæſt.* 1. *princ. art.* 10. Mari. Antonin. *d. lib.* 1. *reſol.* 9. *num.* 11. *& reſol.* 12. *& reſol.* 47. *num.* 6. Ego ipſe *d. p.* 3. *alleg.* 72. *num.* 184. *& à num.* 185. verius credo inſtitutionem etiam auctorizabilem inferioribus Prælatis præſcriptione acquiri poſſe, & *num.* 188. quòd Religioſis in Eccleſiis, quæ pleno iure eis ſubiiciuntur, pertinet inſtitutio, in illis verò, quæ pleno iure ad illos non pertinent, inſtitutio, & deſtitutio ad eos non ſpectat, ſed Preſbyteri ab illis præſentandi, ab Epiſcopo ſunt inſtituendi, de quo etiam Eraſm. à Cochier *de iuriſdict. ordin. in exemptos, part.* 4. *quæſt.* 80. Hieronym. Roder. *in compendio quæſt. regul. reſolut.* 15. *num.* 13. vbi ait per multa priuilegia Apoſtol. collationem, & inſtitutionem beneficiorum Regularium, etiam auctorizabilem, pertinere ad monachos, & ad monaſteria, quibus ſunt vnita, nec Epiſcopos in eorum vacatione poſſe edicta proponere, nec ad concurſum vocare.

20. Inſtituendi ius poteſt competere Prælatis inferioribus ex cauſa neceſſaria.

V Præſentetur

Præsentetur beneficiandus ipsi ordinario, aliàs institutio sit nulla.

CAPVT XIII.

1. Intelligitur quoad examen dumtaxat ab ordinario faciendum de persona præsentati.

1. REfert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 4. tit. 30. l. 1. de iurepatron. num. 63.* hoc decretum intelligendum esse quoad examen dumtaxat ab ordinario faciendum de persona præsentati, secundùm *cap. 13. sess. 7.* non autem intelligendum vt censeatur ablata institutio, quam saluam esse omnibus Episcopo inferioribus hoc idem Concilium voluit *sess. 25. cap. 9. vers. quod si ad inferiores*, nec per id censeri sublatas fundationes, veluti si fundator Capellæ reliquerit institutionem Capitulo.

2. Institutiones inferioribus ex immemorabili competentes non sunt sublatæ per Concil.

2. Institutiones Archidiaconis, & aliis inferioribus ex immemoriali competentes non esse per Concilium sublatas, refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p. 9. cap. 3. num. 19. ad 1.*

3. Capitulum Sede vacante potest præsentatos clericos à patronis instituere.

3. Capitulum Sede vacante posse præsentatos clericos à patronis instituere, resoluunt Quarant. *in summa Bullarij, verbo Sede vacante q. 9. vers. quæ conclusio.* Nicol. Garc. *p. 5. c. 7. num. 54.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 38. q. 2.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 72. num. 183.*

4. Vicarius Episcopi seu Capituli Sede vacante habens mandatum generale potest instituere præsentatos.

4. Vicarium Episcopi, seu Capituli Sede vacante non habentem mandatum limitatum, sed generale, posse instituere præsentatos, probat *cap. ex frequentibus, de institut.* & *ibi* glos. & Doctores, & *in cap. fin. de officio vicarij, lib. 6.* Roch. de Curte *de iurepatronat. verbo competens, quæst. 31.* Miles *verbo vicarius Episcopi*, Couarr. *lib. 3. var. cap. 20. num. 7.* Soat. de Pace *in pract. tom. 2. prælud. 3. num. 7. & 8.* Gonzal *ad reg. 8. Cancel. glos. 9. §. 1. à num. 78.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo vicarius, §. 14.* Azor. *d. p. 2. lib. 3. cap. 44. quæst. 5. & lib. 6. cap. 22. quæst. 3.* Nicol. Garc. *de benefic. p. 5. cap. 8. num. 84. cum seqq.* Sbroz *de officio vicarij lib. 2. quæst. 3. per tot.* vbi *num. 15.* aduertit quòd licèt in hoc decreto dicatur institutionem fieri non debere nisi ab Episcopo loci ordinario, & quòd propter illas particulas, *quoquo modo*, & *nisi*, videantur exclusi similes casus, dissimiles, æquales, & maiores expressis, ac indirectos, tamen vicarij non sunt similes, nec æquales, nec maiores Episcopis, sed vnus, & idem cum illis, ac proinde exclusi non censentur, sed Archidiaconi, Archipresbyteri, Decani, & Præpositi.

5. Edictorum relaxatio in hac materia ad eos spectat ad quos ante Conc. spectabat.

5. Edictorum, siue citationum ad vocandos oppositores relaxatio, quæ fieri debet in præsentationibus patronorum, & edicta ponere ante institutionem iurispatronatus, ad eos spectat, ad quos ante Concil. spectabat, ita refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p. 9. cap. 3. num. 19.*

SESSIO

SESSIO XXI.

Laicos, & Clericos non conficientes, non adstringi iure diuino ad Communionem sub vtraque specie.

CAPVT I.

1. VIDE Card Bellarm. *lib. 4. de Euchar. cap. 24.* Valent. *tom. 4. disp. 6. quaest. 6. puncto* 5. Henriq. *in sum. lib. 8. de Eucharistia cap. 44. in princ.* Iodoc. Cocc. *in thesauro Catholico tom. 2. lib. 6. art. 2.* Petr. de Ledesma *in sum. p. 1. de Sacrament.* vbi de Eucharistia, *cap. 16. concl. 2.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom. 1. q. 80. num. 111. cum seqq. & q. 73. num. 36.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 29. n. 58. in fine, & n. 59.* Filliuc. *in quaest. moralib. tom. 1. tract. 4. c. 7. n. 201.* Bonac. *de Sacrament. disp. 4. q. 2. puncto 3. à princ. & quaest. 1. puncto 4. n. 5.* quaerit vtrùm Sacerdos communicans sub vtraque specie plus gratiae recipiat, quàm recipit laicus, qui sub vna tantùm specie communicat. 1. Doctores de materia cap agentes.

2. *Et clericos non conficientes.*] An hi non conficientes sibi Eucharistiam administrare possint? Resp. affirmatiuè Vgolin. *de officio Episcopi cap. 15. §. 7. num. 9.* quem refero *de officio, & potest. parochi cap. 20. num. 24.* tum quia & coniuges matrimonium sibi administrant praesente eorum parocho, & duobus testibus; tum etiam, quia indulgentia concessa à Praelato, & ipse recipere eam potest; & subdit non repugnare differentiam esse debere inter dantem, & accipientem, ac proinde non posse quem se ipsum baptizare, quia ea Sacramenta dum administrantur fiunt, & in Baptismo quod generationem significat, sicut non potest quis se ipsum generare, ita nec potest se ipsum baptizare, *cap. debitum, de Baptismo*; & in pœnitentia debet quis iurisdictionem habere. 2. Clerici non conficientes Eucharistiam sibi administrare possunt.

3. At Eucharistia per modum cibi sumitur; ergo per se administrare ipse Sacerdos sibi potest, sicut cibum sumere, non autem laicus, quia ipsi prohibitum est eam tangere, arg. *cap. tribus, de consecr. dist. 2.* nisi in necessitate extrema mortis, & in absentia Sacerdotis, secundùm Soar. *tom. 3. q. 82. disp. 72. sect. 3.* Possevin. *de officio curati cap. 8. n. 24.* afferentes exemplum Reginae Scotiae, quae se ipsam communicauit, dum statim esset occidenda, quod tamen factum dicunt forsitan de Summi Pont. licentia processisse. 3. Laicus nisi in necessitate extrema mortis, & in absentia Sacerdotis Eucharistiam sibi administrare nequit.

Ecclesiae potestas circa dispensationem sacramenti Eucharistiae.

CAPVT II.

1. VIde Henriq. *in sum. lib. 8. de Eucharistia, cap. 44. §. 3.* Vasquez *in 3. p. tom. 3. disp. 223. n. 22.* Sanch. *de matrim. lib. 3. disp. 22. n. 27.* 1. Doctores de materia cap. agentes.

Ægid.de Coninck *de Sacram.& censur.tom.1.quæst.*80.*num.*121.Filliuc.*in quæst.moralib.tom.*1.*tract.*4.*c.*7.*n.*203.

Totum, & integrum Christum, ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi.

CAPVT III.

1. Doctores de materia cap.agentes.

1. VIde Petr. de Ledesma *in sum.p.*1. *de Sacrament.* vbi de Eucharistia, *cap.*7. *concl.* 1. *&* 4. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmini p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 8. *à princ.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 29. *num.* 37. *&* 38. Ægid.de Coninck *de Sacrament tom.* 1. *quæst.* 76. *art.* 3. *num.* 32. *&* 33. Carrasc. *in interpretat. ad aliquas leges noua recop. cap.* 1. *num.* 11. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcept. præc.*3. *lib.*4. *cap.*4. *num.*2. Bonacin. *de Sacrament.disp.*4.*quæst.*3.*puncto* 5. *num.*2. vbi *num.* 3. ait Christum existere totum sub speciebus non solùm quoad substantiam, verùm etiam quoad accidentia, videlicet quoad quantitatem, & qualitatem, & *num.*4. asserit Christum quoad substantiam, & accidentia non solùm existere sub qualibet specie, verùm etiam sub qualibet parte specierum.

Paruulos non obligari ad Communionem sacramentalem.

CAPVT IV.

1. Doctores de materia cap.agentes.

1. VIde Henriquez *in sum. lib.*8. *de Eucharist. cap.* 42. *à princ.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Eucharistia pag.* 101. *col.*1. Vasq *in* 3. *p. tom.*3. *disp.*212. *num.*17. *& disp.*214. *num.*35. Petr de Ledesma *in sum.p.*1. *de Sacrament.* vbi de Eucharistia, *cap.* 13. *concl.* 7. Valer.Reginald. *in praxi fori pœnit lib.*29.*quæst.*4.*num* 83.Ægid de Coninck *de Sacrament.tom.*1. *q.*80.*art.*9.*à num.*72.Bonacin.*eod.tract.disp.*4. *quæst.* 1. *puncto* 3. *num.*2. Filliuc. *in quæst. moralib. tom.* 1. *tract.* 4. *cap.*7. *num.* 185. *&* 187.

2. Infantes si daretur eis Communio, recipient gratiam.

2. Infantes si daretur eis Communio, recepturos gratiam, resolnunt Victoria *in sum. verbo Eucharistia, dum.* 84. *in fine*, Soar. *tom.*3. *disp.*62. *sect.*4. Barthol. ab Angelo *dialog.* 4. §. 23. Petr. de Ledesma *d. cap.* 13. *concl.*8. *dubda* 2. Ægid.de Coninck *d.quæst.*80. *art.*9. *num.*77. Bonacin. *d.puncto* 3. *num.* 2 *vers. obseruant.* Ratio est secundùm illos, quia cessante prohibitione Ecclesiæ, posset Eucharistiæ sacramentum ob iustam causam dari paruulis, sicut olim dabatur; ergo signum est paruulos esse capaces

capaces

capaces Euchariſtiæ, & conſequenter recepturos ipſius effectum, ſi ipſis adminiſtraretur.

3. *Vſu rationis carentes.*] Vnde perpetuò, & abſolutè fatuos in ſanitate communicare non poſſe parochum, ſed tantùm ſemifatuos, & non continuò amentes tempore, quo habent dilucida interualla, reſoluunt Henriq. *d.lib.8.cap.42.§.3.* Bonacin. *d.diſp.4. q.6. puncto 1. ex num.4.* Paul. Laymann *in Theologia morali lib.1. tract. 4. cap 4.* Villalob. *in ſum.p.1.tract.7.dub.40.num.3.* Sanci. *in ſelect.diſp.26 num.5.& diſp.36. num.9.* Antonin.Diana *reſolut.moral. p.2.tract.de celebrat. Miſſar. reſol.79.* quos refero *de officio, & poteſt. parochi cap.20. num. 19.* vbi *num. 43.* de infirmo delirante.

3. Parochus communicare non poteſt perpetuò, & abſolutè fatuos, ſed tantum ſemifatuos, tempore quo habent dilucida interualla.

4. *Nec tamen ideo damnanda eſt antiquitas,* &c.] Vide Ægid.de Coninck *d.art.9. num.75.*

De Communione ſub vtraque ſpecie, & paruulorum.

1. CANON I.] Vide Cardin. Bellarm. *in controuerſ. Cathol. lib.4. de Euchariſtia,cap.20.cum ſeqq.* Henriq. *in ſum.lib.8.de Euchariſtia,c.24.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.29. num.58. in fine,* Ægid.de Coninck *de Sacrament.tom.1.q.80.n.111.cum ſeqq.* Filliuc.*in quaſt.moral. tom.1.tract.4.c.7.n.201.*

1. Excommunicantur dicentes omnes Chriſti fideles ex Dei præcepto, vel neceſſitate Sacramenti debere ſumere vtranque ſpeciem S.Euchariſtiæ.

2. CANON II.] Vide Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.1. quaſt.80.num.121.* vbi percurrit iuſtiſſimas rationes, quas habet Eccleſia præcipiendi laicis, & clericis non conficientibus Communionem ſub vna tantùm ſpecie.

2. Eccleſia iuſtis de cauſis præcepit laicis, & clericis non conficientibus Communionem ſub vna tantùm ſpecie.

3. CANON III.] Vide Balduin. iun. *ſuper opera controuerſ. Bellarmini p.2. lib.3. cap.8. à princ.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.1. quaſt.76.art.3.à num.32.*

3. Totus, & integer Chriſtus ſub vna panis ſpecie ſumitur.

4. CANON IV.] Vide Henriq. *in ſum.lib.8.cap.3.§.4.* Bonacin. *de Sacram.diſp.4.q.3.puncto 3.n.2.* Vincent. Filliuc. *in quaſt. moral.tom.1. tract.4. num.40.*

4. Paruulis non eſt neceſſaria Euchariſtiæ Communio.

5. Relinqui debere arbitrio Confeſſarij & parentum in qua ætatis parte incipiant pueri habere diſcretionem ſufficientem ad obligationem præcepti communicandi, reſoluunt Soar. *tom. 3. diſp 70. ſect. 1.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 29. num. 83.* Ægid. de Coninck *de Sacrament.tom.1.quaſt.80. art.11. dub.4.num.102.* Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. p.1.lib.2.cap.38.num.15.* Azor. *inſtit.moral. p.1. lib.7. cap.3. quaſt. 10.* Poſſeniu. *de officio curati, cap.8. num.9. & 10.* Bonacin. *d.diſp.4.quaſt.7. puncto 2.num.2.* Ego ipſe *de officio, & poteſt. parochi cap.20.num.18.*

5. Pueri in qua ætatis parte incipiant habere diſcretionem ſufficientem ad obligationem præcepti communicandi relinqui debet arbitrio Confeſſarij & parentum.

DE REFORMATIONE.

Episcopi gratis debent ordinare, dimissorias, & testimoniales dare, nec illi, eorúmve ministri aliquid pro sigillo etiam sponte oblatum recipere possunt. Vbi est consuetudo aliquid recipiendi pro litteris, nihil capiatur à Notariis pro officio vltra decimam vnius aurei partem, modò aliunde iis non suppetat salarium, &c.

CAPVT I.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1 IDE Nauarr. *in man. cap.* 22. *num.* 18. *& conf. de censib.* in vtraque edit. Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 1. Matth. Soar. *in pract. & ordine visitandi cap.* 18. *num.* 6. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 23. *cap.* 14. *numer.* 197. *in fine*, Franc. Leon. *in thesauro fori ecclesiast. p.* 1. *cap.* 4. *num.* 27. Sbroz. *de officio vicarij lib.* 2. *quæst.* 42. Campan. *in diuers. iuris canonic. rub.* 11. *cap.* 27. *per tot.* metipsum *in collect. ad cap.* 1. *de simonia.*

2. Ordinator non potest accipere ab ordinato aliquam mercedem.

2. Non posse ordinatorem accipere ab ordinato aliquam mercedem, munera, nec quidem forfices, mappas, pectines, vel similia, sed tantùm cereum, refert decisum Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *cap.* 1. *num.* 55.

3. Diaconi, qui soluerunt decem scuta suo ordinario pro obtinendis litteris dimissorialibus, inciderunt in simoniam.

3. Diaconos, qui soluerunt decem scuta suo ordinario pro obtinendis litteris dimissorialibus, quarum vigore fuerunt ordinati ad Presbytetratum, incidisse in simoniam, & pœnas simoniacis huiusmodi inflictas, resoluit Sell. *in select. canon. cap.* 10. *num.* 11. vbi refert ita fuisse decisum in nullius 7. Septembris 1630.

4. Simonia committitur si prouisio fiat mercede, & pretio.

4. Simoniam committi, si prouisio fiat mercede, & pretio, vel cum aliquo pacto, & conditione, & non gratis, probat *cap. ordines* 1. *q.* 1. cum allegatis per Nicol. Garc. *de benef. p.* 8. *c.* 1. *n.* 14. Idem dicendum in prouisione Præceptoriæ S. Iacobi, Calatrauæ, & similis, resoluit Nicol. Garc. *d tract. p.* 1. *c.* 7. *n.* 4.

5. Episcopis, eorumque vicariis nihil licet accipere pro exequutione litterarum Apost. dispensationum matrimon. & absolutionum.

5. Episcopis, eorúmque vicariis nihil prorsus accipere licere pro exequutione litteratum Apostol. dispensationum matrimonialium, & absolutionum, nec pro cognoscendis dispensationibus in gradu matrimonij prohibito; Notariis verò licere dumtaxat quartam partem ducati accipere pro præsentatione rescripti, & pro examine testium, refert decisum Sell. *d. cap.* 10. *num.* 15.

6. Litteræ publicatoriæ gratis concedi debent.

6. Prohiberi etiam aliquid recipere pro litteris publicatoriis, testatur resolutum Nicol. Garc. *d. p.* 8. *c.* 1. *n.* 77. *ad* 4.

7. Dimissoriæ, commendatitiæ, aut testimoniales litteræ gratis cócedi debét.

7. Dimissorias, commendatitias, aut testimoniales litteras gratis concedi debere, asserit decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 1. *num,* 77.

8. Ordinum

8. Ordinum collatores, ſiue illorum miniſtri, nihil accipere debent ab illis, qui ordinantur, etiam pro litteris dimiſſoriis, necnon pro ſigillo, etiamſi ab immemorabili tempore fuerit obſeruatum vt certum quid recipiatur. Notarij verò pro dimiſſoriis decimam partem aurei recipiant, ſi nullum habeant ſalarium pro officio exercendo, ex quo emolumento nihil directè, vel indirectè perueniat Epiſcopis. In Indiis verò, in quibus res maximo pretio venduntur, Notarij poſſunt exigere loco dictæ decimæ partis vnius aurei, quantitatem permiſſam ex decreto f. mem. Sixti V. ita refert deciſum Sell. *d. cap.* 10. *num.* 15.

8. Ordinum collatores, ſiue illorum miniſtri nihil accipere debent ab illis, qui ordinantur.

9. Collatores beneficiorum quacunque dignitate præfulgeant, nil pro collatione, ſeu quauis alia diſpoſitione beneficiorum quouis quæſito colore directè, vel indirectè, etiam ſub nomine Annatæ, aut cuiuſuis alterius portionis fructuum, etiam à ſponte dantibus, vel offerentibus accipere, aut exigere poſſunt: eorundem quoque collatorum Notarij, & alij quiuis officiales, quibus tamen aliunde certum ſalarium conſtitutum eſt, eadem omnino obſeruare debent. Illis verò, quibus ſalarium pro officio ſuo exercendo nullum conſtitutum eſt, licet in qualibet huiuſmodi beneficiorum collatione, ſeu alia diſpoſitione pro ſuo labore aliquam mercedem accipere, quæ tamen ſcriptura, ſigillo, & cæteris omnibus computatis vnum aureum non excedat, & inde collatores ipſi nihil emolumenti percipere poſſint, alioquin tam dantes, quàm recipientes pœnis contra ſimoniacos editis ſacris canonicis tenentur, ipsáſque ipſo facto incurriſſe cenſentur. Notarij autem, ſeu officiales alij à ſuis officiis ſuſpenſi ſunt. Ita refert deciſum Nicol.Garc.*de benef.p.8.cap.1.num.76.& 77.*

9. Beneficiorum collatores, nil pro collatione, ſeu quauis alia diſpoſitione beneficiorum directè, vel indirectè accipere, vel exigere poſſunt.

10. Epiſcopo non licere quicquam accipere, vel percipere directè, vel indirectè, vbi infrà ſcripta expediuntur, dicit Sell. *d. cap.* 10. *num.* 20. referens ſic fuiſſe deciſum in vna Vicen. 8. Martij 1602. videlicet,

Litteræ collationum, inſtitutionum, ſeu prouiſionum beneficiorum vacantium per obitum, vel per reſignationem, etiam ex cauſa permutationis, vel alia.

Litteræ dimiſſoriales, ſeu teſtimoniales, quæ conceduntur Presbyteris, ſeu clericis ad alias diœceſes tranſituris.

Litteræ recipiendi Ordines ab alienis Epiſcopis.

Licentia dicendi Miſſas.

Licentia audiendi confeſſiones.

Licentia adminiſtrandi Sacramenta, excepta Pœnitentia.

Licentia deſeruiendi beneficijs curatis, aut ſimplicibus.

Licentia ordinandi ſe ad titulum patrimonij, ſeu approbationes huiuſmodi titulorum.

Licentia abſentandi ſe ab Eccleſiis, ſeu beneficijs.

Licentia erigendi capellas.

Licentia colligendi eleemoſynas.

Licentia ſepeliendi cadauera intra Eccleſiam.

Mandatum de publicando in Ecclesia initiandos sacris Ordinibus.
Dispensationes ad duo beneficia etiam similia sub eodem tecto.
Litteræ approbationis concurrentium ad Parochialium vacationes in mensibus reseruatis,quæ ad Sedem Apost.transmittuntur.
Approbationes iurispatronatus ex fundatione,vel dotatione.
Creationes vicariorum in Parochialibus.
Deputationes OEconomorum dum beneficia vacant.
Executiones litterarum Apost.gratiam,seu iustitiam concernentium.

11. *Etiam sponte oblatum.*] Vide Soar. *de relig. tom.*1. *tract.*3. *lib.*4. *de simonia cap.*49.*num.*2.

12\. Cancellarius quid possit accipere pro collatione & institutione Ecclesiarum.

12. *Aut eorum ministri.*] Pro collatione, aut institutione Ecclesiarum, & præsertim curatarum, Cancellarium posse in singulis accipere mercedem suo labori conuenientem, quod tamen scriptura, sigillo, & cæteris omnibus computatis vnum aureum non excedat, & dummodo ipsi Cancellario salarium nullum pro suo officio exercendo constitutum sit, & ex pecunia quam accipiet,nihil prorsus emolumenri collatores, aut institutores vllo modo directè, vel indirectè percipiant. Ita referunt decisum Armendar *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.*1.*tit.*18.*de Episcopis num.*17.*in resp.ad* 1.*&* 2. Piasec.*in praxi Episcop. p.*2.*cap.*5.*num.*28.

13\. Notarij quid pro singulis litteris dimissoriis, aut testimonialibus recipere possint.

13. *Notarij verò*, &c.] Vide Sbroz.*de vicario Episcopi lib.*2.*quæst.*42. Soar.*d.cap.*53.*num.*6.*cum seqq.* Zerol.*in praxi Episcop.p.*1.*verbo dimissoria* §.7. Less.*de iustit.lib.*2.*cap.*35.*dub.*10. Azor.*instit.moral.p.*3.*lib.*12.*cap.*5. *quæst.*1. Vgolin. *de simon. tab.*1. *cap.*41. §.4. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.*23.*num* 200.Piasec.*in praxi Episcop.p.*1.*c.*1.*num.*55. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico tract.*11. *cap.* 6. *quæst.*11. *resol.* 4. Cened. *ad Decretal collect.*177.*num.*1.vbi sub dubio resoluere videtur quòd post confecta instrumenta & tradita partibus possint Notarij, quod ab ordinatis sponte offertur, recipere, de quo vide Marien.*in dialog.relator.p.*3.*cap.*25.*num.*5.Perez *l.*1.*glos.*1.*post med.tit.*9.*lib.*2.*ordin.*Homobon. de Bonis *d.cap.*6.*quæst.*12.*resolut.*1.*in fine*, facit Sanch. *de matrimon.lib.*8. *disp.*35.*num.*14.

14\. Commendatitiæ, aut testimoniales litteræ gratis concedendæ.

14. Nihil exigendum pro dimissoriis, commendatitiis, aut testimonialibus litteris, refert decisum Armendar. *d. tit.* 18. *de Episcopis num.*17. *in resp. ad* 3. quem cito *de officio, & potest.Episcopi p.*2. *allegat.*7. *num.*26.

15\. Episcopo,vel eius vicario nõ licet quicquam accipere pro dispensationibus matrimonialibus.

15. Pro dispensationibus matrimonialibus non licere Episcopo, vel eius vicario quicquam accipere, nec ratione taxæ etiam ex immemoriali consuetudine, nec ratione sigilli, vel alicuius alterius rei, asserit resolutum Armendar. *d. tit.*18. *de Episcopis num.*10. *in resp. ad* 6. aduertens propterea decretum illud, quod solet poni in litteris dispensationum matrimonialium, vt nihil muneris, aut præmij sponte accipi possit pro illarum executione, ita intelligendum esse, vt neque ordinarius ipse, neque vicarius eius quicquam pro mercede laboris, quem ea in re susciperent, capere possent: addit deinde Notarium pro examine testium quartam aurei,seu ducati partem licitè accipere posse.

16. Notario,

16. Notario, vel Cancellario nihil licere accipere, neque ratione scripturæ, neque sigilli, neque laboris, aut alio titulo, sed gratis his quorum interest debere præstare omnia infrà ponenda, tenet Sell. *d.cap.10.n.21.* attestans sic fuisse decisum in vna Vicen.8. Martij 1602. videlicet, 16.Notario, vel Cancellario ex quibus nihil liceat accipere.

Approbationem ad audiendas confessiones.
Licentiam administrandi Sacramenta.
Licentiam deseruiendi beneficijs.
Licentiam sepeliendi defunctorum corpora in Ecclesia.
Licentiam celebrandi Missas.
Licentiam colligendi eleemosynas.
Mandata publicandi in Ecclesia eos, qui primam tonsuram, vel minores Ordines ac sacros suscipere voluerint.

17. Quoad alia verò quæ sequuntur poterit aliquid percipere, si nullum sibi salarium, vel stipendium constitutum fuerit, túncque congruam tantùm sui laboris mercedem, quæ quoad litteras collationis, vel institutionis curatarum Ecclesiarum, vel deputationis vicariorum in illis vnum aureum, & quoad litteras dimissorias, & testimoniales decimam vnius aurei partem nunquam excedat. 17.Ex quibus aliquid liceat percipere.

Pro litteris collationum, institutionum, seu prouisionum beneficiorum vacantium per obitum, vel per resignationem, etiam ex causa permutationis, vel alia.
Pro litteris dimissorialibus, seu testimonialibus, quæ conceduntur Presbyteris, seu clericis ad alias diœceses transituris.
Pro litteris recipiendi Ordines ab alienis Episcopis.
Pro licentia ordinandi se ad titulum patrimonij, seu pro approbationibus huiusmodi titulorum.
Pro licentia absentandi se ab Ecclesia, seu beneficijs.
Pro licentia erigendi capellas.
Pro litteris approbationis concurrentium ad Parochialium vacationes in mensibus reseruatis, quæ ad Sedem Apost. transmittuntur.
Pro approbatione iurispatronatus ex fundatione, vel dotatione.
Pro creationibus vicariorum in Parochialibus.
Pro deputationibus OEconomorum dum beneficia vacant.
Pro executionibus litterarum Apostolic. gratiam, seu iustitiam concernentium.

18. *Dummodo eis nullum salarium,* &c.] Ergo quando nullum habent stipendium constitutum ab Episcopo, possunt aliquid accipere, vt per Nauarr. *in man.c.23.num.*102. Piasec. *in praxi Episcop p.1.c.1.n.55.pag.*61. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.23.num.*100. *versf. quæritur.* 18. Notarij possunt aliquid accipere pro singulis litteris dimissoriis, aut testimonialibus quando nullum habēt stipendium constitutum ab Episcopo.

19. *Tam dantes, quàm accipientes.*] Vide Soar. *d.lib.4. de simon.cap.*49. *num.*5.

20. *Vltra diuinam vltionem.*] Importare hæc verba graues, & grauiores pœnas, asserit Paul. Fusc. *de visitat. lib.1.cap.31.num.*15. 20. Verba hæc important graues, & grauiores pœnas.

Nullus quantumuis idoneus secularis clericus maioribus ordinetur, nisi priùs habeat beneficium sufficiens ad vitam, quod resignare non possit, nisi, &c. vel patrimonium, aut pensionem similiter verè sufficiens, &c.

CAPVT II.

1. Doctores de materia huius cap. agentes.

1. Vide Henriq. *in sum. lib.* 10. *cap.* 17. §. 3. Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 18. *in nouiss. edit.* Fr. Emman. *in summa tom.* 2. *cap.* 15. Flamin. Parif. *de resignat. benefic. lib.* 2. *quæst.* 9. Azor. *institut. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 4. Petr. de Ledesma *in summa part.* 1. *de Sacrament.* vbi de sacram. Ordinis, *cap.* 7. *conclus.* 6. *cum seqq.* Nicol. Garc. *de benefic. p.* 2. *cap.* 5. *per tot.* Aloys. Rice. *in collect. decisionum part.* 3. *collect.* 566. *& in praxi rerum fori ecclesiast. decis.* 312. *cum seqq. in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 270. *cum seqq. in* 2. *edit.* Martin. Fornar. *in tract. de Ordine cap.* 8. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 26. §. 8 *cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 32. *tract.* 2. *num.* 72. *cum seqq.* Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Nauarræ lib.* 2. *tit* 8. *l.* 1. *de patrimonio clericorum*, Bonacin. *de Sacrament. disp.* 8. *quæst. vnica, puncto* 5. *num.* 18. *cum seqq.* Campan. *in diuersor. iuris canon. rub.* 8. *cap.* 1. *cum seqq.* Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico tract.* 2. *quæst.* 19. *cum multis seqq.* Sanctarel. *var. resol. quæst.* 49. Lotter. *de re benefic. tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 2. *per tot.* Illustriss. D. Roder. à Cunha *in comment. ad cap.* 1. *&* 2. *dist.* 70. Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.* 1. *tit.* 10. *per tot.* Sell. *in selectis canon. cap.* 3. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 2. *alleg.* 19. *&* 20.

2. Ordinare ante Concilij publicationem poterat Episcopus clericos suos ad diuersos titulos.

2. *Statuit sancta Synodus ne quis deinceps*, &c.] Ordinare ante Concilij promulgationem poterat Episcopus clericos suos ad diuersos titulos. Primò ad titulum beneficij, *cap. Sanctorum* 70. *dist.* Secundò ad titulum paternæ hæreditatis, *cap. Episcopus in fine*, *de prebend.* seu ad titulum proprij patrimonij, *cap. tuis*, *de prebend.* Tertiò ad titulum alieni beneficij, *cap. postulasti, de iurepatron cap. per tuas* 3. *de simonia*, Felin. *in cap. in nostra, de rescript. corol.* 34. *num.* 31. Quartò ad titulum stipendij ab Episcopo sibi assignandi super fructibus suæ mensæ Episcopalis, ad *cap. Episcopus, de prebend.* Abb. *in cap. cùm secundum num.* 11. *eod. tit.* Quintò ad titulum pensionis, seu stipendij à laico assignandi, Rot. *decis.* 11. *de prebend. in antiquior. & decis.* 39. *de rescript. in antiq.* Hodie Episcopus etiam vrgente necessitate, vel commoditate Ecclesiarũ suarum non poterit ad tertium, & quartũ clericos promouere, ad secundũ verò poterit, sed in terminis tantùm, in quibus Conc. loquitur, nempe pro necessitate, vel vtilitate Ecclesiæ, dummodo talis laicus sit verè facultatibus idoneus, atque in forma valida obliget se, suósque successores ad præstandum hoc stipendium, & non alienandum sine licentia Episcopi illa bona, super quibus assignatum erit hoc stipendium, hæcque obligatio duret donec ordinatus beneficium sufficiens, aut pensionem aliunde erit adeptus. Ita refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 93.

3. *Clericus*

3. *Clericus ſecularis.*] Ergo Religioſos non comprehendere aiunt Henriq. *in ſum.lib.*10.*cap.*17.§.3. Fr.Emman. *quæſt. regul.tom.*3. *quæſt.*23. *art.*3. Sanctarel. *d.q.*49. *n.*5. Ego ipſe *d.p.*2.*alleg.*19. *num.*4. aduertentes Sixtum *in ſua conſtit.*29.*contra clericos malè promotos*, hoc idem inſinuare in illis verbis, ibi, *aut quoad ſeculares ſine titulo ſufficientis beneficij, vel patrimonij.* — 3. Religioſos non comprehendit.

4. Sed ſub hoc decreto comprehendi omnes & ſingulos etiam cuiuſcunque Ordinis clericos Religioſos, ſiue ſeculares more Religioſorum viuentes in communi, & non profeſſos, declarauit Pius V. *conſtit.*74. *incip. Romanus Pontifex*, de anno 1568. relata per Piaſec. *in praxi Epiſcop.p.*1. *cap.*1.*de conferend. ordinib. num.*43. & per illam ſic ſentiunt Vgolin. *d. cap.* 26. §. 8. *num.* 1. *verſ. hac autem regula*, Salzed. ad Bernard. *d.cap.*18.*num.*2. Nicol. Garc. *d. p.*2. *cap.*5.*num.*12. Bonacin. *de ſuſpenſ. in particulari diſp.*3. *quæſt.* 2. *puncto* 9. *num.*1. Nald. *in ſum. verbo Ordo n.*28. Molfeſ.*in ſum. Theologiæ moralis tract.*2. *cap.*15. *n.*11. Homobon. de Bonis *d. tract.*2. *q.*21. Sanctarel. *d.q.*49. *num.*10. *in princip.* Ego ipſe *d.alleg.*19.*num.*4.*in fine.* — 4. Sed comprehendi declarauit Pius V.

5. Et hanc Pij V. conſtitutionem intelligendam eſſe tam in non profeſſis, quàm in nulliter profeſſis, cenſuit Rot. in Vrgellen. Canonicatus 3. Martij 1595. coram Cardin. Blanchetto, quam refert Nicol. Garc. *d.p.*2. *cap.*5.*num.*11.*&* 12. & obſeruant Sanctarel. *d. n.*10. *in fine*, Aloyſ. Ricc. *in deciſ. curiæ Archiep. Neapolit. p.* 2. *deciſ.* 283. *& in praxi rerum fori eccleſ. reſol.* 270. *num.* 2. vbi *num.* 3. cum Maiol. *de irregul.lib.*4.*cap.*15.*num.*1. reſoluit ſic ordinatos Regulares non profeſſos ſine titulo illo ordine miniſtrantes effici irregulares, refero ego ipſe *d.alleg.*19.*num.*5.*&* 6. — 5. Conſtitutio Pij V. intelligitur tam in non profeſſis, quàm in nulliter profeſſis.

6. Gregorius XIII. *in conſtit. ſua, incip. Aſcendente*, ſub dat. Kal. Iunij 1584. conceſſit Societati Ieſu quòd qui tria vota paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ in Societate emiſerunt, de licentia Præpoſiti Generalis poſſint promoueri ad ſacros Ordines abſque titulo, etiam ante ſolemnem profeſſionem emiſſam, ſi modò ſint ætate, moribus, & doctrina idonei, non obſtante dicta conſtitutione Pij V. quæ hoc decretum ad Religioſos non profeſſos extendit, fortaſſe quia cognoſcebat illo prædictæ Societatis Patres ligari, eo quòd etſi veri dicerentur Religioſi, tantùm ſimplicia vota emittebant. Ita Mandoſ.*conſ.*13. Henriq. *lib.*10. *cap.*17. §.3. Flamin. Pariſ. *d. lib.*2. *quæſt.*6.*num.*19. Piaſec. *d. p.*1. *cap.*1. *num.*44. Fr.Emman.*in ſum.tom.*2. *cap.*15. *num.*1. *& quæſt. regul. tom.*3. *quæſt.*23.*art.*3. Nicol. Garc. *d.p.*2. *cap.*5.*num.*13. Martin. Fornar. *d.tract. de Ordine cap.*8.*num.*9.*verſ.pro reſolutione*, Bonacin.*d.puncto* 9.*n.*2. Soar.*tom.*5.*de cenſur.diſp.*31.*ſect.*1.*n.*38. Vgolin. *d.c.*26.§.8.*n.*1.*verſ. excipitur tamen*, Sanctarel.*d.q.*49.*n.*6.*&* 11. Illuſtriſſ. D.Roderic. à Cunhá *in comment.ad c.*1.*n.*1.*diſt.*70. Ego ipſe *d.p.*2.*alleg.*19.*n.*17. — 6. Patres Societatis Ieſu poſſunt promoueri ad ſacros Ordines abſque titulo.

7. *Ad ſacros Ordines.*] Ad minores igitur Ordines titulum non requiri contra *gloſ.*1.*in cap.neminem* 70.*diſt.* tenent ſeruarique de conſuetudine atteſtantur Salzed.*d.c.*18.*n.*5. Vgol.*de irreg.c.*61.*n.*2. Fr.Emman. *in ſum.tom.*2.*c.*15.*n.*16. Nau.*conſ.*14.*n.*1.*de tempor.ordin.* Petr. de Ledeſma — 7. Titulus non requiritur ad minores Ordines

in sum p.1.de Sacrament. vbi de sacram. Ordinis, *c.7.ad fin.* Flamin. Parif. *d lib.2.q.6.n.4.* Nicol.Garc. *d.p.2.c.5.n.4.cum seq.* Aloys. Ricc. *in d.praxi rerum fori eccles.resol.271.n.3.* Campan. *d rub.8.c.1.n.5.* Sanctarel. *d q 49. n.3.& 4.* Homobon.de Bonis *d.tract.2.q.20.* Illustriss D.Roder.à Cunha *in comment.ad d.cap.1.dist.70.n.3.* Ego ipse *d.alleg.19.n.3.*

8. Beneficij ad titulum, quod in distributionibus quotidianis consistit, potest quis ad sacros Ordines promoueri.

9. Ordinari quis non potest ad titulum beneficij de futuro.

8. *Eum beneficium ecclesiasticum,* &c.] Ad titulum beneficij, quod in distributionibus quotidianis consistit, posse quem ad sacros Ordines promoueri, tenet Campan. *d.rub 8.c.5.n.29.* quem refero *d.alleg.19.n.24.*

9. Ad titulum beneficij de futuro ad quod est præsentatus, nominatus, seu postulatus, non posse quem promoueri, resoluunt Salzed. *d.cap.18.n.6.* Fr.Emman. *in sum.tom.2.c.15.n.10.* Vgolin. *d.c.26.§.8.n.3.in fine,* Petr.de Ledesma *d.cap.7. post 8.concl.* Nicol.Garc. *d.p.2.cap 5.n.130.* Ego ipse *d.alleg.19 n.28.*

10. Contra Maiol. *de irregul.lib.4.c.15.n.3.* Sayr. *de censur. lib.4.c.14. num.19.* Campan. *d.rub.8.cap.4.n.10.* existimantes posse quem promoueri non solùm ad titulum beneficij iam quæsiti, sed etiam quærendi.

11. Beneficij ad titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri non obstante quod non lucretur illius fructus nisi post susceptum presbyteratus Ordinem.

12. Vicariæ perpetuæ ad titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri.

11. Ad titulum beneficij posse quem ad sacros Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines promoueri, nó obstante quòd non lucretur illius fructus, nisi post susceptum presbyteratus Ordinem, tenent Nicol Gar. *d.p.2.cap.5.n.110.* Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarræ lib.2. tit.8. l.1.de patrim.cleric.n.11.* Ego ipse *d.p.2.alleg.19 n.29.*

12. Vicariæ perpetuæ ad titulum posse quem ad sacros Ordines promoueri, resoluunt Mandos. *ad reg.34.Canc.q.13.n.3.* Salzed *d.cap 18.n 7.* Valenzuela *cons.54.n.29.lib.1.* Campan. *d.rubr.8.c.4.n.8.* Sebast. Cæsar *in relect.de eccles.hierarchia p.3.disp.14.§.8.ex num.3.*

13. Capellaniæ ad titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri, si fuerit auctoritate Apost. vel ordinaria erecti, & in titulos creata.

13. Ad titulum capellaniæ in perpetuum auctoritate Apost. vel ordinaria erectæ, & in titulos creatæ, posse quem ordinari, resoluunt Sebast.Cæsar *in d.relect. de ecclesiastica hierarchia p.3. disp.14.§.3. n.4.* Illustriss.D.Roder.à Cunha *in comment.ad princ.dist.7.n.9.* Salzed. *d.c.18.n.9. vers. sed vtrum,* vbi addit hoc verissimum, quando ab initio in fundatione interuenit auctoritas Episcopi, & datur in titulum perpetuum, & *in vers. illud,* subdit defendi posse quòd licèt in primæua capellaniæ fundatione non interuenerit ordinarij auctoritas, si tamen non reluctante fundatoris voluntate postea Capellania in ecclesiasticum beneficium fuerit erecta, nempe per collationem, & canonicam institutionem fundatoris, consanguineus, vel alius, qui ad eam vocatus est, eius nomine & titulo poterit ordinari. Seculares autem Capellanias præsumi de sui natura perpetuas, & collatiuas, resoluunt Lap. *allegat.9.num 3.* Card. *cons.57.num.5.* Cassad. *decis.4.num.2.de præbend.* Caualer. *decis 72.num.3.*

14. Præstimonij ad titulum quod solitum fuerit dari in titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri.

15 Ecclesiæ receptiuæ ad titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri.

14. Ad titulum præstimonij soliti dari in titulum clericis posse quem ad sacros Ordines promoueri, resoluunt Salzed. *d. c.18. num.10.* Sebast.Cæsar *d disp.14 §.5.n.3.*

15. Ad titulum Ecclesiæ receptiuæ posse quem ad sacros Ordines promoueri, per text.cum glos. *in cap. neminem 70. dist.* tenent Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo dimissoria §. 5. vers. hic est,* Campan. *d. rub.8.*

rub. 8. *cap.* 4. *num.* 12. vbi id verum credit in ea diœceſi, quæ tenuitate beneficiorum grauata miniſtris indigeret eccleſiaſticis, nec viri adſunt congruum nedum patrimonium non habentes, at illo omnino carentes.

16. Ad titulum Eccleſiæ, cui adſcribitur, an & quãdo poſſit quis ad ſacros Ordines promoueri.

16. Ad titulum Eccleſiæ, cui adſcribitur, poſſe quem promoueri, exiſtimant Maiol. *de irregul. lib.* 4. *cap.* 15. *ſub num.* 2. Flamin. *d. lib.* 2. *quæſt.* 6. *num.* 33. per Concil. Trident. *ſeſſ.* 23. *de reformat. cap.* 16. mandans neminem ordinandum niſi iudicio ſui Epiſcopi ſit vtilis, aut neceſſarius ſuis Eccleſiis, quarum alteri propterea ab Epiſcopo adſcribatur vbi ſuis fungatur muneribus, eúmque locum deinde inconſulto eodem Epiſcopo deſerere nequeat, nam præſupponit per eiuſmodi adſcriptionem addictum eſſe illi Eccleſiæ, & ex ea fructus percipere, alioquin non procedere arbitratur Campan. *d. rub.* 8. *cap.* 4. *num.* 14. & Maioli ſententiam veram credit Vgolin. *d. cap.* 26. §. 8. *num.* 6. quatuor concurrentibus; primò vt interueniat conſenſus Rectoris eius Eccleſiæ; ſecundò vt interueniat licentia, ac conſenſus Romani Pontif. & hoc ad ſucceſſorem; tertiò vt ex ſeruitio Miſſarum, & diuinorum officiorum, & eleemoſynis à fidelibus elargiendis habeant vnde ſe ſuſtentent; quartò vt ne inde amoueantur.

17 Coadiutoriæ perpetuæ cũ futura ſucceſſione ad titulum poteſt quis promoueri.

17. Ad titulum coadiutoriæ perpetuæ cum futura ſucceſſione poſſe quem promoueri, dummodo ratione illius habeat congruam ſuſtentationem tanquam ad titulum penſionis, tenent Nauar. *in tract. de Orat. cap.* 20. *num.* 8. Salzed. *d. cap.* 18. *n.* 7. Acoſta de Andrada *ad Bullam Cruciata q.* 75. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloſ.* 5. §. 9. *n.* 6. Petr. de Ledeſma *d. c.* 7. *concl.* 1. *dub.* 2. Monet. *de optione canonica c.* 4. *q.* 8 *n.* 169. Nicol. Garc. *d. p.* 2. *c.* 5. *n.* 132. Sebaſt. Cæſ. *d. diſp.* 14. §. 9. *n.* 4. *&* 9. Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.* 2. *alleg* 19. *num.* 23.

18. Capellaniã etiam amouibilem in capella Papæ obtinens poteſt ad illius titulum promoueri.

18. Capellaniam in Capella Papæ obtinentem, licèt ſit ad nutum amouibilis, ad illius titulum ordinari poſſe, tradunt Nauar. *conſ.* 20. *de tempor. ordin.* Sayr. *in florib. deciſ. ſub eod. tit. deciſ.* 59. Aloyſ. Ricc. *in d. praxi rerum fori eccleſ. reſolut.* 334. *in fine*, ego ipſe *dicta allegat.* 19. *num.* 30.

19. Seminarij ad titulum non poteſt ordinari cooptatus in illius collegium.

19. Cooptatum in Collegium ſeminarij non poſſe ordinari ad titulum ſeminarij, niſi ob cauſam inſeruiendi beneficio, quod forſan eſſet ſeminario iniunctum, deciſum referunt Læl. Zech. *de repub. eccleſiaſt. tit. de Clericis ſub num.* 7. *verſ.* 84. Zerol. *in praxi Epiſcop. p.* 1. *verbo ſeminarium* §. 6. Flamin. Pariſ. *d. q.* 6. *n.* 32. Galet. *in margarita caſuum conſcient. verbo Ordo pen.* Armendar. *d. l.* 1. *de patrim. cleric. n.* 9. *&* 10. Nicol. Garc. *d. p.* 2. *cap.* 5. *n.* 104. vbi in addit refert declaraſſe Gregorium XIII. Clericos ſeminarij non poſſe promoueri ad aliquem Ordinem ſacrum ad titulum ipſius ſeminarij, niſi pro ſeruitio beneficij ſeminario vniti, & tunc cum aſſignatione certi annui redditus vnde ſic promotus viuere poſſit, quæ tamen aſſignatio ceſſat poſtquam illi aliunde ſe æquè ſuſtentare poterunt, refero ego ipſe *d. alleg.* 9. *n.* 31.

20. Vicariæ amouibilis ad titulum non poteſt quis promoueri.

20. Ad titulum vicariæ temporalis, aliorúmque ſimilium beneficiorum, ſeu capellaniarum amouibilium, non poſſe quem promoueri,

X 3 reſoluunt

resoluunt Maiol.*d.lib.*4.*cap.*15.*num.*4.Henriq.*d.cap.*17.§.3.*lit.Q*. Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiepisc. Neapol. decis.* 190. *p.*2. Salzed. *d. cap.*18. *num.*8. *vers. & ea ratione*, Flamin. Paris. *d. lib.* 2. *quæst.* 6. *num.* 2. Gonzal. *d.glos.*5. §.3.*num.*42. Campan. *d.rub.*8. *cap.*4.*num.*4. *in fine*,ego ipse *d.alleg.*19. *num.*25.

21. Episcopus arbitrari debet congruā summam, & decentem beneficij valorem, qui ad victum honestè sufficiat.

21. *Quod sibi ad victum honestè sufficiat.*] Episcopum arbitrari debere congruam summam & decentem beneficij valorem, cùm præscripta certa quantitas non sit, asserunt Menoch. *de arbitr. casu* 216. *num.*12.*cum seqq.* Flamin. Paris. *de resignat. lib.*5. *quæst. fin.n.*132.& 181. Ludou. Beia *respons. casuum conscient. p.*4.*casu* 26. Henriq. *in sum. lib.*10. *cap.*17.§.3.*in commento lit. N.*Nicol.Garc.*d.cap.*5.*num.*112.*cum seq.*Azor. *d.p.*2.*lib.*6.*c.*10.*q.*8. Vgolin.*d.c.*26.§.8.*n.*2.Thom.Valasc. *alleg.iuris tom.* 1.*alleg.*35.Illustriss. D.Roder.à Cunha *in comment.ad cap.*1. *dist.*70.*n.*12. Ego ipse *d.alleg.*19.*num.*8.*cum seqq.*

22. Beneficium debet ab illo pacificè possideri, qui ad eius titulum vult ordinari.

22. *Pacificè possidere.*] Beneficium debere ab ipso pacificè possideri, qui ad eius titulum vult ordinari, ex hoc loco colligunt Nauar. *in tract.de Orat.notab.*23.*num.*69. Flamin.Paris. *d.lib.*5. *q.*6.*num.*155. Vgolin. *d.c.*26.§.8. *n.*3. *vers. tertiò constare*, vbi subdit propterea quòd si lis ei mota sit de beneficio ad eius titulum, lite durante ordinari non debet, quippe quia eo priuari possit. Ego ipse *d. alleg.*19. *n.*15. *cum seqq.* vbi ostendo quando quis dicatur pacificus possessor,& quando beneficium litigiosum censeatur.

23. Beneficium resignans ad cuius titulum ordinatus fuit, tenetur facere mentionem se ad titulū illius fuisse promotum, aliàs resignatio est nulla.

23. *Id verò beneficium resignare non possit*, &c.] Resignantem beneficium, ad cuius titulum ordinatus fuit, teneri facere mentionem se ad titulum illius fuisse promotum,aliàs resignationem irritam esse,& nullam, resoluunt decisúmque referunt Flamin.Paris. *d.lib.*2. *quæst.*6.*n.*39. Vgolin. *de officio Episcopi cap.*14.§.3. & *cap.* 26. §.8.*num.*4. Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles.decis.*314. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 272. *num.* 1. *in fine in* 2.*edit.*Nicol.Garc.*d.cap.*5.*num.*217.vbi *num.*214. subdit quòd est nulla etiam in foro conscientiæ, Petr. de Ledesma *d. cap.* 7. *conclus.*10. Campan. *d.rub.*8.*cap.*6.*num.*2. Armendar. *d. l.*1.*de patrim. Cleric.num.*21. Ego ipse *d. allegat.* 19. *num.* 32. Et ipsi resignanti hoc casu competere actionem spolij ex Rotæ decisionibus firmant Piasec. *in praxi Episcop. p.*1. *cap.*1. *num.* 44. *vers. ampliari posset*, Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel. glos.*5. §.10. *num.*35. quia cùm resignatio non teneat, ius non abdicatur à resignante, Nicol. Garc.*d.cap.*5.*num.*225. Rot.in Leodien. Canonicatus S.Ioannis 28. Iunij 1621.coram bonæ mem.Remboldo,*prope fin.*quam refero *d.alleg.*19.*num.*36.

24. Non potest per æquipollens adimpleri.

24. Nec posse per æquipollens adimpleri,tenent Nicol.Garc. *d.c.*5. *n.*193. Armendar.*d.l.*1.*de patrim.cleric.n.*22. Stephan. Gratian.*discept forens.cap.*991. Massobr. *in praxi habendi concursum reg.*5. *dub.*1.*num.*45. *in vlt.impress.*Rot.coram Gregorio XV.*decis.*441. *num.*1.& *ibi* Beltramin. *num.*9.& in d.Leodien. Canonicatus.

25. Habet locum etiā in resignationibus factis coram Papa.

25. Et habere locum etiam in resignationibus factis coram Papa, post Nicol. Garc. *d.cap.*5.*num.*193. firmauit Rot.in d.Leodien. Canonicatus *vers. non obstat quòd Concilium.*

26. Et

26. Et prohibere resignationes voluntarias, sed non priuationes, referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap. 5. num.* 220. Armendar. *d. l. 1. de patrimon. cleric. num.* 24. Ego ipse *d. alleg.* 19. *num.* 45.

26. Prohibet resignationes voluntarias, sed non priuationes.

27. Et beneficiarium in sacris constitutum non posse vllo modo beneficium resignare, nisi aliunde habeat vnde se commodè sustentare valeat, sanciuit etiam Pius V. *constitut.* 58. *incip. Quanta*, Kal. Aprilis 1568. quæ licèt loquatur de resignationibus factis coram ordinario, habere tamen locum etiam in Curia, tradunt Flamin. Paris. *de resignat. lib.* 3. *quæst.* 14. *num.* 3. *& lib.* 5. *quæst. vlt. num.* 176. Nicol. Garc. *d. c.* 5. *n.* 198. Aloys Ricc. *d. resol.* 272. *in fine*, ego ipse *d. alleg.* 19. *num.* 40.

27. Beneficiarius in sacris cõstitutus non potest vllo modo beneficium resignare, nisi, &c.

28. Renunciationem beneficij, ad cuius titulum quis sacris fuit ordinatus, factam etiam cum pensione sufficienti ad congruam sustentationem, non valere nisi facta mentione quòd ad illius titulum fuit promotus, resoluunt additio ad Nauarr. *consil.* 4. *de renunciat.* Nicol. Garc. *d. p.* 2. *cap* 5. *num* 215. Stephan. Gratian. *discept. forensium cap.* 991. *num.* 2. Ego ipse *d. allegat.* 19. *num.* 42. Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.* 2. *cap.* 2. *quæst.* 23. *in fine*, Rot. in d Leodien. Canonicatus, *vers. nec obstat quòd dictum S. Concilium*, Vgolin. *d cap.* 26. §. 8. *num.* 4.

28. Renunciatio beneficij, ad cuius titulum quis fuit ordinatus, non valet, nisi facta mentione, &c.

29. Contra Nauarr. *cons.* 23. *de prabend. in antiq.* aliàs *cons.* 3. *de renunciat. in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub d. tit. de prabend. decis.* 23. Campan. *d. rub.* 8. *cap.* 6. *num.* 6. existimantes resignationem promoti ad sacros Ordines ad titulum beneficij, quod ipse postea reseruata pensione sufficienti ad eius iustum renuntiauit, nulla facta mentione quòd ad titulum illius beneficij ordinatus esset, non obstante hoc decreto, in foro conscientiæ, & etiam exteriori validam esse.

30. Permutationem beneficij, non facta mentione quòd ad illius titulum fuit permutans sacris initiatus, nullam esse, ac proinde dispositionem Concilij in præsenti in ea locum habere, tenent Gonzal. *ad reg* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 10. *à num.* 43. Nicol. Garc. *d p.* 2. *cap.* 5. *num.* 218. Stephan. Gratian. *d cap.* 159. *num.* 3.

30. Permutatio beneficij, nõ facta mentione quod ad illius titulum fuit permutans sacris initiatus, nulla est.

31. Sed tutum esse in conscientia illum, qui beneficium, ad cuius titulum erat promotus, resignauit, & aliud ex causa permutationis obtinuit, tacendo in resignatione quòd erat promotus ad titulum primi beneficij, dummodo secundum beneficium sit æquiualens, referunt decisum Armendar. *d. l.* 1. *de patrimon. cleric. num.* 31. Stephan. Gratian. *in addit. ad d. cap.* 189. *num.* 3. Ego ipse *d. alleg.* 19. *num.* 44.

31. Nisi obtinuerit possessionem permutati beneficij sufficientis.

32. Immo in vtroque foro validam esse huiusmodi permutationem, tacita promotione ad illius titulum facta, quando permutans consequitur validè possessionem pacificam alicuius beneficij sufficientis ad congruam, & non permutatur beneficium pingue cum tenui, & minùs sufficienti ad victum, resoluunt Vgolin. *d. cap.* 26. §. 8. *num.* 4. *vers. secundò excipitur*, Campan. *d. rub.* 8. *cap.* 6. *num.* 5. Rot. in Mutinen. Canonicatus 4. Decembris 1609. coram Gregorio XV. *decis.* 441. *num.* 3. in collectis per Beltramin. refert Massobr. *in praxi habendi concursum requis.* 5. *dub.* 1. *num* 45. secundùm Roman. impress.

33. Iurantem resignare beneficium, ad cuius titulum fuit promotus,

33. Iurans resignare beneficium, ad cuius

titulum fuit promotus pœnitentia imposita absoluẽdus est ne resignet.

tus, vel procuratorem constitutum ad resignandum non reuocare, pœnitentia imposita absoluendum esse ne resignet, & vt procuratorem possit reuocare, referunt decisum Flamin.Paris.*d.q.6.n* 43. Nicol.Garc. *d.cap.5.num.*232. *in* 1. *&* 2. *declar.* Armendar. *d.l.*1.*de patrim.cleric. n.*29. Azor.*instit.moral.p.*2.*lib.*7.*cap.*25. *quaest.6.* Vgolin. *d.cap.*16. §.8.*sub n.*4. Campan.*d.cap.6.num.*4. Aloys.Ricc.*in d.praxi rerum fori eccles.resol.*272. *num.*2.Ego ipse *d.alleg.*19.*num.*46.

34. Beneficium resignare valet constitutus in minoribus etiamsi non habeat aliunde quo viuere possit.

34. Constitutum in minoribus Ordinibus non ligati dispositione huius cap.immo posse beneficium resignare, etiamsi non habeat aliunde quo viuere possit, tenent Flamin. *d.quaest.6. num.*178. Fr. Emman.*in summa tom.* 2. *cap.*15. *num.vlt.* Azor.*d.p.*2. *lib.*7. *cap.*20. *quaest.*7. Ceuall. *commun. contra communes*, *quaest.*561. *num.*26. Stephan. Gratian. *discept. forens.cap.*159.*à num.*9.Nicol.Garc.*d.p.*2.*cap.*5.*num.*203. Paul.Comitol. *resp.moral.lib.*6.*q.*34.*num.*4. Vgolin.*d.cap.* 26.§.8.*num.*4.*vers.postremo*,ego ipse *d.alleg.*19.*num.*39.

35. Habet locum etiamsi beneficia sint iurispatronatus.

35. Habere locum contenta in hoc decreto etiamsi beneficia essent iurispatronatus,asserit decisum Nicol.Garc.*d.p.*2.*cap.*5.*num.*196.

36. Pius V. imponit pœnam contra resignantes beneficia contra formam huius cap.

36. *Neque ea resignatio admittatur*, &c.] Pœnam contra resignantes beneficia, contra formam huius cap. & contra talem resignationem admittentes imponere Pium V. *in d.constitut incip.Quanta Ecclesia Dei,* sub dat.Kalend.Aprilis 1568. asserunt Vgolin. *d.cap.*26.§.8.*num.*5. Nicol.Garc. *d.cap.*5.*num.*228. *in* 4.*declar.* Armendar. *d.l.*1. *de patrim.cleric. num.*27.

37. Ordinarius tenetur alere illum Presbyterum cuius resignationem admisit vnius tantùm beneficij quod habebat ad congruam sustentationem necessarium.

37. Ordinarium, qui admiserit resignationem factam ab aliquo Presbytero, qui nihil aliud præter id beneficium habebat, vnde commodè se sustentari posset,teneri eum alere, nec posse eidem beneficium resignatum restituere, sed in eo institui debere illum, qui præsentatus fuerat à patrono, decisum referunt Nicol. Garc. *d.cap.*5. *num.*228.*in* 3. *declar.* Armendar. *d.l.*1.*de patrim.cleric.num.*26. & addit.ex aliis Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.* 2. *cap.*2. *quaest.*23. *prope fin.* si beneficium erat liberæ collationis, ad Romanum Pontific.eius collationem spectare.

38. Patrimoniũ obtinẽtes ordinari post hac non possunt, nisi illi quos Episcopus iudicauerit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum

38. *Patrimonium verò*, &c.] Vide Nauarr. *consil.*14.*num.*2.*de tempor. ordinat.in nouis*, Vgolin. *de officio Episcopi cap.*26.§.9.*num.*3. Campan. *in diuers.iuris canon.rub.*8.*cap.*4.*num.*1. Lotter.*de re benef.lib.*1.*quaest.*2.*n.*32. metipsum *de officio,& potest.Episcopi p.*2.*alleg.*19.*à num.*52.

39 Patrimonium super re immobili constitui debet.

39. Patrimonium super re immobili constitui debere, resoluunt Nauarr.*consil.*34.*de tempor.ordin.in nouis*, Azor. *d.p.*2.*lib.*3.*cap.*4 *quaest.*7. Vgolin.*d.cap.*26.§.10.*n.*1. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles decis.*315. *in* 1.*edit.* aliàs *resolut.*273.*in* 2.*edit.* Illustriss.D meus Roder.à Cunha *in comment.ad cap.*1.*num.*11.*dist.*70 Ego ipse *d alleg.*19.*num.*55.

40. Patrimonium ad cuius titulum quis ordinatur, licèt in rebus immobilibus esse debeat, & non in mobilibus, non tamen ob id incurri pœnam si quis ordinetur ad patrimonium in mobilibus, curare tamen debere sic ordinatum, vt quamprimum titulus ille bonorum mobilium in bona immobilia ad mentem Concilij Trid.conuertantur, resoluunt

resoluunt Nauarr. *d. conf.* 34. Sayr. *in floribus decis. sub tit. de tempor. ordinat. decis.* 31.

41. Patrimonium, ad cuius titulum ordinandus promoueri debet, est res certa fructifera, de qua ipse disponere valeat, & ideo nec ob penuriam Sacerdotum ad sacros Ordines promouendi sunt, qui super alienis bonis assecurationem habent victus, & aliarum rerum necessariarum cum cautione certa sine alio titulo beneficij, vel patrimonij, ita referr decisum Nicol. Garc. *d. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 96. 41. Patrimonium, ad cuius titulum ordinandus promoueri debet, est res certa fructifera, &c.

42. Patrimonij quantitas ad quod quis promoueri possit, non taxatur, sed remittitur ad terminos Concilij, ita resolutum asserit Nicol. Garc. *d. c.* 5. *num.* 113. 42. Patrimonij quantitas remittitur ad terminos Concil.

43. Patrimonij examen pertinet ad Episcopum priuatiuè quoad alios, vt per Sell. *in selectis canon. cap.* 3. *num.* 1. vbi refert decisum in Placentina 16. Martij 1630. 43. Patrimonij examen pertinet ad Episcopum priuatiuè quoad alios.

44. Patrimonia pro clericis ad sacros Ordines promouendis potest constitui super annuis perpetuis censibus, cum cautione quòd si census redimerentur, pecunia ex iudicis decreto apud idoneas personas deponatur ad effectum inuestiendi, Aldan. *in compendio canonic. resol. lib.* 1. *tit.* 10. *num.* 3. vbi attestatur sic fuisse decisum sub die 2. Iunij 1619. 44. Patrimonia pro clericis ad sacros Ordines promouendis potest constitui super annuis perpetuis censibus.

45. Patrimonium donatum per parentes ea conditione vt filius vsumfructum habeat interim dum beneficium aliquod, aut bona alia ad eius congruam sustentationem sufficientia acquirit, est sufficiens, & ad illius titulum potest ordinari, Sell. *d. cap.* 3. *num.* 2. vbi dicit ita fuisse resolutum à S. Congregat. Episcop. & Regul. in Eugubina 22. Maij 1590. 45. Patrimonium donatum per parentes ea conditione vt illud habeat interim dum aliquod non obtinet beneficium, est validum.

46. Donationis ad titulum potest quis ordinari si ita Episcopus iudicauerit assumendum pro necessitate, vel vtilitate Ecclesiarum, etsi donatio est realiter vera, & non ficta, quæ deinceps alienari non possit absque Episcopi licentia, vel si aliunde habeat vnde viuere possit, refert decisum Nicol. Garc. *d. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 79. 46. Donationis ad titulum potest quis ordinari.

47. Donatione facta, & secuta traditione bonorum donatorum pro patrimonio ad suscipiendos Ordines sacros, si clericus moriatur ante susceptos Ordines, non obstat decretum in præsenti quin donans recuperet eadem bona si attento iure communi restituenda forent, Sell. *d. cap.* 3. *num.* 3. vbi ait ita fuisse resolutum in Mutinen. 11. Iunij 1631. 47. Donatione facta, & sequuta traditione bonorum pro patrimonio si clericus moriatur an donans recuperet eadem bona.

48. Clericis absentibus, qui Ecclesiis necessitatem habentibus subuenire, aut vtilitatem aliquam afferre non possunt, dimissorias concedere potest Episcopus vt ad patrimonium, vel pensionis ecclesiasticæ titulum ordinentur, refert decisum Nicol. Garc. *d. p.* 2 *cap.* 5. *num.* 76. 48. Dimissorias concedere potest Episcopus clericis absentibus vt ad patrimonij, vel pensionis titulum ordinentur.

49. Ordinari quis potest ad sacros Ordines cum patrimonio sibi assignato à patre in bonis, quæ sunt directi dominij Ecclesiæ, & de quibus soluitur quædam rata fructuum in recognitionem, quatenus vtile dominium bonorum per patrem assignandorum filio legitimè transferri valeat, & ad illius vitam honestè sustentandam dicta 49. Ordinari quis potest ad sacros Ordines cum patrimonio sibi assignato à patre in bonis, quæ sunt directi dominij Ecclesiæ.

bona sufficiant, Aldan. *d.tit.3.num.4.* vbi dicit ita fuisse resolutum in Lucana 7.Septembris 1630.

50. Ordinari quis potest ad titulum bonorum immobilium, & annuorum redditum.

50. Ad titulum bonorum immobilium, & annuorum redditum sibi donatorum potest quis ad sacros Ordines promoueri, si tamen Episcopus iudicauerit eum assumendum pro necessitate suarum Ecclesiarum, donationésque huiusmodi bene, & absque vlla fraude in forma valida fiant, ac bona, & redditus donati huic promouendo sufficiant ad vitam honestè sustentandam, & nullo modo possint alienari absque licentia Episcopi, donec ille beneficium sufficiens adipiscatur, vel aliunde habeat vnde commodè viuere possit, referunt decisum Nicol. Garc. *d.p.2.cap.5.num.79.* Armendar. *d.l.1.de patrim.cleric.n.5.* Campan. *d.rub.8.cap.4.num.3.* Ego ipse *d.alleg.19.num.56.*

51. Beneficij & patrimonij ad titulum potest quis promoueri si beneficiū per se sufficiens non sit.

51. Sufficienti titulo beneficiali si quis careret, haberet tamen tantundem patrimonij, quod beneficio adiunctum sufficientem constitueret titulum, permittendum illi est ad sacros Ordines promoueri, vt per Zerol. *in praxi Episcop. part.1. verbo dimissoria, vers.* 2. Prosper de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullarij, verbo Ordo, versic. circa* 2. Vgolin. *d. cap.26. §.3. in fine, & §. 8. num.* 2. Armendar. *d. l.* 1. *de patrimon. clericor. num.* 16. *in fine*, ego ipse *d. allegat.* 19. *num* 14.

52. Ordinari nullus potest in sacris si cū beneficio, aut patrimonio insufficienti iungantur pitantiæ, eleemosynæ, &c.

52. Ordinari nullus potest in sacris si cum beneficio, aut patrimonio insufficienti iungantur pitantiæ, eleemosynæ, anniuersaria, confraternitates, & alia emolumenta, quæ ex celebratione Missarum in exercitio sacrorum Ordinum percipere, & lucrari possunt, quæ omnia ad victum honestè sufficiant. Prout nec etiam promoueri potest si nihil prædictorum, vel minus sufficienter haberet, si Episcopus obliget se suppleturum alimenta, quibus se sustentari possit, ita referunt decisum Nicol.Garc. *d.p.2.cap.5.num.126.* Armendar. *d.l.1.de patrim.cleric. num.16.& 17.*

53. Ordinari nullus potest ad titulum suæ industriæ, vel honesti laboris.

53. Nullus ad sacros Ordines promoueri potest ex industria sua, vel honesto labore, puta quòd sit musicus, Magister Grammaticæ, pictor, aut alterius licitæ professionis, ex qua tantùm quærit quod sit sufficiens ad sustentationem vitæ, ita referunt decisum Nicol. Garc. *d.p.2.cap.5.num.126.* Armendar. *d.l.1.de patrimon.cleric.num.18.* Illustriss. D.meus Roderic.à Cunha *in comment.ad.c.1.n.13.dist.70.* Ego ipse *d.alleg.19.num.71.*

54. Litteraturæ ad titulum non potest quis ordinari.

54. Litteraturæ ad titulum non posse quem ordinari quantuncumque sit litteris, & gradu insignis, tenent Salzed. *d.cap.18.num.7.* Fr.Emman. *in summa tom.2.cap.15.num.15.* Nicol. Garc. *d.cap.5.num.128.* Petr. de Ledesma *d.c.7.ante vlt.conclus.* Ego ipse *d.alleg.19.num.72.* Campan. *d.rub.8.cap.4.num.6.*

55. Contra Henriq. *in summa lib.10.cap.17.§.4.in comment.lit.G.* existimantem Episcopo fas esse ad sacros Ordines assumere virum litteris insignem, & collegio illustri cooptatum, quamuis titulo carentem, & allegat Cordub. *casu* 36. atque doctos Theologos & Iurisperitos consultos ita respondisse.

56. Ob

56. Ob penuriam Sacerdotum quandoque concessum esse ordinari sine beneficio, vel patrimonio, dummodo quis spondeat se necessaria ordinandis subministraturum, referunt decisum Nicol. Garc. *d.p.2. c.5. n.97.* Armendar. *d.l.1. de patrim. cleric. n.2.* Campan. *d. rubr.8. cap.4. num.6.* Ego ipse *d. alleg.19. n.73.*

56. Ordinari sine beneficio vel patrimonio quandoque concessum est ob penuriam Sacerdotum.

57. Clausula apposita in constitutione patrimonij, quod solet assignari clericis à consanguineis, videlicet, donec fuerit de beneficio prouisus, non comprehendit officium organistæ, & magistri capellæ, Aldan. *d. tit.3. num.5.* vbi testatur sic fuisse decisum sub die 26. Iunij 1621.

57. Claus. donec fuerit de beneficio prouisus, non comprehendit officium organistæ.

58. *Vel pensionem obtinentes.*] Episcopum posse ordinare familiarem suum etiam ad titulum pensionis si pro commoditate, vel necessitate suarum Ecclesiarum iudicauerit ordinandum, refert decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.2. tit.8. de patrimonio cleric. num.7. in fine.*

58. Episcopus quando possit ordinare familiarem suum ad titulum pensionis.

59. *Nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumendos.*] Cùm hæc verba denotent boni viri arbitrium, hoc est, voluntatem rationi submissam, *l. fideicommissaria 2. ff. de fideicomm. libert.* glos. *verbo visum, in cap.2. de corpore vitiat.* Lap. *alleg.60. num.3.* ideo si Episcopus legitimè non interponat arbitrium, Deum solummodo iudicem habebit, glos. *verbo relinquitur, in cap. statutum, §. accessorem, de rescript. in 6.* Calcan. *cons. 38. num.7.* ac proinde non dabitur appellatio, quia superior non potest animum, & conscientiam inferioris immutare, Bald. *in l.2. num.10. vers. scias tamen, C. de sentent. ex breuic. recit.* Cou. *variar. lib.2. cap.12. n.3. vers. & ab eo.*

59. Verba hæc denotant boni viri arbitrium.

60. Ex quibus nullum posse contra prohibitionem sui Prælati ordinari, aut de illo conqueri, seu ab eo appellare, eo quòd illum ordinare nolit, resoluit Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. resol. 587. in 2. edit.* & censuit Rot. in Elboren. Ordinum 23. Iunij 1618. coram bonæ memor. Remboldo, & 18. Februarij 1619. coram R. D. meo Coccino Decano.

60. Ordinari nullus potest contra prohibitionē sui Prælati, aut de illo conqueri, seu ab eo appellare.

61. *Pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum.*] Episcopus ergo vt possit admittere ordinandum ad titulum patrimonij eius arbitrio iuxta hoc decretum, sufficit vel necessitas, vel vtilitas Ecclesiæ, Aldan. *d. titul.3. num.6.* vbi testatur ita decisum sub die 17. Martij 1619.

61. Necessitas, vel vtilitas Ecclesiæ sufficit vt Episcopus possit admittere ordinandum ad titulum patrimonij.

62. *Quæ ad vitam sustentandam, &c.*] Quantitatem patrimonij, ad quod quis promoueri potest, non taxari, sed remitti ad terminos Concilij, referunt decisum Nicol. Garc. *d.p.2. cap.5. n.113.* Armendar. *d.l.1. de patrim. cleric. num.12.*

62. Patrimonij quantitas remittitur ad terminos Concilij.

63. Et ordinarij arbitrio relinquendum huiusmodi iudicium, an tale patrimonium sufficiat propter diuersitatem locorum, cùm in vno loco sufficiat, quod alibi non erit sufficiens, tenent Iacob. de Graff. *de arbitr. confess. lib.2. cap.49.* Vgolin. *d. cap.26. §.12. in princip.* Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori ecclesiast. resolut. 271.* Armendar. *d.l.1. de patrim. cleric. num.8.*

63. Patrimonium an sufficiat relinquitur arbitrio ordinarij.

64. Bona, ad quorum titulum quis est sacro Ordine insignitus, prohibentur sine licentia Episcopi alienari.

64. *Atque illa deinceps sine licentia Episcopi*, &c.] Bona, ad quorum titulum quis est sacro Ordine insignitus, prohiberi sine licentia Episcopi alienari, resoluunt Nauar. *cons.* 16. *in antiq.* aliàs *cons* 21. *in nouis, de tempor. ordinat.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 18. *&* 60. Henriq. *in sum. lib.* 13. *c.* 37. §. 2. Spin. *in speculo testament. glos.* 18. *princ. à n.* 72. Flamin. Paris. *d. lib.* 2. *q.* 6. *n.* 18. Gutier. *pract. lib.* 2. *q.* 65. *à n.* 10. Cened. *ad Decretal. collect.* 83. *num.* 1. Ceuall. *commun. contra communes q.* 527. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 10. *n.* 13. Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 159. *num.* 2. Vgolin. *d. c.* 26. §. 13. Nicol. Garc. *d. p.* 2. *c.* 5. *n.* 181. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 8. *c.* 6. Ego ipse *d. alleg.* 19. *à n.* 75.

65. Patrimonium vendi, hypothecari, vel præscribi tempore ordinario non potest.

65. *Alienari, aut extingui, vel remitti*, &c.] Immo nec vendi, Camp. *d. rub.* 8. *cap.* 6. *num.* 7. quem refero *d. alleg.* 19. *n.* 78. nec permutari, Gonzal. *d.* §. 10. *num.* 35. *cum seqq.* Stephan. Gratian. *d. cap.* 159. *num.* 3. Ego ipse *d. alleg.* 19. *num.* 83. Rot. *decis.* 614. *in* 1. *collect.* Farin. aliàs *p.* 4. *diuersor.* nec hypothecari, Aloys. Ricc. *in decision. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 212. *p.* 2. Ego ipse *d. alleg.* 19. *num.* 85. nec præscribi tempore ordinario, Melch. Phœbo Lusit. *decis.* 19. *num.* 12.

66. Alienatio patrimonij, aut extinctio pensionis subsequens promotionem est inualida.

66. *Nullatenus possint.*] Vnde alienationem patrimonij, aut extinctionem pensionis subsequentem promotionem esse inualidam ipso iure, resoluunt Nau. *cons.* 17. *n.* 2. *&* 4. *& cons.* 21. *n.* 2. *de tempor. ordinat. in nouis*, Flamin. *d. q.* 6. *n.* 1. *&* 35. Campan. *d. rub.* 8. *cap.* 6. *n.* 8. Ego ipse *d. alleg.* 19. *num.* 77.

67. Dictio, nullatenus, importat nullitatem actus ipso iure.

67. Tum ex dictione illa, *nullatenus*, quæ importat nullitatem actus ipso iure, ex multis quos plena manu retuli *in tract. de dictionib. vsufreq. dict.* 226. *num.* 4. secundùm Lugdunen. impress. tum etiam, quia verbum *possum*, negatiuè prolatum necessitatem importat, & actum contra gestum omnino reddit nullum, priuátque omni potentia, iuxta glos. *verbo non potest, in cap. non potest, de regul. iuris lib.* 6. cum propemodum adductis per me *d. tract. dict.* 268. *num.* 3.

68. Alienatio, seu renunciatio patrimonij an possit fieri sine licentia Episcopi, si habeatur beneficium, vel quid aliud sufficiens.

68. *Donec beneficium ecclesiasticum*, &c.] Ergo alienatio, seu renunciatio patrimonij, ad cuius titulum quis sacris fuit ordinatus, facta sine licentia Episcopi, valida erit, si tunc habet beneficium, seu aliàs vnde viuere possit, eo quòd illud aduerbium, *donec*, restringit omnia antedicta, & est temporis limitatiuum, ex adductis per me *d. tract. de dictionib. vsuf. dict.* 93. *num.* 3. & propterea sit sensus affirmatiuè constituendus, nempe quòd ordinatus ad titulum patrimonij, vel beneficij potest sine licentia ordinarij vendere patrimonium, beneficiúmque resignare si habeat vnde viuat; ita concludunt Flamin. *d. quæst.* 6. *n.* 16. Ceuall. *commun. contra commun. quæst.* 527. *num.* 8. *& quæst.* 561. *à num.* 12. Stephan. Gratian. *d. quæst.* 159. *num.* 14. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 4. *quæs.* 3. Illustriss. D. Roderic. à Cunha *in comment. ad c.* 1. *num.* 26. *dist.* 70. Nicol. Garc. *d. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 186.

69. Contrarium verò tenent Quintanad. *eccles. lib.* 3. *num.* 72. Cened. *pract. & canon. quæst. lib.* 1. *quæst.* 11. *num.* 9. Vgolin. *d. cap.* 26. §. 13. *num.* 4. vbi ait Episcopi licentiam necessariam esse ad patrimonium alienandum, vbi quis beneficium ecclesiasticum, aut patrimonum aliud ad

ad victum sufficiens adeptus fuerit, vt ipse Episcopus arbitretur an id, quod adeptus est, sat sit ad sumptus pertinentes, cùm id arbitrari ad ipsum spectet, si enim contingeret profundere, quod deinceps acquisiuit, Clericus admittetur ad patrimonium priùs habitum; Campan. *d.rub.8.cap.6.num.9.verf.& obuiam,* vbi ait duo concurrere debere in patrimonij alienatione, alterum quòd alia res subrogetur pro decenti victu, alterum quòd Episcopus cognoscat, & comperto ita esse assentiat; subditque explicationem illorum verborum, *atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari*, posse fieri hoc modo, atque illa deinceps etiam cum licentia Episcopi alienari, &c. vel non possint sine licentia, donec, &c. cùm duæ negatiuæ affirment, quasi voluerit dicere Concil. vt possint cum licentia quando beneficium ecclesiasticum, &c. nam dictio illa, *donec*, restringit vsque ad illud tempus; ergo eo elapso permittit, ex text. singulari *in l. generaliter. ff. de decurion.* refero ego ipse *d.alleg.19. num.90.*

70. *Sufficiens.*] Quod autem beneficium, vel patrimonium quoad hoc propositum dicatur sufficiens, docent F.Emman.*in sum.tom.2.c.15. n.9.*Flamin.Paris.*d.q.6.n.14.& lib.5.q.6.n.155.*Vgolin.*de censur.cap.61.de irregul.n.6.*Petr.de Ledesma *d.c.7.concl.7.*Zerol.*in praxi Episcop.p.1.verbo beneficium.& verbo dimissoria,§.5.dub.4.& p.2.eod.verbo ad fin.*Fr.Lud.Beia *respons.casuum conscient.p.4.casu 26.*Nicol.Garc.*d.p.2.c.5.n.112.cum seqq.* Aloys.Ricc.*in decis.curia Archiep.Neap.decis.246.n.2.p.2.* Thom.Valasc. *alleg.iuris tom.1. alleg.35.* 70. Beneficium, vel patrimonium quando dicatur sufficiens.

71. *Antiquorum canonum pœnas super his innouando.*] Decretum Concilij in præsenti innouare pœnam suspensionis, de qua *in cap. neminem, & in cap. sanctorum 70.dist.* & aliam, quam incurrit ordinator prouidendi de necessariis illum, quem absque titulo ordinauit, donec ecclesiasticum beneficium consequatur, de qua *in cap. cùm secundum, de prebend.* quando scilicet ordinatus, & ordinator in culpa fuerunt, existimant Nau.*cons.14.n.4.& cons.46.n.1.& 3. de tempor.ordin.in nouis*, Soar.*tom.5. de censur.disp.31.sect.1. post n.35.* Campan.*d.rub.8.c.5.n.1.* 71. Decretum Concilij in præsenti quorum canonum pœnas innouet.

72. Alij verò multo plures putant textum in præsenti innouare tantummodo pœnam suspensionis, de qua *in d. cap. neminem, & in d.c. sanctorum*, ex quorum numero sunt Maiol. *de irregul.lib.4.c.15. in princ.* Vgolin. *de irregular.c.61.n.7.* Salzed. *d.c.18.n.1.* Spin. *d.glos.18.num.65.* Iacob. de Graff. *in aureis decis.p.2.lib.2. cap.97. num.66.* Zerol. *in praxi Episcop.p.1.verbo dimissoria §.4.& p.2. eod.verbo §.6. & verbo irregularitas §.2.* Fr.Emman. *in sum.tom.2. cap.15. num.1.& 4.* Petr.de Ledesma *d.cap.7.concl.6.diffic.5.& concl.9. diffic.2.* Flamin. *d.lib.2. quæst.6. num.18.* Luc. Ortiz. *in sum. resolut.10.de suspens. notab.5.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib.6. quæst.38.* qui omnes aiunt omnino innouari hanc pœnam, siue quia sublata non erat per *d.cap. cùm secundum, de prebend.* cùm ordinatus decepit Episcopum circa titulum suum, siue, quia licèt sublata sit, renouata est, & vigore restituta per hoc decretum, quia ipsum simpliciter innouat canones antiquos, quorum vnus est *d.cap.neminem, & cap. sanctorum.* 72. Innouare pœnam suspensionis cap. neminem, & cap. sanctorum, qui teneant.

 73. Tertio

73 Innouare pœnam cap. cum secundum, qui resoluant.

73. Tertio loco quidam numero, & auctoritate superiores tenent hoc decretum tantùm innouare pœnam *d.cap. cùm secundum*, quæ est solummodo aduersùs ordinantem, non verò ordinatum, & sic ordinatum sine titulo non esse suspensum, neque aliquam pœnam incurrere, sed Episcopum cogendum esse illi prouidere: ita Viuald. *in candel. aureo p. 2. de suspens. num.* 28. Henriq. *in sum. lib.* 13. *cap.* 37. §.2. Gutier. *pract. lib.2. quæst.65.num.*11. *vers. nec opinio Medina,* Cened. *ad Decretal. collect.* 33. *num.2. & 6. ad fin.* Auila *de censur.p.3. disp.5. dub.5. vers. ex dictis sequitur primò*, Nauarr. sibi contrarius *cons* 19. *num.* 2. *de temporib. ordinat.* Addito ad ipsum Nauarr. *cons.* 1. *quæst.* 16. *in fine, de constitut.* Emman. Sà *verbo suspensio num.* 10. Tolet. *in instruct. Sacerd. lib.*1. *cap.*48. *vers. quinta habetur. num.6. in fine, & vers.*18.*num.*16. Fornar. *de Ordine cap.* 8. *num.* 8. Sayr. *de censur. lib.* 4. *cap.* 14. *num.*16. Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiepisc. Neapol. cap.* 83. *num.* 5. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 10. *num.* 22. Bonacin. *de Sacram. disp.*8. *quæst. vnic. puncto* 5.*num.* 24. *vers. primo*, Sanctarel. *var. quæst.*49. *num.*15. & sic decisum fuisse, testantur Nicol. Garc. *d.p.2. cap.5.num.*27. *&* 29. Armendar. *d. l.1. de patrimon. cleric. num.* 19. Illustriss. D. meus Roder. à Cunha *in comment. ad cap. sanctorum num.*7. *dist.* 70. Ego ipse *d.p.2.alleg.* 20.*num.*27.

74. Constitutionis Sixti V. modificatio.

74. Et quamuis Sixtus V. in sua constit. quam edidit contra clericos malè promotos *incip. Sanctum, & salutare,* sub dat. Nonis Ianuarij 1588. ordinatorem sine patrimonio à collatione quoruncunque Ordinum, atque etiam ipsius Tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipso suspensum, atque ab ingressu Ecclesiæ interdictum declarauerit, & promotum ab executione, ministerio, & exercitio Ordinum susceptorum, & ab omni spe, & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuò suspensum pronuntiauerit: attamen quia constitutio hæc nimis rigida multis visa fuit, & scrupulos varios tam promouentibus, quàm in eis, qui promoti fuerant, ingenerauit, eam postea Clemens VIII. noua quadam constit. *incip. Romanum Pontif.* sub dat. pridie Kal. Martij 1595. Motu proprio, & ex certa scientia de Apostol. potestatis plenitudine, sua perpetuò valitura constitutione ad terminos sacrorum canonum, ac constitutionis Pij Papæ II. *incip. Cùm ex sacrorum*, sub dat. 15. Kal. Decembris 1401. & ad dispositionem decretorum S. Concilij Trident. restrinxit, & reduxit; nec non censuras & pœnas in eadem Sixti constitutione contra quoscunque (præterquam contra simoniacè ordinantes, & ordinatos inflictas, quas voluit in suo robore permanere) moderatur, & aboleuit. Ita Soar. *tom.* 5. *de censur. disput. vltim. sect.* 3. *num.* 41. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 1. *quæst.* 20. *art.* 13. Sayr. *d. lib.* 4. *cap.* 17. *post num.*37. Fornar. *d.cap.*8.*num* 9.*vers. nec etiam,* Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel. glos.*15.*num.*128. Paul. Comitol. *respons. moral. lib.6. quæst.*37. Sanctarel. *var. resol. quæst.*49.*n.*22.*&* 23. Illustriss. D. Roder. à Cunha *in comment. ad cap.*2.*num.*8.*dist.*70.

75. Ordinatus ad titulum patrimonij

75. Vnde ordinatum ad titulum patrimonij, qui post ordinationem illud

illud retrodonat, seu renunciat, vel alienat, quamuis peccet mortaliter, quia facit contra prohibitionem Concilij, & sic castigari possit per Episcopum, non incurrere tamen vllam suspensionem, inferunt Nauarr. *in man. cap. 27. num. 158. vers. 2. & cons. 22. de temporib. ordin.* in nouis, quod deest in antiq. Sayr. *in floribus decis. sub eodem tit. decis.* 60. Salzed. *d. cap.* 18. *num.* 13. Gutier. *d. quæst.* 65. *num.* 10. Sayr. *d. lib.* 4. *cap.* 15. *num.* 23. *ad fin.* Ceuall. *quæst.* 527. *num.* 9. Nicol. Garc. *d. p.* 2. *cap.* 5. *n.* 165. Steph. Gratian. *discept. forens. cap.* 159. *num.* 16. & 17. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 32. *num.* 72. *vers. porrò*, ego ipse *d. alleg.* 20. *num.* 32. quamuis post ordinationem illud retrodonet, seu renunciet, non incurrit vllam suspensionem.

76. An & quando ordinantes sine titulo, vel cum insufficienti, teneantur de sufficienti prouidere ordinatis, dixi latè *d. p.* 2. *alleg.* 20. *à princip. vsque ad num.* 23.

77. Sed an donans fraudulenter, vel fictè promittens patrimonium, deprehensa fraude, & constito quòd promissio patrimonij fuit ficta, & donatio tantùm verbalis, puniatur per sententiam iudicis amissione patrimonij? Puniri propter fraudem commissam contra Ecclesiam, resoluunt Fr. Emman. *in summa tom.* 2. *cap.* 15. *num.* 7. Petr. de Ledesma *d. cap.* 7. *conclus.* 6. *diffinit.* 5. Auila *de censur. p.* 3. *disp.* 5. *dub.* 5. *vers. tertia conclusio*, Nicol. Garc. *d. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 152. Sanch. *de matrim. lib.* 6. *disp.* 32. *num.* 8. *ad med.* quos refert & sequitur Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *in comment. ad cap.* 1. *num.* 23. *dist.* 70. 77. Patrimonium habens ex ficta donatione an puniatur per sententiam iudicis amissione illius.

78. Vtrùm donatio pro suscipiendis Ordinibus filio simpliciter facta conferri debeat, seu imputari in legitimam? Vide metipsum *d. p.* 2. *disp.* 19. *à num.* 64. 78. Donatio pro suscipiendis Ordinibus an imputetur in legitimam.

79. Ordinatum in subdiaconum ad titulum patrimonij ipsi à patre assignati, si postea habuit notitiam prioris obligationis dicti patrimonij, non incurrere pœnas huius decreti, quia ab initio fuit in bona fide, tenet Sell. *d. cap.* 3. *num.* 17. vbi attestatur sic fuisse decisum sub die 26. Iunij 1621. 79. Ordinatus bona fide ad titulum patrimonij quod prius erat alteri donatum non incurrit pœnas huius decreti.

Tertia pars quoruncunque prouentuum, & obuentionum, tam dignitatum, quàm Canonicatuum, personatuum, &c. conuertenda est in distributiones quotidianas, vbi eæ sunt ita tenues, vt negligantur, diuidantúrque solis interessentibus. Salua consuetudine per quam non inseruientes recipiunt minùs tertia saltem parte. Contumaces vlteriùs puniendi.

CAPVT III.

1. Vide Franc. Leon. *in thesauro fori ecclef. p.* 2. *cap.* 2. *num.* 67. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 498. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 388. *in* 2. *edit.* Monet. *de distrib. quotid. p.* 1. *quæst.* 5. *num.* 24. *cum seqq.* metipsum *in tract. de Canonicis cap.* 21. *num.* 23. *cum seqq.* & *infr. seß.* 22. *de reformat. cap.* 3. 1. Doctores de materia huius cap agentes.

2\. Distributiones quotidianæ introductæ sunt fauore cultus diuini.

2\. *Cùm beneficia ad diuinum cultum*, &c.] Distributiones quotidianas introductas esse fauore cultus diuini, vt is in Ecclesiis augeatur per *cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6.* tenent Abb. *in cap. licet num. 2. de præbend.* Rebuff. *in concord. rub. de collat.* §. 1. *verbo distributionum, circa med.* Nauarr. *de orat. cap.* 18. *num.* 10. *&* 11. Decian. *consil.* 69. *num.* 2. *vol.* 2. Stephan. Durant. *de ritibus Eccles. cap.* 25. *num.* 4. Vgolin. *de simon. tab.* 1. *cap.* 9. §. 4. *n.* 2. Monet. *de distrib. quotid. p.* 1. *q.* 5. *n.* 35.

3\. Decretum hoc locum non habet extra Ecclesiam cathedralem, vel collegiatam.

3\. *In Ecclesiis tam cathedralibus, quàm collegiatis.*] Ergo extra Ecclesiam cathedralem, vel collegiatam hoc decretum locum non habere, decisum testatur Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 473. *cum seqq.* quem refero *d. cap.* 21. *num.* 25.

Vnde detrahi non posse aliquam partem fructuum beneficiorum, quæ sunt extra Ecclesiam cathedralem, vel collegiatam, nisi ipsa beneficia essent incorporata præbendis canonicalibus, resoluunt Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 7. *vers. de distributionibus,* Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo distributiones quotidianæ* §. 2. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 288. *num.* 3. *vers. de distributionibus.*

4\. Distributiones vbi essent sufficientes, & tolerabiles, detrahi non potest tertia pars eis applicanda.

4\. *Vel ita tenues*, &c.] Vbi autem essent distributiones sufficientes, & tolerabiles, tertiam partem fructuum præbendarum applicandam distributionibus detrahi non posse, resoluunt Piasec. *d. num.* 7. *pag.* 129. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 2. *verbo distributiones quotidianæ*, Aloys. Ricc. *d. resol.* 288. *num.* 2.

5\. Verisimilitudo quòd distributiones negligantur quomodo habenda.

5\. *Vt verisimiliter negligantur.*] Verisimilitudinem istam quòd distributiones quotidianæ negligantur, & ob id tertia pars fructuum præbendæ in distributiones quotidianas sit conuertenda, iuxta hoc decretum, considerari debere habita ratione numeri omnium canonicorum tam residentium, quàm non residentium, refert decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 471.

6\. Pars tertia deducenda est de fructibus secundùm valorem currentem.

6\. *Tertiam partem*, &c.] Hanc tertiam partem deducẽdam esse de fructibus, non secundùm taxam antiquam, prout est in libris Capitulorum, sed secundùm valorem currentem, tenent Nicol. Garc. *d. p.* 3. *cap.* 2. *n.* 467. *& cap.* 4. *num.* 22. Aloys. Ricc. *d. resol.* 288. *num.* 3. quos refero *d. c.* 21. *num.* 26. Et ita secundùm verum valorem, & non secundùm taxam præbendarum, idem Nicol. Garc. *d. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 467.

7\. Partis tertiæ deductio facienda est deductis oneribus, & sic pensionibus.

7\. Hanc tertiæ partis deductionem faciendam esse deductis oneribus, ait Aldan. *in compendio canon. resol. lib.* 3. *tit.* 4. *num.* 10. vbi testatur ita fuisse resolutum sub die 7. Aprilis 1629. Et sic deductis priùs pensionibus, & aliis oneribus legitimè impositis, quandiu illa durauerint, sed de nouo imposita, non comprehendere istam tertiam partem, tenet idem Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 468. vbi subdit quòd de fructibus alteri reseruatis non fit ista detractio donec reseruatarius vixerit. Distributiones enim quotidianas ne deteriores fiant, pensione grauari non posse, nisi expressis verbis à Pontifice concedatur, refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 1. *cap.* 5. *num.* 390.

8\. Licentia causa studiorum non excusat ab amissione tertiæ partis fructuum, &c.

8\. Licentiam causa studiorum etiam obtentam à Sede Apostol. non excusare ab amissione istius tertiæ partis detractæ, sicut non excusat ab amissione

amissione cæterarum distributionum quotidianarum, refert decisum Gonzal.*ad reg.8.Cancel.§.7.proœm.num.*179.

9. *Tam dignitatum, quàm canonicatuum*, &c.] Detrahenda igitur est huiusmodi tertia pars ex omnibus dignitatibus, quamuis de iurepatronatus sint, nisi repugnet fundatio, cui per hoc decretum non est derogatum, ita Nicol.Garc.*d.cap.2.num.*492.*& seq.*

9. Pars tertia detrahẽda est ex omnibus dignitatibus quamuis de iurepatronatus sint.

10. Non comprehendi tamen dignitates, quæ etsi locum habent in choro, nullas tamen habent distributiones quotidianas, nec sufficientes præbendas, vel fructus tenues, quæ retineri possunt cum canonicatibus vbi est consuetudo absque alia dispensatione, per *cap.licet, de consuet.in* 6. resoluit Nicol. Garc. *d.cap.2.num.*483. quem refero *d. cap.*21. *num.*25.

10. Dignitates non veniũt sub detractione tertiæ partis quæ nullas habent distributiones quotidianas quamuis habeant locum in choro.

11. Hanc deductionem tertiæ partis faciendam esse ex illis dignitatibus, quarum fructus sunt illius Ecclesiæ, in cuius choro hæ dignitates sedem habent, secus verò si nullos fructus perciperent ex illis Ecclesiæ, sed haberent proprios, & distinctos à mensa capitulari, resoluit Nicol.Garc.*d.cap.2.num.*465.

11. Partis tertiæ deductio facienda est ex illis dignitatibus, quarum fructus sunt illius Ecclesiæ, in cuius choro sedem habent.

12. Episcopum quando vsus est remedio de quo in hoc decreto in detrahenda tertia parte ex dignitatibus, non posse vti remedio alterius, *cap.*3 *sess.*22. in detrahenda ex illis alia tertia parte, dicit decisum Nicol.Garc.*d.cap.2.num.*472.

12. Duobus remediis vti non potest Episcopus.

13. Hanc detractionem, & huius decreti dispositionem locum habere contra omnes Capellanos, & dignitates obtinentes, attestatur resolutum Nicol.Garc.*d.cap.2.num.*473.

13. Decreti istius dispositio habet locum contra omnes Capellanos, & obtinentes dignitates.

14. *Separari debere, & in distributiones*, &c.] Distributiones quotidianas singulis horis canonicis, & Missæ conuentuali assignari debere, resoluunt glos. *verbo ordinationem, in cap.vnic. de cleric. non resid. in* 6. *& verbo Canonicas, in Clem.*1.*de celebr.Miss.* Nicol.Garc. *d.p.*3.*c.*2.*num.*487. Monet.*de distrib.quotid.p.*2.*quæst.*3.*à princip.*

14. Distributiones quotidianæ singulis horis canonicis, & Missæ conuentuali assignari debent.

15. Distributiones quotidianas, quæ acceptæ fuerunt in tertia parte fructuum dignitatum alicuius Ecclesiæ, assignari debere non duabus horis tantùm canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit, referunt decisum Nicol.Garc. *d.cap.2.num.*489. Monet. *d.quæst.*3. *num.*1. vbi subdit quòd in Ecclesiis, in quibus distributiones non sunt tenues, sed pingues, licèt sint aliquæ horæ, quæ nullas distributiones habent, aut tenues, debent ei rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à præbendis, non autem ab aliis distributionibus, quæ singulis cæteris horis iam sunt assignatæ.

15. Distributiones, quæ acceptæ fuerunt in tertia parte fructuum, assignari debent omnibus horis canonicis.

16. Canonicum legitimè absentem non teneri de suo soluere pro Missis conuentualibus, ad quas tenetur absens, sed computandum cum illa parte præbendæ, seu distributionum (si distributiones omnes sint loco præbendæ, quæ relinquitur à legitimè absentibus in Cathedralibus, seu Collegiatis, quia onus canendi huiusmodi Missas est penes Capitulum, resoluit Aldan. *d.tit.*4. *num.*15. vbi testatur sic fuisse decisum 28.Augusti 1621.

16 Canonicus legitimè absens non tenetur de suo soluere pro Missis conuentualibus.

17. Portio distributionũ Canonicorum absentiũ interessentibus accrescit.

17. *Quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis interessentes*, &c.] Portionem distributionum Canonicis, aliisve clericis cathedralis, seu collegiatæ contingentem, qui non intersunt, interessentibus accrescere, probant glos. *verbo pars dimidia, in Clem. 2. de ætate, & qual. & glos. verbo suspensos, in Clem. 2. de vita, & honest. cleric.* Nauarr. *in man. cap. 25. num. 123. & de orat. cap. 7. num. 34. & miscel. 59. de orat. num. 9.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 7. cap. 7. quæs. 8. & 9.* Monet. *de distrib. quotid. p. 3. quæst. 6. num. 16.* Rot. in Oriolen. Canonicatus 10. Iunij 1619. coram bonæ mem. Remboldo, vbi fuit dictum per hoc decretum non adimi interessentibus distributiones creatas ex anniuersaris, & aliis communibus ministeriis.

18. Detractio tertiæ partis fit de necessitate quando sunt nullæ distributiones.

18. Hoc decreto agi de canonicatibus, & portionibus, & fieri de necessitate hanc detractionem quando sunt nullæ distributiones, & ita tenues, quæ distribuuntur interessentibus tantùm, sed *in cap. 3. sess. 22.* deduci hanc tertiam partem ex dignitatibus etiam non ex necessitate, sed in odium non residentium, & partem absentium non præsentibus, sed alicui pio loco esse applicandam, refert decisum Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 465.* Cætera quæ circa intellectum vnius, & alterius decreti adduci possunt, inuenies *infrà d. sess. 22. cap. 3.*

Vbi vnus Rector non sufficit populo, adiungat sibi Sacerdotes competentes; datur modus erigendi nouas parochias etiam inuitis Rectoribus, & præfectis. In nouis parochijs danda portio ex fructibus quomodolibet pertinentibus ad Matricem Ecclesiam, qua portione non sufficiente compellendus populus dare necessaria.

CAPVT IV.

1. Episcopus cogere potest Rectores, si illi non sufficiant, adiungere alios clericos ad administrationem Sacramentorum.

1. Episcopum cogere posse Rectores adiungere alios clericos ad administrationem Sacramentorum, & diuina officia, si vnus Rector non sufficiat, censuit Rot. in Tyrassonen. congrui seruitij 6. Iunij 1594. coram Giptio, cuius meminit Nicol. Garc. *de benefic. p. 12. cap. 3. num. 10.*

2. Et ad hoc non debet expectari quòd parochiani decedant sine Sacramentis.

2. Non debere expectari quòd parochiani decedant sine Sacramentis, vt Episcopi cogant Rectores sibi adiungere alios Sacerdotes in Ecclesiis parochialibus, in quibus populus ita numerosus est, vt vnus Rector non sufficiat, refert decisum Nicol. Garc. *dicta cap. 3. num. 9.*

3. Coadiutoriam erigere non potest Episcopus in vim huius decreti.

3. Episcopum in vim huius decreti non posse erigere coadiutoriam, sed vtique cogere Rectorem ad adiungendum sibi tot Sacerdotes, qui sufficiant Ecclesiis in Sacramentis ministrandis, asserit resolutum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 43.*

4. Coadiutores ministri adhibẽdi quando solus curatus eo-

4. Quando solus Curatus eodem tempore pluribus infirmis prouidere non potest, non dari iustam causam diuidendi parochiam, sed adhibendi

adhibendi ministros coadiutores, censuit Rot. in Aquilana nullitatis erectionis 10. Maij 1613. coram R.P.D. meo Pirouano, apud Farin. *decis.* 484. *num.* 5. *p.* 1. *recent.*

dem tempore pluribus infirmis prouidere non potest.

5. Episcopum non posse dismembrare partem curæ animarum ab Ecclesia parochiali subiecta Religioni Hierosolymitanæ, & applicare alteri Ecclesiæ eiusdem loci, sub prætextu quòd populus esset numerosus, resoluit Aldan. *in compend. canon. resol. lib.* 3. *tit.* 8. *n.* 18. vbi restatur sic fuisse decisum in Ostunen. 12. Iulij 1631.

5. Episcopus non potest dismembrare partem curæ vnius Ecclesiæ, & applicare alteri.

6. Parochianis parochiæ, quæ citra ciuitatem sita est, qui extra ciuitatem habitant, & ob locorum distantiam, seu difficultatem patiuntur incommoda in percipiendis Sacramentis, & diuinis officiis, succurrendum esse remedio huius decreti, & *cap. ad audientiam, de Eccles. ædifican.* refert decisum Aldan. *citato loco*, vt scilicet erigatur noua capella extra ciuitatem, quæ non sit Ecclesia de per se, sed in proprietate Ecclesiæ, in qua ponatur Sacerdos amouibilis approbatus ab Ordinario, qui administret Sacramenta illis, qui sunt extra ciuitatem, quibus non potest in nocte, quia portæ ciuitatis clauduntur: & hinc testatur resolutum sub die 12. Augusti 1628. non licuisse Episcopo Laudensi dismembrare à parochia sita extra muros ciuitatis partem parochianorum habitantium in ciuitate, sub prætextu quòd ad illos non detur aditus de nocte, sed esse construendam capellam per Abbatem parochum intra ciuitatem.

6. Parochianis, qui ob locorum distantiam patiuntur incommoda in percipiendis Sacramentis quomodo succurrendum.

7. *In iis verò in quibus ob locorum distantiam*, &c.] Vide Mandos. *in praxi signat. tit. erectiones*, Lambertin. *de iurepatron. p.* 1. *quæst.* 3. *art.* 15. Rebuff. *de decim. quæst.* 6. *num.* 21. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo parochia* §. 6. Piasec. *in simili praxi p.* 1. *cap.* 5. *num.* 1. Matth. Soar. *in pract. & ordine visitandi cap.* 4. *num.* 1. Petr. Henriq. *cons.* 80. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 1. *cap.* 2. *num.* 68. Ioan. Bapt. Costa *de remed. subsid. remed.* 75. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 554. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 476. *in* 2. *edit.* Rot. *d. decis.* 484. *p.* 1. *recent.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *allegat.* 68. *& in meo formul. Episcop. form.* 55.

7. Episcopi constituere possunt nouas parochias vbi parochiani ob locorum distantiam, siue difficultatē sine magno incommodo ad Sacramenta percipienda accedere non possunt.

8. Episcopi arbitrio relinqui quantum vna Ecclesia ab altera distare valeat, vt parochiani Sacramenta commodè inde sumere valeant, resoluunt Rebuff. *in praxi benefic. p.* 1. *tit. de erect. in curatam & paroch. num.* 9. Menoch. *de arbitr. casu* 497. *per tot.* Aloys. Ricc. *d. resolut.* 476. *num.* 5. vbi etiam aduertit à decreto erectionis facto per Episcopum etiam tanquam Sedis Apost. delegatum licere quidem appellare, sed solùm ad Sanctissimum.

8. Episcopi arbitrio relinquitur quantum vna Ecclesia ab altera distare valeat, vt parochiani Sacramenta commodè inde sumere valeant.

9. Procedere dispositionem huius cap. etiamsi Ecclesiæ subiectæ essent Regularibus, attestatur decisum Franc. Leo *d. cap.* 2. *num.* 69. quem refero *d. alleg.* 78. *num.* 6.

9. Decretū hoc procedit quamuis Ecclesiæ subiectæ essent Regularibus.

10. Limitari tamen, nisi in loco minimè difficili, nec incommodo, Oratorium adesset, vel Ecclesia cum fonte baptismali, & cæteris ad parochiam necessariis, ibique proponeret in sui adiutorem Sacerdotem, qui ibidem resideret, & Sacramenta posset administrare, quia tunc non posset fieri separatio, ex Menoch. *cons.* 477. *num.* 9. &

10. Oratorium si adesset in loco minimè incōmodo non est facienda separatio parochiæ ob numerositatem populi.

Ioan.Bapt. Costa *d.remed.*75. resoluit Aloys.Ricc. *d.resol.*476 *num* 6.

11. Episcopo non licere in Ecclesia sub parochia instituta, fontem baptismalem constituere.

11. Episcopo non licere in Ecclesia sub parochia instituta, & à Parochiali duodecim distante milliatibus, fontem baptismalem constituere, prohibente *c. plures* 16. *q.* 1. etiamsi ad hoc cohonestandum id peterent rationes, *c.ad audientiam,il* 1.*de Eccles.ædificand.* resoluit Aldan. *d.tit.*8.*n.*20 attenstans sic fuisse decisum sub die 17.Augusti 1626.

12. Episcopus inuitis Rectoribus, sed tamē sine illorum præiudicio potest parochiam diuidere ob numerositatem populi.

12. *Etiam inuitis Rectoribus.*] Dummodo tamen sine præiudicio nimirum possidentium fiat, vt per Piasec. *in praxi Episcop.p.*1.*c.*5 *n.*1.

13. Episcopum posse sine maioris partis parochianorum consensu ad separationem agere, tenet Aloys.Ricc. *d.resolut.*476.*num.*6. quem refero *dicta alleg.*78.*num.*4.

14. Ecclesia matrix, seu parochialis non acquirit iuspatronatus in Ecclesia fundata intra suos limites.

14. Ecclesiam matricem, seu parochialem non acquirere iuspatronatus in Ecclesia fundata intra suos limites, nisi de suo aliquid contulerit, refert decisum Nicol.Garc. *de benefic.p.*5.*c.*9.*n.*57.

15. Dos debet assignari tempore fundationis, & non post ad acquirendum iuspatronatus.

15. Ad acquisitionem iurispatronatus dotem debere assignari tempore fundationis, & non pòst, nisi quando ex necessitate populi construitur Ecclesia, refert decisum idem Nicol.Garc. *d.c.*9 *n.*58.

16. Parochiani tenentur prouidere Rectori de victu vbi de necessitate est ædificanda Ecclesia propter numerositatem populi, si non sit vnde possit dotari.

16. *Illius autem Sacerdotibus* , &c.] Vbi de necessitate est ædificanda Ecclesia propter periculum animarum ex abundantia populi, & non est vnde possit dotari, teneri parochianos prouideri Rectori de victu, resoluunt Lamberrin. *de iurepatron.lib.*1.*p.*1.*q.*5.*art.*18.*in fine,vers.aduertendum,& lib.*3. *q.*7. *art.*2.*n.*7. *vers.& si isti beneficiati.* Bellet.*disquisit. cleric.p.*1.*tit.de clerico debitore* §.14.*n.*7.

17. Decimæ ad Ecclesiam matricem pertinentes non transeunt ipso iure in Ecclesiam parochialem nouiter erectam.

17. Decimas ad Ecclesiam matricem pertinentes non transire ipso iure in Ecclesiam parochialem nouiter erectam iuxta formam constit. Alexandri III. quæ incip. *Ad audientiam* , sed remanere penes matricem, & Episcopum posse arbitrio suo siue de decimis, siue de aliis fructibus prouidere, tenet Aldan. *d.tit.*8.*n.*25. asserens ita fuisse decisum in Mediolanen.de Carlatio 11.Martij 1617.

Propter Ecclesiarum paupertatem , & in casibus à iure permissis faciat Episcopus vniones perpetuas quaruncunque Ecclesiarum parochialium , & aliorum beneficiorum , etiam non Curatorum cum Curatis.

CAPVT V.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Caccialup. *in tract. de vnionib. art.* 5. *causa* 3. Mandos. *in reg.*12.*de vnionib. quæst.*5. *num.*3. *ad fin* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de vnionib. à num* 38. Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel.glos.*2. *num.*20 Zerol. *in praxi Episcop.p.* 2. *verbo vnio* , Franc. Leo. *in thesauro fori eccles. p.*2. *cap.* 16.*à num.* 22. Rot. *decis.* 133. *num.* 20 *p.*2.*diuers.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 492. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.*382. *in* 2. *edit, & in decis.curia Archiep. Neapol. decis.* 198. *p.*4. Azor. *instit. moral. p.*2. *lib.*6. *cap.*18.

cap. 28. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 11. *cap.* 2. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.* 51. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 158. Sanch. *in præcepta Decalogi lib.* 7. *cap.* 29. *num.* 145. *cum ſeqq.* metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.* 3. *alleg.* 66.

2. *Poſſint Epiſcopi*, &c.] Idem poſſe Capitulum Sede vacante, dummodo per eam vnionem iuriſdictioni Epiſcopali nihil detrahatur, reſoluunt Peruſin. *de vnionib. c.* 5. *n.* 26. Rebuff. *in praxi benefic tit. de vnionib. benef. num.* 36. Hoied. *de incompatibil. benefic. p.* 2. *c.* 3. *n.* 7. *verſ. ſimiliter Capitulum*, Zerol. *in praxi Epiſcop. p.* 1. *verbo vnio* §. 11. *& p.* 2. *verbo Capitulum* §. 4. *& verbo vnio* §. 7. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 28. *q.* 9. Raguc. *de voce Canon. quæſ.* 16. Quarant. *in ſum. Bullarij, verbo Capitulum Sede vacante, q.* 9. *verſ. quæ concluſio*, Nicol. Garc. *d. c.* 2. *n.* 67. *&* 68. Sanch. *d. c.* 29. *n.* 155. Ego ipſe *d. alleg.* 66. *num.* 5. — 2. Capitulum Sede vacante quando poſſit vnire.

3. Archiepiſcopum vnire poſſe beneficia ſuæ diœceſis, non autem Suffraganeorum, reſoluunt Rebuff. *d. tit. de vnionib. num.* 29. *&* 30. Hoieda *d. cap.* 3. *num.* 7. Azor. *d. cap.* 28. *quæſ.* 7. Sanch. *d. cap.* 29. *num.* 155. — 3. Archiepiſcopus vnire poteſt beneficia ſuæ diœceſis.

4. Legatum à latere vnire poſſe beneficia prouinciæ ſuæ legationis abſque Epiſcopi præiudicio, tradunt Rebuff. *d. tit. de vnionib. à num* 24. Hoied *d. cap.* 3. *num.* 7. *verſ. vlteriùs Legatus*, Azor. *d. cap.* 28. *quæſ.* 8. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 65. Aloyſ. Ricc. *in d. praxi deciſ.* 492. *in* 1. *edit.* aliàs *reſol.* 383. *num.* 2. *in* 2. *edit. & d. deciſ.* 298. *num.* 2. *p.* 4. Sanch. *d. cap.* 29. *num.* 158. ſubdens Legatum, qui non eſt de latere, non poſſe vnire. Ego ipſe *d. alleg.* 66. *num.* 4. — 4. Legatus à latere vnire poteſt beneficia prouinciæ ſuæ legationis abſque Epiſcopi præiudicio.

5. Abbates, atque alios Prælatos Epiſcopo inferiores non poſſe vnire, niſi hoc vniendi ius ex priuilegio aliquo Pontificio, ſeu legitima præſcriptione acquiſierint, tenent Rebuff. *d. tit. de vnionib. num* 32. *&* 33. Sbroz. *de vicario Epiſcopi lib.* 2. *quæſt.* 115. *num.* 12. Azor. *d. c.* 28. *quæſ.* 10. Nicol. Garc. *d. cap.* 10. *à n.* 71. Aloyſ. Ricc. *d. reſolut.* 383. *n.* 3. *& d. deciſ.* 198. *n.* 4. *p.* 4. Sanch. *d. c.* 29. *n.* 159. vbi *num.* 160. ſecus dicit ſi ita plenè ſubiectas ſibi Eccleſias habeant, & iuriſdictione quaſi Epiſcopali in eis fungantur. Ego ipſe *d. alleg.* 66. *n.* 6. — 5. Abbates, ſeu Prælati inferiores non poſſunt vnire niſi hoc habeant ex priuilegio, ſeu legitima præſcriptione.

6. Vicarium generalem Epiſcopi non poſſe beneficium vnire ſine ſpeciali mandato, etiamſi ſibi data fuiſſet facultas conferendi cum clauſula generali, reſoluunt Rebuff. *d. tit. de vnionib. n.* 37. *& in tit. forma vicariatus num.* 102. Azor. *d. c.* 28. *q.* 10. Nicol. Garc. *d. c.* 2. *n.* 69. Narbona *de appellat. à vicario ad Epiſcopum p.* 1. *n.* 223. Aloyſ. Ricc. *d. reſol.* 383. *ante n.* 1. *& d. deciſ.* 198. *n.* 5. *p.* 4. Stephan. Gratian. *d. c.* 278. *n.* 35. Sanch. *d. c.* 29. *num.* 153. Ego ipſe *d. alleg.* 66. *num.* 7. — 6. Vicarius generalis non poteſt beneficia vnire ſine ſpeciali mandato.

7. *Iuxta formam iuris*, &c.] Quo attento ad hanc vnionem per Epiſcopos & alios Prælatos antedictos faciendam requiri iuſtam cauſam, veluti neceſſitatem, aut vtilitatem Eccleſiæ, aſſerunt Rebuff. *d. tit. de vnionib. n.* 39 Hoied. *d. c.* 3. *n.* 8. Azor. *d. c.* 26. *q.* 13. Sanch. *d. c.* 29. *n.* 161. — 7. Cauſa iuſta, veluti neceſſitas, aut vtilitas Eccleſiæ requiritur in vnione facienda.

8. Deinde citari debere omnes illos, quorum intereſt, probat *Clem.* 1. §. *ad hæc, de ſtatu Monach.* non tamen neceſſariò vocandam plebem, dicunt Hoied. *d. c.* 3. *n.* 9. Sanch. *d. cap.* 29. *num.* 163. — 8. Citari debent omnes quorum intereſt in vnione facienda, non tamen neceſſario vocanda eſt plebs.

Z 3 — 9. Demum

9. Capituli consensus an & quando in vnione per Episcopum facienda interuenire debeat.

9. Demum accedere debere consensum Capituli Ecclesiæ cathedralis si vnio per Episcopum facienda sit, expressè decidit *Clem.* 2. *de reb. Eccles. non alien.* Azor. *d.c.*28.*q.*12. Aloys. Ricc. *d.decis.*198. *n.*17. *p.*4. Sanch. *d.c.*29. *n.*165. vbi subdit quòd si Canonici consentire nolint,& iusta causa vnionis faciendæ subesser, possent compelli, & *n.*165. quòd sufficit si huiusmodi consensus postea accedat, & *n.*166. disputat an in hac vnione à Legato de latere facienda exigatur consensus Capituli,& *n.*167. quòd Episcopus non potest vnire Ecclesiam subiectam Abbati, aut alij inferiori Prælato absque illius consensu, & *n.*168. quòd si Ecclesia sit iurispatronatus,exigitur consensus patroni vt Episcopus eam vnire possit,& *n.*183. resoluit etiam attento hoc decreto integrum non esse Episcopis etiam tanquam Sedis Apost. delegatis beneficia vnire absque sui Capituli consensu,de quo etiam Nicol. Garc. *d.cap.*2. *n.*158. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.*487. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.*378. *in* 2. *edit.* & *d.decis.*198. *n.*15. *cum seqq.p.*4. Contra Nauar. *cons.*10. *de offic. & potest. iudic. deleg. in nouis*, & Sayr. *in floribus decision sub eod. tit. decis.*10. existimantes Episcopum tanquam Sedis Apostolicæ delegatum sine consensu Capituli beneficia vnire posse.

10. Vniones ad tempus, seu ad vitam nō possunt facere Episcopi.

10. *Facere vniones perpetuas.*] Non autem ad tempus, seu ad vitam, resoluunt Zerol. *d.p.*1. *verbo vnio.* §.7. Azor *d.c.* 28. *q.*17. Nicol. Garc. *d.c.* 2. *n.*84. Sanch. *d.c.*29. *n.*152. Ego ipse *d.alleg* 66. *n.*8.

11. Beneficia plura simplicia non possunt per Episcopum vniri.

11. *Vel non curatorum cum curatis.*] Ergo plura beneficia simplicia non posse per Episcopum vniri, resoluit Aloys. Ricc. *in d.praxi rerum fori eccles. decis.*720. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.*610. *in* 2. *edit.*

12. Beneficia deuoluta, & reseruata Sedi Apostol. quando possit Episcopus vnire.

12. *Reseruata, aut qualitercunque affecta*, &c.] Episcopum posse vnire beneficia etiam deuoluta,& reseruata Sedi Apost. dummodo ex huiusmodi vnione præiudicium non fiat expectanti anctoritate Apost. beneficia illa, resoluunt Nau. *cons.*64. *de prebend in antiq.* aliàs *cons.*12. *de rebus Eccles. non alien. in nouis*, Rebuff. *d. tit. de vnionib. n.* 31. Gambar. *de auctor. Legati in vniendo n.*63. Hoied. *d.c.*3. *n.*7. Sayr. *in floribus decis. sub tit. de prebend. decis.*67. Zerol. *in prax. Episcop. p.* 2. *verbo vnio.* §. 8. post Abb. Anchar. Mari. Socin. & alios Sanch. *d.c.*29. *n.*150. vbi limitat quando reseruatio non solam collationem respectu tituli concernebat, sed reseruauerat Pontifex certam Ecclesiam suæ dispositioni, tunc enim ea verba generalia impedirēt prorsus Episcopi dispositionem circa id beneficium; deinde limitat, si reseruatio beneficij esser perpetua respectu collationis illius à Romano Pont. semper faciendæ, & *n.*151. resoluit Episcopum non posse vnire beneficia exempta à sua iurisdictione.

13. Beneficia deuoluta ad Papam ob Episcopi negligentiam illa non conferentis, potest Episcopus vnire.

13. Beneficia deuoluta ad Papam ob Episcopi negligentiā non conferentis illa, posse ipsum Episcopum vnire, resoluunt Mari. Socin. *in c. sicut vnire, à n.*67. *de excess. Prelat.* Boer. *decis.*346. *ad fin.* Azor. *d.c.*28. *q.*15. Butr. Anch. Abb. & Federic. quos refert, & sequitur Sanch. *d.c.*29. *n.*149.

14. Contra Selu. *de benefic. p.*3. *q.*11. *qual.*14. Rebuff. *d.tit. de deuol. n.*31. Zerol. *d. verbo vnio.* §.8. existimantes id sibi non licere, nisi inueniret illa deuoluta propter prædecessoris negligentiam.

Imperitis,

Imperitis, sed honesta vita Rectoribus vicarij pro tempore deputentur cum parte fructuum assignanda: scandalosè autem viuentes, & viuere perseuerantes, priuentur beneficijs suis.

CAPVT VI.

1. Vide Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 21. litt. G. in nouiss. edit.* Sbroz. *de officio vicarij lib. 2. quæst.* 112. Franc. Leo. *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 2. num.* 71. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 9. *num.* 29. Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo Parochia*, §. 7. vbi propter identitatis rationem asserit procedere in parochiis exemptis, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 30. *tract.* 3. *num.* 172. Nicol. Garc. *de benefic. p. 4. cap. 5. à num.* 7. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.* 574. *in 1. edit.* aliàs *resol.* 494. *in 2. edit.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 5. cap. 5.* Nouarr. *in singul. canonic. conclus.* 56. & 57. metipsum *de officio, & potest. Episcop. p. 3. alleg.* 63. *num. 6. cum seqq.* — 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. Procedere in iam promotis, alioquin nondum promotos prætextu idonei vicarij admittendos non esse, tradunt Maiol. *de irregul. lib. 1. cap. 32. num.* 13. Salzed. *d. cap. 21. litt. G. in princip.* — 2. Procedit in iam promotis.

3. Coadiutorem deputandum illiteratis dari non posse nisi ab Episcopo, nec illius dationem censeri comprehensam in generali commissione vicariatus, resoluunt Sbroz. *d. quæst.* 112. *num.* 2. Aloys. Ricc. *d. resol* 494. *num.* 10. Narbona *de appellat. à vicario ad Episcopum p. 1. num.* 210. Nouarr. *d. conclus.* 56. *num.* 3. Ego ipse *d. alleg.* 63. *num.* 7. — 3. Coadiutor deputandus illiteratis dari non potest nisi ab Episcopo.

4. Approbatum ad Ordines, seu beneficia ab Episcopo competenti posse ab inferiore suspendi ob imperitiam, si ille in visitatione repertus sit ignarus, tradit Sell. *in selectis canon. cap.* 11. *num.* 18. attestans sic fuisse decisum sub die 9. Nouembris 1619. — 4. Approbatus ad Ordines, seu beneficia potest suspendi si in visitatione reperiatur ignarus.

5. *Coadiutores, aut vicarios pro tempore deputare*, &c.] Quos quidem quemadmodum Rectores ipsos, teneri ad residentiam, decisum referunt Galet. *in margarita casuum conscient. verbo residentia* 1. Aloys. Ricc. *d. resol.* 494. *num.* 14. Ego ipse *d. alleg.* 63. *num.* 9. — 5. Coadiutores & vicarij deputati tenentur ad residentiam sicut Rectores ipsi.

6. Et parochum, cui datus est coadiutor propter insufficientiam, non posse abesse à residentia, pariter decisum referunt Quarant. *in sum. Bullarij verbo residentia vers. præter summistas*, Gonzal. *d.* §. 9. *num.* 30. Nicol. Garc. *d. cap. 5. num.* 8. Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num.* 27. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 15. §. 3. *ad fin.* Ego ipse *d. alleg.* 63. *num.* 8. — 6. Parochus, cui datus est coadiutor propter insufficientiam, non potest abesse à residentia.

7. *Partémque fructuum*, &c.] Vide Gambar. *de officio Legati lib. 5. tit. de coadiutor. num.* 11. Gonzal. *d.* §. 9. *num.* 33. Aloys. Ricc. *d. resol.* 494 *num.* 11. Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 2. q. 9. & lib. 8. cap. 6. q.* 1. resoluit auctoritate Episcopi huiusmodi coadiutori certam redditiuum portionem assignandam esse, refero ego ipse *d. alleg.* 63. *num.* 13. vbi *num.* 14. trado quid faciendum si redditus Ecclesiæ coadiutori, & coadiuto non sufficiant. — 7. Episcopi partem fructuũ assignare debent coadiutoribus deputandis imperitis parochialium Rectoribus.

8. *Et*

8 Intelligitur de appellatione suspensiua.

8. *Et appellatione quacunque remota.*] Suspensiua scilicet, sed non deuolutiua, quam posse interponi ad Metropolitanum, non obstante quòd procedat tanquam Sedis Apost. delegatus, nisi quando procederet contra exemptum vt delegatus, quia tunc esset ad Sedem Apostol. interponenda, resoluit Nicol.Garc.*d.p.4. cap.5.à num.9.* Vnde Rota in Dertusen. Archipresbyteratus 16. Nouembris 1594. coram Penia censuit deputationem coadiutoris factam ab ordinario vigore huius decreti non esse attentatam, etiamsi sit executa post appellationem interpositam à sententia eius, qui iudicialiter processit, refero ego ipse *d.alleg.63 num.10.*

9. Clerici turpiter, & scandalosè viuentes possunt priuari beneficiis si in eorũ perseuerauerint nequitia.

9. *Eos verò, qui turpiter, & scandalosè viuunt*, &c.] Clericos turpiter & scandalosè viuentes propter eorum scandalosam vitam, Ecclesiis deseruire non debere mali exempli causa, posseque priuari beneficiis, si in eorum perseuerauerint nequitia, ex hoc text. colligit Flamin. Paris. *de resignat.benefic.lib.5.quæst.6.num.101.*

Episcopus curet Ecclesias vetustate, vel aliàs collapsas restaurari, si fieri potest, ex fructibus ad eas pertinentibus, quibus non sufficientibus contribuant parochiani. Si autem non possunt illæ Ecclesiæ vllatenus restaurari, destruantur, locúsque conuertatur in locum profanum non sordidum, & beneficia talium Ecclesiarum transferantur cum oneribus ad matrices Ecclesias.

CAPVT VII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Petruſ.*de vnionib.c.4.num.11.* Boër.*decis.345.* Mandof.*reg.21. Cancel.quæst.7.&* 8.Gig.*consil.117.*Paul.Fusc.*de visitat.lib.1.c.10. num.15.&* 16.Cened *ad Decretal.collect.153.*Fr.Emman.*quæst.regul.tom.1. quæst.43.art.13.* Bobadil. *in sua politica lib.3.cap.5.num.34.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles.p.2.cap.2.num.73.& cap.16.à num.15.* Aloys.Ricc.*in decis.curia Archiep. Neapol. p.4. decis.15. & 293.* latè Salgado *de protect. Regia tom.1.p.3.cap.5.per tot.* metipsum *de officio, & potest.Episcopi part.3. alleg.64.per tot.*

2. Vicarij absque speciali cõcessu non potest restaurari facere Ecclesias vetustate collapsas.

2. *Episcopi.*] Non autem eorum vicarij absque speciali concessu, vt per Sbroz *de vicario Episcopi lib 2.quæst.117 num.3.* Franc.Leo *d.cap.16. n.16.* Aloys.Ricc. *in decis.curia Archiep.Neapol.p.4.decis.79.& decis.310. num.1.*metipsum *d.p.3.alleg 54.num.81.*

3. Cathedralem Ecclesiam non potest Episcopus in alium locum diœcesis trãsferre sine auctoritate Apost.

3. *Transferre possint beneficia simplicia*, &c.] Episcopum non posse sine Apost.auctoritate transferre matricem, id est, Ecclesiam cathedralem in alium locum diœcesis, resoluit Menoch.*consil.75.num.46.*quem refero *d.p.3.alleg.50.num 5.*

4. Episcopus non potest in Cathedralem trãsferre Capellanos habentes seruitium chori in capella prope Cathedralem.

4. Episcopum non posse transferre in Cathedralem Capellanos habentes seruitium chori in capella prope Cathedralem existente ob paruum numerum Capellanorum, propter quod minus decenter ibidem chorus

chorus retineatur, tradit Sell. *in select. canonic. cap.* 11. *num.* 18. vbi refert sic fuisse decisum in Burgen. 12. Augusti 1628.

5. *Ad matrices*, &c.] Quando Ecclesia diruitur, onus Missarum ad matricem Ecclesiam transferendum esse, & in ea expensis possidentis Ecclesiam dirutam Altare erigendum sub nomine dirutæ, refert decisum Salgado *de protectione regia tom.* 1. *part.* 3. *cap.* 5. *num.* 27. vbi *num.* 28. subdit matricem Ecclesiam, ad quam hæc translatio facienda est, intelligi de Parochiali, scilicet respectu capellarum, & aliarum inferiorum simplicium sub illius districtu existentium, quia earum respectu Parochialis dicitur matrix, ad eámque facienda est translatio prædicta, & citat Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo Matrix.*

5. Ecclesia quando diruitur, onus Missarū ad matricem Ecclesiam transferendum.

6. *Seu viciniores Ecclesias transferantur.*] De Ecclesiarum translatione facienda quando necessitas id exigat, vide Rebuff. *in praxi benefic. tit. de vnion. glos.* 11. *num.* 8. Perus. *de vnion. cap.* 4. *num.* 11. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo visitatio* § 9. Mandos. Fr. Emman. & Bobadil. *locis in princ. citatis.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 201.

6. Ecclesiarum translatio quando facienda necessitate id exigente.

7. *Cum omnibus emolumentis, & oneribus*, &c.] Ecclesiam, castrum, seu Collegium sua iura, priuilegia, & exemptiones retinere, si superioris auctoritate in alium locum transferantur, resoluunt Alexand. *consil.* 43. *vol.* 1. Gail *lib.* 2. *obseru.* 61. *num.* 10. Brun. *in tract. de reformat. & mut. memb.* 3. *conclus.* 3. *num.* 78. quos refert Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordinarij in exemptos, p.* 3. *quæst.* 21. *num.* 2.

7. Ecclesia, seu Collegium sua iura & priuilegia retinet si superioris auctoritate in alium locum transferatur.

8. *Refici, & instaurari procurent.*] Deducto scilicet priùs necessario ad suam sustentationem, ne aliàs cogantur deseruire sine alimentis, Gutier. *allegat.* 10. *num.* 7. *ad finem*, Sarmient. *de redditib. part.* 1. *monitu* 82. *num* 3. Salgado *d. cap* 5 *num.* 16. Cened. *ad Decretal. collect.* 153. *num.* 1. *in med.* vbi post Caualcan. *p.* 2. *decis.* 22. *num.* 23. intelligit hoc deductis necessariis his, qui resident, secus si non residerent, quia tenerentur etiam non deductis omnibus necessariis cùm de Altari viuere non debeat, qui Altari non seruit.

8. Ecclesiæ reficiendæ, & instaurandæ deducto priùs necessario ad Rectorum sustentationem.

9. *Ex fructibus, & prouentibus*, &c.] Ecclesias ex fructibus, & prouentibus ad illas quomodocunque pertinentibus reparari debere, resoluit Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 9. *cap.* 3. *quæst.* 7. quem refero *d. p.* 3. *alleg.* 64. *à princip.*

9. Ecclesiæ ex fructibus, & prouentibus ad illas quomodocunque pertinētibus reparari debent.

10. *Omnes patronos*, &c.] Vide Lambertin. *de iurepatron. art.* 2. 7. *quæst. princ. lib.* 3. *num.* 5. & 7. Bellet. *disquisit. cleric. p.* 1. *tit. de clerico debitore*, § 14. *num.* 10. vbi ait ideo patronos ad huiusmodi restaurationem teneri, quia percipiunt emolumentum à iurepatronus, quod in præsentatione consistit, & habent honorantias primi loci in processionibus, & sessionibus, & percipiunt alimenta ab ipsa Ecclesia in necessitate.

10. Patroni Ecclesias sui iurispatronatus collapsas restaurari debent si non fuerint sufficientes illarum fructus.

11. *Et alios, qui fructus aliquos*, &c.] Ad Ecclesiarum reparationem Rectores, & alios in eis beneficia obtinentes contribuere teneri pro rata reddituum, resoluunt Rip. *resp.* 22. *num.* 3. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 3. *q.* 15 *num.* 1. Surd. *consil.* 62. *à n.* 1. Cened. *ad Decretal. collect.* 153. *num.* 1. Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.* 476. *num.* 4. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 9. *cap.* 3. *q.* 10. Valasc. *consil.* 179. *num.* 12.

11. Ecclesiarum ad reparationem cōtribuere tenentur pro rata redditum Rectores, & alij in eis beneficia obtinentes.

12. Deductis prius necessariis ad eorum sustentationem.

12. Dummodo prius deducantur necessaria ad eorum sustentationem, vt obseruant Sarmient. & Cened. *citatis locis*, & vltra eos ac alios suprà relatos, idem tradunt Bellet. *disquisit. clerical. p. 1. tit. de clerico debitore. §. 15. num. 1.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib. 1. quaest 83. concl. 3.* vbi subdit teneri Rectorem ad reparationem si beneficij bona sustentandæ vitæ supersint, quamuis ad tuendam conditionem, seu statum non sufficiant, quia beneficiorũ fructus non ad crescendos, aut egendos, seu fouendos mundanos titulos, sed ad pauperes alendos, & diuinum cultum instituendum sint concessi, de quo etiam Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. p. 4. decis. 193.*

13. Cathedralis Ecclesiæ reparatio spectat ad Episcopum.

13. Cathedralis Ecclesiæ reparationem spectare ad Episcopum, tenet Paul. Fusc. *de visitat. lib. 1. cap. 10. num. 5.* subdens quòd si magna egeat reparatione, & fructus sint tenues, quòd vix sufficiant ad parcum victum, tenetur supplere Capitulum ipsius Ecclesiæ de fructibus, qui supersunt detractis necessariis: si redditus tamen Episcopi, & Canonicorum non sufficiant, poterit Episcopus accedentibus Canonicis redditus beneficiorum vacantium applicare fabricæ Ecclesiæ cathedralis, Abb. *in cap. 1. de Eccles. ædificand.* Felin. *in cap. cùm accessissent, de constitut.* Ego ipse *d. alleg. 64. num. 5.*

14. Pensionem habens super beneficio ecclesiastico pro rata ad illius Ecclesiæ reparationem tenetur, nisi, &c.

14. Pensionem super beneficio ecclesiastico & fructibus eius impositam habens clericus pro rata ad illius Ecclesiæ reparationem tenetur, nisi pensio ita imposita fuerit, vt ab omni onere libera solueretur, ita Nauarr. *cons. vnic. de Eccles. ædificand. in nouis*, quod deest in antiq. Sayr. *in floribus decis. sub eodem tit. decis. 1.* Ego ipse *d. p. 3 alleg. 64. num. 18.*

15 Beneficiati si non habeant ab Ecclesia tot redditus, quibus præstare possint talem reparationem, tunc in illorum defectum tenentur parochiani.

15. *Aut in illorum defectum parochianos*, &c.] Beneficiati si non habeant ab Ecclesia tot redditus, quibus præstare possint talem reparationem, tunc in illorum defectum teneri parochianos, firmant Abb. *cons. 70. num. 2. p. 1.* Lambertin. *de iurepatron. art. 2. 7. quaest. princip. num. 4. vers. tertius est casus, & n. 7. vers. & si isti beneficiati*, Rip *resp. 22. col. 2. vers. & ibi redditus*, Auil. *ad cap. 23.* Prætor. *verbo* ben Orden. *num. 11.* Azor. *d. c. 3. quaest. 10.* Cabed. Lusit. *decis. 91. num. 8. p. 2.* Valasc. *cons. 179. num. 16.* Bellet. *d. tit. de clerico debitore § 14. num. 5.* Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori eccles. resol. 476. num. 7. & in decis. curiæ Archiep. Neapol. p. 4. decis. 15. num 7.*

16. Parochiani non possunt cedere vsui Ecclesiæ, & recedere à parochia vt euitent onera, & eorum præstationem.

16. Quos quidem parochianos, & etiam clericos beneficiatos non posse cedere vsui Ecclesiæ, & recedere à parochia, seu renuntiare beneficio, vt euitent onera, & eorum præstationem, tenent Lambertin. *d. q. 7. art. 2. num. 7. vers. & si isti beneficiati. & art. 5. n. 2.* Gregor. Lop. *l. 11. tit. 10. part. 1.* Bellet. *d. §. 14. num. 7. vers. & in tantum.*

17. Contributio pro Ecclesiarum reparatione facienda est ad instantiam, & coactionem Episcopi.

17. *Ad prædicta cogant.*] Ad Episcopum igitur, & ad illius instantiam, & coactionem esse faciendam huiusmodi contributionem, resoluit Valasc. *cons. 91. §. vlt* quem refero *d. alleg. 64. num. 8.*

18. Parochiani possunt cogi ad contribuendum pro Ecclesiarũ reparatione per iudicem secularem, si enim requirat Episcopus.

18. Quoad laicos verò parochianos in maiorem prædictorum executionem posse fieri per iudices seculares si eos requirat Episcopus, obseruant nonnulli, secundùm quos cautè legendos admoneo Mexi. *in tract. tasse panis conclus. 5. à num. 68.* Carol. de Grassal. *reg. Franciæ lib. 2. iur. 6.* Gulielm. Bened. *in repet. cap. Raynutius, verbo, & vxorem, decis. 2. num. 138.*

num. 138.Ceuall. *in tract. de cognit. per viam violentiæ, p. 2. quæſt.* 99. Ordin. Reg.Luſit. *lib.* 1. *tit.* 64.§.76.

19. *Quacunque appellatione*, &c.] Appellationem hoc caſu eſſe prohibitam, tenent Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloſ.* 9. *in annot. num.* 218. Salgado *de protectione Regia, p.* 3. *c.* 5. *n.* 15.

19. Appellatio hoc caſu prohibita.

20. *Exemptione.*] Nobiles, & alios exemptos contribuere teneri, cùm hoc ſit opus publicum, & commune, ac concernens omnium vtilitatem, reſoluunt Auendan. *de exequendis mand. lib.* 2. *cap.* 14. *n.* 19. Cened. *d. collect.* 153. *n.* 3. Cabed. *d. p.* 1. *deciſ.* 91. *n.* 1. *cum ſeqq.* Aloyſ. Ricc. *d. deciſ.* 15. *n.* 4. *p.* 4. Ego ipſe *d. alleg.* 64 *n.* 7.

20. Nobiles, & alij exempti contribuere tenentur ad Eccleſiarum reparationem.

21. *Quòd ſi nimia egeſtate*, &c.] Eccleſias, quæ nimia inopia laborant, & reparari non valent, ad matrices, ſeu viciniores Eccleſias transferendas per hoc decretum tradit Aloyſ. Ricc. *in praxi aurea reſol.* 201 *num.* 1.

21. Eccleſiæ, quæ nimia inopia laborant, & reparari nequeũt, ad matrices, ſeu viciniores Eccleſias ſunt transferendæ.

22. Tranſlationem Eccleſiarum vetuſtate collapſarum factam ad alias Eccleſias vnionem dici non poſſe, reſoluit Aloyſ. Ricc. *in d. praxi aurea, reſolut.* 208. *per tot.*

23. *In profanos vſus*, &c.] Epiſcopum poſſe profanare Eccleſias parochiales ad præſcriptum Concilij in præſenti tenet Sell. *in ſelect. canonicis cap.* 19. *num.* 3. atteſtans ita fuiſſe deciſum in Theleſina 13. Septembris 1631.

23. Epiſcopus poteſt prophanare Eccleſias parochiales.

24. Ordinarium non debere ſine cauſa profanare capellas, & ſi aliquam profanandi cauſam habet, eorum cæmenta potius attribuenda eſſe Eccleſiæ, quæ eſt caput dictarum Capellarum, quàm alteri, referunt deciſum Aloyſ. Ricc. *in d. praxi aurea reſol.* 201. *n.* 2. Salgado *de protectione regia tom.* 1. *p.* 3. *cap.* 5. *num.* 27.

24. Ordinarius non debet ſine cauſa prophanare capellas.

25. Ad vſus nanque profanos, vel laicorum huiuſmodi cæmenta, & lapides Eccleſiarum deſtructarum conuerti non poſſe, probat *cap. ligna, de conſecr. diſt.* 1. *cap. ad hæc, de religio. domib.* Bellet. *d. tit. de clerico debitore* §.14. *num.* 11. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Epiſcopis num.* 85. Nauar. *de ſpoliis cleric.* §.18 *prope fin. verſ. ſecundo*, vbi reſoluit non poſſe ordinarium concedere facultatem faciendi domum laicam ex lapidibus Eccleſiæ deſtructæ, vel collapſæ, non quidem quia ſunt ſacra, aut ſancta ſanctitate benedictionis conſtitutiuæ ſacri, ſed ob reuerentiam Eccleſiæ, cui ſeruierunt, cùm nullo iure videatur conceſſa ei ſuper hoc diſponendi facultas; atteſtatur tamen ſe vidiſſe in Hiſpania ligna Eccleſiæ veteris dirutæ, quæ nouæ ampliori conſtruendæ inepta erant, vendi plus offerenti, etiam volenti ex eis domum profanam facere, vel reficere ſine licentia etiam ordinarij, quod fortè, ait, diſſimulari poſſet in lignis non pictis, nec vllo ſigno inſignitis, quo poſita in ſtructura domus profanæ, noſcerentur fuiſſe Eccleſiæ, ac proinde ſcandalizarentur.

25. Cæmenta, & lapides Eccleſiarum ad vſus prophanos conuerti non poſſunt.

26. *Erecta tamen ibi Cruce*, &c.] Si populus noluit Eccleſiam, quæ minatur ruinam, reſtaurare, eam deberi penitus dirui, referunt deciſum Paul. Fuſc. *d. lib.* 1. *cap.* 10. *n.* 16. Zerol *in praxi Epiſcop. p.* 2. *verbo Parochia* §.6. Aloyſ. Ricc. *in d. praxi aurea reſol.* 201. *in fine.* Ego ipſe *d. p.* 3. *alleg.* 64. *num.* 13.

26. Populus ſi noluit Eccleſiam quæ minatur ruinã, reſtaurare, illa debet penitus dirui.

num.13. Salgad.*d.cap*.5.*n*.27. subdens quòd Ecclesia diruta patuulorum redditiuum potest in profanos vsus, non tamen sordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuerti, & transferri ad Matricem, seu viciniorem Ecclesiam, vbi erigendum est Altare sub eadem inuocatione, imposito onere titulari, vt curet ibi celebrare singulis hebdomadis per Sacerdotem idoneum, cœmeterium ita profanandum, & deinde ossa transferenda esse ad nouum cœmeterium, quod à titulari construatur in eo loco, quo magis placuerit populo.

De Episcoporum cura, & visitatione eorum, quæ ad suam Ecclesiam pertinent.

CAPVT VIII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Iacob. de Graff. *in aureis decis.p*.1. *lib*.3. *cap*.5. *de Regularib. num*.141. Azor.*instit.moral.p*.2.*lib*.3.*c*.40.*q*.10. Franc.Leo.*in thesauro fori eccles. p*.1.*c*.2.*n*.74. Piasec. *in praxi Episcop.p*.2.*c*.3.*n*.45. Aloys. Ricc.*in praxi rerum fori eccles.decis*.651. *in* 1.*edit*. aliàs *resol*.547.*n*.2.*in* 2. *edit*. Campan.*in diuers.iuris can. rub*.12.*c*.13. *n*.45. *cum seqq*. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p*.3. *alleg*.74. *n*.15.*cum seqq. infrà sess*.24. *de reform. cap*.9.*& sess*.25.*de Regul.c*.11.*&* 20.

2. Visitare potest Episcopus beneficia qualitercunque cómendata.

2. *Qualitercunque commendata*.] Vide Fusc. *de visitat. lib*.2. *cap*.9. *à num*.8. Fr.Emman. *quæst.regular.tom*.1.*quæst*.36.*art*.3. Campan. *d.cap*.13. *num*.45.*cum seqq*.

3. Visitare potest Episcopus illa monasteria commendata perpetuò vnita aliis Ecclesiis.

3. Episcopum posse visitare illa monasteria commendata perpetuò vnita aliis Ecclesiis, vel piis locis, etiamsi ipsa loca sint sub regulari protectione, refert decisum Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarræ lib*.1.*tit*.6.*de visitat.n*.100.

4. Visitatio vicinioris Episcopi nullo modo effugi potest quamuis loca sint exempta, seu nullius.

4. *Etiam exempta*.] Visitationem vicinioris Episcopi nullo modo effugi posse, quamuis loca sint exempta, seu nullius, censuit Rot. *decis*. 396.*p*.1.*recent.& decis*.501.*n*.5.*p*.2.*recent*.

5. Abbates, & alij inferiores iurisdictionem habentes possunt visitare.

5. *Ab Episcopis*.] Idem ab inferioribus, Abbatibus scilicet, Prioribus, Præpositis, & aliis iurisdictionem habentibus, vt per Azor. *instit. moral.p*.1.*lib*.12.*c*.18.*vers. sexto*.

6. Capitulum Sede vacante non potest visitare monasteria exempta.

6. Capitulum Sede vacante non posse visitare monasteria exempta, quæ visitat Episcopus auctoritate Apost. resoluit Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol*.118.*num*.4.

7. *Annis singulis*.] Vide metipsum *de officio, & potest. Episcopi p*.3. *alleg*.73.*num*.2.

8. Ecclesiæ curatæ etiam militum Hierosol. ab Ordinariis sunt visitandæ.

8. *Et cura animarum*, &c.] Ecclesias vbi cura animarum exercetur, visitari posse ab ordinariis, etiamsi illæ essent militum Hierosolymitanorum, ita tamen vt illa dumtaxat visitent, quæ animarum curam, illiúsque exercitium & Sacramentorum administrationem respiciunt, refert decisum Armendar. *d.tit*.6.*de visitat. n*.102.

9. Monachum

9. Monachum exercentem curam animarum in Ecclesia vnita monasterio remoueri posse arbitrio Episcopi, absque eo quòd teneatur deducere causas, neque eas iustificare, tenet Sell. *in select. canon. cap.* 12. *num.* 13. attestans ita fuisse decisum in Camarinen. 18. Septembris 1627. 9. Monachus exercens curam animarũ in Ecclesia vnita monasterio potest arbitrio Episcopi remoueri.

10. *Et si in eis vigeret obseruantia regularis*, &c.] Episcopum non debere se interponere in monasteriis, in quibus viget regularis obseruantia, refert decisum Armendar. *d. tit.* 6. *de visitat. num.* 98. Ego ipse *d. p.* 3. *alleg.* 74. *n.* 16. 10. Episcopus non debet se interponere in monasteriis, in quibus viget regularis obseruantia.

11. *Quibuscunque appellationibus*, &c.] Non procedere si excedant modum, resoluit Ceuall. *commun. contra communes tom.* 4. *q.* 897. *n.* 927. 11. Non procedit si excedant modum.

12. *Quòd si admoniti intra sex menses*, &c.] Quando in monasteriis viget regularis obseruantia, monere debet Episcopus eorum superiores vt ipsi visitent, & corrigenda corrigant, qui si intra sex menses visitare neglexerint, Episcopus ipse visitare posset, & corrigere, nullo priuilegio, aut appellatione obstante, vt per Campan. *d. rub.* 12. *c.* 13. *n.* 50. quem refero *d. alleg.* 74. *n.* 16. 12. Episcopus quando monere debeat superiores monasteriorum in quibus viget regularis obseruantia, vt ipsi visitent, &c.

Quæstorum eleemosynarum nomen, & vsus penitus tollitur. Indulgentias, & spirituales gratias ordinarij publicent, & duo de Capitulo fideliter eleemosynas recipiant sine vlla mercede.

CAPVT IX.

1. Vide Nauar. *de orat. miscel.* 66. *num.* 2. Henriq. *in sum. lib.* 7. *cap.* 19. *à princip.* Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, vers.* 26. *in fine*, Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 2. *quæst.* 57. *art.* 7. *& quæst.* 98. *art.* 1. Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 30. *ex num.* 34. Auiles *ad cap.* 51. *Pretorum*, Auendan. *de exequendis mand. lib.* 2. *cap.* 30. Mich. Timoth. *de Eccles. visitand. lib.* 1. *tract.* 2. *cap.* 12. Perez *l.* 2. *tit.* 8. *lib.* 1. *ordin. pag.* 162. *col.* 2. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo quæstores*, Piasec. *in simili praxi p.* 2. *cap.* 3. *num.* 47. *vers. Indulgentias*, Galet. *in margarita casuum conscient. verbo eleemosyna* 1. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.* 290. Iul. Lauor. *de indulgent. p.* 2. *cap.* 13. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 8. §. 4. *n.* 6. metipsum *in simili tract. p.* 3. *alleg.* 109. *& de offic. & potest. parochi cap....* 1. Doctores de materia huius text. & abusu, ac pœnis quæstorum eleemosynarum.

2. *Nec ad officium huiusmodi exercendum*, &c.] Quando Sedes Apost. rationabili ex causa concedit alicui pio loco vt possit eleemosynam quærere, Episcopo ordinario rescribit per hæc verba. *Has eleemosynas, quæ in tua ciuitate & diœcesi pro vsu dicti Hospitalis dabuntur, permittas, dummodo personæ, quæ colligent eas, honesta vita, & spectata Religionis, & tuo iudicio approbata sint, minimeque participes datarum eleemosynarum, & quæstorum nomen nullo modo gerant, sed simpliciter eleemosynarum collectores nuncupentur, quique non publicent vllas indulgentias, nec concionentur, nec circum-* 2. Eleemosynã quærere quando Sedes Apost. alicui pio loco ex causa concedit, Episcopo qualiter rescribat.

ferant sua priuilegia, nec reliquias, nec minis, aut imprecationibus inducant fideles ad eleemosynam, non campanellam, aliaque instrumenta similia quadam quæstorum insignia ferant, pulsentve ad excitandas personas: non petant eleemosynam tanquam debitam, aut solitam, nec vlla arte (etiam prætextu dicendi orationes S. Antonij, aut alterius Sancti, vel aliter) extorqueant pecuniam, sed simpliciter, per modestè, & cum omni dexteritate petendo eleemosynam pro sustentatione dicti Hospitalis, recipiant tantùm quod sibi liberaliter offertur: neque super his eleemosynis vllam conuentionem quouis modo faciant, etiam in vtilitatem dicti Hospitalis. Diligenter autem curabit Amplitudo tua, vt hæc omnia ritè obseruentur, & ad id diligenter animaduertat, immo (quo etiam Sanctitas sua conscientiam tuam grauari voluit) aduigilabit vt quicquid dictarum eleemosynarum nomine fuerit collectum, id totum in vsum tantùm ipsius Hospitalis & non in alium conuertatur. Ex quo rescripto requisita plura quæ ad colligendas eleemosynas interueniri debent in personis ad hoc deputatis, colligunt Zerol. *d. verbo quæstores*, & Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p. 1. c. 7. n. 30. vers. quæstorum.* In Hispania autem priuilegio Alexandri VI. ad petitionem Catholicorũ Regum Ferdinandi & Elisabeth sunt deputatæ certæ personæ, vt bene & diligenter examinent an sint verè litteræ, quibus extorquent eleemosynas huiusmodi quæstuarij, quod priuilegium refert ad litteram Azeued. *l. 37. tit. 6. lib. 3. noua recop.*

3. Eleemosynarum quæstores potest ordinarius non obstante qualicunque exẽptione incarcerare, excommunicare, &c.

3. *Non obstantibus priuilegiis*, &c.] Ordinarium non obstante qualicunque exemptione posse incarcerare, excommunicare, & castigare huiusmodi eleemosynarum quæstores, provt expedire fuerit arbitratus, resoluit Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordinar. in exemptos p. 2. q. 45. n. 96* quem refero *d. p. 3. alleg. 109. n. 5. in fine.*

4 Priuilegia mendicantium ne prohibeantur petere eleemosynas sunt abrogata per hoc decretum.

4. Priuilegia mendicantium ne prohibeantur petere eleemosynas non sunt abrogata per hoc decretum Concilij, quia in eo tantùm abolentur quæstores qui prædicant, vel publicant indulgentias concessas his, qui manus adiutrices porrexerint piis locis, pro quibus petunt eleemosynam, non verò in mendicantibus pro sui sustentatione quæstuantibus, iuxta quoddam decretum Pij V. reuocantis similes indulgentias quæstuarias concessas porrigentibus manus adiutrices piis locis, vt per Fr. Emman. *d. tom. 2 q. 52. a. 7.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. c. 24. num. 7.* Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resol. 59. n. 5.* vbi subdit pro Ordine Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis captiuorum extare duas concessiones Benedicti XII. quibus conceditur quæstus eleemosynarum dicto Ordini pro redemptione captiuorum.

5. Fratres mendicantes non possunt ab Episcopis prohiberi quominus, per se ipsos in diœcesibus vbi habent Conuentus eleemosynas quærant.

5. Fratres Ordinum mendicantium nequaquam posse ab Episcopis prohiberi quominus per se ipsos in diœcesibus, vbi habent Conuentus, eleemosynas quærant, sed tantùm si extra loca vbi monasteria existunt, quæritare voluerint, teneri suorum superiorum licentiam ordinario ostendere, resoluunt Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiepisc. Neapol. c. 59. n. 1.* Campan. *in diuers. iuris canon. rubr. 12. cap. 13. num. 134.* Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. p. 4. cap. 2. num 146.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 47. vers. quoad quæstuationes.* Ego ipse *d. allegat. 109. num. 10.*

6. Regulares,

6. Regulares, qui ex institutione, aut facultate Sedis Apost. eleemosynas quæritare, aut aliàs mendicare possunt, non teneri petere ab ordinariis licentiam eleemosynas per diœcesim petendi, cùm in erectione monasteriorum hæc licentia eis tacitè ab ordinariis impartita censeatur, vt per Aldan. *in compendio canonic. resolut. lib.* 3. *tit.* 8. *num* 6. attestans ita censuisse S. Congreg. Episcop. & Regul. in Venet. 6. Octobris 1597.

6. Regulares, qui ex institutione eleemosynas quæritare solent non tenentur petere ab ordinariis licentiam.

7. *Indulgentias verò*, &c.] Indulgentias omnes quæstuarias à Pio V. vel prædecessoribus concessas, vel in posterum concedendas quibuscunque personis & locis, pro quibus scilicet consequendis manus sunt porrigendæ adiutrices, etiam quæ quæstuandi facultatem quomodolibet continent, ab ipso Pio V. reuocatas esse, asserunt Nauarr. *consil.* 79 *de regular. in antiq.* aliàs *consil.* 3. *de pœnit. in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de regularib. decis.* 86. Galet. *d. verbo Indulgentia* 1. Ego ipse *d. alleg.* 109. *num.* 12.

7 Indulgentiæ quæstuariæ reuocatæ.

8. *Adhibitis duobus de Capitulo.*] Ab Episcopo, non verò à Capitulo eligendos esse, refert decisum Iul. Lauor. *de indulgent. p.* 2. *cap.* 18. *num* 9. Et si quando adhibentur ab Episcopis, seu locorum ordinariis in publicandis indulgentiis, aliisve spiritualibus gratiis sine fraude tempore diuinorum officiorum eos abesse simul cum Episcopo contingat, priuandos non esse distributionibus quotidianis tanquam absentes propter Ecclesiæ vtilitatem ex officio sibi attributo, resoluit Monet. *de distribut. quotid. p.* 2. *q.* 8. *num.* 16. *in vlt. impressione.*

SESSIO XXII.

Doctrina de sacrificio Missæ.

IDE Innoc. III. Mich. Timoth. Ioan. Bapt Scortiam, Alexandr. Alen. Martin. de Frias *in suis specialibus tractatibus de Missa*, Alcuin. *de diuinis offic. vbi de celebrat. Missæ*, Remig. *de celebrat. Missæ*, Gabriel. *in canon. Missæ*, Stephan. Eduen. *de sacram. Altaris cap.* 12. & 13. Raguc. *de Missa in Ecclesia.* Repertor. Inquisit. *verbo Missa*, Serran *in expositione Missæ sacrosancta.* Caietan. *in opusc. de sacrific. Missæ, contra Luther.* Petr. Soto *lect. de Missa*; Couarr. *lib.* 9. *cap.* 22. Zerol. *in praxi Episcopal. part.* 1. *verbo Missa.* Fr. Emman. *in summa tom.* 1. *cap.* 242. *de Missa.* Henriq. *in summa lib* 9. *de vero Missæ sacrificio.* Cardinal. Bellarm. *in suis controuersiis Catholicis*, vbi de Missa. Iodoc. Cocc. *tom.* 2. *thesaur. Cathol. lib.* 6. *art.* 4 Barthol. ab Angel. *in examin. confess. dial.* 5. *de Missa.* Chamerot. *de Sacram.* vbi de sacrificio Missæ. Luc. Pinell. *in tract. de valore Missæ.* Azor. *institut. moral p.* 1. *lib.* 10. *cap.* 18. *cum seqq.* Gabr. Vazquez *in* 3. *p. tom.* 3. *cap.* 83. *disp.* 220. Galganet. *de iur. public. lib.* 3. *tit.* 80. *cum seqq.* Soar. *tom.* 3. *disp.* 72. Bonacin. *de Sacram. disp.* 4. *q. vlt.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 1. *quæst.* 7. Balduin. iun.

1. Doctores de sacrificio Missæ agentes.

super

*super opera controuerſ.Bellarm.p.*2.*lib.*4.Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit. lib.*19.*num.*143.*cum ſeqq.* Fr. Ludouic. Miranda *in manual.Prælat.tom.*1. *quæſt.*4. quorum plures refero ego ipſe *de officio, & poteſt.Epiſcopi.part.*2. *alleg.*24.*& in collect.ad rubric.de celebratione Miſſarum, num.*2. Fernandez *in examine Theologia moral.p.*3.*cap.*5. *de ſacrific. Miſſa.* Vincent. Filliuc. *in quarto moral.tract.*3. Pagan.Gaudent.*de dogmatib.& ritibus veteris Eccleſiæ,cap.*52.*&* 53.

2. Stipendium licet accipere pro celebranda Miſſa.

2. Licitum eſſe vſum accipiendi ſtipendium, vel pecuniam pro celebranda Miſſa ſpecialiter alicui applicata, nullámque ob id committi ſimoniam, etiamſi Sacerdos eam exigat ex pacto reſoluunt Anton.Cordub.*de caſibus conſcientiæ,caſu* 27. Mich.Timoth. *de ſacrific.Miſſæ,tract.*3. *quæſt.*48.Iacob.de Graff.*in aureis deciſ.p.*1.*lib.*2.*cap.*96.*à num.*32.Henriq. *in ſumma lib.*9.*cap.*22.Gutier.*canon.lib.*1.*cap.*29.*à num.*3. Morl.*in Emporio iuris, p.*1.*tit.*1. *quæſt.*13. *à principio*, Petrus de Ledeſma *in ſumma p.*1. *de Sacrament.* vbi de Euchariſtia, *cap.*18.*verſ. quarta concluſio*, Soar. *tom.*3. *diſp.*86.*ſect.*1.*cum ſeqq.* Leſſ.*de iuſtit.lib.*2.*cap.*35. Homobon.de Bonis *de examine eccleſiaſt.part.*1.*tract.*4.*cap.*13.*quæſ.*116. Vazq. *d.tom.*3.*diſp.*234. Ægidius de Coninck *de Sacrament. tom.*1. *quæſt.*83. *num.* 196. *cum ſeqq.* Cened. *ad Decretal.collect.*44. *num.*5. Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.*2.*alleg.*24.*num.*2.Fraxinel.*de Sacerd.obligat.ad Miſſas pro alijs ex iuſtitia celebrandas,ſect.*3.*prænot.*3.§.2. vbi §.4. reſoluit quòd Sacerdotes diuites ſiue ex bonis temporalibus, & hæreditariis, ſiue ex bonis eccleſiaſticis, vt ſunt aliqua ſimplicia beneficia, canonicatus, &c. quibus dicti Sacerdores non tenentur celebrare, poſſunt ſtipendia pro Miſſis dicendis accipere.

3. Et quod ſit iuſtum oſtenditur.

3. Iuſtum verò ſtipendium eſſe, quod lege, Synodo, vel ab Epiſcopo ſtatutum eſt, vel conſuetudine receptum, vt valor vnius argentei, id eſt, vnius Realis, aut Iulij, tenent Petr.de Ledeſma *d.cap.*18.*concl.*7.*&* 8. Vazq.*d.tom.*3.*diſp.*234.*c.*4. Didac.Nugn. *de Sacrament.tom.*1.*ad quæſt.*83. *art.*1.*part.*3 *tract.de ſacrific.dub.*9.*concl.*1. Vincentius Fernandez *in mixta diſp.de ſacrificio Miſſæ ad repetit.text.in cap.cùm frangitur,de conſecrat.diſt.*2. *p.*4.*dub. vnico,ad* 6.*in fin.*Aragon.2.2.*quæſt.*85.*de ſacrific.art.*3.*verſ.ſed dubitabit aliquis.* Ego ipſe *d.alleg.*24.*num.*3. Zerol.*in praxi Epiſcop.p.*1.*verbo Miſſa*, §. 3. reſoluit quòd ſi homines diuites maius ſtipendium quàm lex, aut conſuetudo præſcribit, gratis, & ſpontaneè darent Sacerdoti, illud legitimè poſſet accipere Sacerdos, & vice verſa ſi Sacerdos à pauperibus minora ſtipendia ſumere voluerit, nullum erit inconueniens, & *eadem ſect.*3.*prænot.*1.§.3 *in princip.* tenet Sacerdotem pro obligatione celebrandi ſummo manè, vel in loco à ciuitate diſtanti pro labore præmio in itinere, vel etiam certis diebus & determinatis locis poſſe pinguius recipere ſtipendium, quàm lege ſit, aut conſuetudine receptum, ex *cap.ſignificatum,de præbend.*

4 Sacerdos recipiens à pluribus plura ſtipendia pro Miſſarum celebratione nõ poteſt vnica Miſſa omnibus ſatisfacere.

4. Vtrùm autem Sacerdos recipiens à pluribus plura ſtipendia pro Miſſarum celebratione, poſſit vnica Miſſa omnibus ſatisfacere, quæſtio eſt inter Doctores controuerſa, vt videre eſt per citatos à me ipſo *d.alleg.*24. *num.*4. & *ibi* citatis adde Homobonum de Bonis *de examine eccleſiaſt.*

eccleſiaſt.p.1. tract.4. cap.13. q.119. ſuper quo habemus nouiſſimam declarationem ſacræ Congregationis Concilij S.D.N. Vrbano VIII. approbante, editam ſub die 21. Iunij 1625. & apud impreſſorem Cameralem typis mandatam in hæc verba: *Deinde vbi pro pluribus Miſſis, etiam eiuſdem qualitatis celebrandis, plura ſtipendia, quantumcunque incongrua & exigua, ſiue ab vna, ſiue à pluribus perſonis collata fuerint, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Eccleſiis, Capitulis, Collegijs, Hoſpitalibus, Societatibus, Monaſterijs, Conuentibus, Congregationibus, Domibus, aut alijs pijs locis quibuſcunque tam ſecularibus, quàm Regularibus, ſacra Congregatio ſub obteſtatione diuini iudicij mandat ac præcipit, vt abſolutè tot Miſſæ celebrentur, quot ad rationẽ attributa eleemoſyna præſcripta fuerint, ita vt alioquin ij, ad quos pertinet, ſuæ obligationi non ſatisfaciant, quinimo grauiter peccent, & ad reſtitutionem teneantur. Sed verò vt deinceps obſeruetur exactius, ſacra Congregatio eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulta omnia quibuſuis perſonis eccleſiaſticis ac locis ipſis, tam ſecularibus, quàm Regularibus cuiuſuis Ordinis, Congregationis, & inſtituti, quamcunque ob cauſam conceſſa, quibus indulgetur, vt certarum Miſſarum, vel Anniuerſariorum celebrationem, aut aliquibus Collectis, ſeu Orationibus, plurium Miſſarum oneribus in futurum ſuſcipiendis ſatisfiat.*

5. Nouiſſimè ſacra Congregatio Concilij ſuper decretis eiuſdem Congregationis de celebratione Miſſarum, S.D.N. Vrbano VIII. approbante, declarauit permittendum non eſſe, vt Eccleſiæ, ac loca pia, ſeu illorum adminiſtratores ex eleemoſynis Miſſarum celebrandarum, illam vtcumque minimam portionem retineant ratione expenſarum, quas ſubeunt in Miſſarum celebratione, niſi cùm Eccleſia & loca ipſa alios non habent redditus, quos in vſum earundem expenſarum erogare licitè poſſint, & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expenſarum, quæ pro ipſomet tantùm Miſſæ ſacrificio ſunt ſubeundæ, & nihilominus eo etiam caſu curandum eſſe, vt ex pecuniis, quæ ſuperſunt, expenſis, vt ſuprà, deductis, abſolutè tot Miſſæ celebrentur, quot præſcriptæ fuerint ab offerentibus eleemoſynas.

5. Portionem etiam minimam ex eleemoſynis Miſſarum celebrandarum, non poſſunt Eccleſiæ, & loca pia ſibi retinere.

6. Deinde declarauit ſatis eſſe, vt Rector beneficij, qui poteſt Miſſam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti eleemoſynam congruam ſecundùm morem ciuitatis, vel prouinciæ, niſi in fundatione beneficij aliud cautum fuerit.

6. Rector beneficij poteſt Miſſam per alium celebrare retenta ſibi parte ſi tribuat Sacerdoti eleemoſynam congruam.

7. Sic etiam cenſuit Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemoſyna maior ſolita pro celebratione Miſſæ, debere abſolutè integram eleemoſynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec vllam illius partẽ ſibi retinere poſſe: declarans pariter, quando tribuens eleemoſynam numerum Miſſarum celebrandarum non præſtiterit, tunc tot Miſſas celebrari debere, quot præſcripſerit ordinarius, ſecundùm morem ſuæ ciuitatis ac prouinciæ, ac etiam cùm ordinarius præſcripſerit eleemoſynam congruam iuxta qualitatem loci, perſonarum ac temporum, Sacerdotes accipientes ſtipendium minus congruum teneri Miſſas illis ab offerente pręſcriptas celebrare. Quas quidem declarationes originales præ manibus

7. Sacerdotes verò debent abſolutè integrã eleemoſynam tribuere celebranti.

bus

bus habui, & impressas vidi in Typographia Cameræ Apostolicæ de anno 1626.

8. Sacerdos, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, non potest eandem Missam alteri celebrandam committere retenta sibi parte eiusdem eleemosynæ.

8. Vtrùm verò Sacerdos qui aliam pecuniæ quantitatem accepit per se, aut per alium pro dicendis Missis, vel vt eas faciat celebrare per alios Sacerdotes, si eas celebrare faciat per alios minori pitantia, possit iustè sibi retinere residuum eius, quod sibi datum fuit, sine peccato & restitutione, vide Doctores per me citatos *d. alleg.* 24. *num.* 11. quibus adde Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico tract.* 4. *cap.* 14. *quæst.* 131. super quo eadem sacra Congregatio in decretis de celebratione Missarum, in quibus suprà etiam in hæc verba censuit: *Ac similiter omne damnabile lucrum ab Ecclesia remouere volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, ne eandem Missam alteri parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta celebrandam committat.*

9. Sacerdoti non licet celebrare Missas anticipatè.

9. Vtrùm etiam liceat Sacerdoti celebrare Missas anticipatè? Vide Doctores citatos *d. alleg.* 24. *à num.* 12. Et an peccet mortaliter, qui celebrat Missam ante Matutini officij recitationem, vide *ibidem num.* 15. & Doctoribus citatis pro negatiua parte addo Scort. *de sacrificio Missæ lib.* 2. *cap.* 6. Fernandez *part.* 3. *cap.* 5. §. 4. Homobon. de Bonis *d. tract.* 4. *cap.* 16. *quæst.* 147.

10. Præcepto de audienda Missa satisfacit qui horas canonicas ex obligatione recitat.

10. An præcepto de audienda Missæ satisfaciat ille, qui ad horas canonicas obligatus eas tunc recitat, aut alias preces ad quas tenetur ex voto, aut quia sunt à Confessario ei in pœnitentiam impositæ, tunc item recitat? Affirmant Nauarr. *in manuali cap.* 21. *n.* 8. *& de orat. cap.* 19. *num.* 178. *& in cap. si quando, notab.* 19. *num.* 184. *de rescript.* Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 7. *cap.* 15. *q.* 3. Benzon. *de Iubileo lib.* 2. *cap.* 15. *dub.* 30. Soar. *tom.* 3. *disp.* 88. *sect.* 8. *in fin.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 19. *q.* 1. *num.* 14. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 1. *quæst.* 83. *num.* 307. Raguc. *de Missa in Ecclesia, quæst.* 99. *&* 205. Iul. Lauor. *de Iubilao, & indulgent. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 28. *in fin.* Bonacin. *de Sacrament. disp.* 4. *quæst. vlt. punct.* 11. *num.* 25. *& de horis canon. disp.* 1. *q.* 3. *punct.* 2. *num.* 14. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 7. *cap.* 5. *q.* 3. *& lib.* 10. *c.* 12. *q.* 10. plures alij, quos citaui *in collect. ad cap. dolentes* 9. *num.* 21. *de celebrat. Missar.*

De sacrificij Missæ institutione & repræsentatione.

CAPVT I.

1. Doctores de materia text. agentes.

1. Vide Soto *in* 4. *dist.* 18. *quæst.* 1. *art.* 4. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 10. *cap.* 18. *q.* 7. *vers. quæres an in alijs*, Cardinal. Bellarm. *lib. de Miss. cap.* 6. *&* 7. Vazq. *in* 3. *p. tom.* 3. *disp.* 218. *num.* 8. Petr. de Ledesma *in summa p.* 1. *de Sacrament.* vbi de Eucharistia, *cap.* 17. *conclus.* 1. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 1. *quæst.* 83. *num.* 32. *&* 75. Raguc. *de Missa in Ecclesia, quæst.* 2. Fr. Ludouic. Miranda *in manuali Prælator. tom.* 1. *quæst.* 4. *art.* 1. *conclus.* 1. Fernandez *in examine Theolog. moral. p.* 3. *cap.* 1. §. 7. *num.* 3. Molfes. *in summa Theolog. moral. tract.* 3. *cap.* 8. *num.* 24. *& cap.* 9. *num.* 21. Fagundez *in*

*in quinque Eccleſiæ præcepta lib.3.cap.2.n.*10.Homobonus de Bonis *de examine eccleſiaſt.tract.*4. *quæſt.*111.

2. Miſſam Chriſtum inſtituiſſe quando corpus ſuum & ſanguinem conſecrans in cœna communicauit Apoſtolis, dicens, *Hæc quotieſcunque feceritis,in mei memoriam facietis*, referunt Vgo de S.Victore *lib.2. de officiis eccleſiaſticis*, Iacob.de Graff. *in aureis deciſionibus p.*1. *lib.*2. *cap.*47. *num.*3. & ita quoad eſſentialia ſecundùm ſacram Scripturam & traditionem Eccleſiæ, probat Reuerendiſſ. Serranus *in expoſit. Miſſæ ſacroſanctæ, prælud.*1. *num.*3. *in princip.* Quo ad accidentia verò ea haberi ex ordinatione & inſtitutione Principis Apoſtoli Petri, obſeruant Iſidor. *lib.*1. *de eccleſ. offic. cap.*15. S.Thom. 3.*p. quæſt.*38. *art.*2. *ad* 5. Cardinal. Bellarm. *lib.*4.*de Euchariſt.c.*14.*arg.*9.VValfrid. *de rebus eccleſiaſt. cap.*22. & Durantus *de ritibus Eccleſiæ lib.*2.*cap.*3.& quod dicitur *in cap. Iacob. de conſecrat. diſt.* 1. intelligendum de celebratione ſolemniter, notat Soto *in* 4. *diſt.*3. *quæſt.*2. *art.*4.& ita quoad cæremonias & orationes ſecundùm diuerſa tempora fuit aucta, tum ab ipſiſmet Apoſtolis, tum etiam à diuerſis Summis Pontificibus, prout decentius illis viſum eſt, ad augendum diuinum cultum in hunc modum. — 2. Miſſam Chriſtus inſtituit.

3. Introitum introductum eſſe ab Cæleſt. I. ſcribunt Durand. *in orat.diuinis lib.*4. Raben.*lib.*1.*inſtit.cleric. cap.*32. VValfrid. *de rebus Eccleſiæ cap.*22. Petr.à Soto *de cæremoniis Miſſæ ſect.* 3.Mirol. *de eccleſ. obſeruat. cap.*1. Rupert.*lib.*2. *de diuin. offic. cap.*21. Vel quod ex omnibus Pſalmis exciperet Antiphonas,quæ pſallerentur in officio Miſſæ, cum Dionyſ.Areopag. *de eccleſiaſt. hierarchia cap.*3.meminit Pſalmorum,qui ad initium Miſſæ cantabantur, verum credit Amalar. *lib.*3. *de eccleſiaſt. offic. cap.*5. Aut quòd licèt non fuerit primus,qui Pſalmos ad ſacrificium Miſſæ adhibuit,primus fortè fuit qui Romæ id obſeruare voluit, coniectatur Cardin.Bellarmin. *lib.*2.*de Miſſa lib.*6.& introitum induplicat Sacerdos ad ſignificandum Patriarcharum & Prophetarum deſiderium de Chriſti aduentu, quem orationibus & lacrymis repetitis à Patre æterno poſtulabant,Serran.*in Pericop. Miſſæ.* — 3. Introitus Miſſæ à Cæleſtino I. introductus.

4. *Gloria Patri* vt diceretur, antedictus Damaſus ordinauit ex Durand.*lib.*4.*cap.*5. — 4. *Gloria Patri* ordinauit Damaſus.

5. *Kyrie eleiſon* S. Gregorius ordinauit vt nouies in Miſſa diceretur,ex Durand. *lib.*4. *cap.*12.Rupert. *lib.*2.*de diuin. offic. cap.*21. Petrus à Soto *loco citato.* Radulphus *de canon. obſeruat. prop. vlt.* Serran. 1. *p. Miſſæ num.*45. Nam ante eundem Gregorium iam erat apud Latinos in vſu, vt euidenter demonſtrat Bellarmin. *lib.*2. *de Miſſa cap.* 16. vt exprimat orationem populi Patribus conſentientis, & Dei miſericordiam deprecantis. — 5. *Kyrie eleiſon* ordinauit S.Gregorius vt nouies in Miſſa diceretur.

6. *Gloria in excelſis Deo* primum inſtituiſſe Theleſphorum Papam vt diceretur in Miſſa,referunt Durand. *lib.*4. *c.*3. & S.Antonin. *p.*3.*tit.*13. *cap.*5. §.1. Sed partim ab Angelis, partim à Theleſphoro Papa, aut à S.Hilario Pictauienſi Epiſcopo compoſitum fuiſſe, aſſerunt Bellarmin. *lib.*2.*de Miſſa cap.*16. & Azor. *inſtit. moral. p.*1. *lib.*10. *cap.*34. *q.*3. Verùm Stephan.Durantus *de ritibus eccleſ. lib.*2.*c.*14.*n.*1. quem ſequitur — 5. *Gloria in excelſis Deo* primus inſtituit Theleſphorus.

Serran.*p.*1.*Missæ num.*47. iudicat verius hymnum istum ab Apostolis conflatum compositúmque fuisse, tum quia ferè integer extat apud Clement. Roman. tum etiam, quia aliàs non poterat supradictus Telesphorus, qui plusquam ter centum quinquaginta annos præcessit Hilarium, ordinare vt isto iam loco caneretur, vt Telesphorus ipse *epist.*1. *Decretal.*& Raban.*lib.*1.*instit.cler.c.*32.atque alij affirmant, id quod manifestum vlteriùs ex his quæ de auctoritate Innocentij III. scripta reliquit Seuerinus Vinius *tom.*1.*Concil.in not.ad* 1.*Decretal.Telesphori*, nempe Angelicum hymnum ab Apostolis ad gloriam sanctissimæ Trinitatis primò fuisse auctum à Telesphoro, deinde sicut nunc extat completum & Pontificia auctoritate, vt ab Episcopis pro loco & tempore & ab omnibus Sacerdotibus in Missis noctis Natiuitatis Domini, quoniam ea nocte *Luc.* 2. ab Angelo pastoribus annunciatus est, recitaretur, præceptum fuisse, & demum à Symmach. & in Dominicis diebus, & natalitiis Martyrum hoc loco decantaretur, fuisse institutum, dicunt Berno *de rebus ad Miss. spectantibus cap.*2. Rupert. *lib.*2.*de diuin.offic. cap.*21. & alij communiter.

7. Dominus vobiscum ab Apostolis institutum.

7. *Dominus vobiscum* instituisse S. Soterum, vel S. Anacletum multi authores scribunt, sed ex auctoritate totius Orientis Concil. Bracharens. sub Theodomiro *cap.*21. ab ipsis Apostolis institutum esse affirmat, & ipsum ex S. Marc. liturgia constat, imò desumptum esse ex Hebræorum more pluribus Scripturæ sacræ testimoniis probat Petr. Damian. *lib.*2.*de Dominus vobiscum, cap.*3.

8. Orationes siue Collectæ ab Apostolis institutæ.

8. Orationes, siue collectas huiusmodive orandi morem ab ipsis fuisse institutum Apostolis probatur ex liturgiis S. Iacobi, & S Marci, & colligitur apertè ex *canon.*10. aliàs 11. *Apostol.* ex Dionys. Areopag. *de ecclesiast. hierarch.cap.*3. & ex Clemente Roman. *lib.*2. *constit. Apostol. cap.*57. Crescente tamen diuinæ Religionis cultu, vt notauit VValfrid. *de rebus ecclesiast.cap.*22. crescebat etiam paulatim orationum & officiorum Ecclesiæ compositio & doctis & indoctis pariter, quousque Concil. Carthagin. III. *cap.*23. & Concil. Mileuitan. XI. *cap.*12. Concil. Trid. *in Decreto de vitandis in celebratione Missarum*, aliqua interdixere, vt preces & orationes à quibuslibet compositæ, nisi probatæ essent in Concilio, non dicerentur in Missa, ad cuius maiorem obseruationem Gelasius Papa primùm, & deinde S. Gregor. I. teste Bernone *de rebus ad Missam pertinentibus, cap.* 1. curauit rationabilia quæque, seclusis his, quæ vel nimia, vel inconcinna videbantur, in vnum volumen coadunare, quo semper est in posterum Ecclesia vsa, mutatis, aut additis, quæ aut temporum varietas, aut festiuitatum nouitas exposcebat.

9. Epistolarum Missæ quis auctor.

9. Epistolarum Missæ, quæ modò ex veteri, modò ex nouo Testamento leguntur, quis primus fuerit author non bene cõstat. Nam VValfrid. *de reb. Eccles.c.*22.& alij, Alex. I. qui multa circa hoc sacrificium in suis decretis instituit authorem facere. Cæterùm variationem magnam in dicta scripturarum lectione fuisse vsque ad tempora S Hieronymi, qui secundùm Micrologum *de eccles. obseru.c.*20.& Bernon. *de rebus ad Missam pertinentibus cap.*1. ac alios, primus omnium ad diuersitatem vitandam

dam lectiones per totum anni circulum ex Prophetis & Apostolis colligit in libro qui Lectionarius, vel Comes S. Hieronymi inscribitur, constat manifestè ex Concil. Brachar. I. sub Theodomiro *cap.* 20.

10. Gradualis, Alleluia, Tractus & Sequentiæ auctor quis fuerit, non bene constat. nam Rupert. *lib.* 2. *de diuin. offic. cap.* 21. Gradualium institutionem tribuit Cælestino I. Tractuum verò Gelasio, Durand. verò *in Rationali diuinorum lib.* 4. *cap.* 21. *n.* 1. *& cap.* 22. *num.* 2. *&* 3. Tractus Telesphoro adscribit, alij, vt ait Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 10. *cap.* 34. *quæst.* 8. ad S. Gregorium I. Gradualia referunt. Sed cùm ipse Gregor. *in Sacramentar. per totum*, Responsoria, siue Gradualia & Alleluia per totum anni circulum disposuerit, & cùm ipsemet *lib.* 7. *epist.* 64. respondens aliquibus de sua ordinatione murmurantibus dicat, illum vsum cauendi Alleluia non à se inceptum, sed à tempore Damasi I. auctore S. Hieronymo introductum fuisse, & de Responsoriis nihil dicat, quia de hoc vti de re iam vsu recepta reprehensus non fuerat, licèt prædictos Pontifices aliqua ordinasse, vel mutasse circa Graduale, Alleluia, & Tractus crediderit, illos horum ita indiscriminatim esse auctores mihi persuadere non possum, cùm S. Damasus omnes alios Põtifices numeratos, vno dempto S. Telesphoro, per plures præcesserit annos. Ratione huius iudico probabilius Tractus, vt dicit Durand. *d. c.* 21. *n.* 1. à S. Telesphoro sumpsisse initium. Quo nomine Graduale etiam forsan comprehenditur. Alleluia postea vel à Damaso exemplo Ecclesiæ Hierosolymitanæ, vt dicit S. Greg. *d. epist.* 64. vel ab alio aliquo antiquiore Pontifice introductum, & à S. Damaso præceptum fuisse, & vtrunque, Graduale nimirum, & Alleluia, à S. Gregorio renouatum, reformatũ & in vnum volumen collectum fuisse, & tandem Sequẽtias, siue Prosas à variis auctoribus diuersísque temporibus fuisse factas, & in Missa recitari cœptas, non à tempore Nicolai I. vt vult Durand. *d. lib.* 4. *cap.* 22. *num.* 1. sed multo antè, esto indiuisibiliter sit tempus ignotum. Nam Stephan. Durant. *de ritib. eccles.* affirmat legi in Ecclesia aliquas Prosas à S. Ambrosio & à S. Augustino compositas. Et Sequentiarum meminerunt Ordo Romanus *cap.* 1. *ante med.* Alcuin. *de diuin. offic cap. quid figur. vestim.* & Amalarius, qui Nicolao I. & Nogeto Abbate (Prosarum secundùm Durand. *d. cap.* 22. *num.* 2. auctore primo) sunt antiquiores. Hæc Episcopus Serranus: addens *dicta epistol.* cantari Graduale symbolum pœnitentiæ, qua impetramus peccatorum veniam, & Graduale sequi Alleluia in signum lætitiæ de spe veniæ consequendæ.

10. Gradualis, Alleluia, Tractus, & sequentiæ auctor quis.

11. Euangelica lectio ad Missam adhiberi solita, antiquissima est cæremonia itandi dum dicitur ab Apostolis ipsis, vt testatur Clem. Roman. *lib.* 2. *constitut. Apostol. cap.* 57. deprompta ab Anastasio I. præcepta non instituta, vt aliqui putant, sed confirmata & obseruata præcepta, etiam in his locis vbi non seruabatur, vt notant Cardin. Bellarmin. *lib.* 2. *de Missa cap.* 16. & Azor. *d. lib.* 10. *cap.* 34. *quæst.* 9. quia licèt in principio non esset Euangelium, quod legeretur in Missa statim ac scriptum fuit, viuentibus Apostolis legi cœpit, vt insinuare

11 Euangelica lectio à quo instituta.

 videtur

videtur S. Dionys. Areopag. *cap.* 3. *de ecclesiast. hierarch.* & accuratè intulit Cornel. Schulteng. *in Biblioth. ecclesiast. tom.* 1. *p.* 1. *cap.* 19. ex illis verbis Apostoli 2. *ad Corinth.* 8. de sancto Euangelista Luca dicentis, *Cuius laus est in Euangelio per omnes Ecclesias*, & ex eo quòd Eusebius *lib.* 2. *de histor. ecclesiast. cap.* 19. ex Clementis hypotyposeon refert, S. Petrum Euangelium sancti Marci in Ecclesiis legendum ordinasse, in Euangelij lectione Apostolorum prædicatio designatur, & in fine osculatur Missale ad significandum Euangelicam doctrinam fuisse cum gaudio susceptam.

12. Symbolum fidei, siue Credo ab Apostolis ortum duxit.

12. Symbolum fidei, siue Credo ab Apostolis ortum duxisse, & à quo tempore in Missa recitari solitum, dictum extat *suprà sess.* 11. *in Decreto de Symbolo fidei*, in quo, vel in salutatione *Dominus vobiscum*, quæ post Euangelium dicuntur, insinuatur, gentes recepisse doctrinam Euangelicam, & cum illa Dei gratiam.

13. Antiphonæ, quæ & Offertorium, institutor quis.

13. Antiphonæ, quæ Offertorium dicitur, quis fuerit institutor dubitat VValfrid. *de rebus ecclesi. cap.* 22. quamuis affirmet à prioris populi consuetudine in vsum Christianorum venisse. Alij verò, vt refert Radulph. *de canon. obseruat. propos.* 23. institutorem faciunt S. Gregorium Papam I. Sed Rupert. *lib.* 2. *de diuin. offic. & cap.* 21. id attribuere videtur S. Cælestino I. Varietas hæc ex additionibus, aut variationibus circa hoc factis sumpsisse initium, certum credo, sicut fuisse circa offertoria variationes & mutationes aliquas, probant Durand. *in Rational. diuinor. lib.* 4. *cap.* 77. *num.* 4. & Durantus *de ritib. Ecclesiæ cap.* 26. *num.* 5. & S. Gregorium in Antiphonario offertoria posuisse certum est, & cùm de hoc non fuerit, sicut de Alleluia, nouitatis reprehensus, consequens manifestè fit ab aliquo Gregorij prædecessore fuisse offertoria introducta, ac præ aliis tanto esse Ruperti dictum probabilius, cùm Cælestinus per centum sexaginta annos, vel plures Gregorium præcesserit. In offertorio designantur bona opera Domino offerenda, ne fides sine operibus mortua sit.

14. Orationes quatuor, quibus Hostia, & Calix offeruntur, & benedicuntur.

14. Orationes quatuor, quibus Hostia, & Calix offeruntur & benedicuntur, probant Bellarmin. *lib.* 2. *cap.* 17. & Azor. *d. lib.* 10. *cap.* 34. *quæst.* 20. ante quingentos annos non fuisse lectas in Ecclesia Romana; quia nec in Sacramentario Gregorij I. neque in Ordine Romano aliquæ reperiuntur orationes inter offertorium & orationes decretas, nec VValfrid. Amalarius & aliquis alius antiquorum Scriptorum illarum meminit, sed promptæ fuerunt, vt Microlog. *de ecclesi. obseru. cap.* 11. & Radulpho *de canon. obseruat. prop. vltim.* placet, ex Ordine Gallicano, quarum illarum mentio reperitur apud Primas. & Aymon. vt affirmat Durant. *de ritib. Eccles. cap.* 29. *num.* 1. & ab omnibus paulatim receptæ sunt, quia nihil continent, quod offendat, vt notauit Cardin. Bellarm. *vbi suprà*, omnes namque in hunc diriguntur finem, vt oblatio accepta sit Deo, & debitè à Sacerdote fiat.

15. Lauabo inter innocentes.

15. *Lauabo inter innocentes.*] Cæremoniam hanc abluendi manus à principio nascentis Ecclesiæ fuisse vsurpatam, colligi videtur ex S. Dionys. Areopag. *de ecclesiast. hierarch. cap.* 3. & Clemente Romano *lib.* 8.

lib.8. constitut. Apostol. lib.11. ac ex Cyrillo Hierosolymitano *catech.5. mystag.*& ex aliis Patribus.

16. Orationem,*Suscipe sancta Trinitas*,desumptam ex Ordine Gallicano probant Bellarmin.& Azor.*locis proximè citat.* Sicut desumi etiam probarunt alias quatuor, quibus fit panis & vini oblatio, de quibus *suprà.* 16. Oratio, Suscipe sancta Trinitas.

17. *Orate fratres*, &c.] Huius orationis institutorem Radulphus *de canon.obseruat.prop.23.* facit Leonem I.Durant.verò *de ritib.Eccles.lib.2. cap.29.num.3.* ad Apostolos,immo ad Christum Dominum illam reducit, & vtrunque verum asserere ait Episcopus Serran.si hic de substantia,ille autem de modo,& verbis precationis intelligat. 17. Orate fratres.

18. Præfationem quis primus ordinauerit,sibi ignotum esse fatetur VValfridus Strabo *de rebus eccles. lib.22.* sed illius Gelasium primum auctorem esse,& vulgo creditur, & Pontificale *cap.50.* in vita Gelasij I. ac Alcuin. *de diuin. offic. cap. de celebratione Missarum,* & alij bonæ notæ auctores tradunt, quod quidem intelligi videtur de forma qua Romana Ecclesia nunc vtitur, vel aliquas præfationes addidisse, quarum tamen plures non Gelasium, sed Pelagium II. *epist.9.* decreto cauto quidem & elimato se ratione dictasse, probat *cap. inuenimus, de consecrat.dist.1.* & referunt Bruchard. *in Decretal.lib.3. cap.69.* ac Petrus Crespet. *in summ. eccles.discipl. verbo Præfatio*; quicquid sit non videtur ambigendum,primam institutionem,& vsum ex Apostolica traditione ad nos peruenisse,cùm præfationis huius extet memoria apud sanctum Cyprianum *in orat.Dominic.*Immo,& sensus & multa verba apud S.Clementem Roman.*lib.8.constit.Apost.cap.12.*& alios Gelasió antiquiores, vt notat Durant.*de ritibus eccles.lib.2.cap.30.num.1.* 18. Præfationis auctor.

19. *Sanctus* vt ter in fine præfationis caneretur non ex institutione Sixti Papæ I. vt referunt S.Antonin.*p.3.tit.13.§.4.* Petr.Soto *sect.13.de caremon.Missæ*, Amalar. *lib.3.de eccles.offic. cap.21.* Microlog. *de eccles. obseruat. cap.11.* Rupert. *lib. 2. de diuinis offic. cap. 21.* sed ex Apostolica traditione obseruat Nicephor. *lib.18. histor. cap.51.* & probat Durant. *d. lib. 2. cap. 21. num. 27.* & constat ex liturgiis ipsorum Apostolorum, præsertim ex liturgia S.Iacobi, in qua de verbo ad verbum habetur communis illa Angelorum & hominum adorandæ Trinitatis laudatio, Sanctus,Sanctus,Sanctus, &c. 19. Sanctus ter in fine præfationis canitur ex Apostolica traditione.

20. Canonis primus auctor non est omnibus cognitus, & communiter opinio fundata in auctoritate magni illius Gregorij I. tenet Scholasticum quendam Gregorio antiquiorem (quem quidam hominem sic nominatum, quidam Gelasium Papam, quidam Musæum Misiliensem, & quidam aliquem alium interpretantur) Canonis extitisse auctorem; sed reuera cùm locus S. Gregorij, vt probat Durant. *lib.2. cap.32. num.6.* & facilè & sufficienter explicetur de sola illa ratione, quæ incipit, *Per quem hæc omnia*, absque hoc quòd totum Canonem Scholastico illi tribuamus,& cùm Vigilius Papa,qui per aliquot annos Gregorium Papam I. præcessit, scriptum expresse reliquerit, canonem haberi ex Apostolica traditione, vt colligitur manifestè ex Clement. 20. Canonis quis primus auctor.

Roman.

Roman.Dionys. Areopag. Cypriano, Ambrosio, Augustino, aliisque antiquissimis Patribus, qui verba Canonis declararunt, & si in illo per Romanos Pontifices aliqua quamuis pauca ad preces, non quantum ad essentialia fuerunt addita,& notarunt VValfrid.*d.cap.*22.Microlog. *de eccles.obseruat.cap.*12.Bellarmin.*lib.*1.*de Missa cap.*20.Et ideo Sanctorum commemorationem Canon.ex Apostolica traditione, & antiquissima Ecclesiæ consuetudine originem traxisse dicendum est,non autem primum omnium instituisse Syricum Papam, vt volunt Radulph. *propos.*23. & Durand. *lib.*4.*cap.*38. *num.*1. quandoquidem talis commemorationis meminere Dionys.Areopag. *de eccles.hierarch.* probatur ex ipsis nominibus Sanctorum, quorum memoria in particulari fit à Romanis Pontificibus, immo à particularibus Episcopis solita fuisse addi nomina Martyrum de nouo occisorum in dicta commemoratione, & forsan in hoc aut formam,aut taxationem posuit Syriacus, & ideo huius fuit commemorationis habitus auctor. Principium orationis, *Hanc igitur oblationem*, vsque ad verba illa, *Placatus accipias*, inclusiuè fuisse à Leone I. Canoni addita, asserunt Durand.*d.lib.*4.*cap.*39.*num.*4. Radulph.*de canon.obseruat. propos.*23. Idipsum tribuunt Gelasio Remigio *de celebrat. Miss.* & Alcuin.*de diuin.offic.cap.de celebratione Missarum*;& finem huius orationis incip. *Diésque nostras*, &c. fuisse additum à Gregorio I affirmant Ioann. Diacon. *lib.*2.*de vita S.Gregorij cap.*18. & Beda *lib.*2.*histor. Angl.cap.*1.

21. Oratio Dominica.

21. Orationem Dominicam à Domino compositam cœpit dicere in Missa S.Petrus, & deinde cæteri Apostoli. Sot. *in* 4.*dist.*13.*q.*2. Durand.*lib.*4.*cap.*5. ex S.Hieronymo *lib.*3. *aduersus Pelag.* contra Innocentium III.*lib* 4.*de Missa cap.*24.Rupert.*lib.*2.*de diuin.offic.c.*21. Radulph. *d.propos.*23.tribuentes illam S.Gregorio.

22. Pacem dari in Missa ordinauit Innocetius I.& Leo II.

22. Pacem dari in Missa Innocent. I. & Leo II. ordinauerunt, Durand.*d.lib.*4.*cap.*52.

23. Agnus Dei vt ter à Clero & populo diceretur ordinauit Sergius I.

23. *Agnus Dei* vt ter à Clero & populo diceretur, Sergius Papa I. instituit,Durand.*vbi proximè.*

24. Ite Missa est ex Apostolica traditione processit.

24. *Ite, Missa est.*] Ex Apostolica traditione processisse constat ex Clement.Roman.*lib.*8.*constit. Apostolic.cap.*15.& Cyprian.*lib.de spectat. & antiquissimis liturgijs Græcorum.*

25. Missæ sacrificium vt sub vna specie fiat potest Papa ex vrgenti causa concedere.

25. *Sub speciebus panis, & vini.*] Posse Papam ex causa vrgenti concedere vt consecratio Eucharistiæ, & sacrificium Missæ in vna specie fiat, tenent Turrecremat. *in cap. comperimus, de consecrat. dist.* 2. S.Antonin.*part.*3.*summ.tit.*13.*cap.*6. §.1. Gabr. *in Canon.Missæ sect.*13.*dub.*3. Alan.*lib.*2.*de Eucharist.cap.*20. Azor.*institut.moral.p.*1.*lib.*10.*cap.*19.*q.*2. Soar.*tom.*3.*in* 3.*part. S.Thom. disput.*43.*sect.*4. *vers.secunda sententia est*, quos refert Monet. *de commutat.vltim.volunt.cap.*4.*num.*114. vbi ex Volater.*lib.*7.*Geographiæ.cap.de Saxonibus*, & Onuphr.*in chronic.anno* 1490. refert aliquando summum Pontif. dispensasse in quibusdam regionibus vt sine vino fieret consecratio, quia vinum in eas importatum ob summam aëris frigiditatem acescit, refert etiam Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta,præcept.*1.*lib.*3.*cap.*5.*num.*6.

26. *Secundùm*

26. *Secundùm Ordinem Melchisedech.*] Vide Damasum Lindanum *in Panopl. lib. 4. cap. 42.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 1. lib. 3. cap. 1. num. 3.*

27. *Quo cruentum illud*, &c.] Vide Vazq. *d. tom. 3. disp. 221. num. 30.*

28. *Noui Testamenti Sacerdotes.*] Solum Sacerdotem esse ministrum consecrationis, docent Card. Bellarm. *lib. 4. de Euchar. cap. 16.* Soar. *tom. 3. disp. 61. sect. 3.* Ægid de Coninck *d. quæst. 83. art. 1. num. 36.* Barthol. ab Augel. *dial. 4. §. 287.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 19. à num. 40.* Petr. de Ledesma *in sum. p. 1. de Sacrament.* vbi de Euchar. *c. 9. vers. primera conclusion*, Bonacin. *de Sacrament. disp. 4. quæst. 5. puncto 1. num. 1.*

> 28 Sacerdos solus est minister consecrationis.

29. *Et hæc quidem*, &c.] Sacrificium oblatum à Sacerdote in peccato mortali existenti prodesse, & habere suum fructum quatenus nomine Christi, & Ecclesiæ offertur, tenent Victor. *in sum.* vbi de Eucharistia, *num. 91.* Miranda *in man. Prælat. tom. 1. quæst. 41. art. 22.* Bonacin. *d. disp. 4. q. vlt. puncto 6. num. 3.*

> 29. Sacrificium oblatum à Sacerdote in peccato mort. prodest.

30. *In remissionem eorum.*] Vide Fr. Ludouic. Miranda *d. tom. 1. q. 41. art. 10.* vbi intelligit de peccatis venialibus, quia per dict. *quotidie*, hîc positam, datur intelligi quòd sit sermo de peccatis venialibus, vt scilicet eorum remissionem, & veniam consequantur.

> 30. Sacrificiũ Missæ remittit peccata venialia.

31. *Quem Dominus per Malachiam*, &c.] Sacrificium Missæ à Malachia, *c. 1.* prædictum esse illis verbis, *A Solis ortu*, &c. apertè docet Concil. *in præsenti*, & ex veteribus Patribus probant Azor. *d. part. 1. lib. 10. cap. 18. q. 7.* Ægid. de Coninck *d. q. 83. num. 117.*

> 31. Sacrificiũ Missæ à Malachia prædictum est.

32. *In Cœna vltima Christus*, &c.] Vide Emman. de Valle *de incant. & ensalmis, opusc. 1. tract. 2. cap. 11. num. 8.*

De effectu sacrificij Missæ.

CAPVT II.

1. VIde Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarm. p. 2. lib. 4. cap. 5.* Ægid. de Coninck *de Sacram. tom. 1. q. 83. num. 107.* latè Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 29. à num. 149.* Bonacin. *de Sacram. disp. 4. q. vlt. puncto 3.* Fraxinel. *de Sacerd. obligat. sect. 3. prænot. 4. § 2.* Molfes. *in summ. Theolog. moral. tract. 3. cap. 15. num. 27.*

> 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Sacrificium verò istud propitiatorium*, &c.] Vide Origen. *in cap. 23. Leuit.* S. Augustin. *in quæst. super Leuit. lib. 3. cap. 57. tom. 4.* S. Gregor. *lib. 4. dialog. cap. 58. & homil. 37. in Euangelia*, Ambros. *lib. 1 offic. 48.* Paul. Laymann *in summa Theolog. moral. lib. 5. de Sacrament. tract. 5. cap. 1. num. 4.* Azor. *institut moral. p. 1. lib. 10. cap. 20. à princip.* Balduin. iun. *d. cap. 5. à princip.* Cardinal. Bellarmin. *lib. 2. de sacrificio cap. 4.* Valent. *tom. 4. disp. 6. quæst. 11. puncto 1. §. 19.* Melch. Cano *de locis theologic. lib. 12. cap 23. num. 9.* Ægid. de Coninck *d. quæst. 83. à num. 109.* Cordub. *lib. 1 quæstion. quæst. 3. notabil. 4.* Paganin. Gaudent. *de dogmatibus, & ritibus veteris Ecclesiæ, cap. 52.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept. 1. lib. 3. cap. 1. num. 16.*

> 2. Sacrificium Missæ verè propitiatorium est ex opere operato conferens remissionem peccatorum.

num. 16. Petr. de Ledesma *in summa part.* 1. *de Sacrament.* vbi de Eucharistia, *cap.* 17. *conclus.* 8. Fraxinel. *de Sacerd. obligat. sect.* 3. *prælud.* 4. §. 2. *num.* 2. vbi sic ait. Licèt enim immediatè, & per se peccata mortalia illorum non deleat pro quibus offertur, expiat tamen mediatè, & per aliud, id est, per pœnitentiam, quam à Deo impetrat, & peccata venialia delet, immediatè quidem in iustis hominibus, qui aliquo modo ipsi offerunt, vel curant vt ipsum offeratur, alioquin Missa esset minoris fructus quàm sacramentalia, vt aqua benedicta, &c. quod est inconueniens. In iustis autem, qui nullo modo offerunt, quando pro eis offertur, venialia extinguit mediatè, id est, per Missam donum à Deo eis impetratur, quo peccata venialia detestantur, vel aliquod aliud remedium adhibent ad peccata venialia delenda institutum.

3. Sacrificium Missæ aliquo modo mediatè confert primam gratiam.

3. *Et gratiam inueniamus*, &c.] Sacrificium Missæ aliquo modo mediatè conferre primam gratiam, quatenus scilicet Deus intuitu sacrificij tribuit auxilium ad contritionem, qua remittitur peccatum mortale, docent Soar. *tom.* 3. *disp.* 79. *sect.* 3. *concl.* 4. Azor. *d. cap.* 20. *q.* 2. Vazq. 3. *part. disp.* 225. *c.* 2. *num.* 10. Fraxinel. *d. prænot.* 4. §. 2. *num.* 3. Ægid. de Coninck *d. q.* 83. *dub.* 8. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 29. *num.* 151. Bonacin. *d. puncto* 3. *num.* 3.

Vna, eadémque hostia, &c.] Vide Paul. Comitol. *respons. moralium, lib.* 1. *quæst.* 42. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept.* 1. *lib.* 3. *c.* 2. *n.* 6.

4. Sacrificium Missæ prodest ad remittendam pœnam peccatorum, quæ antea erant remissa.

4. *Pro viuorum peccatis, & pœnis.*] Sacrificium Missæ prodesse ad remittendam pœnam peccatorum, quæ antea erant remissa, tenent Nugn. *quæst.* 83. *art.* 1. §. *in* 2. *part. dub.* 4. Soar. *disp.* 79. *sect.* 6. Azor. *d. cap.* 20. *quæs.* 5. Vazq. *in* 3. *part. disp.* 228. *cap.* 4. *num.* 26. Fr. Ludouic. Miranda *dicta quæst.* 41. *artic.* 11. *in princip.* Fraxinel. *dicta prænotat.* 4. §. 2. *num.* 4. & §. 11. *num.* 2. Bonacin. *d. disp.* 4. *quæst. vlt. puncto* 3. *num.* 8. Filliuc. *tract.* 5. *num.* 64. *cum seqq.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.* 4. *cap.* 12. *quæs.* 107. *vers. quarta.*

5. Sacrificium Missæ conducit vehementer ad remissionem, condonationémque peccatorum mortalium.

5. Et vlteriùs sacrificium Missæ conducere vehementer ad remissionem, condonationémque peccatorum mortalium, non mediatè quidem, & ex opere operato, id est, non impetrando immediatè, & ex se, & vi sua ex operato hanc primam gratiam, & remissionem peccatorum iis, qui in peccato mort. existunt, & impij sunt, sed impetrando illis auxilia opportuna, & donum contritionis, quibus sufficienter disponantur ad hunc effectum, resolunt Couarr. *in cap. alma mater, p.* 1. §. 5. *n.* 6. Cordub. *lib.* 1. *q.* 3. Henriq. *lib.* 9. *c.* 15. *in princip.* Soar. *tom.* 3. *in* 3. *p. disp.* 79. *sect.* 4. *vers. dico quartò*, Fagundez *d. præc.* 1. *lib.* 4. *cap.* 2. *num.* 15. Vtrùm saltem peccata venialia ex opere operato sacrificium Missæ remittat agentibus, & condonet, vide eundem Fagundez *d. lib.* 4. *cap.* 4.

6. Sacrificium Missæ pro mortuis offerendum, & qualiter eis iuuare possit.

6. *Sed & pro defunctis.*] Missæ sacrificium pro mortuis offerendum, & qualiter eis iuuare possit, docent Cardinal. Bellarmin. *controuers.* 3. *de Missa lib.* 2. *cap.* 7. Henriq. *in summ. lib* 9. *de Missa, cap.* 16. §. 1. Azor. *d. lib.* 10. *c.* 22. *quæs.* 4. & 16. Valer. Reginald. *d. lib.* 29 *n.* 132. & 153. *versic. in vita*, Molfes. *in summ. Theologia moralis, tract.* 3. *cap.* 8 *num.* 79.

Stephan.

Stephan. Durant. *de ritib. Eccles. lib. 2. cap.* 43. Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *de Sacram.* vbi de Eucharist. *cap.* 17. *concl.* 21. Fr. Ludou. Miranda *d. q.* 41. *art.* 5. *concl.* 3. *&* 7. Bonacin. *d. disp.* 4. *q. vlt. puncto* 4. *n.* 3. Iul. Lauor. *de Iubil. & indulgent. p.* 2. *c.* 30. *à n.* 101. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, prac.* 1. *lib.* 3. *c.* 11. *n.* 3. *cum seqq. & lib.* 4. *c.* 1. *n.* 18. Ego ipse *in collect. ad cap. cum creatura* 11. *n.* 2. *de celebr. Missar.*

7. Et iis, qui sunt in Purgatorio gratia Dei, & charitate præditis (cùm nondum terminum, ac triumphum gloriæ sint adepti, & exinde ad militantem Ecclesiam pertineant) semper aliquod certum pœnarum leuamen, & subsidium Missam exhibere satis probabiliter & piè docuerunt S. Thom. *in* 4. *dist.* 45. *quest.* 2. *art.* 3. *ad* 3. Petr. Sot. *lect.* 7. *de Euchar.* Damas. Lindan. *lib.* 4. *Panopl. cap.* 51. Stanisl. Hos. *in Confess. cap.* 41. Couar. *in cap. alma mater p.* 1. §. 5. *num.* 11. Azor. *d. cap.* 22. *quæst.* 10. Soar. *d. disp.* 79. *sect.* 10. quos refert & sequitur Fraxinel. *d. prænot.* 4. §. 11. *num.* 2.

7. Sacrificium Missæ exhibet leuamen & subsidium aliquod certum pœnarum iis, qui sunt in Purgatorio.

8. An autem quis in humanis possit sibi celebrari facere Missas, vel officium defunctorum? Affirmat Zerol. *in praxi Episcop. p.* 2. *verbo Missa* §. 10. Dummodo non dicantur orationes, quæ demonstrant aliquem iam mortuum, me citato in hoc loco Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.* 4. *c.* 14. *q.* 127.

8. Missas, vel officium defunctorum potest quis in humanis sibi celebrari facere.

9. Vnde aduertit Fraxinel. *d. prænot.* 4. §. 3. *in princ.* fideles maiora beneficia sibi comparare si Missas curent sibi celebrari dum viuunt, quàm si eas post mortem sibi instituant. Nam Missæ pro aliquo dictæ post mortem solùm satisfactoriæ sunt pro pœnis, quas animæ luunt in Purgatorio, at in vita pro aliquo celebratæ non solùm satisfactoriæ sunt, sed etiam propitiatoriæ, meritoriæ, & impetratoriæ, & sic iuuant in vita, & post mortem, immo tanta esse possunt sacrificia in vita alicuius oblata, vt totam pœnam, quæ illi in Purgatorio debebatur, expient, ac deleant, itavt ille decedens cœlum statim consequatur, & ita appositissimè dicit D. Gregor. lib. 4. Dialog. cap. 58. *Tutior est via vt bonum quod quisque post mortem suam sperat agi per alios, ipse dum viuit per se: beatius quippe est liberum exire, quàm post vincula libertatem quærere.* Vide Homobon. de Bonis *d. tract.* 4. *cap.* 14. *quæst.* 128.

9. Fideles maiora beneficia sibi comparant si Missas curent sibi celebrari dum viuunt.

10. *Sacerdos in Missæ sacrificio,* &c.] Vide Sot. *in* 4. *dist.* 13. *q.* 1. *art.* 1. Ludou. Miranda *d. tom.* 1. *q.* 41. *a.* 2.

Quòd sacrificium Missæ soli Deo offertur.

CAPVT III.

1. Vide Homobon. de Bonis *de examine eccles. p.* 1. *tract.* 4. *c.* 14. *q.* 112. Missam dici de Sancto, non quòd offeratur, sed vt inuocetur, colatur, & honoretur specialiter, & ad gaudium quoddam accidentale, quatenus Sanctus gaudet honore, qui in sui memoriam Deo

1. Doctores de materia cap. agentes.

 exhibetur,

exhibetur, tradunt Henriq. *in sum. lib.9. cap.14. §.2.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib.10. cap. 22. quaes.* 5. Card. Bellarm. *lib.2. de Missa cap.*8. Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.1. quæst.41. art.5. concl.*6. Soar. *tom.3. disp.78. sect.3.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.1. quæst.* 83. *art.1. dub.9. num.* 158. quos refert Bonacin. *de Sacrament. disp.4. q. vlt. puncto* 4. *num.*8. Scort. *de sacrific. Missæ lib.2. cap.*13. Ludou. de Ponte *de perfect. tom.4. tract.2. cap.*1. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.3. cap.15. num.*14. Homobon. de Bonis *citato loco.*

De Canonis Missæ antiquitate, & auctoritate.

CAPVT IV.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Vigil. Papam *epistol.* 2. quæ est ad Eleutherium, in qua scriptum reliquit, Canonem haberi ex Apostolorum traditione, Gabr. *in Canonem Missæ*, VValfrid. *de rebus Ecclesiæ cap.* 22. Microlog. *de ecclesiastic. obseruat. cap.*12. Cardin. Bellarm. *lib.*1. *de Missa cap.*20. Stephan. Durant. *de ritibus Ecclesiæ lib.*2. *cap.* 32. *num.* 6. Serran. *in exposit. Missæ sacrosanctæ p.* 2. *num.* 16. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarm. p.* 2. *lib.*4. *cap.*9. *à princip.* & præcipuè *in vers. porrò Canon.*

Qua ratione caremoniæ, vestes, & alia, quæ ad Missam attinent, statuta sint.

CAPVT V.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Sor. *in 4. distinct.* 13. *quæst.* 2. *art.*4. Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 33. *litt. A.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 1. *lib.*2. *cap.*41. Bonacin. *de Sacrament. disput.* 4. *quæst. vltim. puncto* 9. *num.*20. *& disput.*8. *quæst. vnica puncto* 5. *à num.*43. Soar. *tom.*3. *disput.*82. *sect.*2. *&* 3. Barthol. ab Angelo *de Missa dial.* 5. *num.* 268. *cum seqq.* Nugn. *quæst.* 83. *art.* 3. *dub. vltim.* Molfes. *in sum. Theologia moral. tract.* 3. *cap.* 10. *num.* 9. *& cap.* 12. *à num.* 25. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmini p.* 2. *lib.* 4. *cap.* 8. *de carem. Missæ*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 29. *à num.* 159. *cum seqq.* Raguc. *de Missa in Ecclesia quæs.* 39. Serran. *in exposit. Missæ sacrosanctæ pral.* 2. De Altaris, Cereorum, sacrorum vasorum, ac vestium vsu, antiquitate, & significatione, latè Fagundez *in quinque Ecclesiæ pracepta, prac.*1. *lib.*3. *cap.*23.

Missæ

Missa etiam ea, in qua nullus præter Sacerdotem, qui est publicus minister, sacramentaliter communicat, est publica, fitque pro toto corpore Christi, quod est Ecclesia.

CAPVT VI.

1. VIde Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.* 1. *lib.* 3. *num.* 14.

2. *Vt singulis Missis fideles adstantes*, &c.] Vide Filliuc. *tom.* 1. *tract.* 4. *num.* 198.

3. Ex hoc text. colligit Ludou. Beia *respons. casuum conscient. p.* 34. *casu* 14. *vers. confirmatur hoc ex Concilio*, quòd scilicet quilibet Sacerdos potest Eucharistiam administrare absque peccato sæpiùs communicanti voluntariè, & ex deuotione. Vide S. Ambros. *lib.* 5. *de Sacrament. cap.* 4. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 1. *quæst.* 80. *num.* 79. *cum seqq.* Iacob. de Graff. *de arbitr. confess. lib.* 1. *cap.* 30. Victorel. *in notis ad Nauar. in man. cap.* 41. *pag.* 110. Lorin. *in Act. Apostol. cap.* 2. *vers.* 42. *pag. mihi* 136.

Causæ plures afferuntur ob quas præceptum sit Sacerdotibus ut aquam vino in Calice offerendo miscerent.

CAPVT VII.

1. VIde Gulielm. Durand. *in rationali diuin. offic. lib.* 4. *c.* 30. S. Thom. *in* 3. *p. quæst.* 74. *art.* 8. vbi Nugn. *vers. sit igitur conclusio*, Stephan. Durant. *de ritibus Ecclesiæ lib.* 2. *cap.* 17. Henriq. *in sum. lib.* 9. *cap.* 47. §. 27. & 28. Viuald. *in candel. aureo*, vbi de Euchar. *c.* 10. *n.* 3. Iodoc. Cocc. *in tom.* 2. *thesauri Catholici lib.* 6. *art.* 14. Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 2. *lib.* 1. *cap.* 6. *num.* 17. Barthol. ab Angelis *in examine Confess. dial.* 4. §. 355. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 10. *cap.* 3. *quæs. vers. altera quæstio*, Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *de Sacrament.* vbi de Eucharistia, *cap.* 4. *concl.* 16. & 17. Vasq. *in* 3. *p. disp.* 176. *num.* 13. & *disp.* 179. *num.* 11. Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract.* 3. *cap.* 2. *num.* 37. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 1. *q.* 74. *art.* 6. *num.* 128. Bonacin. *de Sacrament. disp.* 4. *quæst.* 2. *puncto* 4. *num.* 4. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.* 4. *c.* 10. *q.* 85. & 86. & 87. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.* 3. *lib.* 2. *cap.* 4. quorum duo vltimo loco citati quærunt vtrùm aqua immediatè in sanguinem Christi conuertatur, & an si vinum, vel aqua vino consecrato admisceatur, totum consecretur. 1. Doctores de materia cap. agentes.

Missa non dicenda vulgari lingua, eius tamen mysteria populo sunt frequenter inculcanda per animarum curatores.

CAPVT VIII.

1. DE expositione Missæ breuiter agit Iacob. de Graff. *in aureis decision.p.*1.*lib.*4. *cap.*47.

2. Missa celebrari non potest materna, & vulgari lingua.

2. *Vt vulgari passim lingua celebraretur.*] Materna, & vulgari lingua Missam celebrari non posse per hunc text. tenent Petr. Sot. *lect.*15. *de caremon. Missa*, Cardin. Bellarm. *tom.*1. *lib.* 1. *cap.* 2. *vers. propositio*, Balduin. iun. ad eundem, *sub verbo propositio*, *vers. probatur tertiò. pag. mihi* 13. Barthol. ab Angelo *dial.*5. *de Missa* §. 461. Azor. *instit. moral. p.*1. *lib.*8. *cap.*26. *quæst.*6. *vers. verum*, Bonacin. *de Sacrament. disp.*4. *q. vlt. puncto* 9.*num.*36. Emman. de Valle *de incantat. & ensalm. opusc.* 1. *sect.*2. *cap.*6. *num.*34.

De sacrificio Missa.

1. Sacrificium verum, & proprium offertur Deo in Missa, qui secus dixerit, anathema.

1. CANON I.] Vide Stephan. Durant. *de ritibus Ecclesia lib.*2. *c.*2. *fol.*205. Iodoc. Cocc. *in thesauro Cathol. tom.*2. *lib.*6. *art.*4. Vasq. *in* 3.*p. tom.*3.*disp.*222. *n.*15. Azor. *instit. moral.p.*1.*lib.*10. *c.*8. *quæst.*4. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.*3.*c.*8. *n.*24.

2. Christus illis verbis, hoc facite in meam commemorationem, instituit, & ordinauit Apostolos Sacerdotes, vt ipsi aliique Sacerdotes offerrent corpus & sanguinem suum.

2. CANON II.] Vide S. August. *lib.* 10. *de ciuitate Dei cap.* 20. Azor. *instit. moral.p.*1.*lib.*10.*cap.*8.*quæst.*4. Iodoc. Cocc. *in thesauro Cathol. tom.*2.*lib.*6.*art.*4. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.*3.*cap.*8.*num.*24.*& cap.*14.*n.*11. Filliuc. *in quæst. moral. tract.* 5. *c.*2. *n.*33. Fagundez *in quinque Ecclesia pracepta lib.*3.*c.*4.*n.*10. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.*4.*c.*2.*q.*108.

3. Sacrificium Missæ est propitiatorium, & offerri debet pro viuis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus.

3. CANON III.] Vide Vasq. *in* 3.*p.tom.*3.*disp.*228.*num.*3. Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censur.tom.*1.*quæst.*83.*num.*161. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.*29.*num.*49. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.*3.*cap.*15.*num.*34. Filliuc. *in quæst. moralib. tract.*5.*num.*43.*&* 50. Fr. Ludou. Miranda *in man. Pralat.tom.*1.*quæst.*41.*art.*5.*concl.*1. Bonacin. *de Sacrament. disp.*4. *q. vlt. puncto* 4. *num.*6. Fagundez *in quinque Ecclesia pracepta, prac.*1.*lib.*3.*c.*11.*n.*3. Paul. Laymann *in sum. Theolog. moral. lib.*5. *tract.*5.*c.*2.*n.*5.

4. Per Missæ sacrificium non derogatur sanctissimo Christi sacrificio in Cruce peracto, qui secus dixerit, anathema.

4. CANON IV.] Vide Soar. *tom.*3. *disp.*69. *sect.* 2. *dub.*2. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.*29. *n.*59. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.*3.*cap.*8.*n.*23.

5. Missæ celebrantur in honorem Sanctorum.

5. CANON V.] Vide Molfes. *in sum. Theologia moralis tract.* 3. *c.*12.*n.*26. & citatos *suprà cap.*3.

6. Canonem Missæ errorem continere si quis dixerit, anathema.

6. CANON VI.] Vide Henriquez *in summ. lib.* 9. *cap.* 31. §. 2. Molfes. *in summ. Theolog. moralis tract.* 3. *cap.* 12. *num.* 26. & citatos *suprà cap.*4.

7. CANON

7. CANON VII.] Vide Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 38. litt. A.* & citatos *suprà cap. 5.*

8. CANON VIII.] Vide Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 10. cap. 30. q. 1. verf. altera quæstio est.* Balduin. iun. *super opera controuerf. Bellarm. p. 2. lib. 4. cap. 7.* Raguc. *de Missa in Ecclesia, q. 41. in fine.* Molfes. *in sum. Theologiæ moralis tract. 3. cap. 7. num. 11.* Filliuc. *in quæst. moral. tom. 1. tract. 4. c. 9. n. 144.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta lib. 3. cap. 3. num. 14.* 8. Missas in quibus solus Sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse si quis dixerit, anathema.

Decretum de obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ.

1. MVlta circa hanc materiam cumulaui nouissimè *in meo tract. de officio, & potest. parochi. cap. 11.*

2. *Et quicquid pro Missis nouis celebrandis datur.*] De nihil dan do cantantibus Missas nouas, vide Nauarr. *de orat. miscel. 56. num. 3.* Gutier. *canon. lib. 1. cap. 29.* 2. Missas nouas cantantibus nihil dandum.

3. Missas nouas celebrantes posse se tantùm in medio Altaris ad populum vertere, & oblationes sponte factas recipere, non autem circumire Ecclesiam hac de causa, referunt decisum Zerol. *in praxi Episcop. p. 2. verbo Missa, verf. secundo,* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Missa 6.* 3. Missas nouas celebrantes non possunt circumire Ecclesiam ad oblationes accipiendas.

4. *Illiberales eleemosynarum exactiones,* &c.] Sacerdoti licere de iusto stipendio pro Missis ad sui sustentationem pacisci, dummodò expresfsè declaret se non pro Missæ officio, sed pro necessaria sustentatione illud exigere ne speciem quandam negotiationis, atque adeò scandalum imperitis exhibeant, tradunt Aragon. *de iustit. & iure, quæst. 100. de simon. art. 2.* Less. *de iustit. lib. 2. cap. 35. dub. 8. num. 48. cum seqq.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. p. 1. tract. 4. cap. 13. num. 116. in fine,* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept. 1. lib. 4. cap. 8. num. 2. & 3.* Fraxinel. *de obligation. Sacerd. sect. 3. prænot. 1. §. 5. num. 4.* vbi *n. 5.* cum Possevin. *de officio Curati, cap. 2. num. 20* subdit ab hoc pacto re vera abstinendum esse, quia non potest esse sine lucri auiditate, vel sine negotiatione, & scandalo. 4. Sacerdoti licet de iusto stipendio pro Missis ad sui sustentationem pacisci.

5. Missæ tot absolutè celebrari debent, quot ad rationem attributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint, itaut alioquin ij, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciant, quinimo grauiter peccent, & ad restitutionem teneantur, S. Congr. Conc. in decretis *de celebratione Missar. §. 2.* sub die 21. Iunij 1625. post meum tract. *de officio, & potest. Episcopi, pag. 7.* secundùm Lugdunen. impress. 5. Missæ tot absolutè celebrari debẽt quot ad rationem attributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint.

6. Missam qui suscipit celebrandam cum certa eleemosyna, non potest eandem Missam alteri celebrandam committere parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta, ead. S. Cong. *d. loco, §. 4.* 6. Missam qui suscipit celebrandam cum certa eleemosyna nõ potest eandẽ Missam alteri celebrandam committere parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta.

7. Missas ab offerente præscriptas celebrare tenentur Sacerdotes accipientes stipendium minus congruum, cùm ordinarius præscripserit eleemosynam congruam iuxta qualitatem loci, personarum, & temporum, S. Congr. Conc. in resolutionibus dubiorum, quæ de anno 1626. mota fuerunt super decreta *de celebr. Miss. dub. 3.* impressa post d. meum tract. *de officio, & potest. Episcopi pag. 10.* secundùm Lugdunen. impress.

8. Missas,

8. Missa vna non potest quis duabus obligationibus satisfacere.

8. Missas, qui obligantur celebrare ratione beneficij, seu capellæ, legati, aut salarij, si eleemosynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non possunt eadem Missa vtrique obligationi satisfacere. Eadem S.Congreg.vbi proximè *dub*.4.

9. Episcopus præscribere debet eleemosynam congruam vbi testator reliquerit vt celebretur certus Missarum numerus.

9. Missarum numerum si testator relinquat vt celebrentur pro eius anima absque vlla præscriptione eleemosynæ, tunc ab Episcopo, non verò ab hæredibus est præscribenda eleemosyna congrua, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum secundùm morem ciuitatis, vel prouinciæ, ead.S.Congr.*dub*.5.

10. Ecclesiæ, & loca pia ex eleemosynis Missarum celebrandarum nullam vtcunque minimam portionem retinere possunt.

10. Ex eleemosynis Missarum celebrandarum nullam vtcunque minimam portionem retinere possunt Ecclesiæ, ac loca pia, seu illorum administratores ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cùm Ecclesiæ, & loca ipsa alios non habent redditus, quos in vsum earundem expensarum erogare licitè possint, & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debet excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantùm Missæ sacrificio necessariò sunt subeundæ, & nihilominus eo etiam casu curandum esse vt ex pecuniis quæ supersunt, expensis, vt suprà, deductis absolutè tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas, ead. S.Congr.*dub*.7.

11. Pro celebratione Missæ quando offertur eleemosyna maior solita, debet absolutè is, cui oblata fuerit, eandem integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec vllam illius partem sibi retinere potest, ead.S.Congreg.*dub*.9.

12. Sacerdos non potest pro vna Missa duplices eleemosynas recipere.

12. Sacerdos duplicem eleemosynam recipiens non potest vnica Missa satisfacere duabus obligationibus, nisi in fundatione expressè cautũ sit quòd non teneatur sacrificium applicare, Sell.*in select. canon. cap*.28.*num*.3.attestans sic fuisse resolutum in Aretina 28.Aprilis 1629.

13. Parochi in illis diebus, quibus Missam tenentur celebrare, nõ possunt pro ea manualem eleemosynam recipere.

13. Parochi in illis diebus, quibus Missam tenentur celebrare, non possunt pro ea manualem eleemosynam recipere, Sell. *d.cap*.28.*num*.4. vbi refert ita fuisse decisum sub die 1.Septembris 1629.

14. Beneficij Rector nõ tenetur Sacerdoti celebranti pro se dare stipendium ad rationem redituum beneficij

14. Beneficij Rector per alium Missas celebrare valens non tenetur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationẽ redituum beneficij, sed satis est vt ei tribuat eleemosynam congruam secundùm morem ciuitatis, vel prouinciæ, nisi in fundatione ipsius beneficij aliud cautum fuerit, S.Congr.Conc.super decretis *de celebrat. Missar. dub*.8.

15. Eleemosynas Missarum celebrandarum non possunt administratores Ecclesiæ accipere si illis nonnisi post longum tempus satisfacere valent.

15. Eleemosynas Missarum celebrandarum non possunt administratores Ecclesiæ magnæ deuotionis, & concursus accipere, si iisdem Missis nonnisi post longum tempus satisfacere valeant, nisi de consensu eorum, qui eleemosynas tribuunt, ead.S.Congr.*dub*.14.

16 Episcopi in suis diœcesibus interdicere debent ne cui vago & ignoto Sacerdoti Missas celebrare liceat.

16. *Ne cui vago, & ignoto Sacerdoti*, &c.] Vide Azor.*instit.moral.p*.1. *lib*.12.*cap*.18.*quæst*.9. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p*.2.*alleg*.21.*n*.1. Hieron.Roder.*in compendio quæst.regul.resol*.25.*de celebrat. Missæ, num*.17. & latè *infrà, sess*.23.*de reform.cap*.16.

17. Missæ sacrificium extra Ecclesiam peragi non debet.

17. *Néve patiantur priuatis in domibus*, &c.] Vide Henriq.*in sum.lib*.8. *cap*.56.Gutier.*canon.lib*.1.*c*.30.*num*.24.*cum seqq*. latè Fr.Ioan.de la Cruz *de*

*de ſtatu Relig.lib.2.cap.5.dub.*7. Petr.de Ledeſma *in ſumma p.1.de Sacram.* vbi de Euchariſt.*concl.2.dub.*1.*&* 2. Azor. *inſtit.moral.p.1.lib.*10. *cap.*26. *à princip.* Piaſec.*in praxi Epiſcop.p.2.cap.3.num.*21.*in fine,pag.*140. Ægid. de Coninck *de Sacrament.tom.*1 *quæſt.*83.*num.*223. *cum ſeqq.* Bonacin. *de Sacrament.diſp* 4.*quæſt.vlt.puncto* 9. *num* 9. *&* 10. Paul.Laymann *in Theolog.moral.lib.*5.*tract.*5.*cap.*5. *num.*4. Fr.Ludouic.Miranda *in man.Prælat. tom.*1.*quæſt.*40.*art.*9.*concl.*3.*&* 4. Ioan. Valer. *de different.inter vtrumque forum,verbo Miſſa,differ.*2. Aloyſ Ricc. *in deciſ.curia Archiep.Neapol.p.*4. *deciſ*78 Homobon de Bonis *de examine eccleſ. tract* 4.*quæſt.*137. vbi ex Nald.*verbo Miſſa num.*31.& ex commentar.ſuis *de humana vita ſtatu p.*1. *cap.* 15. *obligat.* 4. ſubdit Epiſcopum non poſſe dare licentiam alicui vt domi locum honeſtum habeat, qui per modum ſacelli ſolùm diuino cultui ſeruiat,in quo celebretur.

18. Vtrùm priuilegium Epiſcoporum quòd cum Altari portatili celebrare poſſint,& ſibi facere celebrari,de quo *in cap.vlt.de priuileg.lib.*6. ſublatum ſit per hoc decretum, dubitat Nauarr. *conſil.*16.*in antiq.* aliàs 5.*in nouis* ſub illo tit.*de priuileg.* Sed ſublatum non eſſe,reſoluunt Azor. *d.cap.*26.*quæſt.*4 Ludouic. Beia *reſponſ.caſuum conſcient.p.*4.*caſu* 33. Vgolin.*de officio Epiſcopi cap.*2.§.2. *num.*4. Armendar. *in addit. ad recop.legum Nauarræ,lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*de Epiſcopis num.*73. Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.*2.*alleg.*23.*num.*5. Ratio eſt, quia intentio Concilij eſt tollere abuſus, & in Epiſcopis non eſt abuſus, cùm fiat ex cauſa vt quotidie Miſſam audiant,*d.cap.fin.* quam non audirent ſi illa priuilegia Epiſcopi derogarentur;& maximè tranſeundo, & itinerando, vel ex cauſa valetudinis concedit Ioan.Valer. *de differ inter vtrumque forum,verbo Miſſa, different.*2. *verſ hac tamen regula*; & ſaltem occaſione peſtis, & belli admittit Sell. *d.cap.*18. *num.*5. vbi refert ita fuiſſe deciſum in cauſa Lombardiæ 17.Auguſti 1630.

18.Priuilegium Epiſcoporum, quod cum Altari portatili celebrare poſſint, & ſibi facere celebrari, eſt ſublatum per hoc decretum.

19. Sed an facultas, quam Epiſcopus concedere poterat, vt in ſua diœceſi extra locum ſacrum in Altari portatili quis celebraret, per *cap. Miſſarum, de conſecrat. diſt.* 1. ſit reuocata per Concil.in præſenti? Reuocatam eſſe abſolutè tradunt Paul.Fuſc. *de viſitat. lib.*1. *cap.*21. *num* 8. Nauarr.*in man.cap.*25.*num.*81. Gutier. *d.cap.*30.*num.*25. Azor *d.cap.*26. *quæſ.*8. Ioann.Valer. *d.differ.*2.*verſ.ſecundò fallit.* Et ſic ad Papam ſolum, & non ad Epiſcopum ſpectare poſt Concil. Trid licentias huiuſmodi concedere, referunt deciſum Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. deciſ.*538.*num.vlt.in* 1.*edit.* aliàs *reſol.*460 *in fine in* 2. *edit.* Ioan. Valer. *loco proximè citato*, Armendar. *d. l.*7. *de Epiſcopis num.*74. vbi *num.*70. *&* 71. addit pariter fuiſſe reſolutum non poſſe ordinarium reſtringere, aut aliquo modo impedire licentias à Sede Apoſtol. conceſſas celebrari faciendi in priuatis oratoriis,vigore *d.cap.Miſſarum,* ſed debere earum formam obſeruare, viſitando tantùm Oratoria ſi decenti loco, ornatóque ſint.

19. Licentia, quam Epiſcopus concedere poterat, vt in ſua diœceſi extra locum ſacrum in Altari portatili quis celebraret, eſt reuocata per hoc decretum.

20. Ex iuſta autem cauſa poſſe Epiſcopum facultatem concedere celebrandi extra Eccleſiam, vel alium locum ſacrum, non obſtante hoc decreto, illud ſolùm pro libito, & ſine iuſta cauſa fieri prohibente

20. Epiſcopus ex iuſta cauſa poteſt concedere facultatē celebrandi extra Eccleſiam.

Dd reſoluunt

resoluunt Nauarr.*conf.*16.*in antiq.* aliàs *consil.*5.*in nouis,de priuileg.* Sayr. *in floribus decis.sub eod.tit.decis.*17.Ludouic.Beia *d.casu* 33.*vers.tertiò dico.* Zerol. *in praxi Episcop.part.* 1. *verbo Missa*, Piasec. *in simili praxi part.*1. *c.*5.*n.*8. Villalob.*in sum.p.*1.*tract.*8.*different.*13.*n.*2.*ad fin.* Hieron.Roder. *in compend.quæst.regul.resol.*9.*num.*5. Bonacin. *de Sacram. disp.*4. *quæst.vlt. puncto* 9.*num.*10. Rague. *de Missa in Ecclesia quæs.*57.*num.*1. vbi *num.*2. *cum seqq.*ponit exemplum vrgentis necessitatis, videlicet cùm multitudo maxima populi adesset in campo, & vellet ac teneretur audire Missam, nec adesset locus capax, vel cùm ad audiendum maxima populi frequentia confluit, seu tempore belli, aut pestis, Ioan.Valer. *d.verbo Missa differ.* 2. *vers. vno tamen casu, & vers. quartò fallit*, vbi exemplificat quando fiunt supplicationes ad parua eremitoria, vel debent celebrari aliquæ Missæ nouæ,ad quas maxima multitudo,quam Ecclesia, vel eremitorium capere non potest,conuenit,vel quando Ecclesiæ sunt combustæ,& exercitus existit in campo; ego ipse *de officio, & potest.Episcopi p.*2.*alleg.*23.*num.*8.

21. Contra Azor.*d.p.*1.*lib.*10.*cap.*26.*quæs.*3.Valer.Reginald.*d.lib.*29. *num.*176.Ægid.de Coninck *de Sacrament.quæst.*83.*num.*225.Fr.Ludouic. Miranda *in man.Prælat.tom.*1.*q.*40.*art.*9.*concl.*3.*in fine*, existimantes nec iusta de causa posse Episcopum dare facultatem celebrandi in capella domus priuatæ,& sub dio,etiam adhibito vtroque Altari,firmo scilicet, & portatili.

22. Licentiæ concessæ Fratribus Prædicatoribus,& Minoribus celebrandi in Altari portatili sunt reuocatæ.

22. Vtrùm autem licentiæ, seu priuilegia concessa *in cap. in his* 30. *de priuileg.* & per diuersos summos Pontif. Fratribus Minoribus, & Prædicatoribus celebrandi in Altari portatili sine alia ordinariorum licentia in locis, quos degunt, reuocata sint per hoc decretum? Reuocata esse, tenent Nauarr.*d.cap.*25.*num.*82. *in fine*, Stephan. Durant. *de ritibus Eccles.lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 3. *vers. quo etiam decreto, & num.*8. Henriquez *d. cap.*27. §.3.*in commento littera F.* Soar. *d.disput.*81.*sect.*3. *vers.quarta exceptio*, Fr. Ludouic. Miranda *d. quæst.*41.*artic.*9.*conclus.*4. Molfes. *in summ. Theolog. moral. tract.*3. *cap.*10. *num.*39. Homobon. de Bonis *d.tract.*4.*quæst.*137. Azor. *d.cap.*26.*quæs.*7. Ludoic.Beia *d.casu* 33. *versic. & quamuis*, Ægid. de Coninck *d.quæst.*83.*num.*226. Ioan.Valer. *d.verbo Missa,differ.*2. *in princip.* Raguc.*d.quæs.*57.*num.*1. Ego ipse *dicta alleg.*23.*num.*4.

23. Contra Fr.Emman.*in summ.verbo Missa*, *num.*16.*& quæst. regul. tom.*1.*quæst.*43.*art.*5. Villalob. *in summ.p.*1.*tract.*8.*differ.*23.*num.*6.§.*tambien tiennen*,Petr.de Ledesma, & Ioan.à Cruce, quos refert, & sequitur Portel.*in dubijs regularib.verbo Altare,num.*1.Hieron.Roder.*d.resol.*9.*n.*4. existimantes posse hodie Regulares vti dictis priuilegiis tacentibus, & non contradicentiubs Episcopis.

24. Missa extra Ecclesiam, & locum sacrum ad id specialiter deputatum non potest celebrari.

24. *Atque omnino extra Ecclesiam*, &c.] Vide S.Thom. 3.*p. quæst.*85. *artic.* 3. *ad* 1. Gullielm. Durand. *in rationali diuinor. offic. lib.* 4. *cap.* 1. *num.*41.Petr.de Ledesma *in summa p.*1.*de Sacrament.*vbi de Eucharistia, *cap.*2. Soar. *d.disp.*81.*sect.*3.*&* 5.Ioan. de la Cruz *d.lib.*2.*cap.*5.*dub.*7. Azor.*d.cap.*26.*quæs.*1. Cened. *practic.& canonic.quæst. quæst.*44. *à num.*5. Filliuc.

Filliuc.*in quæst. moralib. tom.1.tract.5. num.*115. Ioan.Valer.*d.differ.2. in princ.vers. Missa*, Fr. Ludou. Miranda *d. quæst.*41. *art.9. concl.*2. Raguc. *d. quæs.* 57. *in princip.* Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.3.,cap.5.* §.10. Raguc. *de Missa in Ecclesia quæs.*57. Homobon. de Bonis *de examine ecclesʃ.tract.*4.*quæst.*158.Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta,præc.*1. *lib.3.cap.*13.*num.*2.citatos per me *d p.2.alleg.*23.*n.*1.vbi *num.*2.cum pluribus resoluo mortale esse peccatum extra casum necessitatis in loco non sacro celebrare,licèt non detur scandalum.

25. *Dedicata Oratoria*, &c.] Oratoria in particularium dumtaxat domibus existentia comprehendi sub hoc decreto, resoluit Sell. *in selectis canon. cap.* 18. *num.*25. asserens sic fuisse resolutum in Florentina 1.Septembris 1615.& in Colimbrien.1.Iulij 1616.

25. Oratoria in particularium dumtaxat domibus existentia comprehenduntur sub hoc decreto.

26. Ecclesiæ, vel Capellæ publicæ non comprehenduntur hoc decreto, dummodo earum ianua in via publica exeat, & ad illam omnibus publicus pateat accessus, nec fenestræ in illa sint, per quas in eam prospectus haberi valeat, habeátque necessaria requisita, nec iuribus parochialibus præiudicetur,ita Sell. *d.c.*18.*n.*26. attestans ita fuisse decisum in dictis Florentina,& Colimbrien.

26.Ecclesiæ,vel Capellæ publicæ non comprehenduntur hoc decreto.

27. *Ab Ecclesiis verò musicas eas*,&c.] Vide Caiet.*in* 2.2.*q.*91. *art.*1. *vers. inter hæc*, Nau. *in man. cap.*12. *num.*87. Valent. 2.2. *disp.* 6. *quæst.*9. *puncto vnico*, Soar. *tom.* 2. *de relig. lib.* 4. *de orat. cap.*13. *num.* 16. *&* 17. Sanch.*in præcepta Decalogi tom.*1.*lib.*2.*c.*8 *num.*7. Bonacin.*de horis canon. disp.*2.*quæst.*1.*puncto* 3.*num.*1. metipsum *in collect. ad cap. dolentes num.*15. *de celeb. Missar.*

27. Musicæ lasciuum quid aut impurum miscentes,& vana ac profana colloquia ab Ecclesiis arcenda.

28. Musica instrumenta in Ecclesiis licita esse si decenter adhibeantur, docent Caiet. *in sum.verbo organorum vsus*, Soar. *d.l.b.*4.*c.*8.*n.*5.*cum seqq.* Carol.Macign. *de horis canon.c.*61. *n.*9. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.*5.*c.*2.*à n.*65. Filliuc.*in quæst.moral.tract.*23.*cap.*3. *ad fin. n.*120. Peregrin. *in constit.cleric. Regular. p.*1.*c.*1. §.10. Ego ipse *in collect.ad d.c. dolentes num.*16.

28. Musica instrumenta in Ecclesia licita.

29. *Ne Sacerdotes aliis, quàm debitis horis celebrent.*] Tempus, seu horam celebrandæ Missæ regulariter incipere ab aurora, quando aër incipit illustrari, seu illuminari per primam Solis irradiationem, vel paulo antè per dimidiam horam vsque ad meridiem, tradunt Nau. in manu. *cap.*25. *num.*85. *&* de orat. *miscel.* 76. Henriq. *in sum.lib.*9.*cap.*24. §.6. Sot.*in* 4.*dist.*13.*q.*2. *art.*2. Victor.*in sum.* vbi de Eucharistia,*num.*97. Stephan. Durant. *de ritibus ecclesʃ.lib.*2.*cap.*7. Soar. *tom.*3. *disp.*80.*sect.*4. Fr.Emman. *in explicat.Bullæ Cruciatæ* §.13.*ad fin.* Nald. *verbo Missa n.*21. Barthol.ab Angelo *de Missa dial.*5.§.647. Azor. *instit.moral.p.*1. *lib.*10. *cap.*25.Vasq.*in* 3.*p.tom.*3. *disp.*233. *num.*26. *cum seqq.* Piasec. *d.c.*3.*n.*22. *vers. statutis*, Pitigian. *dist.*13.*quæst.*2.*art.*4. Ægid.de Coninck *de Sacrament.tom.*1.*quæst.*83.*num.*217.*cum seqq.* Fr.Ioan.de la Cruz *de statu relig. lib.*2.*cap.*5.*dub.*6.Valer.Reginald. *d.lib.*29. *num.*173. Fr.Ludou.Miranda *d.tom.*1.*q.*40.*art.*10. Bonacin. *de Sacrament. disp.*4. *q.vlt.puncto* 9.*à princ.* Filliuc. *d. tom.* 1. *tract.*5. *à n.* 111. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta præc.*1.*lib.*3.*cap.*17.

29. Missæ celebrandæ tempus.

30. Missã in propria Ecclesia celebrare debet parochus, & non in alia.

30. Missam in propria Ecclesia celebrare debere parochum, & non in alia, quacunque consuetudine in contrarium non obstante, tenet Sell. *d.cap.* 18 *n.*20. asserens ita fuisse decisum in Lucana 15. Septembris, & 17. Nouembris 1629.

31. Missas duas festis diebus potest parochus ob defectũ Sacerdotum ex concessione Episcopi celebrare.

31. Missas duas festis diebus posse parochum ex concessione Episcopi ob defectum Sacerdotum celebrare, tradit idem Sell. *citato loco*, vbi attestatur ita fuisse resolutum sub die 17. Augusti 1626.

32. Missas celebrare ante celebrationem Missæ in Ecclesia parochiali non prohibetur Regularibus in suis Ecclesiis.

32. Missas celebrare nequaquam prohibetur Regularibus in suis Ecclesiis ante celebrationem Missæ in Ecclesia parochiali, idem Sell. *vbi suprà*, qui refert ita decisum in nullius prouinciæ Rauennaten. 15. Septembris 1629.

33. Episcopus non potest concedere licentiam vt quis celebrare possit Missam cum Barettino.

33. Episcopus non potest concedere licẽtiam vt quis celebrare possit Missam cum Barettino in capite, sed tantùm ad summum Pontif. spectat dare huiusmodi licentiam, ita Sell. *d.c.*18. *n.*27. referens sic resolutum sub die 16. Februarij 1619. & ego ipse *de officio, & potest. parochi cap.*11. *num.*36.

34. Missarum & candelarum certus numerus superstitiosus ab Ecclesia remouendus.

34. *Quarundam verò Missarum, & candelarum*, &c.] Vide Zerol. *in praxi Episcop.p.*1. *verbo Missa*, Gabr. Vasq. *in* 3.*p.tom.*3.*disp.*233.*num.*26. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.*1.*lib.*2.*cap.*40.*n.*40. vbi *num.*41. agit de Trintariis sancti Amatoris, de quibus etiam Petr. Ciruelo *in tract. de superstit.p* 3.*c.*11. Martin. Delr. *disquis. magic.p.*2.*q.*4.*sect.*7. Torreblanc. *de Magia lib.*1.*q.*28.*n.*11. Et de Trintariis S. Gregorij vide Homobon. de Bonis *de examine eccles.p.*1.*tract.*4.*c.*13.*q.*127. Torreblanc. *d. q.*28.*à n.*12. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regular. resol.*25. *num.*8. metipsum *de officio, & potest. parochi, cap.*11. *num.*29. vbi refero quomodo dici debeant triginta Missæ S. Gregorij.

35. Parochus tenetur populum monere vt frequenter ad suas parochias saltẽ diebus Dominicis & maioribus festis accedant.

35. *Moneant frequenter*, &c.] Vide Ferdinan. Paez Lusit. *in repet. cap. Missas, de consecr. dist.*1.*n.*133. Gutier. *Canon. lib.*1.*cap.*38.*à n.*7. Soar. *tom.*3. *disp.*87. *sect.*2. *in dubio, circa secundam Missæ diuisionem*, Cened. *ad Decretal. collect.*104. Fr. Emman. *in sum. tom.*1.*cap.*249. *num.*25. *& quæst. regular. tom.*1.*q.*43.*art.*7. Henriq. *in sum. lib.*9.*c.*25.§.9. Azor. *instit. moral. p.*1.*lib.*7.*cap.*6.*q.*4. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*10.*q.*3.*num.*22. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.*1.*q.*85.*n.*312. Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. p.* 1. *decis.* 152. latè Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.*1.*lib.*2.*cap.*3.*n.*8. *cum seqq.* Zerol. *in praxi Episcop.p.*2. *verbo Parochia, & p.*1. *verbo Missa*. §.6. vbi attestatur decisum non posse Episcopum cogere populum mulctis & pœnis, etiam in casu notabilis negligentiæ, aut contumaciæ ire ad audiendam Missam in parochia sua, de quo Fagundez *d. cap.*3.*n.*13. refero *d.p.*2. *alleg.*24. *n.*17. vbi *n.*18. aduerto Missæ audiendæ præceptum adimpleri quocunque in loco audiatur, siue in propria parochia, siue in qualibet alia Ecclesia, aut loco vbi celebretur: posse tamen fieri aliunde, vt aliquis peccet non audiendo Missam in propria parochia, videlicet si nolit eam audire ex contemptu, aut quando parochus declaret ea quæ parochiani scire tenentur, latiùs de his omnibus *in meo tract. de officio, & potest. parochi cap.*11. *ex num.*...

36. Hac

36. *Hæc igitur omnia,*&c.] Poſſe Epiſcopum Regulares cogere vt in offertorio Miſſarum conuentualium, quæ Dominicis diebus in monaſteriis celebrantur, declarent fidelibus, quæ feſtiuitates & ieiunia in illa hebdomada occurrant, ne ignorantia horum feſtorum, & ieiuniorum præcepta eccleſiaſtica à fidelibus tráſgrediantur, tenent Portel. *in dubiis regul. verbo Epiſcopus n.*7. Fr. Emman. *quæſt. regul. tom.* 1. *q.* 43. *a.* 7. vbi refert ſe ita vidiſſe obſeruari à quibuſdam Fratribus Ordinis Mendicantium in diœceſi. Elboren. Regni Portugaliæ, refero ego ipſe *d. alleg.* 24. *n.* 21. *& de officio, & poteſt. parochi cap.* 16. *n.*...

36. Regulares cogere poteſt Epiſcopus vt in offertorio Miſſarũ conuentualium in diebus Dominicis declarent fidelibus, quæ feſtiuitates & ieiunia in illa hebdomada occurrant.

37. Vnde feſtos dies & ieiunia in ſuis Eccleſiis annunciare nullatenus prohiberi Regulares, dicit Laurent. de Peirinis *in conſtit. ſui Ordinis Minimorum tom.* 2. *conſtit.* 7. Pij V. *n.* 13. *verſ. ad primum, pag.* 193. referens ita fuiſſe decisum ſub die 2. Iulij 1620.

37. Feſtos dies, & ieiunia in ſuis Eccleſiis annunciare nullatenus prohibentur Regulares.

38. Regularibus non eſſe prohibitum inter Miſſarum ſolemnia vertere ſe ad populum, & generalem confeſſionem pro eo facere, atque etiam in medio Altaris ſiſtendo eleemoſynas, & oblationes ab offerentibus recipere, non autem eis licere ab Altari diſcedere, & per Eccleſiam circumire, reſoluit Aldan. *in compendio canon. reſolut. lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 3. vbi refert ſic fuiſſe deciſum in nullius prouinciæ Rauennaten. 15. Septembris 1619.

38 Regularibus non eſt prohibitum inter Miſſarum ſolemnia vertere ſe ad populum, & generalem confeſſionem pro eo facere.

39. Regularibus nequaquam prohibitum eſſe Miſſas celebrare, & campanas pulſare in ſuis Eccleſiis ante celebrationem Miſſæ, & pulſationem campanæ in Eccleſia parochiali, ideóque ordinarium minimè hoc illis prohibere poſſe, ſed tantùm monere populum vt accedat ad Eccleſiam parochialem ad S. Concilij Trid. præſcriptum, tenet Ald. *d. c.* 13. *n.* 4. atteſtans ita reſolutum in d. nullius prouinciæ Rauen.

39. Ordinarius non poteſt prohibere Regularibus ne Miſſas celebrent, & cãpanas pulſent in ſuis Eccleſiis ante celebrationem Miſſæ in Eccleſia parochiali.

40. Regularibus Miſſæ ſacrificium in Eccleſia ſeculari de conſenſu Rectoris eiuſdem Eccleſiæ celebrare licere, tradit Sell. *in ſelect. canon. cap.* 15. *num.* 8. atteſtans ſic deciſſe S. Cong. Epiſcop. & Regul. ſub die 10. Ianuarij 1610.

40. Regularibus licet celebrare Miſsã in Eccleſia ſeculari de conſenſu Rectoris eiuſdem Eccleſiæ.

41. Regulares non poſſe in Sabbato ſancto benedicere domos, cùm non poſſint hoc munus extra Capitulum ſuum exercere, concludit Sell. *d. c.* 15. *n.* 10. aſſerens ita fuiſſe reſolutum ſub die 23. Nouembr. 1619.

41 Regulares non poſſunt in Sabbato ſancto benedicere domos.

DE REFORMATIONE.

Omnes Clerici ſint à negotiis ſecularibus alieni, honeſtè, grauitérque ſe gerant, ac ſanctè viuant; cùm cæteri in eos ſuos oculos conüciant, ex iiſque ſumant, quod imitentur.

CAPVT I.

1. VIDE Gilbert. Scheuic. *de eccleſiaſt. vita, & moribus*, Camill. Borrel. *in ſum. omnium deciſ. tom.* 1. *tit.* 11. Campan. *in diuerſ. iuris*

1. Doctores referuntur de vita, & honeſt. cleric. agentes.

*iuris canon.rub.*4. Bellet.*disquisit. cleric. p.*1 *tit. de discipl.cleric.* meripsum *in collect. ad cap.* 2. *& per totum de vita, & honest. cleric. & de officio & potest.parochi cap.*6.*& de iure ecclesiast.lib.*1.*cap.*40.

2. Luxus in habitu seu vestitu.

2. *De luxu.*] De hoc in habitu, seu vestitu, aut vestium colore, vel nimio crinium, seu capillorum cultu, aut affectata compositione, dixi latè *d. tract. de iure ecclesiast. lib.*1. *cap.*40. *ex num.* 17. *cum multis seqq.*

3. Comessationes.

3. *Comessationibus.*] De comessationibus, & inhonestis conuiuiis à clericis fugiendis, egi *eod. tract. de iure ecclesiast. lib.* 1. *cap.* 40. *ex num.* 51.

4. Choreæ.

4. *Choreis.*] Non licere clericis interesse choreis, & saltationibus, ne propter motus obscœnos oculi eorum contaminentur, probant *cap. Presbyteri* 19. *dist. l.*57. *tit.*5. *part.* 1. vbi Gregor. Lop. *in glos.* 1. *& l.*34. *tit.*6. *part.*1. vbi *glos.* 7. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 13. §.30. *n.*1. Ego ipse *d.tract.de iure ecclesiast.lib.*1.*c.*40.*n.*61.

5. Clericis ad aleas & taxillos ludere non licet.

5. *Aleis.*] Non licere clericis ad aleas, & taxillos ludere, probat *cap. penult. de vita, & honest. cleric. cap. cùm inter dilectos, de excess. Pral. l.*57. *tit.*5. *part* 5. Fr.Emman.*quæst. regul. tom.*2.*quæst.*37.*art.*1. Paul.Comitol. *respons. moral lib.*1.*quæst.*90. Camill.Borrel. *d.tit.*11. *num.*33. Aldrete *de religiosa discipl.tuenda lib.* 2. *cap.*16. §.3.*num.*17. Molin. *de iustit. tract.*2. *disp.*51. *vers. quod verò*, Carol. de Graff. *de effectib. clerical. effectu* 22. Farin. *in praxi crimin.p.*3. *quæst.*109. *num.*92.*cum seqq.* Squillante *de obligat. cleric. p.* 2. *num.* 45. Bellet. *disquisit. cleric. p.* 1. *tit. de disciplina cleric.* §. 24. Illustriss. D. Roder. à Cunha *in comment. ad cap.* 1. *num.* 1. *cum seqq.* 35. *dist.* Vgolin. *d. cap.*13. §.22. *num.*2. vbi subdit hoc procedere in omnibus clericis, qui Ordine sacro initiati sunt, vel in minoribus constituti, si beneficium habeant ecclesiasticum, & *num.* 3. quòd nec per alium ludere possunt, & in fine restringit vbi animi gratia secretò, & modicè luderent absque scandalo, & §.23. *num.*1. resoluit peccare mortaliter clericos prædictos, qui aleis, & taxillis ludunt, refero ego ipse *d. tract. de iure eccles. lib.*1.*cap.*40. *n.*66. *cum seqq.*

6. *Necnon secularibus negotiis fugiendis.*] De his omnibus latè egi *d. tract. de iure ecclesiastico, lib.* 1. *cap.* 40. *à num.* 83. *vsque ad num.*131.

7. Subditus non potest à correctione quam superior contra illum facit, appellare.

7. *Nec appellatio executionem*, &c.] Subditum non posse à correctione, quam superior contra illum facit, appellare, probat *cap. ad nostram* 3. *de appellat.* Innoc. *in cap. vnic.* vbi Bald. *num.* 2. Abb. *num.*7. *&* 8. Alex. de Neuo *num.*13. *&* 14. Rebuff. *tom.*3. *ad leges Galliæ, tit. de appellat. art.*7. *glos.*2. *num.* 24. *vers. vndecimo*, Petr.Gregor. *in tract.de appellat. lib.*2.*cap.*10.*num.*7.*vers. in Gallia*, Sigism. Scacc. *eod. tract. quæst.*17 *limit.*26. *num.*9.

Qualitates

Qualitates assumendorum ad Ecclesias cathedrales, qui vita bona, & Ordine sacro praediti esse debent, ac tales, qui caeteros docere valeant, quae probari debent testimonijs, &c.

CAPVT II.

1. Vide Salzed. ad Bernard. *cap. 25. litt. A. vers. & non solùm*, Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 8. q. 5. num. 5.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 7. cap. 6. à num. 37.* Franc. Leo. *in thesauro fori ecclef. p. 1. cap. 3.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p. 1. tit. 1. cap. 5. à n. 4. & p. 2. alleg. 1.* & constit. Gregorij XIV. *incip. Onus Apostolica*, sub dat. Romae die 1. Maij 1590. quam refert Quarant. *in summa Bullarij, verbo electio. pag. 309.* Processum Inquisitionis faciendae super qualitatibus ordinãdorum ad Cathedrales de mandato S. D. N. Vrbani VIII. confectum posui *d. cap. 5. post num. 4.* secundùm Lugdunen. impress.

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Verum etiam in sacro Ordine antea*, &c.] Oportere promouendum ad Episcopatum in sacro Ordine antea saltem sex mensium spatio constitutum fuisse per hoc decretum, tradunt Vgolin. *de officio Episcopi cap. 1. §. 2. num. 1.* Franc. Leo *d. cap. 3. num 9.* Campan. *d. rub. 7. cap. 6. num. 45.* Sed per dictam constitut. Gregorij XIV. quae vtitur plurali numero, oportere omnibus sacris initiatum fuisse ante sex menses, aduertit Campan. *in d. suo diuersor. iuris canon. rub. 11. cap. 7. num. 8.* quem refero *d. alleg. 1. num. 37.*

2. Promouendus ad Episcopatum debet esse constitutus in sacro Ordine antea saltem sex mensium spatio.

3. Si sacerdotium non praecesserit, validam tamen esse Ordinis Episcopalis collationem, etenim praeposteratio in collatione Ordinum non vitiat, licèt executionem impediat, tenent glos. & Doctores *in cap. solicitudo 52. dist.* Rendina *in promptuario recept. sentent. tom 1. tit. 38. num. 6.* Fornar. *de sacram. Ordinis, cap. 6. num. 5.* Campan. *in d. diuersorio iuris canonici, rub. 10. cap. vnic. num. 3.*

3. Episcopalis Ordinis collatio valida est etiamsi sacerdotium non praecesserit.

4. Contra *glos. fin. in cap. vnic. de clerico per saltum prom.* Syluest. *in summ. verbo Ordo 2. num. 1.* Borgas. *de irregular. part. 5. sub rub. de clerico per saltum promoto num. 3.* Sà *in aphor. verbo Ordo, num. 25.* Maiol. *de irregular. lib. 4. cap. 12. num. 3.* Henriq. *in summ. lib. 10. cap. 7. §. 1.* Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 24 lit. A. vers. inter promotos*, Azor. *institut. moral. part. 2. lib. 3. cap. 30. quaes. 9.* Illustriss. D. Roderic. à Cunha *in comment. ad d. cap. solicitudo num. 16.* existimantes Episcopalem Ordinem non suscipere, qui sacerdotio caret.

5. *Scientia verò*, &c.] Vide Petr. Alphons. de Vasconcellos *in harmonia rubr. iuris canon. sub tit. de aetate, & qual. n. 4.* Henriq. *in summ. lib. 10. c. 16. §. 2. litt. R & cap. 33. §. 2. & lib. 14. c. 9. §. 1. vers. gradus.* Menoch. *de arbitr. casu 425. num. 35.* Cened. *ad Decretum, collect. 51. num. 4. ad fin.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel glos. 4. num. 67.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 28. quaes. 9. & lib. 6. cap. 6. quaes. 1.* Less. *de iustit. lib. 2. cap. 34. dub. 24.* Valer. Reginald. *in praxi fori poenitent. lib. 30. tract. 3. num. 171.* Campan. *in diuers. iuris canon.*

5. In Episcopum promouendus debet esse Doctor, aut licentiatus in S. Theologia, vel iure Canonico, aut saltē publico alicuius Academiae testimonio idoneus ad alios educendos repertus.

rub. 3.

rub.3.c.4.n.1.cum seqq. Bellet. *disquisit.clerical.p.1.tit.de discipl.cleric.§.4.à n.33.* Homobon.de Bonis *de examine eccles.p.1.tract.1.c.9.q.51.* me ipsum *d.alleg.1.num.24.& in collect.ad cap.cùm in cunctis num.20.de elect.*

6. Gregorius XIV. 6. Addit præterea præfata constitutio Gregorij XIV. huiusmodi Conciliari dispositioni, vt peculiaris circa doctrinam promouendi ad Episcopatum diligentia adhibeatur, ita quòd priuilegium Doctoratus, aut Licentiaturæ nemini suffragetur, sed de eorum etiam doctrina diligens fiat inquisitio, nisi ex aliqua publica functione illud notorium esset.

7. Clemens VIII. 7. Sed postmodum Clemens VIII. peculiari sub decreto statuit quòd ad Episcopatum Italiæ assumendi in Vrbe coram ipso, & S Congregatione Cardinalium, aliorúmque grauium, & peritorum Prælatorum, ac virorum: in Gallia verò, & Hispania coram S.R.E. Cardinalibus Legatis ibi existentibus, & Legatis deficiẽtibus coram Sedis Apost. Nunciis, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis de speciali Papæ mandato assistentibus aliis Prælatis, & Iureperitis, vt huiusmodi negotij grauitas requirit, se examini subiiciant, qui approbati, & non aliàs ad Ecclesiarum regimina admittantur, refero ego ipse *d.alleg.1.num.25.& in collect.ad d.cap.cùm in cunctis num.20.* me citato Lauor. *var.lucubrat.tom.1.tit.4.cap.16.num.19.*

8. Inquisitio processus Regularium quomodo facienda cum ad Ecclesias cathedrales promouendi fuerint. 8. *Quòd si Regularis fuerit*, &c.] Quomodo autem facienda sit inquisitio processus Regularium cùm ad Ecclesias cathedrales promouendi fuerint, dicitur *in d. constit.* Gregorij XIV. *in vers. quod autem,* & in formula processus formandi iuxta mentem S.D.N. Vrbani VIII. relati per me *d.p.1.tit.1.cap.5.post num.4.sub rub.quid seruandum si promouendus sit Regularis.*

9. Religiosus potest in Episcopum eligi. 9. Posse enim Religiosum in Episcopum eligi, probat *cap.penult. in fine, de vita, & honest. cleric. cap.nullus Religiosus, de elect. lib.6.* dum tamen suus superior consentiat ei acceptanti electionem de se factam, aliter Monachus non potest consentire, glos.*in d.cap.nullus, & in cap.si Religiosus, & in cap.quam sit, eod.tit.de elect.in 6.* Illustriss. D.Roder. à Cunha *in comment.ad cap.bene num.2.dist.61.*

10. De natalibus, ætate, & moribus, qui requiruntur in promouendis ad Ecclesias cathedrales, dictum est *sup.sess.7.de reform.cap.1.*

Distributiones quotidianæ creandæ ex tertia parte quoruncunque fructuum, quoruncunque beneficiorum; portiones absentium cedunt pijs locis arbitrio Episcopi, nisi actu ministrent in Ecclesia curata extra ciuitatem, &c.

CAPVT III.

1. Doctores de materia cap agentes. 1. Vide Couarr.*lib.3.var.cap.13.num.7.* Nauarr.*de orat.miscel.59.n.6.& miscel.14.num.51.* Henriq.*in sum.lib.7.de indulgent.cap.39.§.3.* Zerol.*in praxi Episcop.p.1.verbo distributiones, §.4.* Azor. *institut.moral. p.2.*

p.2.lib.7.cap.7.q.8. Nicol. Garc. *de benefic. p.3. cap.2. num.*430. *cum seqq.* Monet. *de distribut. quotid. p.3.q.6.num.*29. Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existent. lib.4. cap.*15. Raguc. *de voce canon. in Capitulo, quæst. vlt.* Rot. *decis.*712.*p.*1.*recent.* metipsum *in tract. de Canonic. cap.*21.*num.*23.*cum seqq. & suprà seß.*22.*de reformat. cap.*3. satis dictum est de materia huius decreti.

2. *Ex fructibus, & prouentibus*, &c] Vide Nicol. Garc. *d.p.3.c.2.n.*477. dicit quòd debent esse fructus illius Ecclesiæ, in cuius choro sedem habent hæ dignitates, secus verò si nullos fructus percipiant istæ dignitates ex illis Ecclesiis, in quibus sedem habent in choro, tamen nunquam fecerunt residentiam, & habent proprium districtum, in quo suam iurisdictionem exercent, & *num.*467. refert decisum huiusmodi detractionem ex fructibus esse faciendam, non secundùm taxam antiquam, prout in libris Capitulorum, sed secundùm veram eorundem fructuum æstimationem, iuxta valorem currentem.

2. Detractio tertiæ partis fructuum conuertendæ in distributiones quomodo facienda.

3. Concilium in præsenti non adimere distributiones creatas ex anniuersariis, & aliis communibus ministeriis, censuit Rot. in Hortolan. Canonicatus 10 Iunij 1619. coram bonæ mem. Remboldo.

3. Non adimit distributiones creatas in anniuersariis.

4. *Omnium dignitatum*, &c.] Obtinentem in Cathedralibus, & Collegiatis dignitatem, licèt vocem in Capitulo non habeat, nec distributiones quotidianas cum cæteris participet, detractioni tertiæ partis fructuum esse obnoxium, refert decisum Nicol. Garc. *d.cap.2.num.*481. vbi *num.* 483. attestatur pariter resolutum non comprehendi sub hoc decreto dignitates, quæ etsi locum habeant in choro, nullas tamen habent distributiones quotidianas, nec sufficientes præbendas, vel fructus tenues, quæ retineri possunt cum Canonicatibus, vbi est consuetudo absque alia dispensatione, vt *cap.1.de consuet. lib.6.* nec illis vnire Ecclesias parochiales ad augendos fructus distributionum quotidianarum Episcopum posse. Vide posita *ad d.c.3 seß.21.de reform.*

4 Dignitatem obtinens in Cathedrali, vel Collegiata, licet vocem in Capitulo non habeat, nec cum cæteris distributiones participet, detractioni tertiæ partis fructuum est obnoxius.

5. *Sed fabricæ Ecclesiæ*, &c.] Hoc decretum dum decidit portionem distributionum iis contingentem, qui non intersunt, applicari debere fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, vel alteri pio loco, arbitrio ordinarij, loqui de distributionibus extraordinariis, & impropriis, quæ de redditibus particularibus dignitatum, personatuum, & officiorum constituuntur lucrifaciendæ ab eis solis, qui huiusmodi beneficia habent, implendo officia & seruitia diuina eis ab Episcopo præscribenda, & designanda: aliud verò decretum, quod habetur *suprà seß.21.de reformat.cap.3.* dum tenet huiusmodi portionem distributionum interessentibus accrescere, intelligi de distributionibus ordinariis, & propriis, quæ constituuntur de fructibus communibus lucrifaciendæ ab obeuntibus communiter officia diuina, referunt Nau. *de orat. miscel.*59. *num.*9. Paul. Fusc. *de visitat. lib.1.cap.16.num.*25. Galet. *in margar. casuum conscient. verbo officium diuinum pag.*190. Azor. *d.part.2.lib.7.cap.7.quæst.*8. Monet. *d.quæst.6.num.*29. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.7.cap.6.n.*15. *vers. consului.* Aliam concordiam assignant Garc. *d.cap.2.num.*465. Rot. in Astoricen. residentiæ 6. Iulij 1616. coram R.D. meo Coccino Decano,

5. Loquitur de distributionibus extraordinariis, & impropriis.

Ee impressa

impressa post tract. *de distribut. quotid.* Alexandri Monetæ, & per Farin. *d. decis.* 712. *p.* 1. *recent.* cuius memini *de officio, & potest. Episcopi, p.* 3. *alleg.* 53. *num.* 154.

6. *Cura animarum immineat.*] Secus si tantùm iurisdictionalis; si verò est vnita, sit locus *cap. extirpanda*, § *qui verò, de prabend.* & tunc cùm visitauerit suam iurisdictionem, lucrabitur præbendam, & fructus, non autem distributiones quotidianas, ita refert decisum Garc. *d. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 335.

7. Non comprehendit Canonicos habêtes Ecclesias parochiales, non tamen Canonicatibus annexas.

7. *Habeatur.*] Non comprehenduntur Canonici habentes Ecclesias parochiales, non tamen Canonicatibus annexas, seu vnitas, qui si in Parochialibus resederint, & fuerint priuilegiati ad perceptionem fructuum, exceptis distributionibus quotidianis, iuxta Bullam Pij V. vel ex indulto Apost. non poterunt optare neque domos canonicales, neque Canonicatum presbyteralem, & similia, & non habeantur pro præsentibus, sed tantùm sunt priuilegiati ad percipiendos fructus, & id quando scilicet extat consuetudo, vel statutum, quo absentes non possunt optare, secus, quo absentes possunt optare, ita refert decisum Garc. *d. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 337.

In Cathedrali, vel Collegiata, etiam Regulari, mancipatus non habeat vocem in Capitulo, nisi sit Subdiaconus; oneribus subeundis per se infra annum sint quique idonei. In posterum prouisio fiat solis habentibus integrè ætatem, &c.

CAPVT IV.

1. Doctores referuntur de materia huius cap. quoad primam partem agentes.

1. Vide Rebuff. *in tract. nominat. q.* 8. *num.* 3. Nauarr. *consil.* 7. *de cleric. non resident. in nouis*, Villar *del patronado de Catalajud, part.* 7. §. 1. *num.* 15. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 1. *quæst.* 8. *art.* 6. *& tom.* 2. *quæst.* 51. *art.* 5. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.* 564. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 486. *in* 2. *edit.* Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi cap.* 19. §. 3. *num.* 1. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *quæs.* 20. latè Monet. *de distrib. quotid. p.* 2. *quæst.* 20. *num.* 2. *cum seqq.* vbi multipliciter ampliat, Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 7. Nicol. Garc. *de benefic part.* 3. *cap.* 4. *à num.* 24. Homobon. de Bonis *de examine eccles. p.* 1. *tract.* 1. *cap.* 10. *quæs.* 61. *in fine*, Rot. *decis.* 600. *num.* 4. *in* 1. *collect. nouiss.* Farin. aliàs *part.* 4. *diuers.* metipsum *in tract. de Canonicis, cap.* 37. Ludouic. Miranda *in man Prælator. tom.* 2. *quæst.* 23. *art.* 5. *conclus.* 5. Paul. Laymann *in canon. quæst. de Prælat. eccles. elect. quæst.* 28. *respons.* 2. *& quæst.* 181. *respons.* 3. Raguc. *de voce canon. in Capitulo, quæs.* 24. Sebast. Cæs. *in relect. de eccles. hierarchia, disputat.* 2. §. 1. *num.* 22. Iul. Lauorin. *variarum lucubrat. tom.* 1. *titul.* 4. *cap.* 15. *ex num.* 33. Tamburin. *de iure Abbatum, tom.* 1. *disput.* 5. *quæs.* 8. *num.* 8. Aldan. *in compend. canon. resolut. lib.* 1. *titul.* 8. *ex num.* 1. Sell. *in selectis canonicis, cap.* 2. *per tot.*

2. Procedere

2. Procedere non modò in omnibus actibus expediendis, qui capitulariter expediuntur, sed etiam in electionibus, & minus in Synodo huiusmodi Canonicum vocem consultiuam, neque assistentiam, aut sedem in Capitulo habere posse, refert decisum Nicol. Garc. *d.p.3. cap.4.num.25.*

2. Canonicus non Subdiaconus nec vocem consultiuam in electionibus, & in Synodo habent.

3. Procedere quoque in Canonicis habentibus vocem ratione canoniæ, tenet Monet. *d.p.2.quest.20.à num.1.* quem refero *de Canon. c.37. num.7.* non autem in habentibus alio iure, puta priuilegio, statuto, fundatione, vel consuetudine, quia licèt Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habere, resoluunt Fr. Emman. *d. tom.2.q.51.art.1.* Nicol. Garc. *in addit.ad d.p.3.c.4.n.31.* Portel. *in dub.regular.verbo electio num.6.* Sigism. à Bononia *de elect.dub.91.num.2.*

3. Procedit in Canonicis habentibus vocem ratione canoniæ.

4. Vocem in Capitulo aliquo pacto acquirere, seu præscribere non posse Canonicum donec in sacris fuerit constitutus, tenet Sell. *in selectis canon. cap. 2. num. 3.* vbi testatur sic fuisse decisum sub die 20. Aprilis 1602.

4. Canonicus in sacris non constitutus vocem in Capitulo aliquo pacto acquirere, seu præscribere non potest.

5. Canonicum in Collegiata licèt possit esse in ætate quatuordecim annorum, nihilominus nisi sit in 22. anno, non posse habere vocem in Capitulo, dicit Sell. *d. cap. 2. num.4.* attestans ita fuisse resolutum sub die Augusti 1621.

5. Canonicus in Collegiata nisi sit in sacris vocem in Capitulo non habet.

6. Canonicum à Sede Apost. super ætate dispensatum non prius cogendum esse ad sacros Ordines promoueri, quàm ad 22. annos peruenerit, refert decisum Garc. *d.p.3.c.4.n.17.*

6. Canonicus à Sede Apost. super ætate dispensatus nō prius cogendus ad sacros Ordines promoueri quàm ad 22. annos peruenerit.

7. Canonicos supranumerarios, qui priuilegio Apost. in aliqua Cathedrali recipiuntur, cum eo quòd solùm participent de distributionibus quotidianis, & nullam obtineant præbendam, sed ad primam vacaturam iuxta eorum prioritatem admittantur, non teneri habere maiorem ætatem quàm 14. annorum, dummodo non optent nisi cum ætate requisita, resoluit Sell. *d.c.2. n.5.* vbi ait sic fuisse decisum in Venafren. 13. Martij 1603.

7. Canonicus supranumerarius an habeat vocem in Capitulo.

8. Archidiaconus, ad quem de consuetudine Ecclesiæ spectat absente Decano conuocare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, id potest etiamsi non sit in sacris, cùm iste sit actus iurisdictionis, qui competit Archidiacono etiam in sacris non constituto, & ad Decanum non spectat ratione ordinis, sed antiquitatis, & superioritatis, ita refert decisum Garc. *d.p.3.c.4.n.26.*

8. Præsidens Capitulo etiamsi non sit in sacris, in eo proponere, ac resolutiones accipere potest.

9. Prælato Ecclesiæ collegiatæ, etiamsi sacris Ordinibus careat, præsidentiam, ac vocem in Capitulo competere, resoluunt Villar. *del patronado de Calatajud. p.7. §.1.num.15.* Raguc. *de voce canon. in Capitulo quæs.5.n.3.& quæs.24.n.3.* Nicol. Garc. *in addit. ad d.c.4. sub n.26.* vbi subdit in illis non procedere hoc decretum, refero ego ipse *d.tract.de Canon.cap.37.num.11.*

9. Prælato Ecclesiæ collegiatæ etiamsi sacris Ordinibus careat præsidentiam, ac vocem in Capitulo competit.

10. Decanis, Archidiaconis, seu Prioribus (licèt possint conuocare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, etiamsi in sacris constituti non sint, vt refert decisum Garc. *d. cap.4. num.26.*) non licere dare vocem in Capitulo stante dispositione Concilij in præ-

10. Decanis, seu Archidiaconis primis dignitatibus non licet dare vocem in Capitulo, licèt in eo proponere valeant.

ſenti, atteſtatur reſolutum Garc. *in addit. ad d.c.4. ſub n.26.* provt refero *d. tract. de Canonic. cap.37.n.12.*

11. Diſpenſatus à Papa in ætate ad obtinendum Canonicatum in Cathedrali vocem in Capitulo habet.

11. Diſpenſatum à Papa in ætate pro obtinendo Canonicatu in Cathedrali vocem in Capitulo habere exiſtimauit Sell. *d. cap.2. num.9.* atteſtans ita fuiſſe deciſum in Reatina 10. Iulij 1627. & in Montiſpolitiani 13. Ianuarij 1629. & in S. Miniati 15. Septembris eiuſdem anni, & harum deciſionum memini *d. tract. de Canon. cap.37. num.13.* vbi tamen ſubdidi ex Rot. in Senen. Archipreſbyteratus 23. Iunij 1606. coram bonæ mem. Card. Lancellotto iun. contrarium eſſe tenendum vbi diſpenſatio non eſſet ſufficiens.

12. Præbendas duas in eadem Eccleſia obtinens duas voces in Capitulo habere debet.

12. Obtinentem ex legitimo titulo in eadem Eccleſia duas præbendas, vel præbendam, & dignitatem, duas voces in Capitulo habere debere, reſoluunt Cou. *lib.3. var. cap.13. n.6.* Hoied. *de incompat. benefic. p.1. c.12. à n.15.* & ſaltem ſtante conſuetudine admittit Monet. *de diſtribut. quotid. p.2. q.4. n.14.* Rot. in Oriolen. Canonicatus 11. Martij 1619. coram bonæ mem. Remboldo.

13. Beneficiati Ordines ſuſcipere requiſitos infra annum tenentur.

13. *Ij verò qui dignitates*, &c.] Vide Azor. *instit. moral. p.2. lib.6. cap.8. quaſ.11.* Fr. Emman. *quaſt. regul. tom.2. quaſt.51. art.5.* Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verbo Canonia*, §.2. Monet. *de diſtrib. quotid. p.2. q.19. n.9.* Nicol. Garc. *d. cap.4. n.10. cum multis ſeqq.* metipſum *d. tract. de Canonic. cap.16. per totum.*

14. Comprehendit beneficia, quæ Ordinem requirunt extra Eccleſiam cathedralem vel collegiatam exiſtentia.

14. Et comprehendere hoc decretum etiam beneficia, quæ Ordinem requirunt extra Eccleſiam cathedralem, vel collegiatam exiſtentia, reſoluunt Aloyſ. Ricc. *d. reſol.486. n.12.* Nicol. Garc. *d. cap.4. à n.13. & in addit. n.15.* refert deciſum comprehendi ſub hoc decreto Capellaniam requirentem certum Ordinem.

15. Capellania quæ requirit certum Ordinem comprehenditur ſub hoc decreto.

15. Capellaniam ſi requirit certum Ordinem comprehendi ſub hoc decreto vt obtinentes beneficia teneantur intra annum ſuſcipere Ordines requiſitos, refert deciſum Nicol. Garc. *in addition. ad d. cap.4. num.12.*

16. Capellania non poteſt conferri illi, qui non eſt illius ætatis vt infra annum ad Ordinem requiſitum promoueri poſſit.

16. Capellania de iurepatronatus laicorum, cui eſt iniunctum onus dicendi Miſſas perſonaliter, vel Euangelium, vel Epiſtolam cantandi, non poteſt conferri ei, qui non eſt illius ætatis, vt infra annum ad Ordines promoueri poſſit, idem ſi in fundatione dictum fuerit quòd obtinens eſſet Sacerdos, Diaconus, vel Subdiaconus, ita refert deciſum Garc. *in addit. ad p.7. c.1. n.99.*

17. Capellania ſacerdotalis.

17. Capellania eſt ſacerdotalis, itavt poſſit conferri ei, qui intra annum valeat promoueri ad ſacerdotium, ſi in eius fundatione dictum ſit *quòd ad eam debeat præſentari vnus Capellanus ſi de genere teſtatoris aliquis Presbyter inueniatur, aliàs quicunque alius ſit Sacerdos, qui Capellanus teneatur facere ſingulis annis anniuerſarium pro anima teſtatoris, & teneatur Miſſas, & alia diuina officia celebrare in eadem Capella iuxta facultatem, & poſſibilitatem fructuum, & redditũum.* Ad deciſ. Manticæ 129. vbi fit differentia inter Preſbyterum & Sacerdotem, fuit dictum non applicari ad caſum, cùm illa loquatur de obſeruantia ſubſequuta, in qua principaliter ſe fundat deciſio, ita Sell.

d. cap.2.

*d. capit. 2. numer.*20. attestans sic fuisse decisum in Salernitana 11. Ianuarij 1610.

18. *Vocem in huiusmodi Ecclesiis*, &c.] Actiuam scilicet, quæ simpliciter, & absolutè vox dicitur, non autem passiuam, vt per Garc. *in addit. ad d. p. 3. cap. 4. sub num. 15.* quem refero *d. tract. de Canon. cap.* 16. *num.* 18.

18. Vox simpliciter & absolutè de actiua intelligitur.

19. *In subdiaconatus Ordine*, &c.] Non sufficere quòd quis Ordinem requisitum suscipiat ante legitimam ætatem, ne videatur ex delicto suo assequi quod sine illo non fuisset assequutus, resoluunt Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 3. *q.* 23. *art.* 12. Hieron. Roder. *in compendio quæst. regul. resol.* 15. *num.* 24.

19. Canonicus ex Ordine subdiaconatus suscepto ante legitimam ætatem vocem in Capitulo non habet.

20. *Iusto impedimento cessante.*] Exemplicat Monet. *de distribut. quotid. p.* 2. *quæst.* 19. *num.* 8. *cum glos. verbo iusto impedimento, in cap. commissa, de elect. lib.* 6. in infirmitate totius illius anni, vel si absens erat Episcopus, & commendatitiæ litteræ haberi non potuerunt, vel cùm Episcopus ordinare noluit, aut denique addi posse sentit si absens fuit causa studiorum de licentia Episcopi saltem quoad effectum vitandi alias pœnas præter amissionem dimidiæ distributionum. Ego ipse *d. tract. de Canon. cap.* 16. *num.* 11. Et refert Aloys. Ricc. *d. resol.* 486. *num.* 6. pœnam canonicam præscriptam his, qui vltra annum sacerdotium non perceperint, non habere locum in Rectore, qui intra annum à die adeptæ possessionis, vel intra tempus legitimè ei prorogatum comparuit, & se promoueri petiit, offerendo quantum in se erat, se paratum suscipere sacerdotium, & Ordines, & tamen ordinarius propter illiteraturam, vel aliam causam eum promouere noluit, & *num.* 8. asserit decisum, parochum si eo morbi genere teneatur, vt ad functionem sacerdotij, & res diuinas per se obeundas minime idoneus esse videatur, non teneri, durante dicto morbi genere se initiari facere.

20. Impedimentum quod requiratur vt Canonicus Ordinem requisitum infra annum suscipere non teneatur.

21. *Infra annum*, &c.] Computandum scilicet à die habitæ possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit, ita ego ipse *d. tract. de Canon. cap.* 16. *num.* 7. vbi refero decisum in Veronen. 13. Septembris 1631.

21. Annus quo Canonicus Ordinem requisitum suscipere tenetur, computandus à die habitæ possessionis.

22. *Aloquin pœnas incurrant*, &c.] Pœnam priuationis dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligendam de iis dumtaxat distributionibus, quæ propriè & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, nempe quæ dantur iis, qui horis, seu officiis ordinariis intersunt, de quibus loquitur *Clem. vt ij, de ætate & qualit.* non autem de extraordinariis distributionibus, quæ dantur pro funeribus, seu anniuersariis defunctorum, & aliis huiusmodi, quæ largè & generaliter distributiones dicuntur, resoluit Monet. *de distrib. quotid. p.* 1. *quæst.* 3. *num.* 12. nisi distributiones funeralium, seu anniuersariorum sint vnitæ cum horis, Garc. *in addit. ad d. p.* 3. *cap.* 4. *sub num.* 15. quem refero *d. tract. de Canon. cap.* 16. *num.* 13. vbi *num.* 14. resoluo pœnam præfatam priuationis dimidiæ partis distributionum intrare, quamuis reliqua dimidia, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem,

22. Pœna priuationis dimidiæ partis distributionũ, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, quæ.

& *num.*15. etiam quamuis iste non promotus intersit diuinis, & officium recitet.

23. Canonicus non promotus infra annum potest aliis pœnis quàm priuationis puniri.

23. Non promotum infra annum ad requisitos Ordines posse aliis pœnis quàm priuationis puniri, colligitur ex *d. Clem. vt ij*, & decisum fuisse testatur Garc. *d.p.*3.*c.*4.*n.*16. quem refero *d.c.*16.*n.*20. vbi subdo priuationem non incurri ipso iure, & non licere Episcopo ad huiusmodi ptiuationem procedere absque solemnitate à Concilio requisita.

24. Parochus an, & quando, & sub quibus pœnis teneatur suscipere sacerdotium.

24. An verò, & quando, & sub quibus pœnis teneantur parochi suscipere sacerdotium infra annum à sibi commissi regiminis tempore numerandum, dixi latè *de officio, & potest. parochi cap.* 5. *per tot.*

25. Prouisio de beneficiis non est facienda nisi iis, qui iam ætatem & cæteras habilitates integrè habere dignoscantur.

25. *Nec aliis in posterum fiat prouisio*,&c.] Vide Nau. *cons.*45.*in antiq.* aliàs *cons.*10. *in nouis, sub tit. de temporib. ordin. & cons.* 2. aliàs 8. *de praeben.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib.*6. *quaest.*64. *num.*2. Lessi. *de iustit. lib.*2. *cap.*34. *dub.*24. *in fine*, Homobon. de Bonis *de examine eccles.p.*1. *tract.*1.*cap.*9.*quaes.*51.

Dispensationes committendae extra Curiam Rom. ab ordinariis videantur, nec gratiosae effectum habeant, nisi Episcopus cognouerit summariè.

CAPVT V.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Seraphin. *decis.*1072. Fernandez *in examine Theolog. moralis p.*3.*cap.*16.§.3.*num.*11. Franc.Leon. *in thesauro fori eccles.p.*2.*c.*2. *n.*49. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.*7.*n.*30.*cum seqq.* Aloys. Ricc. *in decis. Curiae Archiep. Neapol. p.*4.*decis.*35.

2. Dispensationes, seu commutationes vltimarum voluntatum committi possunt Abbatibus, & aliis Prælatis habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem.

2. *Committantur ordinariis*, &c.] Etiam Abbatibus, & aliis Prælatis habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem, ac proprium districtum, committendas esse dispensationes, seu commutationes vltimarum voluntatum, quas eorum subditi à Sede Apostol. impetrant, resoluunt Garc. *de benefic. p.*9.*c.*2.*n.*147. Flores de Mena *var. lib.*3. *quaest.*24.*num.*22. Monet. *d.c.*7.*n.*34. vbi *n.*44. testatur stylum curiæ nunc habere vt huiusmodi commissiones nunquam hisce Prælatis, aut eorum vicariis, sed ordinariis locorum, aut iis deficientibus fiant Episcopis, seu ordinariis vicinioribus.

3. Dispensationes matrimoniales quando inferioribus possint committi.

3. Dispensationes matrimoniales, & aliæ quæcunque quæ subditis inferiorum Episcopis à Sede Apost. conceduntur, si eas extra Romanam curiam committi contigerit, & illi inferiores nullius diœcesis existant, & iurisdictionem quasi Episcopalem habeant, eisdem inferioribus, non autem vicinioribus Episcopis sunt committendæ, ita refert decisum Nicol. Garc. *d.p.*9.*c.*2.*n.*141.

4. Dispẽsationes matrimoniales Priori sunt committendæ si Prioratus sit nullius diœcesis.

4. Dispensationes matrimoniales, & alia huiusmodi Priori sunt committenda si Prioratus sit nullius diœcesis, & quasi Episcopalem iurisdictionem habeat, ita refert decisum Nicol. Garc. *d.p.*9.*c.*2.*n.*144.

5. Dispensa

5. Dispensationes matrimoniales, & litteræ in forma *Dignum* sunt committendæ illi, cui mandata est iurisdictio, visitatio, correctio, & superioritas, etiam quoad institutionem, præsentationem, & nominationem, ita refert decisum Garc. *d.p.9.cap.2.num.145.*

5. Dispēsationes matrimoniales, & litteræ in forma Dignum sunt committendæ illi, cui mandata est iurisdictio, visitatio, &c.

6. *Expressas preces subreptionis*, &c.] An & quando taciturnitas veri, aut expressio falsi vitiet gratiam, vide latè Monet. *d. tract. de commut. vltim. volunt. cap.6. num.114. cum multis seqq.*

6. Taciturnitas veri, & expressio falsi an & quando vitiet gratiam.

7. Ordinarius, qui ex vi Concilij in præsenti debet cognoscere extraiudicialiter an dispensatio careat vitio subreptionis, & obreptionis, teneri citare partem, resoluit Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.50.*

7. Ordinarius, qui debet cognoscere extraiudicialiter an dispensatio careat vitio subreptionis, tenetur citare partem.

Vltimæ voluntates circumspectè commutandæ.

CAPVT VI.

1. VIde Spin *in specul.testam.glos.1.rub.n.24.* Fr. Emman. *quæst.regul. tom.2.quæst.125.art.9.* Aloys. Ricc. *in collect.decis.p.3.collect.558. & in decis.curia Archiep.Neapol.decis.171.p.4.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles.p.2.cap.2.num.50.* Mari. Anton. *var.resol.lib.1.resol.vlt.casu* 40. latè Monet. *in tract.de commut.vlt. volunt. cap.5. cum tribus seqq.* metipsum *de officio, & potest.Episcopi p.3.alleg.83.*

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Quæ non nisi ex iusta, & necessaria causa*, &c.] Ergo vtrumque copulatiuè requiri ad causam huiusmodi commutationum, quòd nimirum simul sit iusta & necessaria, ex hoc loco colligit Monet. *d.tract. de commut.vltim.volunt.c.6.n.86.cum seqq. & num.110.* apertè docet quamlibet de per se sufficere, respondens vt cùm sit commutatio ex causa necessaria, illa necessitas iusta, hoc est, non iniusta esse debeat, vel potiùs illa vt causa commutationis non solùm possit esse necessaria, sed & quæuis alia iusta, hoc est, probabilis, seu rationabilis.

2. Causa iusta, & necessaria copulatiuè requiritur ad cōmutationem vltimarum voluntatum.

3. Inter iustas causas, ob quas Episcopus vltimas defunctorum voluntates commutare potest, illa prima est quando pecunia legata ad aliquem vsum non sufficeret, quia tunc in alium vsum per Episcopum conuerti posse, resoluunt Aloys. Ricc. *in collect.decis.p.3.collect.558.vers. tertia causa*, Bertach. *in tract. de Episcopo lib.4.part.4. num.71.* Roch. de Curte *de iurepatr.verbo construxit.q.11.* Lambert. *in simili tract.lib.1.p.1. q.4.art.12.* Monet. *d.cap.5.num.330.* Ego ipse *d.alleg.83.num.7.*

3. Pecunia legata ad aliquem vsum quando non sufficit potest Episcopus commutare.

4. Secunda causa est, quando vsus legatus non potest adimpleri, tunc enim Episcopum posse quæcunque legata pia in alios pios vsus conuertere, resoluunt Guidopap. *decis.556.* Aloys. Ricc. *d.collect.558.vers. prima,* Monet. *d.cap.5.num.322.* Ego ipse *d.alleg.83.num.8.*

4. Vsus legatus quando non potest adimpleri, Episcopus conuertit in alium pium vsum.

5. Tertia causa est, si monasterium in certo loco testatoris iussu construi non potest, tunc enim Episcopum, vt alibi construatur, efficere posse, tenent Gambarupt. *de officio, & potest. Legati à latere, lib.6. à num.223.* Aloys. Ricc. *d. collectan. 558. in fine*, ego ipse *d. allegat. 83. num.10.*

5. Monasteriū quando in certo loco testatoris iussu construi non potest, tunc Episcopus vt alibi construatur efficere potest.

6. Quarta

6. Legatum quando esset factum ad vnum vsum non ita necessarium, tunc potest Episcopus in alium vsum pium eidẽ Ecclesiæ magis necessarium commutare.

6. Quarta causa est, quando legatum esset factum ad vnum vsum non ita necessarium, quia tunc posse Episcopum in alium vsum pium eidem Ecclesiæ magis necessarium commutare, asserunt Aloys. Ricc. *d. collect.* 1270. *vers. limita sextò*, Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiep. Neapol. cap.* 19. *in vlt. impress. & in pract. eccles. q.* 213. Vgolin. *de officio Episcopi, cap.* 61. *num.* 5. Mart. *de iurisdict. p.* 4. *casu* 74. *num.* 10. & 11. Monet. *d. cap.* 5. *num.* 354. Ego ipse *d. alleg.* 83. *num.* 12.

7. Episcopus pro vna tantùm vice, & ad tempus potest eum consensu hæredis voluntatem defuncti alterare.

7. Quinta causa est, quando pro vna tantùm vice, & ad tempus commutatio facienda esset, tunc enim posse Episcopum cum consensu hæredis voluntatem defuncti alterare, tradunt Mari. Socin. *in tract. de oblat. libel. num.* 19. Cuch. *institut. maior. lib.* 2. *tit.* 9. *n.* 62. Vgolin. *d. cap.* 61. *num.* 7. citati à Gutier. *consil.* 1. *num.* 19. qui contrarium tenet, Monet. *d. cap.* 5. *num.* 332. Aloys. Ricc. *d. collect.* 558, *vers. quinta.* Ego ipse *d. alleg.* 83. *num.* 14. vbi post Nicol. Garc. aduerto hoc non posse procedere attenta dispositione Conc. Trid. *sess.* 25. *de reform. cap.* 5. quod prohibet Episcopis tollere etiam cum consensu patroni qualitates in fundatione beneficiorum appositas.

8. Episcopus potest in alio loco testatoris exequi voluntatem, quando Ecclesia, ad cuius fauorem illa emanauit, negligens est.

8. Sexta causa est, quando Ecclesia, ad cuius fauorem emanauit defuncti voluntas, negligens est, data enim huiusmodi negligentia posse Episcopum in alio loco, seu alio modo testatoris exequi voluntatem, dicunt Lap. *alleg.* 87. *post num.* 4. Monet. *d. cap.* 5. *num.* 335.

9. Episcopus potest cõmutare defunctorum voluntates si vrgeat aliunde necessitas commutandi, neque adiri potest Papa.

8. Septima causa est, si vrgeat aliunde necessitas commutandi vltimas defunctorum voluntates, neque adiri possit summus Pontif. tunc enim posse Episcopum illam commutare multis probat Monet. *d. cap.* 5. *à num* 348. vbi *num.* 352. ampliat procedere, quamuis tunc pateat recursus ad Nuncium Sedis Apost. seu Legatum etiam de latere.

10. Cardinales, Abbates, Vicarius Episcopi, Capitulum Sede vacante an possint commutare.

10. *Episcopi.*] An & quando Episcopus respectu subditorum Prælatis inferioribus suæ diœcesis possit defunctorum voluntates commutare, vide Monet. *d. cap.* 5. *à num.* 381. & præcipuè *à num.* 389. Et de Cardinalibus in suis titulis, Abbatibus, Vicario, Episcopis, & Capitulo Sede vacante, nuncupatim agit idem Monet. *d. cap.* 5. *num.* 417. 452. 454. & 484.

In appellationibus, &c. *seruetur tenor* cap. Romana, de appellat. in 6.

CAPVT VII.

1. Doctores de materia huius cap. agentes.

1. Vide Lancell. *de attent. p.* 2. *cap.* 10. *in præfat. q.* 5. *num.* 165. Soar. de Pace *in pract. tom.* 2. *p.* 5. *cap. vnico, num.* 4. *ad fin. & num.* 14. *ad fin.* Quarant. *in summa Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, num.* 13. vbi ait quòd à subditis Episcopi suffraganei appellatur ad Archiepiscopum, Mendez à Castro *in praxi Lusit. lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 13. Gabr. Pereira de Castro *de manu regia part.* 1. *cap.* 10. *num.* 9. Sigism. Scacc. *de appellat. q.* 8. *num.* 52. *cum seqq.* latè Salgado *de protect. regia, tom.* 1. *p.* 2. *cap.* 10. *num.* 19. cum

cum sequentibus, metipsum *in collectan. ad cap. Romana, de appellat. in 6.*

2. *Cap. Romana, de appellat. in 6.* seruari debere etiam in appellationibus ad Sedem Apost. interpositis, refert decisum Sell. *in select. canon. cap.* 23. *num.* 13.

3. Auditores Legatorum, aliósque iudices Apost. à Legatis, & Nunciis delegatos, quibus iuxta facultatem illis concessam committunt audiendas, & cognoscendas causas appellationum ab Ordinariis ad Sedem Apost. interpositatum, debere seruare hoc decretum Concil super inhibitionibus, iuxta formam *cap. Romana, de appellat. in 6.* decernendis, dicit resolutum Sell. *d. cap.* 23. *num.* 14.

2. Cap. Romana seruatur etiam in appellationibus ad Sedem Apost. interpositis.

3. Auditores Legatorum, aliique iudices Apost. debent seruare hoc decretum.

Episcopi plenissimè videant pias omnes dispositiones quoruncunque Collegiorum, exceptis ijs, quæ sunt sub immediata Regum protectione, non obstantibus, &c.

CAPVT VIII.

1. Vide Titaq. *de priuileg. pia causa, priuileg.* 149. Gutier *practic. lib.* 1. *quæst.* 45. *num* 1. *cum seqq* Azeued. *l.* 3. *num.* 9. *tit.* 14. *lib.* 8. *noua recop.* Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 13. *à num.* 21. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 40. *quæs.* 10. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo hospitale* §. 3. Piasec. *in simili praxi, p.* 2. *cap.* 3. *num.* 33. Salaz. *de vsu & consuet. cap.* 8. *num.* 20. Mart. *de iurisdict. p.* 2. *cap.* 18. *per tot.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.* 2. *cap.* 2. *num. vlt.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 24. §. 1. *num.* 3. *vers. visitare,* Cened. *pract. & canon. quæst. lib.* 2. *quæst.* 22. *à num.* 14. Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 209. Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.* 2. *tit.* 8. Sell. *in select. canon. cap.* 22. metipsum *de officio, & potest. Episcopi, part.* 3. *allegat.* 75.

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. Decretum Concilij in præsenti quatenus concedit facultatem Episcopis visitandi hospitalia, & cætera pia loca, non prohibere quin & iudices seculares eadem visitare possint, si hoc eis aliàs legitimè competat, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib.* 1. *tit.* 6. *de visit. num.* 65. quem refero *d. alleg.* 75. *num.* 15.

2. Non prohibet quin & iudices seculares visitare possint hospitalia si hoc eis aliàs legitimè competat.

3. Si in fundatione hospitalis sit dictum quòd ordinarius non possit se intromittere in eius visitatione, non posse illud visitare, resolutum dicit Armendar. *d. tit.* 6. *de visitat. num.* 66. & censuit Rot. *decis.* 33. *in princip. p.* 3. *recent.* vbi fuit dictum posse Episcopum visitare, nisi aliter cautum sit ex institutione.

3. Ordinarius nō potest hospitale visitare, si dictum sit quòd non possit se intromittere in eius visitatione.

4. In dubio posse ordinarium ab administratoribus hospitalium, aliorúmque piorum locorum rationem administrationis exigere, donec coram ipso doctum fuerit de institutione in qua secus expresśe cautum sit, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.* 4. *tit.* 29. *l.* 1. §. 1. *de hospitalib. num.* 5.

4. Ordinarius in dubio potest ab administratoribus hospitalium, aliorúmque piorum locorum rationem administrationis exigere.

5. Ordinarium posse visitare hospitale priuatum, & corrigere, & reformare in iis tantùm, quæ ad obseruandam voluntatem fundato-

5. Ordinarius potest visitare hospitale priuatum, & corri-

 rum

gere, ac reformare in iis tantùm, quæ ad obseruandam voluntatem fundatoris pertinent.

rum pertinent, & ex decreto *cap. seq.* habere exigendi rationem ab administratoribus ipsius hospitalis, vnà tamen cum illis deputatis, quibus ex consuetudine ratio reddenda est, refert decisum Armendar. *d. tit. 6. de visitat. num. 67.*

6. Hospitalia etiam vnita debent ab ordinariis visitari.

6. Hospitalia etiam vnita, in quibus Ecclesiæ sunt, vbi assiduè diuina officia celebrantur, & bona eorum non sunt distincta, debere ab ordinariis visitari, refert decisum Armendar. *d. tit. 6. de visitat. num. 69.*

7. Visitare potest Episcopus hospitalia, & pia loca etiamsi sint priuata laicorum.

7. Episcopum visitare posse omnia hospitalia, & pia loca quocunque nomine nuncupentur, etiamsi sint priuata laicorum, & corrigere, & reformare in casibus à iure concessis, scilicet ob negligentiam, vel dilapidationem bonorum, vtque testatoris voluntas seruetur, referunt decisum Marta *de iurisd. p. 2. cap. 18. num. 5.* Armendar. *d. tit. 6. de visitat. num. 74.* Ego ipse *d. alleg. 75. num. 11.*

8. Exequutio aduersùs administratores hospitalium ad ordinarium spectat.

8. Exequutionem aduersùs administratores hospitalium condemnatos iuxta hoc decretum, siue soli ordinario reddita fuerit ratio, siue vnà cum aliis deputatis, ad ipsum ordinarium spectare, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauara, lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 2. de hospital. num. 4.*

9. Episcopus potest animaduertere in Rectores hospitaliũ, qui non versantur vt oportet in administratione, nõ obstante quacunque exemptione.

9. Animaduertere autem posse Episcopum in Rectores hospitalium, leprosariorum, eleemosynarum, & xenodochiorum, qui negligunt, seu non versantur vt oportet in administratione, non obstante quacunque exemptione, *Clement. quia contingit, de relig. domib.* Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordinar. in exemptos, p. 2. quæst. 45. num. 79.* Ego ipse *d. alleg. 75. num. 12.*

10. Hoc decretum extra visitationem locum non habet.

10. Decretum Concilij in præsenti extra visitationem locum non habere in casibus etiam à iure non concessis, dicit resolutum Armendar. *d. §. 2. de hospital. num. 7.*

11. Episcopi curare debent vt hospitalia à suis administratoribus quomodolibet exemptis fideliter administrentur.

11. Quia curare debent Episcopi vt hospitalia à suis administratoribus quomodolibet exemptis diligenter ac fideliter administrentur, & gubernentur, dubium non est quin illorum visitationem instituere debeant, vt per illam cognoscere possint, quæ facere debeant administratores hospitalium, & confraternitatem, sicut refert decisum Armendar. *d. §. 2. de hospitalib. num. 12.*

12. Visitare potest Archiepiscopus Collegium Firmanum Martiale.

12. Visitare potest Archiepiscopus Collegium scholarium Firmanum Martiale nuncupatum, fundatum quidem, & dotatum à Canonico Martiali, sed prætendente communitate, sub cuius gubernio regitur, à se fuisse fundatum, quia super hæreditate dicti Canonici deuoluta ad Cameram Apost. ratione spolij se composuit, & ex illismet bonis fundauit Collegium, ita Sell. *in select. canon. cap. 22. num. 3.* attestans sic fuisse resolutum in Firmana 13. Iulij 1630.

13. Collegium scholarium sub gubernio ciuium iurisdictioni Episcopi subiacet si scholares in eo debeant initiari clericali charactere.

13. Collegium scholarinm fundatum sub gubernio, & administratione ciuinm, cum conditione, inter alias, vt scholares debeant initiari clericali charactere, iurisdictioni Episcopi subiacet, & potest per ipsum visitari, Sell. *d. cap. 22. num. 4.* dicens sic fuisse decisum in Firmana 17. Augusti 1630.

14. Fundator

14. Fundator ab administratione, cura, & visitatione capellaniarum perpetuarum etiam collatiuarum excludere potest ordinarium, nisi in casu negligentiæ, ita declarasse Paulum V. refert Garc. *de benef. p.1. cap.2. num.98.* 14. Fundator potest excludere ordinariū ab administratione capellaniarum.

15. Hospitalia administrata à Fratribus B. Ioannis Dei non sunt exempta à iurisdictione ordinarij, nisi solùm quoad Regularem obseruantiam, Sell. *d. cap.22. num.5.* vbi refert ita decisum in Auellina 12. Ianuarij 1630. 15. Hospitalia administrata à Fratribus B. Ioannis Dei non sunt exempta à iurisdictione ordinarij.

16. *Episcopi.*] Idem posse Abbates habentes quasi Episcopalem iurisdictionem, resoluunt Flores de Mena *var. quæst. lib.2. q.24. num.22.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.303.* 16. Abbates habentes quasi Episcopalem iurisdictionem.

17. Idem quoque posse Capitulum Sede vacante post Matienz. & Molin. Theologum, resoluit Sanch. *de matrim. lib.8. disp.2. n.10.* 17. Capitulum Sede vacante.

18. Visitare potest Episcopus locum nullius diœcesis quatenus intra suæ diœcesis fines situm esse constet, ac per eundem dimissorias concedere, Ordinésque conferre debent, dum autem intra cuius diœcesis fines existat, non appareat, per ordinarium viciniorem præfata adimplenda fuit, Aldan. *d. lib. 2. tit.8. num. 3.* vbi testatur ita decidisse S. Congr. Episcop. & Regul. in nullius Rutilliani Conuersan. diœcesis 9. Septembris 1616. 18. Visitare potest Episcopus locū nullius diœcesis quatenus intra suæ diœcesis fines situm sit.

19. Legatus potest cumulatiuè visitare Ecclesias exemptas, quas possunt ordinarij ex decretis Concilij, Sell. *d. cap. 22. num. 7.* referens ita resolutum ad fauorem Cardinalis de Lotharingia 16. Ianuarij 1597. 19. Legatus potest cumulatiuè visitare Ecclesias exemptas, quas possint ordinarij ex decretis Concilij.

20. Visitare non posse ordinarios in Ecclesiis Regularium, etiam sanctissimum Sacramentum, tenet Sell. *d. c.22. n.8.* attestans sic censuisse S. Congr. Episcop. & Reg. in Nicoteren. de anno 1593. 20. Visitare non possunt ordinarij in Ecclesiis Regularium etiam sanctissimum Sacramentum.

21. Episcopum non posse visitare Altaria, & Capellas in Regularium Ecclesiis, etiam per seculares confraternitates constructa, firmauit Aldan. *d. tit. 8. num. 4.* dicens sic decidisse eand. S. Congr. Episcop. & Regul. in Papien. 21. Augusti 1615. & in Terracinen. 22. Ianuar. 1616. 21. Altaria, & capellas in Regularium Ecclesiis etiam per seculares confraternitates constructa visitare non potest Episcopus.

22. *Collegia quæcunque.*] Vide Garc. *de benefic. p.5. cap.1. num.612.* metipsum *d. alleg.75. num.21.* 22. Collegia quæcunque visitare potest Episcopus.

23. *Confraternitates laicorum.*] Eas enim auctoritate Romani Pont. seu Episcopi institutas ab Episcopo vt pia loca visitari posse, resoluunt Perez *l.3. n.9. tit.14. lib.8. ordin.* Annib. Roch. *in tract. de visitat. in glos. verbo laicorum,* Carol. de Grass. *de effectib. cleric. effectu 1. num.69.* Ego ipse *d. alleg.75. num.23.* 23 Confraternitates auctoritate Papæ, seu Episcopi institutæ ab Episcopo vt pia loca visitari possunt.

24. Confraternitates personatum secularium in Ecclesiis Regularium exemptorum existentes Episcopum posse visitare, non tamen earum capellas, vel Altaria, quæ intra easdem Ecclesias existunt, referunt decisum Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Episcopus pen.* Armendar. *d. §.2. de hospitalib. num.14 & 15.* Aldan. *d. tit.8. num.5.* asserens sic decidisse S. Congr. Episcop. & Regul. in Papien. 21. Augusti 1615. & in Terracinen. 22. Ianuarij 1616. Ego ipse *d. alleg.75. num.13.* 24. Confraternitates personarum secularium in Ecclesiis Regularium exemptorum existentes Episcopus visitare potest, sed an earum capellas, ostenditur.

vbi intelligo quoad administrationem tantùm, transcripsit me non citato Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepiscop. Neapol. decis.* 209. *n.* 8 *p.* 4. Sed postea inueni Sell. *d. c.* 22. *n.* 10. tenuisse Confraternitates laicorum in Ecclesiis Regulatium exemptorum institutas subesse iurisdictioni, & visitationi Episcopi, atque ab eo visitari posse nedum illas Confraternitates, sed etiam capellas ipsarum in iisdem Ecclesiis Regulatium existentes, in his tamen quæ Confraternitatum administrationem respiciunt, & intelligit sacræ Congregationis Episcoporum & Regulatium decisiones, & præcipuè in Ostien. 2. Octobr. 1626. quatenus quoad capellas secus sensisse videntur, intelligendas circa ea, quæ non Confraternitatum administrationem, sed potiùs Regularium respiciunt.

25. Visitare potest Episcopus hospitalia, & beneficia cōmendata in Ecclesiis Regularium existentia, in quibus non viget Regularis obseruantia.

25. Visitare posse Episcopum tam Confraternitates laicorum in monasteriis, vel Ecclesiis Regularium existentes, in iis tamen, quæ Confratrum administrationem concernunt, quàm etiam hospitale, ac beneficia commendata, in quibus non viget Regularis obseruanria, resoluit Sell. *d. c.* 22. *n.* 12. vbi ait sic censuisse S. Cong. Episcop. & Regul. in Caputaquen. 27. Iunij 1609.

26. Visitare potest Episcopus Confraternitatem existentē in Ecclesia Monachorum Montis virginis.

26. Visitare posse Episcopum Confraternitatem existentem in Ecclesia Monachorum Montis virginis, cuius superiores non subiiciuntur Episcopo, sed habent in eorum monasteriis legitimam iurisdictionem dependentem ab Abbate, qui est caput Ordinis, quíque cum suis monasteriis subiicitur immediatè Sedi Apost. resoluit Sell. *d. c.* 22. *n.* 13.

27. Hospitalia quæ sunt sub immediata Regum protectione visitare non potest Episcopus.

27. *Non tamen quæ sub Regum immediata protectione sunt*, &c.] Vide ordin. Reg. Lusit. *lib.* 1. *tit.* 62. §. 42. vbi parens meus plures Doctores citat, Mart. *de iurisdict. p.* 2. *c.* 18. *n.* 2. *cum seqq.* Perez de Lara *de anniuersar. & capellan. lib.* 2. *c.* 1. *n.* 49. Valasc. *consul.* 105. *n.* 62. Cabed. *de patronatib. Regiæ Coronæ c.* 39. *n.* 3. *& c.* 45. *n.* 5. Ceuall. *commun. contra communes q.* 897. *n.* 984. Armendat. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 6. *de visitat. n.* 70. *cum seqq.* metipsum *d. alleg.* 75. *n.* 16.

28. Hospitalia quæ expressè reperiuntur sub immediata Regum protectione, cōprehenduntur tātùm sub nomine talium hospitalium.

28. Non comprehendi sub nomine talium hospitalium, nisi ea, quæ expressè reperiuntur sub immediata Regum protectione, referunt decisum Matt. *d. c.* 18. *n.* 4. Armendar. *d. tit.* 6. *de visitat. n.* 71.

29. Episcopus cognoscit de exceptione quòd hospitale sub immediata Regum protectione existat.

29. Hospitale aliquod visitare volenti si opponatur exceptio quòd sub immediata Regum protectione existat, non ad secularem iudicem, sed ad ipsum Episcopum talis exceptionis cognitionem, & definitionem pertinere, referunt decisum Mart. *d. c.* 18. *n.* 5. Armendar. *d. tit.* 6. *de visitat. n.* 72. Ego ipse *d. alleg.* 75 *n.* 20.

30. Ordinarij iurisdictioni non fuit derogatum per hoc decretum.

30. Hoc decreto nunquam fuit iurisdictioni ordinarij derogatum, aut detractum in aliquo, etiam in locis, quæ sunt sub immediata Regum protectione, & ideo iurisdictionem, quam priùs ante Concil. Episcopi habebant in dictis locis, etiam post Conc. exercere possunt, ita Sell. *d. cap.* 22. *num.* 20. attestans ita fuisse decisum in Neapolitana 11. Augusti 1618.

31. Loca destinata ad pauperes sustentandos visitare potest Episcopus.

31. *Seu pauperes sustentandos.*] Vide Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 2. *c.* 15. *num.* 44. *in fine.*

32. *Cognoscant,*

32. *Cognoscant, & exequantur.*] Posse Episcopum compellere laicum ad exequutionem, resoluit Stephan. Gratian. *Marchia decis.* 189. *dub.* 2. quem refert Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 3. *collect.* 714. *in fine.*

32. Episcopus compellere potest laicum ad exequutionem piorum legatorum.

33. *Non obstantibus,* &c.] Vnde si quis administrator piorum locorum videns se constrictum ad reddendam rationem suæ administrationis, appellaret, licèt admittatur appellatio, non propter hoc impediri, aut suspendi exequutionem, asserit decisum Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo hospitale vers. sextum,* quem refero *d. alleg.* 75. *n.* 62.

33. Exequutio administrationis piarū dispositionum non impeditur nec suspenditur per appellationem.

34. *Quacunque consuetudine.*] Hæc verba intelligenda esse de consuetudine post Concil. sciente, & patiente Episcopo introducta, resoluit Sell. *d. cap.* 22. *num.* 30. vbi testatur sic fuisse decisum in Liman. 19. Septembris 1625.

34. Intelligitur de consuetudine post Conc. sciente & patiente Episcopo introducta.

Administratores cuiusuis fabricæ, Confraternitatis, & quoruncunque piorum locorum, singulis annis reddant rationem ordinario, nisi aliter in fundatione sit cautum.

CAPVT IX.

1. Vide Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 13. *num.* 27. Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 35. *num.* 19. *cum seqq.* Flores de Mena *var. lib.* 3. *quæst.* 21. *n.* 180. *cum multis seqq.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 3. *collect.* 714. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 395. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. *num.* 45. *& glos.* 29. *num.* 3. Vgolin. *de officio Episcopi, cap.* 24. §. 1. Mart. *de iurisdict. p.* 2. *cap.* 18. *num.* 6. 9. *&* 10. Sell. *in select. canon. cap.* 23. *per tot.* Salgado *de protectione regia tom.* 1. *p.* 2. *capit.* 11. *per tot.* Rot. *decis.* 355. *p.* 1. *recent.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 75. *num.* 57. *cum seqq.*

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Fabricæ cuiusuis Ecclesiæ*]. Rationem sumptuum fabricæ cuiusuis Ecclesiæ esse reddendam Episcopis ordinariis, nisi in institutione eiusdem Ecclesiæ fabricæ aliter statutum sit, refert decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 17. *l.* 7. *de Episcop. num.* 78. *vers. item & rationem.*

2. Ratio sumptuum fabricæ cuiusuis Ecclesiæ est reddenda Episcopis ordinariis.

3. Capitulum & Canonicos teneri reddere ordinario rationem administrationis fabricæ Ecclesiæ cathedralis, nisi constet ex instutis & ordinationibus eius non posse ordinatium se intromittere, refert decisum Armendar. *d. num.* 78. *in fine.*

3. Capitulum, & Canonici tenentur reddere ordinario rationem administrationis fabricæ Ecclesiæ cathedralis.

4. Visitare fabricam solum Episcopum posse dicit resolutum Garc. *de benefic. p.* 3. *cap.* 2. *n.* 198.

4. Fabricam visitare solus Episcopus potest.

5. Fabricarum redditus posse Episcopum expendere pro suo arbitrio, testatur decisum idem Garc. *d. p.* 3. *c.* 2. *n.* 198. *in fine.*

5. Fabricarum redditus potest Episcopus expendere pro suo arbitrio.

6. *Hospitalis, Confraternitatis,* &c.] Intelligi debere tam de hospitalibus ecclesiasticis, quàm priuatis, refert decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.* 29. *l.* 2. §. 1. *de hospitalib. n.* 11.

6. Intelligitur tam de hospitalibus ecclesiasticis, quàm priuatis.

7. Hospitalium administratores debent Episcopo reddere rationem administrationis suæ.

7. Hospitalium administratores debere Episcopo reddere rationem administrationis suæ, etsi consuetudine, priuilegio, & institutione aliqua personis aliis ad id officium electis ratio esset reddenda prædictæ administrationis, reddendam tamen ordinario cum interuentu dictorum electorum, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis n. 79.*

8. Episcopus potest ab administratoribus hospitaliũ, aliorúmque piorum locorum rationem administrationis exigere, donec, &c.

8. Posse Episcopum ab administratoribus hospitalium, aliorúmque priorum locorum rationem administrationis exigere donec coram ordinario eodem doctum fuerit de institutione, in qua secus expressè cautum sit, & tunc curare debere, vt quod ordinatum est, obseruetur, resolutum dicit Armendar. *d. §. 1. de hospital. n. 5.*

9. Confraternitas Montis pietatis.

9. *Montis pietatis.*] De Confraternitate Montis pietatis, & an sit licita, & de multis dubiis circa eam occurrentibus, vide Caiet. *in opusculo de Monte pietatis*, Bernard. Busto *in defensorio Montis pietatis*, Sot. *de iustit. lib. 6. quæst. 1. art. 6.* Ludou. Lop. *in instruct. conscient. p. 2. cap. 59. à princ.* Medin. *in C. de restitut. cap. de casu simili Montis pietatis, pag. 152.* Mich. Palat. *de contract. lib. 3. cap. 4. pag. 197. cum seqq.* Gemin. *in cap. nauiganti. §. 3. à num. 80. de vsuris*, Petr. Gregor. *de Republ. lib. 13. cap. 16. à num. 9.* Perez de Lara *de capellan. & anniuers. lib. 1. cap. 23.* Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Montes pietatis*, Vgolin. *de officio Episcopi cap. 24. §. 1. num. 4.* Salas *de contractib. tit. de vsuris dub. 33. num. 3.* Bonacin. *in simili tract. disp. 3. quæst. 3. puncto 22.* Molin. *de iustit. tract. 2. disput. 325.* Lessi. *eod. tract. lib. 2. cap. 20. dub. 23.* Rebello *de obligat. iustit. p. 2. lib. 8. quæst. 13.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib. 3. quæst. 35.* Azor. *instit. moralium p. 3. lib. 5. cap. 8.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 25. num. 207.*

10. Episcopus etiam extra visitationem potest eleemosynas Montis pietatis ex officio suo cognoscere, & exequi.

10. Episcopus etiam extra visitationem, & in casibus à iure non expressis, potest eleemosynas Montis pietatis, siue charitatis, & loca omnia quomodocunque nuncupentur, etiamsi cura illorum ad laicos pertineat, & etiãsi sint exempta, ex officio suo cognoscere, & exequi, prout ea omnia, quæ ad Dei cultum, & animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt: necnon Episcopo licet exigere rationem ab administratoribus eorum locorum merè laicorum, & priuatorum generaliter absque vlla distinctione, & quando ex priuilegio, vel consuetudine, vel aliqua alia constitutione aliis reddenda esset, ratio eisdem reddenda est, adhibito cum illis ordinario, nisi in fundatione cautum esset aliter, nempe quòd rationes nec ordinario reddendæ essent, ita refert decisum Sell. *in select. canon. c. 23. n. 2.*

11. Constitutio Pauli V. prohibẽs dispositionem pecuniæ, prohibere etiam censetur dispositionem frumenti.

11. Constitutio sanctæ mem. Pauli V. prohibens dispositionem pecuniæ Montis pietatis in alios quàm pauperum vsus in ipsorũ Montium erectione præscriptos absque Sedis Apost. licentia, prohibere etiam censetur dispositionem frumenti, ita Sell. *d. c. 23. n. 3.* attestans sic censuisse S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 14. Februarij 1631.

12. Loca pia siue publica, siue priuata, ecclesiastica, siue laicalia visitari possunt per Episcopũ.

12. *Et quorumcunque piorum locorum.*] Siue ea sint publica, siue priuata, ecclesiastica, vel laicalia, vt refert decisum Armendar. *d. l. 7. de Episcopis n. 78.* quem refero ego ipse *d. alleg. 75. n. 58.*

13. Piorum

13. Piorum locorum, etiam exemptorum, administratores nullam rationem reddentes posthac eam Episcopo reddere teneri, quod si aliis reddere solent, cum illis tamen præsentialiter adhibendum esse Episcopum, qui quoties in dicto actu ad rationem computorum adhibetur, in condemnatione, vel absolutione vnicum votum habere, asserit resolutum Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, num. 78. vers. item & administrator.* 13. Administratores piorum locorũ, etiam exemptorum nullam rationem reddentes, posthac eam Episcopo reddere tenentur.

14. In absoluendo, vel condemnando administrarores piorum locorum ordinarium habere votum sicut cæteros deputatos, & eius votum debere numerari cum aliis, itaut maior pars votorum absoluat, aut condemmnet, dicit decisum Armendar. *d. num. 79. vers. item ordinarium, & lib. 4. tit. 29. l. 2. §. 1. de hospitalib. num. 10.* 14 Ordinarius, habet votum sicut cæteri deputati in absoluendo, vel condemnando administratores piorum locorum.

15. Episcopus potest exigere rationem administrationis ab administratoribus, etiam in locis, quæ sunt sub immediata Regum protectione, vel etiam ex Apostolico priuilegio ante Concilium exempta à quacunque iurisdictione ordinarij quandoquidem hoc decreto ab huiusmodi rationibus reddendis non excipit loca Regiæ protectionis, sicut illa exceperat *cap. 8. præcedenti*, quoad visitationem, ita Sell. *d. cap. 23. num. 5.* attestans sic fuisse decisum in Neapolitana 11. Augusti 1618. 15. Episcopus potest exigere rationem administrationis ab administratoribus, etiã in locis, quæ sunt sub immediata Regum protectione.

16. *Singulis annis.*] Pluries tamen in anno rationes repeti posse, præcipuè quando Episcopo constiterit illas dolosè reddiras fuisse, vel quando redditio non fuit finalis, & plena cum restitutione reliquorum, resoluit Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol. 134. in 2. edit.* quem refero ego ipse *d. alleg. 75. num. 63.* 16. Rationes ab administratoribus piorum locorum per Episcopum pluries in anno repeti possunt.

17. *Teneantur reddere rationem*, &c.] Rationum redditionem neque Episcopus, neque Capitulum debet exigere rempore, quo recitantur horæ canonicæ, & diuina celebrantur, ita referunt decisum Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, num. 79. vers. denique 1.* Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 3. cap. 2. num. 568.* 17. Rationem redditionum neque Episcopus, neque Capitulum debet exigere tempore, quo recitantur diuina officia.

18. Rationem Episcopo reddere non tenentur Abbates, Præpositi, & Abbatissæ Regularem vitam ducentes, ita attestatur resolutum Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, num. 79. vers. & Abbates.* 18. Abbates, Præpositi, & Abbatissæ Regularem vitã ducentes non tenentur Episcopo reddere rationem.

19. Monasteriorum administrarores de illis rationem reddere non tenentur, vt refert decisum Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, num. 78. vers. administratores.* 19. Monasteriorum administratores de illis rationes reddere non tenentur.

20. *Ordinario.*] Episcopos cumulatiuè executores ad alios inferiores piarum dispositionum esse, refert decisum Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, num. 76.* 20. Episcopi sunt cumulatiuè executores piarũ dispositionum ad alios inferiores.

21. Et succedere in hac potestate Capitulum Sede vacante, resoluunr Quarant. *in summa Bullarij, verbo Capitulum, vers. septimo*, Zerol. *in praxi Episcop. part. 2. verbo Capitulum, §. 9.* quos refero *d. alleg. 75. n. 61. in fine.* 21. Capitulum Sede vacante.

22. Exequutionem aduersùs administratores hospitalium condemnatos, iuxta *cap. præcedens*, siue soli ordinario reddita fuerit ratio, siue vnà cum aliis deputatis, ad ipsum ordinarium spectare, refert decisum Armendar. *d. lib. 4. tit. 29. §. 1. de hospitalib. num. 4.* 22. Exequutio aduersùs administratores hospitalium condemnatos spectat ad Episcopum.

23. Episcopus,

23. Episcopus, & eius officiales, ac Notarij nihil percipere possunt emolumentorum in receptione rationis administrationis, quæ fit singulis annis ab illis, quibus administratio operum piorum reperitur commissa, quamuis etiam ante Conc. Trid. & ab immemorabili tempore consueuerit recipere rationem huiusmodi administrationum vnà cum dictis emolumentis, vt asserit resolutum Sell. *d. cap.* 23. *num.* 6. dicens sic fuisse resolutum in vna Gerunden.

23. Episcopus, & eius officiales, ac Notarij nihil percipere possunt emolumétorum in receptione rationis administrationis.

24. Hospitalis computa stante consuetudine Episcopus vnà cum Magistro prædicti hospitalis recognoscere tenetur, ex Sell. *dicta cap.* 23. *num.* 7. asserens sic fuisse decisum in Agathen. 19. Nouembris 1616.

24. Hospitalis computa stante cósuetudine Episcopus vnà cum magistro eiusdem hospitalis recognoscere tenetur.

25. Excommunicare potest Episcopus Fratrem Capellanum Religionis Hierosolymitanæ, qui administrauit redditus Parochialis secularis citatum ab Episcopo in visitatione ad reddendam rationem, & non comparentem, ita Sell. *d. c.* 23. *num.* 10. vbi refert decisum in Vulturarien. 7. Septembris 1630.

25. Excommunicare potest Episcopus Fratrem Capellanum Religionis Hierosol. non reddétem rationes administrationis Parochialis secularis.

26. Executores vltimarum voluntatum nihil dare debent Episcopo, seu eius officialibus pro causa laboris in recipienda ratione administrationis bonorum testatoris; nec illi quicquam erigere possunt etiam stante consuetudine exigendi quatuor denarios pro singulo scuto, ita Sell. *d. c.* 23. *num.* 10. attestans ita fuisse decisum in Barchinonen. & Gerunden. 1. Decembris 1618.

26. Executores vltimarú voluntatum nihil dare debent Episcopo, seu eius officialibus pro causa laboris in recipienda ratione administrationis bonorum.

27. *Nisi secus fortè in institutione*, &c.] Vide Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. *num.* 35. *& glos.* 29. *num.* 3. Marta *d. cap.* 18. *num.* 6. 9. *&* 10. Rotam *decis.* 33. *in princip. p.* 2. *recent.*

27. Institutiones piorum locorum obseruandæ circa reddendas rationes administrationis earum.

28. Decretum Concilij in præsenti locum habere etiam extra visitationem, & in casibus à iure non expressis, & licere Episcopis exigere rationem ab administratoribus etiam locorum merè laicorum, & priuatorum, & generaliter sine vlla distinctione. Et quando ex priuilegio, vel consuetudine, vel alia constitutione aliis reddenda esset ratio, eisdem reddendam esse adhibito cum illis ordinario, nisi in fundatione aliter cautum esset, nempe quòd rationes ordinario reddendæ non essent, refert decisum Marta *de iurisdict. part.* 2. *cap.* 18. *ex num.* 6.

28. Locú habet etiam extra visitationem.

29. *Quòd si ex consuetudine*, &c.] Sublatas esse per hoc cap. consuetudines, & solùm præseruatas institutiones, asserit Sell. *d. cap.* 23. *num.* 20. attestans ita fuisse decisum 3. Februarij 1629.

29. Consuetudines sunt sublatæ per hoc cap. & solum præseruatæ institutiones.

30. An & quando Capitulum ex constitutione, vel consuetudine deputat quosdam, quibus redditur ratio, intret limitatio hæc Concilij, vide Rotam *decis.* 355. *p.* 1. *recent.*

Notariorum

Notariorum quoruncunque sufficientiam scrutentur ordinarij, & non sufficientes, ac delinquentes prohibeant, ac arceant à causis ecclesiasticis ad arbitrium suum.

CAPVT X.

1. Vide Azeued. *l. 2. num.* 18. *tit. 7. lib. 3. noua recop.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 2. num.* 76. Salgado *de protect. Regia tom. 1. p. 3. cap. 8. num. 2. cum seqq.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 4. num.* 12. vbi ita ait: Notarius non debet esse persona vilis, neque illegitimus, Armill. *verbo tabellio, num.* 5. debet iurare in ingressu officij sui quòd fideliter illud exercebit, & requisitus super auditis conficiet instrumentum sine diminutione veritatis, & sine admixtione falsitatis, Syluest. *verbo tabellio, quæst.* 6. omnia pertinentia ad artem suam scire tenetur, Abb. *in cap. 1. de fide instrument.* & debet intelligere clausulas, quæ in inst rumento ponuntur: quòd si interrogatus explicare sui instrumenti clausulas nesciuerit, inualidum esset instrumentum, Alber. *in l. fin. §. pen. ff. ad Velleian.* Plura de notariorum qualitate, & peritia videri poterunt *in libello de erroribus notariorum*, ab Antonio Tassara curiosè satis collecto. Hactenus Piasec. 1. Doctores de materia cap agentes.

2. *Possit Episcopus.*] Facultatem tributam Episcopis hoc decreto examinandi Notarios, competere etiam inferioribus quasi Episcopalem iurisdictionem habentibus, refert decisum Sell. *in selectis canon. cap. 25. num.* 16. 2. Inferiores quasi Episcopalem iurisdictionem habêtes habent facultatem examinandi Notarios.

3. *Quoscunque Notarios*, &c.] Episcopum vti posse Notario criminali ciuitatis, si sit vir probus, & aduena, & sub quouis prætextu taxam non excedat, tradit Sell. *d. cap. 25. num.* 17. attestans sic decidisse S. Congregat. Episcop. & Regul. in vna ciuitatis Castelli 14. Aprilis 1615. ad 8. 3. Episcopus vti potest Notario criminali ciuitatis, si sit vir probus.

4. Prouinciales Religionum creare posse Notarios intra ordinem pro causis criminalibus Religiosorum, itaut illis tanta fides adhibeatur, quanta Notario seculari, obseruant Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 2. quæst. 13. art. 2 & tom. 3 quæst. 8. art. 1.* Laurent de Portel. *in dubijs regular. verbo Notarius à n. 1.* Hieron. Roder. *in compend. quæst. regul resol.* 100. *n.* 1. vbi ait quòd Generales, Prouinciales, & alij superiores Regularium, quibus processus fulminare incumbit, iuridicè creant ex suis Religiosis Notarios ad certas causas, quos Secretarios vocant, sed non possunt perpetuos præcipuè ad causas extra Religionem decidendas, Aldrete *de religiosa disciplina tuenda, lib. 1. cap. 8. num.* 9. vbi addit quòd Notarius creatus à Guardiano, vel Priore, debet recipere iuramentum fidelitatis tanquam de essentia officij Notarij, tenetúrque se subscribere post examina testium, & eorum subscriptionem, Castellin. *de elect. cap. 20. num. 42. pag.* 444. vbi etiam asserit Bullam Pij V. incip. *Debitum Pastoralis*, sub dat. 21. Martij 1571. in qua conceditur facultas quòd superiores 4. Prouinciales Religionũ possunt creare Notarios intra ordinem pro causis criminalibus Religiosorum.

Ordinum Fratrum Prędicatorum in vnaquaque prouincia possint constituere etiam plures sui Ordinis Fratres ab eis approbatos in Notarios publicos pro intimandis mandatis & rescriptis Apostolicis publicam, vel priuatam dicti Ordinis vtilitatem concernentibus, quod etiam tradit Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 43. *num.* 12. & Hieronym. Roderic. *d. num.* 1.

5. Episcopus liberè punire potest suos Notarios, officiales, aliósque ministros laicos in suis officiis delinquentes.

5. *Aut quandocunque in officio delinquentibus*, &c.] Episcopum, & iudicem ecclesiasticum liberè posse punire, & castigare suos Notarios, officiales, aliósque ministros laicos in suis officiis deliquentes, resoluunt Decian. *in tract. crimin. tom.* 1. *lib.* 4. *cap.* 10. *num.* 3. Parlad. *different.* 9. §. 1. *num.* 28. Bobadil. *in sua politica lib.* 2. *cap.* 77. *num.* 48.

6. *Neque eorum appellatio*, &c.] Vide Azeued. *ad l.* 2. *num.* 18. *tit.* 7. *lib.* 3. *noua recop. pag.* 285.

7. Notarij possunt conficere instrumenta contractus personarum ecclesiasticarum.

7. *Et causis ecclesiasticis.*] Extendi ad contractus personarum ecclesiasticarum, qui de eorum patrimonialibus bonis conficiuntur, præsertim stante consuetudine quòd causæ earum ratione bonorum ad forum ecclesiasticum spectant, refert decisum Sell. *in select. canon. cap.* 25. *num.* 18.

Occupator quarumcunque obuentionum pijs locis applicandarum, aut impediens quocunque colore ne fructus percipiantur à quibus debentur, anathemati subiaceat tandiu, quandiu non restituerit, ac à summo Pontif. absolutionem non obtinuerit.

CAPVT XI.

1. Bona seu fructus quoscunque Ecclesiæ locorúmque piorum vsurpantes ipso facto excommunicati sunt quousque integrè restituerint.

1. VIde Salzed. ad Bernard. *cap.* 74. *in fine*, Soar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 22. *sect.* 6. *num.* 22. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo bona, pag.* 31. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 9. *cap.* 27. *quæst.* 10. *in med.* Sayr. *de censur. lib.* 3. *cap.* 31. *num.* 26. Vgolin. *de officio Episcopi*, *cap.* 8. §. 4. *num.* 1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 30. *tract.* 3. *num.* 154. *vers. decimum tertium*, Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.* 1. *cap.* 15. *num.* 44. Paul. Comitol. *respons. moral. lib.* 3. *quæst.* 23. *num.* 2. Bonacin. *de censuris Bullæ Cœnæ, disp.* 1. *quæst.* 18. *puncto* 4. metipsum *de officio, & potest. Episcopi, p.* 3. *alleg.* 50. *n.* 130. secundùm Lugdunen. impress. Filliuc. *in quæst. moral. tract.* 15. *num.* 75. *vers.* 10. *& num.* 117.

2. Excommunicatio Bullæ in Cœna Domini clausul. 18.

2. Incidunt quoque in excommunicationem Bullæ in Cœna Domini qui iurisdictiones, seu fructus, redditus, & prouentus ad summum Pontif. & Sedem Apostol. & quascunque ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum beneficiorum ecclesiasticorum pertinentes vsurpant, vel etiam quauis occasione, vel causa sine Romani Pontif. vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressâ licentia sequestrant, vt expressè habetur in eadem Bulla *can.* 18. De qua excommunicatione vide Nauarr. *in man. cap.* 27. *sub n.* 79. *vers.*

verſ. decima ſeptima, Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. p.* 1. *lib.* 4. *cap.* 18. *n.* 130. aliàs *c.* 144. Sayr. *de cenſur. lib.* 3. *cap.* 21. Anton. de Souſa *in relect. Bullæ Cœnæ cap.* 18. Duard. *lib.* 2. *in canon.* 17. Soar. *d. tom.* 5. *diſp.* 21. *ſect.* 2. *n.* 95. *cum ſeqq.* Bonacin. *de cenſuris Bullæ in Cœna Domini diſp.* 1. *q.* 18. *à princip.* Octau. Glorit. *reſp.* 12. *n.* 7.

3. *Iuriſdictiones.*] Ligari quoque cenſura Bullæ *in d. can.* 18. qui iuriſdictionem quamcunque ſibi vſurpat, ſaltem ſi illam vſurpet tanquam propriam, & ad ſe pertinentem, & modò iuriſdictio quam vſurpat pertineat ad perſonas eccleſiaſticas ratione Eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum eccleſiaſticorum, reſoluunt Soar. *d. diſp.* 21. *ſect.* 2. *num.* 95. Duard. *d. can.* 17. *quæſt.* 3. *num.* 13. Filliuc. *tract.* 16. *cap.* 8. *quæſ.* 10. *num.* 219. Anton. de Souſa *d. cap.* 18. *diſp.* 86. *n.* 2. Bonacin. *d. q.* 18. *puncto* 2. *num.* 3.

3. Iuriſdictionem eccleſiaſticam ſibi tanquam propriam vſurpantes ligantur cenſura Bullæ in Cœna clauſ. 18.

4. *Fructus, emolumenta*, &c.] Surripientem, vel iniquè ſequeſtrantem fructus alicuius beneficij, affici excommunicatione huius decreti, etiamſi beneficium vacet, reſoluunt Soar. *d. diſp.* 21. *ſect.* 2. *num.* 98. Duard. *d. can.* 17. *quæſt.* 2. *num.* 1. *verſ. quinto & ſexto*, Bonacin. *d. quæſt.* 18. *puncto* 4. *num.* 9.

4. Sequeſtrantes, vel ſurripientes iniquè fructus alicuius beneficij afficiuntur excommunicatione huius cap.

5. Quotidianas diſtributiones iniquè ſequeſtrantes, vel vſurpantes affici cenſura huius decreti, quia faciunt actiones, quibus excommunicationis pœnam Concilium adiunxit, tenent Duard. *d. can.* 17. *q.* 4. *num.* 12. *cum ſeqq.* Bonacin. *d. q.* 18. *puncto* 4. *num.* 8. *& de horis canon. diſp.* 2. *quæſt.* 2. *puncto* 1. *num.* 2.

5. Diſtributiones iniquè ſequeſtrantes, vel vſurpantes afficiuntur cenſura huius cap.

6. Vſurpantem glandes, oleas, ſyluas cæduas, fœnum, triticum, vuas, penſiones domorum, vel prædiorum, cenſus, decimas, & alia ad eccleſiaſticas perſonas ratione Eccleſiarum, monaſteriorum, vel beneficiorum pertinentia, ligari cenſura Bullæ in Cœna Domini, quia hæc omnia nomine fructuum, reddit的uum, & prouentuum continentur, ex Alter. Duard. & Vgolin. reſoluit Bonacin. *d. diſp.* 1. *quæſt.* 18. *puncto* 2. *num.* 8.

6. Cenſura Bullæ in Cœna Domini quatenus ligentur fructuum vſurpatores.

7. Vſurpantem verò fructus, quos Sacerdos percipere ſolet ex bonis patrimonialibus, ad quorum titulum promotus eſt ad ſacros Ordines, non obſtringi excommunicatione Bullæ, quia iſti fructus non competunt illi ratione Eccleſiarum, vel beneficiorum eccleſiaſticorum, tenere videntur Nau. *d. cap.* 27. *num.* 71. *verſ. ſexta*, Sayr. *d. lib.* 3. *c.* 21. *num.* 4. Anton. de Souſa *d. cap.* 18. *diſp.* 86. *num.* 3. Filliuc. *d. tract.* 16. *cap.* 8. *num.* 218. *quæſ.* 9. Bonacin. *d. quæſt.* 18. *puncto* 2. *num.* 23. vbi *num.* 25. idem ſentit de fructibus pertinentibus ad Sacerdotem ratione Altaris, ſeu Capellæ, cuius titulum ipſe non habet, & *num.* 26. ſubdit vſurpantes, vel ſequeſtrantes fructus beneficij eccleſiaſtici, quod alter beneficiarius conduxit, non affici hac excommunicatione, quia non dicitur vſurpare fructus pertinentes ad perſonam eccleſiaſticam ratione beneficij, ſed ratione contractus conductionis.

7. Fructus patrimonij alicuius Sacerdotis vſurpantes non obſtringuntur excommunicatione Bullæ in Cœna Domini.

8. Vſurpantem fructus, redditus, vel prouentus beneficij vacantis incidere in excommunicationem Bullæ, tradunt Nau. *loco proximè citato*, Soar. *d. diſp.* 21. *ſect.* 2. *n.* 97. Valer. Reginald. *d. lib.* 9. *c.* 25. *n.* 372. *verſ. tertium*

8. Fructus beneficij vacantis vſurpans incidit in excommunicationem Bullæ in Cœna Domini.

 eſt,

est, Filliuc. *d. tract.* 16. *n.* 217. Duard. *d. can.* 17. *quaest.* 12. Anton. de Sousa *d. c.* 18. *disp.* 88. *n.* 2. Bonacin. *d. puncto* 2. *n.* 31.

9. Clerico subtrahês tantum ex fructibus beneficij quantum respondet suo credito non afficitur censura Bullae in Coena Domini.

9. Eum, qui clerico tantum ex fructibus beneficij subtrahit, quantum respondet suo credito, non affici censura Bullae, modò summam sui crediti non excedat, resoluunt Nau. *consil.* 31. *de sent. excom.* Alter. *lib.* 5. *disp.* 18. *cap.* 1. *col.* 4. *vers. hinc sequitur*, Filliuc. *d. tract.* 16. *c.* 8. *quaest.* 11. *n.* 227. Bonacin. *d. q.* 18. *puncto* 3. *num.* 6.

10. Arbores alieni beneficij caedens, sibique illas vsurpans incidit in excommunicationem huius cap.

10. Caedentem arbores alieni beneficij, sibique illas vsurpantem, vinculo excommunicationis huius decreti innodari, quia praestat hoc faciendo actionem in Concilio prohibitam, tradit Bonacin. *d. quaest.* 18. *puncto* 4. *sub num.* 4. vbi *num.* 5. subdit quòd si ipsemet beneficiarius, qui beneficium legitimè possidet, arbores etiam frugiferas incidat, & illas ad proprium commodum conuertat, non ligatur excommunicatione huius decreti, tum quia licèt beneficiarius peccet incidendo, non tamen peccare videtur incisas recipiendo, nam arbores incisae videntur fructus beneficij, consequenter beneficiario cedere debent, licèt ob perpetratum scelus grauiter puniendus veniat, tum quia Concilium in hoc decreto intelligitur de extraneis, non verò de possessoribus beneficiorum, qui extranei non sunt, & addit sic fuisse decisum, quod etiam testatur Filliuc. *d. quaest.* 11. *n.* 225.

11. Rectores piorum locorum caedentes arbores frugiferas quando incidant in excommunicationē huius decreti.

11. Rectores piorum locorum caedentes arbores frugiferas, illásque in proprios vsus conuertentes cum damno locorum piorum incidere in excommunicationem huius decreti, referunt decisum Galet. *in margarita casuum conscientiae, verbo bona pag.* 27. Bonacin. *d. disp.* 1. *quaest.* 18. *puncto* 4. *num.* 7. vbi secus dicendum ait, si arbores frugiferas caedant, sed in proprios vsus non conuertant.

12. Bona Ecclesiae occupans debet scire praedicta bona occupata esse Ecclesiae ad incurrendam excommunicationem huius cap. & Bullae.

12. Vt quis incidat in excommunicationem latam in hoc decreto, & in Bulla Coenae Domini contra occupantes bona Ecclesiae an requiratur vt habeat scientiam quòd praedicta bona occupata sint Ecclesiae? vide Aloys. Ricc. *in decis. Curiae Archiep. Neap p.* 4. *decis.* 51. vbi *decis.* 303. ostendit qualiter haec scientia probetur.

13. Patronus capiens aliquid de bonis Ecclesiae sui iurispatronatus eo priuatus est ipso iure.

13. *Quod si eiusdem Ecclesiae patronus*, &c.] Iurepatronatus priuatum esse ipso iure patronum capientem aliquid de bonis Ecclesiae sui iurispatronatus, siue per se, siue per suppositas personas, & incurrere excommunicationem cum reseruatione, de qua in hoc decreto, tenet Galet. *in margarita casuum conscient. verbo iuspatronatus pen.* quem refero *in collect. ad cap. praeterea n.* 3. *de iurepatr.*

14. Patronus se ingerens in perceptione fructuum beneficij patronati, aut bona ipsius vsurpans, priuatus est statim iurepatronatus.

14. Patronum se ingerentem in perceptione fructuum beneficij patronati, aut bona ipsius vsurpantem priuatum esse statim iurepatronatus, resoluit Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 2. *c.* 21. *n.* 31.

15. Bona ecclesiastica iniustè vsurpans est inhabilis ad omnia beneficia ecclesiastica.

15. *Inhabilis efficiatur.*] Vsurpantem iniustè bona ecclesiastica, aut vsurpanti consilium, auxilium, vel fauorem praebentem esse inhabilem ad omnia beneficia ecclesiastica, & solum Papam dispensare asserunt Nau. *in man. c.* 23. *n.* 110. vbi Bullam Pij V. refert, Valer. Reginald. *in praxi fori poenit. lib.* 30. *tract.* 3. *n.* 254. *in fine*, Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.* 6. *c.* 7. *n.* 39.

SESSIO

SESSIO XXIII.

De facramento Ordinis.

1. VIDE Theologos *in 4. dift.* 24. vbi S. Thom. Sot. Durand. Bonauent. Palud. & Riccard. Armil. Siluest. & alios Summiftas *verbo Ordo*, Martin. Fornar. *in tract. de Ordine*, Viuald. *in candel. aureo, tit. de facram. Ordinis*, Henriq. *in fum. lib.* 10. *de Ordinis facramento*, Quarant. *in fum. Bullarij, verbo Ordo*, Valent. *tom.* 4. *difp.* 9. Vafq. *in* 3. *p. tom.* 3. *difp.* 235. *cum feqq.* Petr. de Ledefma *in fum. p.* 1. *de Sacram.* vbi de facramento Ordinis, Zerol. *in praxi Epifcop. p.* 1. *&* 2. *verbo Ordo*, Piafec. *in fimili praxi p.* 1. *cap.* 1. Galet. *in margarita cafuum confcient. verb. Ordo*, Scip. de Rubeis *in aphorifm. Epifcop. eod. verbo*, Barthol. Gauant. *in Enchirid, feu manuali Epifcop. eodem verbo.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. Ægid. de Coninck *de Sacram. tom.* 2. *difp.* 20. Fernand. *in examine Theologiæ moralis p.* 3. *cap.* 11. *per tot.* Balduin. iun. *fuper opera controuerfiarum Bellarm. p.* 2. *lib.* 5. *c.* 3. Bonacin. *de Sacrament. difp.* 8. Galganet. *de iure publico lib.* 3. *tit.* 98. Vgolin. *de officio Epifcopi c.* 26. Campan. *in diuerf. iuris canon. rub.* 1. *cum multis feqq.* Fr Ludou. Miranda *in man. Prælat. p.* 1. *q.* 38. *cum feqq.* Molfef. *in fum. Theolog. moralis tract.* 2. *de facram. Ordinis*, Filliuc. *in quaft. moral. tract.* 9. Ant. Raguc. *in lucerna parochorum, tit. de facramento Ordinis.* Villalob. *in fum. p.* 1. *tract.* 11. Laurent. de Portel. *in dub. Regul. verbo Ordines facri*, Hieron. Roder. *in compendio quaft. reg. refol.* 106. *de Ordinibus facris*, Alzedo *in praxi Epifcop. p.* 2. *cap.* 5. *de ordinat.* metipfum *de officio, & poteftate Epifcop. p.* 2. *alleg.* 2. *cum feqq.* 1. Doctores de facramento Ordinis agentes.

Sacrificium, & Sacerdotium in quod vetus tranflatum eft, à Chrifto faluatore noftro inftitutum.

CAPVT I.

1. VIde Victor. *de Sacrament. num.* 226. Valent. *tom.* 4. *difp.* 9. *quæft.* 1. *puncto* 4. Vafq. *in* 3. *p. tom.* 3. *difp.* 239. Henriq. *in fum. lib.* 10. *in proœm.* §. 2. *lit. M. & cap.* 3. §. 6. Sayr. *de Sacram. in genere lib.* 2. *quæft.* 3. *art.* 1. *verf. de facram. Ordinis*, Piafec. *in praxi Epifcop. p.* 1. *cap.* 1. *de conferend. Ordin. num.* 1. *pag.* 15. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *à num.* 3. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 1. *quæft.* 83. *num.* 106. Bonacin. *eod. tract. difp.* 8. *quæft. vnica puncto* 1. *num.* 7. Campan. *in diuerf. iuris canon. rub.* 2. *num.* 3, metipfum *de officio, & poteft. Epifcopi p.* 2. *alleg.* 2. *num.* 2. 1. Ordinis facramentum à Chrifto inftitutum.

Ad venerationem tanti Sacrificij ab initio Ecclesiæ fuerunt in vsu septem Ordines, quorum alij sunt aliis maiores, itàvt subdiaconatus referatur inter maiores.

CAPVT II.

1. Prima Tonsura an sit Ordo.

1. VT *qui iam clericali Tonsura insigniti essent per minores*, &c.] Ex his verbis colligi videtur primam Tonsuram non esse Ordinem ecclesiasticum, sed designationem quandam ad Ordines, neque in ea vllam ad sacrificium Missæ, seu ministerium Altaris conferri potestatem, ita ex hoc loco colligunt Estius *in* 4. *dist*.24. §. 4. Vasq. *in* 3. *p. tom*. 3. *disp*.136. *cap*.1. *à princip*. Azor. *instit. moral. p*.2. *lib*. 3. *cap*. 27. *quæs*.3. Paul. Comitol. *respons. moral. lib*.1. *quæst*.48. *num*. 11. qui aiunt relata verba huius cap. satis demonstrare Tonsuram distinctam esse à reliquis Ordinibus, Bonacin. *de Sacrament. disp*.8.*quæst.vnic. puncto* 1. *num*.6.Paul.Laymann *in Theolog. morali lib*.5. *tract*.9.*cap*.3. *num*.3. Cou. *lib*.1.*var.cap*.10.*num*.15. Sebast. Cæs. *in relect. de eccles. hierarchia quæst*.3. *proœm*.§.1.*n*.7.

2. Contra glos. magnam *verbo Episcopus, in proœm. Sexti*, Host. *in cap.cùm contingat, de ætate, & qual.* Syluest. *in sum. verbo Ordo* 1. *num*.1. Albert. Troci.*de vero & perfecto clerico lib*.1.*cap*. 2. Lambertin. *de iurepatron*. 1.*p*.2. *lib.quæst*.7.*art*.2. Mandos.*in reg*.24.*Cancel.q*.1.*num*.2. Nau. *cons*.11.*num*.1.& 3. *de tempor. ordin*. Cald.Pereira *in l. si curatorem,verbo læsis num*. 104. *C. de in integ. restit. minor.* Mendez de Castro *in l. cùm oporteet,num*.166. *C. de bonis quæ lib.* Viuian. *in praxi iurispatr.lib*.6. *cap*.1. *num*.3. aliàs *num*.9. *in vlt. impress.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub*.2. *num*.6. Nicol.Garc.*de benefic.p*.7.*c*.1. *num*.2. existimantes primam Tonsuram esse Ordinem.

3. Ordo sacerdotalis est verum, & proprium nouæ legis Sacramentum à Christo Domino institutum.

3. *Non solùm de Sacerdotibus.*] Ordinem sacerdotalem esse verum, & proprium nouæ Legis Sacramentum à Christo Domino institutum, ex multis rationibus, & SS.Patrum testimoniis, probant Capreolus *in* 4.*dist*.24.*q*.1.Card.Bellarm. *tom*.2.*lib*.1.*de sacram. Ordinis* ex *c*.2. Valent. *tom*.4.*disp*.9.*gener. q*.1.*puncto* 4.*in princ.* Vasq.*tom*.3.*in* 3.*p.disp*.239. *cap*.1. Anastas.Germon.*de sacrorum immunit.lib*.4.*c*.3.*à n*.31.Ægid.de Coninck *disp*.20. *de sacram. Ordinis dub*.1. Ochogau. *tract.vnic.de Ordine q*.5.*n*.1. Scribon.*in theosim.siue de Sacram.disp*.7.*de Ordine q*.4.Filliuc.*in quæst.mor. tract*.9. *cap*.1.*q*.6.& 7. & *cap.in nouo* 21. *dist*. ibi, *à Petro sacerdotalis cœpit Ordo*, intelligitur de Ordine Episcopali, cùm enim Petrus primus fuerit Episcopus consecratus à Domino, in hunc sensum Episcopalis Ordo ab ipso dicitur cœpisse,vt interpretantur Card.Bellarm.*tom*.1.*de Romano Pont.c*.23.Henriq.*in sum.lib*.10.*c*.3.§.4. Vasq.*de Ordine disp*.236. *c*.10.& *disp*.239.*cap*.1.Ægid.de Coninck *d.disp*.20.*dub*.4.*n*.25. Lorin.*in acta Apostol. c*.4. *vers*. 5. *vers.ex eadem*, Iustinian. *tom*.1.*in Paulum disp*.1. *c*.7.*n*.4.*cum sequentib.*

4. Sed

4. *Sed & de Diaconis*, &c.] Diaconatus Ordinem non ab Apoſtolis, ſed à Chriſtò inſtitutum fuiſſe meritò ſuſtinent Mich. Medina *lib.* 1. *de continent.cap.*26.Vazq.*tom.*3.*diſp.*236.*cap.*4.*n.*49. Ochogau.*de ſacram. Ordinis,tract.vnic.q.*3.*num.*8. Ægid.de Coninck *d.diſp.*20.*dub.*3.*num.*13. Paul. Laymann *in Theolog.morali lib.*5.*tract.*9. *cap.*4. *num.*4. Illuſtriſſ.D. meus Roder.à Cunha *in comment.ad cap.Diaconus* 23.*diſt.*

4. Diaconatus Ordo non ab Apoſtolis,ſed à Chriſto inſtitutus fuit.

5. *Subdiaconi ſcilicet.*]Subdiaconatus Ordinem eſſe à Domino inſtitutum, tenent Ochogau. *d.tract.vnic.quæſt.*4.Vazq *in* 3.*p.diſp.*238.*cap.*2. *à princip.* Ægid. de Coninck *d. diſp.* 20. *dub.*3. Sebaſt. Cæſ. *in relect.de eccleſ.hierarch.p.*2.*diſp.*10.§.1.*num.*2. Ego ipſe *de iure eccleſiaſt.lib.*1.*cap.*27. *num.*2.

5. Subdiconatus Ordo à Chriſto Domino inſtitutus.

6. *Nam Subdiaconatus ad maiores Ordines*, &c.] Subdiaconatum in primitiua Eccleſia Ordinem ſacrum non reputari, colligunt ex *cap.nullus* 60.*diſt.* & *ex cap.quicunque* 77.*diſt.* & *ex cap.miniſtri* 81.*diſt.* Henriq. *in ſumma lib.* 10.*cap.*13.§.4. Marc.Anton.Capet.*in tract.de perpetua caſtitate ſacerd.cap.*7. Vazq. *in* 3.*p. diſp.*237.*cap.* 2. *num.*12. & *diſp.*238. *cap.*3. *num.*7.& *cap.*6.*à num.*59.Campan.*d.rub.*2.*num.*10.*in princip.*Sebaſt.Cæſ. *d.*§.1.*num.*8.Ego ipſe *de officio,& poteſt.Epiſcopi p.*2.*alleg.*14.*num.* 1.

6. Subdiaconatus in primitiua Eccleſia Ordo ſacer non reputabatur.

Ordo eſt propriè,& verè vnum ex ſeptem S.Eccleſiæ Sacramentis.

CAPVT III.

1. **V**Ide Card.Bellarm.*lib.vnic.de ſacram.Ordinis*, *c.*2. Valent. *tom.*4. *diſp.*9.*quæſt.*1.*puncto* 4. Henriq. *in ſum.lib.*10.*cap.*14.§.2. Sayr.*de Sacrament.in genere,lib.*6. *cap.* 1. *in fine*, Franc.Leon. *in theſauro fori eccleſ. p.*1. *cap.*4. *num.*16. Fernandez *in examine Theolog. moral.p.*3. *cap.*11. §.1. *num.*11.Bonacin.*de Sacrament diſp.*8.*q.vnica puncto* 2.*num.*1. Campan.*in diuerſ.iuris canon.rub.*2.*num.*3.

1. Doctores de materia cap.agentes.

2. *Dubitare nemo debet Ordinem eſſe verè*,&c.] Ex hac generalitate colligitur non ſolùm maiores Ordines, ſed etiam minores eſſe Sacraméta, vt per Echium *tom.*4.*homil.*64. Petr.Sot. *de inſtit.ſacerd.lect.*4.*de Ordine, circa med.* Card.Bellarm.*tom.*2.*lib.*1.*de ſacram.Ordinis,cap.*6.& 8. Valent. *tom.*4. *diſp.*9. *quæſt.*1. *puncto* 4. *verſ.tertia opinio*, Henriq. *in ſumm. lib.* 10. *cap.*2.§.2.Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit. tom.*2. *lib.*3.*cap.*1. Ægid.de Coninck *diſp.*20. *de ſacram.Ordinis dub.*6. Ochogau. *de Sacram. tract.de ſacram.Ordinis*, *q.*3. *num.*3. Homobon.de Bonis *de examine eccleſ.part.*1. *tract.*3.*cap.*8.*quæſ.*69.*in princip.* Campan. *in diuerſ.iuris canon.rub.*1.*n.*13. Bonacin.*de Sacrament.diſp.*8.*q.vnica puncto* 2.*num.*2.Scribon.*in theoſimia de Ordine,diſp.*7.*q.*3.Ludou.Miranda *in man.Prælat.tom.*1.*quæſt.*38.*art.*10. Fernandez *d cap.*11.§.3.*q.*3. Sebaſt.Cæſ. *in relect. de eccleſiaſt. hierarchia, quæſt.*4.*proœm.* §.1. *ex num.*5. Illuſtriſſ.D.Roder.à Cunha *in comment.ad cap.Pſalmiſta num.*6.*diſt.*23. Ego ipſe *de officio*, & *poteſt.Epiſcopi*, *part.*2. *alleg.*2 *num.*23.

2. Ordines maiores, & minores ſunt Sacramenta.

3. Contra Sot.*in* 4.*diſt.*25.*quæſt.*1.*art.*2.*rat.*5.& *art.*4.*concl.*7.Martin. de

de Ayala *de tradition. Apostol. p. 2. cap. de Ordine*, §. *Synodus*, Mich. Medina *lib. 1. de sacrorum Ordinum continent. cap.* 46. Nauarr. *in man. cap.* 22. *n.* 18. *vers. quare probabilis*, Vazq. *in 3. p. tom. 3. disp.* 237. *cap.* 2. *num.* 10. *cum seqq.* Sanch. *de matrim. lib.* 7. *disp.* 31. *num.* 17. vbi dicit probabilissimum Ordines minores non esse Sacramenta, nec gratiam conferre, Paul. Laymann *in Theologia morali lib.* 5. *tract.* 9. *cap.* 4. *num.* 4. *vers. assertio quarta, in fine,* existimantes minores Ordines non esse Sacramenta.

4. Ordo gratiam confert.

4. *Gratiam conferre dubitare nemo potest.*] Vide Henriq. *d. lib.* 10. *cap.* 1. §. 3. *lit. R. & cap.* 14. *in princip.* Sayr. *de Sacrament. in genere lib.* 5. *c.* 1. *q. vnic. art.* 2. *vers. de sacramento Ordinis*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 1. *num.* 16. *cum seqq.* Fernandez *d. p.* 3. *cap.* 11. §. 7. *num.* 3. Campan. *in in diuers. iuris canon. rub.* 2. *num.* 18.

Ordo imprimit characterem indelebilem.

CAPVT IV.

1. Ordo imprimit characterem indelebilem.

1. VIde Magistr. *in 4. dist.* 5. *quæst.* 1. Victor. *de Sacrament.* vbi de sacramento Ordinis, *num.* 232 Henriq. *in summ. lib.* 10. *cap.* 7. *in princip. & cap.* 14. §. 2. *lit. P.* Vazq. *in 3. p. tom.* 3. *disp.* 243. *à num.* 2. *& disp.* 244. *n.* 17. Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarm. part.* 1. *lib.* 4. *cap.* 10. *vers. septimò*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 30. *num.* 3. *vers. quod attinet, & num.* 16. *vers. & idem*, Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *cap.* 1. *num.* 52. *pag.* 60. Bellet. *disquisit. cleric. p.* 1. *tit. de discipl. clericali*, §. 3. *num.* 2. latè Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 2. *num.* 19. *cum seqq.* Bonacin. *de Sacrament. disp.* 8. *q. vnica puncto* 6. *num.* 3. Molfes. *in sum. Theolog moralis, tract.* 3. *cap.* 14. *n.* 12. metipsum *de officio, & potestate Episcopi p.* 2. *alleg.* 2. *num.* 4.

2. Ordinem minimè recipit promotus absoluta coactione compulsus.

2. Promotum absoluta coactione compulsum Ordinem minimè recipere, eiúsque animæ talem ordinationem non relinquere indelebile signum, resoluunt Syluest. *in sum. verbo Ordo* 4. *num.* 1. *vers. secunda*, Paul. Comitol. *resp. moral. lib.* 1. *q.* 45. *post num.* 1. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 11. *cap.* 5. Ego ipse *d. p.* 2. *alleg.* 2. *num.* 5. *&* 6. qui secus tenendum asserunt si conditionali adductus coactione Ordines sibi conferri permisit.

3. Episcopatus est Ordo.

3. *Ad hunc hierarchicum Ordinem*, &c.] Episcopatum esse Ordinem dicit in specie glos. *verbo Episcopus, in proœm. Sexti, & verbo de Episcopis, in cap. quia periculosum, de sentent. excomm. in* 6 *& verbo sui Ordinis, in cap. quoties, de purgat. canon. & verbo firmitatis in cap. prouida, de elect. lib.* 6. tenent Felin. *in cap. eam te, num.* 8. *de rescript.* Zabarel. *in Clement.* 2. *num.* 12. *de ætate, & qual.* Sot. *de iustit. lib.* 10. *quæst.* 1. *art.* 2. Nauarr. *in man. cap.* 22. *num.* 18. *vers. quare*, Bursat. *cons.* 125. *Quia scriptum, à num.* 1. *vol.* 1. Valent. *tom.* 4. *disp.* 9 *quæst.* 1. *puncto* 2. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 1. *num.* 7. Sebast. Cæsar *de eccles. hierarchia, quæst.* 3. *proœm.* §. 1. *num.* 4. Non solùm à sacerdotio distinctum, vt existimarunt Medin. *lib.* 1. *de cælibatu, cap.* 16. Nauarr. *citato loco*, Bellarm. *de sacrament. Ordinis, cap.* 5. *vers. tertio*, Duard.

in

in comment. ad Bullam Cœnæ, lib. 1. cap. 5. q. 2. num. 12. sed etiam de per se, & seiunctim esse Sacramentum à Christo institutum, resoluunt Petr. Sot. *de instit. sacerd. lect. 4. de sacrament. Ordinis, §. ex his igitur*, Valent. *d. disp. 9. quæst. 1. puncto 4. vers. altera sententia*, Vazq. *tom. 3. disp. 40. cap. 4.* Ægid. de Coninck *tom. 2. disp. 20. de sacram. Ordinis, dub. 6. num. 44.* Campan. *in diuers. iuris canonici rub. 1. num. 7. & rub. 6. cap. 4. num. 4.* latè Sebast. Cæsar *in d. relect. q. 4 proœm. ex num. 11.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p. 2. alleg. 1. num. 19.*

4. Vnde nouum per Episcopatum imprimi characterem, tenent Abb. *in cap. aqua, de consecr. eccles.* Iacobat. *lib. 10. de Concil. actu 7.* & alij, quos refert Couarr. *lib. 1. var. cap. 10. num. 16.* & Henriq. *lib. 10. cap. 7. §. 1. in commento lit. C.* licèt eos minimè sequatur, & Sebast. Cæsar *d. quæst. 4. proœm. num. 19.* Et nouam gratiam per ipsum quoque conferri, concludunt Card. Bellarm. *d. cap. 5. vers. item quod Episcopalis*, Henriq. *d. lib. 10. cap. 1. §. 3. in commento litt. R. & cap. 2. §. 1. litt. E.* Campan. *d. rub. 6. cap. 4. num. 4.* Sebast. Cæs. *d. q. 4. proœm. num. 21.* — 4. Character nouus per Episcopatum imprimitur.

5. CANON I.] Vide Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmini p. 2. lib. 6. cap. 3. & 4.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept... lib. 3. cap. 1. num. 17.* — 5. Sacerdotium visibile in nouo Testamento.

6. CANON II.] Vide Thom. Valasc. *allegat. iuris tom. 1. alleg. 2. n. 4.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 30. num. 3.* Molfes. *in sum. Theologiæ moralis, tract. 2. cap. 1. num. 17.* — 6. Ordines & maiores & minores sunt in Ecclesia præter sacerdotium.

7. CANON III.] Vide Petr. de Ledesma *in summa p. 1. de Sacram.* vbi de sacram. Ordinis, *cap. 1. concl. 1.* Thom. Valasc. *tom. 1. allegat. iuris, alleg. 2.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 1. cap. 1. de conferendis Ordin. n. 1. pag. 25.* Molfes. *in sum. Theolog. moralis, tract. 3. cap. 14. num. 11.* — 7. Ordo est verè, & propriè Sacramentum à Christo Domino institutum.

8. CANON IV.] Vide Henriq *in summ. lib. 10. cap. 4. §. 2. lit. F. & G.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p. 1. cap. 4. num. 16.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censur. tom. 2. disp. 20. num. 58.* Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarmini, p. 2. lib. 6. cap. 4 vers. item patet*, Petr. de Ledesma *in sum.* vbi de sacramento Ordinis, *cap. 4. concl. 2.* Bellet. *disquisit. clerical. p. 1. tit. de discipl. cleric. §. 3. n. 2.* Bonacin. *de Sacram. disp. 8. q. vnic. puncto 4. n. 1.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. p. 1. tract. 3. cap. 8 q. 70. in princ.* — 8. Per sacram ordinationem datur Spiritus sanctus, & imprimitur character.

9. CANON VI.] Vide Molfes. *in sum. Theologiæ moralis tract. 2. c. 1. num. 35.* Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. p. 1. tract. 2. cap. 3. q. 35. vers. alter finis, & tract. 3. cap. 8. q. 68. vers. quarto.* — 9. Hierarchia diuina ordinatione instituta est in Ecclesia Catholica.

10. CANON VII.] Vide Iodoc. Cocc. *in thesauro Catholico, lib. 7. art. 18.* Sayr. *de Sacrament. in genere, lib. 1. cap. 2. q. 3. art. 5. vers. de consecratione Episcopi*, Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom. 2. disp. 20. num. 24. & num. 75.* Vazq. *in 3. p. tom. 3. disp. 243 à num. 2. & disp. 244. num. 17.* Molfes. *in summ. Theolog. moralis, tract. 6. cap. 16. num. 63.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. p. 1. tract. 3. cap. 8. q. 71.* — 10. Episcopi sunt Presbyteris superiores, & habent potestatem confirmandi, & ordinandi.

11. CANON VIII.] Vide Henriq. *in summa lib. 10. cap. 3. in fine*, Petr. de Ledesma *in summa p. 1.* vbi de sacramento Ordinis, *cap. 5.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib. 1. quæst. 99. num. 3.* Dionys. Paul. *de vera quatuor Patriarchal. sedium erectione, cap. 5. num. 70.* — 11. Episcopi authoritate Romani Pont. assumpti sunt legitimi, & veri Episcopi.

DE REFORMATIONE.

De residentia Prælatorum, & Curatorum, & pœnis supra id impositis.

CAPVT I.

1\. Doctores de materia cap. agentes.

1\. IDE Archiep. Bononien. *p.4. sub tit. de residentia, pag.* 238. Concil. Bracharen. IV. *act.* 2. *c.* 11. Anton. Pagan. Barthol. Carranza, & Hieron. Gig. *in suis tract. de residentia*, Alphons. Aluarez Guerrero *in speculo iuris Pontif. c.* 9. Salzed. ad Bernard. *in pract. c.* 54. *litt. C.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. part.* 3. *c.* 2. *num.* 4. *cum seqq.* Marc. Anton. Genuens. *in man. Pastorum, cap.* 31. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 7. *cap.* 4. Ceuall. *commun. contra communes, q.* 585. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 3. *n.* 54. *cum seqq.* Less. *de iustit. lib.* 2. *cap.* 34. *dub.* 29. Vgolin. *de officio Episcopi, c.* 4. §. 13. *& cap.* 15. §. 3. 4. *&* 5. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib.* 2. *tit.* 23. *l.* 2. §. 2. *sub rub. vtrùm Episcopi possint se absentare à suis Episcopatibus, vel debeant in eis residere, & sub rub. an parochi debeant residere in suis curatis*, Galganet. *de iure publico lib.* 3. *tit* 9. Ioan. Valer. *de differ. inter vtrumque forum, verbo Parochus, differ.* 3. Sanctarel. *var. resol. lib.* 1. *à quæst.* 1. *vsque ad* 16. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 53. *& de officio, & potest. parochi, cap.* 8.

2\. Constitutiones Pontificiæ super residentiam agentes.

2\. Super residentia Prælatorum, & aliorum curam animarum habentium, & residere debentium emanauit constitutio Pij IV. *incip. In suprema*, sub dat. Kal. Decembris 1564. Et super executione Concilij, & litterarum eiusdem Pij IV. contra Archiepiscopos, Prælatos, & alias personas ecclesiasticas non residentes in suis Ecclesiis, emanauit Motus proprius eiusdem *incip. Motu proprio*, publ. die 11. Maij 1565.

3\. Episcopi, parochi, & alij Rectores tenentur de iure diuino in suis Ecclesiis residere.

3\. *Cum præcepto diuino*, &c.] Episcopos, parochos, & alios Rectores, quibus cura incumbit animarum, teneri de iure diuino in suis Ecclesiis residere per hunc text. resoluunt Fr. Barthol. à Martyribus Archiep. Bracharen. *in stimulo Pastorum p.* 2. *fol.* 51. *cum seqq.* Sot. *de iustit. lib.* 10. *q.* 3. *art.* 1. *cum seqq.* Melch Gallego *in tract. de parochor. oblig. tempore pestis, p.* 1. *disp.* 1. *num.* 46. *cum seqq.* Couarr. *lib.* 3. *var. cap.* 13 *num.* 9. Nauarr. *in man. cap.* 25. *num.* 121. Ferret. *consil.* 32. *à num.* 14. Bernard. & Salzed. *in practic. cap.* 54. *in nouiss. impress.* Ioan. Ocon. *in repet. cap.* 1. *de clericis non resident. in* 6. *num.* 39. Emman. Sà *in aphorism. verbo residentia* 1. Cordub. *in quæst. lib.* 1. *quæst.* 19. Ioan. Bapt. Conrad. *in respons. casuum conscient. q.* 317. Læl. Zech. *de casibus reseruat. casu* 3. *& in tit. de benefic. num.* 6. *& de munere Episcop. cap.* 5. *num.* 3. Viuald. *in candel. aureo in append. cap.* 9. *num.* 6. *&* 7. Valent. *tom.* 3. *disp.* 10. *quæst.* 3. *puncto* 5. *vers. altera sententia*, Vazq. *in opusculo de benefic. cap.* 4. §. 2. *dub.* 1. *num.* 121. *cum seqq.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib.* 1. *quæst.* 59. *num.* 1. Ceuall. *commun. contra commun. quæst.* 585. *num.* 1. *&*

& seq. Quintanad. *ecclesiast.lib.4.num.50.& 51.* Gonzal.*ad reg.8. Cancel. glos.24.num.139.& glos.41.num.8. & glos.43.num.163.* Azor. *instit. moral. p.2.lib.7.cap.4.quaest.1.* Lessi.*de iustit.lib.2.cap.34.dub.29.num.153.* Valer. Reginald. *in praxi fori poenit. lib.30. tract.3. num. 52.* Molfes. *in summa Theolog.moral.tract.6. cap.11. n.13.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. resol.393.n.5.* Sanch.*de matrim.lib.8. disp.6.num.5.& in praecepta Decalogi tom.1.lib.4.cap.37.n.15.* Posseuin.*de officio curati cap.1.num.1.* Nicol.Garc. *de benefic.p.3.cap.2.num.16.* Cened.*ad Sextum collect.30.n.2.* Sanctarel.*var. resol. lib.1.q.1.per tot.* Alzed.*in praxi Episcop.p.1.cap.6. num.7.* Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi p.3. alleg.53. num.2. & de officio, & potestate parochi cap.8.n.1.*

4. *Pro his sacrificium offerre.*] Motus his verbis *in meo tract.de officio, & potest.Episcop p.2. alleg.23. num.23. in fine, & de officio & potest. parochi cap.11. num.10.* resolui parochum teneri Missae sacrum suis ouibus applicare iuxta boni viri arbitrium. Et hanc partem fauet declaratio S. Cong.Conc. *super decretis de celebrat. Missarum*, nouissimè S.D.N.Vrbani VIII. auctoritate edita, & in typographia R. Cam. Apost. impressa, dum habet, Sacerdotes quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficij, seu capellae, legati, aut salarij, si eleemosynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa vtrique obligationi satisfacere. 4. Parochus tenetur Missae sacrum suis ouibus applicare iuxta boni viri arbitrium.

5. Contra Nau.*in man. c.25.num.92.* Soar. *tom.3.disp.86.sect.1.vers.de beneficiis igitur*, Vasq. *p.3. disp.234 art.6.cap.6. vers. vera tamen sententia*, Nald.*in sum. verbo Parochus num.18.* Posseuin. *de officio Curati cap. 2. n.4.* Fraxinel. *de oblig. sacerd. sect.3. pranot.2. §.2.* Aloys. Ricc.*in decis. Curiae Archiep. Neapol. p.4. decis.201.* absolutè existimantes non videri obligandos parochos ad applicationem sacrificij pro populo singulis diebus festis, ex illa ratione, quia obligatio ad celebrandum, & obligatio ad applicandum sunt diuersa.

6. *Etiamsi S. R. E. Cardinales sint.*] Cardinales, qui sunt Episcopi, non excusati à residentia eo ipso quòd sunt Cardinales, & assistunt summo Pont. tenent Turrian.*in tract.de resident.pag.45.* Caiet. *2.2.quaest. 185.art.5.* Sot.*lib.10.de iustit.q.3 puncto 5. vers. post hac vtique*, & in quadam quaest. quam fecit de pluralitate benefic. Valent.*tom.3.disp.10.q.3. puncto 5. col.3. vers. sed quaeret aliquis*, Emman.Sà *verbo residentia num. 1.* Azor.*instit.moral.p.2.lib.7.cap.4.q.7. & cap.6.q.1.* quos refert Sanctarel. *var. resolut.q.2.* 6. Cardinales, qui sunt Episcopi, an & quando excusentur à residentia.

7. Eos tamen iustam causam habere quòd absint ab Ecclesiis, quarum sunt Episcopi, tenent Martin. Lauden. *de Cardinal.q. 5. & in alio simili tract.q.68.* Andr.Barbat.*de Cardinal.q.12.* Villadieg. *de origine Cardinal.q.5.n.11.& 12.* Gonzal. *ad reg.8.Cancel. glos.24. n.128.* quos refero *d.alleg.53.num.23.* 7. Cardinales habent iustam causam quòd absint ab Ecclesiis, quarum sunt Episcopi.

8. *Christiana charitas.*] Vide Tolet. *in instruct.sacerd. lib.5. cap.4. num.3.* Marc. Anton. Genuens. *in man. Pastorum c.31. num.3.* Molfes. *in sum.Theologiae moralis tract.6.c.11.n.29.* metipsum *d.alleg.53.num.6.* & me citato *in illo loco* Sanctar. *var.resol.q.3.n.1.* intelligentes per Christianam 8. Charitas Christiana excusat à residentia.

charitatem, id est, proximiorum vtilitatem, vt si aliqua Ecclesia versatur in magno periculo hæresis, & Episcopi prædicatione posset succurri, vel ob pacem Magnatum componendam, dummodo ex tali absentia in propria Ecclesia non sequatur notabile detrimentum, quia esset contra ordinem charitatis.

9. Necessitas vrgens excusat à residentia.

9. *Vrgens necessitas.*] Vide Tolet. *d.cap.*4. *num.*4. Barthol. Carranza *in tract. de residentia Episcop.cap.*12. *vers.*2. Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.*54. *lit. C.* Valent. *d.tom.*3. *disp.*10.*quæst.*3.*puncto* 5.*vers. vrgens necessitas*, Galet. *in margarita casuum conscient. verbo residentia*, Zerol. *in praxi Episcop.p.*1.*verbo priuatio* §. 4. *dub.* 1. Azor. *d.lib.*7.*cap.*4. *q.*4. Molfes. *d. tract.* 6. *cap.*11. *num.*30. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 645. metipsum *d.alleg.*53.*num.*7.8.& 9. & me citato Sanctarel. *d.q.*3. *num.*2. intelligentes per vrgentem necessitatem, vbi Episcopus residendo graue malum vitæ incurreret vel propter morbum, vel propter aliquam persequutionem, vel propter aëris intemperiem, vel ob inimicitias, aut ob Principis & populi furorem declinandum. Sed ex S.Thom.2.2. *q.*185. *art.*5. colligunt Caiet. Sot. & Miranda, quos refert & sequitur Vasq. *in opusc.de benefic.c.*4.§.2.*art.*1.*dub.*2.*n.*135. hoc procedere quoties non immineret detrimentum ouium, nam si illud immineret in spiritualibus, ex nulla causa posset abesse, quia bonus Pastor animam suam pro ouibus suis ponit, vt habetur *Ioan.*10. & refert Molfes. *d.c.*11.*n.*31.

10. Obedientia debita excusat à residentia.

10. *Debita obedientia.*] Vide Valent.*d.puncto* 5.*vers.debita obedientia*, Tolet. *d.cap.*4.*n.*7. Salzed. *d.c.*54. *vers. tertius casus*, Azor. *d.c.*4. *quæs.*4. *vers.ad tertium*, Sanctarel. *d.q.*3.*n.*3. metipsum *d alleg.*53.*n.*10. *cum seqq.* intelligentes per debitam obedientiam intelligi quando Papa propter aliquod negotium ad se vocat Episcopum.

11. Obseruat tamen Azor. *d. c.*4.*q.*7. quòd si Cardinalis esset Antistes alicuius Ecclesiæ, & summus Pont. vellet vti eius consilio, sapientia, & industria, secum illum retinendo, excusaretur Cardinalis ipse Antistes tum ratione obedientiæ, tum etiam quia id diceretur resultare in commune bonum totius Ecclesiæ: sed in hoc summam prudentiam esse necessariam ad sciendum an possit dari talis excusatio, obseruant Vasq. *d.dub.*2.*à n.*141.& Molfes.*d.c.*11.*n.*34.

12. Vtilitas euidens Ecclesiæ, vel Reip. excusat à residentia.

12. *Euidens Ecclesiæ, vel Reip. vtilitas.*] Vide Tolet. *d. c.*4.*n.*3. *vers. quartus*, Salzed.*d.c.*54. *vers. quartus*, Marc. Anton. Genuen. *d. c.*31. *n.*5. Vasq. *d.dub.*2.*à num.*138. Molfes. *d.tract.*6.*cap.*11.*num.*36 Sanctarel. *d. quæst.*3.*num.*5.metipsum *d.alleg.*53.*num.*14. intelligentes per euidentem Ecclesiæ vtilitatem, quando nimirum absunt Episcopi ob defendenda iura suæ Ecclesiæ, vel si fuerint vocati ad celebrandum Concilium generale. Et addidi *d.alleg.*53.*num.*16.quòd Episcopus euidenti Reip. exigente vtilitate potest esse Legatus, siue Orator alicuius Principis secularis, me citato Alzed, *d.p.*1.*c.*6.*n.*39.

13. Ad Metropolitanum, vel in eius absentia ad Episcopum antiquiorem pertinet curare vt Prouinciales Episcopi in suis Ecclesiis commorentur.

13. *Aut à Metropolitano*, &c.] Ad Metropolitanum, vel in eius absentia ad Episcopum antiquiorem pertinere curare vt Prouinciales Episcopi in suis Ecclesiis commorentur, & super eorum absentiam inquirere, referunt decisum Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarræ lib.*2.

lib.2. tit.23. l.2. §.2. sub tit. vtrùm Episcopi possint se absentare à suis Episcopatibus, *n.5. & 6.* Ego ipse *d. alleg. 53. n.5. in fine*, & me citato *in illo loco* Sanctarel. *var. resol. q.4. n.7.*

14. *In scriptis esse approbandus.*] Si tamen causæ absentiæ fuerint legitimæ, & approbatæ à superiore, posse Episcopos, & alios beneficiarios, qui tenentur residere, fructus beneficiorum suorum percipere, & retinere, quamuis causæ non essent in scriptis approbatæ, asserunt Lessi. *de iustit. lib.2. cap.34. dub.29. num.158.* citans Nau. *cons.13. de praebendis num.1.* 14. Causæ absentiæ in scriptis approbandæ.

15. *Nisi cum absentia inciderit*, &c.] Quando occurrit vrgens necessitas, ob quam Episcopus non possit adire summum Pont. nec Metropolitanum, posse illum abesse à sua Ecclesia sine alia superioris licentia, resoluit post alios Sanctarel. *d. q.4. n.9.* 15. Episcopus potest abesse à sua Ecclesia sine alia superioris licentia quando occurrit vrgens necessitas.

16. *Nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses*, &c.] Episcopos posse à suis Ecclesiis abesse ad summum singulis annis per tres menses, siue continuè, siue interruptè sine alia superioris approbatione, nec tunc amittere fructus, dummodo tamen ex causa rationabili, non tamen in Aduentu, Quadragesima, Natiuitate Domini, Resurrectione, Pentecostes, & festo Corporis Christi, colligunt ex hoc text. Valent. *tom.3. disp.10. quaest.3. puncto 5. vers. secundò certum est*, Lessi. *d. lib.2. cap.34. dub.29. n.155.* Sanctarel. *d. q.4. n.5.* Ego ipse *d. alleg.53. n.8.* Alzed. *d. p.1. c.6. n.12.* 16. Episcopi possunt abesse à suis Ecclesiis ad summum per tres menses singulis annis.

17. Hoc spatium absentiæ concedi Episcopis causa animum relaxandi, dicit Azor. *d. p.2. lib.7. cap.4. quaes.1.* quem refert Sanctarel. *d. n.5. in fine.* 17. Episcopi abesse possunt à suis Ecclesiis per tres menses etiam causa animum relaxandi.

18. *Eum pro rata temporis*, &c.] Episcopos, & alios beneficiarios habentes beneficia curata, si absque legitima causa à suis Ecclesiis absint, teneri pro rata temporis, quo absunt, fructus restituere, resoluunt Valent. *tom.3. disp.10. q.3. puncto 5. vers. quintò certum est*, Less. *de iustit. lib.2. c.34. dub.29. n.157.* Nicol. Garc. *de benefic. p.3. c.2. n.26.* Sanctarel. *d. q.4. n.1.* Ego ipse *d. alleg.53. n.93.* Alzed. *d. p.1. cap.6. n.11.* 18. Episcopi, & alij beneficiarij habêtes beneficia Curata si absque legitima causa à suis Ecclesiis absint, tenentur pro rata temporis, quo absunt, fructus restituere.

19. *Alia etiam declaratione non sequuta.*] Episcopos, & alios habentes curam animarum, teneri restituere fructus ante vllam sententiam si non resideant, tenent Driedon. *de libertate Christiana lib.2. c.4.* Cou. *lib.3. var. c.13.* Valent. *d. q.3. puncto 5. vers. praeterea hinc etiam*, Tolet. *d. lib.5. c.4. n.1.* Azor. *d. p.2. lib.7. cap.6. quaes.2.* Posseuin. *d. c.1. n.32. vers.3.* Vgolin. *d. c.15. §.4. num.2.* Sanctar. *d. q.4. n.4.* vbi *n.5.* aduertit ante Concil. Trid. nonnullos putare tales beneficiarios non fuisse obligatos restituere fructus in absentia ante iudicis sententiam, ego ipse *de officio, & potest. parochi cap.8. num.69.* 19. Episcopi, & alij habentes curam animarum tenentur restituere fructus ante vllam sententiam si non resideant.

20. Non licere Episcopo à sua Ecclesia abesse, nisi ob aliquam causam, ex connumeratis *in hoc cap.* refert decisum Armendar. *in addit. ad recopulat. legum Nauar. lib.2. tit.23. l.2. §.2. sub tit. vtrùm Episcopi possint se absentare à suis Episcopatibus, num.4.* 20. Episcopo non licet à sua Ecclesia abesse nisi ob aliquã causam ex connumeratis in hoc cap.

21. Episcopum residentem in sua diœcesi liberum esse à residentia suarum Dignitatum, & beneficiorum simplicium, quæ obtinet in alia 21. Episcopus residens in sua diœcesi liber est à residentia suarum Dignitatum.

diœcesi, nec aliud amittere nisi quotidianas distributiones, & alia, si quæ sint, quæ absentes iusta de causa non percipiunt, resolutum attestatur Armendar. *loco proximè citato,num.3.& 7.*

22. Abesse non dicitur qui statim est reuersurus.

22. *Qui aliquantisper tantùm absunt*,&c.] Quia abesse non dicitur, qui statim est reuersurus. *l.postliminium.§.captiuis,l.nihil. ff.de capt.& postlim. reuers.* Gonzal. *ad reg.*8 *Cancell.glos.*43.*num.*5. & faciunt quæ Ludouic. Beia *respons. casuum conscient. p.* 4. *casu* 21. vbi agit de parocho rurali, qui singulis quibusque hebdomadis in Vrbem venit causa inuisendi parentes.

23. *Fabrica Ecclesiarum,aut pauperibus*,&c.] Restitutionem fructuum ob non residentiam amissorum per hunc text. faciendam esse fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus, nec obtineri posse compositionem, resoluunt Nauarr. *in man.cap.*25.*num.*121.*& consil.*20.*de celeb. Miss.num.*4. Henriq. *in summ.lib.*7.*c.*36.§.3. Fr. Emman. *in explic.Bullæ composit.num.*18. Garc. *d.cap.*2.*num.*30. Sanctarell. *d.q.*4 *num.*2.

24. Parochi si à suis Ecclesiis absque legitima causa ab Episcopo cognita, & approbata in scriptis, absint vltra bimestre tempus peccant mortaliter.

24. *Eadem omnino etiam quoad culpam,amissionem fructuum*,&c.] Parochos si à suis Ecclesiis absque legitima causa ab Episcopo cognita, & approbata in scriptis, absint vltra bimestre tempus, peccare mortaliter, & fructus pro rata temporis amittere, ex hoc text. colligunt Flamin. Paris. *de resignat.benef.lib.*1.*q.*10.*num.*32. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.*2.*c.*2.*num.*15. Less. *de iustit.lib.*2.*cap.*34.*dub.*29.*n.*159. Vgolin. *de officio Episcopi cap.*15.§.4.*num.*2. *&* §.5.*num.*2 *in fine.* Ego ipse *d.alleg.*53.*n.*93. me citato Sanctarell. *d.q.*4.*num.*10.

25. Fructus non residentium amittuntur dumtaxat pro rata illius temporis, quo quis abest.

25. Fructus non residentium amittuntur dumtaxat pro rata illius temporis, quo quis abest sine licentia, nec potest componi restitutio debita fructuum malè perceptorum cum obtinentibus Bullam Cruciatæ, vel vigore aliorum priuilegiorum, & facultatum obtentarum per Concil. vt refert decisum Garc. *d.p.*3.*cap.*2.*num.*26.

26. Fructus non residentium debet Episcopus ordinarius applicare fabricæ Ecclesiæ parochialis etiamsi non indigeat.

26. Fructus non residentium, de quibus in hoc decreto, debet Episcopus ordinarius applicare fabricæ Ecclesiæ parochialis, etiamsi non indigeat, nec pauperes intra limites reperiantur, quæ potest tamen indies indigere quoad ornamenta, resolutum attestatur Garc. *d.part.*3. *cap.*2.*num.*31.

27. Beneficia curata habentes & parochi à pari procedunt.

27. *Et aliis quibuscunque, qui beneficium aliquod*,&c.] Quod de parochis dictum est, idem quoque dicendum de aliis, qui habent beneficia curata, asserunt Valent. *d.tom.*3. *disp.*10 *q.*3. *puncto* 5.*vers. præcepit etiam,* Less. *de iustit.lib.*2.*c.*34. *dub.*29.*n.*160. Sanctarel. *d.q.*4.*num.*17. & sic in his requiritur residentia.

28. Residere teneatur qui Parochialem quamuis tenuem obtinent.

28. Primò in obtinente Parochialem, quamuis tenuem, Rebuff. *in tract.nominat.quæst.*9.*num.*27. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*30. *n.*294.*vers.si obiicies.* Ego ipse *d.p.*3.*alleg.*53.*num.*70. me citato *in illo loco,* Sanctarel. *var.resol.q.*4.*num.*45.

29. Parochialé possidens tenetur residere quamuis in ea remanserint tres, vel quatuor incolæ.

29. Secundò in possidente Parochialem, in qua remanserunt tantùm tres, vel quatuor incolæ, Nicol. Garc. *de benef.p.*3.*cap.*2.*num.*179, Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarra, lib.*2.*tit.*23. *l.*2. §.2. *sub tit. sed an parochi debeant residere in suis curatis*, *num.* 142. nisi parochialis

Ecclesia

Ecclesia in totum parochianos habere desierit, Anton. Ricciul. ***de iure personarum, lib. 1. cap. 14.***

30. Tertiò in Rectore, qui habet vicarium perpetuum in eius parochia, siue rectoria, potest enim, & debet compelli ad personaliter residendum, nisi tota cura animarum translata fuerit legitimè in solum vicarium perpetuum, refert decisum Nicol. Garc. ***d. p. 3. cap. 2. num. 175.***

30. Rector, qui habet vicariam perpetuam in eius parochia, potest compelli ad personaliter residendum:

31. Quartò in obtinente Ecclesiam baptismalem, cui incumbit sola cura baptizandi omnes infantes oppidi, & existentes sub cura Archipresbyteri, quia ad minus tanquam coadiutor Ecclesiæ parochialis tenetur ad residentiam, ita refert decisum Armendar. ***d. loco num. 178.*** quem citaui ***de officio, & potest. parochi cap. 8. num. 7.***

31. Ecclesiam baptismalem obtinens tenetur residere.

32. Quintò in obtinente Ecclesiam parochialem per prouisionem Sedis Apost. & habente liberum curę exercitium, & omnium bonorum, fructuum, & prouentuum ad dictam Ecclesiam parochialem pertinentium possessionem, licèt in limine adeptæ possessionis prædictæ mota lis fuerit per aliquem in petitorio, vt resoluit Aloys. Ricc. ***in praxi rerum fori eccles. resol. 393. num. 5.*** quem refero ***d. cap. 8. num. 8.***

32. Parochialem obtinēs cum libero curæ exercitio, & possessione bonorum tenetur residere quamuis in limine adeptæ possessionis mota lis fuerit per aliquem in petitorio.

33. Sextò in Archipresbytero Tyrassonen. quia tenetur ad residentiam, cùm nihil quoad illam fuerit innouatum per Bullam Sixti IV. erectionis de vicaria in dignitatem, ita Sell. ***in select. canon. cap. 3. num. 8.*** vbi attestatur decisum in Tyrassonen. 4. Maij 1619.

33. Archipresbyter Tyrasson. tenetur ad residentiam.

34. Septimò in Capellano coadiutore Rectoris parochialis instituto auctoritate Apostol. quia tenetur ad personalem residentiam sicut Rector ipse, ita referunt decisum Gonzal. ***ad reg. 8. Cancel. glos. 5. §. 9. n. 17.*** Campan. ***in diuers. iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 104.*** Armendar. ***d. loco num. 127. vers. an capellani, & num. 157.*** Galet. ***d. verbo residentia*** 1. Piasec. ***in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 27.*** Vgolin. ***de officio Episcop. c. 15. §. 3. n. 3. vers. postremò***, Aloys. Ricc ***in praxi rerum fori eccles. resol. 393. ampl. 5.*** Monet ***de opt. canon. c. 4. quæst. 8. num. 157.*** Ego ipse ***d. alleg. 53. num. 78.*** me citato Sanctarel. ***d. q. 4. num. 17.***

34 Capellanus coadiutor Rectoris parochialis institutus auctoritate Apostol. tenetur ad residentiam sicut Rector ipse.

35. Octauò in coadiutore etiam perpetuo, qui residere tenetur sicut verus curatus, quamuis in aliis beneficiis seruiret in Cathedralibus, ita refert decisum Garc. ***d. p. 3. cap. 2. num. 167.*** Armendar. ***d. loco num. 172.***

35. Coadiutor perpetuus tenetur ad residentiam sicut verus curatus.

36. Nonò in Inquisitore parocho, quem propter officium à residentia Parochialis non excusari, resoluunt Gonzal. ***d. glos. 6. num. 265. & glos. 43. num. 164.*** Aloys. Ricc. ***d. resolut. 393. num. 3.*** Ceuall. ***commun. contra commun. q. 585. num. 12.*** Ego ipse ***d. alleg. 53. num. 156.*** & me citato Sanctarel. ***var. resol. q. 11. num. 4.*** contra Spin. & Cened. per me citatos.

36. Inquisitor parochus tenetur ad residentiam.

37. Decimò in subcollectore Apost. parocho, hunc enim non excusari à residentia Parochialis ex decisione Congregat. tenent Gonzal. ***d. glos. 6. num. 266.*** Garc. ***d. p. 3. c. 2. num 42. in 3. declar.*** Vgolin. ***d. c. 15. §. 3. num. 3. vers. decimo***, Armendar. ***d. loco n. 168.*** Aloys. Ricc. ***d resolut. 393. n. 4.***

37. Subcollector Apost. non excusatur à residentia Parochialis.

38. Vndecimò in habente beneficium curam iurisdictionalem habens, hunc enim teneri residere, & sacris initiari, refert decisum Armendar. ***d. loco num. 173.***

38. Beneficium curam iurisdictionalem habens tenetur residere.

39. Duodecimò

39. Præpositus iurisdictionalem tantùm curam habens tenetur residere.

39. Duodecimò in Præposito iurisdictionalem tantùm curam habente, hunc enim comprehendi in Bulla Pij V. de residentia parochorum, quæ incip. *Cupientes*, referunt decisum Garc. *d. cap. 2. num. 179. in* 10. *declar.* & Armendar. *d. loco num.* 140.

40. Commendatarius curam iurisdictionalem habens tenetur residere.

40. Decimotertiò in Commendatario curam animarum iurisdictionalem habente, per omnia enim æquatæ sunt hodie commendæ titulis, ita refert decisum Garc. *d p. 3. cap. 2. num.* 166.

41. Parochias duas perpetuò inuicem æquè principaliter vnitas habens potest in qua maluerit, residere.

41. Decimoquartò in habente duas Parochiales vnitas perpetuò inuicem æquè principaliter, & non vnam alteri accessoriè, ambásque pares, itaut vna non sit dignior, & principalior altera, hunc enim posse in qua maluerit residere, asserunt resolutum Garc. *d. cap. 2. num.* 179. *in* 16. *declar.* Armendar. *d. loco num.* 144.

42. Parochialem Ecclesiam cum Canonicatu habens tenetur residere in Parochiali.

42. Decimoquintò in habente parochialem Ecclesiam cum Canonicatu, quia adhuc in Parochiali residere debet, iuxta Bullam Pij V. quæ incip. *Cupientes*, & percipere fructus præbédæ, & solùm eius distributiones quotidianas perdit, vt refert decisum Armendar. *d. loco n.* 135. subdens quòd si Canonicatus est in eodem loco, vt Parochialis est, poterit vtrique seruire, & quotidianas distributiones percipere, & citat Garc. *d. p. 3. cap. 2. num.* 179. *in* 7. *declar.* Vnde residentem in Parochiali, quæ non longè abest à Collegiata, in qua Canonicatum obtinet, diebus ferialibus ad Ecclesiam collegiatam accedere, & in ea diuinis inseruire posse, dummodo omnibus diebus, & horis suis, & congruis Parochiali inseruiat, & nihil prorsus relinquat ex debito seruitio ipsius Parochialis, decisum referunt Garc. *d. num.* 179. *in* 8. *declar.* & Armendar. *d. loco num.* 136.

43. Canonicatũ obtinens, cui sit vnita Parochialis ad vitam obtinentis tãtùm tenetur residere in Parochiali.

43. Decimosextò in obtinente Canonicatum, cui sit vnita Parochialis ad vitam obtinentis tantùm, hunc enim teneri in Parochiali residere, asserunt resolutum Garc. *d. num.* 179. *in* 13. *declarat.* Armendar. *d. loco num.* 137.

44. Parochus Ecclesiæ in qua fuit constitutus Capellanus cum tota cura animarũ quoad Capellanus vixerit non tenetur residere.

44. Parochus Ecclesiæ in qua fuit constitutus Capellanus, cui ex institutione capellaniæ imposita fuit tota animarum cura, seu perpetua vicaria quoad Capellanus vixerit, non tenetur in ea residere, refert decisum Garc. *d. cap. 2. num.* 176.

45. Parochialem obtinens in qua Vicarium perpetuum legitimè institui obtinuit, eo viuente residere non tenetur.

45. Parochialem obtinens, in qua vicarium perpetuum legitimè institui obtinuit, eo viuente residere non tenetur, vt refert decisum Armendar. *d. loco num.* 193. Vnde si deputatus fuerit vicarius amouibilis, cùm iste arguat curam esse penes deputantem, hunc ideo teneri ad residentiam referunt decisum Garc. *d. cap. 2. num.* 179. *in* 11. *declarat.* Armendar. *d. loco num.* 141. Ego ipse *in collect. ad cap. vlt. de offic. vicar. n...*

46. Monasterium, seu Abbatiam, quæ cura, & Conuentu caret, obtinens, non tenetur residere.

46. Monasterium, seu Abbatiam, quæ cura, & conuentu caret, obtinens non tenetur residere, vt per Nicol. Garc. *d. num.* 179. *in* 9. *declar.* Armend. *d. loco n.* 139. quos refero *de officio, & potest. parochi, cap. 8. num. 6.*

47. Parochus debet residere in domo ipsius Parochialis.

47. Parochum debere residere in domo ipsius Parochialis, quatenus eam habeat, aliàs in alia, quæ sit intra limites parochiæ, aut saltem ita vicina parochiali Ecclesiæ, vt inde commodè possit per se ipsum ei inseruire, habitare teneri, referunt decisum Garc. *d. cap. 2. num.* 179. *in* 21. *declarat.*

21.*declarat*. Armendar. *d.loco num*.149. *&* 150. Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol.p.*4.*decis*.41. Ego ipse *d.alleg*.53.*num*.71. me citato Sanctarel. *var.resol. q*.4. *num*.49. Si enim non habet ibi domum propriam, aliquam conducere debere pariter resolutum asserit Nicol. Garc. *dicto num*. 179.*in declar*.21. Sell. *in sel.* ... *canon.c*.3.*num* 8. vbi testatur sic fuisse decisum in Sarzanen. 13. Nouembris 1627. dum ibi fuit dictum, parochum non excusari quin intra parochiam residere debeat, quamuis non adsit commoda domus parochialis,& sit magna aëris intemperies, & retineat capellaniam in parochia, & ipse accedat singulis diebus festis, & fuit ordinatum quòd intra mensem conduceret domum in parochia, & intra sex menses domus parochialis reaptetur. Quare minus excusaretur parochus à residentia si prætextu docendi Grammaticam in ciuitate per duo milliaria distante à sua parochiali, abesset diebus ferialibus, quamuis singulis festis ad eam accederet, vt referunt decisum Garc.*d.num*.179.*in* 19.*declar*. Armendar. *d.loco num*.147. Sanctarel. *d.quæst*.3. *num*.33. Ego ipse *d allegat*.53. *num*.75. vbi *num*.76. id amplio, etiamsi non inueniretur alius idoneus ad legendum.

48. Parochialis Ecclesia licèt sit in loco vbi minor pars parochianorum inhabitat, & maior pars habitat longè in oppidis, nihilominus parochum habitare teneri prope Ecclesiam in ciuitate, succurrendo illis, qui longè habitant secundùm loci antiquam consuetudinem, per *cap*.4.*sess*.21.referunt decisum Garc. *d num*.179. *in* 20.*declar*. Armendar. *d.loco num*.148. Sanctarel *d.q*.4.*num*.46.

> 48. Parochus tenetur prope Ecclesiam in ciuitate residere, licet maior pars parochianorum longè habitet in oppidis.

49. Parochum teneri residere personaliter, & non alio modo satisfacere muneri suo, etiamsi populo per alium æquè bene, & fortè meliùs seruiatur, resoluit Posseuin. *de officio curati,cap*.1.*num*.8. quem refero *de officio,& potest.parochi,cap*.8.*num*.40.

> 49. Parochus tenetur residere personaliter, & non alio modo satisfit muneri suo.

50. Parochi cogendi sunt ad subeunda per se ipsos, & non per substitutos, ea munia, ad quæ tenentur: tolerandi autem, vt per substitutos suppleant in illis tantùm casibus expressis verbis canonum, & decretorum Concilij, quibus permissum est eis, vt per vicarios coadiutores, possint officio suo fungi, ita refert decisum Garc. *in addit.ad suum tract.de benefic.p*.3.*cap*.2.*num*.53.

> 50. Parochi cogendi sunt ad subeunda per seipsos, & non per substitutos, ea munia, ad quæ tenentur.

51. Residentiam continuam, & talem sui copiam facere debet parochus, vt indigentes non careant necessaria ope, sed non arctatur vt debeat manere quasi in compedibus, nisi habeat infirmos graues, ita Posseuin.*d.cap*.1.*num* 6. quem refero *d.cap*.8.*num*.42.*&* 43.vbi *num* 44. dico quòd si parochus rationabiliter iudicauerit, puta quia nullus infirmatur, potest abesse per aliquas horas, etiamsi nullum substituat; abesse verò tota die, quando nullus infirmatur, rarò in anno nec laudo, nec vitupero; abesse autem per duos, aut tres dies, nullo infirmante, & nulla alia causa iustificante, habet valde de rationabili esse mortale, propter multa quæ possunt eo tempore euenire, maximè in villis vbi non est alius Sacerdos à parocho: in ciuitatibus verò, vel in oppidis vbi sunt alij Sacerdotes, erit maius minúsve peccatum ratione periculi, & damni euenturi, cui tamen facilius quàm in illis potest obuiari.

> 51. Parochus debet ita continuè residere vt indigentes non careant necessaria ope.

52. Episcopus potest prohibere parochis sub pœna pecuniaria, quæ tamen dimidiam non excedat, ne vltra biduum à sua Ecclesia absint.

52. Episcopum posse prohibere parochis sub pœna pecuniaria, quæ tamen dimidiam non excedat, nc vltra biduum à sua Ecclesia absint, non tamen id prohibere poterit sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, decisum referunt Garc. *d. cap. 2. num. 23. declar. 2.* & Armendar. *d. loco num. 156.* sed sub pœna pecuniaria esse permissum, ait Sell. *d. cap. 3. num. 16.* attestans ita fuisse decisum in Terracinen. 11. Februarij 1628. & in Monopolitana 16. Decembris eiusdem anni.

53. Constitutio Episcopi valet ne parochi possint abesse vltra duos dies sine licentia.

53. Valere constitutionem Episcopi ne parochi possint abesse vltra duos dies sine licentia, refert decisum Garc. *d. cap. 2. num. 23. in 1. declar.* Armendar. *d. loco num. 155.*

54. Parochi iustam causam non residendi minimè habent, quamuis in seruitio Episcopi, aut Ecclesiarum cathedralium permaneant.

54. *Causa prius*, &c.] Parochos iustam causam non residendi minimè habere, quamuis in seruitio Episcopi, aut Ecclesiarum cathedralium permaneant, vt nempe sint vicarij, visitatores, Secretarij, Fiscales, &c. resoluunt Emman. Sà *verbo residentia num. 1.* Gonzal. *d. glos. 6. n. 258.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis. 502. in 1. edit.* aliàs *resolut. 393. in 2. edit.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 27.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 42.* Armendar. *d. loco num. 166. 167. & 172.* Posseuin. *d. cap. 1. num. 12.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo parochus, differ. 3.* Bonacin. *var. tract. disp. 5. de onere, & oblig. benefic. puncto 5. num. 14.* Alzed. *in pract. Episcop. p. 1. cap. 5. num. 128.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 85.* me citato Sanctarel. *var. resol. q. 3. num. 49.* Sell. *d. cap. 3. num. 12.* vbi attestatur sub die 12. Maij 1629. fuisse decisum parochum habentem curam animarum non posse esse vicarium Episcopi, vel Capituli Sede vacante; nisi Ecclesiæ cathedralis parochus sit, quia tunc bene posse vicariatus officio fungi, resoluit Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapolit. part. 4. decis. 319.*

55. Parochus non potest esse vicarius Episcopi, nisi Ecclesiæ cathedralis parochus sit.

56. Nec iustam causam non residendi habere parochos Inquisitoris, vel subcollectoris officium exercentes, resoluunt citati *suprà in vers. nono, & decimo.*

57. Causam iustam non residendi minime habent obtinentes Ecclesias parochiales si velint studere.

57. Nec etiam iustam causam non residendi habere obtinentes Ecclesias parochiales, si velint studere, nec sic absentes posse percipere fructus, aut vllam ad hoc Episcopum licentiam concedere, referunt decisum Aloys. Ricc. *d. resol. 393. in fine, & resol. 310. num. 1.* Prosp. de Anguslino *in addit. ad Quarant. verbo residentia, vers. item limita*, Gonzal. *d. glos. 6. num. 251.* Garc. *d. cap. 2. num. 80. & 81. in addit.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 77.* me citato Sanctarel. *d. q. 3. num. 25.* & Alzed. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 9. num. 37.*

58. Parochus non excusatur à residentia propter intemperiem aeris.

58. Nec propter intemperiem aëris parochum inde oriundum excusari à residentia, vt alibi possit habitare, etiam relicto vicario approbato, resoluunt Vgolin. *de offic. Episcopi, cap. 15. §. 3. vers. sexto*, Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo residentia, §. 7.* Armendar. *d. loco num. 132.* aduertentes quòd si Rector infirmus esset, & in loco Parochialis curari non possit defectu Medicorum medicinarúmve, tunc posset ab ordinario dari ei dilationem trium, aut quatuor mensium, vt in locis vicinioribus maneat recuperandæ sanitatis causa, interea ab ipso ordinario in Parochiali idoneo vicario cum congrua portione ex redditibus Parochialis

constituto,

constituto,& ideo Armendar.*d.loco n.*18. asserit decisum cum ordinarij consensu intemperiem aëris excusare à residentia.

59. Nec propter inimicitias capitales videtur excusandus parochus à residentia, quamuis olim Episcopi dispensare solerent vt ipse parochus, cuius inimicitiæ absque sua culpa, & post obtentam Parochialem exortæ fuerunt,per annum in alio viciniori, & tutiori loco manere possit,& crescentibus inimicitiis daretur alius annus, dũmodo semper in Parochiali expensis parochi maneret idoneus vicarius,vt testantur Zerol.*in praxi Episcop.p.*1.*verbo priuatio* §.4. *dub.*1: Aloys. Ricc.*in praxi rerum fori eccles.resol.*645.*in* 2. *edit.* Bonacin. *var. tract. disp.* 5. *de onere & oblig.benef. puncto* 5.*num.* 2. Armendar. *d.loco n.*133. 134. *&* 182. *cum seqq.* Tamen hoc iam hodie spectat ad sacram Congregationem negotiis Episcoporum & Regularium præpositam, quæ solet sex menses talibus concedere, ad effectum vt interim aut resignent, aut permutent,vt per Sell.*d.c.*3 *num.*14. qui testatur ita fuisse decisum ab ead. S.Congr.in Boianen.15.Februarij 1619. 59. *Parochus à residentia non excusatur propter inimicitias capitales.*

60. Nec propter parochi senectutem, licèt ordinarius iam prouideret illius insufficientiam, apponendo idoneum vicarium cum assignatione congruæ portionis ex ipsius Parochialis redditibus, secundũm Zerol.*in praxi Episcop.p.*1.*verbo residentia* §.9. 60. *Parochus propter senectutem non excusatur à residentia, quamuis ordinarius iam prouideret illius insufficientiam.*

61. Nec etiam est causa sufficiens non residendi infirmitas parochi, etiamsi ratione illius datus ei fuisset coadiutor, vt refert decisum Armendar.*d.loco n.*129. 61. *Infirmitas parochi non est causa sufficiens non residendi.*

62. Nec denique causa pestis licet parochis abesse, quia si non resederint,contra eos procedendum est,seruata forma huius cap. quamuis per alios idoneos ministros parochianis suis peste infectis possint ministrare sacramenta Baptismi,& Pœnitentiæ, ita Sell. *d.c.*3.*num.*17. attestans ita fuisse decisum instante S. Carolo in Mediolanen. 10. Decembris 1576. 62. *Parochis non licet abesse causa pestis.*

63. *Per Episcopum cognita.*] De causis absentiæ etiam ab Ecclesiis parochialibus, quarum collatio ad inferiores spectat, etiamsi inferiores essent Abbates Regulares, Episcopum cognoscere,decisum referunt Garc. *p.* 3. *cap.* 2. *num.* 179. *in* 2. *declar.* & Amendar. *d. loco num.*153. 63. *Episcopus cognoscere potest de causis absentiæ ab Ecclesiis parochialibus, quarum collatio ad inferiores spectat.*

64. An iustam causam absentiæ iudicialiter probare debeat parochus? vide Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiepiscop. Neapolit. p.* 2. *decis.*152. 64. *Parochus an iudicialiter probare debeat causam absentiæ.*

65. *Vicarium idoneum ab ipso ordinario approbandum*,&c.] Ergo nullo modo posse parochum relinquere vicarium, seu substitutum, etiam idoneum, & admissum in illo Episcopatu pro administratione Sacramentorum,inconsulto Episcopo, ex hoc text. colligit Posseuin. *de officio Curati cap.* 1. *num.* 19. subdens illum posse sine Episcopi approbatione relinquere substitutum si absit per sex, vel septem dies, ita declarante vniuersali consuetudine, nisi Episcopus per suas constitutiones inhibeat,& addit vicinum Curatum posse substitui, quia licèt non habeat ordinariam iurisdictionem nisi super] gregem suum, tamen est 65. *Parochus non potest relinquere vicarium, seu substitutum etiam idoneum pro administratione Sacramentorum inconsulto Episcopo.*

 ita

ita admissus vt ei aliqua iurisdictio delegari possit, refero *de officio, & potest. parochi c.8.n.52.& 53.*

66. Vicarius substitutus si seruire velit gratis, non tenetur parochus cum iusta de causa abest, illi in conscientia assignare partem fructuum.

66. *Cum debita mercedis assignatione*, &c.] Norat Posseuin. *d.c.1.n.20.* quòd si substitutus, vel vicarius voluerit seruire gratis, non tenetur parochus, cùm iusta de causa abest, illi in conscientia assignare partem fructuum pro debita mercede, refero *d. c.8.n.53.*

67. Licentia quam parochus abesse volens petere debet ab Episcopo, non sufficit tacita, sed oportet esse expressa.

67. *Discedendi autem licentiam*, &c.] Expressam scilicet, vt per Garc. *d.c.2.n.35.* Armendar. *d. loco n.164.* metipsum *d. alleg.53 n.95.* & me citato Sanctarel. *var. resol. q.4.n.16.*

68. Parochus non potest abesse à sua Ecclesia sine licentia in scriptis obtenta, nisi talis repentè se offerat necessitas, &c.

68. Sola distantia loci etiam cum necessitate eò discedendi non excusat parochum vt possit abesse à sua Ecclesia sine licentia in scriptis obtenta, nisi talis repentè se offerat, quæ non patiatur dilationem huiusmodi licentiam petendi, quo casu quamprimum de discessu, & necessitate ordinarius certior faciendus est, vt de causa cognoscere possit, ita Garc. *d. cap.2. num.34. in 1. declar.* Armendar. *d. loco num.162.*

69. Parochus sine licentia Episcopi ex iusta causa in scriptis concedẽda non potest abesse etiam primo bimestri.

69. Parochum sine licentia Episcopi ex iusta causa in scriptis concedenda non posse abesse etiam primo bimestri, resoluunt Ioan. Ocon. *in repet. cap. 1. de cleric. non resid. in 6. num. 51.* Anton. Gom. *in explicat. Bullæ Cruciatæ cap.7. in 4. claus. n.22.* Vgolin. *de officio Episcopi c.15. §.5. n.2.* Posseuin. *d.c.1.n.11.* Lessi. *de iustit. lib.2.c.34 dub.29. num.159.* Vasq. *in opusc. de benefic. c.4. §.2. art 1. dub.3. num.149. & art.2. dub.3. num.188.* Filliuc. *in quæst. moral. p.3. tract.41. cap.6. num.26.* Squillante *de obligat. cler. p.1. num.116.* Sanctarel. *d. q.4.n.12.* Garc *d.c.2. num.23. in 1. declar. & p.9. c.2. num.295. in 2. dub.* quia Concil in præsenti ait quandocunque eos abesse cõtigerit, debere causam esse priùs cognitam, & probatam per Episcopum.

70. Contra Ludou. Lop. *in instruct. conscient. tom. 1. cap. 148.* Ioan. Bapt. Conrad. *in resp. casuum conscient. quæst.137.* Læli. Zech. *de casibus reseru. casu 3. & de republ. eccles. tit. de beneficiatis, num.6.* Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.52. lit. C. versi illud verò*, Cened. ad Sextum *collect. 30. num.3.* Emman. Sà *in aphor. verbo residentia num.7.* Quintanad. *ecclesiast. lib.4. num.76.* Paul. Comit. *resp. moral. lib.1. quæst. 59. num.3.* Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verbo priuatio §.4. dub. 3. & verbo Parochus §.2.* Franc. Leo. *in thesauro fori ecclesiast. p.3. cap.1. num.19. & 21.* Azor. *instit. moral. p.2. lib.7. cap.4. quæst.10.* Fr. Emman. *in sum. tom.2. cap.36. in fine, & in explicat. Bullæ Compositionis num. 18.* Ceuall. *commun. contra commun. quæst.585. num.6.* Sanch. *de matrim. lib.3. disp.31. num.11.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo parochus, differ.5. num.1.* Bonacin. *var. tract. disp. 5. puncto 5. num 9.* existimantes posse parochum sine licentia Episcopi ex iusta causa abesse ad duos menses continuè, vel diuisim.

71. Parochus non potest per hebdomadam abesse non petita vel non obtenta licentia etiam relicto vicario idoneo.

71. Non posse parochum per hebdomadam abesse non petita, vel non obtenta licentia, etiam relicto vicario idoneo ab ipso ordinario approbato, decisum referunt Garc. *d.c.2.n.23. in 3. declar.* Armendar. *dicto loco num.157.*

72. Per

72. Per motum proprium Pij V. publicatum de menſe Iunij 1568. ſuper reſidentia Canonicorum habentium parochiales non fuiſſe ablatam ordinariis facultatem, ita & taliter quòd non poſſint iuxta formam Concilij Trid. aliquibus iuſtis de cauſis licentiam concedere recedendi à Parochiali ad aliquod tempus, modò ea vtatur intra limites præſcriptos à Conc. in præſenti, referunt deciſum Garc. *d.c.2.n.*179. Armendar. *d.loco num.*87.

72. Epiſcopus aliquibus iuſtis de cauſis poteſt etiam ſtãte Motu proprio Pij V. concedere licentiam recedendi à Parochiali.

73. *Niſi ex graui cauſa*, &c.] Parochum petentem licentiam fingendo cauſam iuſtam, quam re vera non habet, peccare mortaliter, & teneri reſtituere fructus, reſoluunt Azor. *d. p.2. lib.* 7. *cap.* 10. *quæſ.* 3. Poſſeuin. *d.cap.1.num.*24. Ego ipſe *d. alleg.*53.*n.*99. me citato Sanctarel. *d.quæſt.*4.*num.*15.

73. Parochus petens licentiam fingendo cauſam iuſtam peccat mort. & tenetur reſtituere fructus.

74. Parochus habens iuſtam cauſam abeundi extra parochiam per duos menſes, aut tres, non ſatisfacit ſuæ conſcientiæ ſi petat licentiam iurans ſe grauem habere cauſam, quam non expediat manifeſtare, vt petita licentia abeſſe poſſit, licèt Epiſcopus non concedat, ſimiliter quòd abeſſe non poteſt in caſu quo cauſam rationabilem expreſſerit, quam vir bonus, & æquus rationabilem iudicaret, ſed rigidus Prælatus minus æquam iudicat, & licentiam denegat, vel quia mouetur ſuſpicione quòd ficta ſit, cùm tamen ſit vera, ſed habere poteſt recurſum ad ſuperiorem, ita deciſum referunt Garc. *d.c.2.n.*37. Armend. *d.loco n.*155. Squillante *de obligat. cleric. p.*1. *n.*117. Ioan. Valer. *d.verbo Parochus, differ.* 5.*n.*1.

74 Parochus ſi iuſtã habeat cauſã abeundi extra parochiam an poſſit abeſſe ea ſibi per Epiſcopum denegata.

75. *Et ſubtractionem fructuum*, &c.] Epiſcopus quoties in pœnam omiſſæ reſidentiæ vult ſubtrahere partem fructuum, quos ſuos fecerunt parochi, tenetur obſeruare eadem interualla, eandémque rationem, quæ contra Epiſcopos non reſidentes ſtatuit *cap.1.ſeſſ.6. de reform.* Non verò tenetur ſeruare eadem interualla in executione facienda ſuper illis fructibus, quos parochi pro rata temporis abſentiæ ſuos non fecerunt, ita refert deciſum Garc. *d.c.2.n.*32.

75. Epiſcopus quoties in pœnam omiſſæ reſidentiæ vult ſubtrahere partem fructuum, quos ſuos fecerunt parochi, tenetur obſeruare eadem interualla, &c.

76. *Compellere.*] Arbitrij eſt Epiſcopi qua via, & quo remedio ex iis vti velit contra non reſidentes, vt refert deciſum Garc. *d. cap.*2. *num.*139.

77. *Etiam vſque ad priuationem.*] Vt quis parochia legitimè priuetur ob non reſidentiam iuris ordine ſeruato, quæ ſint attendenda, dixi *de officio, & poteſt. parochi c.*8.*n.*75.

77. Parochia vt quis priuetur ob non reſidentiam quæ ſint attendenda.

78. Ad priuationem parochi ob non reſidentiam non eſſe neceſſarium quòd priùs procedatur per alias pœnas, nempe per cenſuras eccleſiaſticas, ac ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, tenet Garc. *in addition. ad d. cap.* 2. *ſub numer.* 139. aſſerens id euenire, quia Concil. in præſenti hoc relinquit arbitrio ordinarij. ibi, *liberum eſſe vult ordinariis*, licèt de iure communi requiri viderentur *in cap. ex tua*, §. 1. *de cleric. non reſident.*

78. Ad priuationem parochi ob non reſidentiam non eſt neceſſarium quod prius procedatur per alias pœnas.

79. *Nec executionem hanc quolibet priuilegio*, &c.] Generaliter accipiendum eſſe hoc decretum contra abſentes ſiue obedientes, ſiue

79. Decretum hoc generaliter eſt accipiendum contra abſentes ſiue obedientes, ſiue contumaces.

contumacees, resoluunt Ioan. Ocon. *in cap.* 1. *num.* 60. *de cleric. non resid. lib.* 6. Sahag. *in cap.* 2. *de sequest. possess. num.* 54. Anton. Gom. *in explicat. Bulla Cruciata cap.* 7. *ad* 4. *clausf. num.* 35. & 36. quos refert & sequitur Garc. *d.c.* 2. *n.* 161.

80. Tollit solùm appellationem suspensiuam, non vero deuolutiuam.

80. *Siue appellatione.*] Solùm tollere appellationem suspensiuam, non verò deuolutiuam, tenent Stephan. Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, vers. quintò quaro,* Garc. *d. cap.* 2. *n.* 161. Salgado *de protect. regia tom.* 1. *p.* 2. *cap.* 15. *ex n.* 8.

81. Derogat Eugenij IV. constitutioni.

81. *Vigore Eugeniana constitutionis.*] Derogari his verbis Eugenij IV. constitutioni emanatæ ad declarationem text. *in cap. cùm dilectus, de cleric. non resid.* concedenti omnibus Romæ permanentibus vt in absentia possent percipere fructus, attestantur Ioan. Ocon. *in repet. cap. vnic. de clericis non resid. lib.* 6. *num.* 59. Fr. Emman. *in addit. ad §. vnic. Bulla Compositionis num.* 4. *vers. quanto à la segunda*, quos referunt & sequuntur Cened. *pract. & canon. quæst. lib.* 1. *quæst.* 1. *num.* 31. *vers. pro vera,* Sanctarel. *var. resol. quæst.* 16. *num.* 2. vbi à principio illius quæst. probare nititur non derogari per text. in præsenti, constitutioni eiusdem Eugenij IV. *incip. Qui creditum*, sub dat. 6. Kal. Martij 1431. quæ refertur à Nicol. Garc. *de benefic. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 58. per quam concessum fuit Vniuersitati Salamantinæ vt Doctores, & scholares in quacunque facultate per octo menses continuos, vel interpollatim legendo, aut aliàs huiusmodi litterarum studio insistendo, fructus suorum beneficiorum cum cura, & sine cura quæ obtinent, ac impostetum obtinebunt, quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, liberè percipere valeant, cum ea integritate, cum qua illos perciperent, si in propriis Ecclesiis personaliter residerent.

Cathedralium præfecti vltra tres menses consecrationem differentes, fructibus perceptis restituendis sunt obnoxij, & totidem mensibus absentes, sunt ipsis Ecclesiis ipso iure priuati.

CAPVT II.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Nau. *in man. c.* 25. *num.* 118. *vers.* 8. Iacob. de Graff. *in aureis decision. p.* 1. *lib.* 2. *cap.* 97. *n.* 52. Bertachin. *de Episcopo tract.* 2. *lib.* 3. *q.* 1. *pag.* 82. Cuch. *in instit. maior. sub tit. de consec. Episcopi*, Rendina *in prompt. recept. sentent. tom.* 1. *tit.* 38. *num.* 13. Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 26. *lit. A. vers. Episcoporum*, Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 24. *num.* 141. Fran. Leon. *in thesauro fori ecclesiast. p.* 1. *cap.* 3. *num.* 22. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 32. *tract.* 2. *num.* 58. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo Consecratio Prælatorum*, Piasec. *in simili praxi in proœm. de elect. num.* 6. *pag.* 19. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 2. *in princ. à num.* 2. Cardin. Tusch. *tom.* 2. *lit. C. concl.* 743. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 6. *cap.* 6. *num.* 9. Galganet. *de iure publico*, *lib.* 3, *tit.* 108.

Vazq.

Vazq. *in opusc. de benefic. cap.* 3. §. 3. *num.* 27. Molfes. *in sum. Theolog. moral. lib.* 6. *cap.* 7. *num.* 47. Filliuc. *in quæst. moral. lib. tract.* 41. *de benefic. cap.* 5. *n.* 23. *vers. & quidem primò*, Castald. *in praxi cæremon. lib.* 1. *sect.* 10. *cap.* 2. *num.* 3. Sebast. Cæs. *in relect. de ecclesiast. hierarch. p.* 1. *disp.* 6. §. 2. *n.* 11. Alzed *in praxi Episcop. p.* 1. *c.* 4. *n.* 2. metipsum *de officio, & potest. Episcopi, p.* 2. *alleg.* 1. *n.* 39. *& de iure ecclesiast. lib.* 1. *cap.* 10. *vers. tenetur.*

2. *Intra tres menses.*] A die confirmationis numerandos resoluo ego ipse *d. allegat.* 1. *num.* 40. *&* 41. respondeo ad text. *in cap. ordinationes il* 1. §. *tempus* 75. *dist.* 2. Menses tres ad consecrationem Episcopi à die confirmationis sunt numerandi.

3. *Consecratio verò.*] Vide Henriq. *in sum. lib.* 10. *cap.* 23. §. 5. *in princip.* Less. *de iust. lib.* 2. *cap.* 34 *num.* 103. Vgolin. *de officio Episcopi, cap.* 2. *in princ. num.* 4. metipsum *d. alleg.* 1. *num.* 44. 3. Locus idoneus pro Episcoporum consecratione, si extra Curiam fiat, est Ecclesia ad quam promoti fuerint.

4. Consecrationi Episcoporum canones constituerunt peculiare tempus, scilicet diem Dominicum, *cap. qui in aliquo* 51. *dist. cap. ordinationes, cap. quod die Dominico* 75. *dist.* Sot. *de iustit. lib.* 10. *q.* 1. *art.* 2. *concl. vlt. vers. accedit*, Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 6. *cap.* 4. *n.* 1. Paul. Laymann *in Theolog. morali lib.* 5. *tract.* 9. *cap.* 8. *num.* 3. Sebast. Cæs. *d. disp.* 6. §. 2. *n.* 12. Castald. *in praxi cæremon. lib.* 10. *sect.* 10. *cap.* 3. *num.* 1. vbi subdit quòd die etiam festiuo fieri poterit si Papa dispensauerit, semper tamen est facienda præuio ieiunio, quia decet consecratorem, & electum pridie ieiunare Pontific. Roman. *p.* 1 *tit. de consecrat. elect. in Episcopum, pag.* 75. 4. Consecrationi Episcoporum canones constituerunt peculiare tempus, scilicet diem Dominicum.

5. Cuiuslibet Episcopi consecratio cum Missa facienda est, in qua inter Epistolam, & Euangelium consecatur Episcopus, *cap. quod sicut*, §. 1. *de elect.* quæ tamen Missa non est de essentia consecrationis Episcopalis, sed solùm ad solemnitatem, & reuerentiam fuit instituta, *glos.* 1. *in d.* §. 1. Turrecr. *in d. c. ordinationes, num.* 10. *dist.* 75. Henriq. *d. lib.* 10. *c.* 34. §. 3. Sebast. Cæs. *d. disp.* 6. §. 2. *num.* 13. 5. Episcopi consecratio cum Missa facienda est.

6. Fit etiam cuiuslibet Episcopi consecratio à tribus Episcopis, & non paucioribus, *cap.* 1. *cap. comprouinciales, & cap. pen.* 64. *dist. cap. porrò* 66. *dist. cap. Archiepiscopus, cap. nec Episcopi, de tempor. ordin.* Selu. *de benefic. p.* 3. *q.* 38. *num.* 5. Henriq. *d. lib.* 10. *cap.* 7. §. 3. *& cap.* 22. §. 1. Marc. Anton. Genuens. *in man. Pastor. cap.* 70. *num.* 26. Filliuc. *tom.* 1. *tract.* 9. *de sacram Ordinis, cap.* 5. *num.* 106. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 30. *q.* 3. *vers. quærat item quispiam*, ego ipse *d. p.* 2. *alleg.* 1. *num.* 45. 6. Consecratio cuiuslibet Episcopi fit à tribus Episcopis, & non paucioribus.

7. Auctoritate tamen summi Pontif. concedi potest vt vnus Episcopus iustis de causis Episcopum consecret, eo quòd non Christus Dominus, sed Apostoli constituerūt, vt Episcopus à tribus Episcopis consecraretur, ita Azor. *loco proximè citato*, Ægid. de Coninck *tom.* 2. *disp.* 20. *dub.* 9. *concl.* 5. Paul. Laymann *in Theolog. morali lib.* 5. *tract.* 9. *cap.* 5. *num.* 1. *vers. nota*, Sebast. Cæs. *d. disp.* 6. §. 2. *num.* 8. vbi ait Papam sæpe in hoc ex causa dispensasse, vt fecit Gregorius I. in Anglia, & Gregorius XIII. cum Patriarcha Æthiopiæ, Sell. *in select. canon. cap.* 2. *num.* 10. vbi attestatur fuisse concessum per S. Congreg. Rituum 2. Octobris 1601. electo Vssellen. in Sardina, vt possit consecrari Episcopus à duobus Episcopis, & alio in dignitate ecclesiastico constituto, propter paucitatem Prælatorum in dicta insula. 7. Papa concedere potest vt vnus Episcopus iustis de causis Episcopum consecret.

8. *Ad*

8. Impedimentum non excusat nisi impeditus probet se omnem adhibuisse diligentiam vt impedimentum cessaret.

8. *Ad fructuum perceptorum restitutionem*, &c.] Vide Vgolin.*d.cap.2. in princip.num.2.vers.excipitur*, vbi dicit pœnas hîc comminatas non incurrere illum, qui iusto impedimento detineretur. At impedimentum non excusare nisi impeditus probet se omnem adhibuisse diligentiam, & omnem conatum fecisse, vt impedimentum cessaret, resoluunt Aym. *cons.*270.*sub num.*3.*vers.tertio*, Afflict.*decis.*50.*sub num.*4. Decian *cons.*18. *num* 91.*lib.*1. Gregor. *decis.*501.*num.*1. Rot.in Maioricen fructuum 29. Aprilis 1616.coram Card.Sacrato,& in Aurien.Parochialis 14. Ianuarij 1622.coram R.P.D.Nauarro, vbi quòd nec impedimentum affectatum excusat, & in Cæsaraugustana electionis 11.Decembris 1623.coram bonæ mem.Buratto.

Episcopi per semetipsos Ordines conferant, nisi sint impediti.

CAPVT III.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Salzed. ad Bernard.*in pract.cap.*25.*litt.A. vers.hoc autem, in fine*. Sbroz.*de officio vicarij lib.*2.*q.*12.*num.*6. Petr.de Ledesma *in sum p.*1.*de Sacrament.* vbi de sacrament. Ordinis, *cap.*5 *concl.*10. Zerol. *in praxi Episcop.p.*1. *verbo dimissoriæ*, §.10.*vers.secundum*, Thom Valasc. *alleg iuris,tom.*1.*alleg.*5.*num.*10. Piasec. *in praxi Episcop.p.*1.*cap.*1.*num.*12. vbi dicit per hoc decretum concedendas esse dimissorias ex iusta causa, & priùs examinari debere super habilitate ad suscipiendum Ordines illum, qui petit dimitti, asseritque in litteris exprimi hoc debere, nihilque obstare quominus dimissus iterum examinari possit ab ordinario si ipse examinare voluerit, *cap.*1.*sess.*7.*de reform.*

2. Episcopus potest alienos clericos ordinare si habeant litteras dimissorias proprij ordinarij.

2. Episcopum posse alienos clericos ordinare si habeant litteras dimissorias proprij ordinarij, licèt Episcopus litteras dimissoriales concedens alia legitima causa quàm ægritudinis expressa in hoc cap. fuerit impeditus, refert decisum Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarra,lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*de Episcopis,num.*42.

De prima Tonsura initiandis.

CAPVT IV.

1. Prima Tonsura nemo est initiandus, qui sacramentũ Confirmationis non susceperit.

1. QVi *sacramento Confirmationis*, &c.] Vide Piasec *in praxi Episcop. part.*1.*cap.*1.*n.*24.*vers ad minores*, Molfes.*in sum.Theologia moralis, tract.*2.*cap.*3.*num.*26. Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.*3.*q.*1. metipsum *de iure eccles.lib.*1.*cap.*38.*vers.prima autem tonsura*. Non ea ratione quòd confirmatio exigatur quasi de necessitate sacramenti Ordinis, veluti Baptismus, sed ob congruitatem, & ideo sacramentum Ordinis validè, sed non licitè conferri posse illi, qui non est confirmatus, tenent Sot.*in* 4.*dist.*22.*quæst.*2.*art.*4.*prope fin.* Nauarr.*in man.cap.*22.*n.*9.

Henriq.

Henriq. *in summ. lib.* 10. *cap.* 14. §. 2. *in commento litt. P.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. post resolut.* 276. *in notabil. de materia sacramenti Ordinis*, Fr. Emman. *in summa p.* 2. *cap.* 17. *sub n.* 10. Ægid. de Coninck *de Sacram. & censur. tom.* 1. *quæst.* 72. *art.* 8. *num.* 90. *& tom.* 2. *disp.* 20. *dub.* 10. *num.* 102. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 28. *num.* 24. Bonacin. *de Sacrament. disp.* 8. *quæst. vnica puncto* 5. *num.* 9. *in princip.*

2. Cùm hoc præceptum non admittendi ad primam Tonsuram nisi confirmatum, non ordinandis, sed Episcopo ordinanti Concilium in præsenti imponat, non videri etiam post Concilij decretum peccare mortaliter ordinandos, si absque hoc suscepto Sacramento, citra tamen contemptum, accedant ad primam Tonsuram suscipiendam, resoluunt Nauar. *d. num.* 9. Viuald. *in candel. aureo*, vbi de confirmat. *num.* 41. Valent. *ad* 3. *p. S. Thomæ, disp.* 5. *q.* 2. *puncto* 2. *vers. characterem*, Henriq. *in sum. lib.* 14. *cap.* 6. §. 3. Soar. *tom.* 3. *disp.* 38. *sect.* 1. Auila *de censur. p.* 7. *disp.* 9. *sect.* 1. *dub.* 1. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 269. Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo Ordo pag.* 194. *col.* 1. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 48. *quæs.* 1. Molfes. *in sum. Theolog. moral. tom.* 1. *tract.* 2. *cap.* 11. *num.* 7. Ægid. de Coninck *d. num.* 90. Homobon. de Bonis *d. tract.* 3. *q.* 5. Fernand. *in examine Theolog. moralis, p.* 3. *c.* 3. §. 5. Diana *resol. moral. p.* 2. *tract.* 2. *miscel. resol.* 4. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 2. *num.* 26. — 2. Primam Tonsuram suscipientes nondum confirmati citra tamen cótemptum non peccant mort.

3. Contra Maiol. *de irregul. lib.* 4. *cap.* 12. Martin. Fornar. *de Ordine cap.* 3. *num.* 3. Didac. Nugn. *in addit. ad* 3. *p. tom.* 2. *q.* 46. *art.* 4. Card. Tolet. *in instruct. sacerd. lib.* 1. *cap.* 71. *num.* 6. Bonacin. *de Sacrament. disp.* 8. *q. vnica, puncto* 5. *num.* 10. existimantes peccare mortaliter cùm faciant contra præceptum Concilij in præsenti.

4. *Quique legere, & scribere nesciant*, &c.] Vide Viuald. *in candel. aureo* vbi de sacramento Ordinis, *tit. de scientia Ordinis*, *n.* 39. Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.* 3. *c.* 8. *n.* 6. Piasec. *d. c.* 1. *n.* 40 *in fine*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 390. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 329. *num.* 6. *in* 2. *edit.* Bonacin. *d. puncto* 5. *num.* 16. metipsum *d. p.* 2. *alleg.* 11. *num.* 5. — 4. Prima Tonsura non initientur, qui fidei rudiméta edocti non fuerint, quique legere & scribere nesciant.

5. Sufficere quòd characteres formare sciat, quamuis scribere perfectè nesciat, tenet Sell. *in select. canonic. cap.* 5. *num.* 6. attestans ita decidisse sacram Congregat. Episcop. & Regul. sub die 13. Octobris 1593. — 5. Prima Tonsura initiatus sufficit vt characteres formare sciat, quamuis scribere perfectè nesciat.

6. Quòd valeat prima Tonsura insigniri quisquis in sua lingua patria, & natiua legere, & scribere sciens, resoluunt Azor. *d. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 6. *quæs.* 2. Campan. *in diuers. iuris canonic. rub.* 5. *cap.* 2. *num.* 2. quos refero *d. alleg.* 11. *num.* 5. *in fine*, ex ea ratione, quia in hoc decreto non exprimitur in qua lingua, & ideo de vulgari, seu materna videtur intelligendum. — 6. Prima Tonsura potest insigniri qui in sua lingua patria, & natiua legere, & scribere sciat.

7. *De quibus probabilis coniectura non sit*, &c.] Accipientem igitur primam Tonsuram, vel minores Ordines intentione non perseuerandi in statu clericali, sed solùm declinandi iurisdictionem fori secularis, videri mortaliter peccare, resoluunt Nauarr. *in man. cap.* 25. *n.* 108. Fr. Emman. *in sum. tom.* 2. *c.* 17. *concl.* 2. Sanch. *de matrim. lib.* 7. *disp.* 31. *n.* 16. *&* 17. Galet. *d. verbo Ordo, pag.* 194. *col.* 2. Ægid. de Coninck *d. disp.* 20. *num.* 104. — 7. Ordines Minores accipientes intentione non perseuerandi in statu clericali, sed solùm declinandi forum, peccant mort.

& seq. Bonacin.*d.disp.*8.*q.vnic.puncto vlt.in fine*, Homobon. de Bonis *de examine eccles.p.*1.*tract.*3.*q.*2.*&* 3. Villalob.*in sum.tract.*11.*diffic.*14.*num.*2. Diana *resol.moral.p.*2.*tract.*2.*miscel.resol.*22.

8. Contra Ban.2.2.*q.*12.*art.*1.§.*de secunda difficultate*, Petr.de Ledesma *in sum.p.*1.*tract de sacrament.Ordinis,cap.*7.*concl.*3. Paul.Laymann *in Theolog.moral.lib.*5.*tract.*9.*cap.*7. *num.*2. metipsum *d.alleg.*11.*n.*12. existimantes non improbabiliter hos minimè peccare mortaliter.

9. Clerici primæ Tonsuræ, vel minorum Ordinum, qui sine iusta causa recedunt, non peccant mort.

9. Culpæ mortalis damnari non debere clericos primæ Tonsuræ, vel minorum Ordinum, qui sine iusta causa recedunt, atque ad Ordinum ministeria obeunda incapaces se reddunt, ducendo, v. g. vxorem viduam, contra Caiet. 2. 2.*quæst.*12.*art.*1.*dub.*1. resoluunt Tolet. *in instruct.sacerd.lib.*4.*cap.*18.*num.*4. Azor. *institut. moral. part.* 1. *lib.*13. *cap.*14.*quæs.*14. Sanch. *de matrimon.lib.*7. *disp.*31.*num.*7. Paul. Laymann *d.cap.*7.*num.*2. vbi post Sanch. *d.loco num.*11. & Valent. *tom.*3.*disput.*1. *quæst.*12.*puncto* 1. subdit videri esse culpam venialem inconstantiæ si sine causa à statu clericali recedant, sicuti si nouitius sine causa ex Ordine abeat.

Ordinari volentes quibus debeant esse muniti.

CAPVT V.

1. Nomina eorum qui ordinandi sunt in Ecclesia sunt euulgãda per parochum, & de ipsorum vita inquirendum, ac de tali inquisitione litteræ ad Episcopum transmittendæ.

1. VIde Concil. Bracharen. IV. *act.*2. *de examine ordinandor. cap.*4. Hoied.*de incompatibilib.benefic. cap.*24. *num.*38.*&* 39. Salzed ad Bernard.*cap.*25.*litt. A. vers.hoc autem*, Petr.de Ledesma *in summ.p.*1. *de Sacrament.*vbi de sacrament.Ordinis, *cap.*7.*vers.en lo que toqua*, Henriq. *in summ.lib.*10. *cap.*17. §.2. Thom.Valasc. *allegat. iuris*, *tom.*1.*allegat.*9. *num.*5. Vgolin. *de officio Episcopi*, *cap.*26.§.18. ex *num.*1. vbi *num.*2. subdit denunciationes huiusmodi fieri debere in singulis maioribus Ordinibus, nisi ordinandus notus esset Episcopo, Bonacin. *de Sacrament. disp.*8. *quæst.vnica*, *puncto* 5.*num.*17. Bellet. *disquisit. clerical. part.*1. *tit.de disciplina clericali*, §.4. *num.*21. *vers.ad minores*, Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. part.*1. *tract.*2. *cap.*3. *quæs.* 26. metipsum *de iure ecclesiast. lib.* 1. *cap.*33. *num.* 168. *& de officio, & potestate Episcopi, part.* 2. *allegat.*10. *& in formulario Episcop.formular.* 2. vbi habetur formula facultatis euulgandi nomina eorum, qui Ordinis sacramento initiandi sunt, & *formular.*3. pono formulam denunciandi in Ecclesia illum, qui ad Ordines promouendus est, & *formular.* 4. exprimo formulam litterarum testimonialium parochi emanantium vigore facultatis euulgandi nomina ordinandi, & *formular.* 8. dico quomodo dandum testimonium Magistri scholæ pro iis, qui ad minores Ordines promoueri volunt.

2 Non extenditur ad Regulares.

2. Ad Regulares minimè extendi dispositionem huius cap. in quibus satis esse Episcopo testimonium habere ab ordinandorum superioribus Regularibus affirmantibus, & attestantibus prædictos nullo requisitorum

quisitorum indigere, eiúsque fidei standum esse, præterquam circa doctrinam, pro qua subiiciuntur Episcoporum examini, referunt decisum Henriq. *d.lib.* 10. *cap.* 23. § 4. *in glos. lit. L.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 3. *q.* 24. *art.* 1. Vgolin. *d.* §. 18. *num.* 2. *vers. tertiò excipiuntur Regulares,* Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 12. *c.* 13. *n.* 35.

Nullus omnino beneficij sit capax, nisi qui habeat 14. *annos. Fori priuilegio gaudere volens, quæ habere ac agere debeat.*

CAPVT VI.

1. Vide Greg. Lop. *l.* 3. *verbo quatorze annos tit.* 16. *part.* 1. Henriq. *in sum. lib.* 10. *cap.* 19. §. 1. Pech. *in reg. beneficium, de reg. iuris lib.* 6. *num.* 27. *vers. cæterùm quod in istis*, Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 26. *num.* 33. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 5. *q.* 7. Flamin. Paris. *de resignat. lib.* 3. *q.* 7. *num.* 65. *& lib.* 4. *q.* 1. *num.* 7. *& q.* 11. *num.* 13. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 3. *num.* 166. *in fine*, Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. vbi de sacram. Ordinis, *cap.* 7. *vers. de la prima, & p.* 2. *tract.* 7. *cap.* 1. *concl.* 7. *prope fin.* Ceuall. *commun. contra commun. q.* 523. *num.* 3. Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 4. *collect.* 860. *& in praxi rerum fori eccles. decis.* 385. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 331. *&* 325. *n.* 3. *in* 2. *edit. & in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 281. *num.* 2. *p.* 4. Lessi. *de iustit. lib.* 2. *cap.* 34. *dub.* 20. *num.* 109. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 7. *cap.* 4. *num* 8. Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.* 7. *cap.* 6. *num.* 2. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 20. *l.* 1. *de ætate n.* 5. Homobon. de Bonis *de examine eccles. p.* 1. *tract.* 1. *c.* 10. *q.* 60. *in princ. vers. quinimo*, Molfes. *in sum. Theologiæ moral. tract.* 6. *c.* 7. *num.* 44. latè Nouar. *in singul. canonic. concl.* 13. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 60. *num.* 73. 1. Nullus ante 14. annum beneficium potest obtinere.

2. *Ante decimumquartum annum*, &c.] Incœptum scilicet, licèt non completum, vt referunt decisum Henriq. *d. cap.* 19. §. 2. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo beneficium* 4. Armendar. *d. l.* 1. *de ætatib. n.* 5. Ceuall. *q.* 523. *num.* 4. *& q.* 593. *num.* 18. Aloys. Ricc. *d. collect.* 860. *vers. limita secundò, & resol.* 325. *num.* 3. *vers. nihilominus*, Azor. *d. c.* 5. *q.* 7. *in fine*, Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. *in princ. num.* 90. Cardin. Tusch. *tom.* 3. *lit. E. concl.* 338. *n.* 12. Garc. *de benefic. p.* 7. *c.* 4. *n.* 11. Thom. Valasc. *allegat. iuris tom.* 1. *alleg.* 8. Campan. *d. cap.* 6. *n.* 2. *in fine*, Nouar. *d. concl.* 13. *num.* 4. Sell. *in select. canonic. cap.* 25. *num.* 3. attestans sic fuisse decisum in Camplen. 11. Maij 1630. Ego ipse *d. alleg.* 60. *n.* 73. 2. Beneficium simplex potest obtinere qui habet 14 annum incœptum licet non completum.

3. Ætatem 14. annorum requisitam ad obtinendum beneficium ecclesiasticum non requiri in Capellaniis, quæ fundari solent, maximè in Hispania, absque Episcopi, aut superioris auctoritate, in quibus succedunt clerici de parentela, vel conferuntur à patronis laicis, refert decisum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. *n.* 27. 3 Ætas 14. annorum in quibus capellaniis non requiratur.

4. Ætas 14. annorum sufficit ad obtinendum Canonicatum in Ecclesia collegiata.

4. Ætatem 14. annorum sufficere ad obtinendum Canonicatum in Ecclesia collegiata, referunt decisum Gonzal. *d. glos.5.n.91.* & alij citati per me *in tract. de Canon. cap.13.n.14.* Prouiso in 13. anno ætatis de Canonicatu in Ecclesia collegiata, vbi vigore statuti Ecclesiæ prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debent expectare per biennium, obstat decretum Concilij in præsenti, vt refert decisum Garc. *p.7.c.4.n.13.*

5 Ætas 14. annorum requiritur ad obtinendam dimidiam portionem in Ecclesia cathedrali.

5. Ætatem 14. annorum requiri ad obtinendam dimidiam portionem in Ecclesia cathedrali, nec tales dimidias portiones habere annexum Ordinem sacrum, attestatur resolutum Gonzal. *d. glos.5 num.93.* quem refero *d. tract. de Canonic. c.13.n.17.*

6. Beneficium etiam per viam præsentationis, electionis, aut alterius cuiuscunque prouisionis non potest obtineri ante ætatem 14. annorum.

6. Prohibitionem de obtinendo beneficio ante illam ætatem 14. annorum subsistere ne dum si per viam collationis daretur, verùm etiam præsentationis, electionis, aut alterius cuiuscunque prouisionis stante generica Concilij prohibitione, & ob generale verbum, *obtinere*, de quo in præsenti, tenent Mandos. *in tract. de minori ætate cap. 4. num. 17.* Campan. *d. cap. 6. num. 6.* Ego ipse *d. allegat. 60. num. 78.*

7. Fundationi statuenti vt etiam minor 14 annorum beneficium adipisci valeat, standum est.

7. Fundationi statuenti vt etiam minor 14. annorum beneficium adipisci valeat, standum esse, cùm ei derogatum non fuisset per textum in præsenti, referunt decisum Gonzal. *d. glos.5.num.91.* Aloys. Ricc. *d. collect. 860. vers. nunc limita, & primò,* Campan. *d. cap. 6. n. 2. in fine,* Massobr. *in praxi habendi concursum requis. 7. dub. 12. & requis. 10. dub. 11. n. 30.* Nouar. *d. concl. 13. num. 5.* Rot. *decis. 194. p. 2. recent.* Ego ipse *d. allegat. 60. num. 77.*

8. Beneficium fundans cum declaratione quòd illius Rector debeat esse Sacerdos Missam celebrans, &c. his tamen demptis qui forent, aut sunt de sua progenie & stirpe, quos eligi posse voluit in Rectores dicti beneficij, etiamsi non essent nisi in minoribus, & puri clerici, potest præsentare filium suum, qui clericus in aliquo saltem ex minoribus Ordinibus constitutus, & alioquin idoneus reperiatur, etiamsi decimum suæ ætatis annum non excesserit, vt refert decisum Massobr. *requis. 7. dub. 12. n. 4.*

9. Episcopus non potest indulgere cuique, vt ante 14. annos beneficium simplex obtineat.

9. Episcopum non posse indulgere cuiquam vt ante 14. annum beneficium simplex obtineat, resoluunt Azor. *d. c. 5. q. 9. vers. si quæras.* Nouar. *d. concl. 13. n. 2.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis n. 102.* Alzed. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 9. n. 33.* Aloys. Ricc. *d. resol. 331. n. 2.* vbi *in fine* resoluit Episcopum conferentem beneficium minori 14. annorum peccare mortaliter, & collationem esse nullam, refero ego ipse *d. alleg. 60. n. 75.*

10. Ætas septem annorum sufficit ad pensionem.

10. Ad pensionem sufficere ætatem septem annorum, & in ea non procedere dispositionem huius decreti, resoluunt Aloys. Ricc. *in d. praxi decis. 430. in 1. edit.* aliàs *resolut. 367. in 2. edit.* Gonzal. *d. glos. 5. §. 5. num. 26.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 3. cap. 397. num. 17.* Nouar. *d. concl. 13. à num. 10.*

11. Contra Emman. Sà *in aphor. verbo beneficium n. 30.* Garc. *de benefic. p. 1.*

p.1.c.5.n.129.in fine, Campan. *d.c.6.n.5. & rub.11.c.14.n.16. vers. de legitima*, existimantes hoc decretum extendi ad pensionem.

12. *Is etiam fori priuilegio non gaudeat*, &c.] Vide apud Lusitanos *ordin. Reg. lib. 2. tit.1.* §.27. & apud Hispanos *l.1. tit.4. lib. 1. noua recop.* Henriq. *in sum. lib.10. c.15.* §.2. *& lib.14. c.49.* §.1. *in fine*, Soar. de Pace *in pract. tom.2. pral.2. num.6. &* 7. Salzed. ad Bernard. *in pract. c.62. num.9.* Ioan. Garc. *de nobilit. glos. 9. n.50.* Morla *in emporio iuris p.1. tit.2. in prælud. num.138.* Ceuall. *commun. contra commun. q.896. num.579. tom.4.* Garc. Mastril. *Siciliæ decis.113.* D. Barbosa *in l. Titia num.36. ff. soluto matrim.* Valasc. *consul.131. num.32.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom.2. quæst.139. art.2.* Farin. *in praxi crimin. q.8. n.5. & à num.60.* Carol. de Graffis *de effectib. clerical. effectu 1. à n.1167.* Nicol. Garc. *de benefic. p.2. cap.2. num.2.* Thom. Valasc. *allegat. iuris alleg. 10. n.2. & alleg. 44. num.2.* Marc. Anton. Genuen. *in pract. Archiep. Neap. cap.7.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.1. c.11. num.2. & 3.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.12. num.3.* metipsum *in simili tract. p.2. alleg.12.* &, me non citato in illo loco, Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. p.4. decis.111.* Ludou. Correa *in repet. cap. inter alia, de immun. Eccles. p.2. n.30.* 12. Fori priuilegio qui vult gaudere, quæ habere, ac agere debeat.

13. *Nisi beneficium ecclesiasticum*, &c.] Quamuis habitum clericalem & Tonsuram non deferant, quia id in aliis solùm requiritur propter disiunctionem, *aut*, quæ ponitur infrà; ita Clar. §. *fin. q.36. num.16. & 19.* Læl. Zech. *de republ. eccles. tit. de clericis, vers. ad hoc*, Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.61. num.9. vers. si tamen*, Fr. Emman. *in summ. p.1. cap.155. concl.2.* Azeued. *l.1. num.9. vers. sed si beneficium, tit.4. lib.1. nouæ recop.* Gonzal. *ad reg.8. Cancel. glos.5. §.5. num.6.* Curi. Philip. *p.3. §.1. num.3. ad fin.* à Ponte *cons.24. vol.1.* Ceuall. *commun. contra commun. q.563. n.3.* Bobadil. *in sua politica lib.2. cap.18. num.102. lit. E.* Carol. de Graffis *de effectib. clerical. effectu 1. num.1195. cum seqq.* Farin. *in praxi criminal. quæst.8. n.7.* Cened. *practic. & canon. quæst. lib.1. quæst.4. num.29.* Bellet. *d. p.1. tit. de fauore cleric. personali* §.8. *num.7. vers. distinguendo*, Nicol. Garc. *de benefic. p.2. cap.2. num.4.* vbi *num.5.* subdit procedere etiam stante constitutione Sixti V. *de habitu, & Tonsura*, Bonacin. *de legib. disp.10. q.2. puncto 1. §.4. n.10.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapolit. cap.7. num.7.* Paul. Laymann *in Theolog. morali lib.4. tract.9. cap.6. num.2.* Diana *resolut. moral. p.1. tract.2. resolut.28.* Squillante *de priuileg. cleric. cap.7. num.23.* Donat. Anton. de Marinis *quotid. resolut. cap.56. per totum.* 13. Beneficiati fori priuilegio gaudent etiamsi habitum clericalem, & Tonsuram non deferant.

14. Obtinentem collationem beneficij, etiam ante adeptam illius possessionem, fori priuilegio gaudere, modò collatio valida fuerit, tenent Gig *de pensionib. q.94. n.12.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.7. q.1. num.47.* Aloys. Ricc. *d. collect.540. ampl.6. & in praxi rerum fori eccles. decis.388. in 1. edit.* aliàs *resol.327. n.1. in 2. edit. & in decision. curiæ Archiep. Neapol. decis.188. p.2. & decis.128. p.4.* Marc. Anton. Genuens. *d.c.7. n.6.* Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.1. c.11. n.2.* Nicol. Garc. *d.c.2. n.14.* Bonac. *de leg. disp.10. q.2. puncto 1. §.4. n.12. & de censur. in Bulla Cœnæ contentis, disp.1. q.16. sect.1. puncto 6. n.24.* Cened. *pract. & can. quæst. lib.1. q.4. n.22.* 14. Fori priuilegio gaudet obtinens validè beneficium etiam ante illius possessionem.

Antonin. Diana *resolut.moral.p.1. tract.3. resol.29.* Squillante *de priuileg. clericor.cap.7.num.16.*

15. Contra ordin. Reg. Lusit. *lib.2. tit.1.* §.25. Clar.§.*fin.q.36.vers. hoc autem, in fine, & vers. regulariter autem,* vbi Baiard. *num.14.* Menoch. *conf.350. num. 6. cum seqq.* Mascard. *de probat. concl.302. num.16.& 17.* Cardin.Tusch. *tom.1. lit. B.concl.78. num.8.* Sigism.Scacc. *de iudic. causar. ciuil. lib 1.cap.11.num.82.* Farin.*d.q.8.num.45.& 70.* Carol.de Grass. *d.effectu 1. num.* 1187. existimantes beneficiarium ad effectum vt effugiat forum seculare teneri non solùm probare titulum beneficij, sed etiam illius possessionem.

16. Fori priuilegio gaudet beneficij possessionem etiam inualidè obtinens.

16. Post adeptam beneficij possessionem non est inquirendum an validè obtinuerit, quia etiamsi beneficium obtinere non posset, vtpote quia erat illegitimus, seu irregularis, vel impeditus clericatum assumere, adhuc gaudet fori priuilegio si de facto reperiatur in possessione, vt per Carol. de Grass. *d effectu 1.n.340.& num.1194.* Ioan. Baptista del Thoro *in compendio decis. Neapol. verbo clericus, pag.94.* Squillante *d.cap.7.num.22.*

17. Fori priuilegio gaudet beneficium etiam modici valoris obtinens.

17. Beneficij appellatione quoad hoc propositum venire beneficium etiam modici valoris, itavt illud obtinens fori priuilegio gaudere possit, resoluunt Marc. Anton. Genuens. *d.c.7.in fine,* Aloys.Ricc. *in collect. decis. p 3. collect.540. vers. amplia 8.& in praxi rerum fori eccles. resol.327. vers. sufficeret tertiò,* Campan. *in diuers. iuris canon.rub.8. cap.5. num.19.* Garc.*de benefic.p.1.c.6.n.37.& p.2.cap.2.num.3.* Carol.de Grassis *de effectu 1. num. 1224.* Sell. *in selectis canon. cap. 18. num. 3.* attestans sic fuisse decisum in Ianuen 18. Martij 1628. vbi fuit dictum quòd promotus ad Ordines cum collatione vnius beneficij redditus duorum scutorum annuorum, qui incedens in habitu laicali cum armis dum caperetur à birruariis vnum ex illis occidit, & ad carceres laicales adductus fuit, gaudere priuilegio fori.

18. Beneficij titulum possidens absque redditibus fori priuilegio gaudet.

18. Possidentem solum titulum beneficij absque redditibus, fori priuilegio gaudere, tenent Carol.de Grassis *loco proximè citato,* Aloys. Ricc.*in decision. Curiæ Archiep. Neapol. p.2.decision.189.& p.4.decis.198.* Antonin.Diana *d.resol.29.* Squillante *d.c.7.n.17.*

19. Capellaniã collatiuam & in perpetuum titulum collatam obtinens gaudet fori priuilegio.

19. Capellaniam collatiuam, & in perpetuum titulum collatam si quis obtinuerit, fori priuilegio gaudere posse, resoluunt Salzed. ad Bernard. *in practica cap. 64.* aliàs *67. num. 11. & 12.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.2. tit.19. de foro compet. num.26.* Squillante *d.cap.7. num.18.* Cened. *d.lib.1. quæst.4. num. 37.* Ego ipse *d. p.2. alleg.12.num.10.*

20. Coadiutoriam à Papa obtinens priuilegio fori gaudet.

20. Coadiutoriam à Papa qui obtinuerit priuilegio fori gaudere posse tradunt Garc.*d. p.2.c.5.n.98.* Armendar.*d. n.26.* Squillante *d.c.7. n.21.* Ego ipse *d.p.2.alleg.12.n.9.& de Canonic.cap....*

21. Fratantiam pro comitandis cadaueribus defunctorum habens fori priuilegio gaudet.

21. Fratantiam pro comitandis cadaueribus defunctorum Neapoli habentem gaudere fori priuilegio asserunt Marc.Anton.Genuens.*d.c.7. n.9.* Aloys.Ricc.*d.collect.540.ampl.2.& d.resol.327.vers.sufficeret.* Ego ipse *d.alleg.12.n.11.* me citato illo loco Squillante *d.c.7.n.19.*

22.Pensionem

22. Pensionem obtinentem loco tituli haberi pro clerico beneficiato ad effectum gaudendi priuilegio fori, tenent Crescent. *decis.* 14. *de sentent. & re iudic.* Lazarte *de decima vendit. cap.* 19. *num.* 24. Gig. *de pensionib. quaest.* 28. *num.* 18. Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 64. aliàs 67. *num.* 10. Villar *del patronado de Calatajud. p.* 4. §. 3. *num.* 12. Fr. Emman. *in sum. tom.* 1. *cap.* 155. *num.* 11. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo clericus*, §. 2. *dub.* 2. Armendar. *d. tit.* 19. *de foro compet. num.* 5. & 7. à Ponte *tom.* 1. *consil.* 24. *num.* 33. & *tom.* 2. *consil.* 36. *num.* 24. Antonin. Diana *moral. resolut. part.* 1. *tract.* 2. *resolut.* 30. Squillante *d. cap.* 7. *num.* 20. *vers. supradictas*, Sell. *dicta cap.* 18. *num.* 4. vbi attestatur decisum sub die 18. Decembris 1595. Ego ipse *d. p.* 2. *alleg.* 12. *num.* 13. & *p.* 3. *alleg.* 57. *num.* 151. vbi assero decisum in Portucallen. 10. Aprilis 1622. 22. Pensionem obtinens loco tituli habetur pro clerico ad effectum gaudendi fori priuilegio.

23. Contra Azeued. *l.* 1. *num.* 5. *vers. sed an pensio, tit.* 4. *lib.* 1. *noua recop.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 1. *quaest.* 11. *num.* 70. & *lib.* 2. *quaest.* 15. *num.* 15. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel gloss.* 5. §. 5. *num.* 6. Marc. Anton. Genuens. *d. cap.* 7. *n.* 7. Carol. de Grassis *d. effectu* 1. *num.* 1206. Nicol. Garc. *d. p.* 1. *c.* 5. *num* 70. Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resolut.* 470. & *in decis. curiae Archiep. Neapol part.* 2. *decis.* 71. *n.* 11. & *decis.* 192. *num.* 10. *ad fin.* Bonacin. *de legib. disp.* 10 *q.* 2. *puncto* 1. §. 4. *n.* 11. & *de censuris in Bulla Cœna contentis, disp.* 1. *q.* 16. *sect.* 1. *puncto* 6. *n.* 23. Cened. *d. lib.* 1. *q.* 4. *n.* 32. *cum seqq.* existimantes clericum pensionarium minimè gaudere fori priuilegio.

24. *Aut clericalem habitum, & Tonsuram*, &c.] Vt clericus fori priuilegio gaudeat requiri, & sufficere vnum ex tribus infrà scriptis, videlicet quòd clericalem habitum, & Tonsuram deferens alicui Ecclesiæ de mandaro Episcopi inseruiat. Vel quòd clericalem habitum, & Tonsuram deferens in aliquo seminario de licentia Episcopi degat. Vel quòd in habitu & Tonsura incedens in aliqua schola de licentia Episcopi versetur, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarre, lib.* 2. *tit.* 19. *l.* 1. *de foro compet. num.* 2. 24. Clericus non beneficiatus vt fori priuilegio gaudeat quæ requirantur.

25. *Clericalem habitum, & Tonsuram deferens.*] Habitum igitur clericalem & Tonsuram simul deferre teneri clericum qui fori priuilegio gaudere vult, itaut non sufficiat gestatio habitus, vel coronæ, tradunt D. Barbosa *in l. Titia, num.* 34. *vers. vltima conclusio, ff soluto matrim.* Bellet. *disquisit. cleric. p.* 1. *tit. de fauore cleric. personali*, §. 8. *num* 7. Armendar. *d. l* 1. *de foro compet. num.* 13. Aloys. Ricc. *in decis. curiae Archiep. Neapol. part.* 4. *decis.* 154. Ego ipse *d. p.* 2. *alleg.* 12. *num.* 19. 25. Habitum clericalem, & Tonsuram simul deferre tenetur clericus, qui fori priuilegio gaudere vult.

26. Clericalem habitum, vel Tonsuram si quis dimiserit, priuilegium fori penitus amittere, etiamsi priùs eum Episcopus non admonuerit vt habitum, Tonsurámve reassumat, tenent Cuch. *instit maior. lib.* 3. *tit.* 9. *de priuileg cleric. num.* 66. Læl. Zech. *de republ. ecclesiast. tit. de clericis, num.* 6. *vers. amittitur autem*, Mari. Antonin. *var. resol. lib.* 3. *resol.* 48. *num.* 7. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.* 606. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 530. *num.* 4. *in* 2. *edit.* Prosper de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullarij, verbo habitus clericalis*, Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 12. *num* 3 *vers. tertio*, Squillante *d cap.* 7. *num* 8. Ego ipse *d. alleg.* 12. *num.* 29. Quando scilicet continuò incederet in habitu laicali, itaut publicè existimaretur 26. Habitum clericalem, & Tonsuram dimittẽs priuilegium fori amittit.

existimaretur laicus, Farin. *d.q.*8.*n.*64. Bonacin. *de legib.disp.*10.*quæst.*2. *puncto* 1.§.4.*n.*15. Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol.p.*4.*decis.*154. Squillante *d.cap.*7.*num.*4. Si enim habitum à se gestari solitum ad breue tempus deposuerit, non ideo fori priuilegium amittere, resoluunt Armendar. *d.l.*1. *de foro compet.num.*2. sicut nec illud amittere si ob paupertatem, vel aliam ob iustam causam habitum gestare non valuerit, probat *cap.clerici,de vita, & honest.cleric.* Vgolin. *d.cap.*12.*num.*3. Aloys. Ricc. *d.decis.*154.*num.*5. Ego ipse *d.p.*2.*alleg.*9.*num.*16. Squillante *d.c.*7. *num.*7. vbi *num.*6. subdit idem quoque dicendum si non deferat Tonsuram ex eo, quia caput rasum est præ caluicie, aut propter aliam infirmitatem.

27. Habitum clericalem qui dimiserit potest illum iterum reassumere non obstante irregularitate.

27. Clericalem habitum qui dimiserit, posse illum iterum reassumere, non obstante irregularitate superueniente, & ordinarij prohibitione, probat Sell. *d.c.*18.*num.*20. attestans sic fuisse decisum in Mazarien. 17. Iunij 1630.

28. Iudex ecclesiasticus cognoscit de cõtrouersia orta circa habitum clericalem.

28. Super probatione habitus clericalis si fuerit controuersia orta, an scilicet ille in quo fuit huiusmodi clericus repertus, sit conueniens, tunc iudicem ecclesiasticum debere cognoscere, resoluunt Farin. *d.q.*8. *num.*34. Mari. Antonin. *d.resol.*48.*num.*1.*&* 2. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*190.*num.*13. Armendar. *d.l.*1. *de foro compet.num.*2. *in fine*, ego ipse *d.p.*2.*alleg.*12.*num* 16.

29. Clericus se immiscens enormitatibus in habitu, & Tõsura fori priuilegio censetur renuntiasse.

29. Clericum qui in habitu, & Tonsura se immiscet enormitatibus, & sæuis pluribus, censeri absque monitione renuntiasse priuilegio clericali, secus si in habitu laicali hæc perpatrasset, quia tunc requiri monitionem, asserit Sell. *d.cap.*18.*num.*15. vbi testatur decisum in Motulen. 1. Februarij 1620.

30. Clericus minoribus quãdo fori priuilegio gaudeat.

30. Clericum in minoribus Ordinibus constitutum nisi beneficium ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitum & Tonsuram deferens Ecclesiæ deseruiat, vel in seminario, aut in aliqua schola, aut Vniuersitate de licentia Episcopi versetur iuxta hoc decretum, forum iudicis laici declinare non posse, non tamen idem decretum obstare Episcopo quomodo iure suo in huiusmodi clericos delinquentes, si adhuc clerici permaneant, possit animaduertere, eósque punire, tenet Sell. *d.cap.*18.*num.*16. asserens ita fuisse resolutum in Valentina 17. Martij 1627. & in Nuscan. 12. Iunij 1628.

31. Clericus characterem, & habitum clericalem assumens post delictũ an gaudeat priuilegio fori.

31. Clericum, qui characterem, & habitum clericalem assumpsit post delictum, processum, & fideiussorem de se repræsentando coram iudice laico, gaudere fori priuilegio, & à iurisdictione iudicis laici esse liberatum quoad personam, quòd si fraus subsit (quam iudex ecclesiasticus inspicere debet) posse iudicem laicum processui finem imponere, contra illum quoad bona procedendo, asserit Sell. *d.cap.*18.*n.*17. attestans sic fuisse decisum in Papien. 23. Maij 1626. & decidisse S. Cong. controuersiis iurisdictionalibus præpositam in vna ciuitatis Castellanæ 18. Februarij 1631.

32. Clericus repertus à Curia seculari sine habitu clericali do-

32. Clericum repertum à Curia seculari sine habitu clericali, donec doceat de suo clericatu in carceribus laicis posse detineri, dummodo non

non sit notoriè clericus, & si per octo menses ante carcerationem habitum demiserat, priuilegio clericali nullo modo gaudere si à Curia, vt suprà, captus fuerit in tali habitu, dicit Sell. *d.cap.* 18. *num.* 19. vbi refert fuisse decisum sub die 11. Ianuarij 1620.

nec doceat de suo clericatu in carceribus laicis potest detineri.

33. *Alicui Ecclesiæ inseruiat.*] Ascribere teneri Episcopum ad seruitium Ecclesiæ clericum in minoribus constitutum, vel prima Tonsura initiatum petentem ascribi, resoluit Sell. *in select.cap.* 18. *num.* 13. attestans sic fuisse decisum in Valentina 28. Martij 1628.

33. Ascribere tenetur Episcopus ad seruitium Ecclesiæ clericum in minoribus constitutum.

34. Gaudere fori priuilegio clericum inseruientem alteri Ecclesiæ quàm illi, cui fuit adscriptus, vel deseruientem Capellæ existenti in Ecclesia, quæ ab Episcopo Confraternitati laicorum pro Oratorio esset assignata, resoluunt Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 131. *num.* 5. *& decis.* 154. *num* 2. Ricciul. *de iure personarum*, *lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 15. Antonin Diana *resolution. moral. part.* 1. *tract.* 2. *resolut.* 34. Nouar. *in singularib. canonic. conclus.* 92. *num.* 5. Squillante *de priuileg. cleric. cap.* 7. *num.* 13.

34. Clericus inseruiens alteri Ecclesiæ quàm illi, cui fuit ascriptus, gaudet fori priuilegio.

35. *Inseruiat.*] Deberi seruitium hoc præstari de præsenti, tenent Menoch. *consil.* 912. *num.* 27. Carol. de Graff. *d. effectu* 1. *num.* 1179. vbi *num.* 1177. subdit hoc seruitium debere omnino consistere in spiritualibus, & non sufficere in temporalibus, Nouar. *d. concl.* 92. *num.* 4.

35. Seruitium hoc debet præstari de præsenti.

36. Et cùm verbum illud non videatur importare seruitium vtplurimum intermissum, sed potiùs moralem perseuerantiam, saltem pro maiori parte, ideo non sufficere quòd Tonsuratus bis, vel ter inseruiat Ecclesiæ, tenent Galet. *in margarita casuum conscientiæ*, *verbo clericus*, *pag* 42. *col.* 2. Cened *d. lib.* 1. *quæst.* 4. *n.* 25. Aloys. Ricc. *d. p.* 4. *decis.* 131. *num.* 5. Carol. de Graffis *d. effectu* 1. *num.* 1183. Ego ipse *d. p.* 2. *alleg.* 12. *num.* 14 & me citato, Squillante *d. cap.* 7. *num.* 12. vbi *num.* 11. hinc resoluit, si aliquo necessario impedimento interpollatum fuerit hoc seruitium, non propterea amitti hoc fori priuilegium.

36. Tonsuratus non sufficit, vt bis, vel ter inseruiat Ecclesiæ, sed requiritur moralis perseuerantia in eo, vt fori priuilegio gaudeat.

37. *Ex mandato Episcopi.*] Expressum scilicet, vt per Menoch. *de præsumpt. lib.* 6. *præsumpt.* 76. *n.* 41. Cened. *d. lib.* 1. *q.* 4. *n.* 24. *&* 26. Et sufficere quòd fuerit oretenus concessum, secundùm Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 601. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 525. *in* 2 *edit.* quem refero *d. alleg.* 12. *n.* 12 & me citato, *in illo loco*, Squillante *d. c.* 7. *n.* 5. *vers. qua licentia.*

37. Mandatum Episcopi debet esse expressum in clerico, & sufficit oretenus concessum ad inseruiendum Ecclesiæ pro fori priuilegio obtinendo.

38. Ascriptionem in Ecclesia de mandato Episcopi non esse necessariam, sed sufficere quòd realiter fiat seruitium in diuinis, tenent Aloys. Ricc *d. p.* 4. *decis* 131 *num.* 5. *& decis.* 154. *num.* 2. Nouar. *d. concl.* 92. *num.* 5. Squillante *d. cap.* 7. *num.* 14. Sell *d. cap.* 18. *num* 22. attestans sic fuisse resolutum in Valentina 29. Iunij 1628. dum ibi fuit dictum quòd clericus in minoribus constitutus Ecclesiæ deseruiens, non tamen ex mandato Episcopi, habitum, & Tonsuram deferens gaudet fori priuilegio, & in alia Nullius 28. Martij eiusdem anni dicit decisum clericum incedentem in habitu & Tonsura descriptum in catalogo clericorum, qui in Synodo diœcesana obedientiam præstitit ordinario, & per paucas vices in choro & in processionibus interfuit, attentis circumstantiis gaudere debere priuilegio fori, quamuis alicui Ecclesiæ

38. Ascriptio in Ecclesia de mandato Episcopi non est necessaria ad gaudendum fori priuilegio, sed sufficit quod realiter fiat seruitium in diuinis.

de mandato Episcopi non inseruiat, vel beneficium ecclesiasticum non habeat.

39. Contra Carol. de Graffis *d. effectu* 1. *num.*1177. quem sequutus fui *d.p.*2.*alleg.*12.*num.*14. existimantem mandatum Episcopi requiri in hoc, cùm frustrà videretur Concilium in præsenti mandatum, seu licentiam Episcopi exigere si id liceret absque ea.

40. Ordinationis tẽpore nulli Ecclesiæ ascriptus amplius nõ potest ascribi.

40. Ordinationis tempore nulli Ecclesiæ adscriptum ampliùs non posse adscribi, refert decisum Garc. *de benefic.p.*2.*cap.*5.*num.*101.

41. Clericos non inseruientes Ecclesiis non potest ordinarius immunitate à gabellis, & aliis oneribus priuare.

41. Clericos non inseruientes Ecclesiis non posse ordinarium immunitate à gabellis, & aliis oneribus laicalibus priuare, sed eosdem clericos, nisi, vt suprà, inseruiant, ac habitum, & Tonsuram clericalem deferant, aut beneficium ecclesiasticum obtineant, priuilegio fori non gaudere, tenet Sell. *in select. canon. cap.*18.*num.*23. vbi attestatur sic decidisse S.Cong.Episcop.& Regul. die 24. Ianuarij 1631.

42. Barisellus Episcopi, cùm sit de illius familia armata, fori priuilegio gaudet.

42. Barisellum Episcopi, cùm sit de illius familia armata, fori priuilegio gaudere, asserit Sell. *d. cap.* 18. *num.* 25. vbi refert sic decidisse S.Congr.Episcop. & Regul. in Sorana 25. Aprilis 1614. Illúmque non posse, nec de iure debere per iudicem laicum capturari, fuit dictum in eadem 15. Aprilis 1615.

43. Fiscalis Episcopi tanquam familiaris illius gaudet fori priuilegio.

43. Fiscalem, quem Episcopus habet in ciuitate, seu in aliquo castro, in quo temporalem, spiritualémque iurisdictionem exercet, tanquam ipsius Episcopi familiarem priuilegio fori gaudere, & ad personalia ciuitatis munia subeunda minimè teneri, tradit Sell. *d. cap.*18. *num.*26. vbi attestatur ita decisum per S.Congr. Episcop. & Regul. in Vaison. 11. Decembris 1615.

44. Notarius curiæ Episcopalis gaudet fori priuilegio.

44. Notarium curiæ Episcopalis, cùm sit de familia Episcopi, gaudere fori priuilegio, putat Sell. *d.cap.*18.*num.*27. asserens sic fuisse decisum in Ortunen. 6. Augusti 1602.

45. Diaconi Seluatici in Regno Neapolitano qui gaudeant fori priuilegio.

45. Diaconi Seluatici in Regno Neapolitano pro Ecclesiarum, & Episcoporum seruitio retineri, vel in locum quoquo modo deficientium assumi possunt in Cathedralibus, seu superioribus Ecclesiis ad summum quatuor, in Collegiatis in quibus diuina celebrantur, si Episcopo videbitur, vnum, quos quidem Episcopi prorsus gratis, & tales qui omnino per se ipsos, non autem per interpositam personam seruitium debitum præstent, nec vllo modo criminosi, aut malæ conditionis & famæ eligere debeant, aliàs & ij nullo gaudeant priuilegio, & diligentes iudicium Sedis Apost. seuerum experientur: ij verò priuilegio canonis non gaudeant, fori autem priuilegio in criminalibus omnino in ciuilibus quoad corporis districtionem tantùm, & immunitate ab oneribus personalibus, non autem ab aliis durante seruitio frui debent. Sed si alicubi maioribus vtantur priuilegiis, & immunitatibus ex legitima consuetudine, cuius cognitionem & declarationem, in casum controuersiæ S.Cong. inferiùs nominanda sibi reseruat, illa debet attendi, cognitio verò aliorum præmissorum ad ordinarios pertinet. S.Card.Cong.negotiis Regni Neapolitani præpositorum 10. Kal. Iulij 1623. teste Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast.p.*4.*resol.*480.

46. In

46. *In clericis verò coniugatis*, &c.] Hoc decretum iubere obſeruari conſtitutionem Bonifacij VIII. *in cap. vnic. de clericis coniug. lib. 6.* illo addito quòd huiuſmodi clerici alicuius Eccleſiæ ſeruitio, vel miniſterio ab Epiſcopo deputati eidem Eccleſiæ ſeruiant, miniſtrent, & clericali habitu, ac Tonſura vtantur, refert Nouar. *in ſingular. canonicis concl. 93.* 46. De Clericis coniugatis.

47. Conſtitutio Bonifacij VIII. *in d. c. vnico*, tribus modis in clericis coniugatis priuilegium hoc fori reſtrinxit. 47 Clerici coniugati gaudent fori priuilegio ſi cum vnica, & virgine contraxerint.

Primò ſi cum vnica, & virgine contraxerint, vt tradunt ordin. Regia Luſit. *lib. 2. tit. 1. §. 27.* Anton. Gom. *tom. 3. var. c. 10. n. 4.* Cur. Philip. *p. 3. §. 1. num. 6.* Sanch. *de matrim. lib. 7. diſp. 46. num. 1.* Camil. Borrel. *in ſum. omnium deciſ. tom. 1. tit. 8. de cleric. coniug. n. 24.* Carol. de Graſſis *d. effectu 1. n. 8.* Ego ipſe *d. p. 2. alleg. 12. n. 26.*

48. Secundò ſi veſtes deferant, & Tonſuram, vt per Farin. *d. q. 8. à num. 64.* Scacc. *de iudic. p. 1. cap. 11. n. 20. & 82.* Thom. Valaſc. *alleg. iuris tom. 1. alleg. 44. à princip.* Carol. de Graſſis *d. effectu 1. num. 84.* Ego ipſe *d. alleg. 12. num. 27* 48. Si veſtes deferant, & Tonſuram.

49. Tertiò in criminalibus tantùm, ſiue ciuiliter, ſiue criminaliter pro crimine agatur, non autem in merè ciuilibus, vt per Cou. *pract. cap. 31. num. 6.* Farin. *d. q. 8. num. 7.* Azeued. *l. 2. tit. 4. lib. 1. noua recop.* Sanch. *d. diſp. 46. num. 22.* Tapia *lib. 1. de iure Regni fol. 34.* Cened. *d. lib. 1. quæſt. 4. n. 18. & 19.* Paul. Laymann *in Theologia morali lib. 4. tract. 9. cap. 8. num. 5.* Ludou. Correa nobilis Luſitanus *in cap. inter alia, de immun. Eccleſ. p. 2. num. 33.* nouiſſimè Donat. Anton. de Marinis *quotid. reſolut. cap. 58.* Ego ipſe *d. p. 2. alleg. 18. n. 25.* Sell. *d. c. 18. num. 27.* atteſtans ſic fuiſſe reſolutum ſub die 13. Februarij 1610. dum ibi fuit dictum clericos coniugatos prædictos qualitatibus requiſitis tam dicta conſtitutione Bonifacij VIII. quàm hoc decreto non gaudere priuilegio fori in ciuilibus, niſi vbi de crimine etiam ciuiliter ageretur, ſed illos ob tales cauſas ciuiles à crimine non deſcendentes non poſſe à iudicibus laicis in carcerem coniici, aut perſonaliter diſtringi, refert etiam ita decidiſſe S. Congreg. Epiſcop. & Regul. ſub die 10. Februarij 1618. dum ibi fuit dictum clericos coniugatos iuxta ſacrorum canonum & Concilij Trid. diſpoſitionem priuilegio canonis, & fori in criminalibus dumtaxat gaudere, non autem in ciuilibus, niſi conſuetudo eſſet in contrarium, prout in Regno Neapolitano, S. Congreg. Immunitatis 27. Februarij 1630. 49. Clerici coniugati fori priuilegio gaudent in criminalibus.

50. Contra Camill. Borrel. *in ſpeculo Principis rub. 11. §. videamus, lit. A.* Cæpol. *in conſil. crimin. 10. verſ. ſuper tertio,* Zanard. *in direct. Confeſſ. p. 2. de ſacram. matrim. c. 23. q. 24.* Carol. de Graſſis *d. effectu 1. n. 181.* Ceuall. *de cognit. per viam violent. p. 2. q. 73. num. 4.* Mart. *de iuriſdict. p. 4. caſu 159. n. 5.* Aloyſ. Ricc. *in deciſ. Curiæ Archiep. Neapol. p. 3. deciſ. 170. & p. 4. deciſ. 320. n. 5.* Duard. *in Bullam Cœnæ lib. 2. can. 15. q. 4. concl. 3. n. 12.* Anton. Dianam *reſolut. moral. p. 1. tract. 2. reſolut. 50.* Bonacin. *de cenſuris in Bullam Cœnæ, diſp. 1. q. 16. puncto 3. n. 3.* exiſtimantes eos fori priuilegio gaudere non ſolùm in criminalibus, ſed etiam in ciuilibus.

51. Subdiaconus qui ex dispensatione Apost. cum vidua matrimonium contraxit, & pensiones ecclesiasticas obtinet, fori priuilegio gaudet.

51. Subdiaconum, qui in vim dispensationis Apost. eum vidua matrimonium contraxit, & pensiones ecclesiasticas obtinet, de iure gaudere priuilegio fori, tenet Sell. *d. cap.* 18. *num.* 29. attestans ita fuisse decisum sub die 7. Septembris 1618.

De examine ordinandorum.

CAPVT VII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Concil. Bracharen. I V. *act.* 2. Hoied. *de incompatib. benef. p.* 1. *c.* 24. *ex num.* 31. Cened. *ad Decretum collect.* 15. *n.* 2. *& ad Decretal. collect.* 56. *n.* 5. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *cap.* 1. *num.* 49. *pag.* 56. *&* 57. Latè Campan. *in diuersor. iuris Canon. rub.* 3. *à princip.* Vgolin. *de officio Episcopi c.* 26. §. 18. *n.* 3. Carol. de Graff. *de effect. lib. cleric. in prælud. n.* 343. *cum multis seqq.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. p.* 1. *tract.* 2. *c.* 3. *q.* 27. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 2. *alleg.* 10. *per tot.*

2. Cathedralis Ecclesia est locus ordinationis celebrandæ.

2. *Ad ciuitatem euocentur.*] Locum ordinationis celebrandæ debere esse cathedralem Ecclesiam, vel si ex causa alibi Ordines celebrari contigerit, eligi debere Ecclesiam digniorem, tenent Siluest. *in summ. verbo Ordo* 2. *n.* 8. Piasec. *d. c.* 1. *n.* 46. *pag.* 55. Illustriss. D. Roder. à Cunha *in commentar. ad cap. quando* 5. *dist.* 24. *n.* 5.

3. Episcopus non tenetur vocare Archidiaconum vt intersit examini ordinandorum.

3. *Episcopus autem Sacerdotibus*, &c.] Episcopum non teneri vocare Archidiaconum vt intersit examini ordinandorum, tradit Sell. *in select. canon. cap.* 19. *num.* 3. attestans sic fuisse decisum sub die 21. Ianuarij 1617.

4. Edictum quoddam reuocandum.

4. Edictum vt clerici in minoribus, qui legitimæ essent ætatis, deberent assumere sacros Ordines sub pœna priuationis habitus, esse reuocandum, resoluit Sell. *d. c.* 19. *n.* 4. referens ita resolutum in Mazarien. 14. Decembris 1630.

5. Non refertur ad descendentes ex genere Hebræorum.

5. *Ordinandorum genus.*] Vide Maiol. *de irregul. lib.* 4. *cap.* 2. Henriq. *in sum. lib.* 10. *cap.* 17. §. 2. *in commento lit. G.* Sahag. *in cap. eam te num.* 23. *de rescript.* Auil. *de censur. p.* 7. *disp* 4. *dub.* 4. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 28. *num.* 15. vbi citatis prædictis Doctoribus vult Concilium in præsenti, vt Episcopi inquirant an promouendus sit ex filiis, aut nepotibus hæreticorum, fautorum, defensorum, receptatorum, quos ius à suscipiendis Ordinibus excludit vsque ad secundum gradum per lineam masculinam, vel vsque ad primum per lineam fœmininam, vel an sit filius ancillæ, & sic seruus. Cened. *ad Decretal. coll.* 77. *n.* 2. vbi dicit quòd particula *genus*, de qua in præsenti, propriè idem significat quod legitimus, vel liber, non autem refertur ad descendentes ex genere Hebræorum, vt multi opinati sunt, refero ego ipse *d. alleg.* 10. *n.* 5. & nouissimè D. Roderic. à Cunha *vbi suprà n.* 6. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regular. resol.* 52. *n.* 22.

6. Non sunt ab ordinatione excludendi qui à Iudæis originem trahunt.

6. Ideo non esse illos ab ordinatione excludendos (nisi aliud Canonicum obesset impedimentum) qui à Iudæis originem trahunt, vel quorum

quorum maiores etsi hæretici fuerint, emendatos tamen esse constat, & reincorporatos Ecclesiæ vnitati, & pro culpa huiusmodi ad mandatū Ecclesiæ pœnitentiam recepisse, quam vel perfecerunt, vel perfectioni eius insistunt, aut paratos fuisse ad recipiendum eandem, probat Sanch. *d.cap.28.num.10.cum seqq.* & refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.1.tit.21. l.vnica num.6.*

7. *Institutionem.*] Id est, titulum, ex Campan. *in diuers. iuris canon. lib.8. cap.1. n.3.* vbi etiam refert munus Episcoporum esse in scrutinio faciendo circa personam promouendam, præ cæteris in titulum ordinandi inquirere, refero ego ipse *d.alleg.10. n.13.* 7. Ordinandi in titulum debet inquirere Episcopus.

8. Episcopum non posse examinare promotos à suo antecessore, nisi post promotionem aliqua noua causa superuenerit; si verò idem Episcopus aliquos minus idoneos ordinauerit, eos suspendere debere, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib.1.tit.18. l.7.de Episcopis n.69.* 8. Examinare non potest Episcopus promotos à suo antecessore nisi post promotionem aliqua noua causa superuenerit.

Vnusquisque à proprio Episcopo, aut alio, sed de proprij licentia, & testimonio, sub graui pœna ordinandus ad cathredralem Ecclesiam, aut ex diœcesi inuentam conuenientiorem statutis à iure temporibus conueniat.

CAPVT VIII.

1. STatutis à iure temporibus.] Sacros Ordines in Sabbatis quatuor temporum, & in Sabbato præcedente Dominicam de Passione, ac in Sabbato sancto conferri debere, per *cap. quod dic. & cap. fin. 75. dist.* comprobant Henriq. *in sum. lib.10. cap.12. in princip.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.1. c.4. n.20.* Bonac. in. *de Sacrament. disp.8. q. vnica puncto 6. n.1. vers. primo*, Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi p.2. alleg.17. à princip.* me non citato aliqua ex illo loco desumpsit Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.93. p.4.* 1. Ordines sacri quibus temporibus conferendi.

2. Itavt consuetudine contrarium induci non possit per *cap.2. de temporib. ordinat.* resoluunt Rebuff. *in praxi benefic. p.2. tit. de clericis ad sacros Ordines malè promotis glos.1. num.14. & 15.* Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Ordo, vers. deuenio ad secundum*, Henriq. *d.c.12. §.2.* Vgolin. *d.§.25. n.1. in fine*, Aloys. Ricc. *d. decis.93. n.2.* 2. Consuetudine introduci non potest vt sacri Ordines extra statuta à iure tempora conferantur.

3. Nisi speciatim Summus Pontifex licentiam concederet vt sacri Ordines extra quatuor tempora conferri possint, Rebuff. *d. glos.1. n.12.* Maiol. *de irregular. lib.3. cap.14. num.9.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. p.1. tract.2. cap.1. q.12.* Quarant. & Vgolin. *citatis locis*, ego ipse *d. alleg.17. num.5.* 3. Papa solus licentiam concedit vt sacri Ordines extra quatuor tempora conferri possint.

4. Fratres Minores, & omnes, qui illorum priuilegiis concessis, & concedendis fruuntur ex confirmatione Clementis VIII. & Pauli V. per suam Bullam sub dat. Romæ Kal. Decembris 1609. posse extra tempora à iure statuta Dominicis, vel aliis festiuis diebus sacros Ordines 4. Fratres Minores possunt extra tēpora à iure statuta Dominicis, vel aliis festiuis diebus sacros Ordines suscipere.

 suscipere,

suscipere, tenent Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 3. *quæst.* 23. *art.* 5. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 10. *num.* 184. Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.* 2. *cap.* 1. *q.* 13. Portel. *in dubiis Regularib. verbo Ordines sacri n.* 4. Villalob. 1. *p. sum. tract.* 11. *diffic.* 13. *n.* 6. Hieron. Roder. *in compendio quæst. regular. resol.* 106. *n.* 7.

5. Sed non ex priuilegiis ante Conc. Trid. obtentis.

5. Virtute tamen aliorum priuilegiorum à Summis Pont. ante Concil. Tridenr. concessorum non posse Regulares tunc ab Episcopis ordinari Ordinibus sacris extra tempora, resoluunt Ludou. Miranda *in manuali Prælat. tom.* 1. *quæst.* 38. *art.* 4. Aloys. Ricc. *d. resol.* 93. *num.* 6. *p.* 4.

6. Patres Societatis Iesu ordinari possunt ad quosuis ordines etiam maiores extra quatuor tempora.

6. Patres Societatis Iesu ordinari posse ad quosuis Ordines etiã maiores extra prædicta tempora ex indulto Gregorij XIII. ipsis concesso sub dat. Tusculi 22. Septembris 1582. quod refert Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *cap.* 1. *n.* 88. *pag.* 56. *& seq.* & de illo meminerunt Aloys. Ricc. *d. decis.* 93. *n.* 7. *p.* 4. & Hieron. Roderic. *d. resolut.* 106. *num.* 7. & Alzed. *in praxi Episcop. p.* 2. *c.* 5. *n.* 28.

7 Et Patres Congregationis S. Ioannis Euangelistæ Portugaliæ.

7. Patribus Congregationis S. Ioannis Euangelistæ Portugaliæ concessit Clemens VIII. per suum Breue 23. Nouembris 1596. vt possint ordinari extra tempora, & per quemcunque Episcopum tribus Dominicis, vel festiuis continuis, aut interpollatis, non seruatis interstitiis, quod se vidisse testatur Portel. *d. verbo Ordines sacri n.* 4. quem refert Hieron. Roderic. *loco citato.*

8. Tempus statutum ad sacros Ordines conferendos non est de illorum substantia.

8. Tempus huiusmodi constitutum à iure ad conferendos Ordines non esse de substantia collationis illorum, ex glos. *in cap. ordinationis il* 1. 73. *dist.* resoluit Vgolin. *d.* §. 25. *num.* 1. *in princip.* quem refero *d. alleg.* 17. *num.* 8.

9. Tempus ad conferendos Ordines minores quod sufficiat.

9. Ad conferendum autem Ordines minores tempus idoneum illud idem esse quod ad maiores, & propterea quamlibet Dominicam, aut festiuam diem, per text. *in cap. de eo, de tempor. ordinat.* tenent Siluest. *in summ. verbo Ordo* 2. *num.* 6. Rebuff. *in praxi benefic. p.* 2. *tit. de clericis ad sacros Ordines malè promotis num.* 2. *&* 3. Viuald. *in candel. aureo, tit. de sacrament. Ordinis num.* 36. *vers. tertia conclusio*, Fr. Emman. *in sum. tom.* 2. *cap.* 16. *num.* 3. Henriq. *d. lib.* 10. *cap.* 12. §. 2. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.* 3. *cap.* 8. *quæs.* 69. *vers. item minores*, me citato in hoc loco Moner. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 10. *num.* 184. Thom. Valasc. *allegat. iuris tom.* 1. *alleg.* 4. *num.* 4. Alzed. *d. cap.* 5. *num.* 21. Ego ipse *d. p.* 2. *alleg.* 11. *num.* 17. vbi cum Henriq. *loco citato*, assero concedere etiam consuetudinem receptam vt feria sexta vespere præcedente Sabbatum, in quo de iure Ordines sacri conferuntur, Episcopis fas sit Ordines minores dare, quasi in hoc officio censeatur incipere dies Sabbati pridie vesperi.

10. Festi dies in quibus Episcopus minores Ordines conferre possunt, debent esse de præcepto.

10. Hos dies festos, in quibus Episcopi minores Ordines conferre possunt, debere esse de præcepto, tenet Viuald. *d. tit. de sacram. Ordinis n.* 35. *vers. tertia conclusio*, quem refero *d. alleg.* 11. *n.* 18. Et sufficere si in diœcesi sit solemnitas diei festi, licèt vbique non celebretur, ex Henriq. *in sum. lib.* 9. *c.* 28. §. 1. collegi *d. alleg.* 11. *n.* 18.

11. Pro

11. Pro prima Tonsura non designari certum tempus, sed in omni etiam non festiuo posse conferri, tradunt Armill. *verbo Ordo num.* 7. Henriq. *d.lib.*10.*cap.*12. §.1. Thom. Valasc. *d.alleg.*4. *num.*3. Emman. Sà *verbo Ordo, num.*13. Alzed. *d.cap.*5. *num.*20. Ego ipse *d.alleg.*11. *num.*19. 11. Prima Tonsura omni tempore etiam non festiuo potest conferri.

12. *Ac in cathedrali Ecclesia*, &c.] Sacrorum Ordinum collationes in cathedrali Ecclesia vocatis præsentibus ad id Ecclesiæ Canonicis publicè Episcopum celebrare debere, referunt decisum Garc. *de benefic. part.*8. *cap.*1. *num.*77. *ad* 10. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.*1. *tit.*18. *l.*7. *de Episcopis, num.*7. Piasec. *in praxi Episcop. part.*1. *cap.*1. *num.*46. *pag.*55. Vgolin. *de officio Episcopi cap.*26. §.24. *num.*2. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. p.*1. *tract.*2. *q.*17. Ego ipse *d.p.*2. *allegat.*14. *num.*12. & 13. 12. Ordinum sacrorum collationes in cathedrali Ecclesia publice Episcopus celebrare debet.

13. Licere quoque Episcopo minores Ordines in eius domo Episcopali conferre, resoluunt Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.*274. Henriq. *d.lib.*10. *cap.*11. §.8. immo etiam in domo non Episcopali de consuetudine licere, & se non semel seruari vidisse, attestatur Campan. *in diuers. iuris canonici, rub.*6. *cap.*2. *num.*17. quem refero *d. alleg.*11. *num.*20. 13. Ordines minores licet Episcopo conferre in eius domo Episcopali.

14. Sine Missa, & à non ieiuno posse conferri minores Ordines, non autem maiores, quamuis de eorum substantia non sit, tradunt Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.*466. Campan. *in diuers. iuris canonici, rub.*2. *num.*36. & *rub.*6. *cap.*2. *num.*19. Ego ipse *d.p.*2. *alleg.*11. *num.*11. & *alleg.*14. *num.*15. 14 Ordines minores possunt conferri sine Missa, & à non ieiuno.

15. *Vnusquisque autem à proprio Episcopo ordinetur.*] Quis autem dicatur ad hoc propositum proprius Episcopus, tradunt Fr. Emman. *quæst. regul. tom.*1. *quæst.*18. *art.*4. Nauarr. *consil.*2. *num.*1. & *consil.*5. *num.*6. & *consil.*39. *num.*1. *de temporib. ordin.* Henriq. *in summ. lib.*10. *cap.*24. §.1. Quarant. *in summa Bullarij, verbo Ordo*, Paul. Comitol. *respons. moral. lib.*6. *quæst.*46. Piasec. *in praxi Episcop. part.*1. *cap.*1. *à num.*8. Ludouic. Miranda *in man. Prælat. tom.*1. *q.*38. *art.*2. Less. *de iustit. lib.*2. *cap.*44. *dub.*19. *num.*92. Bonacin. *de Sacram. disp.*8. *q. vnica, puncto* 4. *à num.*8. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.*9. *cap.*8. *num.*8. *cum seqq.* Vgolin. *de officio Episcopi, cap.*26. §.1. Ægid. de Coninck *de Sacram. tom.*2. *disp.* [illegible]0. *num.*93. Narbona *in l.*20. *glos.*2. *num.*132. *tit.*1. *lib.*4. *noua recopil.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum boni fori ecclesiast. decis.*298. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.*257. *in* 2. *edit.* & *in decis. curiæ Archiep. Neapol. p.*4. *decis.*317. Nouar. *in singul. canon. concl.*102. Alzed. *in praxi Episcop. p.*2. *cap.*5. *ex num.*42. Ego ipse *d.p.*2. *allegat.*4. *per totam.* 15. Episcopus potest tripliciter sibi subditos ordinare ratione originis, vel beneficij, vel domicilij.

16. Episcopum originis illum dici, in cuius diœcesi ordinandus natus est, tradunt Fr. Emman. *tom.*4. *sum. cap.*61. aliàs 62. *num.*12. Henriq. *d.lib.*10. *cap.*22. §.1. Piasec. *d.cap.*1. *num.*9. Campan. *d.cap.*8. *num.*7. Homobon. de Bonis *de examine ecclesp.*1. *tract.*2. *cap.*1. *q.*5. *num.*1. Vgolin. *d.c.*26. §.1. *num.*3. Bonacin. *d. puncto* 4. *num.*13. Alzed. *d.cap.*5. *num.*43. Ego ipse *d.alleg.*4. *num.*2. Vbi enim quis baptizatus est, inde trahere originem, & per librum Baptismi illam probari posse, tenent Rebuff. *in tract. de pacificis possess. n.*217. Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel. glos.*9. §.1. *à num.*105. 16. Episcopus originis dicitur ille, in cuius diœcesi ordinandus natus est.

17. Originem patris inspici ad Ordines suscipiendos, itaut quis ratione paternæ originis possit Ordines suscipere ab Episcopo loci, in quo 17. Origo patris inspicitur ad Ordines suscipiendos.

quo eius pater natus est, tenent Nauarr.*consil.19.de tempor.ordin* Zerol. *in praxi Episcop. p 2. verbo dimissoria*, Paul. Comitol. *responf.moral.lib.6. quæst.45*. Vgolin. *d.cap.26.§.1.num.4*. Gutier. *de matrim.cap.63.num.19.* Prosper de Augustino *in addit.ad Quarant.in summa Bullarij.verbo Ordo, vers.quoad tertium*, Campan.*d.cap.8.num.9*. Aloys.Ricc *d.resol.257.num.4. & d.p.4.decis.317.num.2*. Ego ipse *d.alleg.4.num.4*. Sell *d.cap.18.num.30.* attestans sic fuisse decisum in Viciequen.12.Augusti 1628.& 7.Aprilis 1629. dum ibi fuit dictum filium legitimum ordinari posse ab Episcopo originis paternæ, tametsi parer tempore natiuitatis illius filij ad aliam diœcesim iam transtulerat domicilium.

18. Contra Alzed.*in praxi Episcop p.2. cap.5. num.43*. existimantem Episcopum, in cuius diœcesi natus est pater, non posse filium ordinare.

19.Ordines accipere non potest quis per Episcopum originis suæ matris.

19. Ordinandum non posse apud Episcopum originis suæ matris Ordines accipere, nisi sit vulgo quæsitus, cuius pater ignoratur, resoluunt Nouar.*in sing.canon.concl.101.num.10*. Alzed.*d.cap.5.num.45*. Ego ipse *d.alleg.4.num.15*.

20. Ordines suscipere non potest nepos ab Episcopo loci, in quo auus natus est.

20. Ex origine aui non dici nepotem ad Ordines suscipiendos originarium illius loci, in quo auus natus est, ex Couarr. tradunt Aloys. Ricc. *d.resol.257.num.5*. Vgolin. *d.cap.26.§.1.post num.4. vers.excipitur*, Nouar.*d.concl.101.num.9* Ego ipse *d.alleg.4.num.13*.

21. Eiecti à Religione an sint suspecti, & sub quo Episcopo degere debeant.

21. Eiectos à Religione ob delicta, quæ irregularitatem, aut aliam inhabilitatem non inducunt, super quibus Episcopus dispensare nequit, ab Episcopo diœcesano originario recipi, & presbyterio ordinari posse, resoluunt Nauarr.*cons.9.de ætate, & qual.in antiq.* aliàs *cons.84.de regular.in nouis*, Vgolin. *d.§.1.num.6.& cap.20.§ 9.in fine*, Aloys. Ricc. *d.resolut.275.num.4.in fine,& in praxi aurea resolut.185*. Mart. *de iurisdict. p.4.casu 182. num.4*. Barthol. à S.Fausto *in thesauro relig. lib.6. quæst.185*. Campan.*in diuers.iuris canon.rub.12.cap.15.num.7*. Ludouic.Miranda *in man.Prælat.tom.1.q.52.art.4.concl.2*.Ego ipse *d.alleg 4.num.21.& in collect. ad cap.vlt.num.11.de regul.*

22. Contra Fr.Emman Azor.Molin & Less.quos refert & sequitur Sanch.*in præcepta Decalogi,tom.2.lib.6.cap.9. num.29*. Hieronym.Roder. *in quæst.regul.resol.57.num.11*.existimantes hos minimè teneri Episcopo alicui certo obedire, sed tantùm instar aliorum clericorum Episcopo subiici, in cuius diœcesi habitauerint.

23. Sed S.Congr. in decretis impressis de Regularibus apostatis & eiectis sub die 21.Septembris 1624. statuit vt eiecti extra Religionem degentes sint perpetuò suspensi ab exercitio Ordinum, sublata ordinariis locorum facultate dictam suspensionem relaxandi ac moderandi.

24. Beneficiatus potest ordinari ab Episcopo diœcesis in qua habet beneficium.

24. Beneficij ratione effici quem subiectum Episcopo diœcesis, in qua illud habet, & posse ab eo ordinari, seu ab alio de eius licentia, quamuis aliàs ei alio modo subditus non sit, tenent Piasec.*d.cap.1.n.10. vers.ratione beneficij*, Homobon. de Bonis *de examine eccles.p.1. tract. 2. cap.1.quæst.5.num.3*. Mari Anton.*var.resol lib.1.resol.fin.casu 28*. Campan. *in diuers.iuris canon.rub.9.cap.8.num.11*. Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ,lib.1.tit.18.l.7.in declar.num.61*. Garc.*de benefic.p.2.cap.4.à n.1.* Aloys.

Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 258. *in 2. edit.* Vgolin. *d. cap.* 26. §. 3. Bonacin. *de Sacrament. disp.* 8. *quæst. vnica, puncto* 4. *num.* 14. Nouar. *in singul. canon. conclus.* 102. *à num.* 12. habita scilicet illius possessione, ex Garc. *d. cap.* 4. *num.* 55. Cened. *canon. quæst. lib.* 1. *quæst.* 4 *num.* 23. Nouar. *d. concl.* 102. *num.* 20.

25. Ampliatur primò in beneficio etiam exiguo, vt per Henriq. *dicto lib.* 10. *cap.* 22. §. 1. *iuncto commento lit. Q.* Garc. *d. c.* 4. *n.* 8. Campan. *d. rub.* 9. *cap.* 8. *num.* 12. *& rub.* 8. *cap.* 5. *num.* 19. Nouar. *d. concl.* 102. *num.* 13. 25. Quamuis sit exiguum.

26. Contra Prosper. de Augustino *in addit. ad Quarant. verbo Ordo,* Vgolin. *d. cap.* 26. §. 3. *in fine*, Aloys. Ricc. *in d. praxi fori eccles. resolut.* 260. Piasec. *loco proximè citato*, existimantes ratione beneficij exigui non effici quem subiectum Episcopo diœcesis in qua illud habet.

27. Ampliatur secundò etiam in beneficio, quòd spectaret ad prouisionem alterius Episcopi, vt per Garc. *d. cap.* 4. *num.* 15. Campan. *d. c.* 8. *num.* 15. metipsum *d. alleg.* 4. *num.* 52. 27. Et spectaret ad prouisionem alterius Episcopi.

28. Ampliatur tertiò, etiamsi residentiam non requirat, Henriq. *d. cap.* 22. §. 1. Piasec. *d. cap.* 2. *num.* 10. *vers. secundo*, Campan. *d. cap.* 8. *n.* 2. Nou. *d. concl.* 102. *num.* 14. Sell. *d. cap.* 18. *n.* 29. attestans sic fuisse decisum sub die 26. Maij 1594. dum ibi fuit dictum obtinentem beneficium simplex in aliqua diœcesi posse ab Episcopo loci beneficij ordinari. 28. Et residentiam non requirat.

29. Contra Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. cap.* 48. *num.* 3. existimantem non posse quem ordinari ab Episcopo loci vbi habet beneficium residentiam non requirens.

30. Ampliatur quartò, etiamsi beneficium non in titulum, sed in commendam maximè perpetuam habeat, Garc. *d. cap.* 4. *num.* 10. Nouar. *d. concl.* 102. *num.* 15. Ego ipse *d. alleg.* 4. *num.* 50. 30. Et beneficium non in titulum, sed in commendam maximè perpetuam habeat.

31. Ampliatur quintò in possidente præstimonium aliquod, Henriq. *d. lib.* 10 *cap.* 22. §. 1. *in commento lit. H.* Campan. *d. cap.* 8. *num.* 19. *vers. & qui*, Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.* 258. *in fine*, Nouar. *d. concl.* 102. *num.* 16. 31. Præstimonium habens potest ordinari ab Episcopo illius diœcesis in quo illud possidet.

32. Ampliatur sextò in habente plura beneficia in diuersis diœcesibus, quia ab vno illarum Antistite promoueri sine dubio posse, resoluunt Campan. *d. cap.* 8. *num.* 14. & ego ipse *d. allegat.* 4. *num.* 51. & notat Nouar. *d. concl.* 102. *num.* 22. quòd per electionem vnius istorum Episcoporum non censetur præclusa via quominus pro aliis Ordinibus possit ordinatus ad alios Episcopos accedere, contra Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.* 265. & Molfes. *in summa Theologiæ moralis, tract.* 2. *cap.* 1. *num.* 1. 32. Beneficia plura in diuersis diœcesibus habens ab vno illarum Antistite potest ordinari.

33. Regularem promoueri debere ab Episcopo loci vbi degit, vel ab alio eius accedente assensu, præcedentibus tamen litteris dimissoriis sui superioris, tenent Nauarr. *consil.* 22. *de temporib. ordinat.* aliàs *consil.* 36. *in nouis, eod. tit.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 24. Maiol. *de irregular. lib.* 4. *cap.* 20. *num* 1. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *q.* 39. *art.* 2. Campan. *d. rub.* 9. *cap.* 3. *& rub.* 12. *cap.* 13. *à num.* 33. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 1. *cap.* 4. *num.* 36. Homobon. de Bonis *de examine eccles. p.* 1. *tract.* 2. *cap.* 1. *q.* 2. *in fine*, Portel. *in dub. regular. verbo Ordines sacri num.* 2. Nouar. *in singul. canon. concl.* 104. Hieron. Roder. *in compend. quæst. regul. resolut.* 106. *num.* 15. Ego ipse *d. alleg.* 4. *à num.* 58. *cum seqq.* 33. Regularis promoueri debet ab Episcopo loci vbi degit.

34 Domicilium contrahens in aliquo loco potest ordinari ab illius Antistite, quamuis in eo non longo tempore degat, dum tamen habuerit animum perpetuò ibi permanendi.

34. Illum, qui non longo tempore degit in aliquo loco, dum tamen habuerit animum perpetuò in eo permanendi, posse ab illius Antistite, aut eius accedente consensu ab alio ordinari, tenent Nauarr. *consil.*10.*in antiq.* aliàs *consil.*2.*in nouis*, *de temporib.ordinat.* Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles.resol.*263. Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarra,lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*num.*49. Bonacin. *d.puncto* 4. *num.*4. *cum seqq.* Vgolin. *d.cap.*26.§.2. Homobon.de Bonis *d.tract.*2.*cap.*1.*q.*5.*num.*2. Nald. *in summa verbo Ordo,num.*10. Campan. *d.rub.*9.*cap.*8.*num.*18. Ego ipse *d.alleg.*4. *num.*26. Vbi enim constat de voluntate, tunc eo ipso absque aliquo lapsu temporis acquiri domicilium, siue incolatum, probant Sim. de Prætis *consil.*119.*num.*8. *lib.*1.Rot. *decis.*150.*num.*7.*p.*2.*diuers.& decis.* 188.*num.*3. *part.* 2. *recent.* & in his terminis Paul. Laymann. *in Theolog.morali tract.*9. *cap.*9. *de sacram.Ordin. num.*10. Squillante *de priuileg.clericor.cap.*4.*num.*253. Si verò non constet,& simus in dubio,tunc animum perpetuò ibi permanendi præsumi, si assidua probetur habitatio in aliquo loco non minori tempore decennij, resoluunt Mascard. *de probat. conclus* 534. *num.* 7. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *cap.* 1. *num.*9.*vers.vel sui*, Aloys. Ricc. *d.resol.*263.*num.*2. Bonacin. *d.puncto* 4. *num.*12. Campan. *d.num.*18. *vers.quòd si*, ego ipse *d.alleg.*4. *num.*28. vbi *num.* 41. assero in domicilio mutando Episcopi originarij licentiam non requiri,sed ordinandum debere portare veritatis testimonium circa mores, sufficientiam, ac natalitia, nisi à teneris annis domicilium fuerit translatum, & illic habitatio continuata vsque ad tempus promotionis.

35. Nouitium quis possit ordinare.

35. Episcopum posse infra annum probationis ordinare nouitium alibi natum, si tamen in eius diœcesi moretur, & probationem faciat, tenent Campan. *d.rub.*9.*cap.*3.*num.*3. Aloys.Ricc.*d.decis.*118.*num.*6.*p.*4. Ego ipse *d.alleg.*4.*num.*62.*&* 63.

36. Suspensionem à collatione ordinum per annum incurrit Episcopus ordinans etiã in propria diœcesi non proprium subditum.

36. *Si secus fiat,ordinans à collatione ordinum per annum*, &c.] Suspensionem à collatione Ordinum per annum incurrere Episcopum ordinantem etiam in propria diœcesi non proprium subditum, licèt is accedat cum litteris dimissoriis,vel prætextu alicuius generalis, vel specialis rescripti, vel priuilegij, si careat testimonio sui ordinarij, quo eius probitas, ac mores commendentur, asserunt Soar.*tom.*5.*de censur. disp.*31.*sect.*5. Card. Toler. *in instruct.sacerd.lib.*1.*cap.*48.*num.*4. Sayr. *de censur.lib.*4.*cap.*12.*num.*13. Alter.*eod.tract.tom.*2.*disp.*16.*cap.*1.*col.*3.*dub.*2. Bonacin.*de suspensionibus omnibus in particulari,disp.*3.*q.*2.*puncto* 7. Multos casus in quibus excusatur ordinans ab hac censura, post Soar. prosequitur Valer.Reginald.*d.lib.*32.*tract.*2.*num.*69.*vers.sicut autem, in fine,* vbi dicit excusationem dandam quando vnus Episcopus ordinat subditum alterius sub spe rationabili ratihabitionis.

37. Episcopus ex ignorantia probabili subditũ alterius sine proprij licentia ordinans suspensionem non incurrit.

37. Vnde Episcopum ex ignorantia probabili subditum alterius sine proprij licentia ordinantem suspensionem nõ incurrere,resoluunt Nauarr. *cons.*40.*in nouis sub tit.de tempor. ordin.* Sayr. *sub eod.tit. decis.*62. Vgolin.*de officio Episcopi cap.*26.§.22.*num.*2.Aloys.Ricc.*in d.praxi rerum fori eccles.decis.*297.*in* 1.*edit.*aliàs *resol.*356.*num.*4.*in* 2.*edit.*

38. Conferen

38. Conferentem Ordines, vel Tonsuram Vltramontano absque litteris dimissoriis non approbatis à Nunciis, seu Collectoribus illarum partium, illisque approbatis in Vrbe à Vicario Papæ generaliter suspendi per annum à Pontificalibus, ipsos verò ordinatos perpetuam suspensionem incurrere, statuit S. D. N. Vrbanus VIII. *constit. sua incip. secretus*, sub dat. 11. Decembris 1624. cuius meminit Bonacin. *d. puncto 7. in fine.*

38. Ordines vel Tõsuram conferens Vltramontano absque litteris dimissoriis non approbatis à Nunciis suspenditur per annum à Pontificalibus.

39. Regulares non comprehendi generali decreto de Ordine Sanctissimi edito, quo olim præcipiebatur vt Vltramontanis absque sanctitatis suæ, vel S. Congregationis licentia Ordines non conferantur, asserit Sell. *d. cap. 18. num. 30.* attestans sic fuisse decisum per S. Congr. Episcop. & Regul. in Neapolitana 30. Decembris 1617. quia in Ordinibus generalibus non comprehenduntur Regulares, nisi specialiter nominentur. Nec per idem decretum sublatum censetur priuilegium Archiepiscopis, & Episcopis per S. Concil. Trid. quoad eorum familiares concessum, similiter dicit Sell. *d. loco*, vbi refert ita decidisse eandem S. Congr. in Caietana 2. Ianuarij 1618.

39. Regulares non comprehenduntur decreto edito cõtra conferentes Ordines Vltramontanis absque Papæ licentia.

40. *Et ordinatus à susceptorum Ordinum exequutione*, &c.] Vide Salzed ad Bernard. *in pract. c. 26. lit. E.* Gutier. *canon. lib. 1. cap. 26. num. 24.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 2. verbo dimissoria*, Flamin. Parif. *de resignat. benefic. lib. 4. q. 2. num. 89.* Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p. 3. cap. 8. num. 3.* Cened. *pract. lib. 1. quæst. 38. à num. 4.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censur. tom. 2. disp. 15. dub. 5. num. 35.* Valer Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 32. tract. 2. num. 69.* Bonacin. *de censuris disp. 3. q. 6. puncto 5. num. 27.* metipsum *d. p. 2. alleg. 17. à n. 9.*

40. Ordinatus à non proprio Episcopo, nec ab alio de eius licentia à susceptorũ Ordinum executione, quandiu proprio ordinario videbitur expedire, suspensus est.

41. Vtrùm autem suspensus iuxta Bullam Pij II *incip. Cùm ex sacrorum*, possit ab Episcopo dispensari? Vide Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis. 93. p. 4.* vbi *decis. 90.* quærit, & differit, an in pœnas dictæ Bullæ incidat, qui ignoranter prohibita in illa egit.

41. Suspensus iuxta Bullam Pij II. an possit ab Episcopo dispensari.

42. Non comprehendere dictam Bullam minoribus Ordinibus insignitos, resoluunt Henriq. *d. lib. 10. c. 12. §. 2. in commento lit. M.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo dimissoria*, Bonacin. *de suspensionibus omnibus in particulari disp. 3. q. 1. puncto 11. n. 17.* Card. Tolet. *d. lib. 1. cap. 49. num. 5.* Campan. *d. rub. 6. c. 2. n. 21.*

42. Bulla Pij II. neq; comprehendit insignitos minoribus Ordinibus.

43. *Quandiu proprio ordinario*, &c.] Clericum Vltramontanum absque litteris dimissoriis sui ordinarij ab Episcopo Italiæ ad Ordines promotum non posse ab eodem ordinario absolui, tenet Sell. *d. c. 18. n. 31.* attestans sic fuisse decisum sub die 9. Septembris 1623.

43. Clericus Vltramontanus absque litteris dimissoriis sui ordinarij ab Episcopo Italiæ ad Ordines promotus non poteſt ab eodẽ ordinario absolui.

Episcopus familiarem ordinans, conferat statim ei beneficium re ipsa.

CAPVT IX.

1. Vide Nau. *conf.* 10. aliàs 2. *& conf.* 24. aliàs 11. *& conf.* 27. aliàs 12. *& conf.* 28. aliàs 13. *sub tit. de tempor. ordinat.* Sayr. *in floribus*

1. Doctores de materia cap. agentes.

decis. sub eodem tit. decis. 12. 26. 28. & 29. Maiol. *de irregul. lib.* 4. *c.* 2. *num.* 5. Iacob. de Graff. *in decis. aureis p.* 2. *lib.* 3. *c.* 12. *num.* 7. Salzed. ad Bernard. *in practica cap.* 26. *vers. tertius casus*, Henriq. *in sum. lib.* 10. *cap.* 12. §. 1. Flamin. Paris. *de resign. benefic. lib.* 4. *quaest.* 2. *n.* 91. Fr. Emman. *in sum. tom.* 2. *cap.* 14. *num.* 10. Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Ordo, vers. limita in eo*, Soar. *de censur. disp.* 51. *sect.* 2. *num.* 15. Auila *in simili tract. p.* 3. *disp.* 6. *dub.* 7. *pag.* 233. Sayr. *eod. tract. lib.* 7. *cap.* 10. *vers.* 30. Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *de Sacrament.* vbi de sacrament. Ordinis, *cap.* 5. *concl.* 9. *vers. estan*, Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo dimissoria*, *pag.* 106. & *p.* 2. *verbo Ordo* §. 5. *pag.* 78. Piasec. *in simili praxi p.* 1. *cap.* 1. *num.* 15. *pag.* 31. Franc. Leon. *in thesauro fori ecclesiast. p.* 1. *c.* 4. *num.* 23. Vgolin. *de officio Episcopi c.* 26. § 4. Marc. Anton. Genuen. *in pract. Archiep. Neapol. cap.* 81. *num.* 3. Armendar. *in addit ad recop. legum Nauarra lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis à num.* 33. & *n.* 46. *cum seqq.* Thom. Valasc. *alleg. iuris tom.* 1. *alleg.* 5. *n.* 2. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 307. *cum seqq. in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 266. *cum seqq. in* 2. *edit.* & *in decis. curia Archiep. Neapol. decis.* 288. *p.* 2. Martin. Fornar. *de sacram. Ordinis cap.* 5. *ad fin.* Valer. Reginald. *in praxi fori poenitent. lib.* 32. *num.* 69. Cened. *pract.* & *canon. quaest. lib.* 1. *quaest.* 38. *à num.* 29. Campan. *in diuersor. iuris canonici rub.* 9. *cap.* 9. Garc. *de benefic. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 80. *cum seqq.* Raguc. *in lucerna parochor. tit. de sacrament. Ordinis quaest.* 18. Venero *in examine Episcop. lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 38. Narbona *l.* 35. *glos.* 1. *num.* 28. *tit.* 3. *lib.* 1. *noua recop.* Bonacin. *de Sacrament. disp.* 8. *q. vnica puncto* 4. *num.* 15. *cum seqq.* & nouissimè *de suspensionib. omnibus in particulari, disp.* 3. *quaest.* 1. *puncto* 11. *à num.* 8. Alzed. *in pract. Episcop. p.* 2. *cap.* 5. *de ordinat. num.* 32. *cum seqq.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 2. *alleg.* 5. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.* 2. *cap.* 2. *num.* 8. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. p.* 1. *cap.* 1. *quaes.* 5. *in fine*, Nouar. *in singularib. canon. concl.* 103. Bartholom. Gauant. *in manuali Episcopor. verbo familiaris à num.* 1.

2. Episcopus titularis non potest praetextu cuiuscunque familiaritatis quemquam ordinare.

2. *Episcopus.*] Non tamen titularis, quem quidem praetextu cuiuscunque familiaritatis, aut continuae commensalitatis suae aliquem absque proprij Praelati expresso consensu, aut litteris dimissoriis ad aliquos sacros, aut minores Ordines, vel primam Tonsuram promouere non posse, probat Concil. *suprà sess.* 14. *de reform. cap.* 2. vbi *prope finem* plures citaui Doctores.

3. Cardinales Presbyteri Tonsuram caeterósque minores Ordines suis familiaribus conferunt.

3. Cardinales Presbyteros Tonsuram, caeterósque minores Ordines suis familiaribus conferre posse asserũt Martin. Lauden. *in tract. de Cardin. q.* 20. Iacobat. *in tract. de Concil. lib.* 1. *a.* 12. *vers. item Cardinalib.* Maiol. *de irregul. lib.* 4. *c.* 20. *n.* 8. Ego ipse *d. alleg.* 5. *n.* 19. Sell. *in selectis canonic. c.* 19. *num.* 3. attestans sic fuisse decisum sub die 22. Ianuarij 1602. dum ibi fuit resolutum Cardinales suis familiaribus triennalibus dimissorias ad Ordines suscipiendos concedere posse, tametsi illis nec antè, nec statim postea conferant beneficium.

4. Vicarius Papa quos ordinare valeat.

4. Vicarium Sanctissimi posse familiares, seu officiales Papae, ac familiares Cardinalium (etsi Cardinales habitassent Romae) ac etiam Episcoporum in Curia residentium, qui saltem per triennium habitauerint

uerint in Vrbe de licentia ipsorum promoueri, dum tamen supradicti omnes sufficientem titulum habeant, & alia à iure requisita, testatur decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis in declarat. n.* 49. quem refero *d. alleg. 5. n. vlt.*

5. *Familiarem suum.*] Familiaris vt quis dicatur necesse est vt fuerit destinatus ad aliquod seruitium certum, requiritúrque mens, & dens, Rot. in Hispalen. portionis 2. Maij 1614. coram bonæ mem. Andrea, *impressa decis.* 184. *p. 1. recent.* vbi *num. 2. & 3.* censuit familiaritatem cessare vbicunque familiaris fuit licentiatus, & demissus, & *num. 9.* quòd familiaris potest esse quis, licèt non comedat in tinello, vtputa quia recipit portionem in pecunia, vel eam habeat extra domum, refero ego ipse *d. alleg. 5. num. 10.* vbi *à num. 2.* ostendo quomodo probetur familiaritas. 5. Familiaris quis dicatur.

6. Familiarem ad effectum de quo in præsenti illum dici, qui cum Episcopo fuerit commoratus, & præsens inseruierit, non tamen illum, qui abest, etsi sumptibus Episcopi vixerit, tenent Salzed. *d. cap. 26. vers. tertius casus*, Maiol. *d. lib. 4. cap. 2. num. 5.* Borgas. *de irregul. quæst. 27. num. 13.* Fr. Emman. *in sum. tom. 2. cap. 14. num. 10.* Vgolin. *d. §. 4.* Piasec. *d. cap. 1. num. 15. pag. 31.* Prosper de Augustino *in addit. ad Quarant. in sum. Bullarij, verbo Ordo, vers. limita in eo*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis. 307. in 1. edit.* aliàs *resolut. 266. num. 2. & resol. 267. num. 2. in fine in 2. edit.* Bonacin. *d. disp. 8. quæst. vnic. puncto 4. num. 18.* Ego ipse *d. alleg. 5. num. 6.* 6. Familiaris ad hunc effectum ille dicitur qui cum Episcopo fuerit commoratus, & præsens inseruierit.

7. Magistrum actorum curiæ Episcopalis posse vt familiarem ab Episcopo ordinari, tenet Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori eccles. resol. 471. in 2. edit. & p. 3. collect. 596. vers. amplia quartò*, vbi citat Stephan. Gratian. *Marchiæ decis. 233.* faciunt quæ Mari. Antonin. *var. resolut. lib. 1. resol. 75.* 7. Magister actorum curiæ Episcopalis potest vt familiaris ab Episcopo ordinari.

8. *Nisi per triennium.*] Continuum scilicet, vt per Campan. *d. rub. 9. cap. 9. num. 12.* Nouat. *in singul. canon concl. 103. n. 3.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiasti. decis. 308. in 1. edit.* aliàs *resol. 287. in 2. edit.* vbi *num. 2.* asserit quòd verbis Episcopi asserentis quem esse familiarem non creditur, refero ego ipse *d. alleg. 5. n. 9. & 10.* 8. Triennium requiritur continuum.

9. Et sufficere quòd huiusmodi triennium incœperit antequam fuisset Episcopus, referunt decisum Aloys. Ricc. *d. collect. 596. vers. amplia quintò, & in d. praxi rerum fori eccles. decis. 309. in 1. edit.* aliàs *resolut. 268. in 2. edit.* Nicol. Garc. *d. c. 5. n. 83.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Ordo pag. 194. col. 2.* Bonacin. *de suspensionibus in particulari disp. 3. quæst. 1. puncto 11. n. 9.* Ego ipse *d. alleg. 5. n. 8.* 9. Et sufficit vt incœperit antequam fuisset Episcopus.

10. *Et beneficium quacunque fraude cessante*, &c.] Episcopum ordinare posse familiarem suum triennalem aliàs habilem conferendo ei statim re ipsa beneficium quacunque fraude cessante, tenent, decisúmque referunt Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 4. quæst. 2. num. 92.* Zetol *in praxi Episcop. p. 1. verbo dimissoria ad Ordines §. 1. & p. 2. verbo Ordo, vers. quintò dubitatur*, Rot. *decis. 222.* apud Farin. *in 1. collect. nouiss.* aliàs *p. 4. diuers.* Armendar. *d. l. 7. de Episcop. n. 45. & 51.* Nicol. Garc. *d. p. 2. cap. 5. n. 85.* 10. Episcopus ordinare potest familiarem suum triennalē aliàs habilem conferendo ei statim re ipsa beneficium quacunque fraude cessante.

Ego ipse *d.alleg.5.num.*11. Vgolin. *d.*§.4.vbi dicit statim,seu paulo post Episcopum debere beneficium conferre.

11. Habet locum etiam in prima Tonsura, & minoribus Ordinibus.

11. Et habere locum etiam in prima Tonsura, & minoribus Ordinibus, itavt illos familiari suo triennali conferre non possit, nisi illi statim beneficium conferat, resoluunt Nau. *cons.*24.*in antiq.*aliàs 11. *in nouis sub tit.de tempor. ordinat.* Sayr. *in floribus decis. sub eod.tit. decis.* 26. Rot.*decis.*731 *p.*1.*diuers.*Fr.Emman.*d cap.*14.*num.*10. Zerol.*d.verbo Ordo vers. quintò dubitatur,post med.*Cened. *canon.quæst.lib.*1. *quæst.*38. *num.*30. *vers. quod decretum*, Bonacin. *de suspensionibus in particulari, disp.*3. *q.* 1. *puncto* 11. *sub num.*9. Alzed. *d. cap.*5. *de ordination. num.*33. Garc. *d.p.*2. *cap.*5.*num.*84.

12. Episcopus ordinare nõ potest suum familiarem, cui non contulit beneficium ex eo quod aliud possidebat in aliena diœcesi.

12. Episcopum ordinare non posse suum familiarem, cui non contulit beneficium, ex eo quia beneficium possidebat in aliena diœcesi, tenet Sell. *d. cap.* 19. *num.* 17. attestans sic fuisse decisum sub die 22. Aprilis 1617.

13. Pensionis ad titulum quando possit Episcopus ordinare familiarem suum.

13. Pensionis ad titulum posse Episcopum ordinare familiarem suum si pro necessitate, vel vtilitate suarum Ecclesiarum iudicat ordinandum,referunt decisum Garc. *d. c.*5. *n.*81. Armendar. *d.l.*7. *de Episc. num.*46.*&* *lib.*1.*tit.*8.*de patrim.cleric. n.*20. Bonacin. *d.puncto* 11. *num.* 11. Alzed. *d.c.*5.*n* 86.

14. Patrimonij ad titulum quando possint ordinari familiares Episcoporum triennales.

14. Patrimonij ad titulum posse ordinari familiares Episcoporum triennales pro necessitate,& commoditate Ecclesiarum,dummodo adscribantur Ecclesiis, pro quarum necessitate sunt ordinati,referunt decisum Garc. *d.c.*5.*n.*81.*&* 82. Armendar.*d.l.*7.*de Episcopis n.*47.Ego ipse *d.alleg.*5.*num.*12.

15. Dimissoriæ ritè, & rectè concedi possunt ab ordinario beneficij.

15. Dimissoriæ ritè,& rectè concedi possunt ab Ordinario beneficij, *cap. fin.de temporib. ordin. lib.*6. Nec obstat Concil. in præsenti, quia loquitur de non subditis, sed ratione beneficij sibi collati efficitur quis subditus, refert decisum Garc.*in addit.ad suum tract.de benefic. p.*2. *cap* 4. *num.*1.

16. Episcopus super interstitiis, seu illegimitate dispensare non potest cum familiari suo triennali.

16. Episcopus licèt familiarem suum triennalem aliàs sibi non subditum conferendo ei statim beneficium ordinare,& illi litteras dimissorias ad ordinandum à quocunque dare possit, super interstitiis tamen temporum, seu illegitimitate dispensare non posse, referunt decisum Sayr. *in floribus decis. sub tit. de temporib. ordin. decis.* 28. *&* 29. Garc.*d.cap.*5.*num.*89.Nauarr.*cons.*27. *&* 28.*in antiq.* aliàs 12. *&* 13. *in nouis, de tempor. ordin.* Ccned. *d.lib.*1. *quæst.* 38. *num.* 31. Vgolin. *d.*§.4. *prope fin.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Ordo pag.*194. *col.* 1. Armendar. *d. l.*7. *de Episcopis num.* 48. Aloys. Ricc. *d. resolut* 266. *in fine*, Alzed. *d. cap.* 5. *num.* 37. Bonacin. *de suspensionibus omnibus in particulari, disp.*3. *quæst.* 1. *puncto* 11. *num.* 13. Piasec. *in praxi Episcop. p.*1. *cap.*1. *num.*15. *vers. sublimitari*, vbi etiam dicit quòd quando familiari iam ordinato collatum est statim beneficium, poterit postea Episcopus quoad interstitia dispensare, quia ratione beneficij collati illi iam est subditus, quod etiam refert decisum Armendar. *d. l.*7. *de Episcopis num.*50. & sentit Campan. *in diuers.iuris canon. rub.*9.*c.*9. *n.*3.*&* 4. vbi

vbi *num.*6.dicit quòd vbicumque Antistes potest suum familiarem ordinare, potest etiam litteras dimissorias eidem concedere, vt ab alio suscipiat Ordines.

Abbates exempti, etiam nullius diœcesis, nulli seculari, aut Regulari sibi non subdito dent dimissorias, nec quæcunque Capitula, etiam cathedralium Ecclesiarum.

CAPVT X.

1. Vide Nauarr. *conf.*23.*in antiq.* aliàs 37.*in nouis, sub tit. de temporib. ordinat.* Sayr.*in floribus decis.sub eod. tit. decis.*25. Rebuff.*respons.*2. Veg.*tom.*2.*de curis, cap.*14.§.8.*num.*31. Fr.Emman. *in summa p.*2.*cap.*14. *num* 2.*& quæst. regul. tom.*1.*quæst.*18. *art.*1. Maiol. *de irregular. lib.*4.*cap.*8. *& cap.*5.*num.*5.Henriq.*in summa lib.*10.*cap.*23.§.3. Salzed.ad Bernard.*in pract.cap.*16.*lit.C.*Iacob.de Graff.*in aureis decis.p.*1.*lib.*3.*cap.*5.*de regular. num* 142.*&* 156. Petr.de Ledesma *in summa p.*1. *de Sacrament.* vbi de sacramento Ordinis, *cap.*7. Azor. *instit. moral. p.*1.*lib.*11.*cap.*10.*q.*7.*& p.*2. *lib.*3.*cap.*48.*q.*15.*vers.cæterùm*, Zerol. *in praxi Episcop.p.*1. *verbo Abbas*, Flores de Mena *var.quæst.lib.*3.*quæst.*24.*num.*4. *&* 32. Campan. *in diuers. iuris canonici, rub.*12. *cap.*13. *num.*41. Thom. Valasc. *allegat. iuris tom.*1. *alleg.*3.*num* 6. Fr. Ludouic. Miranda *in man. Prælat. tom.*1. *quæst.*38.*art.*9. *concl.*1.*&* 2. Aloys.Ricc.*in praxi aurea resolut.*295. Homobon.de Bonis *in examine ecclesiast.p.*1. *tract.*2. *cap.*1. *quæs.*6.7.*&* 8. Cened. *ad Decretal. collect.*105. Alzed. *in praxi Episcop.p.*2.*cap.*5.*de ordinat.num.*78. *cum seqq.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi, part.*2.*allegat.*3.*num.*5. *cum seqq. & alleg.*7.*num.*7. *1. Doctores de materia cap. agentes.*

2. *Cuiquam qui Regularis subditus sibi non sit.*] Quamuis de iure communi Abbates Ordinum Monachalium benedicti minores Ordines possent conferre sibi subditis non solùm Monachis, verùm etiam & laicis, in quos ordinariam ecclesiasticam habebant iurisdictionem, vt probat text. *in cap. Abbates, de priuileg. in* 6. & aduertit Fr. Ludouic. Miranda *in man. Prælator. tom.*1.*quæst.*38.*art.*9.*concl.*1. hodie per hoc decretum non licet Abbatibus, & quibuscunque aliis, quantumuis exemptis, in posterum intra fines alicuius diœcesis existentibus, etiam nullius diœcesis, vel exempta esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre, vt tenet Ludou. Miranda *d.art.*9.*conclus.*2. quem refero ego ipse *d.alleg.*3.*num.*11.tangit Portel.*in dubijs regul. verbo Abbas, num.*2.Nouar.*in singul. canon. concl.*105. Soar.*tom.*4.*de Religione, tract.*8. *lib.*2. *cap.*29. *num.*19. Tamburin. *de iure Abbatum, tom.*2.*disp.*1.*quæst.*7.*num.*1. Scip.de Rubeis *in aphorism. Episcop. verbo Abbas, num.*13.Barthol.Gauant.*in man. Episcop. eod. verbo à num.*31. Illustriss.D Roder.à Cunha *in comment. ad cap.*1.*num.*6.*dist.*95. *2. Abbatibus quantuncunque exemptis etiam nullius diœcesis non licet ordines cuiquam cóferre minores, qui Regularis subditus sibi non sit.*

3. Nouitios Ordines minores suscipere non posse à suis superioribus Abbatibus Regularibus huiusmodi, quia pendente probationis anno *3. Nouitij Ordines minores suscipere nó possunt à suis superioribus Abbatibus Regularibus.*

anno non habentur quoad Ordines suscipiendos pro subditis horum superiorum Religionis, tenent Henriq. *in summa lib.*10. *cap.*23. §.3. *in commento litt.G.*Fr.Emman.*quaest.regul.tom.*3.*quaest.*23.*art.*2. Card.Tusch. *pract.conclus.tom.*1.*litt.A.concl.*9.*num.*7.Sayr.*de censur.lib.*4.*cap.*13.*num.*5. Ludouic. Miranda *in man.Praelator. tom.*1.*quaest.*38.*art.*9.*conclus.*2.*in fine*, Nouar. *d.conclus.*105.*num.*6. Barthol.de Vecchis *in praxi seruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs,disp.*11.*quaest.*8.*num.*4. Nald. *in sum. verbo nouitius,num.*8.Vgolin.*de officio Episcopi,cap.*26.§.20.*num.*7. Tamburin.*d.tom.*2.*disp.*2.*quaest.*27. Ego ipse *d.p.*2.*alleg.*3.*n.*8. Hieron. Roder. *in compend.resol.*106.*num.*2.

4. Contra Soar.*de Relig tom.*4.*tract.*8.*lib.*2.*cap.*29.*num.*12. per glos. *in d.cap.Abbates,verbo conuolauerint,de priuileg.lib.*6.existimantem Abbates huiusmodi posse minores Ordines nouitiis suorum monasteriorum conferre.

5. Dispensare in interstitiis licet Abbatibus in omni casu, quo primam Tonsuram, & minores Ordines suis subditis Regularibus conferre possunt.

5. In omni casu, quo huiusmodi Abbates primam clericalem Tonsuram, minorésque Ordines suis subditis Regularibus conferre possunt, illis licitum esse in interstitiis dispensare, resoluunt Sorb.*in compendio Mendicant.verbo Ordines sacri, vers.quando verò Abbates*, Campan. *in diuers.iuris canonici, rub.*12.*cap.*13.*num.*42. Ludouic.Miranda *d.tom.*1. *quaest.*38.*art.*7.*concl.*3. Hieron. Roder. *in compendio quaest.regular.resol.*1. *num.*21.Ego ipse *d.p.*2.*alleg.*18.*n.*3.*in fine,& alleg.*3.*num.*6.& 7. Etiam eo casu, quo Abbates suos subditos cum dimissoriis remittunt, vt ab Episcopis ordinentur, vt ex Salzedo firmat Villalob. *tom.*1.*summ. tract.*11. *diffic.*12.*num.*4.& illis citatis Hieron.Roderic.*d.resol.*1.*num.*22.Nec tunc examinandos esse ab Episcopis,sed ab Abbatibus,non obstante Concilij Trident.dispositione, consuluit Nauarr.*consil.*13.*num.*1.*in antiq.* aliàs *cons.*14.*in nouis,de priuileg.*

6. Abbates non possunt Tõsuram & minores Ordines conferre aliis Regularibus, qui dimissorias suorum superiorum habuerint.

6. Abbates huiusmodi Regulares habentes ius Baculum deferendi, & Mitram,etiam postquam sacerdotalem Ordinem,& munus benedictionis susceperint, non posse Tonsuram & minores Ordines conferre aliis Regularibus,qui dimissorias speciales suorum superiorum,& specialem licentiam Episcopi loci habuerint, nec etiam aliis secularibus suorum superiorum dimissorias afferentibus, resoluunt Ludouic. Miranda *d.concl.*2.Scip.de Rubeis *d.verbo Abbas,num.*13. Hieron.Roderic. *d.resol.*1.*num.*23. Campan. *in diuers.iuris canon.rub.*6.*cap.*2.*ante num.*7. Illustriss. D. Roderic.à Cunha *in comment. ad d. cap.*1. *num.*6. & ex voto Rotae de mandato Clementis VIII. responsum fuisse refert Seraphin. *decis.*985.*p.*1. & censuisse S.Congreg. Episcoporum & Regul.in Eugubina 3.Nouembris 1593. & in Camplen.27.Iunij 1631. attestatur Sell. *in select. canon.cap.*19.*num.*8.

7. Contra Quarant.*in summa Bullarij,verbo Ordo,prope fin.vers.Abbatibus*,Bonacin.*de Sacrament.disp.*8.*quaest.vnica, puncto* 4.*num.*3. Vgolin.*de officio Episcopi,cap.*26.§.19.Grilenzon.*consil.*142.*num* 52.Ioan. Baptist.Tiber.*in instruct.pro ordinandis,cap.*7.*quaest.*48.*in fine*, Azor.*instit.moral.p.*1. *lib.*12.*cap.*20.*quaest.*7. Gauant.*d.verbo Abbas, num.*34. Tamburin. *de iure Abbatum,tom.*2.*disp.*2.*quaest.*7.*ex num.*3. existimantes, falsóque decisum referentes

referentes Abbates Regulares habentes ius Baculum deferendi, & Mitram poſtquam ſacerdotalem Ordinem, & munus benedictionis ſuſceperint, poſſe Tonſuram, & minores Ordines ſecularibus Epiſcopi iuriſdictioni ſubiectis conferre, ſi modò ipſius Epiſcopi conſenſus accedat, & à dicto Epiſcopo quiſque litteras dimiſſorias impetrauerit.

8. Tria requiri in Abbate vt promoueat ad Ordines minores, nempe quòd ſit Preſbyter, quòd benedictionem acceperit per manus impoſitionem ab Epiſcopo, aut benedici ſolitus, ſi eum Epiſcopus benedicere negligat, tandem quòd proprio Monacho conferat, tradunt Campan. *d.cap.2.num.9.* Illuſtriſſ. D. Roderic à Cunha *citato loco.*

8. Abbas vt poſſit ad Ordines minores promouere quæ habere debeat.

9. Abbatem poſſe de iure conferre Ordines minores ſuis ſubditis, licèt non ſit benedictus, per *cap. quoniam 69. diſt. & cap. cùm contingat, de ætate, & qual.* tenet Sell. *d.cap.19.num.9.* atteſtans ita fuiſſe deciſum ſub die 19. Februarij 1619.

9. Abbas poteſt de iure conferre Ordines minores ſuis ſubditis, licèt non ſit benedictus.

10. Abbatem alicuius Abbatiæ exemptæ non poſſe Ordines in ea conferre, licèt ſit Epiſcopus, ſecus ſi Abbatia eſt nullius, quia habet populum, tenet Sell. *d.cap.19. num.21.* referens ſic fuiſſe reſolutum 8. Auguſti 1621.

10. Abbas alicuius Abbatiæ exemptæ nõ poteſt Ordines in ea conferre, licet ſit Epiſcopus, ſecus ſi Abbatia eſt nullius.

11. Ordines conferre ſubditis ſecularibus Abbatum, & aliorum inferiorum nullius diœceſis licere Epiſcopis vicinioribus ſine conſenſu, ſeu litteris teſtimonialibus eorundem Abbatum, & aliorum inferiorum, tradit Sell *d.cap.19.num.29.* vbi teſtatur ſic fuiſſe deciſum ſub die 22. Februarij 1631.

11 Ordines conferre ſubditis ſecularibus Abbatum, & aliorum inferiorum nullius diœceſis licet Epiſcopis vicinioribus ſine conſenſu, ſeu litteris teſtimonialibus eorundem Abbatum.

12. *Nec ipſi Abbates*, &c.] Dimiſſorias litteras ad Ordines ſuſcipiendos concedere non poſſe Abbatem clericis ſecularibus ſibi ſubditis, tenent Ludouic. Miranda *d.quæſt.39. art.3.* Fr. Emman. *in ſumma tom.2.cap.14.num.9. & 11.* Azor. *inſtitut. moral. part.2. lib.3. cap.49. quæſ.3.* Sell. *d cap.19. num.32.* vbi ampliat, etiamſi probetur Abbatiam eſſe in ſtatu nullius diœceſis, & teſtatur ita fuiſſe deciſum in Theatina 10. Septembris 1621.

12. Dimiſſorias litteras ad Ordines ſuſcipiendos concedere nõ poteſt Abbas clericis ſecularibus ſibi ſubditis.

13. Dimiſſorias litteras concedere poſſunt ſuperiores Regulares ſuis ſubditis item Regularibus, qui prædìti qualitatibus requiſitis Ordines ſuſcipere voluerint, ad Epiſcopum tamen diœceſanum, nempe illius monaſterij, in cuius familia ab iis, ad quos pertinet, is Regularis poſitus fuerit Et ſi diœceſanus abfuerit, vel non eſſet habiturus ordinationes, ad quemcunque alium Epiſcopum, dum tamen ab eo Epiſcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipſi Regulares non diſtulerint de induſtria conceſſionem dimiſſoriarum in id tempus quo Epiſcopus diœceſanus vel abfuturus, vel nullas ordinationes habiturus eſſet. Verùm cũ à ſuperioribus Regularibus, Epiſcopo diœceſano abſente, vel ordinationes non habente, litteræ dimiſſoriæ dabuntur, in eis vtique huiuſmodi cauſa abſentiæ diœceſani Epiſcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum, exprimenda eſt; quod qui non fecerint, officij, & dignitatis, ſeu adminiſtrationis, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ priuationem, ac alias pœnas incurrunt, S. Congr. Epiſcop. & Regul. ſub die 15. Martij 1596. teſtibus Campan. *in diuerſ. iuris canon. rub.12. cap.13.*

13. Dimiſſorias litteras concedere poſſunt ſuperiores Regulares ſuis ſubditis item Regularibus, ad Epiſcopum tamen diœceſanum, &c.

*num.*37. Molfes. *in summa Theolog. moralis, tract.*2. *cap.*2. *num.*23. & aliis per me citatis *de officio,& potest. Episcopi, p.*2. *alleg.*7. *num.* 18.

14. Priuilegium habentes concedendi suis Monachis litteras dimissorias ad quemcunque Episcopum possunt etiam nouitiis illas concedere.

14. Superiores Regulares, qui habuerint speciale priuilegium concedendi suis Monachis litteras dimissorias ad quemcunque Episcopum, licet in illo non exprimatur quòd illud valeat nouitiis communicare, posse tamen etiam nouitiis illas, vt à quocunque Episcopo ordinentur, sicut cæteris Monachis professis concedere, tenent Sanch. *in præcepta Decalogi tom.*2. *lib.*6. *cap.*10. *in fin.* Ioan. Baptista Tiber. *in instruct. pro ordinand. cap.*7. *quæs.*50. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad religionis statum nouitijs, disp.*11. *quæst.*8. *num.*3. *vers. si verò*, Tamburin. *de iure Abbatum, tom.*2. *disp.*2. *q.*27. *num.*2.

15. Capitulo Canonicorum non licet dimissorias concedere etiamsi territorium habeat distinctum, & exemptum.

15. *Vel Capitula*, &c.] Capitula Canonicorum non licere dimissorias concedere ex hoc decreto, etiamsi territorium habeat distinctum & exemptum ob immemorabilem possessionem, & sint iudices ordinarij, tradit Sell. *d. cap.*19. *num.* 33. attestans sic olim fuisse resolutum in Sulmonen. 5. Iulij 1575.

16. Non habet locum contra Capitulum ordinarium priuatiuè ad Episcopum iusque habens visitandi, & congregandi Synodum.

16. Sed non intrare dispositionem huius decreti contra Capitulum ordinarium priuatiuè ad Episcopum, iúsque habens visitandi, & congregandi Synodum, tenent Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*112. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.*9. *cap.*8. *num.*4. Ego ipse *d. p.*2. *alleg.*7. *num.*8.

17. Episcopus proprius ad dimissorias concedendas ille dicitur, in cuius diœcesi ordinandus beneficium habet.

17. *Ad Episcopos*, &c.] Illum quoque dici proprium Episcopum ad dimissorias concedendas, in cuius diœcesi ordinandus beneficium habet, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauaræ, lib.*1. *tit.*18. *l.*7. *de Episcopis, num.*61. *vers. proprius.*

18. Episcopus absens à sua diœcesi potest dare litteras dimissorias si absentes diœcesani illas petierint.

18. Episcopum absentem à sua diœcesi posse dare litteras dimissorias, si absentes diœcesani illas petierint, vt ordinari possint ab alio, & propter absentiam valde eis incommodam venire ad subiiciendum se examini ordinarij, posse ipsum ordinarium Episcopum examen illorum demandare Episcopo loci, in quo degunt, refert decisum Armend. *d. l.*7. *de Episcopis, num.*59. *& num.*42. *vers. item*, addit idem seruandum esse in casu, quo Episcopus fuerit præsens, & noluerit habere Ordines, ita tamen si susceptio Ordinum data opera non fuerit dilata in id tempus, quo Episcopus diœcesanus nullas esset habiturus ordinationes.

19. Vicarius generalis Episcopi litteras dimissorias concedere non potest, nisi Episcopo in remotis agente.

19. Vicarium generalem Episcopi huiusmodi litteras dimissorias concedere non posse cùm ad id vicariatus officium non extendatur, nisi Episcopo in remotis agente, probat *cap. cùm nullus, de tempor ordinat. lib.*6. & tenent Sbroz. *de offic. vicarij, lib.*2. *quæst.*41. Gutier. *canon. lib.*2. *cap.*17. *num.*20. Zerol. *in praxi Episcop. part.*2. *verbo vicarius*, §.4. Petr. Gregor. *syntag. iuris, lib.* 16. *cap.* 9. *num.*3. Azor. *institut. moral. part.*2. *lib.*3. *cap.*45. *quæs.*7. Fr. Emman. *tom.*4. *sum. cap.*61. aliàs 62. *num.*4. Piasec. *in praxi Episcop. part.*1. *cap.*1. *num.*13. *vers. concedit.* Alzed. *in simili praxi part.* 2. *cap.* 5. *de ordination. num.* 97. Narbona *de appellat. à vicario ad Episcopum, p.*1. *n.*197. Venero *in examine Episcop. lib.*1. *c.*16. *n.*12. Campan. *d. rub.*9. *c.*8. *num.*3. Molfes. *in summa Theolog. moralis, tract.*2. *cap.*2. *num.*22. Homobon. de Bonis *de examine eccles. part.*1. *tract.*2. *cap.*1. *quæs.*6. *in fine*,

Ego

Ego ipſe *d.p.2.alleg.7.n.9.* Et de vicario Capituli Sede vacante dictum eſt *in collect.ad cap.10.ſeſſ.7.de reform.*

20. *Concedentes autem dimiſſorias contra formam*, &c.] In quas pœnas incidat Epiſcopus ſine dimiſſoriis alienos Clericos ordinans, & ordinatus, tradunt Homobon. de Bonis *d. tract.x.cap.1.q.9.* Bonacin. *de ſuſpenſionib.in particulari diſp.3.q.1.puncto* 11.

20. Epiſcopus ſine dimiſſoriis alienos clericos ordinans, & ordinatus quas pœnas incurrat.

21. Vicarium Capituli Sede vacante litteras dimiſſorias ad Ordinem concedentem, quibus tamen vſus non eſt ille, cui conceſſæ fuerunt, incidere in pœnas huius decreti, quia actus fuit perfectus quoad illum per quem non ſtetit, refert deciſum Garc. *in addit. ad ſuum tract. de benefic.p.5.c.7.n.92.*

21. Vicarius Capituli Sede vacante litteras dimiſſorias intra annum ad Ordines concedens incidit in pœnas, quamuis eis vſus non ſit ille, cui conceſſæ fuerunt.

22. *Ab officio, & beneficio per annum*, &c.] Abbates, & alios quoſcunque quantumuis exempros, qui faciunt litteras dimiſſorias aliis, quàm ſuis ſubditus Regularibus, ſuſpenſionem totalem per annum incurrere, aſſerunt Tolet. *in inſtruct. Sacerd. lib.1.c.49.num.5.* Sayr. *de cenſur.lib.4. cap.13.n.5.* Nouar. *in ſingul.canon.concl.105.n.7.*

22. Abbates, & alij quantumuis exempti qui faciunt dimiſſorias aliis quàm ſuis ſubditis Regularibus ſuſpenſionem totalem per annum incurrunt.

Minoribus ordinandi ſeruent interſtitia, exerceant Ordinis ſuſcepti officium, reuereantur ſuperiores in Ordine, frequenter Communionem ſumant, ſintque tales, quos ſcientiæ ſpes maioribus Ordinibus dignos oſtendat, annus ſit medius à poſtremo minorum ad primum maiorum Ordinum.

CAPVT XI.

1. Vide Conc. Bracharen. IV. *act. 2. cap.1.* Viuald. *in candel.aureo, vbi de ſacrament. Ordinis, verſ. ſexta*, Fr. Emman. *quæſt. regul. tom.3.q.24. art.3.* Franc. Leon. *in theſauro fori eccleſ. p.1. cap.14. num.21. & 22.* Thom. Valaſc. *allegat. iuris tom.1. alleg.4.à princip.* Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.1. q.38.art.5. concl.2.* Bonacin. *de Sacram. diſp.8. q.vnica puncto 4.n.32.cum ſeqq.* metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.2. alleg.11.n.13.cum ſeqq.*

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Qui ſaltem Latinam linguam intelligant*, &c.] Vide Homobon. de Bonis *de humana vita ſtatib.p.1.cap.20.verſ.ſecundo.* Poſſe tamen Epiſcopum arbitrari magis expedire Eccleſiæ, ſi Ordines minores conferat ei, qui etſi adhuc Latinam linguam non intelligat, eſt tamen bonæ indolis, & pro ætate docilis, tenet Menoch. *de arbitr.caſu 425.num.58.* quem refero *d.p.2.alleg.11.n.6.*

2. Ordines minores iis ſaltem, qui linguam Latinam intelligant, conferantur.

3. *Per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo*, &c.] Vide Maiol. *de irregul.lib.3.c.14.num.13.* Ludou. Miranda *d.tom.1.quæſt.38.art.5.concl.2. & art.8.concl.1.* Bonacin. *d. puncto 5. num.32.* Mari. Antonin. *var. reſolution. lib.1.reſol.fin. caſu 26.* Vgolin. *de officio Epiſcopi c.26.§.27. num.4.* Homobon. de Bonis *de examine eccleſ. p.1.tract.2. c.2.quæſt.14.* metipſum *d.alleg.11.num.14.*

3. Epiſcopus ita demum interſtitia minorum Ordinum poteſt remittere ſi ei magis expedire viſum fuerit.

4. Temporis interuallum quod debeat interuenire inter vnum, & alterum Ordinem minorem.

4. Quod autem interuallum inter vnum, & alterum ex minoribus Ordinibus interuenire debeat, solet ab aliquibus in dubium reuocari, quidam, ex quorum numero sunt Maiol. *d. cap.*24. §.13. & Vgolin. *d. cap.*27. *num.*4. putant illud sufficere de vno ex temporibus generalium ordinationum ad aliud. Alij verò existimant sufficere illud quod daretur de vno die festo ad alium proximum, vt sunt Sorb. *in compend. Mendicant. vers. Ordo, vers. & sic bene,* Campan. *in diuersor. iuris canonici rub.*6.*cap.*3.*num.*13.

5. Causa quæcunque sufficit ad dispensandum in interstitiis Ordinum minorum.

5. Et quamuis ad dispensandum in interstitiis Ordinum minorum quæcunque causa sufficiat, cùm id iudicio Episcopi remittat Concilium in præsenti, Hieron. Roderic. *in compend. quæst. regul. resol.*106.*n.*21. laudabilius tamen erit ad hac dispensatione abstinere, nisi immineret necessitas, vel alia vrgens causa ei bene visa, vt tenet Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.*1.*q.*38.*a.*2.*concl.*2. Mar. Antonin. *d. casu* 26.

6. Ordines minores & prima Tonsura vni vna die conferri nō aliter licet quàm si ita in loco fuerit consuetum.

6. Vnde minores Ordines, & primam Tonsuram vni vna die conferre non aliter licere, quàm si ita in loco fuerit consuetum, resoluunt Siluest. *verbo Ordo* 2.*n.*7. *vers. tertium*, Rebuff. *super reg.* 23. *Cancel. vers. item cupiens,* Henriq. *in sum. lib.*10.*c.*11.§.4. Campan. *d. rub.*6.*c.*2 *n.*60. & decisum refert Armend. *in addit. ad recop. Legum Nauarræ lib.*1.*tit.*18.*l.*7. *num.*57.*in fine.*

7. *Nisi fortè ex causa studiorum absint.*] Vide Horat. Lutium *de priuileg. scholast. priuil.*99.

8. Interstitia abbreuiandi facultas remittitur arbitrio Episcopi.

8. *Hi verò nonnisi post annum,* &c.] Hoc decreto arbitrio Episcopi remitti facultatem abbreuiandi interstitia, non autem promouendi, vel dispensandi vt quis promoueatur vna die ad vltimum minorum cum primo sacrorum, tenent Maiol. *d. lib.*4.*c.*11.*post n.*1.*& lib.*3.*c.*24.*post n.*13. Menoch. *de arbitr. casu* 564.*n.*6. Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.*25. *vers. vna, eadémque die, in nouiss. impress.*

9. Ordines minores cum subdiaconatu poterit Episcopus simul conferre vbi vigeret de hoc consuetudo ante Conc. Trid. legitimè obtenta.

9. Posse Episcopum vbi vigeret consuetudo ante Concil. Trident. obtenta vt simul minores Ordines cum subdiaconatu dari possint, eos licitè his quoque temporibus simul conferre, resoluunt Nau. *in man. c.*25.*num.*71.*vers. octauo,* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de clericis malè promot. glos.*1.*num.*18. Sorb. *in compendio priuileg. Mendicant. verbo Ordines sacri, vers. & licet,* Viuald. *in candelabro aureo, tit. de sacrament. Ordinis num.*36. Henriq. *in sum. lib.*10.*cap.*11.§.4. Soar. *tom.*5. *de censur. disp.*31. *sect.*1.*n.*41. Gutier. *canon. lib.*1.*cap.*26.*n.*31. *&* 32. Fr. Emman. *quæst. regular. tom.*3. *q.*23.*art.*4. Fr. Ludou. Miranda *d. quæst.*39.*art.*8. *concl.*2. Thom. Valasc. *allegat. iuris tom.*1.*alleg.*4.*num.*2. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*32. *tract.*2. *num.*70. *vers. ad hanc.* Bonacin. *d. puncto* 5.*num.*36. Homobon. de Bonis *d. cap.*10.*vers. secundo.* Villalob. *d. tract.*11.*diffic.*12.*à num.*3. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resol.*106.*num.*21. Alzed. *d. cap.*5.*de ordination. num.*24.

10. Contra Maiol. *d. lib.*4.*cap.*11. *num.*1. Menoch. *d. casu* 564.*num.*8. Salzed. *d. vers. vna, eadémque die*, Venero *in examine Episcop. lib.*1.*cap.*18. *num.*13. existimantes per Concilium in præsenti sublatam esse omnem contrariam consuetudinem.

11. Licèt

11. Licèt ex decreto Concilij in præsenti post minores Ordines expectandus esset annus antequam quis ad sacros Ordines promoueretur, posse tamen quem Parochialem acquirere, & infra annum ad sacerdotium promoueri, etiamsi non habeat aliquem Ordinem sacrum, refert decisum Garc. *de benefic.p.7.cap.4.num.*47. Azor. *instit.moral. p.2. lib.6.c.5.q.9.ad fin.* me citato *in hoc loco,* Moner. *de commutat.vltim.volunt. cap.*10.*num.*184. 11. Parochus potest infra annum ad Sacerdotium promoueri etiamsi non habeat aliquem Ordinem sacrum.

12. *Nisi necessitas, aut vtilitas Ecclesiæ,* &c.] Ergo sufficit necessitas, vel vtilitas, quia Concilium in hoc casu vtitur forma loquendi disiunctiua, ita Bonacin. *de suspension.in particulari disp.*3. *q.*1. *puncto* 4.*num.*4. *vers.ego respondeo.* 12. Necessitas, vel vtilitas sufficit ad dispensandum in interstitiis.

13. *Indicio Episcopi,*&c.] Vel Abbatis in iis casibus, in quibus Tonsuram & minores Ordines conferre potest, vt per Mirand.*d.q.*38.*art.*7. Campan.*rub.*12.*c.*13.*n.*43.Bonacin.*d.puncto* 4.*num.*6.& metipsum *d.p.*2. *alleg.*18.*num.*3.& 11. 13. Abbas in iis casibus in quibus Tonsuram, & minores Ordines conferre valet, dispensare potest in interstitiis.

Ætas hîc expressa ad Subdiaconatum, Diaconatum, & Presbyteratum, seruanda etiam per Regulares examinandos ab Episcopo.

CAPVT XII.

1. Vide Nau.*in man.c.*25.*n.*69.*cum seqq. & num.*103. Henriq. *in sum. lib.*10.*cap.*19.§.2.*& lib.*13.*cap.*38.§.2. Gutier. *canon.lib.*1.*cap.*26. *n.*8.Fr.Emman.*quæst.regul.tom.*3.*q.*23.*art.*6. Petr.de Ledesma *in sum.p.*1. *de sacram.* vbi de sacramento Ordinis, *cap.*7.*à princ.* Franc.Leon.*in thesauro fori eccles.p.*1.*c.*4.*num.*31. Zerol.*in praxi Episcop.p.*1.*verbo Ordo* §.1. Piasec. *in simili praxi p.*1.*cap.*1. *sub rub.de requisitis ætatis num.*23.*pag.*34. Monet. *de distribut.quotid.p.*2. *q.*19.*n.*12. Nicol.Garc. *de benefic. p.*7.*c.*4. *n.*21.Galganer. *de iure publico lib.*3.*tit.*24.25.*&* 26.Armendar.*in addit.ad recopil.legum Nauarræ lib.*1.*tit.*2.*l.*1. *de ætate in declar.n.*4. Bonacin. *de Sacrament.disp.*8.*q.vnica puncto* 5.*n.*12. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*30. *tract.*3. *num.*166. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.*2. *disp.*20. *n.*102 Vgolin.*de officio Episcopi cap.*26.§.6.*n.*4.*&* 5. Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælator. tom.*1. *q.*39.*art.*2. Carol.de Grassis *de effectib.clerical. in prælud. num.* 289. 291. *&* 295. Campan. *in diuersorio iuris Canon. rub.*7. *cap.*3. Zypæ. *in analytica postremi iuris ecclesiast. enarrat. sub tit. de elect. num.*11.Homobon.de Bonis *de examine eccles.p.*1.*tract.*1. *c.*10. *q.*60. *vers. ad maiores,*Hieron.Roderic.*in compendio quæst.regul.resol.*106. *num.*8. *cum seqq.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.*2. *alleg.*16. Sebast. Cæsar. *in relect.de eccles. hierarchia p.*2. *disp.*10.§. *vlt. n.*7. Bonacin. *de suspension. in particulari disp.*3.*q.*1.*puncto* 1. 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Ante vigesimum secundum,* &c.] Sufficere inceptum asserunt Henriq. Gutier. Franc. Leo, Valer. Reginald. & Ludou. Miranda *locis citatis,* Villalob.*d.tract.*11. *diffic.*11.*n.*2.Hieron.Roder.*d. resol.*106.*n.*9. 2. Annus 22. inceptus sufficit ad subdiaconatum.

3. Dies bissexti in legitima ætate non est computandus.

3. Diem bissexti in ea legitima ætate computandum non esse, tenent Henriq. *d.* §.2. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. post resol.* 276. *in notab. de materia sacramenti Ordinis, vers. quoad interstitia in* 2. *edit.* Ego ipse *d. alleg.* 16. *num.* 2. Contra Fornar. *de Ordine cap.* 3. *num.* 5. Bonacin. *dicto puncto* 5. *num.* 15. *&* *de suspension. in particulari d. puncto* 1. *num.* 5.

4. Ætas non à die conceptionis, sed à die natiuitatis computanda.

4. Ætatem non à die conceptionis, sed à die natiuitatis computandam esse, tradunt Cou. *de sponsalib. p.*2. *c.*8. §.2. *num.*3. Mandos. *de minori ætate cap.* 1. *num.*25. Sanch. *in præcepta Decalog. tom.*1. *lib.*4. *cap.*35. *num.*4. Bonacin. *d. puncto* 1. *num.*6. Sell. *in selectis canon. cap.*14. *num.*8. vbi refert fuisse decisum sub die 4. Decembris 1627. ætatem incipere à die natiuitatis, non à die Baptismi.

5. Suspensi sunt à sacrorum Ordinum exequutione aliqué illorum suscipientes ante legitimam ætatem.

5. Recipientes aliquem ex sacris Ordinibus ante legitimam ætatem, à suorum Ordinum executione ipso iure suspensos esse, & si huiusmodi suspensione durante in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrere, statuit Pius II. *in sua constit. incip. Cùm ex sacrorum,* sub dat. 15. Kal. Decembris 1401. & tradunt Cou. *in Clem. si furiosus p.*1. §.1. *num.*4. Nauar. *in man. cap.*25. *num.*70. Soar. *de censur. tom.*5. *disp.*31. *sect.*1. *à num.* 33. Mari. Alter. *in simili tract. tom.*2. *disp.*10. *cap.*1. *col.*4. *&* 5. Bonacin. *de suspens. omnibus in particulari disp.*3. *quæst.*1. *puncto* 1. *à num.*1. Ludou. Miranda *d. quæst.*39. *art.*6. *&* 9. Portel. *in dubiis regularib. verbo Ordines sacri num.*13. Villalob. *d. tract.*11. *diffic.*11. *num.*6. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regular. resolut.* 106. *num.*12. vbi in hoc casu ait contrahi irregularitatem cùm Sacerdos celebrat, Diaconus cantat Euangelium, & subdiaconus Epistolam solemniter.

6. Sacerdos ante legitimam ætatem factus irregularitatem non incurrit faciendo actus illi ordini deputatos nisi celebret.

6. Vnde ad incurrendam huiusmodi irregularitatem non sufficere sacerdotali Ordine ante legitimam ætatem initiatum actus illi Ordini conuenientes, & deputatos exercere, si non celebret, resoluunt Nau. *cons.*9. *de cleric. excomm. ministr. in antiq.* aliàs *cons.*7. *de ætate, & qual. in nouis,* Fr. Emman. *in sum. tom.*1. *cap.*166. *conclus.*1. *& quæst. regul. tom.*3. *quæst.*23. *art.* 12. Aloys. Ricc. *in decision. curiæ Archiepiscop. Neapolit. decis.* 130. *num.*2. *p.* 4. Bellet. *disquis. clerical. p.* 1. *tit. de discipl. clericali* §.5. *num.*58.

7. Irregularitatem non contrahit ille qui non expleto 24. anno presbyterij Ordinem suscipit.

7. Hinc etiam prouenit irregularitatem non contrahere illos, qui non expleto vigesimo quarto anno presbyterij Ordinem suscipiunt, ex illa ratione, quia Ecclesia non eam reputat Missam, quam tunc vnà cum Episcopo ordinante celebrarunt, ita Medin. *in sum. lib.*1. *cap.*11. §.8. Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Ordo, vers. ampliatio illa,* Fr. Emman. *d. tom.*1. *sum. cap.*68. *conclus.*2. Henriq. *lib.* 14. *cap.*3. §.6. *in fine,* Soar. *de censur. disput.*31. *sect.*1. *num.*71. Sayr. *eod. tract. lib.*4. *cap.*16. *num.*23. *& lib.*6. *cap.* 12. *num.*11. Anila *in simili tract. p.*3. *disput.* 5. *dub.* 7. *vers. dico secundò,* Portel. *d. verbo Ordines sacri num.*7. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Ordo* 4. Vgolin. *d. cap.*26. §.6. *num.* 5. *vers. secundò excipitur,* Bellet. *d.* §.5. *num.* 57. Mar. Alter. *de censur. tom.*2. *disp.*9. *cap.*4. *col.*12. *& seq.*

8. Contra

8. Contra Couarr. *in cap. alma mater, p. 2. §. 3. num. 5. vers. 9.* Hieron. à Sorbo *in compendio priuileg. mendicant. verbo Ordines sacri, vers. sed hîc aduertendo*, Nauarr. *consil. 4. in antiq.* aliàs *cons. 8. in nou. de cleric. excommun. min.* Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 26. vers. 5.* Bonacin. *de Sacram. disp. 8. q. vnic. puncto 5. num. 13. & de suspensionibus omnibus in particulari, disp. 3. q. 1. puncto 1. num. 9.* existimantes irregularitatem contrahi eo ipso quòd quis ante legitimam ætatem Presbyter ordinatur.

9. Suspensionem in d. Bulla Pij II. comminatam contra recipientes sacros Ordines ante legitimam ætatem incurri solùm vbi id fecerint cum lethali culpa, resoluit Bonacin. *d. puncto 1. num. 3.* & ideo credentem probabiliter se habere legitimam ætatem, si ignoranter ante illam Ordines susciperet, non incidere in dictam suspensionem, & consequenter nec irregularem fieri, tenent Nauarr. *in man. cap. 27. num. 156. & in cap. accepta, opposit. 8. num. 34. de restit. spoliat. & cons. 9. num. 3. de tempor. ordin. & cons. 3. sub num. 1. de ætate, & qual.* Henriq. *in summa lib. 13. cap. 38. §. 1. in fine*, Salzed. *d. cap. 26. vers. primò quòd dispositio*, Sanch. *de matrimon. lib. 7. disp. 30. prope fin.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 32. tract. 2. num. 70.* Fr. Ludouic. Miranda *d. q. 39. art. 6. in fine.* Ego ipse *d. allegat. 16. num. 17.* Bonacin. *d. puncto 1. num. 3.* Portel. *in addit. ad dubia regul. verbo Ordines sacri, num. 2.* Hieron. Roderic. *d. resol. 106. num. 27.*

9. Suspensionem in Bulla Pij V. comminatam contra recipientes sacros Ordines ante legitimam ætatem incurrunt solum vbi id fecerint cum lethali culpa.

10. Sic etiam illum qui bona fide suorum parentum ante legitimam ætatem Ordines sacros suscepit, non affici pœna suspensionis, resoluunt Quarant. *d. verbo Ordo, vers. quibus sic specialiter*, Bonacin. *de Sacram. disp. 8. quæst. vnica, puncto 5. num. 13. vers. verum*, Vgolin. *d. cap. 26. §. 6. n. 5. vers. excipitur tamen primò*, Bellet. *d. tit. de disciplina clericali, §. 5. num. 60.* Ego ipse *d. alleg. 16. num. 20.* Ac proinde huiusmodi ante legitimam ætatem ad sacros Ordines promotum si celebrauerit credens id sibi licere, irregularitatem non incurrere, tenent Couarr. *in d. Clement. si furiosus, p. 1. §. 2. num. 4.* Bellet. *d. §. 5. num. 59.* Ludouic. Miranda *d. q. 39. art. 10. in fine,* Hieron. Roder. *d. loco num. 14.*

10. Ordines sacros suscipiens ante legitimam ætatem ex bona fide parentum, suspensionem non incurrit.

11. An clericus promotus mala fide ad Ordinem sacrum ante ætatem possit beneficiis priuari, vide Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 105.*

11. Clericus promotus mala fide ad Ordinem sacrum ante ætatem an possit beneficiis priuari.

12. *Regulares quoque nec in minori ætate*, &c.] Regulares virtute suorum antiquorum priuilegiorum non posse ordinari ante legitimam ætatem præscriptam in hoc decreto, asserunt Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 3. q. 23. art. 6. & 8. & in addit. ad summ. tom. 4. cap. 77. concl. 1.* Sayr. *de censur. lib. 6. cap. 12. num. 14. & 15.* Vgolin. *de officio Episcopi, cap. 20. §. 1. n. 1.* Ludou. Miranda *d. q. 39 art. 1.* vbi subdit se nescire de aliqua concessione, quæ id concedat Regularibus post Trid. Conc. Portel. *in dubijs regul. verbo Ordines sacri, num. 1.*

12. Regulares virtute suorum antiquorum priuilegiorum non possunt ordinari ante legitimam ætatem.

13. Ante legitimam ætatem temere ordinatum à suspensione absolui prius necesse esse, quàm Ordinum exercitio se immisceat, nec sufficere attingere, seu peruenire ad ætatem requisitam, vt sine præfata suspensione solemniter administret, resoluunt Hieronym. Roderic. *d. resol. 106. num. 14.* Bonacin. *de suspensionibus in particulari, disp. 3. quæst. 1. puncto 1. num. 12.*

13. Ordinatus temere ante legitimã ætatem a suspensione prius absolui debet, quàm Ordinum exercitio se immisceat.

14. Suspen

14. Suspensio incursa ob Ordines sacros susceptos ante ætatem potest tolli ab Episcopo post sufficientem emendationem & punitionem.

14. Suspensionem autem huiusmodi tolli posse ab Episcopo post sufficientem emendationem,& punitionem, quia in d.Bulla Pij II. non reperitur reseruata, tradunt Soar.*tom.5.de censur.disp.31.sect.1.num.32.* Hieron. Roder. *d.resol.106.num.26.in med.* Bonacin. *d.puncto 1.num.11.* Idem posse Prælatos Regulares respectu suorum subditorum,resoluunt Henriq. *in sum.lib.14.cap.20.§.3.* Ludou. Beia *resp.casuum conscient.part.4.casu 37.vers.aduertendum*, Portel.*verbo Ordines sacri,num.14.* Hieronym. Roder.*d.resol.106.num.26.*

15. Absolutus per Episcopum a suspensione contracta ob susceptionem Ordinum ante legitimam ætatem, non potest ante illam in præfatis Ordinibus ministrare.

15. Illum, qui ab Episcopo, vel ab alio absolutus fuit à suspensione contracta ob susceptionem Ordinum ante legitimam ætatem,non posse ante illam in præfatis Ordinibus ministrare, non defectu suspensionis, quam præsuppono ablatam fuisse, sed ob irregularitatem ex defectu ætatis in qua Episcopus non dispensat:referunt decisum Garc.*de benef.p.2.cap.5.num.51.*Bonacin.*d.puncto 1.num.13.vers.secundo.*

Subdiaconi ordinentur sperantes se continere posse diebus festiuis, quibus Altari ministrauerint,communionem sumant,annus sit elapsus ante promotionem ad Diaconatum,Ordines sacri duo nulli conferantur eadem die.

CAPVT XIII.

1. Doctores de materia cap.agentes.

1. Vide Salzed.ad Bernard.*in pract.cap.25.lit.D.* Petr.de Ledesma *in summ.p.1.de Sacrament.*vbi de sacrament.Ordinis,*cap.8.concl.11.* Franc.Leon *in thesauro fori eccles.p.1.cap.4.num.29.* Bellet. *disquisit.cleric.p.1.tit.de discipl.cleric.* §.4. *num.21. in fine*, Fr.Ludouic.Miranda *in man. Prælator.tom.1.quæst.38.art.6.& 7.*Nouar.*in singul.canon.concl.*78.Hieron. Roder.*in compendio quæst.regular.resol.106.num.20.cum seqq.*metipsum *de officio,& potest.Episcopi,p.2.alleg.*18 & alios in discursu citatos.

2. Ordinatus sacris Ordinibus tenetur ex proprio voto nō expressè,sed facto ipso, & tacitè emisso ad seruādam castitatem per Ecclesiæ præceptum.

2. *Qui sperent Deo auctore se continere posse.*]Ordinatum sacris Ordinibus teneri ex proprio voto non expressè, sed facto ipso & tacitè emisso ad seruandam castitatem per Ecclesiæ præceptum, non autem ex obligatione consurgente immediatè ex constitutione Ecclesiæ,tenent glos. *verbo continentiam,in c.coniugatus,de conuers.coniug.*Dominic.*in cap vnic.de voto,lib.6.num.5.& ibi* Franc.*num.1.notab.4.*Host.*in cap cùm olim.de cleric. coniug num.*1. vbi Abb.*num.4.* Card.*in fine*, & Immol.*num.7.* S.Thom.*in 4.dist.37.quæst.1.art.1.in corpore*, Gutier. *lib.2.canon.cap.7.num.2.* D.Barbos.*in rub.ff.soluto matrim.p.2.num.*100.Ægid.de Coninck *de Sacrament. tom.2. disp.20. dub.13.* Piasec. *in praxi Episcop.p.1. cap.1. num.53.* Sanch. *de matrimon. lib.7. disp.27. num.10.* Campan. *in diuers.iuris canon. rub.7. cap.3.num.22.* Vazq *tom.3.in 3.p. disp.248. cap.1. cum seq.* Soar. *tom.3.de Relig.lib.9.cap.16.cum seq.* Paul. Laymann *in Theolog.morali,lib.5.tract.9. cap.10.num.1.*

3. Contra Dec. *in cap.at si clerici, in princip. num.235. vers.tertio, de iudic.*Bonifac.*in Clement.vnic.num.fin. de consanguin. & affin.* Paleoth. *de nothis*

*nothis,& spur.cap.16. num.*15. Balthas. Magol. *in tract de his qua vi, cap.*8. §.2.*num.*26. Valent. *tom.*4.*tract.de sacram.Ordinis,disp.*9.*q.*5.*puncto* 5 §.1. *paulo post princip.* existimantes eam continentiæ obligationem non esse ex voto,sed ex Ecclesiæ statuto.

4. *Ac litteris*,&c.]In Religiosis non requiri tantam litterarum peritiam,quantam in clericis secularibus,& posse Episcopos sacris initiare monachos ritè legentes, & cantantes, dummodo sciant, & intelligant necessaria,& essentialia,quæ communiter scire solent Sacerdotes celebrantes,tenent Fr.Emman.*quæst.regul.tom.*1.*q.*24 *art.*7.Portel.*in addit.ad dubia regularia,verbo Ordines sacri,n.*1. Villalob *p.*1.*sum.tract.*11.*diffic.*11. *n.*5.Hieron.Roder.*d resol.*106.*num.*24.*& resol.*52.*num.*22.

4. Religiosi non tenentur habere tantam litterarum peritiam, quantam clerici seculares.

5. *Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem*, &c.] Vide Vgolin. *de officio Episcopi,cap.*26.§.27.Carol.de Graffis *de effectib.clericalib.in prælud. num.*326.*cum seqq.* Ludouic. Miranda *in man.Prælator.tom.*1.*q.*38. *art.*6. *concl.*3.Molfes.*in summa Theolog.moral.tract.*2.*cap.*1.*num.*55. Homobon. d. Bonis *de examine ecclesi.tract.*2.*cap.*2.*q.*14.*&* 15.metipsum *de officio,& potest.Episcopi,p.*2.*alleg.*18.*a princ.*

5. Subdiaconi si per annum saltem in eo Ordine non sint versati,ad altiorē ascendere non permittantur, nisi,&c.

6. Interstitia non esse mathematicè computanda, sed ecclesiasticè, & iuxta ritum Ecclesiæ, videlicet ab vna Quadragesima ad aliam, à Pentecoste ad Pentecostem, quamuis inter primam & secundam Pentecostes festiuitatem nondum sint elapsi duodecim menses, resoluunt decisúmque referunt Hieronym. Sorbo *in compendio priuileg.mendicant. verbo Ordines sacri,vers.circa id,* Quarant.*in summa Bullarij,verbo Ordo,in fine,* Fornar.*de sacram.Ordinis,cap.*3.*n.*4. Zerol. *in praxi Episcop.p.*1.*verbo Ordo,§.*4.*circa med.* Vgolin. *d.cap.*26 §.27.*num.*6. Campan.*in diuers.iuris canon. rub.*6. *cap.*3. *num.*12. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. post resol.*276. *in notabil. de materia sacramenti Ordinis, vers.quoad*, Bonacin. *de Sacrament.disp.*8.*q.vnica.puncto* 5.*num.*33. *& de suspensionib.in particulari, disp.*3.*q.*1.*puncto* 4.§.2.*num.*6.Ego ipse *d.p.*2.*alleg.*18.*num.*2.

6. Interstitia nō sunt mathematicè cōputanda, sed ecclesiastice, & iuxta ritum Ecclesiæ.

7. *Nisi aliud Episcopo videatur*] Diœcesano scilicet ordinandi; illi enim spectare in interstitiis dispensare, non verò ordinatori, qui cum litteris dimissoriis subditos alienos ordinat, nisi hoc ei in eisdem litteris exprèsse concedatur, resoluunt Matt.*de iurisdict.p.*2.*cap.*9.*num.*14. Piasec.*in praxi Episcop.p.*1.*cap.*1.*num.*11.*pag* 29.Carol.de Graffis *in dictis prælud.num.*339. Fr.Ludouic.Miranda *d.tom.*1.*q.*38. *art.*7. *concl.*2. Ego ipse *d.alleg.*18.*num.*9.

7. Diœcesano ordinandi spectat in interstitiis dispensare, non verò ordinatori.

8. Facultatem remittendi interstitia Episcopo concessam ex causis comprehensis *in hoc cap.& in cap.antecedenti*, transire in Capitulum,seu eius vicarium Sede vacante, tradunt Quarant. *in summa Bullarij, verbo Capitulum, vers.quæro decimò.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. decis.*715.*&* 561.*in* 1.*edit.* aliàs *resol* 606.*&* 483.*num.*6.*in* 2.*edit.* Nouar. *in sing.canon.concl.*78.*num.*3. Bonacin.*d.disp.*3.*q.*1.*puncto* 4.§.2.*num.*5. Et in specie de vicario Capituli Sede vacāte loquentes pariter decisum referunt Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ,lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*de Episcopis,n.*57.Mari.*de iurisdict.p.*2.*cap.*9.*n.*13.Carol.de Graff.*de effectib.cleric. in prælud.n.*339.*in fine*;ego ipse *d.alleg.*18.*num.*6.

8. Interstitia remittēdi facultas Episcopo concessa transit in Capitulum, seu eius vicarium Sede vacante.

9. Episcopus dispensare potest cum Religiosis in interstitiis ex causa sibi per attestationem suorum superiorum manifesta.

9. Episcopum quoque dispensare posse cum Religiosis ex causa sibi per attestationem suorum superiorum manifesta, resoluunt, decisúmque referunt Hieron.à Sorbo *d.verbo Ordines sacri, vers.quoad secundum.* Fr.Emman.*quæst.regul.tom.3.q.24. art.3.& in explicat.Bullæ Cruciatæ, ad fin.*Ioan.Bapt.Confett.*in collect.priuil.fol.*136.Menoch.*de arbitr.casu* 564. Petr.de Ledesma *in sum.p.1.de Sacram.* vbi de sacrament.Ordinis,*cap.8. vers.la difficuldad*, Piasec. *in praxi Episcop.p.1.cap.1.num.*50. Prosper de Augustino *in addit.ad Quarant.verbo Ordo,prope fin.*Henriq.*in sum.lib.*10. *cap.*23. §.4. *in commento lit. L.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.*561.*in 1.edit.* aliàs *resol.*483.*n.*5.*in 2.edit.* Homob.de Bonis *d.tract.2. cap.2.quæst.*15.*in fine*, Vgolin. *de officio Episcopi,cap.*20.§.1.*num.*2. *& c.*26. §.27.*num.*3. Bonacin. *de Sacrament.disp.*8.*q.vnica,puncto* 5.*num.*34. *& de suspensionib.in particulari,disp.*3.*q.*1.*puncto* 4.§.2. Ludou.Miranda *d.q.*38. *art.*7.*concl.*1.Portel.*in dubijs regularib.verbo Ordines sacri,num.*5.Villalob. *in summa.p.*1.*tract.*11.*diffic.*12.*num.*4. *cum seqq.* Hieron. Roderic. *in compendio quæst.regul.resol.*106.*num.*20. Molfes.*in sum.Theolog.moralis,tract.*2. *c.*1.*n.*56. vbi refert decisum debere Episcopos se cõformare cum supplicatione superiorũ Regularium, quia ad ipsos superiores spectat prouidere,& iudicare circa vtilitatem,& necessitatem Ecclesiarum suarum.

10. Dispensare tacitè videtur Episcopus in interstitiis si assumat aliquem scienter intra anni curriculum ad Ordines.

10. Episcopum assumentem aliquem scienter intra anni curriculum ad Ordines, tacitè videri in interstitiis cum eo dispensare, resoluunt Maiol.*de irregular.lib.*3.*cap.*24.*n.*14. Salzed.ad Bernard. *in pract.cap.*25. *vers.opportune*, Menoch. *d.casu* 563. *num.*10. Carol.de Grassis *de effectib. clerical.in prælud.num.*342. Vgolin.*d.cap.*26.§.27. Molfes. *d.tract.*2.*cap.*1. *num.*22. Homobon. de Bonis *de examine eccles.p.*1.*tract.*2.*cap.*2. *quæst.*15. Bonacin.*d.disp.*3.*q.*1.*puncto* 4.§.2.*num.*7.Ego ipse *d.alleg.*18.*num.*8.

11. Episcopus non seruatis interstitiis ordinans subditum nullam pœnam incurrit.

11. Episcopum non seruatis interstitiis ordinantem subditos nullam pœnam incurrere,asserunt Nauarr.*cons.*4.*num.*1.*de tempor.ordin.in nouis*, Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles.resol.*483.*num.*7. *in 2.edit.* Bonacin. *d.disp.*3.*q.*1.*puncto* 4.*num.*1.Ego ipse *d.alleg.*18.*num.*11.

12. Ordinatus non seruatis interstitiis nullam ipso iure incurrit censuram, vel irregularitatem.

12. Nec sic ordinatum aliquam ipso iure contrahere censuram, vel irregularitatem, cùm neque à Concilio Trident. neque à iure aliqua talis pœna ei imposita sit, qui non seruatis temporum interstitiis ordinatur, quamuis ab Episcopo suspendi, & aliis pœnis ob canonis transgressionem puniri possit, tradunt Nauarr.*d.cons.*4. Soar.*tom.*5.*de censur. disp.*31.*sect.*1.*num.*43.Zerol.*in praxi Episcop.p.*1.*verbo Ordo,*§.8.*& p.*2.*eod. verbo,*§.5. Piasec. *in simili praxi p.*1. *cap.*1. *num.*50. *vers.nullam*, Sayr. *in floribus decis. sub tit. de temporib. ordinat. decis.*56. Aloys. Ricc. *in collect. decis.part.*3.*collect.*576. Bonacin. *de Sacrament.disp.*8.*quæst.vnica,puncto* 5. *num.*35.*& de censur.disp.*3.*q.*6.*puncto* 5.*num.*7. Campan.*in diuers.iuris canon.rub.*6.*cap.*3.*num.*13.

13. Duo Ordines sacri non eodem die etiam Regularibus conferantur.

13. *Duo sacri Ordines non eodem die*,&c.] Vide Rebuff.*in praxi benefic. p.*2.*tit. de clericis ad sacros Ordines malè promotis*, *glos.*1.*num.*18. Gambar. *de officio Legati à latere*, *lib.*2.*num.*264. Henriq. *in summ.lib.*6.*cap.*10. §.5. *litt.Q.& lib.*13.*cap.*38.*in fine*, Fr.Emman. *quæst. regular. tom.*3. *quæst.*23. *art.*4.*& q.*24.*art.*3.*&* 5. Franc.Leon. *in thesauro fori eccles.p.*1.*c.*4.*num.*29.

&

& p.3.cap.8.num.50. Piasec. *d.cap.1.num.50.verf.huc spectat,* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Ordo* 3. Campan. *in diuerf. iuris canon. rub.6. cap.2.num.20.* Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælator. tom.1. quæst.38. art.5.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.30. tract.2. n.189.* Alzed. *in praxi Episcop. p.2. cap.5. num. 27.* metipsum *d. p.2. alleg. 14. num. 10.* latè Bonacin. *de suspension. in particulari disp.3. quæst.1. puncto 4. §.1. per tot.* vbi *num.6.* resoluit Ordines sacros non posse nisi de licentia Papæ eodem die conferri.

14. Episcopum plures sacros Ordines vni conferentem eodem die suspendi à collatione Ordinum, donec à Papa dispensetur, probat *cap. litteras vestras, & cap. dilectus filius, ad fin. de tempor. ordinat.* Mari. Alter. *de censur. tom. 2. disput. 10. cap. 4. col. 10. quæst. 2.* Bonacin. *d. puncto 4. §.1.num.4.* 14. Episcopus plures sacros Ordines vni conferens eodem die suspenditur à collatione Ordinum donec à Papa dispensetur.

15. Suscipientem verò absque dispensatione Papæ à posteriori illegitimè suscepto suspensum esse per *d.cap.litteras,* resoluunt Nauar. *in man.cap.25.num.71.& cap.27.num.141.* Gutier. *lib.1.canon.e.26. num.31.* Soar. *tom.5.de censur.disp.31. sect.1.num.41.* Mar. Alter. *d.cap.4.col.4. cum seqq.* Ego ipse *d.alleg.14.num 11.* Bonacin. *d.puncto 4.§.1.n.1.& 5.* vbi *n.7.* subdit dispensationem suspensionis contractæ ab eo, qui plures sacros Ordines, aut minores cum subdiaconatu eodem die recepit, esse Summo Pont. reseruatam, & excipit casum quando sic ordinatus Religionem ingressus est, & peracta pœnitentia laudabiliter in Religione vixit, quia tunc Abbas, & Episcopus dispensare poterunt. 15. Ordines plures vno die suscipiens absque Papæ dispensatione suspenditur à posteriori illegitimo suscepto.

Ordinandi sunt Presbyteri, qui annum egerint in exercitio Diaconali, & sint tales, qui nouerint docere cæteros, & ministrare Sacramenta castis moribus bonorum operum, & dent exemplum, & vitæ monita, ordinati frequenter Missam celebrent. Quidam promoti per saltum dispensabiles ab Episcopo.

CAPVT XIV.

1. Vide Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.1. q.38. art.6. concl.3.* vbi ait procedere in Regularibus, Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regular. resol. 106. n.22. & 23.* metipsum *de iure eccles. lib.1. cap.34. de Presbytero, verf. Ordinandus.* 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Ob Ecclesiæ vtilitatem ac necessitatem.*] In interstitio anni requisito ad ascendendum à Diaconatu ad Presbyteratum non licere Episcopo dispensare, nisi necessitas simul, & Ecclesiæ vtilitas concurrat, quia id importat particula illa, *ac*, quæ est coniunctiua, resoluunt Fr Emman. *quæst. regul. tom.3. q.24. art.6.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.26. §.27. num.3.* Ludou. Miranda *d.tom.1. q.38. art.8. concl.4.* Bonacin. *de Sacram. disp.8. q. vnica puncto 6. num.2. & de suspension. omnibus in particulari disp.3. q.1. puncto 4. §.2. num.4. verf. ego respondeo,* Villalob. *in sum. p.1. tract.11.* 2. Dispensare non licet Episcopo in interstitio requisito ad ascendendum à Diaconatu ad Presbyteratum nisi necessitas simul, & Ecclesiæ vtilitas concurrat.

*diffic.*12. *n.*3. Hieron. Roderic. *d.resolut.*106. *n.*22. vbi *n.*23.subdit tunc iudicandam esse vtilitatem Ecclesiæ sufficientem ad dispensandum quando pauci ministri existunt, & tunc adesse necessitatem, quando non solùm habentur pauci Ecclesiæ ministri, sed etiam quando deficiunt idonei,& non idonei, additque hanc necessitatem, & vtilitatem moraliter debere pensari, non enim in puncto indiuisibili consistunt, sed recipere debent eam latitudinem, quæ in aliis rebus moralibus ad arbitrium boni viri attendi solet.

3. Sed non requiritur ordinaria.

3. Vnde non requiri causam vtilitatis, & necessitatis ordinariam, aut publicam, quia Conc. in præsenti remittere videtur hoc negotium arbitrio, & prudentiæ Episcoporum posita vtilitate Ecclesiæ, & necessitate, quam Episcopus iuxta circumstantiam loci, & temporis, aut iuxta conditionem personæ sufficientem iudicauerit, tradunt Sotb.*in compend. priuileg. verbo Ordines sacri*, *sub fin.* Menoch. *de arbitr. casu* 427.*num.*30. Fr.Emman. *d. q.*24. *art.*7. quos refert & sequitur Bonacin. *d.puncto* 6.*n.*2.

4. Presbyteri curam animarum habentes tenentur per se, vel per alios celebrare singulis saltem diebus Dominicis,& festis solemnibus.

4. *Curet Episcopus vt ij saltem diebus Dominicis*, &c.] Presbyteros curam animarum habentes teneri per se, vel per alios celebrare singulis saltem diebus Dominicis,& festis solemnibus,quibus opus est vt satisfaciant muneri suo,asserunt Nau.*in man.c.*25.*n.*135. Fr.Emman. *in sum. tom.*1.*c.*252.*n.*1.Spin.*in speculo testam.glos.*3.*princ.n* 63. Iacob.de Graff.*in aureis decis.p.*1.*lib.*2.*c.*39.*n.*7. Azor. *instit. moral.p.*1. *lib.* 10.*c.*24. *q.*2.*&* 3. Bonacin.*de Sacrament. disp.*4. *q.vlt.puncto* 7.*n.*3. Homobon. de Bonis *de examine eccles.p.*1.*tract.*4.*c.*14.*quæst.*133. Molses. *in sum. Theologiæ moralis tract.*3.*c.*14.*n.*16.Ego ipse *de officio,& potest. Episcopi p.*2. *alleg.*24.*n.*22.*& de officio,& potest.parochi cap.*11.*n.*5.

5. Ordines per saltum suscipiens incurrit suspensionem ab executione susceptorum, & ministrãdo fit irregularis.

5. *Cum promotis per saltum*,&c.] Suscipientem Ordines per saltum incurrere suspensionem ab executione susceptorum, & ministrando fieri irregularem, resoluunt Abb. *in c. vnic.n.*4. *&* 5. *de clerico per saltum prom.*vbi Host.*n.*4.Salzed.ad Bernard.*in pract. cap.*24. *lit.C.* Nau.*in man. c.*27.*num.*242. Henriq. *in sum. lib* 13.*c.*35. *prope fin.lit.P.*Tolet.*in instruct. Sacerd.lib.*1.*c.*71.Fr.Emman.*in sum tom.*2.*cap.*17.*à num.*7. Soar. *de censur. disp.*31.*sect.*1.*à n.*44.Auil.*in simili tract.p.*7. *disp.*9. *dub.*2. Mar. Alter. *eod. tract.tom.*2.*disp.*10.*c.*5.*vers.verùm tota difficultas,& vers.respondeo*, Bonacin. *eod.tract. de censur. disp.*7.*q.*3. *puncto* 4.*n.*5.*& de suspension. omnibus in particulari, disp.*3.*q.*1. *puncto* 2.*n.*1. Filliuc. *in quæst.moral. tract.*17.*c.*5.*q.*8. *num.*91.Ego ipse *d.p.*2.*alleg.*47.*n.*1. Campan. *in diuers.iuris canon. rub.*10. *cap.vnico n.*4.

6.Ordinatus per saltum est suspensus tantùm ab eo Ordine quem per saltum suscepit.

6. Ordinatum per saltum esse suspensum tantùm ab eo Ordine, quem per saltum suscepit, & ita ministrando effici irregularem, non autem ab vsu Ordinum inferiorum quos legitimè susceperat, tenent Henriq.*in sum. lib.*14. *cap.*6. §.3. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 318. *in* 1. *edit.* aliàs *resolut.* 276. *num.*2. *in* 2. *edit. & in decis. Curiæ Archiep.Neapol. p.*4.*decis.*150.*num.*8. Mar. Alter. *d.c.*5. *vers.hac supposita*, Bonacin. *de suspensionib.in particulari disp.*3. *q.*1, *puncto* 2.*n.*10. Ego ipse *d.alleg.*47.*num.*10.

7.*Episcopus*

7\. *Episcopus ex legitima causa possit dispensare.*] Episcopum posse dispensare cum promotis per saltum, siue aliquo sacrorum Ordinũ omisso, siue omnibus, si non ministrauerint, tradunt Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 53. vers. item,* Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract. 2. cap. 3. num. 26.* Bonacin. *d. puncto 2. ex n. 12.* Mari. Alter. *d. disp. 10. cap. 5. vers. hoc in loco*, vbi intelligit siue scienter, siue ignoranter fuerint ita promoti, ego ipse *d. p. 2. alleg. 47. num. 6. & 7.*

7\. Dispensare potest Episcopus cum promotis per saltum siue aliquo sacrorum Ordinum omisso, siue omnibus, si non ministrauerint.

8\. Facultatem à Concilio in præsenti concessam dispensandi cum promotis per saltum non operari vt ordinatus ascendat ad superiorem Ordinem antequam inferiorem omissum recipiat, sed vt dispensari possit cum illo ad recipiendum Ordinem omissum, & deinde ad ministrandum in suscepto per saltum, atque ad superiorem ascendendum, tenent Mari. Alter. *d. c. 5. vers. probatur secundò,* Campan. *d. cap. vnico num. 6.* Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis. 150. n. 10. p. 4.* Ego ipse *d. alleg. 47. n. 12.*

8\. Facultas Concilij in præsenti dispensandi cum promotis per saltum quid operetur.

9\. *Si non ministrauerint.*] Apostolica indigere dispensatione qui in Ordinibus per saltum susceptis ministrauerit, hoc est, qui functiones Ordinis per saltum suscepti, aut prætermissi exercuerit, ex hoc loco colligunt Maiol. *de irregul. lib. 4. c. 12. n. 2.* Salzed. ad Bernard. *c. 24. lit. D.* Sayr. *de censur. lib. 4. c. 14. n. 26.* Mari. Alter. *d. c. 5. vers. hoc in loco,* Filliuc. *in quæst. moral. tract. 17. c. 5. n. 92.* Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiepiscop. Neapol. decis. 150. n. 5. p. 4.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract. 12. c. 3. q. 15. resol. 5.* Bonacin. *de suspension. in particulari disp. 3. q. 1. puncto 2. n. 12.* Ego ipse *d. alleg. 47. n. 8.*

9\. Dispensatione Apost. indiget qui in Ordinibus per saltum susceptis ministrauerit.

10\. Et procedere non solùm cùm quis ad sacros ascendit per saltum, & in eis ministrauit, sed etiam si ad minores, decisum referunt Campan. *d. cap. vnic. num. 6.* Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. p. 4. decis. 108.*

10\. Procedit etiam cum quis per saltum ascendit ad minores Ordines, & in eis ministrauit.

Nullus, etiam Regularis, sine approbatione Episcopi potest confessiones secularium etiam Sacerdotum audire.

CAPVT XV.

1\. Vide Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 1. quæst. 59. art. 1. & in explicat. Bullæ Cruciatæ, fol. 80.* Vasq. *in 3. p. tom. 3. disp. 219. num. 55. & seq.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo Confessores*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 1. num. 169.* Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom. 1. quæst. 45. art. 6. 9. & 11.* Sanch. *de matrim. lib. 3. disp. 32. num. 62.* Bellet. *disquisit. clerical. p. 1. tit. de disciplina cleric. §. 4. num. 42.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 1. n. 10. cum seqq.* Campan. *in diuers. iuris canonic. rub. 12. cap. 13. num. 55. cum multis seqq.* Coriolan. *de casibus reseruatis p. 1. sect. 2.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo absolutio, differ. 1. & verbo nullitas differ. 5.* Fernandez *in examine Theolog. moralis p. 3. cap. 6. §. 9. num. 16. cum seqq.* Homobon. de Bonis

1\. Doctores de materia cap. agentes.

de examine ecclesiast.tract.2.cap.3.quaest. 28. latè Iul.Lauor. *de Iubil. & Indulgent.p.1.c.21.num.57.cum seqq.* Aloys. Ricc. *in decis.Curiæ Archiep.Neap. p.2.decis.146.& p.4.decis.*22.Vincent.Filliuc.*in quæst.moralib.tract.7.cap.*8. latè & eleganter Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta,præc.2.lib.7.cap.2. num.38.cum multis seqq.*Nouar.*in singul.Canon.concl.68.& 69.* Peregrin.*in comment ad constit. cleric. Regul.p.1.cap.5.* Portel.*in dubiis regularib.verbo Confessores.* Villalob. *in sum. p.1.tract.9.diffic.*53. Paul. Laymann *in sum. Theolog. moral.lib.5. tract.6. cap.10.& 11.* Hieron. Roderic. *in compendio quæst regul.resol.*31. Bartholom. Gauant. *in man.Episcop.verbo Confessarius à num.6.* Aldan. *in compendio canonic. resolut. lib. 1.tit.13.* Sell. *in selectis canon.cap.*14. metipsum *de officio,& potest. Episcopi p.2.alleg.*25.

2. Confessiones etiã secularium clericorum nullus audire potest nisi sit ab Episcopo approbatus.

2. *Nullum*, &c.] Secularium etiam clericorum confessiones nullum audire posse, nisi sit ab Episcopo approbatus, per hoc decretum asserunt Vasq. *tom.3.disp.219.num.55.cum seqq.* Soar.*tom.4.disp.28.sect 5. & 6.* Chamerot. *de Sacrament.tract.7.de confess.dub.*12. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.1.num.169. cum seqq.* Sanch.*de matrim.lib.3.disp.29. num.*13. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.2. lib.7. cap.1.à n.* 14. Ego ipse *d.alleg.25.n.*1.secundùm Lugdunen.impress.

3. Quamuis sit Doctor,Lector,&c.

3. Quamuis sit Doctor, Lector, Licentiatus in sacra Theologia,vel iure Canonico, famosúsque Prædicator, de cuius scientia per publicam facti,& doctrinæ euidentiam, adhuc illum comprehendi sub hoc decreto, tenerique approbationem petere ab Episcopo,tenent Soar. *d. disp.28.sect.4.num.*3. Henriq. *lib.3. de pœnit. cap.6.§.2.* Menoch.*de arbitr. casu* 465. Fr. Emman. *in explicat. Bullæ Cruciatæ* §.9. *num.* 4. *in fine*, Gutier. *Canonic.lib.1.cap.6.num.9.* Ægid.de Coninck *de Sacrament.tom.2. disp.8.dub.7. num.49.* Fagundez *d.lib.7. c.2.n.68. cum seqq.*quos refero *d. alleg.25.num.*14.

4. Confessiones inualidè audit non approbatus.

4. Vnde non approbatum inualidè confessiones audire resoluunt Paul.Santor. *de casibus Papalib.& Episcop. c.1.num.*28. Sanch. *de matrim. lib.6. disp.38.num.*20.Ægid.de Coninck *d.disp.8.num.*49. Piasec.*in praxi Episcop.p.2. cap.1.num.9.pag.*92. Coriolan. *de casibus reseruatis p.1.sect.1. art.20.num.*2. Ioan. Capeauil. *in simili tract. cap.3. quæst.*1. vbi refert sic fuisse decisum de anno 1580. ad petitionem examinatorum diœcesis Leodien. Aloys.Ricc.*in decis. Curiæ Archiepiscop.Neapolit. p.4. decis.22. num.*2.

5. Confessus ignoranter Confessario non approbato, quid facere debeat.

5. Illum verò, qui Confessario non approbato ignoranter confessus fuerit,ob fidem,quam habuit in Sacramento quoad Deum esse absolurum, & si deinde sciuerit illum non esse approbatum, vel requiri approbationem, teneri reiterare confessionem, asserunt Molfes. *in sum. Theolog. moral.tract.7.cap.13.num.*10. Coriolan. *d.p.1.sect.2.art.19. num. 3. &* 4. & decisum refert Ioan. Valer. *d.verbo nullitas differ. 5. num.*2.

6. Regulares indigẽt approbatione Episcopi illius diœcesis, quam habitant, cum secularium tantùm quamuis Sacerdotum peccata audire cupiunt.

6. *Etiam Regularem*,&c.] Regulares indigere approbatione Episcopi illius diœcesis,quam habitant,cùm secularium tantùm quamuis Sacerdotum peccata audire cupiunt, tenent per hoc decretum Iacob. de Graff. *in aureis decision. p.1.lib.3.cap.5.num.*109. Piasec. *in praxi Episcop. p.2.*

*p.2.cap.1.num.*10.Fr.Ludou.Miranda *d.q.*45.*art.*8.*in fine*, Vgolin.*de officio Epiſcopi cap.*20.*in princip.* Fagundez *d.præcept.*2.*lib.*7. *cap.*2.*n.*13. Hieron. Roder.*in compendio quæſt.regul.reſol.*32.*à num.*1. Ego ipſe *d.alleg.*25.*n.*45. ſecundùm Lugdunen.impreſſ.

7. At Epiſcopum non approbare Regulares in Confeſſarios, niſi à Prælatis ſuis ſaltem interpretatiuè illi exponantur, præſententúrque iuxta formam *Clement.dudum,§.ſtatuimus, de ſepultur.* tradunt Henriq. *in ſumm.lib.*5.*de pœnit.cap.*6.§.6. Fagundez *d.cap.*2. *num.*33. quam quidem Clement.quantum ad formam præſentandi Prædicatores, & Minores, non eſſe ſublatam per hoc decretum, aſſerunt Fr.Emman.*quæſt.regular. tom.*1.*q.*59.*art.*2.*& in addit.ad explicat.Bullæ Cruciatæ*,§.9.*num.*30.Fr.Ludouic.Miranda *d.q.*45.*art.*6. Hieron. Roder.*d.reſol.*32. *num.*3. Ego ipſe *d.alleg.*25.*ſub num.*47.*in fine.* 7.Regulares in Confeſſarios non approbat Epiſcopus niſi à Prælatis ſuis ſaltem interpretatiuè illi præſententur.

8. Confeſſiones ſecularium etiam Sacerdotum audire non poſſunt Ieſuiti, niſi ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur neceſſarium, aut aliàs idonei iudicentur, & approbationem obtineant, vt per Sell.*d.c.*14. *num.*3.atteſtans ita fuiſſe deciſum ſub die 20 Iulij 1619. 8. Confeſſiones ſecularium etiam Sacerdotum audire non poſſunt Ieſuiti, niſi, &c.

9. *Confeſſiones ſecularium*,&c.]Non autem ſi eorundem Regularium, cùm ſatis ſit proprij ſuperioris Regularis approbatio; & ideo nullum poſſe audire confeſſiones Fratrum, niſi ſit à ſuperiore eorundem Fratrum approbatus cum iuriſdictionis conceſſione, tradunt Soar.*tom.*4. *diſp.*28.*ſect.*1.*num.*4.*& ſect.*4. *num.*5. *in princip.*Fr. Emman. *d.q.*62.*art.*4. Fr.Ludouic.Miranda *d.tom.*1.*q.*45.*art.*11.*concl.*2.Molfeſ.*in ſumma Theolog. moral. tract.*7. *cap.*14. *num.*60. Homobon. de Bonis *de examine eccleſ. p.*1.*tract.*5.*cap.*2.*q.*12. Hieron.Roder.*d.reſol.*31.*n.*21. Ego ipſe *d.alleg.*25. *num.*45. 9. Confeſſiones Regularium Regulares approbari ſolum a ſuis ſuperioribus audire poſſunt.

10. Equites S.Ioannis Hieroſolymitani poſſe confiteri cum Regulari Sacerdote à ſuperiore tantùm ſuo approbato, ſicut poſſunt alij Regulares, tenent Sanc.*in pract.diſputat. cap.*49. *num.*11. *&* 13. Nouar. *in tract.de elect.& variat.fori,q.*69.*num.*23.*ſect.*2. *in vlt.impreſſ.* Aloyſ.Ricc. *in praxi,p.*4.*reſol.*170.*num.*2. 10. Equites S. Ioannis Hieroſolymitani poſſunt confiteri cum Regulari Sacerdote à ſuperiore ſuo tantum approbato.

11. Regulares Prælatos, ſiue alios Religioſorum Confeſſores poſſe abſque alia licentia, ſiue approbatione Epiſcoporũ audire confeſſiones ſecularium, qui ſunt de familia, & continui commenſales, non tamen illorum, qui tantùm deſeruiunt in monaſteriis, reſoluunt Fernandez *in examine Theolog.moral.part.*3.*cap.*9.§.8.*num.*1. Homobon.de Bonis *de examine eccleſ. tract.*8. *cap.*2. *q.*7. *in reſolut.* referr deciſum Armendar. *in addit. ad recop.legum Nauarræ, lib.*2. *tit.*18.*l.*7. *de Relig. num.*53. *& lib.*4. *tit.*28.*l.*1.§.1.*de confitendo ſemel in anno,num.*10. 11. Regulares Confeſſores à ſuis tantum ſuperioribus Regularibus approbati poſſunt audire confeſſiones ſecularium qui ſunt de familia, & continui commenſales.

12. Quando tempore Iubilæi cuilibet tam ſeculari, quàm Regulari facultas eligendi quemcunque idoneum Confeſſorem conceditur, non eſſe integrum ipſi Regulari extra Religionem confiteri ex decreto Clementis VIII. reſoluunt Ludou. Miranda *in man.Prælat.tom.*2 *q.*24. *art.*15. Vgolin.*de officio Epiſcopi,cap.*7.§.2. Homobon.de Bonis *d.tract.*5. *cap.*2.*quæſ.*13. Villalob. *in ſum.p.*1.*tract.*9.*diffic.*59.*n.*2. *cum ſeqq.* Hieron. Roder.*d.reſol.*31.*num.*26. Molfeſ. *d.tract.*7. *cap.*16. *num.*26. vbi ait ſæpe fuiſſe 12. Regulari non licet extra Religionẽ cõfiteri tempore Iubilæi,quo conceditur etiam Regulari facultas eligẽdi quemcunque idoneum Confeſſorem.

fuisse decisum quòd nunquam Religiosi vti possint Bullis Iubilæi, aut Cruciatæ quoad effectum eligendi sibi Confessarium, nisi in illis id expresse exprimeretur, & citat Viuald *in candel.* vbi *de Confess num.* 25. Fr.Emman.*d.*§.9.*num.* 15.*in* 3 *not.& n.*24.§.*quartò dico*, Valer.Reginald. *lib.*8.*num.*37.Quarant.*verbo Confessor.*

13. Tertiariarū confessiones sacramentales audire non possunt Confessores Regulares, nisi, &c.

13. Tertiariarum confessiones sacramentales audire non posse Confessores Regulares, nisi fuerint ab ordinario approbati ad confessiones personarum secularium audiendas, concludit Sell.*d.cap.*14.*n.*4. attestans ita decidisse S.Congr.Episcop. & Regul. in Pistorien. sub die 20.Decembris 1616.

14. Confessarius Religiosus electus virtute Bullæ Cruciatæ, aut Iubilei ab alio Religioso pro aliquo casu Sedi Apost. reseruato, debet etiam approbationem obtinere ab ordinario Episcopo.

14. Religiosum Confessarium ex deputatis à Prælato, sed electum virtute Bullæ Cruciatæ, aut alicuius Iubilæi ab alio Religioso eiusdem monasterij pro aliquo casu Sedi Apost. reseruato, debere etiam approbationem obtinere ab ordinario Episcopo, quia verba illa Bullæ, *ab ordinario approbati*, intelliguntur de Episcopo, resoluunt Henriq.*in sum. lib. de indulgent. cap.*12.§.4. *vers. si verò Regularis, & lib.*3. *de pœnit.cap.*6. §.4.*in glos.K.&* §.9. Ludouic.Lop.*in instruct.conscient.p.*1.*cap.*26.*vers. secundò dico,in fin.*Soar.*tom,*4.*disp.*29.*sect.*6.*num.*11. Petr.Ledesma *in summ. part.*1. *de Sacrament.* vbi *de pœnitent.cap.*13. *in* 6.*dub.* quos refert, & sequitur Ioan.Valer. *de differ.inter vtrumque forum, verbo absolutio,differ.*1. *num.*33.

15. Contra Fr.Emman. *in explicat.Bullæ Cruciatæ*, §.9. *dub.*6. *num.*9. existimantem non esse necessariam in hoc casu approbationem Episcopi, sed sufficere quòd esset deputatus à suo Prælato ad audiendas confessiones.

16. Lectores, & Graduati non debent se idoneos reputare ad confessiones audiendas sine Episcopi approbatione.

16. *Nec ad id idoneum reputari.*] Lectores, & Graduatos in sacra Theologia non debere se idoneos reputare, sed teneri se præsentare coram ordinariis, & posse ab illis examini subiici vt etiam vltra scientiam de eorum prudentia constet, asserunt Gutier.*canon. lib.*1. *cap.*6. *num.*9. Soar.*d.disp.*28.*sect.*4.Henriq.*lib.*3.*cap.*6.§.2.Fr.Ludouic.Miranda *d.q.*45. *art.*9.*concl.*1.Ioan.Valer.*d.verbo nullitas,differ.*5.*vers.sextò.*Hieron.Roder. *d.resolut.*31.*num.*9. Ægid.de Coninck *de Sacrament. tom.*2. *disp.*8. *dub.*7. *num.*49.Fr.Emman.*in explicat.Bullæ Cruciatæ*,§ 9.*num.*4.*in fine.* Fagundez *d. lib.*7.*cap.*2. *à num.*68. Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.*12. *cap.*3.*q.*13.*resol.*1.*in fine,pag.*447. Ego ipse *d.alleg.*25.*num.*47. secundùm Lugdunen.impress.

17. Parochi actu habêres parochiale beneficium confessiones audire possunt.

17. *Nisi aut parochiale beneficium*,&c.]Si illud actu habeat, vnde non sufficere habuisse, resoluunt Viuald.*in candel.aureo*, vbi de Confess.*n.*27. *concl.*2.Soar.*d.tom.*4.*disp.*28.*sect.*4. *num.*20. Henriq. *lib.*3.*de pœnit.cap.*6. §.3. *in fine*, quos refert, & sequitur Fagundez *d. præcept.*2. *lib.*7. *cap.*2. *num.*38.

18. Parochialis beneficij nomine quæ veniant in hac materia.

18. Nomine parochialis beneficij in præsenti intelligenda esse etiam superiora beneficia habentia curam animarum, vt sunt Archiepiscopatus, & Episcopatus, & vt sunt etiam aliqui Abbates, Archipresbyteri, & Archidiaconi, qui habent curam animarum annexam, quia de his omnibus eadem, vel fortasse maior est ratio, tradunt Soar.*d.sect.*4.*n.*21.

Fernandez

Fernandez *in examine Theolog. moral. p. 3. cap. 9. §. 8. n. 1.* Fagundez *d. lib. 7. cap. 2. num. 41.* Ego ipſe *d. alleg. 25. num. 19.* ſecundùm Lugdun. impreſſ. *& de officio, & poteſt. parochi, cap. 19. num. 2.* Filliuc *in quæſt. moral. tom. 1. tract. 7. cap. 9. num. 257.* Antonin. Diana *reſol. moral. p. 1. tract. de Bulla Cruciata, reſol. 8. in fine.*

19. Approbatum dumtaxat ad audiendas confeſſiones cenſeri parochum in ea ciuitate, vel oppido, vbi ſita eſt parochia, non autem paſſim per totam diœceſim, aſſerunt Piaſec. *in praxi Epiſcop. p. 2. cap. 1. n. 10. pag. 92.* Homobon. de Bonis *de examine eccleſ. p. 1. tract. 5. cap. 3. quæſ. 15.* Squillante *de priuileg. cleric. cap. 1. num. 73.* Ego ipſe *d. alleg. 25. num. 18. & de officio, & poteſt. parochi cap. 19. num. 3.* Niſi virtute Cruciatæ, aut Iubilæi, quia tunc vbique eſſe eligibilem expreſsè tenent Soar. *d. ſect. 4. num. 18.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 1. cap. 16. quæſ. 3. num. 189.* Silui. *in addit. ad 3. p. q. 8. art. 5. dub. 6. concluſ. 1.* Homobon. de Bonis *d. q. 15.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo abſolutio, different. 1. num. 16.* Villalob. *in ſum. tom. 1. tract. 9. diffic. 56. num. 4.* Filliuc. *d. cap. 9. num. 257.* Fagundez *d. cap. 2. num. 36.* — 19 Approbatus dumtaxat ad audiendas confeſſiones cenſetur Parochus in ea ciuitate, vel oppido vbi ſita eſt parochia.

Contra Gutier. *canon. lib. 1. cap. 27. num. 21.* Garc. *de benefic. p. 5. cap. 8. n. 87. in reſp. ad 4.* exiſtimantes parochum extra locum parochiæ non poſſe eligi in Confeſſarium virtute Cruciatæ, aut Iubilæi.

20. Sudditorum verò ſuorum confeſſiones poſſe parochum in aliena parochia, & vbique locorum audire, aſſerunt Victor. *de confeſſ. n. 152.* Syluest. *verbo Confeſſor 1. quæſt. 13.* Couarr. *practic. cap. 11. num. 4.* Anton. Capic. *deciſ. 203. n. 15.* Nauarr. *in man. c. 27. n. 255.* Tolet. *in inſtruct. ſacerd. lib. 3. cap. 13. in fine,* Henriq *in ſum. lib 6. cap. 7. §. 1.* Fr. Emman. *in expoſ. Bullæ Cruciatæ, §. 9. dub. 4.* Zerol *in praxi Epiſcop. p. 1. verbo parochus,* Chamerot, *de Sacrament. tract. 7. de confeſſ. dub. 14.* Iacob. de Graff. *in pract. caſuum reſeruator. lib. 1. cap. 4. num. 57.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo iuriſdictio, differ. 10. num 6. & verbo ſententia, differ. 1.* Sanch. *de matrim. lib. 3. diſp 19 num. 8. & diſp. 24. num. 2. & 3.* Piaſec. *in praxi Epiſcop p. 2. cap. 1. num. 10. verſ. ſuum.* Valer Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 1. num. 93. & 94.* Homobon. de Bonis *d. tract. 5. cap. 3. q. 16.* Molfeſ. *in ſumm. Theolog. moralis, tract. 7. cap. 15. num 89.* Campan. *in diuerſ. iuris canon. rub. 12. c. 13. ſub num. 71.* quos refero *d. cap. 19 num 5.* — 20. Parochus in aliena parochia, & vbique locorum poteſt audire confeſſiones ſuorum ſubditorum.

21. Poſt dimiſſum beneficium non poſſe ampliùs parochum abſque noua approbatione accipere confeſſiones, nec etiam cenſeri ſufficienter idoneum, & approbatum ad illas audiendas tempore Iubilæi, reſoluunt Soar. *d. tom. 4. diſp. 28. ſect. 4. num. 20. & ſect. 6. num. 13.* Henriq. *d. ſum. lib. 7. c. 12. §. 3. & 4.* Valer. Reginald. *d. lib. 1. n. 190.* Filliuc. *d. n. 257.* Fagundez *d. cap. 2. num. 38.* Leon. *de iubilæo, p. 2. q. 9. n. 21.* Antonin. Diana *d. reſol. 8. verſ. notandum,* ego ipſe *d. cap. 19. num. 6.* — 21 Parochus poſt dimiſſum beneficium non poteſt amplius abſque noua approbatione accipere confeſſiones.

22. Contra Fr. Emman. *in addit. ad Bullam Cruciatæ, §. 9. num. 4.* Villalob. *d. tom. 1. tract. 27. clauſ. 9. §. 1. num. 4.* Ioan. de la Cruz *in direct. conſcient. p. 2. de pœnitent. quæſt. 5. dub. 8. concluſ. 4.* exiſtimantes parochum etiam poſt dimiſſum beneficium cenſeri approbatum ad audiendas confeſſiones tempore Iubilæi.

23. Intrusus de facto in parochiali beneficio, vel nullum titulum bonum, aut malum à superiore habens, inualidè confessiones audit.

23. Intrusum de facto parochiali beneficio, vel nullum titulum bonum, aut malum à superiore habentem inualidè confessiones audire, tenent Angel. *verbo confessio* §.2. Nauarr. *in man. cap. 9. num.* 11. *& in c. placuit, de pœnitent. dist. 6. num.* 176. Chamerot. *d. tract. 7. de confess. dub.* 22. Marcel. Megal. *institut. sacerdot. p. 1. lib. 5. cap. 19. num. 12. in fine*, Valer. Reginald *d. lib. 1. num.* 98. Ioan. Valer. *d. verbo nullitas, differ. 7. sub num.* 5. Sanch. *de matrimon. lib. 3. disp. 22. num.* 49. vbi declarat nisi communi errore fuisset pro vero parocho habitus habens titulum putatiuum à legitimo superiore, additque non satis esse communem errorem, sed necessarium esse titulum collatum à superiore, quamuis inualidum ob aliquod vitium latens.

24. Approbare Sacerdotes in confessionis ministros nullus potest præter Episcopum.

24. *Aut ab Episcopis.*] Nullum præter Episcopum se intromittere debere in iis, quæ spectant ad approbandos Sacerdotes in confessionis ministros, decisum attestatur Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib. 4. tit. 29. l. 2. §. 1. de confitendo semel in anno, num.* 15. Sell. *d. cap...n.* 27. attestans decisum fuisse in Nullius, seu Conuersanen. 26. Iunij, & 20. Augusti 1627. approbationem Confessariorum ad Episcopum spectare donec per alium prætendentem probetur immemorabilis.

25. Episcopi electi licet non consecrati possunt approbare Sacerdotes in confessionis ministros.

25. Procedere in Episcopis electis, licèt non consecratis, resoluunt Chamerot. *d. tract. de confess. dub.* 13. Nouar. *in singular. canon. conclus.* 68. *num.* 2. Ego ipse *d. alleg. 25. num.* 6. secundùm Lugdunen. impress. Fagundez *d. lib. 7. cap. 2. num.* 47. vbi *num.* 53. differit an peccet Episcopus excommunicatus non toleratus, suspensúsve ab officio, Sacerdotes approbans in Confessarios.

26. Vicarius Episcopi potest ex generali concessione facultatem audiendi confessiones aliis concedere.

26. Vicarium Episcopi posse ex generali concessione facultatem confessiones audiendi aliis concedere, tenent Sanch. *de matrim. lib.* 3. *disp. 29. n.* 14. Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 12. cap. 13. à n.* 73. Narbona *de appellat. à vicario ad Episcopum, p. 1. num.* 203. Nouar. *d. concl. 68. num.* 3. Ego ipse *d. alleg. 25. num.* 8. secundùm Lugdunen. impress.

27. Archiepiscopus dum actu visitat potest absoluere subditos suffraganeorum.

27. Archiepiscopum dum actu visitat posse absoluere subditos suffraganeorum tam per se, quàm per alios, docent Soar. *tom. 4. de pœnitent. disp. 25 sect. 1. num.* 14. Valer. Reginald. *d. lib. 1. num.* 34. Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, vers.* 33. Ægid. de Coninck *dicto tom. 2. disp. 8. num. 21. vers. nota Archiepiscopum*, Molfes. *in summ. Theolog. moral. tract. 7. cap. 14. num.* 75. Ego ipse *d. alleg. 25. num.* 7.

28. Capitulum Sede vacante potest approbare, & exponere confessores per vicarium à se electum.

28. Capitulum Sede vacante posse approbare, & exponere Confessores per vicarium à se electum cùm succedat in omni iurisdictione Episcopo cópetente præter casus in iure expressos, & hic actus approbandi non est actus formaliter Ordinis, & dignitatis Episcopalis, sed iurisdictionis ordinariæ, tenent Soar. *d. tom. 4. disp. 28. sect. 5. n.* 2. Henriq. *lib. 3. de pœnit. cap. 6. in princip.* Fagundez *d. cap. 2. num.* 54. Ego ipse *d. alleg. 25. n.* 10.

29. Abbates seculares exempti qui in suos subditos habent iurisdictionem quasi Episcopalem comprehenduntur sub nomine Episcopi.

29. Abbates seculares, & Priores magnos exemptos, qui in suos subditos habent iurisdictionem quasi Episcopalem, vt in Lusitania est Prælatus Thomariensis, & Prior, seu Vicarius generalis Prioris Cratensis, & in Castella Abbas Compluti Regij, & Metinæ campestris, comprehendi sub nomine Episcopi, de quo in præsenti obseruant Campan. *d. cap.* 13.

d. cap. 13. *n.* 76. Fagundez *d. lib.* 7. *cap.* 2. *num.* 55. Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 22. *n.* 4. Nouar. *d. concl.* 68. *n.* 4. & censuit Rot. *decis.* 322. *p.* 1. *recentior.*

30. Episcopi eius loci, in quo fit confessio, approbationem esse necessariam meritò sustinent Nauar. *in man. cap.* 27. *num.* 266. *vers. sextum*, Gambarupt. *de casibus reseru. cap.* 2. *num.* 30. Fr. Emman. *in explicat. Bulla Cruciata* §. 9. *n.* 5. Homobon. de Bonis *de examine Eccles. p.* 1. *tract.* 5. *cap.* 2. *q.* 14. Campan. *d. cap.* 13. *n.* 77. Vgolin. *de officio Episcopi c.* 7. §. 2. *n.* 8. Ego ipse *d. alleg.* 25. *num.* 30. secundùm Lugdunen. impress. Approbatum enim ab alio quàm à Valentino Archiepiscopo in diœcesi Valentina non censeri approbatum ab ordinario, referunt decisum Quarant. *in sum. Bullarij verbo Confessor. vers. prater*, Fr. Emman. *d.* §. 9. *num.* 5. Ægid. de Coninck *d. tom.* 2. *disp.* 8. *n.* 52. Ludou. Beia *respons. casuum conscient. p.* 4. *casu* 10. *vers. tandem*, Vgolin. *d.* §. 2. *n.* 8. Paul. Laymann *in sum. Theolog. moral. lib.* 5. *tract.* 6. *c.* 11. *n.* 9. Campan. *rub.* 12. *cap.* 13. *n.* 77. *in fine*, Vgolin. *d.* §. 2. *n.* 8. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra lib.* 4. *tit.* 39. *l.* 1. §. 1. *n.* 12. Et confessiones extra diœcesim, in qua fuerunt approbati Presbyteri, eos audire non posse etiam subditorum Episcopi approbantis, nisi iurisdictionem in tales ordinariam habeant, obseruauit Sell. *d. cap.* 14. *num* 40. attestans ita fuisse decisum in Cremonen. sub die 8. Maij 1610. addens in eadem sub die 22. Maij eiusdem anni fuisse resolutum Confessarios extraordinarios ab Episcopo approbatos ad confessiones audiendas, siue sint Regulares, siue seculares, nullo pacto eas audire posse extra diœcesim Episcopi approbantis, quamuis Confessores sint eidem Episcopo subiecti. Et priuilegium à Sede Apost. nulla facta derogatione Concilij indultum Patribus Congregationis Oratorij, vt qui ex eis præuio examine ad audiendas confessiones in ipsa Vrbe à Vicario approbati fuerint, extra eandem Vrbem absque alio examine, de licentia tamen ordinariorum locorum confessiones liberè audire valeant, omnino obseruandum esse refert decisum Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p.* 4. *c.* 5. *n.* 31.

30. Approbatio Episcopi illius loci in quo fit confessio, est necessaria.

31. Contra Henriq. *in sum. lib.* 6. *cap.* 6. §. 7. *& lib.* 7. *cap.* 12. §. 4. Vinald. *in candel. aureo*, vbi de confessione, *n.* 28. *concl.* 3. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo absolutio, differ.* 1. *n.* 12. *vers. patet*, & alios existimantes sufficere cuiuscunque Episcopi approbationem.

32. Et contra Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 27. *n.* 6. mordicus defendentem, & Filliuc. *in quæst. moral. tract.* 7. *cap.* 9. *q.* 11. *n.* 262. putantes requiri approbationem Episcopi ipsius pœnitentis.

33. Et demum contra Soar. *d. disp.* 28. *sect.* 6. *n.* 6. Ægid. de Coninck *d. tom.* 2. *disp.* 8. *dub.* 8. *n.* 50. *&* 51. Bonacin. *de Sacram. disp.* 5. *q.* 7. *puncto* 4. 5. 1. *n.* 15. Molfes. *d. tract.* 7. *c.* 16. *à num.* 18. Valer. Regin. *d. lib.* 1. *num.* 185. Fagund. *d. c.* 2. *n.* 92. & alios existimantes necessariam esse approbationem Episcopi ipsius Confessoris.

34. Episcopum vigore priuilegij, de quo *in cap. vlt. de pœnit. & remiss.* in suum Confessarium eligere non posse Sacerdotem sibi non subditum, qui à proprio ordinario non fuerit ad id iuxta hoc decretum admissus,

34. Episcopus in suum Confessarium eligere non potest Sacerdotem sibi non subditum.

missus, seu approbatus ad audiendas confessiones, referunt decisum Soar.*d.disp.*28.*sect.*4. *n.*7. Prosper de Augustino *in addit. ad Quarant. in sum.Bullarij,verbo Archiepiscopi auctoritas,vers.nonum,in fine*, Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 548. *in* 1.*edit.* aliàs *resolut.* 470. *in* 2. *edit.* Ægid.de Coninck *d.disp.*8.*n.*10. Azor.*instit.moral.p.*2. *lib.*4.*cap.*3.*q.*16. *vers.quares*, Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.*1. *tit.*18. *l.*7. *de Episcopis n.*54. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Episcopus* 6. Coriolan.*de casibus reseruat.p.*1.*sect.*1.*art.*21.*n.*5.*vers.at contra*,Iul.Lauor. *de indulgent.& iubil p.*1.*cap.*21.*n.*58. Ioan.Valer.*d.verbo absolutio,differ.*1. *& verbo iurisdictio differ.*14.*& verbo nullitas differ.*5.*n.*2. Molfes. *d.tract.*7. *c.*15.*n.*34.Fagundez *d.lib.*7.*c.*2.*à n.*78.

35. Approbatus nullus etiam insignis vir censetur sine examine ad confessiones audiēdas,etiamsi iniusta sit denegatio.

35. *Per examen.*] Vnde sine eo nullum etiam Doctorem, vel in sacra Theologia insignem professorem censeri approbatum, licèt ad illud admitti petierit, & hoc iniustè sibi denegetur, admittit in Presbyteris secularibus Fagundez *d.lib.*7. *c.*2.*num* 58. & in Regularibus agnoscunt Valer.Reginald.*d.lib.*1.*num.*192.Ægid.de Coninck *d.disp.*8.*n.*58. Fernandez *in examine Theolog. moral. p.*3. *cap.*9.§.8. *num.*2. Nisi sint ex Minoribus & Prædicatoribus, quos vigore *Clem.dudum,de sepult.* sine causa ab Episcopus reiectos pro præsentatis, & approbatis haberi tenent Portel. *d. verbo Confessor. Regularis num.* 2. Villalob. *p.* 1. *summ. tract.*9. *diffic.*55.*n.*2. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resol.* 31. *num.*9.*in fine.*

36. Contra Nau. *in man.c.*27.*n.*264. *vers.tertium*, Erasm.à Cochier *de iurisdict. ordin. in exemptos p.*4.*q.*77.Fagundez *d. lib.*7. *cap.*2.*num.*15. existimantes absolutè Episcopo nolente sine iusta causa admittere ad examen præsentatos, eos posse omnia perinde exercere ac si admissi, & auctorizati essent.

37. Episcopus potest Sacerdotibus concedere licentiam audiendi confessiones quamuis examini non exponantur.

37. *Si illis videbitur esse necessarium.*] Episcopum igitur posse Sacerdotibus concedere licentiam audiendi Christi fidelium confessiones,etiamsi examini non exponantur,asserunt Aloys.Ricc. *in praxi aurea resol.*21. Valer. Reginald. *d.lib.*1.*n.*197. Ægid. de Coninck *d. disp.*8. *n.*49.Fagundez *d.lib.*7.*c.*2.*n.*70.

38. Approbatio ad confessiones audiendas sufficit etiam oretenus concessa.

38. *Et approbationem obtineant.*] Quamuis in scriptis non habeatur, vt per Valer. Reginald. *d.lib.*1.*n.*198. Coriolan. *de casibus reseruatis p.*1. *sect.*2.*art.*7.*n.*3. Homobon.de Bonis *de examine eccles. tract.* 5. *cap.*2. *q.*10. *prope fin.* vbi aduertit consultius esse præfatam in Confessarium approbationem in scriptis dari, vt ipse eam exhibere possit quoties expedire,& opus esse iudicauerit, *& tract.*11.*q.*12.*resol.*1. refero ego ipse *d.alleg.*25.*n.*22.secundùm Lugdunen.impress.

39. Approbatio Sacerdotum ad administranda Sacramēta,& ad confessiones audiendas à pari procedunt.

39. Idem esse approbare aliquem Sacerdotem ad administranda Sacramenta, atque illum approbare ad confessiones audiendas, asserunt Henriq.*in sum.lib.*11. *cap.*3.§.5. Sanch.*de matrim.lib.*3. *disp.*35.*n.*8.quos refert & sequitur Fagundez *d.lib.*7.*c.*3.*n.*6.

40. Approbatus ab Episcopo absque iudicio, vel contra iudicium sciente non esse idoneum, non censetur approbatus.

40. Approbatum ab Episcopo absque iudicio, vel contra iudicium sciente non esse idoneum, non censeri approbatum, quia hoc decreto exigitur vt Confessarius, qui non habet parochiale beneficium, iudicetur

cetur idoneus: hic autem verè non iudicatur idoneus, ſed fictè, cùm Epiſcopus interiùs ſentiat, & iudicet non idoneum, reſoluunt Soar. *d. tom.4.diſp.28.ſect.5.n.7.verſ.& fortaſſe.* Valer. Reginald. *d.lib.1.n.*197. quos refero *d. alleg.* 25. *n.* 40. qui etiam tenent validam eſſe approbationem quando Epiſcopus aliquem iudicat, & approbat tanquam idoneum, ſed re ipſa non eſt idoneus.

41. Epiſcopum debere Confeſſarium non ſolùm interiùs iudicare idoneum, verùm etiam exteriùs approbare, & iuriſdictionem concedere, aſſerunt Soar. & Valer. Reginald. *locis proximè citatis.* Ægid. de Coninck *d.tom.2.diſp.*8.*n.*49.

> 41. Epiſcopus debet confeſſarium nō ſolum interiùs iudicare idoneum, verum etiam exterius approbare.

42. Inualidè Pœnitentiæ ſacramentum miniſtrare Sacerdotem credentem ſuperiorem ratam habere abſolutionem de futuro, niſi eam ratam habeat de præſenti ſigno aliquo externo, reſoluunt Nauar. *in man.cap.9.num.5.& in cap.placuit num.*105. Nugn. *in addit.ad 3.p.quæſt.*8. *art.5.dub.*1. Peſant. etiam *in addit.ad 3.p.quæſt.*10. *diſp.*5. Henriq. *lib.*6. *cap.*13.§.13. Soar. *d.tom.4.diſp.25.ſect.*1. *num.*13. Coriolan. *d. ſect.*2. *art.* 10.*num.*2.*cum ſeqq.* Valer. Regin. *d.lib.*1. *num.*89.*&* 90. Paul. Santor. *de caſibus Papalib. & Epiſcop.p.*1. *à num.* 39. Chamerot. *d. tract.7.de confeſſ. dub.*29.*pag.*488. Fagundez *d.lib.7.cap.*2. *num.*71.*&* 72. quos refero *d.alleg.25.num.*23.

> 42 Sacerdos ſi abſoluat credens ſuperiorem ratam habere abſolutionem de futuro, inualidè.

43. Licentiam delegatam audiendi confeſſiones non expirare mortuo, vel amoto delegante, quia eſt quædam gratia, tenent Iacob. de Graff. *in aureis deciſ.p.* 1. *lib.* 1. *cap.*13. *num.* 49. Henriq. *lib.* 6. *cap.* 6. §. 7. *in fine*, Chamerot. *d.tract.* 7. *de confeſſ. dub.* 27. *pag.* 488. Ioan. de la Crux *de ſtatu Religion. lib.2.cap.* 3. *dub.* 1. *concluſ.* 3. *verſ. ex dictis*, Sanch. *de matrimon. lib.*8. *diſputat.* 28. *num.* 80. Coriolan. *d.p.*1. *ſect.* 2. *artic.* 8. Ioan. Valer. *d. verbo abſolutio differ.* 1. *num.* 18. *verſ. obſerua*, Campan. *d. rub.* 12. *cap.* 13. *num.* 69. Homobon. de Bonis *de examine eccleſiaſt.p.* 1. *tract.*5. *cap.*3. *quæſ.* 17. Cened. *canonic. quæſt. lib.*1. *quæſt.*38.*num.*10.*&* 21. Fagundez *d. lib.7. cap.*2. *num.*34. quos refero *d. alleg.*25.*num.*43.

> 41. Licentia delegata audiendi confeſſiones non expirat mortuo, vel amoto delegante.

44. Religioſum, qui ſemel fuit generaliter approbatus, ſi recedat à diœceſi in qua fuit ſimpliciter approbatus, & poſtea iterum redeat, non teneri nouam quærere approbationem, & licentiam, etiamſi interim mutati fuerint Epiſcopi in illa diœceſi, tenent Nugn. *in addit. ad 3.p.quæſt.*8. *art.*3. *dub.*1. *concl.* 2. Henriq. *d. cap.*6. §.7. Zerol. *in praxi de ſacrament. pœnit. cap.*16. *quæſ.*2. *verſ. quintò ſi verò*, quos refero *d. alleg.*25.*num.*44.

> 44. Religioſus qui ſemel fuit generaliter approbatus ſi recedat à diœceſi, & poſtea iterū redeat, non tenetur nouam quærere approbationem.

45. Confeſſarios ſi non fuerunt examinati, quando approbati extiterunt poſſe ab Epiſcopo ſuſpendi, & examinari, firmat Sell. *d.cap.*14. *num.* 17. atteſtans ſic decidiſſe S. Congr. Epiſcop. & Regul. in Vercellen. 31. Iulij 1615.

> 45. Confeſſarij poſſunt ab Epiſcopo ſuſpendi, & examinari ſi non fuerunt examinati quando approbati fuerunt.

46. Regularibus facultatem audiendarum confeſſionum ad beneplacitum per ordinarios conceſſam poſſe quandocunque reuocari, tenent Sell. *d.loco*, referens ita firmaſſe eandem S. Congr. in Papien. 12. Martij 1619.

> 46 Licentia conceſſa ad beneplacitum Regularibus ad audiendas confeſſiones poteſt quandocunque reuocari.

Pp 3 47. Confeſſa

47. Confessarij seculares approbati ad certum genus personarum non possunt vltra facultatem confessiones audire etiam vigore Bullæ Cruciatæ.

47. Confessarios seculares ad certum genus personarum, seu ad limitatum tempus ab ordinario approbatos minimè posse, etiam vigore Bullæ Cruciatæ, pœnitentium confessiones audire vltra facultatem ipsis ab ordinario concessam, tradit idem Sellius dicens sic fuisse decisum in Cæsaraugustana 7. Septembris 1625.

48. Approbationem obtentã ab ordinario ad confessiones audiendas potest suspendere Episcopus successor vsque ad nouum examen.

48. Approbationem obtentam per Sacerdotem secularnm, vel regularem ab ordinario ad confessiones audiendas, posse ab Episcopo successore pro suæ conscientiæ securitate vsque ad nouum examen suspendi, dicit Sell. *d.c.* 14. *n.* 23. asserens ita fuisse decisum in Liman. 19. Septembris 1625.

49. Regulares ab Episcopo antecessore præuio examine approbatos ad confessiones audiendas potest modernus Episcopus iterum examinare, & non idoneos repertos reprobare.

49. Regulares ab Episcopo antecessore præuio examine approbatos ad personarum secularium confessiones audiendas poterit modernus Episcopus pro maiori conscientiæ suæ quiete iterum examinare, & si minus idonei reperti fuerint, reprobare, tenet Sell. *d.c.* 14. *n.* 27. sic fuisse resolutum in Albanen 5. Februarij 1628. & in alia sub die 7. Ianuarij 1630. & ita etiam decidere S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 23. Nouembris 1629.

50. Approbationem ab Episcopo obtinentes ad certum tempus eo elapso nõ possunt confessiones audire absque noua Episcopi ipsius licentia.

50. Approbationem ab Episcopo obtinentes ad certum tempus, eo elapso non possunt confessiones audire absque noua Episcopi ipsius licentia, & approbatione, præuio, etiam si eidem libuerit, nouo examine. Illi verò, qnos ipsemet Episcopus ad confessiones huiusmodi audiendas semel admisit simpliciter, ac sine vlla temporis præfinitione, nullatenus possunt ab eodem reprobari sine noua causa, eaque confessiones ipsas concernente. Cæterùm an eadem causa subsit necne, Episcopus non tenetur ipsis Regularibus ediscere, sed Sedi Apost. dumtaxat vbi eam sibi aperiri postulauerit, ita S. D. Vrbanus VIII. per suas litteras in forma Breuis ad futuram rei memoriam rescripsit Eminentissimo Cardinali de Sandoual Ecclesiæ Gienen. Præsuli sub dat. Romæ apud S. Petrum 30. Ianuarij 1629.

51. Episcopus potest Regulares eum scandalo, & inhonestè viuentes à confessionibus audiendis repellere.

51. Posse Episcopum Regulares vtcunque à semetipso approbatos suspendere, aut repellere à confessionibus audiendis, si illi cum scandalo, aut aliàs inhonestè viuant, vel aliquod delictum committant, propter quod rationabili ipsius Episcopi iudicio, in quo ipsius tantùm conscientia onerata erit, videantur à confessionibus suspendendi, cùm præcipua ministri qualitas sit integritas vitæ, ac morum honestas, & ea causa ad ministerium confessionis pertineat, asserit Aldan. *in compendio canon. resol. lib.* 2. *tit.* 23. *n.* 4. referens ita decidisse sacram Congr. Episcop. & Regul. in Oriolen. 30. Augusti 1630.

52. Episcopi nõ possunt adimere facultatem audiendi cõfessiones omnibus simul vnius Conuẽtus Regularibus Confessariis S. Cõg. inconsulta.

52. Episcopos, locorúmque ordinarios nullo pacto adimere posse facultatem audiendi confessiones omnibus simul vnius Conuẽtus Regularibus Confessariis sacrâ Cong. inconsulta, tenet Aldan. *d. tit.* 23. *n.* 5. attestans eaud. S. Cong. ita censuisse sub die 20. Nouembris 1615.

53. Episcopi iusta existente causa bene possunt Confessariorum etiam Regularium approbationẽ, ac iurisdictionem restringere, & limitare.

53. Iusta atque legitima existente causa bene posse Episcopos Confessariorum etiam Regularium approbationẽ, ac iurisdictionẽ restringere, & limitare ad certum tempus, vel locum, seu personas, resoluunt Soar. *d. tom.* 4. *disp.* 28. *sect.* 7. *dub.* 6. Gutier. *Canon. lib.* 1. *c.* 27. *num.* 18 & 19.

Fr. Emman.

Fr.Emman. *quaſt.regul.tom.*1.*quaſt.*59.*art.*8. Fr.Ludouic.Miranda *d.q.*45. *art.*10.*concl.*1. Homobon.de Bonis *d.tract.*5.*cap.*3.*q.*17. Vgolin. *de poteſt. Epiſcopi,p.*1.*cap.*20.*num.*6.Cened.*d.q.*38.*num.*21.& 22.Fagundez *d.lib.*7. *cap.*2.*num.*17.vbi *num.*45.quærit & reſoluit an approbatus ab Epiſcopo cum limitatione perſonarum, veluti ad ſolas virorum confeſſiones duntaxar,aut ad fœminarum confeſſiones,non virorum,ſit per Bullam, aut Iubilæum eligibilis à fœminis,& à viris.

54. Vicarios licèt temporales appoſitos in Eccleſiis parochialibus vnitis, & dependentibus à Religione Hieroſolymitana, debere Epiſcopum,ſi ſimpliciter idonei reperti fuerint, approbare, tenet Aldan. *d. tit.* 13. *num.* 6. atteſtans ſic fuiſſe deciſum in Auguſtana 4. Decembris 1630.

54. Vicarios licèt temporales appoſitos in Eccleſiis parochialibus dependentibus à Religione Hieroſolymitana debent Epiſcopi approbare ſi ſimpliciter idonei reperti fuerint.

55. Generalem Religionis poſſe ſuos ſubditos ex quacunque cauſa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extraiudicialiter à confeſſionibus audiendis ſuſpendere, refert Peregrin *in conſtit.cleric. regul part.*1.*cap.*5.*litt.D.in fine*, atteſtans ita fuiſſe deciſum ſub die 2. Iulij 1627.

55. Generalis Religionis poteſt ſubditos ſuos quomodolibet à confeſſionibus audiendis ſuſpendere.

56. *Quæ gratis detur.*] Gratis oportere concedi huiuſmodi licentias referunt deciſum Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ,lib.*1.*tit.*18. *l.*7.*de Epiſcopis,num.*10.*reſp.*5. Garc.*de benefic.p.*8.*cap.*1.*n.*77.*in reſp.ad* 5. Ego ipſe *d.alleg.*25.*num.*11.ſecundùm Lugdunen.impreſſ.

56. Licentiæ confeſſionis audiendæ debent gratis concedi.

57. Cancellario Epiſcopi nullo pacto licere etiam in vim taxæ antiquæ pro approbatione ad confeſſiones audiendas, quam hoc decretum gratis dari mandauit, quicquam exigere, refert deciſum in vna Aprutina Aldan.*d.tit.*13.*num.*8.

57. Cancellario Epiſcopi non licet pro approbatione ad cōfeſſiones audiendas quicquam exigere.

58. Sub verbis ſuprà relatis contineri præceptum, quo præcipitur Epiſcopis vt huiuſmodi approbationem gratis impendant, non contineri verò conditionem neceſſariam, qua non ſeruata non valeat approbatio, aſſerunt Soar.*d.tom.*4.*diſp.*28 *ſect.*5.*num.*10.*in fine*, Fagundez *d.lib.*7.*cap.*2.*num.*66.

58. Approbatio ad confeſſiones audiendas valet quamuis non gratis concedatur.

59. *Non obſtante quacunque conſuetudine, etiam immemorabili*, &c.] Hinc tolli conſuetudinem antiquiſſimam Sacerdotum, qua alij aliis mutuò confitebantur ante Concilium abſque vlla alia approbatione, tradit Tolet. *in inſtruct.ſacerd.lib.*3.*cap.*13.*num.*5.*ad fin.* quem refert, & ſequitur Fagundez *d.lib.*7.*cap.*2.*num.*94. vbi ſimiliter aſſerit abrogatam eſſe antiquam illam conſuetudinem, qua olim ſolebant parochi committere ſuas vices cuicunque Sacerdoti volebant, hodie nanque poſt Concil. Trident. non poſſe à parocho dari licentiam ſuis parochianis ad confitendum aliis, niſi ſint ex approbatis ab ordinario, meritò reſoluunt Fr.Emman.*in ſumma tom.*1.*cap.*60.*num.*2. Nugn.*in addit.ad* 3.*p. quaſt.*8.*art.*5.*dub.*6.Gambarupta *de caſibus reſeruatis,cap.*2.*num.*20. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo Parochus, different.* 4. & *verbo nullitas, different.*5. *verſ.ſeptimò*, Fagundez *d.precept.*2. *lib.*7.*cap.*2. *num.*42.Squillante *de priuileg.clericor.cap.*1.*num.*70.vbi *num.*73.poſt Gutier.*canon.lib.*1.*cap.*27.*num.*21. & Nicol.Garc. *de benefic.p.*5.*cap.*8.*n.*132. tenet delegatum poſſe eſſe alium parochum eiuſdem diœceſis, vbi delegans

59. Sacerdotes etiam ex conſuetudine antiquiſſima ſine approbatione non poſſunt alij aliis mutuò confiteri.

delegans habet beneficium parochiale, vel sacerdotale approbatum ab ordinario loci vbi exerceri debet hæc iurisdictio, refero ego ipse *de officio, & potest. parochi cap. 19. num. 27.*

Quisque ordinandus vtilis sit Ecclesiæ, & in ea adscribatur, functurus suis ibidem muneribus. Desertor punitur. Nemo peregrinus sine litteris commendatitijs sui ordinarij celebret.

CAPVT XVI.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Aldan. *in compendio canon. resolut. lib. 2. tit. 8. num. 3. cum seqq.* Sell. *in selectis canon. cap. 13. ex n. 25.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi, p. 2. alleg. 21. à princip.*

2. Ascriptio alicui Ecclesiæ in ordinatis fieri debet in ipsa promotione.

2. *Cum nullus debeat ordinari qui iudicio sui Episcopi, &c.]* Adscriptionem alicui Ecclesiæ in ordinatis fieri debere in ipsa promotione refert decisum Garc. *de benefic. p. 2. cap. 5. num.* 101.

3. Locū habet etiam in familiaribus triēnalibus Episcoporū.

3. Locum habere etiam in familiaribus triennalibus Episcoporum, qui ad titulum patrimonij possunt promoueri, nam & istos debere adscribi alicui Ecclesiæ ordinantis, asserit resolutum Sell. *d. cap. 13. n. 25.*

4. Presbyteros, & clericos ascriptos Ecclesiis nō potest Episcopus ob necessitatem Ecclesiæ cogere ne discedant ab ea causa studij.

4. Presbyteros, & clericos adscriptos Ecclesiis non potest Episcopus ob necessitatem Ecclesiæ cogere ne discedant ab ea causa studij, immo tenetur illis dimissorias, seu commendatitias litteras concedere, vt per Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 4. attestans sic fuisse decisum sub die 11. Martij 1617.

5. Ordinari nullus potest contra prohibitionem sui Prælati.

5. Nullum posse contra prohibitionem sui Prælati ordinari, aut de illo conqueri, seu ab eo appellare eo quòd illum ordinare nolit, resoluit Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 587. *in 2. edit.* aliàs *in 1. edit. decis.* 693. & faciunt suprà dicta *sess. 21. de reform. cap. 2.* super illa verba, *nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumendos.*

6. Subditus alienus ad celebrandum, & ad sacramenta administranda admittendus nō est sine commendatitiis proprij Episcopi.

6. *Nullus praterea clericus peregrinus, &c.]* Alienum subditum ad celebrandum, ac Sacramenta administranda admittendum non esse sine commendatitiis proprij Episcopi, tenent per hunc text. Henriq. *in sum. lib. 10. cap. 34. §. 6. in fine*, Fr. Emman. *quæst. regular. tom. 2. quæst. 121. art. 1.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 9. cap. 6. num. 1.* Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiep. Neapol. cap. 40. num. 1.* Hieron. Roder. *in compendio quæst. regul. resol. 25. num. 17.* Ego ipse *d. p. 2. alleg. 21. num. 1. in fine.*

7. Commendatitiæ litteræ denegādæ nō sunt ab Episcopo Sacerdotibus, & clericis, qui non habent beneficia residētiam requirentia.

7. Denegandas non esse huiusmodi commendatitias litteras ab Episcopo Sacerdotibus, & clericis, qui non habent beneficia in titulum residentiam requirentia, referunt decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 63.* Campan. *d. rub. 9. cap. 6. num. 4.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 598. *in 1. edit.* aliàs *resol.* 524. *in 2. edit.* Ego ipse *d. alleg. 21. num. 5.*

8. Commendatitiæ litteræ pro clerico peregrinari volente

8. Litteras commendatitias, sine quibus ex hoc cap. clericus peregrinus ad diuina, & Sacramenta administranda admitti non debet, esse obtinendas

obtinendas ab eo, qui huiusmodi clerici ordinarius fuerit, asserit resolutum Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, num.* 56. quem refero ego ipse *d.alleg.* 21 *.num.* 4. — sunt obtinendæ ab eo, qui huiusmodi clerici ordinarius fuerit.

9. Episcopum loci ordinarium prohibere posse ne Regulares in eorum Ecclesiis Sacerdotes seculares exteros diuina officia celebrare permittant, nisi priùs ab ipso Episcopo visis litteris commendatitiis ipsi Sacerdotes admissi fuerint, referunt decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. num.* 55. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Missa*, Nald. *in summa eod. verbo, num.* 35. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 635. *in* 2. *edit. & in decis. curia Archiepiscop. Neapolit. decis.* 198. *part.* 4. Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.* 12. *c.* 4. *q.* 16 *resol.* 3. *p.* 459. Ego ipse *d.alleg.* 21. *num.* 8. — 9. Episcopus prohibere potest ne Regulares in eorum Ecclesiis Sacerdotes seculares exteros diuina officia celebrare permittant.

10. Episcopum posse admittere Sacerdotes exteros habentes litteras dimissorias suorum ordinariorum ad Sacramenta administranda, sicut poterat ad Missæ sacrificium, dummodo illi verè idonei sint, refert Armendar. *d.l.7.de Episcopis, num.* 83. — 10. Episcopus potest admittere Sacerdotes exteros habentes litteras dimissorias suorũ ordinariorum ad Sacramenta administranda.

11. Sacerdotes exteri seculares, qui absque licentia ordinarij celebrant in Ecclesiis Regulariũ, incurrunt pœnas inflictas in Synodo diœcesana, & Sacristæ, seu præfecti Ecclesiarum regularium adstringi possunt ad non permittendum celebrationem prædictam nisi exhibita licentia ordinarij, Sell. *d.cap.* 13. *num.* 28. vbi refert decisum in Neapolitana 17. Augusti 1630.

12. Clericum peregrinum posse sine litteris commendatitiis ad celebrandum admitti si faciat fidem de sua ordinatione, resoluunt Nauarr. *consil.* 1. *sub num.* 1. *de celebr. Missar.* Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol. p.* 1. *decis.* 150. si tamen huiusmodi commendatitias litteras clericus peregrinus non habuerit, nec fidem fecerit, nullo iure esse suspensum, sed posse secluso scandalo celebrare, tenent Nauarr. *in man. cap.* 27. *n.* 153. *& cons.* 5. *de celeb. Missar. in antiq.* aliàs *cons.* 1. *de cleric. pereg.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de celeb. Missar. decis.* 5. Henriq. *d.* §. 6. *in commento litt. T.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 29. *num.* 52. *vers. tantopere*, ego ipse *d. alleg.* 21. *num.* 3. — 12. Clericus peregrinus potest sine litteris commendatitiis ad celebrandum admitti si fidem faciat de sua ordinatione.

13. Clericum adscriptum seruitio alicuius Ecclesiæ non posse abesse inconsulto Episcopo, asserit Sell. *d.cap.* 13. *num.* 28. attestans sic fuisse resolutum in Tarracinen. 19. Februarij 1628. — 13. Clericus ascriptus seruitio alicuius Ecclesiæ non potest abesse inconsulto Episcopo.

14. Episcopum non posse ante ordinationem exigere ab ordinandis promissionem de inseruiendo certæ Ecclesiæ, etiam post obtentum beneficium simplex residentiam non requirens, dicit Sell. *d. cap.* 13. *n.* 29. vbi refert decisum in Lauretana 15. Aprilis 1628. — 14. Episcopus non potest ante ordinationem exigere ab ordinãdis promissionem de inseruiendo certæ Ecclesiæ.

Exercitia minorum Ordinum restitui debent assignatione facta fructuum simplicium beneficiorum, vel fabricæ. Deficientibus tamen clericis cælibatum colentibus sufficiantur coniugati monogami tonsurati, & induti clericaliter in Ecclesia.

CAPVT XVII.

1. VIde Franc. Leon. *in thesauro fori ecclesiast. p. 1. cap. 4. num. 19.* Sell *in select. canon, cap. 19. à num. 4.*

2. Irregularis fit clericus exercēdo scienter Ordinem, quem non habet.

2. *Nonnisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur.*] Irregularem fieri clericum exercendo Ordinem, quem non habet, dummodo scienter, & seriò, & ex officio ministret, resoluunt Vgolin. *de irregularit. cap. 37.* Sayr. *de censur. lib. 7. cap. 10. num. 1.* Soar. *tom. 5. disput. 11. sect. 3. num. 22.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 30. num. 191. vers. sexta,* Bonacin. *de censuris, disp. 7. quæst. 3. puncto 6. num. 1.* quos refero ego ipse *in collectan. ad cap. 1. num. 4. de clerico non ordin. ministr.* vbi *num. 6.* quòd dicitur quis actum aliquem Ordinis exercere solemniter quando actus talis est vt ab alio non possit exerceri, quàm ab eo, qui talem Ordinem habet. Vnde Diaconum alba, & stola indutum aquam solemniter in Ecclesia ad fontem benedicentem esse irregularem, cùm benedictio aquæ, & illius exorcismus spectet solùm ad Ordinem sacerdotalem, tradunt Franc. Leo *d. p. 1. cap. 6. num. 13.* & Mari. Antonin. *var. resol. lib. 3. resol. 16. num. 7. vers. secundus.*

3. Ordo necessarius est ad filios spirituales multiplicandos.

3. *Nec ab hæreticis tanquam otiosa*, &c.] Quòd Ordo necessarius sit ad filios spirituales multiplicandos ad Ecclesiæ regimen, docet Sayr. *de Sacrament. in genere, lib. 6. cap. 4. quæst. 1. versic. alia quatuor Sacramenta.*

4. *Nec in posterum huiusmodi ministeria*, &c.] Vide Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 18. quæst. 23.*

5. Bigamus excluditur à clericatu.

5. *Dummodo non bigami*, &c.] Bigamum excludi à clericatu pluribus citatis iuribus firmat Bellet *disquisit. clerical. part. 1. tit. de disciplina clericali, §. 6. num. 1.* quem refero *de officio, & potest. Episcopi, p. 2. alleg. 49. num. 16.*

6. Bigamus non potest consequi ecclesiastica beneficia.

6. Ac proinde non posse ecclesiastica consequi beneficia, tradunt Rebuff. *de pacif. possess. num. 194.* Sayr. *de censur. lib. 6. cap. 5. num. 9.* Auil. *in simili tract. p. 7. disp. 8 dub. 1.* Nicol. Garc. *de benef. p. 7. cap. 6. num. 1. & 2.* Filliuc. *tract. 41. de benefic. cap. 5. num. 10.*

7. Bigamus effectus bigamia interpretatiua non potest mortua vxore dispensari per Episcopum vt in Ordine suscepto ministret.

7. Bigamum effectum bigamia interpretatiua, etiamsi antè constitutus esset in Ordine ostiariatus, non potest mortua vxore dispensari per Episcopum vt in Ordine suscepto ministret, tenet Sell. *in select. canon. cap. 19. num. 6.* attestans sic fuisse decisum in Feretrana 13. Aprilis 1630.

8. Dispensare an & quādo possit Episcopus in bigamia vera, vel interpretatiua.

8. Vtrùm autem & quando possit Episcopus dispensare in bigamia vera, seu interpretatiua, egi latè *de officio, & potestate Episcopi, part. 2. alleg. 49.*

alleg. 49. *num.* 22. *cum seqq.* & *ibi* citatis addo Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 331. *p.* 4. vbi quid dicendum quoad beneficia simplicia, Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regular. resol.* 16. *à num.* 12. vbi ostendit an & quando Prælati Regulares possint dispensare cum suis Religiosis bigamis.

De Collegio puerorum in singulis Cathedralibus instituendo.

CAPVT XVIII.

1. Vide Archiep. Bononien. siue *de Bononiensis Ecclesiæ administrat. p.* 4. *sub tit. de seminario pag.* 255. *cum seqq.* Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 16. *n.* 8. *cum seqq.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 7. *num.* 68. *cum seqq.* Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo seminarium*, Piasec. *in simili praxi p.* 2. *cap.* 2. *n.* 5. *pag.* 112. *& seq.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 484. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 380. *in* 2. *edit. & in decision. curiæ Archiep. Neapolit. p.* 4. *decis.* 196. Monet. *de distribut. quotid. p.* 3. *quæst.* 3. *num.* 13. *cum seqq.* Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.* 1. *tit.* 18. *ex num.* 1. Sell. *in selectis canonicis cap.* 10. *ex num.* 5. metipsum *de officio & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 77. — 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *In hoc verò Collegio recipiantur*, &c.] Vide Paul. Fusc. *d. cap.* 16. *num* 14. Zerol. *d. verbo seminarium* §. 3. metipsum *d. alleg.* 77. *num.* 34. Et de educatione puerorum multa tradit Lorin. *in Acta Apostolorum c.* 7. *vers.* 22. — 2. Pueri qui in seminario recipiendi.

3. *Pauperum autem filios*, &c.] Vide Zerol. *dict. verbo seminarium* §. 2. — 3. Pauperum filij.

4. *Grammatices, cantus*, &c.] Vide Zerol. *d. verbo seminarium* §. 4.

5. *Cum consilio duorum Canonicorum*, &c.] Seminarij quatuor deputatos debet adhibere Episcopus in consilium pro tota temporali administratione seminarij, excepta exactione, quæ ad solum Episcopum spectat, non tamen tenetur eorum sequi consilium, refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 12. *cap.* 2. *num.* 191. Aloys. Ricc. *d. resolut.* 380. *num.* 3. — 5. Seminarij quatuor deputatos debet adhibere Episcopus in consilium pro tota temporali administratione.

6. Seminarij deputati, & alij officiales habent votum consultiuum, non autem decisiuum, Aldan. *d. tit.* 18. *num.* 2. vbi attestatur sic fuisse resolutum sub die 11. Ianuarij 1620. — 6. Seminarij deputati habent votum consultiuum.

7. Consilium duorum Canonicorum deputatorum in erectione seminarij, licèt Episcopus teneatur requirere, non tamen tenetur eorum consilium sequi, vt referr decisum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 46. *num.* 74. — 7. Consilium duorum Canonicorum deputatorum in erectione seminarij non tenetur Episcopus sequi.

8. Seminarij deputati electio sufficit fieri per clerum ciuitatis, & potest Episcopus erigere plura seminaria in illis locis, quæ non fuerunt taxata, vt per Aldan. *d. tit.* 18. *num.* 3. vbi asserit ita decisum in Lucana 19. Nouembris 1616. — 8. Electio deputati seminarij sufficit fieri per clerum ciuitatis.

9\. Canonici duo ab Episcopo eligendi pro seminarij regulis & statutis conficiendis, lucrantur distributiones dum ex hac causa absũt.

9\. Hos duos Canonicos ab Episcopo eligendos ad consilium in conficiendis regulis, ac statutis seminarij Clericorum si quando ea de causa sine fraude tempore diuinorum officiorum eos abesse simul cum Episcopo contingat, priuandos non esse quotidianis distributionibus tanquam absentes propter Ecclesiæ vtilitatem ex officio sibi attributo, resoluit Monet. *de distribut. quotid. p. 2. quæst.* 8. *num.* 17.

10\. Canonici electi ad seminarij administrationem perpetuò illam habere debent, nec remoueri possunt.

10\. Canonicos electos ad seminarij administrationem perpetuò illam habere debent, nec remoueri possunt, nisi ex legitima, & iusta causa, refert decisum Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Canonicus pag.* 30. *col.* 1. Ego ipse *d. alleg.* 77. *n.* 31.

11\. Vnio facta seminario absque consilio eorum quos hic iubentur adhiberi, non valet.

11\. *Iidem Episcopi cum consilio*, &c.] Vnionem factam seminario absque consilio eorum, quos iubet text. in præsenti adhiberi, non valere, resoluit Francisc. Leo *d. c.* 16. *n.* 25.

12\. Vnio seminario nondum erecto fieri non potest.

12\. Vnionem factam seminario nondum erecto fieri non posse, & ad hunc effectum requiri præparationem domus conductæ, vel emptæ, & introductionem puerorum, censuit Rot. *decis.* 361. *num.* 3. *cum seqq. p.* 2. *recent. & in vna Adiacen. beneficij* 15. *Aprilis* 1622. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, latè prosequuntur Aloys. Ricc. *d. resol.* 380. *num.* 1. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 12. *cap.* 2. *num.* 193. *cum seqq.* & admittit Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 7. *num.* 68. qui licèt *num.* 74. teneat quòd cessante fraude vnio facta seminario non dum erecto valeat, quem sequitur Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 248. *num.* 71. *& cap.* 358. *num.* 5. tamen ista sententia, vt aduertit Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 196. *in fine*, est contra sententiam Rotæ, refero ego ipse *d. alleg.* 77. *n.* 25.

13\. Episcopus debet primùm ex sua, & Capituli mensa cõtribuere seminario, & postea cogere alios.

13\. *Ex fructibus integris mensæ Episcopalis*, &c.] Episcopum debere primùm ex sua, & Capituli mensa contribuere seminario, & postea cogere alios ad contribuendum suo exemplo, teneo ego ipse *d. alleg.* 77. *num.* 2.

14\. Abbas habens proprium seminariũ, non debet cogi contribuere seminario Episcopi.

14\. Seminario contribuere cogi non debet Abbas, qui in suo territorio, & iurisdictione prius seminarium proprium erexerat, & prouisum retinebat, ita Sell. *d. cap.* 10. *num.* 7. vbi asserit decisum sub die 30. Martij 1594.

15\. Seminarij in cõtributione prius detrahenda sunt onera.

15\. In contributione seminarij priùs detrahendum est totum id, quod ex causa oneris perpetui, puta quarta fructuum, quæ soluitur Cameræ Apostol. & similium, soluendum est, vt per Sell. *d. cap.* 10. *num.* 8. vbi dicit ita fuisse resolutum in Cauen. 17. Nouembris 1629.

16\. Seminarij contributio anticipatè soluenda est.

16\. Contributio seminarij anticipatè soluenda est de quadrimestri in quadrimestre, vt per Sell. *d. c.* 10. *n.* 9. vbi refert decisum per S. Cong. Episcopor. & Regul. sub die 8. Martij 1588.

17\. A contributione seminarij nullus eximitur.

17\. A contributione seminarij nullus est exemptus, nisi qui nominatim à Concilio excipiuntur itavt Cardinales etiam cogi possint ad contribuendum seminario de fructibus beneficiorum, quæ habent in diœcesi in qua est seminarium, Sell. *d. c.* 10. *n.* 11. vbi tenet sic fuisse resolutum sub die 11. Ianuarij 1601.

18\. *Praben*

18. *Præbendarum.*] Seminario nihil soluitur de distributionibus quotidianis à præbendis distinctis, ita Zerol. *in praxi Episcop. p.1.verbo distributiones* §.5. Gonzal.*ad reg.*8.*Cancel.* §.7. *procem.num.*170. *cum seqq.* Monet.*de distribut.quotidian.p.*3.*q.*9.*num.*14. Ego ipse *d.alleg.*77.*num.*13. Sell.*d.c.*10.*n.*12.vbi refert in vna Lucana 5.Iulij 1628. ad 2.portionem non detrahi ex distributionibus quotidianis pro constructione, & sustentatione seminarij. — 18. Seminario nihil soluitur de distributionibus quotid.

19. Nec de illis,quæ in incerto,vt in eleemosynis piorum,& similibus consistunt,provt refert decisum Piasec.*in praxi Episcop.p.*2.*c.*2.*n.*5. *in fine.* Et sic nec de emolumentis prouenientibus, & legatis relictis pro celebratione Missarum,ex Sell.*d.cap.*10.*n.*14. vbi asserit ita resolutum in Cauen.17.Nouembris 1629. — 19. Seminario nihil soluitur de incertis, & de legatis pro celebratione Missarum.

20. *Et hospitalium.*] Hospitalia data in titulum, vel administrationem, si habeant beneficia annexa, vel redditus, aut prouentus ecclesiasticos, pro seminario contribuere teneri referunt decisum Zerol. *p.*1. *verbo hospitale, vers. decimum dubium*, Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 196. *num.* 6. 7.& 8. *p.* 4. Ego ipse *d.alleg.*77. *num.* 6. — 20. Hospitalia data in titulū si habeant beneficia annexa, vel redditus ecclesiasticos pro seminario contribuere tenentur.

21. Sed non procedere in hospitalibus, quæ administrantur à laicis, & in quibus sunt bona laicorum, quæ data non sunt in titulum, commendam, seu administrationem, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.*4. *tit.*29.*l.*1. §.2. *de hospital. num.*13. vbi *num.* 15. etiam testatur resolutum hospitale vnius diœcesis habens beneficium annexum, quod est alterius diœcesis, teneri contribuere pro rata fructuum beneficij annexi seminario, quod est in diœcesi, in qua situm est beneficium, de quo latè Fusc. *d. capit.* 16. *num.* 10. — 21. Non procedit in hospitalibus in quibus sunt bona laicorum.

22. *Et beneficiorum quorumcunque*, &c.] Seminario contribuere debent beneficia in diœcesi existentia,licèt habeant bona in alia diœcesi, Aldan. *d. tit.* 18. *num.* 16. vbi dicit ita resolutum in Caputaquen. 23. Iunij 1586.

23. Seminario contribuere tenentur beneficiati beneficiorum collationis Monachorum si intra fines diœcesis sint, Aldan.*d. loco num.*17. vbi affirmat decisum in Caputaquen.4.Febr.1593.

24. Cardinales etiam Commendatarij tenentur contribuere seminario pro Abbatiis, & beneficiis eorum, iuxta taxam ab Episcopo & deputatis factam, ita Aldan. *dict. titul.* 18. *numer.* 5. vbi refert decisum in Tudertina 15. Aprilis 1628. & priùs in Adrien 3. Decembris 1612.

25. Clerici tamen Cameræ Apost.exempti sunt à contributione seminarij ratione beneficiorum quæ obtinent,ita Aldan. *vbi suprà*, referens sic decisum per S.Congr. Episcop. in Maceraten. 12. Maij, & in Perusina 17.eiusdem 1604. — 25. Clerici Cameræ Apost. exempti sunt à contributione seminarij.

26. *Vel confraternitatum.*] Confraternitates, quas nonnulli vocant *Scholas*, coguntur contribuere seminario pro his, quæ habent de bonis Ecclesiarum, & intuitu bonorum ecclesiasticorum, Sell. — 26. Confraternitates coguntur contribuere seminario pro his, quæ habent de bonis Ecclesiarum.

d. cap. 10. *n.* 15. vbi ait ita resolutum sub die 11. Ianuarij 1601. quamuis intra Regularium Ecclesias existant, si redditus habeant ecclesiasticos, teneri seminario contribuere, refero decisum ego ipse *d. alleg.* 77. *num.* 10. Et ideo quæ nulla habent beneficia ecclesiastica annexa, aut prouentus ecclesiasticos, non debent contribuere, licet alij redditus habeant, quia pro sustentatione seminarij nihil potest detrahi ex redditibus Confraternitatum, & hospitalium, nisi nomine beneficiorum annexorum, Sell. *d. cap.* 10. *num.* 16. vbi asserit resolutum in Lucana 5. Iulij 1628. ad 3. 4. & 5. Et Episcopus potest pro contributione seminarij taxare bona Confraternitatum, quatenus sint ecclesiastica, ex Sell. *citato loco*, vbi asserit resolutum in Signina 18 Nouembris 1628.

27. *Et omnium monasteriorum, non tamen Mendicantium.*] Vide Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 2. *q.* 45. *art.* 2. *&* *q.* 66. *a.* 3.

28. Seminario contribuere tenentur Ecclesiæ seculares, quæ non sunt de mensa monasteriorum.

28. Seminario contribuere tenentur Ecclesiæ seculares, quæ non sunt de mensa monasteriorum, tametsi ad eorum institutionem, & collationem pertineant, ex Aldan. *d. tit.* 18. *num.* 6. vbi dicit decisum in Caputaq. 23. Ianuarij 1583. & 4. Februarij 1591.

29. Portio debita seminario ratione beneficiorum exigi potest post vnionem eiusdem beneficij factam Regularibus, qui Mendicantium priuilegiis gaudent.

30. Fratres Mendicantes ex redditibus beneficiorũ monasteriis annexorum seminario contribuere debent.

29. Portio debita seminario ratione beneficiorum exigi potest post vnionem eiusdem beneficij factam Regularibus, qui Mendicantium priuilegiis gaudent, Sell. *d. cap.* 10. *num.* 18. vbi asserit resolutum sub die 21. Iulij 1629.

30. Fratres Mendicantes ex redditibus beneficiorum monasteriis annexorum seminario contribuere debent, nec obest quòd prætendant se exemptos, quia videlicet in illis lectiones Grammaticæ, & conscientiæ casuum pro audiendis confessionibus quotidie habeantur, quia non sunt ob id exempta, sed tantùm eius impensæ habendam est rationem, quæ ante Concil. fieri solebat pro salariis horum lectorum, & ea tanquam æs alienum detrahenda, tenetur tamen ex reliquo ad contributionem seminario ad ratam, ita Sell. *d. cap.* 10. *num.* 19.

31. Monasteria illa, quæ ad seminarium sui Ordinis contribuunt, de eo quod superest, contribuere tenẽtur, etiam seminario.

31. Monasteria illa, quæ ad seminarium sui Ordinis contribuunt, de eo quod superest contribuere tenentur, etiam seminario Episcopi, Sell. *d. cap.* 10. *num.* 19. vbi refert decisum in Monasterien. 7. Sept. 1630.

32. Moniales non coguntur contribuere aliquam subuentionem seminario si beneficia non habeant vnita.

32. Moniales non coguntur contribuere aliquam subuentionem seminario, si beneficia non habeant vnita, Sell. *d. c.* 10. *n.* 19. vbi asserit sic fuisse decisum in Hieracen. de anno 1593.

33. Mendicantium nomine qui veniant dixi latè *in tract. de appellatiua verborum vtriusque iuris signif. appell.* 233.

34. *Fratribus S. Ioannis Hierosol. dumtaxat exceptis.*] Refert Gonzal. *ad reg.* 8 *Cancel. glos.* 8. *n.* 53.

35. Fratres S. Ioannis Hierosol. siue eorum vicarij in Parochialibus Religioni vnitis non possunt compelli ad contributionem seminarij.

35. Fratres S. Ioannis Hierosol. siue eorum vicarij in Parochialibus Religioni prædictæ vnitis, & ab ea dependentibus non tenẽtur, neque compelli possunt ad contributionem seminarij, neque ad solutionem Cathedratici Synodatici, siue charitatiui subsidij, Sell. *d. c.* 10. *n.* 20. vbi testatur sic fuisse resolutum in Augustana 4. Decembris. 1630.

36. Omnes

36. Omnes enim & singulæ personæ in beneficiis S. Ioannis Hierosolymitani quomodolibet existentes à seminarij clericorum contributione in qualibet ciuitate iuxta sacri Concilij decretum erecti, seu erigendi eximuntur per Bullam Gregorij XIII. incip. *Quo magis*, sub die 23. Martij 1580. relatam inter priuilegia Religionis *pag.* 57.

36. Seminarij à contributione eximuntur omnes, & singulæ personæ in beneficiis S. Ioannis Hierosol. existentes.

37. *Beneficia aliquot simplicia*, &c.] Beneficia simplicia, cuiuscumque dignitatis fuerint, & qualitatis, posse seminario vniri, vt commodè regi valeat, sine tamen præiudicio obtinentium, etiamsi essent affecta, aut in curia effectum sortirentur, resoluit Fusc. *d. cap.* 16. *num.* 9.

37. Beneficia simplicia, cuiuscunque dignitatis fuerint, & qualitatis, possunt seminario vniri.

38. Non posse tamen simplicia beneficia ad collationem inferiorum spectantia, neque Canonicatus, neque beneficia iurispatronatus etiam ecclesiastici, neque beneficia Sedi Apostolicæ reseruata post illorum vacationem, neque præterea vacantia in mense reseruato per Episcopum seminario vniri, referunt decisum Molfes. *in summa Theolog. moral. tract.* 6. *cap.* 14. *à num.* 62. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 2. *cap.* 16. *num.* 23.

38. Beneficia simplicia quæ non possunt seminario vniri.

39. Verùm vnio facta seminario omnium beneficiorum simplicium non valet, vt referunt decisum Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 492. *&* 710. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 383. *n.* 4. *& resol.* 610. *num.* 10. *in* 2. *edit.* Molfes. *d. cap.* 14. *num.* 60. Ego ipse *d. alleg.* 77. *num.* 29.

39. Vnio facta seminario omnium beneficiorum simplicium non valet.

40. Seminario vniri non possunt Collegiatarum Canonicatus, quamuis ex consuetudine non obligent ad residentiam, quia Concil. in præsenti non loquitur de his beneficiis simplicibus, Sell. *d. cap.* 10. *num.* 21. vbi refert sic fuisse decisum per S. Congr. Episcop. in Aquilana 27. Martij 1590.

40. Seminario vniri nō possunt Collegiatarum Canonicatus, quamuis ex consuetudine non obligent ad residentiam.

41. Beneficia iurispatronatus etiam ecclesiastici, necnon pertinentia ad prouisionem inferiorum, residentiam requirentia Regularia, & quæ commendata sunt, seu monasteriis vnita, aut annexa, vniri non possunt, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. part.* 12. *cap.* 2. *num.* 210.

41. Beneficia iurispatronatus etiam ecclesiastici, necnon pertinentia ad prouisionem inferiorum non possunt seminario vniri.

42. Beneficia simplicia, quæ per mortem vacant, possunt vniri per Episcopum seminario, licèt essent reseruata, vel affecta, nisi tamen alia beneficia, quæ iam vacassent in mense suo, scilicet Episcopi prædicti, & quorum collatio ad ipsum spectabat, non seminario vniuisset, sed aliis contulisset, vel eandem vnionem factam non continuò enuntiasset; etenim si beneficia in suis mensibus vacantia non vniuerit, nec vacantia in mensibus reseruatis vnire poterit, cùm fraus in hoc censeatur, vt refert decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 104.

42. Beneficia simplicia, quæ per mortem vacant possunt vniri per Episcopum seminario licet essent reseruata, seu affecta.

43. Beneficia regularia siue dentur in titulum, siue in Commendam, non possunt seminario vniri; secus verò si statum mutauerint, Sell. *d. cap.* 10. *num.* 23. vbi asserit resolutum in Caputaquen. 26. Iulij 1586.

43. Beneficia Regularia non possunt seminario vniri.

44. Seminario debita portio ratione beneficiorum exigi potest post vnionem eiusdem beneficij factam Regularibus, qui mendicantium priuilegiis gaudent, Sell. *d. cap.* 10. *num.* 25. vbi sic refert decisum sub die 21. Iulij 1629.

44. Seminario debita portio ratione beneficiorum exigi potest post vnionem eiusdem beneficij factam Regularibus, qui mendicantium priuilegiis gaudent.

45. *Etiamsi*

45 Beneficia litigiosa vniri non possunt seminario.

45. *Etiamsi beneficia sint reseruata.*] Non tamen concedit facultatem vniendi litigiosa, quia aliud est beneficium reseruatum, aliud litigiosum, vt per Nicol. Garc. *de benef. p.* 1. *cap.* 5. *num.* 155. in puncto Rot. in Corduben. præstimonij 13. Ianuarij 1623. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo.

46. Vniones beneficiorum reseruatorum factæ seminario validæ sunt, dummodo fierent ante ipsorum vacationem.

46. Vniones beneficiorum reseruatorum validæ sunt, modò factæ fuerint ante ipsorum vacationem, seruata forma à Concil. Trident. præscripta, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benef. p.* 12. *cap.* 2. *num.* 102. Vnde beneficia de tempore vnionis reseruata prohibitum fuit in antea vniri seminario, ex Aldan. *d. tit.* 18. *num.* 25. vbi dicit fuisse decisum in Corduben. 19. Decembris 1610. validam fuisse vnionem factam de anno 1598. seminario de quibusdam præstimoniis, quæ obtinebat familiaris Papæ, & alius continuus commensalis Cardinalis Quirogæ.

47. Seminario vniri non possunt beneficia obtenta ab Episcopo Oritano tempore suæ promotionis tanquam Sedi Apost. reseruata, Viuian. post suam praxim iurispatron. in fine, *decis.* 48. vbi asserit sic resolutum sub die 24. Augusti 1619.

48. Vnio facta seminario de beneficio reseruato est nulla.

48. Vnionem factam seminario de beneficio reseruato esse nullam censuit Rot. in Assisien. beneficij 11. Maij 1607. coram bonæ mem. Card. Marquemont, refert Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p.* 12. *cap.* 2. *num.* 105. vbi *num.* 126. dicit decisum non posse etiam ante vacationem vniri seminario beneficia, quæ obtinent personæ, quæ ob familiaritatem Cardinalium, vel aliam rationem tales sint vt quocunque mense decedant, certum sit ea fore affecta Sedi Apost.

49. Beneficia quæ iam vacauerant in mense reseruato, vel quæ aliàs sunt indubitanter reseruata, non potest Episcopus vnire seminario.

49. Beneficia, quæ iam vacauerant in mense reseruato, vel quæ aliàs sunt indubitanter reseruata, non potest Episcopus vnire seminario vigore huius decreti, cùm id fiat in præiudicium reseruationum Apostol. vt refert decisum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 7. *num.* 75.

50. Beneficia si Episcopus seruata forma Concilij seminario vniuerit ante eius vacationem etiam in mēse reseruato, vnio debet effectum sortiri.

50. Beneficia simplicia si Episcopus seruata forma Concilij seminario vniuerit ante eius vacationem etiam in mense reseruato, vnionem debere effectum sortiri, refert decisum Garc. *in addit. ad p.* 12. *cap.* 2. *num.* 102.

51. Cardinalis Episcopus habens indultum potest ante vacationem vnire seminario beneficiū, quod obtinet familiaris Papæ defuncti.

51. Cardinalem Episcopum habentem indultum posse non obstante decreto sanctæ mem. Clementis VIII. ante vacationem vnire seminario beneficium, quod obtinet familiaris Papæ defuncti, tenet Aldan. *d. tit.* 18. *num.* 26. affirmans sic fuisse decisum in Tudertina 15. Aprilis 1628.

52. *Nec per resignationem ipsorum*, &c.] Vide Flamin. *de resignat. benef. lib.* 2. *q.* 9. *num.* 2. *& lib.* 10. *q.* 7. *num.* 17.

53. Beneficia prima vacatura per resignationem simplicē, non autem per conditionalem in fauorem certæ personæ, vnire potest Episcopus.

53. Beneficia prima vacatura per resignationem simplicem, non autem per conditionalem, in fauorem certæ personæ vnire potest Episcopus vigore huius decreti, prout refert decisum Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 14. *num.* 10.

54. *Sed pro pensionibus*, &c.] Vide Tiraq. *de iurepatron. quæst.* 70. *n.* 10. Valasc. *de iure emphyt. q.* 17. *num.* 7.

55. Cùm

55. Cùm penfiones apponantur fuper fructibus, & redditibus beneficij, tenetur penfionarius pro rata penfionis foluere fubfidium, & alia onera impofita refpectu fructuum beneficij, ita refoluunt Nicol. Garc. *de benef. p. 1. cap. 5. num.* 171. Monet. *de decim. cap. 9 à num.* 83. Azor. *inftit. moral. p. 2. lib. 8. cap. 9. q. 2.* Ego ipfe *de officio, & poteft. Epifcopi, p. 3. alleg.* 77. *num.* 12. Et habere locum fiue feminaria erecta fint ante referuationem penfionum, fiue pòft, dicit decifum Nicol. Garc. *in addit. ad d. num.* 171.

55 Penfionarius tenetur pro rata penfionis foluere fubfidium, & alia onera impofita refpectu fructuum beneficij.

56. Titularis occafione contributionis per eum factæ feminario non poteft detrahere ex penfione quam foluit, nifi pro rata penfionis, & ad eam rationem, qua ipfe titularis contribuit, vt refert decifum idem Nicol. Garc. *in addit. ad d. num.* 171. & qualiter taxa imponenda ratione penfionis, *ibidem num.* 176.

56 Beneficiarius cõpellēdus eft pro penfione, quam foluit feminario contribuere, quamuis feminarium erectum effet poft penfionis referuationẽ, Nicol. Garc. *in addit. ad fuum tract. de benefic. p. 1. cap. 5. num.* 171.

57. Occafione feminarij poteft taxa pro penfionibus detrahi, & exigi à titularibus, dummodo fpecialiter non fint exemptæ, quæ titulares retinebunt pro rata foluta, Sell. *d. cap.* 10. *num.* 30. vbi afferit fic fuiffe refolutum in Lucana 5. Iulij 1628. ad 6.

57. Seminarij occafione poteft taxa pro penfionibus detrahi, & exigi à titularibus.

58. Seminario taxam foluere recufantes poteft Epifcopus punire interdicendo & alia grauiora iuris remedia adhibendo, Aldan. *d. tit.* 18. *num.* 15. vbi refert decifum in vna Marficen.

58. Seminario taxam foluere recufantes poteft Epifcopus punire.

59. Epifcopus an poffit auctoritate ordinaria vniones beneficiorum feminario factas diffoluere fi poftea illud redditus fufficientes acquifierit, quæftio eft dubia, de qua Sell. *d. cap.* 10. *num.* 32 vbi atteftatur cùm proponeretur fub die 7. Iulij 1618. non fuiffe refolutum.

59 Epifcopus an poffit auctoritate ordinaria vniones beneficiorũ feminario factas diffoluere.

60. *Quæ Scholaftria dicuntur, nonnifi Doctoribus,* &c.] Scholaftria conferenda eft Doctoribus, vel Magiftris, aut Licentiatis in facra Pagina, aut iure Canonico in qualibet Vniuerfitate approbata, nec obftat quòd non effet ex illis, quæ effent in illa regione, in qua effet Scholaftria, ita refert decifum Nicol. Garc. *de benef. p. 7. cap. 7. num.* 35. quem refero *de officio, & poteft. Epifcopi, p. 3. alleg.* 60. *num.* 62.

60. Scholaftria conferenda eft Doctoribus, vel Magiftris, aut Licentiatis in facra Pagina, aut iure Canonico.

61. Non comprehendit Scholaftrias exiftentes in loco, in quo minimè erigendum eft feminarium, vt teftatur refolutum Nicol. Garc. *in addit. ad d. num.* 35.

61. Non comprehendit Scholaftrias exiftentes in loco, in quo minimè erigendum eft feminario.

SESSIO XXIV.

Doctrina de facramento Matrimonij.

1. DE facrãmento Matrimonij latè, fed non ex profeffo, tractarunt Cardin. Bellarm. *in fuis controu. cathol.* vbi de matrim. Henriq. *in fum. lib.* 11. *de matrim.* Viuald. *in candel. aureo, tit. de matrim.* Zerol. *in praxi Epifcop. p.* 1. *verbo matrimonium,* Ioan. Franc. Leo *in thefauro fori ecclef. p. 2. c.* 19. *de fponfal. & matrim.* Verac. *in fpeculo coniug.* Stephan. Quarant. *in fumma Bullarij, verbo Matrimonij impedimenta, & verbo Matrimoniales difpenfa-*

 tiones,

tiones, Matienſ.*tit*.1.*lib*.5.*noua recop*. Valer.Reginald. *in praxi fori pœnit. lib*.31.*de matrim.ſacramento*,Fernand.*in examine Theolog.moralis,p*.3.*c*.15.*cum ſeqq*.Rebello *de obligat.iuſtitia,p*.2.*lib*.3.*de contractu matrim.* Ægid.de Coninck *de Sacrament. tom*.2.*diſp*.21.*cum ſeqq*. Molfeſ. *in ſum.Theologiæ moralis,p*.1.*tract*.4.*cap*.5.*cum ſeqq*.Vincent.Filliuc.*in quæſt.moral.tract*.10.*de ſacrament. Matrim*.Paul.Laymann *in Theologia morali*.

2. Ex profeſſo autem tractarunt, & integros tractatus edidere, videlicet de matrimonio, & ſponſalibus, Ioan. à Capiſtrano *tom*.9. *tractatuum Doct.fol*.77.Petrus de Ledeſma,Thomas Sanchez, Ioannes Gutierrez, Martinns Bonacina, Baſilius Pontius, & omnium nouiſſimè Gaſpar Hurtado.

Matrimonij & ſponſaliorum quotidianis materiis,Laurentius Naudeuerus.

Matrimonio ab hæreticis contracto, & an dirimi poſſit à Papa, Thom.Campeg.*tom*.9.*tract.Doctor.fol*.113.

Matrimoniis clandeſtinis irritandis, Iacobus Nauclantus, & Antonius Contius.

Matrimonij impedimentis, Baſilius Pontius.

Matrimonij indiſſolubili vinculo,Gregorius de Valentia.

Matrimonij diſſolutione,Iulius Sanazarius.

Matrimonij nullitate,Franciſcus Antonius Oliuerius.

Matrimonialibus capitulis, ſeu de pactis nuptialibus, Ioannes Petrus Fontanella.

Matrimonij pactis,ſiue de ritu nuptiarum,Franciſcus Molinus.

3. Declaratur hæc auctoritas circa inſtitutionem matrimonij.

3. *Hoc nunc os ex oſſibus meis*, &c.] Vide Perez *l*.1.*in gloſ.que es el paraiſo,pag*.20. *tit*.1. *lib*.5. *ordin*. Viuald. *in candel. aureo part*.1. vbi de matrimon.*num*.7. Petr.de Ledeſma *de matrimon.quæſt*.42.*art*.2. Henriq. *in ſum.lib*.11.*de matrim.cap*.1.§.3. Vazq. *de matrim.diſp*.1.*cap*.10. Sánch. *de matrim.lib*.2.*diſp*.4.*num*.2.*& diſp*.13.*num*.4. Rebello *de obligation.iuſtitia, part*.2 *lib*.2.*quæſt*.3.*à princip*.Gutier.*de matrimon.cap*.39.*per tot*.Bonacin. *in ſimili tract. quæſt*.2. *puncto* 2.*num*.1. Gaſpar Hurtado *eod. tract. diſp*.4. *diffic*.1.*num*.3.

4. Doctores de indiſſolubilitate matrimonij agentes.

4. *Indiſſolubilémque nexum*.] Vide Rebell. *d.p*.2.*lib*.2.*quæſt*.15.*ſect*.1. Ægid de Coninck *de Sacrament. tom*.2.*diſp*.26. *dub*.1. *concluſ*.3. Gutier. *d.tract.de matrimon. cap*.53.*à princip*. Bonacin. *d.quæſt*.2. *puncto* 11. Vincent. Filliuc. *in quæſt.moral. tract*.10.*cap*.2. Paul. Laymann *in Theologia morali tract*.10.*p*.3.*cap*.6. *à princip*. Gaſpar Hurtado *de matrimon. diſp*.8. *diffic*.1.*cum ſeqq*.

5. Matrimonium ante legem gratiæ in lege naturæ,& veteri non fuit propriè ſacramentum.

5. *Cùm igitur matrimonium in lege Euangelica*,&c.] Matrimonium ante legem gratiæ in lege naturæ & veteri non fuiſſe propriè Sacramentum gratiam conferens, docent Petr.de Ledeſma *in ſum.p*.1. *de Sacram*. vbi de ſacram.Matrim.*cap*.1.*concl*.6.Vazq.*diſp*.2.*cap*.3.Rebell.*d.lib*.2.*quæſt*.3.*à num*.12. Henriq. *in ſum.lib*.11.*cap*.2. §.1. *& in commento lit.V*. Ægid.de Coninck *d.tom*.2.*diſp*.24.*concl*.2. Sanch. *de matrim.lib*.2.*diſp*.7.*n*.2. Gutier.*in ſimili tract.cap*.42.*à princip*. Paul.Laymann *d.tract*.10.*p*.1.*c*.2.*n*.1. Gaſpar Hurtado *de matrim.diſp*.3.*diffic*.20.*num*.72.

6. Contra

6. Contra Roffens. Castr. Catherin. & alios, quos refert & sequitur Petr. Sot. *de instit. sacerd. lect. 2. de matrim.* existimantes ante legem gratiæ matrimonium fuisse propriè Sacramentum, & gratiam contulisse. De intellectu verò *cap. gaudemus, de diuort.* ibi, *cum Sacramentum coniugij apud fideles, & infideles existat*, agunt Sanch. *de matrimon. lib. 2. disput.* 8. *à princip.* Basil. Pont. *in simili tract. lib.* 1. *cap.* 6. *numer.* 6. Antonin. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existent. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 8. Ego ipse *in collection. ad d. cap. gaudemus num.* 3. *cum seqq.*

7. CANON I.] Vide Tertullian. *in exhortat. ad castitatem cap.* 5. *vers. vno matrimonio*, Isidor. Hispalen. *de officiis eccles. lib.* 2. *cap.* 19. Magist. *in* 4. *dist.* 33. vbi Durand. *quæst.* 1. Thom. Argent. *art.* 3. Iodoc. Cocci. *in thesauro Catholico tom.* 2. *lib.* 9. *art.* 2. Perez *l.* 1. *glos. que es el paraiso pag.* 20. *tit.* 1. *lib.* 5. *ordin.* Spin. *in speculo testament. glos.* 15. *princ. num.* 15. Sayr. *de Sacrament. in genere lib.* 1. *cap.* 2. *quæst.* 2. *art.* 4. *vers. quod verò ad matrimonium*, Valent. *tom.* 4. *disp.* 10. *q.* 1. *puncto* 5. Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *de Sacrament.* vbi de sacram. matrim. *cap.* 1. *concl.* 1. *&* 19. Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.* 2. *differ.* 18. *num.* 5. Sanch. *de matrim. lib.* 2. *disp.* 20. Gutier. *eod. tract. cap.* 42. Bonacin. *in simili tract. q.* 2. *puncto* 1. *n.* 2. Rebello *de oblig. iustit. p.* 2. *lib.* 2. *q.* 3. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 31. *c.* 1. *à num.* 2. Ægid. de Coninck *de Sacramen. tom.* 2. *disp.* 24. *dub.* 2. *à n.* 5. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.* 3. *cap.* 18. *num.* 1. *&* 7. Paul. Laymann *in Theolog. morali tract.* 10. *p.* 1. *cap.* 2. *n.* 1. *in princip.* Gasp. Hurtado *de matrimonio disp.* 4. *diffic.* 1.

7. Matrimonium est verè, & propriè vnũ ex septem legis Euangelicæ Sacramentis à Christo Domino institutum.

8. CANON II.] Vide Card. Bellarm. *lib.* 1. *de matrim. cap.* 11. *propos.* 2. Valent. *tom.* 4. *disp.* 10. *q.* 1. *puncto* 3. *col.* 3. *vers. quinto*, Henriq. *in sum. lib.* 2. *cap.* 6. §. 1. Fernandez *in examine Theolog. moralis p.* 3. *cap.* 19. §. 1. *num.* 8. Sanch. *de matrimonio lib.* 7. *disp.* 80. Gutier. *eod. tract. cap.* 96. Bonac. *in simili tract. q.* 3. *puncto* 10. *n.* 3. Rebell. *de obligat. iustit. p.* 2. *lib.* 3. *q. fin. à num.* 5. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 2. *disp.* 26. *dub.* 2. *num.* 13. Ludou. de Sotomaior *in Cantica cap.* 6. *in verba, sexaginta sunt Reginæ, pag. mihi* 1091. Basil. Pont. *de impediment. matrimon. cap.* 13. *& in tract. de matrimonij sacramento lib.* 7. *cap.* 49. Paul. Laymann *in summ. Theologiæ moralis tract.* 10. *p.* 3. *cap.* 6. *à num.* 7. Gasp. Hurtado *de matrimon. disp.* 19. *diffic.* 1. metipsum *in collect. ad cap. gaudemus, de diuort. n.* 10. *cum seqq.*

8. Polygamia, seu pluralitas coniugum simul est illicita, & irrita iure diuino.

9. CANON III.] Vide Nauar. *cons.* 14. *num.* 8. *de sponsal. in nouis*, Couar. *de sponsal. p.* 2. *cap.* 6. §. 10. *num.* 2. Valent. *p.* 4. *disp.* 10. *q.* 5. *puncto* 3. vbi de impedimento cognationis. §. *in aliis autem gradibus*, Caiet. 2. 2. *quæst.* 154. *artic.* 9. *circa solut. ad* 3. Sanch. *de matrimon. lib.* 7. *disp.* 52. *num.* 6. *& lib.* 8. *disp.* 6. *num.* 11. *cum seq.* Gutier. *eod. tract. cap.* 98. *n.* 19. Molfes. *in summ. Theolog. moral. tract.* 4. *cap.* 10. *num.* 113. Paul. Laymann *in Theolog. morali tract.* 10. *p.* 4. *cap.* 10. Gasp. Hurtado *de matrim. disp.* 17. *diffic.* 5.

9. Papa potest dispẽsare in aliquot gradibus ex prohibitis Leuit. 18. quia non omnes obligant hodie in lege Euangelica.

10. CANON IV.] Vide Petr. Ledesm. *in sum. p.* 1. *de Sacrament.* vbi *de sacrament. matrim. cap.* 10. *conclus.* 1. Rebello *de obligat. iustit. p.* 2.

10. Potestas statuendi impedimenta tã impedientia tantùm, quàm dirimentia est in Ecclesia.

lib.3. q.1.num.1. Ægid.de Coninck *de Sacrament. tom.2.disp.32.num.10.* Franc. Molin. *de ritu nupt. lib. 1. comp. 19. num. 126.* Cened. *pract. & canon.quest. lib.1.q.39.n.91.* Bonacin.*de sacrament. matrim.q.3.puncto 1. num.2.* Fernandez *in examine Theolog. moralis p.3.cap.16.§.1.num.2.* Paul. Laymann *in Theologia morali tract. 10.p.4. cap.1.* Gasp. Hurtado *de matrimon.disp.12.diffic.2.*

11. Matrimonij vinculum dissolui non potest propter hæresim, aut molestam cohabitationem, sed tantum ob id fieri potest diuortium quoad thorum, & habitationem.

11. CANON V.] Vide Gregr. Lop. *l.3.tit.2.part.4.* Perez *l.1. tit.1.lib.5.ordin.pag.10.* Bonacin.*de sacrament. matrim. quæst.4.puncto 5. num. 25. vers. prima, & vers. sexta*, Hurtado *de matrimon. disput. 11. diffic. 5. num.18.* Paul. Laymann *in Theologia morali tract.10.p.3. cap.7. num.17.*

12. Matrimonium ratum non consummatum per solemnẽ Religionis professionem alterius coniugum dirimitur.

12. CANON VI.] Vide D.Barbos.*p.2.rub.ff.soluto matrim.n.73.* Sanch. *de matrim. lib.2. disp.18. num.3.* Gutier.*eod.tract. cap.54.à num.1.* Rebell. *de obligat. iustit. p.2.lib.3.quæst.4.à num.1. & sect.3.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent.lib.31.num.36.* Ægid.de Coninck *de Sacram. tom.2. disp.26. à num.30.* Molfes. *in summ. Theolog. moralis tract.4. cap.6. num.31.* Moner.*de commutat.vltim. volunt.cap.4.num.111.* Filliuc.*in quæst. moralib.tom.1.tract.10.num.60.* Paul.Laymann *in Theolog morali tract.10. p.3.cap.6.num.3.* Gasp.Hurtado *de matrimon. disp.8. diffic.4.* Sell. *in select. canon. cap.22. num.8.* vbi referr decisum sub die 18. Nouembris 1618. matrimonium reputari ratum, & non consummatum ad effectum vt vnus ex contrahentibus alio contradicente possit ingredi Religionem si post illud contractum coram parocho, & testibus copula non intercessit, quamuis priùs non semel etiam cum promissione de contrahendo fuissent fornicati.

13. Matrimonium ratum sola Ecclesiæ auctoritate per vota solemnia Religionis soluitur.

13. Sola Ecclesiæ auctoritate, quam per antiquissimam traditionem accepimus, introductum esse vt per vota solemnia Religionis soluatur matrimonium ratum, resoluunt Henric.Gandauens. *quodlib.5. quæst.35.*Medina *lib.5. de sacrorum hominum continentia,cap.86.* Ægid. de Coninck *d tom.2.disp.26.dub.3.concl.4.* Lessi. *de iustit.lib.2.cap.41.dub.8. num. 69.* Paul. Laymann *d. cap. 6. num.3.* Gasp. Hurtado *dicta disput.8. diffic.4.num.17.*

14. Contra Sor. *in 4. dist. 27. quæst.1. art.4.* Sanch. *de matrim. lib.2. disp.19.* Basil. Pont. *in simili tract. lib. 9. cap.5.* existimantes dissolui iure diuino.

15. Matrimonium ratum non dissoluitur per tria vota Societatis per biennium emissa.

15. Matrimonium ratum non dissolui per tria vota Societatis per biennium emissa, cùm sint simplicia & non absolutè perpetua ex parte admittentis illa, tradunt Henriq. *in sum.lib.11.cap.8.* Vasq. *1.2.disp.165. cap.10.*Sanch.*d.lib.2.disp.18.* Gasp.Hurtado *d.disp.8.diffic.5.* contra Basil.Pont.*d.lib.9.cap.6.*

16. Matrimonium ratum dissoluitur per professionem in Religione S.Ioannis Hierosolymitani.

16. Matrimonium ratum dissolui per professionem in Religione S. Ioannis Hierosolymitani, non ita in aliis Militum Christi, Calatrauæ, Alcantaræ, S.Iacobi, & similium non viuentium in claustro, resoluunt Nauar. *cons.3.* aliàs *2. in nouis,de conuers.coniug.* Henriq. *d. lib.11.cap. 8. §.6.* Azor. *instit. moral. p.1. lib.13. cap.3. quæst.2.* D.Barbos. *in rub. ff. soluto matrim. p.2. num. 82.* late Sanch. *de matrimon. lib. 2. disp. 18. per tot.* Basil.

Baſil.Pont. *d.lib.9.cap.7.* Gaſp. Hurtado *d.diſp.8.diffic.6.* Ego ipſe *de appellatiua verbor.vtriuſque iuris ſignif.appell.233.num.9.*

17. CANON VII.] Vide Cou. *de ſponſal.p.2.cap.7. §.6. num.15.* Nauar.*in man.cap.22. num.21.* Fernandez *in examine Theolog. moralis p.3. cap.16. §.2. ſect.9.* Rebell. *de obligat. iuſtit. p. 2. lib. 2. quaſt. 15. ſect. 2.* Molfeſ. *in ſumm. Theolog. moralis tract.4. cap.14. à num.14.* Baſil. Pont. *de impediment. matrimon. cap.21. in fine*, Paul. Laymann *in Theologia moral.tract.10. p.3. cap.7.ex num.7.* Gaſp. Hurtado *de matrim. diſput.11. diffic.1. cum ſeqq.*

18. *Vel etiam innocentem*,&c.] Vide Gutier. *canon. lib.1. cap.25.n.4.* D.Barboſ. *d.p.2.rub.ff. ſoluto matrim.num.15.* Sanch. *de matrimon. lib.10. diſp.2.num.2.*

19. CANON VIII.] Vide Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.31.num.313.verſ.porrò*,Molfeſ. *in ſum.Theologia moralis tract.4.cap.14. n.14.cum ſeqq.*Sanch.*de matrim.lib.10.diſp.15.n.1.* Gaſp.Hurtado *in ſimili tract.diſp.11.diffic.5.n.17.*

20. CANON IX.] Vide Card. Bellarm. *lib.2.de Monach. cap.22. cum ſeqq.* Iodoc.Cocc.*tom.2. theſaur. Catholici lib.8.art.6.* Salzed.ad Bernard. *in pract. cap.83. lit. A. in princip.* Henriq. *in ſum. lib.12.cap.5. §.2. lit. I. & §.9.in princip.* Petr.de Ledeſma *in ſum.p.1.de Sacrament.* vbi de ſacrament.matrim. *cap.13. concl.8.* Azor. *inſtit. moral. p.1.lib.13.cap.12. quaſt.1. verſ. quamquam*, Molfeſ. *in ſumm. Theolog. moral. tract. 4. cap.9. num. 35. & 37.* Sanch. *de matrim.lib.7.diſp.26. num.1.* Gutier. *eod. tract. cap.94.à n.5.*Fernand.*in examine Theolog. moralis p.3.c.16.§.1.ſect.3. verſ. dico ſecundum, & ſect.8.* Farin. *in praxi crimin.p.5.q.138. num.95.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.31.num.120.* Ægid.de Coninck *de Sacrament. tom.2. diſp.31. n.66.* Paul.Laymann *in Theologia morali tract.10. p.4.cap.3.*Bonacin.*de matrim.q.3.puncto 4.num.2.* Gaſp.Hurtado *in ſimili tract.diſp.15.& 16.*

21. CANON X.] Vide Victor. *de Sacrament.* vbi de matrimon. *num. 246.* Paul. Fuſc. *de viſitat. lib.2. cap. 18. num.2.* Fernandez *in examine Theologia moralis p. 3. cap. 19. §. 1. num. 2.* Gutier. *de matrimon. cap.4.num.6.*

22. CANON XI.] Vide Card.Bellarm. *in controuerſ. Cathol.tom. 2. lib.1. de matrimon. cap.33.* Matienſ.*gloſ. 1. rub. tit. 1. num. 147. lib.5. noua recopilat.* Paul. Fuſc. *de viſitat. lib. 2. cap. 21. num. 9.* Molfeſ. *in ſumm. Theolog.moralis tract.4. cap.8. num.73.* Cened. *ad Decretal. coll.22. num.1.in fine.*

23. CANON XII.] Vide Zerol. *in praxi p.1. verbo Matrimonium §.6.*Mart.*de iuriſdict.p.2.cap.8.à princ.*Molfeſ.*in ſum.Theolog.moral.tract. 4.c.5.n.26.in fine, & cap.16.num.12.*

17. Matrimonij vinculum diſſolui non poteſt propter adulterium alterius coniugum.

18. Innocens, qui cauſam adulterio nó dedit, non poteſt altero coniuge viuente aliud matrimonium contrahere.

19. Coniuges poſſunt ob alias cauſas præter fornicationé ab altero quoad thorum,& cohabitationem ſeparari.

20. Clerici in ſacris Ordinibus cõſtituti, vel Regulares caſtitatem ſolemniter profeſſi non poſſunt matrimonium contrahere, cõtractumque de facto inualidum eſt.

21. Melius ac beatius eſt manere in virginitate,aut cælibatu, quàm iungi matrimonio.

22. Prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum certis anni temporibus ſuperſtitionem eſſe dicéntes,aut benedictioné,& alias cæremonias, quibus Eccleſia vtitur,damnantes, anathematizantur.

23. Cauſæ matrimoniales ſpectant ad iudices eccleſiaſticos.

DE REFORMATIONE MATRIMONII.

De modo celebrandi matrimonium ritè, & solemniter.

CAPVT I.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIDE Perez *l.1. verſ. quæri etiam poteſt, tit. 1. lib. 5. ordin. pag. 27. cum ſeq.* Menoch. *conſ.* 398. Ceuall. *commun. contra communes q.* 604. Henriq. *in ſum. lib. 11. cap. 3.* Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 76.* Segura Daualos *in direct. iudic. p. 2. cap. 15. & 16.* Spin. *in ſpeculo teſtament. gloſ. 15. princ.* Henriq. *in ſumm. lib. 11. cap. 3.* Petr. de Ledeſma *in tract. de matrimon. cap. 45.* Gutier. *de iurament. confirm. p. 1. cap. 51. & de matrimon. cap. 55. cum ſeqq.* Poſſeuin. *de officio Curati cap. 10.* Rebell. *de obligat. iuſtit. p. 2. lib. 2. quæſt. 7. & lib. 4. in fine,* Ced. *pract. & canon. quæſt. lib. 1. quæſt. 30. per tot.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 4. tit. 15. l. 1. de matrimon.* Vgolin. *de officio, & poteſt. Epiſcopi cap. 15. §. 10. cum ſeqq.* Franc. Molin. *de ritu nupt. lib. 2. different. 11.* Fernand. *in examine Theolog. moralis p. 3. capit. 17. §. 2. & capit. 18.* Vincent. Filliuc. *in quæſtion. moral. tractat. 10. cap. 6.* Bonacin. *de matrimon. quæſt. 2.* Baſil. Pont. *eodem tractat. lib. 5. cap. 30.* Gaſp. Hurtado *in ſimili tract. diſput. 5. diffic. 3. cum ſeqq.* Paul. Laymann *in Theologia morali tract. 10. p. 2. cap. 4.* metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi p. 2. alleg. 32. & de officio, & poteſtate parochi p. 2. cap. 21.*

2. Matrimonia, quæ fiunt inuitis, & inſciis parentibus, valida ſunt.

2. *Quique falsò affirmarunt matrimonia à filiisfam.* &c.] Vide Caſſan. *in catalogo gloriæ mundi p. 10. conſid. 36.* Perez *l. 1. prope fin. verſ. conſtat autem ex prædicto Concil. pag. 36. tit. 1. lib. 5. ordin.* Cardin. Bellarm. *lib. 1. de matrimon. cap. 19. & 20.* Couar. *de ſponſal. p. 2. cap. 3. §. 8. num. 5.* Sayr. *in claui regia lib. 7. cap. 5. num. 13.* Ced. *ad Decretal. collect. 58. n. 7.* Sanch. *de matrim. lib. 1. diſp. 14. n. 4.* Gutier. *canon. lib. 1. c. 20. num. 1. & 2. & in tract. de matrimon. cap. 79. à princ.* Rebell. *d. lib. 2. q. 7. sect. 1.* Molfeſ. *in ſum. Theolog. moralis tract. 4. cap. 7. à num. 25.* Bonacin. *de matrimon. q. 4. puncto 17. num. 23.* Melch. Phæbus *Luſit. deciſ. 45. num. 10. cum ſeqq. tom. 1.* Gaſp. Hurtado *de matrimon. diſp. 6. diffic. 10. in princip.* vbi *num. ſeq.* poſt Sanch. Ægid. de Coninck & Vaſq. reſoluit filios poſſe licitè parentibus inuitis matrimonium contrahere; ſubditque quamuis non ſit contra reuerentiam parentibus debitam filios illis inuitis hoc, aut illud matrimonium contrahere, eis tamen inconſultis, ſeu non certioribus factis contrahere matrimonium aliquod eſſe grauem defectum irreuerentiæ, & peccatum mortale; niſi quando filij timent parentes iniuſtè impedituros matrimonium, aut quando adeſt alia rationabilis cauſa occultandi parentibus matrimonium.

3. Parentes non poſſunt liberos exhæredare, nec eis dotem

3. Vnde parentes non poſſe liberos exhæredare, neque eis dotem denegare eo quòd contrahunt matrimonium ipſis inuitis, ac proinde eſſe-

eſſe abrogatas leges ciuiles permittentes patri filios exhæredare ſi ſine eorum conſenſu nupſerint, tenent Burg. de Pace *conſ.* 20. *num.* 8. Matienſ. *l.* 2. *gloſ.* 4. *per tot. tit.* 1. *lib.* 5. *noua recopil.* Spin. *in ſpeculo teſtament. gloſ.* 20. *princip. ex num.* 66. Molin. *de primog. lib.* 2. *cap.* 16. *à princip.* Mich. Salon. *in* 2. 2. *quæſt.* 5. *de dominio art.* 5. *in* §. *quæſtio hæc in primis*, Menoch. *de arbitr. caſu* 453. *num.* 8. *& de præſumpt. lib.* 4. *præſumpt.* 189. *num.* 55. *& conſil.* 69. *à num.* 22. Gutier. *pract. lib.* 2. *quæſt.* 1. *ex num.* 2. Surd. *de aliment. tit.* 1. *quæſt.* 5. *num.* 17. Cened. *ad Decretal. collect.* 58. *num.* 8. Vazq. *diſp.* 4. *num.* 24. Sanch. *de matrim. lib.* 4. *diſp.* 24. Gaſpar Hurtado *in ſimili tract. diſp.* 6. *difficult.* 10. *num.* 35. *in fine.*

denegare quòd contrahũt matrimonium ipſis inuitis.

4. Prout nec etiam ſtatutum, ſeu legem municipalem prohibentem filiis matrimonium contrahere ſine voluntate parentum valere, nec pœnas ab eo impoſitas validas eſſe, ſed iure Canonico abrogatas, concludunt Pichard. *in princip. inſtit. de nupt. num.* 6. *&* 11. *& in princip. de inoffic. teſtam. num.* 9. Matienſ. *d. gloſ.* 4. *num.* 49. Petr. de Ledeſma *in ſumma p.* 1. *de Sacrament.* vbi de ſacram. matrimon. *cap.* 7. *concl.* 5. *dub. vnic.* Franc. Viui. Neapol. *deciſ.* 523. *num.* 3. Ceuall. *commun. contra commun. q.* 5. *num.* 2. *& quæſt.* 314. *num.* 3. D. Barboſ. *in l.* 1. *p.* 4. *num.* 27. 32. *&* 35. *ff. ſoluto matrim.* Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 20. *num.* 2. *& lib.* 2. *quæſt.* 1. *& de matrimon. cap.* 80. *à princip.* Valdeſ. ad Xuar. *l.* 2. *tit. de los caſamientos, pag. mihi* 50. Bapt. Coſta *de ſcientia, & ignorantia, cent.* 2. *diſt.* 40 *num.* 71. *& reg.* 11. Mart. *de iuriſdict. p.* 4. *cent.* 1. *caſu* 70. Bened. Ægid. *in repet. l. Titia, p.* 3. *num.* 30. *cum ſeqq. ff. de condit. & demonſtrat.* Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.* 2. *different.* 7. *num.* 9. *cum ſeqq.* Maſtrill. *Siciliæ deciſ.* 163. Bernard. Grauæ. *ad pract. Cameræ Imper. lib.* 2. *concl.* 95. Et ex Patribus Societatis IESV Henriq. *in ſum. lib.* 11. *cap.* 6. §. 1. *littera C.* Azor. *inſtitut. moral. p.* 2. *lib.* 2. *cap.* 2. *quæſ...* Molin. *de iuſtitia, tract.* 2. *diſp.* 176. *verſ. dubium*, Sanch. *de matrimon. lib.* 3. *diſp.* 47. *num.* 12. Rebell. *d. p.* 2. *lib.* 2. *quæſt.* 14. *ſect. fin.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 2. *diſp.* 28. *num.* 48. *cum ſeqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 19. *n.* 19. *verſ. quod verò attinet.*

4. Statutum, ſeu lex municipalis prohibẽs filiis matrimonium contrahere ſine voluntate parẽtum non valet.

5. *A proprio contrahentium parocho.*] Illum dici, in cuius parochia habitant contrahentes tempore matrimonij, exiſtimarunt Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſiaſt. deciſ.* 244. *in* 1. *edit.* aliàs *reſolut.* 214. *num.* 1. *in* 1. *edit*, Bonacin. *de matrimon. quæſt.* 2. *puncto* 8. *num.* 1. Gutier. *eod. tract. cap.* 64. *num.* 19.

5. Parochus proprius dicitur ille in cuius parochia habitant contrahentes tempore matrimonij.

6. Seu illum dici in cuius parochia contrahentes domicilium habent, vel cui principaliter incumbit cura animarum in loco domicilij, rectiùs videntur ſentire Panorm. *in cap. in noſtra* 11. *de ſepult.* Fr. Emman. *in ſumma tom.* 1. *cap.* 219. *num.* 6. Spin. *d. gloſ.* 15. *num.* 41. Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 3. §. 3. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 76. *num.* 18. Piaſec. *in praxi Epiſcop. p.* 2. *cap.* 4. *num.* 32. Cened. *pract. & canon. quæſt. lib.* 1 *quæſt.* 30 *à n.* 45. Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.* 2. *different.* 11. *num.* 88. Hurtado *de matrim. diſp.* 5. *difficult.* 6. *num.* 19. Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi, p.* 2. *alleg.* 32. *num.* 59. vbi *num.* 64. cum Sanch. *d. lib.* 3. *diſp.* 23. *n.* 14. aduerto non opus eſſe expectare vt maiori anni parte parochiani in parochia, vel diœceſi habitent, ſed ſtatim ac animum habitandi maiori anni parte habentes, incipiunt

6. Parochus proprius ille dicitur in cuius parochia contrahentes domicilium habent, vel cui principaliter incumbit cura animarum in loco domicilij.

incipiunt habitare, effici parochianos, de quo etiam Emman. Sà *in aphorism. verbo matrimonium, num. 2. & verbo Parochus, num. 2. vers. ad matrimonium*, Basil. Pont. *de matrim. lib. 5. cap. 13. §. 1. num. 4. cum seqq.* Ferentil. *in annot. ad decis.* 713. *Buratti num.* 15. Rot. in Toletana matrimonij 10. Decembris 1625. coram R.P.D. Merlino.

7. Fœmina transferens se ad domum concubinarij intentione perpetuò cum illo manendi nō potest validè coram parocho suæ parochiæ contrahere matrimonium.

7. Vnde fœminam, quę coram parocho suæ parochiæ contraxit matrimonium inualidum, séque inde transtulit ad domum concubinarij intentione perpetuò cum illo manendi, non posse postea coram eodem parocho matrimonium de nouo validè celebrare, tenent Sanch. *d. lib. 3. disp. 23. num. 15*. Bonacin. *d. quæst. 2. puncto 8. num. 3. vers. secundo*, quos refero *d. alleg. 32. num. 67. & de officio, & potest. parochi, cap. 21. num. 35.*

8. Parochus proprius ille dicitur in cuius parochia contrahentes domicilium habent, quamuis illud simulatè habitare inceperint.

8. Proprium parochum illum dici, in cuius parochia contrahentes domicilium habent, quamuis illud data opera habitare inceperint simulatè, & animo fraudandi proprios parochos, resoluunt Sanch. *d. lib. 3. disp. 18. sub num. 29. vers. cæterùm, & disp. 25. sub num. 11. in fine*, Gutier. *de matrim. cap. 65. num. 11.* Filliuc. *in quæst. moral. tract. 10. de Sacram. p. 1. cap. 6. num. 199.* Bonacin. *d. quæst. 2. puncto 8. num. 4.* quos sequi videtur Rot. in d. Toletana matrimonij.

9. Matrimoniū contractum coram parocho loci vbi contrahentes recreationis causa reperiuntur non valet.

9. Matrimonium contractum coram parocho illius loci vbi contrahentes reperiuntur, non animo ibi domicilium constituendi, sed recreationis causa, non valere, refert decisum Garc. *de benefic. p. 5. cap. 7. num. 11. ad 4.*

10. Matrimonium contractū coram parocho loci vbi contrahens moratur tanquam Prætor, vel Medicus valet.

10. Matrimonium contractum coram parocho illius loci vbi contrahens moratur tanquam Prætor, iudex, seu medicus temporalis, validum esse, refert pariter decisum idem Garc. *d. cap. 7. num. 11. ad 5.*

11. Matrimonium contractū coram parocho loci exilij impositi donec aliud statutum non esset, est validum.

11. Matrimonium contractum post quartum habitationis mensem à muliere coram parocho oppidi, ad quod à ciuitate in qua habitabat, ad scandala submouenda iussu Principis secularis translata fuerat, sub præcepto illic non discedendi, donec aliud statutum non esset, valere dicit Aldan. *in compendio canon. resol. lib. 1. tit. 8. num. 10.* vbi refert decisum sub die 26. Iunij 1621. per doctrinam Deciani *in tract. crimin. lib. 4. cap. 16. num. 16.* & aliorum, quos citat Sanch. *de matrim. lib. 3. disp. 23. quæst. 1. & 3.*

12. Matrimonium contractū coram parocho loci ad quem ob parentum metum venerant, & in quo aliquātulum permorati erant, valet.

12. Validum fuisse matrimonium cuiusdam iuuenis cum meretrice, qui dubitauerat illud in propria ciuitate contrahere, adhibendo Concilij Trid. solemnitates, eo quòd iuuenis parentes eis impedimentum de facili facturi erant, & propterea Romam venerunt, & coram testibus, & parocho in parochia in qua aliquantulum permorati erant, matrimonium contraxerunt per verba de præsenti, firmat Aldan. *d. tit. 8. n. 12.* attestans decisum in Senen. 17. Maij 1600.

13. Parochus proprius dicitur habitationis fœminæ quando ibi contrahitur, & parochus viri sufficit quando contrahitur in parochia habitationis viri.

13. Parochum proprium ad coniungendos aliquos matrimonio, qui sunt ex diuersis parochiis, esse, & sufficere habitationis fœminæ quando contrahitur in parochia habitatio vxoris, & sufficere parochum viri quando contrahitur in parochia habitationis viri, resoluunt, decisúmque referunt Nauarr. *in man. cap. 25. num. 144. & consil. 3. sub tit. de clandest. despons. num. 1. in nouis*, Spin. *d. glos. 15. num. 47.* Segura

Dauulos

Daualos *d.p.2.cap.15.num.47.* Triuisan.*Venetiæ decis.23.n.1.lib.1.*Sanch. *d.lib.3.disp.19.* Franc.Molin. *d.different.11. num.89.* Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi, cap.15.§.10.num.3.* Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarræ, lib 4.tit.15.l.1.de matrimon.num.15.& 17.* Fernandez *d.p.3.cap.18. §.1. num.11.* Ferentil. *in annot.ad d. decis.713. Buratti num.17.* Ego ipse *d.alleg.32.num.65.& d.cap.21.num.44.*

14. Et sufficere parochum viri etiam in parochia mulieris,& è contra,quia Concil.in præsenti videtur voluisse præsentiam parochi,& testium ad tollendam clandestinitatem, ad quod sufficit vnus parochus, siue viri, siue mulieris, resoluunt Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.76. dub.14.* Caualcan. *decis.12.num.21.p.2.* Spin. *d.glos.15. num.41.* Ceuall. *d.quæst.604.num.6.* Henriq. *d.lib.11.cap.3.§.2.* Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.2.cap.9.num.39.in fine*, Zerol. *in praxi Episcop.p.2.verbo parochus, §.1.* Armendar.*d.l.1.de matrim.num.7.13.14 & 28.* Sanch.*d.lib.3.disp.19. ex num.1.* Rebello *d.p.2.lib.2.q.8.* Paul.Comitol. *resp.moral.lib.1.q.131. num.2.* Ægid.de Coninck *d.disp.27.num.19.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclef.decis.244.in 1.edit.*aliàs *resol.214.num.1.in 2.edit.* Gutier.*d.c.62. num.4.*Vgolin.*d.cap.15.§.10.num.3.* Bonacin.*d.quæst.2.puncto 8.n.7.* Paul. Laymann *in Theolog.moral.lib.5.tract.10.p.2.cap.5.num.3.*Gaspar Hurtado *de matrim.disp.5.diffic.6 num.20.*Rota apud Farin.*decis.390.num.6.p.2. recent.*Ego ipse *d.alleg.32.num.98.& d.cap.21.num.45.* — 14. Parochus viri ad coniungẽdos aliquos matrimonio sufficit in parochia mulieris, & è contra.

15. Parochos duos simul quoad hunc effectum posse reperiri, vbi scilicet quis dimidia anni parte in vna parochia, altera dimidia in alia habitat, resoluunt Nauarr. *cons.7. num.3. de clandest. desponsat. in nouis*, Sanch.*d.lib.3.disp.24.* Segura Daualos *d.p.2.cap.15.num.47.* Franc.Molin.*d.different.11.num.91.*Gutier.*d.cap.61.num.4.& cap.64.num.2.*Bonacin.*d.puncto 8.num.5.* Ferentil.*in annotat.ad d.decis.713. Buratti num.14.* Rota in Toletana matrimonij 10. Decembris 1615.& in Neapolitana matrimonij 30.Martij 1629.coram R.P.D.Merlino. Ego ipse *d.alleg.32. num.69.& d.cap.21.num.41.* quibus locis aduerto quòd vbi inæqualitas habitationis datur, maioris temporis pars eum facit parochum,in quo habitatio fit. — 15. Parochi duo quoad matrimoniũ possunt reperiri.

16. Vnde parochum ruralem non esse proprium parochum quando rus vel recreationis causa habitatur, aut ad paucos dies tantùm incolitur,non autem maiore parte anni,resoluunt Nauarr.*d.cons.7.n.2.* Seraphin.*decis.605.* Aloys.Ricc. *in d.praxi resol.214.n.2.* Franc.Molin.*d.differ.11.n.90.*Sanch.*d.lib 3.disp 23.num.12.* Bellet.*disquisit.clerical.p.1.tit.de exempt.clericor.à statutis,§.5.num.8.cum seqq.* Bonacin. *d.q.2.puncto 8.n.3. vers.3.& seq.*Ego ipse *d alleg.32 num.66.& d.cap.21.num.42.* — 16. Parochus ruralis non est proprius parochus quando rus recreationis causa habitatur.

17. Habitantem in confinio duarum Ecclesiarum parochialium censeri parochianum illius,in qua domus aditum magis frequentatum habet, tenet Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.333. in 1. edit.* aliàs *resol.510.in 2.edit.*quem refero *d.alleg.32.num.71.& d.cap.21.num.43.* — 17. Habitans in confinio duarum Ecclesiarum parochialium cẽsetur parochianus illius in qua domus aditũ magis frequentatum habet.

18. *Publicè denuntietur*, &c.] Denunciationes fieri debere à proprio contrahentium parocho,vel ab alio de eius licentia, ex hoc text. colligunt Fr.Emman. *in sum.p.1.cap.217.num.6.* Sanch. *de matrim.lib.3.disp.6. à num.4.* — 18. Denunciationes fieri debẽt à proprio contrahentium parocho, vel ab alio de ejus licentia.

à num.4. Ægid.de Coninck *de Sacrament. & censur. tom.2. disp.27. dub.5. num.50.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.31.num.225.* Bonacin. *de matrim q.2.puncto 6.num.12.* Ego ipse *d.alleg.32.num.9.& d.cap.21.n.17.*

19. Denunciationes sunt faciēdæ in vtraque sponsi & sponsæ parochia.

19. Vbi scilicet ambo contrahentes in vna, & eadem habitant parochia, nam quando illi sunt diuersarum parochiarum, in vtraque sponsi & sponsæ parochia denunciationes esse faciendas, resoluunt Paul Fusc. *de visitat.lib.2.cap.3.num.21.* Petr.Ledesma *de matrim q.45.art.5.puncto 3. & in summa p.1.de sacrament.matrimon.cap.6. conclus.7. vers.basse de aduertir*, Henriq.*d.lib.11.cap.7.§.1.* Zerol. *in praxi Episcop.p.1. verbo matrimonium, §.5.* Posseuin. *de officio curati, cap.10. num.3.* Sanch. *d.lib.3.disp.6. num.4.* Chamerot. *de Sacrament.tract.12.de matrimon.dub.17. vers.quintò*, Vgolin.*de officio Episcopi, cap.15.§.11.num.2.* Rebello *de obligat.iustit.p.2. lib.2.quæst.7. n.10.vers.quo loco*, Valer. Reginald.*d.lib.31. num.225.* Ægid. de Conink *d.tom.2.disp.27.num.40.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.437.* Molfes. *in summa Theologiæ moralis, tract.4.cap.8.num.14.* Basil. Pont. *de impediment.matrimon.cap.26.§.4.in princip.* Gurier. *de matrim.cap.56.n.5.* Bonacin.*d.quæst.2.puncto 6 num.10.* Ego ipse *d.alleg.32.num.11.* vbi etiam pluribus citatis Doctoribus aduerto quòd si contrahentes plura habuerint domicilia, seu parochias, faciendæ sunt huiusmodi denunciationes in ea, in qua diutiùs habitant, & principaliorem habent larem, vel potiùs in ea, in qua verosimilius est sciri impedimenta.

20. Vicarius generalis non potest impedire quod parochi denunciationes faciant absque sua licentia.

20. Vicarium generalem non posse impedire quòd parochi denunciationes faciant absque sua licentia, dixi *de officio, & potest.parochi, cap.21.num.16.* addens sic fuisse decisum sub die 27.Maij 1617.

21. Denunciationes non sunt de substantia.

21. Denunciationes non esse de substantia, aut forma, earúmque omissione minimè irritari matrimonium, tenent Nauarr.*in man.cap.22. num.70. vers.tertiò aduertendum, & cons.17.num 4.sub tit.de sponsal.in nouis*, Hippol.Riminald. *cons.691.n.34.lib.6.* Salzed.ad Bernard.*in pract.c.76. verbo suspenditur ab officio, vers.ante omnia*, Sarmient.*select.lib.1.c.6.num.7.* Perez *l.1.tit.15.lib.5.ordin.* Paul.Fusc.*de visitat.lib.2.cap.3.num.21.in med.* Viuald.*in candel.aureo, tit.de matrim.num.84.& 85.* Spin.*d.glos.15.princip. à n.24.* Segura Daualos *d.p.2.cap.15.n.36.& c.16.n.1.* Matiens.*in rub.tit.1. glos.1.num.34. lib 5. noua recopil.* Fr.Emman. *in summa tom.1.cap.217.n.2.* Henriq.*in summa lib.11.cap.5.§.1.* Vega *in summa lib.3. cap.166.* Petr.de Ledesma *de matrimon quæst.45. art.5.puncto 2.dub.1.conclus.2.& in summa p.1.de Sacram.* vbi de sacram.matrim.*cap.6.concl.6.in fine*, Gutier.*de iuram. confirmat.p.1.cap.51. num.2. & canon. lib.1. cap.19. num.12. & pract. lib.2. quæst.4 num.13.& in tract.de matrim.cap.56.num.2.& cap.73.num.1.* Chamerot. *de Sacram.tract.12.de matrim.dub.17.pag.724.* Stephan. Gratian. *discept.forens.cap.83.num.7.* Piasec.*in praxi Episcop.p.2.cap.4.n.29.* Franc. Leo *in thesauro fori eccles.p.2.cap.9.num.45.* Aloys.Ricc.*in praxi fori eccles. decis.257.in 1.edit.* aliàs *resol.224.num.6 in 2.edit.* Vgolin.*de officio.& potest. Episcopi, cap.15.§.11.num 6* Sanch.*de matrim.lib.3.disp.5.* Rebell.*de obligat.iustit.p.2.lib.2.quæst.7. sect.2. num.8.* Gasp.Hurtado *in tract.de matrimon. disp.5. difficult.18 num.58. cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.31.num.222.* Ægid. de Coninck *de Sacram.tom.2.disp.27.n.49.*

Mart.

Mart. *de iuriſdict. p. 4. caſu* 71. *num.* 11. *cum ſeqq.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.* 15. *l.* 1. *de matrim. num.* 2. & 3. Franc. Molin. *d. differ.* 11. *num.* 45. Campan. *in diuerſorio iuris canon. rub.* 11. *cap.* 13. *n.* 143. Fernandez *in examine Theolog. moral. p.* 3. *cap.* 17. §. 2. *num.* 5. Molfeſ. *in ſum. Theolog. moral. tract.* 4. *cap* 9. *num.* 24. Bonacin. *de matrimon. quæſt.* 2. *puncto* 6. *num.* 6. Baſil. Pont. *in ſimili tract. lib.* 5. *capit.* 30. *numer.* 2. Rot. apud Farin. *deciſion.* 390. *num.* 5. *p.* 2. *recent.* & in Vlixbonen. matrimonij 16. Februarij 1622. coram Patriarcha Manzanedo. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *num.* 1.

22. Contra Cephal. *conſ.* 421. *à n.* 1. *lib.* 3. & Menoch. *conſ.* 79. *num.* 70. & *conſ.* 398. *per tot.* exiſtimantes denunciationum omiſſionem matrimonium vitiare.

23. Peccare tamen grauiter parochum prætermiſſis denunciationibus matrimonium celebrantem ſine facultate, aut legitima cauſa, reſoluunt Spin. *d. gloſ.* 15. *princ. num.* 16. Chamerot. *d. dub.* 17. *notab.* 1. Petr. de Ledeſma *de matrim. quæſt.* 45. *art.* 5. *verſ. ſed aliud eſt dubium, & in ſum. d. cap.* 6. *concl.* 6. Ceuall. *d. quæſt.* 604. *num.* 85. Gutier. *de iurament. confirm. p.* 1. *cap.* 51. *num.* 29. & *in tract. de matrim. cap.* 56. *num.* 4. & *cap.* 57. *num.* 1. Aloyſ. Ricc. *d. reſol.* 224. *num.* 2. Ægid. de Coninck *d. diſput.* 27. *num.* 51. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 123. Sanch. *d. lib.* 3. *diſp.* 5. *num.* 6. Molfeſ. *d. tract.* 4. *cap.* 9. *num.* 25. Fernandez *d. p.* 3. *cap.* 16. §. 2. *num.* 12. Bonacin. *d. puncto* 6. *num.* 8 & 9. Baſil. Pont. *de ſacrament. matrim. lib.* 5. *cap.* 30. *num.* 3. Armendar. *d. l.* 1. *de matrim. n.* 4. vbi ait parochum prætermiſſis denunciationibus matrimonium celebrantem ab ordinario ſeueriùs puniendum. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *n.* 2. & *d. c.* 21. *n.* 25.

23. Parochus ſine facultate, aut legitima cauſa matrimonium celebrans prætermiſſis denunciationibus peccat grauiter.

24. Parochum timore mortis matrimonio aſſiſtentem omiſſis debitis denunciationibus non peccare, niſi id faciat in contemptum Clauium, poſt Sanch. tenet Galer. *in margarita caſuum conſcient. verbo Parochus* 4.

24. Parochus timore mortis matrimonio aſſiſtens omiſſis denunciationibus non peccat.

25. Parochum, qui omiſſis denunciationibus ſine licentia ordinarij aliquos deſponſauit, incurrere pœnam triennalis ſuſpenſionis comminatam *in cap. cum inhibitio* §. *ſanè, de clandeſt. deſponſat.* tenent Maiol. *de irregul. lib.* 3. *c.* 25. *n.* 17. Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 5. §. 6. Sahag. *ad tit. de ſponſal. n.* 46. Sanch. *lib.* 2. *diſp.* 48. *n.* 5. Bonacin. *d. puncto* 6. *n.* 3. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *n.* 7. & *d. c.* 21. *n.* 27.

25. Parochus, qui omiſſis denunciationibus ſine licentia ordinarij aliquos deſponſauit, incurrit pœnam triennalis ſuſpenſionis.

26. Matrimonium enim clandeſtinum quoad incurrendas pœnas matrimoniis clandeſtinis appoſitas, dici quando propria auctoritate, & ſic illicitè denunciationes huiuſmodi omittuntur, etiamſi illud deinde fiat coram parocho, & teſtibus, tenent Henriq. *d. lib.* 11. *c.* 6. §. 2. *lit. M.* Petr. de Ledeſma *d. cap.* 6. *dub.* 3. *prope fin.* Gutier. *de matrim. cap.* 55. *num.* 5. Sanch. *lib.* 2. *diſput.* 1. Baſil. Pont. *de ſacrament matrimon. lib.* 5. *c.* 37. Ægid. de Coninck *d. tom.* 2. *diſp.* 18. *num.* 103. & *diſp.* 27. *n* 83. Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.* 2. *differ.* 11. *ex num.* 40. Contra Petr. de Ledeſma *de matrim. q.* 45. *art.* 5. Molin. *de iuſtit. tract.* 2. *diſp.* 176. Hurtado *d. diſput.* 5. *diffic.* 22.

26. Matrimonium clandeſtinum dicitur quando illicitè denunciationes omittuntur.

27. *Tribus continuis diebus feſtiuis.*] Vide Chamer. *d. dub.* 17. *verſ.*

27. Denunciationes ſunt faciendæ tribus continuis diebus feſtiuis.

Ss 2 *ſecundo,*

secundo, Sanch. *d. lib. 3. disp. 6. n.* 8. Valer. Reginald. *d. lib.* 31 *n.* 225. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 6. *n.* 14. meipsum *d. alleg.* 32. *n.* 12. *& d. c.* 21. *n.* 19.

28. Quæ sibi non succedant immediatè.

28. Et intelligi de festis, quæ sibi non succedunt immediatè, asserunt Segura Daualos *d. p.* 2. *cap.* 16. *n.* 20. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 224. *num.* 4. *in* 2. *edit.* Ægid. de Coninck *d. tom.* 2. *disp.* 28. *n.* 47. Fernandez *in examine Theolog. moralis p.* 3. *c.* 17. §. 2. *num.* 2. *&* 3. Vgolin. *d. c.* 15. §. 11. *n.* 4. *&* 5.

29. Contra Hurtado *de matrimon. disp.* 5. *diffic.* 18. *n.* 60. Basil. Pont. *de impediment. matrim. cap.* 26. §. 4. *in princ.* existimantes procedere etiamsi huiusmodi dies festi sibi succedant.

30. Parochus non debet inter vnam & alteram denunciationem multos dies festos interponere.

30. Parochum non debere inter vnam & alteram denunciationem multos dies festos interponere, ita vt ob magnum temporis interuallum, seu moram fieri possit vt parochiani tardiores vadant ad deferenda impedimenta, & interim obliuiscantur præcedentium denunciationum, aiunt Sanch. *d. disp.* 6. *n.* 8. Gutier. *d. cap.* 56. *n.* 4. *ad finem*, Posseuin. *d. cap.* 10. *n.* 4. *&* 5. Ægid. de Coninck *d. disp.* 27. *dub.* 5. *n.* 47. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 226. Bonacin. *d. puncto* 6. *n.* 15. Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 13. *& d. c.* 21. *n.* 19. *in fine.*

31. Denunciationes nouas præmittere debet qui post primas peractas intra quatuor menses matrimonium non contraxit.

31. Illum, qui intra quatuor menses post peractas denunciationes non contraxit matrimonium, non posse illud inire nisi nouas denunciationes præmittat, referunt decisum Rebell. *de obligat. iustit. p.* 2. *lib.* 4. *in declarat. sect.* 2. *num.* 8. Bonacin. *quæst.* 4. *puncto* 6. *num.* 1. *vers. quarto.*

32. Denunciationes diebus ferialibus fieri non possunt etiam cum dispensatione Episcopi.

32. *Diebus festiuis.*] Ergo diebus ferialibus denunciationes fieri non posse etiam cum dispensatione Episcopi, tenent Zerol. *in praxi Episcopali, p.* 1. *verbo matrimon.* §. 4. Chamer. *d. dub.* 17. *vers.* 4. Vgolin. *d. cap.* 15. §. 11. *n.* 3. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 83. *n.* 28. Sanch. *d. lib.* 3. *disp.* 6. *n.* 9. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 224. *n.* 3. *in* 2. *edit.* Ego ipse *d. alleg.* 32. *n.* 14. *& d. cap.* 21. *n.* 20.

33. Denunciationes quando, alio die quàm festo fieri possint.

33. Denunciationes tamen huiusmodi fieri posse alio die quàm festo, eo scilicet, quo ingens hominum multitudo ad Ecclesiam accedit, vt accidit quando insignis Concionator concionem habiturus est, vel est dies festus vocationis illius Ecclesiæ, etiamsi non sit de præcepto, nisi vsque ad meridiem, tradunt Sanch. *d. disp.* 6. *n.* 9. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 227. Gutier. *de matrim. c.* 56. *n.* 8. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 6. *n.* 18. *&* 19. Posseuin *d. c.* 10. *n.* 12. Ego ipse *d. alleg.* 32. *n.* 15. *& d. c.* 21. *n.* 20. Hurtado *de matrim. disp.* 5. *diffic.* 18. *n.* 61. *in fine*, vbi intelligit, si id sit consuetudine introductum.

34. Denunciationes quando extra Ecclesiam, & Missarum solemnia fieri possint.

34. *In Ecclesia.*] Extra Ecclesiam, & Missarum solemnia denunciationes validè fieri posse si magnus populi concursus, & locus aptus sit, vt ad multorum notitiam perueniat, resoluunt Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 227. Gutier. *d. c.* 56. *num.* 7. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 6. *num.* 17. Basil. Pont. *de impediment. matrim. c.* 26. §. 4. *in princ. & in nouissimo tract. de sacram matrim. lib.* 5. *cap.* 30. *num.* 6. Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 16. *& d. cap.* 21. *n.* 21. vbi *n.* 22. pono formulam, qua in his denunciationibus vti debebit parochus.

35. *Quibus*

35. *Quibus denunciationibus factis*, &c.] Parochum non debere ad celebrationem matrimonij procedere statim atque denunciationes tres factæ erunt, sed trium, vel duorum saltem dierum spatium interiicere, vt liceat vnicuique de impedimentis cogitare, eaque aperire, nisi temporis angustiis prematur, siue instantis Aduentus tempore, siue Quadragesimæ, dixi *d. cap.* 21. *n.* 23.

35. Parochus non debet ad celebrationem matrimonij deuenire nisi post triú vel duorum dierum spatium ab vltima denunciatione.

36. *Si nullum legitimum opponatur impedimentum.*] Denunciationum vi, qui nouit aliquod impedimentum inter volentes contrahere, etiamsi occultum sit, & illud probare non possit, sub peccato mortali teneri denuntiare tradunt Chamer. *d. dub.* 27. *versf. septimo, & vers. nono*, Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 228. Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 21. *&* 27. *& de matrim. c.* 59. Sanch. *lib.* 3. *disp.* 13. *n.* 2. Ægid. de Coninck *d. disp.* 27. *dub.* 7. *n.* 61. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 6. *n.* 20. Ego ipse *d. alleg.* 32. *n.* 25. Hurtado *de matrim. disp.* 5. *diffic.* 21.

36. Denunciationum vi qui teneantur denuntiare.

37. Cognoscentem aliquod impedimentum, vel occultum, aut sub secreto, itavt solus ipse nouerit, præcipuè si nascitur ex infamia, aut peccato, non teneri detegere, sicut nec teneri impedimenta denuntiare cum graui suo incommodo, vel aliorum scandalo, tenent Chamer. *vbi proximè*, Bonacin. *d. puncto* 6. *num.* 20. Basil. Pont. *de impediment. matrimon. cap.* 26. §. 4. *versf. denique.* Hurtado *d. diffic.* 21. *n.* 75. *versf. id autem.*

38. *In facie Ecclesia.*] Non impedire hæc verba quin domi matrimonium celebrari possit, in tantum quòd ordinarius prohibere non potest quin matrimonia domi celebrentur celebrata Concilij forma, sed cùm maximè deceat vt in Ecclesia celebrentur, debere id hortari, non præcipere, referunt decisum Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 2. *cap.* 9. *num.* 48. Posseu. *de officio Curati cap.* 10. *num.* 15. Sanch. *d. lib.* 3. *disput.* 15. *num.* 20. Valer. Regin. *d. lib.* 31. *num.* 241. Basil. Pont. *de impedim. matrimon. cap.* 26. §. 2. *versf. tertio,* Rebello *d p.* 2. *lib.* 2. *q.* 7. *num.* 11. Ego ipse *d. cap.* 21. *n.* 29.

38. Matrimonium domi celebrari potest.

39. *Viro, & muliere interrogatis.*] Parochum teneri contrahentes interrogare de mutuo consensu, verùm scilicet fœmina velit ducere virum, & vir fœminam, asserunt Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 175. Ægid. de Coninck *d. disput.* 27. *dub.* 5. *num.* 74. Gutier. *d. c.* 69. *ad finem,* Bonacin. *de matrimon. quæst.* 1. *puncto* 8. *num.* 40. Filliuc. *d. tract.* 10. *n.* 223. Ego ipse *d. alleg.* 32. *n.* 168. *& d. c.* 21. *n.* 87.

39. Parochus tenetur contrahentes interrogare de mutuo consensu.

40. Aliàs si omittat, grauiter peccare resoluit Basil. Pont. *d. cap.* 26. §. 2. *versf. ex quibus, condit.* 6. nisi certus esset de mutuo illorum consensu, tunc enim omissionem huius interrogationis esse tantummodo peccatum veniale, resoluit Bonacin. *d. n.* 40.

40. Parochus omittens contrahentes interrogare de mutuo consensu grauiter peccat.

41. *Et eorum mutuo consensu intellecto.*] Quibus nam signis sufficienter exprimi possit consensus ad matrimonium requisitus? Vide Petr. de Ledesma *in summ. p.* 1. *de Sacrament.* vbi de sacrament. matrimon. *capit.* 8. Rebell. *d. lib.* 2. *quæstion.* 10. Gutier. *d. tractat. de matrimon. capit.* 46. Gasp. Hurtado *in simili tractat. disput.* 3. *diffic.* 2. *cum seqq.*

41. Consensus ad matrimonium requisitus quibus signis exprimi possit.

41. Matrimonij ad valorem non requiritur quòd consensus actualis sit simul tempore.

42. Ad valorem contractus matrimonij non requiri quòd consensus actualis vtriusque sit simul tempore, idest, vnus statim post alterum, resoluunt Mai. *in dist.* 27. *quæst.* 1. Nauar. *in man.c.* 22. *n.* 80. Ægid. de Coninck *d. disput.* 24. *dub.* 7. existimantes nullam temporis distantiam inter consensum actualem vnius, & inter consensum actualem alterius, quamuis maximam, obstare valori contractus matrimonij, dum prior consensus permaneat saltem habitualiter, Sor. *in* 4. *dist.* 27. *quæst.* 1. *art.* 3. Cou. *de sponsal. p.* 2. *cap.* 4. *in princ.* Henriq. *d lib.* 11. *cap.* 3. Barthol. Ledesma *de matrim. dub.* 17. Sanch. *de matrimon. lib.* 2. *disp.* 32. Basil. Pont. *in simili tract. lib.* 2. *cap.* 16. tenentes requiri quòd non sit magna distantia inter consensum actualem vnius, & consensum actualem alterius, quia post magnam distantiam non remanet, nec durat moraliter consensus prior, ac proinde ex priori consensu multum distante à posteriori, & ex posteriori non potest actu fieri contractus matrimonij, qui ex consensu vtriusque essentialiter coalescit. Discrepant tamen isti Doctores in taxanda distantia, quæ valori matrimonij obstet, quia Sot. existimat distantiam septennij obstare, Henriq. distantiam biennij, Ledesma distantiam vnius anni; Sanch. verò taxationem distantiæ obstantis remittit arbitrio prudentis, attentis peculiaribus circumstantiis.

43. Matrimonium nullum ex defectu consensus vnius vt reualidetur sufficit, quod ille, cui deficit consensus verus, solum de nouo consentiat.

43. Vtrùm autem ad reualidandum cõtractum matrimonij nullum, quia vni deficit consensus verus, aut legitimus, sufficiat quòd iste renouet consensum absque eo quod alter, qui verè, & legitimè consensit, iterum de nouo consentiat? Sufficere, quòd ille, cui deficit consensus verus, aut legitimus, de nouo consentiat, absque eo quòd alter iterum de nouo consentiat, affirmant Nauar. *d. cap.* 22. *num.* 80. Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 10. Sanch. *d. lib.* 2. *disput.* 32. Ægid. de Coninck *d. disput.* 24. *dub.* 10.

44. At non sufficere, quòd ille, cui deficit consensus verus, aut legitimus, de nouo consentiat, sed necessarium esse quòd vterque de nouo consentiat, tenent Barthol. Ledesma *de matrimon. dub.* 19. Paul. Comitol. *respons. moral. lib.* 1. *quæst.* 120. Basil. Pont. *de sacrament. matrim. lib.* 4. *cap.* 24. Gasp. Hurtado *in simili tract. disp.* 3. *diffic.* 9.

45. Matrimonij ad validitatem non requiritur vt parochus vtatur aliquibus verbis.

45. *Ego vos in matrimonium coniungo*, &c.] Ad matrimonij validitatem minimè requiri vt parochus, vel alius Sacerdos assistens vtatur in eius celebratione his verbis, tenent Perez *l.* 1. *vers. præterea necessarium est, tit.* 1. *lib.* 5. *ordin. pag.* 39. Petr. Ledesma *de matrimon. q.* 43. *art.* 1. *dub.* 4. *concl. fin. & quæst.* 45. *art.* 5. *puncto* 3. *ante primum dub. concl.* 2. *& in sum. p.* 1. *de sacrament.* vbi de sacram. matrim. *cap.* 1. *concl.* 15. *in fine*, Henriq. *d. lib.* 11. *c.* 2. §. 7. Segura Daualos *d. p.* 2. *c.* 15. *n.* 52. Sanch. *d. lib.* 3. *disp.* 38. *n.* 4. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 2. *c.* 9. *n.* 36. Ceuall. *d. q.* 604. *n.* 53. Franc. Molin. *d. differ.* 11. *n.* 125. Basil. Pont. *de impedim. matrim. c.* 26. §. 2. *vers. ex quibus, condit.* 7. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 175. Ægid. de Coninck *d. disp.* 27. *dub.* 4. *n.* 45. Sayr. *in floribus decis. sub tit. de sponsal. decis.* 61. Cened. *d. lib.* 1. *quæst.* 30. *n.* 38. Filliuc. *d. tract.* 10. *num.* 221. Gutier. *d. cap.* 69. *n.* 3. Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.* 1. *n.* 50. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 8. *n.* 39.
vbi

vbi etiam quòd parochus tenetur ex præcepto Concil. *d. cap.* 1. vti prædictis verbis, vel ſaltem aliis, iuxta ritum, & conſuetudinem patriæ, refero ego ipſe *d. alleg.* 32. *num.* 169. *& d. cap.* 21. *num.* 88.

46. Et iſtorum verborum omiſſionem eſſe peccatum mortale cùm violetur Concilij præceptum, reſoluunt Salzed. *d. cap.* 76. *lit. B. verſ. ſecundo*, Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 2. §. 1 Rebello *d. lib.* 2. *q.* 7. *ſect.* 1. *num.* 4. **46. Sed illorũ omiſſio eſt peccatum mortale.**

47. Contra Sanch. *lib.* 8. *diſp.* 38. *num.* 7. Ægid. de Coninck *d. dub.* 4. *num.* 45. Gutier. *d. cap.* 69. *num.* 16. Bonacin. *d. puncto* 8. *num.* 39. *verſ. rogabis*, exiſtimantes eſſe tantùm peccatum veniale.

48. *Quòd ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpicio*, &c.] Cùm probabiliter timetur impediendum malitiosè matrimonium ſi trina monitio, vel vna tantùm præcedat, parocho, & teſtibus præſentibus celebrari poſſe matrimonium, dummodo poſtea ante conſummationẽ denunciationes fiant, niſi ordinarius, cuius id prudentiæ committit Concil. aliter iudicet, debere fieri, ex hoc loco colligunt Perez *l.* 1. *tit.* 15. *lib.* 8. *ordin. pag.* 284. Menoch. *conſ.* 69. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 19. *& in tract. de matrimon. cap.* 37. *n.* 3. Armendar *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.* 4. *tit.* 15. *l.* 1. *de matrim. num.* 21. *&* 35. Franc. Molin. *d. different.* 11. *num.* 52. *cum ſeqq.* Sanch. *lib.* 3. *diſp.* 9. Ægid. de Coninck *d. diſp.* 27. *num.* 52. Gaſpar Hurtado *de matrim. diſp.* 5. *diffic.* 19. *num.* 65. **48. Matrimoniũ cum probabiliter timetur malitiosè impediendum quomodo denunciationes omitti poſſint.**

49. Nullo tamen modo poſſe parochum, quoties timetur malitiosè matrimonium impediendum, huiuſmodi denunciationes omittere, vt fiant antequã conſummetur, niſi diſpenſatio difficillimè obtineri poſſit, tradunt Nauarr. *conſ.* 1. *ſub tit. de clandeſt. deſponſat. in vtraque edit.* Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 5. §. 5. Menoch. *conſ.* 69. *num.* 61. Sanch. *lib.* 3. *diſp.* 7. *num.* 17. Ægid. de Coninck *d. diſp.* 27. *n.* 53. Mari. Antonin. *var. reſol. lib.* 1. *reſol. fin. caſu* 4. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *num.* 20. *& d. cap.* 51. *num.* 24. **49. Parochus quando poſſit denunciationes omittere.**

50. Veluti ſi tale periculum & adeò vrgens neceſſitas premat vt non ſit locus adeundi ordinarium pro diſpenſatione obtiuenda, veluti ſi vrgeat neceſſitas inſtantis mortis pro accipienda in coniugem concubina ad ſatisfaciendum famæ, aut filios legitimos relinquendum, vel oporteat ad nubendum viro inæquali, qui aliter diſcedit, & voluntatem mutabit, nam his caſibus poſſe parochum abſque facultate Epiſcopi, quæ commodè non poteſt haberi, celebrare matrimonium omiſſis denunciationibus, illas faciendo poſt contractum matrimonium, tenent Henriq. *d* §. 5. Sanch. *d. lib.* 3. *diſp.* 10. *à num.* 25. Gutier. *de matrim. cap.* 56. *num.* 3. *& cap.* 57. *num.* 6. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 224. *& n.* 236. Baſil. Pont. *d. cap.* 26 §. 4. *verſ. ſunt tamen*, Bonacin. *d. puncto* 6. *num.* 7. *verſ. dixi il ſecondo*, Poſſeuin. *d. cap.* 10. *num.* 11. Fernandez *d. p.* 3. *cap.* 17. §. 2. *n.* 12. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *num.* 53. *& d cap.* 21. *num.* 24.

51. *Matrimonium malitiosè*, &c] Arbitraria pœna puniendum eſſe illum, qui falſa impedimenta denuntiat, vt matrimonium impediat per *cap. cùm inhibitio.* §. *fin. de clandeſt. deſponſ.* tenent Menoch. *de arbitr. caſu* 453. *num.* 2. Vgolin *de officio, & poteſt. Epiſcopi, cap.* 15. §. 11. *num.* 6. **51. Pœna arbitraria puniendus eſt ille, qui falſa impedimẽta denunciat, vt matrimonium impediat.**

52. *Deinde ante illius conſummationem denunciationes*, &c.] Matrimonium contractum non præmiſſis denunciationibus eſſe validum, quamuis **52. Matrimonium contractum non præmiſſis denunciationi-**

bus est validũ quamuis ordinarius recuset dare licentiam quod fiant pòst.

uis ordinarius recuset dare licentiam quòd fiant pòst, tenet Sell. *in select. can. cap.* 18. *n.* 19. vbi refert ita fuisse decisum in Mediolanen. 23. Februarij 1630.

53. Ordinarius ex causa sibi bene visa potest dispensare, vt omittatur omnes denunciationes, vel aliqua illarum.

53. *Nisi ordinarius ipse*, &c] Vide Salzed. *d. c.* 76. *vers. dispensat, lit. D.* Menoch. *cons.* 453. *num.* 5. Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 5. §. 5. Petr de Ledesma *in summa p.* 1. *de Sacrament.* vbi de sacram. matrim. *cap.* 6. *concl.* 7. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 2. *cap.* 9. *num.* 51. Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi, cap.* 60. *à num.* 3. Posseuin. *de officio curati, cap.* 10. *num.* 2. Sanch. *lib.* 3. *disp.* 7. *num* 4. *cum seqq.* Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *à n.* 232. Basil. Pont. *de impedim. matrim. cap.* 26. §. 4. *vers. debent.* Franc. Molin. *d. differ.* 11. *num.* 58. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 6. *c.* 3. *num.* 42. Gaspar Hurtado *de matrim. disp.* 5. *diffic.* 19. *in princ.* Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 27.

54. Dispensare in denunciationibus potest ordinarius vnius ex contrahentibus quando sunt diuersarum diœcesum.

54. Quando contrahentes sunt diuersarum diœcesum, ordinarium vtriusque posse in denunciationibus dispensare, & pro vtroque contrahente sufficere dispensationem vnius, quamuis matrimonium fiat in diœcesi ordinarij alterius, quia verè fiet ab ordinario, tradunt Sanch. *d. disp.* 7. *num.* 7. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 232. *vers. secunda*, Ægid. de Coninck *d. disp.* 27. *dub.* 6. *num.* 54. *vers. nota quando*, Gutier. *de matrimon. cap.* 46. *num.* 10. *ad fin.* Bonacin. *d. quæst.* 2. *puncto* 6. *num.* 7. *vers. sed modò*, Gasp. Hurtado *d. disp.* 5. *diffic.* 19. *n.* 64. *vers. addidimus.* Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 35.

55. Episcopus potest alteri delegare facultatem dispensandi in denunciationibus.

55. Et hanc facultatem dispensandi in denunciationibus posse Episcopum alteri delegare, resoluunt Rebuff. *in praxi benefic. tit. de forma vicariatus, num.* 155. Spin. *d. glos.* 16. *princip. num.* 29. post Soar. de Pace, & Petr. Ledesm. Ceuall. *d. quæst.* 604. *n.* 93. *&* 99. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 235. *in princip.* Ægid. de Coninck *d. disp.* 27. *num.* 55. *concl.* 3. Gutier. *de matrim. cap.* 56. *num.* 13. Bonacin *d. quæst.* 2. *puncto* 6. *num.* 7. *vers. secundo.* Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 36.

56. Vicarius generalis Episcopi ex vi sui officij potest dispensare, vt denunciationes postponantur, vel omnino omittantur.

56. Vicarium generalem Episcopi ex vi sui officij posse dispensare vt denunciationes postponantur, vel vt omnino omittantur, quia venit appellatione ordinarij, tenent Salzed. *d. cap.* 76. *litt. D. vers. sed dubium*, Caualcan. *decis.* 29. *num.* 17. *p.* 1. Segura Daualos *d p.* 2. *cap.* 16. *num.* 2. *&* 3. Sbroz *de officio vicarij, lib.* 2. *quæst.* 201. *num.* 1. *& seq. & quæst.* 43. *num.* 28. *&* 29. Fr. Emman. *in summa tom.* 1. *cap.* 217. *num.* 4. Petr. de Ledesma etiam *in summa p.* 1. *de Sacram.* vbi de sacram. matrim. *cap.* 6. *concl.* 7. *dub.* 1. Flores de Mena *var. lib.* 3. *quæst.* 24. *num.* 26. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 19. *num.* 13. *& de matrim. cap.* 56. *num.* 11. Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordin. in exemptos, p.* 1. *quæst.* 1. *num.* 10. Lazar. *de monitor. sect.* 1. *q.* 6. *num.* 4. Basil. Pont. *de impedim. matrim. c.* 26. §. 4. *vers. debent, & de sacram matrim. lib.* 5. *c.* 30. Ceuall. *d. q.* 604. *n.* 92. *ad fin.* Sahag *ad tit. de sponsal. n.* 53. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 259. *in* 1. *edit.* aliàs 226. *in* 2. *edit.* Sanch. *d. lib.* 3. *disp.* 7. *n.* 9. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 233. Ægid de Coninck *d. disp.* 27. *n.* 55. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 83. *n.* 10. *cum seqq.* Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *cap.* 8. *n.* 54. Molfes. *in sum. Theolog. moralis, tract.* 4. *cap.* 8. *n.* 20. vbi *n.* 22. limitat in vicario foraneo Episcopi, Narbona *de appellat. à vicario ad Episcopum, p.* 1. *n.* 216. Gasp. Hurtado *d. disp.* 5. *diffic.* 19. *num.* 63.

57. Contra

57. Contra Cephal. *consil.* 421. *num.* 72. *cum seq vol.* 3. Menoch. *de artrar. casu* 453. *num.* 5. *& consil.* 69. *num.* 55. *cum seq.* Spin. *in speculo testament. glos.* 15. *princip. num.* 29. Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 3. §. 5. Soar. de Pace *in pract. tom.* 2. *prælud.* 3. *in fine*, Anton. Gom. *in explicat. Bullæ Cruciatæ, cap.* 4. *n.* 19. *&* 21. Franc. Molin. *d. differ.* 11. *num.* 64. *cum multis seqq.* existimantes vicarium generalem Episcopi non posse ex vi sui officij denunciationes huiusmodi remittere.

58. Et hanc facultatem dispensandi in his denunciationibus posse vicarium generalem Episcopi specialiter, non tamen generaliter delegare, tenent Sanch. *d. disp.* 7. *num.* 21. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 6. *num.* 7. *vers. secundo.* Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 37.

58. Vicarius generalis Episcopi potest specialiter, non tamen generaliter delegare facultatem dispensandi in denunciationibus.

59. Iurisdictionem Episcopalem habentes, nullique diœcesano subditos posse huiusmodi denunciationes remittere, quia ordinarij appellatione veniunt, resoluunt Nauarr. *consil.* 5. *sub tit. de sponsal. in* 1. *edit.* aliàs *consil.* 2. *sub tit. de clandest. desponsat. in* 2. *edit.* Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 5. §. 5. Fr. Emman. *in sum. p.* 1. *cap.* 217. *num.* 4. Sahagun *ad tit. de sponsalib. num.* 53. Gaspar Hurtado *de matrim. disp.* 5. *diffic.* 19. *num.* 63. *in med.* Ego ipse *d. allegat.* 32. *num* 30.

59. Iurisdictionem Episcopalem habentes nullique diœcesano subditi possunt denunciationes remittere.

60. Abbates igitur, qui ordinarij sunt, & habent iurisdictionem Episcopalem, posse has denunciationes remittere, tenent Sayr. *in floribus decis. sub tit. de sponsal. decis* 9 Sanch. *d. lib.* 3. *disp* 7. *num.* 4. Flores de Mena *var. lib.* 3. *q.* 24. *num.* 23. Stephan. Gratian. *d. cap.* 83. *num.* 15. Franc. Molin. *d. different.* 11. *n.* 60. Molfes. *in sum. Theolog. mor. tract.* 4. *cap.* 8. *n.* 21. Gaspar Hurtado *d. num.* 63. *prope fin.* Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 31.

60 Abbates, qui habent iurisdictionem Episcopalem possunt denunciationes remittere.

61. Habentes Abbatias, aut alias dignitates in commendam, quibus annexa est iurisdictio Episcopalis, has denunciationes sine speciali concessione Apost. remittere non posse, referunt decisum Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 2. *cap.* 9. *num.* 55. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra. lib.* 4. *tit.* 15. *l.* 1. *de matrim. num.* 22. Gaspar Hurtado *d. num.* 63. *in fine*, Garc. *de benefic. p.* 5. *cap.* 8 *num.* 56.

61. Abbatias, aut alias dignitates in commendam habentes denunciationes sine speciali commissione Apost. remittere non possunt.

62. Contra Petr. de Ledesma *in summa p.* 1. *de Sacram.* vbi de matrim. *cap.* 6. *concl.* 7. *dub.* 1. *vers. sequesse lo segundo*, Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 8. *num.* 28. quos sequutus fui *d alleg.* 32. *num.* 32.

63. Vicarium S. Ioannis Hierosolymitani posse huiusmodi denunciationes remittere, tenent Moifes. *d. tract.* 4. *cap.* 8. *num.* 21. *in fine*, Basil Pont. *de impediment. matrim. cap.* 6. §. 4. *vers. debent.* Ego ipse *d. allegat.* 32. *num.* 33. *in fine.*

63 Vicarius S. Ioannis Hierosol denunciationes remittere potest.

64. Magistrum scholæ Salmanticen. respectu scholasticorum, qui in matricula descripti sunt, posse huiusmodi denunciationes remittere, tenent Fr. Emman. *d. cap.* 217. *num* 4. Sanch. *d. disp.* 7. *num* 4. Gutier. *de matrim. cap.* 56. *num.* 9. Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 33. *in princip.*

64. Magister scholæ Salmāticen. respectu scholasticorum denunciationes remittere possunt.

65. Archiepiscopum in alterius etiam diœcesani Antistitis Episcopatu denunciationes remittere non posse, resoluit Franc. Molin. *d. different.* 11. *num.* 34. quem refero *d. alleg.* 32. *num.* 34.

65. Archiepiscopus denunciationes in alterius etiam diœcesani Episcopatu remittere non potest.

66. *Quod illius prudentia, & indicio*, &c.] Vide Henriq. *d. cap.* 5. §. 5. Gutier. *de matrim. cap.* 57. *in princ.* Bonacin. *d. puncto* 6. *num.* 7. *vers. dixi, il* 1.

66 Ordinarij prudentia, & iudicio relinquitur an denunciationes omnes remittantur.

Tt Gasp.

Gasp.Hurtado *de matrim.disp.5. diffic.20. à princip.* vbi *num.67.* resoluit esse iustas causas ad dispensandum vt omissæ denunciationes ante matrimonium ob suspicionem prudentem quòd matrimonium malitiosè, seu iniustè impedietur, omittantur etiam post matrimonium, & nunquam fiant.additque præter causam dictæ suspicionis esse alias causas iustas ad dispensandum vt decunciationes omittantur ante matrimonium,& fiant post illud contractum,immo etiam vt nec postea fiant,sed omnino omittantur adhuc quando non sunt omissæ ob dictam suspicionem,& citat Sanch.*d.lib.3.disp.9.*Ægid.de Coninck *d.disp.27.dub.6.* Basil.Pont.*in tract.de matrim.lib.5.cap.32.*

67. Ordinarius ex causis iustis potest in denunciationibus dispensare.

67. Ex causis igitur iustis posse ordinarium in denunciationibus dispensare, tenent Menoch. *consl.69. num.62. & 63. de arbitr.casu 453. num.5.*Salzed.ad Bernard.*in pract.cap.76.vers.dispensat,* Segura Daualos *d.p.2.cap.16.num.17.* Fr.Emman.*d.cap.217.num.3.* Soar.de Pace *in pract. tom.2.prælud.3.num.11.*Spin.*d.glos.15.princ.num.*18.Henriq.*d.lib.11.cap.5.* §.5. Antom. Gom.*super Bullam Cruciata, p. 4. quæst.4. num.26.* Ceuall. *d.quæst.604.num.103.* Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori ecclesi.decis.258.in 1. edit.* aliàs *resol.225.num.1.in 2.edit.* Sanch.*d.lib.3.disp.8.num.1.* Ægid.de Coninck *d.disp.27.dub.6.num.55.* Gutier. *canon.lib.1.cap.19.num.6. cum seqq.& de matrim.cap.57.num.1.& 2.* Bonacin. *d.q.2.puncto 6. num.7.vers. tertium dubium est,*Molfes.*in summa Theolog.moralis,tract.4.cap.8.num.24.* Nouar.*in singul.canon.concl.77.à num.4.*Gaspar Hurtado *d.disp.5.diffic.20. num.68.in princip.*Ego ipse *d.alleg.32.num.38.*

68. Ordinarius remittendo denunciationes sine iusta & rationabili causa peccat mort.

68. In tantum quòd ordinarius remittendo dictas denunciationes sine iusta & rationabili causa peccaret mortaliter, vt tradunt Spin. *d.glos.15.princip.num.28.* Soar. de Pace *d.prælud.3.num.11.* Aloys. Ricc. *d.resol.225.num.2.*

69. Ordinarius ad dispensandum in denunciationibus sufficit si cognoscat extra iudicium causam dispensandi.

69. Non tamen necesse est vt ordinarius cognoscat iudicialirer causam dispensandi subesse, sed sufficere etiamsi nouerit extra iudicium, tenent Sanch.*d.disp.8.num.4.* Gutier. *d.cap.57.num.2.* Bonacin. *loco proximè citato,*Aloys.Ricc.*d.resol.225.n.1.* Gaspar Hurtado *d.disp.5.diffic.20. num.73.*

70. Causæ iustæ ad dispensandum in denunciationibus quæ.

70. Iustas verò causas ad dispensandum in denunciationibus plures referunt Sot.*in 4.dist.28.q.2.art.3.* Syluest. *in summa verbo matrimonium 6.quæst.7.* Bottæ. *de Synodo Episcopi,p.3.art 1.* Fr.Ludou.Lop. *in instruct. conscient.p.1.cap.87.* Henriq. *d.lib.11.cap.16.* Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verbo matrimonium, §.9.* Piasec. *in simili praxi p.2.cap.4. num.30.* Petr.de Ledesma *in summa p.1.de Sacrament.*vbi de sacram.matrim.*cap.6.concl.6. vers.lo segundo,* Fernandez *in examine Theolog.moralis, part.3.cap.16.§.2. num.8.*Aloys.Ricc.*d.resol.225.* Franc.Molin.*de ritu nupt.lib.2.different.11. num.50.*Vgolin.*de potest.Episcopi.cap.50.num.4.*Sanch.*d.lib.3.disp.9.* Stephan Gratian.*discept forensi.cap.83. num.25. cum multis seqq.* Valet.Reginald. *in praxi fori pœnitent.lib.31.num.224.* Ægid. de Coninck *d.disp.27. à num.56.* Gutier.*de matrim.cap.57.à num.3.* Molfes. *d.cap.8.num.24.cum sequent.* Bonacin. *d.quæst.2.puncto 6.num.7. dub.3.* Basil.Pont. *de impedim. matrimon.cap.26.§.4.vers.sunt tamen,* Gaspar Hurtado *d.diffic.20.à n.68.*

Ego

Ego ipſe *d.alleg.* 32. *à num.* 40. *vſque ad num.* 49. Et demum quæ ſint iuſtæ cauſæ ad diſpenſandum in denunciationibus, ordinarij arbitrio relinqui tradunt Gutier. *Canonic. lib.* 1. *cap.* 19. *num.* 2. *& cap.* 20. *num.* 24. Menoch *de arbitr. caſu* 453. *num.* 5. Franc. Molin. *d. differ.* 11. *num.* 50.

71. Diſparitatem conditionis, ætatis, diuitiarum, & qualitatis eſſe cauſam diſpenſandi in denunciationibus vt omnino omittantur, tradunt Nauar. *in man. cap.* 22. *num.* 70. *verſ. aduertendum*, Salzed. *d. cap.* 76. *ad fin. verſ. diſpenſet*, Spin. *d. gloſ.* 15. *princ. num.* 28. *& ſeq.* Segura Dauaios *d. p.* 2. *cap.* 16. *num.* 6. Vega *in ſumm. lib.* 3. *caſu* 211. Zerol. *in praxi Epiſcop. p.* 1. *verbo Matrimonium* §. 9. *in fine*, Sanch. *d. diſput.* 9. *num.* 3. Stephan. Gratian. *d. cap.* 83. *num.* 25. Franc. Molin. *d. differ.* 11. *num.* 50. Aloyſ. Ricc. *d. reſol.* 225. *verſ. quinta*, Molfeſ. *d. cap.* 8. *num.* 29. Nouar. *in ſingul. canon. d. concl.* 77. *n.* 5. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *n.* 46. Gaſp. Hurtado *d. diffic.* 20. *num.* 69. *verſ. quinta.*

71. Diſparitas conditionis, ætatis, diuitiarum, & qualitatis eſt cauſa diſpenſandi in denunciationibus vt omnino tollantur.

72. Articulum mortis in volente contrahere cum concubina vt legitimet filios ex ea habitos, vel vt eam non relinquat inhonoratam, quamuis ex ea non genuerit filios, eſſe iuſtam cauſam diſpenſandi in denunciationibus vt poſtponantur, aſſerunt Sarmien. *lib.* 1. *ſelect. cap.* 6. *num.* 7. Cou. *de ſponſal. p.* 2. *cap.* 6. *in initio, num.* 12. *in fine*, Spin. *d. gloſ.* 15. *princ. n.* 25. Azeued. *l.* 1. *n.* 38. *tit.* 1. *lib.* 5. *nouæ recop.* Fr. Emman. *d. cap.* 217. *num.* 2. *concl.* 1. Petr. de Ledeſma *d. concl.* 6. *verſ. el tercero*, Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 5. §. 5. Aloyſ. Ricc. *d. reſolut.* 225. *num.* 3. *verſ. ſeptima*, Stephan. Gratian. *d. c.* 83. *n.* 26. Marc. Anton. Genuenſ. *in praxi Archiepiſcop. Neapolit. c.* 26. *ſub n.* 2. Sanch. *d. lib.* 3. *diſp.* 9. *num.* 19. Molfeſ. *d. c.* 8. *num.* 33. Nouar. *d. concl.* 77. *num.* 7. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *num.* 47. Gaſp. Hurtado *d. diffic.* 20. *num.* 68. *in fine.*

72. Articulus mortis in volente contrahere cum concubina, eſt iuſta cauſa diſpenſandi in denunciationibus vt poſtponantur.

73. Verecundiam in diu habitis pro coniugibus eſſe iuſtam cauſam diſpenſandi in denunciationibus vt omnino omittantur, tenent Nau. *in man. cap.* 16. *num.* 37. Gutier. *de iuram. confirm. p.* 1. *cap.* 51. *num.* 22. *verſ. & tenendo*, Sanch. *d. lib.* 3. *diſp.* 9. *num.* 5. Aloyſ. Ricc. *d. reſolut.* 225. *verſ. quarta*, Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 235. *verſ. prima*, Ægid. de Coninck *d. diſput.* 27. *num.* 50. *verſ. ſecundò ſine infamia*, Molfeſ. *d. cap.* 8. *num.* 28. Gaſpar Hurtado *d. diffic.* 20. *num.* 69. *verſ. quarta.* Ego ipſe *d. alleg.* 32. *num.* 40.

73. Verecundia in diu habitis pro coniugibus eſt iuſta cauſa diſpenſandi in denunciationibus vt omnino omittantur.

Vicinitatem temporis, quo nuptiæ ſolemnes prohibentur, itavt nequeant omnes denunciationes præmitti, eſſe iuſtam cauſam diſpenſandi in eis vt poſtponantur, reſoluunt Zerol. *d. verbo Matrimonium* §. 9. *in med.* Ceuall. *d. q.* 604. *num.* 106. Marc. Anton Genuenſ. *d. cap.* 26. *ſub num.* 3. Ægid. de Coninck *d. diſp.* 27. *num.* 56. *verſ. quinto*, Aloyſ. Ricc. *d. reſolut.* 225. *verſ. ſexta*, Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 6. *n.* 7. *verſ. tertia*, Vgolin. *d. c.* 60. *n.* 4. Molfeſ. *d. c.* 8. *n.* 31. Gaſpar Hurtado *d. diffic.* 20. *n.* 69. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *n.* 48.

Vicinitas temporis, quo nuptiæ ſolẽnes prohibẽtur, eſt iuſta cauſa deſpenſandi in denunciationibus vt poſtponantur.

74. Matrimonium quando creditur iniuſtè impediendum, veluti per maleficia, aut parentum, ſeu aliorum fraudes eſſe iuſtam cauſam diſpenſandi in denunciationibus vt omnino omittantur, reſoluunt

74. Matrimonium quando creditur iniuſtè impediendum poteſt diſpenſari in denunciationibus vt omittantur.

Franc.Molin.*d.differ.11.n.51*. Bonacin. *d.puncto 6.n.7.vers.rogabis*, Vgolin.*d.c.60.n.4*.Molfes.*d.c.8.n.32*. Basil.Pont. *d.§.4. vers.tertius*, Nouar.*d.concl.77.n.1*.Ego ipse *d.alleg.32.n.41*.

75. Virgo quando est sub tutela iniqui tutoris,est iusta causa dispensandi in denunciationibus.

75. Virgo quando est sub tutela iniqui tutoris, qui eam viro ignobili, & dispari tradere vult, esse iustam causam dispensandi in denunciationibus,asserunt Spin.*d.glos.15.n.31*.Sanch.*d.lib.3.disp.9.n.13*.Aloys. Ricc.*d.resol.225.n.3*.

76. Vel si filij essent sub potestate nouercali.

76. Vel si filij essent sub potestate nouercali, secundùm Seguram *d. p.2.cap.16.n.13*. Gutier. *canon. lib.1.cap.20.num.29.& 30*. Aloys. Ricc.*d. resolut.225. vers.secunda*, Nouar. *d.concl.77.num.6*. Ego ipse *d. alleg.32. num.42.& 44*.

77. Magnates quãdo contracturi sunt matrimonium & nõ repentè, & occultè potest dispensari in denunciationibus vt omnino omittantur.

77. Magnates quando contracturi sunt matrimonium, & non repentè, & occultè, adesse iustam causam dispensandi in denunciationibus, vt omnino omittantur, tenent Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.1. lib.2. cap.86. & de arbitr. Confess. lib.1. cap.41*. Sanch. *d.lib.3. disp.9. num.6*. Bonacin. *d.num.7. vers. quinta*, Aloys. Ricc. *d. resolut. 225. vers. tertia*, Basil. Pont. *d.§.4. vers. primus*, Molfes. *d cap.8.num. 30*. Nouar. *d. concl. 77. num.8*. Gaspar Hurtado *d.diffic.20. num. 70. vers. sexta*, vbi *in vers.octaua*,subdit generaliter ob quamcunque notabilem commoditatem siue spiritualem, siue temporalem posse iustè dispensari ab ordinario in denunciationibus aut præmittendis, aut omnino omittendis, vt commoditas exegerit.

78. Ordinarius tenetur dispensare sub peccato mort.in denunciationibus existente iusta causa, & petentibus partibus.

78. Dispensandi iusta causa existente teneri ordinarium sub pœna peccati mortalis partibus petentibus dispensare, maximè si scandalum sequeretur, vel esset suspicio malitiosi impedimenti, tenent Sanch. *d.lib.3.disp.10.n.6*. Molfes.*d.cap.8.n.35*. Gutier. *canon.lib.1.c.20.num.23. vers.preterea ordinarij. & de matrim.c.57.num.4*. vbi *n.5*. resoluit quòd in prædictis casibus potest ab eo appellari à denegatione dispensationis,saltem quoad effectum deuolutiuum,de quo latè Sanch.*d.lib.3.disp. 10.à n.12*.Et addit Gaspar Hurtado *d.diffic.20.num.71.vers.nos ergo*, tunc ordinarium teneri dispensare partibus petentibus quoties dispensatio proficit notabiliter,aut bono communi, aut ipsis contrahentibus, siue spiritualiter,siue temporaliter.

79. Præsentia parochi in matrimoniis necessaria non tantum corporea, sed etiam moralis requiritur cum intelligentia, & aduertentia actus.

79. *Præsente parocho.*] Præsentiam parochi in matrimoniis necessariam non tantùm corpoream, sed etiam moralem requiri cum intelligentia,& aduertentia actus,tenet Henriq.*d.lib.11.cap.3.§.1*.Petr. Ledesma *de matrim.q.45.art.5. vers.est secundum dubium*, Ægid.de Coninck *d. disp.27.n.44*.Cened.*pract.& canon.quæst.lib.1.q.30.n.33.cum seqq*. Gutier. *de matrim.cap.69*.Basil.Pont.*de sacram.matrim.lib.5.cap.21*.Franc Molin. *d.differ.11.n.113*. vbi *n.120*. subdit,vt ne dum intelligere oporteat cùm quid agitur,sed vt videat, refero ego ipse *d.alleg.32. n.78.& de offic. & potest.parochi cap.21.n.49*.

80. Parochus qui præsens corpore est, sed animo nihil omnino aduertens non assistit validè matrimonio.

80. Idem pariter dicendum de illo parocho, qui præsens corpore est,sed animo nihil omnino aduertens, asserunt Sanch. *d.lib.3.disp. 39. n.5*. Paul.Laymann *in Theolog.morali lib 5. tract.10.p.2.c.4.n.6. in princip.* nisi affectatus esset non intelligere,vt declarant Sanch. *d.disp.39.num.6*.

Armendar.

Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 4. tit. 15. l. 1. de matrimon. num.* 24.

81. Vnde parochum etiam vi detentum ſi intelligat conſenſum contrahentium validè matrimonio aſſiſtere, tenent Salzed. ad Bernard. *d. c. 76. verſ. tertio,* Petr. de Ledeſma *de matrim. q. 45. art. 5. puncto 3. dub. 2. verſ. quo ſuppoſito,* Spin. *d. gloſ. 15. num. 48. & 49.* Fr. Emman. *in ſum. tom. 1. cap. 219. num. 11.* Ceuall. *d. q. 604. num. 70.* Poſſeuin. *d. cap. 10. num. 20.* Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. reſol. 213. n. 4. in 2. edit.* Sanch. *d. lib. 3. diſput. 39. num. 9.* Rebello *d. p. 2. lib. 2. q. 8. n. 4.* Armendar. *d. l. 1. de matrim. num. 24.* Gutier. *de matrim. cap. 69. num. 10.* Ægid. de Coninck *d. diſp. 27. num. 44.* Franc. Molin. *d. differ. 11. num. 115.* Filliuc. *d. tract. 10. num. 224. & ſeq.* Baſil. Pont. *de impediment. matrimon. cap. 30. §. 5. in fine, & in tract. de ſacrament. matrim. lib. 5. cap. 21. n. 8.* Ego ipſe *d. alleg. 32. n. 82. & d. c. 21. num. 46.*

81. Parochus etiam vi detentus ſi intelligat conſenſum cõtrahentium validè aſſiſtit matrimonio.

82. Hinc etiam parochum renuentem & dolosè adductum, ſi probè intelligat & audiat contrahentium verba, validè aſſiſtere, niſi claudens aures affectatus eſſet non intelligere, quamuis ipſe nulla verba proferat, reſoluunt Segura Daualos *d. p. 2. cap. 15. num. 15.* Maſcard. *de probat. concl. 9. n. 9.* Vega *in ſylua caſuum lib. 6. caſu 114. & 115.* Salzed. ad Bern. *d. cap. 76. in 4. dub.* Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. deciſ. 243. in 1. edit.* aliàs *reſolut. 213. in 2. edit.* Filliuc. *d. tract. 10. num. 227.* Gaſpar Hurtado *de matrimon. diſp. 5. diffic. 15.* Rot. in Vlixbonen. matrimonij 16. Februarij 1622. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo. Ego ipſe *d. alleg. 32. n. 85. & d. c. 21. n. 47.*

82. Parochus renuens, & dolosè adductus ſi probè intelligat, & audiat contrahentium verba validè aſſiſtit matrimonio niſi affectatus eſſet non intelligere.

83. Parochum quippe, qui perſonam Eccleſiæ repræſentat, vi adigere, aut dolo inducere vt matrimonio interſit, eſſe graue peccatum, excepto raro caſu neceſſitatis, tradunt Ægid. de Coninck *d. diſput. 27. dub. 4. in fine,* Gutier. *d. c. 69. n. 13.* Paul. Laymann *d. lib. 5. tract. 10. p. 2. c. 4. num. 6. verſ. eſſet.* Ego ipſe *d. alleg. 32. num. 84. & d. cap. 21. n. 48.* Hurtado *d. diſp. 5. diffic. 15. n. 51.*

83. Parochum vi adigere, aut dolo inducere vt matrimonio interſit eſt peccatum mort.

84. Præſentiam parochi ſufficere ad matrimonium, etiamſi ad alium finem vocatus, vel caſu præſens ſit, tenent Nau. *conſ. 20. n. 1. ſub tit. de ſponſalib. in antiq. & conſ. 11. ſub tit. de clandeſt. deſponſ. in nouis,* Salzed. *d. cap. 76. verſ. tertiò licet, & dub. 5.* Spin. *d. gloſ. 15. n. 48. & 49.* Azeued. *l. 1. n. 39. tit. 1. lib. 5. noua recop.* Ceuall. *d. q. 604. n. 66.* Henriq. *d. lib. 11. cap. 3. §. 5. in fine,* Piaſec. *in praxi Epiſcop. p. 2. c. 4. n. 32. in fine,* Sanch. *d. lib. 3. diſp. 39. num. 10.* Valer. Reginald. *d. lib. 31. n. 182.* Franc. Molin. *d. differ. 11. n. 119.* Gutier. *d. c. 63. n. 3. cum ſeqq.* Ego ipſe *d. alleg. 32. n. 88. & d. c. 21. n. 50.*

84. Præſentia parochi ſufficit ad matrimonium etiamſi ad alium finem vocatus, & caſu præſens ſit.

85. Contra Gonzal. *ad regul. 8. Cancel. gloſ. 48. num. 35.* Armendar. *d. l. 1. de matrimon. num. 1. & 55.* Bonacin. *d. q. 2. puncto 8. num. 20.* Baſil. Pont. *de impediment. matrim. cap. 26. §. 5. in fine, & in tract. de ſacrament. matrimon. lib. 5. cap. 21. num. 4.* exiſtimantes præſentiam parochi conuiuij, vel confabulationis, aut alterius negotij gratia vocati non ſufficere ad matrimonium.

86. Parochum poſſe aſſiſtere matrimonio ſuorum parochianorum in alterius parochia ſine licentia parochi illius loci, in quo aſſiſtit, reſoluunt

86. Parochus poteſt aſſiſtere matrimonio ſuorum parochiano-

rum in alterius parochia sine licentia parochi illius loci, in quo assistit.

soluunt Salzed. *d.c.76. vers.vndecimo*, Spin. *d.glos.15.n.42.* Sanch. *d.lib.3. disp.19.num.8.& 14.* Posseuin. *d.c.10.num.17.* Valer. Reginald. *d.lib.31. num.177.* Ægid. de Coninck *d.disp.27.num.22.* Basil. Pont. *de imped. matrim.cap.26.§.6. vers.addendum*, Bonacin. *d.q.2.puncto 8.num.14.* Gutier. *de matrim.cap.62.num.5.* Hurtado *eod.tract.disp.5.diffic.6. num.22.* vbi extendit etiam extra Episcopatum. Ego ipse *d.alleg.32.n.95.& d.c.21.n.58.* quia assistentia non est actus pertinens ad iurisdictionem contentiosam, immo neque ad voluntariam.

87. Contra Segur. *d.p.2.cap.15.num.49.* & Franc. Molin. *d.differ.11. num.136.cum seqq.* existimantes hoc non esse matrimonium. Et contra Paul. Laymann *d.c.4.n.3.in fine*, putantem peccare mortaliter parochum si in aliena parochia sponsis suis solemniter, ac publicè assistat.

Matrimonio validè assistit parochus

88. Putatiuus parochus validè matrimonio assistit.

88. Putatiuus, Morl. *in empor. iuris ciuilis p.1. tit. de fide instrum. q.2. n.6.* Ioan. Baptista Costa *de remed.subsid.remed.127.n.25.*

89. Titulum iniustũ beneficij habens parochus validè matrimonio assistit.

89. Titulum iniustum beneficij habens, Sanch. *d.lib.3.disp.22.n.62.* Ægid. de Coninck *d.disp.27.dub.2.n.26.* Bonac. *d.q.2.puncto 8.n.24.* Basil. Pont. *de sacram.matr.lib.5.c.19.* Ego ipse *d.alleg.32.n.103.& d.c.21.n.55.*

90. Non promotus infra annum.

90. Non promotus infra annum. Ego ipse *d.cap.21.n.51.* vbi refero decisum sub die 12. Martij 1593.

91. Collationem suam nullam habens, &c.

91. Collationem suam nullam habens ob nullitatem concursus propter defectum examinatorum synodalium. Ego ipse *d.num.51.* vbi refero decisum in Ceneten. 31. Iulij 1627.

92. Parochus administratione interdictus, suspensus, irregularis, vel excommunicatus non toleratus, modò non sit actualiter depositus validè matrimonio assistit.

92. Administratione interdictus, suspensus, irregularis, vel excommunicatus non toleratus, modò non sit actualiter depositus, aut possessionem beneficij retineat, Henriq. *d.lib.11.cap.3.§.4.& 5.* Fr. Emman. *in sum.tom.1.cap.219.concl.10.* Ceuall. *d.q.604.num.65.* Petr. de Ledesma *d. q.45.art.5.puncto 3.dub.3.vers.vltimo*, Sayr. *sub tit.de sponsal.decis.13.* Galet. *in margar.casuum conscient. verbo matrimonium pag.163.col.1.* Sanch *d.lib. 3.disp.21.n.4.* Ægid. de Coninck *d.disp.27.n.24.* Rebello *d.lib.2 q.9.n.9.* Valer. Reginald. *d.lib.31.num.177.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.243.in 1.edit.* aliàs *resol.213. n.1.in 2.edit.* Gutier. *de matrim.cap.62. n.23.& cap.66.n.19.* Bonacin. *d.q.2.puncto 8.n.21.* Molfes. *d.tract.4.cap.8. n.56.* Mari. Alter. *de censur.tom.1.lib.1.disp.8. cap.6.per tot.* Gabr. Vasq. *de excommun. dub.4.* Armendar. *d.l.1.de matrimon.n.5.& 6.* Paul. Laymann *d.c.4.n.5.* Gasp. Hurtado *de matrim.disp.5.diffic.8.n.26.* Basil. Pont. *de sacram.matrim.lib.5.c.17.n.6.* vbi *n.10.* resoluit parochum excommunicatum assistentem matrimonio non effici irregularem, & *n.11.* subdit peccare tamen, & grauiter, de quo etiam Squillante *de oblig.cleric.p.3.n.20.*

93. Schismaticus saltem coloratum titulum habens si non fuit vt talis declaratus, & parochia priuatus validè matrimonio assistit.

93. Schismaticus saltem coloratum titulum habens, si non fuit vt talis declaratus, & parochia priuatus, Nauar. *cons.8.n.2.sub tit.de clandest. desponsat.in nouis*, Sayr. *in floribus decis.sub tit.de sponsal. decis.3.* Ego ipse *d.tract.de officio,& potest.parochi cap.21.n.53.*

94. Fornicator notoriè.

94. Fornicator notoriè, non tamen adhuc in iudicio condemnatus, & confessus, Armend. *d.l.1. de matrim.n.19.* Ego ipse *d.alleg.32.n.91.& d.cap.21.num.54.*

95. Existens

95. Existens in peccato mortali, Posseuin. *de officio curati, cap.* 5 *.n.*40. Bonacin. *de Sacrament. disp.*1.*q.*3 *.puncto* 2.§.1.*num.*10. Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.*106.*&* *d.cap.*21.*num.*57. 95. Existens in peccato mort.

96. Interdictus, seu prohibitus ab Episcopo, aut eius vicario ne aliquos matrimonio coniungat, Petr. de Ledesma *d. quæst.* 45. *art.* 5. *& in summa p.* 1. *de Sacrament.* vbi de sacrament. matrim. *cap.*6.*concl.*4.*dub.*11. Salzed. *d.cap.*76.*in* 1.*dub.* Henriq. *d.lib.*11.*cap.*3.§.4. Fr. Emman. *in summa tom.* 1. *cap.* 219. *num.* 10. Ceuall. *d. quæst.*604. *num.*7. Posseuin. *d. cap.* 10. *num.*14.*vers. curatus*, Sanch. *d.lib.*3.*disp.*21.*num.*11. *&* 12. *& disp.*32.*n.*1. *&* 2. Rebello *d.p.*2.*lib.*2.*q.*9.*num.*9. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.*244.*in* 1.*edit.* aliàs *resol.*213.*num.*2.*in* 2.*edit.* Valer. Reginald. *d.lib.*31. *num.*179. Ægid. de Coninck *d.disp.*27. *dub.*2. *num.*28. Vgolin. *d.cap.*15. §.10.*num.*8. Gutier. *de matrimon. cap.*63.*num.*25. Basil. Pont. *in simili tract. lib.*5.*cap.*17.*num.*13. Bonacin. *d.quæst.*2.*puncto* 8.*num.*18. vbi etiam idem dicendum asserit quando huiusmodi prohibitio fuit facta coadiutori, vel vicario parochiali, de quo etiam Armendar. *d.l.*1.*de matrim.num.*23. Ego ipse *d.alleg.*32.*num.*93.*&* *d.cap.*21.*num.*56. 96. Parochus interdictus seu prohibitus ab Episcopo seu eius vicario ne aliquos matrimonio coniungat, validè assistit.

97. Parochum non Sacerdotem (puta cui collata fuit parochia, non tamen est ordinatus Sacerdos) posse validè matrimonio assistere, tenent Nauarr. *consil.*30.*sub tit. de sponsal. in antiq.* aliàs *cons.*9.*sub tit. de desponsat. impub. in nouis*, Henriq. *d.lib.*11.*cap.*3.§.5.*&* *lib.*14.*cap.*6.§.3.*in fine*, Vega *in sylua, lib.*6. *casu* 119. *in fine*, Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.*2. *cap.*9. *n.*39. Petr. de Ledesma *de matrim. q.*45.*art.*5.*puncto* 3.*dub.*3.*col.*3. Sahag. *ad tit. de sponsalib. num.*88. Ceuall. *d.quæst.*604. *à num.*56. Fr. Emman. *in summa tom.*1.*cap.*218. *num.*9. Zerol. *in praxi Episcop. p.*2. *verbo parochus*, *vers.*3. Piasec. *in simili praxi p.*1.*cap.*4. *num.*22. Valer. Reginald. *d.lib.*31. *num.*177. Gutier. *de iuram. confirmat. p.*1.*cap.*14.*num.*13.*in fine, & de matrim. cap.*62.*à num.*16. Sanch. *d.lib* 3.*disp.*20.*num.*2. Armendar. *d.l.*1.*de matrim. num.*8. Nicol. Garc. *de benefic. p.*9. *cap.*2. *num.*295. Cened. *pract. & canon. quæst. lib.*1 *quæst.*30.*num.*54.*cum seqq.* Franc. Molin. *d.differ.*11.*à num.*128. Ægid. de Coninck *d.disp.*27.*dub.*2.*num.*21. Bonacin. *d.q.*2.*puncto* 8.*n.*16. Molfes. *in summa Theolog. moral. tract.*4.*cap.*8 *num.*55. Basil. Pont. *de impedim. matrim. cap.*2.§.5. *vers. parochus autem, & in nouiss. tract. de sacram. matrimon. lib.*5. *cap.*17. *num.*1. Paul. Laymann *in Theologia morali, lib.*5. *tract.*10.*p.*2.*cap.*4.*num.*4. Gaspar Hurtado *de matrimon. disp.*5.*diffic.*7. Ego ipse *d.alleg.*32.*num.*105.*&* *d.cap.*21.*num.*60. 97. Parochus non Sacerdos validè matrimonio assistit.

98. Contra additionem ad *d.consil.*9. Nauarri, Fr. Emman. *in summa tom.*1.*cap.*219. Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi, cap.*15.§.10.*num.*5. Fernandez *in examine Theologiæ moralis, part.*3.*cap.*18. §.1. *num.*13. Filliuc. *in quæst. moralib. tom* 1.*tract.*10.*num.*303. existimantes non sufficere præsentiam parochi qui non sit Sacerdos.

99. *Vel alio Sacerdote.*] Vide Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib.*4.*tit.*15. *l.*1. *de matrimon. num.*12. quem refero *d. allegat.*32. *num.*107. 99 Sacerdos deputatus à proprio parocho validè matrimonio assistit.

100. Etiamsi Sacerdos deputatus sit Regularis, Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.*1.*q.*48.*art.*1. Ego ipse *d.alleg.*32.*num.*108. 100 Sacerdos Regularis potest deputari à proprio parocho vt matrimonio assistat.

101. Clerico

101. Clerico non Sacerdoti non potest parochus siue ordinarius concedere licentiam assistendi matrimonio.

101. Clerico igitur non Sacerdoti minimè posse parochum, siue ordinarium concedere licentiam assistendi matrimonio, tenent Nauarr. *cons.6.num.2.sub tit.de clandest despons.in nouis*, Petr. de Ledesma *in summa p.1.de Sacrament.* vbi de sacrament. matrimon. *cap.6. concl.4.vers.sequesse lo segundo*, Sanch. *d.lib.3.disp.20.num.9.cum seq.* Ceuall. *d.quest.*604.*n.*58. Sahagun *in cap.quamuis n.13.de offic.deleg.& ad tit. de sponsal.n.*89. Franc. Molin. *d.different.*11. *n.*133. Gutier. *de matrimon. cap.*62. *num.*22. Sayr. *in floribus decis.sub tit.de sponsalib.decis.*51. Basil. Pont. *de impediment. matrimon.cap.*26.§.6.*vers.si autem*, Paul. Laymann *d.tract.*10.*p.*2.*cap.*4.*num.*4. Hurtado *d.disp.*5.*diffic.*7.*in fine, num.*25. Ego ipse *d.alleg.*32. *num.*112. *& d.cap.*21.*num.*62.

102. Parochus habet facultatem concedendi licentiam alteri Sacerdoti assistendi matrimonio suorum parochianorũ quamuis esset irregularis, suspensus, excommunicatus non toleratus.

102. *De ipsius parochi*, &c.] Quamuis esset irregularis, suspensus, vel excommunicatus non toleratus, quia hæc concessio non est actus iurisdictionis, Henriq. *d.lib.*11.*cap.*3.§.5.*& lib.*13.*cap.*7.§.7. Sanch. *d.lib.*3. *disp.*21. *num.*7. Gutier. *de matrimon. cap.*62. *num.*24. Bonacin. *d.quest.*2. *puncto* 8.*num.*22. Basil. Pont. *de matrimon. lib.*5.*cap.*17.*num.*14. Gaspar Hurtado *in simili tract.disp.*5.*difficult.*8.*num.*26. *cum seqq.* Ego ipse *d.allegat.*32. *num.*110. *& d.cap.*21. *num.*63. & saltem in casu necessitatis admittit Chapeauille *de modo ministrandi Sacramenta tempore pestis, cap.*6. *quæs.*3.

103. Contra Petr. de Ledesma *de matrim.q.*45. *art.*5.*puncto* 3. *dub.*4. *& in summa p.*1.*de Sacram.* vbi de sacram.matrim.*cap.*6.*conclus.*4. Mari. Alter. *de censur.tom.*1.*lib.*1.*disp* 6.*cap.*6. *vers.sed dubitatur*, Auila *in simili tract.p.*2.*cap.*6.*disp.*3.*dub.*1.*concl.*5. Ægid. de Coninck *d.disp.*27.*num.*21. Paul. Laymann *d.cap.*4 *num.*5.*vers.credo*, existimantes excommunicatum, aut suspensum, si toleratus non est, alteri Sacerdoti licentiam assistendi nec licitè, nec validè committere.

104. Degradatus parochus potest validè alteri Sacerdoti licentiã assistendi matrimonio concedere.

104. Degradatum parochum posse validè alteri Sacerdoti licentiam assistendi matrimonio suorum parochianorum concedere, tenent Sayr. *de censur.lib.*5.*cap.*22.*num.*26. Bonacin. *d.q.*2.*puncto* 8.*num.*23. quos refero *d.alleg.*32.*num.*111.*& d.cap.*21.*num.*64.

105. Parochus potest facultatem concedere alteri Sacerdoti non solùm in propria parochia, sed etiam extra illam.

105. Non solùm in propria parochia, sed etiam extra illam posse quemlibet parochum facultatem concedere alteri Sacerdoti coniungendi sponsos in matrimonium, resoluunt Fr. Emman. *in summa tom.*1. *cap.*218.*conclus.*6. Valer. Reginald. *d.lib.*31.*num.*180. Ægid. de Coninck *d.disp.*27.*dub.*2.*num.*23.*& dub.*3.*num.*38. Gutier. *d.cap.*62 *n.*10. Bonacin. *d.q.*2.*puncto* 8.*num.*13. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast.tract.*11. *cap.*10.*q.*23.*resol.*3. Ego ipse *d.alleg.*32.*num.*114.

106. Contra Seguram, quem refert & sequitur Franc. Molin. *d.different.*11.*num.*136.*cum seqq.* existimantes matrimonium non posse contrahi in aliena parochia, nec posse parochum, vel ordinarium concedere licentiam suis parochianis ad contrahendum matrimonium extra suam parochiam, vel diœcesim respectiuè.

107. Vicecurati à parochis proprietariis constituti possunt alteri Sacerdoti licentiam assistẽdi matrimonio concedere.

107. Parochos delegatos, quos Episcopi constituunt, & ad nutum ipsius amoueri possunt, & vicecuratos à parochis proprietariis institutos posse alteri Sacerdoti hanc licentiam assistendi concedere, tradunt Rebello

Rebello *d.p.2.quæst.8.num.8.& in addit.lib.4. num.67.* Posseuin. *d.cap.10. n.14.in fine*, latè Sanch. *d.lib.3.disp.31.* Gaspar Hurtado *de matrim.disp.5. diffic.10.n.34.* Basil.Pont. *eodem tract.lib.5.cap.28.n.2.* Ego ipse *d.alleg.32. num.115. in med. & d. cap.21. num.67.* vbi id assero verum non solùm in absentia, sed etiam in præsentia parochi proprietarij.

108. Contra Sot. *in 4 dist.18.quæst.4.art.3.* & Barthol.de Ledesma *de pœnit. dub.13.* existimantes parochum non proprietarium ab Episcopo delegatum, & amouibilem ad nutum illius, non posse licentiam assistendi matrimonio suorum parochianorum alteri Sacerdoti conferre.

109. Parochum proprium nolentem matrimonio alioquin licito interuenire, vel licentiam interueniendi concedere, posse ad id cogi per superiorem, asserit Franc.Molin. *d.differ.11.num.95.cum seqq.* quem refero *d.alleg.32.num.115.in princip.& d.cap.21.num.68.* 109. Parochus proprius si nolit matrimonio alioquin licito interuenire, potest ad id cogi per superiorem.

110. *Seu ordinarij.*] Matrimonium contractum coram quodam parocho alieno de licentia ordinarij validum esse, quamuis ordinarius intentionem haberet tale matrimonium non alij, quàm proprio parocho committendi, attestatur decisum Sell. *in select.canon.cap.22.num.11.* 110. Matrimonium contractũ coram parocho alieno de licentia ordinarij præter ipsius intentionem valet.

111. Iurisdictionem Episcopalem habentes posse ex hoc decreto licentiam interessendi matrimoniis concedere, affirmant Petr. de Ledesma *in summa p.1. de Sacram.* vbi de sacram. matrim. *cap.4.concl.4.dub.17. vers.digo lo segundo*, Henriq. *d.lib.11.cap.3.§.4.* Sanch. *d.lib.3.disp.28.n.6.* Ægid.de Coninck *d.disp.27.num.17.* Gutier. *de matrimon.cap.66.num.7.* Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi, cap.15.§.19.n.3.in fine*, Bonacin. *d.q.2. puncto 8.n.2.* Basil.Pont. *de sacram.matrim.lib.5.cap.10.n.3.* Gaspar Hurtado *in simili tract.disp.5.diffic.9.num.30.* Ego ipse *d.alleg.32.num.121.* 111. Iurisdictionem Episcopalem habentes possunt licentiam interessendi matrimoniis concedere.

112. Vnde Abbates Ecclesiarum nulli Episcopo subiectarum, quia sunt ordinarij in eis, posse licentiam interessendi matrimoniis concedere, resoluunt Petr.de Ledesma *de matrim.q.45.art.5.puncto 3.paulo ante dub.4.conclus.3.* Henriq. *d.lib.11.cap.3.§.4.* Gutier. *d.cap.66 num.6.* Basil. Pont. *de impediment. matrimon. cap.26. §.6. vers.idem quod, & in tract. de sacrament.matrimon.lib.5.cap.10.num.3.* Gaspar Hurtado *d.diffic.9.num.30.* Ego ipse *d.alleg.32.num.122.* & addit Basil.Pont. *d.cap.10.num.13.* decisum fuisse non permitti hanc facultatem Commendatario, licèt eius Abbatia iura Episcopalia habeat. 112. Abbates Ecclesiarum nulli Episcopo subiectarum, possunt licentiam interessendi matrimoniis concedere.

113. Capitulum Sede vacante posse huiusmodi licentiam impartiri, quia succedit Episcopo quoad iurisdictionem ordinariam, cui est annexa dicta facultas, resoluunt Ægid. de Coninck *d. disp.27. num.17.* Gutier. *de matrimon.cap.66.num.5.* Gaspar Hurtado *in simili tract.diffic.9. num.30. vers.quartò.* vbi *num.33. in fine*, addit Archipresbyterum non posse assistere matrimonio, nisi suorum parochianorum, & non parochianorum parochi sibi subditi, quia non est parochus, nec ordinarius eorum. 113. Capitulum Sede vacante potest licentiam interessendi matrimonio impartiri.

114. Legatum à latere in prouincia suæ legationis posse interesse matrimonio, & aliis licentiam interessendi concedere, tenent Sanch. *d.lib.3.disp.28.n.4.* Ægid.de Coninck *d.disp.27.n.16.vers.septimo*, Gutier. *canon.lib.1.cap.11.n.6.& de matrim.cap.66.num.10.* Basil.Pont. *de impedim.* 114. Legatus à latere in prouincia suæ legationis potest licẽtiã interessendi matrimonio impartiri.

matrim.cap.26.§.6.vers.idem quod,& de sacram.matrim.lib.5.cap.10.num.7. Gaspar Hurtado *d.diffic.9. n.30. vers.quinto*, ex ea ratione, quia est ordinarius in ea, vt constat ex *cap.2.de offic.Legati,lib.6.*

115. Cardinales in Ecclesiis suorum titulorum possunt matrimoniis interesse, & interessendi licentiam concedere.

115. Cardinales in Ecclesiis suorum titulorum posse matrimoniis interesse, & aliis interessendi licentiam concedere, quia sunt in eis ordinarij, asserunt Azor.*instit.moral.p.2.lib.4.cap.3.q* 2.Basil.Pont.*d.cap.10.num.6.* Gaspar Hurtado *d.diffic.9.num.31.vers.tandem.*

116. Archiepiscopus dum actu visitat diœceses suffraganeorũ, potest in eis licentiã interessendi matrimoniis concedere.

116. Archiepiscopum dum actu visitat diœceses suffraganeorum, posse hanc licentiam interessendi matrimoniis concedere circa subditos prædictorum suorum suffraganeorum, non tamen extra dictam visitationem posse assistere matrimoniis subditorum sui suffraganei, neque ad id licentiam concedere, quia tunc non est ordinarius illorum, tradunt Soar.*tom.4.de pœnitent.disp.25.sect.1.num.14.* Ægid.de Coninck *d.disp.27.num.17.* Sanch. *d.lib.3.disp.28.num.6.* Gutier. *d cap.66. num.7.* Basil.Pont *d.tract.de sacram.matrim.lib.5.cap.10.num.6.* Gaspar Hurtado *in simili tract.disp.5.diffic.9.num.31.vers.conueniunt*, ego ipse *d.allegat.32.num.125.*

117. Archiepiscopus potest concedere licentiam interessendi matrimoniis subditorum suffraganeorum suorum nolente suffraganeo aliquos matrimaliter coniungi, & ad ipsum Archiepiscopum super ea re appellatur.

117. Et etiam posse quando nolente suffraganeo aliquos matrimaliter coniungi ad ipsum Archiepiscopum super ea re appellatur, quia tunc ad ipsum deuoluitur iurisdictio ordinaria, tenent Petr. de Ledesma *in summa p.1.de Sacrament.* vbi de sacrament.matrimon. *cap.4.conclus.4.dub.17.vers.digo lo 3.* Spin. *d.glos.15.princip.num.28.& 29.* Sanch.*d.lib.5.disp.28.* Franc.Molin. *d.different.11.num.86.* Gaspar Hurtado *loco proxime citato.*

118. Vicarius generalis Episcopi ex proprio officio interesse potest matrimoniis, & alij Sacerdoti assistendi licentiam concedere.

118. Vicarium generalem Episcopi ex proprio officio, & absque speciali commissione interesse posse matrimoniis, & alij Sacerdoti assistendi licentiam concedere, cùm ordinarij appellatione veniat, resoluunt Henriq.*d.lib.11.cap.3.§.4.* Sbroz *de officio vicarij Episcopi,lib.2.q.44.n 8.in fine*, Petr.de Ledesma *in sum.p.1.de Sacram.* vbi de sacram.matrim. *cap.4.concl.4.dub.17.* Azor.*instit.moral p.1.lib.5.cap.45.q.2.* Gutier.*canon.lib.1.cap.19 num.13.cum seqq.& de matrim. cap.66.à num.12. & cap.69.à num.9.* Sanch.*d.lib.3.disp.29.num.18.* Armendar.*d.l.1.de matrim.num.31.* Molfes *in summa Theolog.moral.tract.4.cap.8. num.62.* Basil. Pont. *de impedim.matrim.c.26.§.6.vers.idem etiam,& in tract. de sacram.matrim. lib.5.cap.11.à num.11.* Gaspar Hurtado *in simili tract.disp.5.diffic.9.n.32.* Ægid. de Coninck *d.disp.27.dub.2.* Narbona *de appellat.à vicario ad Episcopum, p.1.num.201.* Ego ipse *d.alleg.32.num.117.*

119. Vicarius Episcopi, qui Sacerdos non est, potest præsentiam matrimonio contrahendo præstare.

119. Vicarium Episcopi, qui Sacerdos non est, posse præsentiam matrimonio contrahendo præstare, & aliis licentiam interessendi concedere, tenent Basil.Pont.*d.tract.de sacram.matrimon.lib.5.cap.11.num.11.* & antea ego ipse *d.alleg.32.num.120.*

120. Contra Nau.*cons.1.sub tit.de officio ordin.in antiq.* aliàs *cons.10.sub tit.de desponsat.impub.in nouis*, Salzed.*d.cap.76.vers.decimoquarto*, Sayr.*in floribus decis.sub tit.de officio ordin.decis.1.* Ceuall.*d.q.604.num 59.* Ceued. *pract.& canon.quæst.lib.1.q.30.n.46.* existimantes vicarium Episcopi non Sacerdotem minimè posse interesse, sed Sacerdotem delegare debere.

121. Suspensa

121. Suspensa iurisdictione Episcopi per excommunicationem, aut suspensionem, posse eius vicarium validè interesse matrimonio, aliisque committere, quia neutrum est actus iurisdictionis, tradunt Sanch. *d. lib. 3. disp. 30. n.* 10. Mar. Alteri. *de censur. tom. 1. lib. 1. disp. 6. cap. 6. vers. ex dictis*. Ego ipse *d. alleg.* 32. *n.* 119.

121. Iurisdictione Episcopi suspensa per excommunicationem, aut suspensionem, potest eius vicarius validè interesse matrimonio.

122. *Licentia.*] Expressa scilicet, non verò tacita. Vide Menoch. *de arbitr. casu* 453. *n.* 13. *&* 14. *& consil.* 398. *n.* 15. Salzed. *d. cap.* 66. *vers. duodecimo*, Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 3. §. 5. *lit. V.* Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *de sacrament.* vbi de sacram. Matrim. *cap.* 6. *concl.* 4. *dub.* 14. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 47. *num.* 52. Ceuall. *d. q.* 604. *num.* 114. Cened. *pract. & canon. quaest. lib.* 1. *q.* 30. *num.* 79. *in fine*, Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarrae lib.* 4. *tit.* 15. *l.* 1. *de matrimon. num.* 31. Sanch. *d. lib.* 3. *disp.* 35. *n.* 15. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 2. *disp.* 30. *dub.* 2. *num.* 31. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 131. Molfes. *in sum. Theolog. moralis tract.* 4. *cap.* 8. *num.* 63. Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.* 2. *disser.* 11. *num.* 98. Filliuc. *in quaest. moral. tractat.* 10. *de matrimon. cap.* 6. *quaest.* 7. *num.* 218. *cum seqq.* Basil. Pont. *de impediment. matrimon. cap.* 26. §. 6. *vers. licentia*, Bonacin. *de matrimon. quaest.* 2. *puncto* 8. *num.* 11. Gaspar Hurtado *eod. tract. disput.* 5. *diffic.* 11. *num.* 38 *&* 39. metipsum *d. allegat.* 32. *num.* 126. &, me citato *in illo loco*, Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico tract.* 11. *cap.* 10. *q.* 22. *resol.* 3.

122. Licentia ad interessendum matrimonio debet esse expressa, & non tacita.

123. Licentiam huiusmodi debere actum praecedere resoluunt Salzed. *d. cap.* 76. *vers. decimotertio*, Sanch. *d. disp.* 35. *num.* 18. Franc. Molin. *d. disser.* 11. *num.* 99. Cened. *d. q.* 30. *n.* 78. Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 129. *& d. cap.* 21. *num.* 69.

123. Licentia ad assistendum matrimonio debet actum praecedere.

124. Metu, vel dolo obtentam sufficere, nisi per dolum, & mendacia versantia circa substantiam, vel causam finalem extorqueatur, asserunt Sanch. *d. lib.* 3. *disput.* 39. *à num.* 13. *& disput.* 21. *num.* 7. Ægid. de Coninck *d. disp.* 27. *num.* 37. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 182. Gutier. *de matrimon. cap.* 69. *num.* 14. *&* 15. Bonacin. *d. quaest.* 2. *puncto* 8. *num.* 17. Gaspar Hurtado *d. diffic.* 11. *n.* 39. *in fine*. Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 133. *& d. cap.* 21. *n.* 70.

124. Licentia metu vel dolo obtenta sufficit ad assistendū matrimonio.

125. Et validè dari contra prohibitionem Episcopi ad effectum vt matrimonium contractum coram Sacerdote, cui concessa fuit, validum sit, tenent Basil. Pont. *de impedim. matrim. cap.* 26. §. 6. *vers. valet, & in tract. de sacramento matrim. lib.* 5. *c.* 29. *n.* 3. Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 134. *& d. cap.* 21. *n.* 70.

125. Licentia contra prohibitionem Episcopi validè datur ad effectum vt matrimonium contractum coram Sacerdote, cui concessa fuit, validum sit.

126. Et non requiri in scriptis, sed sufficere verbalem, tradunt Nauar. *consil.* 41. *num.* 1. *sub tit. de sponsal. in antiq.* aliàs *consil.* 12. *de clandest. desponsi. in nouis*, Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 3. §. 5. *in commento litt. Z.* Fr. Emman. *in summ. p.* 1. *cap.* 219. *num.* 13. Vgolin. *de irregul. cap.* 6. §. 7. *n.* 3. Sanch. *d. lib.* 3. *disput.* 35. *num.* 10. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 180. Franc. Molin. *d. disser.* 11. *num.* 100. Cened. *d. q.* 30 *num.* 80. Sayr. *in floribus decis. sub tit. de sponsal. decis.* 48. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 8. *num.* 11. Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 128. *& d. c.* 21. *n.* 70. *in fine*. Gasp. Hurtado *d. diffic.* 11. *n.* 36. *in fine*.

126. Licentia ad assistendum matrimonio non requiritur in scriptis, sed sufficit verbalis.

127. Licentia specialis non requiritur, sed sufficit generalis ad assistendum matrimonio.

127. Licentiam specialem non requiri, sed sufficere generalem, qua conceditur facultas ad exercendum officium parochi, testatur decisum Gasp. Hurtado *d.n.36.in princip.*

Vel qua concedit parochus facultatem vt possit quis intra suam parochiam omnia ad curam animarum spectantia exercere, vt per Nan. *cons.27. sub tit. de sponsalib. in antiq.* quod deest in nouis, Sayr. *in floribus decis. sub eodem tit. decis.*31. Salzed. *d.c.*76. *vers. duodecimo, in fine*, Tamburin. *de iure Abbatum tom.*2. *disp.*8. *q.*2. Rot. *decis.*750. *n.*2.

128. Licentia generalis administrandi omnia Sacramenta sufficit ad assistendum matrimonio.

128. Vel qua concedit facultatem administrandi omnia Sacramenta, vt referunt decisum Rebello *de obligat. iustit. lib.*4. *in declarat. sect.*3. Armendar. *d.l.*1. *de matrim. num.*31. Sanch. *d.lib.*3. *disp.*35. *n.*7. *&* 8. vbi intelligit quando parochus absens relinquit substitutum, non ita si præsens concedat alicui licentiam administrandi omnia Sacramenta, Rot. *decis.*750. *n.*6. *p.*1. *diuers.* & in Vicentina matrimonij 11. Martij 1624. coram bonæ mem. Dunozetto. Ego ipse *d. alleg.*32. *num.*127. *in princip. & d. cap.*21. *num.*71.

129. Contra Ægid. de Coninck *d. disput.*27. *dub.*3. Filliuc. *in quæst. moralib. tom.*1. *tract.*10. *p.*1. *cap.*6. *num.*218. Tamburin. *d. quæst.* 2. *num.*1. *prope fin.* Gaspar Hurtado *d. disp.*5. *diffic.*11. *num.*37. *in fine*, existimantes concessionem facultatis ad administrandum omnia Sacramenta non æquiualere, nec sufficere vt eius vigore possit Sacerdos deputatus matrimoniis assistere, vel illa solemnizare.

130. Sacerdos delegatus validè matrimoniis assistit dum à parocho concedente licentiam assistendi non reuocatur.

130. Sacerdotem delegatum validè matrimoniis assistere dum à parocho concedente licentiam assistendi non reuocetur, resoluunt Sanch. *d. lib.*3. *disp.*36. *n.*9. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo matrimonium, pag.*164. *col.*2. Ægid. de Coninck *d. disp.*27. *n.*32. *vers. sexto.* Ego ipse *d. alleg.*32. *n.*131. *& d.c.*21. *n.*73. resoluentes licentiam tunc reuocatam censeri quando iis, quibus concessa fuit, per certum nuncium, aut litteras significata sit reuocatio, addúntque ante huiusmodi intimationem acta tenere, etiamsi Sacerdos ille aliunde sciret suæ facultatis reuocationem.

131. Licentia assistendi matrimoniis, quam parochus alteri Sacerdoti dat, expirat si interim parochus moriatur.

131. Licentiam assistendi matrimoniis, quam parochus alteri Sacerdoti dat, expirare si interim parochus moriatur, arg. *l. mandatum. C. mandati, cap. gratum, cap. relatum, de offic. deleg* censuit Rot. in d. Vicentina matrimonij 11. Martij 1624 coram bonæ mem. Dunozetto.

132. Contra Franc. Molin. *d. differ.*11. *n.*111. quem refero ego ipse *d. alleg.*32. *n.*132. existimantē non expirare si interim parochus moriatur.

133. Matrimonium contractum coram parocho extraneo, qui habet licentiam à proprio parocho vnius ex contrahentibus, & ignorat se illam habere, est inualidum.

133. Matrimonium contractum coram Sacerdote extraneo, qui habet licentiam à proprio parocho vnius ex contrahentibus, & ignorat se illam habere, prout ignorat vnus ex contrahentibus, esse inualidum, tenet Sell. *in selectis canon. c.*22. *n.*13. referens ita decisum sub die 5. Decembris 1626. & 15. Aprilis 1628.

134. De hoc vide Sanch. *d. lib.*3. *disp.*36. Filliuc. *d. tract* 10. *n.*220. Gasp. Hurtado *de matrim. disp.*5. *diffic.*13. resoluentes quòd si parochus concessisset licentiam Sacerdoti assistendi, sed hic nondum certificatus de ea notitia assistat (vt si licētia fuisset cōcessa Nuncio misso à Sacerdote) valebit

valebit matrimonium, quia ſatis eſt eſſe cognitam, & acceptatam à nuncio: ſi verò parochus motu proprio concedat, vel ad inſtantiam alterius non miſſi à Sacerdote, non valebit, quia talis licentia eſt quoddam priuilegium, hoc autem effectum ſortitur à tempore notitiæ.

135. Matrimonium contractum coram Sacerdote extraneo, qui re vera non habuit à proprio parocho licentiam veram, eſſe nullum concludit Sell. *d.c.22.n.15.* atteſtans ita fuiſſe deciſum ſub die 7. Sept. 1610.

135. Matrimonium contractum coram Sacerdote extraneo, qui re vera non habuit à proprio parocho licentiam verã, eſt nullum.

136. Sacerdotem credere non debere dicenti ſe licentiam habere à parocho vt poſſit coram ipſo contrahere niſi certa ſigna afferat, vel ſit perſona ſpectatæ fidei, de cuius veritate dubitari nullo modo poſſet, reſoluunt Sanch *d.lib.3.diſp.37.n.2.* Ægid. de Coninck *d.diſp.27.num.39.* Valer. Reginald. *d.lib.31.n.181.* Baſil. Pont. *d.§.6.verſ.conceſſa*, Bonacin. *d.q.2 puncto* 8.*n.*38. Tamburin. *d.tom.2.diſp.8.q.2.in fine*. Ego ipſe *d.alleg.32.n.135.& d.c.21.n.76.*

136. Sacerdos credere non debet dicenti ſe licentiam habere à parocho vt poſſit coram ipſo contrahere.

137. Et reſoluit Maſcard. *de probat. concl.*982. quòd aſſerenti licentiam proprij parochi in contrahendo matrimonio requiſitam non interueniſſe, incumbit onus probandi quando contra eam opponitur.

138. *Et duobus, vel tribus teſtibus*, &c.] Teſtium duorum, vel trium, & parochi, vel alterius Sacerdotis de eius licentia præſentiam ſimultaneam debere eſſe, nec ſufficere ſucceſſiuam, aſſerunt Petr. de Ledeſma *in ſum.p.1.de Sacram.* vbi de ſacram. matrim. *c.4.concl.5.* Rebello *p.2.lib.2.q.8.ſect.8.à n.8.* Ægid. de Coninck *d.diſp.27.n.41.concl.1.* Bonacin *d.q.2.puncto* 8.*num.*41. Filliuc. *d.tract.10.num.229.cum ſeqq.* Ego ipſe *d.alleg.32.n.137.& d.cap.21.n.79.*

138. Præſentia teſtium & parochi in matrimonio contrahendo debet eſſe ſimultanea, & non ſufficit ſucceſſiua.

139. Teſtes quoſcunque ratione compotes, quamuis impuberes conſanguineos, domeſticos, fœminas, aut infames ſufficere, tenet Spin. *d.gloſ.15 princip.n.*46. Henriq. *d.lib.11.cap.3.§.9.* Petr. de Ledeſma *de matrim.quæſt.45.art.5.puncto 3.poſt 4.dubium, verſ.concluſio ſit*, Fr. Emman. *in ſum.tom.1.cap.219.num* 18.*in 2.edit.* Ceuall. *d.q.604.n.84.* Zerol. *in praxi Epiſcop. p.1. verbo matrimonium §.14.* Galet. *in margarita caſuum conſcientiæ, verbo matrimonium, pag.*164. Sanch. *d.lib.3.diſp.41.n.4.cum ſeqq.* Baſil. Pont. *de impediment. matrimon. cap.26.§.6.in fine*, Fernandez *in examine Theolog. moral. p.3.cap.18. §.1. num.*14. Bonacin. *d. q.2. puncto* 8. *num.*43. Buratt. *deciſ.* 713. *num.*7. vbi Ferentil. *in annot. num.*11. Paul. Laymann *d.cap.4. num. 6. verſ. ſecundo.* Ego ipſe *d. alleg.* 32. *num.*138. *& d. cap.*21. *num.*80.

139. Teſtes quicunque ratione compotes, quamuis impuberes, conſanguinei, domeſtici, fœminæ, aut infames, ſufficiunt in contrahendis matrimoniis.

140. Contra Franc. Molin. *de ritu nuptiarum lib.1.comp.8. n.64. cum ſeqq.* exiſtimantem teſtes legitimos, idoneos, & omni exceptione maiores requiri.

141. Teſtes etiam dolo, & ad aliud vocatos ſufficere, reſoluunt Sanch. *d.lib.3.diſp.39.num.*10. Gaſp. Hurtado *de matrim. diſp.5.diffic.15. num.*50. vbi idem dicit ſi aſſiſtant matrimonio à caſu. Ego ipſe *d.alleg.32.n.139. in fine, & d.cap.21.num.*80.

141. Teſtes etiam dolo, & ad aliud vocati ſufficiunt in contrahendis matrimoniis.

142. Teſtes etiam vi detentos, & coactos ſufficere, dummodo intelligant conſenſus contrahentium, & aduertant quod agitur, tenent Ceuall. *d.q.604.n.81.* Sanch. *d.diſp.39.n.9.* Ægid. de Coninck *d.q.27.n.44.*

142. Teſtes etiam vi detenti, & coacti ſufficiunt dummodo intelligant cõſenſus contrahentium.

 Gutier.

Gutier. *de matrim. cap.* 69. *n.* 13. Cened. *d. lib.* 1. *q.* 30. *n.* 108. *ad fin.* Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 8. *n.* 45. Gaspar Hurtado *d. diffic.* 15. *n.* 50. Ego ipse *d. alleg.* 32. *n.* 139. *in med. & d. cap.* 21. *n.* 80.

143. Testes non desiderantur rogati in matrimoniis contrahendis.

143. Rogatos non desiderari testes, aduertunt Greg. Lop. *l.* 1. *verbo sin testigos tit.* 3. *part.* 4. Henriq. *d. cap.* 3. §. 9. Sanch. *d. lib.* 3. *disp.* 41. *num.* 7. Cald. Pereira *de empt. & vendit. cap.* 6. *n.* 22. Gutier. *de matrim. cap.* 55. *in fine*, Posseuin. *d. c.* 10. *n.* 22. *vers. quares*, Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi cap.* 15. §. 10. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 8. *n.* 44. Ego ipse *d. alleg.* 32. *n.* 139. *in princip. & d. c.* 21. *n.* 80. *in fine.*

144. Contrahentes absque parocho, & aliis testibus sunt inhabiles ad sic contrahendum.

144. *Eos S. Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit.*] Contrahentes absque parocho, & aliis testibus esse inhabiles ad sic contrahendum, non tamen manere inhabiles ad postea validè contrahendum inter se, vel cum aliis, quia id quod habetur in præcitatis verbis non est pœna, sed effectus, aut actus legis irritantis, tenent Perez *l.* 1. *ad fin.* §. *vlterius dubitatur. tit.* 1. *lib.* 5. *ordin. pag.* 40. Anton. Cuch. *lib.* 5. *institut. maior. tit.* 11. *num.* 89. Matien. *ad rub. tit.* 1. *glos.* 1. *num.* 40. *lib.* 5. *noua recop.* Salzed. *d. cap.* 76. *vers. quarto.* Menoch. *de præsumpt. lib.* 3. *præs.* 1. *num.* 102. Gutier. *de iurament. confirm. p.* 1. *cap.* 51. *n.* 22. *cum seqq. & de matrimon. cap.* 61. *n.* 2. *& cap.* 75. *n.* 4. Fr. Emman. *in sum. tom.* 1. *cap.* 221. *num.* 2. *& quæst. regul. tom.* 3. *quæst.* 54. *art.* 6. *vers. primum*, Sanch. *d. lib.* 3. *disput.* 46. Rebello *d. quæst.* 8. *sect.* 8. *num.* 9. Franc. Molin. *d. lib.* 2. *differ.* 11. *num.* 158. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 8. *n.* 47. Gasp. Hurtado *de matrimon. disp.* 5. *diffic.* 16. *num.* 52. *in princip.* Rot. *decis.* 273. *num.* 22. apud Farin. *in* 1. *collect. nouissim.* aliàs *p.* 4. *diuers.*

145. Concilium potuit personas etsi laicas inhabilitare, & contractum matrimonij ex causa irritare.

145. Potuisse Concilium in præsenti personas, etsi laicas, ratione tamen Sacramenti subiectas, inhabilitare, & contractum matrimonij ex causa irritare, & impedimentum nouum inducere, probant Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 5. *cap.* 2. *quæst.* 2. latè Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.* 1. *comp.* 19. *num.* 127. vbi aduertit quòd licèt sola inhabilitatio sufficere videretur, & superflua ea verba, quæ sequuntur, *& huiusmodi contractus irritos*, &c. non tamen sic, quia diuersis respectibus prolata diuersos pariunt effectus, priora verba personas, posteriora contractus respiciunt, vt nihil superfluum esse censeatur.

146. Matrimonia clandestina, non verò sponsalia irritantur.

146. *Et huiusmodi contractus irritos*, &c.] Matrimonia clandestina, non verò sponsalia irritare asserunt Nauar. *in man. cap.* 25. *num.* 134. Salzed. *d. cap.* 76. *vers. nonò illud*, Perez *l.* 1. *vers. secundò circa prædicta dubitatur tit.* 1. *lib.* 5. *ordin.* Spin. *d. glos.* 15. *princ. n.* 84. Segura Daualos *d. p.* 2. *cap.* 15. *num.* 1. *&* 4. Vega *in sum. p.* 2. *cap.* 34. *casu* 20. *vers. nota quæ si solamente*, Petr. Ledesma *de matrimon. quæst.* 45. *art.* 5. *vers. secundum punctum dub.* 4. Valent. *tom.* 4. *disput.* 10. *puncto* 5. *causa* 5. Emman. Sà *in aphorism. verbo sponsalia num.* 1. Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 18. *num.* 10. *& de matrimon. cap.* 4. Ceuall. *d. q.* 604. *num.* 124. Henriq. *d. lib.* 11. *cap.* 5. §. 8. Sanch. *d. lib.* 1. *disp.* 12. Armendar *d. l.* 1. *de matrim n.* 44. *&* 45. Cened. *d. lib.* 1. *q.* 21. *num.* 9. *& q.* 30. *num.* 20. *cum seqq.* Gasp. Hurtado *de matrim. disp.* 1. *diffic.* 16. Franc. Molin. *d. differ.* 11. *n.* 159. Bonacin. *de matrimon. q.* 1. *puncto* 7. *n.* 11. Ego ipse *d. alleg.* 32. *n.* 141.

147. Vnde

147. Vnde sponsalia clandestinè contrahentes non peccare, tenent Sanchez *lib.1.disp.13.num.2.* Ægid.de Coninck *tom.2.disp.21.dub.2.n.20.* Gutier.*d.cap.4.num.1.* Ego ipse *d.alleg.32.num.142.*

147. Sponsalia clandestinè contrahentes non peccant.

148. Contra Syluest. *in summa verbo matrimonium 6.q.7.* Chamerot. *de matrimon.cap.2.dub.9.* existimantes illos peccare.

149. Contrahentes verò matrimonium sine parocho & testibus peccare mortaliter, quia inualidè contrahit, & facit irritum Sacramentum contra prohibitionem Ecclesiæ in re graui, affirmant Sanch. *d lib.3.disp.5.* Gutier. *de matrim.cap.56.num.4.* Ægid.de Coninck *d.tom.2. disp.30.dub.2.num.18.* Bonacin. *de matrim.q.2 puncto 6.num.3.* Ego ipse *d.alleg.32.num.140.*

149. Matrimonium cōtrahentes sine parocho & testibus peccant mortaliter.

150. Matrimonium contractum absque præsentia parochi, seu alterius Sacerdotis de ipsius parochi, seu ordinarij licentia, & duobus, vel tribus testibus in vim sponsaliorum non resolui, itaut contrahentes iudicialiter cogi possint ad denuo contrahendum, seruata forma huius text. tradunt Nauarr. *consil.1.num.3.sub tit.de sponsal.in 1 edit.& consil.3. num.3.sub tit.de clandest.desponsſ.in 2.edit.* Azeued. *l.1.num.23.33.& 36. tit.1.lib.5.noua recopil.* Spin. *d.glos.15. princip. num.78.* Salzed. *d.cap.76. addit.2.vers. vnde pariter,* Fr.Emman. *in summa tom.1.cap.220.num.1.* Ceuall. *d.q.604.num.79.* Petr.de Ledesma *de matrimon.q.45. art.5.puncto 2. post dub.4 conclus.1.& in summa p.1. de Sacrament.* vbi de sacrament.matrimon. *cap.7.conclus.6.dub.2.* Armendar. *d.l.1.de matrimon.num.26.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo matrimonium, pag. 163. column.1.* Sanch. *lib.1.disp.2.* Gutier. *de iurament.confirmat.p.1.cap.51.à num.28.& de matrimon. cap.11.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.250. in 1. edit.* aliàs *resol.219. per tot. in 2. edit.* Sayr. *in floribus decis.sub tit. de sponsal.decis.1.* Bonacin. *d.quæst.2.puncto 8.num.48.* Ego ipse *d.allegat.32. num.143.cum seqq.* Gaspar Hurtado *de matrim.disp.5.diffic.2.num.6.*

150. Matrimonium contractum absque præsentia parochi, vel duorū, aut trium testium in vim sponsaliorum non resoluitur.

151. Contra Veracruc. *in append.ad speculum, dub.9.vers.secunda propositio,pag.42.* Ortiz. *in summa cap.16.de matrim.in fine,* Barthol.de Ledesma *de matrim.dub.18.* Ioan.Petr.Bimi. *consil.62.num.34.lib.1.* Henriq. *in summa lib.11.cap.5.§.4.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles.p.2.cap.9.n.37.* Veg. *in summa lib.4.casu 264.& lib.6.casu 120.* Rebello *de obligat.iustitiæ, lib.2.q 9.num.3.* Ægid. de Coninck *d tom.2.disp.21.à num.40.* & præcipuè *num.47.* Cald. Pereira *de empt.cap.3.num.10.in fine,* existimantes matrimonium clandestinum habere vim sponsaliorum, & obligare ad iterum publicè contrahendum.

152. Sponsalia subsequuta copula coram parocho, & testibus non transire in matrimonium stante hoc decreto, resoluunt Petr. de Ledesma *de matrimon.quæst.46.art.2.dub.2.* Sanch. *d lib.3.disp.40. num.7. & lib.5.disp.8.num.26.* Gutier. *de matrimon.cap.40.num.13.& cap.81.num.11.* Basil.Pont. *de impediment.matrimon.cap.26.§.3.vers.antepen.* Ægid.de Coninck *d.disp.22.dub.7.num.57.ad fin.* Bonacin. *d.q.2.puncto 1.num.4.* Ego ipse *d.alleg.32.num.148.*

152. Sponsalia subsequuta copula coram parocho, & testibus non transeunt in matrimonium.

153. Matrimonium nullum ex publica causa noua indigere præsentia parochi ad illud contrahendum, & non valere dicere fuisse ratificatum

153. Matrimonium nullū ex publica causa noua indiget præsentia parochi ad illud contrahendum.

tificatum per copulam subsequutam, asserit Aldan. *in compendio canon. decis.lib.1.tit.8.num.22.* attestans decisum in Balneoregien.8.Iunij 1619. vbi addit dici notorium, & reputari publicam causam si constet ex libro baptizatorum aliquem ex contrahentibus tempore matrimonij non esse legitimæ ætatis.

154. Matrimonium contractum à filia propter metum mortis à matre illatum, esse inualidum.

154. Matrimonium contractum à filia propter metum mortis à matre illatum, esse inualidum, etiamsi post obitum matris per septennium cum viro permanserit, & filios susceperit, tradunt Seraphin.*decis.*900. Gregor.XV.*decis.*395. Aldan.*d.lib.1.tit.8.num.*24. vbi refert decisum in Romana 15.Septembris 1629.

155. Matrimonium celebratum sub honesta conditione de futuro, vt validè fiat necessariò est adimplenda conditio coram parocho, & testibus.

155. Matrimonium celebratum sub honesta conditione de futuro, vt validè fiat, necessariò esse conditionem adimplendam coram parocho, & testibus, celebratum verò sub conditione de præsenti, vel de præterito, requiri conditionem adimpleri coram parocho & testibus, vel vt parochus, & testes cognoscant conditionem de præsenti, vel de futuro esse adimpletam, resoluunt Petr. de Ledesma *de matrimon. quæst.*47.*art.*5.*dub.*7.*conclus.*3. Ægid.de Coninck *d.tom.*2. *disp.*29. *dub.*1. *num.*15.*&* *dub.*2. *num.*33. Gutier. *de matrimon. cap.*31. *num.*7. Bonacin. *d.quæst.*2.*puncto* 10.*num.*22. Ego ipse *d.alleg.*32. *num.*156. contra Sanch. *lib.*5.*disp.*8.*num.*28.

156. Matrimonium coram parocho, & testibus contractum hac conditione, si mulier est legitima, subsequuta copula non est validum si postea cōstiterit mulierem esse illegitimam.

156. Matrimonium coram parocho, & testibus contractum, hac conditione, *si mulier est legitima*, subsequuta copula non esse validum, si postea constiterit mulierem esse illegitimam, resoluit Aldan. *d.tit.* 8. *num.*29.vbi testatur ita decisum de anno 1620.

157. Ad reualidandum matrimonium publicè, & plenè probabile nullum, quamuis coram parocho, & aliis testibus celebratum, necessarium esse illud iterum coram parocho, & aliis testibus celebrare, resoluit Gaspar Hurtado *de matrim.disp.*3.*diffic.*11.*num.*40.

158. Matrimonium celebratū coram parocho, & testibus quando fuit nullum ob impedimentum occultum non est necessariò ad reualidationem illius, quod iterum coram parocho, & aliis testibus celebretur.

158. Matrimonium celebratum coram parocho, & testibus quando fuit nullum occultè ob defectum consensus occultum, aut ob impedimentum aliquod occultum, non esse necessarium ad reualidationem illius quod iterum coram parocho, & aliis testibus celebretur, resoluunt Nauarr. *in man. cap.* 22. *num.* 7. Petr. de Ledesma *quæst.* 45. *art.* 5. *concl.*2. *ante vlt.dub.*Sanch.*lib.*2.*disp.*37.Valer.Reginald.*d.lib.*31.*num.*183. *ad finem*, Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast.p.*2. *cap.*9. *num.*83. *cum seqq.* Ægid.de Coninck *d.tom.*2.*disp.*24.*num.*83. Franc. Molin. *d.different.* 11. *num.*160. Bonacin. *d.quæst.*2.*puncto* 9.*num.*10. Henriq. *d.lib.*11.*cap.*3.§ 6. Gaspar Hurtado *d.disp.*3.*difficult.*11. *num.*41. Ego ipse *d.cap.*21. *num.*83. *&* 84.

159. Contra Palat.*in* 4.*dist.*27.*quæst.*1. Gutier.*canon.lib.*1.*cap.*18. Barthol.de Ledesma *de matrim.dub.*17. Basil.Pont.*de sacram.matrimon.lib.*5. *cap.*6. existimantes celebrantem matrimonium publicè iuxta formam huius decreti, subsistente aliquo impedimento occulto, eo sublato cogi denuo eandem formam obseruare.

160. Dispensatione obtenta non tenetur iterum coram parocho & testibus contrahere, qui iam semel coram eisdem contraxere, inualidè tamen.

160. Vnde obtenta dispensatione non teneri iterum coram parocho & testibus contrahere, qui iam semel coram eisdem contraxere, inualidè

inualidè tamen, propter defectum consensus vtriusque contrahentis, vel propter metum vtrique incussum, vel cum impedimento dirimenti, tenent Nauarr.*in man.cap.22.num.*70.Henriq.*d.lib.*11.*cap.*3.§.2. Fr.Emman. *in summa tom.*1 *cap.*208. *num.*7. Franc. Sylui. *in addit.ad* 3.*p.* S.Thomæ *quæst.*45.*art.*2.*q.*2.*concl.*4. Ægid. de Coninck *d.tom.*2.*disp.*24. *dub.*10.*num.*83. Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi.decis.*246. *in* 1.*edit.* Sanch. *lib.*2.*disp.*32.*num.*13. Valer. Reginald. *d.lib.*31. *num.*183. *ad fin.* Gutier.*de matrim.cap.*46.*num.*15.Bonacin.*d.quæst.*2.*puncto* 9.*n.*4.Rebell. *d.p.*2.*lib.*2.*q.*9.*num.*5.*& seq.* Posseuin. *de officio curati cap.*10.*num.*25. Antonin.Diana *resol.moral.p.*2.*tract.*1.*miscel.resolut.*5. Ego ipse *d.allegat.*32. *num.*167.*& d.cap.*2.*num.*82.

161. Contra Spin.*d.glos.*15.*princ.n.*62.Gutier.*de matrim cap.*76 *n.*32. Cened. *ad Decretal.collect.*58.*num.*4.*& canon.quæst.lib.*1.*q.*30.*n.*11. Paul. Comitol. *respons.moral.lib.*1.*q.*120.*num.*3.*& q.*122.*num.*3. Basil.Pont. *de sacram.matrim.lib.*5.*cap.*6.*n.*5. Zambran. *in decis.casuum conscient.tempore mortis*, *cap.*7. *dub.*2. existimantes inualidè contrahentes ob defectum consensus, vel cum impedimento dirimenti obtenta dispensatione teneri iterum consentire ante parochum,& testes.

162. Expressionem,& ratificationem consensus non esse necessariò faciendam coram parocho,& testibus,vt matrimonium infidelium fiat Sacramentum, resoluunt Nau.*cons.*4.*in fine.sub tit.de pactis in antiq.* aliàs *consil.*2.*in fine,sub tit.de conuers.infidel in nouis*, Fr.Emman. *in summ.tom.*1. *cap.*230.*num.*1.Sanch.*lib.*2.*disp.*9.*num.*1.Rebello *d.lib.*2.*q.*6.*n.*5. Gutier. *de matrim.cap.*42.*num.*6 Bonacin.*d.q.*2.*puncto* 2.*n.*6. Ego ipse *d.alleg.*32. *num.*158.*& d.cap.*21.*num.*85. 162. Matrimonium infidelium vt fiat Sacramentum non est necessariò facienda expressio,& ratificatio consensus coram parocho,& testibus.

163. Præsentiam parochi & testium requiri vt matrimonium celebratum per procuratorem sit validum, tenent Henriq. *d.lib.*11. *cap.*2. §.6.Sanch.*lib.*2.*disp.*12.*num.*3.*& lib.*3.*disp.*8.*num.*24. Ægid. de Coninck *d.disp.*24.*dub.*9.*num.*78.Gutier.*de matrim.cap.*45.Bonacin.*d.q.*2.*puncto* 5. *num.*5. Vgolin.*d.cap.*15.§.10.*num* 4.*vers.qua.* Ego ipse *d.alleg.*32.*n.*159. Andr. Victorel. *in notis ad Posseuin. d.cap.*10. *num.*46. vbi dicit quòd vt procurator validum matrimonium alieno nomine contrahat, quatuor requiruntur conditiones. Prima vt speciale mandatum habeat ad matrimonium contrahēdum.Secunda vt mandatum sit ad ineundum matrimonium cum certa persona. Tertia vt procurator id muneris per se obeat, non enim substituere potest nisi mandatum expressè hoc explicet.Quarta vt dum consensum præbet,facultas reuocata non sit. 163. Præsentia parochi & testium requiritur vt matrimoniū celebratum per procuratorem sit validum.

164. Data etiam vrgente necessitate minimè posse matrimoniū absque parochi præsentia, vel aliàs non seruata forma Concilij, celebrari, quia absolutè in hoc decreto irritatur matrimonium absque parocho, resoluunt Sarmient. *lib.*1.*select.c.*6.*num.*7. Nauarr.*cons.*44.*de sponsal.*aliàs *cons.*6. *de clandest.desponſ.* Segura Daualos *d p.*2. *cap.*15. *num.*44. Henriq. *d.lib.*11.*cap.*3.§.1.*&* 8.Gutier.*de matrimon.cap.*61.*num.*4.*cum seqq.*Sanch. *lib.*3.*disp.*17. Ægid de Coninck *d.disp.*27.*dub.*1. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast.tom.*2.*tract.* 11. *cap.*7. *quæst.* 14. *resolut.*3. Basil. Pont. *de matrimon.lib.*5. *cap.*6. Gaspar Hurtado *in simili tract. disp.*5. *difficultat.*3. 164. Matrimonium absque parochi præsentia, vel aliàs non seruata forma Concilij minimè potest celebrari data etiam vrgente necessitate.

Xx Rota

Rota *decis.646.n.1.p.1.diuers.*& in Vicentina matrimonij 11.Martij 1614. coram R.Seleucien.

165. Contra Veracruc.*in appendice ad speculum coniug.dub.*4.Iacob.de Graff.*in aureis decis.p.1.lib.2.cap.86.num.4.vers.2.* Vega *in summa lib.3. casu* 361. existimantes validè fieri matrimonium absque parocho dum fiat coram aliis testibus quando absque graui incommodo, siue in articulo mortis, siue extra nequit matrimonium omitti, aut differri, & parochus nequit haberi.

166. Contrahentes absque parocho, & aliis testibus vbi Trid.viget, puniendi sunt pœna graui arbitrio Ordinis.

166. *Necnon ipsos contrahentes*, &c.] Vide Gasp. Hurtado *de matrim. disp.5.diffic.16.num.52.* vbi etiam addit per *cap.fin.de clandest.desponsf.* contrahentes clandestinè absque testibus, & forsan etiam absque proprio Sacerdote, vbi Tridentinum non viget, puniendos esse pœna arbitraria, & eorum prolem esse illegitimam quando contrahunt in gradu prohibito, quamuis ignoranter, & *n.53.* subdit quòd in aliquibus diœcesibus contrahentes absque parocho, & aliis testibus excommunicantur ipso facto excommunicatione synodali, & quòd in Hispania per *l.1.tit.1. lib.5.noua recop.* mulctantur pœna priuationis omnium bonorum, & exilij ab ea, & quòd possint à parentibus exhæredari.

167. Parochus, vel alius Sacerdos, qui cum minori testium numero quàm duorũ matrimonio clandestino interfuerit, est grauiter arbitrio ordinarij puniendus.

167. *Insuper parochum, vel alium Sacerdotem*, &c.] Parochum, vel alium Sacerdotem, qui cum minori testium numero quàm duorum matrimonio clandestino interfuerit, esse grauiter arbitrio ordinarij puniendum, ex his verbis colligit Sanch.*d.lib.3.disp.48.n.2.in fine*, & Gasp.Hurtado *de matrim.disp.5.diffic.17.num.54.vers.deinde.*

168. Pœna triennalis suspensionis ab officio imposita parocho assistenti matrimonio clandestino non est sublata per hoc decretum.

168. Pœnam suspensionis triennalis ab officio (non tamen ipso facto) impositam parocho, vel alij Sacerdoti assistenti matrimonio clandestino sine aliis testibus, de qua *in cap. vlt. §. fin. de clandest. desponsat.* non esse sublatam per hoc decretum, sed præterea licere ordinario in illum alia pœna arbitraria animaduertere ad eius temeritatem, & præsumptionem coërcendam, tradunt Verac. *in appendice ad speculum dub.11.in fine*, Maiol. *de irregularit.lib.3.cap.23.num.16.* Salzed.*d.cap.76. vers.octauò non est obliuioni*, Petr.de Ledesma *in summa p.1. de Sacrament.* vbi de sacrament.matrimon.*cap.6.conclus.4.dub.16.* Fr.Emman.etiam *in summa tom.1.cap.221.num.4.* Ægid.de Coninck *d.disp.27.num.84.* Franc. Molin. *d.lib.2.different.11.num.147.cum seqq.* Mar. Alter. *de censur.tom.2. disp.11.de suspens.cap.5.in princip.* Ego ipse *d.alleg.32.num.162.& d.cap.21. num.106.*

169. Contra Matiens.*l.1.glos.7.num.2.in fine, tit.1. lib.5. nouæ recopil.* Sanch.*d.lib.3.disp.48.num.4.* Gasp.Hurtado *d.disp.5.diffic.17.n.55.* existimantes cessare hodie dictam suspensionem triennalem per pœnam arbitrariam impositam in hoc decreto.

170. Parochus proprius, vel alius Sacerdos de eius licentia assistens matrimonio clandestino ob denunciationum omissionem, suspendendus est triennio.

170. Si proprius parochus, vel alius Sacerdos Regularis, aut secularis de eius licentia interfit matrimonio valido, clandestino tamen ob denunciationum omissionem, cùm Tridentinum in hoc nullam statuat pœnam, standum esse pœnæ *d. cap.vlt.* ac proinde suspendendum esse triennio, resoluunt Henriq *d.lib 11.cap.5.§.6.* Maiol.*d.lib.3.cap.25.n.17. & 18.*Sanch.*d.lib.3.disp.48.num.5.*

171. Parochum

171. Parochum ob licentiam concessam alij Sacerdoti assistendi matrimonio clandestino tantùm incurrere prædictam triennalem suspensionem, de qua *in d. cap. vltim.* quia Concilium suspendit parochum, vel alium Sacerdotem coniungentem, & non exprimit dantem licentiam, mandantem, vel consulentem, affirmant Sanch. *d. lib. 3. disp. 49.* Mari. Alter. *d. c. 5. vers. secunda principalis quæstio.* Ego ipse *d. alleg. 32. num. 163.*

171. Parochus ob licentiam concessam alij Sacerdoti assistendi matrimonio clandestino incurrit tantùm triennalem suspensionem.

172. Suspensum ab officio, qui interfuit matrimonio clandestino, non esse suspensum à beneficio, quia *d. cap. vlt.* solùm mandat suspendendum esse ab officio, tenent Sanch. *d. lib. 3. disp. 51.* Mari. Alter. *d. c. 5. vers. quartò dubitatur.* Ego ipse *d. alleg. 32. n. 165.*

172. Suspensus ab officio, qui interfuit matrimonio clandestino, non est suspensus à beneficio.

173. Episcopum in huiusmodi triennali suspensione dispensare non posse, resoluunt Cou. *de sponsal. p. 2. cap. 6. in princ. num. 14.* Henriq. *in sum. lib. 13. cap. 39. §. 3.* Sanch. *d. lib. 3. disp. 52.* Mari. Alter. *d. c. 5. vers. quinto.* Ego ipse *d. alleg. 32. n. 166.*

173. Episcopus non potest dispensare ab huiusmodi triennali suspensione.

174. Nec virtute Concilij *sess. 24. de reform. cap. 6.* id Episcopo permissum esse asserunt Sanch. *d. disput. 52. num. 4.* Mar. Alter. *d. cap. 5. prope finem.* Ego ipse *d. alleg. 31. num. 176.* ex ea ratione, quia hæc suspensio non incurritur ipso iure, sed per sententiam iudicis cognitione præmissa de delicto, vnde supponitur delictum deductum ad forum contentiosum.

175. *Præterea eadem S. Synodus hortatur ut coniuges ante benedictionem, &c.*] Vide Rebell. *d. p. 2. lib. 2. quæst. 7. num. 2.* Franc. Leon. *in thesauro fori ecclesiast. p. 2. cap. 9. num. 48. vers. nam licet*, Ægid. de Coninck *d. tom. 2. disput. 27. à num. 71.* Basil. Pont. *de impediment. matrimon. cap. 26. §. 2. condit. 4. vers. ex quibus*, metipsum *d. alleg. 32. num. 179.*

175. Contrahentes matrimonium ante Ecclesiæ benedictionem acceptam ne cohabitent hortatur Concilio præsenti.

176. Vnde peccatum mortale non esse matrimonium consummare ante Ecclesiæ benedictionem sublato scandalo, & contemptu legis ecclesiasticæ, maximè si probabile sit incontinentiæ periculum, resoluunt Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 3. num. 21.* Cou. *de sponsal. p. 2. cap. 7. §. 2. num. 2.* Viuald. *in candel. aureo p. 1.* vbi de matrim *num. 267.* Ludou. Lop. *in instruct. conscient. p. 2. de matrim. vers. deinde disceptari solet*, Perez *l. 1. vers. quari potest tit. 1. lib. 5. ordin.* Matienſ. *ad rub. tit. 1. glos. 1. num. 98. lib. 5. noua recop.* Petr. de Ledesma *de matrim. quæst. 45. art. 5. puncto 3. dub. 1. & in sum. p. 1. de sacrament.* vbi de sacram. matrim. *cap. 6. concl. 7. prope fin.* Spin. *d. glos. 15. princ. n. 18.* Henriq. *d. lib. 11. cap. 5. §. 7. in fine, & cap. 7. §. 3. & cap. 16. §. 3.* Cened. *ad Decretal. collect. 49. num. 3. & pract. ac canonic. quæst. lib. 1. quæst. 30. prope fin.* Rebell. *d p. 2. lib. 2. quæst. 7. num. 2.* Ægid. de Coninck *d. tom. 2. disput. 27. num. 71. cum seqq.* Basil. Pont. *de impedim. matrimon. cap. 26. §. 2. vers. ex quibus*, Sanch. *d. lib. 3. disp. 12.* Gutier. *de matrimon. cap. 48. num. 3. & cap. 106. n. 13.* Bonacin. *eod. tract. q. 4. puncto 6. n. 1. in fine, & num. 4. vers. rogabis quartò.* Ego ipse *d. alleg. 32. num. 181. & d. cap. 21. num. 96.*

176. Matrimonium consummare ante Ecclesiæ benedictionem sublato scandalo non est peccatum mort.

177. *Statuitque benedictionem, &c.*] Benedictionem nuptialem omnino omittere esse tantùm peccatum veniale, quia est sacramentale

177. Benedictionem nuptialem omnino omittere est tantùm peccatum veniale.

 quoddam,

quoddam, quod non apparet magni momenti, neque valdè congruens progressui matrimonij, tenent Sanch. *d. lib. 3. disp. 82. n. 6.* Gasp. Hurtado *de matrim. disp. 5. diffic. 23. n. 83.*

178. Contra Ochagau. *tract. 5. q. 5.* & alios existimantes esse mortale.

179. Benedictio coniugalis nō potest nisi inter Missarum solemnia fieri.

179. Benedictionem coniugalem non posse nisi inter Missarum solemnia fieri, resoluit Aldan. *d. tit. 8. n. 31.* vbi asserit decisum in Pisauren. 13. Iulij 1630.

180. Benedictiones nuptiales in secundis nuptiis non possunt recipere, qui in prioribus acceperunt.

180. Contrahentes secundas nuptias, & in prioribus benedictionem accipientes non teneri, nec posse in secundo matrimonio recipere benedictiones, quamuis vnus ex coniugatis tantùm secundò nubat, & fortè primum eius matrimonium fuerit inualidum, resoluunt Nau *in man. c. 22. n. 83.* Perez *l. 1. vers. est alia pœna tit. 1. lib. 5. ordin.* Mozz. *de contract. tit. de matrim. cap. de naturalib. matrim. n. 10.* Menoch. *de arbitr. casu* 417. *n. 2.* Cened. *ad Decretal. collect. 49. n. 1.* Ægid. de Coninck *d. disp. 27. dub. 8. num. 72.* Gutier. *d. cap. 106. n. 14. cum seqq.* Sanch. *lib. 7. disp. 82. n. 15.* Rebel. *d. p. 2. lib. 3. q. 20. n. 2.* Bonacin. *d. q. 4. puncto 6. n. 4.* Gasp. Hurtado *d. diffic. 23. num. 84.* ex ea ratione, quia benedictiones huiusmodi non respiciunt nuptias, sed personas.

181. Consuetudini legitimæ diœcesum circa secundas nuptias benedicendas standum est.

181. Consuetudini legitimæ diœcesum circa secundas nuptias benedicendas standum esse asserunt Posseuin. *de officio Curati cap. 10. n. 48.* Gasp. Hurtado *d. diffic. 23. num. 84. in fine*, & illam generaliter obtinere vt possit benedictio solemniter fieri si fœmina nondum fuisset benedicta, obseruant Cou. *de sponsalib. p. 2. cap. 8. §. 11. num. 2.* Greg. *l. 2. verbo no deuen ser velados tit. 11. part. 4.* Marc. Antonin. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. cap. 59.* Mar. Alter. *de censur. tom. 2. disput. 11. de suspens. c. 4. vers. tertiò dubitatur*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. resol. 313. in fine in 2. edit.* Ego ipse *d. alleg. 32. n. 184.* sed Sanch. *lib. 7. disp. 82. n. 23.* aliter sentit.

182. Benedicendos esse sponsum & sponsam si contractis sponsalibus per verba de futuro antequam coram parocho, & testibus matrimonium contraxerint, inuicem se cognouerint, tenet Aldan. *d. tit. 8. n. 40.* attestans sic fuisse decisum sub die 2. Octobris 1593.

183. Parochus vtriusuis contrahentis sufficit ad benedicendas nuptias.

183. *A proprio parocho.*] Sufficere parochum vtriusuis contrahentis, resoluunt Cened. *ad Decretal. collect. 81. n. 8.* Sanch. *lib. 7. disp. 82. n. 4.* Armendar. *d. l. 1. de matrim. n. 32.* Gutier. *de matrim. cap. 106. num. 8. & 9.* Bonacin. *d. q. 4 puncto 6. n. 3.* Ego ipse *d. alleg. 32. n. 185.*

184. Contra Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 3. num. 21.* Caualcan. *p. 2. decis. 12. à n. 21.* Ceuall. *d. q. 604. n. 148.* existimantes non esse integrum vtriusuis contrahentis parocho benedictiones huiusmodi impartiri, sed id esse parochi mulieris.

185. Parochus proprius debet recipere eleemosynam occasione benedictionis, & non alius.

185. Parochum proprium debere recipere eleemosynam occasione benedictionis, & non alium, tenui *d. cap. 21. n. 99.* vbi dixi ita fuisse decisum à S. Cong. Rit. in Acherontina 25. Ianuarij 1602.

186. Episcopi & similes iurisdictionem ordinariam habētes, & eorum vicarij,

186. *Nisi ab ipso parocho, vel ordinario licentiam*, &c.] Episcopos, & similes iurisdictionem ordinariam habentes in suis diœcesibus, necnon & eorum vicarios generales posse licentiam concedere impartiendi

tiendi benedictiones nuptiales suis subditis, resoluit Gutier. *de matrim. cap.96.num.7.*

possunt licentiam concedere impartiendi benedictiones nuptiales.

187. *Quòd si quis parochus*, &c.] Sacerdotem tam secularem, quàm Regularem coniungentem in matrimonium, vel benedicentem subditos alterius parochiæ absque licentia proprij parochi, vel ordinarij, remanere suspensum ab officio donec ab ordinario parochi obtineat absolutionem, resoluunt Henriq. *in sum. lib.13.c.38.§.2. in fine lit.E. & cap.39. §.3. lit. C.* Fr.Emman: *quæst. regul.tom.3.q.2. art.1.* Portel. *in dub. regular. verbo matrimonium num.1.* Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul.resol.93.n.6.* Soar. *tom.5.disp.31.sect.1.num.18.* Sanch. *d.lib.3.disp.52. num.4.* Bonacin. *de censur. disp.3.q.6 puncto 5.num.19.* Gasp. Hurtado *in simili tract. de censur.* vbi de suspens. *diffic.13. num. 40. vers. nonò, & de matrimon. disp.5. diffic. 17. num.57. & diffic.23. in fine.* Ego ipse *d.alleg.32. num.186.cum seqq.*

187. Sacerdos tam secularis quàm Regularis coniungens in matrimonium, vel benedicens subditos alterius parochiæ absque licentia, &c. remanet suspensus ab officio.

188. *Siue Regularis.*] Sacerdotes Regulares matrimonia ministrantes, siue solemnizantes, non habita super his parochialis Presbyteri licentia speciali vltra suspensionem, quam ipso iure incurrunt per hoc decretum, ipso facto excommunicatos esse, excommunicatione Sedi Apost. reseruata, de qua *in Clem.1. de priuileg.* tenent Nau. *cons.1.num.7. de pœnis in antiq. & cons.10. de constitut. in nouis*, Maiol. *de irregul.lib.3. cap.25. num.12. vers. clandestinum*, Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi cap.15.§.12.num.8.* Sanch. *d.lib.3.disp.48. num.8. & 9.* Molfes. *d. tract.4. cap.8. num.66.* Mar.Alter. *de censur. tom.2. disp.11. cap.4. vers. sed quæret*, Ludou.Miranda *in man. Prælat. tom.1.quæst.48.art.2.* Hieron.Roderic. *in compendio quæst. regul. resol.93. num.6.* Ego ipse *d.alleg.32. num.192. & d. cap.21.num.105.*

188 Sacerdotes Regulares matrimonia ministrantes, seu solemnizantes non habita super his parochialis Presbyteri licentia speciali vltra suspensionem ipso facto sunt excommunicati.

189. Contra Henriq. *in summ. lib.13. cap.38. §.2. in commento lit.E.* Soar. *tom.5. de censur. disp.12. sect.4.n.13.* Sayr. *in simili tract. lib. 4. cap.15. num.10.* Bonacin. *eod.tract. disp.3. q.6. puncto 5.n.19. in fine, & de matrim. q.4. puncto 6.n.3.* Basil. Pont. *de impedim. matrim.cap.26.§.2. vers. ex quibus, condit.10. & §.6.in princ* existimantes Religiosum benedicendo absque præfata licentia præter suspensionem non incurrere excommunicationem latam *in d.Clem.1.*

190. *Ausus fuerit.*] Ergo quamlibet ignorantiam etiam crassam excusare à suspensione, dūmodo non sit ita crassa vt sit ingens temeritas, resoluunt Sanch. *d.lib.3.disp.48.n.7.* Gutier. *de matrim.c.75.n.16.*

190 Ignorātia quælibet etiam crassa excusat a suspensione.

191. *Tandiu suspensus maneat.*] Ergo ipso iure, quia sunt verba præsentis temporis, quæ latam sententiam important, vt per Franc.Molin. *d.differ.11.n.150.* quem refero *d.c.21.n.108.*

191. Ipso iure.

192. Hanc suspensionis pœnam ne dum ad officium, sed etiam ad beneficium extendi posse, resoluunt Franc. Molin. *d. differ. 11. num. 149.* Hurtado *de censur. tractat. de suspens. diffic. 13. num. 40. vers. nono.*

192. Suspensionis pœna huiusmodi nedum ad officium, sed etiam ad beneficium extendi potest.

193. *Quandiu ab ordinario.*] Ergo etiam ab eius vicario, vt per Sanch. *d.lib.3.disp.52.n.4.* Mari. Alter. *de censur.tom.2. disp.11. de suspens. cap.5. in fine.*

194. Parochus tenetur habere librũ in quo coniuges, testes, locum contractus, diem mensem, & annum describat.

194. *Habeat parochus librum*, &c.] Parochum teneri habere librum in quo coniuges, testes, locum contractus, diem, mensem, & annum describat, per hoc decretum aduertunt Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 3. n. 26.* Nauar. *in man. cap. 62. n. 79. vers. quinto*, Azeued. *lib. 8. n. 2. tit. 1. lib. 5. noua recop.* Ceuall. *d. q. 604. n. 138.* Henriq. *d. lib. 11. cap. 7. §. 4.* Thom. Valasc. *alleg. iuris tom. 1. alleg. 72. n. 106.* Posseuin. *de officio Curati c. 6. n. 44. & c. 12. num. 42.* Homobon. de Bonis *de humana vita statibus p. 1. cap. 14. in fine*, Nicol. Genoa *de priuata scriptura lib. 5. quæst. 6.* Molfes. *in sum. Theologiæ moral. tract. 4. c. 8. n. 68.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 653. num. 63. & seq* Basil. Pont. *de impediment. matrim. c. 26. §. 2. vers. ex quibus, condit. 9.* Ægid. de Coninck *d. tom. 2. disput. 27. num. 74.* Rebell. *d. p. 2. lib. 2. q. 7. num. 6.* Ego ipse *de officio, & potest. parochi cap. 7. n. 6.* vbi *num. 9.* posui formulam obseruandam à parochis in describendis matrimoniis in libris ad id deputatis.

195. Parochus obligatur sub mortali ad habendum librum in quo coniuges, &c.

195. Et ad hoc obligari parochum sub mortali propter finem necessarium vitandi lites, tenent Sanch. *d. lib. 3. disp. 15. n. 22.* Valer. Reginald. *d. lib. 31. n. 242. vers. vlt.* Gutier. *de matrim. c. 60. n. 9.* Nald. *in sum. verbo parochus n. 20.* Basil. Pont. *loco proximè citato*, Posseuin. *d. cap. 12. n. 44.* Ego ipse *d. alleg. 32. n. 174. & d. cap. 7. n. 8.*

196. Matrimonium plenè probatur ex partita desumpta ex libro parochi etiam mortuis testibus, & parocho scribente.

196. Vnde ex partita desumpta ab hoc libro, etiam mortuis testibus, & parocho scribente absque aliis probationibus plenè probari matrimonium, concludunt Caualcan. *decis. 12. sub num. 22. vers. & liber parochi p. 2.* Mascard. *de probat. conclus. 672. num. 18. cum seqq.* Menoch. *cons. 199. num. 3.* Lancel. Gallia *cons. 15. num. 3.* Sanch. *d. lib. 3. disput. 15. num. 22.* Franc. Molin. *de ritu nupt. lib. 1. compar. 9. à n. 35.* Mar. Antonin. *var. resolut. lib. 1. resol. fin. casu 33. vers. nihilominus*, Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepisc Neapol. p. 4. decis. 238. num. 6.* Giurba *ad consuetud. Messanenses cap. 1. glos. 1. p. 1. n. 19.* Rot. *decis. 750. n. 1. p. 1. diuers. & decis. 340. p. 2. etiam diuers.*

197. Fides desumpta ex libro parochi vt probet necessariò est facienda cum formali trãscriptione partitæ.

197. Vt fides desumpta ex hoc libro in iudicio probet necessariò faciendam cum formali transcriptione partitæ de verbo ad verbum sicut iacet, aduertunt Beltramin. *in annot. ad Greg. XV. decis. 359. num. 9.* Ferentil. *in annot. ad Burattum decis. 11. n. 5.* Rot. in Toletana capellæ 18. Maij 1615. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Æsina bonorum 17. Maij 1617. coram bonæ mem. Andrea.

198. Matrimonium contrahentes cum peccato mort. incurrunt peccatum mortale.

198. *Sua peccata diligenter confiteantur.*] Contrahentes igitur matrimonium cum peccato mortali indignè recipere Sacramentum, ac proinde peccatum mortale incurrere, resoluunt Fr. Emman. & Sanch. citati à Gutier. *de matrimon. cap. 83. num. 13.* & à Bonacin. *in simili tract. quæst. 4. puncto 6. n. 1. vers. sexto*, quibus adde Fernand. *in examine Theologiæ moralis p. 3. c. 18. §. 1. n. 8.*

199. Eos tamen non committere duo peccata mortalia, vnum quatenus recipiunt Sacramentum, alterum verò quatenus administrãt, sed solùm quatenus recipiunt, tenent Sayr. *de Sacram. in genere lib. 2. c. 7. q. 1. art. 5.* Sanch. *lib. 2. disp. 6. num. 4.* Bonacin. *de Sacrament. disp. 1. quæst. 3. puncto 2. §. 2. num. 10.* Nec aliud incurrere peccatum quatenus videntur

præceptum

præceptum Concilij in præsenti confessionem præcipientis violare, quia consilium, & non præceptum quoad hoc continet decretum in præsenti, tradunt Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.2. cap.9. num.49.* Basil. Pont. *de impediment. matrim. cap.26. §.2. vers. ex quibus, condit.1.* Ego ipse *d. alleg.32 num.172.*

200. Non licere absolutè, & per longum tempus, aut vbi sponsi instarent, detinere matrimonium, donec contrahentes orationem saltem Angelicam, & Dominicam, Symbolúmque fidei, præcepta Decalogi, & Ecclesiæ, ac septem peccata capitalia didicerint, expedire tamen similiter, & absque violentia ad breue tempus impedire, tradunt Sanch. *d. lib.3. disp.15. sub num.19.* Campan. *in diuersor. iuris canonic. rubric.11. cap.14. num.7.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.638. in 1. edit.* aliàs *resolut.576. in 2. edit.* Ego ipse *d. allegat.32. num.173.*

200. Matrimonium detinere nō licet absolute, & per longum tempus, donec contrahentes orationem Dominicam, &c. didicerint.

201. Contra Barthol. à Ledesma *de matrim. dub.11.* Veg. *lib.3. sum. casu 211.* existimantes impediri posse ob dictam causam ne matrimonium contrahatur, nisi contrahentes præ senio, aut ingenij rudis tarditate prorsus incapaces sint.

202. *Si quæ prouinciæ*, &c.] Antiquas consuetudines laudabiles, quæ in contrahendis matrimoniis obseruari solitæ sunt, decretum in præsenti non tollere, asserit Franc. Molin. *d. lib.2. differ.11. num.151.* Laudabiles autem consuetudines illas dici, quæ canonicis decretis non aduersantur, tradunt de hoc decreto loquentes Cened. *ad Decret. collect.58. num.6.* & Franc. Molin. *d. differ.11. num.151. & 156.* subdit quandoque laudabilem dici consuetudinem, quæ iuri communi aduersatur, cùm ex temporum mutatione mutari quoque sæpe & statuta, & consuetudines etiam iuri contrarias expediat, *cap. fin. de consang. & affin.*

202. Consuetudines antiquas laudabiles, quæ in contrahendis matrimoniis obseruari solitæ sunt, non tollit hoc decretum.

203. *Et huiusmodi decretum in vnaquaque parochia*, &c.] Necessariò requiri in parochiis publicari hoc decretum ad hoc vt robur suum accipiat, nec in publicatione in diœcesana Synodo factam æquipollere, decisum refert Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.4. tit.15. l.1. de matrim. num.62.* Et rationem reddit Basil. Pont. *de impedim. matrim. cap.26. §.2. vers.4.* dicens hoc non nasci ex eo quòd lex ad sui obligationem exigat vt acceptetur à populo, sed ex speciali dispositione Ecclesiæ in hoc casu, quæ hanc legem obligare noluit, nisi post promulgationem in singulis parochiis factam, trigintaque à publicatione diebus elapsis.

203. Decretum hoc vt robur suum accipiat, requiritur necessariò in parochiis publicari.

204. Ad matrimonium igitur contrahendum coram parocho, & testibus obligari eos, apud quos promulgatum est Concilium Trident. & receptum, qua publicatione nondum facta nullam obligationem arctare habitatores, nec ignorantes ligare, prout in quibusdam Galliæ, & Poloniæ partibus, tradunt Petr. de Ledesma *in summa, p.1. de Sacrament.* vbi de sacram. matrim. *cap.6. concl.4. dub.5.* Ceuall. *d. q.603. n.143.* Nauarr. *cons.8. num.1. sub tit. de clandest. despons.* Henriq. *d. lib.11. cap.33. §8.* Galet. *in margarit. casuum conscient. verbo matrimonium pag.163. col.2.* Sanch. *d. lib.3. disp.18. num.1.* Molfes. *in summa Theolog. moral. tract.4 cap.9. num.9.*

204 Matrimonium contrahere coram parocho, & testibus tenentur ij apud quos promulgatum est Concilium Trid. si ibi contrahant.

*num.*19.Rebello *d.lib.*2.*q.*7.*sect.*3.Gutier.*de matrim.cap.*61.*num.*12.Basil. Pont.*d.*§.2.*vers.quarto.*

205. Non tamen si alio migrent vbi non est acceptatum.

205. Vnde illos, qui sunt incolæ vnius loci, in quo promulgatum, & acceptatum est Concilium, si aliò migrent, vbi non est acceptatum, posse ibi validè contrahere, seruata, quoad fieri possit, antiqua lege ecclesiastica, siue illac transeant, siue domicilium ibidem collocauerint, asserunt Petr. Ledesma *de matrim.quæst.*45.*art.*4.*puncto* 3 Henriq.*d.lib.*11. *cap.*8.§.8.Sanch.*d.lib.*3.*disp.*18.*num.*28. Valer.Reginald. *d.lib.*31.*n.*176. Basil.Pont. *d.cap.*26.§.2.*vers.hinc etiam fit eos,& de matrimon.lib.*5.*cap.*9. Rebell.*d.part.*2.*lib.*2.*quæst.*7.*num.*15. Ægid.de Coninck *d.disp.*27.*dub.*1. *num.*14.Gutier.*d.cap.*61.*num.*12.Bonacin.*d.quæst.*2.*puncto* 8.*n.*2. Molfes. *d.tract.*4.*cap.*9.*num.*21. Filliuc. *d.tract.*10.*cap.*6.*num.*200. Homobon. de Bonis *de examine eccles.tract.*11.*cap.*7.*q.*17.*resol.*3.*vers.secundo,* Gaspar Hurtado *de matrimon.disp.*5.*diffic.*4.*in princip.* Aldan.*in compendio canon.decis. lib.*1.*tit.*8.*num.*40. vbi id verum credit si recessus à loco habitationis fuisset factus ad euitanda impedimenta, puta inimicitias, & obstacula parentum, secus si recessus fuit factus per fraudem, quia aderat impedimentum, & refert sic fuisse decisum sub die 7. Februarij 1602. cuius memini *de officio,& potest.parochi,cap.*21.*num.*92.

206. Matrimonium non est legitimum si contrahatur inter se coferentes ad locum in quo Concilium nō est promulgatum sub animo sine parocho, & testibus contrahendi.

206. Hinc etiam matrimonium non esse legitimum si contrahatur inter se conferentes ad locum in quo Concilium non est promulgatum sub animo sine parocho & testibus contrahendi, resoluit Aldan. *d. tit.*8. *num.*41. asserens decisum in Colonien. 5. Septembris 1626. & in Antuerpien. 16. Decembris 1628. quarum memini *d.cap.*21.*n.*93.

207. Matrimonium cōtrahere coram parocho, & testibus tenetur incola illius loci, in quo non est acceptatum Concilium si diuertat ad locum in quo est receptum.

207. Incolam illius loci, in quo non est acceptatum Concilium Trid. teneri matrimonium contrahere coram parocho,& testibus, si diuertat ad locum, in quo est receptum, tenent Petr. de Ledesma *d.q.*45. *puncto* 3.*ad fin.* Sanch. *d.lib.*3.*disp.*18. *num.*26. Valer. Reginald. *d.lib.*31. *n.*176. Ægid.de Coninck *d.tom.*2.*disp.*27.*dub.*1.*ad fin.* Molfes. *d.tract.*4. *cap.*9.*num.*20. Bonacin.*d.puncto* 7.*num.*5. Ego ipse *d.alleg.*32.*num.*155.*& & d.cap.*21.*num.*94.

208. Episcopus non potest matrimonia inualidare per sua decreta synodalia, quæ clandestinè, & sine parocho, & testibus contracta essent, si ibi non est promulgatum Conc. Trid.

208. Episcopum non posse matrimonia inualidare per sua decreta synodalia, quæ clandestinè,& sine parocho,& testibus contracta essent, si ibi non est promulgatum Concilium Trid. itaut matrimonia etiam post huiusmodi decretorum publicationem aliter contracta, si nullum obstet legitimum impedimentum, valida ac firma sint, resoluit Aldan. *d. tit.*8. *num.*43. asserens quòd ideo coniuges, qui aliàs inter se validè matrimonia contraxerunt, illisque postea per Episcopum tanquam contra formam sui decreti nullis declaratis separati fuerunt, ac insimul habitare desierunt, omnino cogendi sunt vt in dictis matrimoniis contractis permaneant, atque vna simul tanquam veri coniuges cohabitent: ij verò qui primis matrimoniis aliàs validè, & publicè contractis & consummatis ab Episcopo vigore dictorum decretorum nullis declaratis, secundò contraxerunt, similiter ad priora redire, ac in illis permanere cogendi sunt, & huiusmodi secunda matrimonia post publicationem & consummationem priorum contracta nullo modo, etiam

prætextu

prætextu cuiusuis grauis,& eminentis scandali tolerari possunt, ac debent;& in fine testatur ita fuisse decisum in Russ. 18. Nouembris, & 2. Decembris 1628.

209. *Post triginta dies*, &c] Ab hoc tempore obligare quoad annullationem matrimonij etiam ignorantes post Mediu. Henriq.& Petr.de Ledesma, resoluunt Sanch.*d.lib.3.disp.*17.*num.*10. *ad finem*, Gutier.*de matrim.cap.*61.*num.*11.

209. Decretum hoc obligat post triginta dies ab eius promulgatione etiam ignorantes quoad annullationem matrimonij.

210. Vnde ea matrimonia irrita in præsenti declarari quæ post triginta dies à die publicationis huius decreti in parochia factæ clandestinè contrahuntur,refert decisum Armendar.*d.l.*1.*de matrim.num.*61.

Cognatio spiritualis orta ex Baptismo, aut Confirmatione, inter quas personas contrahatur.

CAPVT II.

1. Doctores de materia cap agentes.

1. VIde Galleg.*in speciali tract.de cognatione spirituali*,Couarr.*de spons.p.*2.*cap.*6.§.4.Nauarr.*in man.cap.*22.*num.*37.*&* *num.*140.Iacob.de Graff. *in aureis decis.p.*1.*lib.*2.*cap.*85.*num.*4. Henriq. *in sum.lib.*12.*cap.*11. Fr.Emman.*in sum.tom.*1.*c.*226. latè Iodoc.Cocc.*in thesauro cathol.tom.*2. *lib.*5.*art.*13.Petr.de Ledesma *in sum.p.*1.*de Sacram.*vbi de sacram.matrim. *c.*17.*& de sacram.Baptismi,c.*13.Aloys.Ricc.*in collect.decis.p.*4.*collect.*1224. Ludouic.Beia *respons.casuum conscient p.*2.*casu* 16. Sanch. *de matrim.lib.*7. *disp.*54.Gutier.*in simili tract.cap.*100. Bonacin. *eod.tract.q.*3.*puncto* 5.§.2. Gasp.Hurtado *eodem tract.disp.*18. Galet.*in margar.casuum conscient.verbo cognatio.* Franc.Leon.*in thesauro fori eccles.p.*2.*cap.*9.*num* 61.*cum seqq.* Fernandez *in examine Theolog.moralis,p.*3.*cap.*2. §.9.*&* 10. Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi, cap.*15.§ 6. *à num.*8. *& cap.*25.§.1. Rebello *de obligat. iustit.p.*2.*lib.*3.*quæst.*6.Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit.lib.*31.*num.*148. *cum seqq.* Ægid de Coninck *de sacrament.& censur.tom.*2.*disp.*32.*num.*22. *cum multis seqq.* Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarræ, lib.*4.*tit.*15. *l.* 1. *de matrimon. num.* 73. *cum seqq.* Molfes. *in summa Theologiæ moralis tract.*4.*cap.*10.*num.*120.*cum seqq.* Vincent.Filliuc. *in quæst.moralib.tom.*1. *tract.*10. *num.* 188. *cum seqq.* Aldan. *in compendio canon. decis. lib.* 1. *tit.*8. *num.*50. *cum seqq.* Sell. *in selectis canonicis, cap.*76. metipsum *de officio,& potest.Episcopi.p.*2.*alleg.*30. *num.*32. *cum seqq. & de officio, & potest.parochi, cap.*18.*num.*21.*cum seqq.*

2. De cognatione spirituali Pius V.

2. De cognatione spirituali,& eius impedimentis emanauit constitutio Pij V. super declaratione huius decreti incip. *Sanctissimus*, publicata die 20. Augusti 1566. & alia eiusdem Pontificis incip. *Cùm illius vicem*,sub dat.quarto Kal.Decembris 1566.

3. Patrini duo ad summum vnus vir, vnáque fœmina adhibentur in Baptismo.

3. *Vt vnus tantùm*,&c.] Vnum tantùm iuxta prisca canonum statuta adhiberi patrinum in Baptismo, vel ad summum duos,scilicet vnum virum, vnámque fœminam, vt voluit Concil.*in præsenti* tenet Posseuin. *de officio Curati,c.*6.*num.*33. quem refero *d.alleg.*30. *num.*40. vbi *num* 43.

resolui præcitata verba huius cap. esse intelligenda de Baptismo tantùm patrino, ac proinde cùm sit correctorium iuris antiqui *in cap.vlt. de cognat.spirituali in 6.* debere restringi, nec ampliari posse ad confirmationem, & sic vltra terminos in quibus loquitur.

4. Contra Tolet. *in instruct.sacerd.lib.2.cap.24. num.11.* Sanch. *lib.7. disp.57. num 9.* existimantes Concilium in præsenti idem omnino voluisse quoad omnia statuere in patrino confirmationis, & totum *d.c.vlt.* per illud restringi.

5. Cognatio contrahitur cum omnibus si plures duobus designati suscipiant baptizatum de Baptismo.

5. Si tamen plures duobus designati suscipiant baptizatum de Baptismo, cum omnibus cognationem contrahi, tradunt Sayr. *in floribus decis.sub tit.de cognat.spirit.decis.4.* Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi, c.25. §.1.num 5.* Ego ipse *d.alleg.30.num.45.* refert decisum Armendar. *d.l.1.de matrim.num.82.* Gaspar Hurtado *d.disp.18.diffic.4.num.15.*

6. Designare, & admittere in Baptismo plures quàm vnum, & vnam est peccatum mort.

6. Designare & admittere in Baptismo plures quàm vnum, & vnam, esse peccatum mortale, vtpote cõtra prohibitionem antiquam, & huius decreti, resoluunt F.Emman. *in sum.tom.1.c.226.n.1.* Vega *p.1 c.33.casu 39.* Bonacin. *de matrim.q.3.puncto 5.§.2.n.32.* Gaspar Hurtado *in simili tract. disp.18 diffic.4.num.12.vers.ex dictis*, & decisum refert Armendar. *d.l.1. de matrim.num.84.* Ego ipse *d.alleg.30.num.44.*

7. Contra Sanch. *d. lib.7. disp. 57. num. 6.* existimantem prohibitionem adhibendi plures patrinos quàm duos, non obligare sub lethali culpa.

8. Episcopus non potest dispẽsare vt duo viri, vel duæ fœminæ simul suscipiant.

8. Episcopum non posse dispensare vt duo viri, vel duæ fœminæ simul suscipiant, cùm super conciliari dispositione dispensandi facultatem non habeat, resoluunt, decisúmque referunt Zerol. *in praxi Episcop. p.1.verbo Baptismus, §.4.* Sanch. *d.lib.7.disp.57.n.7.* Rebell. *de obligat.iustit. p.2.in appendice, lib.4.n.89.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.31.n.154.* Fernandez *d.cap.2.§.9 num.2.* Bonacin. *d.§.2.num.33.* Ego ipse *d.alleg.30. num.41.* Armendar. *d.l.1.de matrim.num.75.* vbi *num.80.* testatur pariter resolutum quòd vnus procurator, qui sit viri, & alter qui sit procurator mulieris, baptizatum de sacro fonte suscipere possunt, sed non duo viri, nec duæ mulieres, vnusquisque tamen proprio nomine, vir loco mulieris, & mulier loco viri.

9. Patrinos adhibere non est de essentia sacramenti Baptismi.

9. De essentia Sacramenti non esse huiusmodi susceptores adhibere asserunt Sot. *in 4.dist.7.q.vnica, art.10.& vlt.* Syluest. *in sum.verbo confirmatio, q.vnic.* Ego ipse *d.alleg.30.num.33.* Peccare tamen omittentem, dicit Chamerot. *tract.3.de confirmat.cap.7.dub.2.in princip.*

10. Patrini in Baptismo debent esse baptizati, & in Confirmatione confirmati.

10. Susceptores in Baptismo debere esse baptizatos, & in confirmatione iam confirmatos, aliàs ex tali susceptione nullam contrahi cognationem per text. *in cap.in Baptismate, de consecrat. distinct.4.* resoluunt Nauarr. *in man. cap. 22. num. 36. & consil.3. num.1. de Baptismo in antiquis*, aliàs *cons.1.num.1.de cognat.spirit.in nouis*, Henriq. *d.lib.12.cap.3. §.4.* Sanch. *d.lib.7.disp.60.n.7.* Fernandez *d §.9.n.4.& §.10.n.4.* Vgolin. *de offic.& potest.Episcopi, cap.25.§.1.num.2.* Rebello *d.p.2.lib.3.q.6.num.6. & 7.* Valer. Reginald. *d.lib.31. num. 157.* Ægid. de Coninck *d. tom.2. disp.32.n.25.* Basil.Pont. *de impedim.matrim.cap.24.§.1. vers.illud tamen,* Bonacin.

Bonacin. *de matrimon. quæſt. 3. puncto 5. §. 2. num.* 19. Paul. Laymann *in Theolog. moral. lib. 5. tract. 2. cap. 9. num. 2. verſ. altera*, Ricciul. *de iure perſonarum extra gremium Eccleſiæ exiſtent. lib. 2. cap. 4. num.* 3. Ego ipſe *d. alleg. 30. n. 34.*

11. Hæreticum verò cùm baptizatus, & ſubiectus ſit Eccleſiæ, ſuſcipiendo, vel baptizando cognationem contrahere affirmant Sanch. *d. diſp. 60. n. 2.* Bonacin. *d. n. 22.* Valer. Reginald. *d. lib. 31. n. 157.* Poſſeuin. *d. cap. 6. n. 27.* Ego ipſe *d. alleg. 30. n. 35.* 11. Hæreticus ſuſcipiendo, vel baptizando cognationem contrahit.

12. Excommunicatos, interdictos, facinoroſos, & crimino ſos ab infantis ſuſceptione arcendos monet Paul. Laymann *d. cap. 9. num. 2. verſ. præterea*, vbi tamen addit hæc genera perſonarum validè patrini munus obire poſſe, ſed non licitè, refero ego ipſe *d. cap. 18. num. 30.* 12. Excommunicati, interdicti, & criminoſi non poſſunt eſſe patrini.

13. Mutum hominem & mutam mulierem prohiberi eſſe patrinos probat *cap. paruuli, de conſec. diſt. 4.* Anchar. *in rub. de cognat. ſpirit. lib. 6. num. 4.* Fernandez *d. p. 3. cap. 11. §. 9. num. 4. in fine*, & addit Baſil. Pont. *d. §. 1. verſ. excluſi*, in Concilio Pariſienſi *lib. 1. cap. 54.* pœnitentes publicos donec peracta pœnitentia reconcilientur, repulſos eſſe à ſuſceptione. 13. Mutus homo, & muta mulier prohibentur eſſe patrini.

14. Abbates, Monachos, aut Religioſos ſaltem clauſtrales patrinos adhiberi in Baptiſmo, prohibet *cap. non licet Abbati, de conſec. diſt. 4.* & ex eo colligunt Fr. Emman. *quæſt. regul. tom. 2. q. 58. art. 3.* Sanch. *d. lib. 7. diſp. 60. n. 21.* Poſſeuin. *d. c. 6. n. 27. verſ. ſecundo*, Galet. *in margar. caſuum conſcient. verbo Religioſus pag. 225.* Galganet. *de iure eccleſ. lib. 3. tit. 85. n. 25. & 26.* Rebello *de obligat. iuſtit. p. 2. lib. 3. q. 6. num. 10.* Valer. Reginald. *d. lib. 31. n. 157. verſ. quartò*, Ludou. Miranda *in man Prælator. tom. 1. quæſt 43. art. 1. in concl. prope med.* Bonacin. *d. §. 2. n. 23.* Baſil. Pont. *d. §. 1. verſ. excluſi*, Paul. Laymann *d. cap. 9. num. 3. in princ.* Tamburin. *de iure Abbatum tom. 2. diſp. 4. q. 2.* Niſi huiuſmodi Religioſi ad Epiſcopalem dignitatem promoueantur, exemplo Gregorij, qui ex Religione promotus in Cardinalem factus eſt Mauritij Imperatoris compater, vt referunt Gregor. Lopez *l. 65. verbo maioral. tit. 5. part. 1.* Fr. Emman. *d. art. 3.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. c. 6. n. 24.* 14. Abbates, monachi, & Religioſi ſaltem clauſtrales prohibentur eſſe patrini.

15. Pueros cuiuſcunque ætatis poſſe eſſe ſuſceptores legitimos, & contrahere cognationem ſuſcipiendo, modò habeant vſum rationis, tenent Henriq. *d. lib. 12. cap. 11. §. 2. ad fin.* Sayr. *in floribus deciſ. ſub tit. de cognat. ſpirit. deciſ.* 1. Petr. de Ledeſma *in ſumm. p. 1. de ſacrament.* vbi de ſacrament. matrimon. *cap. 17. concl. 7. dub. 3.* Poſſeuin. *d. cap. 6. n. 29.* Sanch. *d. lib. 7. diſp. 61. n. 4.* Bonacin. *d. §. 2. n. 17.* Ego ipſe *d. alleg. 30 n. 38.* 15. Pueri cuiuſcunque ætatis poſſunt eſſe ſuſceptores legitimi, & contrahũt cognationem ſuſcipiendo, modò habeant vſum rationis.

16. Et nihil referre an ſuſceptores ſint minores baptizato, quia nullo iure ſtatuitur, aut requiritur vt ſint maiores, aſſerunt Sayr. *in florib. deciſ. ſub tit. de cognat. ſpirit. deciſ. 3.* Petr. de Ledeſma *d. concl. 7. dub. 2.* Vgolin. *d. c. 25. §. 1. n. 3.* Ego ipſe *d. alleg. 30. n. 39.* 16. Patrini poſſunt eſſe minores baptizato.

17. *Inter quos ac baptizatum ipſum*, &c.] Liberè, & licitè contrahi poſſe matrimonium inter perſonas in hoc decreto nominatim non expreſſas, refert deciſum Armendar. *d. l. 1. de matrim. n. 78.* 17. Matrimonium liberè, & licitè contrahi poteſt inter perſonas in hoc decreto nominatim expreſſas.

 18. Vnde

18. Cognatio spiritualis non contrahitur inter ipsosmet patrinos.

18. Vnde cognationem spiritualem non contrahi inter ipsosmet patrinos, tenent Lud. Lopez *in instruct. conscient. p.2. cap.51. de matrim. col.2.* Galleg. *de cognat. spirit. c.9.n.8.* Veg. *tom.1. sum. cap.33. casu* 40. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo matrimonium pag.* 165. *col.* 1. Nugn. *p.3.q.67. art.8. ad fin.* Sanch. *d. lib.7. disp.54. num.*12. Valer. Reginald. *d. lib.*31.*n.*150. Bonacin. *d.* §.2.*n.*4. Armendar. *d.l.*1. *de matrim. num.*84. Ego ipse *d. alleg.*30.*n.*55.

19. Cognatio spiritualis à viro contracta non transfunditur in vxorem, vel è contra.

19. Hinc etiam cognationem spiritualem à viro contractã, eo quòd aliquem tenuerit in Baptismo, vel Confirmatione, non transfundi in vxorem, vel è contra, resoluunt Tolet. *in instr. Sacerd. lib.7.c.4. n.5.* Matiens. *in rub. tit.1. glos.1. n.168. lib.5. nouæ recop.* Henriq. *d. lib.12. c.11.* §.2. Valer. Reginald. *d. lib.31. num.149.* Ægid. de Coninck *d. tom.2. disp.32. n.24. vers. inter fœminam*, Armendar. *d.l.1. de matrim. n.84.* post Petr. de Ledesma, Fr. Emman. Soar. & alios, Sanch. *d. lib.7. disp.54. n.11.* Ego ipse *d. alleg.30.n.56.*

20. Vir, & vxor suscipientes alienum puerum in Baptismo non peccant.

20. Et ideo minimè peccare virum & vxorem suscipientes alienum puerum in Baptismo, tradunt Nau. *in man. c.22. n.39.* Armendar. *d. n.34.* Sanch. *d. lib.7. disp.57. n.5.* Bonacin. *d.* §.2. *n.5.* Gasp. Hurtado *de matrim. disp.18. diffic.4. n.13. vers. ex dictis, in fine.* Ego ipse *d. alleg.30. n.57.*

21. Patrinus potest matrimonium contrahere cum ea, cum qua simul alienum filium suscepit.

21. Hinc similiter posse patrinum matrimonium contrahere cum ea, cum qua simul alienum filium suscepit, declarauit sanctæ mem. Pius V. *in d. constitut. incip. Cùm illius vicem*, vt post Frat. Emman. ac Nugn. attestantur Sanch. *d. lib.7. disput.54. num.12.* Bonacin. *d.* §.2. *num.60.*

22. Matrimonium contractũ sine dispẽsatione inter filium suscipientis, & baptizatum valet.

22. Et hinc etiam valere hodie matrimonium contractum sine dispensatione inter filium suscipientis, & baptizatum, refert decisum Armendar. *d.l.1 de matrim. n.75.*

23. Cognatio spiritualis non contrahitur inter infidelem baptizantem, & fidelem baptizatum.

23. Cognationem spiritualem non contrahi inter infidelem baptizantem, seu leuantem, & fidelem baptizatum, seu leuatum, resoluunt Galleg. *d. tract. de cognat. spirit. c.8. n.15.* Sanch. *d. lib.7. disp.60. à n.9.* Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ exist. lib.2. c.4. num.4.* vbi *num.5.* ampliat procedere etiam in Catechumeno, & *num. 6.* extendit habere locum siue infidelis baptizet, siue leuet solus, siue cum Christiano, & *num.7.* aduertit quòd si contingat Iudæum, vel infidelem deinde ad fidem conuerti, nihilominus ex actu gesto in infidelitate non incipiet habere locum cognatio spiritualis.

24. Cognationem aliquam non contrahit fidelis baptizans, aut suscipiens filium infidelium, cum parentibus infidelibus.

24. Fidelem baptizantem, aut suscipientem filium infidelium non contrahere cognationem aliquam cum parentibus infidelibus, asserunt Galleg. *d. cap.8. num.11.* Sanch. *d. lib.7. disp.60. num.14.* Anton. Ricciul. *d. cap.4. num.8.*

25. Contra glos. *verbo ex lauacro in cap.1.30. q.1.* vbi Archid. *num.3.* S. Antonin. Rosel. Angel. Caiet. Viuald. & alios, quos referunt proximo numero citati, existimantes infideles esse capaces cognationis spiritualis passiuæ.

26. Procurator non sibi, sed mandanti contrahit cognationem spiritualem.

26. Procuratorem non sibi, sed mandanti contrahere cognationem spiritualem, resoluunt decisúmque referunt Emman. Sà *verbo Matrimonium*,

monium, vbi de impedim. matrim. *num. 5.* Verall. *decis.* 147. *p.* 3. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo cognatio*, Rebello *d. lib.* 3. *q.* 6. *n.* 12. Mar. Antonin. *var. resol. lib.* 1. *resol. fin. num.* 25. Ægid. de Coninck *d. tom.* 2. *disput.* 42. *num.* 40. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 2. *c.* 9. *num.* 63. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 630. *in* 2. *edit.* Bonacin. *d.* §. 2. *num.* 34. *vers. sed mihi*, Armendar. *d. l.* 1. *de matrimon. n.* 75. Vgolin. *d. cap.* 25. §. 1. *num.* 4. Basil. Pont. *de sacrament. matrimon. lib.* 7. *cap.* 39. Gasp. Hurtado *in simili tractat. disput.* 18. *diffic.* 5. Sell. *in selectis canon. cap.* 76. *n.* 25. vbi attestatur decisum in Tridentina 16. Martij 1630. Ego ipse *d. alleg.* 30. *num.* 50.

27. Contra Galleg. *d. tract. cap.* 13. *n.* 14. Franc. Marc. *decis.* 830. *num.* 8. *p.* 2. Henriq. *d. lib.* 12. *cap.* 11. §. *vlt.* Cou. *de sponsal. p.* 2. *c.* 6. §. 4. *num.* 6. Veg. *tom.* 1. *cap.* 33. *casu* 44. Fr. Emman. *tom.* 1. *cap.* 226. *num.* 9. Viuald. *in candel. aureo p.* 1. vbi de matrim. *num.* 160. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 2. *cap.* 12. *paulo post princ.* Posseuin. *d. c.* 6. *n.* 27. *vers. quarto*, Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 156. Rebello *d. lib.* 3. *q.* 6. *n.* 12. Sanch. *d. lib.* 7. *disp.* 59. *num.* 4. vbi alios Doctores refert, existimantes hanc cognationem spiritualem non posse contrahi per actionem procuratoris.

28. *De Baptismo.*] Etiam non solemni, vt per Nau. *in man. c.* 22. *n.* 40. Gutier. *de matrim. c.* 100. *n.* 7. Ægid. de Coninck *d. disp.* 32. *num.* 39. *concl.* 5. Basil. Pont. *d. lib.* 7. *cap.* 40. præcipuè si id faciat vt munus susceptoris obeat, vt declarat Ægid. de Coninck *d. loco.* **28. Cognatio spiritualis oritur ex Baptismo non solemni priuatim facto.**

29. Contra Sot. *in* 4. *dist.* 42. *q.* 1. *art.* 2. Soar. *in* 3. *p. q.* 67. *art.* 8. *dub. vlt.* Fr. Emman. *in summ. tom.* 1. *cap.* 226. *num.* 2. *concl.* 2. Bonacin. *d. puncto* 5. §. 2. *num.* 11. Sanch. *d. lib.* 7. *disp.* 62. *num.* 14. Gasp. Hurtado *d. disp.* 18. *diffic.* 6. existimantes nullam cognationem contrahere illum, qui alium suscipit in Baptismo non solemni.

30. Bapizantem etiam laicum in extremo necessitatis articulo contrahere cognationem perfectam spiritualem subsequens matrimonium dirimentem cum baptizato, eiúsque parentibus, resoluunt Brunel. *de sponsal. concl.* 20. *n.* 20. Galleg. *d. tract. c.* 11. *n.* 5. Cou. *de sponsal. p.* 2. *c.* 6. §. 4. *n.* 4. Nau. *in man. cap.* 16. *n.* 34. *in fine*, & *cap.* 22. *n.* 40. *in fine*, & *cons.* 53. *n.* 2. *sub tit. de sponsal. in antiq.* aliàs *cons.* 5. *n.* 2. *de cognat. spirit. in nouis*, Matiens. *ad rub. tit.* 1 *glos.* 1. *n.* 170. *lib.* 5. *noua recop.* Sanch. *d. lib.* 7. *disput.* 62. *num.* 10. Gasp. Hurtado *d. diffic.* 6. *n.* 20. **30. Baptizans laicus in extremo necessitatis articulo contrahit cognationem spiritualem.**

31. Leuantem in Ecclesia, vbi seruatæ fuerunt solemnitates, verè domi baptizatum nullam cognationem spiritualem contrahere cum ipso baptizato, vel cum suis parentibus, resoluunt Nau. *d. c.* 22. *n.* 40. Bonacin. *d.* §. 2. *n.* 9. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 154. *vers. secundum*, Armendar. *d. l.* 1. *de matrim. n.* 81. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum. verbo Baptismus, differ.* 2. *n.* 1. **31. Cognationem nullam contrahit leuans in Ecclesia vbi seruatæ fuerunt necessitates verè domi baptizatum.**

32. *Baptizatique patrem, ac matrem.*] Carnales scilicet, quamuis illegitimos, vt per Galleg. *d. tract. cap.* 7. *num.* 12. Sanch. *d. lib.* 7. *disput.* 54. *num.* 16. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 150. *vers. cæterùm*, metipsum *d. alleg.* 30. *num.* 54. **32. Cognatio spiritualis contrahitur inter suscipientem in Baptismo, ac parentes carnales licèt illegitimos suscepti.**

33. *Diligenter ab iis ad quos spectabit sciscitetur*, &c.] Ad parentes

pertinere patrinos designare, vel illis non designantibus ad parochos, asserunt Posseuin. *d. cap. 6. num* 33. Bonacin. *d.* §. 2. *num.* 27. Gaspar Hurtado *d. disput.* 18. *diffic.* 4. *num.* 13. *in princip.* Ego ipse *d. allegat.* 30. *num.* 46.

34. Parochus debet habere librũ in quo describat omnes, qui in Ecclesia sua baptizantur.

34. *Et in libro eorum nomina describat*, &c.] Parochum debere habere librum in quo describat omnes, qui in Ecclesia sua baptizantur, cum nominibus parentum, si de legitimo matrimonio nati sint, & patrinorum, qui eos de Baptismo susceperunt, ac die, mense, & anno, asserunt Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 24. Posseuin. *de officio Curati cap.* 6. *num.* 48. Ego ipse *de officio, & potest. Parochi cap.* 7. *n.* 2. vbi pono formulam huius descriptionis.

35. Baptismus, & ætas, probatur ex partita extracta per parochum à libro Baptismi.

35. Ex partita ab huiusmodi libro Baptismi per parochum extracta probari quem baptizatum, & illius ætatem, tenent Caputaquen. *decis.* 714. *n.* 1. *p.* 1. Mand. *ad reg.* 18. *Cancel. q.* 10. *à n,* 1. Verall. *decis.* 314. *n.* 1. *lib.* 1. Menoch. *de præsumpt. lib.* 1. *præs.* 51. *n.* 53. Viui. *decis.* 184. *n.* 15 *lib.* 1. Anton. Monach. *Florent. decis.* 17. *n.* 2. *& Bononien. decis.* 19. *num.* 13. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. decis.* 249. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 218. *n.* 5. *in* 2. *edit.* Seraph. *decis.* 1138. *n.* 2. Farin. *fragm. crimin. p.* 1. *verbo ætas n.* 141. Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.* 1. *comp.* 9. *n.* 41. Bellet. *disquis. cleric. p.* 1. *tit. de clerico teste* §. 1. *num.* 10. Genoa *de scriptura priuata lib.* 5. *tit. de libris Plebanorum q.* 1. *n.* 3. *&* 4. Rot. *decis.* 592. *n.* 2. *p.* 1. *recent. & decis.* 15. *n.* 2. *p.* 2. *recent.* & in Romana nullitatis obligationis 16. Ianuarij 1626. coram R. P. D. Duran, quos refero *d. c.* 7. *n.* 4.

36. Origo etiam probatur.

36. Et probari ex eo etiam originem, tenent Rebuff. *de pacif. possess. n.* 217. Mascard. *de probat. conclus.* 1147. *n.* 21. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 9. §. 1. *à num.* 112. vbi *num.* 113. hoc intelligit cessante fraude, Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *c.* 1. *n.* 9. Genoa *d. lib.* 5. *q.* 3.

37. Compatres duo, vel commatres si in libro Baptismi sint descripti, ratione incertitudinis prohibentur inter se contrahere.

37. Si in hoc libro parochi sint descripti duo compatres, vel commatres, non certificando quis eorum sit verus compater, ratione incertitudinis prohiberi inter se absque dispensatione matrimonium contrahere, asserit Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 30. *n.* 9.

38. Cognationem contrahunt plures quàm duo suscipientes in Baptismo, quorum nullus fuit designatus.

38. *Quòd si alij vltra designatos*, &c.] Quando non obstante statuto antiquo, & Concilio in præsenti plures quàm duo, quorum nullus sit designatus, tenent, aut suscipiunt in Baptismo, aut si tantùm duo, ambo tamen aut sunt mares, aut fœminæ, omnes contrahere cognationem spiritualem, resoluunt Nauarr. *in man. c.* 22. *n.* 38. Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 1. *lib.* 2. *cap.* 85. *num.* 4. Viuald. *in candel. aureo p.* 1. vbi de imped. matrimon. *num.* 5. *vers. cognatio spiritualis*, Henriq. *d. cap.* 11. §. 3. Petr. de Ledesma *de matrimon. q.* 56. *art.* 3. *vers. est aliud dubium annexum, & in summ p.* 1. *de sacrament.* vbi de sacram. matrim. *cap.* 17. *concl.* 6. *dub.* 2. Rebello *de obligat. iustit. p.* 2. *lib.* 3. *quæst.* 6. *num.* 5. *& in appendice ad lib.* 4. *num.* 95. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 152. *vers. secundum*, Bonacin. *d.* §. 2. *num.* 24. Gaspar Hurtado *d. disp.* 18. *diffic.* 4. *num.* 14. Ego ipse *d. alleg.* 30. *num.* 48.

39. Contra Galleg. Veg. Fr. Emman. & Sayr. quos refert & sequitur Sanch. *d. lib.* 7. *disput.* 57. *num.* 12. Gutier. *de matrimon. cap.* 100. *num.* 7.

Ægid.

Ægid. de Coninck *d. tom. 2. q. 32. num. 29.* existimantes in hoc casu nullum eorum contrahere cognationem spiritualem, siue simul, siue successiuè teneant, aut suscipiant.

40. Quando plures designati à parentibus, vel ab aliis curam infantis habentibus tangunt, omnes contrahere cognationem, modò tangant simul, si verò tangant successiuè, solum primum, qui baptizatum suscipit, vel ad summum duos, si fuerint masculus, & fœmina, contrahere cognationem, tenent Sanch. *d. lib. 7. disp. 57. num. 14.* Valer. Reginald. *d. lib. 31. num. 152.* Ægid. de Coninck *d. q. 32. num. 39.* Gasp. Hurrado *d. diffic. 4. vers. secundo*, Sell. *d. cap. 76. num. 25.* vbi ait decisum in Aquen. 10. Maij 1631. Bonacin. *d. §. 2. num. 25.* vbi *num. 26.* dicit quòd quando plures designati sunt à parentibus, sed parochus admisit vnum, & vnam tantum, cognatio contrahitur tantummodo ab iis, qui fuerunt à parocho admissi, & *num. 27.* tenet cognationem contrahi à designatis à parentibus, non verò à cæteris, qui fuerunt admissi à parocho, quando parentes designarunt tantummodo duos, sed parochus plures admisit, & *num. 28.* resoluit cognationem contrahi à designatis à parentibus, quamuis suscipiant puerum contra parochi voluntatem, & *num. 30.* asserit eum, qui tangit baptizatum, cùm non sit designatus à parentibus, vel saltem à parocho, quando parochus potest designare, non contrahere cognationem, si adsint alij designati à parocho, vel à parentibus.

40. Cognationem cõtrahunt omnes designati à parentibus, vel ab aliis curam infantis habentibus, modò tangant simul.

41. Si parochus non admittat designatum à parentibus baptizandi, & alium casu in Ecclesia ingredientem vocauerit vt baptizatum puerum susciperet, ac tangeret, cum eo spiritualem contrahi cognationem, resoluit Ludouic. Beia *respons. casuum conscient. p. 2. casu 4. vers. alterum*, vbi à principio illius casus multis probat parochum in hoc euentu peccare mortaliter.

41. Cognatio contrahitur cũ eo, quem vocauit parochus casu in Ecclesia ingrediente, non admittendo designatum à parentibus.

42. *Tetigerint.*] Quòd requiratur contactus, itaut eo deficiente compaternitas non contrahatur, qui enim tantummodo assistit baptizato, vel confirmato, ipsúmque non tangit, vel tangit tantùm extremitate digiti, non contrahit cognationem, eo quòd verè non dicatur tenere, vel suscipere, tradunt Verall. *decis. 164. p. 1.* Henriq. *d. lib. 12. cap. 11. §. 3.* Sanch. *d. lib. 7. disp. 56. num. 5.* Valer. Reginald. *d. lib. 31. num 151.* Bonacin. *d. §. 2. num. 14.* Mar. Antonin. *var. resol. lib. 1. resol fin. casu 33.* Ego ipse *d. allegat. 30. num. 47.* refert decisum Armendar. *d. l. 1. de matrim. num. 83.*

42. Contactus requiritur ad contrahendam cognationem spiritualem.

43. Compatrem designatum, qui in Baptismo infantis alterutrum præstitit, id est, siue ipsum infantem Sacerdoti porrexit, vt in sacrum fontem immergeret, siue post immersionem eum protinus è manu Sacerdotis suscepit, tametsi in actu Baptismi illum non tetigerit, cognationem spiritualem contrahere, resoluit Aldan. *in compendio canon. resol. lib. 1. tit. 8. num. 52.* vbi testatur sic resolutum sub die 27. Septembris 1601. ex ea ratione, quia eadem militat ratio in porrigente, & suscipiente, dummodo puer tangatur siue ante, siue post, siue in immersione, nam videtur vnicus actus per continuationem, accedente præsertim consuetudine.

43. Cognatio spiritualis contrahitur in hoc casu.

44. Cognatio

44. Cognationem spiritualem non contrahit mulier ex eo, quod defert puerum baptizandũ vsque ad ianuam Ecclesiæ.

44. Cognationem spiritualem non contrahere mulierem ex eo quòd defert puerum baptizandum vsque ad ianuam Ecclesiæ, vbi illum tradit futuro compatri, à quo puer introfertur, ac de Baptismo suscipitur, absque eo quòd dicta mulier vllum actum in actu Baptismi præstet, refert decisum Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 53.

45. Decreti huiusmodi dispositio militat in cognatione orta ex Confirmatione, sicut militat in cognatione orta ex Baptismo.

45. *Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione*, &c.] Dispositionem huius decreti militare in cognatione orta ex Confirmatione, sicut militat in cognatione orta ex Baptismo, excepto tamen quòd in Confirmatione adhibendus sit vnus tantùm patrinus, ex *d. cap. fin. de cognat. spirit.* resoluunt Sanch. *d. lib.* 7. *disp.* 57. *num.* 9. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 1. *cap.* 3. *n.* 4. *in fine, pag.* 73. Rebello *d. lib.* 3. *q.* 6. *n.* 6. *ad fin.* Bonacin. *d.* §. 2. *num.* 31. Fernandez *in examine Theolog. moralis, p.* 3. *cap.* 3. §. 6.

46. Patrinus in Confirmatione debet esse alius ab eo, qui tenuit in Baptismo.

46. Patrinum in confirmatione debere esse alium ab eo, qui tenuit in Baptismo, aduertit Chamerot. *de Sacram.* vbi de Confirmat. *c.* 7. *dub.* 2. *vers. debet*, quem refero *d. alleg.* 30. *num.* 51.

47. Vnus non potest in Confirmatione tenere vltra duos eadem die.

47. Quamuis vnus non possit in Confirmatione tenere vltra duos eadem die, vt in Pontificali, tamen quando verè constat volentem tenere esse aliquem virum probum, maximè Curatum, aut senem, in quo iudicio Episcopi cessat præsumpta malitia, & voluntas contrahendi cum filia spirituali, vel eius matre, propter imparem conditionem, non peccare Episcopum si permittat tenere vltra duos, resoluit Marc. Anton. Genuens. *in manuali Pastorum, cap.* 54. *num.* 6. quem refero *d. alleg.* 30. *num.* 52.

48. Catechismus sublatus est per hoc decretum.

48. *Omnibus inter alias personas*, &c.] Per hæc verba censeri sublatum Catechismum, seu cognationem quandam spiritualem natam ex catechizatione, affirmant Sanch. *d. lib.* 7. *disp.* 10. *num.* 10. *cum seqq.* Petr. de Ledesma *d. c.* 17. *concl.* 1. *dub.* 1. *& concl.* 6. *dub.* 4. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 190. Rebello *d p.* 2. *lib.* 3. *quæst.* 18. *num.* 20. *cum seqq.* Gutier. *de matrim. cap.* 84. *per tot.* Bonacin. *d.* §. 2. *num.* 3. Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract.* 4. *cap.* 10. *num.* 121. latè Io. Valer. Reginald. *de different. inter vtrumque forum, verbo Baptismus, different.* 2. *num.* 2. *cum seqq.*

De impedimento publicæ honestatis.

CAPVT III.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Henriq. *in sum. lib.* 12. *cap.* 10. §. 2. Fr. Emman. etiam *in summ. tom.* 1. *cap.* 234 *num.* 4. Veg. *in sum. tom.* 2. *cap.* 34. *casu* 16. Petr. de Ledesma *de matrim. quæst.* 55. *art.* 4 *dub.* 1. *& in sum. p.* 1. *de Sacrament.* vbi de sacrament. matrimon. *cap.* 15. *conclus.* 9. *cum seqq. & cap.* 16. *per tot.* Sanch. *de matrim. lib.* 7. *disp.* 68. *num.* 10. *cum seqq.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.* 2. *cap.* 9. *num.* 89. *cum seqq.* Farin. *in praxi crimin. p.* 5. *quæst.* 149. *num.* 160. *cum seqq.* Rebello *de obligat. iustit. p.* 2. *lib.* 3. *q.* 14 *& lib.* 4. *in fine, in appendice num.* 97. *cum seqq.* Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Nauarræ, lib.* 4. *tit.* 15. *l.* 1. *de matrimon. n.* 85. *cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 31.

lib. 31. *cap.* 18 *n* 126 *cumfeqq.* Ægid. de Coninck *de Sacram & cenfur. tom.* 2. *difp.* 32 *num.* 58 *cum feqq.* Fernandez *in examine Theolog. moralis, p.* 3. *c.* 16. §. 2. *fect* 10. Gutier. *de matrim. c.* 103. Bonacin. *in fimili tract. q.* 3. *puncto* 11. *num.* 9. *cum feqq.* Bafil Pont. *in eodem tract. lib.* 7. *cap.* 36. Gafp Hurtado *in eod. tract. difp.* 21. Molfef. *in fum. Theolog moral. tract.* 4. *cap.* 10. *num* 92. *cum feqq.* Sanctarel. *var. refol. lib.* 1. *q.* 56. metipfum *de officio, & poteft. Epifcopi, p.* 3. *alleg.* 51. *num.* 174. *cum feqq.*

2. Super hoc decretum emanauit Motu proprio peculiaris declaratio fanctæ mem. Pij V. *incip. Ad Romanum, de anno* 1568. vbi ita habetur. *Auctoritate Apoft. tenore præfentium declaramus, & definimus, decretum Concilij huiufmodi omnino intelligendum effe, & procedere in fponfalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio, fic, vt præfertur, contracto, fed in eo durare adhuc impedimentum omnibus illis cafibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante prædictum decretum Concilij introductum erat;* referunt Nauarr. *in man. cap.* 22. *num.* 57. Henriq. *d. cap.* 10. §. 2. Valent. *tom.* 4. *difp.* 10. *q.* 5. *puncto* 3. Sanch. *d. lib.* 7. *difp.* 70. *num.* 5. Rebell. *d. p.* 2. *lib.* 4. *in appendice, n.* 98. Farin. *d. q.* 149. *num.* 161. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 128. Ægid. de Coninck *d. tom.* 2. *difp.* 50. *num.* 70 *concl.* 3. Ego ipfe *d. alleg.* 51. *num.* 182.

2. Pius V. peculiarem declarationem edidit fuper hoc decretum.

3. *Vbi fponfalia,* &c.] Intelligi tantùm de honeftate orta ex fponfalibus, declarauit Pius V. *in d. Motu proprio, incip. Ad Romanum,* ex eóque colligunt Valent. *d. puncto* 3. §. *honeftas*, Petr. de Ledefma *de matrimon. quæft.* 55. *art.* 1. *prope fin.* Fr. Emman. *d. tom.* 1. *cap.* 234. Henriq. *d. lib.* 12. *c.* 10. §. 2. Sanch. *d. lib.* 7. *difp.* 68. *num.* 10. *cum feqq.* Bonacin. *de matrimon. quæft.* 3. *puncto* 11. *num.* 10.

3. Intelligitur tantum de honeftate orta ex fponfalibus.

4. Impedimentum publicæ honeftatis oriri ex omnibus fponfalibus quacumque ratione irritis quandiu ipfa publica funt, & nullitas occulta, tenent Nau *in man. c.* 22. *n.* 57. Ægid. de Coninck *d. difp.* 32. *n.* 69. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 127. Ego ipfe *d. alleg.* 51. *num.* 187.

4. Impedimentũ publicæ honeftatis oritur ex omnibus fponfalibus quacunque ratione irritis, quandiu ipfa publica funt, & nullitas occulta.

5. Ex fponfalibus metu, aut errore perfonæ, vel à deftituto fufficienti ratione contractis, ideóque nullis, nullum nafci publicæ honeftatis impedimentum, afferunt Rebello *d. quæft.* 14. *num.* 5. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 127. Ægid. de Coninck *d. q.* 32. *num.* 61. Gutier. *d. cap.* 103. *num.* 18. Ego ipfe *d. alleg.* 51. *num.* 184.

5 Impedimentum publicæ honeftatis nõ nafcitur ex fponfalibus nullis.

6. Impedimentum hoc publicæ honeftatis non oriri ex fponfalibus oretenus factis abfque confenfu interiori, tenent Nauarr. *d. cap.* 22. *n.* 57. Petr. de Ledefma *d. q.* 55. *art.* 4. *verf. nihilominus*, Bonacin. *d. puncto* 11. *num.* 3. Gafpar Hurtado *de matrim. difp.* 21. *diffic.* 1. *n.* 3. Ego ipfe *d. alleg.* 51. *num.* 183.

6 Nec oritur ex fponfalibus oretenus factis abfque confenfu interiori.

7. Contra Henriq. *d. lib.* 12. *cap.* 10 §... Sanch. *d. lib.* 7. *difp* 68. *n...* Bafil. Pont. *de facram. matrim. lib.* 7. *c.* 36. exiftimantes oriri in hoc cafu quando defectus confenfus non conftat exteriùs.

8. Ex fponfalibus validis, mutuo tamen confenfu diffolutis non oriri hoc impedimentum publicæ honeftatis, referunt decifum Gutier. *d. cap.* 103. *num.* 11. Rebello *d. p.* 2. *lib.* 3. *q.* 14. *num.* 2. *& in declarat. Cardinal. fect.* 5. *num.* 99 Armendar. *d. l.* 1. *de matrim. num.* 86. *&* 72. Gafpar Hurtado *d. difp.* 21. *diffic.* 1. *num.* 5. Ego ipfe *d. alleg.* 55. *num.* 188.

8. Nec ex fponfalibus validis, mutuo tamen confenfu diffolutis.

Zz 9. Contra

9. Contra Sanch.*d.lib.7.disp.68.num.21.* Bonacin.*d.puncto 11.num.7.* existimantes impedimentum publicæ honestatis contractum ex sponsalibus validis & certis non cessare quando sponsalia dissoluuntur mutuo contrahentium consensu.

10. Nec ex sponsalibus cōditionatis ante aduentum conditionis.

10. Ex sponsalibus conditionatis ante aduentum conditionis non oriri huiusmodi publicæ honestatis impedimentum ob defectum consensus, qui suspenditur vsque ad illius euentum, tenent Petr.Ledesma *d.cap.15.concl.9.dub.2.in fine*, Sanch. *d.lib.7.disp.69.num.3.& 21.* Valer. Reginald.*d.lib.31.num.129.*Ægid.de Coninck *d.disp.62.num.61.*Gutier. *d.cap.103.num.19.& 20.* Bonacin.*d.puncto 11.num.5.* Ego ipse *d.alleg.51. num.185.*

11. Nec ex sponsalibus contractis à parentibus nomine filiorum sine eorum consensu.

11. Ex sponsalibus contractis à parentibus nomine filiorum sine eorum consensu non oriri impedimentum publicæ honestatis, resoluunt Sanch.*d.lib.7.disp.68.num.18.& 19.* Valer. Reginald. *d.lib.31.num.129. vers.aduerte quintò.*Ego ipse *d.alleg.51.num.186.*

12. Impedimentum publicæ honestatis oritur tantùm ex sponsalibus cum determinata persona,& ex absolutis siue à principio,siue postea completa conditione, & tantùm ex validis.

12. Et colligendo suprà dicta Gaspar Hurtado *d.diffic.11.in fine*, concludit impedimentum iustitiæ publicæ honestatis,quod ex sponsalibus oritur, tantùm oriri ex sponsalibus cum determinata persona, & ex absolutis,siue à principio, siue postea completa conditione, & tantùm ex validis, & non ex nullis, siue ex defectu consensus, siue ob aliquod impedimentum,quamuis occultum,siue quia sunt dissoluta,siue mutuo consensu,siue quia alter resiliuit.

13. Impedimentum publicæ honestatis oritur ex sponsalibus per verba de præsenti, & nulliter contractis, omissa forma Concilij.

13. Impedimentum publicæ honestatis oriri ex sponsalibus per verba de præsenti, & nulliter contractis, omissa forma Concilij Trident. *suprà hac sess.cap.1.*refert decisum Armendar.*d.l.1.de matrimonijs,n.87.*

14. Ex sponsalibus per verba, *promitto te ducere in vxorem, si factis denunciationibus non apparebit aliquod impedimentum*, minimè oriri impedimentum publicæ honestatis, refert decisum Armendar. *d.l.1.de matrim.num.90.*

15. Impedimentum publicæ honestatis consurgens ex sponsalibus validis hodie non excedit primum gradum.

15. *Primum gradum non excedant.*] Impedimentum publicæ honestatis consurgens ex sponsalibus validis hodie non excedere primum gradum per hoc decretum,notant Petr.de Ledesma *d.q.45.art.4 dub.1.*Veg. *in sum.tom.2.cap.34.casu 16.* Fr.Emman.etiam *in sum. tom.1.cap.234.n.4.* Ægid.de Coninck *d.disp.32.dub.5.num.70.* & plures citati à Sanctarel. *var.resol.lib.1.q.56.num.4.* Aldan.*in compendio canon.resol.lib.1.tit.8.n.53.* vbi refert in vna Caietana 27.Iulij 1629. fuisse concessam dispensationem celebrandi matrimonium,non obstante impedimento iustitiæ publicæ honestatis in primo gradu, attenta copula subsequuta, propter quam mulier infamata remanebat, & stante quòd ad copulam deuentum non fuerit sub spe faciliorem redeundi gratiam dispensationis, & in forma pauperum vt petebatur, & iniunctis pœnitentiis salutaribus.

Ex matrimonio rato, non consummato minimè oriri affinitatem, sed iustitiam publicæ honestatis dirimentem matrimonium,declarauit Pius V.*in d.Motu proprio, incip.ad Romanum*, & refert Gaspar Hurtado *de matrim.disp.21.diffic.2.in princip.*

16. Iustitiam

16. Iustitiam ortam ex matrimonio rato dirimere matrimonium vsque ad quartum gradum, sicut iure antiquo, referunt decisum Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.2.c.9.n.92.* Piasec. *in praxi Episcop. p.2.c.4.n.34.* Armend. *d.l.1. de matrim. n.89.* Rebell. *d.p.2.lib.4. in appēdice n.106.* Gutier. *de matrim c.103.n.24.* Sanctar. *d.q.56.n.5.* Gasp. Hurtado *d. disp.21. diffic. 2.n.7.* Ego ipse *d.alleg.51.n.175.* Et refert Aldan. *d.tit.8.n.55.* dispensationem concessam fuisse in Cauen. 17. Nouemb. 1629. pro matrimonio mulieris cum fratre mariti defuncti stante matrimonio rato, & non cōsummato, & quòd mulier post mortem viri cognita fuit, & prægnans reddita ab huiusmodi fratre cum periculo necis, & infamiæ.

16. Iustitia orta ex matrimonio rato dirimit matrimonium vsque ad quartum gradum.

17. Contra Ouand. *in 4. dist. 41. q. vnica in fine*, Ludou. Lop. *in instr. conscient. p.2.* vbi de matrimon. *cap.50.* Tolet. *in inst. Sacerd. lib.7. cap.10. in fine*, existimantes hoc impedimentum proueniens ex matrimonio rato esse per Concilium Trid. restrictum ad primum gradum, sicut impedimentum quod oritur ex sponsalibus.

18. Impedimentum hoc oriri ex quocunque matrimonio rato, etiam irrito ex quacunque causa, dummodo non sit irritum ex defectu consensus, docent Sanch. *d.lib.7. disp.70.n.5.* Rebello *d.p.2.lib.3.q.14.n.2. & lib.4. sect.5. in declar. n.101.* Sanctarel. *d.q.56. à n.6.* Gaspar Hurtado *d. diffic.2.n.7.* Bonacin. *d. puncto 11.n.11.* vbi *n.12.* resoluit ex matrimonio rato amentium, vel puerorum non consurgere impedimentum hoc, refero ego ipse per *d.alleg.51.n.177. & seq.* Et addit Gasp. Hurt. *d. diffic.2. in fine*, ex matrimonio rato conditionato conditione de futuro suspendente consensum non oriri hoc impedimentum ante impletionem conditionis.

18. Impedimentum oritur ex quocunque matrimonio rato etiam irrito ex quacunque causa, dummodo non sit irritum ex defectu consensus.

19. Quando impedimentum publicæ honestatis simul concurrit cum impedimento affinitatis, in dispensatione (quam solus Papa præstare potest) vtrumque impedimentum explicitè, vel saltem implicitè in petitione explicandum esse tenent Cou. *de sponsal. p.2.c.6.§.7.* Henri. *d.c.10.§.3.* Bonacin. *d. puncto 12.n.22.* Ego ipse *d.alleg.51.n.176.*

19. Impedimentum publicæ honestatis quando simul concurrit cum impedimento affinitatis, vtrumque in dispensatione est explicandum.

20. In hac enim dispensatione esse omnia impedimenta referenda, alioquin dispensationem esse subreptitiam, & inualidam, asserunt Petr. de Ledesma *in summ. p.1.* vbi de sacram. matrim. *cap. 27. concl.6. diffic.1.* Mandos. *de signatura gratiæ, in tit. dispensationes matrimoniales, in fine vers. reliquum est*, Menoch. *de arbitr. casu 203.n.12.* plures alij, quos refert & sequitur Sanctarel. *d.lib.1.q.65. à princ.*

20 Aliàs dispensatio est subreptitia.

De affinitate ex fornicatione contracta, quæ tantummodo vsque ad secundum gradum dirimit matrimonium postea contractum.

CAPVT IV.

1. Vide Doctores, quos plena manu refert Cened. *ad Decretal. collect.19.n.4.* quibus addo Veg. *tom.1. sum. cap.34. casu 53.* Fr. Emman. *etiam in sum. tom.1. cap.228.n.4. & quæst. regul. tom.1. quæst.63. art.1.*

1. Doctores de materia cap. agentes.

Petr.de Ledesm.*p.1.de Sacram.*vbi de sacram. matrim. *cap.15.& in tract. de matrim.q.55.art.3.dub.vlt.*Sayr.*in claui Regia lib.8.cap.4.n.6.* Armend. *in addit.ad recop.legum Nauarræ lib.4.tit.15.l.1. de matrim.n.69. & à n.92.* Farin.*in praxi crimin p.5.q.149.n.116.*Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit. lib.31. n.147.* Sanch. *de matrim.lib.7.disp.67.n.4. cum seqq.* Fernandez *in examine Theolog.moralis p.3.c.16.§.2.sect.11. à n.4.* Ægid.de Coninck *de Sacram.& censur.tom.2.disp.32.n.56.*Molfes.*in sum.Theologiæ moralis tract. 4.c.10.n.103.& c.13.n.85.*Vincent.Filliuc.*in quæst.moralib.tom.1.tract.10. n.175.cum seqq.* Gutier.*de matrim.cap.99.n.12.cum seqq.* Bonacin.*in simili tract.q.3.puncto* 12.Gasp.Hurtado *eodem tract.disp.20.diffic.*2.Basil.Pont. *de impedim.matrim.cap.38.§.1.vers.deinde*, Sanctarel. *var.resol.lib.1. q.57. à princip.* Nouar. *in singul. Canon. concl.22.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.3.alleg.51.n.165.*

2.Affinitas ex copula fornicaria iure naturæ sequitur.

2. Affinitatem ex copula fornicaria iure naturæ sequi affirmant Rebellus *de obligation. iustitiæ p.2. lib.3.q.15. num.9.* Ægid.de Coninck *d.disp.32. n.49.* Gaspar Hurtado *d.disp.20. diffic.2.num.7.* quia etiam per dictam copulam fornicariam vir & fœmina fiunt vna caro, & vnus sanguis,non minus quàm per coniugalem, & respondent ad *l. non facile.§.sciendum ff.de gradib.affin.*

3. Contra Nau. *cons.7. de sponsalib. in antiq.* aliàs *cons.12. n.2.& 3. de consang.& affin.in nouis*, Henriq. *in sum.lib.12. cap.10. §.1.* Sanch. *d.lib.7. disp.65.num.9.*existimantes affinitatem ortam ex copula fornicaria non esse vinculum naturale.

4. Affinitas ex copula fornicaria contrahitur inter infideles.

4. Vnde affinitatem ex copula fornicaria contrahi inter infideles attestantur Ioan.Andr. *in cap.1.n.3.de conuers.infidel.* vbi Butr.*sub num.2.* Cardin. *num.1. opposit.1.* dum inquiunt per Baptismum tolli peccatum adulterij, sed remanere affinitatem ortam ex eo, sequuntur Cardin. Bellarm. *de sacrament. matrimon. controu 4.cap.30. vers. denique affinitas,* Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ exist. lib. 2. cap.5.à num.6.*

5. Infidelis cognoscens fornicarié mulierem ad fidem cõuersus non potest ducere in vxorem consanguineam dictæ mulieris.

5. Et hinc infidelem cognoscentem fornicariè mulierem, ad fidem conuersum non posse ducere in vxorem consanguineam dictæ mulieris, contra Sanch. *d.disp.65. num.10. vers. at verius est,*concludunt Veg. *in sum.tom.2.cap.34.casu 129.* Anton. Ricciul. *d.c.5.num.14.*vbi *num.15.* asserit quòd si fidelis rem habeat cum infideli fœmina, & illa habeat sororem infidelem, contrahit affinitatem cum illa sorore infideli, quam ad fidem conuersam ducere nequit, etiamsi sit nata longè postquam primam sororem cognouit.

6. Impedimentum inductum propter affinitatem ex fornicatione contractam restringitur ad 1. & 2. gradum.

6. Impedimentum inductum propter affinitatem ex fornicatione contractam restringens Concil. Trident. *in præsenti* ad primum, & secundum gradum, censeri etiam ad eosdem restrinxisse impedimentum exigendi debitum ab vxore, quod inducitur ex affinitate proueniente ex illicita copula à viro cum consanguinea vxoris suæ post contractum matrimonium habita, refert decisum Aldan. *in compendio canon. decis. lib.1.tit.8.n.35.*

7. Affinitatis impedimentũ superueniens

7. Impedimentum superueniens affinitatis post contractum matrimonium

monium

monium esse sublatum hoc decreto, refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 8. *cap.* 3. *num.* 76. quia si impedimentum dirimens sublatum est, quod maius est, ergo & istud, quod solùm impedit ne is per quem contracta est affinitas, sine peccato possit exigere debitum, quod minus est.

post contractum matrimonium est sublatum.

8. Affinitatem ex copula licita ortam cùm non sit restricta per hoc decretum, dirimere matrimonium vsque ad quartum gradum, sicut erat statutum *in cap. non debet, de consang. & affinit.* resoluunt Nau. *in man. cap.* 23. *num.* 43. Viuald. *in candel. aureo p.* 1. *de sacrament.* vbi de sacrament. matrimon. *num.* 295. Philiarch. *de officio Sacerd. tom.* 1. *p.* 2. *lib.* 2. *cap.* 22. *vers. consanguinitatis*, Corduba de Lara *in l. si quis à liberis, in princ. num.* 90. *ff. de liber. agnosc.* Perez *l.* 5. *col.* 3. *tit.* 15. *lib.* 5. *ordin.* Azeued. *l.* 7. *num.* 9. *tit.* 20. *lib.* 8. *noua recop.* Henriq. *in sum. lib.* 12. *cap.* 10. §. 1. *lit. H.* Emman. Sà *in aphorism. verbo matrimonium*, vbi de impediment. matrim. *num.* 13. Valent. *tom.* 4. *disp.* 10. *q.* 5. *puncto* 3. vbi de impedimento affinitatis, Fr. Emman. *in summ. tom.* 1. *cap.* 228. *num.* 4. Sanch. *d. lib.* 7. *disput.* 67. *num.* 5. Rebell. *de obligat. iustit. p.* 2. *lib.* 3. *quaest.* 15. *num.* 6. Gutier. *de matrim. cap.* 99. *num.* 14. Bonacin. *in simili tract. quaest.* 3. *puncto* 12. *num.* 6. Ego ipse *d. alleg.* 51. *num.* 164. me citato *in illo loco* Sanctarel. *var. resol. q* 67. *num.* 2.

8. Affinitas ex copula licita orta dirimit matrimonium vsque ad quartum gradum.

9. Affinitatis impedimentum vsque ad quartum gradum oriri ex matrimonio rato, non consummato, sicut in consanguinitate, ex d. Motu proprio Pij V. incip. *Ad Romanum*, colligit Aldan. *in compendio canon. decis. lib.* 1. *tit.* 8. *num.* 40. vbi refert sic fuisse decisum sub die 17. Augusti 1617.

9. Affinitatis impedimentum vsque ad quartum gradum oritur ex matrimonio rato.

10. *Ex fornicatione.*] Et sic ex omni copula illicita, tenent Petr. de Ledesma *d. cap.* 15. *concl.* 6. Sanch. *d. lib.* 7. *disp.* 67. *n.* 7. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 147.

10. Affinitas oritur ex omni copula illicita.

11. *In vlterioribus verò gradibus*, &c.] Vide d. Motum proprium Pij V. incip. *Ad Romanum*, ibi, *Declaramus, & auctoritate Apost decernimus, nullum hodie impedimentum remanere quominus in vlterioribus gradibus huiusmodi liberè, & licitè matrimonium contrahi possint*; referunt Farin. *in praxi crimin. p.* 5. *q.* 149. *n.* 116. Sanch. *d. lib.* 7. *disput.* 67. *num.* 4. Gutier. *d. c.* 49. *n.* 13.

11. Constitutio Pij V.

12. Vnde sublatum esse impedimentum tertij gradus affinitatis ex fornicatione contractum, ideo non obstante eo posse contrahi sine dispensatione Apost. licèt huiusmodi affinitas contracta fuisset ante confirmationem Concilij Trid. refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarrae lib.* 4. *tit.* 15. *l.* 1. *de matrim. n.* 92.

12. Impedimentum tertij gradus affinitatis ex fornicatione contractó, sublatum est.

13. Et ideo non peccare peccato incestus, sed solùm simplicis fornicationis illum, qui accedit ad consanguineam in tertio, vel quarto gradu eius, cum qua priùs fuit fornicatus, resoluunt Salzed. ad Bernard. *in pract. capit.* 84. *in fine*, Emman. Sà *in aphor. verbo luxuria num.* 2. Gutier. *canonic. lib.* 1. *cap.* 23. *num.* 3. Fr. Emman. *in summ. tom.* 1. *capit.* 209. *num.* 2. *conclus.* 2. quos refert & sequitur Sanctarel. *d. q.* 67. *num.* 3.

13. Fornicationis simplicis peccato commaculatur ille, qui accedit ad consanguineam in tertio, vel quarto gradu eius cum qua prius fuit fornicatus.

14. Episcopus non habet facultatem dispensandi in gradibus affinitatis, seu consanguinitatis à iure prohibitis.

14. Ac Episcopum auctoritate ordinaria non habere facultatem in gradibus affinitatis, seu consanguinitatis à iure prohibitis contrahentes matrimonia dispensandi, refert decisum Armendar. *d. l. 1. de matrim. num. 99.*

De dispensationibus in gradibus prohibitis.

CAPVT V.

1. Doctores de materia huius text. agentes.

1. Vide Fernandez *in examine Theologiæ moralis p. 3. c. 16. §. 2. à n. 5.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 4. tit. 15. l. 1. de matrim. n. 100. cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 31. n. 139. cum seqq. & n. 198. & n. 203.* Rebello *de obligat. iustit. p. 2. lib. 3. q. 5. à n. 19.* Ægid. de Coninck. *de Sacrament. & censur. tom. 2. disp. 33. à num. 42.* Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi cap. 60.* Vincent. Filliuc. *in quæst. moralib. tract. 10. q. 10.* Sanch. *de matrim. lib. 8.* Gaspar Hurtado *eod. tract. disp. 26.*

2. Intelligitur de contrahentibus cum quocunque impedimento dirimenti.

2. *Si quis intra gradus prohibitos*, &c.] Intelligendum esse de contrahentibus cum quocunque impedimento dirimente, asserunt Philiarch. *de offic. sacerd. tom. 1. p. 2. lib. 2. cap. 13. in princ.* Petr. de Ledesma *de matrim. q. 56. art. vlt. dub. 2. diffic. 1. concl. 1.* Tolet. *in instruct. sacerd. lib. 7. c. 22. n. 3.* Sanch. *de matrim. lib. 3. disp. 42. n. 7. & lib. 8. disp. 25. n. 24.* Sanctar. *var. resol. lib. 1. q. 54. num. 3.*

3. Ignorantia crassa excusat, dummodo non sit ingens temeritas.

3. *Quòd si ignoranter id fecerit*, &c.] Ignorantiam crassam excusare, dummodo non sit ingens temeritas, resoluit Sanch. *de matrim. lib. 2. disp. 40. n. 4. in med.*

4. Episcopus non potest ordinariè in impedimentis dirimentibus dispensare.

4. *Tunc faciliùs cum eo & gratis dispensari poterit.*] A solo scilicet Romano Pontifice intelligit idem Sanch. *d. lib. 8. disp. 6. num. 19.* Episcopum enim non posse ordinariè in impedimentis dirimentibus dispensare, resoluunt Sanch. *lib. 2. disput. 40.* Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. num. 344.* Vasq. 1. 2. *cap. 2.* Ægid. de Coninck *d. disput. 33. dub. 3.* Basil. Pont. *de matrimon. lib. 8. cap. 13.* Gaspar Hurtado *eod. tract. disp. 26. diffic. 2.* & alij plures per me citati *de officio, & potest. Episcopi part. 2. alleg...*

5. Causæ ad dispensandum in impedimentis matrimonij quæ.

5. *Idque ex causa*, &c.] Causas, quæ hodie in praxi versantur in Romana Curia, pro quibus dispensationes in impedimentis matrimonij conceduntur, referunt Galleg. *de cognat. spirit. cap. 22.* Henriq. *in sum. lib. 12. cap. 3. §. 9.* Fr. Emman. *in summ. tom. 1. cap. 237.* Petr. de Ledesma *etiam in sum. p. 1. de sacram.* vbi de sacrament. matrim. *cap. 17. concl. 5. cum seqq.* Sanch. *d. lib. 8. disp. 19.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. l. 31. n. 196. cum seqq.* Farin. *in praxi crimin. p. 5. q. 149. n. 149.* Ægid. de Coninck *de sacram. & censur. tom. 2. disp. 33. n. 45. cum seqq.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 4. tit. 15. l. 1. de matrimon n. 110. cum seqq.* Campan. *in diuers. iuris Canon. rub. 6. c. 3. n. 41.* Gaspar Hurtado *d. disp. 26. diffic. 3.*

6. Prima

6. Prima causa est, *Quòd cùm Oratrix dotem habeat minus competentem iuxta statum sui conditionem, cum qua virum sibi non consanguineum, vel affinem paris conditionis, cui nubere possit, inuenire queat, & dictus Orator intendat illam cum dicta minus competenti dote in vxorem ducere*, &c. quam referunt Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.1. lib.2. cap.81. in fine*, Fr. Emman. *dicta cap.237. concl.1. n.2.* Galleg. *d. cap.22. num.*8. Gutier. *canon. lib.2. c.15. n.*107. Petr. de Ledesma *de matrim. q.56. art. fin. & in sum. p.1. de Sacram.* vbi de sacrament. matrim. *cap.27. concl.5.* Henriq. *d. lib.12. cap.3. §.9. vers. tertia*, Aloys. Ricc. *in collect. decis. part.4. collect.709. & in praxi rerum fori eccles. decis.*260. *in 1. edit.* aliàs *resolut.227. num.*8. *in 2. edit.* Ægid. de Coninck *d. tom.2. disp.33. num.*47. Campan. *d. num.*41. Gasp. Hurtado *d. diffic.3. n.11. vers. tertia*, Valer. Reginald. *d. lib.31. num.*194. vbi *num.*196. subdit censendam iustam causam dispensandi, cùm in defectu ipso dotis inuenitur ratio pietatis. 6. Dos minus competens.

7. Vtrùm fœmina in ordine ad hunc effectum possit dici pauper, & carere dote, quæ nihil quidem habet proprium, habet tamen parentes, aliósve consanguineos diuites? Vide Couarr. *de sponsalib. p.2. cap.6. §.9. & 10.* Sanch. *d. lib.8. disp.19. num.19. & 20.* Ægid. de Coninck *d. disp.33. num.*48. vbi resoluit non dici pauperem si illos possit cogere vt statim dent dotem; dici tamen quando de facto constaret nullum non consanguineum, qui sit paris conditionis cum ea fœmina, velle eam habere vxorem, eo quòd communiter sibi persuadeant parentes non daturos sufficientem dotem. 7. Fœmina an dicatur pauper & carere dote, quæ nihil quidem habet proprium, habet tamen parêtes, aliósve consanguineos diuites.

8. Secunda, *Quòd cùm dicta Oratrix in dicto loco propter illius angustiam virum sibi non consanguineum, vel affinem paris conditionis, cui nubere possit, inuenire nequeat*, &c. referunt Galleg. *d. cap.22. num.*10. Henriq. *d. §.9.* Vega *in sum. tom.2. cap.34. casu* 167. Fr. Emman. *d. cap.237. num.2. vers. la quarta*, Iacob. de Graff. *de arbitrarijs confess. cap.*43. Sanch. *d. lib.8. disp.19. num.12.* Aloys. Ricc. *d. resol.227. num.*8. Ægid. de Coninck *d. disp.33. n.*46. Valer. Reginald. *d. lib.31. n.196. vers. ad tertiam*, vbi resoluit requiri tantùm, vt intra oppidum proprium fœmina non inueniatur æqualis, cui nubat, refértque ita decisum fuisse, Gasp. Hurtado *d. diffic.3. n.11. vers. secunda*, Sanch. *d. disp.19 num.13.* dicens *num.15.* non esse adstringendam ad nubendum alicui vetulo, aut durioris, intolerabiliorísve ingenij. 8. Propter angustiam.

9. Tertia, *Quòd cùm inter dictorum Oratorum parentes, consanguineos, vel affines graues inimicitiæ ortæ iam sint, & ad præsens vigeant, aliunde tamē quàm ex causa matrimonij inter Oratores contrahendi prouenientes, & ante illius tractatum exortæ, & certum sit quòd si Oratores prædicti inuicem matrimonialiter copularentur, inimicitiæ huiusmodi omnino componerentur; pro illis igitur componendis, ac pro bono pacis Oratores prædicti cupiunt*, &c. referunt Sanch. *d. lib.8 disp.19. num.*8. Valer. Reginald. *d. lib.31. num.196. vers. ad secundam*, Gasp. Hurtado *d. diffic.3. num.11. vers. prima.* 9. Propter inimicitias.

10. Quarta, *Quòd cùm inter dictos Oratores, seu eorum parentes lites super rebus magni momēti ortæ iam sint, & ad præsēs vigeant, lites huiusmodi omnino cognantur*, &c. referunt Fr. Emman. *d. cap.237. num.2. vers. la segunda por se acabar vn gran pleito*, Ægid. de Coninck *d. disp.33. num.*45. Sanch. *d. lib.8. disp.19.* 10. Propter lites.

disp.19.num.8. vbi *num.9.* asserit quòd ad hanc causam reducitur euitatio scandalorum inter cognatos, & *num.11.* dicit similiter esse iustam dispensandi causam quando dispensatio est quasi remedium necessarium ad obuiandum alicui magno delicto.

11. Propter continuas inuasiones piratarum.

11. Quinta, *Quòd cùm dictus locus ad littus maris situs continuis inuasionibus piratarum, & fidei Orthodoxæ hostium expositus sit, propterea externi homines non ita libenter, vt cum dicti loci habitatricibus contrahant, accedere velint, cupiunt*, &c. refert Quarant. *in sum. Bullarij, verbo matrimoniales dispensationes.*

12. Propter diffamationem.

12. Sexta. *Cùm autem Pater sancte nisi matrimonium inter Oratores contrahatur, dicta Oratrix innupta, & diffamata remaneret, grauiáque exinde scandala possint verosimiliter exoriri, ideo*, &c. refert Sanch. *d.lib.8.disp.19. num.9.*

13. Propter maiorem ætatem.

13. Septima, *Quòd dicta Oratrix vigesimumquartum annum excedens hactenus virum paris conditionis, cui nubere posset, non inuenit*, refert Quarant. *d. verbo matrimoniales dispensationes.*

14. Conseruatio diuitiarum in eadem cognatione est iusta causa dispensandi in impedimentis matrimonij.

14. Octaua. Conseruatio diuitiarum in eadem cognatione ne causa dotis detrahantur ad aliam cognationis familiam, quando eæ amplissimæ sunt, referunt Galleg *d.cap.21.num.11.cum seqq.* Vega *tom.2.summ. cap.34.casu* 167. Fr.Emman.*d.cap.237.concl.1.in fine*, Ægid.de Coninck *d.disp.33.num.49.* Valer.Reginald.*d.lib.31.num.*197.

15. Excellentia meritorũ in Ecclesiam.

15. Nona. Excellentia meritorum in Ecclesiam, siue dispensationem petentis, siue eius, cui petitur, referunt Galleg.*d.cap.22.num.17.* Sanch.*d.disp19. num.32.* Ægid.de Coninck *d.disp.33.n.49.vers.5.* Gasp. Hurtado *d.diffic.3.num.12.*

16. Proles habita ex consanguinea, quãdo bona fide suscepta.

16. Decima. Proles habita ex consanguinea quando bona fide suscepta est, referunt Petr.de Ledesma *de matrim.q.56.art.vlt.ad fin.* Gutier. *canon lib.2.cap.15.num.*107. Sanch. *d.disp.19. num.33.* Ægid.de Coninck *d.disp.33.num.49.vers.7.*

17. Dispensatio super impedimento cõsanguinitatis, & affinitatis non facta mentione de copula habita inter impetrantes, est subreptitia.

17. *Tunc faciliùs cum eo, & gratis dispensari poterit.*] Dispensationem super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula habita inter impetrantes, esse subreptitiam, & inualidam, tuentur Mich.Galleg.*de cognat.spirituali, cap.24.à num.1.* Sarmient. *lib.1. select.cap.9.num.3.* Nauarr.*in man.cap.22.n.86.* Gambar.*de officio, & potest. Legati, lib.7.tit.de dispens.legator.circa matrimonia, num.*409. Ludou. Lop. *in instruct.conscient. tom.1. cap.*296. Gutier. *canon. lib.1.cap.15. num.*16. Fr.Emman. *del orden del Iuizo, cap.10.num.4.* Zerol. *in praxi Episcop.p.1. verbo dispensatio, §.4.* Valer.Reginald. *in praxi fori pœnitent.lib.31.n.*200. *vers.simulque*, Paul. Comitol. *respons moral lib.1.quæst.*104. Quarant. *in summa Bullarij, verbo matrimoniales dispensationes, n.13.* Sanch. *de matrim. lib.3.disp.14.num.3.& lib.8.disp.25.* Gutier. *eod.tract. cap.124.num.12.cum seqq.* Gasp. Hurtado *in simili tract.disp.26.diffic.5.* Rebell. *d.p.2.lib.3.q.5. num.24.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. cap.25, num.4.* Galet. *in margar.casuum conscient. verbo dispensatio, pag.78. col.1. & verbo incestus vlt.* latè Nicol.Garc.*de benefic.p.8.cap.3.num.31.cum seqq.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles.decis.687.in 1.edit.* aliàs *resol.583. in 2. edit.*

&

& in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis. 28. *à princip. p.* 4. Sanctarel. *var. resol. lib.* 1. *q.* 52. *per totam.*

18. Contra Nauarr. *consil.* 1. *quæst.* 19. *sub tit. de constitut. & consil. fin. de cognat. spiritual. & consil.* 8. *&* 9. *de consanguinit. & affinit. in nouis*, Salzed. ad Bernard. *in practic. cap.* 119. *addit.* 1. *in fine*, *vers. vnde meritò*, *in vltim. edit.* Emman. Sà *in aphorism. verbo dispensatio, num.* 10. Vega *tom.* 2. *summ. cap.* 34. *casu* 97. *vers. nota porque viene*, Fr. Emman. sibi contrarium *in summa tom.* 1. *cap.* 236. *num.* 51. Henriquez *d. lib.* 12. *cap.* 2. §. 4. *&* 7. Læl. Zech. *de republ. ecclesiast. cap.* 28. *de parocho*, *pagina* 337. Petr. de Ledesma *de matrimon. quæst.* 56. *art.* 5. *& in summa part.* 1. *de Sacrament.* vbi de sacrament. matrimon. *cap.* 27. *diffic.* 3. *conclus.* 1. Ceuall. *commun. contra commun.* 737. Basil. Pont. *de sacrament. matrimon. lib.* 8. *cap.* 17. §. 6. existimantes taciturnitatem copulæ habitæ ante concessionem, seu commissionem Papæ non irritare dispensationem consanguinitatis, aut affinitatis.

19. Et ideo dispensationem reddi nullam ex copula præcedente dispensationem, si de ea non fuerit facta mentio in supplicatione, copulam verò superuenientem post dispensationem ab ordinario factam non impedire matrimonij validitatem, refert decisum Garc. *d. part.* 8. *cap.* 3. *num.* 70. *in fine.*

19. Dispensatio redditur nulla ex copula præcedēte dispensationem, si de ea nō fuerit facta mentio in supplicatione.

20. Dispensationem super impedimento cognationis spiritualis, vel etiam publicæ honestatis, non facta mentione de copula inter impetrantes habita, esse subreptitiam & nullam, per text. *in cap.* 2. *de eo, qui cognouit consang. vxoris suæ*, resoluunt Galleg. *d. tract. de cognat. spiritual. cap.* 24. Matiens. *in rub. tit.* 1. *glos.* 1. *num.* 137. *lib.* 5. *nouæ recop.* Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 23. *num.* 15. Menoch. *de arbitr. casu* 502. *à num.* 1. Garc. *d. p.* 8. *cap.* 3. *num.* 64. *&* 66.

20. Dispensatio super impedimēto cognationis, vel etiam publicæ honestatis non facta mentione de copula habita est subreptitia.

21. Si matrimonium ea intentione contrahatur ab habentibus impedimentum dirimens vt faciliùs Papa dispenset, in tali casu esse faciendam in impetratione dispensationis mentionem tum de matrimonio contracto, tum de animo, quo initum est, tradunt Couarr. *de sponsal part.* 2. *cap.* 6. §. 10. *num.* 14. Philiarch. *d. cap.* 13. *in princip.* Anton. Cuch *instit. maior. lib.* 5. *tit.* 13. *num.* 8. Gutier. *lib.* 2. *canon. cap.* 15. *num. pen.* Petr. de Ledesma *de matrim. q.* 56. *art.* 8. *dub.* 2. *diffic.* 1. *concl.* 1. Sanch. *d. lib.* 8. *disp.* 25. *num.* 21. Garc. *d. p.* 8. *cap.* 3. *num.* 41. Sanctarel. *d. q.* 54. *num.* 1. *&* 2. Nauarr. *in cap. si quando, de rescript. except.* 5. *num.* 5. vbi sic ait, *Non solùm oportet mentionem facere contracti malè matrimonij scienter, sed etiam fraudis, qua grauiter peccando sunt vsi, vt benignior in eos esset Rom. Pontifex, alioquin enim huiusmodi dispensationes ipso iure inutiles erunt, apud Deum quidem, qui omnia nouit, & in foro conscientiæ simpliciter; apud homines autem tantum, si & quantum ea fraus probari potest*; & *in man. c.* 22. *n.* 86. his verbis, *licèt olim faciliùs dispensabatur in impedimentis eorū, qui iam etiam scienter contraxerunt, & consummauerunt matrimonium, hodie tamen iure Conc. Trid.* sess. 24. c. 5. de reform. matr. *faciliùs dispensatur, & consummatio illiciti matrimonij, quæ olim inclinabat Papam ad dispēsandum, hodie retrahit.* sic etiam Tolet. *lib.* 7. *c.* 22. *num* 3. vbi ita ait, *Illi qui scienter contrahunt, & habent copulam, vt faciliùs*

21. Matrimonium si ea intentione contrahatur ab habentibus impedimentum dirimens vt faciliùs Papa dispenset, tunc facienda est mentio tum de matrimonio contracto, tum de animo, quo initum est.

impetrent dispensationem à Papa, debent narrare Pontifici se illa intentione habuisse copulam, & contraxisse vt faciliùs cum eis dispensaretur, quo non narrato dispensatio nulla est.

22. Impedimenta plura non connexa quando sunt eiusdem speciei, & rationis, sunt omnino exprimenda, vt dispensatio sit valida.

22. Impedimenta plura non connexa quando sunt eiusdem speciei, & rationis, vt quando quis est consanguineus alteri ex duplici parte, esse necessariò exprimenda, vt dispensatio sit valida, tenent Sanch. *d.lib.8.disp.*24.Ægid.de Coninck *d disp.*33.*dub.*6. Basil.Pont.*de matrim. lib.*8.*cap.*17.§.5.Gaspar Hurtado *in simili tract.disp.*26.*diffic.*6.*n.*18.contra Henriq.Petr.de Ledesma,Vegam,Fr.Emman.& alios.

23. Dispensationes matrimoniales gratis sunt concedendæ.

23. *Et gratis concedantur.*]Dispensationes matrimoniales gratis concedendas esse,& non licere Episcopo,vel eius vicario pro eis quicquam accipere nec ratione taxæ etiam ex immemoriali consuetudine,nec ratione sigilli,vel alicuius alterius rei,refert decisum Garc.*de benef.p.*8.*c.*1. *n.*77.*ad* 6.aduertēs decretum illud,quod solet poni in litteris dispensationum matrimonialiū vt nihil muneris, seu præmij sponte accipi possit pro illarum executione,ita intelligendū esse vt neque ordinarius ipse, neque eius vicarius quicquam pro mercede laboris,quem ea in re susciperent,capere possent,notarij verò pro examine testium quartam aurei, seu ducati partem licitè accipere possunt.

24. Habet locum in compositionibus.

24. Habere locum in compositionibus, non in mercede, quæ pro Bullarum expeditione soluitur,refert decisum Garc.*d.p.*8.*c.*1.*n.*100.

25. Notarius in dispēsationibus Apost. quartā partem vnius ducati accipere potest.

25. Statutum concedens Episcopis vt certum quid possint accipere in causis commissariis, non habere locum in dispensationibus matrimonialibus,etiamsi factum sit in Synodo Prouinciali,notarium autem quartam partem vnius ducati accipere posse, refert decisum Garc. *d.p.*8.*cap.*1.*num.*104.

26. Ordinarius potest cogere testes vt ad se veniant, ad illos examinandos in exequutione dispēsationis matrimonialis.

26. Episcopum posse, sed non cogi, concedere litteras dimissorias ordinario inferiori pro examinandis testibus in exequutione dispensationis matrimonialis, posse autem cogere testes vt ad se veniant, argument.*cap.statutum,§.insuper,de rescript.in* 6. refert decisum Garc.*d.p.*8. *cap.*1.*num.*116.

27. Dispensationes matrimoniales directas Episcopo,& eius vicario generali, si Sedes vacare contingat, non possunt per vicarium Capitularem expediri.

27. Dispensationes matrimoniales directas Episcopo, & eius vicario generali, si Sedes vacare contingat, non posse per vicarium capitularem expediri contra Sanch.*de matrim lib.*8.*disp.*27.*num.*29 *cum seqq.* tenet Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 56. attestans sic fuisse decisum sub die 24. Maij 1621.

28. Dispensatio non conceditur in secundo gradu consanguinitatis nisi inter magnos Principes.

28. *In secundo gradu nunquam dispensetur nisi inter magnos Principes.*] Vide Henriq.*d.lib.*12.*cap.*3.§.6.*in commento litt.X.* Sanch.*d.lib.*8.*disp.*19. *num.*5.Gutier.*de matrim.cap.*128.*num.*14.Zerol.*in praxi Episcop p.*1.*verbo dispensatio*,§.2. vbi refert se vidisse dispensare inter Barones, & titulatos Regni Neapolitani, Ægid de Coninck *d.disp.*33. *num.*44. vbi dicit hunc Tridentini locum intelligendum esse de gradu consanguinitatis, vel affinitatis ortæ ex legitimo matrimonio, quia in affinitate orta ex fornicatione,præsertim occulta,longè faciliùs dispensatur.

Matrimonium

Matrimonium inter raptorem & raptam, an & quando irritum.

CAPVT VI.

1. VIde Nau. *conf.* 32. *de sponsal. in antiq.* aliàs *conf.* 2. *de raptor. in nouis*, & *conf.* 3. *num.* 7. *de consang. & affin. in antiq.* aliàs *conf.* 4. *de raptor. in nouis*, Perez *l.* 2. *verbo fuere desposada tit.* 15. *lib.* 8. *ordin.* Matienſ. *in rub. tit.* 1. *gloſ.* 1. *n.* 142. *verſ. hodie verò lib.* 5. *noua recop.* Peguer. *deciſ.* 42. *à princ.* Menoch. *de præsumpt. lib.* 3. *præſ.* 1. *n.* 101. Anton. Theſaur. *deciſ.* 217. *num.* 6. Henriq. *in ſum. lib.* 12. *cap.* 14. §. 4. & 5. Baiard. ad Clar. §. *raptus à n.* 35. Cancer. *var. reſol. lib.* 3. *cap.* 11. *n.* 12. *cum ſeqq.* Fr. Emman. *in ſum. tom.* 1. *cap.* 232. Petr. de Ledeſma *etiam in ſum. p.* 1. *de ſacrament.* vbi de ſacram. matrim. *cap.* 26. Farin *in praxi crimin. q.* 145. *num.* 121. & *ſeq.* Ioſeph. Seſſe *Aragonia deciſ.* 96. Zerol. *in praxi Epiſcop. p.* 2. *verbo Raptus*, Molfeſ. *in ſum. Theologia moralis tract.* 4. *cap.* 11. *num.* 28. *cum ſeqq.* Fernandez *in examine Theolog. moralis p.* 3. *cap.* 16. §. 3. *num.* 1. Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. p.* 4. *collect.* 911. & *in deciſ. Curiæ Archiep. Neapol. deciſ.* 342. *p.* 4. Card. Tuſch. *tom.* 6. *verbo raptus concl.* 5. & 6. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.* 8. §. 3. *num.* 2. Sanch. *de matrim. lib.* 7. *diſp.* 13. Leſſi. *de iuſtit. lib.* 4. *cap.* 3. *dub.* 9. *num.* 68. *cum ſeqq.* Baſil. Pont. *de impediment. matrimon. cap.* 39. Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.* 1. *compar.* 10. *num.* 31. *cum multis ſeqq.* Rebello *de obligat. iuſtitia p.* 2. *lib.* 3. *q.* 11. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 22. *num.* 28. *cum ſeqq.* & *lib.* 31. *à num.* 164. Ægid. Coninck *de Sacrament.* & *cenſur. tom.* 2. *diſput.* 31. *à n.* 46. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.* 15. *l.* 1. *de matrimon pag.* 198. Gutier. *de matrim. cap.* 86. Bonacin. *eodem tract. q.* 4. *puncto* 18. & *de excom. in partic. extra Bullam diſp.* 2. *q.* 2. *puncto* 9. Gaſp. Hurtado *in ſimili tract. diſp.* 23. *diffic.* 3. metipſum *in collect. ad cap. vlt. de raptorib.* 1. Doctores de materia huius text. agentes.

2. Circa hoc decretum de multis dubitant Doctores. Primò an raptus non factus cauſa contrahendi matrimonium cum rapta, ſed cauſa libidinis, dirimat matrimonium? Negant Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 81. *lit. A. verſ. clericus, in nouiſſ. edit.* Fr. Emman. *in ſum. tom.* 1. *c.* 212. *n.* 7. Vega *tom.* 2. *ſum. cap.* 34. *caſu* 157. *notab.* 1. Sanch. *lib.* 7. *diſp.* 13. *n.* 4. Leſſi. *d. cap.* 3. *dub.* 9. *num.* 70. Molfeſ. *d. tract.* 4. *cap.* 11. *num.* 30. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 165. *verſ. primum*, Gutier. *d. c.* 86. *n.* 8. Gaſpar Hurtado *d. diſp.* 23. *diffic.* 3. *verſ. quarto*, quia Tridentinum hoc impedimenro, & reliquis pœnis tantùm intendit punire eum, qui lædit libertatem ad matrimonium, vt ſic puniendo impediat dictam læſionem, qui aurem fœminam rapuit non ad contrahendum matrimonium, violauit libertatem ad illud, neque ad illud coëgit. 2. Raptus non factus cauſa contrahendi matrimonium cum rapta, ſed cauſa libidinis, minimè dirimit matrimonium.

3. Cõtra Emman. Sà *in aphoriſm. verbo matrimonium n.* 9. Ochag. *tract.* 3. *q.* 44. Bonacin. *d. q.* 4. *puncto* 18. *n.* 3. exiſtimantes non ſolùm illum eſſe raptorem qui abduxit fœminam cauſa contrahendi, ſed etiam qui abduxit tantùm cauſa explendæ libidinis, & conſequenter ſubiacere pœnis conſtitutis in hoc decreto.

4. Raptus, quo fœmina inuitis parentibus, ipsa tamen consentiente rapitur, dirimit matrimonium.

4. Secundò an raptus, quo fœmina inuitis parentibus, ipsa tamen consentiente, rapitur, dirimat matrimonium? Affirmant Salzed. *d. cap.* 81. *vers. clericus*, Henriq. *d. c.* 14. §. 4. Veg. *d. casu* 157. *notab.* 1. Card. Tusch. *d. tom.* 6. *verbo raptus*, *conclus.* 5. *num.* 4. Zerol. *in praxi Episcopali p.* 2. *verbo raptus* §. 1. Fr. Emman. *d. cap.* 232. *num.* 1. Petr. de Ledesma *d. cap.* 26. *conclus.* 2. *dub.* 1. Rebello *d. q.* 11. *n.* 6. Gutier. *d. c.* 86. *num.* 17. Bonacin. *d. puncto* 18. *num.* 5.

5. Contra Sanch. *lib.* 7. *disp.* 13. *num.* 13. Lessi *d. c.* 3. *dub.* 9. *num.* 70. Valer. Reginald. *d. lib.* 22. *n.* 31. *&* *d. lib.* 31. *num.* 165. *vers. quinto*, Ægid. de Coninck *d. disp.* 31. *num.* 48. Aloys. Ricc. *d. resol.* 342. *num.* 5. *p.* 4. Gasp. Hurtado *d. disput.* 23. *diffic.* 3. *vers. secundo*, existimantes raptum, quo fœmina inuitis parentibus, ipsa tamen consentiente, rapitur, dirimere matrimonium.

6. Raptus quo fœmina corrupta, meretrix, vel inhonesta rapitur, dirimit matrimonium.

6. Tertiò an raptus, quo fœmina corrupta, meretrix, vel inhonesta rapitur, dirimat matrimonium? Affirmant Sanch. *d. lib.* 3. *disput.* 13. *num.* 14. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *n.* 165. *vers. sextum est*, Bonacin. *dicto puncto* 8. *n.* 7.

7. Raptus, quo fœmina rapit virum, non dirimit matrimonium.

7. Quartò an raptus, quo fœmina rapit virum, dirimat matrimonium? Negant Farin. *in praxi crimin. p.* 5. *q.* 145. *num.* 40. Sanch. *d. disp.* 13. *n.* 16. Rebello *d. q.* 11. *n.* 6. Basil. Pont. *de impedim. matrim. cap.* 39. *vers. circa*, Molfes. *d. tract.* 4. *c.* 11. *num.* 29. Petr. de Ledesma *d. c.* 26. *concl.* 2. *dub.* 5. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 165. *vers. septimum est*, Bonacin. *d. puncto* 18. *num.* 7. Aloys. Ricc. *d. decis.* 342. *n.* 5. *p.* 4. Gasp. Hurtado *d. disp.* 23. *diffic.* 3. *n.* 12. *in princip.* quia hoc decretum loquens de raptore, vtpote odiosum, & pœnale, non est extendendum ad raptricem.

8. Contra Henriq. *d. c.* 14. §. 4. *vers. si fortè fœmina robusta*, Fr. Emman. *d. cap.* 232 *num.* 4. *vers. lo quinto*, Veg. *tom.* 2. *sum. cap.* 34. *casu* 157. *notab.* 5. Gutier. *de matrim. cap.* 88. *num.* 6. existimantes raptum, quo fœmina rapit virum, dirimere matrimonium.

9. Raptus propriæ sponsæ ipsa inuita non dirimit matrimonium.

9. Quintò an raptus propriæ sponsæ ipsa inuita dirimat matrimonium? Negant Henriq. *d. cap.* 14. §. 4. Fr. Emman. *d. cap.* 232. *num.* 4. Farin. *d. quæst.* 145. *num.* 86. *vers.* 87. Ioseph. Sesse *Aragon. decis.* 96. *num.* 4. Rebello *d. q.* 11. *num.* 5. Lessi. *d. num.* 70. *vers. tertium*, Marc. Anton. Genuens. *in practicab. eccles. q.* 691. Molfes. *d. cap.* 11. *num.* 33. Ego ipse *in collect. ad cap. pen. n.* 4. *de raptorib.*

10. Contra Sanch. *d. lib.* 7. *disp.* 13. *n.* 15. & Gasp. Hurtado *d. disp.* 23. *diffic.* 3. *vers. tertiò*, existimantes comprehendi sub hoc decreto raptum quo sponsus rapit propriam sponsam.

11. Raptus non dirimit matrimonium si solis importunis precibus aut pretio conducta fœmina extrahatur.

11. Sextò an raptus dirimat matrimonium si solis importunis precibus, aut pretio conducta fœmina extrahatur? Negant Gutier. *d. cap.* 86. *num.* 15. Bonacin. *d. puncto* 8. *num.* 5. *in fine*, *&* *num.* 6. *in fine*, Sanch. *d. lib.* 7. *disp.* 13. *n.* 11. declarantes, dummodo illæ preces tales non essent vt violentiæ æquiparentur.

12. Raptus vt dicatur requiritur traductio de loco ad locum.

12. *Quandiu ipsa in potestate raptoris manserit.*] Requiri traductionem de loco ad locum, vt raptus dicatur, affirmant Nau. *cons.* 1. *num. vnico sub tit. de raptorib.* Fr. Emman. *d. cap.* 232. *num.* 2. Sanch. *d. lib.* 7. *disp.* 13.

disp.13.num.7. Ægid. de Coninck *d.tom.2. disp.31.num.48.vers.vt autem,* Bonacin.*d.puncto* 8.*n.6.*vbi *n.*8.post Gutier.Molin. Card. Tusch.Sanch. & alios, quos citat,asserit quòd raptus non committitur ab eo,qui virginem repertam in domo patris,vel in alia domo,non educit de ea domo,sed illam ibi opprimit, aut trahit de vno cubiculo in aliud , vt ibi illam commodiùs violet,idémque dicendum asserit si virginem in agro repertam inde trahat per aliquos passus vt abutatur,secus si inde deducat in aliquam domum extra illum agrum,aut in alium locum.

13. *Nullum posse consistere matrimonium.*] Inualida etiam esse sponsalia celebrata inter raptorem , & raptam , dum rapta est in potestate raptoris,etiamsi liberè consentiat,tenent Fr.Emman. *d.cap.*232. *num.*3. Vega *d.casu* 157.*notab.*3.Sanch.*d.disp.*13.*num.*17.Gutier.*de matrim.c.*86. *n.*24.Bonacin.*d.puncto* 18.*n.*10.*vers.tertia.* 13. Sponsalia celebrata inter raptorē & raptam inualida sunt , dum rapta est in potestate raptoris.

14. *Et nihilominus raptor ipse*, &c.] Raptorem si nubat fieri infamem,resoluunt Sanch.*d.lib.7.disp.*13.*n.*1.*vers.ab hac autem infamia pœna,* Lessi.*d.c.*3.*n.*69.Farin.*d.q.*145.*n.*14.*&* *n.*102. 14. Raptor si nubat fit infamis.

15. Contra Henriq.*d.cap.*14.§.4.*vers.si ducat* , Fr.Emman.*d.cap.*232. *n.*4.*vers.lo sexto* , Petr.de Ledesma *d.c.*16. *dub. fin.* existimantes minimè fieri infamem,quia aliàs rapta cogeretur nubere infami.

16. Raptorem contrahentem matrimonium cum rapta esse omnino liberandum,affirmant Marsil.*cons.*63. Cœpol.*cons.*57. Bossi. *in pract.crimin.tit.de raptorib.mul.n.*17.Anton.Gom.*l.*80.*Tauri n.*7.*cum seqq.*Baiard. ad Clar.§.*raptus num.*36. Decian.*in tract. crimin.lib.*8.*c.*13.*num.*48.*ad fin.* Caucer.*var.lib.*3.*c.*11.*n.*19.*&* 20. 16. Raptor contrahens matrimonium cum rapta est omnino liberandus.

17. Contra Andr. Antiq. Neapolitanarum constit. glossatorem *in constit.capitalem,* qui suo consilio Hispaniarum olim Regem raptorem, qui raptam duxerat , ad mortem condemnasse refert , sequitur Matth. de Afflict. *in constit.si quis rapere quast.*6. Carrer. *in pract. crimin.* §. *circa tertium num.* 14. Afflict. *super constit. p.* 1. *rub.* 19. *num.* 15. latè Franc.Molin. *de ritu nupt. lib.*1. *comp.*10.*num.*40. *cum multis seqq.* existimantes raptorem pœna mortis puniendum , quamuis raptam in vxorem ducat.

18. *Ac omnes illi consilium,*&c.] Vide Sanch. *d.lib.7. disp.*13. *n.*3.*&* 4. Bonacin.*d.puncto* 18.*n.*9.*vers.prima,* Farin.*d.q.*145.*n.*21.*&* 37.vbi resoluit quòd raptui opem ferentes,scienter tamen & dolosè , capitali supplicio subiiciuntur , licèt quoad alias pœnas, & præsertim amissionem bonorum tantummodo,qui in actu rapinæ auxilium præstiterunt, non autem alij,illas incurrant.

19. *Sint ipso iure excommunicati* , &c.] Vide Farinac. *d. quast.*145. *num.*21. Sanch.*d. lib.*7. *disput.* 13. *in princip.* vbi dicit huiusmodi excommunicationem non esse de reseruatis Pontifici , Bonacin. *d. puncto* 18. *num.* 9. *in fine* , qui idem asserit , Gaspar Hurtado *d. disput.* 23. *diffic.*3.*num.*15. vbi addit statim absque alia declaratione excommunicatos manere,etiamsi postea ducant raptam , Valer. Reginald. *d.lib.*22. *num.*31. *vers. de excommunicatione* , vbi dicit illam esse latæ sententiæ,& nemini reseruatam. 19. Raptores & fautores raptus dirimētis matrimonium excommunicantur ipso iure.

20. Pœna infamiæ, & incapacitatis ad dignitates, ac obligationem dotandi raptam, & priuationem gradus clericalis, quando raptor, aut fautor est clericus, non incurritur ante sententiam iudicis.

20. *Ac perpetuò infames*, &c.] Pœnam infamiæ, & incapacitatis ad dignitates, ac obligationem dotandi raptam, siue eam ducant, siue non, & priuationem gradus clericalis, quando raptor, aut fautor est clericus, non incurri ante sententiam iudicis, tenent Nau. *in extrauag. Gregorij XIII. de datis pro iustitia, vel gratia, notab.* 31. *n.* 44. Molin. *de iustit. tract.* 2. *disp.* 96. *vers. quod attinet ad pœnam*, Sanch. *d. disp.* 13. *n.* 1. *post princ.* Ægid. de Coninck *d. tom.* 2. *disp.* 31. *dub.* 4. *n.* 48. Gaspar Hurtado *d. disp.* 23. *diffic.* 3. *n.* 15. *propè fin.*

21. Raptor siue matrimonium contrahat, siue non, tenetur ad decenter dotandam raptam arbitrio iudicis.

21. *Teneatur præterea raptor*, &c.] Raptorem siue matrimonium contrahat, siue non, teneri ad decenter dotandam raptam arbitrio iudicis, asserunt Henriq. *d. c.* 14. §. 5. Farin. *d. q.* 145. *n.* 57. Bonacin. *d. puncto* 18. *n.* 10. *vers. secunda*, Sanch. *d. disp.* 13. *n.* 3. & 4. vbi *n.* 1. *vers. teneri raptorem*, resoluit quòd in sententia iudicis constituentis hanc dotem, attendenda maximè est raptoris, & raptæ qualitas personarum, Valer. Reginal. *d. n.* 31. *vers. de dotatione*, vbi ait quòd requiritur sententia iudicis, vt eam teneatur dotare.

Quomodo vagi homines admittantur ad matrimonium.

CAPVT VII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Perez *l.* 1. *in princ. tit.* 14. *lib.* 8. *ordin.* Henriq. *in sum. lib.* 11. *cap.* 3. §. 3. Fr. Emman. *in sum. tom.* 2. *cap.* 219. *num.* 3. Petr. de Ledesma *etiam in sum. p.* 1. *de Sacram.* vbi de sacram. matrim. *cap.* 7. *concl.* 4. *dub.* 3. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo matrimonium, vers.* 6. & *p.* 2. *verbo Parochus, pag. mihi* 81. Sanch. *de matrimon. lib.* 3. *disp.* 25. *num.* 8. *cum multis seqq.* Gutier. *in simili tract. cap.* 65. Bonacin. *eod. tract. q.* 2. *puncto* 8. *num.* 6. Basil. Pont. *etiam eodem tract. lib.* 5. *cap.* 14. Cened. *pract. & canon. quæst. lib.* 1. *q.* 39. *num.* 66. *cum seqq.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censuris tom.* 2. *disput.* 27. *num.* 20. Rebello *de obligat. iustit. p.* 2. *lib.* 2. *quæst.* 8. *num.* 3. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 31. *num.* 239. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 2. *alleg.* 32. *à n.* 72. & *de officio & potest. parochi cap.* 21. *à n.* 89.

2. Vagabundi qui dicantur.

2. *Multi sunt qui vagantur, & incertas*, &c.] Vagabundos illos propriè dici, qui nullum certum domicilium habent, vel qui pristinum domicilium omnino deserentes, amiserunt, & iter agunt, aut nauigant animo acquirendi nouum, tenent Henriq. *d.* §. 3. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 1. *quæst.* 8. *num.* 6. & *tom.* 2. *q.* 27. *num.* 20. Cened. *d. quæst.* 30. *n.* 69. & 70. Sanch. *d. disp.* 25. *à num.* 1. vbi *num.* 8. *vers. intellige*, dicit hoc decretum loqui de iis, qui vagantur, & incertas habent sedes, D. Barbosa *in l. hæres absens* §. *proinde in artic. de foro delicti num.* 14. & *seq. ff. de iudic.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 39. §. 3. *num.* 1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 1. *num.* 64. Gutier. *d. c.* 65. *num.* 9. Ego ipse *d. alleg.* 32. *num.* 75.

3. Et procedere, quamuis vnus contrahentium sit notus, & incola, ac propriam habeat sedem; subditúsque sit parochi, affirmant Cened. *d. q.* 30. *num.* 68. *vers. circa hanc*, Gutier. *d. c.* 65. *n.* 8. Basil. Pont. *de impedim. matrim.*

matrim. cap. 26. §. 5. verſ. alienigenæ, Sell. *in ſelectis canon. cap. 45. num.* 10. vbi ſubdit quòd vagus ducens vxorem in aliquo loco vbi eſt verè domicilium mulieris, poteſt contrahere in alio loco vbi voluerit, cùm omnes poſſint eſſe parochi vagi, quamuis adſit parochus mulieris, quia tunc eſt etiam verè parochus vagi alius in alio loco vbi reperitur vagus, & refert deciſum ſub die 28. Auguſti 1621.

4. Et habere locum etiam in illis, qui alibi habentes domicilium habitant ac contrahunt in loco vbi ignoti ſunt, reſoluit Ægid. de Coninck *d. diſp. 27. nòm. 20. verſ. nota ſecundò,* vbi *in verſ. nota tertiò,* dicit hoc decretum eſſe intelligendum de iis, qui communiter dicuntur vagi, non autem de iis, qui domicilium transferunt, notíque ſunt in illis locis, de quo etiam Gutier. *dicta cap. 65. num. 9.* Sell. *d. cap. 45. num.* 11. vbi atteſtatur deciſum ſub die 21. Martij 1602. Vnde Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. part. 4. reſolut.* 324. reſoluit bannitum quoad hunc effectum non dici vagabundum, refero ego ipſe *dicta cap. 21. num. 89. in fine.*

5. Et denique procedere in iis, qui ne coram proprio parocho contrahant aliò ſecedunt non habitaturi, nec manſuri, reſoluunt Sanch. *d. diſp. 23. num. 13. & 14. & diſp. 25. num. 11. in fine,* Gutier. *d. cap. 65. num. 11.* Bonacin. *d. puncto* 8. *num. 4.* Ego ipſe *d. alleg. 32. num. 77. & d. cap. 21. n. 89. in fine.*

6. *Magiſtratus etiam ſeculares hortatur*, &c.] Referri etiam ad vagabundos, qui prima vxore relicta pleruınque plures illa viuente ducunt, exiſtimat Sell. 45. *num.* 12. vbi teſtatur ſic deciſum ſub die 11. Ianuarij 1620. & affirmat quòd ſi laici præuenirent in captura huiuſmodi capientium plures vxores, officium S. Inquiſitionis ſolet recipere de manu dictorum laicorum iſtos reos, & interrogati quid ſentiant de fide, ſi catholicè circa hoc reſpondeant, remittuntur puniendi ab eiſdem laicis.

7. *Niſi priùs diligentem inquiſitionem*, &c.] Peregrinorum matrimonium non eſſe nullum ob omiſſionem illorum, quæ deſcripta ſunt in hoc decreto, refert deciſum Sell. *d. cap. 45. num.* 14.

7. Peregrinorum matrimonium non eſt nullum ob omiſſionem illorum, quæ deſcripta ſunt in hoc decreto.

8. Parochum, qui vagos non præmiſſa debita diligentia, & licentia ordinarij, matrimonio coniunxerit, peccare mortaliter; matrimonium tamen valere, reſoluunt Veracruc. *in appendice ad quæſt. quomodo qui vagantur admittendi ſint ad matrimon. verſic. quamuis ſic fiat*, Henriq. *d. cap. 3. §. 2.* Sanch. *d. diſp. 25. num. 16. & 17.* Cened. *d. quæſt. 3. num. 68. in princip.* Gutier. *d. cap. 65. num. 15. & cap. 67. num. 3.* Baſil. Pont. *d. §. 5. in fine, & d. tractat. de matrimon lib. 5. cap. 14. num.* 8. Molfeſ. *in ſumma Theologiæ moralis, tract. 4. cap. 9. num. 6.* Chapeauille *de adminiſtr. matrimon. in neceſſitate, quæſt.* 14. Filliuc. *in quæſt. moralib. tract. 10. cap. 6. quæſ. 5. num.* 212. Homobon. de Bonis *de examine eccleſiaſt. tractat. 11. cap. 10. quæſito 23. reſolut. 1. & 2.* Ego ipſe *d. allegat. 32. num. 74. & dicta cap. 21. num.* 89.

8. Parochus, qui vagos non præmiſſa debita diligentia, & licentia ordinarij, matrimonio coniunxerit, peccat mort. matrimonium tamen valet.

Concubinarij

Concubinarij quomodo ab ordinarijs puniendi.

CAPVT VIII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.*82. *litt. A. verſ. laicus verò.* Baiard. ad Clar. §.*fin. quæſt.*37.*n.*13. Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. p.*1.*lib.*2.*cap.*76.*num.*3. Zerol. *in praxi Epiſcop. p.*1.*verbo Concubinarij*, §.2. Bobadil. *in ſua politica, lib.*2.*cap.*17.*num.*53. Petr. de Ledeſma *in ſum. p.*2. *tract.*27.*cap.*18.*concluſ.*2. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. deciſ.*377. *in* 1.*edit.* aliàs *reſol.*319.*in* 2.*edit.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib.*5.*tit.*3.*l. vnic. de adulter. num.*9. & 10. Thom. Valaſc. *alleg. iuris, tom.*1.*alleg.*34.*à num.*8. Sayr. *in claui Regia, lib.*8.*cap.*2.*n.*9.*cum ſeqq.* Vgolin. *de officio Epiſcopi, cap.*8.§.3.*num.*1. ordin. Regia Luſit. *lib.*2.*tit.*1.§.13.

2. Adulterij in crimine poteſt procedi ex officio.

2. *Etiam ex officio.*] In crimine adulterij poſſe procedi ex officio, tenet Farin. *in praxi crimin. p.*5.*q.*141.*num.*40.

3. Monitio trina diſtinctis temporibus eſt facienda concubinariis.

3. *Ter admoniti.*] Diſtinctis ſcilicet temporibus, vt aſſerit Auendan. *de exequendis mandatis, p.*1.*cap.*22.*num.*14.

4. Trinam monitionem tunc neceſſariam eſſe inter concubinarios quando in eos vult ferri ſententia excommunicationis, ſi verò pœnis pecuniariis, vel aliis mulctari eos velit iudex, non requiri iſtam ſolemnitatem, refert deciſum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib.*5. *tit.*3.*l. vnica, de adulter. num.*10.

5. Epiſcopus poteſt in prima monitione pœna pecuniaria cõcubinarium punire.

5. Vnde poſſe Epiſcopum in prima admonitione pœna pecuniaria concubinarium punire, reſoluit Thom. Valaſc. *d. allegat.*34.*num.*11. vbi *n.*12. refert ita fuiſſe iudicatum Portugaliæ in ſupremo Regij Palatij ſenatu, cùm hoc altercaretur inter Officialem Epiſcopi Portugalen. & iudicem Regiæ Coronæ ſenatus eiuſdem ciuitatis.

6. Contra Aloyſ. Ricc. *d. reſol.*319.*num.*3.*verſ. ijs accedit*, exiſtimantem Epiſcopum non poſſe ad impoſitionem pœnæ pecuniariæ procedere, niſi ſeruata forma procedendi contra concubinarios indicta in hoc decreto.

7. *Quòd ſi in concubinatu per annum*, &c.] Procedere in illis, qui per annum cum diuerſis concubinis rem carnaliter habuerunt, reſoluit Aloyſ. Ricc. *in deciſ. curia Archiep. Neapol. deciſ.*55.*p.*4. vbi citat Nouar. *ſing.*53.*p.*4.

8. *Mulieres ſiue coniugata, ſiue ſoluta*, &c.] Vide Sayr. *in claui Regia, lib.*8.*cap.*2.*num.*14. Bobadil. *in ſua politica, lib.*2.*cap.*17.*num.*53.*verſ. y por vn decreto del ſancto Concilio.*

9. Concubinatus crimen eſt mixti fori.

9. *Ab ordinarijs locorum*, &c.] Concubinatus crimen eſſe mixti fori, affirmant ordin. Regia Luſit. *lib.*2.*tit.*9.*in princip.* vbi parens meus, Gregor. Lop. *l.*58.*verbo eſtos, tit.*6.*part.*1. Auendan. *ad cap.*26.*pretor. n.*2.*p.*2. Azeued. *l.*4.*n.*4.*tit.*1.*lib.*4.*noua recop.* Soar. de Pace *in pract. tom.*2.*prel.*2. *num.*31.*in fine*, Farin. *in praxi crimin. q.*8.*num.*131. Azor. *inſtit. moral. p.*2. *lib.*3.*cap.*53.*q.*2.*verſ. dubia*, Bobadil. *d. cap.*17.*n.*53. Thom. Valaſc. *d. tom.*1. *alleg.*34.*num.*4.

Conuocato,

10. *Conuocato, si opus fuerit, brachio seculari.*] Si iudex secularis neget, an possit ad id cogi sub pœna excommunicationis, affirmant Menoch. *de arbitr. casu* 452. Bellacomb. *tom.* 1. *commun. opinion. lib.* 3 *tit... num.* 118. *pag.* 367. Ludouic. Rodolphin. *de brachio seculari num.* 45. Farin. *in praxi crimin. q.* 197. *num.* 8. *&* *q.* 138. *num.* 79. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 1. *q.* 8. *art.* 14. Mart. *de iurisd. p.* 1. *cap.* 52. *num.* 1.

10. Brachium seculare si iudex secularis neget non potest ad id cogi sub pœna excommunicationis.

11. *Alijs pœnis contra adulteros*, &c.] Alias pœnas à iure communi, vel statutis synodalibus contra concubinarios inflictas non tolli per hoc decretum, nec alium modum procedendi contra eosdem, nisi velit ordinarius eos excommunicare, qnia tunc formam huius decreti esse obseruandam refert decisum Armendar. *d. l. vnica, de adulter. num.* 9.

Cogentes ad matrimonia contrahenda quales, & quomodo puniantur.

CAPVT IX.

1. VIde Henriq. *in sum. lib.* 11. *cap.* 6. § 6. *lit. G.* Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 20. *num.* 32. latè Sanch. *de matrimon. lib.* 2. *disp.* 27. *& lib.* 4. *disp.* 22. *à num.* 8. Molin. *de iustit. tract.* 2. *disp.* 176. *vers. ad secundam partem*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 20. *num.* 19. Basil. Pont. *de impediment. matrimon. cap.* 29. §. 12. *vers. ex dictis*, Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract.* 4. *cap.* 7. *num.* 13. *cum seqq.* Rebello *de obligation. iustitiæ, lib.* 3. *quæst.* 9. *num.* 1. Bonacin. *de matrimon. quæst.* 3. *puncto* 8. *num.* 34. *& de excommunicat. in particular. extra Bullam, disp.* 2. *quæst.* 2. *puncto* 6. Gutier. *de matrimon. cap.* 79. *à num.* 8. Gaspar Hurtado *eodem tract. disp.* 6. *difficultat.* 7 *cum seqq.*

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Præcipit sancta Synodus omnibus cuiuscunque gradus*, &c.] Excommunicationem in hoc decreto comminatam eos solùm afficere, qui temporale dominium, & iurisdictionem in foro externo habent, quia Concilium de his tantummodo loquitur, resoluunt Molin. *d. disp.* 176. *vers. ad secundam partem*, Fr. Emman. *in summ. p.* 1. *cap.* 232. *num.* 7. Sanch. *d. lib.* 4. *disp.* 22. *num.* 9. Bonacin. *de excommun. in particulari extra Bullam, disp.* 2. *q.* 2. *puncto* 6. *num.* 5.

2. Excommunicatio in hoc decreto comminata eos solùm afficit, qui temporale dominium, & iurisdictionem in foro externo habent.

3. Contra Soar. *de censur. disp.* 23. *sect.* 7. *num.* 6. *vers. quarta*, Filliuc. *tract.* 14. *cap.* 6. *quæst.* 4. *num.* 86. existimantes istam excommunicationem vniuersalem esse, & omnes comprehendere.

4. Vnde parochum non incurrere hanc excommunicationem, quia iurisdictione caret in foro externo, resoluunt Bonacin. *d. disp.* 2. *quæst.* 2. *puncto* 6. *n.* 5. *vers. tertio*, Gaspar Hurtado *d. disp.* 6. *diffic.* 8. *in fine.*

4. Parochus non incurrit hanc excommunicationem.

5. Item neque Regem, Reginam, Imperatorem, & Imperatricem, quia istæ personæ videntur speciali nota dignæ, rum quia Papa dum intendit hos ligare, solet eos exprimere, resoluunt Sanch. *d. disp.* 22. *n.* 10. Bonacin. *d. puncto* 6. *num.* 7. Gaspar Hurtado *d. diffic.* 8. *in fine.*

5. Neque Rex, Regina, Imperator, aut Imperatrix.

6. Neque Episcopus.

6. Neque Episcopum, qui non est dominus temporalis, cogentem aliquem ad matrimonium, in istam excommunicationem incidere, resoluunt Bonacin. *d.puncto 6. num.6.* Gaspar Hurtado *citato loco*, contra plures.

7. Neque pater.

7. Neque patrem cogentem iniustè filium, vel filiam ad matrimonium huic censuræ subiicio affirmant Ægid.de Coninck *de Sacrament. tom.2.disp.28.dub.5.* Bonacin. *d.puncto 6.num.5.vers.secundo*, post Henriq. & Sanch. Gaspar Hurtado *d.diffic.8.num.29.*

8. Contra Ludou.Lop. *in instruct.p.1.cap.44.vers.si aliquis*, Albornoz *de arte contractuum, lib.4.tit.1.* Mart. *de iurisd.p.4.casu 71. num.23.* existimantes hoc decretum intelligi de parentibus, & aliis quiscumque impedientibus matrimonium.

9. Pœna anathematis est pœna excommunicationis maioris.

9. *Sub anathematis pœna quam ipso facto incurrant.*] Hanc pœnam anathematis esse pœnam excommunicationis maioris, asserunt Nauar. *in man. cap. 27. num. 150.* Ludouic. Lopez *loco proximè citato*. Henriq. *d.cap.6.§.6.* Sanch. *d.lib.4.disp.22.num.8.* Gaspar Hurtado *d.disp.6.diffic.7. num.27.*

10. Contra Verac. *in append.ad specul.p.1.art.6.* existimantem non esse pœnam excommunicationis maioris, sed maledictionis solemnis.

11. Intelligitur de coactione iniusta.

11. *Cogant.*] Idem esse ac per vim & iniuriam inducere, quia intelligitur de coactione iniusta, & mortaliter peccaminosa, tenent Soar. *de censur.disp.23.sect.7.num.6. vers.quarta*, Filliuc. *tract.14.cap.6. quæst.4. num.86.* Gaspar Hurtado *d.difficult. 7. vers.secundo*, Bonacin. *d. disp.2. quæst.2. puncto 6. num.2.* vbi subdit ideo excommunicationem incurrere, qui graue malum alicui minatur, nisi matrimonium contrahat, & qui renuit alicui debitum magni momenti soluere, eo quòd nolit matrimonium contrahere, quia dicuntur saltem indirectè cogere ad matrimonium.

12. Matrimonia contrahere impedientes in hac excommunicatione non includuntur.

12. In hac tamen excommunicatione non includi illos, qui impediunt matrimonium contrahere, quia hic non est sermo de prohibentibus, sed de cogentibus, resoluunt Henriq. *d.lib.11.c.6.§.5.in commento*, Nauarr. *in man.cap.27.num.150.* Menoch. *consf.64.n.61.* Molin. *d.disp.176. vers.ad secundam partem*, Basil.Pont. *d.§.12.vers.ex dictis*, Ægid.de Coninck *d.tom.2.disp.28.dub.5.num.48.* Bonacin. *de matrim.quæst.3.puncto 8. num.34.vers.secundo, & q.4.puncto 17.num.26.vers.neque obstat primò, & de excommun.in partic.extra Bullam, disp.2.q.2.puncto 6.num.3.* Gaspar Hurtado *d.diffic.7.num.26.vers.secundò, in fine.*

De temporibus, quibus benedictiones nuptiales non sunt faciendæ.

CAPVT X.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Matiens. *in rubric. tit.1. glos.1. num.147. lib.5 .noua recopilat.* Henriq. *in sum. lib.11. cap.16. §.2.* Cened. *ad Decretal. collect.22.* Petr.

Perr. de Ledeſma *in ſumm. p. 1. de Sacrament.* vbi de ſacram. matrimon. *cap.* 10. *concl.* 8. *dub.* 1. *verſ. el tercero*, Fernandez *in examine Theolog. moralis p.* 3. *cap.* 17. §. 2. *num.* 9. *&* 10. Molfeſ. *in ſumm. Theolog. moralis, tract.* 4. *cap.* 11. *num.* 10 *cum ſeqq.* Sanch. *de matrimon. lib.* 7. *diſp.* 7. Bonacin. *eod. tract. quæſt.* 3. *puncto* 14. *num.* 4. Gaſp. Hurtado *in ſimili tract. diſput.* 5. *diffic.* 23. *à num.* 83. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 31. *num.* 188. Poſſeuin. *de officio Curati cap.* 10. *num.* 25. *verſ. quæritur*, metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.* 2. *alleg.* 32. *num.* 193. *cum ſeqq. & de officio, & poteſt. parochi cap.* 21. *à n.* 11. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. p.* 4. *reſol.* 557. *cum ſeqq.*

2. *Ab aduentu Domini*, &c.] Tempus Aduentus in hac prohibitione incipere à primis veſperis ſabbati præcedentis, in feria autem quarta Cinerum à media nocte illius feriæ, tenent Sanch. *d. lib.* 7. *diſp.* 7. *n.* 2. Molfeſ. *d. tract.* 4. *c.* 11. *n.* 11. — 2. Tempus Aduentus, & Quadrageſimæ quando incipiat.

3. Contra Caualcan. *p.* 2. *deciſ.* 12. *de contract.* quæ eſt in ordine 58. *num.* 19. exiſtimantem incipere tempus Aduentus in hac prohibitione à media nocte, quæ eſt initium diei primæ Dominicæ Aduentus, vbi conſuetudo aliud non expoſuerit.

4. *Diligenter obſeruari*, &c.] Contrarium facientes peccare mortaliter, ob id tamen non dirimi matrimonium, reſoluunt Matien. *d. gloſ.* 1. *n.* 147. Cened. *à collect.* 22. *n.* 2. Sanch. *d. diſp.* 7. *à n.* 3. Aloyſ. Ricc. *in deciſion. Curiæ Archiep. Neapol. p.* 4. *deciſ.* 8. *n.* 3. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *n.* 196. refert deciſum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.* 15. *l.* 1. *de matrim. n.* 10. — 4. Matrimonium nõ dirimitur ſi celebretur temporibus prohibitis, peccant tamen celebrantes.

5. Pœna graui plectendum eſſe qui aduersùs hoc præceptum illo vetito tempore fecerit, arbitraria tamen, cùm nulla in iure præſcripta ſit, reſoluunt Caiet. *in repet. cap. ad limina* 30. *q.* 1. §. 4. *n.* 550. Fr. Emman. *in ſum. tom.* 1. *cap.* 241. *num.* 4. Sanch. *d. lib.* 7. *diſp.* 7. *num.* 4. vbi *num.* 7. tenet non prohiberi eo tempore ſponſalia de futuro, & *num.* 8. reſoluit denunciationes matrimonio præmittendas, poſſe tunc fieri, de quibus omnibus nouiſſimè Aloyſ. Ricc. *in d. praxi rerum fori eccleſ. p.* 4. *reſol.* 558. *cum ſeqq.* — 5. Et arbitraria pœna puniuntur.

6. Conſummare matrimonium antea contractum his temporibus prohibitum non eſſe, cùm iura loquantur de contractione, tenent Nauar. *in man. cap.* 22. *num.* 71. Sanch. *d. diſput.* 7. *num.* 21. Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.* 2. *diſput.* 30. *dub.* 3. *ad fin.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 31. *num.* 189. Ego ipſe *d. allegat.* 32. *num.* 195. — 6. Matrimonium cõſummare quod erat iam contractum, his temporibus non prohibetur.

7. Matrimonium de licentia ordinarij poſſe his temporibus prohibitis ſine ſolemnitate celebrari, reſoluunt, deciſúmque referunt Galet. *in margarita caſuum conſcient. verbo matrimonium pag.* 163. *col.* 1. Franc. Leo *in theſauro fori eccleſ. p.* 2. *cap.* 9. *n.* 57. Sanch. *d. diſp.* 7. *num.* 12. Valer. Reginald. *d. lib.* 31. *num.* 188. Ægid. de Coninck *d. diſput.* 30. *dub.* 3. *num.* 36. Aloyſ. Ricc. *in deciſion. Curiæ Archiep. Neapol. deciſ.* 8. *per tot. p.* 4. Ego ipſe *d. alleg.* 32. *num.* 194. — 7. Matrimonium de licentia ordinarij poteſt his temporibus prohibitis ſine ſolemnitate celebrari.

DE REFORMATIONE.

De iusta, ac saluberrima electione Prælatorum, ac Cardinalium habenda.

CAPVT I.

1. Doctores de materia huius cap. agentes.

1. IDE Ludou. Maretan. *in clypeo militantis Ecclesiæ lib. 3. cap. 19. cum seqq.* Nauar. *in tract. de orat. miscel. 33. cum seqq. & miscel. 42.* Mandos. *de signatura gratiæ in princ. verbo prouisiones*, Franc. Leon. *in thesauro fori ecclesiast. p. 1. cap. 2. à princip.* Bellet. *disquis. clerical. p. 1. tit. de discipl. clericali* §. 4. *num.* 33. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 3. num.* 163. Campan. *in diuers. iuris Canon. rub. 5. cap. 4. n. 5. cum seqq.* Galganet. *de iure publico lib. 3. tit.* 8. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract. 2. q. 37. &* 38. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p. 1. tit. 1. cap. 5. à n. 4. & p. 2. alleg. 1.* latè *in meo tract. de iure ecclesiast. lib. 1. cap. 9. de Episcopis, & eorum elect. & suprà sess. 7. de reform. cap. 1. & sess. 22. etiam de reform. cap. 2.*

2. Gregorius XIV. quoad Prælatorum electionem renouauit, & in multis ampliauit huius cap. ordinationem.

2. Huius cap. ordinationem quoad Prælatorum electionem renouauit, & in multis ampliauit Gregorius XIV. *in eius constit. incip. Onus Apostolica*, sub dat. Romæ 1. Maij 1591. quam refert Quarant. *in sum. Bullarij verbo electio*, Piasec. *in praxi Episcop. in proœm. de elect. num. 2. pag.* 10. Et emanauit instructio particularis circa conficiendos processus inquisitionis super qualitatibus eorum, qui promouendi sunt ad regimina Cathedralium, aut aliarum superiorum Ecclesiarum iussu S.D.N. Vrbani VIII. edita, quam transcripsi *d. cap. 9. de Episcop. & eorum elect. in fine.*

3. Missa de Spiritu sancto præmittenda est pro forma, & validitate electionis.

3. *Supplicationes, ac preces*, &c.] Vnde pro forma, & validitate electionis præmittendam esse Missam de Spiritu sancto, obseruant citati per me *in collect. ad cap. cùm Ecclesia Sutrina 3. de causa possess. num. 5.* quibus adde Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 2. q. 52 art. 1. vers. & sic videmus*, Castellin. *de elect. cap. 3. n. 2. vers. octauo*, Fr. Sigism. à Bononia *in simili tract. dub.* 19.

4. Electio promouendorũ ad Episcopatus fieri debet sub peccato mort. de digniore, & vtiliore Ecclesiæ.

4. *Nisi quos digniores*, &c.] Electionem promouendorum ad Episcopatus fieri debere sub peccato mort. de digniore & vtiliore Ecclesiæ per eos omnes, ad quos quacunque ratione id spectat, aut alioquin in hoc operam suam præstant, tenent Galet. *in margarita casuum conscient. verbo eligere pag. 95. col. 2.* citati à Fr. Sigism. à Bononia *d. tractat. de elect. dub.* 33.

5. Professionem fidei emittunt prouisi de monasteriis, Conuentibus, domibus, &c.

5. *Ac professione fidei ab eo facta*, &c.] Hanc præsentis decreti dispositionem Pij IV. *in sua constit. 114. incip. iniunctum*, sub dat. Idib. Nouembris 1564. extendit ad quoscunque, qui de monasteriis, Conuentibus,

uentibus, domibus, & aliis quibuscunque locis Regularium quotuncunque Ordinum, etiam militarium, quocunque nomine, vel titulo prouiderentur, & licèt Hieron. à Sorbo *in compend. priuileg. Mendicant. verbo professio fidei*, cui suffragari videtur Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 5. num. 5.* dicat in vsu non esse, tamen contrarium probant Nau. *cons. 2. de summ. Trinitat.* Fr. Emman. *quæst. regular. tom. 2. quæst. 72. artic. 1.* Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existent. lib. 1. cap. 13. num. 5.* Petr. de Ledesma *in summ. tom. 2. tractat. 1. cap. 4. in fine*, vbi quamuis referat quandam Religionum consuetudinem non faciendi huiusmodi professionem, eam tamen improbat.

6. *Omnes verò inquisitiones*, &c.] Vide Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 8. quæst. 5. num. 10. cum seqq. & quæst. 6. num. 4.* vbi subdit idem tenendum in beneficiis consistorialibus, cùm in eis vigeat eadem ratio.

7. *Ea verò omnia, & singula*, &c.] Vide Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 6.* Campan. *d. cap. 4. num. 5. & rub. 7. cap. 6. num. 47.* Salzed. ad Bernard. *cap. 25. lit. A. in fine*, Franc. Leon. *in thesauro fori ecclesiastic. p. 1. cap. 2. n. 12.* metipsum *de iure ecclesiastic. lib. 1. cap. 4. de Cardinal. S. R. E. vers. qui autem, & vers. de qualitatibus.* Demum omnia circa ætatem, natalia, scientiam, vitam, & mores requisita in eo, qui est Cardinalitia dignitate decorandus, statuit Sixtus V. *constit. sua incip. Postquam verus*, sub dat. tertio Non. Decembris 1595.

7. Ea omnia & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus constituta sunt, in creatione S.R.E. Cardinalium, etiamsi Diaconi sint, exigenda sunt.

8. Ætatem igitur ad Cardinalatum requisitam illam esse, quæ requiritur ad Episcopatum, videlicet triginta annorum, resoluunt Hoied. *de incompatibil. benefic. p. 1. cap. 24. num. 27.* Maiol. *de irregular. lib. 1. cap. 30.* Paleoth. *de consult. sacri Palatij p. 4. quæst. 1. vers. quoad ætatem*, Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 5. quæst. 14.* Campan. *d. rub. 7. cap. 6. num. 47.* Massobri. *in sua praxi habendi concursum, requis. 10. dub. 11. num. 15. & seq.* Squilante *de priuileg. cleric. cap. 4. sub num. 77.* Nouar. *in singul. canonic. conclus. 19.* nisi quòd ex d. constit. Sixti V. in §. 6. in Diaconum Cardinalem assumi potest saltem qui in vigesimo secundo suæ ætatis anno fuerit constitutus; qua etiam constitutione attenta ita ad hanc Cardinalitiam dignitatem desiderantur ij, qui habent legitimos natales, & ex legitimo nati sunt matrimonio, vt nec etiam legitimati per subsequens matrimonium veniant admittendi, sicut referunt Henriq. *in summ. lib. 11. cap. 20. §. 2.* Sayr. *de censur. lib. 6. capit. 10. numer. 13. & 14.* Bellet. *disquisit. clerical. p. 1. tit. de disciplina cleric. §. 3. num. 22.* Campan. *in diuers. iuris canonic. rub. 11. cap. 13. num. 128. in fine*, quos refero *in collect. ad cap. tanta, num. 25. qui filij sint leg.*

8. Ætas ad Cardinalatum eadem requiritur, quæ desideratur ad Episcopatú.

Legitimati per subsequens matrimonium non admittuntur ad Cardinalitiam dignitatem.

Concilia Prouincialia quolibet triennio fiant per ipsum Metropolitanum, aut, eo impedito, Coëpiscopum antiquiorem. Ad ea conueniant quicunque de iure, vel de consuetudine interesse debent. Synodi diœcesanæ quotannis celebrentur, &c.

CAPVT II.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Archiep. Bonon. *p.* 3. *pag.* 234. *cum seqq.* Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo Concilium*, Piasec. *in simili praxi p.* 2. *cap.* 2. *pag.* 109. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 3. *q.* 46. *art.* 2. *cum seqq.* Quarant. *in sum. Bullarij verbo Concilium Prouinciale*, Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 47. Galganet. *de iure publico lib.* 3. *tit.* 110. Franc. Leon. *in thesauro fori ecclesiast. p.* 1. *cap.* 9. *à n.* 2. Aloys. Ricc. *in collect. decis. collect.* 1153. Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordinarij in exemptos p.* 2. *quæst.* 45. *num.* 32. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 10. *n.* 69. *vers. quartum*, Vgolin *de officio Episcopi c.* 48. metipsum *in simili tract. p.* 3. *alleg.* 93. Et de Synodo Episcopi speciales tractatus edidere Henric. Bottæus, Michaël Thomasius, & Ioannes Anton. Massobrius.

2. Concilia Prouincialia non obligant extra prouinciam.

2. Concilia Prouincialia non obligant extra prouinciam, & extra illam non faciunt legem, & per approbationem quæ fit à S. Congregatione Concilij, non intelliguntur confirmata auctoritate Apost. sed tantùm permissa, refert decisum Sell. *in selectis canonicis cap.* 25. *num.* 3.

3. Episcopi tenentur ad obseruantiam decretorum Concilij Prouincialis.

3. Episcopi tenentur ad obseruantiam decretorum Concilij Prouincialis, non obstante lapsu decennij, quo non fuerunt obseruata, refert decisum Garc. *de benefic. p.* 5. *c.* 4. *n.* 103.

4. *Quare Metropolitani*, &c.] Vide Zerol. *d. verbo Concilium* §. 7. Azor. *d. cap.* 47. *q.* 5.

5. Capituli Metropolitani Sede vac. cessat potestas celebrandi Concilium Prouinciale ac suffraganeos conuocandi.

5. Cessare hodie potestatem Capituli Metropolitani Sede vacante celebrandi Concilium Prouinciale, ac Suffraganeos conuocandi, asserit Quarant. *d. verbo Concilium Prouinciale ante n.* 3. quod ante hoc decretum potuisse resoluunt Pauin. *de potest. Capituli Sede vac. p.* 1. *q.* 7. *sub n.* 3. *&* Bottæ. *de Synodo Episcopi p.* 1. *n.* 43.

6. Concilium Prouinciale quolibet triennio celebrandum.

6. Quolibet saltem triennio. Vide Zerol. *d. verbo Concilium* §. 2. Azor. *d. cap.* 47. *q.* 6.

7. Concilio Prouinciali interesse potest Episcopus electus, & confirmatus quamuis nondum consecratus.

7. *Quo Episcopi omnes, & alij, qui de iure*, &c.] Episcopum nondum consecratum, si sit electus, & confirmatus, ac possessionem Episcopatus adeptus, posse interesse Concilio, ac proinde de necessitate ad illud esse vocandum, resoluit Prosp. de Augustino *in addit. ad Quarant. in sum. Bullarij d. verbo Concilium post q.* 6.

8. Ordinarij habentes iurisdictionem Episcopalem ad Conc. Prouinciale vocari debent.

8. Ordinarios habentes iurisdictionem Episcopalem ad Concilium Prouinciale vocari debere, tenent Azor. *d. c.* 47. *q.* 2. Prosp. de Augustino *citato loco.*

9. Abbates habentes populum & territorium proprium, ac

9. Abbates habentes populum, & territorium proprium, iurisdictionémque Episcopalem exercentes intra ambitum ipsius prouinciæ ad

ad Concilium Prouinciale vocari debere, sicut Episcopos Comprouinciales, dicit Prosp. de Augustino *d. verbo Concilium post quæst.* 3. aduertens cum Alphons. Aluarez Guerrero *in speculo iuris Pontif. cap.* 51. §. 2. *fol.* 208. huiusmodi Abbates tanquam locorum ordinarios in Concilio Prouinciali habere vocem decisiuam, & ampliar quòd teneantur ad Concilium Prouinciale accedere, etiamsi ab eorum sententiis immediatè ad Sedem Apost. & non ad Archiepiscopum appelletur, vide Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 151. *num.* 4.

iurisdictionem Episcopalem vocari debent ad Concil. Prouinciale sicut Episcopi Comprouinciales.

Habent vocem decisiuam.

10. Abbatem non posse Synodum celebrare, nisi habeat Prouinciam, firmat Sell. *d. c.* 25. *num.* 4. attestans sic fuisse resolutum sub die 17. Augusti 1626.

10. Abbas non potest Synodum celebrare nisi habeat prouinciam.

11. Abbas populum non habens, etiam quòd exemptus non sit, non tenetur accedere ad Synodum diœcesanam, nisi aliqua causa rationabilis adesset, vel consuetudo inualuisset, vt accederet, glos. & Abb. *in cap. super his, de maior. & obed.* refert decisum Sell. *d. cap.* 25. *num.* 5.

11. Abbas populum non habens, etiam quod exemptus non sit, non tenetur accedere ad Synodum diœcesanam.

12. Capitulum Cathedralis Sede vacante tempore celebrationis Concilij Prouincialis debere ad illud de necessitate vocari, & posse comparere per vicarium generalē cum speciali mandato dandi vocem decisiuam, docet Prosp. de Augustino *in addit. verbo Concilium Prouinciale, post q.* 4. vbi etiam refert decisum Capitula Collegiatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad Concilium Prouinciale esse vocanda, quod etiam testatur Sell. *d. cap.* 25. *num.* 6. vbi refert ita fuisse decisum sub die 19. Decembris 1596. & Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 2. *num.* 2.

12. Capitulum Cathedralis Sede vacante tempore celebrationis Conc. Prouincialis debet ad illud de necessitate vocari.

13. Vocem consultiuam in Prouincialibus Conciliis dumtaxat habent Abbates Commendatarij, & Capitulorum deputati; procuratores verò Episcoporum possunt, si Concilio Prouinciali placuerit, & decisiuam habere, refert decisum Piasec. *d. p.* 2. *cap.* 2. *num.* 3. *ad* 5.

13. Vocem consultiuam in Concil. Prouincialibus dumtaxat habent Abbates Cōmendatarij, & Capitulorum deputati.

14. In Conciliis Prouincialibus præferendi sunt Canonici Ecclesiarum cathedralium quando capitulariter incedunt, Abbates benedicti, & qui vsum Mitræ habent, præcedunt Commendatariis, post hos locum obtinent Dignitates, postea collocandi sunt procuratores, refert decisum Piasec. *d. p.* 2. *cap.* 2. *num.* 3. *ad* 3.

14. Præcedentia in Concil. Prouincialibus.

15. Præcedentia Capitulo Valuen. & non Sulmonen. debetur tam in Synodo, quàm in congregationibus, processionibus, aliisque similibus actibus, ita Sell. *d. cap.* 25. *n.* 7. attestans ita fuisse decisum in Valuen. 16. Aprilis 1576. & 4. Aprilis 1601. & 20. Martij 1621.

15. Præcedentia Capitulo Valuen. & nō Sulmonen. debetur tam in Synodo, quam in congregationibus, &c.

16. De ordine in sedendo vide Quarant. *d. verbo Concilium Prouinciale q.* 22. vbi additio, Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.* 1. *cap.* 9. *num.* 4. vbi dicit quòd in sessionibus primò Archiepiscopus, secundò Episcopi, quilibet secundùm tempus ordinationis suæ, tertiò Capitulum Cathedralis collegialiter incedens, vel sedens, quartò Abbates habentes priuilegium Mitræ, & Baculi, quintò procuratores Episcoporum absentium, sextò procuratores Abbatum absentium, septimò Collegiatæ, octauò Plebani, siue Archipresbyteri, nonò Parochi sedere, subscribere, & alias prærogatiuas habere debent.

Nec

17. Suffraganei ad Metropolitanum extra Concil. Prouincialis celebrationem accedere non tenentur.

17. *Nec Episcopi Comprouinciales*, &c.] Suffraganeos ad Metropolitanum extra Concilij Comprouincialis celebrationem accedere non teneri, refert decisum Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verbo suffraganei pag. mihi* 318.

18. Electio Metropolitani semel facta ab Episcopo exempto vt ad eius Synodum Prouincialem conueniat, non potest postea mutari.

18. *Aliquem vicinum Metropolitanum*, &c.] Electionem Metropolitani semel factam ab Episcopo exempto vt ad eius Synodum Prouincialem conueniat, non posse postea mutari, sed semper in futurum ad illam accedere teneri, eiúsque electionem ligare successores, referunt decisum Quarant.*d. verbo Concilium Prouinciale, n.2. quæst.1. in fine*, Galet. *in margar. casuum conscientiæ, verbo Episcopus, pag.*100.*col.*2. Gauant. *in enchirid. Episcop. verbo Concilium Prouinciale, num.6.*

19. *Et quæ ibi ordinata fuerint*, &c.] De modo in statuendo, & pronuntiando, vide Quarant.*d. verbo Concilium Prouinciale, q.27. cum seqq.*

20. Synodus diœcesana sæpiùs in anno celebrari potest vbi necessitas postularet.

20. *Synodi quoque diœcesana quotannis celebrentur*, &c.] Vbi verò necessitas postularet, sæpiùs in anno celebrari posse per *cap. de concilijs* 18. *dist.* tenet Vgolin.*de officio Episcopi, c.*48.*num.*3. quem refero ego ipse *in simili tract. p.3. alleg.93. num.2. in fine.*

21. Episcopus non celebrans Synodum quotannis incurrit pœnas à iure statutas.

21. Episcopum non celebrantem Synodum quotannis incurrere pœnas à iure statutas, dicit Sell.*d. cap.*25.*num.*30. attestans sic fuisse resolutum 26. Iunij 1621. Et quòd omittens celebrare sine causa venit suspendendus ab executione officij, tradit Gauant. *in enchirid. Episcop. verbo Synodus diœcesana, num.5.* vbi refert ita fuisse decisum sub die 27. Martij 1590.

22. Episcopi si iusto aliquo impedimento detineantur quominus Synodum cógregent, possunt illam per alios congregari.

22. Episcopi si iusto aliquo impedimento detineãtur quominus Synodum congregent, posse illam per alios congregari, cùm hoc decretum indeterminatè loquatur, nec mandet speciatim Episcopis vt ipsimet Synodum congregent, resoluit Piasec.*d. p.2. cap.2. num.1.* & refert decisum Vgolin.*d. cap.*48.*num.*3.

23. Episcopus nondum consecratus, si Bullas expediuit potest Synodum conuocare.

23. Episcopum nondum consecratum, si Bullas expediuit, posse Synodum conuocare tradunt Massobr.*de Synodo Episcopi cap.2. dub.1. n.9.* Gauant.*d. verbo Synodus diœcesana, num.1.*

24. Vicarius generalis absque speciali mandato non potest Synodum celebrare.

24. Vicarium generalem absque speciali mandato non posse Synodum celebrare, resoluunt Henric. Bottæ. *in tract. de Synodo Episcopi p.2. num.2.* Rebuff. *in praxi tit. de forma vicariatus num.*151. Sbroz *de officio vicarij lib.2. quæst.*46.*num.*1. Azor.*instit. moral. p.2. lib.3. cap.45. quæst.5.* Gauant.*d. verbo Synodus diœcesana, n.3.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi, p.3. alleg.54. num.*103. Sell.*d. cap.*25.*num.*31. attestans ita fuisse resolutum 11. Augusti 1618.

25. Capitulum Sede vacãte per vicarium capitularem potest Synodum congregare.

25. Capitulum Sede vacante per vicarium capitularem posse Synodum congregare, asserit decisum Garc.*de benef. p.9. cap.2. num.8.* quem refert Gauant.*d. verbo Synodus diœcesana, num.2.*

26. Exempti omnes, qui aliàs cessante exemptione Synodo interesse deberẽt, nec Capitulis generalibus subduntur, ad eam accedere tenentur.

26. *Ad quas exempti etiam omnes*, &c.] Exemptos omnes, qui aliàs cessante exemptione Synodo interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, ad eam accedere teneri per hunc text. tradunt Vgolin.*dicto cap.*48 §.2.*n.*1. Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordin. in exemptos, p.4. q.19.* Gauant.*d. verbo Synodus diœcesana, num.*11. Ego ipse *d. p.3. alleg.93. num.8.*

27. Abbates

27. Abbates exempti, qui interesse debent Synodo, quo amictu, & ornamento vti debeant, vide Boër. *de auctor. magni consilij, part.* 1. *num.* 13.

27. Abbates exempti, qui Synodo interesse debent, quo amictu, & ornamento vti debeant.

28. *Nec Capitulis generalibus subduntur.*] Regulares, qui subduntur Capitulis generalibus, non posse cogi ab Episcopo ad interessendum Synodo, nisi tantùm in casu expresso in hoc cap. refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. n.* 54.

28. Regulares, qui subduntur Capitulis generalibus, nō possunt cogi ab Episcopo ad interessendum Synodo.

29. *Ratione tamen parochialium*, &c.] Omnes Sacerdotes animarum curam habentes ad diœcesanam Synodum venire debere, tenent Franc. Leo *d. cap.* 9. *num.* 13. Vgolin. *d. cap.* 48. §. 1. *num.* 1. vbi dicit locum habere non solùm vbi seculares clerici sunt, verùm etiam vbi Monachi, vel Regulares, Piasec. *d. cap.* 2. *num.* 2. Ego ipse *d. allegat.* 93. *num.* 5.

29. Sacerdotes omnes animarum curam habentes ad Synodum diœcesanam venire debent.

30. Synodo diœcesanæ interesse non tenetur Abbas Monachus, cuius Ecclesiæ, vel monasterio imminet cura animarum, si illi deseruire faciat per vicarium secularem ab Episcopo approbatum, quia sufficit mittere dictum vicarium cùm curam per ipsum exerceat, ita refert Sell. *d. cap.* 25. *num.* 32.

30. Abbas Monachus non tenetur interesse Synodo diœcesanæ si deseruire faciat per vicarium secularem curæ animarum imminenti suæ Ecclesiæ.

31. Rectores parochialium nullius diœcesis teneri accedere ad Synodum illius Episcopi, qui tanquam vicinior potest eos visitare, refert decisum Franc. Leo *d. cap.* 9. *num.* 13. & resoluunt Piasec. *d. cap.* 2. *num.* 2. *vers. & non solùm*, Vgolin. *d.* §. 1. *vers. quarto*, Sell. *d. cap.* 25. *num.* 33. vbi idem ait de clericis Abbatis nullius diœcesis.

31. Rectores parochialiū nullius diœcesis tenentur accedere ad Synodum illius Episcopi, qui tāquam vicinior potest eos visitare.

32. Sayr. verò *in floribus decis. sub tit. de officio iud. ordin. decis.* 11. ex doctrina Nauarr. *consil.* 11. *eod. tit. in antiq.* aliàs *consil.* 12. *de maior. & obed. in nouis*, sic ait. Rectores parochialium, quæ in nullius diœcesi sunt, quamuis ab Episcopo, cuius cathedralis Ecclesia proximior est, visitari possint, ad Synodum tamen diœcesanam illius Episcopi accedere non tenentur, cùm lex superioris, quatenus id commodè fieri potest, sine præiudicio tertij intelligenda sit, præsertim cùm aliud sit ius visitandi, & aliud ius vocandi ad Synodum, adeò vt ex concessione illius non inferatur concessio huius, à separatis enim non fit illatio. Vnde & Archiepiscopus licèt Ecclesias sui suffraganei post visitationem suæ propriæ diœcesis visitare possit, earum tamen Doctores ad Synodum suam particularē vocare non potest, neque enim verba Concilij aptantur vocationi ad Synodum, & dispositio non includit eos, quibus verba sua non aptantur. Hactenus Sayr. *citato loco.*

33. Votum decisiuum in Synodo diœcesana habet solùm Episcopus, Canonici autem illud non habent in Synodo, nisi in casibus à iure expressis, vel ex priuilegio, aut consuetudine, & tunc computantur pro vno voto tantùm, scilicet Capituli, ita Sell. *d. cap.* 25. *num.* 34. vbi refert decisum sub die 13. Ianuarij 1594.

33. Votum decisiuum in Synodo diœcesana habet solus Episcopus.

34. *Quòd si in his tam Metropolitani*, &c.] De pœna eorum, qui impedimento canonico cessante non venerunt ad Concilium, vide Iacobat. *de Concil. lib.* 1. *art.* 5. *in princip. pag.* 111. *cum seqq.* Quarant. *d. verbo Concilium Prouinciale, q.* 18.

34. Pœna eorum, qui impedimento Canonico cessante non venerunt ad Concilium.

35. Episcopus in Synodo diœcesana potest constitutiones facere absque consensu, & approbatione cleri.

35. Episcopum in Synodo diœcesana posse constitutiones facere absque consensu, & approbatione Cleri, illúmque debere exquirere consilium Capituli, licèt illud sequi non teneatur, nisi in quibusdam casibus à iure expressis, refert decisum Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ,lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*de Episcopis, num.*65. & Piasec. *in praxi Episcop. p.*2.*cap.*1.*num.*8.

36. Episcopus non tenetur sequi consilium Capituli in cōdendis statutis in Synodo.

36. Episcopum non teneri sequi consilium Capituli in condendis statutis in Synodo, nisi in casibus à iure expressis, tradit Sell.*d.cap.*25. *num.*38.attestans sic fuisse decisum sub die 5.Iunij 1627.

37. Episcopus non tenetur ciuitati exhibere constitutiones synodales.

37. Episcopum non teneri ciuitati exhibere constitutiones synodales priusquam imprimantur,& postquam publicatæ fuerint,tunc ciuitatem reclamare & aggrauia proponere posse, tenent Sell. *d.cap.*25. *num.*39.vbi refert sic decidisse S.Congreg.Episcop.& Regul.in ciuitatis Castelli 14.Aprilis 1615.ad 15.

38. Synodum Romam mittere non tenetur Episcopus.

38. Nec teneri Episcopum Synodum Romam mittere,asserunt Piasec.*d.p.*2.*cap.*2.*num.*12.Gauant.*d.verbo Synodus diœcesana num.*67.

39. Clericos, & laicos Episcopo subiectos ligant decreta Synodi diœcesanæ.

39. Clericos, & laicos Episcopo subiectos ligare decreta Synodi diœcesanæ, resoluunt Massobr. *de Synodo Episcopi cap.*4. *dub.*77. *&* 78. Gauant.*d.verbo Synodus diœcesana num.*65.

40. De statutis in Synodo diœcesana ab Episcopo faciendis, vide Piasec.*d.cap.*2.*num.*7.metipsum *d.p.*3.*alleg.*93.*num.*29.*cum seqq.*

Visitationem suæ diœcesis faciant Episcopi, & alij superiores, eámque absoluant intra biennium, necnon caueant ab inutilibus sumptibus, exceptis procurationibus, & victualibus.

CAPVT III.

1. Doctores de materia cap.agentes.

1. VIde Archiep.Bononien. *p.*4.*sub tit. de visitat. pag.*243. *cum seqq.* Cuch. *instit.maior. tit.de visitatione per Prælatos facienda*, Sbroz. *de officio vicarij*, *lib.*2.*quæst.*120. Aloys. Ricc. *in praxi fori ecclesi. decis.*612. *in* 1.*edit.* aliàs *resolut.*536.*in* 2.*edit.* Azor. *instit.moral. p.*2. *lib.*3. *cap.*40.*à princ.* Marc.Anton.Genuens.*in man.Prælat.c.*34.*&* 35. Valer.Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.*20.*num.*69.*vers.quintum*,Zerol.*in praxi Episcop.p.*2. *verbo visitatio*,Piasec.*in simili praxi,p.*2.*cap.*3.Armendar.*in addit.ad recop. legum Nauarræ,lib.*1.*tit.*6. *de visitation.* Vgolin. *de officio Episcopi*, *cap.*49. Galganet. *de iure publico*, *lib.* 5. *tit.* 121. Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.*2. *tit.*16. *à num.*3. metipsum *de officio*, *& potest. Episcopi*, *part.*3. *alleg.*73.

2. *Patriarcha.*]De Patriarchis in genere,& de eorum præcedentiis, potestate, & priuilegiis, egi latè *d.tract.de officio*, *& potest.Episcopi*, *p.*1. *tit.*3.*cap.*1.*& de iure ecclesiast.lib.*1.*cap.*6.

3. Visitatio generalis spectat ad Episcopum.

3. *Et Episcopi propriam diœcesim*,&c.]Visitationem generalem spectare ad Episcopum,censuit Rot.*decis.*160.*n.*2.*p.*1.*recent.*

4. *Per*

4. *Per suum generalem vicarium*, &c.] Vicarium generalem hoc ius visitandi non habere, nisi specialiter ei committat Episcopus, resoluunt Rebuff. *in praxi benefic. tit. de forma vicariatus num.* 100. & 101. Sbroz. *de vicario Episcopi lib.* 2. *quaest.* 102. *num.* 2. Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 18. Azor. *institut. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 45. *quaest.* 4. Vgolin. *de potestate Episcopi cap.* 4. §. 7. *vers. tertiò nec visitare*, Narbona *de appellat. à vicario ad Episcopum p.* 1. *num.* 224. Ego ipse *d. alleg.* 73. *num.* 28. 4. Vicarius generalis non habet ius visitandi nisi specialiter ei committat Episcopus.

5. Potestatem Episcopis concessam visitandi Ecclesias Episcopatui subiectas transire in Capitulum Sede vacante, tenent Quarant. *in summ. Bullarij, verbo Capitulum Sede vacante. vers. quibus sic pralibatis*, Azor. *d. lib.* 3. *c.* 37. *q.* 14. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 609. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 533. *in* 2. *edit.* vbi asserit procedere etiam quando Sedes Episcopalis quasi vacat, veluti Episcopo ab hostibus, vel pagano capto, refero ego ipse *d. alleg.* 73. *n.* 24. & 25. 5. Potestas Episcopis concessa visitādi Ecclesias Episcopatui subiectas transit in Capitulum Sede vacante.

6. Capitulum Sede vacante post lapsum anni à die vltimae visitationis per Episcopum factae potest visitare dioecesim tempore triennij non expectato, licèt dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis trienniis, vt per Aldan. *d. tit.* 16. *n.* 5. vbi attestatur decisum in Pampilonen. 3. Februarij 1629. & 10. Decembris eiusdem anni. 6. Capitulum Sede vacante potest dioecesim visitare post lapsum anni à die vltimae visitationis per Episcopum factae.

7. Capitulum potest visitare omnia loca, quae poterat visitare Episcopus, idem Aldan. *d. tit.* 16. *n.* 6. attestans ita fuisse resolutum in Pampilonen 13. Aprilis 1630. 7. Capitulum potest visitare omnia loca, quae poterat visitare Episcopus.

8. Non posse tamen visitare Monialium coenobia exempta, quae alioquin potest Episcopus vti delegatus Sedis Apostol. resoluit Azor. *d. cap.* 37. *quaest.* 5. 8. Monialium coenobia exempta visitare non potest Capitulū Sede vac.

9. Capitulum Sede vacante tunc demum potest dioecesim visitare, quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione, nec de proximo Ecclesia est de Pastore prouidenda, in ipsa verò visitatione circa famulatum, equitatum, & alia, forma huius cap. est praecisè obseruanda, Aldan. *d. tit.* 16. *num.* 7. vbi refert ita fuisse resolutum in Liman 10. Maij 1629. 9. Capitulum Sede vacante quando possit dioecesim visitare.

10. *Archidiaconi autem, Decani*, &c.] Archidiaconos, Decanos, Archipresbyteros, & alios inferiores visitandi ius habere si id longa consuetudine praescripserint, tenent Felician. Comen. *in man. visitat. lib.* 1. *tit.* 3. *vers. Archidiaconi*, Paul. Fusc. *d. cap.* 2. *n.* 14. Azor. *d. cap.* 40. *quaest.* 7. 8. & 9. Sbroz. *d. q.* 120. *n.* 10. Flores de Mena *var. lib.* 3. *q.* 24. *num.* 23. Ego ipse *d. alleg.* 73. *n.* 22. 10. Archidiaconi, Decani, Archipresbyteri, & alij inferiores visitandi ius habent si id longa consuetudine praescripserint.

11. Et posse ipsum Episcopum praestituere terminum Archidiacono ad visitationem expediendam, & praescribere comitatum, & equitatum ne oneri sit Ecclesiis, quas visitauerit, refert decisum Piasec. *d. cap.* 3. *n.* 62. *pag.* 213. citatus per me *d. alleg.* 73. *n.* 39. 11. Episcopus post praestituere terminū Archidiacono ad visitationem expediendam.

12. Edicta proponere non licet Episcopo visitationem aggredienti, quibus subditi iubeantur crimina detegere, multóque minus proposita poena excommunicationis, vt per Sell. *in select. canon. cap.* 31. *n.* 10. vbi refert decisum sub die 2. Ianuarij 1601. 12. Edicta proponere nō licet Episcopo visitationem aggredienti, quibus subditi iubeantur crimina detegere.

CCc 2 13. *Assumpto*

13. *Assumpto notario de consensu Episcopi.*] Locum non habere in Abbate seculari refert decisum Armendar.*d.tit.6.de visitat.n.*109.

14.Episcopo non licet ad detegends visitatorum peccata per edicta publica monere homines sub excommunicationis pœna ad reuelandum.

14. Inquisitio,quæ praparatoria vocatur, quando fit in visitatione, non licet Episcopo ad detegenda visitatorum peccata per edicta publica monere homines sub excommunicationis pœna ad reuelandum, neque in ea exigere iuramentum à visitatis, refert decisum Piasec. *p.*1. *cap.*3.*num.*60.

15. Iuramentum à visitatis non debet Episcopus exigere in visitatione.

15. Iuramentum à visitatis non debet Episcopus exigere in visitatione,neque procedere ad capturam,neque mandare quòd detur copia testium,refert decisum Aldan.*d.tit.*16.*n.*7.

16. Capitulũ superstite adhuc Episcopo ex præscriptione vel priuilegio visitandi ius habere potest.

16. *Visitatores etiam à Capitulo*, &c.] Capitulum superstite adhuc Episcopo ex præscriptione, vel priuilegio visitandi ius habere posse, tradit Azor.*d.c.*40.*q.*8.quem refero *d.alleg.*73.*n.*26.Et tunc visitatores à Capitulo deputatos debere esse ab ordinario approbatos, probat hoc decretum,quod locum habere etiam vbi soli Capitulo absque Episcopo competit ius visitandi refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*de Episcopis n.*110.

17. Episcopus licet possit iterum visitare Ecclesias visitatas ab inferioribus, non potest iterum punire punitos ab eis.

17. *Sed non ideo Episcopus*, &c.] Licèt Episcopus possit iterum visitare Ecclesias visitatas ab inferioribus,vt text. habet, non posse tamen iterum punire punitos ab eis, neque ab illis absolutos cogere ad innocentiam suam demonstrandam, refert decisum Armendar. *d.l.*7.*de Episcopis num.*111.

18. Visitare non licet Episcopis Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus nõ incumbit animarum cura personarum secularium.

18. Visitare non licet Episcopis in vim constitutionis Greg. XV. de exemptorum priuilegiis Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura personarum secularium, nec loca vbi in eisdem Ecclesiis asseruatur sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, vel vbi confessiones personarum secularium audiuntur, ita Aldan. *d. tit.*16.*n.*8.vbi dicit resolutum de anno 1623.

19. Visitantes non debent inutilibus sumptibus visitatos grauare, exceptis tantùm victualibus, &c.

19. *Interimque caueant*,&c.] Vide Nau. *cons.*1.*in vtraque edit.& cons.*11.*in antiq.*aliàs *cons.*12.*in nouis,de censib.* Sayr.*in floribus decis.sub eod.tit. decis.*1.& 11.Zerol.*d.verbo visitatio* §.1. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*57.*n.*16.*cum seqq.*Vgolin.*de officio Episcopi cap.*49.§.3.

20. Episcopus non potest quicquam ab eis, qui visitantur pro decretis, &c. accipere.

20. Non posse Episcopum quicquam ab eis,qui visitantur, pro decretis, & ordinationibus spectantibus ad visitationem pro rogitu, seu scriptura,laboréve suo percipere,refert decisum Armend.*d.tit.*6.*n.*116.

21. Episcopus re ipsa non visitans nihil procurationis causa exigere potest.

21. *Néve ipsi,aut quisquam suorum quicquam procurationis*,&c.] Episcopum re ipsa non visitantem nihil procurationis causa exigere posse,refert decisum Armendar.*d.tit.*6.*de visitat.n.*117.

22. Episcopus exiens per villas,& oppida, vt sacramentũ Cõfirmationis tantum conferat à nemine est procurandus.

22. Episcopum exeuntem per villas, & oppida, vt sacramentum Confirmationis tantùm conferat, à nemine esse procurandum, refert decisum Armendar. *d. tit. 6. de visitat. numer.* 123. & resoluit Paul. Solod. *in praxi de visitat. p.*1. *cap.* 5. *in med.* quem refero ego ipse *d. alleg.*73.*num.*53.

23. Episcopus aut alius visitator non potest procurationẽ accipere ab hospitalibus, & aliis locis leprosorum,&c.

23. Episcopum,aut alium visitatorem non posse procurationem accipere ab hospitalibus,& aliis locis leprosorum, domorum Dei,pauperum,& infirmorum,nec ab Ecclesia paupere, sed debere gratis visitare, referunt

referunt decisum Marc. Anton. Genuens. *d. cap.* 35. *num.* 9. *vers. nono*, Zerol. *in praxi Episcop. p.* 2. *verbo visitatio* §. 2. *dub.* 7. Piasec. *in simili praxi p.* 2. *cap.* 3. *in fine*, Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 2. *cap.* 16. *à num.* 41. Bellet. *disquis. clerical. p.* 1. *tit. de clerico debitore* §. 11. *num.* 10. Ego ipse *d. alleg.* 73. *n.* 50.

24. Episcopum à pauperibus clericis procurationem exigere non debere, tradunt Surd. *de aliment. tit.* 4. *q.* 22. *n.* 6. Beller. *d.* §. 11. *n.* 8. Ego ipse *d. alleg.* 73. *n.* 51. & 52. me citato *in illo loco* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.* 11. *cap.* 12. *q.* 17. *resol.* 2.

24. Procurationem à pauperibus clericis exigere non debet Episcopus.

25. Procuratio non debetur Episcopo visitanti Ecclesias parochiales vnitas, & dependentes à Religione Hierosolymitana à vicariis earundem Ecclesiarum, vt per Aldan. *d. tit.* 16. *n.* 9. vbi attestatur ita fuisse decisum in Augustana 14. Decembris 1630.

25. Procuratio non debetur Episcopo visitanti Ecclesias parochiales vnitas, & dependentes à Religione Hierosol.

26. Procuratio soluenda est Episcopo visitanti beneficium à Cardinale possessum, quia est onus reale super beneficio, non personale super persona Cardinalis, Aldan. *d. tit.* 16. *n.* 10. vbi refert sic fuisse resolutum in Neritonen. 13. Septembris 1631.

26. Procuratio soluenda est Episcopo visitanti beneficium à Card. possessum.

27. Notarius quando à visitatis aliquid accipere valeat, vide Nauar. *cons.* 1. *de censib. in vtraque edit.* Zerol. *d. verbo visitatio* §. 6. *dub.* 4. Piasec. *d. cap.* 3. *num.* 63. *vers. neque Cancellarius*, ego ipse *d. alleg.* 73. *num.* 42.

27. Notarius quando à visitatis aliquid accipere valeat.

28. *Nec munus quodcunque sit*, &c.] Munera qualiacunque non posse Episcopum à visitatis ratione visitationis, etiam comestibilia, vt secum asporret, accipere, tenent Piasec. *d. cap.* 3. *n.* 73. Marc. Anton. Genuens. *d. cap.* 35. *num.* 7. vbi *num.* 6. aduertit quòd nec fragmenta notabilia ad domum portare potest pro erogando pauperibus, sed teneri illis distribuere, qui sunt in illo loco, quem visitat, & *num.* 5. dicit quòd Episcopus etiam finita visitatione dum discedit à locis visitatis, recipere non potest munera.

28. Munera qualiacunque non potest Episcopus à visitatis ratione visitationis etiam comestibilia vt secum asportet, accipere.

29. *Exceptis tamen victualibus*, &c.] Vide Zerol. *in praxi Episcop. p.* 2. *verbo visitatio* §. 6. Piasec. *d. c.* 3. *à n.* 62. Bellet. *d. tit. de clerico debitore* §. 11. *à princ.* metipsum *d. alleg.* 73. *à n.* 57.

29. Victualia accipere potest, Episcopus visitans.

30. Victualium expensarum appellatione comprehendi illas, quæ consistunt in victu, non autem illas, quæ concernunt alia necessaria personæ, dicit Zerol. *d.* §. 6. *dub.* 1. quem refero *d. n.* 57.

30. Victualium appellatione quid veniat.

31. Debere esse moderata secundùm facultatem Ecclesiæ, non autem indebitè grauandum clericum per plura iura resoluit Bellet. *d.* §. 11. *n.* 6. ad illum tantùm diem, quo visitat Episcopus pro ipso, & suo moderato comitatu, tradit Piasec. *d. c.* 3. *n.* 64. *in princ.*

31. Victualia debent esse moderata.

32. Equorum autem vecturas non venire nomine victualium, ac proinde illas præstandas non esse, docent Zerol. *d.* §. 6. *dub.* 3. Piasec. *d. c.* 3. *n.* 63. *in fine*, Marc. Anton. Genuens. *d. cap.* 35. *n.* 9. *in fine*, & 10. Bellet. *d.* §. 11. *n.* 4. nisi visitator esset Prælatus à summo Pont. delegatus, tunc ei deberi mercedes equorum, & viaticum, vt de loco ad locum transire commodè possit, per glos. *verbo si voluerint, in Clem.* 2. *de censib.* tenet Azor. *d. c.* 42. *q.* 8. quem refero *d. alleg.* 73. *n. vlt.*

32. Equorum vecturæ non veniunt nomine victualium.

33. Procuratio nulla debetur Episcopo visitanti clerum civitatis vbi sita est Cathedra.

33. *Pro temporis tantùm necessitate*, &c.] Vnde Episcopo visitanti Clerum ciuitatis, vbi sita est Cathedra, procurationem nullam deberi, colligunt Marc. Anton. Genuens. *d.c.*35.*n.*9. Piasec. *d.c.*3.*n.*65. Ego ipse *d.alleg.*73.*n.*46.

34. Contra Surd. *de aliment.tit.*4.*q.*22.*num.*9. Azor. *d.cap.*42. *quaes.*4. Bellet. *d.* §.11. *num.*2.& 3. existimantes etiam hoc casu procurationem deberi.

35. Episcopus visitãs vna die duas parochias vnam tantum procurationem habere debet.

35. Hinc etiam si Episcopus vna die duas parochias visitaret, vnam tantùm procurationem habere, resoluit Zerol. *d.*§.6.*dub.*6.

36. Procurationem pecunia redimere liberum est visitatis.

36. *Sit tamen in optione eorum*, &c.] Liberum esse visitatis, si velint, pecunia redimere procurationem, & tunc visitatorem teneri recipere in ea specie, quâ fuerit oblata, resoluit Piasec. *d. cap.* 3. *num.*64. *in fine*.

37. Visitator non potest in pecunia taxare id, quod per victum sibi necessarium contingebat.

37. Visitatorem tamen non posse in pecunia taxare id, quod per victum sibi necessarium contingebat, dicit Zerol. *d.verbo visitatio* §. 6. *dub.*2. quem refero *d.alleg.*73.*n.*55.& 56.

38. Vbi fuerit consuetudo vt nec victualia, nec quicquã à visitatoribus accipiatur, illa seruanda est.

38. *In iis verò locis, seu prouinciis*, &c.] Vide Sbroz. *de vicario Episcopi lib.*2.*q.*113.*num.*3. Vgolin. *de officio Episcopi c.*49.§.4.*num.*3.*vers.tertio*, Stephan. Gratian. *discept.forens.cap.*57.*num.*19. Piasec. *d.cap.*3. *num.*65. vbi dicit quòd licèt de iure communi procuratio praescribi non possit, ex text. *in cap.cùm ex officij, de praescript.* hodie tamen ex noua dispositione huius decreti praescribitur, nec peti potest vbi illam non dandi viget consuetudo, refero ego ipse *d.alleg.*73.*num.*48.

39. Consuetudo circa exactionem in visitatione ex relictis piis est seruanda.

39. Ex consuetudine posse Episcopum exigere veluti trigesimam, ex relictis piis ratione visitationis testamentorum, secus verò si in testamento nullum esset relictum pium, exceptis tamen victualibus, quae debentur ab iis, qui consueuerunt procurationem praestare, quod quandoque contingit à Communitatibus locorum, refert decisum Armendar. *d.lib.*6.*de visitat.n.*118.

40. Extante consuetudine vt Episcopo dioecesim visitante à laicis ei victualia ministrentur, vicario autem visitante ab Ecclesiarum Rectoribus, seruandam esse si laici sponte perseuerent in ista consuetudine, refert decisum Armendar. *d.tit.*6.*de visitat.num.*119. vbi *num.*121. pariter resolutum attestatur seruandam esse consuetudinem si adesset vt Communitates procurarent Episcopum visitantem quandiu ipsae voluerint, quod si recusarent, ipsas cogendas non esse, refero ego ipse *d.allegat.*73.*n.*53.

41. Episcopus, & quisquam suorum nihil muneris accipere potest ab Ecclesiis in visitatione praeter procurationem.

41. *Quòd si quisquam*, &c.] In visitatione praeter procurationem ab Ecclesiis non solùm Episcopum, sed quemquam suorum nihil muneris accipere posse sub poena maledictionis, & interdicti ingressus Ecclesiae, ac restituendi duplum infra mensem, & post mensem, non obstante remissione partium, ex hoc decreto colligunt Surd. *de aliment. tit.*1. *q.*64. *num.*6. & *tit.*4. *q.*22. Azor. *d.lib.*3.*cap.*42.*q.*9. Marc. Anton. Genuens. *in man. Pastorum c.*35.*n.*2. Ego ipse *d.alleg.*73.*n.*44.

42. Cathedraticũ nõ censetur sublatũ sub hac prohibitione.

42. Sub hac prohibitione non censeri sublatum Cathedraticum, quod singulis annis exigi solet ab ordinario, tam in visitatione, quàm extra,

extra, atteſtatur reſolutum Armendar. *d. tit. 6. de viſitat. num.* 115. quem refero *d. alleg.* 73. *num.* 44. *in fine.*

43. Ad ſolutionem Cathedratici, Synodatici, ſeu charitatiui ſubſidij, non tenentur, neque compelli poſſunt Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani, ſiue eorum vicarij in parochialibus Religioni prædictæ vnitis, vt per Aldan. *d. tit.* 16. *n.* 11. atteſtans ſic fuiſſe deciſum in Auguſtana 4 Decembris 1630.

43. Fratres S. Ioannis Hieroſol. ſiue eorum vicarij in parochialibus Religioni vnitis non tenentur ad ſolutionem Cathedratici.

44. Populus vbi non poteſt victum ſuo Curato ſubminiſtrare, ordinarius ea obſeruare debet, quæ habentur in hoc decreto, refert deciſum Garc. *de benefic. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 179.

45. *Is præter dupli reſtitutionem*, &c.] Viſitatorem ratione officij ſui aliquid malè accipientem ipſo iure ſuſpẽſionem incurrere, ab ea tamen abſolui poſſe, dummodo intra menſem ſimplum, ſiue tantum, quantum via concuſſionis recepit, reſtituat, conſuluit Nauar. *conſ.* 11. *in antiq.* aliàs *conſ.* 2. *in nouis, de cenſib.* Sayr *ſub eod. tit. deciſ.* 11.

45. Viſitator ratione officij ſui aliquid malè accipiens ipſo iure ſuſpenſionem incurrit.

46. *Necnon & alijs pœnis*, &c.] Vide Spin *in ſpeculo teſtam, gloſ.* 4. *princip. num.* 91.

47. Tempus præfixum ad viſitanda limina Apoſtolorum incipere à die publicationis conſtitutionis Sixti V. tenet Aldan. *d. tit.* 16. *num.* 30. referens ita fuiſſe deciſum in Burgen. 12. Auguſti 1628.

47. Tempus præfixum ad viſitanda limina Apoſtolorũ incipit à die publicationis conſtitut. Sixti V.

48. Nec ad huiuſmodi viſitationem admittendum eſſe Presbyterum diœceſanum non exiſtentem de Capitulo Cathedralis, neque in dignitate eccleſiaſtica conſtitutum, tradit idem Aldan. *d. tit.* 16. *num.* 31. vbi atteſtatur ſic fuiſſe reſolutum in Elboren. 4. Decembris 1627.

48. Presbyter diœceſanus non exiſtens de Capitulo Cathedralis non admittitur ad viſitanda limina.

49. Nec per manentem in curia viſitationem huiuſmodi faciendam eſſe, vel concedi ſolere vt fiat, dicit idem Aldan. *d. tit.* 16. *num.* 32. vbi aſſerit ita deciſum in Foglinen. 11. Iulij 1626.

49. Nec manens in curia.

50. Coadiutum Epiſcopum, & non coadiutorem teneri viſitare limina Apoſtolorum, tradit Sell. *in ſelectis canon. cap.* 28. *num.* 17. vbi ait ſic fuiſſe reſolutum ſub die 4. Auguſti 1619.

50. Coadiutus Epiſcopus, & non coadiutor tenetur viſitare limina Apoſtolorum.

51. Regularem nullum, etiam Epiſcopi familiarem, & commenſalem nullo modo acceptandum ad viſitanda limina pro ſuo Epiſcopo, etiamſi alium non inueniſſe diceret, & iſte iam eſſet in Vrbe, reſoluit Sell. *d. cap.* 28. *num.* 19. referens ſic fuiſſe deciſum in Viſen. 13. Nouembris 1627. ſubditque S. Congr. Concil. ſub die 9. Maij 1626. gratiam feciſſe Epiſcopo Canarien. vt limina Apoſtolorum viſitare poſſit per Sacerdotem Regularem ab illis partibus tranſmiſſum, & bene informatum, ſtante quòd propter itineris longitudinem milliarium 17. m. & ob pericula in quæ incurrunt aliàs tranſmiſſi Sacerdotes ſeculares, qui à Turcis captiui facti fuerunt, nullus inuenitur, qui mitti velit, vt ex fide publica conſtitit.

51. Regularis nullus etiam Epiſcopi commenſalis admittitur ad viſitanda limina.

Prædicationis

Prædicationis munus frequenter obeundum ; à parochianis Ecclesia parochialis adeunda est ad audiendum verbum Dei;nullus contradicente Episcopo prædicare præsumat in Ecclesiis etiam Regularium,&c.

CAPVT IV.

1.Doctores de materia cap.agentes.

1. VIde Henriq. *in summ. lib.*7. *cap.*28. §.8. Archiep. Bononien. *p.*2. *pag.* 33. *cum seqq.* Zerol. *in praxi Episcop. p.* 8. *verbo Prædicatio*, Quarant. *in summa Bullarij, verbo prædicator.* Marc. Anton. Genuens. *in man. Pastorum,cap.*32. Franc.Leo. *in thesauro fori eccles.p.*1.*cap.*8.*à princip.* Fr.Ludou.Miranda *in man. Prælat. tom.*1. *quæst.*50. *art.*3. Aloys. Ricc. *in praxi aurea,resol.*190. Valer.Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*20. *num.*69. *vers.tertium est* , *& lib.*18.*num.*118.*cum seqq.* Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarre* , *lib.*4. *tit.*30. *l.*3. *de prædicatorib. S. Scriptura*, *num.*3. *cum seqq.* Portel. *in dubijs Regularib. verbo Prædicatores*, Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resol.* 112. Gauant. *in enchirid. Episcop. verbo concio sacra*, metipsum *de officio* , *& potest. Episcopi.p.*3. *alleg.*76. *& de officio* , *& potest.parochi cap.*14.*& suprà sess.*5.*de reform.cap.*2.

2.Prædicationis munus Episcoporum præcipuum est.

2. *Prædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est.*] De hoc citantur Doctores *suprà sess.*5.*de reform.cap.*2. Ex commissione tamen Sedis Apost. vel etiam ex proprio instituto posse idipsum Religiosis conuenire,tenet Hieronym.Roderic. *d.resol.*112.*num.*1. subdens proprium actum Fratrum Prædicatorum,& aliorum Religiosorum non esse prædicare, sed subuenire Episcopis in prædicationis ministerio, quibus non incumbit prædicare nisi ministerialiter, & citat Fr.Emman. *quæst. regul.tom.*3.*q.*31.*art.*4.*ad* 2.*argum.* Stephan.Gratian. *discept.forens.c.*393. *à num.*9.ac alios.

3. Episcopus potest prædicare in quacunque Ecclesia etiá Regulari suæ diœcesis.

3. Vnde posse Episcopum prædicare in quacunque Ecclesia, etiam Regulari suæ diœcesis,nec ab vllo posse prohiberi,tenet Gauant.*d.verb. concio sacra*, *num.*1. attestans sic fuisse decisum per S.Cong. Episcop. & Regul.sub die 17.Ianuarij 1584.

4. Episcopo prædicanti per seipsum in sua Ecclesia non licet etiam prætextu paupertatis prætendere sibi præstari solitam eleemosynam.

4. Episcopo prædicanti per se ipsum in sua Ecclesia cùm ex proprio munere ad id teneatur,minimè licet, etiam prætextu paupertatis, prætendere sibi præstari eleemosynam solitam dari Prædicatoribus electis ab Vniuersitate, ita refert decisum Gauant. *d.verbo concio sacra*, *num.*2. Sell.*in select.canon.cap.*23.*num.*18.attestans sic fuisse resolutum in Vestana 20 Martij 1621.

5.Episcopus ipsemet quando prædicat silere debent alij prædicatores.

5. Quando ipsemet Episcopus prædicat, silere debent alij Concionatores,illisque poterit inhibere vt eo tempore à prædicatione se abstineant, secundùm Sell.*d.cap.*23.*num.*19. vbi refert ita fuisse decisum in Bituntina 2.Martij 1629.

6. Parochi si per se velint munus prædicationis obire, non debent impediri.

6. *In alijs autem Ecclesiis per parochos,*&c.]Parochos si per se velint munus prædicationis obire, non debere impediri refero decisum ego ipse *de officio,& potest.parochi cap.*14.*num.*5.

7. *Siue*

7. *Siue ijs impeditis per alios ab Episcopo.*] Nullum igitur etiam à parocho inuitatum prædicare posse sine licentia Episcopi, declarauit Clemens VIII. teste Zypæ. *in analytica postremi iuris eccles. enarrat. lib.* 3. *tit. de parochis, num.* 3. quem refero *d. cap.* 15. *num.* 8.

7. Prædicare nullus potest etiam à parocho inuitatus sine licentia Episcopi.

8. Debet enim parochus licentiam concedere approbatis ab ordinario prædicandi in sua parochia, vt asserit decisum Galet. *in margarita casuum conscient. verbo parochus* 3. quem refero *de officio, & potest. Episcopi, p.* 3. *alleg.* 76. *num.* 25.

8. Parochus debet licentiam concedere approbatis ab ordinario prædicandi in sua parochia.

9. Parochum, seu Curatum posse dare licentiam viro docto, & noto etiam Regulari vt bis, vel ter concionetur in sua Ecclesia sine Episcopi approbatione, resoluunt Nauarr. *in man. cap.* 25 *num.* 141. Vgolin. *de officio Episcopi, cap.* 42. §. 1. *num.* 3. Hieron. Roder. *d. resol.* 112. *num.* 4. Ego ipse *d. cap.* 14. *num.* 8. *in fine.*

9. Parochus potest dare licentiam viro docto etiam Regulari vt bis, vel ter concionetur in sua Ecclesia sine Episcopi approbatione.

10. *Impensis eorum, qui eos præstare vel tenentur, vel solent.*] Prædicatoris electio pertinet ad Episcopum, & electo ab illo tenetur Vniuersitas eleemosynam dare, quam hactenus præstare consueuit. In Cathedrali verò si Episcopus prætendat communitatem quoque teneri præstare eleemosynam, ad ipsum incumbet onus probandi immemorabilem, Sell. *d. cap.* 23. *num.* 21. vbi attestatur resolutum in Sutina 10. Martij 1618. & 10. Iulij 1627.

10. Prædicatoris electio pertinet ad Episcopum.

11. Prædicatori consuetas eleemosynas soluere tenetur Vniuersitas, nec illi licet eas ad certam paruam quantitatem reducere, Sell. *vbi suprà*, attestans ita decisum in Viterbien. ciuitatis Vetulæ de mense Septembris 1620.

11. Prædicatori consuetas eleemosynas soluere tenetur vniuersitas.

12. Dum est dubium quorum sumptu sit conducendus Concionator pro Quadragesima, debere Episcopum interim proprio sumptu conducere illum, referunt decisum Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo prædicatio* §. 7. Aloys. Ricc. *in collect. decis. collect.* 1776. *& in praxi fori eccles. decis.* 546. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 468. *in* 2 *edit.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo eleemosyna* 1. Vgolin. *d. cap.* 42. *in princ.*

12. Episcopus proprio sumptu conducere debet prædicatorem dum est dubium quorũ sumptu sit conducendus pro Quadragesima.

13. *Saltem omnibus Dominicis*, &c.] Correctores ciuitatum facere posse etiam renitente vicario generali, vt saltem omnibus diebus Dominicis, & solemnibus festis populo prædicetur, tradunt Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 2. *quæst.* 62. *art.* 19. Bobadil. *in sua politica lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 194. *lit. K.* Hieron. Roderic. *d. resol.* 112. *num.* 19. Ego ipse *d. alleg.* 76. *num.* 32.

13. Correctores ciuitatum facere possunt etiam renitente vicario generali, vt saltem omnibus diebus Dominicis & solemnibus festis populo prædicetur.

14. *Tempore autem ieiuniorum*, &c.] Referri tantùm ad tempus Quadragesimæ, & Aduentus, non autem ad vigilias, in quibus illud prædicandi præceptum non est, dicit decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, d. l.* 3. *de prædicatoribus S. Scripturæ, num.* 28. *&* 29. vbi *num.* 31. asserit etiam decisum per hoc decretum relinqui arbitrio Episcoporum an tempore Quadragesimæ, & Aduentus quotidie, vel tribus diebus in hebdomada, vel minus illis tribus diebus prædicetur, refero ego ipse *d. alleg.* 76. *num.* 30.

14. Prædicandi præceptum non obligat ad vigilias.

15. *Teneri vnumquemque parochiæ suæ*, &c.] Pro audienda prædicatione teneri vnumquemque parochiæ suæ interesse, si id commodè fieri

15. Parochiæ suæ interesse tenetur vnusquisque pro audienda prædicatione si id commodè fieri potest.

DDd

fieri potest, per hoc decretum tradunt Zerol. *d. verbo prædicatio*, §.4. Soar. *de Religione, tom.*1 *lib.*2.*cap.*16.*num.*6. Azor. *instit. moral. p.*1.*lib.*7. *cap.*3.*q.*7. *& lib.*12.*cap.*2.*q.*1.*vers. deinde.* Ego ipse *d. alleg.*76. *num.*34. *& d. cap.*14.*num.*11.

16. Parochus admonere debet populum vt diebus Dominicis & festis maioribus frequentet suas parochias.

16. Et ideo parochum admonere debere populum vt diebus Dominicis, & festis maioribus frequentet suas parochias, excommunicandum tamen non esse si monitioni non paruerit, restatur decisum Armendar. *d. l.*3. *de prædicatorib. S. Scriptura, num.*35. quem refero *d. c.*14. *num.*12.

17. Ordinarius non potest mulctis, & pœnis cogere populum ire ad audiendam sacram Concionem & Missam in Ecclesia parochiali.

17. Nec etiam ordinarium posse mulctis, & pœnis cogere populum ire ad audiendam sacram concionem, & Missam in Ecclesia parochiali, referunt decisum Zerol. *p.*2.*verbo parochia pag. mihi* 82. Hieron. Roder. *in compendio quæst. regul. resol.*112.*num.*11.*in fine.*

18. Nullus secularis, siue Regularis etiam in Ecclesiis suorum Ordinum contradicente Episcopo prædicare præsumat.

18. *Nullus autem secularis, siue Regularis*, &c.] Vide Henriq. *in summa lib.*7. *cap.*28. §.8. Zerol. *d. verbo prædicatio*, §.3. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.*3.*quæst.*32.*art.*5. Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol. decis.*219. *num.*5.*p.*2. Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.*1.*q.*50.*art.*3.*concl.*1. vbi de intellectu.

19. Regulares non possunt adhortationes ad populũ etiam in Ecclesiis suorum Ordinum habere nõ petita prius benedictione ab Abbate.

19. Regulares non possunt adhortationes ad populum etiam in Ecclesiis suorum Ordinum habere, non petita priùs benedictione ab Abbate, vel eo contradicente quatenus sit nullius, & iurisdictionem quasi Episcopalem habeat. Verùm si Regulares contrafecerint, non ab Abbate, sed à suis superioribus Regularibus sunt puniendi, ita Sell. *d. cap.*23. *num.*27. attestans sic fuisse decisum in nullius prouinciæ Rauennaten. 15. Septembris 1629.

20. Ordinarij possunt quo tempore concionandi licentiam dabunt Regularibus, exigere ab illis fidei professionem.

20. *Contradicente Episcopo.*] Quamuis in hoc cap. solùm nominetur Episcopus, non autem alij Prælati, tamen possunt ordinarij, quo tempore concionandi licentiam dabunt Regularibus, exigere ab illis fidei professionem, si ita ipsis expedire videbitur, ita Sell. *loco proximè citato*, referens quoque decisum in d. nullius prouinciæ Rauennaten.

21. Regulares absque licentia Episcopi prædicãtes in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum nõ sunt ab Episcopo puniri possunt.

21. *Prædicare præsumat.*] Regulares absque licentia Episcopi prædicantes in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, à suis superioribus Regularibus, non verò ab Episcopo puniendos esse, referunt decisum Portel. *in dub. regul. verbo Prædicatores, n.*1. Hieron. Roder. *d. resol.*112. *n.*3.

22. Sed nouissimè Gregorius XV. *in sua constit. incip. Inscrutabili*, sub dat. Nonis Februarij 1622. contrarium statuit his verbis, *Ac demum habeat Episcopus tanquam dictæ Sedis delegatus auctoritatem coërcendi ac puniendi quoscunque exemptos tam seculares, quàm Regulares, qui in alienis Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesiis suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumpserit.*

23. Episcopus potest interdicere Regulari ne prædicet etiam non reddita causa.

23. Posse Episcopum interdicere Regulari, ne prædicet virtute huius decreti, etiam non reddita causa, resoluunt, decisúmque referunt Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.*1.*cap.*8.*num.*9. Piasec. *in praxi Episcop. p.*2.*c.*3.*num.*41. *vers. si item*, ego ipse *d. alleg.*76.*num.*28.

24. S.D.N.

24. S. D. N. Vrbanus VIII. per suas litteras in forma Breuis directas Eminentissimo D.meo Cardinali de Sandoual Episcopo Giennen. sub dat. 30. Ianuarij 1629. hac de re ita rescripsit. *Ad hac quòd in eisdem prainsertis litteris dicitur, Regulares non posse verbum Dei pradicare sine Episcopi licentia, id locum sibi vendicare in iis tantùm Ecclesiis, qua sui Ordinis non sunt, cùm in aliis Ecclesiis sui Ordinis sufficiat Episcopi benedictio petita, licèt non obtenta, ita tamen vt si Episcopus non modò benedictionem simpliciter non concesserit, verùm etiam Regularibus prohibuerit quominus pradicent, tunc illo contradicente in sui quidem Ordinis Ecclesiis liceat illis pradicare, quemadmodum S.Trident. Concilij decretis salubriter est cautum. Quòd si Regulares siue in confessionibus audiendis, siue in pradicando aduersùs ea, qua superiùs declarauimus, quoquomodo deliquerit, in vim earundem prainsertarum litterarum ab Episcopo Giennen. coërceri, & puniri possint etiam censuris ecclesiasticis*, &c.

24. Prædicare licet Regularibus in Ecclesiis sui Ordinis Episcopi benedictione petita licet non obtenta.

25. *Idem etiam saltem Dominicis*, &c.] Vide Archiepiscop. Bonon. *p. 2. sub tit. de doctrina Christiana pag. 9. cum seqq.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo doctrina Christiana*, Petr. de Ledesma *in summ. p. 1. ad finem, in tract. de la doctrina Christiana*. Ludou. Beia *respons. casuum conscient. p. 3. casu 27. vers. tandem*, Possenin. *de officio Curati cap. 4. de doctrina Christiana*, metipsum *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 76. n. 37. cum seqq. & de officio, & potest. parochi cap. 15.* Ad huius præclari instituti maiorem obseruationem emanauit constitutio Pij V. *incip. Ex debito pastoralis officij*, sub die 6. Octobris 1572. quam refert Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. n. 19.* & ego ipse *d. c. 15. n. 8.*

25. Pueros in singulis parochiis saltem Dominicis & festiuis diebus fidei rudimenta docere debent parochi.

26. Absoluendum non esse illum, qui vel ob negligentiam, vel ob verecundiam Pater noster, Aue Maria, Credo, & decem præcepta addiscere non curat, resoluit Ludou. Beia *loco proximè citato*, subdens quòd postquam sic ignorans pro viribus elaborat, vt hæc memoriæ tradat, & nec verbum vnum retinere potest, dummodo tamen credat singulos articulos quando sibi proponuntur à ministris Ecclesiæ, & sciat de illis, ac de præceptis Decalogi respondere quando interrogatur, & deprecetur Deum, intendens saltem virtualiter ad ea, quæ in oratione Pater noster continentur, absolui tunc poterit; si enim articulorum fidei, diuinorúmque præceptorum, & orationis Dominicæ substantiam rudis intelligat, satis est, etiamsi verba non percipiat, vt ex Lop. Emman. Sà, & Valent. tradit Andr. Victorel. *in notis ad Possenin. de officio Curati cap. 4. vers. si articulorum*, & resoluunt Azor. *institut. moral. p. 1. lib. 8. cap. 7. quæst. 5.* Filliuc. *in quæst. moralib. tom. 2. tract. 22. cap. 2. num. 37.* Sanch. *in pracepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 3. num. 19.* Bonacin. *de legib. disp. 3. quæst. 6. puncto 2. num. 14.* Soar. *de fide disput. 13. sect. 5. num 8.*

26. Absoluendus non est ille qui vel ob negligentiam, vel ob verecundiam Pater noster, Aue Maria, Credo, addiscere non curat.

27. Ordinarium non posse mulctis, & pœnis, etiam in casu notabilis negligentiæ, aut contumaciæ, cogere pueros ad discendam doctrinam Christianam, etiamsi hoc fieri noluerint in oppidis, villis, & aliis locis extra ciuitatem, refert decisum Zerol. *d. verbo Doctrina Christiana* §. 3. subdens Conc. in præsenti, ibi, *etiam per censuras ecclesiasticas compellent*,

27. Ordinarius non potest mulctis & pœnis etiam in casu notabilis negligētiæ cogere pueros ad discendam doctrinā Christianam.

pellent, loqui de compulsione illorum, quorum interest eam docere, & non de compulsione puerorum, seu parentum ipsorum. Sed verum esse dicere his nostris temporibus (prout in Hispania vsu receptum est) posse Præsulem censuris compellere subditos vt doctrinam Christianam discant, & parochos vt eam doceant, aduertunt Perez *ad l.1.vers. aliud etiam, tit.1.lib.1.ordin.pag.19.* Fr. Emman. *in sum.tom.1.cap.88.num.3.* Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.11.cap.14.num.8.* Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. p.4.decis.300.* Ego ipse *d.alleg.76.n.38.* & me citato *in illo loco* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.11.cap.12.q.26. resol.2.quæstionis.*

Causæ criminales grauiores contra Episcopos à solo Papa cognoscantur, & terminentur; aliquando tamen causæ disquisitionem Metropolitanis committit, qui solam facti instructionem facient, & ad Sanctissimum mittent; minores criminales cognoscantur à solo Concilio Prouinciali.

CAPVT V.

1\. Doctores de materia cap. agentes.

1\. VIde Archiep. Bononien. *part.4.pag.268.cum seqq.* Nauar. *cons.1. in antiq.* aliàs *cons.2.in nouis, de foro comp.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. decis.1.* Henriq. *in sum. lib.13. cap.55.§.2.* Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.124. lit. A.* Sbroz. *de officio vicarij lib. 2. quæst. 59. num. 1. & 2.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.1.q.10.num.40.* Stephan. Gratian. *discept. forens. c.169.n.15.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.2.§. 2.num.4. vers. vndecimò*, Galganet. *de iure publico lib.3. tit.10. à num.5.* Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. p.4. decis.142. & in praxi rerum fori eccles. p.4. resolut.490. cum seqq.* Nouar. *in singul. Canonic. concl.90.* meripsum *de officio, & potest. Episcopi p.3.alleg.112.* Gonzal. *ad reg.8. Cancel. glos.41.n.5.* vbi dicit hoc decretum intelligendum esse de Episcopis residentibus, qui etiam ex causa atrocissima hæresis, aut læsæ maiestatis minimè citari possunt ad personaliter comparendum per quoscunque iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S.R.E. Cardinales, nisi expressa ac speciali commissione manu Papæ signata, quod etiam tradit Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordin. in exemptos p.1.q.41.*

2\. Causæ graues, & grauiores quæ dicantur.

2\. *Grauiores.*] Quæ autem dicantur causæ graues, & grauiores, vide Læli. Iordan. *in tract. de Episcoporum causis maioribus, & rerum capitalium ad Papam deferendis cap.1. & 2.* Menoch. *de arbitr. casu 266.*

3\. Causa hæresis in Episcopo reseruatur Papæ.

3\. *Etiam hæresis.*] Causam hæresis in Episcopo reseruari Papæ per hunc text. tenent Penia *in direct. Inquisitor. p.3. commento 77.* Fr. Emman. *quæstion. regul. tom.2. q.81. art.1. vers. aduertendum tamen.* Et procedere, quamuis Episcopus sit titularis, obseruat Molin. *de iustit. tract.5. disp.28. n.19.* & Illustriss. D. meus Roder. à Cunha *de Confessorib. solicitantibus mulieres in confessione q.12.n.7.in princ.*

4.Episcopos

4. Episcopos hæreticos non posse ab Inquisitoribus fidei puniri, tradunt Nauar. *conf.1.n.5.de foro comp.* Villadieg. *de haret.q.7.n.15.* Simanch. *de cathol.cap.25.n.7.* Locat. *in opere iudic. verbo Episcopus*, Roias *sing.55.n.2.* Penia *d.p.3. commento* 76. Henriq. *d.§.2. lit. P.* Molin. *d.disp.28.n.19.* Farin. *de haresi q.186.n.113.* Ego ipse *d.alleg.112.n.14.* Illustriss. D. meus Roder. à Cunha *d.q.12.num.6.* vbi *num.11.* id ipsum procedere asserit in Episcopis electis & confirmatis, licèt nondum consecratis, per ea quæ Molin. *d.disp.28.n.19.* Sanch. *de matrim.lib.8.disp.2.n.11.* — 4. Episcopi hæretici non possunt ab Inquisitoribus fidei puniri.

5. *Ab ipso tamen Romano Pont.* &c.] Posse solum Papam deponere Episcopos, asserit Gonzal. *d.glos.41.n.21.* quem refero ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p.3.alleg.50.n.11.* — 5. Papa solum potest deponere Episcopos.

6. Suffraganeum Episcopum titularem, qui obtinet Præposituram in Cathedrali, subesse cum aliis Canonicis visitationi sui Episcopi, resoluit Sell. *in selectis canon. cap.29. num.3.* atteſtans sic fuisse decisum in Florentina 24. Iulij 1632. — 6. Suffraganeus Episcopus titularis, qui obtinet dignitatem in Cathedrali, subest cum aliis Canonicis visitationi sui Episcopi.

7. *Minores verò*, &c.] Ciuiles, vel criminales minores Episcoporum causas in Concilio tantùm Prouinciali cognosci, & terminari posse, vel à deputatis per illud, decisum refert Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarra lib.1.tit.18. l.7.de Episcopis n:*80. vbi etiam dicit prædictas minores causas criminales posse in Conciliis Prouincialibus tractari, non existentibus duodecim Episcopis, quia prædicta Concilia ex minori numero Episcoporum vtplurimum constant, refero ego ipse *d.alleg.112.n.15.* & me non citato *in illo loco* transcripserunt Nouar. *in singular. Canon.concl.90.num.5.& quæst.forens.q.37.n.9.& seq.tom.1.* Aloys. Ricc. *in praxi p.4.resolut.492.* — 7. Causæ ciuiles, & criminales minores Episcoporum in Conc. tantum Prouinciali cognosci & terminari possunt.

8. Vnde Concilium Prouinciale non posse formare processum in causis criminalibus grauioribus contra Episcopum ad effectum transmittendi illum ad Sanctissimum, refert decisum Aloys. Ricc. *in d. praxi p.4. resol.491. & in decis. Curiæ Archiep. Neapolit. p. 4. decis. 142. num.5.* — 8. Conc. Prouinciale non potest formare processum in causis criminalibus grauioribus contra Episcopum.

De dispensatione irregularitatum, & absolutione casuum ab Episcopo faciendis.

CAPVT VI.

1. VIde Nauarr *conf. 15. de sentent. excomm. in antiq.* aliàs *conf. 11. de priuileg. in nouis*, Henriquez *in summ. lib. 7. cap. 13. §. 2. lit. V. & lib. 14. cap. 18. cum seq.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. p. 1. lib. 4. cap. 27. à num. 28. & tom. 2. consiliorum sub tit. de homicid. conf. 2. numer. 14. cum seqq.* Vgolin. *de irregular. cap. 33. §. 1. cum seqq. & cap. 26. & de officio Episcopi capit. 57. §. 2. cum seqq.* Soar. *tom. 5. de censur. disputat. 7.* Sayr. *in simili tractat. lib. 7. capit. 7. & in florib. decis. sub tit. de sentent. excommun. decis. 16.* Fernandez *in examine Theologiæ moralis p. 3. capit. 9. §. 16. numer. 7. & 8.* Sanchez *de matrimon. lib. 2.* — 1. Doctores de materia cap. agentes.

lib.2. disp.37. num.11. cum seqq. & disput. 40. num.17. & lib.3. disput.23. num.12.& lib.8.disp.2.à num.10.& latè *in præcepta Decalogi lib.2. cap.11.* Mar. Alter. *de censur. tom.2. disp. 8. de suspens. cap.3.* Bonacin. *eod. tract. disp.7. q.5.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.5. à num.1.& lib.30. tract.2.tit.3. à num.91.* Ægid. de Coninck *de Sacrament.& censur. tom.2. disp.18. dub. 14.* Nicol. Garc. *de benefic. p.7. cap.11. num. 12. cum seqq. & p.11. cap.10. num.112. cum seqq.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo irregularitas, differ. 7.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.1. tit.18. l.7. de irregul. num.6. cum seqq.* Nouar. *in singular. Canonic. concl.2. & 3.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta præc.2. lib.8. cap.8. num.23. cum seqq.* Maurit. de Alzedo *in praxi Episcop.p.2. cap.6.de dispensat.irregul.per tot.* Portel.*in dubiis Regularib. verbo dispensare num.8. cum seqq.* Villalob. *p.1. summ. tractat. 21. difficult.9.* Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regular. resol. 52. num. 13. cum seqq.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.2. allegat. 39. & 40.* ex quo loci me non citato multa transcripsit Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepisc. Neapolit. p. 4. decis. 117.* vbi est inserta quædam allegatio Nouarij Iurisconsulti Lucani.

2. Episcopi subditos habentes etiam electi & confirmati quamuis non consecrati dispensant vigore huius decreti.

2. *Episcopis.*] Subditos habentibus, etiam electis, & confirmatis, quamuis non consecratis, vt per Cened. ad Sextum *collect.4.n.3.* Soar. *tom.5. disput. 41. sect. 2. numer. 7.* Sanch. *de matrimon. lib. 8. disput. 2. num.11.* Gutier. *eod. tract. cap.49. à num. 16.* Mar. Alter. *d.tom. 2. disp.8. de suspens. cap. 3. vers. tertiò notandum*, Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut. 136.*

3. Episcopi illarum regionum, in quibus Conc. Trid adhuc receptum non est, non possunt vti facultate concessa in hoc decreto.

3. Episcopos illarum regionum, in quibus Concilium Trid. adhuc receptum non est, non posse vti facultate concessa in hoc cap. referunt decisum Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.532. in 1. edit.* aliàs *resolut.445.num.3.in 2.edit.* Garc. *d.p.7.cap.11. num.23.* Armendar. *d. l. 7. de irregular. num. 11.* Sanch. *in præcepta Decalogi lib. 2. cap. 11. num. 2.* Mar. Alter. *d.cap. 3. conclus. 4. vers. primò animaduertendum est*, Alzed. *d.cap.6.num.29.* Bonacin. *d.disp.7.q.5. puncto 1. num.2.* Ego ipse *d.alleg.39.num.3.*

4. Capitulum Sede vacante habent facultatem dispensandi & absoluendi cõcessam Episcopis in hoc cap.

4. Capitulum Sede vacante habere facultatem dispensandi, & absoluendi concessam Episcopis in hoc cap. resoluunt Henriquez *in summ. lib.6. cap. 16. §.1. & lib. 14. cap. 20. §.1.* Soar. *tom.4. de pœnitent. disput.30. sect.2. num.4.* Cened. *d. collect. 4. num. 3.* Fr. Emman. *quæst. regular. tom.1. quæst.61. art.9.* Ludou. Beia *respons. casuum conscient. p.4. casu 37. vers. tandem nullus*, Sayr. *in claui Regia lib. 6. cap. 11. num. 84.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.3. collect.721. vers. tertiò dubitatur, & in praxi rerum fori eccles. decis. 533. in 1. edit.* aliàs *resolut. 466. in 2. edit. & in praxi aurea resolut. 118. num.5.* Piasec. *in praxi Episcop. p.2. cap.1. num. 16. pag. 106.* Sanch. *de matrim. lib.8. disp.2. num.10.* Garc. *d.p.7. cap.11. num.21.& p.5.c.7.n.41.* Nouar. *d concl.2.num.3.* Ego ipse *d.alleg.39. n.16.* Sell. *in select. canon. cap.49.num.3.* vbi asserit olim de hoc fuisse multum dubitatum, & sub die 20. Iunij 1602. fuisse conclusum Pontificem esse consulendum.

5. Contra

5. Contra Mar. Alter. *d.cap.3. verſ. ex eodem*, & Bonacin. *de cenſur. diſp.7.quaſt.5.puncto* 1. *num.6.* exiſtimantes Capitulum Sede vacante non ſuccedere Epiſcopis in facultate, quæ illis competit vigore huius decreti.

6. Archiepiſcopum dum actu viſitat diœceſes ſuffraganeorum in eis facultatem diſpenſandi & abſoluendi conceſſam Epiſcopis in hoc decreto habere erga ſubditos ſuorum ſuffraganeorum, tradunt Henriq.*in ſum.lib.*14.*cap.*18.§.3.Soar.*tom.*4.*de pœnit.diſp.*3.*ſect.*2.*num.*8.Sayr. *in claui Regia,lib.6.cap.*11.*num.*79.Auila *de cenſur.p.*2.*cap.*7.*diſp.*1.*dub.*10. *concl.*3.& *p.*7.*diſp.*10.*dub.*6.*notab.*2.*circa primam concluſ.*Sanch.*in præcepta Decalogi,tom.*1.*lib.*2.*cap.*11.*num.*6.& *lib.*4.*cap.*38.*num.*13.& 14.Bonacin. *de cenſur. diſp.*1. *quaſt.*3.*puncto* 2. *num.*7. *verſ. tertiò*, ego ipſe *d.allegat.*39. *num.*19.

6. Archiepiſcopus dum actu viſitat habet facultatē diſpenſandi & abſoluendi cōceſſam Epiſcopis in hoc decreto.

7. Et non ſolùm in ipſo actu viſitationis diſpenſare poſſe cum ſubditis Epiſcoporum ſuffraganeorum, ſed etiam cum ipſiſmet Epiſcopis ſuffraganeis, contra Soar. reſoluunt Henriq. *d.cap.*18.*num.*4. Auila *p.*7. *diſp.*6.*ſect.*5.*dub.*5.Bonacin.*de cenſur.diſp.*7.*q.*5.*puncto* 1.*num.*2.*in fine.*

7. Archiepiſcopus in actu viſitationis diſpenſare poteſt cum ipſiſmet Epiſcopis ſuffraganeis.

8. Abbates, & alios Prælatos inferiores habentes iuriſdictionem ordinariam,& quaſi Epiſcopalem,etiam nullius diœceſis,non comprehendi in hoc decreto,ac proinde minimè gaudere facultate diſpenſandi & abſoluendi in hoc cap.conceſſa,tenent Arag.2.2. *q.*88.*art.*12.*col.*7. *concl.*4.Fr.Emman.*in ſumma tom.*2.*cap.*10.*num.*6.Cened.*d.collect.*4.*num.*5. Tolet.*in inſtruct.confeſſ.lib.*1.*cap.*83.*num.*5.*ad fin.* Soar. *tom.*4.*de pœnitent. diſp.*30.*ſect.*2.*num.*6.& *tom.*5. *de cenſur. diſp.*41.*ſect.*2. *num.*7. Petr.de Ledeſma *in ſum.tom.*2.*tract.*1.*cap.*6.*poſt concl.*2.*diffic.*1. Aloyſ.Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ.deciſ.*532.*num.*2. *in* 1.*edit.* aliàs *reſolut.*555.*in* 2.*edit.* Mar. Alter.*d.cap.*3.*verſ.ſed hic,*Bonacin.*d.diſp.*7.*q.*5.*puncto* 1.*num.*6.& referunt deciſum Garc.*d.p.*7. *cap.*11. *num.*13.& 17. Armendar *d.l.*7.*de irregularit. num.*9.& 10.Nouar.*d.concl.*2.*num.*4.Ego ipſe *d.alleg.*39.*num.*17.Stephan. Gratian. *diſcept.forenſ.cap.*441. *num.*21. vbi etiam quid data conſuetudine immemoriali.

8. Abbates & alij Prælati inferiores habentes iuriſdictionem ordinariā etiam nullius diœceſis non gaudēt facultate abſoluendi, & diſpenſandi in hoc cap. conceſſa.

9. Contra Henriq. *in ſumma lib.*6.*cap.*16.§.1. Fr.Emman. *quaſt.regul. tom.*1.*q.*24.*art.*13.& 17.& *q.*61.*art.*9. Flores de Mena *var.lib.*3. *quaſt.*24. *num.*18.Sayr.*in claui Regia,lib.6.cap.*11.*num.*83.*in fine,*Auila *de cenſur.p.*7. *diſp.*10.*dub.*10. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.*1.*lib.*2.*cap.*11.*n.*5. Duard. *in Bullam Cœnæ Domini*, *lib.*3.§.2.*q.*8. *num.*55. Monet. *de commutat.vltimar. volunt. cap.*5. *num.*455. Fr.Sigiſm.à Bononia *de elect. dub.*51. *num* 8. exiſtimantes facultatem, quam habent Epiſcopi ex priuilegio huius decreti, competere etiam aliis Prælatis habentibus iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem.

10. Superiores etiam Conuentuales Religionum exemptarum erga Religioſos ſibi ſubditos hanc poteſtatem à Concilio in præſenti Epiſcopis conceſſam habere facultate ipſis ad hoc data à Pio V.*conſtit.ſua, incip.Romanus*, ſub dat. 21.Iulij 1571. tenent Henriq.*d.lib.*6.*cap.*16.§.8. & *lib.*7. *cap.*25. §.2. & *lib.*14. *cap.vlt.* §.5. *ad fin.* Fr.Emman. *quaſt.regul. tom.*1.*quaſt.*61.*art.*9. Piaſec. *in praxi Epiſcop.p.*2.*cap.*3.*num.*52.*in princip.* Ioan.

10. Superiores etiam Conuentuales Religionū exemptarum erga Religioſos ſibi ſubditos gaudent facultate diſpenſandi & abſoluendi in hoc cap. Epiſcopis conceſſa.

Ioan.de Cruce *de statu Relig.lib.1.cap.6.dub.16.* Sayr.*de censur.lib.7.cap.7. num.23.* Molin.*de instit.tract.3.disp.61.num.4.& 5.& disp.70.in fine,* Iacob. de Graff. *tom.2.consil.sub tit.de homicid.consil.2.num.23.cum seqq.* Sanch.*de matrim.lib.8.disp.2.num.13.& in præcepta Decalogi,tom.1.lib.2.cap.11.n.7.* Coriolan. *de casibus reseruatis,p.1.sect.1. art.22. num.6. & art.23. num.4.* Ioan.Valer. *de different.inter vtrumque forum, verbo Regularis, different.6. vers.denique,* Nouar.*d.conclus.2. num.6.* Bartholom.de Vecchis *d disp.9. dub.18.ex num.4.* Hieron.Roder. *d.resol.52.num.23.* Ego ipse *d.alleg.39. num.18.*

11. Contra Soar. *tom.5. disp.4.sect.2.* Petr.de Ledesma *in sum.tom.2. tract.1.cap.6.post concl.20.diffic.3.* Valer.Reginald. *d.num.29.vers.quintum est,* Garc.*d.cap.11.num.13.& 20.* Armendar.*d.l.7.de irregul.num.*10.existimantes Prælatos Regulares facultate in hoc decreto concessa erga suos subditos Regulares vti non posse

12. Dispensare quis valeat cum Episcopo si eueniat casus, vt ipsemet incidat in aliquod delictorum super quibus potest cum sibi subditis dispensare.

12. Quis autem valeat cum Episcopo dispensare si occurat casus vt ipsemet incidat in aliquod delictorum, super quibus potest cum sibi subditis dispensare iuxta formam huius decreti?Posse tunc alteri committere vices suas vt secum dispenset, & ad se absoluendum proprium suum Confessarium deputare,cum eadem auctoritate, quam ipse habet ex hoc decreto in sibi subditos, tenent Maiol. *de irregular. lib.2. cap.2. num.12.vers.est autem,& lib.5.cap.51.num.7.* Soar. *tom.5. de censur.disp.41. sect.2.num.9.* Henriq. *in sum.lib.14. de irregul.cap.18. §.3.* Piasec. *in praxi Episcop.p.2.cap.1.num.17.pag.107.* Armendar. *d.l.7.de irregul.n.12.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles.decis.518.in 1.edit.* aliàs *resol.445.num.2.in 2.edit.* Garc.*d.p.11.cap.10.num.139.*vbi intelligit,quamuis sit extra diœcesim,Bellet.*disquisit.clerical.p.1.tit.de discipl.cleric.§.1.num.54.* Sanch.*de matrim.lib.8.disp.3.num.3.& in præcepta Decalogi,lib.2.c.11.num.11.* Ego ipse *d.alleg.39.num.15.*contra Mar.Alter.*d.cap.3.conclus.4.vers.tertiò quæri potest,*existimantem non posse Episcopum secum dispensare.

Dispensare potest Episcopus.
13. In irregularitate, quæ contrahitur ex reiteratione Baptismi occulta.

13. *In irregularitatibus omnibus,* &c.] Posse Episcopum in vim huius decreti dispensare in irregularitate, quæ contrahitur ex reiteratione Baptismi occulta, tenent Tolet. *in instruct.Sacerd. lib.1.cap.70.* Auil. *de censur.p.7.disp.7.quæst.3.puncto 3.num.9.* Filliuc. *in quæst.moralib. tract.10. cap.6.quæs.5.* Alzedo *d.p.2.cap.6. num.53.* Ego ipse *d.allegat.39. num.36.* & me citato *in illo loco* Homobon.de Bonis *de examine ecclesiast.tract.12. cap.3. quæs. 8. in resol.1. quæstionis*, etiamsi incurratur ab aliquo publicè baptizante, dummodo nesciatur an qui baptizatur fuerit antea baptizatus. Sayr.*d.lib.7.cap.10.num.16.* Auila *d.dub.6.* Sanch. *de matrim.lib.2. disp.37.num.11.*

14. In irregularitate contracta ab eo, qui duos sacros Ordines, vel Acolytatum cum Subdiaconatu eodē die suscepit.

14. In irregularitate contracta ab eo, qui duos sacros Ordines, vel Acolytatum cum Subdiaconatu eodem die suscepit, dispensare posse Episcopum quando delictum est occultum, tenent Henriq. *d. lib. 14. cap.6.§.5.* Auila *p.7.disp.9.sect.1.dub.4.ad fin.* Sayr.*d.lib.7.cap.10.num.36.* Bonacin.*d.disp.7.quæst.3.puncto 4 num.4.* Vgolin. *de irregular.cap.39.§.1. num.31.& de officio Episcopi,cap.57.§.2.n.4.vers.quartò,*ego ipse *d.alleg.39. num.37.*

15. In

15. In irregularitate occulta proueniente ab administratione in Ordinibus malè susceptis posse etiam Episcopum dispensare, resoluunt Maiol. *de irregul. lib. 1. cap. 30 num. 9. in fine*, Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 7. cap. 5. num. 2.* Ego ipse *d. alleg. 39. num. 41.* attestantes hoc verum esse si Episcopus non fuerit quoque scienter particeps eiusdem culpæ.

15. In irregularitate occulta proueniente ab administratione in Ordinibus malè susceptis.

16. In irregularitate, quam quis contraxit exercendo Ordines, quos non habebat, vt exerceat susceptos, ac alios suscipiat, posse Episcopum dispensare, modò delictum sit occultum, tradunt Vgolin. *d. cap. 57. §. 3. num. 1. vers. si etiam*, Bonacin. *de censur. disp. 7. q. 3. puncto 6. n. 10.* Ego ipse *d. alleg. 39. num. 43.* Aized. *d. p. 2. cap. 6. num. 54.*

16. In irregularitate, quam quis contraxit exercendo Ordines, quos non habebat.

17. In suspensione & irregularitate contracta ab eo, qui ante legitimam ætatem Ordines suscepit, posse Episcopum dispensare si iam ad legitimam ætatem peruenerit, & delictum sit occultum, refert deeisum Gare. *de benefic. p. 2. cap. 5. num. 51.*

17. In suspensione & irregularitate cōtracta ab eo, qui ante legitimā ætatem Ordines suscepit.

18. In suspensione contracta ab eo, qui Ordines suscepit, dum vinculo censuræ obstrictus esset, posse Episcopum dispensare modò delictum sit occultum, resoluit Bonacin. *de suspens. omnibus in partic. disp. 3. q. 1. puncto 6. n. 7.* aduertens *ibidem*, si delictum sit publicum, absolutionem istius suspensionis respectu clerici secularis reseruatam esse Papæ, siue ista suspensio contracta fuerit scienter, siue ignoranter ignorantia crassa, supina, vel affectata, & citat text. expressum *in cap. cùm illorum, de sent. excommun. & ibi in collect. num. 3.* citaui Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 13.* qui meminit huius decreti.

18. In suspensione contracta ab eo, qui Ordines suscepit dū vinculo censuræ obstrictus esset.

19. In suspensione contracta à coniugato suscipiente Ordinem sacrum posse Episcopum dispensare dum crimen est occultum, per hoc decretum sustinet Bonacin. *de suspensionib. omnibus in particulari, disp. 3. q. 1. puncto 7. num. 12.* subdens non propterea posse taliter dispensatum durante matrimonio ministrare in sacris Ordinibus, quia licèt ablata sit suspensio, & irregularitas contracta ob susceptionem sacrorum Ordinum tempore matrimonij, non tamen ablata fuit dispositio sacrorum Canonum prohibentium coniugato sacrorum Ordinum susceptionem, & consequenter illorum vsum.

19. In suspensione contracta à coniugato suscipiente Ordinem sacrum.

20. In suspensione contracta ab eo, qui furtiuè, id est, nesciente Episcopo, neque probante, neque examinante Ordines suscepit, si occulta sit, posse Episcopum dispensare, tradunt Henriq. *d. lib. 14. cap. 6. §. 5.* Soar. *d. disp. 42. sect. 3. num. 5.* Ægid. de Coninck *tom. 2. disp. 18. dub. 5. n. 43.* Bonacin. *d. puncto 4. num. 5.* Vgolin. *d. tract. de officio Episcopi, cap. 57. §. 2. num. 4. vers. quarto,* ego ipse *d. alleg. 39. num. 38.*

20. In suspensione contracta ab eo, qui furtiuè Ordines suscepit.

21. In suspensione, quam quis contraxit, recipiendo Ordines sine litteris dimissoriis, si sit occulta, posse Episcopum dispensare dicit Bonacin. *de Sacrament. disp. 8. quæst. vnic. puncto 4. num. 25.* Ego ipse *d. alleg. 39. num. 39.*

21. Dispensare potest Episcopus in suspēsione occulta quā quis contraxit recipiendo Ordines sine litteris dimissoriis.

22. In suspensione à diuinis, quam incurrunt Religiosi admittentes fœminas, si sit occulta, virtute huius decreti dispensare posse Episcopum, tenet Sanch. *in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 6. cap. 17. num. 41. in princip.*

22. Et in suspensione à diuinis, quam incurrunt Religiosi admittentes fœminas si sit occulta.

23. Et cum eo qui per saltum promotus ad Ordines celebrauit.

23. Dispensare posse Episcopum cum eo, qui per saltum promotus ad Ordines, celebrauit, vbi delictum fuerit occultum, asserit Vgolin. *d.cap.57.§.2.num.4.vers.tertio*, quem refero ego ipse *d.alleg.39.num.40.*

24. Et cum eo, qui Ordines minores suscepit ab Episcopo, qui renunciauit Episcopatui.

24. Et cum eo, qui Ordines minores suscepit ab Episcopo, qui renuntiauit Episcopatui, vel dignitati, aut à censura irretito, schismatico, hæretico, deposito, vel degradato, dummodo delictum sit occultum, Vgolin. *d.cap.57.§.2.num.4.vers.quinto*, ego ipse *d.alleg.22 num.42.*

25. Et cum simoniaco occulto.

25. Et cum simoniaco occulto posse etiam Episcopum dispensare, non tamen illum rehabilitare ad beneficia imposterum obtinenda, nec ad ea retinenda, quæ per simoniam occultam obtinuit, referunt decisum Soar. *de Relig.tom.1.tract.3.lib.4.cap.61.num.11.* Less. *de iustit.lib.2.cap.35.num.140.* Garc. *de benef.p.8.cap.1.num.74.* Armendar. *in addit.ad recopil.legum Nauarra,lib.1.tit.18.l.7.de irregular.num.15.& 16.* Ego ipse *d.alleg.39.n.44.* Alzedo *in praxi Episcop p.2.cap.6.n.41.* contra Campan. *in diuers.iuris canon.rub.11.cap.27.num.66.*

26. Absoluere à censuris incursis propter ingressum ad monasterium Monialium non potest Episcopus si delictum sit occultum.

26. Non posse tamen Episcopum absoluere à censuris incursis propter ingressum ad monasterium Monialium, etiamsi delictum sit occultum, referunt decisum per constitut. Pij V. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles.decis.648.in 1.edit.* aliàs *resol.544. num.5.in 2.edit.* Garc. *de benef.p.11.cap.10. num.122.* Armendar. *d.l.7. de irregul. num.23.* Alzedo *cap.6.num.22.* Ego ipse *d.allegat.39.num.45.* contra Bonacin. *de clausura q.1.puncto 5.num.1.*

27. Episcopus non potest vigore huius decreti dispensare super irregularitate aliunde quàm ex delicto proueniente.

27. *Ex delicto.*] Ergo non poterit Episcopus vigore huius decreti dispensare super irregularitate aliunde quàm ex delicto proueniente, neque super illegitimitate, licèt occulta sit, vt per Nauarr. *in man.cap.27. num 194.& 201.* Ægid.de Coninck *de Sacram.tom.2.disp.18.dub.14.n.111.* Arrojo *de Sacram.cap.de irregul. num.10.* quos refert & sequitur Alzedo *d.cap.6. num.30.* vbi *num.41.* hinc infert illum non posse filios spurios, aut bastardos legitimare.

28. Occultum delictum quod dicatur.

28. *Occulto.*] Occultum in præsenti materia secundùm terminos iuris esse regulandum, & propriè dici quod non potest probari, asserunt Iacob.de Graff. *tom.2.consil.sub.tit.de homicidio consil.2.num.20.* Nicol.Garc. *de benefic.p.7.cap.11.num.46.& seq.* Armendar. *d.l.7.de irregular. num.25.*

29. Occultum in hoc proposito dicitur quod non est notorium apud omnes etiamsi possit probari per aliquos testes.

29. Sed occultum, ad hoc vt possit Episcopus dispensare virtute huius decreti, illud esse quod non est notorium apud omnes, etiamsi possit probari per aliquos testes, sufficit enim non esse diuulgatum, & quòd possit aliqua tergiuersatione celari, tenent magis communiter Doctores, vt per Nauarr. *in man.cap.27.num.254. in fine, vers.vndecimo,* Sorb. *in conpendio Mendicant.in resol.materia absolutionis,pag.48.* Anton. Roch. *de visitat. verbo occultum,* Tolet. *in instruct. sacerd. lib. 1. cap.89. num.5.* Viuald. *in candel.aureo,tit.de irregularit.num.315.* Vega *in sum.p.1. c.49.casu 16.* Læl.Zech. *de casibus Episcopo reseruatis,casu vlt.n.1.& casu 1. de irregul.circa fin.* Fr.Emman. *quæst.regul tom.1.quest.24. art.11.* Gutier. *canon.lib.1.cap 1.* Emman.Sà *in aphorism.verbo Episcopus num.35.& verbo manifestum,num.5.* Zerol. *in praxi Episcop.part.2.verbo irregularitas, §.1.* Piasec.

Piasec. *in simili praxi p.1.cap.1. num.56. pag.62.* Soar.*tom.4. de pœnitent. disp.3. sect.2.num.2.& tom.5.de censur.disp.41.sect.2.n.6.* Azor.*instit.moral. p.1.lib.8. cap.10. q.9.* Sayr. *de censur.lib.4.cap.17.num.21. & lib.7. cap.13. num.12.* Mar.Alter. *in eodem tract.tom.2. disp.8. de suspens. cap.3. vers. secundò notandum*, Auila *in simili tract. p.2. cap.7. disp.1. dub.12. concl.2. & p.7.disput.10.dub.6.* Molin. *de iustit.tract.3. disp 79. num.8. vers. secundò*, Paul.Comitol. *respons.moral. lib.6. q.44. num.2.* Vgolin.*de officio Episcopi cap.57.num.5.* Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori eccles. decis.523.in 1.edit. & resol.450.in 2.edit.* Sanch.*de matrimon.lib.2. disp.37. num.11. & lib.8. disp. 34. num.55. & in præcepta Decalogi tom.1. lib.2. cap.19. num.19. cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.30. tract.2. num.30.* Bonacin.*de censur.disput.1. q.3. puncto 2. n.1. vers. quartò*, idem Aloys.Ricc. *in decis. Curiæ Archiepisc. Neapolit. p.4. decis.117.* Fr.Sigism. à Bononia *de elect. dub.71. à num.7.* Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouit. disput.9. dub.16. num.3.* Hieron. Roder. *d. resolut. 52. num. 23.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta præc.2. lib.8.cap.8.num.23.* Alzedo *in praxi Episcop.p.2. cap.6. num.12.* Ego ipse *d.alleg.39.à n.20.*

30. Episcopum posse dispensare etiamsi actus sit materialiter publicus, non verò formaliter in quantum delictum, quia adhuc occultum dicitur, tenent Emman. Sà *d. verbo. Episcopus num.35.* Fr.Emman. *in sum tom.1.cap.176. num.3.* Henriq. *d.lib.14.cap.20.§.4.* Sayr. *de censur. lib.7. cap.13. num.13.* Vgolin. *in simili tract. tab.1.cap.13.§.7. sub num.4.* Bonacin. *eod. tract.disp.7. q.5. puncto 1.num.4. vers. dixi in prouenientibus*, Sanch.*d.lib.8.disp.34.num.56.* Piasec.*d p.1.cap.1.sub tit.de dispensat. n.56. fol.61.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resolut. 450. num.5. in 2. edit.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo delictum vlt.* Campan. *in diuers. iuris canon.rub.7.cap.5.num.3.* Fr.Sigism.à Bononia *de elect. dub.71. num.8.* Fagundez *d.cap.8.num.25.& 29.* Fr.Barthol. de Vecchis *d.disp.9. dub.15.num.4.*

> 30. Episcopus potest dispensare etiamsi actus sit materialiter publicus, non verò formaliter in quantum delictum.

31. Vnde si in loco ita distanti publicum, & notum sit aliquod delictum vt spes non subsit fore vt ad illum locum deferatur occultum ibi, vbi absolutio petitur dici, ac proinde Episcopi facultati in hoc decreto concessæ subiici, resoluunt Auila *de censur.p.2. cap.7. disput.1. dub.11.concl.3.* Sanch.*d.lib.2 cap.11. n.20.* Duard. *in Bullam Cœnæ Domini lib.3.§.2.q.11.n.10.*Fagundez *d.c.8.n.28.*

> 31. Occultum delictum dicitur quod alicubi, vbi scilicet commissum est, publicum sit, at in eo loco, in quo absolutio petitur, sit occultum.

32. Contra Nauar. *consil.43. de temporib. ordinat. in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.64.* Soar. *tom.4. de pœnitent.disput.30.sect.2. num.2.* Sanctarel. *de hæresi cap. 5. dub. 6. num.26.* existimantes non dici occultum delictum quod alicubi, vbi scilicet commissum est, publicum sit, at in eo loco, in quo absolutio petitur, sit occultum.

33. Episcopum posse dispensare in irregularitate proueniente ab excommunicato celebrante, quando excommunicatio est occulta, licèt celebratio sit manifesta, tradunt Nauar. *consil.2.sub tit. de clerico non ordin. ministr. in vtraque edit.* Læl.Zech. *d. casu vlt. num.1. vers. & quod, pag. 248.* Piasec. *in praxi Episcop. p.1. cap.1. num.56. pag. 62.* Fr.Ludou. Miranda

> 33. Episcopus potest dispensare in irregularitate proueniente ab excommunicato celebrante quando excommunicatio est occulta licet celebratio sit manifesta.

Miranda *in man. Prelat. tom. 2. quaest. 8. art. 14. concl. 2.* Ego ipse *d. alleg. 39. num. 27.* me citato *in illo loco* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract. 12. cap. 3. quaest. 13. resol. 3. in fine.* Contra additionator. ad dictum consilium Nauarri.

34. Homicidium voluntarium in hoc decreto dicitur, quod est illicitum contra quintum praeceptum Decalogi, intentum, & volitum in se.

34. *Ex homicidio voluntario.*] Homicidium voluntarium in hoc decreto dici, quod est illicitum contra quintum praeceptum Decalogi, intentum, & volitum in se, asserunt Nau. *in man. cap. 27. num. 240.* Cou. *in clem. si furiosus p. 2. in initio, & §. 1. num. 2.* Ludou. Lop. *in instruct. conscient. tom. 2. p. 2. cap. 28. in princ.* Vega *in speculo Curator. cap. 12. num. 325.* Fr. Emman. *in summ. tom. 2. cap. 179. cum seq. & quaest. regul. tom. 1. quaest. 24. art. 9.* Anton. Roch. *de visitat. verbo homicidio voluntario,* Vgolin. *de irregul. cap. 33.* Soar. *tom. 5. de censur. disput. 44. sect. 1. & disput. 45. sect. 2.* Sayr. *in simili tractat. lib. 7. cap. 7. num. 5. cum seqq.* Auil. *eod. tract. p. 7. disput. 3. dub. 7. & disput. 6. sect. 1. dub. 1.* Vasq. *1. 2. disp. 10. num. 39.* Molin. *de iustit. tract. 3. disput. 33. & 39.* Fr. Ludou. Miranda *in man. Prelat. tom. 2. q. 8. art. 9. conclus. unica,* Bonacin. *de contract. disput. 2. q. vlt. puncto 2. num. 1.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis. 519. in 1. edit.* aliàs *resolut. 446. in 2. edit.* Campan. *in diuers. iuris canonic. rub. 11. cap. 23. num. 137.* Hieron. Roder. *d. resolut. 52. num. 24.* Ego ipse *d. alleg. 39. n. 46. cum seqq.*

35. Dispensare potest Episcopus in irregularitate proueniente ex homicidio voluntario, licito tamen.

35. Vnde in irregularitate proueniente ex homicidio voluntario, licito tamen, vel auctoritate legitima, & iusta de causa facto, posse Episcopum dispensare, tenent Cou. *in Clem. si furiosus p. 1. §. 3. num. 7. in fine,* Nauar. *d. cap. 27. num. 240. vers. quartò. & in rub. de iudic. num. 109. vers. tertio, cum seqq.* Fr. Emman. *quaest. regular. tom. 1. quaest. 24. artic. 1. & in summ. tom. 3. cap. 223. num. 1. & 2.* vbi se corrigit de opposito quod priùs senserat *in ead. summ. tom. 1. cap. 174. & tom. 2. quaest. 105. art. 2.* Maiol. *de irregular. lib. 5. cap. 48. §. 6.* Medin. *in summ. p. 1. cap. 12. §. 12.* Viuald. *in candel. aureo §. 2. tit. de irregular. quoad Fratres, num. 326. & 327.* Bañes *2. 2. quaest. 40. art. 2. dub. 4.* Campan. *d. rub. 11. cap. 23. num. 138.* Hieron. Roderic. *d. resolut. 52. in retractat. num. 59.* Ego ipse *d. alleg. 39. num. 47.*

36. Contra Nauar. mihi visum sibi contrarium *cons. 34. in antiq.* aliàs *cons. 39. in nouis, de homicid.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. decis. 31.* Henriquez *d. lib. 14. cap. 9. §. 3. & cap. 19. §. 4. in commento litt. K.* Vgolin. *de irregular. cap. 33. §. 1. num. 1. & cap. 44. §. 2. num. 4. & cap. 62. §. 2. num. 5.* Vega *in summ. p. 1. cap. 56. casu 6. & cap. 127. casu 27. & p. 2. cap. 15. casu 40. & in speculo Curatorum cap. 11. num. 287. & cap. 12. num. 323.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. p. 1. lib. 1. cap. 13. num. 38.* Molin. *de iustit. tract. 3. disput. 79. num. 8. vers. quartò,* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo irregularitas §. 8.* Gutier. *canonic. lib. 2. cap. 6. num. 170.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 8. num. 32.* Garc. *de benefic. p. 7. cap. 11. num. 40.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract. 12. cap. 3. quaest. 13. resolut. 2. in fine,* Alzed. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 6. num. 46.* existimantes Episcopum non posse in homicidio voluntario iusto dispensare.

37. Hinc

37. Hinc etiam posse Episcopum dispensare cum homicida occulto, qui cùm aliter euadere non posset, aggressorem occidit, licèt non in totum seruata moderatione inculpatæ tutelæ. nam etsi homicidium voluntarium sit, quia tamen per se non est, nec ex delicto proficiscitur, homicidium voluntarium dici non debet, resoluunt Nauar. *d. cap.27.num.239.* Henriq. *d.lib.14. cap.10.§.2.* Valent. *tom.4. disp.7. q.19. puncto 3. §.5.* Bañes *in 2.2. q.64. art.8. vers. ad secundum*, Fr.Emman. *in sum.tom.1.cap.173.n.1.* Vega *p.2.cap.15.casu 23. vers.nota*, Molin. *d.disp. 79.num.8.& 11.* Sayr. *de censur. lib.7. cap.7. num. 22.* Auila *eod.tract.p.7. disp.7.sect.5. dub.5.* Tataret *in 4.sent. dist.25.q.1. col.7.* Ægid. de Coninck *de Sacram.disp.18.dub.9.n.88.& 90.* Vgolin. *de irregul.c.33.num.4. & de officio Episcopi c.57.§.2.n.4.& 6.* Alzed. *d.p.2.c.6.num.13.* Ego ipse *d.alleg.39.à num.53.*

37. Dispensare potest Episcopus cum homicida occulto, qui cum aliter euadere non posset, aggressorem occidit.

38. In irregularitate ex homicidio casuali proueniente posse Episcopum dispensare, modò delictum sit occultum, resoluit Fr.Ludou. Miranda *in man. Prelat.tom.2. q.8. art.13.concl.2. & 3.* quem refero ego ipse *d. alleg.39.n.48.*

38. Dispensare potest Episcopus in irregularitate ex homicidio casuali proueniente.

39. Veluti si quis aliquem hominem occiderit non intendens occidere, cum hoc enim posse Episcopum dispensare firmarunt Nau. *d.cap. 27.n.240.& consf.17.de homicid.in vtraque edit.* Henriq. *d.lib.14. c.19. §.1. in commento lit.E.* Aloys.Ricc. *in praxi fori ecclef. decis.521. in 1.edit.* aliàs *resolut.448.n.2.& 3.in 2.edit.* Bonacin. *de censur. disp.7.q.4.puncto vlt.n.7.* Ego ipse *d.alleg.39.n.50.*

39. Dispensare potest Episcopus cum eo qui hominem occidit non intendens occidere.

40. Aut vbi is, qui mandauit baculo vulnerari, eo expresso ne occideretur, si armis percusserit, & occiderit mandatarius, cum mandante posse Episcopum dispensare, eo quòd hoc decretum Conc. requirat homicidium per industriam, per insidias, & ex proposito, resoluunt Garc. *d.c.11.n.44.* Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori ecclef.decis.519 in 1.edit.* aliàs *resol. 446.in 2. edit. & in praxi aurea resol.407. & in decis. Curia Archiep. Neapol.p.4.decis.117.* Ego ipse *d.alleg.39.num.52.prope fin.* Idem dicendum de eo, qui mandauit seruo vt alterum percuteret, sed caueret ne occideret, sequuto homicidio, Henriq. *d.c.19 §.3. in commento lit.E. & cap.14.§.2.* Bonacin. *d.puncto vlt.n.8.* Alzed. *d.c.6. n.4.* Ego ipse *d.allegat.39.num.51.*

40. Dispensare potest Episcopus cum mandante baculo vulnerari, eo expresso ne occideretur, si mandatarius percusserit, & occiderit.

41. Cum irregulari facto ex mutilatione membri etiam voluntaria, si est occulta posse Episcopum dispensare, tradunt Nau. *d.c.27. n.194.* Henriq. *in sum.lib.13.c.57. §.1.lit.H.& lib.14.c.19. §.1.lit.L.* Fr.Emman. *quest.regul.tom.1.q.24. art.10. & in addit. ad Bullam Cruciatæ §.13.num.6.* Cardin. Tolet. *in instruct. Sacerd. lib.1. cap. 88. vers.6. & cap.89. num.3.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapolit. cap. 66. num. 9. in vltima impress.* Soar. *tom.5. de censur. disput. 44. sect. 2. num. 4. & sect. 4. num.35.* Molin. *de iustit.tom.4.disp.79.sub num.8.* Valer.Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.30. tract.2. num.91.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 1. cap.1. num.57.* Maurit. Alzedo *in simili praxi p.2. cap.6. num.2.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. tom.2. disp. 18. dub.8.* Ludou. Miranda *d. quest. 8. art.11.* Emman. Sà *in aphor. verbo irregularitas in fine*, Auila *de censur.*

41. Dispensare potest Episcopus cum irregulari facto ex mutilatione membri etiam voluntaria.

p.7. disput.6. sect.5. dub.4. Bonacin. *in simili tract. disput.7. quæst.4. puncto ult.num.11.* Didac.de Arrojo *de Sacrament.cap.de irregul. num.10.* Aloys. Ricc.*in d.praxi resolut.447.num.4.* Nouar.*post decisionem 117. Aloys. Riccij, in vers.quoad 2.p.4.* Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouit. disp.9. dub.7.* Portel. *in dubiis regular. verbo dispensare num.7. & 9.* Villalob. *1.p.sum. tract.21. diffic. 9.num.16.* Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul.resol.52.n.26.* Ego ipse *d.alleg. 39.num.49.* me citato *in illo loco* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.12.cap.3.q.10.resol.5.pag.438.&* decisum referunt Armendar.*d.l.7. de irregular.n.14.* Garc.*d.p.7.cap.11.num.30. cum seqq.* Campan. *d.rub.11. cap.23.n.143.*

42. Contra Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.2. cap.8. num.89.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 1. cap. 10. num. 40.* & alios existimantes non posse Episcopum dispensare in irregularitate prouenienteex voluntaria membri mutilatione,quamuis occulta.

43. Dispensare non potest Episcopus in irregularitate, vel suspensione proueniente ex delicto ad forum contentiosum deducto.

43. *Ad forum contentiosum*, &c.] Episcopum dispensare non posse in irregularitate, vel suspensione prouueniente ex delicto ad forum contentiosum deducto, tenent Viuald. *in candel. aureo tit. de excommunicat. num. 41.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. p. 1. lib.1. cap. 13. num.42. & tom. 2. consil. sub tit. de homicid. cons. 20. num. 20.* Henriq. *d. lib.14. cap.17. §.2. in commento lit.H.* Fr. Emman. *in sum. tom.1. cap.167. num 4. & tom.3. cap. 1. num. 10.* Vega etiam *in summ. p.2. cap.15. casu 2.* Soar. *tom.5. de censur. disput. 41. sect.2. num.6.* Sayr. *eod. tractat. lib. 7. cap. 7. num.12.* Auil. *in simili tract. p.7. disput. 1. dub.11. concl.3.* Mari. Alter. *d. cap.3. vers. postulabit*, Campan. *d. rub. 11. cap.23. num. 144.* Mari. Antonin. *var. resolut. lib. 3. resolut. 16. sub num. 21. vers. nec obstat*, Molin. *de iustit. tract. 3. disput. 79. num. 8. vers. 2. & 3.* Sanch. *de matrimon. lib.2. disput. 37. num 12. & lib.8. disput. 34. num.57. & in præcepta Decalogi tom.1. lib.2. cap.11. num. 21.* Bonacin. *de censur. disput. 1. quæst.3. puncto 2. num. 2. & disput. 7. quæst.5. puncto 1. num. 4. vers. dixi excepto*, Fr. Sigism. à Bononia *de election. dub. 71. num. 9.* Didac. de Arrojo *d. cap. de irregul. num. 10.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.5. cap. 837. num.12.* Nouar. *in singular. canonic. conclus. 2. num. 16. in fine*, Fr. Barthol. de Vecchis *d. disput.9. dub.16. num.5.* Mauric. Alzed. *d.p.2. cap.6. num.10.*

44. Nisi sit finitum iudicium per sententiam absolutoriam.

44. At finito illo iudicio contentioso per sententiam absolutoriam licere eidem Præsuli dispensare, quia adhuc manet occultum, & non potest dici deductum cum effectu ex quo probatum non fuit, resoluunt plures ex Doctoribus proximè citatis, & præcipuè Viuald. *d.num. 42.* Iacob. de Graff. *d. cap. 13. num. 44.* Soar. *d.num.6.* Molin. *de iustit.tract.3. disp.79.num.8.vers.2.& 3.* Auila *d.p.7.disp.1. dub.11.concl.3.* Sanch.*de matrimon.lib.8.disp.34.num.57.* Fr.Barthol.de Vecchis *d.dub.16. n.7.* Mauric.Alzed.*d.p.2.c.6.n.11.*

45. Etiamsi mediis deprauatis obtinuerit absolutionem ab iniecto crimine.

45. Etiamsi mediis deprauatis obtinuerit absolutionem ab iniecto crimine,quia adhuc dispensare Episcopum tenet Henriq.*d.lib.14.c.20. §.4.* Soar.*d.sect.2.à num.6.* Sayr.*d.cap.7.num.12.* Sanch.*de matrimon.lib.2. disp.37.*

diſp.37. num.12. in fine, & lib.8. diſp.34. num.57. Fr. Sigiſm. à Bononia *d.dub.71.num.12.* Fr. Barthol. de Vecchis *d.dub.16.num.7.in fin.* Campan. *rub.7.cap.5.num.8.& rub.11.cap.23.num.144.* vbi etiam tenet quòd ſi iudicium non fuerit ſententia finitum, eo quòd accuſator per annum tacuerit, poteſt ab Epiſcopo elapſo anno diſpenſari, refero ego ipſe *d.allegat.39. num.33.* & hoc idem, ſaltem ſi poſt aliquod tempus conſtiterit actorem in probatione non progredi, tradit idem Fr. Barthol. de Vecchis *d.dub.16.num.6.*

46. Diſpenſare tamen non poſſe Epiſcopum ſi delictum deductum ſit ad forum contentioſum, & iam finito iudicio punitum, tradunt Gutier. *canon.lib.1.cap.3.ad fin.* Soar. *d.ſect.2.num.5.ad fin.* Fr. Emman. *in ſum.p.1.cap.168.in fine*, Sayr. *de cenſur.lib.4.c.17.n.23.* Bonacin. *d.puncto 2. num.2.& diſp.7.q.5.puncto 1.num.5.* Fr. Barthol. de Vecchis *d.diſp.9.dub.16. in fine*, ego ipſe *d.alleg.39.num.35.* **46. Diſpenſare non poteſt Epiſcopus ſi delictum deductũ ſit ad forum contentioſum, & iam finito iudicio punitum.**

47. Contra Henriq. *d.lib.14.cap.7.§.5.* Auil. *de cenſur.p.2.diſp.2.dub.7. & p.7.diſp.10.dub.7.* Valer. Reginald. *d.lib.30.tract.2.num.29. verſ.ſexto*, Sanch. *d.lib.2.cap.11.num.21.verſ.ſed quid*, Fr. Sigiſm. à Bononia *de elect. dub.71. num.13.* exiſtimantes diſpenſare poſſe Epiſcopum, quamuis delictum deductum ad forum contentioſum ſit iam finito iudicio punitũ.

48. Quando autem dicatur delictum deductum ad forum contentioſum, ad hoc vt Epiſcopus in irregularitatibus & ſuſpenſionibus ab eo prouenientibus diſpenſandi facultatem non habeat, non bene conſtat inter Doctores. nam Mar. Alter. *d.cap.3.verſ.poſtulabit*, credit dici ſtatim ac denunciatio, aut accuſatio de illo coram legitimo iudice facta eſt. Verùm Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſiaſt.deciſ.522.in 1.edit.* aliàs *reſolut.449. in 2. edit.* exiſtimauit tunc dici vbi primùm citatio facta fuerit. Ego verò *d. allegat.39. à num.29.* cenſui poſt litis conteſtationem dici delictum deductum ad forum contentioſum, quod mecum videtur ſentire Fr. Sigiſm. à Bononia *de elect.dub.71.num.10.in princip.* **48. Delictum quando dicatur deductum ad forum contentioſum.**

49. *Et in quibuſcumque caſibus occultis.*] Qui ſint, vide apud Henriq. *d.lib.14.cap.20.§.4.* Fr. Emman. *in explicat. Bullæ Cruciatæ, pag. mihi 136.* Sanch. *de matrim.lib.8.diſp.34.à num.55.* Et de ſodomita Farin. *in praxi crimin.p.5.q.148.num.27.* **49. Caſus occulti qui ſint.**

50. *Quoſcunque ſibi ſubditos.*] Qui ſcilicet ſibi quomodocunque ſubduntur, vel qui ſunt ordinarij ſubditi, vtpote qui ibi domicilium habent, vel quia ſubduntur quoad ſolum pœnitentiæ forum, eo quòd in ſua diœceſi inueniuntur tanquam aduenæ, & peregrini, etiamſi ſint vagabundi, ſcholares, & mercatores, vt per Soar. *tom. 4. de pœnitent. diſp.30.ſect.2.num.3.* Henriq. *d.lib.14.cap.20.§.5.* Zerol. *in praxi Epiſcop. p.1.verbo vicarius, §.18.dub.4.* Sanch. *de matrim.lib.3.diſp.22.num.12.& in precepta Decalogi, lib.2.cap.11.à num.8.& num.17.* Nicol. Garc. *de benefic. p.11.cap.10.num.139.* Bonacin. *de cenſur. diſp.1. quaeſt.3. puncto 2. num.5.* Nald. *in ſum.verbo abſolutio à peccatis, num 9.* Duard. *in Bullam Cœnæ Domini, lib 3.§.2.quaeſt.11.num.19.* Nouar. *in ſingul.iuris canon.concl.2.num.2.* Ego ipſe *d.allegat.39.num.5.* me citato *in illo loco* Homobon. de Bonis *de examine eccleſ.tract.12.cap.4.q.16.reſol.4.pag.460.* **50. Subditi qui dicantur ad hunc effectum.**

51. Vnde

51. Vnde illum, qui non est merè subditus Episcopi, puta Medicus, Prætor, & similes exteri, qui tamen habitant in ciuitate, comprehendi sub hoc Concilij decreto ad hoc vt in sacramento Pœnitentiæ à suis criminibus absolui valeant, etsi illa aliis in ciuitatibus commiserint, referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap. 10. num. 139. in 3. declar.* Armendar. *d. l. 7. de irregul. num. 18.* aduertentes suprà dicta procedere in absolutione casuum reseruatorum, & censurarum in sacramentali confessione pro foro conscientiæ, in obtinenda tamen dispensatione irregularitatis, vel suspensionis requiri vt Episcopus habeat iurisdictionem ordinariam in eum, cui concedit relaxationem irregularitatis, refero ego ipse *d. alleg. 39. à num. 6.*

52. Episcopus exercere potest dispensandi potestatem in irregularitatibus, & suspensionibus erga subditos suos extra diœcesim.

52. *In diœcesi sua.*] Episcopum exercere posse dispensandi potestatem in irregularitatibus, & suspensionibus erga subditos suos extra diœcesim, & verba relata, *in diœcesi sua*, referri ad posteriorem partem huius cap. in qua conceditur Episcopis facultas absoluendi à reseruatis, tenent Soar. *tom. 5. de censur. disp. 41. sect. 2. num. 10. & 12. in fine*, Sanch. *in præcepta Decalogi, lib. 2. cap. 11. num. 12.* Bonacin. *de censur. disp. 1. quæst. 3. puncto 2. num. 1. vers. tertio, & disp. 7. q. 5. puncto 1. num. 4.* Nouar. *in singul. iuris canon. concl. 2. num. 8.* Fr. Emman. *in sum. tom. 3. cap. 5. num. 3.* Maurit. de Alzedo *in praxi Episcop. p. 2. cap. 6. num. 28.* Ego ipse *d. allegat. 39. num. 7.* Et ideo extra propriam diœcesim licere Episcopo in aliquod delictorum, de quibus in hoc decreto, pro lapso ad se absoluendum proprium Confessarium deputare, cum eadem auctoritate, quam ipse potest ex hoc decreto in suos subditos exercere, refert decisum Nicol. Garc. *d. p. 11. cap. 10. num. 139.*

53. Contra Henriq. *d. lib. 14. cap. 20. §. 20. in fine*, Auila *de censur. p. 7. disp. 10. dub. 6.* existimantes Episcopum non posse hanc absolutionem impartiri extra suam diœcesim.

54. Episcopi an possint committere aliis potestatem dispensandi & absoluendi sibi concessam in hoc cap.

54. *Per se ipsos*, &c.] An Episcopi possint committere hanc potestatem dispensandi & absoluendi aliis, quæstio est difficilis. In qua Nauar. *consil. 11. num. 4. de priuileg.* Sanch. *de matrimon. lib. 2. disp. 40. num. 17. vers. sed dicendum, & in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 11. num. 23.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 8. cap. 10. q. 11.* Fagundez *d. præcept. 2. lib. 8. cap. 8. num. 36.* tenent posse committere, & delegare, intelligentes decretum hoc vt velit vicarium Episcopi non habere ex generali commissione vicariatus hos casus nisi sibi specialiter committantur, non autem vt velit negare Episcopo potestatem specialiter delegandi.

55. Henriq. verò *d. lib. 14. cap. 19 in fine, & lib. 6. de pœnit. cap. 14. §. 7. iuncto commento litt. O.* existimat non posse Episcopum generaliter vicario, vel alij delegare hos casus, vt habeant facultatem generalem absoluendi, vel dispensandi pro suo arbitrio, sed tantùm posse delegare quando casus occurrerit, & dare facultatem vt de mandato & nomine ipsius faciat.

56. Mar. Alter. *d. cap. 3. concl. 4. vers. tertiò notandum*, latè probare intendit Concilium in præsenti voluisse hanc potestatem dispensandi super irregularitate, & suspensione solis Episcopis indulgere, vt per se ipsos

ipſos illam exercerent, nec poſſent aliis delegare, quaſi in hoc ſit electum miniſterium perſonale Epiſcoporum, vt aduertunt Soar. *tom. 5. de cenſur. diſp.* 41. *ſect.* 2. *num.* 8. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 29.

57. Ego tamen ex aliorum mente, quos tacito nomine refero *d. allegat.* 39. *n.* 13. puto Concilium in præſenti diſtinguere voluiſſe inter facultatem diſpenſandi ſuper irregularitate, & ſuſpenſione, ac abſoluendi à caſibus reſeruatis, vt in prima exerceri poſſit per quemcunque, ſecunda verò conueniat tantùm vicario, qui ſpeciatim deputatus ſit per Epiſcopum cum facultate abſoluendi à caſibus reſeruatis.

58. *Aut vicarium ad id ſpecialiter*, &c.] Vicarium generalem non poſſe exercere hanc diſpenſandi & abſoluendi poteſtatem Epiſcopo conceſſam ſine eius ſpeciali commiſſione, ex hoc cap. colligunt Rebuff. *in praxi benefic. tit. de forma vicariatus, num.* 179. *cum ſeqq.* Sbroz. *de officio vicarij, lib.* 2. *quaſt.* 19. *num.* 2. *& quaſt.* 179. *num.* 1. *& quaſt.* 180. *n.* 2. *& q.* 184. *num.* 1. Soar. *tom.* 5. *de cenſur. diſp.* 41. *ſect.* 2. *num.* 8. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.* 4. §. 7. *num.* 2. *verſ. poſtremo*, Narbona *de appell. à vicario ad Epiſcopum, p.* 1. *num.* 229. Ego ipſe *d. alleg.* 39. *num.* 10.

58. Vicarius generalis Epiſcopi non poteſt exercere hanc poteſtatem diſpenſandi & abſoluendi Epiſcopo conceſſam in hoc cap. ſine eius ſpeciali commiſſione.

59. *In foro conſcientiæ.*] Id eſt, in foro ſacramentali Pœnitentiæ, & in confeſſione ſacramentali, referunt deciſum Nicol. Garc. *d. p.* 11. *cap.* 10. *num.* 139. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. reſol.* 445. *num.* 8. Ego ipſe *d. alleg.* 39 *num.* 8.

59. Forum conſcientiæ pro foro ſacramentali Pœnitentiæ.

60. Contra Nauarr. *conſ.* 11. *num.* 2. *de priuileg.* Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. p.* 1. *lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 32. Henriq. *in ſum. lib.* 7. *cap.* 13. §. 2. *verſ. & Epiſcopus*, Fr. Emman. *quaſt. regul. tom.* 1. *quaſt.* 20. *art.* 7. *& quaſt.* 61. *art.* 10. Soar. *de Relig. tom.* 2. *tract.* 6. *cap.* 16. *num.* 4. Sanch. *de matrim. lib* 8. *diſp.* 34. *n.* 29. exiſtimantes prædicta verba, *in foro conſcientiæ*, ſignificare quòd abſolutio data, vel facta nihil proſit quoad forum exterius, & per conſequens poſſe Epiſcopum extra confeſſionem abſoluere in caſibus particularibus occurrentibus.

61. *Idem & in hæreſis crimine*, &c.] Poſſe Epiſcopos, & non eorum vicarios abſoluere in foro conſcientiæ ab hæreſi occulta, impoſita ſalutari pœnitentia, ex hoc decreto colligunt Nicol. Garc. *d. p.* 11. *cap.* 10. *num.* 85. Anton. Ricciul. *de iure perſonarum extra gremium eccleſ. exiſtent. lib.* 5. *cap.* 14. *num.* 7. & plures per me citati *de officio, & poteſt. Epiſcopi, p.* 2. *alleg.* 40. *à princip.* Et ab irregularitate orta ex hæreſi occulta, & non deducta ad forum contentioſum idem facere poſſunt, ſecundùm Vgolin. *de irregul. cap.* 36. *in princip. num.* 5. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 25. *à num.* 15.

61. Epiſcopi poſſunt & non eorum vicarij abſoluere in foro conſcientiæ ab hæreſi occulta impoſita ſalutari pœnitentia.

62. De hæreticis occultis per accidens, quales ſunt qui verbo, ſcripto, aut opere, ſeu facto exteriori hæreſim protulerunt, hoc eſſe intelligendum, ac proinde in excommunicationem, & alias cenſuras, ſeu pœnas per Eccleſiam aduersùs hæreticos latas incidere, poſt S. Thom. Sot. Sylueſtr. Ban. Aragon. & alios reſoluo ego ipſe *d. allegat.* 40. *num.* 10. Et addit Fr. Emman. *in addition. ad Bullam Cruciatæ*, §. 9. *num.* 69. facultatem datam Epiſcopis in hoc decreto circa abſolutionem ab hæreſi intelligendam tantùm quando ipſe hæreticus

62. Hæretici occulti per accidens in excommunicationem, & alias cenſuras, ſeu pœnas per Eccleſiam aduersùs hæreticos latas incidunt.

 ſolus

solus absque eo quòd ab alio audiuerit, committit occultè crimen hæresis, manifestando illam aliquo actu interiori, quamuis nemo eam audiat; deinde subdit illam facultatem non extendi ad hæresim occultam, quando adest complex, nam aliàs, inquit, esset destruere machinam S. Officij, & denique resoluit Concilium in præsenti non date facultatem absoluendi ab obligatione denunciandi complicem, quem habet, aliàs est excommunicatus per edictum sancti Officij.

63. Hæretici purè mētales possunt absolui à quolibet Confessario.

63. Hæreticos verò omnino, id est, simpliciter, & per se occultos, quos aliqui purè mentales, siue intellectuales appellant, non modò ab Episcopis, quibus subsunt, sed etiam à quolibet Confessario per suum superiorem approbato si pœniteant, & confiteantur, perinde absolui posse à peccato hæresis mentalis, sicut à quolibet alio mortali crimine, tenent Caietan. *in sum. verbo hæresis, in fine*, Simanch. *de cathol. instit. tit. 42. num. 11.* Læl. Zech. *de casibus reseruatis circa casum vlt. num. 1. vers. hinc est*, Aragon. 2.2. *quæst. 11. art. 3. §. sed dubium est quisnam possit, vers. quintò dico*, Bonacin. *de censur. disp. 2. q. 5. puncto 2. n. 3.* Ego ipse *d. alleg.* 40. *num. 5.* idem Bonacin. *de censuris in Bulla Cœnæ contentis, disp. 1. q. 2. puncto 2. num. 3.*

64. Hæretici omnino occulti, & purè mentales excommunicationem non incurrunt.

64. Hæreticos enim omnino occultos, & purè mentales, puta qui interiùs aliquid sentiunt contra fidem, sed nullum signum animi sui exteriùs exhibent, non incurrere excommunicationem, resoluunt S. Antonin. *in summ. p. 3. tit. 24. cap. 4.* Palud. *in 4. sentent. dist. 13. quæst. 3. art. 1. conclus.* 8. Caietan. 2.2. *quæst. 11. art. 3.* & *ibi* Aragon. & Ban. *art. 4.* Siluest. *verbo excommunicatio 7. n. 3. & 4.* Alphons. à Castro *de iusta hæret. punit. cap. 18. & de lege pœnali, lib. 2. cap. fin.* Sot. *in 4. dist. 22. quæst. 2. art. 3. conclus.* 9. Simanch. *d. tit. 42. num. 3.* Couarr. *in rep. peccatum, p. 2. in initio, num. 7.* Nauarr. *in man. cap. 11. num. 17. & cap. 27. num. 56. & in cap. cognationis, de pœnit. dist. 1. & in princip. de pœnit. dist. 5. num. 19. & 20. & in rub. de iudic. num. 67.* Rebuff. *super Bullam in Cœna Domini, in verbo publicè, vel occultè*, Bursat. *consil. 289. incip. In subhastatione, num. 13. lib. 3.* Valent. *tom. 2. disp. 7. q. 5. puncto 7.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. p. 1. lib. 2. cap. 9. num. 3.* Henriq *d. lib. 14. cap. 4. §. 1. in commento lit. D.* Vgolin. *de censur. tab. 1. cap. 9. §. 12. & de irregular. cap. 34. in princip. num. 6. & in Bullam Cœnæ, p. 2. cap. 1. §. 1. num. 16. & seq. & §. 4. num. 12.* Ludouic. Carbo *de legib. lib. 8. disp. 14.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 5. cap. 10. & lib. 8. cap. 10. quæst. 3. & cap. 19. quæst. 4.* Auila *de censur. p. 1. dub. 10.* Sayr. *in simili tract. lib. 1. cap. 9. num. 14. & 15. & lib. 3. cap. 4. à num. 20.* Soar. *tom. 5. disp. 4. sect. 2. num. 3. & disp. 20. sect. 2. & de legibus, lib. 3. cap. 13. & lib. 4. cap. 12.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 11. cap. 10. num. 91.* Sanchez *in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 2. cap. 8. num. 1.* Emman. do Valle *de incantat. & ensalmis, opuscul. 1. sect. 3. cap. 1. num 6. & cap. 5. à num. 24.* Duard. *in comment. ad Bullam Cœnæ, lib. 2. in can. 1. quæst. 24.* Bonacin. *de censur. disp. 2. quæst. 5. puncto 2. num. 4. & de censur. in Bulla Cœnæ contentis, disp. 1. quæst. 2. puncto 2. num. 1.* Ego ipse *d. allegat. 40. num. 6.* & me citato *in illo loco* Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract. 7. cap. 1. quæst. 3.*

65. Contra

65. Contra Panor. Ioan. Andr. Anan. Felin. & cæteros Canoniſtas *in cap. vlt. de hæret.* Albert. Pygh. *lib. 6. de eccleſiaſt. hierarchia cap.* 16. Albertin. *in tract. de agnoſcen. aſſertion. q.* 33. Roias *de hæret. p.* 1. *num.* 246. Ioan. Vella *de pœnis delict. cap.* 14. *verſ. iure verò canonico*, Quanter. *quaſt. crimin. p.* 2. *c.* 1. Ioan. Med. *de orat. quæſt.* 15. Spin. *in ſpeculo teſtament. gloſ.* 7. *princ. num.* 13. *cum ſeqq.* Menoch. *de arbitr. caſu* 360. *n.* 6. Azeued. *l.* 1. *n.* 152. *tit.* 3. *lib.* 8. *noua recop.* Cened. *ad Decretal. collect.* 103. *n.* 2. Ceuall. *commun. contra communes q.* 698. exiſtimantes hæreticum omnino occultum in excommunicationem incurrere.

66. Facultatem conceſſam Epiſcopis per hoc decretum abſoluendi ab hæreſi occulta, & non deducta ad forum contentioſum, eſſe eiſdem ademptam per proceſſum Bullæ in Cœna Domini, reſoluunt Maiol. *de irregul. lib.* 5. *cap.* 46. *n.* 6. *verſ. caueant*, Paul. Fuſc. *de viſitat. lib.* 2. *cap.* 31. *num.* 5. *& cap.* 23. *num.* 4. Nauar. *in man. cap.* 27. *num.* 72. *& conſ.* 15. *in antiq. de ſent. excomm.* aliàs 11. *in nouis, de priuileg.* Philiarch. *p.* 2. *lib.* 2. *cap.* 25. *& lib.* 4. *cap.* 22. *& in Bullam Cœnæ cap.* 2. *verſ. etiam prætextu quarumuis facultatum, num.* 3. Felician. *de excommunicat. cap.* 18. Card. Tolet. *de instruct. Sacerd. in explicat. Bullæ in Cœna Domini excomm.* 14. *in fine*, Viuald. *palinodiam recantans in editione nouiori de anno* 1602. *in ſuo candelabro aureo p.* 1. *tit.* 11. *de abſolut. num.* 13. Vgolin. *de caſibus reſer. Summo Pont. p.* 2. *c.* 2. §. 4. *verſ. etiam prætextu*, Sayr. *in floribus deciſ. ſub tit. de ſentent. excomm. deciſ.* 16. Coſta de Andrada *in explicat. Bullæ Cruciatæ q.* 58. Chapeauil. *de caſibus reſeru. cap.* 4. *differ.* 4. Antonucc. *in catecheſi diæceſis Neapolit. lib.* 1. *cap.* 25. *num.* 9. Megal. *in p.* 1. *lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 10. *&* 15. Sylui. 1. 2. *q.* 11. *art.* 3. *quæſt.* 2. *in fine*, Floron. *de caſibus reſeruatis p.* 1. *cap.* 4. §. 22. *num.* 2. *&* 4. Belloch. *eod. tract. p.* 2. *q.* 1. *num.* 275. Franc. Leo *in theſauro fori eccleſ. p.* 1. *cap.* 37. *num.* 46. Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. p.* 4. *collect.* 821. *verſ. tertio, & in deciſ. Curiæ Archiep. Neapol. deciſ.* 13. *num.* 8. *&* 9. *p.* 2. *& deciſ.* 280. *num.* 1. *p.* 3. Molin. *de iuſtit. tract.* 3. *diſp.* 64. *num.* 8. *& tract.* 5. *diſp.* 18. *num.* 2. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 11. *cap.* 10. *num.* 115. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 26. Soar. *tom.* 4. *de pœnitent. diſput.* 30. *sect.* 2. *num.* 11. *& tom.* 5. *de cenſur. diſput.* 21. *sect.* 3. *num.* 5. Duard. *in comment. ad Bullam in Cœna Domini lib.* 3. §. 2. *q.* 11. *&* 12. *num.* 47. Coriolan. *de caſibus reſeruatis p.* 1. *sect.* 2. *art.* 23. *num.* 6. Homobon. de Bonis *de examine eccleſ. tract.* 5. *cap.* 5. *q.* 31. *verſ. nonò, & cap.* 6. *q.* 35. *& tract.* 7. *q.* 5. *& tract.* 12. *cap.* 4. *q.* 15. *reſolut.* 4. *pag.* 459. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum verbo hæreſis differ.* 3. Ragucc. *in lucerna parochor. q.* 125. *num.* 5. Villalob. *in ſumm. p.* 1. *tract.* 9. *diffic.* 21. *num.* 2. *&* 5. Scott. *in conſtitut. Pontificias epith.* 166. *theor.* 431. Fab. *de ſacram. Ordinis diſt* 25. *q.* 1. *diſp.* 3. *cap* 4. *n.* 126. Bonacin. *de cenſur. diſp.* 1. *q.* 3. *puncto* 2. *num.* 1. *verſ.* 1. *& de cenſur. in Bulla Cœnæ contentis diſp.* 1. *q.* 2. *puncto* 2. *n.* 7. *in fine.* Hurtado de Mendoza *diſput.* 15. *de excomm. diffic.* 3. *num.* 12. Et ſic declaraſſe Gregorium XIII. fuiſſeque in ſupremo generalis Inquiſitionis Prætorio pronuntiatum, & non ſemel deciſum, affirmant Penia *in direct. Inquiſit. p.* 3. *q.* 92. *commento* 141. *verſ. pen.* Læl. Zech. *in ſum. p.* 1. vbi de fide, *rub. de hæreſi cap.* 11. *num.* 18. *verſ. quartò quòd Epiſcopus*, Marc. Anton. Genuenſ. *in pract. Archiep. Neap.*

66. Facultas conceſſa Epiſcopis per hoc decretum abſoluendi ab hæreſi occulta, & non deducta ad forum contentioſum eſt eidē adempta per proceſſum Bullæ in Cœna Domini.

cap.66.n.10.in 1.edit. Ioan. Bleda *in defensione fidei, in causa Moriscorum p.1.cap.13.* Piasec. *in praxi Episcop.p.2.cap.1.n.13.* Azor. *instit. moral. p.1. lib.8.cap.19 q.3. & cap.10. q.10.* Farin. *de hæresi q.192. §.4. num.53.* Mar. Alter. *de censur. lib.5. disput.22. cap.2.pag. mihi 767.* Campan. *in diuers. iuris Canon. rub. 11. cap. 26. num. 55.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.3. cap.414. num.22.* Anton. Ricciul. *de iure personar extra gremium Ecclesiæ existent. lib.5. cap.14 à num.14.* Armendar. *in addit.ad recopil.legum Nauarræ lib. 2. tit. 21. l. vnic. de familiaribus Inquis. num. 3. & 4.* Maurit. de Alzedo *in praxi Episcop. p.2. cap.6. num. 15.* Ego ipse *d. p.2. alleg.40.num.24.*

67. Contra Angl. *in floribus theolog. p. 1. tit. de Confess. quæst.4.art.1. diffic. 6.* Llamas *in methodo Curator. p. 3. cap.1. §. vlt. in fine*, Vella *de pœnis delictor. cap. 14. vers. iure verò Canonico*, Bann. *2.2.quæst.11. art.4. dub. 2. post 2. conclus. argum. 3. vers. & si quis obiiciat*, & *ibi* Aragon. *artic. 3. vers. sed dubium est quisnam possit*, Emman. Sà *in aphor. verbo Episcopus num. 37.* Fr. Emman. *in summ. tom.1. capit. 131. num. 3. & in explicat. Bullæ Cruciatæ §.9. num. 70. & quæst. regul. tom. 1. quæst. 20. art.10.* Vegam *in summ. tom.2. cap. 125. casu 11.* Nugn. *in addit. ad 3. p. quæst. 8. art. 5. dub. 10. ad fin.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 2. verbo absolutio §.8. & 18. & verbo hæreticus §. 4.* Anton. Gom. *in Bullam Cruciatæ claus. 10. num. 44. in fine*, Henriquez *in summ. lib.6. cap. 14. §.7. lit. M. & cap. 16. §. 1. & lib. 13. cap. 27. §.5. lit. Q.* Cordub. *quæst. 8. puncto 1.* Gutier. *Canonic. lib.1. cap. 13. ad fin.* Petr. de Ledesma *in summ. p.2. tractat. 1. cap. 6. post conclus. 20. diffic. 7.* Portel. *in addit. ad dubia regular. verbo Episcopus num. 1.* Fernandez *in examine Theolog. moralis p.4. cap.7. §.1. num.5.* Fagundez *d. prac.2. lib.8 quæst.8. num.82.* Nouar. *in singular. iuris Canonic. conclus.3.* Antonin. Dianam *resolut. moral p. 1. tract. 5. resol. 2.* existimantes Episcopum posse etiam hodie absoluere ab hæresi occulta, & occultos hæreticos, quia Bulla in Cœna Domini non derogauit huic decreto.

68. Episcopi hodie in vim huius decreti non possunt absoluere hæreticos occultos in foro cõscientiæ etiam vigore Bullæ Cruciatæ, aut Iubilæi.

68. Vnde non posse Episcopos hodie in vim huius decreti absoluere hæreticos occultos in foro conscientiæ, etiam vigore Bullæ Cruciatæ, aut Iubilæi, quamuis in illis dicatur quòd possit absolui à casibus comprehensis in Bulla Cœnæ, nisi specialiter dicatur quòd possit absolui ab hæresi, asserunt Cou. *in cap. alma mater p.1. §.11. num.15.* Nau. *d. cap.27. num.275.* Roias *de hæret. p.2. assert.39. num.321. & de priuileg. Inquis. num.416.* Simanch. *de cathol. institut. tit.3. num.2.* Henriq. *in sum. lib.8. de pœnit. cap.16. num.2.* Gutier. *d. cap. 13. num.28.* Vgolin. *de censuris tab. 1. cap.13. §. 4. num. 10.* Auila *in simili tractat. p. 2. disput. 1. dub.7. concl.2.* Soar. *tom.5. disp.7. sect. 5. num.12.* Azor. *instit. moral. p.1. lib.8. cap.10. q.12. & cap.19. q.2.* Fr. Ludou. Miranda *in man. Prelat. tom.2. quæst.7. art.4.* Ceuall. *commun. contra communes q.82. num.67.* Sanch. *d. c.11. num.7.* Fernandez *d. p.3. cap.8. §.11. n.1.* Anton. Ricciul. *d. cap.14. num.17.* Fagundez *d. prac.2. lib.8. c.8. n.38.* Sanctarel. *de Iubilæo anni Sancti cap.7. dub. 3.*

69. Contra Sot. *in 4. dist. 22. quæst. 2. artic. 2. post conclus. 5. in primo casu*

caſu Cœnæ, in fine, Cordub. *d. q.* 8. *in fine*, Zerol. *in praxi Epiſcop. p.* 1. *verbo abſolutio* §. 5. *& p.* 2. *eod. verbo* §. 4. Molfeſ. *in ſum. Theolog. moral. tract.* 7. *cap.* 21. *num.* 62. Filliuc. *in quaſt. moral. tom.* 1. *tract.* 8. *cap.* 10. *q.* 9. *num.* 265. exiſtimantes ſufficere ſi in Bulla Cruciatæ, aut Iubilæi concedatur quòd poſſit abſolui à caſibus in Bulla Cœnæ comprehenſis.

70. Vtrùm autem ſicut per Bullam in Cœna Domini derogatum eſt huic cap. in ea parte in qua concedit Epiſcopis facultatem abſoluendi ab hæreſi occulta, ita ſit derogatum in illa parte in qua concedit eiſdem poteſtatem diſpenſandi in irregularitate ex eadem occulta hæreſi proueniente? Affirmant per text. *in cap. cùm illorum* 32. §. *primos, de ſentent. excomm.* Soar. *tom.* 5. *de cenſur. diſp.* 43. *ſect.* 1. *num.* 15. Anton. Ricciul. *d. lib.* 5. *cap.* 16. *num.* 5. vbi *num.* 8. cum Maiol. Nauar. Soar. Sanch. & aliis extendit hanc affirmatiuam ſententiam, vt multò magis procedat ſi agatur de diſpenſatione quoad vſum ſacerdotij in Altaris miniſterio, nam cùm hæc ſit res grauiſſima, Pontifici reſeruari atteſtatur.

70. Poteſtas diſpenſandi in irregularitate ex occulta hæreſi proueniente cēſetur adempta Epiſcopis per Bullam in Cœna Domini.

71. Negant Vgolin. *de irregul. cap.* 36. *in princip. num.* 5. Henriquez *in ſumm. lib.* 14. *cap.* 5. §. 2. Viuald. *in candel. aureo p.* 2. *de irregular. num.* 70. *&* 89. *in* 2. *edit.* Sanch. *in pracepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 25. *num.* 17.

72. *Non eorum vicariis.*] Vide Fr. Emman. *in explicat. Bulla Cruciata fol.* 116. *& in addit. p.* 2. *fol.* 124. Zerol. *in praxi Epiſcop. p.* 1. *verbo vicarius verſ. primum dubium, & p.* 2. *verbo hæretici, verſ.* 4. Sanch. *de matrim. lib.* 2. *diſp.* 40. *n.* 17. *& in pracepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *c.* 11. *n.* 22. *cum ſeqq.* Gutier. *de matrim. c.* 49. *n.* 18. *&* 22.

72. Vicarij Epiſcoporum non poſſunt abſoluere in foro conſcientiæ ab hæreſi occulta.

73. Vicario poteſtatem datam videri in præſenti, ſi hic excluſus non eſſet, aſſerunt Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 83. *n.* 12. Aloyſ. Ricc. *in deciſ. Curia Archiep. Neapol. deciſ.* 13. *n.* 8. *&* 9. *p.* 2. Eraſm. à Cochier *de iuriſdict. ordinarij in exemptos p.* 1. *q.* 1. *n.* 10. Gutier. *de matrim. c.* 56. *num.* 11. Narbona *de appellat. à vicario ad Epiſcopum p.* 1. *n.* 153.

73. Vicario competunt quæ ordinario conceduntur niſi excludatur.

Sacramenta adminiſtrentur, eorúmque vis frequenter explicetur lingua vernacula, Miſſa quoque myſterium populo diligenter inculcetur explicatione eius, quod agitur.

CAPVT VII.

1. PArochos Sacramentorum vim & vſum plebibus ſuis pro ſuſcipientium captu explicare debere, diximus *in tract. de officio, & poteſt. parochi cap.* 17. *n.* 1.

1 Parochi vim & vſū Sacramentum plebibus ſuis pro ſuſcipientiu captu explicare debent.

2. *Necnon vt inter Miſſarum ſolemnia*, &c.] Parochos debere plebibus ſibi commiſſis inter Miſſarum celebrationem frequenter, maximè diebus feſtiuis, exponere ea, quæ in Miſſa leguntur, atque inter cætera ſanctiſſimi Sacrificij myſterium aliquod declarare, & inſuper

2. Parochi debent plebibus ſuis inter Miſſarum ſolemnia frequenter, maximè diebus feſtiuis exponere ea, quæ in Miſſa leguntur.

 vim,

vim, atque vsum Sacramentorum iuxta formam Catechismi Romani etiam lingua vernacula explanare, meminimus *d. tract. de officio, & potest. parochi cap.* 16. *n.* 1.

3. Parochus festis diebus inter Missarũ solemnia concionẽ ad populum habere debet.

3. Et quòd parochus festis diebus inter Missarum solemnia concionem ad populum habere debeat, tradunt Vgolin. *de officio Episcopi c.* 16. §. 3. *n.* 1. & 2. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *n.* 16. Fr. Ioan. Gonzal. *en el trattado del perfetto Christiano fol.* 219. *verso*, vbi meminit huius cap. Et vide citatos suprà *hac eadem sess. cap.* 4. *super verb. idem etiam saltem Dominicis.*

Pœnitentia publica, publicè peccantibus iniungenda, nisi Episcopi arbitrio aliter fuerit visum. Pœnitentiarij in singulis Cathedralibus instituendi.

CAPVT VIII.

1. Pœnitentia publica publicè peccantibus iniungenda est.

1. Vide Medin. *tract.* 2. *de pœnit. q.* 40. *vers. alia est pœnitentia*, Salzed. ad Bernard. *in pract. c.* 23. *lit. B.* Galet. *in margar. casuum conscient. verbo pœnitentia* 5. Vgolin. *de officio Episcopi c.* 44. Ægid. de Coninck *de Sacram. tom.* 2. *disp.* 10. *n.* 75. Beller. *disquis. cleric. p.* 1. *tit. de discipl. cleric.* §. 13. *de publicis pœnitentibus non ordinan.*

2. Ordinari potest quis post publicam pœnitentiam peractam.

2. *Publicè peccantes palàm esse corripiendos.*] Vide Nau. *in man. cap.* 8. *n.* 10. Ægid. de Coninck *d. disp.* 10. *num.* 74. Post publicam pœnitentiam peractam posse quem promoueri, notant Maiol. *de irregul. lib.* 3. *c.* 3. *post n.* 2. *vers. & licet*, Mar. Alter. *de censur. tom.* 2. *disp.* 16. *de suspens. c.* 1. *vers. quartus casus*, ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p.* 2. *alleg.* 43. *n.* 7.

3. Pœnitentiarius in omnibus Ecclesiis cathedralibus, vbi id commodè fieri potest, instituendus.

3. *In omnibus etiam Cathedralibus*, &c.] Vide Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 19. Salaz. de Mendoça Canonicum Pœnitentiarium S. Ecclesiæ Toletanæ *in libello de institutione Canonicatus Pœnitentiariæ in eadem Ecclesia*, Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 34. *n.* 78. *cum multis seqq.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 33. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo Pœnitentiarius*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclef. decis.* 555. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 477. *in* 2. *edit.* Nicol. Garc. *de benef. p.* 5. *c.* 4. *n.* 130. *cum multis seqq* Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.* 7. *c.* 6. *n.* 27. Nouar. *in singularib. iuris Canon. concl.* 17. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 55. & *in tract. de Canonicis. cap.* 26 *per totum.*

4. Pœnitentiarij institutio in Cathedralibus tantum facienda.

4. *Cathedralibus Ecclesiis.*] Hoc decretum intelligi tantùm in Cathedralibus, & in aliis Ecclesiis collegiatis locum non habere refert decisum Sell. *in selectis Canonic. capit.* 21. *num.* 3. & Garc. *d. p.* 5. *cap.* 4. *num.* 113.

5. Præbenda officio pœnitẽtiarij vnienda debet esse integra & Canonicalis.

5. *Cum vnione præbendæ.*] Præbendam officio Pœnitentiarij vniendam integram ac canonicalem debere esse, refert decisum Garc. *in addit. ad d. p.* 5. *capit.* 4. *numer.* 127. Sell. *d. capit.* 21. *num.* 5. attestans sic decisum in Colimbrien. 31. Martij 1602. cuius memini *d. cap.* 26. *num.* 2.

6. Portio,

6. Portio, quæ ſit in Eccleſia, in præbendam pœnitentialem erigi non poteſt, ſed præbenda canonicalis; at ſi non eſſent præbendæ, ſed fructus omnes in diſtributiones quotidianas conſiſterent, tunc diſtributiones habebuntur pro præbenda, ita refert deciſum Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 127.*

6. Portio, quæ ſit in Eccleſia in præbendam pœnitentialem erigi non poteſt.

7. *Proximè vacatura.*] Canonicatum & præbendam vacantem in menſe Sedi Apoſtol. reſeruato, non comprehendit vnio facta vigore Concilij officio Pœnitentiarij de præbenda proximè vacatura, quia Concil. in hoc decreto non exprimit de Canonicatibus etiam reſeruatis Sedi Apoſt. & quando voluit eos comprehendere, expreſsè dixit, vt patet in ſeminario *ſeſſ. 23. cap. 18. de reformat.* ac in ſimplici vniendo Cathedrali pauperi *cap. 15. ſeſſ.* 24. ideo hoc decretum non comprehendit Canonicatum, & præbendam vacantes in menſe reſeruato, quia ſi voluiſſet, expreſſiſſet, quemadmodum aliis in locis fecit, ita referunt deciſum Azeued. *conſil. 7. num. 31. & 32. & conſil. 14. num. 14. & 15.* Salaz. de Mendoça *in d. libello, §. 2.* Garc. *in addit. ad d. p. 5. cap. 4. num. 127.*

7. Canonicatum, & præbendam vacantem in menſe Sedi Apoſtolicæ reſeruato non comprehendit vnio facta vigore Concilij officio Pœnitentiarij de præbenda proximè vacatura.

8. Pœnitentiario primam præbendam aſſignare non eſt in optione Epiſcopi, licèt ratione curæ animarum videatur magis neceſſarius, ſed pro Theologo, propter verba Concil. *ſeſſ. 5. cap. 1. de reform.* verùm ſi magis expediens in aliquo loco particulari fuerit iudicatum, vt priùs de Pœnitentiario prouideatur, habenda eſt confirmatio à Sede Apoſt. ad omnem difficultatem tollendam, ita Sell. *d. cap. 21. num. 5.* vbi refert deciſum in Ciuitatis Caſtellanæ 17. Nouembris 1619.

8. Pœnitētiario primam præbendam aſſignare non eſt in optione Epiſcopi.

9. Præbenda poſt Concilium primò vacans ſi non fuit in Pœnitentialem erecta, poteſt optari, ſed ſi ante optionem Epiſcopus erexit, erectio præualet, etiamſi poſtea optaretur, ita refert deciſum Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 129.*

9. Præbenda poſt Cōcilium primò vacans, ſi non fuit in pœnitentialem erecta, poteſt optari.

10. Canonicatum pœnitentialem non poſſe optari, neque Pœnitentiarium poſſe aliam præbendam optare cùm videatur ad eam electa induſtria perſonæ, reſoluunt Nauarr. *conſil. 22. de præbend. in antiq.* aliàs *conſil. 15. ſub tit. de rebus Eccleſ. non alienand. in nouis*, Sayr. *in floribus deciſ. ſub tit. de præbend. deciſ. 22.* Galet. *in margarita caſuum conſcient. verbo Canonicus, pag. 29. col. 1.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancel. gloſ. 34. num. 78. & 79.* Monet. *de opt. canonica, cap. 3. quæſ. 5. num. 129.* Garc. *d. p. 5. cap. 4. à num. 132.* vbi *num. 134.* pariter refert deciſum Pœnitentiarium nec retento, nec dimiſſo officio poſſe optare aliam præbendam, cuius officio fuit perpetuò vnitus vnus Canonicatus, & certa præbenda, refero ego ipſe *de canon. cap. 26. num. 23.*

10. Canonicatus pœnitentialis non poteſt optari, nec Pœnitentiarius poteſt aliam præbendam optare.

11. *Ab Epiſcopo inſtituatur.*] Pœnitentiarij officij inſtitutionem, & electionem perſonæ ad ſolùm Epiſcopum abſque conſenſu Capituli pertinere, reſoluunt Nauarr. *conſil. vnic. in fine, ne Sede vac.* Zerol. *in praxi Epiſcop. p. 1. verbo Pœnitentiarius, §. 3.* Flamin. Pariſ. *de confident. q. 45. n. 17.* Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 138.* Vgolin. *de officio Epiſcopi, cap. 33. n. 2.* Mantic. *deciſ. 56.* Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. deciſ. 555. in 1. edit.* aliàs *reſolut. 477. num. 1. in 2. edit.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Epiſcopis num. 52.*

11. Pœnitentiarij officij inſtitutio, & electio perſonæ ad ſolum Epiſcopum abſque conſenſu Capituli pertinet.

12. Electio

11. Electio personæ Pœnitentiarij ad solum Episcopum tunc pertinet quãdo præbenda non vacat in mense Apost. vel adest alia reseruatio, seu affectio.

11. Electionem personæ Pœnitentiarij ad solum Episcopum tunc pertinere, quando præbenda non vacat in mense Apost. vel adest alia reseruatio, seu affectio, tunc enim ad Papam pertinere ratione reseruationis, resoluunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloss.* 9. §. 2. *à n.* 84. Ceuall. *commun. contra commun. q.* 897. *num.* 488. Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi, p.* 3. *alleg.* 55. *num.* 13. *& de Canon. cap.* 26. *num.* 4.

13. Capitulum non potest se intromittere in electione Pœnitentiarij, licèt ad ipsum collatio spectet.

13. Capitulum non posse se intromittere in electione Pœnitentiarij, licèt ad ipsum collatio spectet, quamuis Episcopus sit absens, sed ipsum Episcopum absentem posse, vbi fuerit, eligere Pœnitentiarium, refert decisum Garc. *in addit. ad d. p.* 5. *cap.* 4. *num.* 143.

14. Pœnitentiarij electio, & collatio Sede Episcopali vacante neque ad Capitulum, neque ad futurum Episcopum, sed ad Sedem Apost. pertinet.

14. Pœnitentiarij electionem & collationem Sede Episcopali vacante neque ad Capitulum, neque ad futurum Episcopum, sed ad Sedem Apost. pertinere, refert decisum Garc. *in addit. ad d. p.* 5. *cap.* 4. *n.* 150. quem cito *d. cap.* 26. *num.* 5.

15. Collatio præbendæ vnitæ officio Pœnitentiarij ab eis fieri debet, ad quos antea spectabat.

15. Collationem præbendæ vnitæ officio Pœnitentiarij ab eis fieri debere, ad quos antea spectabat, referunt decisum additio ad Nauarr. *d. consil. vnic. ne Sede vacant.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 9. §. 2. *num.* 84. Garc. *d. p.* 5. *cap.* 4. *num.* 138. Aloys. Ricc. *d. resol.* 477. *num.* 2. Ego ipse *d. allegat.* 55. *num.* 11. vbi *num.* 12. cum Garc. *in addit. ad d. cap.* 4. *num.* 143. resoluo idem in præsentatione, quod in collatione esse dicendum, dummodo præsentatio fiat de electo ab Episcopo.

16. Pœnitentiarius deputari debet, qui sit Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in S. Theologia, vel iure Canonico.

16. *Qui Magister sit, vel Doctor*, &c.] Pœnitentiarium deputari debere, qui sit Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in sacra Theologia, vel iure Canonico, ex hoc decreto colligit Garc. *de benefic. p.* 7. *c.* 4. *n.* 32. *& cap.* 7. *num.* 49. vbi *n.* 50. subdit ad beneficia, seu dignitates requirentia gradum, sufficere eum habere etiam sine scientia competenti, itaut adeptio, seu impetratio talis beneficij, seu dignitatis in foro Ecclesiæ iudiciali rata, & firma sit, quod etiam tenet Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 6. *c.* 6. *q.* 1. Sed ego ipse *d. tract. de canon. cap.* 26. *num.* 9. refero sub die 20. Martij 1623. fuisse decisum, officium Pœnitentiæ non esse conferendum Doctori, quem dicebatur esse valdè ignarum.

17. Gradus Doctoratus non sufficit ad Pœnitentiarij officiũ non facta professione fidei, aut contra Academiæ statuta, vel consuetudines receptus.

17. Ad Pœnitentiarij officium non sufficere gradum, non facta professione fidei, iuxta constitut. Pij IV. aut contra Academiæ statuta, vel consuetudines receptum, tenet Nicol. Garc. *d. cap.* 7. *num.* 51. quem refero *d. alleg.* 55. *num.* 6.

18. Pœnitentiarius Canonicus debetur esse constitutus in ætate 40 annorum, seu aliàs quando aptior pro loci qualitate non reperitur.

18. *Et annorum quadraginta*, &c.] Pœnitentiarium Canonicum debere esse constitutum in ætate quadraginta annorum, seu aliàs, quando aptior pro loci qualitate non reperitur, tradunt Gutier. *canon. lib.* 1. *c.* 26. *num.* 40. Valer Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 3. *num.* 164. *in fine*, Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 7. *cap.* 6. *num.* 27. Garc. *d. p.* 7. *cap.* 4. *n.* 32. *&* 33. Nouar. *in singul. canon. concl.* 17. Ego ipse *d. alleg.* 55. *num.* 7. *& d. c.* 26. *num.* 10.

19. Anni 40. requisiti in Pœnitentiario debent esse completi.

19. Et huiusmodi quadraginta annos debere esse completos, tenent Garc. *d. cap.* 4. *num.* 35. Nouar. *d. concl.* 17. *num.* 2. Ego ipse *d. alleg.* 55. *num.* 9.

20. Contra Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 5. *q.* 6. *in fine*, existimantem sufficere inchoatos.

21. *Sen*

21. *Seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur.*] Defectum ætatis quadraginta annorum in Pœnitentiario non obstare vbi aliàs aptior pro loci qualitate reperiri non potest, & sufficere quòd non repetiatur in ciuitate, aut etiam diœcesi, persona apta cum dictis qualitatibus, nec esse quærendam extra diœcesim, argumenr. *cap. nullus* 61. *dist.* & *cap. sacrorum* 63. *dist.* resoluunt Salaz. de Mendoça *in d. libello de institutione Canonicatus Pœnitentiariæ*, §. 3. Squillante *de priuileg. clericor. cap.* 4. *num.* 70. Nouar. *d. concl.* 17. *num.* 4. Garc. *d. cap.* 4. *num* 33. vbi *num.* 34. tenet quòd si in diœcesi non reperiatur talis persona apta, & Episcopus velit eum eligere extra diœcesim, non poterit eligere nisi habentem dictas qualitates, si talis ibi reperiri potest commodè.

21. Ætatis 40. annorum defectus in Pœnitentiario non obstat vbi aliàs aptior pro loci qualitate non reperitur.

22. *Qui dum confessiones in Ecclesia audit.*] Pœnitentiarium institutum eo ipso habere à iure, & à Concilio facultatem audiendi confessiones pœnitentium illius diœcesis, & iurisdictionem ad absoluendum à peccatis, & esse veluti parochum totius diœcesis, nec requiri nouam licentiam ordinarij, tradunt Læl. Zech. *de republ. eccles. cap.* 24. *de Capitulo*, & *Canon. sub num.* 16. Salaz. de Mendoça *in d. libello*, §. 5. Vgolin. *de officio Episcopi, cap.* 33. *n.* 2. & 3. Aloys. Ricc. *d. resol.* 477. *n.* 5. Ego ipse *d. alleg.* 55. *num.* 19 & *d. cap.* 26. *num.* 12.

22. Pœnitentiarius institutus eo ipso habet à iure, & à Concilio facultatem audiendi confessiones pœnitentium illius diœcesis.

23. Quemlibet posse Pœnitentiario sua peccata confiteri, & satisfacere præcepto *cap omnis vtriusque sexus*, *de pœnitent.* & *remiss.* resoluunt Aloys. Ricc. *loco proximè citato*, Garc. *d p.* 5. *cap.* 4. *n.* 113. Ego ipse *d. alleg.* 55. *num.* 20. & *d. cap.* 26. *num.* 13.

23. Pœnitẽtiario quilibet potest sua peccata confiteri, & satisfacit præcepto cap. omnis vtriusque sexus.

24. Pœnitentiarium semper paratum existere debere ad audiendas confessiones, miniméque posse pœnitentes recusare, & si recusauerit, ab Episcopo puniri & priuari posse, tenent Salaz. de Mendoça *in d. libello*, §. 5. Garc. *d. p.* 5. *cap* 4. *num.* 118. Aloys. Ricc. *d. resol.* 477. *num.* 6. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 7. *cap* 6. *num.* 27. Ego ipse *d. alleg.* 55. *num.* 26. & *d. cap.* 26. *num* 14.

24. Pœnitentiarius semper paratus existere debet ad audiendas confessiones.

25. Et teneri horis opportunis, loco, & sede Episcopi, ad quem hoc pertinet, arbitratu, peccata confiteri volentibus sui copiam facere, in manu tamen virgam, seu bachettam, sicut in Vrbe, non retinere, præcipuè in locis, vbi non est in vsu, decisum attestantur Vgolin. *d. c.* 33. *num.* 6. Garc. *d. p.* 5. *cap.* 4. *num.* 117. Ego ipse *d. allegat.* 55. *num.* 28. & 29. & *d. cap.* 26. *num.* 15.

25. Pœnitentiarius in manu virgam, seu bachettam sicut in vrbe non potest retinere.

26. Absoluere non posse Pœnitentiarium à casibus, quos Episcopus sibi expresè reseruauit, nisi ipsemet Episcopus hanc illi specialem dederit auctoritatem, resoluunt Nauarr. *consil.* 20. *sub tit. de pœnitent.* & *remiss. in nouis*, deest in antiq. Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit decis.* 44. Henriq. *conf.* 62. *num.* 7. & *seq.* Vgolin. *d. cap.* 33. *num.* 3. Aloys. Ricc. *in praxi rerum eccles. decis.* 571. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 492. *num.* 2. *in* 2. *edit.* & *in praxi aurea*, *resol.* 179. *in fine*, Garc. *d. p.* 5 *cap.* 4. *num.* 115. Ego ipse *d. alleg.* 55 *num.* 23. & *d. cap.* 26. *num.* 16.

26. Absoluere non potest Pœnitẽtiarius à casibus, quos Episcopus sibi expresè reseruauit.

27. Contra Chapeauil. *de casibus reseruat. cap.* 3 *q.* 1. *differ.* 2. Mendoz. *in d. libello*, §. 5. Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 1. *num.* 16. existimantes ipsum Pœnitentiarium si suæ præbendæ fuerit annexum Pœnitentia-

riæ officium, posse absoluere absque alia facultate ab omnibus casibus Episcopo reseruatis.

28. Pœnitentiarius non potest casus reseruatos sibi ab Episcopo commissos alteri subdelegare.

28. Non posse casus reseruatos sibi ab Episcopo commissos alteri subdelegare, tenet Garc. *in addit.ad d.p.5.cap.4. num.*112. quem refero *d.alleg.55.num.*24.

29. Pœnitentiarius non potest suam auctoritatem subdelegare.

29. Nec suam auctoritatem posse delegare, resoluit Aloys.Ricc. *in praxi aurea,resolut.*179. Ego ipse *d.alleg.55.num.*22.*& d.cap.*26. *num.*18. vbi refero ita censuisse S.Congr.Episcop. & Regul.in Regien.2.Octobris 1584.

30. Pœnitentiarius pro præsente in choro habendus est dum audit confessiones in Ecclesia.

30. *Interim præsens in choro censeatur.*] Pœnitentiarium pro præsente in choro habendum esse dum audit confessiones in Ecclesia, siue in Confessionario,siue extrà,non tamen pro tempore,quo residet in Confessionario,nec audit confessiones,aliis in choro diuina celebrantibus, nec item si dixerit Missam,aut si priuatim Officium dicat, etiam vt opportuniùs confessiones audiat,censendum esse præsentem in choro, asserunt Salaz.de Mendoça *in d.libello*, §.6. Monet. *de distribut. quotid.p.*2. *q.*11.*num.*64.*cum seqq.*Aloys.Ricc.*d.resol.*477. *num.*6.*& in decis.curiæ Archiep.Neapol.p.*4.*decis.*115. Vgolin. *d.cap.*32. *num.*5. Campan. *d.num.*27. Garc.*d p.5.cap.*4.*num.*124.*& seq.* Ego ipse *d.alleg.55.num.*30.*& d.cap.*26. *num.*20.

31. Pœnitentiarius dum audit confessiones censetur etiam præsens processionibus, & exequiis defunctorum.

31. Pœnitentiarius non solùm censetur præsens in choro quando confessiones audit,sed etiam censetur præsens processionibus, & exequiis defunctorum,quæ eo tempore fiunt, quo ipse audit confessiones, sed non sufficit quòd sit in Confessionario, nisi realiter ipse confessiones audiat,refert decisum Garc.*d p.5.cap.*4.*num.*125.

32. Ac etiam orationibus.

32. Pœnitentiarius, dum confessiones audit in Ecclesia, censetur præsens & processionibus, & orationibus,refert decisum idem Garc.*in addit.ad d.p.5.cap.*4.*num.*125.

33. Pœnitentiarius præsens in choro nõ censetur, si confessiones extra Ecclesiam etiam infirmorum audiat.

33. Pœnitentiarium præsentem in choro non censeri, si confessiones extra Ecclesiam etiam infirmorum audiat,resoluit Garc.*in addit.ad d.p.5.cap.*4.*num.*125.*in fine*,quem refero *d.alleg.55.num.*32.

34. Pœnitentiarius antequam præbenda, quæ suo officio fuit vnita vacet, non habet locum nec in Capitulo, nec in choro.

34. Pœnitentiarium,antequam præbenda,quæ suo officio fuit vnita,vacet,non habere locum nec in Capitulo,nec in choro,nec posse distributiones quotidianas percipere,sed postquam vacauerit,& eam adeptus fuerit, debere sedere in loco sui canonicatus, attestatur resolutum Garc. *in addit.ad d.p.5.cap.*4. *num.*111. vbi etiam pariter decisum asserit Pœnitentiarium ab Episcopo ad præscriptum Concilij institutum, & deputatum eum vnione præbendæ proximè vacaturæ, teneri officium exercere, & inseruire Pœnitentiariæ, ac parochialem, quam obtinet, dimittere etiam ante vacationem præbendæ.

35. Pœnitentiarius non tenetur ad maiorem residentiam quàm alij Canonici.

35. Ad maiorem residentiam quàm alios Canonicos non teneri Pœnitentiarios,dummodo non absint tempore,quo frequentiùs pœnitentes accedunt, & diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorum, Quadragesimæ,Aduentus,Quatuor temporum,Resurrectionis,Ascensionis,Pentecostes,Corporis Christi,Assumptionis B.Virginis,Natiuitatis Domini,& omnium Sanctorum, referunt decisum Salaz.de Mendoça

doça

doça *in d.libello* §.7. Vgolin. *d.c.*33.*n.*6. Garc.*d.p.*5.*c.*4.*num.*122. Garc.*d. alleg.*55. *n.*33.*& d.cap.*26.*num.*19.

Ecclesiæ seculares quæ nullius sunt diœcesis ab Episcopo viciniori visitentur, aut alio qui hîc ponitur modo.

CAPVT IX.

1. VIde Nauar.*conſ.*11.*de offic.ordin. in antiq.* aliàs *conſ.*12. *de maiorit. & obed.in nouis*, Sayr. *in florib. decis. sub illo tit. de officio ordin. decis.*11. *in princ.* Zerol. *in praxi Episcop. p.*1. *verbo visitatio* §. 11. Azor. *instit. moral. p.*2. *lib.*3. *cap.*40. *prope fin.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.*4. *collect.*1153. Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.*2. *cap.*2. *num.* 74. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.*1. *tit.*6. *l* 5. §. 2. *num.* 13. Rot. *decis.*501. *p.*2. *recent.* metipsum *de officio,& potest. Episcopi p.*3. *alleg.* 74.*à num.*5.

1. Ecclesiæ seculares nullius diœcesis quantumcunque exemptæ, & Sedi Apost. immediatè subiectæ, earumque Prælatus secularis iurisdictionem quasi Episcopalem habens possunt ab Episcopo, cuius Cathedralis Ecclesia est proximior, visitari.

2. Et nullo modo huiusmodi seculares Ecclesias nullius diœcesis posse effugere visitationem vicinioris Episcopi, censuit Rot. *decis.*596. *p.*1. *recent.*

2. Visitationem vicinioris Episcopi nō possunt effugere Ecclesiæ seculares nullius diœcesis.

3. Si verò locus nullius diœcesis sit in aliqua diœcesi, visitationem spectare ad ordinarium, in cuius diœcesi est locus nullius, refert decisum ead.Rot.*decis.*501.*n.*5.*p.*2.*recent.*

3. Locus nullius diœcesis si sit in aliqua diœcesi visitatio spectat ad ordinarium in cuius diœcesi est locus nullius.

4. Vicinior Episcopus potest visitare beneficia secularia, & clericos seculares Abbatiæ nullius diœcesis, ipsósque culpabiles repertos corrigere, & dicitur vicinior Episcopus tantùm ille, cuius cathedralis Ecclesia sit Abbatiæ proximior, non autem locus dictæ Abbatiæ subiectus, ita Sell. *in select. canon. cap.*37.*num.*10. attestans sic fuisse decisum sub die 2. Augusti. 1596.

4. Vicinior Episcopus potest visitare beneficia secularia, & clericos seculares Abbatiæ nullius diœcesis.

5. *Etiam exemptorum visitatione.*] Vide Franc.Leon. *d.p.*2.*c.*16. *n.*28. Fr.Emman.*quæst.regul.tom.*1.*q.*36.*art.*3.

6. Collegiatos nullius diœcesis visitari debere à viciniori Episcopo, testatur resolutum Zerol.*d.verbo visitatio* §.11.

6. Collegiati nullius diœcesis visitari debent à viciniori Episcopo.

7. *Vt ab Episcopo*, &c.] Episcopum legitimè impeditum posse ex facultate sibi tradita in hoc decreto, Ecclesias, quæ nullius sunt diœcesis, per suum vicarium generalem visitare, tenet Sell. *d.cap.*37.*num.*1. vbi asserit sic fuisse resolutum sub die 17. Ianuarij 1585.

7. Episcopus legitimè impeditus potest ex facultate sibi tradita in hoc decreto Ecclesias, quæ nullius sūt diœcesis, per suum vicarium generalem visitare.

8. Sed huiusmodi potestatem non transire in vicarium à Capitulo Sede vacante constitutum, tradunt Franc.Leo *in thesauro fori eccles. p.*1. *cap.*10.*n.*8.*vers.*10. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.*118. *num.*4. Ego ipse *d.alleg.*74.*n.*8.

8. Vicarius Capituli Sede vacante non gaudet hac facultate.

9. Neque in Prælatum viciniorem habentem iurisdictionem quasi Episcopalem, vt per Flores de Mena *var. lib.*3.*q.*24.*n.*24.

10. *Visitentur.*] Episcopum proximiorem habentem facultatem visitandi Ecclesiam parochialem nullius diœcesis, habere etiam facultatem emendandi, corrigendi, & puniendi tam in capita, quàm in membra

10. Episcopus proximior, qui potest visitare Ecclesiam parochialē nullius diœcesis, habet faculta-

tem emendandi, corrigendi, & puniendi.

membra ex quauis causa, asserit decisum Franc. Leo *d.p.2.cap.2.num.74. in fine*, quem refero *d.alleg.74.num.7*.

Subditi Episcoporum nulla appellatione suspendere possunt executionem visitationis.

CAPVT X.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Lancellot. *de attent.& innouan. appell. pend. limit.18.in princ. n.6.* Ruginell. *de appellat.§.2.c.3.n.6.* Soar. de Pace *in pract.tom.2. p.5.c.vnico n.14.* Curi. Philip. *p.1.§.7.n.10.* Marchesan. *de commiss.p.1. de commissione appellationum extra Curiam Rom. c.6.n.78.* Fr. Emman. *quæst. regul.tom.2.q.6.a.2.* Franc. Leon *in thesauro fori eccles.p.2.c.2.num.77.* Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarræ lib.1.tit.6.de visitat. n.104. cum sequent.* Thom. Valasc. *allegat.iuris tom.1.alleg.70.num.5.cum seqq.* Sayr. *in claui Regia lib.8.c.2.n.13.* Piasec. *in praxi Episcop.p.2.c.3. num.61.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.7.* Salgado *de protect. Regia tom.1.p.2.c.10.n.26.* Ex quorum dictis colligitur

2. Episcopus in visitatione quando possit procedere appellatione remota.

2. Episcopum in his, vbi de visitatione, aut morum correctione agitur, omni & quacunque appellatione, seu querela, etiam ad Sedem Apost. interposita remota, quæ executionem nullo modo impedire, aut suspendere valet, posse procedere, punire, & exequi, dummodo procedat sine processu, & sine scriptis, etiam carcerando, & carceratos detinendo, tunc enim si carcerati appellauerint, posse iudicem appellationis cognoscere de prætenso excessu in corrigendo, interim tamen non impediri, aut suspendi executionem eorum, quæ ab ordinario sunt decreta.

3. Episcopus in visitatione formato processu & seruatis seruandis procedens admittit appellationem.

3. Vnde Episcopo formato processu, & seruatis seruandis procedente non habere locum huius decreti dispositionem, refert decisum Franc. Leo *d.num.77*.

4. Appellatio datur si Episcopus in visitatione procedat in exemptos contra eorum priuilegia.

4. Dari tamen appellationem, si Episcopus in visitatione procedat in exemptos, seu aliàs priuilegiatos contra eorum priuilegia, resoluunt Marches. *d.num.78.* Aloys. Ricc. *d.resol.7.num.3.vers.verum,* ego ipse *d. alleg.73.num.34*.

5. Episcopi quibus conceditur facultas vt procedant etiam tanquã Sedis Apost. delegati, an in dubio censeantur procedere vt delegati.

5. *Etiam tanquam Sedis Apost. delegati.*] An in dubio procedere censeantur vt delegati? Vide Nau. *cons.32.num.8.de sentent. excomm in antiq.* Menoch. *de præsumpt.lib.2.præs.17.n.4.* Mascard. *de probat.concl.945.n.15.* Cened. *ad Decretal. collect.157.n.1.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.3.alleg.92.n.10. cum seqq.*

6. Appellatio suspẽsiua tantum & non [de]uolutiua tollitur [Ep]iscopus visi[tatione] compilato [processu] de[...] vbi [...] [...]tat non processu.

6. *Appellatio.*] Suspensiua scilicet, & non deuolutiua, vt per Villadieg. *in speculo visitat. fol.35. n.31.* Erasm. à Cochier *de iurisd. ordin. p.2. q.14.n.5.* Thom. Valasc. *allegat.iuris tom.1.alleg.70. num.5. in fine,* contra Gonzal. Mendez de Cabedo *diuers.argum. lib.1. cap.19.à n.8.* existimantem in causa visitationis effectum suspensiuum appellationis tolli solùm vbi agitur de correctione morum.

7. Si

7. Si in visitatione appellari contigerit ab Episcopo suffraganeo, etiam tanquam Sedis Apost. delegato, debere appellari ad Metropolitanum quoad effectum deuolutiuum, non quoad suspensiuum, referunt decisum Piasec. *d.c.3.n.61.* Zetol. *in praxi Episcop.p.2.verbo visitatio* §.3. Aloys.Ricc. *in praxi aurea resol.449.n.2.prope fin.* Ego ipse *d.alleg.73.n.35. & alleg.92.n.14.*

7. Appellatio si interponatur in visitatione ab Episcopo suffraganeo etiam tãquam Sedis Apost. delegato debet interponi ad Metropolitanum solum quoad effectum deuolutiuum.

8. Episcopus quando ex Concil. Trid. procedit vti Sedis Apost. delegatus in causis, quæ sub eius iurisdictione non comprehenduntur, non potest ab eo nisi ad Sedem Apost. appellari, neque ex hoc inferioribus iudicibus vllum fit præiudicium, refert decisum Garc. *de benefic.p.4.c.5.n.12.*

8. Episcopus quando ex Conc. Trid. procedit, vti Sedis Apostol. delegatus in causis, quæ sub eius iurisdictione non comprehenduntur, non potest ab eo nisi ad Sedem Apost. appellari.

9. *Quæ illis ex prudentia sua*, &c.] Episcopum non teneri visitationem concludere intra certum, & determinatum tempus, neque ad hoc Concilium vllum præscripsisse, sed reliquisse arbitrio Episcopi, illúdque debere esse discretum, & moderatum, referunt decisum Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles.decis.717. in 1. edit.* aliàs *resol.608. n.2.in 2. edit.* Armendar. *in addit.ad recopil. legum Nauarræ lib.1. tit.18.l.7. de Episcopis n.113.* Ego ipse *d.alleg.73.n.39.*

9 Episcopus non tenetur visitationem cõcludere intra certum, & determinatum tempus.

10. Posse tamen ipsum Episcopum præstituere terminum Archidiacono ad visitationem expediendam, & præscribere comitatum, & equitatum, ne oneri sit Ecclesiis, quas visitauerit, asserit resolutum Piasec. *in praxi Episcop.p.2.c.3.* vbi de visitatione quorundam exemptorum, *n.62. pag.213.* quem refero ego ipse *d.alleg.73.n.39.*

10. Episcopus potest præstituere terminũ Archidiacono ad visitationem expediendam.

11. *Seu querela*, &c.] Non posse Episcopum in visitatione recusari tanquam suspectum, dum tamen in ea processum non compleat, & se intra visitationis terminos contineat, sicut etiam in præparatoria] inquisitione non posse vt suspectum recusari, neque probatione, vel allegatione suspicionis impediri quominus pœna extraordinaria, quæ morum correctionem, & emendationem respiciat, visitatos, asserit decisum Garc. *p.3.c.2.num.198.* Armendar. *in addit.ad recop. legum Nauarræ lib.1. tit 6. l.5. §.2. num.7. & 8.* vbi *num.34.* secus dicit, si in visitando modum excesserit, refero ego ipse *d. allegat.73. num.38.* vbi ad litteram transcripsi quoddam Breue Pauli V. fel. record. super hoc transmissum Reuerendissimo Episcopo Portugalen. sub dat. 29. Octobris 1610.

11. Episcopus in visitatione non potest recusari tanquam suspectus.

Episcoporum iuri nihil est derogatum ob honorarios titulos, & priuilegia particularia, nisi, &c.

CAPVT XI.

1. Vide Paul. Fusc. *de visitat.lib.2. cap.8. num.1. & cap.11. num. 1. & cap.20.num.16.* Flamin. Paris. *de resignat.benefic.lib.3.q.11.num.5.* Fran. Leon. *in thesauro fori eccles.p.2. cap.2. num. 78.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom.2. q.64. art.4. & q.108. art.3.* Aldrete *in allegat. pro omnimoda*

1. Doctores de materia cap. agentes.

Religionum exemptione p.1.c.6.n.2. Erasm. à Cochier *de iurisdict. ordinarij in exemptos p.1.q.18.n.8.*

2. Protonotarij an & quando exempti sint à iurisdictione Episcopi.

2. *Protonotariatus.*] An & quando Protonotarij exempti sint à iurisdictione Episcopi, vide Mandos. *de signatura gratiæ, sub tit. Protonotarij*, Anton. de Prætis *de iurisdict. Episcopi cap.* 8. Erasm. à Cochier *d. quæst.* 18. metipsum *de officio & potest. Episcopi p.3. allegat.74.num.30. cum seqq.* Sell. *in select. canonic. cap.* 71. *num.*2. vbi asserit in Papien.14. Decembris 1630. fuisse decisum Protonotarium Apost. in ciuilibus esse exemptum quoad causas excedentes summam 25. ducatorum ex Bulla 8. Leonis X. quia Concilium in præsenti non derogat priuilegiis Protonotariorum, nisi in causis criminalibus.

3. Protonotarius honorarius tam in ciuilibus quàm in criminalibus causis fori priuilegio gaudet.

3. Protonotarius honorarius tam in ciuilibus, quàm in criminalibus causis fori priuilegio gaudet, etiamsi Ecclesiæ non inseruiat, Sell. *d. cap.*71. *num.*3. attestans ita decisum sub die 9. Iulij 1626. & quamuis non sit adscriptus seruitio alicuius Ecclesiæ, ex eodem Sell. *dicto loco*, vbi refert sic fuisse resolutum in Toletana 27. Martij 1632. De Protonotariis titularibus aliqua dixi *in tract. de Canonicis c.5.n.54. & c.18.n.34.* & nouissimè *in canonicis decisionib. verbo Protonotorius.*

4. Referendarij de numero sunt exempti.

4. Referendarios de numero esse exemptos, dicit Zerol. *in praxi Episcop. p.2. verbo Referendarij*: subsunt tamen locorum ordinariis ratione beneficiorum, quæ habent in partibus, vt per Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.*30. quem refero ego ipse *de offic. & potest. Episcopi p.3. alleg.74. à num.*30.

5. Referendarij cedunt præcedentiam Auditori Confidentiarum.

5. Referendarios cedere præcedentiam Auditori Confidentiarum, tenet Sell. *d.c.*71. *num.*8. asserens ita decisum per S. Cong. Rit. sub die 6. Decembris 1621. Et illos extra Ecclesiam, præcedere debere Canonicis, & Dignitatibus, asserit idem Sell. *citato loco*, attestans sic censuisse eandem S. Cong. in Veronen. 6. Iunij & 4. Iulij 1626.

6. Subcollectores spoliorum tam in officio quàm post ab ordinarij iurisdictione exempti sunt.

6. Subcollectores spoliorum tam in officio, quàm pòst ab ordinarij iurisdictione exemptos esse, idque in vim Bullæ sanctæ mem. Gregorij XIII. resoluit Sell. *d.c.*71. *n.*10. vbi refert ita censuisse S. Cong. Episcop. & Regul. in Egitanien. 15. Iulij 1616.

7. Subcollectores nō possunt visitari nec corrigi ab Episcopo.

7. Subcollectores igitur non posse visitari, nec corrigi ab Episcopo, referunt decisum Garc. *de benefic. p.3. capit.* 2. *numer.* 198. *in* 18. *declar.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.1. tit. 6. de visitation. num.* 80.

8. Oblati priuilegio & exemptione quādo gaudeant.

8. *Necnon alios cuicunque Monasterio oblatos*, &c.] Oblatos priuilegio, ac exemptione ita demum debere potiri si in forma iuris valida perpetuò, irreuocabiliter, plenè, & cum effectu se ipsos, & bona sua omnia, præsentia, & futura, nulla prorsus, quanuis minima, eorum portione, neque in proprietatem, neque in vsumfructum sibi reseruata Religioni obtulerint, & habitum aliqualiter mutauerint, refero decisum ego ipse *in tract. de iure eccles. lib.1. cap.39. §.2. paulo post princ. in vers. de oblatis*, vbi addo quòd si omnia prædicta simul non concurrant, neque fori priuilegio, neque immunitate à secularibus exactionibus frui posse.

9. Et

9. *Et quoad Capellanos Regios*,&c.] Vide Paul.Fusc. *de visitat.lib.2.c.11. num.1.* Zerol. *in praxi Episcop.p.2.verbo exempti*, latè Aloys.Ricc. *in praxi p.4.resol.493.cum seqq.* Erasm.à Cochier *d.p.1.quæst.32.num.9.* vbi subdit quòd isti Capellani ratione beneficiorum, quæ alibi obtinenr, subsunt Episcopo, & citat Mandos. *de signatura gratiæ, tit. exemptiones, in fine,* Zerol. *in d.praxi Episcop.p.1.verbo exemptio* §.2.

9. Capellani Regij exempti sunt à iurisdictione ordinarij.

10. De exemptione per summos Pontific. concessa Capellanis Regiæ Capellæ Vlixbonen. latè agit Cabed. *de patronatib. Regiæ Coronæ, cap.43.per tot.*

11. *Exceptis tamen ijs*, &c.] Vide Fr.Emman. *d.tom.2.q.62.art.14.& q.64.art.4.& q.67.art.3.*

12. *Aut militijs actu seruiunt.*] Fratres S.Ioannis Hierosolymitani non posse dare dimissorias clericis inseruientibus in eorum Ecclesiis, ad eum finem vt possint ordinari, refert decisum Sell. *d.cap.71.num.15.*

12. Fratres S. Ioannis Hierosol.possunt dare dimissorias clericis inseruientibus in eorum Ecclesiis.

13. Curam animarum exercentes, etiam in parochialibus Hierosolymitanæ Religionis, teneri accedere ad Congregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientiæ differendos habentur, resoluit Sell. *d.c.71. num.17.* attestans ita fuisse decisum sub die 4 Martij 1598.

13. Curá animarum exercentes etiam in parochialibus Hierosol. Religionis tenentur accedere ad Cōgregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientiæ differendos habentur.

14. *Etiam Religionis S.Ioannis Hierosolymitani*, &c.] Vide Fr.Emman. *quæst.regular.tom.1.q.65.art.17.*

15. Eques Hierosolymitanus suum parochum publicè alapa percussit, & citatus ab ordinario, sua priuilegia opposuit, in quo casu refert decisum Sell. *d. cap.71. num.20.* non posse ordinarium exercere vllam iurisdictionem, neque excommunicando, neque declarando excommunicatum, quia ex priuilegio exemptus est, vt in hoc decreto; tamen ex quo ipse ob talem percussionem incidit in excommunicationem can. *si quis suadente diabolo*, posse Episcopum præcipere omnibus parochis, & Canonicis, & aliis Sacerdotibus, ne eum admittant intra Ecclesias ipsi Episcopo subiectas.

15. Eques Hierosol. si incidat in excommunicationem can. si quis suadente, potest Episcopus præcipere omnibus parochis, & Sacerdotibus ne eum admittant intra Ecclesias ipsi Episcopo subiectas.

De ætate, & qualitate suscipiendorum in Ecclesiis cathedralibus, & professione fidei, Officio, ac de residentia.

CAPVT XII.

1. DE materia huius decreti latè egi *in meo tractatu de Canonicis, & Dignitatibus*, ex quo nonnulla hîc transcribenda duxi suis locis aptè distribuenda.

2. *Nemo igitur deinceps*, &c.] Ad dignitates quascunque quibus animarum cura subest, neminem promoueri posse, nisi qui saltem 25. ætatis suæ annum attigerit, ex hoc text. colligunt Campan. *in diuers. iuris canon.rub.7.cap.6.num.22.* Massobr. *in praxi habendi concursum, regul.10. dub.11.num.24* secundùm Romanam impress. Squillant. *de priuileg.cleric. cap.4.num 72.* Nouar. *in singul.iuris canon.conclus.14.* Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.1. tit.10. num.15.* vbi refert decisum in Cotronen. sub die

2. Ætas 25. annorum inceptorum requiritur in eo, qui ad dignitatem, cui animarum cura subest, promoueri desiderat.

Ætas incipit à die natiuitatis.

die 4. Decembris 1627. ætatem incipere à die natiuitatis, non autem à die Baptismi,& sufficere dictum 25.ætatis annum inceptum Ego ipse *in collect.ad cap.cùm in cunctis.§.inferiora,num.30.de elect.& in tract.de Canon cap.13.num.18.* & refert Sell. ex d.Cotronen. ætatem 25. annorum ad sacerdotium necessariam requiri in dignitate Ecclesiæ cathedralis, cui sit distributio Missæ cantatæ per trinum infra hebdomadam, cùm habeat onus annexum,ac proinde teneatur per se adimplere, additque ex vna nullius 18.Decemb.1627.collationem de Ecclesia,vel dignitate, cui subest cura animarum vt valeat, requiri quòd promouendus attingat vigesimumquintum annum.

4. Comprehendere etiam illas dignitates, quæ sunt capita illarum Ecclesiarum collegiatarum, & quæ etiam essent exemptæ à iurisdictione ordinarij, & habent tantùm iurisdictionem in Canonicos, & deseruientes in illis Ecclesiis, refert decisum Garc. *de benefic.p.3.cap.2. num.181.*

5. Cura iurisdictionalis in dignitate facit vt ad illam requirantur 25. anni incœpti.

5. Et hoc procedere,etiamsi cura iurisdictionalis sit,tenent Nauarr. *consil.4.num.2.sub tit.de ætate, & qualitat. in vtraque edit.* Sayr. *in floribus decis.sub illo tit.decis.4.*quos refero *d.tract.de Canon.cap.13.num.20.*

6. Dignitas principalis in Collegiata requirit ætatem 25. annorum incœptorum.

6. Vnde ad dignitatem principalem in Collegiata requiri ætatem 25.annorum inceptorum, cùm regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, resoluit Nicol.Garc.*de benefic.p.7.cap.4. num.65.* quem refero *d.tract.de Canon. cap.13. num.21.* vbi *num.22.* post Galet. & Campan. intelligo dispositionem huius decreti procedere si principaliter cura subsit.

7. Archidiaconi, qui oculi dicuntur Episcopi, in omnibus Ecclesiis vbi fieri potest, eligendi qui sint Magistri, &c.

7. *Archidiaconi etiam*, &c.] Archidiaconos, qui oculi dicuntur Episcopi,in omnibus Ecclesiis, vbi fieri potest, eligendos, qui sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, ex hoc decreto colligunt Benius *de priuileg. Iurisconsultor. p. 2. priuileg. 28. num.2.* Gonzal.*ad reg.8.Cancel.glos.4.num.68.* Nicol.Garc. *de benef.7.c.7. num.36.* Campan *in diuersor.iuris canon.rub.7.cap.6.num.41.* Galganet. *de iure publico,lib.3.tit.21.num.1.* Aloys.Ricc. *in praxi aurea resol.238. à n.2. & in decis.curiæ Archiepiscop.Neapolit.decis.248.num.4. & decis.305.n.11. p.4.* Molfes.*in summa Theologiæ moralis, tract.6.cap 7.num.62.*Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico, tract.1. cap.9. quæs.55.* Nouar. *in singul. Canon.conclus.41.* Sebast.*in relect.de ecclesiast.hierarchia,disp.12.§.1.num.9.* Ego ipse *de officio,& potest.Episcopi,p.3.alleg.60.num.60.& in tract.de Canonicis.cap.5.num.5.*

8. Archidiaconi qui verè animarum cura, & omni prorsus iurisdictione carent, non tenentur esse Doctores.

8. De iis tantùm Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iurisdictionem, iuxta *tit. de officio Archidiac.* non autem de iis, qui verè animarum cura, & omni prorsus iurisdictione carent,intelligunt, decisúmque referunt Anastas.Germon. *de indultis Cardinal. §.quibusuis, num.4.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.473. in 1. edit.* aliàs *resolut.497.in 2.edit.* Piasec. *in praxi Episcop.part.2. cap.5. num.20.* Massobr.*in praxi haben tii concursum,reg.10.dub.6.*secundùm Roman.impress. Nouar.*d.concl.41.num.2.* Nicol.Garc.*d.cap.7.num.41.*vbi *num.40.* refert pariter resolutum huiusmodi Archidiaconos iurisdictionem contentiosam

tiosam habentes debere esse Doctores, & promotos in publico gymnasio, aliàs gradus eis non suffragari ex Bulla 63. Pij V. quod tradunt Massobr. *d. dub. 6. num. 6.* & Nouar. *vbi sup. num. 4.*

9. Sed iam hodie apud Hispanos cessare istam obligationem quòd sint Doctores, aut Licentiati, cùm eorum iurisdictio penè extincta sit, obseruant Nauarr. *in man. cap. 25. num. 135.* Vasconcell. *in harmonia rubric. iuris canonic. sub tit. de officio Archidiac. in princip.* Nicol. Garc. *dicto cap. 7. à num. 37.* Sebast. Cæs. *d. §. 1. num. 10.* quos refero *d. tract. de Canon. cap. 5. num. 9.* — 9. Archidiaconi apud Hispanos nullam habent iurisdictionem.

10. Scholastriam conferendam esse Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, seu iure Canonico, aliàs prouisionem esse nullam, probat hoc idem Concil. *sup. seß. 23. de reform. cap. 18. in fine*, vbi vide, & interim habes *in tract. de Canonicis, cap. 10. num. 3.* — 10. Scholastria conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, seu iure Canonico, aliàs prouisio est nulla.

11. Decanum nullo Tridentini Concilij decreto iuberi, vt necessariò sit Magister, siue Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, asserunt Nicol. Garc. *d. part. 7. cap. 7. num. 43.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol. 238. in fine, & in decision. curiæ Archiepiscop. Neapolit. p. 4. decis. 248. n. 5.* Ego ipse *de Canon. cap. 7. n. 8. & de officio Episcopi d. alleg. 60. num. 61.* — 11. Decanus nullo Trid. decreto iubetur, vt necessariò sit Magister, siue Doctor, aut Licentiatus.

12. Principalem dignitatem in collegiata Ecclesia exempta, cui ordinaria iurisdictio cum omnibus iuribus quasi Episcopalibus competit, non debere necessariò conferri Licentiato, vel Doctori vt principalem dignitatem in Cathedrali, referunt decisum Nicol. Garc. *d. p. 7. cap. 7. num. 33.* Fr. Sigismund. à Bononia *de elect. dub. 63. num. 1. vers. quoad autem*, ego ipse *de Canonicis, cap. 11. num. 4.* — 12. Dignitas principalis in Ecclesia collegiata exempta non debet necessariò cōferri Licentiato.

13. *Ad cæteras autem dignitates*, &c.] Ad dignitates, vel personatus in Cathedralibus (Archidiaconatu tantùm excepto, qui oculus Episcopi dicitur) quibus nulla inest animarum cura, aut ex consuetudine, statuto, vel priuilegio, adsciscì sine dubio posse minores 25. annis, dummodo non minores 22. per hunc text. tradunt Massobr. *d. requis. 10. dub. 11. num. 24.* Nouar. *in singul. Canon. concl. 11.* Squillante *de priuileg. cleric. cap. 4. num. 74.* quos refero *in tract. de Canon. cap. 13. num. 22.* & alios citaui *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 60. num. 65.* — 13. Dignitates in Cathedralibus, quibus nulla inest animarum cura, possunt habere minores 25. annis, dummodo non minores 22.

14. *Et viginti duobus annis non minores*, &c.] Huiusmodi viginti duos annos ad dignitates requisitos debere esse completos, resoluunt Nauarr. *consil. 4. de ætate, & qualitat. in vtraque editione.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. decis. 4.* Mandos. *in tract. de ætate min. cap. 5. num. 10.* Less. *de iustitia, lib. 2. cap. 34. num. 108* vbi dicit illam formulam, *vt non sit minor viginti duobus annis*, insinuare annos viginti duos debere esse completos, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 591. num. 9.* Nicol. Garc. *d. part. 7. cap. 4. num. 70.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 2.* Squillante *d. cap. 4. num. 75.* Massobr. *d. requis. 10. dub. 13.* Nouar. *d. concl. 15. num. 2.* Ego ipse *d. alleg. 60. num. 66. & de Canonicis, cap. 13. num. 22.* — 14. Anni viginti duo ad dignitates requisiti debent esse completi.

15. Contra Emman. Sà *in aphorism. verbo beneficium, num. 31.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo beneficia, §. 1. vers. ad dignitates*, Henriq. *in sum.*

*lib.*14.*cap.*10.§.10.*in fine*, Azor. *instit.moral.p.*2.*lib.*6.*cap.*5.*quæst.*3.*in fine*, existimantes dictos viginti duos annos sufficere incœptos, & non requiri completos.

16. Dignitates in Collegiata prouideatur habentibus ætatem requisitam de iure communi.

16. Quoad alias verò dignitates in collegiatis Ecclesiis existentes requisita ætatis remanere in dispositione iuris communis, tenent, decisúmque referunt Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 9. *num.* 92. Piasec. *in praxi Episcop.p.*2.*cap.*5.*num.*25.*pag.*330. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast.decis.*735. *in* 1.*edit.* aliàs *resolut.*512. *num.*3.*in fine*, *in* 2.*edit.* *&* *in praxi aurea,resolut.*239.*num.*2.Nouar.*d.concl.*15.*num.*2.Squillante *d.c.*4. *num.*76. Ego ipse *de officio Episcopi,part.*3.*allegat.*60.*num.*67. *&* *de canon. cap.*13. *num.*23. vbi ex Fr.Emman. refero Christophorum Vellam Archiepiscopum Burgensem contulisse dignitatem Scholastriæ collegiatæ Ecclesiæ de Aquillar del Campo cuidam scholari, qui non habebat maiorem ætatem 17.annorum,& cùm litigaretur,super hoc fuisse iudicatum collationem esse canonicam & iuridicam.

17. Contra Nicol.Garc.*d.p.*7.*cap.*4. *num.*59. *&* 62. *cum seqq.* & Armendar. *d.l.*7. *de Episcopis num.*2. existimantes, decisúmque referentes prædictos 22. annos, qui desiderantur ad dignitates in Cathedralibus requiri,etiam ad eas,quæ sunt in Collegiatis.

18. Personatus habet quasdam prærogatiuas in Ecclesia post existentes in dignitate.

18. *Vel personatus.*] Habere quasdam prærogatiuas in Ecclesia post existentes in dignitate, puta locum honorabiliorem in choro, processionibus, & Capitulis, tenent Petr. Gregor. *part. iuris canonici*, *lib.*1. *tit.*27.*cap.*2.*num.*6. Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.*1.*quæst.*1.*num.*90. *&* 91. Fulu.Pacian. *de probat.lib.*2.*cap.*27.*num.*23. Filliuc. *in quæst.moral. tom.*3.*tract.*41.*c.*1.*num.*24.Massobr.*in praxi habendi concursum,prælud.*16. secundùm Romanam impress.Monet.*de conseruator.cap.*5.*num.*85.& alij quos refero *de Canon.cap.*4.*num.*19.

De professione fidei.

19. Doctores de professione fidei emittenda agentes.

19. *Prouisi etiam de beneficijs*, &c.] De fidei professione facienda, & qui ex præcepto Concilij Trident *in præsenti*, & constit. Pij V. ad eam emittendam teneantur,& de pœnis eorum,qui illam facere negligunt, vide Nauarr.*cons.*1.2.3.*&* 4.*de summa Trinit.in antiq.*aliàs *cons.*7.9.10.11. *&* 12. *de iureiurand.in nouis*, Sayr. *in floribus decis.sub d.tit. de summa Trinitat.decis.*1.2.3.*&* 4.Flamin.Paris.*de resignat.benef.lib.*8.*quæst.*9.*à n.*121. *&* *lib.*10.*quæst.*9. Quarant.*in sum.Bullarij,verbo fidei professio*, Petr.de Ledesma *in sum.p.*2.*tract.*1.*cap.*4.*concl.*10. Zerol. *in praxi Episcop.p.*2.*verbo fidei professio.* Piasec.*in simili praxi p.*2.*cap.*5.*num.*26. Archiep.Bononien. *part.*2. *in princip.* Vgolin. *de officio Episcopi*, *cap.*50.§.16. Aloys. Ricc. *in collectan.decis.p.*3.*collect.*579.*&* *in decis.curiæ Archiepiscop.Neapolit.part.*1. *decis.*220. *num.*2. Azor. *institut. moral.part.*2. *lib.*7. *cap.*2. Nicol. Garc. *de benefic. part.* 3. *cap.* 3. latè Sanchez *in præcepta Decalogi*, *tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 5. Filliuc. *tom.*3. *tractat.*41. *cap.*6. *num.*5. *cum seqq.* Nouar. *in singularib. canonic. conclus.* 114. *cum seqq.* Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existent. lib.* 1. *cap.* 13. *cum tribus sequentibus*, Viuian.

Viuian. *in praxi iurispatron. lib.* 15. *cap.* 3. *ex num.* 23. *in vlt. impreß.* Squillante *de obligat. cleric. p.* 1. *ex num.* 86. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regular. resolut.* 67. metipsum *de officio, & potestate Episcopi p.* 3. *allegat.* 61. *& in tractat. de Canonicis cap.* 17. *& in tract. de Parochis cap....*

10. Formam autem dictæ professionis faciendæ ordinauit Pius IV. *in eius constit. incip. Iniunctum*, sub dat. Idib. Nouembris 1564. quam referunt Archiep. Bononien. *d. p.* 2. *in princ.* Quarant. *in summ. Bullarij verbo fidei professio*, & Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 26. *pag.* 540. 10 Forma professionis fidei.

21. Promouendos ad Episcopatus, professionem fidei emittere teneri, statuit Gregorius XIV. *in constit. incip. Onus Apostolica*, sub dat. 15. Martij 1591. prout refert Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 1. §. 3. *num.* 1. Nouar. *in singular. iuris Canonic. conclus.* 114. *num.* 4. Forma autem huius iuramenti traditur in Pontificali Romano Clementis VIII. iussu edito *pag.* 79. & à Franc. Leone *in thesauro fori eccles. p.* 2. *c.* 10. *num.* 15. 21. Professionem fidei emittere tenentur promouendi ad Episcopatus.

22. Prælatos Regulares intra duos menses ab adepta possessione suæ præfecturæ ad emittendam fidei professionem teneri statuit Pius IV. *d. constit. incip. Iniunctum*, & per eam ita docent Nau. *consil.* 2. *de summa Trinit in antiq.* aliàs *consil.* 10. *de iureiur. in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de summa Trinit. decis.* 2. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 2. *q.* 72. *art.* 1. Petr. de Ledesma *in sum. tom.* 2. *tract.* 1. *cap.* 4. *in fine*, Vgolin. *d.* §. 16. *num.* 17. Aloys. Ricc. *in decision. Curiæ Archiepisc. Neapol. decis.* 83. *num.* 1. *p.* 4. Nouar. *d. conclus.* 114. *num.* 3. *&* 6. Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Eccles. existent. lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 5. Hieron. Roder. *in compendio quæst. regular. resolut.* 67. *num.* 2. vbi subdit Religiosum adeptum prælaturam ex ignorantia, & inaduertentia omittentem fidei professionem non peccare, & immunem esse à pœnis præfatæ constit. Ego ipse *d. alleg.* 61. *n.* 7. 22. Prælati Regulares intra duos mẽses ab adepta possessione suæ præfecturæ ad emittendam fidei professionem tenentur.

23. Contra Hieron. à Sorbo Capucin. *in compendio priuil. Mendicant. verbo professio fidei*, quem sequi videtur Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *c.* 5. *num.* 5. existimantem hanc professionem fidei iam in vsu non esse.

24. Et contra Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 50. *n.* 7. dicentem posse excusari dictos Prælatos Regulares professionem non facientes in Religionibus, in quibus solitum non est fieri.

25. *Curam animarum habentibus*, &c.] Intelligendum esse de actuali, non verò de habituali, resoluit Anton. Ricciul. *d. lib.* 1. *cap.* 14. vbi subdit prouisum de parochiali, quæ olim habuit parochianos, sed nunc habere desiit, non teneri professionem fidei emittere, & *cap.* 15. resoluit prouisum eo casu non teneri emittere fidei professionem si contingat parochialem habitu ad priorem statum reuocari, videlicet quia parochiani redeunt ad habitandum, refero ego ipse *de officio, & potest. parochi cap.* 4. *num.* 9. 25. Professionẽ fidei emittere non tenetur prouisus de parochiali, quæ olim habuit parochianos, sed nunc habere desiit.

26. Et non procedere in iis, qui non prouidentur de titulo paro- 26. Professionẽ fidei emittere nõ tenẽtur

qui non prouidentur de titulo parochiali, sed deputantur in parochiis ad exercendam curam animarum.

chiali, sed deputantur in parochiis ad exercendum curam animarum, cuiusmodi sunt plures in Regnis Hispaniarum, tenet Ricciul. *d.lib.*1. *cap.*13.*n.*59. vbi *n.*61. limitat, nisi essent deputati à laico, cui competit ius nominandi ad exercitium curæ.

27. Terminus duorũ mensium datus ad faciendam fidei professionem non currit prouiso, qui non accepit possessionem, quamuis per eum stet quominus illam adipiscatur.

27. *Teneantur à die adepta possessionis*, &c.] Ergo terminus duorum mensium datus ad faciendam fidei professionem non currit prouiso, qui non accepit possessionem, quamuis per eum stet quominus illam adipiscatur, vt per Nicol. Garc. *d.cap.*3.*num.*32. Anton. Ricciul. *d.lib.*1. *cap.*13.*n.*50. Ego ipse *de officio Episcopi p.*3. *alleg.*60.*n.*25. *& de Canonicis cap.*17.*num.*17.

28. Possessio pacifica requiritur vt quis teneatur intra duos menses post eam fidei professionem emittere.

28. Addit Ricciul. *d.cap.*13. *num.*62. quòd ad effectum vt incipiant currere huiusmodi duo menses, non sufficit fuisse adeptam possessionem, sed requiritur possessio pacifica, & *num.*63. subdit possessionem dici pacificam ad istum effectum si sit pacifica respectu curæ, in cuius exercitio non fuerit statim turbatus de iure, vel de facto, sed in eo steterit sine turbatione per vnum, vel duos menses sine molestia, quamuis illa pacifica possessio deinde non duret continuè, nec sit pacifica respectu omnium fructuum, seu maioris partis ipsorum.

29. *Ad minus intra duos menses.*] Vide Tamburin. *de iure Abbatum tom.*1.*disp.*8.*q.*3.*n.*9. metipsum *de Canonicis cap.*17.*num.*15.

30. Professionem fidei emittere tenetur eam facere debens etiam post duos mẽses ab adepta pacifica possessione.

30. Sed cùm hic terminus non apponatur ad finiendam obligationem, sed ad remittendam pœnam, ideo facere debentem teneri etiam post illum professionem huiusmodi emittere, resoluunt Fr. Emman. *in sum.tom.*1.*cap.*119.*num.*7. Petr. de Ledesma *d. c.*4. *post* 10. *concl. differ.*3. Nicòl. Garcia *d.p.*3.*c.*3.*n.*29. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. p.*1. *decis.*220.*num.*4. Azor. *d.p.*2.*lib.*7. *cap.*2.*q.*5. Ricciul. *d. lib.*1. *cap* 13. *num.*37. Squillante *de obligat. Cleric. p.*1.*num.*96. Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom.*1.*tit.*4. *cap.*22.*n.*6. Tamburin. *d.q.*3. *n.*9. Ego ipse *de officio Episcopi p.*3.*alleg.*61.*n.*22.*& de Canon.c.*17.*n.*16.

31. Professionem fidei facere coram vicario sufficit etiam Episcopo non impedito.

31. *In manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito*, &c.] Sufficere tamen professionem huiusmodi facere coram vicario, etiam Episcopo non impedito, tenent Nicol. Garc. *d.p.*3. *c.*3.*num.*33. Filliuc. *in quæst. moralib. tract.*41.*cap.*6.*num.*8. Squillante *d.p.*1. *num.*92. Ego ipse *d. alleg.*61. *n.*16. *& de Canonic.cap.*17. *num.*3. aduertentes hæc verba text. solùm poni ad monitionem, & denotandum conuenientius esse eam facere coram ipso Episcopo cessante impedimento.

32. Professionem fidei se fecisse probare tenetur prouisus quando ordinarius super illam inquirit ex officio.

32. *Fidei publicam facere professionem.*] Quam prouisus se fecisse tenetur probare quando ordinarius super illa inquirit ex officio, vt per Nicol. Garc. *d.p.*3.*c.*3.*n.*48. *cum seqq.* Ricciul. *d.cap.*13.*num.*40. quos refero *de Canonicis cap.*17. *n.* 18. Emissa autem creditur si pars dicat illam fecisse, dummodo collatio beneficij sit decennalis, prout tenent Aloys. Ricc. *in praxi fori eccles. decis.*681. *in* 1.*edit.* aliàs *resol.*580. *in* 2.*edit.* Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.*8.*c.*3.*à n.*24. Ego ipse *d. alleg.*61. *n.*21. *& de Canon. d.c.*17.*n.*19.

33. Professionẽ fidei emittere tenentur prouisi siue per

33. *Prouisi autem*, &c.] Siue per obitum, siue per resignationem, vt tenent Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.*3. *quæst.* 9. *in princ.* Ricciul. *d.lib.*1.

*d.lib.*1.*cap.*13.*n.*17.siue Sede Episcopali vacante,secundùm Nicol.Garc. *d.p.*3.*cap.*3.*n.*24. Squillante *d.p.*1.*n.*94. Ricciul. *d.lib.*1. *cap.*13. *num.*15. Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*17.& 18.& *d.tract.de Canon.c.*17.*num.*9. qui etiam asserunt hoc casu non sufficere facere huiusmodi professionem coram Capitulo, sed coram eius vicario. Non tamen in prouiso de coadiutoria illa durante locum habere asserunt Nicol. Garc. *p.*4. *cap.*5. *num.*7. Ludou. à Sarauia *de iurisdict. Adiunct. quaest.* 29. *num.* 37. Ego ipse *de Canonicis c.*17.*n.*12.

obitum siue per resignationem, non tamen prouisus de coadiutoria illa durante.

34. *De Canonicatibus,& Dignitatibus*,&c.] Non sic de Portionariis, capellaniis,& aliis beneficiis inferioribus,vt per Nicol.Garc.*d.p.*3.*c.*3. *n.*13.Sanch.*in praecepta Decalogi tom.*1.*lib.*2.*cap.*5.*sub n.*1.Ricciul.*d.lib.*1. *cap.*23.*n.*57.quos refero *d.c.*17.*n.*13.

35. *In Ecclesiis cathedralibus.*] Tam secularibus,quàm Regularibus, vt per Nicol.Garc.*d.p.*3.*c.*3.*n.*16. Ricciul. *d.lib.*1.*c.*13. *n.*13. quos refero ego ipse *d.tract.de Canonic.c.*17.*n.*6.

35. Professionem facere tenentur prouisi de Dignitatibus & Canonicatibus in Ecclesiis cathedralibus tam secularibus quàm Regularibus.

36. Et tam subiectis,quàm exemptis, Nauar. *cons.*1.*de summ. Trinit. in antiq.* aliàs *cons.* 9. *de iureiur. in nouis.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de sum. Trinit. decis.* 1. *in fine*, Petr. de Ledesma *in sum. p.* 2. *tract.*1. *cap.*4.*diffic.*9. Nicol. Garc. *d.c.*3. *num.*21. Aloys. Ricc. *in collect. decis. collect.*579. *ampl.*1. Vgolin. *de officio Episcopi c.*50.§.16.*num.*2. Sanch. *d.c.*5. *n.*2.Ricciul.*d.lib.*1.*c.*13.*n.*14. Ego ipse *d.alleg.*61. *n.*5. & *d. tract.de Canonicis c.*17.*n.*7.

36. Et tam subiectis quàm exemptis.

37. Non procedere igitur in Ecclesiis collegiatis, tradunt Nicol. Garc.*d.c.*3.*n.*13.Ricciul.*d.lib.*1.*c.*13.*n.*56.Squillante *d.p.*1.*n.*89. Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*15.& *d.tract.de Canonicis cap.*17.*n.*14.

38. Contra Zerol.*in praxi Episcop.p.*1. *verbo beneficium* §.5.*dicto* 4. & Vgolin. *d.* §.16.*n.*3. existimantes Dignitates ecclesiasticas Collegiatarum teneri fidei professionem emittere.

37. Professionẽ fidei facere non tenentur prouisi de Dignitatibus & Canonicatibus in Ecclesiis collegiatis.

39. *Facere teneantur.*] Per se ipsum, aut procuratorem cum speciali mandato ab eo constitutum, vt asserunt Nauar. *cons.*4.*sub num.*2. *de summa Trinitat. in antiq.* aliàs *cons.*11. *de iureiur. in nouis*, Petr. de Ledesma *d.p.*2. *tract.*1. *cap.*4. *post* 10. *conclus. diffic.* 6. Zerol. *in praxi Episcop. p.*2. *verbo Fidei professio*, Sanch.*in praecepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *cap.*5. *num.*7. Campan. *d.rub.*8.*cap.*3. *num.*19. Ricciul. *d. lib.* 1. *cap.* 13. *à num.*21. Viuian.*d.lib.*15.*cap.*3.*num.*27. Nouar.*in singular. canon. sing.*114. *num.*8. *in fine*, Tamburin. *de iure Abbatum tom.*1. *disput.* 8. *q.*3. *num.* 11. Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom.*1. *tit.*4. *cap.* 22. *num.* 2. Ferentil. *in annot. ad decis.*522. Buratti *num.* 16. latè, & eleganter Massobr. *in tract. de Synodo dioecesana cap.*4. *dub.* 40. *per tot.* secundùm Romanam impress. Ego ipse *d alleg.*61.*num.*20. & *d. tract. de Canonicis cap.* 17. *num.*5. Rot. in Vatmien. Canonicatus 13. Iunij 1608. coram bonae mem. Card. Sacrato, vbi etiam fuit dictum speciale mandatum ad hoc censeri datum non solùm quando datur expressum ad faciendam fidei professionem, sed etiam ex mandato ad capiendam possessionem Dignitatis, vel Canonicatus.

39. Professio fidei potest fieri per procuratorem habentem speciale mandatum.

40. Contra addit. ad *d.cons. Nauarri* 11. Gonzal.*ad reg.*8.*Cancel.*§.7.

*proœm.n.*169.*vers.similiter*, Squillante *d.p.*1.*n.*91.Vgolin.*de officio Episcopi cap.*50.§.16.*n.*1.Nicol.Garc. *d.p.*3.*c.*3.*n.*75. Stephan. Gratian. *discept. forens.c.*166.*n.*22.nimis acriter Fr.Sigism.à Bononia *de elect. dub.*50. *n.*3. existimantes absque bono fundamento fidei professionem debere fieri per semetipsum, adeò vt non sufficiat fieri per procuratorem, quorum fundamentis latè,& eruditè respondet Massobr.*d.dub.*40.

41. Professionē fidei non emittentes licèt non faciant fructus suos, bene tamen lucrantur distributiones quotidianas.

41. *Fructus non faciant suos.*] Sed bene distributiones quotidianas, quæ dantur ratione ministerij,& seruitij personalis,vt per Azor. *d.p.*2. *lib.*7. *c.*2. *quæst.*3. Gonzal. *ad reg.*8.*Cancel.* §.2. *proœm. num.*17.*in* 1. *edit.* aliàs §.6.*proœm.n.*170. Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.*5.*collect.*1451. *vers. infertur* 6. *& in decis.Curiæ Archiep. Neapol. decis.*112.*p.*4. Galer.*in margarita casuum conscient. verbo profiteri* 2. Monet. *de distribut. quotid. p.*1. *q.*6.*&* 7. Vgolin.*d.*§.16.*num.*5. *vers. secundò*, Stephan. Gratian. *d.c.*166. *num.*22.Nicol.Garc.*d c.*3.*n.*60. Campan.*d.c.*3.*n.*18.Nonar.*in sing.Canon. concl.*115.*n.*3.vbi *num.*5. subdit idem dicendum de anniuersariis defunctorum, Ricciul. *d.lib.*1.*c.*13.*n.*51. metipsum *d.alleg.*61.*n.*30. Rot.in d. Varmien.Canonicatus 28.Aprilis,13.Iunij,& 4.Februarij 1611. coram bonæ mem.Card.Sacrato.

42. Nisi emolumenta omnia consisterēt in distributionibus.

42. Addit Ricciul. *in sæpe citato cap.* 13. *num.* 55. quòd quando beneficium, seu Canonicatus non haberet aliquos fructus, sed emolumenta omnia consisterent in distributionibus quotidianis,tunc vt pœna adiecta per Concil.in præsenti possit in aliquo verificari, debet intelligi de distributionibus.

43. Fructus decursos post lapsum duorum mensiū à die adeptæ pacificæ possessionis non faciunt suos qui non emittunt fidei professionem, bene tamen decursos in ipsis duobus mensibus.

43. Intelligenda esse verba supradicta de fructibus decursis post lapsum duorum mensium,non verò de decursis in ipsis duobus mensibus,concludit Nicol.Garc.*d.p.*3.*c.*3.*n.*31.quem refero *d.alleg.*61.*n.*23.Et professionem factam post terminum duorum mensium elapsum non proficere ad recuperandos fructus post dictum terminum amissos,sed tantùm ad quærendum futuros,resoluunt Nau. *cons.*4. *de sum. Trinit.in antiq.* aliàs *cons.*11. *num.*3. *de iureiur.in nouis*. Flamin.Paris.*de resignat. benefic.lib.*10.*q.*9. *num.*12. *& seq.* Nicol. Garc. *d. cap.*3. *num.*30. Ricciul. *d. cap.*13. *num.*39. Rot. in Oueten. mercedis 12. Decembris 1605. coram Reuerendissimo D.meo Coccino Decano, impressa post tract.Alexandri Monetæ *de distribut.quotid.*

44. Fructus amissos ob non factam fidei professionem restituere non tenetur huiusmodi prouisus donec condemnetur.

44. Non teneri prouisum vt suprà fructus amissos ob non factam fidei professionem restituere donec condemnetur,seu sequatur sententia declaratoria,asserunt Nau. *cons.*3. *n.*1. *de summa Trinit.in antiq.* aliàs *cons.*12.*num.*1.*de iureiur.in nouis*, Fr.Emman.*quæst.regul.tom.*2.*q.*72.*art.*3. Sanch.*d.tom.*1.*lib.*2.*c.*5.*n.*10. Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*28. dicentes hoc decretum esse pœnale, ac proinde etiamsi pœnam ipso iure irroget, non obligare in foro conscientiæ.

45. Contra Azor.*d.c.*2.*q.*1.*in fine*,Nicol.Garc.*d.c.*3.*n.*45.Petr.de Ledesma *d.p.*2.*tract.*1.*cap.*4.*concl.*10. *diffic.*1. Vgolin. *d.*§.16.*n.*4. Ricciul.*d. c.*13.*n.*43.existimantes intra dictos duos menses fidei professionem non emittentes ita fructus suos non facere, vt in conscientia teneantur illos restituere,etiam non interueniente aliqua sententia.

46.Neque

46. Neque ante factam fidei professionem prouisum posse haberi pro præsente à Capitulo, tradunt Nicol.Garc. *d.cap.* 3. *num.* 50. Rot.in d.Oueten.mercedis, Ricciul. *d.lib.* 1.*cap.* 16.*num.* 8. vbi *num.* 9. declarat, nisi fortè hoc factum esset ex indultu Apost. non solùm explicitè concedendo vt possit percipere fructus ante factam fidei professionem, sed etiam implicitè, nempe si paulò post prouisionem concedatur sibi indultum de percipiendis fructibus in absentia.

47. Prouisus ante factam fidei professionem non potest haberi pro præsente à Capitulo.

47. Cui autem sint assignandi, & applicandi fructus amissi ob non factam fidei professionem, cùm id Concil. non determinet, dubitari solet? Sed eos esse impendendos vel in vsus pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ, sicut fructus eorum, qui non resident, per *cap.* 1. *vers. si quis autem, sess.* 23. *de reform.* asserunt Azor. *d.cap.* 2. *quæst.* 3. Vgolin. *d.* §. 16. *n.* 4. *in fine*, Sanch. *d. cap.* 5. *num.* 10. *ad fin.* & loquendo de parochis firmant Læl. Zech. *de benef. & pension. cap.* 13. *num.* 4. *vers. quòd si parochiales*, Fusc. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 13. *num.* 4. Flamin. Paris. *d. lib.* 10. *quæst.* 9. *num.* 123. *&* 124. Nouar. *d. concl.* 115. *num.* 9. Nicol.Garc. *d.p.* 5. *cap.* 3. *num.* 36. vbi *n.* 30. subdit quòd in dignitatibus habentibus fructus distinctos & separatos à mensa Capitulari, videtur amissos ob non factam fidei professionem esse restituendos, & applicandos fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, aliàs alteri pio loco arbitrio ordinarij, per *cap.* 3. *sess.* 22. *de reform.* refero ego ipse *d. alleg.* 61. *num.* 31. *& de canon. cap.* 17. *num.* 27.

47. Fructus amissi ob non factam fidei professionem cui sint assignandi & applicandi.

48. Ordinarium non posse condonare fructus amissos ob non factam fidei professionem, quia ille minimè potest remittere pœnam inflictam à Concil. nisi in casibus ibi expressè permissis, resoluunt Nau. *consil.* 3. *num.* 1. *de cleric. non residend.* Nicol.Garc. *d.cap.* 3. *num.* 53. Ego ipse *d. alleg.* 61. *num.* 32. *& de canon. cap.* 17. *num.* 28. Neque ante factam fidei professionem prouisum posse haberi pro præsente à Capitulo, asserunt Nicol.Garc. *d.cap.* 3 *num.* 50. Rot.in d.Oueten.mercedis impressa *in fine tract. de distrib. quotid.* Monet. Ricciul. *d. lib.* 1. *cap.* 16. *num.* 8. vbi *num.* 9. declarat, nisi fortè hoc factum esset ex indulto Apost. non solùm explicitè concedendo vt possit percipere fructus ante factam fidei professionem, sed etiam implicitè, nempe si paulo post prouisionem concedatur sibi indultum de percipiendis fructibus in absentia.

48. Ordinarius non potest condonare fructus amissos ob non factam fidei professionem.

49. *Nec illis possessio suffragetur.*] Non tollere omnino possessionem, nec excludere prouisos quoad titulum, & proprietatem, sed impedire possessionis effectum quoad fructuum perceptionem, tradunt Nauarr. *cons.* 5. *in antiq.* aliàs 3. *in nouis, de verb. signif. & cons.* 7. *num.* 8. *de iureiurand.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de verb. signif. decis.* 6. Flamin. Paris. *de resign. benefic. lib.* 8. *quæst.* 9. *num.* 122. Sanch. *d. lib.* 2. *cap.* 5. *num.* 10. Azor. *d. cap.* 2. *quæst.* 3. Vgolin. *d.* §. 16. *num.* 4. Campan. *d. rubric.* 8. *cap.* 3. *num.* 17. Ricciul. *d. lib.* 1. *cap.* 16. *num.* 10. Ego ipse *d. alleg.* 61. *num.* 26. *& de canon. cap.* 17 *n.* 30. Rot.in Varmien. Canonicatus 28. Aprilis, & 13. Iunij 1608. & 4. Februarij 1611. coram Card. Sacrato, vbi etiam fuit resolutum possessionem esse manutenibilem, etiam post tempus præfixum ad faciendam professionem; & ideo tales possessiones iuuari regula de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum, scribunt Flamin. Paris. *de resignat.*

49. Possessionis effectum tantùm impedit quoad fructuum perceptionem.

*resignat.benefic.lib.*10.*q.vlt.num.*4.*& seq.* Sanch.*d.cap.*5.*num.*9. & Ricciul. *d.cap.*16.*num.*12.

50. Professionem nō emittentes non possunt quoad fructus retinendos se tueri reg. de annali.

50. Quoad fructus tamen retinendos regula de annali se tueri non posse, nec longissimam possessionem illis prodesse quoad dictos fructus percipiendos, quandiu professionem non emiserint, decisum asserunt Flamin.Paris. *d.lib.*8.*quaest.*9.*num.*121. Nicol.Garc. *d.cap.*3.*n.*34. Fr.Emman.*in sum.tom.*1.*cap.*119.*num.*7. Prosper de Augustino *in addit ad Quarant.in sum.Bullarij,verbo beneficij possessio,lit.B.in fine*, Aloys.Ricc. *in decis. curiae Archiep.Neapol.decis.*220.*num.*11.*p.*1.Anton.Ricciul.*d.cap.*16.*n.*13. Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*26.*& de Canonicis,cap.*17.*num.*19.

Canonici, seu dignitates an & quando, & sub qua poena teneantur suscipere Ordines annexos suis Canonicatibus, Dignitatibus, Praebendis, seu Portionibus.

51. Dignitas, aut Canonicus nullus debet fieri, nisi qui requisito Ordine sacro sit initiatus, quem illa dignitas, aut Canonicatus exigit, aut in tali aetate vt infra tempus statutum initiari valeat.

51. *Neminem etiam deinceps*, &c.] Vide Flamin.Paris.*de resignat.benef. lib.*4.*quaest.*9.*num.*10.Monet.*de distrib.quotid.p.*2.*q.*19.*num.*3.Aloys.Ricc. *in praxi aurea, resol.*238.latè Nouar.*in sing.iuris canon.concl.*16. metipsum *in tract.de Canonicis, cap.*16.*per tot.*

52. Promotus ad dignitatem, praebendam, aut portionem debet in ea aetate constitutus esse vt infra annum possit ad Ordinem requisitum promoueri.

52. *Nisi qui eo Ordine sacro*, &c.] Promotum ad dignitatem, praebendam, aut portionem debere in ea aetate constitutum esse vt infra annum possit ad Ordinem requisitum promoueri, resoluunt Zerol.*in praxi Episcop.p.*1.*verbo Canonici, vers.ad* 2.Seraphin.*decis.*318.*num.*5.Monet. *d.quaest.*19.*num.*9. vbi *num.*10. subdit prouisionem factam illi, qui hanc aetatem non habet, nullam esse, & irritam. Et non satisfacere suscipientem Ordinem requisitum ante legitimam aetatem ne videatur ex delicto suo assequi, quod sine illo non fuisset assequutus, tradit Fr.Emman. *quaest.regul.tom.*3.*quaest.*23.*art.*12. quem refert Hieron.Roder.*in compend. quaest.regul. resol.*15.*num.*24.& ego ipse *d.cap.*16.*num.*6. vbi *num.*7. assero decisum sub die 13. Septembris 1631. annum de se promoueri faciendo ad sacros Ordines computari deberi à die habitae possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit. Quas autem poenas incurrant praefati Ordines requisitos infra annum non suscipientes, vide posita *suprà cap.* 4. *sess.* 22. *de reformat.*

53. Dignitatem, aut Canonicatū habentem Ordinē sacrum accipientes sine intentione illum assumendi an peccent mort.

53. Sed an accipientes Canonicatum, aut dignitatem habentem annexum sacrum Ordinem sine intentione illum assumendi peccent, & teneantur ad restitutionem? quaestio est dubia, quidam enim censent peccare mort. & ad fructuum restitutionem teneri, per *cap.commissa*, *§ caeterùm, de elect. lib.* 6, ibi, *cùm eos receperis fraudulenter*, ita Iacob.de Graff.*in aureis decis.part.*1.*lib.*2.*cap.*97.*num.*55.Quintanad.*ecclesiast.lib* 4. *num.* 66. & dicit hanc sententiam sibi placere Nicol. Garc. *de benefic. p.*7.*cap.*4.*ex num.* 37. Alij verò existimant eos solùm peccare mortaliter, non tamen teneri ad fructuum restitutionem, cùm dispositio *d.cap. commissa, § caeterùm,* sit odiosa, ac proinde sine identitate, vel maioritate rationis non extendenda extra casum suum. *cap.poena, de poenitent.dist.*1.

cap.

cap. odia, de regul. iuris, lib. 6. Ita Sot. *de iustit. lib. 10. q. 5. art. 6. col. 2. verſ. de alijs*, Nauarr. *in man. cap. 25. num. 118. & de horis canon. cap. 21. à num. 44. vſque ad num. 57.* Sanch. *de matrimon. lib. 7. diſp. 45. num. 13. & 14.* Gutier. *canon. lib. 2. cap. 5. num. 24.* Monet. *d. q. 19. num. 29.* Sed has contrarias ſententias componunt Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 41.* Squillante *de obligat. cleric. p. 1. num. 111.* quos refero *de Canon. cap. 16. num. 22.*

54. *In omnibus verò Eccleſiis cathedralibus.*] Ergo non comprehendit collegiatas Eccleſias, vt tenent Nauarr. *conſ. 3. de tempor. ordinat. in antiq.* aliàs *conſil. 5. de ætate, & qualit. in nouis*, Zerol. *in praxi Epiſcop. p. 1. verbo beneficia, §. 5.*

54. Ordinum annexio, & ſuſceptio non habet locum in collegiatis.

55. *Omnes Canonicatus, ac portiones habeant annexum Ordinem*, &c.] Ergo Ordo illis regulariter annexus non eſt, ſed poteſt annexo ſtatuto, conſuetudine, vel inſtitutione fieri, Rot. *deciſ. 221. num. 1. p. 2. recent.* quam refero *de Canonicis, cap. 16. num. 2.*

55. Ordo non eſt regulariter annexus Canonicatibus cathedralium, ſed poteſt annexio ſtatuto, inſtitutione, vel conſuetudine fieri.

56. *Presbyterij.*] Non dicitur Canonicatus preſbyteralis, etiam quòd habeat annexum onus Miſſarum. Rot. *deciſ. 366. num. 2. p. 2. recent.*

56. Canonicatus presbyteralis nõ dicitur etiam quòd habeat anneaum onus Miſſarum.

57. *Diaconatus, vel Subdiaconatus.*] Nec Canonicus, qui eſt Sacerdos, ob id impeditur quin poſſit præbendam ſubdiaconalem retinere, Seraphin. *deciſ. 924. num. 1.* quem refero *d. cap. 16. num. 3.*

57. Canonicus, qui eſt Sacerdos, non ob id impeditur quin poſſit præbendam ſubdiaconalem retinere.

58. *Quibus quiſque Ordo ex ſacris*, &c.] Obtinentem canonicatum in Cathedrali, etiam ante factam Ordinum diſtributionem, in ea ſaltem ætate oportere eſſe conſtitutum, vt intra annum ad Subdiaconatum poſſit promoueri, referunt deciſum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 20. l. 1. de ætate, num. 6. & 7.* Aloyſ. Ricc. *in d. praxi aurea reſol. 239.* Ego ipſe *d. p. 3. alleg. 60. num. 70.*

58. Canonicatũ obtinens in cathedrali etiam ante factam ordinum diſtributionem debet eſſe conſtitutus in ea ætate vt intra annum ad Subdiaconatum poſſit promoueri.

59. Si neque ante, neque poſt Concil. Trid. vllus Ordo ſiue diaconalis, ſiue preſbyteralis Canonicatui annexus fuerit, & parochialis Eccleſia eidem Canonicatui acceſſoriè, & in perpetuum vnita exiſteret, attendenda eſt natura Canonicatus, non autem parochialis, & ita ſufficit vt is, cui collatio facta eſt, ſit in ætate 22. annorum inceptorum, quæ in Canonicatus collatione requiritur, vt referunt deciſum Anaſtaſ. Germon. *de indultis Cardinal. verbo quibuſuis, num. 6.* Campan. *in diuerſ. iuris canon. rub. 7. cap. 6. num. 26.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel gloſ. 9. num. 4.* Nouar. *d. concl. 16. in fine.*

59. Canonicatus habens acceſſoriè, & in perpetuum vnitã parochialem, non aſſumit naturam parochialis.

60. Ad Canonicatus collegiatarum Eccleſiarum ætatem annorum quatuordecim ſufficere, probat text. *in cap. ſuper inordinato*, iuncta gloſ. *verbo pueri, de præbend.* Rebuff. *in praxi, tit. de diſpenſat. ætat. num. 2.* Monet. *de diſtribut. quotid. p. 2. quæſt. 19. num. 14.* Galet. *in margarita caſuum conſcient. verbo Canonicus 3. pag. 29.* Piaſec. *in praxi Epiſcop. part. 2. cap. 5. num. 21. pag. 330.* Aloyſ. Ricc. *in d. praxi aurea reſol. 289. à num. 2.* Et Concilium Tridentinum nihil innouaſſe ſuper illa ætate promouendorum ad Canonicatus Eccleſiarum collegiatarum, referunt deciſum Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloſ. 5. num. 92.* Piaſec. *loco proximè citato*, Armendar. *d. l. 1. de ætate, num. 8.* Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. deciſ. 735. in 1. edit.* aliàs *reſolut. 512. num. 3. in fine. in 2. edit.* Ego ipſe *d. allegat. 60. num. 71.*

60. Ætas 14. annorum ſufficit ad Canonicatus collegiatarum Eccleſiarum.

61. Canonicatuum & portionum dimidia pars Presbyteri esse debent, cæteri Diaconi ac Subdiaconi.

61. *Ita tamen vt dimidia saltem pars*, &c.] Vide Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verbo Capitulum*, §.10. *& verbo Canonia*, §.2. Vgolin. *de officio Episcopi, cap.19. in princip. num.1. vers. tertiò.*

62. Episcopus non potest cogere vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes.

62. Episcopum non posse cogere vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes, sed sufficere si dimidia pars Canonicorum Presbyteri sint, cæteros verò Diaconos, aut Subdiaconos, refert decisum Aloys. Ricc. *in d. praxi aurea, resol. 238 num.2.*

63. Dignitates omnes, & Canonicatuū dimidia pars in cathedralibus Ecclesiis & collegiatis insignibus conferri debent Magistris, vel Doctoribus, &c. vbi id commodè fieri potest.

63. *Hortatur etiam sancta Synodus*, &c.] Ergo non præcipit, vt per Nicol. Garc. *de benefic. p.7. cap.7. num.45.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.1. cap.9. quæst.56.* Molfes. *in sum. Theologiæ moralis, tract.6. cap.7. num.65.* Massobr. *in praxi habendi concursum, requisit.10. dub.6. num.7.*

64. Collegiatæ insignes quæ dicantur.

64. *Et Collegiatis insignibus*, &c.] Quæ autem tales dicantur, ostendimus *in collect. ad cap. vlt. num.3. de verb. signif.* & latè Massobr. *in praxi habendi concursum, prel.2.* secundùm Romanam impress. *& in tract. de Synodo Episcopi cap.4. dub.14. n.9.* & faciunt quæ Nauarr. *cons.1.* aliàs *3. de verbor. signif.* Menoch. *de arbitr. casu 158. num.4.*

De residentia Canonicorum, & pœnis contra eam non facientes impositis.

65. Dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones in Cathedralibus, aut Collegiatis obtinentibus non licet vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdē Ecclesiis quolibet anno abesse.

65. *Præterea obtinentibus*, &c.] Vide Nauarr. *consil.2.* aliàs *1. de cleric. non resident.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. decis.2.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.10. quæst.10. num.62.* Azor. *institut. moral. part.2. lib.7. cap.3.* Nicol. Garc. *de benefic. part.3. cap.2. num.180. cum seqq.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.2. tit.23. de residentia rub. an Canonici, vel alij habentes dignitatem teneantur residere in suis Ecclesiis, num 8. cum seqq.* Sanctarel. *var. resol. q.4. à num.19.* Bonacin. *de horis canon. disp.2. q.5.* Vgolin. *de officio Episcopi, cap.9.* metipsum *in simili tract. p.3. alleg.53. n.107 cum seqq.*

66. Statuti ex certa scientia, auctoritate Apost. cōfirmati vigore potest Canonicus ab Ecclesia quolibet anno vltra tres menses abesse.

66. *Non liceat vigore cuiuslibet statuti*] Etiam iurati, nisi auctoritate Apostol. fuerit confirmatum ex certa scientia, vt decisum attestantur Nicol. Garc. *de benef. p.3. cap.2. num 197. in 1. & 3. declar.* Armendar. *loco proximè citato, num.21. & 23.* quos refero *in tract. de Canon. c.23. num.1. & 3.*

67. Statutum vt vna hora, vel duabus interessentes lucrentur massam grossam siue præbendam amissis distributionibus non valet.

67. Vnde statutum vt vna hora, vel duabus interessentes lucrentur massam grossam, siue præbendam, amissis distributionibus quotidianis, nullum esse, referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.2. num.329. in 1. declar.* Armendar. *d. loco num.52.*

68. Statutum quod interessentes vna hora in vno mense ex nouem fructibus lucrentur amissis distributionibus nullum est, & tollendum.

68. Sic etiam statutum quòd interessentes vna hora in vno mense ex nouem fructus lucrentur, amissis distributionibus, nullum esse, & tollendum, adeò vt non interessentes omnibus horis in prædicto mense amittant illam ratam fructuum, quam amitterent in illis octo mensibus singulis horis interessendo, non tamen incidunt in pœnam huius decreti quasi absuissent vltra tres menses, attestantur resolutum Nicol. Garc. *d. cap.2. num.329.* Armendar. *d. loco num.53.*

69. Validum

69. Validum tamen erit ſtatutum, quo cauetur ſeruitium quadraginta annorum Eccleſiæ præſtitum liberare beneficiarium à reſidentia, lucraríque diſtributiones quotidianas in abſentia, quamuis ipſe non interſit diuinis, vt reſoluunt Cened. ad Sextum *collect.* 15. *in fine, & Canon. quæſt.* 1. *num.* 21. *verſ. ſextò*, Monet. *p.* 2. *q.* 7. *num.* 21. *&* *q.* 12. *num.* 61. *&* *q.* 13. *num.* 41. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 344. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 298. *num.* 19. Piaſec. *in praxi Epiſcop. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 9. *verſ. de ſenio*, Bonacin. *d. q.* 5. *puncto* 6. *n.* 15. Ego ipſe *d. alleg.* 53. *n.* 117. me citato in illo loco Sanctarel. *d. q.* 10. *n.* 26.

69. Statutum quo ſeruitium 40. annorum Eccleſiæ præſtitum liberet beneficiarium à reſidentia, validum eſt.

70. *Aut conſuetudinis.*] Etiam immemorialis, quæ minimè excuſat à reſidentia in Cathedralibus, & Collegiatis inſignibus, ſicut atteſtantur reſolutum Nicol. Garc. *d. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 197. Armendar. *d. loco num.* 20. Sanctarel. *var. reſol. q.* 4. *num.* 33. qui citat metipſum *d. p.* 3. *alleg.* 53. *num.* 115.

70. Conſuetudo etiā immemorabilis minimè excuſat à reſidentia.

71. Vnde conſuetudine introduci non poſſe vt Canonici, qui vna hebdomada interſunt diuinis Officiis, poſſint lucrari diſtributiones ſequentis etiam hebdomadæ, quamuis illis non interſint, reſoluunt Azor. *inſtitut. moral. p.* 2. *lib.* 7. *c.* 7. *q.* 5. Sanctarel. *d. q.* 10. *num.* 13. quos refero *de Canon. cap.* 23. *n.* 10.

71. Conſuetudine introduci non poteſt vt Canonici qui vna hebdomada interſunt diuinis officiis poſſint lucrari diſtributiones ſequentis etiam hebdomadæ.

72. Valebit tamen conſuetudo vt quis in abſentia quotidianas lucretur diſtributiones, ſi ſciente, & patiente, ac tolerante Papa inducta fuerit, non verò illo tantùm conniuente, vt per Duen. *reg.* 206. *verſ. limita quintò*, Hoied. *de incompat. benefic. p.* 1. *c.* 17. *n.* 13. Cou. *lib.* 3. *var. cap.* 13. *num.* 5. *in fine*, Cened. *d. q.* 1. *num.* 24. Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. collect.* 159. Monet. *de diſtrib. quotid. p.* 2. *q.* 12. *num.* 45. *&* 46. Sanctarel. *d. q.* 10. *num.* 16. quos refero *d. cap.* 23. *num.* 11. Provt etiam valebit conſuetudo vt diſtributiones confeſtantur iis, qui iuſſu ſuarum Eccleſiarum occupantur in computatione redditnum, vel ſumptuum ipſarum Eccleſiarum, ſicut reſoluunt Monet. *d. p.* 2. *q.* 11. *num.* 47. Cened. *d. q.* 1. *num.* 68. Sanctarel. *d. q.* 10. *num.* 18. Et quòd dentur clericis ſenibus poſt ſeptuageſimum annum, quamuis diuinis officiis non interſint, ſecundùm Monet. *d. p.* 2. *q.* 12. *n.* 57. Sanctarel. *var. reſol. q.* 8. *n.* 14. Cened. *d. q.* 1. *n.* 17. Bonacin. *d. q.* 5. *puncto* 6. *n.* 16. & aliis caſibus, quos refero *d. tract. de Canonicis cap.* 23.

72. Conſuetudo valet vt quis in abſentia quotidianas lucretur diſtributiones ſi ſciente, ac patiente, & tolerante Papa inducta fuerit.

73. *Vltra tres menſes*, &c.] Continere debent 90. dies, triginta pro quolibet menſe, & poſſunt accipi non ſolùm continui, ſed etiam interpolati, vt reſoluunt Menoch. *de arbitr. caſu* 50. *à num.* 12. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloſ.* 11. *num.* 8. Nicol. Garc. *d. p.* 3. *c.* 2. *num.* 306. Sanctarel. *var. reſolut. q.* 4. *n.* 20. Ego ipſe *d. alleg.* 53. *num.* 120. Dummodo tamen prouideant Epiſcopi ne incidant in Natale, aut Paſcha Domini, ſiue ſimiles maximas ſolemnitates, prout deciſum atteſtantur Zerol. *in praxi Epiſcop. p.* 1. *verbo priuatio* §. 4. *dicto* 2. *præſ. dub.* 3. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 316. Armendar. *dict. loco num.* 38. Ego ipſe *d. p.* 3. *alleg.* 53. *num.* 119.

73. Menſes tres, quibus poſſunt Canonici quolibet anno à ſuis Eccleſiis abeſſe debent cōtinere 90. dies, & poſſunt accipi non ſolum continui, ſed etiam interpolati.

74. Decretum hoc dum concedit Canonicis abſentiam trium menſium, eſſe intelligendum ſi conſtitutiones Eccleſiæ ſeruitium totius anni

74 Menſes tres poſſunt Canonici quolibet anno abeſſe ſi

constitutiones Ecclesiæ seruitium totius anni requirunt.

anni requirunt, referunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 312. Armendar. *d. loco n.* 35. Ego ipse *d alleg.* 53. *n.* 121.

75. Canonicus tribus mensibus abesse volens minimè tenetur petere vel obtinere licentiam Episcopi.

75. Canonicus his tribus mensibus abesse volens minimè tenetur petere, vel obtinere licentiam ab Episcopo. Cæterùm quota pars Canonicorum ab Ecclesia eodem tempore possit abesse ne debito seruitio ipsa Ecclesia destituatur, Episcopi iurisdictio est atque arbitrium, vt referunt decisum Zerol. *p.* 1. *verbo priuatio* §. 2. *dub.* 4. Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo Canonicus*, Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 315. Franc. Leo *in thesauro fori ecclesf. p.* 3. *c.* 2. *n.* 21. *&* 22. Aloys. Ricc. *in d. praxi fori ecclesf. resolut.* 392. *n.* 4. *&* 5. Armendar. *d. loco num.* 36. *&* 113. Ego ipse *d. alleg.* 53. *n.* 118. Sanctarel. *d. q.* 4. *n.* 28.

76. Dignitates, & Canonici tenentur ad residentiam nouem mensium.

76. Vnde Canonicos, & Dignitates teneri ad residentiam aliorum nouem mensium, referunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 198. *in* 2. *declar.* Armendar. *d. loco n.* 24. & eorum interessentia, præterquam in dictis tribus mensibus singulorum annorum, debet esse in omnibus diebus, & horis, ex Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 325. *in* 1. *declar.* Armendar. *d. loco n.* 47. Nihilque eis prodest quòd in ciuitate maneant, nisi Ecclesiæ debitis horis inseruiant, provt attestantur resolutum Nicol. Garc. *d. c.* 2. *n.* 323. *in* 1. *decl.* Aloys. Ricc. *d. resol.* 392. *n.* 2. Armend. *d. loco n.* 42. *cum seqq.* Sanctar. *d. q.* 4. *n.* 24.

77. Ad colligendum seruitium dictorum nouem mensium non sunt colligendæ punctaturæ, quasi is, qui nouem partes punctaturarum ex duodecim habeant, seruitio nouem mensium debito satisfecerint, sed ipsi dies residentiæ, & seruitij, siue continui fuerint, siue interpolati, numerandi sunt ad complementum dictorum nouem mensium, vt asserunt resolutum Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 327. & Armend. *d. loco n.* 51.

78. Vacantiæ omnes vnius, aut plurium mensium quibus absentes distributiones percipere solebant, vltra tres in singulis annis, sublatæ sunt per hoc decretum, nisi absint ex causis à iure permissis, præterquam si dictæ vacationes concessæ essent in fundatione, quæ non est sublata nisi Canonicatuum fructus omnes sint distributiones quotidianæ, ita Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 250. *in* 2. *decl.* Armendar. *d. loco n.* 30. Fundationes enim, & confirmationes Apostolicæ non esse sublatas per hoc decretum, referunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 216. Armendar. *d. loco n.* 27. nec etiam priuilegia Apostolica, Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 263. Armend. *d. loco num.* 33.

79. Statutum, quo permissum est Canonicis quatuor menses quolibet anno ab Ecclesia abesse si à Papa est confirmatum non censebitur derogatum.

79. Hinc statutum, quo permissum est Canonicis quatuor menses quolibet anno ab Ecclesia abesse, si à Papa est confirmatum, non censebitur derogatum per hoc decretum, sed obseruandum est, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 216. Armendar. *d. loco n.* 26.

80. Canonici Regulares non comprehenduntur sub hoc decreto

80. *In eisdem Cathedralibus.*] Secularibus scilicet, nam Regulares Canonici non comprehenduntur sub hoc decreto, possunt tamen abesse si causa sit rationabilis, & adsit licentia Prioris, vt refert decisum Armendar. *citato loco n.* 118.

81. Coadiutus, & coadiutor posse abesse tribus mensibus.

81. *Canonicatus, prabendas*, &c.] Coadiutum, & coadiutorem posse abesse dictis tribus mensibus, resoluunt Nau. *consf.* 2. *n.* 6. *de cleric. agrot.*

Monet.

Monet. *de optione canon. q.8.num.*172. Sanctarel. *d.q.4.n.*27. Ego ipse *d. alleg.*53.*n.*125.

82. *Saluis nihilominus*, &c.] Indultum igitur Papæ tribuens vacationem duorum mensium Canonicis contra fundationem Ecclesiæ, non intelligitur sublatum per hoc decretum, quod tantùm reuocat constitutiones, quæ concedunt absentiam vltra tres menses, vt referunt decisum Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*263.Armendar.*d.loco n.*33.

82. Indultum Papæ tribuens vacationem duorum mensium Canonicis contra fundationem Ecclesiæ non intelligitur sublatum per hoc decretum.

83. *Alioquin primo anno*,&c.] Vide Vgolin.*de officio Episcopi cap.*19. *in princip.à n.*3.*& §.*2.*n.*7.Armendar.*d.loco n.*98.metipsum *d.p.*3.*alleg.*53. *n.*146.*& de Canon.cap.*20.*n.*15.

83. Absentes à seruitio Ecclesiæ quibus pœnis puniantur.

84. Et his pœnis subiacere illos, qui maiori seruitio Ecclesiæ, quàm nouem mensium sunt adstricti, si non resideant, referunt decisum Nicol.Garc. *d.cap.*2.*num.*144.Armendar. *d.loco num.*107.Ego ipse *d.alleg.*53.*num.*146.*in fine*; at Canonicos simplices carentes præbenda illis non subiacere resoluit Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori eccles.decis.*11. *in* 1.*edit.*aliàs *resol.*624.*in* 2.*edit.* quem refero *d.alleg.*53.*n.*147. *& de Canonicis cap.*20.*n.*11.

85. Pœnarum autem gradus in hoc decreto præscriptos necessariò seruandos esse antequam deueniatur ad priuationem ob non residentiam asserit resolutum Piasec. *in praxi Episcop. p.*2.*cap.*3.*num.*9.*vers. necessariò*, quem refero *d. alleg.*53. *num.*148. Dummodo ante priuationem præcedat citatio personalis, *cap.ex parte il* 1.*de cleric.non resid.* glos. *verbo in Canonibus in cap. quoniam frequenter §.si verò, vt lite non cont.* quam sequuntur Caputaq. *decis.*375. *num.*3.*& decis.*378. *p.*2. Seraphin. *decis.*1346. *num.*5. siue absens sit de licentia Episcopi, siue absque ea, *cap. clericos*, & *ibi* glos. *verbo redierint in cap. peruenit il* 2. *de appellat.* Seraphin. *decis.*1548.*num.*5. & de vtroque Rota in Oriolen. Decanatus 14. Martij 1622. coram R. P. D. Nauarro. Verùm si personaliter citari non possit, quia ignoratur vbi sit, vel longè absit, itavt commodè non valeat citatio ad ipsum peruenire, debet in eius Ecclesia trinæ citationis edictum publicari (non sufficit enim vna citatio pro tribus) & post vltimum edictum per sex menses expectari, vt colligitur ex *cap. ex tuæ, de cleric. non resid.* quamuis iam hodie hoc tempus sit arbitrarium iudici, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d.c.*2.*n.*155. Armendar. *d.loco num.*108.*&* 109. Card.Mantic. *d.decis.*67. *num* 5.

85. Pœnarum gradus in hoc decreto præscripti necessariò seruandi sunt antequam deueniatur ad priuationem ob non residentiam.

86. Aliter autem factam priuationem esse nullam, resoluunt Læl. Zech.*de republ. eccles. tit.de benef.num.*6. *vers. quod attinet verò ad praxim*, Zerol.*in praxi Episcop.p.*1.*verbo priuatio §.*3.*&* 4.Piasec.*in simili praxi p.*2. *cap.*3.*n.*10.*vers.necessariò autem*, Rot.*in d.Oriolen.Decanatus coram R.P.D. Nauarro*, Mantic.*decis.*12.Nicol.Garc. *d.c.*2.*n.*154. vbi *n.*155. subdit in personaliter citato non requiri trinam monitionem,sed sufficere vnam etiam extraiudicialem, quod etiam tenuit Rota coram Mantic. *decis.* 67.*n.*5. vbi *n.*6. asserit hoc decretum non afficere Episcopos, qui possunt procedere ad priuationem ob non residentiam,tametsi illa temporum interualla non fuerint obseruata.

86. Priuatio ob non residentiam facta nō obseruatis pœnarum gradibus in hoc decreto præscriptis est nulla.

87. Canonicos ad discendum cantum Gregorianum cogere potest Episcopus.

87. Canonicos ad discendum cantum Gregorianum cogere potest Episcopus, & renitentes mulctare etiam pœna non participationis distributionum quotidianarum, & subtractionis fructuum. Aldan. *d. tit.*8.*n.*15. vbi refert decisum in Tropien. 9.Maij 1620.

88. Distributiones quotidianæ quare sic dicantur.

88. *Distributiones verò*, &c.] Distributiones quotidianæ quare sic dicantur, & earum appellatione quæ contineantur, dixi latè *in tract. de Canonicis cap.*21.

89. Distributiones amittunt qui omnibus horis non interfuerint.

89. *Qui statis horis interfuerint.*] Idest, omnibus horis, quibus diuina celebrantur officia, vt refert decisum Nicol. Garc. *d.cap.*2. *n.*488. Item & Missæ conuentuali, vt ex declarationibus S. Cong. Rituum ostendimus *d.tract.de Canon.cap.*34.*n.*1.

90. *Recipiant.*] Non solùm sibi obuenientes ratione præbendæ, sed etiam portionem earum iis contingentem, qui non intersunt, vt diximus *d.tract. de Canon. cap.*22. *ex num.*14. *& supra in collect. ad sess.* 21. *de reform.cap.*3.

91. Canonicus absẽs ex priuilegio Papæ percipit distributiones.

91. *Reliqui his careant.*] Nisi priuilegio Pontificio muniantur, aut legitimo impedimento, vel necessaria causa detineantur. Vnde Canonicum ab Ecclesia, cui est adstrictus, absentem ex Pontificis priuilegio posse percipere distributiones quotidianas, resoluunt Gemin. *num* 4.& Franc.*num.*3.*in c.vnic.de cleric.non resid.lib.*6.Cened. *d.q.*1.*n.*26. Sanctarel. *var.resol. q.*10.*num.*1. Barth. à S. Fausto *d.lib.*3. *q.*83. Episcopum verò non posse aliquem excusare à residentia, nisi iuxta dispositionem *d. cap. vnic.* referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.*2. *num.*407. Armendar.*d.loco num.*84.

92. Ex priuilegio autem Clementis VII. *incip. Conuenit*, sub dat. Nonis Augusti 1525. Auditores Rotæ percipiunt fructus, & distributiones suorum beneficiorum in absentia ac si actualiter interessent diuinis Officiis, vt referunt Læl.Zech.*de republ.eccles.cap.*11.*n.*2.Cened. *pract.& canon.quæst.lib.*1.*q.*1.*n.*63. Sanctarel. *var.resol. q.*11.*n.*1. Ego ipse *d.p.*3.*alleg.*53.*n.*155.*& de Canonicis cap.*24.*n.*1.

93. Inquisitores contra hæreticam prauitatem.

93. Inquisitores contra hæreticam prauitatem gaudent etiam priuilegio percipiendi fructus, & distributiones quotidianas in absentia in fidei fauorem à Paulo III.& Pio V.sibi concesso, vt per Roi.*de priu. Inquis.n.*420.*& in tract.de hæret.sing.*96.Spin.*in speculo testam.glos.*3.*princ. n.*78.Nicol.Garc.*de benef.p.*3.*cap.*2.*n.*356.Sanctarel.*d.q.*11.*n.*3.metipsum *d.alleg.*53. *n.*156.*& de Canon. cap.*24.*n.*2. vbi aduerto semotis his priuilegiis hoc illis minimè competere.

94. Collector generalis Cameræ Apost. Subcollectores, aduocati & procuratores, fiscales.

94. Collector generalis Cameræ Apost. Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fiscales, & Notarij in causis spoliorum, & aliorum iurium dictæ Cameræ, eorum officio durante, lucrantur distributiones quotidianas in absentia, ex priuilegio Sixti V. sub dat. 8.Maij 1590. vt referunt Monet.*de distribution. quotid.p.*2.*q.*11. *n.*111. Sanctarel. *d.q.*11. *n.*6.Ego ipse *d.alleg.*53.*n.*157.

95. Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ præbendæ.

95. Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ præbendæ, non amittit distributiones quotidianas, cùm visitando prædicta iura, & loca seruiat Ecclesiæ in re vtili, vt per Nicol.

Nicol. Garc. *d.p.3.c.2.n.333.cum ſeqq.* Azor. *inſtit.moral.p.2.lib.7.c.7.q.10.* Monet. *d.q.11.n.63.* Cened. *d.q.1.n.136.* Sanctarel. *d.q.11.n.9.* metipſum *d.alleg.53.num.163.* Si verò non viſitaret propriam Eccleſiam ſuæ diœceſis, etiamſi illam viſitaret ex officio, & iure ſibi competenti, tunc non poterit percipere diſtributiones, vt referunt deciſum Monet. *d.quæſt.11.num.63.* Cened. *d.quæſt.1.n.36.& 74.* Nicol. Garc. *d.c.2.n.332.* Atmendar. *in addit.ad recop.legum Nauarræ, lib.1.tit.6.l.6.de viſitat.n.81. & 108.* Sanctarel. *d.quæſt.11.num.10.* Ego ipſe *d.alleg.53.num.126.* Et hoc caſu durante viſitatione non poteſt Archidiaconus percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex diſpenſatione, vel ex illius Eccleſiæ conſuetudine, ſtante quòd fructus Canonicatus diſtincti ſunt à fructibus præbendæ, niſi pro tribus menſibus vacationis cauſa à Concilio permiſſis, prout reſolutum atteſtantur Nicol. Garc. *d. cap. 2. ex num.331.in 2.dub.* & Atmendar. *d.l.6.de viſitat num.82.* aduertentes hæc de lucrandis fructibus locum habere, niſi extet Eccleſiæ conſuetudo vt Archidiaconus viſitans nihil fructuum percipiat, quia ea ſeruanda erit.

96. Pœnitentiarius ſi dum recitantur diuina Officia audiat in Eccleſia confeſſiones, percipit quotidianas diſtributiones, vt referunt deciſum Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſiaſt.deciſ.498.in 1.edit.* aliàs *reſolut.389.num.5.& reſol.477.num.6.in 2.edit.* Salazar de Mendoça *in libello de inſtit.Canonic.pœnitent.n.6.* Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.19.num.6.verſ. tertiò excipitur,& cap.33.num.5.* Monet. *de diſtrib.quotid.p.2.q.11.num 64. cum ſeqq.* Campan. *in diuerſ.iuris canon.rub.7.cap.6.n.27.* Barthol. à S. Fauſto *de horis Canon.lib.3.quæſt.74.* Nicol. Garc. *de benefic.p.5.cap.4.n.124. & ſeq.* Bonacin. *de horis Canon. q.5.puncto 3.§.5.* Raguc. *de voce Canon.in Cap.q.vlt.num.7.* Sanctarel. *var.reſol.q.7.num.13.* Ego ipſe *d p.3.alleg 53. num.160.& allegat.55.num.30.* Etiamſi audiat confeſſiones peccatorum venialium, & non reſeruatorum, ex Nicol. Garc. *num.123.* Monet. *n.65.* & Sanctarel. *num. 13.* dictis locis, dummodo tamen intra Eccleſiam, non verò extrà etiam infirmorum confeſſiones audiat, Nicol. Garc. *in addit.ad d.p.5.cap.4.num.125.in fine,* ego ipſe *d.alleg.55.num.32.*

> 96. Pœnitentiarius ſi dum recitantur diuina officia audiat in Eccleſia confeſſiones.

97. Theologus, ſeu obtinens præbendam theologalem diebus, quibus legit, habendus eſt tanquam præſens in choro, non modò pro illis horis, vt ſi manè legat pro horis matutinis, & Miſſa ſolemni, ſed etiam pro tota die, & percipere poteſt diſtributiones quotidianas, ita declarante Gregorio XIII. deciſum referunt Nicol. Garc. *d.cap.2.num.118.* Aloyſ. Ricc. *in d.praxi rerum fori eccleſ.reſol.386.num.6.& reſol.389.num.6.* Nald. *verbo diſtributiones,num.9.* Gonzal. *ad reg.8.Cancel.§.7.proœm.n.180.* Atmendar. *d.tit.de reſidentia canonicor.num.68.* Monet. *d.p.2.q.10.n.27.& q.11.num.75.* Bonacin. *d.q.5.puncto 3.§.6.* Sanctarel. *d.q.11.n.15.* Ego ipſe *d.p.3.alleg.56.num.8.*

> 97. Theologus, ſeu obtinens præbendam theologalem diebus, quibus legit.

98. Concilio generali nomine Capituli intereſſentes lucrantur diſtributiones quotidianas, vt reſoluunt Coſm. *in pragmat.ſanction.tit.de collation.§.1.in gloſ.nihil,in fine,* Iacobat. *de Concil.lib.5.art.6.ad fin.* Rebuff. *in praxi,p.3.tit.de diſpenſat.de non reſid.n.34.* Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.52.*

> 98. Concilio generali nomine Capituli intereſſentes.

cap.52.lit.C.vers.quartus casus,Cened.*d.q.1.num.67* Sanctarel.*d.quæst.11. num.7.* Ego ipse *d.alleg.53.num.158.*

99.Concilio Prouinciali, vel Synodali interessentes.

99. Concilio Prouinciali, vel Synodali interessentes distributiones quotidianas percipiunt, resoluunt Salzed.ad Bernard. *in pr. ct. cap.52. lit.C.vers.idemque pari ratione*,Cened.*d.q.1.num.67.vers.idem pari ratione*, Sanctarel. *d.quæst.11.num.22.& quæst.10.num.17.in princip.* Bartholom. à S.Fausto *de horis canon.lib.3.q.52.*

100. Animarum curæ incumbentes imminenti suæ dignitati, vel Canonicatui.

100. Animarum curæ incumbentes imminenti suæ dignitati, vel Canonicatui,dum sunt in actu administrandi Sacramēta, vel alia exercenda, quæ spectant ad ipsam curam, distributiones quotidianas lucrantur,& tanquam præsentes in choro habentur, vt referunt decisum Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.3.cap.2.num.24.* Aloys.Ricc.*d.resol.389. num.4.* Raguc.*de voce Canon.in Capitulo q.vlt.num.6.* Nicol.Garc.*d.cap.2. num.335.* Armendar.*d.lib.2.tit.23.l.2.§.2.de residentia Canon.num.58.* Cened.*d.q.1.num.75.* Zerol.*in praxi Episcop.p.1.verbo distributiones,§.3.vers. secundò debentur*, Læl.Zech.*de republ.ecclesiast.cap.24.num.6.* Bartholom. à S.Fausto *d.lib.3.quæst.76.* Bonacin. *d.quæst.5.puncto 3.§.7.* Sanctarel. *d.quæst.11.num.11.* Ego ipse *d.alleg.53.num.127.* Si verò haberent curam animarum in aliis Ecclesiis dum in eis residerent, ac Sacramenta administrant,non possunt percipere distributiones,quas perciperent si in Ecclesia cathedrali, vel collegiata, in qua habent canonicatus, vel dignitates,residerent,vt resoluunt Monet.*d.q.11.num.69.* Sanctarel.*d.q.11. n.13.* Barthol.à S.Fausto.*d.lib.3.q.76.*

101.Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorũ eius nomine, vel comitans ipsum Episcopum.

101. Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine, vel comitans ipsum Episcopum ad eadem limina, ex constitut. Sixti V. distributiones quotidianas lucrantur, ita Aloys. Ricc.*in d.praxi resolut.389.num.3.in 2.edit.* Nicol.Garc.*d.cap.2.num.349.* Monet.*d.p.2.q.8.num.28.* Armendar. *vbi sup.num.62.* Franc.Leo *d.cap.2. num.23.* Barthol.à S.Fausto *d.lib.3.quæst.52.* Sanctarel.*d.quæst.11.num.14.* Ego ipse *d.alleg.53.num.159.*

102. Obses datus ab Ecclesia, ac etiam repressaliarum causa captus.

102. Obses datus ab Ecclesia, ac etiam repressaliarum causa captus, & detentus,distributionibus quotidianis non priuatur,vt resoluit Monet. *d.p.2. quæst.5. num.56. cum seqq.* quem refero ego ipse *d.allegat.53. num.165.*

103.Absens pro euidenti Ecclesiæ vtilitate.

103. Absens pro euidenti Ecclesiæ vtilitate distributiones quotidianas non amittit,præcipuè stante consuetudine quòd Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli percipiat omnes fructus, & quotidianas distributiones, vt per *d.cap.vnic.de cleric.non resident.lib.6.* tenent Aloys. Ricc. *in d.praxi resol.389. in 2.edit.* Seraph. *decis.1239.p.2.* Nicol. Garc. *d.cap.2.num.362.* Armendar. *d.loco num.73.& 95.* Barthol.à S.Fausto *d.lib.3.quæst.48.* vbi intelligit, si aliàs choro interesse solebat, & abest in euidentem suæ Ecclesiæ vtilitatem, hoc est,manifestam,ego ipse *d.alleg.53.num.171.*

104. Absens à seruitio Ecclesiæ pro defensione iuriũ ipsius Ecclesiæ.

104. Absenti à seruitio Ecclesiæ pro defensione iurium ipsius Ecclesiæ, vel sui beneficij debentur fructus, & distributiones, ita Nicol. Garc.*in addit. ad tract.de benef.p.3.cap.2.n.49.* Barthol.à S.Fausto *d.lib.3. quæst.52.*

quæst. 52.*n.*1.Rota coram Seraph.*decis.*1098.*n* 5.& in Asten.fructuum 15. Martij 1613.coram bonæ mem.Patriarcha Manzanedo,& in Calaguritana fructuum, & distributionum 26. Martij 1614. coram bonæ mem. Vbaldo sen.

105. Infirmus,qui personaliter diuinis Officiis interesse non potest, quotidianas percipit distributiones in absentia,ita probat *cap.1.de cleric. non resid.lib.6.* resoluunt Couar. *lib.3.var.c.*13.*n.*8. Nauarr. *cons.*2.*n.*3.*de cleric. non resid.& de horis canon.c.*11.*n.*10.Selu.*de benef.p.*4.*q.*6.*n* 9.Fusc.*de visit.lib.*1.*cap.*15.*n.*25.*vers.& infirmo,& c.*20.*n.*26. Thom. Act. *in tract.de infirmis,p.*1.*c.*50.*n.*25.Hoied.*de incompat benef.p.*1.*c.*17.*n.*15.Ludou.Gom. *in reg.de infirmis,q.*9.*vers.*47. Gutier. *canon.lib.*1.*c.*1.*n.*140. Spin.*in speculo testam.glos.*9.*princ.n.*30.Franc.Leo *in thesauro fori eccl.s.p.*3.*c.*2.*n.*2.Piasec. *in praxi Episcop.p.*2.*c.*3 *n* 9.*vers.infirmus,*Carol.de Grassis *de effectib.cleric. effectu* 1.*num.*171.Vgolin.*de officio Episcopi,cap.*19 §.2.*n.*6.*vers.excipitur,* Azor.*instit.moral.p.*2.*lib.*7.*cap.*7.*q.*10. Nicol. Garc. *d.p.*3 *cap.*2 *num.*363. Monet.*d.p.*2.*q.*5.*num.*48.*& q.*6.*à num.*1. Armendar. *d.rub.de resid.Canon. num.*75.Raguc.*d.q.vlt num.*8.Cened.*d.q.*1.*num.*7. Sanctarel.*var.resol.q.*8. *à princip.* Bonacin. *de horis canon.disp.*2.*q.*5.*puncto* 1. Barthol.à S.Fausto *in simili tract.lib.*3.*q.*26.Ego ipse *d.alleg.*53.*num.*166. 105. Infirmus, qui personaliter diuinis officiis interesse non potest.

106. Quoad hunc effectum infirmus dicitur ille,qui ad Ecclesiam se conferre non potest. quia est debilis in cruribus, seu tibiis, vt per Menoch. *de arbitr.casu* 60.*num.*14.*& seq.* Monet. *d.quæst.*6.*num.*16. Cened. *d.q.*1.*num.*13.Barthol.à S.Fausto *d.lib.*3.*q.*31. 106. Infirmus quoad hunc effectum dicitur ille, qui ad Ecclesiam se conferre non potest.

107. Vel cæcus effectus, ex eod. Monet.*num.*16. & Cened.13.*dictis locis,* Aloys.Ricc. *in praxi aurea resol.*397. Aldan. *in compendio canon.resol. lib.*2.*tit.*8.*n.*10. vbi refert sub die 20.Iulij 1619.fuisse resolutum Canonicum, qui lumen oculorum amisit,& propterea Missas,& diuina Officia celebrare non potest,distributiones quotidianas,& cætera emolumenta lucrati perinde ac si diuinis interesset. 107. Cæcus effectus.

108. Vel podagra laborat,ex eod.Monet.*n.*18.& Cened.*n.*13.*cit.locis.* 108. Podagra laborans

109. Vel medicinam sumit,aut sanguine minuitur, Iacob.de Graff. *in aureis decis.p.*2.*lib.*3.*cap.*15 *num.*10. Monet.*d.p.*2 *q.*6.*n.*8 Cened.*d.q.*1. *num.*7.Barthol.à S.Fausto *d.lib.*3.*quæst.*39.Sanctarel.*d.q.*8.*num.*4.Ego ipse *d.alleg.*53.*num.*169. 109 Medicinam sumens.

110. Vel sanitatis causa balnea, seu alium locum petit. Monet.*d.q.*6. *n.*10.Cened.*d.q.*1.*n.*11.Sanctarel.*d q.*8.*num.*4. Ego ipse *d.alleg.*53.*n* 169. 110. Balnea petens sanitatis causa.

111. Vel lepra,aut alio morbo contagioso cogitur ab Vrbe discedere,Moner.*d quæst.*6.*num.*11. Cened.*d.q.*1.*n.*12.Sanctarel.*d.quæst.*8.*num.*5. Ego ipse *d.alleg.*53.*num.*170. 111. Lepra vel alio morbo contagioso coactus a ciuitate discedere.

112. His omnibus infirmitatibus detentos posse distributiones quotidianas percipere, quamuis propria culpa in eas inciderint, resoluunt Petr Nauarr. *de restit.lib.*6.*cap.*2.*dub.*4.*num.*239. Garc. *d.p.*3.*cap.*2.*n.*363. Azor.*d.cap.*7.*q.*11. Macign. *de horis canon. cap.*71 *num.*58. Zerol. *in praxi Episcop.p.*1.*verbo distributiones* §.3.*vers.*6.Cened.*d.quæst.*1.*num.*8. Nald.*in sum.verbo distributiones num.*11.Monet.*d.q.*6.*n.*12.Sanctarel.*d.q.*8.*num.*6. Barthol.à S.Fausto *d.lib.*3.*q.*28.Ego ipse *d.alleg.*53.*num.*168. 112 Infirmi distributiones quotidianas lucrantur quamuis propria culpa in infirmitatem inciderint.

113. Infirmi distributiones lucrantur si illi dum erant sani consueuerant interesse diuinis officiis.

113. Et procedunt suprà dicta si illi dum erant sani consueuerant interesse diuinis Officiis, aliàs secus, secundùm Macign. *de horis canon. cap.*71 *num.*56. Vazq. *in opusculo de benef.cap.*4. *dub.*3. Monet. *d.q* 6. *num.*21. Cened. *d.q.*1 *num.*9. Azot. *d.cap.*7. *q.*11. Sanctarel. *d.q.*8. *num.*8. Ioan. Valer. *de different. inter vtrunque forum, verbo hora canonica, differ.*2. Bartholom. à S. Fausto *d.lib.*3. *quæst.*23. metipsum *d.alleg.*53. *num.*167.

114. Pestis ex causa à sua Ecclesia absens.

114. Pestis ex causa à sua Ecclesia absens lucratur distributiones si pestis grassetur, & probetur legitima consuetudo quòd distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa, ita Menoch. *de arbitr. casu* 153. *n.*10. Benzon. *in speculo Episcop. & Curator. lib.*1. *disp.*1. *q.*1. *concl.*3. Monet. *d.p.*2. *q.*5. *à n.*76. Bonac. *de horis can. disp.*2. *q.*5. *punct.*2. *num.*7. Barthol. à S. Fausto *in simili tract. lib.*3. *q.*35. Aldan. *d.tit.*8. *num.*11. vbi refert ita fuisse decisum in Mediolanen. 9. Nouembris 1630.

115. Senio ita confectus vt residere, & interesse diuinis non possit.

115. Senio ita confectus vt residere, & interesse diuinis non possit, modò aliàs interesse consueuerit, percipere debet quotidianas distributiones, sicut resoluunt, decisúmque referunt Azor. *d.lib.*7. *cap.*7. *q.*12. Franc. Leo *d.cap.*2. *num.*27. Monet. *d.p.*2. *q.*7. Armendar. *d.loco num.*73. Cened. *d.q.*1. *num.*15. Aloys. Ricc. *d.resol.*389. *num.*7. Sanctarel. *d.q.*8. *n.*12. Barthol. à S. Fausto *d.lib.*3. *q.*34. Ego ipse *d alleg.*53. *num* 164.

116. Absens à choro, ac etiam à ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c.

116. Absens à choro, ac etiam à ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c. potest percipere quotidianas distributiones, modò interim curet Canonicatum resignare, vel permutare, aut rationem aliquam inire, qua & suæ, & Ecclesiæ indemnitati consultum sit, vide Couar. *lib.*3. *var. cap.*13. *num.*8. *vers. decimò eadem ratione*, Azor. *d.c.*7. *q.*11. Nicol. Garc. *d.cap.*2. *n.*351. Monet. *d.p.*2. *q.*5. *n.*71. Cened. *d.q.*1. *n.*20. *ver. idémque iuris*, Sanctar. *var. resol. q.*9. *n.*2. Aldan. *d.tit.*8. *num.*12. vbi attestatur sic fuisse resolutum sub die 17. Septembr. 1616. & 22. April. 1617.

117. Timens redire ad patriam, vel in ea commorari, ob bellum ciuile, aut externum.

117. Timens redire ad patriam, vel in ea commorari, ob bellum ciuile, aut externum, potest percipere distributiones, vt tenent Sfort. Odd. *in tract. de in integr. restit. art.*9. *num.*92. Menoch. *de arbitr. casu* 153. *num.*12. Sanctarel. *d.q.*9. *num.*4.

118. Detentus per vim ab aliquo vt propterea non possit in Ecclesia diuinis interesse officiis.

118. Per vim ab aliquo detentus vt propterea non possit in Ecclesia diuinis interesse Officiis, lucratur distributiones quotidianas, vt resoluunt Nauarr. *d.consil.*11. *num.*4. Iacob. de Graff. *p.*2. *cap.*15. *num.*10. Azor. *d.cap.*7. *q.*10. Monet. *d p.*2. *q.*5. *num.*54. Cened. *d.q.*1. *num.*20. *vers. quinto*, Sanctarel. *d.q.*9. *num.*8.

119. Carceratus iniustè lucratur distributiones.

119. Carceratus iniustè lucratur distributiones quotidianas si veniat absoluendus, vt per Couarr. *lib.*3. *var. cap.*13. *num.*8. *vers. vndecimo*, Nauarr. *consil.*10. *&* 11. *num.*3. *& seq. de cleric. non resid.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.*9. Macign. *de horis canon. cap.*71. *num.*66. Læl. Zech. *de rep. eccles. cap.*24. *num.*6. Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel. glos.*5. *§.*9. *num.*15. Zerol. *in praxi Episcop. p.*1. *verbo distributiones* §.8. Ceuall. *commun. contra commun. quæst.*585. *num.*15. Azor. *instit. moral. p.*2. *lib.*7. *cap.*7. *quæst.*11. Armendar. *d.tit. de residentia canon. num.*77. Nald. *verbo distributiones n.*10. Grilenzon. *consil.*165. *per tot.* Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 362. Monet. *d.p.*2. *quæst.*5. *num.*80. Bonacin. *de horis canon. disp.*2. *quæst.*5. *puncto* 2. §.1.

Barthol.

Barthol. à S. Fausto *in ſimili tract. lib. 3. q. 32.* Aldan. *d. tit. 3. n. 15.* vbi refert deciſum ſub die 9. Maij 1626.

120 Exulatus iniuſtè non amittit diſtributiones quotidianas.

120. Exulatus iniuſtè non debet amittere quotidianas diſtributiones, vt docent Cou. *d. c. 13. n. 8. verſ. decimò,* Ceuall. *d. q. 585. n. 16.* Bernard. Sandoual. *de officio eccleſ. p. 6. c. 17. circa med.* Cened. *d. q. 1. n. 43.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 6.*

121 Excommunicatus iniuſtè pariter non amittit diſtributiones quotidianas.

121. Excommunicatus iniuſtè non amittit diſtributiones quotidianas ſi eo tempore, quo excommunicatio iniuſtè in eo lata fuit, præſens erat in loco ſui beneficij, ſolitúſque erat diuinis Officiis ante impedimentum excommunicationis adeſſe, vt reſoluunt Cou. *d. c. 13. n. 8. verſ. caeterùm,* Sayr. *de cenſur. lib. 2. c. 5. num. 27.* Auila *eod. tract. p. 2. c. 6. diſp. 1. dub. 1. concl. 1.* Bonacin. *in ſimili tract. diſp. 2. q. 2. puncto 4. §. 2. n. 5. & de horis Canon. diſp. 2. q. 5. puncto 2. §. 2.* Barthol. à S. Fausto *eod. tract. lib. 3. q. 36.* Henriq. *in ſumm. lib. 13. cap. 13. §. 4. in fine,* Surd. *de aliment. tit. 1. q. 82. num. 15. verſ. aliàs ſecus,* Monet. *d. p. 2. q. 15. num. 32.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 9.* Ego ipſe *d. alleg. 53. n. 174. & in collect. ad cap. paſtoralis 53. n. 14. de appell.* vbi *num. 15.* oſtendi à quo derecta iniuſtitia excommunicationis diſtributiones forſan amiſſas ipſe repetat.

122. Suſpenſus iniuſtè ab officio, vel beneficio.

122. Suſpenſus iniuſtè ab officio, vel beneficio non amittit diſtributiones, vt docent Monet. *d. q. 15. n. 46.* Cened. *d. c. 1. num. 59.* Bonacin. *d. puncto 2. §. 4.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 13.* Squillante *de obligat. cleric. p. 4. n. 15.* Ego ipſe *d. alleg. 53. n. 176.*

123. Canonicus non eſt priuandus diſtributionibus quotidianis Eccleſia interdicta, aut polluta exiſtente.

123. Eccleſia interdicta, aut polluta exiſtente, Canonicus non eſt priuandus diſtributionibus quotidianis ſi interdicto, aut pollutioni cauſam non dedit, ita Cened. *d. q. 1. n. 59. & 60.* Bonacin. *d. puncto 2. §. 6.* Sanctar. *d. q. 9. n. 14.*

124. Priuato iniuſtè debentur fructus, & diſtributiones quotidianæ.

124. Priuato iniuſtè debentur fructus, & diſtributiones quotidianæ, cæteraque emolumenta, quæ præſentibus tantùm, & intereſſentibus lucrifieri conſueuerunt pro toto eo tempore, quo ob dictam priuationem munera ſuo beneficio incumbentia obire, atque horis Canonicis intereſſe non potuit, vt tenet Aldan. *d. tit. 3. n. 20.* vbi atteſtatur ſic fuiſſe reſolutum à S. Cong. Epiſcop. ſub die 26. Maij 1625.

125. Diſtributiones amiſſas ob non reſidentiam non poteſt Epiſcopus aut Capitulum remittere, aut donare.

125. *Quauis colluſione, aut remiſſione excluſa.*] Non poſſe Epiſcopum, vel Capitulum remittere, aut donare amiſſas diſtributiones ob non reſidentiam per hunc text. tradunt Nau. *de horis Canon. cap. 22. miſcel. 14. n. 48. & conſ. 5. n. 1. de cleric. nō reſid.* Menoch. *de arbitr. caſu 429. n. 6.* Piaſec. *in praxi Epiſcop. p. 2. c. 3. n. 8. in fine pag. 124.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 2. tit. 23. de reſident. rub. an Canonici, vel alij habentes dignitatem teneantur reſidere in ſuis Eccleſiis, n. 90. & 91.* Galet. *in margarita caſuum conſcient. verbo diſtributiones 4.* Sanctarel. *var. reſol. q. 13. n. 7.* Ego ipſe *d. p. 3. alleg. 53. n. 140.* Rot. in Hiſpalen. diſtributionum 2. Maij 1603. coram Reuerendiſſimo D. meo Coccino Decano, eſt 1. in impreſſis poſt tract. *de diſtrib. quotid.* Alexandri Monet.

126. Canonicorum conſenſus nō poteſt facere, vt qui nō interfuit diuinis habeat diſtributiones quotidianas.

126. Conſenſus enim Canonicorum non poteſt facere vt qui non interfuit diuinis, habeat diſtributiones quotidianas, & neque ſtatuto, aut lege hoc poteſt conſtitui, ſicut reſoluunt Nau. *de horis Canon. cap. 5. num. 20.*

*num.*20.*& cap.*21.*n.*63. Menoch. *d.casu* 429. *num.*6.*in addit.* Mendez de Cabedo *diuersor. iuris argument.lib.*1.*cap.*9. Bonacin.*de Sacrament.disp.*4. *q.vlt. puncto* 7.§.5.*num.*8 Aloyſ.Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ.deciſ.*493. *in* 1. *edit.* aliàs *reſolut.* 384.*num.*7. *in* 2.*edit.* Immo nec totum Capitulum per conſuetudinem poteſt concedere quòd abſens lucretur diſtributiones quotidianas, etiamſi per momentum temporis durauerit abſentia,ſecundùm Aloyſ.Ricc.*d.reſol.*384.*num.*8.Stephan.Gratian.*diſcept. forenſ.cap.*166.*n.*31.

127. Diſtributiones præteritas nó poteſt remittere Epiſcopus, aut Capitulum quamuis abſit omnis fraus,& conuentio.

127. Nec etiam eos poſſe remittere diſtributiones præteritas,quamuis abſit omnis fraus, & conuentio, per hunc text. reſoluunt Durant. *de ritibus Eccleſ.lib.*3. *cap.*25. *num.* 5. Azor. *d. lib.*7. *cap.*7. *q.*9. Sanctarel. *d. quæſt.* 13. *num.* 6. ſublata ſententia gloſ. *verbo ſuas*, *in cap. vnic. de cleric. non reſid. lib.* 6. niſi ſibi iam applicatæ, & traditæ fuiſſent, vt per d. gloſ. *verbo ſuas*, *& ibi* Gemin. *in* §. *qui verò num.* 10. Nauar. *miſcel.* 59. *de orat. num.* 4. *&* 5. Azor. *d.cap.*7. *q.*9. Monet. *d.p.*3. *quæſt.*5. *num.*6. Sanctarel. *d. q.*13 .*num.*5. Barthol. à S.Fauſto *de horis Canonic. lib.*3. *q.*91.

128. Canonici diuina per ſe,& non per ſubſtitutos adimplere debent.

128. *Omnes verò diuina per ſe, & non per ſubſtitutos*, &c.] Ita Rot. *deciſ.*659. *num.*3.*p.*4. *diuerſ.* Ego ipſe *in tract. de Canonicis cap.*31.*num.*3. Et ſi factum ſit aliquod ſtatutum quòd Canonici poſſint inſeruire per ſubſtitutos, vel alternatim vnus pro alio, eius ratio habenda non eſt,quia eſt contra hoc decretum, vt per Zerol. *in praxi Epiſcop. p.*2. *verbo Canonicus* §.5. Nicol.Garc.*de benefic.p.*3.*c.*2.*n.*498. Rot.*d.deciſ.*659. *p.*4.*diuerſ.*

129. Munera ſuæ dignitati, Canonicatui, aut Portioni incumbentia per ſe ipſum ſubire, & exercere debet.

129. Obtinentes Dignitates, Canonicatus,vel portiones in Eccleſiis, præſertim cathedralibus cuiuſcunque qualitatis ſint,tenentur munera eiſdem Dignitatibus, Canonicatibus,& portionibus in decantatione Miſſæ,Euangelij, Epiſtolæ & ſimilium functionũ præſtatione incumbentia,& annexa per ſe ipſos ſubire,& exercere. Quòd ſi aliquando aliquis legitimo impedimento detentus ea per ſe ipſum adimplere non poterit,tunc alios,eiuſdem tamen ordinis, & gradus, non autem inferioris, dignitates nempe alias dignitates, Canonici Canonicos,& portionarij reſpectiuè portionarios in ſua quiſque hebdomada, ne graduum & ordinum prærogatiuæ confundantur,deputare debebunt, idque per Epiſcopum opportunis remediis, etiam huius Decreti vigore prouidendum erit,ita deciſum refert Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*496.

130. Dignitas, & Canonicatus ſi ſint adinuicem, & æquè principaliter vnita, illa obtinens vtriuſque onera ſubire per ſe ipſum tenetur.

130. Si Dignitas,& Canonicatus ſint adinuicem,& æquè principaliter vnita, cùm vti duo beneficia obtineantur, illa obtinens vtriuſque onera ſubire per ſe ipſum tenetur, ſecus verò ſi vnio facta ſit acceſſoriè,& non æquè principaliter, idem etiam dicendum eſt ſi facta ſit ad vitam obtinentium dumtaxat, quia per iſtam vnionem ad vitam non extinguitur titulus beneficij vniti, ita atteſtatur reſolutum idem Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*506.*& ſeq.*

131. Dignitatem obtinens, cui vnita eſt Portio perpetuò, & acceſſoriè, illam ob-

131. Verùm ſi Portio vnita ſit Dignitati perpetuò,& acceſſoriè,& per viam incorporationis, tunc quia per iſtam vnionem Portio deſiit eſſe Portio,& eius titulus,& effectus extinctus fuit,ac effecta eſt vnum tantùm

tùm

tùm beneficium, obtinens dignitatem, cui sic est vnita Portio, non tenebitur seruire tanquam Portionarius, nec subire onera alias competentia ratione Portionis, vt censuit Rot. in Burgen. seruitij Decanatus 13. Iunij 1594. coram Litta, quam refert Nicol. Garc. *d.c.2.n.*509. tinens non tenebitur seruire tanquam Portionarius.

132. Canonici cogendi sunt ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex instituto, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent, vt refert decisum Nicol. Garc. *d.c.2.n.*495.

132. Canonici cogendi sunt ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex instituto, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent.

133. *Et Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere,* &c.] In ciuitate tamen, licèt extra cathedralem Ecclesiam, non autem in diœcesi, vt per Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Canonicus pen.* Scip. de Rubeis *in aphorism. Episcop. verbo assistentia num.*2. quos refero *in tract. de Canonicis cap.*33. *n.*9. vbi *n.*10. attestor sic fuisse decisum in S. Cong. Rit. sub die 2. Augusti 1631.

133. Canonici assistere tenentur Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti in ciuitate tantum, licèt extra cathedralem Ecclesiam.

134. Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non teneri Canonicos assistere, refert resolutum Scip. de Rubeis *d. verbo assistentia num.*4. per me citatus *d. cap.*33. *num.*12. *& num.*18. assero fuisse decisum in vna Poracharen. teneri Canonicos assistere Episcopo Suffraganeo, quando nomine proprij Episcopi functiones Episcopales exercet, & per tot. illud cap. 33. plura de assistentia Canonicorum Episcopis facienda cumulaui.

134. Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici assistere.

135. *Atque in choro ad psallendum,* &c.] Teneri Canonicos sub onere, & obligatione restitutionis distributionum psallere, seu canere in choro cum aliis, & non satisfacere si solùm assistant, & intersint Horis, & per Capellanos, & alios beneficiarios psallant, ipsi verò vel ibi, vel domi priuatim recitent Horas, per hunc text. tradunt Nauar. *de Orat. cap.*10. *num* 47. *& cap.*11. *num.*41. *& miscel.* 79. Sandou. *de officio diuino p.*6. *cap.* 16. Ludou. Lop. *in instruct. conscient. p.* 2. *cap.* 90. Læl. Zech. *de republic. eccles. cap.* 24. *de Canonic. sub num.* 6. Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 1. *cap.*51. *num.*12. *& c.*52. *num.*22. *& cap.*53. *num.*4. & S. Fr. Emman. *in summ. tom.*1. *cap.*145. *num.*5. Fernandez *in examine Theologia moralis p.*4. *c.*5. *§.*12. *num.*2. Soar. *de Relig. tom.*2. *tract.*4. *lib.*4. *cap.*12. *num.*8. *cum seqq.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib.*1. *q.*62. *à num.*2. Azor. *instit. moral. p.*1. *lib.*10. *cap.*11. *q.*11. Petr. de Ledesma *p.*2. *tract.*9. *cap.*4. *concl.*2. *diffic.* 1. Lessi. *de iustit. lib.*2. *cap.*34. *num.* 184. Squillante *de obligat. cleric. p.*1. *à num.*60. Paul. Laymann *in summ. Theologia moralis lib.*4. *tit.*2. *cap.*7. *num.*6. Oliuer. Bonart. *de obligat. horarum Canon. lib.*3. *q.* 13. latè Sebast. Cæsar *in relect. de ecclesiast. hierarchia disput.* 12. *§.* 1. *num.*7. *cum seqq.*

135. Canonici tenentur psallere seu canere in choro cum aliis sub onere, & obligatione restitutionis distributionum.

136. Contra Medin. *in instruct. Confess. p.*1. *cap.*14. *§.*11. *ad fin.* Petr. Nauar. *de restitut. lib.*2. *cap.*2. *ex num.*21. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.*18. *à num.* 175. Nicol. Garc. *de benefic. p.*3. *cap.*2. *num.* 514. Monet. *de distribut. quotid. p.*2. *quæst.*2. *per tot.* latè Cened. *pract. & canonic. quæst. lib.*1. *quæst.*2. *à princip.* & præcipuè ex *num.* 14. Ioan. de la Cruz *in director. conscient. præcepto* 3. *art.*3. *dub.*7. *concl.*4. Grauan. *in comment. ad rub. Missalis tom.*2. *tract.*1. *cap.*5. *num.*4. Antonin. Diana *moral. resolut. p.* 2. *tract. de horis canon. resolut.* 6. existimantes non psallentes

KKk 3 distribu

distributiones suas facere, licèt non eanant, sed priuatim, vel voce submissa recitent.

Nisi loquantur huiusmodi Doctores eo casu, quo in aliquibus Ecclesiis viget consuetudo, aut statutum vt Canonici & beneficiarij choro satisfaciant interessendo & faciendo vt Capellani, & Cantores cantent, & psallant, & reliqua exequantur munera, vt illi admittunr, & ex citatis pro prima sententia non dissentiunr Petr. Nauar. *d. cap.* 2. *num.* 217. *&* 222. Azor. *d. quæst.* 6. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 522. Soar. *d. cap.* 12. *num.* 11. *&* 13. Cened. *d. quæst.* 2. *num.* 12. Lessi. *d. cap.* 34. *num.* 185. Squillante *d. p.* 1. *num.* 61. *in fine*, Oliuer. Bonart. *d. lib.* 2. *c.* 23. *num.* 13. Paul. Laymann *d. num.* 6. *vers. dico secundò*, Antonin. Diana *d. resolut.* 6. *in fine*, Sebast. Cæsar *d.* §. 1. *num.* 11. Barthol. à S. Fausto *de horis Canon lib.* 3. *q.* 14.

Monitiones S. Caroli Borromæi ad Canonicos.

137. *Vos, qui in cathedrali Ecclesia Dignitates obtinetis, Canonici item tum eiusdem Ecclesiæ, tum reliquarum quarumuis Ecclesiarum collegiatarum, vel vrbanarum, vel diœcesanarum, quicunque sitis in omni Canonicalis disciplinæ officio, ita agite vt canonicè, nempe Canonum legibus ad vitæ vestræ institutum pertinentibus, & constitutionum Prouincialium, Diœcesanarúmque ratione congruenter viuatis; idque primò maximè studete, vt in conspectu Dei omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.*

Tum singuli vos Ordinis dignitati, aut Canonicatui annexi functiones explete, Canonicalísque muneris partes præstate, omnes in choro statis horis assistite, & ad Deum pro fidelibus pias, religiosásque fundite precationes.

Dum eo loco estis, memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cum timore, & tremore.

Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adestote, non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis statu.

Attentè, studiosè, ritè, piè, religiosè diuinas laudes concelebrate, & psallite Deo in conspectu Angelorum, cantantes in cordibus vestris Domino.

In choro nemo priuatim, nemo tacitè officium recitet, sed omnes pariter quicunque adestis, senes cum iunioribus, laudate nomen Domini in Psalmis, Hymnis, & Canticis.

A quibuscunque colloquiis, & à litterarum, ac librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinete.

Pro temporis autem, & officij ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite, & inclinate.

Accuratè demum omnia obseruate, quæ eo de genere vobis præscripta sunt, ita vt vestro exemplo aliis Sacerdotibus, Clericisque & rectè, ritéque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.

In Psalmorum autem, Canticorum, & Hymnorum intelligentiam studiosè incumbite, vt dum psallitis pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnes pietatis, deuotionísque effectum excitetis.

Non

Non ordinariè distributionum lucro adducti, sed Dei charitate, Religionisque cultu commoti, diuinis Officijs adestote, vt verè ex animóque Psalmi verba illa concinnatis: Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Diuinis Officijs absolutis paulnlum omnes in choro piè orate, inde obeundi signo per Præfectum dato consurgentes, quo ordine ad chorum accessistis, eodem in sacristiam redite, vbi cappas, qui illis induti estis, & superpellicea sine strepitu vllo, & susurratione deponite.

Canonicales vestros conuentus statis hebdomadæ diebus capitulariter habete.

Omnes qui debetis ad illos conuenite.

Inde ne discedite nisi missione à Capituli præfecto impetrata.

Singuli ordine, & loco sedete.

Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non præposterè.

A verbis scurrilibus abstinete.

In rebus consultandis rixas, iurgia, & contumelias cauete.

In initio & fine vniuscuiusque Capituli statas orationes dicite.

Priori loco tractanda proponite, quæ ad diuinum cultum, ad spiritualis vitæ progressum, ad ecclesiasticam disciplinam tuendam, tum quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, ne negligite.

Cætera hoc de genere toto seruate quæ Prouincialibus constitutionibus præscripta sunt.

Omnia in primis agite pace mutua, concordi voluntate, & charitate fraterna vos inuicem diligite; Canonici enim estis, qui pro Collegij ratione ex antiquo instituto vnà in collegiata Ecclesia, vnóque item in Canonicali domicilio collocati fuistis, ita vno pacis, & charitatis fœdere, vnaque animorum consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesiæ ministri, quorum erat cor vnum, & anima vna, experiendo videte, sicut in Psalmo scriptum est, Quàm bonum, & quàm iucundum sit habitare fratres in vnum. Hactenus monitiones S. Caroli ad Canonicos.

Tabella Canonicis accommodata ad preces horarias deuotè concinendas.

Ante Horas.

138. *Horarum canonicarum institutio ad Dei laudem, & gratiarum actionem primùm omnium recolenda.*

Quæ septeno Horarum numero mysticè designantur, breuiter cogitanda.

Rerum inanium curæ, & omnium negotiorum solicitudo relinquenda.

Postnlandum à Deo vt attentè, deuotè, ac studiosè laudetur.

Frequens consideratio Canonicalis vocationis vt vocibus modulatè compositis mens bene instructa respondeat.

Cordis munditiæ studendum vt puris verborum laudibus diuina Maiestas concelebretur.

Hierarchiæ Angelorum diuinas laudes in cœlo proclamantium mentis oculis proponendæ.

Humili

Humili precatione Sanctorum patrocinium implorandum, illius præsertim, cuius Officium recitare continget.

Nunquam Officium inchoandum nisi collectis censibus, ac præuia mentis eleuatione ad Deum.

Cauendum à verbis inutilibus, risu, iocis, eo maximè tempore, quo itur, vel paulo post eundum est in chorum.

In ipsis Horis.

139. *Nouerit Canonicus se in sortem Domini vt diuinis laudibus publico nomine vacet.*

Angelici huius ministerij Officio se inter Angelorum choros versari contempletur.

Diuinæ præsentiam Maiestatis psallendo reuerenter adoret.

Attentionem in singulis verbis adhibeat, quam frequenter excitabit, Dei, quem alloquitur, recordatione.

Quæ distrahunt importunæ cogitationes sensim, ac leuiter repellendo contemnat.

Quoties mentem aliò diuertisse aduerterit, toties eam statim colligendo dirigat ad Deum.

Corpus modestè, ac decorè componat, oculos præsertim custodiat, vt sint debitæ attentionis ministri.

Si quod verbum dicere, vel respondere oportebit, id citò, ac breuiter expediat.

Quæ recitat, aut canit, ex libro sibi parato, non ex memoria depromat.

Offerat Deo pro se ipso attentionem, & deuotionem tot Sanctorum hominum in Canonicis precibus exoluendis.

Post Horas.

140. *Deo gratias referat, quòd accessum habuerit ad eius laudes, & colloquia.*

Petat humiliter veniam errorum, quos in hac diuina functione commisit.

Linguam velut instrumentum Deo dicatum cautè custodiat.

Cordis affectiones ita componat vt externæ consonent verborum modulationi.

Moribus, ac vita Deum perfectè laudare conetur.

Superfluis rerum curis ne implicetur vt molestos cogitationum tumultus euitet.

Quæ verba in psalmodia sibi magis fructuosa gustarit, ea diutiùs construet.

Harmoniæ rerum creatarum syncero, ac fidei earum vsu omni tempore concinat.

Ad supernum Beatorum chorum aspiret, qui in diuinis præconijs perpetuò exultant.

Mysteria Passionis Christi Domini, quibus horæ canonicæ respondent, memoria sæpe retractet. Hactenus tabella.

Cathedrales

Cathedrales tenues Summus Pontif. vnit, aut accessione ex fructibus auget. Interea certo modo prouideatur Episcopo. Parochiales, sed tenua Ecclesia sunt augendæ. Pensionibus beneficia tenuia grauari minimè conuenit. Parochias suas singulas singuli parochiani frequentent.

CAPVT XIII.

1. Vide Archiep. Bononien. *p.4 sub tit. de vnionib. pag.*253. *cum seqq.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.*1. *cap.*2. *num.* 70. *& cap.* 16. *num.* 20. *cum seqq. & num.* 67. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 52. *à princip.* Monet. *de decimis, cap.*8. *q* 6. *num.*80. *&* 81. 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Dum tamen curata non sint.*] Non solùm vnionem parochialis esse prohibitam, sed etiam aliquam partem fructuum earum vniri non posse refert decisum Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.*383. *num.* 5. *vers. limita sextò, in* 2. *edit.* aliàs *decis.*492. *in* 1. *edit.* Garc. *de benef. p.*12. *cap.*2 *num.*87. 2. Vnio alicuius partis fructuum parochialium est prohibita.

3. Parochialem Ecclesiam vniri non posse Capitulo cathedralis etiam ob tenuitatem Canonicatuum, & ob impossibilitatem etiam vniendi beneficia simplicia, & ob id quoque quòd non decebat minuere eorum numerum, iuxta mentem Concil. *cap.*15. *sup. hac ead. sess.* tenet Aldan. *in compendio canon. resol. lib.*4. *tit.*8. *num.*3. vbi attestatur decisum in Alexandrina 3. Martij 1594. 3. Parochialis Ecclesia vniri non potest Capitulo cathedralis etiam ob tenuitatem Canonicatuum.

4. Habere locum hoc decretum quando verè est Ecclesia parochialis, & certos habet fines, & non aliàs, refert decisum Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel. glos.*6. *num.*96. 4. Habet locū quando verè est Ecclesia parochialis.

5. Parochiæ duæ si per consuetudinem, quæ per 40. annos viguerit, tanquam vnitæ, vni semper collatæ sine dispensatione fuerunt, non esse earum possessorem molestandum, refert decisum Garc. *de benefic. p.*12. *cap.*2. *num.*243. 5. Parochiarum duarum possessor non est molestandus quando vni solū collatæ sine dispensatione fuerunt per 40. annos.

6. Episcopum posse curam animarum toti Capitulo cathedralis Ecclesiæ incumbentem transferre accedente consensu Capituli per viam vnionis perpetuæ in obtinentem dignitatem in eadem Ecclesia, quæ vnioni consentiat, asserit Aldan. *d. tit.*8. *num.*4. attestans sic decisum sub die 30. Martij 1594. 6. Episcopus potest curam animarum toti Capitulo cathedralis Ecclesiæ incumbentem transferre.

7. Parochias, quæ certos fines non habent, sed certum tantùm populum, vt per certas familias distinguantur, vsque adeò vt Sacramenta promiscuè non administrentur, non comprehendi hoc decreto, refert decisum Garc. *d. p.*12. *cap.*2. *n.*88. & Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel. glos.*6. *num.*96. 7. Parochiæ, quæ certos fines non habent non comprehenduntur sub hoc decreto.

8. *In parochialibus etiam Ecclesiis*, &c.] Vide Mandos. *ad reg.*22. *de vnionib. q.*5. *num.*3. *ad fin.* Paul. Fusc. *de visitat. lib.*2. *cap.*16. *num.*25. Gutier. *pract. lib.*1. *q.*17. *num.*3. *cum seqq.* Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel. glos.*2. *num.*20. *& glos.*5. §.7. *num.*61. *&* 62. 8. Parochialium exiguitati quomodo prouidendum.

9. Parochiales monasteriis non vniendæ.

9. *Monasterijs quibuscumque*, &c.] Vide Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 11. *num.* 99. *cum seqq.*

10. Parochiales habitu tantum possunt monasteriis vniri.

10. Parochiales dum monasteriis vniri prohibet Concil. *in præsenti*, intelligendum esse de parochialibus, quæ actu, non autem de illis, quæ habitu tantùm supra hominum memoriam parochiales existunt, refert decisum Garc. *in addit. ad suum tractat. de benefic. part.* 5. *cap.* 3. *num.* 121.

11. Vniones parochialium, quæ fiunt pro fundatione, dotatione Collegiorũ, &c. saluantur.

11. Saluari tamen, & excipi vniones, quæ fiunt pro fundatione, dotatione, augmento, vel conseruatione Collegiorum, & aliorum piorum locorum ad fidei Catholicæ defensionem, & propagationem, bonarúmque artium cultum, resoluunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 7. *num.* 46. Vgolin. *d. cap.* 52. §. 1. *num.* 1. *vers. secundo.*

12. Ecclesiæ cathedrales, quarum redditus ad summã ducatorum mille non excedunt, nullis pensionibus, aut reseruationibus fructuũ grauari debent.

12. *Ad hac imposterum omnes hæ Cathedrales*, &c.] Omnes Ecclesias cathedrales, quarum reditus summam ducatorum mille non excedunt, nullis pensionibus, aut reseruationibus fructuum grauari debere, ex hoc cap. colligit Flamin. Paris. *de resign. lib.* 6. *q.* 2. *n.* 34. *cum seqq.* Garc. *p.* 1. *c.* 5. *n.* 393. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 7. *c.* 21. *q.* 8. vbi ait huic cap. esse expressè derogandũ, cùm pẽsio aliter imponitur, per ea quæ tradit Put. *decis.* 494. *lib.* 2. *in antiq.* aliàs *decis.* 493. *eod. lib. in correctis*; sed in hoc videtur contrarium tenendum, immo tacitè dispensasse Papam omittendo clausulam, *dummodo remaneant mille pro Episcopo*, ex Rot. in Ferentina pensionis 23. Ianuar. 1602. coram Ortembergo, impressa per Marchesan. *de commission. p.* 1. *pag.* 535. & illius memini *in tract. de clausulis vsu frequent. claus.* 48. *num.* 2. secundùm Lugdunen. impress. vbi multa de hac clausula, & illius iustificatione.

13. Pensio non imponitur super parochiali resignata, si valor illius non excedit centum ducatos.

13. *Ducatorum centum*, &c.] Pensionem non imponi super parochiali resignata, si valor illius non excedit centum ducatos, ex hoc decreto colligunt Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 6. *quæst.* 2. *num.* 21. Garc. *de benefic. p.* 1. *cap.* 5. *num.* 375. vbi subdit quòd in pensione quæ constituitur super parochiali, solet apponi clausula, *dummodo remaneant centum ducati liberi pro Rectore*, & quòd dictio illa *liberi*, importat idem quod absque vllo grauamine, & diminutione, per Rot. *decis.* 298. *p.* 1. *diuers.*

14. Valor centum ducatorum, quæ manere debent Rectori parochialis, intelligendũ est iuxta morem vniuscuiusque regionis.

14. Valorem centum ducatorum qui ex hoc decreto debet remanere Rectori parochialis Ecclesiæ, quæ pensione grauatur, intelligendum esse iuxta morem vniuscuiusque regionis in qua est beneficium, referunt decisum Læl. Zech. *de republ. eccles. cap.* 28. *num.* 4. *pag. mihi* 323. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo parochus vlt. & verbo pecunia* 1. *& verbo pensio* 10. Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 4. *collect.* 745. *in fine, & in praxi rerum fori ecclesiast. decis.* 428. *num.* 1. *in* 1. *edit.* aliàs *resolut.* 365. *num.* 2. *& resolut.* 644. *in* 2. *edit.* Nicol. Garc. *in addit. ad d. part.* 1. *cap.* 5. *num.* 373. Sell. *in select. canon. cap.* 81. *num.* 10. vbi asserit resolutum in Collen. 13. Iulij 1630.

15. Clauſ. *Dummodo remaneant centum pro Rectore*, quomodo iustificanda.

15. De clausula illa, *dummodo remaneant centum*, &c. & quomodo iustificetur, & quæ onera ex illis centum sint deducenda, vel non, dixi latè *in tractat. de clausulis vsu frequent. clausul.* 47. secundùm Lugdunen. impress.

impreſſ. *& in tract. de officio, & poteſt. parochi cap. 29. ex num. 15. vſque ad num. 20.*

16. Ex his congruam portionem aſſignandam parocho ex cauſa debiti penſionum carcerato cenſeri debere ſummam ſcutorum centum argenti illarum partium, ait Sell. *d.c.* 81. *n.* 8. aſſerens ſic fuiſſe deciſum in Albinganen. 27. Iunij 1626.

16. Congrua portio aſſignanda parocho cenſetur ſumma ſcutorum centum.

In nulla prouiſione, ſeu admiſſione ad poſſeſſionem cuiuſcunque beneficij fiant vllæ fructuum deductiones conuertibiles in vſus non pios, conſuetudinibus laudabilibus exceptis, & per Epiſcopum probatis.

CAPVT XIV.

1. Vide Greg. Lop. *ad l. 15. verbo pro premio, tit. 17. part.* 1. Nau. *de orat. cap. 7. num. 30. & miſcel. 6. num. 3. & conſ. 13. & 72. in antiq.* aliàs 1. *& 7. in nouis, de ſimon.* Sayr. *in floribus deciſ. ſub eod. tit. deciſ.* 14. Gutier. *Canon. lib. 1. cap. 29. num. 27. cum ſeqq.* Fr. Emman. *in addit. ad Bullam Cruciatæ pag.* 213. Cened. *ad Decretal. collect. 16. num.* 2. Franc. Leon. *in theſauro fori eccleſ. p. 2. cap. 2. num. 79. & p. 3. cap. 1. à num.* 2. Piaſec. *in praxi Epiſcop. p. 2. cap. 4. num.* 51. Flamin. Pariſ. *de confident. q. 38. num. 27. cum ſeqq.* Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. reſol. 220. & 489. in 2. edit.* Monet. *de diſtribut. quotid. p. 2. q. 18. num. 54. cum ſeqq.* Campan. *in diuerſ. iuris Canon. rub. 11. cap. 27. num. 46. cum ſeqq.* Bonacin. *de Simonia q. 7. §. 3.* metipſum *in tract. de Canonic. cap. 15. num. 24. cum ſeqq.* Et in maiorem huius decreti obſeruationem Pius V. *ſua conſtit. incipien. Durum nimis,* ſub dat. pridie Kal. Iulij 1570. reuocauit priuilegia, & conſuetudines Eccleſiarum aliquid recipiendi in collatione, ſeu admiſſione ad poſſeſſionem beneficiorum.

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. Vnde Epiſcopum cum conſenſu Capituli ſtatuere non poſſe vt aliquid minimum ſoluatur in ingreſſu Canonicorum, cùm ſit prohibitum per dictam Bullam Pij V. retuli deciſum *d.c. 15. n. 25.*

2. Epiſcopus cum conſenſu Capituli ſtatuere nõ poteſt vt aliquid minimum ſoluatur in ingreſſu Canonicorum.

3. Nec hoc decreto Concilij, nec dicta Bulla Pij V. comprehendi ſtatuta de ſeruiendo per annum, vel aliquod tempus, & nihil percipiendo interim de maſſa groſſa, niſi peracto integro dicto ſeruitio, vel quod poſt obitum hæredibus debeatur, cùm ſit potius differre, quàm auferre, refert deciſum Garc. *de benefic. p. 11. cap. 5. n.* 138.

3. Statuta de ſeruiendo per annum vel aliquod tempus, & nihil percipiendo interim de maſſa groſſa non comprehenduntur ſub hoc decreto.

4. Si in aliqua Eccleſia ſit conſuetudo vt duobus primis annis, quibus quis fuerit Canonicus, fructus Canonicatus ſint hæredum anteceſſoris, iſtum caſum non comprehendi hoc decreto, & in d. Bulla Pij V. refert deciſum Garc. *d. n.* 138.

4. Conſuetudo vt duobus primis annis, quibus quis fuerit Canonicus, fructus Canonicatus ſint hæredis anteceſſoris, valet.

5. Conſuetudo, quæ imponit onus recepto, quod tendat in vtilitatem Canonicorum, non valet, ſecus in vtilitatem Eccleſiæ, vel augmentum cultus diuini, item quod conuertitur in vtilitatem fabricæ,

5. Conſuetudo, quæ imponit onus rece-

pto, quod tendit in vtilitatem Canonicorum non valet.

fabricæ, Ecclesiæ scilicet, vt refert decisum Garc. *d. tract. de benefic. p.8.cap.1.num.90.*

6. Consuetudo est admittêda per quod aliquid exigitur ab obtinentibus beneficium, & distributiones quod nõ in ipsorum exigentium vtilitatem, sed Ecclesiæ, aliósque pios vsus conuertatur.

6. Consuetudinem rationabilem, & similiter statutum laudabile admittendum esse per quod aliquid exigitur ab obtinentibus beneficium,& quotidianas distributiones, quod non in ipsorum exigentium vtilitatem, sed Ecclesiæ, aliósque pios vsus conuertatur, modò non pro ingressu ipso, & admissione,sed ad alium finem excipiatur, tenent Abb. & Felin. *in cap. cùm M. de constitut.* idem Abb. *in cap. Iacobus num.3. de simon.* Rip. *resp.1. num.11. de arbitr.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.1. lib.2. cap.96. num.49.* Flamin.Paris.*d.quæst.38.num.27.* Monet. *d. quæst.18. num.55.* Aloys. Ricc. *d.resolut 489. num.2. & 6.* Ego ipse *d. cap.15.num.29.*

7. Consuetudines laudabiles non censentur quæ sunt pro instauratione, vel reparatione bonorum mensæ capitularis.

7. Consuetudines laudabiles non censeri, quæ sunt pro instauratione, vel reparatione bonorum mensæ Capitularis, cederent enim in vtilitatem singulorum,resoluit Garc.*d.p.8.c.1.n.90.*quem refero *d.c.15. num.29.in fine.*

8. Consuetudo valet vt fructus primi anni reseruentur hæredibus beneficiarij

8. Consuetudinem valere etiam stante dispositione huius decreti vt fructus primi anni reseruentur hæredibus beneficiarij defuncti, censuit Rot.*decis.660.p.4.diuers.*quam refero *d.c.15.n.31.*

9. Consuetudo Ecclesiæ Asten.

9. Consuetudinem Ecclesiæ Asten. quòd fructus spectent ad Capitulum donec beneficiatus sit Sacerdos, valere,quia intentio Concilij *in præsenti* fuit ne ratione collationis aliquid reciperetur,dixi *d.c.15.n.34.* attestans sic fuisse decisum in Asten.6.Maij 1617.

10. Consuetudo donandi aliquid in ingressu & admissione alicuius ad Canonicatum est sublata.

10. Consuetudinem donandi aliquid in ingressu, & admissione alicuius ad Canonicatum esse sublatam per hoc decretum, asserit resolutum Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ lib.1.tit.18. l.7.de Episcopis n.10.resp.8.*quem refero *d.c.15.n.28.*

11. Constitutio facta per Episcopum & Capitulũ de soluendo certam quantitatem ratione possessionis Canonicatuũ, quæ integrè cedat in fabricam valet.

11. Valere constitutionem factam per Episcopum & Capitulum post Concil. Trid. de soluendo certam quantitatem ratione possessionis Canonicatuum, quæ integrè cedat in fabricam, nihil autem ex pecunia notariis,cursoribus, campanariis, aliisve Ecclesiæ ministris,quibus aliàs constituta sunt salaria, attribuendum, asserit decisum Garc. *p.3.c.2.n.198.declar.9.*quem refero *d.c.15.n.30.*

12. Dulciaria multa sunt de genere prohibitorum.

12. Dulciaria multa esse de genere prohibitorum à Concilio *in præsenti* ab aliquem Capitulo exigendorum pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici, refert decisum Zerol. *in praxi Episcop. p.2.verbo possessio beneficij §.5.in fine.*

13. Episcopus an possit de fructibus beneficij conferendi aliquid subtrahere.

13. Si Episcopus antequam beneficium alicui conferat,ob aliquam iustam causam ordinauerit aliquid subtrahendum de fructibus beneficij conferendi,& in pios vsus expendendum,non esse illicitum; si verò ab eo,cui beneficium confert, requirat aliquid sibi exhiberi de fructibus illius beneficij, idem esse ac si aliquod munus ab illo exigeret, & non carere vitio simoniæ,docet S.Thom.*2.2.q.100.ad 4.in finem,* quem referunt Monald.*cons.83.vol.2.* Hieron. Zanett. *in tract.de foro conscientiæ,& contentioso sub n.8.* Aloys.Ricc.*d.resol.489.n.8.*

In

In Eccleſiarum cathedralium, & collegiatarum inſignium præbendis multis, ſed tenuibus, & inſufficientibus hæc ſit ratio, vt ipſæ præbendæ vnione quorundam aliorum beneficiorum creſcant, aut patronorum conſenſu præbendarum quarundam fiat tanta ſuppreſſio, quæ non officiat celebrando cultui diuino, non obſtantibus, &c.

CAPVT XV.

1. Vide Selu. *de benefic. p.4.q.7.n.130.& ſeq.* Roch. de Cutte *de iure-patron. verbo pro eo quod q.12. ſub n.27.* Lambertin. *eod. tract. lib.3. q.6.a.7.n.10. cum ſeqq.* Raudæ. *in tract. de diſpenſat. per Epiſcopum caſu* 117. Gonzal. *ad reg.8. Cancel. gloſ.37.n.25.* Zerol. *in praxi Epiſcop. p.1. verbo vnio §.7. verſ. ſecundò,* Garc. *de benefic. p.12.c.2.n.171.* Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. deciſ.* 488. *in 1. edit.* aliàs *reſol.* 379.n.4. *in 2. edit.* Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.52.§.1.n.4.* Moner. *de diſtribut. quotid. p.1.q.5.n.26. cum ſeqq. & de commutat. vltim. volunt. c.12. n.113. cum ſeqq.* Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. c.278.n.34.* meipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi p.3. alleg.67. & de Canonicis cap.3. à n.18.* 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *In Eccleſiis cathedralibus, & collegiatis inſignibus.*] In aliis verò nullam dari Epiſcopis poteſtatem ſupprimendi præbendas vt augeantur diſtributiones etiam ad augmentum cultus diuini, aſſerit deciſum Monet. *de diſtribut. quotid. p.1.q.5. num.* 28. quem refero ego ipſe *d. alleg.67. n.2. in fine.* 2. Epiſcopis nulla datur poteſtas ſupprimendi præbendas vt augeantur diſtributiones, etiam ad augmentum cultus diuini.

3. *Collegiatis inſignibus.*] Quæ tales dicantur videbis apud Ioan. Anton. Maſſobr. *in praxi habendi concurſum prel.2.n.8.* ſecundùm Romanam impreſſ. & de Synodo Epiſcopi *cap.4. dub.14.* & apud me *d. tract. de Canonicis cap.2.n.18. & ſuprà in collect. ad cap.12. hac eadem ſeſſ.* 3. Collegiatæ inſignes quæ dicantur.

4. *Adeòque tenues ſunt præbendæ.*] Cùm beneficia de ſui natura præſumantur congrua, & illorum redditus potius aucti quàm diminuti, debere probari tenuitatem, & redditus Eccleſiæ diminutos eſſe, notaui *d. alleg.67.n.5. cum ſeqq.* 4. Beneficij tenuitas debet probari, quia beneficia de ſui natura præſumuntur congrua.

5. *Liceat Epiſcopis.*] Cùm non vtatur verbo *Ordinariis*, quod latiùs patet, tenent huiuſmodi facultate iis tantùm, & non aliis conuenire, ac proinde Prælatos ſeculares iuriſdictionem habentes quaſi Epiſcopalem, ſupprimere eius beneficia non poſſe etiam in caſibus, in quibus Epiſcopi poſſent in ſua diœceſi, Garc. *d.p.12.c.2.n.75.& ſeq.* Monet. *de diſtribut. quotid. p.1.c.5.n.30.* vbi hinc infert collegiatæ Eccleſiæ Prælatum hanc ſuppreſſionem præbendarum tenuium facere non poſſe, licèt eſſet exemptus, & Eccleſia inſignis, idem repetit *de commutat. vltim. volunt. cap.12. à n.124.* vbi *n.135.* id ipſum affirmat de Prælatis Regularibus circa beneficia Regularium ſuarum Eccleſiarum, refero ego ipſe *d. tract. de Canonicis cap.3.n.22.* 5. Prælati ſeculares iuriſdictionem habentes quaſi Epiſcopalem beneficia ſupprimere non poſſunt.

6. Capitulum Sede vacante non poſſe ex eadem ratione hanc ſuppreſſionem facere, tenent Cuch. *inſtit. maior. lib.2. tit.9.n.87.* Azor. *inſtit.* 6. Capitulum Sede vacante non poteſt ſuppreſſionẽ facere.

moral.p.2.lib.3.c.38.q.9. Monald. *conf.41.n.5.* nouissimè Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles.p.4.resol.535.* Monet. *d.c.12. à num.117.* vbi *n.122.* idem dicit de visitatore, seu administratore loco Capituli cathedrali Ecclesiæ vacanti dato.

7. Capitulum Sede vacante non potest supprimere quodcunque beneficium, & sibi vnire, sicut Sede plena non potest consentire vnioni faciendæ ipsi Capitulo directè, & principaliter, & ideo requiritur auctoritas Papæ, *Clement. si vna §. fin. de rebus Eccles.* Garc. *p.12. cap.2. num 68.*

8. Vicarius Episcopi, seu Capituli Sede vacante non potest supprimere.

8. Vicarium Episcopi, vel Capituli Sede vacante non posse hanc suppressionem facere, etiam in casibus in quibus posset Episcopus, cuius est vicarius, resoluunt Rebuff. *in praxi benefic. tit. de forma vicariatus,n.102.* Sbroz. *de officio vicarij lib.2.q.116.n.9.* Garc. *d.p.12.c.2.num.69.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.278.n.35.* Monet. *d.cap.12.n.129.cum seqq.* Ego ipse *d.c.3.n.24.*

9. Capituli consensus requiritur in suppressione facienda.

9. *Cum consensu Capituli.*] Vide Garc. *d.c.2.n.72.cum sequent.* Monet. *d.c.12.à n.245.* metipsum *d.alleg.67.n.9.& d.c.3.n.25.*

10. Intelligendum esse tantùm de consensu illius Capituli, cui fit vnio, refert decisum Garc. *d.cap.2. n.76.*

11. Suppressio Canonicatuum alicuius Collegiatæ ob tenuitatem vt ritè fiat per Episcopū debet vltra consensum Capituli Collegiatæ interuenire consensus Capituli Cathedralis.

11. Suppressio Canonicatuum alicuius Collegiatæ ob tenuitatem vt ritè fiat per Episcopum, debet vltra consensum Capituli Collegiatæ interuenire consensus Capituli Cathedralis, itavt suppressio, & vnio facta sine huiusmodi consensibus sit ipso iure nulla, de quibus debet legitimè constare, nec sufficit vt ab Episcopo enuntietur, ita Sell. *in selectis Canon. cap.34. num.8.* attestans sic fuisse decisum in Tropien. 1. Septembris 1618.

12. Consensus Capituli potest post vnionem interuenire.

12. Consensum huiusmodi posse post vnionem interuenire resoluit Stephan. Gratian. *d.cap.278.num.302.* vbi etiam subdit nullitatem vnionis ob defectum consensus Capituli à nullo posse opponi, cùm hæc exceptio illi soli concedatur. Contrarium tamen, vt quilibet qui haberet interesse possit dare de tali defectu, cùm solemnitas hæc sit introducta fauore Ecclesiæ, & sic fauore publico, amplexa est Rot. *decis.455. n.5.p.2.recent.* cuius memini *de officio, & potest. Episcopi p.3.alleg.66.n.25.* secundùm Lugdunen. impress.

13. Consensus tacitus Capituli sufficit in vnione facienda.

13. Et sufficere tacitum consensum tradit Monet. *d.c.12.n.251.* vbi *n.seq.* aduertit quòd quando agitur de supprimendis aliquibus præbendis, seu earum numero minuendo in Ecclesia aliqua Collegiata, quæ Cathedralis nō sit, iuxta terminos Concilij in præsenti, omnino requiratur consensus, vel certè vocatio Capituli prædictæ inferioris Ecclesiæ ratione interesse, quod in tali suppressione, seu diminutione prætendere posset, & quòd requiratur etiā consensus Capituli Cathedralis.

14. Dignitates non possunt vniri.

14. *Aliquot simplicia beneficia,* &c.] Non comprehendere Dignitates refert decisum Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis. 492. in 1. edit.* aliàs *resol.383.n.5.limit.4.in 2.edit.*

15. Episcopo non licet vnire beneficia Capellaniis, quæ habēt redditus tenues.

15. Per hoc decretum non licere Episcopo vnire beneficia Capellaniis etiam Cathedralis, quæ habent redditus tenues, cùm loquatur solùm

ſolùm de præbendis, item neque ſacriſtiæ, neque fabricæ, refert deciſum Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. num.* 190.

16. Beneficia viuentium vniri poſſe, ſine tamen præiudicio obtinentium, ſeruata forma huius decreti, ſed ſi beneficium viuentis vnitum contingat reſignari, & reſignationem per Sedem Apoſtolic. admitti, vnionem pro illa vice ſuſpendi refert deciſum Garc. *de benefic. p. 11. cap. 4. num.* 31. **16. Beneficia viuentium vniri poſſunt, ſine tamen præiudicio obtinentium.**

17. Vniones de beneficiis reſeruatas validas eſſe, ſi modò fuerint factæ ante ipſorum vacationem, quòd ſi poſt vacationem factæ repetiantur, nullas eſſe, & prouiſos à Sede Apoſt. mitti debere in poſſeſſionem, refert deciſum Garc. *de benef. p. 12. cap. 2. num.* 102. **17. Vniones de beneficiis reſeruatæ validæ ſunt ſi modò fuerint factæ ante ipſorum vacationem.**

18. Curam animarum toti Capitulo cathedralis Eccleſiæ incumbentem poſſe Epiſcopum de conſenſu Capituli transferre per viam vnionis perpetuæ in certam perſonam, ſeu dignitatem eiuſdem Eccleſiæ, refert deciſum Garc. *d. p. 9. cap. 2. num.* 190. **18. Curam animarum toti Capitulo cathedralis Eccleſiæ incumbentem poteſt Epiſcopus de conſenſu Capituli transferre, &c.**

19. *Iis vnire.*] Particulam *ijs*, referri ad præbendas, ita vt vnio fiat ſingulis præbendis diſtributiuè, non autem menſæ, cenſuit Rot. apud Farin. *deciſ. 565. p. 2. recent.* **19. Vnio debet fieri ſingulis præbendis diſtributiuè, non autem menſæ.**

20. Et ſingulis præbendis ſingula beneficia vniri debere, non omnibus ſimul indiſtinctè vnum, aut plura, reſoluunt Hieronym. Gabr. *conſ.* 188. *num. 3. & 4. lib. 2.* Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap. 274. n. 34 in fine,* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloſ. 37. num. 25.* vbi etiam refert deciſum Concilium *in præſenti* non concedere facultatem vniendi menſæ capitulari, ſed tenuibus præbendis ſingulorum capitularium, quod etiam tenent Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. p. 4. collect.* 1067. *in fine, & d. reſol.* 379. *num.* 4. Garc. *d. cap. 2. num.* 171. Ego ipſe *d. alleg. 67. num. 9.* **20. Præbendis ſingulis ſingula beneficia vniri debent, non omnibus ſimul indiſtinctè vnum.**

21. Vniones fieri poſſe in diſtributionibus quotidianis, vbi illæ tenues ſunt, & etiam præbendæ tenues, ſecus ſi non eſſent tenues, quia hoc caſu tenuitati diſtributionum ſuccurri poſſe remedio *cap. 3. ſeſſ.* 21. idem licere quando nullæ ſunt diſtributiones, & præbendæ tenues, vel è contra, refert deciſum Garc. *p. 12. cap. 2. num.* 171. **21. Vniones fieri poſſunt in diſtributionibus quotidianis vbi illæ tenues ſunt.**

22. *Aliquibus ex his ſuppreſſis,* &c.] Non habere locum in ſuppreſſionibus ad tempus, ſed tantùm in perpetuis, aſſerit Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap. 12. num.* 289. **22. Habet locum in ſuppreſſionibus tantùm perpetuis.**

23. *Cum patronorum conſenſu.*] In ſuppreſſione beneficiorum iuxta formam huius decreti facienda regulariter neceſſarium eſſe conſenſum patroni ſiue eccleſiaſtici, ſiue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, tenent Garc. *d. cap. 2. num. 202. & 205.* Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap. 12. num.* 226. **23. Conſenſus patroni, & inferioris collatoris, & electorum regulariter neceſſarius eſt in ſuppreſſione beneficiorum facienda.**

24. Vnionem de beneficio iuriſpatronatus factam abſque patronorum conſenſu non valere, reſoluunt Roch. *de iurepatron. verbo honorificum quæſt.* 3. Lambert. *eod. tract. lib. 3. quæſt. 6. art.* 2. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. deciſ.* 486. *in 1. edit.* aliàs *reſol.* 377. *num.* 1. *in 2. edit.* vbi *n.* 5. aduertit conſenſum patroni non præſumi, nec de eo ſtari aſſertioni Epiſcopi. **24. Vnio de beneficio iuriſpatronatus facta non valet.**

25. *Ita tamen vt tot ſuperſint,* &c.] Quomodo autem taxandi ſint redditus **25. Redditus præbendarum, ſeu benefi**

ditus

ciorum quomodo taxandi sint cùm eorum aliquot supprimenda sunt.

ditus præbendarum, seu beneficiorum, cùm eorum aliquod supprimenda sunt, seu quæ redditutum portio, & quantitas remanere debet singulis præbendis, seu beneficiis illius Ecclesiæ non supprimendis, latè per regulas ostendit Monet. *d.cap.12.num.255.cum multis seqq.*

De constitutione vicarij, & œconomi Sede vacante ad Capitulum pertinente.

CAPVT XVI.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Gig. *de pension.quæst.65.num.22.* Pauin. *de potest.Capituli Sede vacante, p.2.quæst.10.num.1.& 2.* Couar. *in cap.relatum il 2.num.3. de testament.* Sbroz. *de officio vicarij lib.1.quæst.60.* Gutier. *canon.lib.2.cap.17. num.22.* Emman.Sà *in aphorism.verbo vicarius 3.* Azor. *instit.moral.part.2. lib.3. cap.37. quæst.18.& 19.* Quarant. *in summa Bullarij verbo Capitulum Sede vacante, in princip.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo vicarius Sede vacante, num.5.* Cardos. *in praxi iudicum, & Aduocat. verbo Capitulum 3.* Molin. *de iustit. tom.6. tract.5. disp.11. sub num.1.* Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. part.5. cap.7. num.22.* Narbon. *de appellat. à vicario ad Episcopum, part.1.num.102.* Franc.Leon. *in thesauro fori eccles. p.1.cap.10.num.7.* Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles.decis.473.in 1.edit.* aliàs *resolut.497.cum tribus seqq. in 2.edit.* Raguc. *de voce canon. quæst.37.* meipsum *de officio, & potest. Episcopi, part.3. allegat.54. num.165.166. 172.cum tribus seqq. & 178.cum seqq. & de Canonicis cap.42.num.28. cum multis seqq.*

2. Vicarius à Capitulo Sede vacante vnus tantum eligendus.

2. *Item officialem, seu vicarium*, &c.] A Capitulo Sede vacante vnum tantùm vicarium eligendum, nisi legitimè adesset immemorialis consuetudo duos, aut plures eligendi, tenent Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, vers.nonò dubitatur*, quem refero *d.alleg.54.num.165.in princ. & d.cap.42.num.33.*

3. Capitulum Sede vacante duos vicarios substituere potest, vt alternis mensibus seruiant.

3. Capitulum Sede vacante duos vicarios substituere posse, vt alternis mensibus vicariatus munere fungantur si legitima probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint præditi, quas requirit Concil. *in præsenti*, asserit resolutum Garc. *in addit.ad suum tract.de benef. p.5.cap.7.num.37.*

4. Vicarij ad officiũ si plures ob Canonicorum discordiam assumerentur, magis idoneus remanere debet.

4. Si inter Canonicos discordia fuisset in electione vicarij, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneum, & habentem qualitates Concilij remanere debere, cæteris remotis, tenent Quarant. *d.loco vers.secundò dubitatur*, Aloys.Ricc. *post resol.505.vers.secundò*, Garc. *de benef.p.5.cap.7.num.23.* vbi refert sic fuisse decisum.

5. Capitulum cæteris paribus de gremio debet vicarium eligere.

5. Quamuis Capitulum non teneatur eligere personam in vicarium de gremio ipsius Capituli, si tamen adesset idoneus, cæteris paribus illum esse præferendum referunt decisum Quarant. *d.loco vers.sextò dubitatur*, Aloys.Ricc. *in decis.curia Archiep.Neapol.p.4.decis.180.*

6. Vicarius Episcopi & Capituli non potest esse parochus.

6. Vicarium Capituli Sede vacante, & etiam Episcopi, non posse esse

esse parochum habentem curam animarum, tenet Sell. *in selectis c.* 19 *num.* 48. vbi refert decisum sub die 12. Maij 1619.

7. Creari tamen posse Canonicum eiusdem Ecclesiæ, qui in eadem ciuitate & Ecclesia curam gerit animarum, dixi *d. tract. de Canon. cap.* 42. *n.* 38. attestans sic fuisse decisum in Orien. 19. Martij, & 19. Iunij 1619. vbi fuit dictum quòd contrariæ decisiones intelliguntur de parocho rurali.

7. Vicarius potest esse Canonicus, qui in eadem Ecclesia curam gerit animarum.

8. Canonicum ex gremio Capituli in vicarium Sede vacante electum dum tempore diuinorum officiorum suo muneri, & officio incumbit, distributiones quotidianas non percipere, resoluit Monet. *de distribut. quotid. p.* 2. *quæst.* 11. *num.* 83. & stante consuetudine illum absentem non excusante admittunt Rot. *decis.* 222. *num.* 6. *p.* 2. *diuers.* Quarant. *d. loco, vers. octauò dubitatur, in fine.* Quem quidem, si in choro interueniat cum Canonicali apparatu, vt distributiones quotidianas lucretur, debere sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non præcedendo, tradunt Sayr. *in floribus decis. sub tit. de offic. vicarij, decis.* 3. Quarant. *d. loco, vers. octauò dubitatur, in princip.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 475. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 499. *in* 2 *edit.* Sbroz. *lib.* 2. *q.* 25. *n.* 17. vbi *n.* 20. aduertit quòd etiam quando non eligitur vicarius ex Canonicis illi in processionibus præferendus est Archidiaconus, seu alia dignitas maior, & prima post Pontificalem, refero ego ipse *d. alleg.* 54. *num.* 167.

8. Canonicus ex gremio Capituli in vicarium Sede vacante electus distributiones non percipit dũ tempore diuinorum suo muneri incumbit.

9. *Infra octo dies post mortem*, &c.] Ante electionem vicarij infra octo dies faciendam, eo tempore administrationem iurisdictionis residere penes totum Capitulum, resoluunt Quarant. *d. loco*, §. *duodecimò quæro, vers. primo*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. post resolut.* 505. *in notabil. de materia vicarij à Capitulo Sede vacante, vers. primo, & in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 305. *num.* 3. *p.* 4. Raguc. *de voce canon. in Capitulo q.* 37 *num.* 2. Ego ipse *d. p.* 3. *alleg.* 54. *num.* 163. Sell. *d. cap.* 19. *num.* 41. attestans decisum sub die 19. Septembris 1620.

9. Capitulum totum habet administrationem iurisdictionis, dum infra octo dies electio vicarij non fit.

10. Contra Sbroz *de offic. vicarij lib.* 1. *q.* 61. existimantem infra illos octo dies Archidiaconum sustinere vicarij vices.

11. Infra illos octo dies non arctari Capitulum ad constituendum vicarium, & successiuè posse de per se administrare tenet Quarant. *vbi proximè, vers. terminum,* quem refero *d. alleg.* 54. *num.* 163 *& d. cap.* 42. *n.* 31.

11. Capitulum Sede vacante nõ arctatur infra octo dies vicarium constituere.

12. Terminum præfatum octo dierum currere Capitulo etiam à die scientiæ translationis Episcopi, ad aliam Ecclesiam, quando tamen à Summo Pontif. fuerit Episcopus absolutus à vinculo prioris Ecclesiæ, refert decisum Quarant. *d. vers. terminum*, & statim post translationem absque alio consensu Episcopum translatum perdere iura primæ Ecclesiæ censuit Rot. *decis.* 475. *p.* 1. *recent.* & me citato *in collect. ad c.* 1. *n.* 5. *de translat. Episcopi,* Massobrius *in sua praxi habendi concursum requis.* 1. *dub.* 9. secundùm Roman. impress. attestatur resolutum Ecclesiã à qua volens transfertur, seu quam dimittit Episcopus, vacare ab eo tempore, quo idem Episcopus ab illius vinculo absoluitur in Consistorio Sanctitatis suæ, etiã ante expeditionẽ litt. Apost. vel adeptã possessionẽ secũdæ Ecclesiæ: & postcaquã huiusmodi absolutionis notitiã habuerit etiã ex testimonio, seu documẽto Secretarij S. Collegij, illico teneri eũ abstinere

12. Capitulo Sede vacante currit terminus octo dierum ad eligendum vicarium a die scientiæ translationis Episcopi.

ab exercitio ordinariæ iurisdictionis, eámque transire in Capitulum tanquam Sede vacante, & ita posse, & debere Capitulum statim ea iurisdictione vti, ac vicarium iuxta hoc decretum præscriptum eligere, Sedémque vacantem publicare.

13. Capitulum in commissione vicarij potest præfigere tépus, & modum procedendi, sed non póst.

14. Capitulum Sede vacante potest certum tempus in vicarij deputatione præfigere.

15. Capitulum potest vicarium eligere cum clauf. quod non duret nisi per annum.

13. *Constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur.*] Capitulum in commissione vicarij posse præfigere tempus, & modum procedendi, sed non postea, resoluit Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo, quæst.* 40. *num.* 14. quem refero ego ipse *d.cap.* 42. *num.* 43.

14. Capitulum Sede vacante posse certum tempus in vicarij deputatione præfinire, quo elapso eius iurisdictionem expirare, refert decisum Garc. *ad suum tract. de benef. p.* 5. *cap.* 7. *num.* 37.

15. Capitulum posse vicarium eligere cum clausula quòd non duret nisi per annum, dixi ego ipse *d.cap.* 42. *num.* 44. asserens ita fuisse decisum sub die 17. Iunij 1617. credo tamen meliùs fieri si vicarius Capitularis Sede vacante eligatur liberè absque vlla conditione mutationis, & assignatione assessoris, & attestor ita rescripsisse S.Congr.Episcop.& Regul.Episcopo Caietano sub die 28.Octobris 1587.

16. Capitulum si cóstitueret vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius officium durat durante Sedis vacatione.

17. Capitulum facta electione vicarij nó potest illum ad libitum reuocare.

16. Si verò Capitulum constitueret vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius officium durare durante Sedis vacatione resoluit Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante, prope fin. vers. circa quam commissionem,* quem refero *d. alleg.* 54. *num.* 173.

17. Capitulum facta electione vicarij non posse illum ad libitum reuocare, & nouum constituere, tenent Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 5. *collect.* 1602. *in fine, & in decis. curia Archiep. Neapol. decis.* 187. *p.* 4. Raguc. *de voce canon. in Capitulo q.* 37. *num.* 4. Ego ipse *d. alleg.* 54. *num.* 171. Etiamsi in deputatione adesset clausula, *ex causis sibi bene visis*, ex Sell. *d. cap* 19. *num.* 43. vbi refert hoc non fuisse decisum, sed remissum ad S.Congreg. Episcop. & Regul. in Eccelesien. 1. Aprilis 1628.

18. Vicarius Capitularis potest solum remoueri ex causa bene visa S.Congregationi.

18. Ex causa tamen bene visa S.Congreg. negotiis Episcoporum, & Regul. præpositæ posse solummodo vicarium Capitularem ab exercitio vicariatus remoueri, declarauit ipsamet de anno 1631. prout iam antea sæpe sæpiùs censuisse refero ego ipse *d.cap.* 42. *num.* 47.

19. Contra Quarant. *d. verbo Capitulum Sede vacante num.* 3. *vers. tertiò dubitatur*, & Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo vicarius* §. 21. *vers.* 3. existimantes ex iusta & rationabili causa posse Capitulum vicarium à se electum, vel confirmatum reuocare.

20. Vicarius à Metropolitano deputatus in diœcesi suffraganei potest ad nutum ipsius Metropolitani amoueri.

21. Ætas 23. annorum permitti potest in vicario Capitulari.

22. Vicarius Capituli Sede vacante non potest in locum sui quempiá substituere nisi in tribus casibus.

20. Vicarium verò à Metropolitano deputatum in vim huius decreti, quando in Sede vacante Capitulum, ad quod spectabat, intra tempus à Concilio præscriptum illum non deputauit, amoueri posse ad nutum ipsius Metropolitani, dixi ego ipse *d.cap.* 42. *num* 48. attestans sic fuisse decisum in Liman. 29. Septembris 1625.

21. Ætatem viginti trium annorum permitti posse in vicario Capitulari si aliàs est idoneus, non tamen expedire, asserit Sell. *d.cap.* 19. *n* 44. vbi refert decisum sub die 11. Augusti 1618.

22. Vicarium Capituli Sede vacante non posse in locum sui quempiam substituere nisi in tribus casibus, videlicet infirmitatis, ad modicum

cum

cum tempus,& in delegatis, & tunc multò magis teneri substituere præditum qualitatibus,quas hoc decretum in ipso vicatio Capituli requirit,quàm ipsum Capitulum, asserit Sell. *d.c.19.n.45.* vbi refert decisum die 17.Maij 1600.

23. Vicario Capitulari propter eius absentiam spectare substitutionem facere, refert decisum Garc. *de benefic. p. 5. cap. 7. num. 23. declar.6.*

23. Vicario Capitulari propter eius absentiam spectat substitutionem facere.

24. Absque vicario non posse Capitulum eligere visitatorem ad visitandam diœcesim, refert decisum Garc. *d.cap.7.num.23.declar.7.*

24. Capitulum non potest eligere visitatorem absque vicario.

25. Vicarium Capituli Sede vacante non posse cognoscere de causis delegatis vicario generali Episcopi, & sic nec exequi dispensationes in matrimonij impedimentis, & litteras in forma *Dignum*, quæ huiusmodi generali Episcopi vicario solent committi, resoluunt Garc. *de benefic. p.6. cap. 2. à num.* 44. Bonacin. *de legib. disput.1. quæst. 3. puncto* 8. §.1. *num.* 7. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepisc. Neapolit. p. 1. decis.*44. Ego ipse *d.cap.41.num.57.* vbi refero sic fuisse decisum sub die 24.Maij 1621.

25. Vicarius Capituli Sede vac. non potest cognoscere de causis delegatis vicario Episcopi.

26. Contra Salas *de legib. disput.20. sect.17. num.* 124. Sanch. *de matrimon. lib. 8. disput. 27. num. 32. cum seq.* existimantes vicarium Capituli posse de prædictis cognoscere, quamuis commissio sit directa vicario generali Episcopi.

27. Vnde commissiones Apost. in forma *Dignum*, & alias directas Episcopo, vel eius vicario generali intuitu officij, vel sub nomine Dignitatis non posse exequi Capitulum, seu vicarium Capitularem Sede vacante, dixi *d.cap.42. num.59.* attestans sic fuisse decisum in Camenaten.2.Augusti 1631.

27. Capitulum, seu vicarius Capitularis non potest exequi commissiones Apost. directas Episcopo, seu eius vicario.

28. Posse tamen vicarium Capitularem Sede vacante executionem demandare litteras Episcopo per Sacramenta Cong. directas, & ab illo non exequutas,dixi *eod. c.42. num.60.* affirmans sic decidisse S.Cong. Episcop. & Regul. sub die 10. Aprilis 1615. necnon omne illud quod Episcopo mortuo per Bullam, seu Breue in causis iurisdictionem importantibus concessum,ead.S.Cong.in Tranen. 26.Ianuarij 1604. & in Neapolitana 10.Februarij eiusdem anni.

28. Vicarius Capitularis potest executioni demandare litteras Episcopo per S. Cong. directas.

29. *Qui saltem in iure Canonico sit Doctor*, &c.] Vicarius Capituli Sede vacante debet eligi Doctor, aut Licentiatus in iure Canonico, vel aliàs quantum fieri potest idoneus, ita Nau. *conf.* 2. aliàs *vnic. de offic.vicar.in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. decis.* 2. Petr. Henriq. *conf.*90. Sbroz. *de offic. vicar. lib.*1.*q.*36.*num.* 12. Galet. *in margar. casuum conscientiæ,verbo vicarius* 4.Molin.*de iustit.tract.5.disput.*11. Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori ecclesresol.*497.*n.*2.Garc.*de benefic.p.5.c.7.n.*12.Aliàs electionem esse irritam & nullam refert decisum Garc. *d.c.7.n.*10. Nec debere confirmari vicarium Episcopi demortui, nisi esset Doctor,dicit resolutum Sbroz.*in addit.ad d.lib.1.q.36.n.12.& q.55. sub n.2.*

29. Vicarius Capitularis debet eligi Doctor, aut Licentiatus in iure Canonico, vel aliàs quantum fieri potest idoneus.

30. Debere doctorari in aliqua vniuersitate, non verò à persona priuata, dixi *d. cap.* 42. *num.*51. attestans sic fuisse decisum sub die 19. Septembris 1620.

30. Vicarius Capitularis debet doctorari in aliqua vniuersitate.

31. Doctoribus in Capitulo existentibus necessariò vnus ex illis in vicarium est eligendus.

31. Existentibus Doctoribus in Capitulo necessariò vnum ex illis in vicarium esse eligendum, alioquin deputationem ad Metropolitanum deuolui, refert decisum Garc. *in addit. ad tract. de benefic. p. 5. cap. 7. num.* 12.

32. Non obstante consuetudine quod singuli vel bini de ipsius gremio per singulos menses administrent.

32. Vicarij electio, seu deputatio si ex consuetudine Capituli fieret de ipsius gremio,& bini,vel singuli, per singulos menses administrent, obseruando ordinem, sed non essent omnes Doctores, vel Licentiati, dicta deputatio non valet,vbi alij Doctores possint constitui,nec inspicitur ordo, vel consuetudo, aut lex noua certam formam præscribens, arg.text. *in l sciendum.* §. *ordine. ff. de legat.* 1. ita refert decisum Garc.*d. p.*5.*c.*7.*n.*10.*&* 11.*in* 1.*dub.*

33. Vicarius collegiatæ defuncto eius Prælato non debet eligi Doctor.

33. Non extendi ad Ecclesiam collegiatam defuncto eius Prælato, qui ordinariam iurisdictionem,& omnia alia iura episcopalia habebat, quia si non est necesse vt Prælatus mortuus sit Doctor, ergo neque vicarius,refert decisum Garc. *d.p.*5.*c.*7.*n.*20.

34. Capitulū potest vbi non esset Doctor in actu deputationis dare vicario consultorem Doctorem sibi bene visum.

34. *Vel aliàs quantum fieri poterit idoneus.*] Posse Capitulum vbi non esset Doctor, in actu deputationis dare ei consultorem Doctorem sibi bene visum partibus non suspectum in casibus in quibus eo opus erit, tenent Sbroz.*d.lib.*1.*q.*36.*n.*13.Quarant. *d.verbo Capitulum Sede vacante n.*3.*in fine*, Aloys.Ricc. *post d.resolut.*505. *in notabil. de materia vicarij n.*4. *vers.Capitulum*,& ipsemet addit *in decis. Curiæ Archiep.Neapol. p.*4. *decis.* 305.*num.*15. quòd Doctor sacrorum Canonum præfertur Magistro S. Theologiæ quoad hoc officium assequendum, & *n.*12. subdit electionem in vicarium factá de Theologo omisso Canonista valere;sed contrarium tenui *d.c.*42.*num.*53. asserens sub die 28.Augusti 1621.decisum fuisse Doctorem Theologum non posse esse vicarium capitularem Sede vacante.

35. Metropolitanus potest deputare vicarium in Ecclesia suffraganea si infra octo dies post mortem Episcopi Capitulum non prouiderit.

35. *Si secus factum fuerit ad Metropolitanum,* &c.] Posse Metropolitanum deputare vicarium, seu officialem in Ecclesia suffraganea, si infra octo dies post mortem Episcopi Capitulum non prouiderit de vicario,vel non idoneum elegerit,ex hoc decreto colligunt Quarant. *in sum. Bullarij verbo Archiepiscopi auctoritas n.* 36. Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapolit.cap.*70.*n.*6. Ego ipse *in tract.de Canonic. cap.*42. *num.*55.*& de officio,& potest.Episcopi p.*1. *tit.*4.*de Archiepiscop. præstantia, num.*60. vbi ex Gemin. & Raguc. obseruo quòd si moreretur vicarius creatus à Metropolitano, vel alio superiore ob negligentiam Capituli, Capitulum potest infra octo dies creare vt priùs, quia pro prima vice tantùm amisit ius.

36. Metropolitanæ Ecclesiæ Capitulo Sede vacante negligente vicarium cōstituere tunc antiquior ex suffraganeis illum constituet.

36. *Et si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit*, &c.] Metropolitanæ Ecclesiæ Capitulo Sede vacante negligente vicarium constituere, tunc antiquiorem ex suffraganeis illum constituere, vel Ecclesiæ exemptæ Capitulo negligente Episcopum propinquiorem eum deputare posse, ex hoc cap.colligunt Cuch.*in instit.maior. lib.*2. *tit.*8.*de offic. vicar. n.*39. Sbroz. *d.lib.*1.*q.*58.

37. Capitulum Sede vacante potest facta remotione vicarij,

37. *Rationem exigat*, &c.] Capitulum Sede vacante potest facta remotione vicarij,vel aliorum officialium illos cogere ad reddendam rationem

tionem administrationis, eósque pro culpa punire; non tamen impediri futurum Episcopum quando ex hoc decreto ab iisdem exigat rationem actionum, quas Sede vacante fecerint, & eos punire, etiamsi à Capitulo fuerint absoluti, ita refert decisum Garc. *p.5.c.7.n.23.* vel officialium illos cogere ad reddendam rationem.

38. Vicarium Capituli Sede vacante teneri finito officio stare syndicatui asserunt Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol.* 58. *in fine*, Prosper. de Augustino *in addit. ad Quarant. d. verbo Capitulum Sede vacante n.*14. Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori eccles. decis.* 481. *in* 1. *edit.* alias *resol.* 504. *in* 2. *edit.* Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo q.*40. *n.*13. Ego ipse *d. alleg.* 54. *n.*181. 38. Vicarius Capituli Sede vacante tenetur finito officio stare syndicatui.

39. Episcopum per se rationem administrationis officij gesti à vicario Capituli Sede vacante constituto exigere, atque in aliquo delicto compertum punire posse, resoluunt Vgolin. *de officio Episcopi c.*2. §.2. *n.*2. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. p.*4. *decis.* 291. refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis n.*99. citatus per me *d. alleg.* 54. *n.*183. 39 Episcopus potest per se rationem administrationis officij gesti à vicario Capitulari exigere.

40. Capitulum facta electione officialium non posse eos ad libitum reuocare, & nouos constituere, nisi vel œconomos, vel illos officiales, quos etiam viuente Episcopo posset ipsum deputare, refert decisum Garc. *d.p.*5. *c.*7. *n.*23. 40. Capitulum facta electione officialium non potest eos ad libitum reuocare.

Singula singulis personis conferantur beneficia ecclesiastica, obtinenti tamen insufficiens conferri potest aliud simplex, dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat. Obtinentes plures parochias dimittant vtram voluerint, & alteram teneant.

CAPVT XVII.

1. DE beneficiorum incompatibilitate & pluralitate agunt ex professo Dionys. Carthus. & Hieron. Curiel *in suis tract. de pluralit. benefic.* Hoied. *de incompatib. benefic.* Rebuff. *in praxi benefic. p.* 1. *tit. de dispensat. ad plura beneficia*, Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 7. *num.* 8. Bernard. & Salzed. *in pract. cap.* 49. *in nouiss. impress.* Sbroz. *de offic. vicarij lib.* 1. *quæst.* 45. Cened. *ad Decretal. collect.* 150. Duen. *regul.* 171. Selu. *de benefic. p.* 3. *q.* 39. *à princ.* Menoch. *de arbitr. casu* 259. Ludou. Beia *respons. casuum conscient. p.* 1. *casu* 59. Spin. *in speculo testament. glos.* 3. *princ. ex num.* 71. Aluar. Pelag. *de planctu Eccles. lib.* 2. *cap.* 27. Albert. Troc. *de vero, & perfecto clerico lib.* 2. *cap.* 45. Cosin. *in pragm. sanct. tit. de collat.* §. *cui rei in glos. pluralitatis*, Paul. Comitol. *respons. moral. lib.* 1. *quæst.* 73. Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.* 2. *cap.* 3. *à num.* 10. Sot. *de instit. lib.* 3. *quæst.* 6. *art.* 3. Mich. Salon. 2. 2. *quæst.* 63. *art.* 2. *controu.* 5. Vasq. *in opusc. de benefic. cap.* 4. §. 2. *dub.* 5. *num.* 159. *cum seqq.* Molfes. *in summ. Theolog. moral. tract.* 6. *cap.* 9. Monet. *de opt. canon. cap.* 6. *q.* 6. *à num* 67. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 3. *cap.* 19. *n.* 260. *cum seqq.* Garc. *de benefic. p.* 11. *cap.* 5. *n.* 260. *cum seqq.* 1. Doctores de beneficiorum incompatibilitate, & pluralitate agentes.

MMm 3 Armendar.

Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 4. tit. 7. de benefic. incompatibil.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 14. §. 2. Massobr. *in sua praxi habendi concursum, requis.* 7. *dub.* 16. *cum duobus seqq.* Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. p* 4. *decis.* 226. *num.* 16. *&* *decis.* 236. metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *allegat.* 62. Multa exempla aliquorum qui fuerunt æternaliter condemnati propter beneficiorum pluralitatem referuntur in prato spirituali, *lib.* 5. *in floribus de apibus c.* 6. 7. *&* 8. & apud Villadieg. *p.* 5. vbi de fructibus Sanctorum, *tit. de auaritia disc.* 6. §. *el autor del libro de apibus.*

2. Cardinales comprehenduntur hoc decreto.

2. *Etiamsi Cardinalatus honore fulgeant.*] Vide Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 5. *q.* 6. *n.* 116. Vgolin. *de officio Episcop. c.* 14. §. 2. *n.* 1. *in fine,* Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 4. *c.* 3. *q.* 4. *& lib.* 6. *c.* 12. *q.* 5. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 236. *n.* 2. *p.* 4.

3. Episcopus habenti vnũ beneficium simplex quod non sufficiat ad eius sustentationẽ potest aliud simile conferre absque Apost. dispensatione.

3. *Liceat nihilominus aliud simplex*, &c.] Episcopum habenti vnum simplex beneficium quod non sufficiat ad eius sustentationem, posse aliud simile conferre absque dispensatione Apostol. sed non posse plura simplicia vltra duo vsque ad sufficientem eius sustentationem conferre citra dispensationem Apostol. referunt decisum, Garc. *p.* 11. *cap.* 5. *num.* 310. *in* 1. *&* 2. *declar.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.* 7. *de benefic. incompat. num.* 32. *cum duobus seqq.* Massobr. *in praxi habendi concursum requis.* 7. *dub.* 16. secundùm Roman. impress.

4. Ordinarius potest conferre secundum beneficium obtinenti primum sufficiens iuxta suum verum valorem, sed in sufficiens ob id quod pensione est grauatum.

4. Ordinarium posse conferre secundum beneficium obtinenti primum sufficiens iuxta suum verum valorem, & honestam ipsius possidentis sustentationem, si tempore, quo secundum confertur, non sufficiat propter onus pensionis super tali beneficio impositum, dummodo prouisus post collationem sibi factam non consenserit pensioni, referunt decisum Garc. *d. cap.* 5. *num.* 310. *dub.* 4. Armendar. *d. tit.* 7. *de benef. incomp. num.* 37. *in* 4. *resp.* Ego ipse *d. alleg.* 62. *num.* 7. resoluunt Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 8. *cap.* 10. *quæst.* 8. *& cap.* 12. *q.* 6. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 5. *à n.* 14. Massobr. *in sua praxi habendi concursum requis.* 7. *dub.* 17.

5. Beneficium vnum sufficiens habens non potest retinere duo.

5. Habens vnum beneficium sufficiens non potest retinere duo, & habens duo per se separatim insufficientia, sed simul iuncta sufficientia, non potest retinere tertium, vt resoluunt Hoied. *de incompat. benef. p.* 1. *c.* 19. *n.* 1. *cum seqq.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 3. *q.* 1. *num.* 138. Garc. *d. c.* 5. *n.* 268.

6. Consuetudo non excusat à peccato mort. retinentem plura simplicia beneficia, quorum vnũ est sufficiens.

6. Consuetudo non excusat à peccato mort. retinentem plura simplicia beneficia, quorum vnum est sufficiens, ita Flamin. Paris. *d. tract. de resignat. benefic. lib.* 5. *q.* 6. *n* 119. & alij citati per me *d. alleg.* 62. *num.* 8. vbi *num.* 10. *in fine*, aduerto quòd hodie de consuetudine non datur dispensatio ad plura beneficia simplicia, sed Prælati inferiores summo Pont. videntur quòd conferre possint, & de facto conferunt, nulla habita ratione an sint pinguia, vel tenuia, quæ secundùm ea quæ habentur in hoc decreto non sunt laudabilia, refert me non citato Aloys. Ricc. *d. decis.* 236. *n.* 5. *p.* 4.

7. Disposi

7. Diſpoſitionem Concilij in præſenti prohibentis Epiſcopo conferre vni vltra duo beneficia, locum habere in beneficiis iuriſpatronatus, niſi eaueatur in fundatione, vt ſimul cum aliis retinere poſſint, reſoluit Garc. *d.p.* 11. *cap.* 5. *num.* 286. Aldan. *in compendio canon. reſolut. lib.* 3. *tit.* 10. *num.* 8. atteſtans in Bouenen. 13. Nouembris 1607. fuiſſe decisum beneficium tertium ſimplex etiam de iurepatronatus non poſſe retineri cum duobus aliis priùs obtentis abſque Sedis Apoſt. diſpenſatione, huiuſmodíque priora beneficia poſt pacificam poſſeſſionem tertij vacare eidem Sedi Apoſt.

7. Habet locum hoc decretum in beneficiis iuriſpatronatus, niſi eaueatur in fundatione, vt ſimul cum aliis retineri poſſint.

8. Contra Lambert. *de iurepatron. p.* 1. *lib.* 2. *q.* 7. *art.* 15. *n.* 15. Maſſobr. *in praxi habendi concurſum requiſ.* 7. *dub.* 18. exiſtimantes diſpoſitionem Concil. in præſenti locum non habere in beneficiis iuriſpatronatus, ac proinde vniuerſalem obſeruantiam & praxim eſſe vt Epiſcopi inſtituant præſentatos à patronis, tametſi tertium, & quartum habeant beneficium, & Lambert. atteſtatur ſe fuiſſe inſtitutum in triginta ſeptem beneficiis, quorum maxima pars erat patronatuum laicorum, & clericorum, & omnium fructus non aſcendebant ad ſummam ducatorum 130. de camera.

9. Habenti vnum beneficium ſufficiens ſi aliud ſufficiens ab Epiſcopo fuerit collatum, habita pacifica poſſeſſione ſecundi, vacare primum, aſſerunt deciſum Garc. *d. cap.* 5. *num.* 283. *in* 2. *declar.* Armendar. *d. tit.* 7. *de benefic. incompatib. num.* 8. *&* 3. quos refero *d. part.* 3. *allegat.* 62. *num.* 3.

9. Beneficium vnum ſufficiens habenti ſi aliud ſufficiens ab Epiſcopo fuerit collatum habita pacifica poſſeſſione ſecundi vacat primum.

10. Ordinarius ſi conferat tertium beneficium habenti duo ſimplicia beneficia aliàs ad ſuſtentationẽ inſufficientia, collationem tertij eſſe validam, ſed ſi tertium ſit ſufficiens, vacare illa duo priora beneficia, ſin minus, teneri prouiſum dimittere alterum ex illis, & ſi continuauerit poſſeſſionem amborum recipiendo ex illis fructus, vtrumque beneficium vacare, referunt deciſum Garc. *de benef. p.* 11. *cap.* 5. *n.* 310. *in* 1. *&* 2. *declar.* Armendar. *d. tit.* 7. *de benefic. incompatib. num.* 37. *in reſp. ad dub.* 1. *&* 2. Vgolin. *d. cap.* 14. §. 2. *num.* 2. *verſ. tertio.*

10. Ordinarius ſi conferat tertium beneficium habẽti duo ſimplicia inſufficientia collatio tertij eſt nulla.

11. Epiſcopum habenti congruam non poſſe aliud beneficium dare, & ſi dederit, vacare primum illud, quod habebat, dummodo beneficium titulare ſit, quamuis difforme à ſecundo recepto, & ſi ambo retinere tentauerat, accepta pacifica poſſeſſione ſecundi, vacare vtrumque, referunt deciſum Garc. *d. p.* 11. *cap.* 5. *num.* 30. Armendar. *d. tit.* 7. *de benefic. incompatib. num.* 31.

11. Epiſcopus habenti congruam non poteſt aliud beneficium dare.

12. Obtinens beneficium eccleſiaſticum ſufficiens ad honeſtè ſuſtentandum ſi inſtitutus fuit ab Epiſcopo ad aliud beneficium primum per aſſecutionem ſecundi, procul dubio ipſo iure vacauit; ſecundum verò ita demum vacat, ſi vtrumque retinere ſciens præſumpſerit, Sell. *in ſelect. canon. cap.* 21. *num.* 10. vbi aſſerit reſolutum in Salamantina 31. Maij 1607. Ex retentione enim vtriuſque beneficij, & perceptione fructuum amborum per duos annos abſque diſpenſatione Apoſt. vtrumque ipſo iure vacaſſe, refert deciſum idem Sell. *citato loco*, & vidi ſatis diſputari hunc articulum, & ſic concluſum in ſacra Congr. Conc. de hoc anno 1632.

12. Beneficia duo ſimplicia retinens & fructus amborũ percipiens quorũ quodlibet de per ſe erat ſufficiens ambo ipſo iure vacant.

13. Beneficia

13. Beneficia duo vniformia sub eodẽ tecto absque prouisione Sedis Apost. obtineri non possunt.

13. Beneficia duo vniformia sub eodem tecto absque prouisione Sedis Apost. obtinere non posse clericum, nisi id dictet statutum, vel Ecclesiæ consuetudo, vel Episcopus cum eo expresse dispensauerit, cùm vtrumque conferendo non intelligatur tacitè dispensasse, tenet Sell. *d. cap.* 21. *num.* 11. attestans sic fuisse decisum sub die 1. Nouembris 1607.

14 Episcopus ex causa potest dispensare, vt quis obtinere valeat duo beneficia difformia sub eodem tecto.

14. Episcopum ex causa posse dispensare, vt quis obtinere valeat duo beneficia difformia sub eodem tecto, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem prouisi, referunt decisum Garc. *p.* 11. *cap.* 5. *num.* 377. Armendar. *d. tit.* 7. *de benefic. incompatib. num.* 7. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 2. *cap.* 8. *num.* 55. Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract.* 6. *cap.* 9. *num.* 46. Azor. *instit moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 50. *q.* 6. *& lib.* 6. *c.* 11. *q.* 2. *&* 4. *& cap.* 13. *q.* 6. Ego ipse *d. alleg.* 62. *num.* 17.

15. Capellæ plures in eodẽ Altari quando possint possideri ab vno.

15. Capellæ plures in eodem Altari sub eadem inuocatione cum diuersis oneribus Missarum, quæ antiquitus conferebantur pluribus clericis, & ad præsens reperiuntur possideri ab vno sub titulo vnius capellaniæ, non possunt retineri hodie absque dispensatione Apostolica, ita Sell. *d. cap.* 21. *num.* 12. vbi refert sic fuisse decisum sub die 17. Augusti 1630.

16. Capellanias tres sub eodem tecto vniformes si quis per annum ex collatione Episcopi retinuerit incidit in priuationem omnium ipso iure.

16. Capellanias tres sub eodem tecto vniformes si quis per annum ex collatione Episcopi retinuerit, incidit in priuationem omnium ipso iure, non obstante Episcopi dispensatione, ita decisum fuisse in vna Caurien. refert Sell. *citato loco.*

17. Beneficium ecclesiasticum sufficiẽs quod dicatur.

17. *Sufficiens.*] Quod dicatur beneficium Ecclesiasticum sufficiens ad congruam sustentationem arbitrio iudicis relinqui paulo plus, vel minus æstimandum consideratis considerandis, qualitate scilicet personarum, locorum, & temporum, resoluunt Nauarr. *de orat. miscel.* 62. Flamin. *d. lib.* 5. *q.* 6. *num* 131. *& seq.* Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo beneficium* §. 7. *concl.* 8. *princip.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 15. *num.* 39. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 30. *tract.* 3. *num.* 285. Prosp. de August. *in addit. ad Quarant. in sum. Bullarij, verbo beneficiorum resignationes causa* 8. Menoch. *de arbitr. casu* 216. Garc. *d. part.* 11. *cap.* 5. *n.* 320. Massobr. *in praxi habendi concursum, requisit.* 7. *dub.* 14. *cum seqq.* Ego ipse *d. alleg.* 62. *num.* 11.

18. Beneficia duo retineri possunt dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat.

18. *Dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat*, &c.] Vide Corras. *de benef. p.* 1. *cap.* 5. *num.* 2. Hoied. *de incompat. benef. p.* 1. *cap.* 17. *n.* 30. Zerol. *d. p.* 1. *verbo beneficium*, §. 7. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 8. *q.* 6. Valer. Reginald. *d. tract.* 3. *num.* 279. Garc. *d. cap.* 5. *num.* 260.

19. Canonicatus duo in vim decretorum Concil. Trid. sunt incompatibiles.

19. *Non modò ad cathedrales Ecclesias*, &c.] Canonicatus duos in vim decretorum Concilij Trid. esse incompatibiles, referunt decisum Garc. *d. p.* 11. *cap.* 5. *num.* 381. *in* 1. *declar.* Armendar. *d. tit.* 7. *de benef. incompatib. num.* 41.

20. Canonicatus primus ipso iure vacat per adeptam pacificam possessionem secundi.

20. Itaut post adeptam pacificam possessionem secundi, Canonicatum primum ipso iure vacare, asserunt resolutum Garc. *d. cap.* 5. *num.* 84. *in* 6. *declar. & num.* 381. *in* 2. *declar.* Armendar. *d. tit.* 7. *de benef. incompat. num.* 17. *&* 42. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 383. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 332. *num.* 12. *in* 2. *edit.* Ego ipse *d. alleg.* 62. *num.* 28.

21. Et

21. Et si duos huiusmodi Canonicatus simul retinere perrexerit, vtroque esse ipso iure priuatum, referunt decisum Garc. *d. cap. 5. n. 381. in 3. declar.* Armendar. *d. loco num* 43. Ego ipse *d. alleg. 62. num. 19.* Nec præsumpta dispensatione, in qua fundatur regula de triennali, se tueri, & defendere posse, tenent Garc. *d. cap. 5. num. 381. in 4. declar.* Armendar. *d. loco num.* 44.

21 Canonicatus duos retinere pergens vtroque est ipso iure priuatur.

22. Consuetudini permittenti quòd in eadem Ecclesia dignitates cum præbendis canonicalibus teneantur, non esse derogatum à Conc. in præsenti referunt decisum Garc. *d. c. 5. n. 246 & seq.* Armendar. *d. tit. 7. de benef. incompat. num.* 26. Ego ipse *d. alleg. 62. num. 18. prope fin.*

22. Cõsuetudini permittenti quod in eadem Ecclesia dignitates cum præbendis canonicalibus teneãtur, non est derogatum per Concilium.

23. Canonicatum obtinens, cui post Concil. munus sit iniunctum Pœnitentiarij, non potest in eadem Ecclesia vnà cum dicto Canonicatu obtinere dignitatem in vim consuetudinis Ecclesiæ permittentis Canonicum posse retinere Canonicatum cum dignitate, referunt decisum Garc. *in addit. ad tract. de benef. p. 11. c. 5. num.* 249. Armendar. *d. tit. 7. de benef. incomp. num. 9. &* 27.

23. Canonicatum pœnitentialem obtinens non potest in vim consuetudinis dignitatem habere.

24. Consuetudinem tenendi beneficium Curatum, vel simplex simul cum Capellania in eadem Ecclesia sublatam esse per hoc decretum, referunt decisum Nicol. Garc. *de benef. p. 5. cap. 8. num. 87. in resp. ad 6. dub.* Armendar. *d. tit. 7. de benef. incomp. num.* 28.

24. Consuetudo tenẽdi beneficium Curatum, vel simplex simul cum Capellania in eadem Ecclesia, nõ est sublata per hoc decretum.

25. Capellaniam, & Mansionariam, quorum fructus sunt tenues, esse incompatibilia beneficia, nec posse retineri sub eodem tecto sine dispensatione Apost. refert decisum Garc. *d. p. 11. cap. 5. num.* 243.

25. Capellania, & Mãsionaria, quorum fructus sunt tenues, sunt incompatibilia beneficia.

26. Capellaniam, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro, obtineri non posse cum Canonicatu per hoc decretum, non autem si haberet onus simpliciter celebrandi Missam, nisi essent sub eodem tecto, & tunc posse cum dispensatione Apostolic. refert decisum Garc. *d. num.* 243.

26. Capellania, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro obtineri non potest cum Canonicatu.

27. Statutum Ecclesiæ Casalen. disponens quòd Capellani teneantur, & debeant continuò interesse officio diuino cum Canonicis, alioquin puniantur secundùm Capituli discretionem, inducere residentiam præcisam, & incompatibilitatem ex præscripto huius decreti, refert decisum Sell. *d. cap. 21. num.* 15.

27. Statutum Ecclesiæ Casalen.

28. Dignitates cum Canonicatu, quæ nullos, vel tenues habent fructus, licèt haberent sedem in choro, quæ ex consuetudine per Canonicos obtineri solent, iuxta *cap. 1. de consuet. lib. 6.* non comprehendi sub hoc decreto, refert decisum Armendar. *d. tit. 7. de benef. incompat. num.* 56.

28. Dignitates, quæ nullos, vel tenues habent fructus, possunt cum Canonicatu retineri.

29. Prouisus de Canonicatu in vna Ecclesia, & de Decanatu in alia eiusdem diœcesis, cum dispensatione quòd dictum Canonicatum vnà cum Decanatu simul retinere possit cum derogatione constitutionum Apostol. ac statutorum etiam iuramento roboratorum, addita tamen clausul. *quòd debitis non fraudentur obsequijs*, sufficit vt resideat in digniori, & per alium adimplere debet onera in alia Ecclesia, ita Sell. *d. cap. 21. num.* 16. attestans decisum in Colonien. 13. Aprilis 1630.

29. Prouisus de Canonicatu in vna Ecclesia, & de Decanatu in alia cũ dispensatione, &c. sufficit vt in digniore resideat.

30. Dispensatus ad beneficia dummodo plura simul non sint, non potest obtinere plura quam vnum.

30. Dispensatus ad beneficia, dummodo plura simul non sint, non potest obtinere plura quàm vnum, quamuis illud ad vitam obtinenris honestè sustentandum minimè sufficeret, refert decisum Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p.* 11. *cap.* 5. *num.* 235. Sell. *d. cap.* 21. *num.* 18. attestans ita fuisse resolutum in Neocastren. 3. Februarij 1629. & in Alexandrina 11. Maij 1630.

31. Parochialem Ecclesiam habenti potest ordinarius alteram parochialē conferre, sed post adeptam possessionem pacificam secundæ vacat prima.

31. *Ille verò, qui in præsenti plures parochiales*, &c.] Parochialem Ecclesiam habenti posse ordinarium alteram parochialem conferre, sed post adeptam possessionem pacificam secundæ vacare primam, refert decisum Armendar. *d. tit.* 7. *de benefic. incompat. n.* 71. *&* 85. Quod autem dicitur in princip. text. ibi, *vnum tantùm beneficium ecclesiasticum singulis conferatur*, intelligendum esse cum effectu, vt vnum possit retineri, quia ordinarius potest instituere præsentatum, vel conferre aliud beneficium incompatibile, vel ratione residentiæ, vel ratione sufficientiæ, dummodo habita possessione pacifica secundi beneficij dimittatur primum, refert decisum Garc. *d. p.* 11. *cap.* 5. *num.* 283.

32. Parochiales duas habens, quarum altera est beneficio simplici in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur.

32. Parochiales duas habens, quarum altera est beneficio simplici, vel dignitari in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur, vt refert decisum Garc. *p.* 12. *cap.* 2. *num.* 24. Armendar. *d. loco, num.* 69. *&* 79.

33. Parochiales duæ vel plures inuicem vnitæ possunt legitimè retineri.

33. Parochiales duæ, vel plures si sunt inuicem vnitæ, non sunt comprehensæ sub hoc decreto, sed possunt legitimè retineri tanquam non incompatibiles, refert decisum Garc. *d. p.* 12. *cap.* 2. *num.* 42. & Armendar. *d. tit.* 7. *de benefic. incomp. num.* 92.

34. Parochialē vnam habens cum fructibus, & alteram cum nudo titulo, vnam ex iis, quam velit, tenetur resignare.

34. Parochialem vnam habens cum fructibus, & alteram cum nudo titulo, vnam ex iis, quam velit, teneri resignare, refert decisum Armendar. *d. tit.* 7. *de benefic incomp. num.* 68.

35. Monasteriū commendatum cum cura non est incompatibile cum parochiali.

35. Non comprehenduntur in hoc decreto cum parochiali obtinentes monasterium commendarum cum cura, cùm illud non veniat appellatione parochialis Ecclesiæ, de qua agitur in præsenti, ita referunt decisum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos* 5. §. 8. *num.* 65. Armendar. *d. tit.* 7. *de benefic. in compatib. num.* 72.

36. Parochialem habens vnà cum monasterio in commendam ad vitam, cui cura imminet animarum, alteram dimittere non tenetur.

36. Habentem parochialem & monasterium in commendam ad vitam, cui cura imminet animarum, alteram dimittere non teneri referunt decisum Gonzal. *d. glos.* 5. §. 8. *num.* 65. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 2. *verbo parochia* 5. Garc. *de benef. p.* 4. *cap.* 4. *num.* 35. Armendar. *d. tit. de benef. incomp. num.* 78.

37. Parochialem habens ob incompatibilitatem dimittendam quomodo prouidendum habēti ad eam regressum.

37. Parochialem habentem, quam ex hoc decreto dimittere tenetur, si ea est obligata alteri ratione regressus, hunc qui habuerit regressum conueniendum esse primò an ipse cum aliqua pensione resignanti reseruanda parochialē velit, quòd si eam recipere recuset, alteri resignare debere cum suspensione regressus, refert decisum Armendar. *d. tit. de benef incomp. num.* 74. *&* 90.

38 Pœnas condignas subire debet non dimittēs vnam ex duabus Ecclesiis Curatis intra tempus à Concil. assignatum.

38. Non dimittentem curam ex duabus Ecclesiis Curatis intra tempus à S. Concil. assignatum, debere condignas pœnas subire, & puniri, prout in eo statuitur, refert decisum Armend. *d. tit. de benef. incomp. n.* 91.

39. Ex

39. Ex dispensatione Episcopi causa saltem vtilitatis, vel necessitatis Ecclesiæ, posse simul plures Ecclesias curatas retineri, si adeò tenues sint vt singulæ proprium non possent Sacerdotem alere, tenent Sot.*de iustit.lib.3. q.6. art.3.vers.primus casus*, Hoied.*de incompat.benefic. p.2. c.5.à princip.* Rot. *decis.*484. *p.1. diuers.* Verùm ipsamet Rot.in vna Leodien.Canonicatus 5.Iulij 1610.corã Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, inter recent. decis. quam refert Ioan. à Cochier *in comment.ad reg.52.Cancel.num.4.pag.477.cum seq.* & ego ipse *in addit. ad collect cap.de multa,de præben.* non obstante exiguitate distantiæ,& tenuitate fructuum parochialis cuiusdam, & Canonicatus,quos quidam ex dispensatione Episcopi possidebat, censuit eos cadere sub incompatibilitate,& si vtrumque retinere pergeret,esse vtroque ipso iure absque alia admonitione priuatum.

39. Parochialis & Canonicatus cadunt sub incompatibilitate etiam stãte parua distantia, & tenuitate fructuum.

40. *Vel sola Cathedrali retenta*, &c.] Præbendam & Parochialem ante Conc. legitimè obtinentem posse post Conc. vtrumque beneficium obtinere, dummodo in Parochiali resideat, refert decisum Armendar.*d.tit.de benef.incompat.n.9.*

40. Præbendam & parochialem ante Conc. legitimè obtinens, potest post Conc. vtrumque legitimè obtinere.

41. Papam attenta personarum, & locorum qualitate dispensare vt vni Parochialis & Canonicatus conferatur,si vtrique inseruire potest, refert decisum Armendar.*d.tit.de benefic.incomp.n.*82.

41. Papa attẽta personarum & locorum qualitate dispensat vt vni Parochialis & Canonicatus conferatur.

42. Parochialem in ciuitate,& Canonicatum in Cathedtali habenti,si possit vtrique inseruire, non esse molestiam inferendam,decisum refert Armendar.*d.tit.de benef.incomp.n.*49.

42. Parochialem in ciuitate, & Canonicatum in Cathedrali obtinens, si potest vtrique inseruire nõ est molestandus.

43. Parochialem vacantem non debet Episcopus Canonicatum habenti conferre, etiamsi tenues admodum præbendæ essent, vt refert decisum Armendar.*d.loco n.*48.

43. Parochialem vacantem non debet Episcopus Canonicatum habenti conferre, etiamsi tenues admodum præbendæ essent.

44. Parochiales Ecclesias esse incompatibiles cum beneficiis, in quibus assignatæ sunt distributiones quotidianæ, quas à diuinis absentes amittunt,refert decisum Armendar.*d.tit.de benefic.incomp.n.*47.

44. Parochiales Ecclesiæ sunt incompatibiles cum beneficiis, in quibus assignatæ sunt distributiones.

45. Dignitatem Ecclesiæ collegiatæ, cui à principio cura animarum iniuncta est, aut illi principaliter imminet, non accessoriè, comprehendi in hoc decreto, refert decisum Armendar. *d.tit.de benefic.incomp. num.*67.

46. Capellaniam,quæ habet onus celebrandi certas Missas,& coadiuuandi in cura animarum Ecclesiæ Plebanatus esse beneficium incompatibile cum alio beneficio Curato, vel aliàs personalem residentiam requirente, & licèt eius Rector non subiiciatur *cap.licet. de elect. lib.*6. tamen comprehendi sub decretis Concil. Trid loquentibus de beneficiariorum,non tamen Curatorum residentia, refert decisum Armendar.*d tit.de benefic.incomp.n.*50.

46. Capellania,quæ habet onus celebrãdi certas Missas, & coadiuuandi in cura animarum,est beneficium incompatibile cum alio beneficio Curato.

47. Parochialem obtinens vnà cum Canonicatu ex dispensatione Apostolica ante Conc. Trid.obtenta, potuit post Conc.absque alia dispensatione optare præbendam pinguiorem,vt refert decisum Garc. *p.5.c.1.n.*343.

47. Parochialẽ obtinens vnà cum Canonicatu ex dispensatione Apost ante Conc. obtenta, potuit post Conc. absque alia dispensatione optare aliam præbendam pinguiorem.

48. Terrulas beneficiales,seu pia loca cum onere Missas,aliáve diuina Officia celebrandi,quæ neque Ecclesiæ habent aliquam denomi-

48. Terrulæ beneficiales non sunt incompatibiles.

nationem, non comprehendi sub hoc decreto, immo ex stylo Cancellariæ vnica collatione plures vni conferri posse in titulum simplicis beneficij, referunt decisum Garc. *d p.*11.*c.*5.*n.*318. Armendar. *d.tit.de benefic.incompat. num.* 38. Massobr. *in praxi habendi concursum requis.*7. *dub.*19.

49. Beneficia duo incompatibilia à l'apa obtinens illaque in litteris exprimens, cum quo non fuit dispensatum, obtineri posse.

49. Beneficia duo incompatibilia à Summo Pont. impetrantem, illaque in litteris exprimentem, cum quo tamen non fuit dispensatum, obtineri posse, nisi essent duæ Parochiales, ante Concil. referunt decisum Garc. *d. cap.*5. *num.*327. & Armendar. *d. tit.de benefic. incompat. num.*39.

50 Beneficia, seu legata pia, quæ non habent Altare, seu capellam, non inducunt incompatibilitatem.

50. Beneficia, seu legata pia, quæ non habent Altare, seu capellam, non inducere incompatibilitatem, refert decisum Garc. *in addit. ad d. p.*11.*c.*5.*n.*318.

51. Ecclesia Baptismalis, licet non sit in reliquis Curata, est incompatibilis.

51. Ecclesiam Baptismalem, licèt non sit in reliquis Curata, esse incompatibilem, & hoc decreto comprehendi refert decisum Massobr. *in praxi habendi concursum requis.*1.*dub.*14.*n.*9.

52. Dispensatio præsumpta, in qua fundatur reg. de triennali, non habet locum contra decreta Conc.

52. Præsumptam dispensationem, in qua fundatur regula de triennali, non habere locum contra decreta Concilij *in hoc cap. & in cap.*4. *sess.*7.*& in cap.*15.*sess.*25.*de reform.* referunt decisum Garc. *d.p.*11.*cap.*5. *n.*379. Armendar. *d.tit.de benefic. incompat. n.*40. Campan. *in diuers.iuris Canon.rub.*11.*cap.*13.*n.*111.*&* 112. Ego ipse *d.alleg.*62.*n.*29. vbi *n.*30. resoluo ex cursu decem, vel viginti annorum in dubio præsumi posse dispensationem ad plura beneficia.

53. *Cogantur omnino.*] Prohibere retentionem censuit Rot.*decis.*624. *n.*2.*p.*4.*diuersor.*

54. Concordat decretum in præsenti cum alio cap.4. sess.7. de reform.

54. *Infra spatium sex mensium.*] Vide Garc. *d. p.*11. *cap.*5. *num.* 77. optimè aduertentem huic decreto non aduersari aliud suprà *sess.*7. *de reform.cap.*4. quia hoc de quo in præsenti, agit de obtinentibus tunc plures Parochiales, aut vnam Cathedralem, & aliam Parochialem ex dispensatione, seu vnione ad vitam, quibus iniunxit Concilium quòd vna retenta, alias infra sex menses demitterent, non tamen loquitur de pluribus parochialibus beneficiis post Concil. obtentis, de quibus agit *d.cap.*4.

55. Beneficium incompatibile obtinens, & recipiens secundum simile ipso iure vacat primum.

55. *Ipso iure vacare censeantur.*] Habentem beneficium Curatum, Personatum, vel Dignitatem, iuxta *cap. de multa*, *de praben.* vel quodcunque aliud quomodolibet incompatibile iuxta hoc decretum, & recipientem secundum simile, ipso iure vacare primum, & si illud retinere contenderit, etiam secundo spoliari tradunt Bernard. *in pract. cap.* 49. *in nouiss. edit.* Spin. *in speculo testament.glos.* 3. *à num.* 74. Viui. *tom.* 1. *commun. opin. lib.* 1.*tit.*9. *num.* 6.*pag.* 182. Gutier. *cons.* 10. Flamin. Paris. *de resign.benef. lib.*3. *quest.*1. *num.*51. Azor. *instit. moral. p.*2. *lib.*7.*cap.*16. *q.*9. latè Flores de Mena *var. lib.*2. *q.*13. *per tot.* Valer. Reginald.*d.lib.*30.*tract.*3.*n.*309. Monet.*de opt.canon.c.*6.*q.*6.*num.*69. Garc.*d. p.*11.*c.*5.*n.*7.

56. *Nec ipsi antea illa obtinentes tuta conscientia fructus*, &c.] Vide Henriq.*in sum.lib.*14.*c.*56.*§.*2.*in fine.iuncto commento lit.O.*

57. An

57. An obtinens plura beneficia ex diſpenſatione Papæ, ſine cauſa tamen rationabili, ſit tutus in foro conſcientiæ? Vide Ludou. Lop. *in instruct. conſcientiæ tom. 1. cap. 252. & ſeq.* Cordub. *in quæſt. lib. 1. quæſt. 20.* Conrad. *in reſp. caſuum conſcient. quæſt. 35. in addition.* Hoied. *de incompat. benef. p. 2. cap. fin. num.* 38. Veg. *in ſumm. p. 1. cap. 36. caſu* 30. Fr. Emman. *in ſumm. tom. 1. cap. 31. num. 7. &* 8. Card. Tolet. *in instruct. Sacerd. lib. 5. cap.* 81. Petr. de Ledeſma *in ſumm. p. 2. tract. 7. cap. 1. circa 9. & 11. concluſ.* Valer. Reginald. *d. lib. 30. tract. 3. num. 289. verſ. ſextum dubium,* Leſſi. *de iuſtit. lib. 2. cap. 34. num. 151. cum ſeq.* Vaſq. *in opuſc. de benefic. cap. 4. §. 2. dub. 9. num.* 170. Molfeſ. *in ſum. Theologiæ moralis tract. 6. c. 9. n. 53.* — 57. Beneficia plura obtinens ex diſpenſatione Papæ ſine cauſa rationabili an ſit tutus in foro conſcientiæ.

Parochialis Eccleſiæ vacatio quando contingit, fiat examen per concurſum, præmiſsis edictis, deſcribuntur qualitates eorum, qui debebunt examinare. Si Eccleſia fuerit iuriſpatronatus eccleſiaſtici, & institutio pertineat ad Epiſcopum, quædam ſtrictius erunt obſeruanda, quàm caſu quo Eccleſia fuerit iuriſpatronatus laicorum, &c. Attentè hoc cap. legendum, & ſeruandum ad amuſsim.

CAPVT XVIII.

1. Vide Archiep. Bononien. *p. 4. de examine per concurſum pag. 446. cum ſeqq.* Paul. Fuſc. *de viſitat. lib. 2. cap. 5.* Flamin. Pariſ. *de reſignat. benefic. lib. 1. q. 7. num. 7. & lib. 8. q. 9. num. 77. cum ſeqq.* Piaſec. *in praxi Epiſcop. p. 2. c. 5. à n. 17.* Petr. de Ledeſma *in ſum. p. 2. tract. 7. cap. 1. concl. 7. à princip.* & præcipuè *diffic. 13. cum ſeqq.* Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. collect. 1562. & 1569. & in praxi rerum fori eccleſ. deciſ. 414. cum ſeqq. in 1. edit.* aliàs *reſolut. 351. cum ſeqq. in 2. edit.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloſ. 6. num. 121. cum ſeqq.* Garc. *de benefic. p. 9. cap. 2. num. 103. cum ſeqq.* Vgolin. *de offic. Epiſcopi cap. 50. §. 3. cum ſeqq.* Campan. *in diuerſ. iuris Canonic. rub. 5. cap. 3. à num. 9.* Fillinc. *in quæſt. moral. tom. 3. tract. 41. de benefic. cap. 4. num. 134. cum ſeqq.* Maſſobr. *in praxi habendi concurſum ad parochiales Eccleſias vacantes,* ſecundùm Romanam impreſſ. Aldan. *in compend. canon. reſolut. lib. 3. tit. 9.* Sell. *in ſelect. Canonicis cap.* 52. metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi p. 3. alleg. 60. & de officio & poteſt. parochi cap. 2.* Et ſuper collatione parochialium Eccleſiarum emanauit conſtitutio Pij V. incip. *In conferendis*, ſub dat. Romæ 15. Kal. Aprilis 1566. — 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Cùm parochialis Eccleſiæ vacatio*, &c.] In vacatione parochialis Eccleſiæ examen per concurſum eſſe faciendum ex hoc cap. colligunt Maſſobr. *in d. praxi præl. 5.* Ego ipſe *d. allegat. 60. num. 13. & d. c. 2. num. 14.* Vnde curata beneficia, quæ non habent parochiam, concurſu non conferri probat idem Maſſobr. *prælud. 3. dub. 2.* & multo minus beneficia ſimplicia ſecundùm Aloyſ. Ricc. *in d. praxi rerum fori eccleſ.* — 2. Examen per concurſum eſt faciendũ in vacatione parochialis Eccleſiæ.

ecclef.decif. 415. *in* 1.*edit.* aliàs *refol.* 352. *in* 2. *edit.* Seraphin. *decif.* 442. *n.* 5. Maffobr. *in d. praxi pral.* 5. *in princ. n.* 7. Ego ipfe *d.alleg.*60.*n.*36.

3. Parochiales litigiofæ concurfu non conferuntur.

3. Parochiales litigiofas concurfu non conferri cùm foleat à Sede Apoft.in illis fubrogari alius gratiosè abfque concurfu, & vtplurimum collitigans,tenent Gonzal. *d.glof.*6.*n.*150. Garc. *d.p.*9.*c.*2.§.1.*num.*170. Aloyf. Ricc.*in d. praxi refol.* 358. *verf. tertiò*, Maffobr. *in d. praxi pral.* 3. *dub.* 3.*à n.*18.Nouar.*in fingul.iuris Canon.concl.*65.*n.*5. Ego ipfe *d.alleg.*60. *n.*37.*& d.cap.*2.*n.*15.

4. Parochialis,quam quis acquirit per regreffum, & prius poffedit, non confertur per concurfum.

4. Parochialem,quam quis acquirit per regreffum,& priùs poffedit, non conferri per concurfum afferit decifum Garc. *d. p.*9. *c.*2. *num.*199. quem refero *d. alleg.* 60. *n.* 34. & me citato *in illo loco* Maffobr. *pral.* 3. *dub.* 3.*num.*37.

5. Parochialis vnita Dignitati vel Canonicatui non eft cõferenda per concurfum.

5. Parochialem vnitam Dignitati, vel Canonicatui per concurfum conferendam non effe, tenent Anaftaf.Germon *de indult.Cardin.* §.*quibufuis n.*7.*&* 8.Læl.Zech.*de republ.ecclef.cap.*28. *de parocho num.* 8. Aloyf. Ricc. *in d. praxi decif.* 417. *in* 1. *edit.* aliàs *refolut.* 354. *num.* 2. & latiùs *refolut.* 381. *in* 2.*edit.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.glof.* 5. §. 7. *n.* 2. Garc. *d. p.*9.*c.*2.*n.*193.Stephan.Gratian. *difcept.forenf.cap.* 273. *num.* 48. Nouar. *in fingul.Canonic.concl.*65.*num.*4. Salgado *de protect Regia tom.* 1. *p.* 3.*c.*9. *num.*11.Rot.*decif.*323.*n.*8.*p.*2.*recent.* Ego ipfe *d.alleg.* 60. *n.* 25. *&* 26. *& d.cap.*2.*num.*18.

6. Parochialis vacãs in Curia, feu apud Sedem prouideri folet in Dataria fine concurfu.

6. Parochialem vacantẽ in Curia,feu apud Sedem,fiue per obitum, aut fimplicem refignationem, vel dimiffionem ex vi decreti de dimittendo primum incompatibile,prouideri folere in Dataria fine concurfu,& fufficere quòd prouifus examinetur fuper fufficientia, refoluunt Gonzal.*d.glof.*6.*n.*15.Garc.*d.p.* 9. *c.* 2. *n.* 153. Piafec. *in praxi Epifc. p.* 2. *c.*5.*num.*17.*verf.de Curatis*, Maffobr. *d.pral.* 3. *dub.* 3. *num.* 45. Ego ipfe *d.c.*2.*num.*25.

7. Parochialis fubiecta, vel annexa monafterio, feu de eius menfa, non cõfertur per concurfũ.

7. Parochialem fubiectam,feu annexam monafterio,vel de eius menfa quando monafterium nominat Rectorem, & Epifcopus confirmat, concurfu non conferri cenfuit Rot. *decif.*102. *p.*1.*recent.* quam refero *d.cap.*2.*n.* 20. Quando autem dicatur beneficium de menfa monafterij vide Rot.*decif.*204.*p.*2.*recent.*

8. Parochialis, feu beneficium Regulare,quod Regularibus conferri confueuit, fine concurfu prouidetur.

8. Parochialem, feu beneficium Regulare,quod Regularibus conferri confueuit, fine concurfu prouidendum afferunt Piafec. *in praxi Epifcopi p.*2.*cap.*5. *num.*18.*verf. hoc decretum,* Gonzal. *d.glof.*6. *num.*162. Garc. *d.cap.*2. *num.*197. Vgolin. *de officio Epifcopi cap.*50. §.3. *verf. quarto,* Aloyf. Ricc. *in d. praxi decif.* 421. *in* 1. *edit.* aliàs *refolut.* 358. *num.*1. *in* 2. *edit.* Maffobr. *d. pral.* 3. *dub.* 3. *num.*34. Filliuc. *d. tract.* 41. *cap.*4. *num.*145. Rot. *decif.*326. *num.*6. *p.*2. *recent.* Ego ipfe *d.alleg.*60. *num.* 33. *& d.cap.*2.*n.*21.

9. Prioratus Regulares concurfu non conferuntur.

9. Prioratus Regulares habentes curam animarum folitos commendari Regularibus concurfu non conferri, dicit Garc. *d.c.*2. *n.*199. quem refero *d.allegat.*60 *n.*34 *& d.c.*2.*n.*22.

10. Ecclefia parochialis quæ eft actu Regularis non confertur per concurfum.

10. Ecclefiam parochialem, quæ eft Regularis actu, licèt habitu prætendatur fecularis, & eft folita commendari, quamuis habeat curam

curam animarum, non esse subiectam huic decreto, neque requiri in ea concursum dum confertur, tenet Aldan. *d. tit. 9. num. 6.* attestans sic fuisse decisum in Todertina 3. Augusti 1600.

11. Parochiales, quæ de mensa nuncupantur, & spectant ad Abbatiam Balnei Camaldulen. & ab ipso Abbate conferri consueuerunt secularibus in titulum perpetuæ vicariæ non subiacere concursui ab ipso Episcopo Burgi S. Sepulchri vti viciniori instituendo asserit Aldan. *d. tit. 9. num. 7.* vbi refert ita fuisse resolutum sub die 15. Nouembris 1601. 11. Parochiales, quæ de mensa nuncupantur non subiacent concursui.

12. Abbatiam, cui vnita est parochialis Ecclesia, concursu non conferri, dummodo hæc vnio auctoritate Sedis Apost. ac perpetuò, & accessoriè facta sit, refert decisum Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 195.* 12. Abbatia, cui vnita est perpetuò, & accessoriè parochialis Ecclesia, concursu non confertur.

13. Curam animarum, quæ in Ecclesia collegiata exercetur per Canonicos, vel hebdomadarios concursu non conferri asserunt Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 8. quæst. 9. num. 94.* Prosp. de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullarij verbo benefic. paroch. collat. quæst. 3. vers. quorum primus est*, Gonzal. *d. glos. 6. num. 158.* Vgolin. *de offic. Episcopi, cap. 50. §. 3. in fine*, Aloys. Ricc. *in d. praxi resol. 358. vers. quarto, & in decis. curiæ Archiepiscop. Neapolit. decis. 370. num. 1. p. 4.* Ego ipse *d. alleg. 60. num. 30. & d. cap. 2. num. 26.* 13. Cura animarum, quæ in Ecclesia collegiata exercetur per Canonicos, vel hebdomadarios concursu non confertur.

14. Beneficia curam animarum habentia, quæ verè sunt dignitates, concursui non subiacere, refert decisum Garc. *in addit. ad tract. de benef. p. 9. cap. 2. num. 196.* 14. Beneficia curam animarum habentia, quæ verè sunt dignitates, non subiacent concursui.

15. Dignitatem habentem curam animarum in Ecclesiis collegiatis concursu non conferri, nec in illa examen esse necessarium, quale requiritur in parochialibus, referunt decisum Gonzal. *d. glos. 6. num. 162.* Piasec. *d. p. 2. cap. 5. num. 18. in fine*, Galet. *in margarita casuum conscient. verbo beneficium pag. 24. & verbo Canonicus vlt.* Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 195.* Massobr. *d. prælud. 3. dub. 3. à num. 38.* Ego ipse *d. alleg. 60. num. 28. & 29. & d. cap. 2. num. 27.* & fuit dictum in Cremonen. Præposituræ 25. Februarij 1622. coram bonæ mem: Vbaldo, vbi etiam habetur hoc procedere in dignitatibus Ecclesiarum collegiatarum actu, non autem habitu tantùm, vt in Tudertina Prioratus 17. Nouembris 1589. coram Orano, vbi dicitur quòd hoc casu attenditur actus, non verò habitus, per glos. notabilem *in cap. licet canon, de elect. lib. 6.* vbi quòd si Collegium esse desinat per mortem Canonicorum, debent substitui alij, & quòd ius Collegij remanet etiam in vno donec fuerit auctoritate superioris destructum, Barbat. *consil. 74. num. 1. & seq.* inter consilia Alexand. *lib. 4.* & ipse Alexand. ei subscribens *consil. seq. num. 34.* in quibus terminis loquitur dicta decisio in Tudertina Prioratus, & quod ibi præsupponitur quòd Prioratus, de quo agebatur, mutasset statum, & quòd in Bullis Pontificum enuntiaretur non Conuentualis, & sic quòd desierat esse Conuentualis auctoritate Summi Pontif. secus autem si Ecclesia non amisit collegialitatem auctoritate Pontificis, quia tunc sufficit habitus tantùm ad hoc vt dignitas habens curam animarum in ea existens non conferatur per concursum ex adductis per Franc. *in d. cap. licet canon, n. 2. vers.* 15. Dignitas habens curam animarum in Ecclesiis collegiatis concursu non confertur.

vers. quoad difficultatem, & *ibi* Archid. *sub num. 2. de elect. lib. 6.* Mandos. *ad reg. 3. Cancel. q. 3. sub num. 3.*

16. Vicaria perpetua parochiæ vnita concursu non confertur.

16. Vicaria perpetua parochiæ vnita concursu non confertur, sed solùm ad nominationem, seu præsentationem illius, cuius dignitati, vel beneficio parochialis est vnita, & annexa, deputandus, & instituendus est vicarius cum ordinarij, seu eius vicarij præuio examine & approbatione, vt habetur in constit. Pij V. incip. *ad exequendum Pastoralis officij debitum*, sub dat. Kal. Nouembris 1567. Ita Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. § 3. num 53. & 54.* Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 292.* Aloys. Ricc. *in d. praxi resol. 358. num. 1. vers. secundo*, Vgolin. *d. cap. 50. §. 3. vers. octauo*, Filliuc. *d. tom. 3. tract. 41. cap. 4. num. 147.* Lotter. *de re benefic. tom. 1. lib. 2. quæst. 31. num. 21.* Caualer. *decis. 595. num 4. & decis. 599. n. 1.* Rot. *decis. 102. num. 1. p. 1. recent. & decis. 579. num. 4. & decis. 710. num 2. p. 2. recent.* & in Dertusen. Vicariæ 28. Nouembris 1616. coram bonæ mem. Vbaldo, & in Barchinonen. Vicariæ 17. Maij 1624. coram R. P. D. Merlino, Buratt. *decis. 214. num. 1. & decis. 503. num. 10. & decis. 931. num. 1. & 2.* Vnde vicarios perpetuos in parochialibus Capitulo vnitis non esse præuio concursu instituendos refert decisum Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 9. cap. 2. num. 294.*

17. Vicaria concursu cõfertur si totalis cura in eius vicarium transferatur.

17. Verùm si nondum exercitium, sed cura totalis, actualis scilicet, & habitualis in vicarium transferatur, tunc eius vicariam concursu conferendam esse resoluit Lotter. *d. quæst. 31. num. 22.* & censuit Rot. *decis. 579. & 710. p. 2. recent.* & coram Buratto *decis. 214 num. 2.* Præsumitur autem totalis cura in vicarium translata quando certa portio, seu congrua assignatur Rectori Ecclesiæ cæteris fructibus remanentibus penes vicarium, sicut per contrarium vbi certa portio, seu congrua assignatur vicario, cura beneficij vniti dicitur translata in Rectorem Ecclesiæ, cui fit vnio, & solum nudum exercitium remanet penes vicarium ex adductis per Caputaquen. *decis. 339. num. 2. vers. ratio est, p. 3.* Caualer. *d. decis. 595. num. 2.* Rot. in d. Dertusen. Vicariæ coram bonæ mem. Vbaldo, & in d. Barchinonen. Vicariæ coram R. P. D. Merlino, Buratt. *d. decis. 214. num. 4.*

18. Patrimoniales Ecclesiæ quæ?

18. *In Ecclesiis patrimonialibus.*] Quænam sint tradunt Mil. *in suo repertor. verbo beneficium patrimoniale*, Hoied. *de incompatibilib. benefic. p. 1. cap. 24. num. 86.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancel. glos. 9. §. 1.* Massobr. *in d praxi prælud. 4.*

19. Receptiuæ Ecclesiæ quæ?

19. *Seu receptiuis.*] Quæ sic dicantur, ostendunt Gonzal. *d. glos. 9 §. 3.* Garc. *de benef. p. 5. cap 1. num. 517.* Massobr. *in d. praxi prælud. 5.*

20. *Etiamsi cura Ecclesia, vel Episcopo incumbere dicatur.*] Vide Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 6. num. 158. & seq.* Massobr. *in d. praxi requis. 1. dub. 7. à princip.*

21. Canonici cathedralis, vel collegiatæ Ecclesiæ, quibus cura animarum non prouidetur præuio concursu.

21. *Vni, vel pluribus curam animarum dare*, &c.] Hoc non intelligi de Canonicis cathedralis, vel collegiatæ Ecclesiæ, quibus cura animarum incumbit, & per quos ipsa cura animarum exercetur, referunt decisum Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 179.* Vgolin. *d. cap. 50. §. 3. in fine*, Aloys. Ricc. *in d. praxi resolut. 358. vers. quarto, & in decis. curiæ Archiepiscop. Neapolit. decis. 370.*

decis. 370. *part.* 4. Massobr. *d. requis.* 1. *dub.* 7. *num.* 6. Ego ipse *d. alleg.* 60. *num.* 30.

22. *Vel resignationem.*] Intelligi de resignatione simpliciter facta, & non de ea, quæ fit in fauorem in manibus Papæ, in qua examen per concursum fieri non debere, tenent Flamin Parif. *de resignat. lib.* 1. *quæst.* 7. *num.* 7. Gutier. *canon. lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 11. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo parochia*, §. 2. *dub.* 5. *&* 6. Less. *de iustit. lib.* 2. *cap.* 34. *num.* 84. Aloys. Ricc. *in d. praxi decis.* 416. *in* 1. *edit.* aliàs *resolut.* 351. *versic. amplia quintò, & resolut.* 353. Prosper de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullarij, verbo benefic. Paroch. collat. quæst.* 3. *versic. tertius*, Gonzal. *d. glos.* 6. *num.* 121 *&* 122. Marescot. *var. resolut. lib.* 1. *cap.* 52. *num.* 6. Vgolin. *d. cap.* 50. §. 3. *vers. secundo*, Massobr. *in d. praxi requis.* 13. *dub.* 3. Ego ipse *d. alleg.* 60. *num.* 21. Et addit Gonzal. *citato loco* resignatarium prouisum à Papa, vel mandatum de prouidendo in forma *Digni* obtinentem, examinari dumtaxat debere absque concursu, & approbari si idoneus repertus fuerit ad curam animarum, siue resignatarius sit præsens in Curia, siue absens in partibus.

22. Beneficia curata, quæ in fauorem in manibus Papæ resignantur, concursu non conferuntur.

23. Parochialis Ecclesiæ resignatio cùm fit in manibus Sanctissimi, quia tunc non dicitur vacare antequam alteri acquiratur, nec in ea potest statim deputari vicarius, non est necessarium examen per concursum, sed satis est resignatarium ab examinatoribus in Synodo deputatis simul cum ordinario probari idoneum, vt refert decisum Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 159.

23. Parochialis Ecclesiæ resignatio quando fit in manibus Sanctissimi, non est necessarium examen per concursum.

24. Ordinarius, cui directæ sunt litteræ Apost. resignationis parochialis in forma *Dignum*, potest procedere ad illarum executionem, stante quòd resignatarius primò & secundò examinatus, non fuit approbatus ab examinatoribus, dummodo tamen intra sex menses à die datæ litterarum examen subierit, ita Aldan. *d. tit.* 9. *num.* 15. attestans sic fuisse decisum in nullius 2. Decembris 1628.

24. Examinatus ad parochialem sibi resignatam si reprobetur, potest intra sex menses à die datæ litterarum aliud examen subire.

25. Ad examen concursus parochialium in manibus Episcopi resignatarum non potest ille admittere consanguineos, vel familiares tam suos, quàm resignantium ex Bulla Pij V. anno eius 3. Kalendis Aprilis, vt refert decisum Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 211.

25. Episcopus non potest admittere cõsanguineos, vel familiares tam suos quàm resignantium ad examen concursus parochialium in eius manibus resignatarum.

26. In permutationibus Ecclesiarum parochialium non requiritur examen per concursum, si tamen adsit magna inæqualitas numeri parochianorum, vel permutantes non fuissent examinati eo tempore, quo parochiales adepti sunt, tunc illi examinandi sunt, sed absque concursu; sed si fiat permutatio cum beneficio simplici, erit necessarium examen, sed non per concursum, vide Læl. Zech. *de republ. ecclesiast. cap.* 28. *de parocho, num.* 6. Flamin. Parif. *d. lib.* 8. *quæst.* 9. *num.* 95. Vgolin *d. cap.* 50. §. 3. *vers. septimo*, Garc. *d. p.* 9. *c.* 2. *num.* 165. Less. *d. cap.* 34. *dub.* 16. Aloys. Ricc. *in d. praxi decis.* 419. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 356. *in* 2. *edit.* Fillinc. *d. tract.* 41. *de benefic. cap.* 4. *num.* 137. Ego ipse *d. alleg.* 60. *num.* 23 *& d. cap.* 2. *num.* 23.

26. Examen per concursum non requiritur in permutationibus Ecclesiarum parochialium.

27. *Etiam in Curia.*] Vide *suprà* dicta *in versic. Parochialem vacantem in Curia.* Vacare in Curia, & vacare apud Sedem in quo differant,

27. Vacare in Curia, & vacare apud Sedem an differant.

OOo notant

notant Gonzal. *ad reg.*8.*Cancel. gloſ.*13.*num.*32. & Ioan. à Cochier *ibidem gloſ.*6.*num.*4. Ego ipſe *de officio, & poteſt. Epiſcopi, part.*3. *allegat.*57. *num.*24.

28. Concurſus fieri debet in vacatione parochialis Eccleſiæ etiamſi reſeruata ſit, vel affecta.

28. *Etiamſi ipſa parochialis Eccleſia reſeruata, vel affecta*,&c.] Concurſum fieri debere in vacatione parochialis Eccleſiæ, etiamſi reſeruata ſit, vel affecta generaliter, aut ſpecialiter, reſoluunt Læl. Zech. *de republ. eccleſ.c.*28.*de parocho,num.*6.Zerol.*in praxi Epiſcop.p.*1.*verbo parochus*,§.2. *dub.*4.& 10.Mareſcot.*var.reſol.lib.*1.*cap.*52.*num.*2. Aloyſ.Ricc.*in d.praxi reſol.*351.*verſ.amplia tertiò,in* 2.*edit.*Filliuc.*d.tom.*3.*tract.*41.*num.*141.Ego ipſe *d.cap.*2.*num.*14.

29. Beneficia curata reſeruata Sedi Apoſtol. ab eadem Sede conferuntur approbato ab examinatoribus in diœceſana Synodo approbatis.

29. In beneficiis curatis reſeruatis Sedi Apoſtol. & quibuſuis aliis etiam ex antiqua conſuetudine ordinarios proponere edicta concurſus, & à Sede Apoſtol. prouiſionem fieri approbato ab examinatoribus in Synodo diœceſana deputatis, referunt deciſum Anaſtaſ. Germon.*de indultis Cardinal.* §.*quibuſuis*, *num.* 17. Flamin. Pariſ. *de reſignat. benef.lib.*10.*quæſt.*7.*n.*12.Gonzal.*d.gloſ.*6.*num.*12.Garc.*d.p.*9.*cap.*2.*n.*154. Salgado *de protect. Regia tom.* 1.*p.*3. *cap.*9. *num.*98. Ego *d.cap.*2. *num.*14. *prope fin.*

30. Parochiales reſeruatæ, vel affectæ ſpecialiter vigore indulti S.R.E. Cardinalium prouidentur per concurſum.

30. *Sancta R.E.Cardinalium,ſeu Abbatum*,&c.] Procedere diſpoſitionem huius decreti etiam in parochiali reſeruata, vel affecta ſpecialiter vigore indulti, ſeu priuilegij in fauorem S.R.E.Cardinalium, ſeu Abbatum,vel Capitulorum,reſoluunt Aloyſ.Ricc.*in d.praxi reſol.*[illegible] *verſ. amplia quartò*, Maſſobr.*in d.praxi prælud.*26.*num.*23.& 24. Rot. *deciſ.*48. *num.*1.*p.*1.*diuerſ.*Ego ipſe *d.cap.*2.*ſub num.*14.

31. Vicarij deputatio cum congrua eſt de forma concurſus.

31. *Debeat Epiſcopus ſtatim*,&c.] Deputationem vicarij cum congrua eſſe de forma concurſus,& ordinarium poſſe in huiuſmodi vicarios deputare alios viciniores parochos, vel alios etiam hebdomadarios, vel diurnos, nec ceſſationem congruæ facere ceſſare obligationem deputationis vicarij poſt Garc.reſoluit Maſſobr.*in d.praxi req.*1.*dub.*1.quem refero *d.cap.*2.*num.*31.

32. Vicarij deputatio donec prouideatur de Rectore ſpectat ad Epiſcopum.

32. Deputationem vicarij donec prouideatur de Rectore, ſpectare ſemper ad Epiſcopum, in cuius diœceſi parochialis eſt, deciſum refert Armend.*in addit.ad recop.legum Nauarræ lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*de Epiſcopis,n.*86.

33. Inferiores, qui non habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem cum facultate cōgregandi Synodum, non poſſunt conſtituere vicarium.

33. Inferiores, qui non habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem cum facultate congregandi Synodum, non poſſe conſtituere vicarium reſoluunt Franc.Leo *in theſauro fori eccleſ.p.*2.*cap.*18.*num.*52.Garc.*d.p.*9. *cap.*2.*num.*8. Maſſobr.*in d.praxi requiſ.*1.*dub.*8.& 11. Ego ipſe *d.alleg.*60. *num.*3.& 4.& *cap.*2.*num.*34.

34. Vicarium in caſibus repentinis an ad alium præter Epiſcopum pertineat.

34. Vicarium conſtituere tempore vacationis ad cuſtodiam parochialis vacantis,licèt ſpectet ad ipſum Epiſcopum,tamen in caſibus repentinis ſi vicaria eſt ad præſentationem alicuius Collegij,illum poteſt conſtituere quamprimum donec Epiſcopus certior ſit factus, & prouiderit,ita refert deciſum Garc.*d.p.*9.*cap.*2.*num.*11.

35. Nominatio vicariorum ad quos ſpectet.

35. Nominatio vicariorum ad beneficiatos pertinet,hoc eſt,ad eos, ad quos beneficia ſpectant, ad quam nominationem poterit Epiſcopus præfigere terminum decem dierum, & ordinarij, vel eius vicarij approba

approbatio præuio examine necessaria est, ex Bulla Pij V. *Ad exequendum*, ita refert decisum Garc. *d. p. 9. c. 2. n. 294.*

36. Consuetudo à tempore, cuius initij non est memoria, qua parochi Ecclesias parochiales pro tempore vacantes optant, non est sublata per Concil. & in illis parochialibus, quæ optantur, non est necessarium examen per concursum, ita refert decisum Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 165.* 36. Examen per cōcursum non est necessarium in parochialibus, quæ consuetudine optantur.

37. Commendæ, quæ ad sex menses in Ecclesiis Curatis fieri poterant ab ordinariis, ex *cap. nemo, de elect. in 6.* ampliùs post Concilium locum non habent, cùm debeat in eis deputari vicarius iuxta formam huius decreti, vt refert decisum Garc. *de benef. p. 4. c. 4. n. 15.* 37. Commendæ ad sex menses ampliùs post Conc. non sunt in vsu.

38. *Habita notitia vacationis*, &c.] Vicarium cum congrua esse constituendum in qualibet parochiali vacante, siue de iure, & de facto, siue de facto tantùm, & siue per obitum, siue per simplicem resignationem, vel priuationem vacent, resoluit Massobr. *in d. praxi requis. 1. dub. 2.* 38. Vicarius cum congrua est constituendus in qualibet Ecclesia parochio vacante.

39. *Si opus fuerit.*] Hæc verba eò tendunt, quia in eadem Ecclesia possunt adesse alij ministri Sacramentorum, qui interea curam quoque illam, quæ ad defunctum spectabat, exercerent, vel aliqui vicini parochi libenter idem præstarent, aut alij similes casus euenirent, quibus appareret non esse opus constituere alium vicarium, ita refert decisum Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 13.* vbi aduertit ordinarium omni diligentia vti debere vt aliquem inueniat, qui velit, & possit hoc munus obire, qui si reperiri nequiuerit, saltem illud curet vt aliqui mercenarij diurni, vel hebdomadarij, aut vicini parochi curam animarum interea exerceant. 39. Vicarium constituere in parochiali vacante quando non sit necessarium.

40. *Idoneum in ea vicarium*, &c.] Vicarium deputandum cum congrua dummodo aliàs sit idoneus, non esse necessariò examinandum, tenet Massobr. *in d. praxi requis. 1. dub. 12.* 40. Vicarius deputandus cum congrua dummodo alias sit idoneus, non est necessariò examinandus.

41. In Ecclesiis Baptismalibus licèt non sit ponendus concursus, vicarium tamen cum congrua esse deputandum, resoluit Massobr. *d. requis. 1. dub. 14.* 41. Vicarius cum congrua est deputādus in Ecclesiis Baptismalibus vacantibus.

42. *Statim.*] Posse Episcopum differre constitutionem vicarij vsque ad tres dies à die notitiæ vacationis, nō autem vlteriùs, asserit Massobr. *d. requis. 1. dub. 13.* quem refero *d. c. 2. n. 34.* 42 Episcopus potest differre constitutionem vicarij vsque ad tres dies.

43. *Cum congrua*, &c.] Congruam portionem assignandam vicario esse arbitrariam Episcopo, pensata qualitate personæ, beneficij, & loci, referunt decisum Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 15.* & Massobr. *d. requis. 1. dub. 25.* 43. Congrua portio assignāda vicario est arbitraria Episcopo.

44. Et posse esse duorum aureorum singulis mensibus, asserunt Galet. *in margarita casuum conscient. verbo vicarius* 8. Campan. *in diuersorio iuris canon. rub. 7. cap. 6. n. 116. in fine.* quos refero *d. c. 2. n. 35.* 44. Congrua portio assignanda vicario potest esse duorum aureorum singulis mensibus.

45. *Donec ei de Rectore prouideatur.*] Vicarium semel constitutum cum congrua non posse remoueri sine causa, quia Epicopus non retractat quod semel exequutus est pro exequutione Cōcilij, tenet Massobr. *d. requis. 1. dub. 26.* vbi *dub. 27.* resoluit quòd si vicarius constitutus 45. Vicarius semel constitutus cum cōgrua non potest remoueri.

cum congrua subeat examen, & eligatur tanquam magis idoneus, debet se retrahere à prosequutione exercitij curæ, & administratione bonorum, alioquin incurreret pœnam *cap. auaritiæ, de elect. in 6.* refero ego ipse *d. cap. 2. n. 36.*

46. Inferiores Episcopo concursus facere non possunt nisi habeant ius congregandi Synodum, &c.

46. *Porrò Episcopus*, &c.] Inferiores Episcopo, qui non habent iurisdictionem quasi Episcopalem, ac ius congregandi Synodum, & legitimè cōstet illam congregasse, examinatorésque in ea elegisse, quamuis habeant ius conferendi, concursus ac cætera omnia in hoc decreto contenta facere non posse, resoluunt Læl. Zech. *de repub. eccles. c. 28. de parocho n. 6.* Anastas. Germon. *de indultis Cardinal. § quibusuis, ad fin.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 8. q. 9. n. 96.* Aloys. Ricc. *in d. praxi decis. 424. in 1. edit.* aliàs *resol. 361. in 2. edit.* & nouissimè *p. 4. resol. 75.* Massobr. *in d. praxi requis. 1. dub. 11. & 21. & requis. 2. dub. 4.* quos refero *d. c. 2. n. 38.*

47. Commendatarius Abbas quando possit concursum facere.

47. Commendatarius Abbatiæ habentis iura Episcopalia potest coram se, vel suo vicario de Curatis vacantibus concursum facere, si modò habeat ius congregandi Synodum, & eligendi examinatores, ita refert decisum Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 136.* Aloys. Ricc. *d. resol. 361. in fine.*

48. Commendatarius Abbatiæ exemptæ existentis intra fines alicuius diœcesis, & habens iura quasi Episcopalia, non potest facere concursum beneficiorum Curatorum, sed hoc spectat ad Episcopum, in cuius diœcesi est Abbatia, qui electo magis idoneo mittet eundem ad Commendatarium pro collatione, refert decisum Garc. *d. p. 9. c. 2. n. 123. & seq.*

49. Commendatarij Abbates, & alij inferiores Episcopo, qui omnimodam habent iurisdictionē Episcopalem, nec alicui subsunt, sed sunt immediatè subiecti Sedi Apost. nullius diœcesis proprium territorium habentes, si habeant ius congregandi Synodum, & legitimè constet illam congregasse, & elegisse examinatores, possunt concursum instituere, examinare, approbare, omniaque illa facere, quæ continentur hoc decreto, ita refert decisum Aldan. *d. tit. 9. n. 27.*

50. Inferiores Episcopo quando possint concursus facere.

50. Concursum instituere, & reliqua efficere possunt, quæ hoc decreto præscribuntur, inferiores Episcopo omnimodam habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, neminique præterquam Sedi Apost. & equidem immediatè subiecti, quique nullius sunt diœcesis, sed proprium habent territorium, & ius congregandi Synodum, dummodo constet etiam Synodum aliàs legitimè congregasse, & in ea examinatores deputasse, ita Aldan. *d. tit. 9. n. 28.* vbi refert sic fuisse resolutum in Forosempronien. 18. Martij 1591.

51. Concursum instituere, & examinare promouendos ad parochiales existentes intra fines Abbatis nullius diœcesis, spectat ad Episcopum, intra cuius fines existit Abbas, iuxta *cap. 1. sess. 23.* & si id non constet, ad viciniorem, vt addidit Pius V. tantùm limitando, nisi qui Prælatus est nullius, habeat ius congregandi Synodum, quia tunc posset in ea deputare examinatores synodales, prout Concilium requirit, ita Aldan. *d. tit. 9. num. 30.* attestans sic fuisse decisum in causa Castri Durantis vlt. Aprilis 1611.

52. Abbatia

52. Abbatia ſi ſit nullius diœceſis, & Commendatarius habeat ius congregandi Synodum,& legitimè conſtet illam congregaſſe,elegiſſeque examinatores in Synodo,poterit concurſum inſtituere,eligere,ponere œconomos,aliaque peragere,quæ habentur in hoc decreto,ita refert deciſum in cauſa Abbatiæ Farfen. Aldan.*d.n.*30.

53. Abbati habenti iura quaſi Epiſcopalia non licet concurſum facere niſi probetur ius habere congregandi Synodum, & aliàs legitimè congregaſſe, refert deciſum Garc. *d. p.* 9. *capit.* 2. *num.* 131. 53. Abbas.

54. Abbas ob id, quòd ius conferendi aliquam parochialem habet in eius vacatione, nullum examinis edictum proponere poteſt, nec illius officij partem aliquam attingere, ſed id pertinet ad ordinarium, qui debet ipſe proponere edicta, & examinatores ex Concilij præſcripto deputatos adhibere, à quibus omnes iſtiuſmodi concurſu examinentur, quo examine confecto ex iis, quos vitæ integritas, & doctrina commendabit, ordinarius debet eligere magis idoneos,ac poſtea Abbati relinquere, vt ex electis,cui maluerit, curam conferat,ita refert deciſum Garc.*d.p.*9.*c.*2.*n.*149. 54. Abbas.

55. Beneficium curatum vnius diœceſis quando confertur ab ordinario alterius diœceſis vbi illud ſitum eſt, debet edicta proponere ordinarius loci vbi exiſtit, & ibidem examen erit peragendum, & poſtea collatio fiet ab ordinario ad quem ſpectat, ita refert deciſum Gonzal.*ad reg.*8.*Cancel.gloſ.*10.*n.*31. 55. Edicta proponit ordinarius loci vbi exiſtit beneficium curatum quamuis illius collatio ſpectet ad ordinarium alterius diœceſis.

56. Inferior ſi haberet præuentionem cum ordinario, debet habita notitia vacationis Parochialis coram Notario declarare ſe velle dictam Parochialem conferre, & ideo rogare Epiſcopum vt proponat edicta, & hac ratione tuebitur ius ſuæ præuentionis, ita atteſtantur reſolutum Gonzal. *ad reg.*8.*Cancel.*§.2.*proœm.num.*17. Garc. *d.p.*9. *cap.*2.*num.*125. 56. Inferior habens præuentionem cum ordinario.

57. Epiſcopus manutenendus eſt in ſua quaſi poſſeſſione inſtituendi donec inferior coram iudice competente legitimè probauerit ius cogendi Synodum habere, aliàs coëgiſſe, in eàque examinatores ad præſcriptam Concilij formam hoc decreto deputaſſe, vt per Aldan.*d. tit.*9. *num.* 19. vbi refert deciſum ſub die 17. Ianuarij 1585. & 4.Auguſti 1594. 57 Epiſcopus manutenendus eſt in ſua quaſi poſſeſſione inſtituendi donec inferior coram Iudice competenti legitimè probauerit ius cogendi Synodum habere.

58. Epiſcopus Foroſempronien. vti vicinior manutenendus eſt in ſua quaſi poſſeſſione concurſus inſtituendi in vacationibus Eccleſiarum parochialium della Rauignana, & iuris præeligendi magis idoneos ex approbatis in eiſdem concurſibus donec Abbas Claſſen. legitimè probauerit habere ius congregandi Synodum, aliáſque coëgiſſe, & in ea examinatores ad præſcriptum Concilij in præſenti deputaſſe. Ego ipſe *d. cap.*2. *num.*39. vbi refero ſic fuiſſe reſolutum in Foroſempronien.2.Decembris 1628.

59. *Intra decem dies.*] Edictum eſſe proponendum intra decem dies ex hoc cap. colligit Maſſobr. *in d. praxi requiſ.* 2. *dub.* 6. quem refero *d. cap.*2. *num.* 40. & totidem remanere debet affixum ad valuas 59 Edictũ eſt proponendum intra decem dies, & totidẽ remanere debet affixum.

OOo 3 Eccleſiæ,

Ecclesiæ, Zerol. *in praxi Episcop.p.*1.*verbo parochia*, quem refero *d.alleg.* 60.*num.*45.*&* *d.cap.*2.*n.*40.licèt *ibidem* minimè legatur, Garc. *d.p.*9.*c.*2. *n.*42.*&* 43.Massobr.*in d.praxi requis.*2.*dub.*7.

60 Edictum non potest apponi cum maiori termino viginti dierum.

60. Et non posse apponi cum maiori termino viginti dierum ex Bulla Pij V.incip. *In conferendis*, colligunt Zerol. *d. verbo Parochia* §.2. *dub.*3. Aloys.Ricc. *d.resol.*364.*n.*2. Garc.*d.p.*9.*c.*2.*n.*46.*&* 47.Læl.Zech. *d.c* 28.*de parocho sub n.*6.Massobr.*d.requis.*2.*dub.*8.Salgado *de protect. Regia tom.*1.*p.*3.*c.*9.*n.*53.*&* 57.

61.Terminus decem vel viginti dierum non currit à die habitæ notitiæ vacationis Ecclesiæ.

61. Terminus decem, vel viginti dierum ad nominandum idoneos clericos coram deputatis examinatoribus præfixus non currit à die habitæ notitiæ vacationis Ecclesiæ, sed potest ab Episcopo quandocunque assignari infra tempus electioni magis idonei præscriptum, ita refert decisum Aldan.*d.tit.*9.*n.*21.

62. Edictum pro cōcursu parochialis apponere potest Episcopus intra quatuor vel sex mēses respectiuè à die vacationis.

62. Vnde eueniente vacatione Ecclesiæ parochialis posse Episcopum intra quatuor, vel sex menses respectiuè à die vacationis apponere edictum pro concursu parochialis, dixi *d.cap.*2.*sub n.*40. attestans sic fuisse decisum in Tyburtina 28.Aprilis 1629.

63. Episcopus tenetur ad parochialem vacantem plures examinatoribus nominare, & alios etiā ab aliis nominatos admittere.

63. *Idoneos aliquot clericos*,&c.] Parochiali Ecclesia vacante non est satis eum quem Episcopus idoneum iudicat, proponere examinandum absque alio concursu, sed tenetur Episcopus plures examinatoribus nominare,& alios etiam ab aliis nominatos admittere, sicque examen per concursum omnino facere,provt in Bulla Pij V.statuitur, exceptis illis casibus,in quibus ex præsenti decreto *in vers. si tamen adeò*, permittitur posse omitti examen per concursum, si Episcopus pro sua conscientia cum consilio deputatorum ita expedire arbitrabitur, refert decisum Garc.*d.p.*9.*c.*2.*n.*100.

64. Episcopus potest occurrente vacatione beneficij Curati vocare, & admittere ad concursū habentem aliud beneficium Curatum.

64. Episcopus potest occurrente vacatione beneficij Curati vocare, & admittere ad concursum habentem aliud beneficium Curatum, sed non potest sine concursu, licèt obtinuerit ille beneficium, quod possidet per concursum, & postquam vacauerit adepta possessione alterius beneficij Curati poterit Episcopus ponere edicta per concursum,refert decisum Garc.*d.p.*9.*c.*2.*n.*208.

65 Regulares clerici etiam ordinū militarium ad concursū parochialium admittendi non sunt.

65. Regulares clerici etiam Ordinū militarium ad concursum parochialiū admittendi non sunt,refert decisum Garc.*de benef.p.*7.*c.*10.*n.*32.

66. Monoculus dispensatus ad ordines suscipiendos potest admitti ad concursū.

66. Monoculus dispensatus ad Ordines suscipiendos potest admitti ad concursum,vt per Aldan.*d.tit.*9.*n.*23. attestans sic fuisse decisum sub die 17.Martij 1619.

67. Episcopus non potest limitare certū numerum personarū ad concurrendum in concursu parochialium.

67. Episcopum non posse statuere, seu limitare certum numerum personarum ad concurrendum in concursu parochialium, tenet Aloys. Ricc.*in decis.Curiæ Archiep.Neapol.p.*4.*decis.*31.

68. Edicta concursus proponere debent ordinarij in beneficiis Curatis reseruatis Sedi Apost.

68. *Per edictum etiam publicum*, &c.] Edicta concursus proponere debent ordinarij in beneficiis Curatis reseruatis Sedi Apost. vacantibus per obitum, puta in mensibus reseruatis, & à Sede Apost. prouisio facienda est approbato ab examinatoribus in Synodo diœcesana deputatis si fidem approbationis habet ab ordinario, ita refert decisum Piasec.*in praxi Episcop.p.*2.*c.*5.*n.*17.

69. Edictum

69. Edictum huiusmodi apponi debet ab ordinario loci, vbi existit beneficium, & ibidem examen est peragendum, etiamsi beneficium ab ordinario alterius diœcesis sit conferendum, vt per Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 8. *quæst.* 9. *num.* 102. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 10. *n.* 31. Nouar. *in singul. iuris canon sing.* 82. *num.* 2. Ego ipse *d. alleg.* 60. *num.* 44. *&* *d. cap.* 2. *num* 41. In quo edicto apponenda est dies propositi concursus. Seraph. *decis.* 1148. Massobr. *d. requis.* 2. *dub.* 10.

69. Edictum apponi debet ab ordinario loci vbi existit beneficium.

70. De substantia & forma concursus parochialium esse huiusmodi edictum apponi, resoluunt Læl. Zech. *de republ. eccles. cap.* 28. *de parocho, num.* 6. Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.* 364. Zerol. *d. verbo parochia*, §. 2. *dub.* 2. Nouar. *d. concl.* 82. *num.* 2. Ego ipse *d. alleg.* 60. *num.* 43. & me citato *in illo loco* Massobr. *d. requis.* 1. *dub.* 3. vbi intelligit quando Concilium Prouinciale hoc statuit.

70. Edictum apponi est de substantia & forma concursus parochialium.

71. Contra Nauarr. *consil.* 4. *de prebend.* Garc. *d. cap.* 2. *num.* 38. Salgado *d. cap.* 9. *n.* 50. existimantes collationem nullam non reddi ex omissione edicti.

72. Tempus, quo debet esse affixum edictum, esse arbitrarium Episcopo, modò non excedat viginti dies, asserunt Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *n.* 50. Massobr. *in d. praxi requis.* 2. *dub.* 9.

72. Tempus, quo debet esse affixum edictum est arbitrarium Episcopo modo non excedat viginti dies.

73. Edictum aliud concursus non est proponendum, sed ille, qui comparuerit, examini est subiiciendus, & si idoneus repertus fuerit, eidem beneficium est conferendum, nisi si qui descripti sunt, excusent se legitimo impedimento detineri, quominus valeant ad concursum accedere, tunc enim poterit Episcopus legitimè terminum prorogare, ita refert decisum Garc. *d. part.* 9. *cap.* 2. *num.* 215. Massobr. *d. requisit.* 3. *dub.* 7.

73. Edictum aliud concursus non est proponendum, sed ille, qui comparuerit examini est subiiciendus.

74. Si intra terminum edicti vnus solùm comparuerit ad concursum parochialis, qui nolit se examini subiicere, nec parochiam curet obtinere, ab Episcopo assignandum est aliud edictum, rursúsque vocandi oppositores, ita refert decisum Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 219.

74. Nisi nolit se examini subiicere, nec parochiam curet obtinere.

75. Quando nullus comparuit, aut certè nullus ex comparentibus vult subire examen, Episcopus assignare debebit aliud tempus, siue edictum, & si adhuc nemo comparet, vel aliàs nemo idoneus reperitur, tunc poterit parochialis absque concursu conferri, ita referunt decisum Garc. *d. cap.* 2. *num.* 218. Massobr. *d. requis.* 3. *dub.* 9. Filliuc. *d. tract.* 41. *cap.* 4. *num.* 152.

75. Parochialis absque concursu conferri potest quando nullus comparet, vel alias nemo idoneus reperitur.

76. *Transacto constituto tempore*, &c.] Ante lapsum terminum edictorum nullum esse examen & concursum factum, resoluunt Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 326. *cum seqq.* Salgad. *d. cap.* 9. *num.* 64. Aldan. *d. tit.* 9. *n.* 17. attestans sic fuisse decisum in Potent. 4. Maij 1619.

76. Examen & concursus factus ante lapsum terminum edictorum est nullus.

77. Termino decem, vel ad summum viginti dierum elapso, nullum esse admittendum, asserunt Seraphin. *decis.* 1148. *num.* 4. Aloys. Ricc. *d. resolut.* 364. *num.* 2. Nouar. *d. conclus.* 82. *num.* 4. Ego ipse *d. cap.* 2. *num.* 43.

77. Termino decem vel viginti dierum elapso nullus est admittendus.

78. Occurrente vacatione parochialis prouidendæ in concursu, ad quam infrà terminum in edicto præfixum plures sunt oppositi, si dicto termino

78. Veniens ad concursum parochialis post terminũ in edicto præfixũ, re tamen integra, est vtique admittendus.

termino elapso alter superueniat re integra, est vtique admittendus, ita referunt Gonzal. *ad reg.*8.*Cancel gloſ.*9.§.1.*num.*115. Mareſcot. *var. reſol.lib.*1.*cap.*52.*num.*59. Garc. *d.p.*9.*cap.*2.*num.*206. Maſſobr. *in d.praxi requiſ.*3.*dub.*2. Ego ipſe *d.alleg.*60.*num.*46.*&* *d.cap.*2. *num.*42. vbi id intelligo quando iſte habuit iuſtam cauſam excuſationis, vel ratione ignorantiæ, vel abſentiæ, ſeu alterius impedimenti, ex Rotæ deciſ. in Firmana Parochialis 6.Martij 1592.coram Card.Pamphilio ſen.

79. Niſi legitimo impedimẽto ceſſante id faciat.

79. Vnde ſi quis non deſcriptus in tempore concurſui præfixo comparuerit, legitimo impedimento ceſſante, itaut potuerit nomen ſuum infra præſcriptum terminum deferre, & elapſo termino, examine nondum facto, ſeu re integra petat ſe ad concurſum admitti, non eſſe audiendum dixi *d.cap.*2. *num.*45. aſſerens ita fuiſſe deciſum ſub die 7. Iulij 1625.

80. Examen ſtatim elapſo termino edicti poteſt per Epiſcopum inchoari, ſed non poteſt eadem die claudi.

80. Examen ſtatim elapſo termino edicti poteſt per Epiſcopum inchoari, ſed non poteſt eadem die claudi vbi plures fuerunt deſcripti, quia ſunt expectandi, vel vocandi, alioquin vitiabitur concurſus ſi ex pluribus deſcriptis vnus, aut non omnes examinentur,& eis non expectatis claudatur concurſus, vt per Garc. *d.p.*9.*cap.*2.*num.*33. Seraphin. *deciſ.*1148.*num.* 5. Maſſobr. *d. requiſit.* 3. *dub.* 10. quos refero *d. cap.*2. *num.*46.

81. *Omnes qui deſcripti fuerint*, &c.] Intelligi quatenus veniant ad examen, aliàs in poteſtate vnius eſſet nolle venire,impediréque ne vlteriùs procederetur,refert deciſum Garc.*d.p.*9.*cap.*2.*num.*217.

82. Vnus examinari poterit & approbari ſi ille ſolùm ad concurſum comparuerit.

82. *Examinentur.*] Vnus tamen examinari poterit, & approbari, ſi ille ſolùm ad concurſum comparuerit intra terminum, nec opus eſt alio edicto, aut termini prorogatione,ita referunt deciſum Garc.*d.p.*9. *cap.*2.*num.*215.Vgolin.*de offic.Epiſcop.cap.*50.§.10.*n.*4. Filliuc.*d.tract.*41. *cap.*4.*num.*151. Maſſobr. *d.requiſ.*3.*dub.*8. Ego ipſe *d.alleg.*60. *num.*51.*&* *d.cap.*2.*num.*50.

83. Examen concurſus poteſt fieri coram vicario etiam Epiſcopo non impedito.

83. *Ab Epiſcopo,ſiue eo impedito,ab eius vicario generali.*] Et etiam Epiſcopo non impedito poſſe fieri examen coram vicario, quia hæc verba important tantùm quandam conuenientiam, tenent Garc. *d. p.*9. *cap.*2.*num.*119. quem refero ego ipſe *d.alleg.*60. *num.*41. & me citato *in illo loco* Maſſobr.*in d.praxi requiſ.*3.*dub.*3.

84. Concurſus, & examen factum coram examinatoribus non ſynodalibus eſt nullum.

84. *Atque ab aliȷs examinatoribus*, &c.] Synodalibus ſcilicet, concurſum enim & examen factum cum examinatoribus non ſynodalibus eſſe nullum, & inualidum, & collationem deuolui ad Sedem Apoſtol.referunt deciſum Garc.*d.p.*9.*cap.*2.*num.*341.Maſſobr.*d.requiſ.*3. *dub.*5.

85. Examen concurſus in parochialibus etiam modici valoris de forma eſt faciendum cum tribus examinatoribus.

85. *Non paucioribus quàm tribus.*] De forma eſſe vt examen fiat per concurſum in Parochialibus cum tribus examinatoribus ſynodalibus, concludit Maſſobr. *d.requiſ.*3.*dub.*4. etiamſi beneficium ſit modici valoris,vt refert deciſum Galet.*in margarita,verbo beneficium, pag.*25.*col.*2. Garc.*d.cap.*2.*num.*53.

86. Examinatores pluſquã tres,ſed non pauciores adhiberi debent in concurſu.

86. Poſſunt tamen adhiberi in concurſu pluſquam tres examinatores,ſed non pauciores, referunt deciſum Garc.*de beneſ.p.*5.*cap.*9.*num.*52. Filliuc.

Filliuc. *d tract.* 41. *cap.* 4. *num.* 156. Maſſobr. *in d. praxi requiſ.* 11. *dub.* 1. Salgado *d. cap.* 9. *n.* 66. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 31. *n.* 65. quos refero *d. cap.* 2. *num.* 52.

87. *Quorum votis ſi pares,* &c.] Approbatus nemo cenſetur ſi ex tribus examinatoribus quilibet eorum vnum approbauerit, & alij duo approbatum ab altero reprobauerint, accedente Epiſcopo vni. Idem dicẽdum quando ſunt quinque examinatores, & quilibet eorum approbat vnum ex examinatis, & cæteri quatuor reprobant approbatum ab altero, Epiſcopo vni illorum accedente. Idem ſimiliter ſi vnus tantùm compareat ad ſe examinandum coram tribus examinatoribus, vno illorum approbante, cæteris reprobantibus, quia illi non poteſt accedere Epiſcopus, & examinatus dicitur reprobatus, ita refert deciſum Garc. *d. p.* 9. *c.* 2. *n.* 60.

87. Approbatus nemo cenſetur ſi ex tribus examinatoribus quilibet eorum approbauerit.

88. Examinatores vt ſint tres non ſtatuit præciſè Concil. ſed quòd non poſſint adeſſe pauciores quàm tres, ita quòd ſi tres ſint tantùm examinatores, vota non poſſint eſſe paria, ſed ſingularia, quando ſinguli ſingulos approbant, & tres examinatores debent adhiberi in Parochialibus etiam modici valoris, & ſatisfactum erit huic decreto ſi tertius examinator examinauerit, & ſit præſens in approbatione, licèt votum ſuum non expleuerit, ita refert deciſum Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 53.

88. Examinatores vt ſint tres non ſtatuit præciſè Concil. ſed quod non poſſint adeſſe pauciores.

89. *Examinatores autem ſingulis annis,* &c.] Examinatores debere ſingulis annis proponi in Synodo ad minus ſex, & ab ea Synodo probari, eorúmque officium etiam poſt annum ſuæ electionis non expirare aſſerunt Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 73. Maſſobr. *in d. praxi requiſ.* 11. *dub.* 1. vbi *dub.* 5. ait Concilium Trident. nullam formam præſcribere ſuper propoſitione examinatorum, Salgado *d. cap.* 9 *num.* 67.

89. Examinatores debent ſingulis annis proponi in Synodo ad minus ſex.

90. Examinatores debere proponi nominatim, & non in genere, niſi proponerentur in genere, qui re vera tunc extarent, quia per huiuſmodi genericam expreſſionem haberetur etiam expreſſa perſona, tenent Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 339. Filliuc. *d. tract.* 41 *cap.* 4. *num.* 157. Salgado *d. cap.* 9. *num.* 76. Maſſobr. *d. requiſ.* 11. *dub.* 3. vbi *dub.* 7. aſſerit ad hoc vt dicatur examinator probatus à Synodo debere dimidiam partem ſuffragiorum ferre ab iis, qui vocem habent in Synodo.

90. Examinatores debent proponi nominatim, & non in genere.

91. Examinatores ſynodales in Synodo ad ſummum viginti eligi poſſe, tenet Aldan. *d. tit.* 9. *num.* 29. atteſtans ita fuiſſe deciſum in Cæſaraugustana 13. Martij 1623.

91. Examinatores ſynodales in Synodo ad ſummum viginti eligi poſſunt.

92. Examinatores non poſſe eligi ſub nomine dignitatis, ſed tantùm ſpecialem perſonam, refero deciſum in vna Sutrina *in meo tract. de offic. & poteſt. parochi, cap.* 2. *num.* 56. *in fine.*

92. Examinatores non poſſunt eligi ſub nomine dignitatis, ſed tantùm ſpecialem perſonam.

93. Iudicum ſynodalium nominationem ſpectare principaliter ad Epiſcopum, non tamen priuatiuè quoad Capitulum, dicit Aldan. *d. tit.* 9. *num.* 30. vbi refert ita deciſum in Saonen. 18. Martij 1628.

93. Iudicum ſynodalium nominatio ſpectat principaliter ad Epiſcopum.

94. Examinatores, qui ab Epiſcopo propoſiti fuerint à Synodo tam per vota ſecreta, quàm aperta, poſſunt probari, & Epiſcopus eum modum in probatione ſeruari faciat, quem magis expedire iudicauerit, refert deciſum Piaſec. *in praxi Epiſcop. p.* 2. *cap.* 2. *num.* 4.

94. Examinatores quomodo in Synodo proponendi.

PPp 95. Conſti

95. Cõstitutio Pij V. in conferendis locum non habet, nisi in his diœcesibus, in quibus fuit coacta Synodus.

95. Constitutio Pij V. in conferendis locum non habet, nisi in his diœcesibus, in quibus fuit coacta Synodus, & in eis iuxta formam huius decreti fuerunt deputati examinatores, refert decisum Garc. *d.p.9.cap.2.num.4.*

96. Examinatores quibus conditionibus, & qualitatibus præditi esse debeant.

96. Quibus autem conditionibus, & qualitatibus huiusmodi examinatores clarere potissimum debeant, ostendit Homobon. de Bonis *de humana vitæ statibus p.1.cap.13.*

97. Examinatores aliqui si intra annum suæ electionis mortui fuerint, ad superstites facultas examinandi vnà cum Episcopo pertinet.

97. Si ex sex examinatoribus aliqui intra annum suæ electionis mortui fuerint, totam facultatem examinandi vnà cum Episcopo ad superstites, etiamsi vnus tantùm superesset, spectare deberi eo anno durante, sed in locum demortuorum eligendos alios cum approbatione Capituli, referunt decisum Garc. *d.p.9. cap. 2. num.* 8. Massobr. *in d.praxi requis.12.dub.2.* Salgado *d.cap.9.n.70. cum seqq.* Ego ipse *d.c.2. num.57.*

98. Vicarius Capituli Sede vacante in locũ examinatorum absentium, vel defunctorum alios sufficere non potest.

98. Vicarium Capituli Sede vacante in locum examinatorum absentium, vel defunctorum alios auctoritate Apost. sufficere non posse, sed curare debere vt elapso anno alij in locum demortuorum sufficiantur, seu eligantur in Synodo, alioquin pro legitimis non habentur qui supererunt, referunt decisum Sbroz. *in addit. ad suum tract. de officio vicar. lib.2.q.211.* Garc. etiam *in addit. ad suum tract. de benef. p.9.c.2.n.78.*

99. Examinatores synodales quando omnes intra annum deputationis mortui fuerint, quid faciendum.

99. Examinatores synodales quando omnes intra annum deputationis mortui fuerint, tunc Episcopus ex examinatoribus antiquis synodalibus, si fuerint, subroget alios non pauciores quàm sex, & si non existant sex examinatores antiqui synodales, qui ad hunc numerum ascendant, tunc Episcopus eligat illos, qui fuerint, & alios suppleat de nouo, approbatos tamen à Capitulo, vsque ad numeri præfati complementum. Verùm si nulli examinatores antiqui synodales superstites fuerint, tunc Episcopus nouos examinatores probitate, & scientia idoneos, qui à Capitulo approbati sint, non pauciores dicto numero substituat. Et veniente vacatione cuiuslibet parochialis Ecclesiæ Episcopus debebit ex prædictis examinatoribus eligere tres, qui cum eo examen iuxta hoc decretum perficiant; officium autem prædictorum omnium examinatorum subrogatorum expirat cùm primùm aduenerit tempus nouam Synodum iuxta hoc decretum celebrandi, ita referunt decisum Aldan. *d.tit.9.num.31.* asserens ita fuisse declaratum de Ordine Clementis VIII. Garc. *d.p.9.cap.2.n.13.* Marescor. *var. resol. lib.1.cap.32.* Salgado *d.cap.9.ex num.70.* Massobr. *in d.praxi requis.12.dub.3.* Ego ipse *d.cap.2.num.58.* & censuit Rot. in Panormitana Archipresbyteratus 3. Decembris 1618. coram bonæ mem. Buratto, & in eadem 5. Iunij 1620. coram eodem inter eius impressas *decis.479.n.2.* vbi habetur Clementem VIII. speciali constitutione concessisse Episcopis facultatem deputandi examinatores extra Synodum deficientibus, vel impeditis synodalibus, dummodo infra annũ à Synodo celebrata, & decreuisse quòd statim lapso anno talis facultas, & eorum auctoritas expirat.

100. Examinatores synodales durant donec alij in Synodo deputati fuerint.

100. Examinatores synodales durare donec alij in Synodo deputati fuerint, verùm si elapso anno aliqui ex eis mortui fuerint, officium omnium

omnium expirare referunt decisum Galet. *in margarita casuum conscient. verbo examinatores* 1. Garc. *in addit. ad d. p. 9. c. 2. num.* 75. Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.* 361. *in 2. edit.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. c. 66. n.* 17. Massobr. *in d. praxi req.* 12. *dub.* 4. *n.* 3. vbi subdit locum non habere quando post annum supersunt sex adhuc.

101. Episcopus nouus, qui ex examinatoribus synodalibus antiquis omnes præter vnum mortuos inuenit in diœcesi vbi iam congregata fuit Synodus, & deputati examinatores in ea, tenetur ad prouisionem Parochialis nouam Synodum congregare, & examinatores eligere, & cum illis in concursu Parochialem prouidere: quòd si non fecisset, sed iudices nominasset, vel cum solo illo viuente concursum, & examen fecisset, prouisio non valeret, refert decisum Garc. *d. p. 9. c. 2. n.* 82.

101 Episcopus nouus quid facere debeat si ex examinatoribus synodalibus omnes præter vnum mortuos inuenit.

102. Episcopus non excusatur si post annum adhibeat examinatores superstites non extantibus sex, etiamsi caperet prætextum quòd ipse de nouo esset adeptus possessionem Episcopatus, cùm annus celebrandi Synodum non incipiat currere à die possessionis Episcopatus, sed à die Synodi vltimo loco celebratæ, referunt decisum Garc. *d. p. 9. c. 2. n. 92. & 93.* Massobr. *d. requis.* 12. *dub.* 6. & censuit Rot. in d. Panormitana Archipresbyteratus 5. Iunij 1620. coram bonæ mem. Buratto, inter illius impressas decis. 479.

102. Episcopus non excusatur si post annum adhibeat examinatores superstites non extantibus sex.

103. Non licet Episcopo auctoritate ordinaria sibi assumere examinatores non synodales extraneos, qui suppleant, etiam in casu non existentium examinatorum synodalium numero sufficientium ad concursus faciendos, eo quia ob penuriam virorum habentium qualitates Doctoratus & similes non potuerunt in Synodo diœcesana eligi, ita ego ipse *d. tract. de offic. & potest. parochi cap. 2. n.* 62. attestans sic fuisse decisum in Vasionen. 13. Nouembris 1627.

103. Episcopo non licet auctoritate ordinaria sibi assumere examinatores non synodales extraneos, qui suppleant.

104. Episcopo non licere subrogare alios in locum examinatorum synodalium, qui per sententiam de crimine simoniæ fuerunt condemnati. *ibidem.*

104. Episcopo non licet subrogare alios examinatores in locum condemnatorum.

105. An in casu concursus, in quo non interfuerunt examinatores synodales, collatio beneficij deuoluatur ad Sedem Apost. vel potiùs eidem Episcopo liceat proponere nouum concursum infra quatuor menses sibi de iure concessos, quæstio dubia, in qua ego ipse *d. c. 2. n. 66.* refero S. Cong. Conc. nihil respondisse.

105. Collatio parochialis an deuoluatur ad Sedem Apost. quando in concursu non interfuerunt examinatores synodales.

106. Concursus, in quibus fuerunt adhibiti examinatores deputati in Synodis præcedentibus fuisse nullos, quatenus tamen prædicti examinatores in Synodo posteriori non fuerint confirmati, assero ego ipse *d. c. 2. n.* 67. referens ita fuisse decisum in Monopolitana 13. Iulij 1630.

106. Concursus, in quibus fuerunt adhibiti examinatores deputati in Synodis præcedentibus, sunt nulli.

107. Episcopus, qui non constituit examinatores in Synodo, sed ex se ipso deputauit, vel quia priores erant mortui, vel quia nulla aderat facultas congregandi Synodum, nempe propter pestem, nulliter prouidet de parochialibus, licèt quandoque Summus Pont. mandauerit istos tolerari, iniungendo vt quamprimum facta Synodo noui eligantur examinatores, & quòd prouisi per concursum cum examinatoribus ab

107. Episcopus, qui non constituit examinatores in Synodo, sed ex se ipso deputauit, nulliter prouidet de parochialibus.

Episcopo solo deputatis nouas prouisiones impetrent, vel denuo legitimè examinati, & approbati ab Episcopo de eisdem Parochialibus prouideantur si in mensibus ordinarij vacauerint, ita refert decisum Garc. *in addit. ad d. p. 9. c. 2. n. 85.* & ego ipse *d. c. 2. n. 68. & 69.*

108. Prouisi de Parochialibus non seruata forma Concilij ex eo quòd ob varias difficultates non potuisset cogi Synodus, nec deputari examinatores synodales, non sunt remouendi, at danda est facultas Episcopo deputandi examinatores extra Synodum, illéque monendus & hortandus, vt quantocitius conuocet Synodum eo meliori modo, quo potest. ita Aldan. *d. tit. 9. n. 40.* attestans sic fuisse decisum in Treueren. 26. Iunij 1627.

109. Concursus est nullus in quo cum examinatoribus synodalibus interuenit alter, qui non sit examinator synodalis.

109. Concursus est nullus in quo cum examinatoribus synodalibus interuenit alter, qui non sit examinator synodalis, vt per Garc. *d. p. 9. c. 2. n. 83. & 324. & 341.* Massobr. *in d. praxi requis. 13. dub. 1.* Ferentil. *in annot. ad decis. 479. Buratti lit. A.* Ego ipse *d. c. 2. n. 71.* vbi refero me vidisse hac de re decisionem authenticam S. Cong. Conc. in vna Messanen. 15. Decembris 1629. & censuit Rot. in Bassanen. Parochialis 18. Februarij 1628. coram Card. Virili, & in Nicien. Parochialis 25. Iunij 1629. coram eodem, vbi etiam fuit dictum negatiuam illam, quòd quis non esset examinator synodalis, debere plenè, & concludenter probari vti fundamentum intentionis, & non sufficere quòd in registris Curiæ Episcopalis non reperiatur nominatus, aut descriptus in Synodo ille, quem prætenditur non esse examinatorem synodalem, quia possibile erat quòd fuerit deputatus examinator synodalis ab Episcopo in Synodo, & non fuerit descriptus, Rot. *decis. 323. num. 4. vers. vltra quod p. 2. recent.*

110. Examinatores necessariò eligi debent, qui sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico.

110. *Sint verò hi examinatores Magistri*, &c.] Examinatores necessariò eligi debere, qui sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico si extent, alioquin alij clerici sunt eligendi, qui ad id videbuntur magis idonei, resoluunt Vgolin. *de officio Episcopi c. 50. §. 5. n. 1. vers. secundo*, Homobon. de Bonis *de humana vita statibus p. 1. c. 13. vers. in his ergo, in fine*, Massobr. *in d. praxi requis. 11. dub. 2. num. 17.* referens sic fuisse decisum in Turritana 10. Martij 1629. Ego ipse *d. cap. 2. n. 73.* vbi *num. 74.* assero in vna Saonen. 19. Februarij 1628. fuisse resolutum Episcopum non posse eligere examinatores synodales, qui non sint Doctores, seu Magistri, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico si extent, alioquin alios clericos esse eligendos, qui ad id magis idonei videbuntur, & *num. 75.* attestor in D. Turritana fuisse pariter decisum in prædictos examinatores synodales non posse eligi clericos seculares, aut Regulares, qui dictis gradibus non sint insigniti, nisi vlli viri qualitatis supériùs expressæ non extent, quo casu fuit dictum esse eligendos, qui ad munus exercendum magis idonei videbuntur, eorúmque vota æqualis valoris & efficaciæ esse sicut aliorum.

111. Episcopus non potest eligere examinatores synodales, qui non sint Doctores.

112. Examinatores si non iurarunt, concursus coram eis habitus vitiatur.

112. *Iuréntque omnes*, &c.] Examinatores si non iurauerunt, concursum coram eis habitum vitiari tenent Homobon. de Bonis *d. c. 13. vers. 2.* Filliuc.

Filliuc. *d. tract.* 41. *cap.* 4. *num.* 158. Maſſobr. *in d. praxi requiſ.* 14. *dub.* 1. vbi *dub.* 2. cum Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *n.* 356. eſſe de forma ſubdit, vt præſtetur huiuſmodi iuramentum tactis ſacroſanctis Euangeliis, & *dub.* 3. cum eodem Garc. *num.* 356. aſſerit poſſe præſtari extra Synodum in manibus Notarij, & *dub.* 4. tradit probari per atteſtationem Notarij, & litteras ipſorum examinatorum, refero ego ipſe *d. cap.* 2. *n.* 76. *cum ſeqq.* vbi *n.* 78. in vna Biſignanen. ſub die 2. Decembris 1628. fuiſſe deciſum concurſus factos non præſtito iuramento ab examinatoribus ſynodalibus fuiſſe nullos, ſed ex gratia conualidandos, facto verbo cum Sanctiſſimo qui conualidauit, & confirmauit.

113. *Caueant ne quicquam*, &c.] Examinatores ſynodales non poſſe quicquam prorſus occaſione examinis, nec ante, nec pòſt accipere, alioquin ſimoniæ vitium tam ipſos, quàm alios dantes incurrere, à qua abſolui nequeunt niſi dimiſſis beneficiis, quæ quomodocunque etiam antè obtinebant, & ad alia impoſterum inhabiles reddi ex hoc decreto colligunt Petr. Ledeſma *in ſum. p.* 2. *tract.* 7. *cap.* 1. *concl.* 7. *prope fin.* Homobon. de Bonis *d. cap.* 13. *verſ. tertiò examinatores, in fine*, Franc. Leo *in theſauro fori eccleſ. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 25. Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 368. *cum ſeqq.* Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 561. *à num.* 21. Vgolin. *de Simon. tab.* 4. *cap.* 48. §. 3. *& de officio Epiſcopi cap.* 50. §. 5. *num.* 2. Filliuc. *d. tract.* 41. *cap.* 4. *num.* 161. latè Maſſobr. *in d. praxi requiſ.* 15. Bonacin. *de Simon. quæſt.* 7. *puncto* 2. *differ.* 1. *ex num.* 5. nouiſſimè Aloyſ. Ricc. *in praxi p.* 4. *reſol.* 76. *num.* 1. *&* 2. Ego ipſe *d. alleg.* 60. *à num.* 52. *& d. cap.* 2. *à num.* 79. *cum ſeqq.*

113. Examinatores ſynodales non poſſunt quicquam prorſus occaſione examinis nec ante, nec poſt accipere.

114. *Quicquam prorſus*, &c.] Non poſſe examinatores quicquam pro labore, vel titulo ſtipendij ad ſuſtentationem ex fructibus beneficij vacantis, vel alia ratione accipere, tradunt Garc. *de benefic. p.* 5. *c.* 7. *n.* 11. *& d. p.* 9. *c.* 2. *n.* 374. Bonacin. *d. differ.* 1. *n.* 5. *verſ. ſecundò*, Aloyſ. Ricc. *d. p.* 4. *reſol.* 76. *n.* 4. Ego ipſe *d. c.* 2. *n.* 81.

114. Examinatores non poſſunt quicquã ex fructibus beneficij vacantis accipere.

115. Non poſſe ordinarium ſtatuere aliquod ſtipendium etiam minimũ examinatoribus deputatis in Synodo pro cõcurſu Parochialium, & ſi Synodus diœceſana ſecus ſtatuerit, decretum eſſe irritũ, & nullum referũt deciſum Garc. *d. p.* 9. *c.* 2. *n.* 374. Maſſobr. *d. requiſ.* 15. *dub.* 1. Bonac. *d. differ.* 1. *n.* 7. *verſ. tertiò.* Ego ipſe *d. alleg.* 60. *n.* 53. *& d. c.* 2. *n.* 82. Poſſe tamen Epiſcopum aliquid de ſuo his examinatoribus concedere titulo præmij, vel ſtipendij, aut ſuſtentationis, reſoluunt Garc. *d. c.* 2. *n.* 379. Bonacin. *d. diffic.* 1. *n.* 6. ſubdens hoc ſibi non videri improbabile, quia Concilium in præſenti non videtur loqui de Epiſcopo.

115. Ordinarius non poteſt ſtatuere aliquod ſtipendium etiam minimũ examinatoribus deputatis in Synodo pro concurſu Parochialium.

116. *Quæ quomodocunque etiam antea obtinebant*, &c.] Examinatores priuari beneficiis antea obtentis ſi occaſione examinis ſiue antea, ſiue pòſt aliquid accipiant, etiam gratis, & liberaliter datum, & ad captandam beneuolentiam, etiamſi res modica ſit, & leuis momenti, nam hic prohibetur quicquam prorſus accipi, reſoluunt Garc. *d. p.* 9. *c.* 2. *n.* 390. Aloyſ. Ricc. *d. p.* 4. *reſol.* 76. *n.* 3. Bonacin. *d. diffic.* 1. *n.* 5. *verſ. ex quibus.* Ego ipſe *d. cap.* 2. *num.* 80.

116. Examinatores priuantur beneficiis antea obtentis ſi occaſione examinis ſiue antea, ſiue poſt aliquid accipiant etiam gratis & liberaliter datum.

117. Contra Petr. de Ledeſma *in ſum. tract.* 7. *cap.* 1. *concl.* 7. Zerol. *in*

praxi Episcop.p.1.verbo parochia §.2.*dub.*13.existimantes huiusmodi examinatores non priuari beneficiis antea obtentis.

118. Examinatores peracto examine debent eos ex communi sententia renunciare Episcopo, quos idoneos reperirent.

118. *Peracto deinde examine renuncientur*,&c.] Examinatores peracto examine debere eos ex communi sententia renunciare Episcopo, quos idoneos reperirent, referunt decisum Garc. *d.p.9.c.2.n.*104. Salgado *d. c.9.n.*79.Ego ipse *d.c.2.n.*84.

119. Et illos possunt remittere ad ordinarium.

119. Et illos possunt remittere ad ordinarium, quia cumulatiuè,& non priuatiuè in hoc decreto est attributa iurisdictio, vt censuit Rot. *decis.*647.*n.*1.*in* 1.*collect nouissim.*aliàs *p.*4.*diuers.*

120. Examinatores conuenientius palam inter se sua vota cõferre debent.

120. Licèt Concilium in præsenti non expresserit an vota examinatorum palàm,an secretè ferri debeant, magis tamen expedire vt examinatores palàm inter se sua vota conferant, & notario iubeant vt in actis suis simpliciter scribat Titium approbatum idoneum, Seium verò reprobatum,referunt decisum Garc.*d.p.9.c.2.n.*107.Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.2.c.3.n.*35.

121. Examinatores debent dare vota dum simul congregati sunt cum Episcopo.

121. Examinatores debere dare vota dum simul congregati sunt cum Episcopo, non autem separatim, sicut etiam Episcopum, vbi datur locus accessui debere accedere examinatoribus simul congregatis resoluunt Garc. *d. p. 9. cap. 2. num.* 58. Massobr. *in d. praxi requis.*4.*dub.*2.

122. Examinatores tenentur significare quis dignus, & quis dignior sub peccato mort.

122. Examinatores ab Episcopo, vel vicario, quibus beneficia prouideri incumbit,maximè quando iubetur,teneri significare,& subscribere quis dignus, & quis dignior sub peccato mortali, tenent Barthol. Medina *in sum.lib.*1.*c.*14.§.32.Petr.Ledesma *in sum.p.*2.*tract.*7.*c.*1. *concl.*7.*diff.*13.

123. Episcopus non habet votum decisiuum in concursu.

123. Episcopum non habere votum decisiuum in concursu,sed tantùm accedere vbi vota sunt paria, vel singularia, dicit Massobr. *d. requis.*4.*dub.*5. vbi *dub.*6. ostendit quando dicantur vota paria, quando singularia.

124. Si vnus tantùm compareat ad se examinandum coram tribus examinatoribus, vno illorum approbante, & cæteris reprobantibus, non posse Episcopum illi accedere, sed examinatum dici reprobatum, referunt decisum Garc.*d.p.9.c.2.n.*60.Massobr.*d.requis.*4.*dub.*7.

125. Episcopus ex approbatis in concursu potest vnum licet omnia suffragia non reportauerit sicut alij eligere.

125. Si pluribus examinatis aliqui vltra dimidiam vocum fuerint consequuti, & vnus omnia suffragia prospera reportauit, Episcopus facta per examinatores relatione potest postposito illo,in quem omnia suffragia confluxerunt,alium ex eis eligere, qui vltra dimidiam partem vocum habuerint, cùm omnes approbati dicantur, ita refert decisum Garc.*d.p.9.cap.2.num.*109.

126. Examinatores non tenentur explicitè referre singulas qualitates eorum, qui sunt examinati.

126. *Quotcunque ab his idonei iudicati fuerint.*] Examinatores non teneri explicitè referre singulas qualitates eorum, qui sunt examinati, sed sufficere referre omnes examinatos fuisse idoneos tenuit Rot. coram Card. Caualer. *decis.*293. *à princ.* vbi *in vers. neque præmissis*, subdit nihil obstare quòd in hoc decreto fiat expressa mentio, vt scilicet debeant renuntiari quotcunque ab examinatoribus iudicati fuerint idonei ætate,moribus,scientia,prudentia,&c.quia hîc fit expressio eorum,

quæ

quæ tacitè inſunt, ex. gr. tantùm, quod probatur ex hoc eodem decreto, dum immediatè ſubiungit, *& alijs rebus ad Eccleſiam vacantem gubernandam opportunis*, multa enim alia ſunt, quæ requiruntur ad hoc vt quis ſit idoneus ad Eccleſiam parochialem gubernandam, veluti quòd ſit clericus, ex legitimis natalibus procreatus, inde inferebatur quòd ſicut Concilium non exigit vt ſuper iſtis aliis qualitatibus fiat explicita relatio, ita pariformis determinatio requiratur quoad mores, ætatem, doctrinam, & prudentiam, quæ in Concilio ſpecialiter exprimuntur.

127. *Ætate, moribus, doctrina, prudentia*, &c.] In concurſu Parochialium non ſolùm conſiderari idoneitatem reſpectu ſcientiæ, ſed etiam reſpectu ætatis, morum, & prudentiæ, & huiuſmodi ad Eccleſiam parochialem gubernandam, aduertunt Maſſobr. *in d. praxi requiſit. 5. dub. 2.* Fr. Sigiſm. à Bononia *de elect. dub. 32.* Rot. coram bonæ mem. Buratto *deciſ. 22. num. 28. & deciſ. 90. per tot.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo electio, differ. 1. num. 1.* Aloyſ. Ricc. *in praxi aurea, reſol. 348.* Ego ipſe *d. cap. 2. num. 122.*

127. Idoneitas reſpectu ſcientiæ, ætatis, morum, & prudentiæ conſideratur in concurſu parochialium.

128. Et poſſe examinatores etiam extraiudicialiter informari de qualitatibus examinandorum cenſuit eadem Rota coram Caualer. *d. deciſ. 293. num. vlt.*

128. Examinatores poſſunt etiam extraiudicialiter informari de qualitatibus examinandorum.

129. Examinatoribus approbantibus aliquem tanquam magis idoneum in ſcientia, cuius tamen mores ignorantur, & habentibus alium non tam doctum, ſed ab eis cognitum, & approbatum in omnibus, hunc vltimum eſſe præferendum refert deciſum Garc. *d. part. 9. cap. 2. num. 111.*

130. *Ex hiſque Epiſcopus eum eligat*, &c.] Etiam extra locum examinis, & ipſis abſentibus examinatoribus, vt per Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 59.* Maſſobr. *in d. praxi requiſ. 5. dub. 20.*

130. Epiſcopus poteſt eligere etiā extra locum examinis, & abſentibus ipſis examinatoribus.

131. Nunquam ſpectare ad examinatores, ſed ad Epiſcopum ſolum iudicare, & eligere quis ex concurrentibus ad Parochialem vacantem ſit magis idoneus, referunt deciſum Garc. *de benefic. p. 6. cap. 2. num. 236. & p. 9. cap. 2. num. 105. & 108.* Zerol. *in praxi Epiſcop. p. 1. verbo parochia, §. 2.* Mari. Antonin. *variar. reſolut. lib. 1. reſolut. 63. num. 8.* Franc. Leo *in theſauro fori eccleſ. p. 2. cap. 3. num. 34.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib. 1. tit. 18. l. 7. num. 58.* Maſſobr. *d. requiſ. 4. dub. 1. & 4.* Ego ipſe *d. cap. 2. num. 90. & 91.*

131. Iudicare quis ex cōcurrentibus ad parochialem vacantem ſit magis idoneus ſpectat ſolum ad Epiſcopum.

132. Examinatores ſynodales debent vota ſua dare, ſed Epiſcopus non tenetur ex collatione votorum eligere, ſed poteſt cui maluerit ex approbatis beneficium conferre, non habita ratione calculorum ipſorum votorum, debet tamen expectare vt examinatores renuntient quos iudicauerint idoneos, ita refert deciſum Maſſobr. *d. requiſit. 4. dub. 4.*

132. Examinatores debent vota ſua dare, ſed Epiſcopus non tenetur ex collatione votorum eligere.

133. Examinatores ſinguli poſſunt, & debent dare vota ſuper qualitate cuiuſlibet examinati ex forma *verſic. tranſacto*, & Epiſcopus non ex collatione horum votorum debet eligere, ſed ex *verſic. peracto*, examinatores debent ſolùm renunciare duos, vel tres, v. g. examinatos idoneos, deinde Epiſcopus abſque votorum calculo, ſed ſuo iudicio

133. Examinatores ſinguli poſſunt, & debent dare vota ſuper qualitate cuiuſlibet examinati.

iudicio eligere debet digniorem, ita refert decisum Garc. *d.p.9. cap.2. num.*109.

134. Facultas eligendi magis idoneum in concursu ad Episcopum, non autem ad inferiorem collatorem pertinet.

134. Parochialis collatio si cessantibus reseruationibus Apost. spectet ad inferiorem collatorem, & in concursu facto per ordinarium sint renunciati plures æquè idonei, facultas eligendi magis idoneum ad ipsum Episcopum, non autem ad inferiorem collatorem pertinet, siue Parochialis in mense Apostol. siue ordinario vacet, ita Aldan. *d. tit. 9. num.* 40. attestans sic fuisse decisum in Asculana 1. Decembris 1618.

135. Electio facta de magis idoneo significãda est intra quatuor menses.

135. Electionem factam de magis idoneo significandam esse intra quatuor menses, & si fuerit transmissa, nec peruenerit ad manus collatoris intra dictum tempus, prouisionem deuolui tradit Massobr. *in d.praxi requis.6.dub.*1.vbi *dub.*2.cum Garc.*d.p.9.cap.2.num.*8.asserit significationem electionis fieri posse extra præsentiam examinatorum, refero ego ipse *d.cap.2.num.94.*

136. Electio & prouisio in concursu parochialis facta de digno omisso digniore est nulla.

136. *Quem cæteris magis idoneum iudicauerit*, &c.] Electionem igitur & prouisionem in concursu Parochialis factam de digno, omisso digniore, esse nullam, & subreptitiam, tenent Azeued.*d.consil.9.num.*30. Garc. *d.p.9.cap.2.num.*225. Massobr. *in d.praxi requis.5. dub.*1. Rot. in Dertusen.Parochialis 18.Decembris 1581. coram Giptio, & in Tuden. Parochialis 18.Aprilis 1603. coram bonæ mem.Card.Sacrato, vbi firmauit conclusionem in beneficiis Curatis ex idoneis magis idoneum esse eligendum, iterum in Ripana Parochialis 1.Iunij 1609.coram Ortembergo, refert & sequitur Beltramin. *in annotat. ad decis.*11. *Gregorij XV.* & sic conquerente digniore reuocari collationem factam digno de beneficio curam animarum habente, mediante concursu, iuxta constitut. Pij V. aduertit Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo electio, differ.2.num.*4. refero ego ipse *d.cap.2.num.95.* vbi *à num.*98. post infinitos propemodum per me citatos resolui electores sub pœna peccati mortalis teneri digniorem, seu meliorem eligere.

137. Dignum eligẽs omisso digniore quãdo per concursum & oppositionem prouisio beneficij facienda est, tenetur ad restitutionem.

137. Quando per concursum & oppositionem prouisio beneficij facienda est, teneri quem ad restitutionem si dignum eligat omisso digniore, cùm non solùm offendat iustitiam distributiuam, verùm etiam commutatiuam ortam ex illo quasi contractu proueniente ex edicti propositione, & ex fide in illo data, resoluunt Molin.*de primogen.lib.*2. *cap.*25.*num.*59. Barthol. de Medina *in instruct. confess. in 7.præcept.* §.32. Petr.Nauarr.*de restitut.lib.*2.*cap.*2.*n.*178. Gutier.*canon.lib.*2.*cap.*11.*n.*55. *cum seqq.* Vazq. *in opusc.morali tract.de benefic.cap.*2.§.3.*num.*117. Fernandez *in examine Theolog.moralis p.*4.*cap.*4.§.1.*num.*2. *& cap.*7.§.2. *num.*11. Ego ipse *d.alleg.*60.*num.*68.*& d.cap.*2.*num.*105.

138. Contra Martin.Ledesm. 2.4.*quæst.*18. *ad fin. vers.secunda conclusio*, Nauarr. *in man.cap.*17. *num.*74. *vers.nec obstat*, Mercado *de contract. lib.*6.*cap.*17.§.*y ansi dizen los Theologos, vers.esto no lo sigo*, Garc. *de benefic. p.*7.*c.*16. *num.*43. existimantes non teneri ad restitutionem dignum eligentes omisso digniore, etiam quando prouisio facienda est per concursum, & oppositionem.

139. Vnde

139. Vnde simoniam committere dignum offerendo in concursu pecuniam digniori, vt desistat ab oppositione, & teneri ad cedendum beneficio, & ad restituendos fructus perceptos, resoluunt Sot. *de iust. lib.* 9. *quæst.* 6. *art.* 1. *ad* 2. Nauarr. *in man cap.* 23. *num.* 101. *vers.* 8. Beia *respons. casuum conscient. p.* 2. *casu* 5. Fernandez *in examine Theolog. moral. p.* 4. *cap.* 14. §. 1. *num.* 1. & 2. Ego ipse *d. cap.* 2. *num.* 106. vbi *num.* 107. resoluo simoniacam non esse electionem, nec illicitam, si quis tradiderit pecuniam electoribus indignum eligere volentibus ne illum eligant. 139. Simoniã committit dignus offerendo in concursu pecuniam digniori, vt desistat ab oppositione.

140. *Magis idoneum*, &c.] Idoneior iudicandus, ac propterea præferendus ille est, qui muneri, cui præficitur, est aptior, Couarr. *in reg. peccatum, p.* 2. §. 7. *n.* 4. *vers. dignior verò*, Rot. *decis.* 537. *num.* 14. *p.* 1. *recent.* & in d. Vrbinaten. Parochialis, item & ille, qui altero cum quo concurrit fuerit senior, ita Barbat. *cons.* 23. *post n.* 13. *vol.* 1. Tiraq. *de iure primog in præfat. num.* 182. Roland. *cons.* 47. *num.* 70. *lib.* 1. Lambert. *de iurepatr. p.* 2. *lib.* 2. *q.* 2. *princ. art.* 26. *n.* 4. Mari. Antonin. *var. resol. lib.* 1. *cap.* 4. *n.* 2. Illustriss. D. meus Roder. à Cunha *in comment. ad cap. consuluit* 9. *num.* 2. *dist.* 74. 140. Idoneus iudicandus, qui muneri, cui præficitur, est aptior.

141. Originarius idoneior quoque iudicandus ac præferendus si alter sit extraneus, Couarr. *pract. cap.* 35. *sub num.* 5. *vers. secundò annotandum est*, Fusc. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 15. *num.* 13. & 14. & *cap.* 21. *n.* 25. Put. *decis.* 254. *p.* 1. aliàs *decis.* 247. *lib.* 1. *in correct.* Mandos. *cons.* 1. *n.* 4. Grilenzon. *cons.* 151. *num.* 64. Vgolin. *de offic. Episcopi, cap.* 50. §. 7. *num.* 4. Mastril. *Siciliæ decis.* 2. *num.* 147. Rot. *decis.* 299 *p.* 1. *diuers.* Et ita potest eligi dignus de ciuitate, vel gremio Ecclesiæ posthabito digniore extraneo. Læl. Zech. *de benef. cap.* 12. *num.* 36. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 5. *num.* 19. Vgolin. *d. cap.* 50. §. 8. *num.* 4. Ego ipse *d. alleg.* 60. *num.* 102. 141. Originarius.

142. Doctor præfertur non Doctori, Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neap. p.* 4. *decis.* 135. *n.* 1. Rot. *decis.* 36. *n.* 2. *p.* 2. *recent.* Attamen minus doctus, modò idoneus, cuius mores sunt noti, & approbati, præfertur Doctori, cuius vita ignoratur, Piasec. *d. c.* 5. *n.* 19. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 4. *n.* 112. Garc. *d. p.* 9. *c.* 2. *n.* 11. Aloys. Ricc. *in d. praxi decis.* 425. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 362. *num.* 1. *in* 2. *edit.* Massobr. *in d. praxi requis.* 5. *dub.* 2. *num.* 19. Rot. in Barchinonen. Parochialis 29. Nouembris 1613. coram bonæ mem. Buratto, inter eius impressas *decis.* 22. 142. Doctor.

143. Sacerdos præfertur alteri aliquo inferiori Ordine insignito, Roland. *cons.* 47. *num.* 75. Dec. *cons.* 542. *num.* 13. & in pari attenditur quis priùs assecutus fuerit sacros Ordines & gradus, Ioan. de Platea *in l.* 2. *num.* 1. *C. de Primic. lib.* 12. Natt. *cons.* 638. *num.* 18. 143. Sacerdos.

144. Dispensatione non indigens præfertur indigenti, Seraph. *decis.* 767. *num.* 2. *p.* 1. 144. Dispensatione non indigens.

145. Beneficiũ nullũ habẽs præfertur habẽti, Lambert. *p.* 3. *lib.* 2. *q.* 5. *art.* 3. Carol. de Grass. *decis.* 1. *n.* 10. *de iurepatr.* Rot. *decis.* 16. *n.* 7. *p.* 2. *recent.* & in Calagurit. beneficij de Teiora 9. Iun. 1621. coram bon. mem. Vbaldo, & in Vrbinaten. Parochialis 12. Febr. 1629. coram R. P. D. Verospio. 145. Beneficium nullum habens.

146. Si potentia diuitiarum, vel nobilitas conferat ad comprimendos Christi aduersarios, præferendi sunt ditiores, & nobiliores tenuibus, & ignobilibus, Fernandez *in examine Theolog. moral. p.* 4. *c.* 4. §. 1. *n.* 5. 146. Ditiores & nobiliores.

QQq 147. *Si*

147. Parochialis vacans quando fuerit iurispatronatus ecclesiastici quomodo prouidenda.

147. *Si verò iurispatronatus ecclesiastici erit*,&c.] Vide Gonzal.*ad reg*.8. *Cancel gloss*.6.*n*.116.Piasec.*d.c*.5 *n*.17.*in fine*, Aloys.Ricc.*in d.praxi resol*.351. *vers.amplia sextò*, Zerol.*in praxi Episcop.p*.1.*verbo iuspatronatus*,§.10. Azor. *instit.moral.p*.2.*lib*.6.*cap*.22.*q* 15. Salgado *d.cap*.9.*n*.80.Ferentil.*in annot. ad decis*.25.*Buratti num*.12. Ego ipse *d.alleg* 60.*n*.16. *& d.cap*.2.*num*.124.

148. Episcopus tenetur instituere ad parochialem iurispatronatus ecclesiastici dignum præsentatum à patrono omisso digniore.

148. Episcopus tenetur instituere præsentatum ad parochialem Ecclesiam iurispatronatus ecclesiastici, cuius institutio ad Episcopum ipsum, & non ad alium pertinet, etiamsi patroni ex approbatis ab examinatoribus synodalibus digniorem non præsentauerint stante hoc decreto *in d. vers. si verò iuspatronatus*, quia iudicium spectat ad patronum, refert decisum Aldan.*d.tit*.9.*num*.43.

149. Edicta concursus proponere debet ordinarius quamuis institutio ad inferiores pertineat.

149. Institutio parochialium de iurepatronatus ecclesiastico quando ad inferiores licèt exemptos & Abbates pertinet, nihilominus Episcopus ordinarius debet edicta concursus proponere, & inferior instituet magis idoneum approbatum ab Episcopo, quod si secus actum fuerit, collatio est nulla, ita refert Garc.*d.p*.9.*cap*.2.*num*.261.

150. Beneficium Curatum iurispatronatus ecclesiastici si vacauerit in mense reseruato Sedi Apostol. nulla habetur ratio patronorum.

150. Beneficium Curatum iurispatronatus ecclesiastici si vacauerit in mensibus Apost.Sedi reseruatis, Episcopus ipse ordinarius nulla habita ratione patronorum debet edicta concursus proponere, & idoneum eligere, ac Romam mittere cum fide ordinarij à Summo Pont. instituendum, sicut fit in aliis Curatis quæ non sunt de iurepatronatus, ita referunt decisum Piasec. *in praxi Episcop.part*.2.*cap*.5. *num*.17. Garc. *d.p*.9.*cap*.2.*num*.273.

151. Institutio ad parochialem Ecclesiam vacantem, quæ iurispatronatus ecclesiastici sit, vbi facienda est à Papa, ius eligendi digniorem ad solum Episcopum pertinet.

151. Institutio ad parochiales Ecclesias, quæ iurispatronatus Ecclesiastici sint, vbi facienda sit à Papa, quia fortasse in mensibus reseruatis vacauerit, ius eligendi digniorem ad solum Episcopum pertinet, qui transmittere debet attestationem examinis facti, & concursus, quot in eo approbati, & quem ex approbatis vti digniorem, cui Sanctitas sua gratiam faciat, nominari, refert decisum Garc.*d.cap*.2.*num*.273. Salgado *d.tom*.1.*p*.3.*cap*.9.*num*.99.

152. Electio dignioris ad parochialem vacantem spectat ad patronū iurispatronatus ecclesiastici.

152. *Is quem patronus digniorem*, &c.] Et ad eum patronum ecclesiasticum spectabit quando duo æquè idonei ab examinatoribus fuerint iudicati, quia electio dignioris spectat ad patronum, institutio ad Episcopum, quando ad ipsum Episcopum, & non ad alium illa pertinet, ita refert decisum Garc *d.p*.9.*cap*.2.*num*.267.

153. Et illum instituere debet Episcopus.

153. Episcopus instituere debet in beneficio præsentatum ab ecclesiastico patrono si digniorem elegerit ex approbatis ab examinatoribus, refert decisum Garc.*d.cap*.2.*num*.261.

154. Præsentatio ad parochialem facta à patrono ecclesiastico de aliquo antequam sit ab examinatoribus approbatus in concursu est nulla.

154. *Inter probatos ab examinatoribus*, &c.] Si patronus ecclesiasticus aliquem præsentauerit anteqam sit ab examinatoribus approbatus in concursu, præsentatio nulla erit, nec eius virtute facienda erit institutio ab Episcopo tanquam minus legitimè facta, nisi denuo iterum expresè, vel tacitè fuerit præsentatus, postquam ipse sit intra terminum edictorum, seu re integra oppositus, & inter cæteros descriptus, & inter dignos approbatus, ita Salgado *d.cap*.9.*num*.81. quem refero *d.cap*.2.*num*.124.*in fine*.

155. Examen

155. Examen per concursum non requiritur in collatione parochialium iurispatronatus mixti, ideſt, partim eccleſiaſtici, & partim laicalis, Viuian. *in appendice ſuæ praxis iuriſpatron. ad lib. 10. cap. 1. num. 34. pag. 760.* in nouiſſ. impreſſ. vbi teſtatur ita fuiſſe reſponſum in Piſana 5. Februarij 1618. refero ego ipſe *d. cap. 2. n. 126.*

155. Examen per concurſum non requiritur in collatione parochialium iuriſpatronatus mixti.

156. Contra Gonzal. *d. gloſ. 6. num. 135.* Galet. *in margarita caſuum conſcientiæ, verbo iuſpatronatus pagin. 145. col. 2.* Garc. *d. cap. 2. num. 278.* Aloyſ. Ricc. *in d. praxi deciſ. 420. in 1. edit.* aliàs *reſol. 357. num. 3. in 2. edit.* Mareſcot. *var. reſol. lib. 1. cap. 52. num. 7.* adden. *ad deciſ. 498. Gregorij XV.* Maſſobri. *in d. praxi præl. 7. dub. 25. num. 2.* Salgado *d. cap. 9. ex num. 108.* Ferentil. *ad deciſ. 25. Buratti in fine verſ. ex hoc procedit.* exiſtimantes ſeruandam eſſe formam examinis per concurſum in vacatione Eccleſiæ parochialis iuriſpatronatus partim Eccleſiæ, partim laici, vel quòd pro duabus partibus pertineat ad laicum, & pro vna tantùm ad Eccleſiam.

157. *Quòd ſi iuſpatronatus laicorum fuerit*, &c.] Vide Læl. Zech. *de republ. eccleſ. cap. 28. de parocho num. 6.* Flamin. Pariſ. *de reſignation. beneſic. lib. 8. quæſt. 9. num. 111.* Zerol. *in praxi Epiſcop. p. 1. verbo parochia §. 7.* Franc. Leon. *in theſauro fori eccleſ. p. 2. cap. 3. num. 3.* Piaſec. *d. cap. 6. num. 18. in princ.* Leſſi. *de iuſtit. lib. 2. cap. 34. num. 58. & 81.* Vgolin. *de officio Epiſcopi cap. 50. §. 3. verſ. tertiò*, Mareſcot. *var. reſol. lib. 1. c. 5. n. 11.* Aloyſ. Ricc. *in d. praxi reſolut. 357. num. 1.* Adden. ad Gregor. XV. *deciſ. 494. num. 3.* Maſſobr. *in d. praxi requiſ. 7. dub. 25. à num. 4.* Salgado *d. cap. 9. num. 105. cum ſeqq.* Alzed. *in praxi Epiſcop. p. 2. c. 9. n. 2.* Ego ipſe *d. alleg. 60. num. 18. & d. c. 2. num. 129.* Rot. *deciſ. 579. num. 4. p. 2. recent.* & in Pampilonen. Parochialis 26. Iunij 1626. coram bonæ mem. Buratto, inter eius impreſſas *deciſ. 952.*

157. Examen per concurſum fieri non debet in vacatione parochialium, quæ ſunt iuriſpatronatus laicorum, ſed ſufficit quòd deputatus à patronis examinetur ab examinatoribus Synod. & idoneus iudicetur.

158. Eueniente vacatione Parochialis de iurepatronatus laicorum quando plures ſunt præſentati, requiritur examen per concurſum inter ipſos præſentatos tantùm, vt ex his, qui peracto examine idonei ab examinatoribus denunciati ſunt, Epiſcopus eum eligat quem cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illum, & non alium inſtituat. Ita Flamin. Pariſ. *de reſign. benef. lib. 6. q. 5. num. 21.* Gonzal. *d. gloſ. 6. num. 138.* Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 256.* Mareſcot. *d. lib. 1. cap. 52. num. 11.* Piaſec. *d. cap. 5. num. 18. verſ. eueniente*, Aloyſ. Ricc. *in d. praxi reſol. 357. num. 2.* Viuian. *in praxi iuriſpatron. lib. 10. cap. 1. num. 59. in vlt. impreſſ.* Salgado *d. cap. 9. num. 123.* Alzed. *d. cap. 9. num. 3.* Rot. in Pampilonen. Parochialis 27. Ianuarij 1614. coram Reuerendiſſimo D. meo Coccino Decano, & in Illerden. portionis de Perruſa 11. Decemb. 1613. coram bonæ mem. Buratto, inter eius impreſſas *deciſ. 25.* vbi Ferentil. *in annot. num. 10.* Maſſobr. *in d. praxi requiſ. 7. dub. 25. num. 5.* vbi intelligit quando inter plures præſentatos omnes æqualibus vocibus gaudent. Nam ſi aliquis plures haberet voces, is ſolus eſſet examinandus, & idoneus repertus inſtituendus, vt per Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 257.* Salgado *d. cap. 9. num. 124.* Rot. in Pampilonen. Parochialis 26. Iunij 1626. coram bonæ mem. Buratto, inter eius deciſ. impreſſas *deciſ. 952. num. 2.*

158. Examen per concurſum requiritur inter plures præſentatos ad parochialem iuriſpatronatus eccleſiaſtici.

nisi is se etiam subiiceret examini, & concursui cum cæteris examinatis, quia tunc sibi præiudicaret, cùm faceret se eis parem, ita adden. *ad d.decis.*494.*Gregory XV.num.*4. Massobr.*in d.praxi prxl.*3.*dub.*3.*num.*15. Salgado *d.c.*9.*n.*128.

159. Non habet locum contra institutionem, vel fundationem.

159. Non habet locum hoc decretum *in d.vers. si verò*, contra institutionem & fundationem, cùm seruari debeat lex in ipsa institutione posita, sed tantùm præsentatus est examinandus, & approbandus ab ordinario citra concursum si repugnaret institutioni, seu fundationi, ita refert decisum Garc.*d.p.*9.*c.*2.*n.*270.

160. Concursui locus non est in parochialibus iurispatronatus, quod origine erat totum laicale.

160. Concursui locus non est in Parochialibus iurispatronatus, quod origine erat totum laicale, sed pro duabus tertiis partibus ex donatione laicorum effectum est postea ecclesiasticum, Aldan.*d.tit.*9.*n.*42. vbi refert decisum sub die 17.Iunij 1617.

161. Parochiales iurispatronatus laicorum deuolutæ subiacent concursui.

161. Parochiales iurispatronatus laicorum, quæ ab Episcopo ob præsentationem in tempore non sequutam iure deuoluto conferuntur, subiacere concursui referunt decisum Galet.*in margar. casuum conscient.verbo iuspatronatus*, Salgado *d.c.*9.*n.*90. Aldan.*d.tit.*9.*n.*50. Ego ipse *alleg.*60.*n.*18.*in fine,& d.c.*2.*n.*131.

162. Contra Massobr. *in d praxi requis.*1. *dub.*22. existimantem huiusmodi Parochialem iurispatronatus laicalis ad ordinarium deuolutam per eum absque concursu conferri posse.

163. Parochialium in collatione facta iure deuoluto seruari debet forma examinis, quæ coram inferiore requiritur.

163. Vtrùm autem in collatione Parochialium facta iure deuoluto, seruari debeat forma examinis, quæ coram inferiore requiritur? Affirmatiuè respondet Salgado *d.cap.*9.*num.*84.*cum seqq.* quem refero *d. cap.*2.*num.*133.

164 Præsentatus à patronis laicis ad Ecclesiam parochialem sufficit quòd examinetur coram aliis examinatoribus non synodalibus.

164. *Ab eisdem deputatis, vt suprà, examinari*, &c.] Præsentatus à patronis laicis ad Ecclesiam parochialem de iurepatronatus laicorum, sufficit quòd examinetur coram aliis examinatoribus non synodalibus, ita Aldan. *d. tit.* 9. *num.* 52. vbi refert decisum sub die 19. Decembris 1620.

165. Patronus laicus ad parochialem sui iurispatronatus non tenetur præsentare digniorem, sed sufficit dignum.

165. *Et non nisi idoneus repertus*, &c.] Patronum laicum ad parochialem sui iurispatronatus non teneri præsentare digniorem, sed sufficere dignum, seu idoneum, resoluunt Lambertin. *de iurispatr.p.*1.*lib.*2. *quæst.*10.*art.*3.*num.*17. Petr.Nauar. *de restitut.lib.*2. *cap.*2.*num.*150. Ban. 2.2.*q.*63.*dub.*4. Petr.de Ledesma *in sum.p.*2.*tract.*7.*cap.*2. *concl.*7. *diffic.*9. Garc. *de benef. p.*7.*c.*16. *n.*19. Aloys.Ricc. *in decis. Curiæ Archiep.Neapol. p.*3. *decis.*306. *num.*4. Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum verbo electio differ.*2.

166. Contra Molin.*de primog.lib.*2.*cap.*5.*n.*69. Azeued. *cons.*24.*dub.*4. *num.*4. Turrian. 2.2.*tom.*2. *disp.*22. *dub.*5.*num.*6. Gutier. *canon.lib.*2.*c.*11. *num.*26. Vasq. *in opusc.de benef.c* 2.§.2.*dub.*5.*n.*74. Lessi.*d.lib.*2.*c.*34.*dub.*14. *n.*65.*in fine*, Azor. *d.p.*2.*lib.*6.*cap.*21.*q.*5. Malder. 2.2.*tract.*9.*cap.*2.*dub.*2. existimantes patronum, qui non est primus beneficij fundator, debere digniorem præsentare.

167. Deuolutio, aut appellatio vlla impedire aut suspẽdere

167. *Vlla deuolutio, aut appellatio*, &c.] Vide Nau. *in man.cap.*25. *num.* 139. *in fine*, Antonuc. *in catechesi Neapolit. cap.*16.*fol.*43. Azeued. *ad*

ad l. 1. *num.* 4. *tit.* 16. *lib.* 3. *nouæ recop.* Seraphin. *decis.* 481. Valenz. *conf.* 45. *num.* 19. *vol.* 1. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 9. §. 1. *in annot. contra nullit. num.* 186. & 209. & *d. glos.* 6. *num.* 163. Vgolin. *d. cap.* 50. §. 13. *num.* 1. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 7. *c.* 6. *n.* 75. Aloys. Ricc. *in d. praxi decis.* 426. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 373. *in* 2. *edit.* & *in decis. curiæ Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 19. Massobr. *in d. praxi requis.* 5. *dub.* 3. *cum seq.* Salgado *de protectione Regia tom.* 1. *p.* 2. *c.* 13. *n.* 197. *cum seqq.* Rot. in Barchinonen. Parochialis 29. Nouembris 1613. coram bonæ mem. Buratto inter eius impressas *decis.* 22. & *ibi* Ferentil. *in annot. lit. B.* Ego ipse *d. alleg.* 60. *n.* 104. & *d. cap.* 2. *num.* 137. non potest quominus examinatorum relatio executionem habeat.

168. Intelligi de appellatione suspensiua, non verò deuolutiua, obseruant Campan. *in diuers. iuris Canonic. rub.* 11. *cap.* 13. *num.* 476. *post med.* Salgado *d tom.* 1. *p.* 2. *cap.* 13. *num.* 199. Massobr. *in d. praxi requis.* 5. *dub.* 4. Ego ipse *d. cap.* 2. *n.* 138. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 145. 168. Appellatio suspensiua, non verò deuolutiua prohibetur in hoc casu.

169. Appellationem non dari simpliciter ab electione Episcopi in concursum dum appellare volens fuit approbatus ab examinatoribus synodalibus, sicut & electus, cùm tunc locus sit gratificationi, probatur ex *cap. cùm autem,* vbi Abb. *num.* 3. *de iurepatr.* Seraph. *decis.* 152. *in fine*, Rot. in Calaguritana beneficij de Mutillo 13. Nouembris 1620. coram bonæ mem. Vbaldo sen. & in Pampilonen. Abbatiæ de Aresso 22. Aprilis 1622. coram R. P. D. Nauarro. Nisi manifestè constiterit de dolo, & irrationabili Episcopi iudicio, cùm pro eo, quòd scilicet omnia considerauerit, multum præsumatur, Marescot. *var. resol. lib.* 1. *c.* 52. *num.* 23. & 24. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 4. *n.* 139. & *glos.* 9. *in annot. num.* 209. Massobr. *d. requis.* 5. *dub.* 2. *num.* 42. Gregor. *decis.* 538. *ad fin.* Rot. in Hieracen. iurispatronatus 21. Maij 1622. coram bonæ mem. Buratto, inter eius impressas *decis.* 625. Tollitur tamen multum de hac præsumptione, quæ aliàs esset pro Episcopo, ex familiaritate, vt per Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 96. *num.* 20. Rot. in Sabinen. concursus 6. Aprilis 1609. coram bonæ mem. Card. Sacrato, & in Vrbinaten. Parochialis 12. Februarij 1629. coram R. P. D. Verospio, ego ipse *d. c.* 2. *n.* 144. 169. Appellatio non datur simpliciter ab electione Episcopi in concursu dum appellare volens fuit approbatus ab examinatoribus synodalibus.

170. Et huiusmodi appellationem à mala electione, siue irrationabili iudicio Episcopi admitti solùm ad effectum deuolutiuum, non autem suspensiuum, quia interim prouisus appellatione pendente à Parochiali amoueri non debet, ex *dicta constit. Pij V. vers. hæc tamen*, notant Garc. *d. p.* 9. *c.* 2. *n.* 236. & 246. adden. *ad decis.* 538. *n.* 7. *Gregorij XV.* Ego ipse *d. c.* 2. *n.* 145. Nisi quando appellatur à sententia Metropolitani, seu alterius iudicis appellationis reuocatoria electionis priùs factæ ab ordinario in concursu ad Parochiales, tunc enim dari appellationem ad effectum suspensiuum, & deuolutiuum, resoluunt Gutier. *canon. lib.* 2. *c.* 11. *num.* 25. Garc. *d. p.* 9. *c.* 2. *n.* 247. adden. *ad d. decis.* 538. *n.* 8. *Gregorij XV.* Ego ipse *d. c.* 2. *n.* 146. vbi *n.* 147. idem assero quando facto concursu appellatur inter præsentatos, vel patronos laicos super pertinentia iurispatronatus. 170. Appellatio à mala electione, siue irrationabili iudicio Episcopi admittitur solùm ad effectum deuolutiuum.

171. Reiectus in concursu parochialis potest prouocare praelectum ad nouum examen.

171. Reiectum in concursu Parochialis posse prouocare praelectum ad nouum examen coram iudice appellationis, etiam antequam doceat de irrationabili iudicio Episcopi, nouè & singulariter aduertendum duxi *d. cap.* 2. *num.* 148. asserens ita fuisse decisum in Vrbinaten. 9. Septembris 1628. & in Reatina 16. Martij 1630. & in Pisana 17. Iunij eiusdem anni, in quibus fuit decretum dandum esse nouum concursum in Vrbe, & ad illam vocandum praelectum ab Episcopo.

172. Collatio parochialis facta sine examine per concursum est nulla.

172. *Aliàs prouisiones omnes, seu institutiones*, &c.] Collationem Parochialis factam sine examine per concursum esse nullam, & irritam & praefatam Parochialem eo modo collatam vacare, eiúsque collationem ad Sedem Apost. spectare resoluunt Zerol. *d p.*1.*verbo Parochia* §.2.*dub.*2. nouissimè Aloys. Ricc. *in sua praxi p.*4.*resol.*75.*num.*1. Rot. *decis.* 151.*p.*4. *diuers.* Ego ipse *d.c.*2.*n.*135.

173. Parochialis sine examine per concursum, vel contra formam positam à Conc. non potest in foro conscientiae acceptari.

173. Parochialem sine examine per concursum, vel contra formam positam à Concilio in praesenti collatam non posse in foro conscientiae acceptari, aut retineri, resoluunt Petr. Nauar. *de restit. lib.*3. *cap.*2. *num.*350. Salon 2. 2. *quaest.*5. *de dominio artic.* 4. & *ibi* Can. *quaest.* 62. *de dominio pag.* 160. Vasq. 1.2. *quaest.* 163. Lorca etiam 1. 2. *disp.* 21. *de legib. ad fin.* Burg. de Pace *l.* 3. *Tauri à num.* 1394. Parlad. *differ.* 12.§.1. *ex n.*2. Lessi. *de iustit. lib.*2.*cap.*19.*dub.*3. Aloys. Ricc. *d.p.*4. *resol.*75.*num.*2.

174. Parochiales ita exigui redditus vt examinis per concursum operam ferrent, vel nemo esset qui se examini vellet subiicere quomodo conferenda.

174. *Si tamen adeò exigui redditus*, &c.] Vide Gonzal. *d. glos.* 6. *n.*139. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.* 358. Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.*5.*c.*3.*n.*10. Seraphin. *decis.*942.*n.*10. metipsum *d. alleg.*60.*n.*38. *& d. cap.*2.*num.*16.

175. Parochialium tenuium collatio an possit fieri sine concursu.

175. In collatione tenuium Parochialium, quarum fructus 24. ducatos auri de Camera non excedunt, si proposito primo edicto examinis per concursum, nemo comparuerit, fieri debet secundum edictum examinis, sed sine concursu, seruatis tamen temporibus praescriptis à Pio V. in sua constit. super collatione Parochial. ita refert decisum Garc. *d.p.*9.*cap.*2.*n.*220. *in* 1. *decl.*

176. Beneficia Curata, cuius redditus adeò exigui sunt, vt ea aut nullus idoneus requirat, vel compareant in concursu Presbyteri ita rudes, vt neque vulgarem linguam calleant, sunt conferenda illis, qui inter omnes maioris litteraturae esse cognouerit Episcopus, eosdémque amplius erudiri curabit. Vbi verò ob dominos temporales, vel aliam iustam causam concursus non esset liber, & fructus parochiales essent pingues, ponendi sunt vicarij donec conferri poterint magis idoneis, seruata forma Concilij, ita refert decisum Garc. *d. c.*2. *num.*220. *in* 2. *decl.*

Expectatiua

Expectatiuis hactenus concessis vti nulli fas esto. Reseruationes mentales, &c. nulli concedantur.

CAPVT XIX.

1. VIde Cotraf. *in paraphrasi benefic. part. 4. cap. 5.* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de rescript. ad beneficia vacatura*, Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 27. num. 3.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. §. 1. proœm. num. 57. cum multis seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 30. tract. 3. à num. 266.* Massobr. *in sua praxi habendi concursum, prælud. 23. in principio, num. 10.* secundùm Lugdunen. impress. Lotter. *de re benefic. lib. 1. in apparatu num. 16.* 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. Expectatiuas esse omnino sublatas etiamsi illæ factæ sint de consensu ordinariorum, refert decisum Gonzal. *d. §. 1. proœm. num. 63.* vbi *num. 64.* pariter decisum asserit ex hoc decreto expectatiuarum abrogatarum colligi non posse erigi ab Episcopo Canonicum supra numerarium ad futuram præbendam. 2. Expectatiuæ sunt omnino sublatæ.

3. *Etiam Collegijs, vniuersitatibus*, &c.] Quæ minimè comprehenderentur si expressa non forent, vt ait Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 37. num. 22.* Illorum autem appellatione qui veniant dixi *in tract. de appellatiua verborum vtriusque iuris significat. appell. 55.* & an veniant appellatione personæ, latè *appellat. 198. num. 1. & 9.* 3. Collegia nō comprehenduntur si expressa non sint.

4. Hoc decretum non comprehendit consuetudinem immemorialem hactenus obseruatam in Ecclesia Salamantina, & à Pio IV. Motu proprio confirmata & ex certa scientia, in qua extant 24. Canonici, quorum duo postremi præbendam expectant, & antequam vacet aliquis Canonicatus, cuius electio spectat ad Canonicos, eliguntur à Capitulo præcedente licentia Episcopi duo, vel tres expectantes locum vltimi Canonici, siue præbendam vacaturam, ad quem iuxta gradum expectantis denuo à Capitulo eligitur vnus, & admittitur præcedente approbatione, & confirmatione ordinarij, refert decisum Garc. *p. 1. cap. 1. num. 5.*

5. *Sed nec reseruationes mentales*, &c.] Vide Massobr. *in d. praxi præl. 24. dub. 1. num. 7.*

6. Reseruationem mentalem esse quando Papa reseruabat beneficium vel in specie, vel in genere per Bullam, vel Breue, vt personæ gratæ prouideret, quam non exprimebat, sed in mente retinebat, asserit Gonzal. *d. §. 1. proœm. num. 67.* 6. Reseruatio mentalis quæ?

Causæ

Causæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes in prima instantia coram ordinarijs locorum cognoscantur, & infra biennium terminentur, ex quo licebit ad alium iudicem appellare, immo & antè in alio casu. Causas matrimoniales & criminales solus Episcopus cognoscat, etiam casu quo controuertitur de huiusmodi causæ cognitione, &c. Legati de latere non procedant contra clericos, aliásve personas ecclesiasticas, nisi Episcopo priùs requisito, & negligente. Agitur de mercede actorum, & de mercede Notarij copiam actorum dantis appellanti, &c.

CAPVT XX.

1\. Causæ omnes ad forū ecclesiasticum spectantes coram ordinariis locorum in prima instantia decidi, & infra biennium terminari debent.

1\. Vide Paul. Fusc. *de visitat. lib. 1. cap. 33. n. 3.* Monald. *conf. decisiuo* 94. Aloys. Ricc. *in collect. decis. p. 4. collect.* 1353 *in fine*, Mari. Antonin. *variar. resolut. lib. 1. resolut.* 15. *num.* 3. Franc. Leo. *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 1 num.* 70. Piasec *in praxi Episcop. p. 2 cap. 4. num.* 3. Viuian. *in praxi iurispatron. p. 2. lib. 7. cap. 3. num.* 5. Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo instantia*, §. 4. Nouar. *in singul. iuris canon. conclus.* 54. Salgado *de protect. Regia tom. 1. p. 2. cap. 17. ex num.* 2. metipsum *de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg.* 51.

2\. Primæ instantiæ ordinarij non possunt partes in eius præiudicium renunciare.

2\. Quod quidem ius ordinariorum vt in prima instantia procedant, nullo modo à partibus posse in eorum præiudicium renunciari, tenent Soar. de Pace *in pract. tom. 2. præl. vlt. num.* 18. Ludou. à Sarauia *de iurisdict. Adiunctorum, q. 7. num.* 7.

3\. Causas in curiis ordinariorum pendentes non possunt superiores etiā Nuncij aduocare.

3\. Alios superiores etiam Nuncios, vel Legatos de latere specificam potestatem maiorem non habentes ad se aduocare non posse causas in curiis ordinariorum, vel aliorum inferiorum iudicum pendentes, nisi per viam legitimam appellationis ad ipsorum tribunalia deferantur, resolutum refert Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 296. num.* 5.

4\. Auditor Cameræ non potest de causis in prima instantia cognoscere.

4\. Auditorem Cameræ, nec quemuis alium iudicem Romanæ Curiæ posse de causis ad forum ecclesiasticum spectantibus in prima instantia cognoscere, nec monitoria decernere ad extrahendas partes à suis domiciliis, resoluit Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.* 126. *& in decis. curia Archiep. Neapol p. 4. decis.* 271. *num.* 6. *& decis.* 273. *num.* 3. Ego ipse *d. p. 3. alleg.* 81. *num.* 3.

5\. Causas obligatione Camerali firmatas in partibus existentes potest Auditor Cameræ aduocare.

5\. Causas autem obligatione Camerali firmatas in partibus existentes Auditor Cameræ auocare potest, etiamsi extra Curiam contractum sit, & licèt pendeant coram ordinariis, resoluunt Lancellot. *de attentat. lite pend. limit.* 15. *num.* 3. *& cap.* 20. *limit.* 26. Flores de Mena *variar. lib.* 1. *q.* 12. *num.* 48. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 118. *in fine*. Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resolut.* 342. Nouar. *in singul. iuris canon. conclus.* 54. *num.* 5. Ego ipse *d. alleg.* 81. *num.* 16.

6\. Relati inferiores, qui subsunt Episcopis, non habent ius cognoscēdi de causis in prima instantia.

6\. *Coram ordinarijs locorum*, &c.] De Episcopis scilicet, & exemptis Episcopalem iurisdictionem habentibus, non autem de Prælatis inferioribus,

rioribus, qui subsunt Episcopis intelligi debere affirmant Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 1. *quæst.* 36. *art.* 4. Rot. *decis.* 100. apud Farin. *p.* 4. *suæ praxis crimin.* Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.* 3. *quæst.* 11. *num.* 19. vbi *num.* 22. resoluit sub verbo *Ordinarys*, de quo in præsenti, comprehendi etiam vicarium Episcopi, refero ego ipse *d. alleg.* 81. *num.* 4.

7. Abbates etiam non exemptos, & alios, quibus olim vel ex præscripta consuetudine, vel aliquo priuilegio de causis clericorum suæ Ecclesiæ, vel cumulatiuè cum ordinario, vel priuatiuè cognoscere competebat, etiam hodie non obstante decreto Concil. de quo in præsenti posse vti eadem iurisdictione, cùm Concilium generaliter de iurisdictione ordinaria loquatur, & iurisdictiones Abbatum iusto iure, & titulo quæsitæ etiam ordinariæ censentur, consuluit Nauar. *cons.* 2. *n.* 4. *de foro compet. in antiq.* aliàs *cons.* 9. *de priuileg. in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de foro compet. decis.* 2. *vers. possunt*, & ego ipse *d. alleg.* 81. *num.* 7.

7. Abbates, qui possint hodie de causis clericorum suæ Ecclesiæ cognoscere.

8. Capitulum Sede vacante, cùm succedat Episcopo in omnibus, quæ sunt iurisdictionis etiam voluntariæ, habere priuilegium cognoscendi causas in prima instantia ex vi huius decreti, resoluunt Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resolut.* 130. *& in decis. curiæ Archiepiscop. Neapol. p.* 4. *decis.* 273. *num.* 7. Nouat. *in singul. canon. concl.* 54. *num.* 4. Ego ipse *d. alleg.* 81. *num.* 6.

8. Capitulum Sede vacante cognoscit de causis in prima instantia.

9. Hoc decretum ad Regulares non pertinere, nec Conseruatorias Regularium imminuere, aut restringere, nec quoad primam instantiam ipsorum aliquid noui inducere, asserunt decisum Aldret. *in allegat. pro omnimoda Regularium exempt. part.* 1. *cap.* 7. *num.* 4. Nouar. *d. conclus.* 54. *num.* 12. Aloys. Ricc. *d. decis.* 273. *num.* 7. *prope fin. p.* 4. Ego ipse *d. alleg.* 81. *num.* 13. Et signanter quòd Conseruatoriæ Regularium non sint sublatæ per hoc decretum, etiam quòd causæ graues sint, & plenariam cognitionem requirant, censuisse sacram Congreg. in vna Mediolanen. refert Rot. in Oscen. iurisdictionis 12. Decembris 1614. coram bonæ mem. Vbaldo sen.

9. Hoc decretum ad Regulares non pertinet.

10. Contra Nauarr. *consil.* 1. aliàs 3. *de officio deleg.* Sayr. *in floribus decis. sub eod tit. decis.* 1. Mari. Antonin. *variar. resolut. lib.* 1. *resolut.* 15. existimantes Conseruatores de causis ecclesiasticis in prima instantia cognoscere posse, & in eis etiam tanquam ordinariis iudicibus Concilium in præsenti locum habere.

11. *Atque omnino saltem intra biennium*, &c.] Vide Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 4. *collect.* 1353. *in fin.* Franc. Leon. *in thesauro fori ecclesiast. p.* 2. *cap.* 1. *num.* 70. Salgado *de protect. Regia, p.* 2. *cap.* 17. *num.* 35. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo instantia, vers. quarto*, & *vers. sexto*, asserit hoc tantùm fallere in Curia Romana vbi lis siue instantia nunquam extinguitur, nisi per sententiam, de quo etiam Franc. Leo *d. cap.* 1. *num.* 73.

11. Causæ omnes ad forum ecclesiasticum spectantes intra biennium terminari debent.

12. Per hoc decretum imponi terminum inferiori ad causam finiendam, non tamen irritari acta processus, cùm instantia iudicij secundùm canones per text. in præsenti non abrogatos, sit perpetua, tradunt Zerol. *d. vers. quarto*, Sigism. Scaccia *de appellat. q.* 15. *num.* 278. Salgado *de protect. Regia, tom.* 1. *p.* 4. *cap.* 2. *num.* 66.

12. Per hoc decretum imponitur terminus inferiori ad causam finiendam, non tamen irritantur acta processus.

13. Hoc decretum non loquitur de executoribus specialiter deputatis.

13. Quòd hoc decretum non loquatur de executoribus specialiter deputatis, sed de iudicibus ordinariis, ac proinde locum habeat in causis tantùm contentiosis, non autem gratiosis, in quibus non datur instantia, nec executoris iurisdictio perimitur, nisi perempta gratia, *cap. supergratia, de offic. deleg. in 6.* Et quòd non habeat locum in Romana Curia, quia ibi lis, seu instantia nunquam extinguitur, propter facultatem prorogandi fatalia, fuit dictum in Aquilana bonorum 17. Iunij 1624. coram bonæ mem. Remboldo.

14. Lis quando dicatur mota.

14. *A die motæ litis.*] Quando dicatur lis mota, vide Rebuff. *in l. litis nomen 36. pag. 206. ff. de verbor. signific.* Parlad. *different.* 128. *num.* 4. Cabed. *Lusit. decis.* 15 *num.* 11. *part.* 2. Salgado *de protect. Regia, tom.* 1. *p.* 2. *cap.* 13. *num.* 44.

15. Causa intra biennium non terminata vt concedatur auocatoria, quid inquirendum.

15. *Alioquin post illud spatium*, &c.] Causa intra biennium non terminata vt concedatur auocatoria, opus esse quòd ex parte iudicis nolentis, vel non curantis intra dictum biennium causam expedire, detur culpa, defectúsque appareat, referunt decisum Marchesan. *de commission. p.* 2. §. 4. *num.* 54. Franc. Leo *d. cap.* 1. *num.* 72. Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.* 334. *à princ. & in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 153. *p.* 4 Nouar. *in singul. iuris Canonici, conclus.* 55. Ego ipse *d. allegat.* 81. *num.* 12. aduertentes quòd si per iudicem non stetit quominus intra dictum tempus causam diffiniuerit, sed ob illius grauitatem, & qualitatem, vel partium cauillationes non sit definita, elapso biennio non habet locum appellatio, de quo etiam Salgado. *d. p.* 2. *cap.* 17. *num.* 35.

16. Iudicis de culpa vt constet debet sæpè requiri.

16. Ad hoc vt constet de culpa iudicis debere sæpe requiri, & de hoc coram iudice superiore instari tradunt Grammat. *voto* 31. *n.* 13. Aloys. Ricc. *d. resol.* 334. *num.* 1. Ego ipse *d. alleg.* 81. *num.* 9 *in fine.*

17. Interpellatio vna an sufficiat.

17. An requiratur vnica interpellatio, vel plures vt dicatur stare per iudicem quominus causa expediatur? Vide Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 120. *p.* 4.

18 Huic decreto locus est in causis nullitatis professionis.

18. In causis nullitatis professionis, quæ infra biennium ab ordinario, & superiore Regulari non terminantur, esse locum huic decreto Concilij asserit decisum Armendar. *in addit. ad leges Nauarræ lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. num.* 40. quem refero *d. alleg.* 81. *num.* 8. & me citato Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 273. *num.* 6 *p.* 4.

19. Consensus prorogandi iurisdictionem in prima instantia tollitur.

19. Consensum prorogandi iurisdictionem in prima instantia tolli litigantibus per hunc text. tenet Soar. de Pace *in pract. tom.* 2. *prælud. vlt. num.* 18. *cum seqq.*

20. *Neque appellationes ab eisdem interpositæ*, &c.] Vide Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo appellatio*, §. 1. Soar. de Pace *in pract. tom.* 1. *cap.* 6. *in proœm. n.* 25. vbi *n.* 26. dicit hoc decretum procedere in interlocutoriis latis tam à iudice ordinario, quàm à delegato, & tam in prima instantia, quàm in secunda, quia non est correctorium iuris communis, sed potiùs declaratorium.

21. Appellatio admittitur ab interlocutoria vim diffinitiuæ habente.

21. *Vel à diffinitiua vim habente.*] Appellationem admitti ab interlocutoria vim diffinitiuæ habente, resoluunt Franc. Marc. *Delphin. decis.* 314. *num.* 1. *vol.* 2. Decian. *respons.* 62. *num.* 24. *vol.* 5. Mendez à Castro

in

*in praxi Lusit.lib.2.cap.11.num.*18. Bernard.Græuæ. *ad pract.Cameræ Imperialis lib.*1.*concl.*130. *à princ.* Aloys.Ricc.*in decis.Curiæ Archiep. Neapol. p.*4.*decis.*16.Ordin.Reg.Lusit.*lib.*3.*tit.*69.*in princip.* vbi parens meus. Et appellationem ab interlocutoria esse odiosam, quia habet oculos retro, dicit Steph.Gratian.*discept.forens.cap.*158.*n.*6.

22. Plures casus, in quibus potest appellari à sententia interlocutoria, vide apud Afflict. *in cap.si inter dominum num.* 97. *de inuest. inter dom. & vasal. lib.*1.*fol.*96. Guid. Papæ *decis.*75. Bellacomb. Vini. Kirchou.& alios *tom.*2.*commun.opinion.lib.*7.*tit.*24.*num.*18.*cum seqq.*Lancel. *de attent.appell. pend. cap.*12.*lim.*1. Menoch. *remed.*4. *adipisc.q.*99. *n.*822. *cum seqq.* Anton.Grauat. *ad praxim Rom.Curiæ lib.*7.*cap.*3. *num.*46. Viui. *Neapolit. decis.*302. Tiber. Decian. *resp.* 62. *vol.*5. Cornel. Brederod. *in tract. de appellat. p.*1.*tit.* 20.*col.* 433. *cum multis seqq.* Gonzal. *ad reg.*8. *Cancel. glos.*9.§.1.*in annot.num.*191.*cum seqq.* Valasc. *consult.*47.*& cons.*51. *num.*51. Sigism. Scacc. *de appellat. q.*17. *limit.*47. Alexand. Trentacinq. *var. resol.lib.*2.*sub tit.de appellat. resol.*13. Salgado *de protect. Regia tom.*1. *p.*2. *cap.*1.*num.*4.*cum seqq.* Fr. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resol.*10.*num.*33.

22. Appellari à sententia interlocutoria in quibus casibus possit.

Casus in quibus appellatio admittitur ab interlocutoria, vel quia vim diffinitiuæ habet, vel quia damnum irreparabile continet.

23. I. Sententiam super minori ætate latam, per quam pronuntiatur quem non esse minoris ætatis, habere vim diffinitiuæ, ac proinde ab ea posse appellari resoluunt Bellacomb. *tom.* 2. *commun. opin. lib.* 7. *tit.*24.*num.*24. *pag.*322. Gam. *Lusit. decis.*159. *num.*2. Salgado *de protect. Regia tom.*1. *p.*2. *cap.*1. *num.*54. Valasc.*cons.* 47. *num.* 4. vbi refert talem opinionem non seruari in illo Regno, eo quòd grauamen quod resultat ex tali pronunciatione, possit corrigi in sententia principalis causæ.

23. Sententia super minori ætate lata habet vim diffinitiuæ & ab ea potest appellari.

24. II. Ab iniusta articulorum admissione, vel ab eorum denegata iusta admissione appellari posse tenent Bald.*in l.post sententiam 9 num.*4. *in fin.C.de sentent.& interloc.* Mascard. *de probat.concl.*131.*& seq.*Cardin. Tusch. *practic.conclus.tom.*1.*lit. A. concl.*359.*num.*32.*&* 35. Surd.*decis.*56. *ex num.*17. Aloys.Ricc. *in d.praxi resol.*105.*num.*4. *vers. quintus,* Gonzal. *ad reg.*8.*Cancel.glos.*1. §.1. *in annot.n.*190.*& seq.* Steph. Gratian. *discept. forens.c.*74.*n.*15. Alexand. Trentacinq. *var.resolut.lib.*2.*sub tit.de appellat. resol.*13.*n.*14. Sigism.Scacc.*de appellat.q.*17.*limit.*47. *n.*90.*&* 137. Salgado *d.cap.*1.*n.*141.

24. Iniusta articulorum admissio, vel denegata iusta admissio.

25. III. Quando iudex se pronuntiat competentem, vel incompetentem, appellari posse tradunt Grauat. ad Vestr. *lib.*3.*cap.* 10. *num.*6. Roland. *cons.*133. *n.*2. *lib.*4. Marant. *de ordine iudic. p.*6. *tract. de decisor. iudicij actu* 1.*num.*43. *pag.*402. Stephan. Gratian. *d. cap.*74. *n.*15. Scacc. *d.quæst.*17.*limit.*47.*n.*94.*&* 105. Alexand. Trentacinq. *d.resol.*13. *num.*9. Caualer. *decis.*2. *num.*8. Salgado *d.cap.*1.*num.*38. Aloys.Ricc. *in d.praxi resol.*105.*num.*4.*vers.*4.

25. Iudex quando pronuntiat se competentem, vel incompetentem.

RRr 2 26. IV.

26. Admissio, vel reiectio testium.

26. IV. Ab admissione, vel reiectione testium, an scilicet testes admittendi sint, vel non admittendi, licitam esse appellationem resoluunt Ozasc. *Pedem. decis.* 25. *num.* 14. *vers. contrarium tamen*, Stephan. Gratian. *d.c.* 77. *sub n.* 13. *& cap.* 74. *sub num.* 15. Salgado *d.cap.* 1. *n.* 151. vbi *num.* 153. subdit procedere etiam vbicunque iudex admittit testes post lapsum termini probatorij, vel testes inhabiles, & *num.* 157. idem tenet in publicatione attestationum, & *num.* 162. resoluit appellationi interpositæ à receptione testium & probationum facta post conclusionem in causa omnino esse deferendum.

27. Probationum reiectio.

27. V. A reiectione probationum appellari posse tradunt Triuis. *Venet. decis.* 4. *p.* 1. Grauat. *d.c.* 10. *n.* 7. Ozasc. *Pedem. decis.* 25. *n.* 14. Menoch. *remed.* 4. *adipisc. num.* 817. Surd. *decis.* 36. *num.* 17. Marant. *d. loco num.* 44. *in fine*, Scacc. *de appellat. q.* 17. *limit.* 6. *memb.* 7. *sub num.* 43. *vers. & quod ab interlocutoria*, Stephan. Gratian. *d. cap.* 77. *num.* 11. *cum seqq.* Salgado *d. cap.* 1. *n.* 138.

28. Absolutio instantiæ.

28. VI. Ab absolutione instantiæ pariter appellari posse tradunt Marc. Anton. de Amatis *Marchia decis.* 66. Cabed. *p.* 2. *Aresto* 32. *in fine*. Cuius tamen contrarium tenent Nicol. Mil. *in repert. verbo sententia* §. 17. Rebuff. *in præfat. l. quod iussit, num.* 48. *ff. de re iudic.* Marant. *de ordine iudic. p.* 6. *fol.* 515. *num.* 33. Salgado *d. cap.* 1. *num.* 185. ex ea ratione, quia non definit negotium principale cùm de nouo possit iudicium inchoari.

29. Expensarum expressa absolutio.

29. VII. Ab expressa absolutione expensarum posse victorem appellare tenent Stephan. Gratian. *Marchiæ decis.* 50. *n.* 1. *&* 2. Gam. *Lusit. decis.* 65. *n.* 1. Cabed. *p.* 1. *Aresto* 78. D. Barbosa *in l. eum qui temere n.* 180. *cum seqq. ff. de iudic.* Salgado *d. cap.* 1. *n.* 186.

30. Iuramenti in litem delatio alteri parti.

30. VIII. A delatione iuramenti in litem alteri parti per iudicem facta appellationem dari tradunt Lancellot. *de attentat. p.* 2. *cap.* 12. *limit.* 50. *n.* 190. Gonzal. *d.* §. 1. *in annot. n.* 195. Seraphin. *de priuil. iuram. priuil.* 102. *n.* 15. *limit.* 4. Scacc. *d. q.* 17. *limit.* 34. *n.* 7. *&* 8.

31. Dilatio breuis ad probandum.

31. IX. Quando datur dilatio ad probandum adeò breuis, vt ex breuitate possit deficere facultas probandi, Scacc. *d. q.* 17. *limit.* 47. *in princ. memb.* 1. *sub n.* 26. Salgado *d. c.* 1. *ex n.* 118. Alex. Trentacinq. *d. resol.* 13. *n.* 12. vbi *n.* 14. declarat quando quis grauatur in non admissione testium, scripturarum, seu aliarum probationum.

32. Tormentis vbi aliquis est subiiciendus.

32. X. A sententia qua iudex pronuntiat aliquem tormentis esse subiiciendum, vti continente damnum irreparabile appellari posse probant ordinat. Regia Lusit. *lib.* 3. *tit.* 69. §. 1. *& lib.* 5. *tit.* 122. §. 3. Hippol. *in l.* 1. *num.* 34. *ff. de quæst.* Clar. *lib.* 5. §. *fin. q.* 64. *num.* 27. Azeued. *l.* 3. *num.* 6. *tit.* 18. *lib.* 4. *noua recop.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. collect.* 642. *vers. secundò, & in praxi rerum fori eccles. resolut.* 405. *num.* 4. *vers. tertius*, Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo appellatio* §. 9. Sigism. Scacc. *d. q.* 17. *limit.* 47. *à num.* 143. Alex. Trentacinq. *d. resol.* 13. *n.* 15. latè Salgado *d. cap.* 1. *num.* 98. *cum seqq.*

33. Carceri si aliquis mancipari iubeatur.

33. XI. A sententia interlocutoria vt quis in carcerem coniiciatur, appellari posse, quia affert damnum irreparabile afferunt Don. à

Fina

Fina *tom.2.commun. opin.lib.9.tit.3.num.2.* Cald. Pereira *in l. si curatorem, verbo per quod n.31. C. de in integ. restit. minor.* D. Barbos. *in l.2. ff. soluto matr. in princ. p. 2. num.33.* Melch. Phebo *tom.1. Aresto* 101. Prosp. de Augustino *in addit.ad Quarant. in sum. Bullarij verbo Archiepiscopi auctoritas vers.*18.*auctoritas num.*20. *lit. N.* Piasec. *in praxi Episcop. p.2. cap.4. num.*100. vbi dicit intelligi posse, & debere de grauamine indebitæ carcerationis, Campan. *in diuers.iuris Canonici rub.*11. *cap.*13. *num.*312. Ludou. à Sarauia *in tract.de iurisdict. Adiunctorum quæst.*10.*n.*13. Hieron. Roderic.*d.res.*10.*num.*38. Salgado *d.p.2.cap.4.à princip.* Aloys.Ricc.*in d. praxi resol.*505 *n.*4. *vers.primus.*

34. XII. A sententia excommunicationis per decretum interlocutorium prolata, quia continet damnum irreparabile, appellari posse resoluunt Duen.*reg.*52.*limit.*2.Rebuff.*in concord.tit.de friuolis appellat. in rub. sub glos.*1.*in fine vers. fallit quando grauamen*, Mart. *de iurisd.p.*3.*c.*12. *n.*6. Gonzal.*ad reg.*8. *Cancel. glos.*9. §.1.*in annot. n.*197. Salgado *d.tom.*1. *p.*2.*c.*5.*ex n.*3. Aloys.Ricc.*in d.praxi resol.*105.*n.*4.*vers.secundus.* Appellatio tamen non est admittenda à comminatione Episcopi facta contra incurrentes excommunicationem,& alias censuras ecclesiasticas à iure latas ad dicendum causam quare non debeant declarari incidisse; secus si comminatio fiat contra alios delinquentes ad effectum illos excommunicandi ob aliquod delictum, vel crimen sub excommunicationis ab homine latæ pœna, vt per Aldan. *in compendio canon. resolut. lib.* 2. *tit.* 8. *n.*10. vbi attestatur sic fuisse decisum in Tropien. 17. Martij 1619. **34. Excommunicatio per decretum interlocutorium prolata.**

35. XIII. A sententia lata, qua quis excluditur ab aliquo officio publico tanquam infamis posse appellari tenet Gam. *Lusit. decis.*139.*num.*1. **35. Officij publici exclusio.**

36. XIV. A sententia legitimationis personarum posse appellari, veluti si pars opposuerit non esse quem tutorem, non procuratorem, aut legitimo mandato carentem,non filium, & similia,vel è contra, tenent Gam.*Lusit.decis.*159.*n.*2.Pacian.*de probation. lib.*1. *cap.*58. *sub n.*47. Scacc.*d.q.*17.*limit.*6.*memb.*7.*n.*73. Salgado *d.p.*2.*c.*1.*n.*47.vbi *n.*55. subdit quòd quando iudex interloquitur procuratorem esse, vel non esse legitimum,ab ista interlocutoria tanquam à grauamine irreparabili datur appellatio,& *n.*57. resoluit appellationem admittēdam esse à declaratione iudicis, an quis sit hæres,vel non, vel an cum beneficio legis, seu inuentarij, vel sine ipso, & *n.*60. idem dicit si iudex negauerit copiam actorum,& *num.*61. si iudex pronuntiat remittendum clericum ad suum iudicem ecclesiasticum & remittatur, & *n.*86. si iudex exceptionem recusationis contra se ipsum non admittat,& *n.*117. vbi interlocutoria fertur super articulo, à quo pendet tota causa principalis, tangit factum principale,seu substantiam negotij principalis. **36. Legitimatio personarum.**

37. XV. A decreto denegationis copiæ actorum,vel instrumentorum communium dari appellationem,resoluunt Duen. *reg.*52. *fallent.*5. Azeued. *l.*3. *tit.*18. *lib.*4. *noua recop.* Aloys.Ricc. *d.resol.*405. *vers. sextus*, Salgado *d.p.*2.*c.*1. *n.*72. **37. Denegatio copiæ actorum.**

38\. Appellatio licita est ab interlocutoria vbi grauamen reparari non potest in definitiua.

38\. *Et cuius grauamen per appellationem à definitiua*, &c.] Vide Menoch. *de arbitr. casu* 490. *num.* 3. Decian. *resp.*62. *num.* 21. *vol.* 5. Petr. Gregor. *de appellat. lib.* 2. *cap.*4. Surd. *decis.*36. *num.* 13. Stephan. Gratian. *Marchia decis.*202. *num.*5. Amat. Roder. *de modo & forma videndi, seu examinandi processum, cap. vlt. p.* 1. *num.* 4. *vers. verumtamen*, Ludou. Miranda *de ordine iudic. q.*30. *art.* 8. *concl.* 4. Ceuall. *de cognit. per viam violentia glos.*6. *num.*10. *& p.* 2. *q.*49. *à num.*1. Sigism. Scacc. *d. quast.*17. *limit.*47. *num.*85.

39\. Appellatio licita est ab interlocutoria etiamsi grauamen possit reparari, sed non ex toto, vel magna cum difficultate.

39\. Quod quidem verum esse, etiamsi grauamen possit reparari, sed non ex toto, vel magna cum difficultate, seu praeiudicio partis, tenent Duen. *reg.*52. *limit.*10. Surd. *decis.*39. *num.*14 *&* 15. Aloys. Ricc. *d. resol.*405. *num.*2. *&* 3. Gonzal. *d. glos.*9. §. 1. *in annot. n.*177. Sigism. Scacc. *d. q.*17. *limit.*47. *n.*86. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*74. *num.*12. *&* 13. *& cap.*77. *num.*9. Bernard. Graeuae. *ad practicam Camera Imper. lib.*1. *concl.*129. *num.*5. *&* 6. Hieron. Roder. *in compendio quast. regul. resol.*10. *num.*36.

40\. Damni irreparabilis plures casus.

40\. Plures casus damni irreparabilis vide apud Ioseph. Ludou. *Perusina decis.*83. Zerol. *d. verbo appellatio* §. 6. Quarant. *in summ. Bullarij verbo Archiepiscopi auctoritas cap.* 18. *num.* 20. Surd. *decis.* 36. Gonzal. *d. glos.*9. §. 1. *in annot. num.* 176. *cum seqq.* Ignat. del Villar *in sylua respons. lib.*1. *resp.*15. *num.*6. Scacc. *d. limit.*47. *n.*150. *cum multis seqq.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo appellatio* 3. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*77. Piasec. *in praxi Episcop. p.*2. *c.*4. *n.*100. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 405. *per tot. in* 2. *edit.* Salgado *de protect. Regia p.*2. *cap.*1. Hieron. Roder. *in compendio quast. regul. resol.*10. *num.*35. *cum seqq.*

41\. Causae quae iuxta canonicas sanctiones apud S. Sedem sunt iudicandae, vel quas Papa supplicatione manu propria signata expresse ad se auocauerit, non sunt in prima instantia coram ordinariis decidendae.

41\. *Ab his excipiantur causae, quae iuxta canonicas*, &c.] Vide Piasec. *in praxi Episcop. p.*2. *c.*4. *num.*3. Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p.*2. *c.*1. *num.*73. Aloys. Ricc. *in decis. Curia Archiep. Neapol. decis.*273. *num.*7. *p.*4. metipsum *d. p.*3. *alleg.*81. *n.*10.

42\. Hoc decretum non sustulit modos legitimos, quibus quis ex iuris dispositione sortitur forum.

42\. Vnde colligitur ex decreto Concilij in praesenti nihil immutatam esse auctoritatem Sedis Apost. ideóque omnes causas, quae à principio ex dispositione sacrorum canonum, & legum ante dictum decretum poterant apud dictam Sedem cognosci, posse etiam hodie, hoc decreto non obstante, quia illud non sustulit modos legitimos, quibus quis ex iuris dispositione sortitur forum, vt dixi *d. p.*3. *alleg.*81. *num.*14.

43\. Obligatus in forma Camerae tenetur in prima instantia coram Auditore Camerae respondere.

43\. Hinc etiam colligitur hoc decretum non habere locum in causis executiuis vigore obligationum in forma Camerae, aut litterarum Apost. per text. *in cap. dilecti, de foro comp.* tenetur enim sic obligatus etiam in prima instantia coram eodem respondere, nec potest opponere exceptionem fori declinatoriam, nec iudicis incompetentiae, Mandos. *de inhibit. q.*93. *num.*5. Marc. Anton. de Amatis *decis.*81. *num.*2. Surd. *cons.*280. *num.*13. Zachi. *de obligat. Cameral. q.*7. *num.*26. qui loquitur de clerico. Ratio est, quia Auditor Camerae tanquam expressè delegatus ad hanc similiúmve causarum generalitatem omnibus est

iudex

iudex competens, ex quo ſit à Papa delegatus, Maſſa *ad form. Cameræ, quæſt. 1. p. 2. num. 3. & 4.* Veſtri. *in pract. lib. 2. cap. 4. num. 4. & 6.* Eraſm. à Cochier *de iuriſdict. ordin. in exemptos, p. 2. quæſt. 46. num. 7.* & illi expreſſiſſimè inter alia cauſarum genera demandatur executio obligationum in forma Cameræ, vt teſtatur Galleſ. *de obligat. Camer. quæſt. 7. num. 3.* & Papa inhibet quibuſcunque iudicibus, & perſonis, etiamſi Cardinales fuerint, ſub pœnis ſi ſe in obligatione Camerali intromittant, Paulus V. *conſt. 20.* aliàs 20. *incip. Eximiæ, §. 33.* ſub dat. Romæ apud S. Marcum Kal. Octobris 1606.

44. Hinc quoque colligitur ratione celebrati contractus, vel delicti commiſſi poſſe quem in prima inſtantia cognoſcere, quamuis non ſit loci ordinarius, refert deciſum Franc. Leo *in theſauro fori eccleſ. p. 2. cap. 1. num. 75.* Et quamuis Doctores id communiter intelligant ſi contrahens in loco contractus repetiatur per *cap. Romana, §. contrahentes, de foro compet.* tamen vbi ille ſoluere aliquid certo tempore & loco promiſerit, & expreſsè proprij fori domicilio renuntiauerit, etiamſi in loco contractus non inueniatur, poterit contra eum abſentem iuxta formam ſuæ obligationis procedi per iudicem loci contractus, quoties de promiſſa ſolutione tractabitur, iuxta *gloſ. 2. in l. 1. ff. ſi quis in ius vocatus*, quam celebratiſſimam dicit Couarr. *pract. cap. 19. num. 5. in princip.* & Gutier. *de iurament. confirmat. p. 3. cap. 16. num. 4. & 5.* ſequitur D. Barboſ. *in l. 1. ff. de iudic. art. 3. num. 224.* quòd antè dixerant Dec. *in cap. 1. num. 65. de iudic.* & *ibi* Alciat. *num. 33.* Alexand. *conſil. 39. num. 4. lib. 7.* & in puncto de clerico, qui ſi ſoluere promiſerit, in eum locum remittendus eſt, etſi non ſui iudicis & Epiſcopi id fecerit conſenſu, tradunt Rip. *in d. cap. 1. num. 68.* Couarr. *d. cap. 19. num. 5. verſ. nonò*, Franc. Molin. *de brachio Regio, cap. 28. num. 14.*

44. Contractus celebrati, vel delicti cōmiſſi ratione poteſt quis in prima inſtantia cognoſcere quāuis non ſit loci ordinarius.

45. Hinc denique colligitur Clericum pupillum habentem cauſam in prima inſtantia coram Epiſcopo ſuffraganeo, vel alio inferiore, poſſe iſtorum forum declinare, & eligere forum in Romana Curia, non Metropolitani, ex diſpoſitione *l. vnic. C. quando Imper. inter pup. & vid.* non obſtante hoc decreto, vt per Aldan. *in compendio canon. reſolut. lib. 2. tit. 8. num. 15.* vbi atteſtatur ſic fuiſſe deciſum in Baren. 1. Aprilis 1628.

45. Clericus pupillus quando poſſit forum declinare.

46. In executione litterarum Apoſtol. in quibus dantur executores, ordinarios locorum ſe intromittere non poſſe etiam exequutioni auxilium præſtando, reſoluunt Bald. *in c. 1. §. ſi facta, in fine, ſi de feudo fuerit controu. num. 6.* & Dec. *in cap. ſuper eo*, & *ibi* Felin. *col. fin. verſ. quarto tertiò, de præſumpt.*

46. Ordinarij locorum ſe intromittere non poſſunt in executione litterarum Apoſt.

47. Cauſas poſſeſſionis beneficiorum reſeruatorum Sedi Apoſtol. poſſe immediatè ab Auditore Cameræ, ſeu alio delegato Apoſtol. cognoſci declarauit Gregorius XIII. in conſtitut. ſua ſuper declaratione litterarum Apoſtolicarum, & declaratione Concilij in præſenti, incip. *Ad Romani Pontific. prouidentiam*, ſub dat. 10. Iulij 1574. quam refert Piaſec. *d. cap. 4. num. 3.* & ſæpe fuiſſe deciſum aſſerunt Franciſc. Leo *d. cap. 1. num. 76. & 77.* Aloyſ. Ricc. *in praxi aurea, reſolut. 339.* Ego ipſe *d. alleg. 81. num. 17.*

47. Cauſæ poſſeſſionis beneficiorum reſeruatorū Sedi Apoſtol poſſunt immediatè ab Auditore Cameræ, ſeu alio delegato Apoſtol. cognoſci.

48. Cauſæ

48. Causæ beneficiales quando litteræ sub plumbo expeditæ reperiuntur,& de litterarum Apost. intellectu tractatur etiam in prima instantia , per signaturam iustitiæ in Curia committuntur , ea ratione quia iudicare de viribus litterarum Apost. ad Romanæ Curiæ iudices, & in specie sacræ Rotæ auditorio in ipsis versato, & non ad alios inferiores pertinet,refert decisum Garc.*p.6.cap.3.num.8.*

49. Hoc decretum locum non habet in beneficiis reseruatis, seu affectis.

49. In beneficiis enim reseruatis,seu affectis locum non habere hoc decretum, quia de ipsis in prima instantia cognosci potest in Curia, asserunt Gonzal. *ad reg.8.Cancel.glos.34.num.113.& 117.* Viuian. *in praxi iurispatronat.lib.14.cap.1.num.83. in vlt.impress.* Salgado *d.tom.1.part.2.cap.17.num.34.* referunt decisum Gonzal.*glos.51.num.36.* Garc.*de benef.p.6.cap.3.num.7.*

50. Matrimonialium causarum cognitio pertinet ad Episcopum,& non ad alium inferiorem.

50. *Ad hæc causæ matrimoniales,*&c.] Vide Couarr.*de sponsal.p.2.cap.8.§.12.num.1.* Sbroz. *de vicario Episcopi, lib.2.quæst.43. in princip.* Gutier. *pract.lib.3.quæst.26.num.1.* Soar. de Pace *in pract. tom.2. prælud.1. num.1. & 8.* Gregor. Lop. *l.7.verbo à los Obispos tit.10.p.4.* Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.2.cap.9.num.6.* Paul.Fusc.*de visitat.lib.2.cap.21.num.9.* Sanch. *de matrim.lib.3.disp.29.num.17.* Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori eccles.decis.245.in 1.edit.*aliàs *resol.215.in 2.edit.& p.4.resol.268.* Seraphin. *decis.765.* Franc.Molin.*de ritu nupt.lib.2.differ.10.num.14.*metipsum *de officio,& potest.Episcopi,p.3.alleg.84.à princip.*

51. Episcopus debet manuteneri in cognitione causarum matrimonialium.

51. Episcopum debere manuteneri in cognitione causarum matrimonialium,quamuis inferior alleget immemorabilem,donec de ea per tres sententias cognoscatur,ex decreto S.Congregationis censuit Rot. *decis.447.num.1.p.1.recent.*

52. Criminales causæ etiam visitando iudicare non possunt Decani, Archidiaconi, vel alij inferiores iudices.

52. *Et criminales.*] Vide Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.3. litt.A.in nouiss.edit.*Galganet.*de iure publico,lib.3.tit.21.num.2.& 3.* Rot.*decis.447.p.1.recent.& decis.610.p.2.etiam recent.*vbi fuit dictum Episcopum habere non solùm de iure,sed etiam vigore Concilij Trident. fundatam intentionem in cognitione causarum criminalium intra limites suæ diœcesis,& donec de contraria immemorabili discutitur,manutenendum esse in sua possessione, ac proinde per Concilium in præsenti sublatam esse quadragenariam cum titulo,seu priuilegio.

53. Causas criminales iudicare possunt Abbates habentes iurisdictionem pleno iure spiritualem & temporalem.

53. Iudicare tamen posse huiusmodi criminales causas Abbates habentes iurisdictionem pleno iure spiritualem, & temporalem, resoluit Aloys.Ricc.*in decis.curiæ Archiep.Neapol.decis.184.p.4.*

54. *Non Decani,Archidiaconi,& aliorum inferiorum iudicio,*&c.]Etiam si essent exempti , intellexit Rota in Constantien. iurisdictionis 29.Nouembris 1617.coram Ortembergo,& coram R.D.meo Coccino Decano inter eius impressas *decis.346.num.8.*

55. Procedit in Decanis,& Archidiaconis, qui sunt in diœcesi Episcoporum.

55. Procedere in Decanis,& Archidiaconis,qui sunt in diœcesi Episcoporum, non autem in illis, qui nullius diœceseos sunt, refert decisum Aloys.Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol.p.4. decis.184.* & censuit Rot.apud Mantic. *decis.102.num.7.* non loqui de Decanis, & Capitulo, sed de aliis inferioribus , qui habent iurisdictionem priuatiuè ad Episcopum,de quo eadem Rot.*decis.447.num.5.p.1.recent.*

56. Vnde

56. Vnde cauſas matrimoniales, & criminales cognoſcere ſpectat ad Epiſcopum etiam in Abbatiis exemptis, donec per tres ſententias conformes, vel vnicam, quæ in rem iudicatam tranſierit, Abbatiam præfatam, ac loca illi ſubiecta, ſeu ab ea dependentia nullius diœceſis eſſe conſtiterit, tenet Sell. *in ſelect. canon. cap.* 42. *num.* 3. atteſtans ita fuiſſe deciſum in Theatina Abbatiæ S. Ioannis in Venere 11. Septembris 1611.

56. Cauſas matrimoniales, & criminales cognoſcere ſpectat ad Epiſcopū etiam in Abbatiis exemptis.

57. Cauſarum matrimonialium, & criminalium cognitio ad Epiſcopum ſpectat, donec per alium prætendentem probetur immemorabilis, & quòd ſit nullius, vt per Sell. *d. cap.* 42. *num.* 5. vbi aſſerit ſic fuiſſe reſolutum in nullius, ſiue Conuerſanen. 20. Auguſti 1617.

57. Cauſarum matrimonialium, & criminaliū cognitio ad Epiſcopū ſpectat donec per alium prætendentem probetur immemorialis.

58. Ex præſcriptione enim immemorabili, conſuetudine, vel priuilegio poſſe inferiores Epiſcopo quærere facultatem cognoſcendi de cauſis matrimonialibus, & criminalibus, reſoluunt gloſ. *in cap. litteras, de reſtit. ſpol. & in cap.* 1. *de conſang. & affin.* Palat. *in repet. cap. per veſtras notab.* 2. §. 1. *num.* 33. Couarr. *de ſponſal. p.* 2. *cap.* 8. §. 12. *num.* 1. *verſ. verum,* Nauarr. *conſil.* 1. *num* 5. *de offic. deleg. in antiq.* aliàs *conſil.* 3. *eod. tit. in nouis,* quia hoc decretum non ſuſtulit conſuetudinem in qua ſunt inferiores Prælati, ſi ſit immemorabilis, vt referunt deciſum additio *ad d. conſ.* 3. *Nauarri.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloſ.* 33. *num.* 5.

58. Cauſas matrimoniales, & criminales cognoſcere poſſunt inferiores Epiſcopo ex præſcriptione immemorabili, conſuetudine, vel priuilegio.

59. Ex delegatione Papæ inferiorem Epiſcopo habere matrimonialium cauſarum cognitionem per *c. propoſuiſti, de probat. & cap. ex litteris, de in integr. reſtit. & cap.* 1. *vt lite non conteſt.* reſoluunt Couarr. *d. num.* 1. *verſ. eſt tamen*, Rendina *in promptuario recept. ſentent. tom.* 1. *tit.* 72. *num.* 6. aſſerentes non ſolere Romanos Pontifices cauſas matrimoniales, niſi ex iuſta cauſa aliis quàm Epiſcopis committere.

59. Matrimonialium cauſarum cognitionem habere poſſunt inferiores Epiſcopo ex delegatione Papæ.

60. *Sed Epiſcopi tantùm*, &c.] Non comprehendi Abbates exemptos iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentes ſub nomine Epiſcopi, de quo in præſenti, reſoluunt nouiſſimè Aloyſ. Ricc. *p.* 4. *ſuæ praxis reſol.* 171. Rot. coram R. D. meo Coccino Decano inter eius impreſſas *deciſ.* 346. *num.* 8. Ego ipſe *de appellatiua verbor. vtriuſque iuris ſignificat. appell.* 89. *num.* 19. *cum ſeqq.*

60. Abbates exempti iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentes non veniunt in præſenti ſub nomine Epiſcopi.

61. Vicarium Epiſcopi matrimonialium cauſarum cognitionem habere etiam ex generali Epiſcopi commiſſione per *cap.* 1 *de frigidis, & malef & cap. vlt. de cognit. ſpirit.* probant Anton. Butr. *num.* 2. Abb. *n* 4. Alex. de Neuo *num.* 5. *in d. cap. vlt.* Couarr. *d. num.* 1. *verſ. poteſt*, Anton. Cuch. *inſtit. maior. lib.* 2. *tit.* 8. *num.* 105. Sbroz. *de offic. vicarij, lib.* 2. *queſt.* 44 *in fine,* Bertachin. *in tract. de Epiſcopo, lib.* 4. *p.* 1. *q.* 20. *n.* 23. Sanch. *d. lib* 3. *diſp.* 29. *num.* 18. *verſ. ſecundo*, Azor. *inſtit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 45. *q.* 2. Narbona *de appellat. à vicario ad Epiſcopum p.* 1. *num.* 101. Aloyſ. Ricc. *in d. praxi p.* 4. *reſol.* 270. Ego ipſe *d. alleg.* 84. *num.* 3.

61. Vicarius Epiſcopi habet cognitionem cauſarum matrimonialium ex officio.

62. Contra Rebuff *in praxi benefic. tit. de forma vicariatus num.* 155. Petr. de Ledeſma *de matrimon. quaſt.* 45. *artic.* 1. *puncto* 3. *dub.* 4. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.* 4. §. 7. *num.* 2. *verſic. nono*, exiſtimantes vicarium Epiſcopi cauſas matrimoniales tractare non poſſe ſine ſpeciali mandato.

63.Causæ matrimoniales & criminales à Capitulo Sede vacante cognosci, & definiri possunt.

63. Causas matrimoniales & criminales ex hoc decreto Decanis, Archidiaconis, & aliis inferioribus ademptas, Episcopique tantùm examini ac iurisdictioni relinquendas, Sede Episcopali vacante à Capitulo cognosci, & definiri posse, resoluunt in causis matrimonialibus per *cap.veniens,de eo qui duxit in matrim.* Pauin. *de offic.& potest. Capituli Sede vacante.p.1.quæst.10.sub num.*8. Quarant.*in sum.Bullar.verbo Capitulum Sede vacante, quæst.5.* Raguc. *de voce Canonic. in Capitulo, quæst.* 39. *num.*1. Aloys. Ricc. *in d.praxi p.4. resol.*273. Ego ipse *d. alleg.*84. *num.*4. vbi ex aliis id intelligo in causis matrimonialibus ex ordinaria iurisdictione Episcopo competentibus, non autem in delegata, vel commissa illi, aut eius vicario, vt latè ostendi *in tract. de Canon. cap.* 42. *num.* 57. & in omnibus Aldan. *d. loco num.* 16. vbi addit vicario capitulari pertinere matrimoniales causas non criminales in mandato generali, secus in speciali, & dicit ita fuisse decisum sub die 30. Maij 1602.

64. *Et alimenta,& expensas litis*,&c.] Vide Crescent.*decis.*233.Aloys. Ricc.*in collect.decis.p.4.collect.*853.*in med.*

65. Iurisdictio Episcopi deuoluitur ad Archiepiscopum per negligentiam Episcopi circa id quod facere debet.

65. *Eóque negligente procedant.*] Per negligentiam Episcopi circa id quod facere debet, deuolui iurisdictionem ad Archiepiscopum, tenent Felin.*in cap.pastoralis,n.6.de offic.ordin.* Afflict. *in c.imperialem,§.præterea, n.*33. *de prohib.feudi alien.per Feder.* Marc. Anton. Genuens. *in pract.Archiep.Neapol.cap.*70.*n.*4. Gamb.*de offic.& potest.Legati à latere,lib.*2.*tit.de var.ordin.nominib.n.*32.Quarant.*in sum.Bullar.verbo Archiepiscopi auctoritas,vers.*10.*auctoritas,in fine,lit.M.*Ego ipse *in collect ad c pastoralis* 11.*n.*8. *de offic.ordin.* & latè *de offic.& potest.Episcopi, p.*1. *tit.*4. *de præstantia Archiep.à n.*19.secundùm Lugdun.impress.vbi septem casus refero singulares,in quibus Archiepiscopus potest supplere negligentiam Episcopi.

66. Appellans acta omnia coram Episcopo gesta ad iudicem appellationis expensis suis transferre tenetur.

66. *Præterea si quis in casibus*, &c.] Vide Farin.*consil.69. num.*3.*&* 4. Stephan.Gratian.*discept.forens.cap.*121.*num.*15. Aloys.Ricc. *in decis.curiæ Archiep.Neapol.p.4.decis.*334.*num.*1. Giurba *decis.*29. Nouar.*in sing.iuris canon.concl.*7.Rot.apud Farin.*decis.*20.*n.*1.*& decis.*104.*n.*1.*& decis.*106.*& seq.& decis.*198.*&* 657.*in* 1.*collect.nouiss.*aliàs *p.4.diuers.*

67. Procedit in actis factis in partibus coram delegato.

67. Procedere in actis factis in partibus coram iudice delegato resoluit Stephan.Gratian.*d.cap.*121.*num.*18.*cum seqq.*

68. Habet locum in quocunque iudice ecclesiastico, & in causis tantùm ecclesiasticis.

68. Et habere locum in quocunque iudice refert decisum Aloys. Ricc.*in collect.decis.p.4.collect.*1356.Ecclesiastico tamen,& in causis tantùm ecclesiasticis, vt censuit Rot.in Romana lignorum 23. Iunij 1603. coram Cardin. Sacrato, & in Romana vineæ 19. Nouembris eiusdem anni coram R.D. meo Coccino Decano, vbi refert ita fuisse à S.Congregat.Concil.decisum, & in Imolen. afflictus 30. Aprilis 1604. coram Penia, impressa per Marches.*de commission.p.*2.*pag.*539.*num.*4. & in Romana fabricæ 16.Ianuarij 1623.coram R.P.D.meo Pirouano,& in Romana Societatis officij scutorum mille 19. Iunij 1628. & in Romana vsusfructus 13.Martij eiusdem anni coram eodem, *& decis.*561.*n.*12.*p.*1. *recent.* & coram Gregorio XV. *decis.*508.*n.*11. vbi Beltram.*n.*15 & coram Caual.*decis.*67.*num.*2.Stephan.Gratian.*d.cap.*121.*num.*20.*& seq.*

69. Procedere

69. Procedere etiam in causis profanis vertentibus coram iudice ecclesiastico ex sententia S. Cong. Conc. firmauit Rot. in Leodien. dominij de Steuordia 3. Iulij 1623. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, reprobata *decis.* 106. *in princ. p.* 4. *diuers.* in qua dictum fuerat Concilium in præsenti, habere etiam locum in profanis, provt è conuerso dispositio Concilij intrat in omnibus causis ecclesiasticis vertentibus coram quocunque iudice etiam non Episcopo, licèt verba Concilij videantur sonare in causis vertentibus coram Episcopo, Coccin. *decis.* 274. *n.* 3. Rot. in d. Leodien.

69. Procedit in causis profanis vertentibus coram iudice ecclesiastico.

70. *In casibus à iure permissis appellauerit*, &c.] Transportare acta prioris instantiæ ex dispositione Concilij in præsenti spectare ad eum, qui appellauit, tenuit Rot. penes Caual. *decis.* 43. *num.* 1. vbi *num.* 2. subdit quòd transportate acta coram vltimo iudice, qui priorem sententiam reuocauit, tenetur appellans; sed non acta facta in priori instantia.

70. Acta prioris instantiæ transportare spectat ad eum, qui appellauit.

71. *Teneatur acta omnia*, &c.] Actorum transportationem iuxta hoc decretum esse de forma quando causa est ecclesiastica, solúmque in ea illud locum habere censuit Rot. *decis.* 56. *n.* 12. *&* *decis.* 561. *n.* 12. *p.* 1. *recent. &* *decis.* 268. *num.* 3. inter impressas per Fatin. post *lib.* 2. *consil. & decis.* 121. *n.* 3. apud Pacifie. *de Saluiano interdicto*, & in Imolen. affictus coram Penia impressa per Marchesf. *de commission. p.* 2. *pag.* 539. vbi etiam fuit dictum procedere hanc resolutionem, etiamsi ageretur de causa profana coram iudice ecclesiastico.

71. Actorum transportatio iuxta hoc decretum est de forma quando causa est ecclesiastica.

72. Et quòd huiusmodi transportatio necessaria sit in causa beneficiali firmauit Rota in Neapol. domus 14. Martij 1625. coram R. P. D. meo Pirouano, cuius memini ego ipse *in tract. de officio, & potest. parochi cap.* 29. *num.* 25. vbi subdidi id videri conforme iuri communi, quia non visis actis integris sententia dicitur nulla tanquam lata sine causæ cognitione, *l. propter* §. *& si quidem*, vbi Batt. *num.* 6. *C. de iudic.*

72. Actorum transportatio necessaria in causa beneficiali.

73. Et non solùm acta debent, vt suprà, integrè transportari, sed etiam legitimè, nempe ab actuario, vel successore in officio cum compulsoria & partis citatione, provt requiritur, Ror. *decis.* 1. *de fide instr. in nouis*, Mohed. *decis.* 8. *eodem tit.* & coram Gregorio XV. *decis.* 469. *num.* 4. & fuit dictum in Toletana spolij 3. Iulij 1623. coram R. P. D. meo Nauarro, & in Feretrana Parochialis 22. Maij 1628. coram Card. Virili: & in puncto de processu extracto ab alio notario quàm actuario, vel successore in officio, fuit etiam dictum in Algaten. dismembrationis 5. Iunij 1617. coram bonæ mem. Remboldo, provt refert & sequitur Beltramin. *in annot. ad decis.* 59. *Gregorij XV. n.* 9.

73. Acta integrè, & legitime debent transportari.

74. Vnde sententiam latam à iudice appellationis non transportatis actis esse nullam tenet Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapolit. p.* 4. *decis.* 143. & censuit Rot. apud Mantic. *decis.* 170. *& decis.* 197. *num.* 1.

74. Sententia lata à iudice appellationis non transportatis actis est nulla.

75. Et gesta actis diminutis & dismembratis esse nulla tenet Campans. *in diuers. iuris Canonic. rub.* 11. *cap.* 13. *sub num.* 314. *vers. & si*

75. Gesta actis diminutis & dismembratis sunt nulla.

Causæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes in prima instantia coram ordinarijs locorum cognoscantur, & infra biennium terminentur, ex quo licebit ad alium iudicem appellare, immo & antè in alio casu. Causas matrimoniales & criminales solus Episcopus cognoscat, etiam casu quo controuertitur de huiusmodi causæ cognitione, &c. Legati de latere non procedant contra clericos, aliásve personas ecclesiasticas, nisi Episcopo priùs requisito, & negligente. Agitur de mercede actorum, & de mercede Notarij copiam actorum dantis appellanti, &c.

CAPVT XX.

1. Causæ omnes ad forũ ecclesiasticum spectantes coram ordinariis locorum in prima instantia decidi, & infra biennium terminari debent.

1. Vide Paul. Fusc. *de visitat. lib. 1. cap. 33. n. 3.* Monald. *consf. decisiuo* 94. Aloys. Ricc. *in collect. decis. p. 4. collect.* 1353 *in fine*, Mari. Antonin. *variar. resolut. lib. 1. resolut. 15. num. 3.* Franc. Leo. *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 1. num. 70.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 2 cap. 4. num. 3.* Viuian. *in praxi iurispatron. p. 1. lib. 7. cap. 3. num. 5.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo instantia*, §. 4. Nouar. *in singul. iuris canon. conclus.* 54. Salgado *de protect. Regia tom. 1. p. 2. cap. 17. ex num. 2.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg.* 51.

2. Primæ instantiæ ordinarij non possunt partes in eius præiudicium renunciare.

2. Quod quidem ius ordinariorum vt in prima instantia procedant, nullo modo à partibus posse in eorum præiudicium renunciari, tenent Soar. de Pace *in pract. tom. 2. prel. vlt. num.* 18. Ludou. à Sarauia *de iurisdict. Adiunctorum, q. 7. num. 7.*

3. Causas in curiis ordinariorum pendentes non possunt superiores etiã Nuncij aduocare.

3. Alios superiores etiam Nuncios, vel Legatos de latere specificam potestatem maiorem non habentes ad se aduocare non posse causas in curiis ordinariorum, vel aliorum inferiorum iudicum pendentes, nisi per viam legitimam appellationis ad ipsorum tribunalia deferantur, resolutum refert Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. part. 4. decis. 296. num. 5.*

4. Auditor Cameræ non potest de causis in prima instantia cognoscere.

4. Auditorem Cameræ, nec quemuis alium iudicem Romanæ Curiæ posse de causis ad forum ecclesiasticum spectantibus in prima instantia cognoscere, nec monitoria decernere ad extrahendas partes à suis domiciliis, resoluit Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.* 116. *& in decis. curiæ Archiep. Neapol p. 4. decis.* 271. *num.* 6. *& decis.* 273. *num.* 3. Ego ipse *d. p. 3. alleg.* 81. *num.* 3.

5. Causas obligatione Camerali firmatas in partibus existentes potest Auditor Cameræ aduocare.

5. Causas autem obligatione Camerali firmatas in partibus existentes Auditor Cameræ auocare potest, etiamsi extra Curiam contractum sit, & licèt pendeant coram ordinariis, resoluunt Lancellot. *de attentat. lite pend. limit.* 15. *num.* 3. *& cap.* 10. *limit.* 26. Flores de Mena *variar. lib. 1. q. 12. num.* 48. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 118. *in fine*, Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resolut.* 342. Nouar. *in singul. iuris canon. conclus.* 54. *num.* 5. Ego ipse *d. alleg.* 81. *num.* 16.

6. Relati inferiores, qui subsunt Episcopis, non habent ius cognoscẽdi de causis in prima instantia.

6. *Coram ordinarijs locorum*, &c.] De Episcopis scilicet, & exemptis Episcopalem iurisdictionem habentibus, non autem de Prælatis inferioribus,

riotibus, qui ſubſunt Epiſcopis intelligi debere affirmant Fr. Emman. *quaſt. regul tom.* 1. *quaſt.* 36. *art.* 4. Rot. *deciſ.* 100. apud Farin. *p.* 4. *ſua praxis crimin.* Flamin. Pariſ. *de reſignat. benef. lib.* 3. *quaſt.* 11. *num.* 19. vbi *num.* 22. reſoluit ſub verbo *Ordinarys*, de quo in præſenti, comprehendi etiam vicarium Epiſcopi, refero ego ipſe *d. alleg.* 81. *num.* 4.

7. Abbates etiam non exemptos, & alios, quibus olim vel ex præſcripta conſuetudine, vel aliquo priuilegio de cauſis clericorum ſuæ Eccleſiæ, vel cumulatiuè cum ordinario, vel priuatiuè cognoſcere competebat, etiam hodie non obſtante decreto Concil. de quo in præſenti poſſe vti eadem iuriſdictione, cùm Concilium generaliter de iuriſdictione ordinaria loquatur, & iuriſdictiones Abbatum iuſto iure, & titulo quæſitæ etiam ordinariæ cenſentur, conſuluit Nauar. *conſ.* 2. *n.* 4. *de foro compet. in antiq.* aliàs *conſ.* 9. *de priuileg. in nouis*, Sayr. *in floribus deciſ. ſub illo tit. de foro compet. deciſ.* 2. *verſ. poſſunt*, & ego ipſe *d. alleg.* 81. *num.* 7.

7. Abbates, qui poſſint hodie de cauſis clericorum ſuæ Eccleſiæ cognoſcere.

8. Capitulum Sede vacante, cùm ſuccedat Epiſcopo in omnibus, quæ ſunt iuriſdictionis etiam voluntariæ, habere priuilegium cognoſcendi cauſas in prima inſtantia ex vi huius decreti, reſoluunt Aloyſ. Ricc. *in praxi aurea, reſolut.* 130. *& in deciſ. curia Archiepiſcop. Neapol. p.* 4. *deciſ.* 273. *num.* 7. Nouar. *in ſingul. canon. concl.* 54. *num.* 4. Ego ipſe *d. alleg.* 81. *num.* 6.

8. Capitulum Sede vacante cognoſcit de cauſis in prima inſtantia.

9. Hoc decretum ad Regulares non pertinere, nec Conſeruatorias Regularium imminuere, aut reſtringere, nec quoad primam inſtantiam ipſorum aliquid noui inducere, aſſerunt deciſum Aldret. *in allegat. pro omnimoda Regularium exempt. part.* 1. *cap.* 7. *num.* 4. Nouar. *d. concluſ.* 54. *num.* 12. Aloyſ. Ricc. *d. deciſ.* 273. *num.* 7. *prope fin. p.* 4. Ego ipſe *d. alleg.* 81. *num.* 13. Et ſignanter quòd Conſeruatoriæ Regularium non ſint ſublatæ per hoc decretum, etiam quòd cauſæ graues ſint, & plenariam cognitionem requirant, cenſuiſſe ſacram Congreg. in vna Mediolanen. refert Rot. in Oſcen. iuriſdictionis 12. Decembris 1614. coram bonæ mem. Vbaldo ſen.

9. Hoc decretum ad Regulares non pertinet.

10. Contra Nauarr. *conſil.* 1. aliàs 3. *de officio deleg.* Sayr. *in floribus deciſ. ſub eod tit. deciſ.* 1. Mari. Antonin. *variar. reſolut. lib.* 1. *reſolut.* 15. exiſtimantes Conſeruatores de cauſis eccleſiaſticis in prima inſtantia cognoſcere poſſe, & in eis etiam tanquam ordinariis iudicibus Concilium in præſenti locum habere.

11. *Atque omnino ſaltem intra biennium*, &c.] Vide Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. p.* 4 *collect.* 1353. *in fin.* Franc. Leon. *in theſauro fori eccleſiaſt. p.* 2. *cap.* 1. *num.* 70. Salgado *de protect. Regia, p.* 2. *cap.* 17. *num.* 35. Zerol. *in praxi Epiſcop. p.* 1. *verbo inſtantia, verſ. quarto*, & *verſ. ſexto*, aſſerit hoc tantùm fallere in Curia Romana vbi lis ſiue inſtantia nunquam extinguitur, niſi per ſententiam, de quo etiam Franc. Leo *d. cap.* 1. *num.* 73.

11. Cauſæ omnes ad forum eccleſiaſticum ſpectantes intra biennium terminari debent.

12. Per hoc decretum imponi terminum inferiori ad cauſam finiendam, non tamen irritari acta proceſſus, cùm inſtantia iudicij ſecundùm canones per text. in præſenti non abrogatos, ſit perpetua, tradunt Zerol. *d. verſ. quarto*, Sigiſm. Scaccia *de appellat. q.* 15. *num.* 178. Salgado *de protect. Regia, tom.* 1. *p.* 4. *cap.* 2. *num.* 66.

12. Per hoc decretum imponitur terminus inferiori ad cauſam finiendam, non tamen irritantur acta proceſſus.

13. Hoc decretum non loquitur de executoribus specialiter deputatis.

13. Quòd hoc decretum non loquatur de executoribus specialiter deputatis, sed de iudicibus ordinariis, ac proinde locum habeat in causis tantùm contentiosis, non autem gratiosis, in quibus non datur instantia, nec executoris iurisdictio perimitur, nisi perempta gratia, *cap. super gratia, de offic. deleg. in 6.* Et quòd non habeat locum in Romana Curia, quia ibi lis, seu instantia nunquam extinguitur, propter facultatem prorogandi fatalia, fuit dictum in Aquilana bonorum 17. Iunij 1624. coram bonæ mem. Remboldo.

14. Lis quando dicatur mota.

14. *A die motæ litis.*] Quando dicatur lis mota, vide Rebuff. *in l. litis nomen 36. pag. 206. ff. de verbor. signific.* Parlad. *different.* 128 *num.* 4. Cabed. *Lusit. decis.* 15 *num.* 11. *part.* 2. Salgado *de protect. Regia, tom.* 1. *p.* 2. *cap.* 13. *num.* 44.

15. Causa intra biennium non terminata vt concedatur auocatoria, quid inquirendum.

15. *Alioquin post illud spatium*, &c.] Causa intra biennium non terminata vt concedatur auocatoria, opus esse quòd ex parte iudicis nolentis, vel non curantis intra dictum biennium causam expedire, detur culpa, defectúsque appareat, referunt decisum Marchesan. *de commission. p.* 2. §. 4. *num.* 54. Franc. Leo *d. cap.* 1. *num.* 72. Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol.* 334. *à princ. & in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 153. *p.* 4 Nouar. *in singul. iuris Canonici, conclus.* 55. Ego ipse *d. allegat.* 81. *num.* 12. aduertentes quòd si per iudicem non stetit quominus intra dictum tempus causam diffiniuerit, sed ob illius grauitatem, & qualitatem, vel partium cauillationes non sit definita, elapso biennio non habet locum appellatio, de quo etiam Salgado. *d. p.* 2. *cap.* 17. *num.* 35.

16. Iudicis de culpa vt constet debet sæpè requiri.

16. Ad hoc vt constet de culpa iudicis debere sæpe requiri, & de hoc coram iudice superiore instari tradunt Grammat. *voto* 31. *n.* 13. Aloys. Ricc. *d. resol.* 334. *num.* 1. Ego ipse *d. alleg.* 81 *num.* 9 *in fine.*

17. Interpellatio vna an sufficiat.

17. An requiratur vnica interpellatio, vel plures vt dicatur stare per iudicem quominus causa expediatur? Vide Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 120. *p.* 4.

18 Huic decreto locus est in causis nullitatis professionis.

18. In causis nullitatis professionis, quæ infra biennium ab ordinario, & superiore Regulari non terminantur, esse locum huic decreto Concilij asserit decisum Armendar. *in addit. ad leges Nauarræ lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. num.* 40. quem refero *d. alleg.* 81. *num.* 8. & me citato Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 273. *num.* 6 *p.* 4.

19. Consensus prorogandi iurisdictionem in prima instantia tollitur.

19. Consensum prorogandi iurisdictionem in prima instantia tolli litigantibus per hunc text. tenet Soar. de Pace *in pract. tom.* 2. *prælud. vlt. num.* 18. *cum seqq.*

20. *Neque appellationes ab eisdem interpositæ*, &c.] Vide Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo appellatio*, §. 1. Soar. de Pace *in pract. tom.* 1. *cap.* 6. *in proœm. n.* 25. vbi *n.* 26. dicit hoc decretum procedere in interlocutoriis latis tam à iudice ordinario, quàm à delegato, & tam in prima instantia, quàm in secunda, quia non est correctorium iuris communis, sed potiùs declaratorium.

21. Appellatio admittitur ab interlocutoria vim diffinitiuæ habente.

21. *Vel à diffinitiua vim habente.*] Appellationem admitti ab interlocutoria vim diffinitiuæ habente, resoluunt Franc. Marc. Delphin. *decis.* 314. *num.* 1. *vol.* 2. Decian. *respons.* 62. *num.* 24. *vol.* 5. Mendez à Castro

in

*in praxi Lusit.lib.2.cap.11.num.*18. Bernard.Græuæ. *ad pract.Cameræ Imperialis lib.1.concl.*130. *à princ.* Aloys.Ricc.*in decis.Curia Archiep. Neapol. p.4.decis.*16.Ordin.Reg.Lusit.*lib.3.tit.69.in princip.* vbi parens meus. Et appellationem ab interlocutoria esse odiosam, quia habet oculos retro, dicit Steph.Gratian.*discept.forens.cap.*158.*n.6.*

22. Plures casus, in quibus potest appellari à sententia interlocutoria, vide apud Afflict. *in cap.si inter dominum num. 97. de inuest. inter dom. & vasal. lib.1.fol.96.* Guid. Papæ *decis.75.* Bellacomb. Viui. Kirchou.& alios *tom.2.commun.opinion.lib.7.tit.24.num.18.cum seqq.*Lancel. *de attent.appell. pend. cap.12. lim.1.* Menoch. *remed.4. adipisc.q.99. n.*822. *cum seqq.* Anton.Grauat. *ad praxim Rom.Curiæ lib.7.cap.3. num.46.* Viui. *Neapolit. decis.*302. Tiber. Decian. *resp. 62. vol.5.* Cornel. Brederod. *in tract. de appellat. p.1. tit. 20. col. 433. cum multis seqq.* Gonzal. *ad reg.8. Cancel. glos.9.§.1.in annot.num.*191.*cum seqq.* Valasc. *consult.47.& cons.*51. *num.*51. Sigism. Scacc. *de appellat. q.*17. *limit.*47. Alexand. Trentacinq. *var. resol.lib.2. sub tit.de appellat. resol.*13. Salgado *de protect. Regia tom.1. p.2. cap.1. num.4. cum seqq.* Fr. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resol.* 10.*num.*33. — *22. Appellari à sententia interlocutoria in quibus casibus possit.*

Casus in quibus appellatio admittitur ab interlocutoria, vel quia vim diffinitiuæ habet, vel quia damnum irreparabile continet.

23. I. Sententiam super minori ætate latam, per quam pronuntiatur quem non esse minoris ætatis, habere vim diffinitiuæ, ac proinde ab ea posse appellari resoluunt Bellacomb. *tom. 2. commun. opin. lib. 7. tit.24. num.24. pag.*322. Gam. *Lusit. decis.*159. *num.*2. Salgado *de protect. Regia tom.1. p.2. cap.1. num.*54. Valasc. *cons.* 47. *num.* 4. vbi refert talem opinionem non seruari in illo Regno, eo quòd grauamen quod resultat ex tali pronunciatione, possit corrigi in sententia principalis causæ. — *23. Sententia super minori ætate lata habet vim diffinitiuæ & ab ea potest appellari.*

24. II. Ab iniusta articulorum admissione, vel ab eorum denegata iusta admissione appellari posse tenent Bald.*in l.post sententiam 9 num.4. in fin.C.de sentent.& interloc.* Mascard. *de probat.concl.*131.*& seq.* Cardin. Tusch. *practic.conclus.tom.1.lit. A. concl.*359.*num.*32.*&* 35. Surd.*decis.*56. *ex num.*17. Aloys.Ricc. *in d.praxi resol.* 105.*num.*4. *vers. quintus,* Gonzal. *ad reg.8.Cancel.glos.*1. §.1. *in annot.n.*190.*& seq.* Steph. Gratian. *discept. forens.c.74.n.*15. Alexand. Trentacinq. *var.resolut.lib.2. sub tit.de appellat. resol.*13.*n.*14. Sigism.Scacc.*de appellat.q.*17.*limit.*47. *n.*90.*&* 137. Salgado *d.cap.1.n.*141. — *24. Iniusta articulorum admissio, vel denegata iusta admissio.*

25. III. Quando iudex se pronuntiat competentem, vel incompetentem, appellari posse tradunt Grauat. ad Vestr. *lib.3.cap.* 10. *num.6.* Roland. *cons.*133. *n.2. lib.*4. Marant. *de ordine iudic. p.6. tract. de decisor. iudicij actu* 1.*num.*43.*pag.*402. Stephan. Gratian. *d. cap.74. n.*15. Scacc. *d.quæst.17.limit.*47.*n.*94.*&* 105. Alexand. Trentacinq. *d.resol.*13. *num.*9. Caualer. *decis.*2. *num.*8. Salgado *d.cap.1.num.*38. Aloys.Ricc. *in d.praxi resol.*105.*num.4.vers.*4. — *25. Iudex quando pronuntiat se competentem, vel incompetentem.*

16. Admissio, vel reiectio testium.

26. IV. Ab admissione, vel reiectione testium, an scilicet testes admittendi sint, vel non admittendi, licitam esse appellationem resoluunt Ozasc. *Pedem. decis.* 25. *num.* 14. *vers. contrarium tamen*, Stephan. Gratian. *d.c.* 77. *sub n.* 13. *& cap.* 74. *sub num.* 15. Salgado *d.cap.* 1. *n.* 151. vbi *num.* 153. subdit procedere etiam vbicunque iudex admittit testes post lapsum termini probatorij, vel testes inhabiles, & *num.* 157. idem tenet in publicatione attestationum, & *num.* 162. resoluit appellationi interpositæ à receptione testium & probationum facta post conclusionem in causa omnino esse deferendum.

27. Probationum reiectio.

27. V. A reiectione probationum appellari posse tradunt Triuis. *Venet. decis.* 4. *p.* 1. Grauat. *d.c.* 10. *n.* 7. Ozasc. *Pedem. decis.* 25. *n.* 14. Menoch. *remed.* 4. *adipisc. num.* 817. Surd. *decis.* 36. *num.* 17. Marant. *d. loco num.* 44. *in fine*, Scacc. *de appellat. q.* 17. *limit.* 6. *memb.* 7. *sub num.* 43. *vers. & quod ab interlocutoria*, Stephan. Gratian. *d. cap.* 77. *num.* 11. *cum seqq.* Salgado *d. cap.* 1. *n.* 138.

28. Absolutio instantiæ.

28. VI. Ab absolutione instantiæ pariter appellari posse tradunt Marc. Anton. de Amatis *Marchia decis.* 66. Cabed. *p.* 2. *Aresto* 32. *in fine*. Cuius tamen contrarium tenent Nicol. Mil. *in repert. verbo sententia* §. 17. Rebuff. *in præfat. l. quod iussit, num.* 48. *ff. de re iudic.* Marant. *de ordine iudic. p.* 6. *fol.* 515. *num.* 33. Salgado *d. cap.* 1. *num.* 185. ex ea ratione, quia non definit negotium principale cùm de nouo possit iudicium inchoari.

29. Expensarum expressa absolutio.

29. VII. Ab expressa absolutione expensarum posse victorem appellare tenent Stephan. Gratian. *Marchie decis.* 50. *n.* 1. & 2. Gam. *Lusit. decis.* 65. *n.* 1. Cabed. *p.* 1. *Aresto* 78. D. Barbosa *in l. eum qui temere n.* 180. *cum seqq. ff. de iudic.* Salgado *d. cap.* 1. *n.* 186.

30. Iuramenti in litem delatio alteri parti.

30. VIII. A delatione iuramenti in litem alteri parti per iudicem facta appellationem dari tradunt Lancellot. *de attentat. p.* 2. *cap.* 12. *limit.* 50. *n.* 190. Gonzal. *d.* §. 1. *in annot. n.* 195. Seraphin. *de priuil. iuram. priuil.* 102. *n.* 15. *limit.* 4. Scacc. *d. q.* 17. *limit.* 34. *n.* 7. & 8.

31. Dilatio breuis ad probandum.

31. IX. Quando datur dilatio ad probandum adeò breuis, vt ex breuitate possit deficere facultas probandi, Scacc. *d. q.* 17. *limit.* 47. *in princ. memb.* 1. *sub n.* 26. Salgado *d. c.* 1. *ex n.* 118. Alex. Trentacinq. *d. resol.* 13. *n.* 12. vbi *n.* 14. declarat quando quis grauatur in non admissione testium, scripturarum, seu aliarum probationum.

32. Tormentis vbi aliquis est subiiciendus.

32. X. A sententia qua iudex pronuntiat aliquem tormentis esse subiiciendum, vti continente damnum irreparabile appellari posse probant ordinat. Regia Lusit. *lib.* 3. *tit.* 69. §. 1. & *lib.* 5. *tit.* 122. §. 3. Hippol. *in l.* 1. *num.* 34. *ff. de quæst.* Clar. *lib.* 5. §. *fin. q.* 64. *num.* 27. Azeued. *l.* 3. *num.* 6. *tit.* 18. *lib.* 4. *noua recop.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. collect.* 642. *vers. secundò, & in praxi rerum fori ecclesi. resolut.* 405. *num.* 4. *vers. tertius*, Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo appellatio* §. 9. Sigism. Scacc. *d. q.* 17. *limit.* 47. *à num.* 143. Alex. Trentacinq. *d. resol.* 13. *n.* 15. latè Salgado *d. cap.* 1. *num.* 98. *cum seqq.*

33. Carceri si aliquis mancipari iubetur.

33. XI. A sententia interlocutoria vt quis in carcerem coniiciatur, appellari posse, quia affert damnum irreparabile asserunt Don. à

Fina

Fina *tom.1.commun. opin.lib.9.tit.3.num.1.* Cald. Pereira *in l. ſi curatorem, verbo per quod n.31. C. de in integ. reſtit. minor.* D. Barboſ. *in l.1. ff. ſoluto matr. in princ. p. 2. num.33.* Melch. Phebo *tom.1. Areſto* 101. Proſp. de Auguſtino *in addit.ad Quarant. in ſum. Bullarij verbo Archiepiſcopi auctorit.us verſ.18.auctoritas num.20. lit. N.* Piaſec. *in praxi Epiſcop. p.2. cap.4. num.*100. vbi dicit intelligi poſſe, & debere de grauamine indebitæ carcerationis, Campan. *in diuerſ.iuris Canonici rub.11. cap.13. num.*312. Ludou.à Sarauia *in tract.de iuriſdict. Adiunctorum quæſt.20.n.13.*Hieron. Roderic.*d.reſ.10.num.*38. Salgado *d.p.2.cap.4.à princip.* Aloyſ.Ricc.*in d. praxi reſol.505.n.4. verſ.primus.*

34\. XII. A ſententia excommunicationis per decretum interlocutorium prolata, quia continet damnum irreparabile, appellari poſſe reſoluunt Duen.*reg.52.limit.2.*Rebuff.*in concord.tit.de friuolis appellat. in rub.ſub gloſ.1.in fine verſ. fallit quando grauamen*, Matt. *de iuriſd.p.3.c.12. n.6.* Gonzal.*ad reg.8. Cancel. gloſ.9. §.1.in annot.n.197.* Salgado *d.tom.1. p.2.c.5.ex n.3.*Aloyſ.Ricc.*in d.praxi reſol.105.n.4.verſ.ſecundus.* Appellatio tamen non eſt admittenda à comminatione Epiſcopi facta contra incurrentes excommunicationem,& alias cenſuras eccleſiaſticas à iure latas ad dicendum cauſam quare non debeant declarari incidiſſe;ſecus ſi comminatio fiat contra alios delinquentes ad effectum illos excommunicandi ob aliquod delictum, vel crimen ſub excommunicationis ab homine latæ pœna, vt per Aldan. *in compendio canon. reſolut. lib. 2. tit. 8. n.10.* vbi atteſtatur ſic fuiſſe deciſum in Tropien. 17. Martij 1619. 34. Excommunicatio per decretum interlocutorium prolata.

35\. XIII. A ſententia lata, qua quis excluditur ab aliquo officio publico tanquam infamis poſſe appellari tenet Gam. *Luſit. deciſ.139.num.1.* 35. Officij publici excluſio.

36\. XIV. A ſententia legitimationis perſonarum poſſe appellari, veluti ſi pars oppoſuerit non eſſe quem tutorem, non procuratorem, aut legitimo mandato carentem,non filium, & ſimilia,vel è contra, tenent Gam.*Luſit.deciſ.159.n.2.*Pacian.*de probation. lib.1. cap.58. ſub n.47.* Scacc.*d.q.17.limit.6.memb.7.n.73.* Salgado *d.p.2.c.1.n.47.*vbi *n.55.* ſubdit quòd quando iudex interloquitur procuratorem eſſe, vel non eſſe legitimum,ab iſta interlocutoria tanquam à grauamine irreparabili datur appellatio,& *n.57.* reſoluit appellationem admittẽdam eſſe à declaratione iudicis, an quis ſit hæres,vel non, vel an cum beneficio legis, ſeu inuentarij, vel ſine ipſo, & *n.60.* idem dicit ſi iudex negauerit copiam actorum,& *num.61.*ſi iudex pronuntiat remittendum clericum ad ſuum iudicem eccleſiaſticum & remittatur, & *n.86.* ſi iudex exceptionem recuſationis contra ſe ipſum non admittat,& *n.117.*vbi interlocutoria fertur ſuper articulo, à quo pendet tota cauſa principalis, tangit factum principale,ſeu ſubſtantiam negotij principalis. 36. Legitimatio perſonarum.

37\. XV. A decreto denegationis copiæ actorum,vel inſtrumentorum communium dari appellationem,reſoluunt Duen. *reg.52. fallent.5.* Azeued. *l.3. tit.18. lib.4. noua recop.* Aloyſ.Ricc. *d.reſol.405. verſ.ſextus,* Salgado *d.p.2.c.1. n.72.* 37. Denegatio copiæ actorum.

38. Appellatio licita est ab interlocutoria vbi grauamen reparari non potest in definitiua.

38. *Et cuius grauamen per appellationem à definitiua*, &c.] Vide Menoch. *de arbitr. casu* 490. *num.* 3. Decian. *resp.*62. *num.* 21. *vol.* 5. Petr. Gregor. *de appellat.lib.*2.*cap.*4.Surd. *decis.*36.*num.*13. Stephan. Gratian. *Marchiæ decis.*202. *num.*5. Amat. Roder. *de modo & forma videndi, seu examinandi processum, cap. vlt. p.* 1. *num.* 4. *vers. verumtamen*, Ludou. Miranda *de ordine iudic. q.*30. *art.* 8. *concl.* 4. Ceuall. *de cognit. per viam violentiæ glos.*6. *num.*10. *& p.* 2. *q.*49. *à num.*1. Sigism. Scacc. *d.quæst.*17. *limit.*47.*num.*85.

39. Appellatio licita est ab interlocutoria etiamsi grauamen possit reparari, sed non ex toto, vel magna cum difficultate.

39. Quod quidem verum esse, etiamsi grauamen possit reparari, sed non ex toto, vel magna cum difficultate, seu præiudicio partis, tenent Duen.*reg.*52. *limit.*10. Surd.*decis.*39.*num.*14 *&* 15. Aloys. Ricc. *d. resol.*405.*num.*2.*&* 3. Gonzal.*d. glos.*9.§.1.*in annot.n.*177. Sigism. Scacc. *d.q.*17.*limit.*47.*n.*86. Stephan.Gratian. *discept. forens. cap.*74. *num.* 12.*&* 13.*& cap.*77. *num.*9. Bernard. Græuæ. *ad practicam Cameræ Imper. lib.* 1. *concl.*129. *num.*5. *&* 6. Hieron. Roder. *in compendio quæst. regul. resol.*10. *num.*36.

40. Damni irreparabilis plures casus.

40. Plures casus damni irreparabilis vide apud Ioseph. Ludou. *Perusina decis.*83. Zerol. *d. verbo appellatio* §.6. Quarant. *in summ. Bullarij verbo Archiepiscopi auctoritas cap.* 18. *num.* 20. Surd. *decis.* 36. Gonzal. *d. glos.*9. §. 1. *in annot. num.* 176. *cum seqq.* Ignat. del Villar *in sylua responsf. lib.*1.*resp.*15.*num.*6.Scacc. *d.limit.*47.*n.*150. *cum multis seqq.* Galet. *in margarita casuum conscient. verbo appellatio* 3.Stephan.Gratian.*discept. forens.cap.*77. Piasec.*in praxi Episcop.p.*2.*c.*4.*n.*100.*cum seqq.* Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 405. *per tot.in* 2. *edit.* Salgado *de protect. Regia p.*2.*cap.*1.Hieron.Roder.*in compendio quæst.regul. resol.*10. *num.*35. *cum seqq.*

41. Causæ quæ iuxta canonicas sanctiones apud S. Sedem sunt iudicandæ, vel quas Papa supplicatione manu propria signata expressè ad se auocauerit, non sunt in prima instantia coram ordinariis decidendæ.

41. *Ab his excipiantur causæ, quæ iuxta canonicas*, &c.] Vide Piasec. *in praxi Episcop. p.*2.*c* 4.*num.*3. Franc.Leon. *in thesauro fori eccles.p.*2. *c.*1. *num.*73. Aloys.Ricc. *in decis.Curiæ Archiep. Neapol. decis.*273. *num.*7.*p.*4. metipsum *d.p.*3.*alleg.*81.*n.*10.

42. Hoc decretum non sustulit modos legitimos, quibus quis ex iuris dispositione sortitur forū.

42. Vnde colligitur ex decreto Concilij in præsenti nihil immutatam esse auctoritatem Sedis Apost. ideóque omnes causas, quæ à principio ex dispositione sacrorum canonum, & legum ante dictum decretum poterant apud dictam Sedem cognosci, posse etiam hodie, hoc decreto non obstante, quia illud non sustulit modos legitimos, quibus quis ex iuris dispositione sortitur forum, vt dixi *d.p.*3. *alleg.*81. *num.*14.

43. Obligatus in forma Cameræ tenetur in prima instantia coram Auditore Cameræ respondere.

43. Hinc etiam colligitur hoc decretum non habere locum in causis executiuis vigore obligationum in forma Cameræ, aut litterarum Apost.per text. *in cap.dilecti, de foro comp.* tenetur enim sic obligatus etiam in prima instantia coram eodem respondere, nec potest opponere exceptionem fori declinatoriam, nec iudicis incompetentiæ, Mandos. *de inhibit.q.*93.*num.*5.Marc.Anton. de Amatis *decis.*81. *num.*2. Surd.*cons.*280.*num.*13. Zachi. *de obligat. Cameral.q.*7.*num.*26. qui loquitur de clerico. Ratio est, quia Auditor Cameræ tanquam expressè delegatus ad hanc similiúmve causarum generalitatem omnibus est iudex

iudex competens, ex quo fit à Papa delegatus, Massa *ad form. Cameræ, quæst.1.p.2.num.3.& 4.* Vestri. *in pract. lib.2. cap.4. num.4. & 6.* Erasm.à Cochier *de iurisdict.ordin.in exemptos,p.2.quæst.46.num.7.* & illi expressissimè inter alia causarum genera demandatur executio obligationum in forma Cameræ, vt testatur Galles. *de obligat.Camer.quæst.7.num.3.* & Papa inhibet quibuscunque iudicibus, & personis, etiamsi Cardinales fuerint, sub pœnis si se in obligatione Camerali intromittant, Paulus V. *const.20.*aliàs *20.incip.Eximiæ,§.33.* sub dat.Romæ apud S.Marcum Kal. Octobris 1606.

44. Hinc quoque colligitur ratione celebrati contractus, vel delicti commissi posse quem in prima instantia cognoscere, quamuis non sit loci ordinarius, refert decisum Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.2.cap.1. num.75.* Et quamuis Doctores id communiter intelligant si contrahens in loco contractus repetiatur per *cap.Romana,§.contrahentes,de foro compet.* tamen vbi ille soluere aliquid certo tempore & loco promiserit, & expresè proprij fori domicilio renuntiauerit, etiamsi in loco contractus non inueniatur, poterit contra eum absentem iuxta formam suæ obligationis procedi per iudicem loci contractus, quoties de promissa solutione tractabitur, iuxta *glos.2.in l.1.ff si quis in ius vocatus,* quam celebratissimam dicit Couarr. *pract. cap. 19. num. 5. in princip.* & Gutier. *de iurament.confirmat.p.3.cap.16. num.4. & 5.* sequitur D.Barbos. *in l.1.ff. de iudic.art.3.num.224.* quòd antè dixerant Dec. *in cap.1.num.65.de iudic.* & *ibi* Alciat. *num.33.* Alexand. *consil.39.num.4.lib.7.* & in puncto de clerico, qui si soluere promiserit, in eum locum remittendus est, etsi non sui iudicis & Episcopi id fecerit consensu, tradunt Rip. *in d.cap.1. num.68.* Couart. *d.cap.19.num.5.vers.nonò,* Franc.Molin. *de brachio Regio, cap.28.num.14.*

44. Contractus celebrati, vel delicti cōmissi ratione potest quis in prima instantia cognoscere quāuis non sit loci ordinarius.

45. Hinc denique colligitur Clericum pupillum habentem causam in prima instantia coram Episcopo suffraganeo, vel alio inferiore, posse istorum forum declinare, & eligere forum in Romana Curia, non Metropolitani, ex dispositione *l.vnic. C. quando Imper. inter pup. & vid.* non obstante hoc decreto, vt per Aldan. *in compendio canon. resolut.lib.2. tit.8.num.15.* vbi attestatur sic fuisse decisum in Baren.1.Aprilis 1628.

45. Clericus pupillus quando possit forum declinare.

46. In executione litterarum Apostol.in quibus dantur executores, ordinarios locorum se intromittere non posse etiam exequutioni auxilium præstando, resoluunt Bald. *in c.1.§.si facta,in fine, si de feudo fuerit controu.num.6.* & Dec. *in cap.super eo*, & *ibi* Felin. *col.fin. vers.quæro tertiò, de præsumpt.*

46. Ordinarij locorum se intromittere non possunt in executione litterarum Apost.

47. Causas possessionis beneficiorum reseruatorum Sedi Apostol. posse immediatè ab Auditore Cameræ, seu alio delegato Apostol. cognosci declarauit Gregorius XIII. in constitut. sua super declaratione litterarum Apostolicarum, & declaratione Concilij in præsenti, incip. *Ad Romani Pontific. prouidentiam*, sub dat. 10. Iulij 1574. quam refert Piasec. *d.cap.4. num.3.* & sæpe fuisse decisum asserunt Francisc.Leo *d.cap.1. num.76. & 77.* Aloys.Ricc. *in praxi aurea, resolut.339.* Ego ipse *d.alleg.81.num.17.*

47. Causæ possessionis beneficiorum reseruatorū Sedi Apostol possunt immediatè ab Auditore Cameræ,seu alio delegato Apostol. cognosci.

48. Causæ

48. Causæ beneficiales quando litteræ sub plumbo expeditæ reperiuntur,& de litterarum Apost. intellectu tractatur etiam in prima instantia, per signaturam iustitiæ in Curia committuntur, ea ratione quia iudicare de viribus litterarum Apost. ad Romanæ Curiæ iudices, & in specie sacræ Rotæ auditorio in ipsis versato, & non ad alios inferiores pertinet,refert decisum Garc.*p.6.cap.3.num.8.*

49. Hoc decretum locum non habet in beneficiis reseruatis, seu affectis.

49. In beneficiis enim reseruatis,seu affectis locum non habere hoc decretum, quia de ipsis in prima instantia cognosci potest in Curia, asserunt Gonzal. *ad reg.8.Cancel.glos.34.num.113.& 117.* Viuian. *in praxi iurispatronat.lib.14.cap.1.num.83.in vlt.impress.* Salgado *d.tom.1.part.2.cap.17.num.34.* referunt decisum Gonzal.*glos.51.num.36.* Garc.*de benef.p.6.cap.3.num.7.*

50. Matrimonialium causarum cognitio pertinet ad Episcopum,& non ad alium inferiorem.

50. *Ad hæc causæ matrimoniales*,&c.] Vide Couarr.*de sponsal.p.2.cap.8.§.12.num.1.* Sbroz. *de vicario Episcopi, lib.2.quæst.43.in princip.* Gutier. *pract.lib.3.quæst.26.num.1.* Soar. de Pace *in pract.tom.2.prælud.1.num.1.& 8.* Gregor. Lop. *l.7.verbo à los Obispos tit.10.p.4.* Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.2.cap.9.num.6.* Paul.Fusc.*de visitat.lib.2.cap.21.num.9.* Sanch. *de matrim.lib.3.disp.29.num.17.* Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori eccles.decis.245.in 1.edit.*aliàs *resol.215.in 2.edit.& p.4.resol.268.* Seraphin. *decis.765.* Franc.Molin.*de ritu nupt.lib.2.differ.10.num.14.*metipsum *de officio,& potest.Episcopi,p.3.alleg.84.à princip.*

51. Episcopus debet manuteneri in cognitione causarum matrimonialium.

51. Episcopum debere manuteneri in cognitione causarum matrimonialium,quamuis inferior alleget immemorabilem,donec de ea per tres sententias cognoscatur,ex decreto S.Congregationis censuit Rot. *decis.447.num.1.p.1.recent.*

52. Criminales causæ etiam visitando iudicare non possunt Decani, Archidiaconi, vel alij inferiores iudices.

52. *Et criminales.*] Vide Salzed. ad Bernard. *in pract.cap.3.litt.A.in nouiss.edit.*Galganet.*de iure publico,lib.3.tit.21.num.2.& 3.* Rot.*decis.447.p.1.recent.& decis.610 p.2.etiam recent.*vbi fuit dictum Episcopum habere non solùm de iure,sed etiam vigore Concilij Trident. fundatam intentionem in cognitione causarum criminalium intra limites suæ diœcesis,& donec de contraria immemorabili discutitur,manutenendum esse in sua possessione, ac proinde per Concilium in præsenti sublatam esse quadragenatiam cum titulo,seu priuilegio.

53. Causas criminales iudicare possunt Abbates habentes iurisdictionem pleno iure spiritualem & temporalem.

53. Iudicare tamen posse huiusmodi criminales causas Abbates habentes iurisdictionem pleno iure spiritualem, & temporalem, resoluit Aloys.Ricc.*in decis.curiæ Archiep.Neapol.decis.184.p.4.*

54. *Non Decani,Archidiaconi,& aliorum inferiorum iudicio*,&c.]Etiam si essent exempti, intellexit Rota in Constantien. iurisdictionis 29.Nouembris 1617.coram Ottembergo,& coram R.D.meo Coccino Decano inter eius impressas *decis.346.num.8.*

55. Procedit in Decanis,& Archidiaconis, qui sunt in diœcesi Episcoporum.

55. Procedere in Decanis,& Archidiaconis,qui sunt in diœcesi Episcoporum, non autem in illis, qui nullius diœceseos sunt, refert decisum Aloys.Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol.p.4. decis.184.* & censuit Rot.apud Mantic. *decis.102.num.7.* non loqui de Decanis, & Capitulo, sed de aliis inferioribus, qui habent iurisdictionem priuatiuè ad Episcopum,de quo eadem Rot.*decis.447.num.5.p.1.recent.*

56. Vnde

56. Vnde causas matrimoniales, & criminales cognoscere spectat ad Episcopum etiam in Abbatiis exemptis, donec per tres sententias conformes, vel vnicam, quæ in rem iudicatam transierit, Abbatiam præfatam, ac loca illi subiecta, seu ab ea dependentia nullius diœcesis esse constiterit, tenet Sell. *in select. canon. cap. 42. num. 3.* attestans ita fuisse decisum in Theatina Abbatiæ S. Ioannis in Venere 11. Septembris 1621.

56. Causas matrimoniales, & criminales cognoscere spectat ad Episcopū etiam in Abbatiis exemptis.

57. Causarum matrimonialium, & criminalium cognitio ad Episcopum spectat, donec per alium prætendentem probetur immemorabilis, & quòd sit nullius, vt per Sell. *d. cap. 42. num. 5.* vbi asserit sic fuisse resolutum in nullius, siue Conuersanen. 20. Augusti 1627.

57. Causarum matrimonialium, & criminaliū cognitio ad Episcopū spectat donec per alium prætendentem probetur immemorialis.

58. Ex præscriptione enim immemorabili, consuetudine, vel priuilegio posse inferiores Episcopo quærere facultatem cognoscendi de causis matrimonialibus, & criminalibus, resoluunt glos. *in cap. litteras, de restit. spol. & in cap. 1. de consang. & affin.* Palat. *in repet. cap. per vestras notab. 2. §. 1. num. 33.* Couarr. *de sponsal. p. 2. cap. 8. §. 12. num. 1. vers. verum,* Nauarr. *consil. 1. num 5. de offic. deleg. in antiq.* aliàs *consil 3. eod. tit. in nouis,* quia hoc decretum non sustulit consuetudinem in qua sunt inferiores Prælati, si sit immemorabilis, vt referunt decisum additio *ad d. cons. 3. Nauarri,* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 33. num. 5.*

58. Causas matrimoniales, & criminales cognoscere possunt inferiores Episcopo ex præscriptione immemorabili, consuetudine, vel priuilegio.

59. Ex delegatione Papæ inferiorem Episcopo habere matrimonialium causarum cognitionem per *c. proposuisti, de probat. & cap. ex litteris, de in integr. restit. & cap. 1. vt lite non contest.* resoluunt Couarr. *d. num. 1. vers. est tamen,* Rendina *in promptuario recept. sentent. tom. 1. tit. 72. num. 6.* asserentes non solere Romanos Pontifices causas matrimoniales, nisi ex iusta causa aliis quàm Episcopis committere.

59. Matrimonialium causarum cognitionem habere possunt inferiores Episcopo ex delegatione Papæ.

60. *Sed Episcopi tantùm, &c.*] Non comprehendi Abbates exemptos iurisdictionem quasi Episcopalem habentes sub nomine Episcopi, de quo in præsenti, resoluunt nouissimè Aloys. Ricc. *p. 4. sua praxis resol. 271.* Rot. coram R. D. meo Coccino Decano inter eius impressas *decis. 346. num. 8.* Ego ipse *de appellatiua verbor. vtriusque iuris significat. appell. 89. num. 19. cum seqq.*

60. Abbates exempti iurisdictionem quasi Episcopalem habentes non veniunt in præsenti sub nomine Episcopi.

61. Vicarium Episcopi matrimonialium causarum cognitionem habere etiam ex generali Episcopi commissione per *cap. 1 de frigidis, & malef. & cap. vlt. de cognit. spirit.* probant Anton. Butr. *num. 2.* Abb. *n 4.* Alex. de Neuo *num. 5. in d. cap. vlt.* Couarr. *d. num. 1. vers. potest,* Anton. Cuch. *instit. maior. lib. 2. tit. 8. num. 105.* Sbroz. *de offic. vicarij, lib. 2. quest 44 in fine,* Bertachin. *in tract. de Episcopo, lib. 4. p. 1. q. 20. n. 23.* Sanch. *d. lib 3. disp. 29. num. 18. vers. secundo,* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 45. q. 2.* Narbona *de appellat. à vicario ad Episcopum p. 1. num. 101.* Aloys. Ricc. *in d. praxi p. 4. resol. 270.* Ego ipse *d. alleg. 84. num. 3.*

61. Vicarius Episcopi habet cognitionem causarum matrimonialium ex officio.

62. Contra Rebuff. *in praxi benefic. tit. de forma vicariatus num. 155.* Petr. de Ledesma *de matrimon. quæst. 45. artic. 1. puncto 3. dub. 4.* Vgolin. *de officio Episcopi cap. 4. §. 7. num. 2. versic. nono,* existimantes vicarium Episcopi causas matrimoniales tractare non posse sine speciali mandato.

63. Causæ matrimoniales & criminales à Capitulo Sede vacante cognosci, & definiri possunt.

63. Causas matrimoniales & criminales ex hoc decreto Decanis, Archidiaconis, & aliis inferioribus ademptas, Episcopique tantùm examini ac iurisdictioni relinquendas, Sede Episcopali vacante à Capitulo cognosci, & definiri posse, resoluunt in causis matrimonialibus per *cap. veniens, de eo qui duxit in matrim.* Pauin. *de offic. & potest. Capituli Sede vacante. p. 1. quæst. 10. sub num.* 8. Quarant. *in sum. Bullar. verbo Capitulum Sede vacante, quæst.* 5. Raguc. *de voce Canonic. in Capitulo, quæst.* 39. *num.* 1. Aloys. Ricc. *in d. praxi p.* 4. *resol.* 273. Ego ipse *d. alleg.* 84. *num.* 4. vbi ex aliis id intelligo in causis matrimonialibus ex ordinaria iurisdictione Episcopo competentibus, non autem in delegata, vel commissa illi, aut eius vicario, vt latè ostendi *in tract. de Canon. cap.* 42. *num.* 57. & in omnibus Aldan. *d. loco num.* 16. vbi addit vicario capitulari pertinere matrimoniales causas non criminales in mandato generali, secus in speciali, & dicit ita fuisse decisum sub die 30. Maij 1602.

64. *Et alimenta, & expensas litis,* &c.] Vide Crescent. *decis.* 233. Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 4. *collect.* 853. *in med.*

65. Iurisdictio Episcopi deuoluitur ad Archiepiscopum per negligentiam Episcopi circa id quod facere debet.

65. *Eóque negligente procedant.*] Per negligentiam Episcopi circa id quod facere debet, deuolui iurisdictionem ad Archiepiscopum, tenent Felin. *in cap. pastoralis, n.* 6. *de offic. ordin.* Afflict. *in c. imperialem, §. præterea, n.* 33. *de prohib. feudi alien. per Feder.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. cap.* 70. *n.* 4. Gamb. *de offic. & potest. Legati à latere, lib.* 2. *tit. de var. ordin. nominib. n.* 32. Quarant. *in sum. Bullar. verbo Archiepiscopi auctoritas, vers.* 10. *auctoritas, in fine, lit. M.* Ego ipse *in collect. ad c. pastoralis* 11. *n.* 8. *de offic. ordin.* & latè *de offic. & potest. Episcopi, p.* 1. *tit.* 4. *de præstantia Archiep. à n.* 19. secundùm Lugdun. impress. vbi septem casus refero singulares, in quibus Archiepiscopus potest supplere negligentiam Episcopi.

66. Appellans acta omnia coram Episcopo gesta ad iudicem appellationis expensis suis transferre tenetur.

66. *Præterea si quis in casibus,* &c.] Vide Farin. *consil.* 69. *num.* 3. & 4. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 121. *num.* 15. Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 334. *num.* 1. Giurba *decis.* 29. Nouar. *in sing. iuris canon. concl.* 7. Rot. apud Farin. *decis.* 20. *n.* 1. & *decis.* 104. *n.* 1. & *decis.* 106. & *seq.* & *decis.* 198. & 657. *in* 1. *collect. nouiss.* aliàs *p.* 4. *diuers.*

67. Procedit in actis factis in partibus coram delegato.

67. Procedere in actis factis in partibus coram iudice delegato resoluit Stephan. Gratian. *d. cap.* 121. *num.* 18. *cum seqq.*

68. Habet locum in quocunque iudice ecclesiastico, & in causis tantùm ecclesiasticis.

68. Et habere locum in quocunque iudice refert decisum Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 4. *collect.* 1356. Ecclesiastico tamen, & in causis tantùm ecclesiasticis, vt censuit Rot. in Romana lignorum 23. Iunij 1603. coram Cardin. Sacrato, & in Romana vineæ 19. Nouembris eiusdem anni coram R.D. meo Coccino Decano, vbi refert ita fuisse à S. Congregat. Concil. decisum, & in Imolen. assictus 30. Aprilis 1604. coram Penia, impressa per Marches. *de commission. p.* 2. *pag.* 539. *num.* 4. & in Romana fabricæ 16. Ianuarij 1623. coram R.P.D. meo Pirouano, & in Romana Societatis officij scutorum mille 19. Iunij 1628. & in Romana vsusfructus 13. Martij eiusdem anni coram eodem, & *decis.* 561. *n.* 12. *p.* 1. *recent.* & coram Gregorio XV. *decis.* 508. *n.* 11. vbi Beltram. *n.* 15. & coram Caual. *decis.* 67. *num.* 2. Stephan. Gratian. *d. cap.* 121. *num.* 20. & *seq.*

69. Procedere

69. Procedere etiam in causis profanis vertentibus coram iudice ecclesiastico ex sententia S. Cong. Conc. firmauit Rot. in Leodien. dominij de Steuordia 3. Iulij 1623. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, reprobata *decis.* 106. *in princ. p.* 4. *diuers.* in qua dictum fuerat Concilium in præsenti, habere etiam locum in profanis, prout è conuerso dispositio Concilij intrat in omnibus causis ecclesiasticis vertentibus coram quocunque iudice etiam non Episcopo, licèt verba Concilij videantur sonare in causis vertentibus coram Episcopo, Coccin. *decis.* 274. *n.* 3. Rot. in d. Leodien.

69. Procedit in causis profanis vertentibus coram iudice ecclesiastico.

70. *In casibus à iure permissis appellauerit*, &c.] Transportare acta prioris instantiæ ex dispositione Concilij in præsenti spectare ad eum, qui appellauit, renuit Rot. penes Caual. *decis.* 43. *num.* 1. vbi *num.* 2. subdit quòd transportare acta coram vltimo iudice, qui priorem sententiam reuocauit, tenetur appellans; sed non acta facta in priori instantia.

70. Acta prioris instantiæ transportare spectat ad eum, qui appellauit.

71. *Teneatur acta omnia*, &c.] Actorum transportationem iuxta hoc decretum esse de forma quando causa est ecclesiastica, solúmque in ea illud locum habere censuit Rot. *decis.* 56. *n.* 12. *&* *decis.* 561. *n.* 12. *p.* 1. *recent.* *&* *decis.* 268. *num.* 3. inter impressas per Farin. post *lib.* 2. *consil.* *&* *decis.* 121. *n.* 3. apud Pacific. *de Saluiano interdicto*, & in Imolen. affictus coram Penia impressa per Marches. *de commission. p.* 2. *pag.* 539. vbi etiam fuit dictum procedere hanc resolutionem, etiamsi ageretur de causa profana coram iudice ecclesiastico.

71. Actorum transportatio iuxta hoc decretum est de forma quando causa est ecclesiastica.

72. Et quòd huiusmodi transportatio necessaria sit in causa beneficiali firmauit Rota in Neapol. domus 14. Martij 1625. coram R. P. D. meo Pirouano, cuius memini ego ipse *in tract. de officio, & potest. parochi cap.* 29. *num.* 25. vbi subdidi id videri conforme iuri communi, quia non visis actis integris sententia dicitur nulla tanquam lata sine causæ cognitione, *l. propter* §. *& si quidem*, vbi Bart. *num.* 6. *C. de indic.*

72. Actorum transportatio necessaria in causa beneficiali.

73. Et non solùm acta debent, vt suprà, integrè transportari, sed etiam legitimè, nempe ab actuario, vel successore in officio cum compulsoria & partis citatione, prout requiritur, Rot. *decis.* 1. *de fide instr. in nouis*, Mohed. *decis.* 8. *eodem tit.* & coram Gregorio XV. *decis.* 469. *num.* 4. & fuit dictum in Toletana spolij 3. Iulij 1623. coram R. P. D. meo Nauarro, & in Feretrana Parochialis 22. Maij 1628. coram Card. Virili: & in puncto de processu extracto ab alio notario quàm actuario, vel successore in officio, fuit etiam dictum in Algaren. dismembrationis 5. Iunij 1617. coram bonæ mem. Remboldo, prout refert & sequitur Beltramin. *in annot. ad decis.* 59. *Gregorij XV. n.* 9.

73. Acta integrè, & legitime debent transportari.

74. Vnde sententiam latam à iudice appellationis non transportatis actis esse nullam tenet Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapolit. p.* 4. *decis.* 143. & censuit Rot. apud Mantic. *decis.* 170. *&* *decis.* 197. *num.* 1.

74. Sententia lata à iudice appellationis non transportatis actis est nulla.

75. Et gesta actis diminutis & dismembratis esse nulla tenet Campans. *in diuers. iuris Canonic. rub.* 11. *cap.* 13. *sub num.* 314. *vers. & si*

75. Gesta actis diminutis & dismembratis sunt nulla.

non integraliter exportauerit, quem refert Salgado *de protect. Regia p.1. cap.2.§.2.num.2.*

76. Acta verbaliter tantum producta nõ sunt necessario trãsportanda.

76. Actorum tamen transportationem omissam non vitiare sententiam quando non sunt transportata acta verbaliter tantùm producta, censuit Rot. *decis.*561. *num.*10. *p.*1. *recent.* Nec quando non sunt transportata iura producta parte non citata, vel extra terminos citationis, quia tunc non dicuntur de actis, ead. Rot. *d. decis.*561. *num.*11. vel quando sine illis actis omissis sententia iustificari potest, ead. Rot. *d. decis.*561.*num.*12.

77. Processus si formatus fuerit in diuersa causa non est necessaria illius transportatio.

77. Processus si formatus fuerit in diuersa causa, illius transportationem non esse necessariam censuit Rot. in Albanen. successionis 20. Maij 1602. coram Gregorio XV. inter eius decisiones impressas *decis.*55. & in Vrbinaten. iurisdictionis 1. Iulij 1619. coram bonæ mem. Buratto *decis.* 413.*num.*4. vbi etiam fuit dictum quòd Concilium noluit obligare ad transportationem actorum, quæ superflua sunt, & citat Seraphin.*decis.*524.

78 Actorum irreleuantia excusat à transportatione.

78. Actorum irreleuantiam excusare à transportatione firmauit Rot. in Imolen. affictus 20. Aprilis 1604. coram Penia, *& decis.* 564. *num.*4.*& 5.p.2.recent.* & coram bonæ mem. Buratto *d. decis.*413.*num.*4. Cuius tamen contrarium videtur tenuisse eandem Rot. *decis.* 104. *n.*1. *p.*4. *diuers.* & in Leodien. dominij de Steuordia 3. Iulij 1623. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, in qua fuit decisum sententiam latam in causa ecclesiastica non transportatis omnibus actis etiam irreleuantibus esse nullam.

79 Actis non integrè transportatis quãdo procedi possit in causis profanis.

79. In causis verò profanis licèt procedatur actis non integrè transportatis, si acta, quæ deficiunt, non sunt releuantia, ad inferendum quòd iudex iustitiam fecerit, sententia non est nulla, sed solùm debet supersederi donec acta omnia videantur, & ideo sufficit quòd remaneat iustificata ex noua transportatione, Achil.*decis.*7.*de sent.& re iudic.* Rot. in d. Leodien. dominij, & in dictis Romana Societatis officij, & in Romana vsusfructus coram R.P.D. meo Pirouano, & in Auenionen. bonorum 22.Maij 1626.coram R.P.D. Duran.

80. Acta in dubio præsumuntur integrè transportata.

80. Acta in dubio præsumi integrè transportata non semel censuit Rot. & signanter apud Farin. post *lib.*2. *consil. decis.* 116. *num.*1. *& decis.* 143. *num.* 1. *& decis.* 144. *num.* 1. & in Algaren. dismembrationis 4. Decemb. 1617. coram bonæ mem. Remboldo, & in Albinganen. capellæ 27. Ianuarij 1623. coram R. P. D. meo Nauarro, & in Auenionen. bonorum 22. Maij 1626. coram R. P. D. Duran. & in Feretrana Parochialis 22.Maij 1628.coram Card. Virili, & in Tullen. reformationis 18.Iunij 1629. coram R. P. D. Dunozetto, & in Leodien. castrorum 4.Iulij eiusdem anni coram R.P.D. Motmanno, Gregor.XV. *decis.* 59. *num.*1. *& decis.* 118. *n.*3. Caualer. *decis.*43. *num.*3.*& decis.*335. *num.*1. *& decis.*572. *num.*7. Buratt. *decis.* 113. *num.* 1. Stephan. Gratian. *discept. forens.cap.*121.*num.*28. Marescot. *var.lib.*2.*cap.*43.*num.*6. Giurba *decis.*29.*num.*3. Salgado *d.p.*1.*cap.*2.§.2. *num.*9. vbi *n.*10. post Marescot. & Giurb. *citatis locis*, ac Sigism. Scacc. *de appellat. q.*20. *num.*15. subdit hoc

hoc adeò verum esse, vt asserenti acta non esse integra, sed diminuta, incumbat onus probandi.

81. Notario attestanti de integra transportatione, seu non extare alia acta credi censuit Rot. post *lib. 2. consil. Farin. decis.* 144. *num.* 5. & in Bracharen. Parochialis 29. Ianuarij 1610. coram bonæ mem. Card. Sacrato, vbi etiam fuit dictum sufficere quòd Notatius attestaretur simpliciter se fideliter extraxisse. 81. Notario attestāti de integra transportatione seu non extare alia acta credatur.

82. Appellatus si occultauit processum, vel impedimentum præstitit vt compulsatio, & transportatio non fieret, in eius præiudicium habetur pro compulsato, & transportato, & iudex appellationis potest appellantem absoluere, & acta gesta in prima instantia annullare, & irritate, ita refert decisum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 27. *num.* 41. 82. Appellatus si occultauit processum, vel impedimentum præstitit vt transportatio non fieret in eius odium habetur pro facta.

83. Acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogitur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa & suspicio incidat, quæ iudicialiter obiiciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad ordinarium vt in suo archinio conseruentur, ita Sell. *d. cap.* 42. *num.* 10. referens sic fuisse decisum sub die 16. Octobris 1600. 83. Acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogitur.

84. *[coram Episcopo gesta.]* Procedere in omnibus causis ecclesiasticis vertentibus coram quocunque iudice, etiam non Episcopo, censuit Rot. in Leodien. dominij de Steuordia 3. Iulij 1623. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, & inter eius impressas *decis.* 274. *num.* 3. 84 Procedit in omnibus causis ecclesiasticis vertentibus coram quocunque iudice etiam non Episcopo.

85. *Expensis suis.]* Obstare videtur alius locus *sup. sess.* 13. *de reformat. cap.* 3. vbi saltem in criminalibus causis iubentur gratis ipsi appellanti exhiberi acta omnia intra triginta dies, quia intelligitur respectu iudicis à quo appellatur, & à quo acta petuntur, vt ita sit sensus iudicem ipsum nihil posse postulare, nec recipere pro illa actorum exhibitione, sed gratis teneri quantum est in se illa exhibere, interim tamen expensæ, quæ factæ fuerint in transcribendis actis in itinere ad iudicem ad quem pro labore, & salario scribæ ab appellante soluendæ sunt, prout huiusmodi capitula reducit ad concordiam Soar. de Pace *in pract. tom.* 2. *p.* 5. *cap. vnic. n.* 7. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 334. *num.* 2. *p.* 4. Nouar. *in singul. iuris Canonic. concl.* 8. 85. Concordatur hoc decretum cum alio cap. 3. sess. 13. de reform.

86. Notarius tribunalis Ecclesiastici tenetur in copia actorum tradere sententiam absque eo quòd soluantur sportulæ attento vsu Tribunalium dictæ ciuitatis non soluendi sportulas tempore, quo feruntur sententiæ, poterit tamen agere postea ad solutionem sportularum, iuxta tamen consuetudinem, vt per Sell. *d. c.* 42. *n.* 13. vbi refert ita fuisse decisum in Taurinen. 7. Septembris 1630. 86. Notarius tribunalis ecclesiastici tenetur in copia actorum tradere sententiam absque eo quòd soluantur sportulæ.

87. *Non obstantibus quoad omnia suprascripta priuilegiis, indultis, concordiis, &c.]* Hoc decretum omnino sustulisse quadragenariam cum titulo, seu priuilegio asserit Sell. *d. c.* 42. *n.* 14. vbi refert ita decisum in Theatina 22. Iulij 1613. 87 Hoc decretum omnino sustulit quadragenariam cum titulo.

88. Concordiæ confirmatæ per Sedem Apost. ex certa sciẽtia non sunt sublatæ per hoc decretum.

88. Per hoc decretum non esse sublatas concordias confirmatas à Sede Apostol. ex certa scientia, secus si in forma communi, tenet Sell. *citato loco*, attestans ita fuisse resolutum in Lucerina 13. Ianuarij 1629.

89. Concordia quãdo dicatur obtenta ex certa scientia.

89. Concordiæ confirmationem obtentam ad instantiam vnius partis non esse ex certa scientia, & cum causæ cognitione ad hoc vt sublata non sit hoc decreto, quod non sustulit concordias à Sede Apost. confirmatas, ex certa scientia, & cum causæ cognitione, dicit decisum Sell. *d.loco*.

90. Hoc decretum sustulit res iudicatas, quæ innituntur privilegiis ante Conc. obtentis.

90. Sustulit etiam res iudicatas, quæ innituntur priuilegiis ante Concil. obtentis, quia sententia cùm innitatur priuilegio non dat plus roboris priuilegio, quàm de se habeat, sed solùm imponit finem liti, ita refert decisum Garc. *de benefic. p. 3. c. 2. n.* 211.

91. Consuetudines immemoriales non comprehenduntur sub hoc decreto.

91. *Et aliis quibuscunque consuetudinibus.*] Sub hoc decreto non comprehendi immemorabiles consuetudines referunt decisum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 33. *num.* 5. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 492. *n.* 6. Narbona *de appellat. à vicario ad Episcopum fundam.* 3. *n.* 10. *in fine*, Salgado *de protect. Regia p.* 1. *cap.* 1. *præl.* 3. *num.* 154. Ego ipse *d. alleg.* 84. *num.* 5. *in fine*, & censuit Rot. in Theatina iurisdictionis 5. Decembris 1614. coram Reuerendissimo D. meo Coccino, impressa per Farin. *decis.* 610. *n.* 1. *p.* 2. *recent.* & in Marsicen. iurisdictionis 26. Aprilis 1609. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo, impressa per eundem Farin. *decis.* 248. *num.* 1. *p.* 2. *recent.* vbi asserit S. Congregationem Conc. censuisse hoc decretum non excludere immemorabilem, sed donec dé illa constiterit per tres sententias conformes, non inferiorem, sed diœcesanum Episcopum debere interim huiusmodi causas cognoscere, & *n.* 2. censuit immemorialem debere probari cum requisitis, de quibus *in glos. fin. cap.* 1. *de præscript. lib.* 6. videlicet per testes deponentes de visu per quadraginta annos ante litem motam, & habentes congruam ætatem, qualis est annorum 54. refert Ludou. à Sarauia *in tract. de iurisdict. Adiunctorum q.* 24. *n.* 26. *vers. illud.*

SESSIO XXV.

Decretum de Purgatorio.

1. Doctores de Purgatorio agentes.

1. VIDE Alphons. Aluarez Guerreiro *in speculo iuris Pontif. cap. de Purgatorio, pag. mihi* 199. Castro aduersùs hæreses *verbo Purgatorium*, Domin. Sot. *in* 4. *dist.* 19. *q.* 3. Petr. Sot. *de instit. sacerd. lect.* 1. *&* 2. *de Purgatorio*, Theodor. Peltan. *in tract. de Purgatorio*, Card. Bellarm. *in suis controuers. Catholic. vbi de Purgatorio*, Cordub. *lib.* 1. *q.* 9. *de indulgent.* Gregor. de Valent. *tom.* 4. *disput.* 11. *de locis, seu receptaculis animarum post mortem quæst.* 1. *puncto* 1. Nicol. Diaz *en el trattado del juizio final cap.* 6. §. 2. Galet. *in margarita casuum consciem. verbo Purgatorium*, Soar. *tom.* 4. *de pœnitent. disp.* 45 *sect.* 1. Fr. Emman.

Fr.Emman.*quaest.regul.tom.3.quaest.44.art.1.* Ægid.de Coninck *de Sacrament.& censur.tom.2.disp.11.* Martin. Carrillo *en la explicacion de la Bulla de los defuntos, in princip.* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.3. quaest.61.cum seqq.* Fernandez *in examine Theolog.moral.p.3.cap.8. de Purgatorio*, Iul.Lauor. *de Iubilaeo & indulgent.p.2.cap.29.* Hieron.Roderic.*in compendio quaest.regul.resol.122.* Illustriss.D.Roder.à Cunha *in comment.ad cap.qualis 4.& seq.dist.25.*

2. De loco Purgatorij vide Bellarm.*d.lib.2.de Purgatorio cap.6.*Henriq.*de fine hominis cap.25.§.3.* Valent. *d.quaest.1.puncto 2.* Soar.*d.tom.4.de poenitent.disp.45.sect.2.ex num.3* Martin.Carrill.*d.tract.p.1.cap.2.*Benzon. *de Iubilaeo,lib.2.cap.27.* Ægid.de Coninck *d.tom.2.disp.11.dub.2. num.17. cum seqq.*Fernandez *d.cap.8.§.1.num.3.& 4.* Illustriss.D.Roder.à Cunha *in comment.ad cap.qui in aliud num.2.dist.25.*qui asserunt locum Purgatorij esse infra viscera terrae inferno ipsi vicinum. 2. Purgatorij locus.

3. Quas poenas animae in Purgatorio patiantur, disserunt Petr.Sor. *d.lect.1. de Purgator.* Angles *in floribus theologicar. quaest.p.1.q.4.de Purgat.* Ioan.Iasen. *de fidelium animarum Purgator.lib.1.cap.2.* Viuald.*in candel.aureo p.1.*vbi de Purgatorio *num.8.* Card.Bellarm.*d.lib.2.de Purgator. c.10.cum quatuor seqq.* Valent. *d.disp.11.q.1.puncto 2.* Soar.*d.tom.4.disp.46. sect.1 & 2.*Martin.Carrillo *d.tract.p.1.cap.3.*Ægid.de Coninck *d.disp.11. dub.3. num.19. cum seqq.* Homobon. de Bonis *d. tract.3. cap. 7. quaest.62.* Illustriss. D. Roderic. à Cunha *in comment. ad d.cap. qui in aliud, num.2.* vbi ait in Purgatorio sicut in inferno esse poenam ignis, qui est corporeus eiusdem speciei cum nostro elemenrari,qui verè,realiter,& physicè efficit cruciatũ in animabus, seu spiritibus,agitque in spiritibus rem aliquam disconuenientem, quae sit obiectum doloris, & tristitiae, & *num.3.* postquam retulit aliquorum opinionem asserentium poenam Purgatorij superare omnem poenam huius vitae, concludit tamen aliquam poenam Purgatorij reperiri minorem aliqua poena huius vitae,& *num.4.* asserit animas beatas immediatè transire à loco Purgatorij ad beatitudinis locum. 3. Animae quas poenas in Purgatorio patiantur.

4. Animas Purgatorij non posse ordinariè ante poenas omnino persolutas ad tempus inde exire, quia ibi sunt quasi in carcere, ex singulari tamen Dei permissione posse egredi,ac aliquibus apparere,vt eorum suffragia postulent, asserunt Ægid.de Coninck *d.disp.11.dub.6.num.49.* Iul.Lauor. *d.cap.29. num.101.* Illustriss.D.meus Roder.à Cunha *in comment.ad d.cap.qui in aliud,num.5.*Ego ipse *in collect.ad cap.fatendum 13.q.2. n.4.* vbi post Soar.*d.sect.4.n.11.* aduertit quòd quando haec dispensatio fit,poena non interrumpitur, quia ignis sicut in aëre cruciat daemones, ita animas torquere ac purgare potest, & *num.7.* post Less.*de iustit.lib.2. cap.37. dub.5.* credibile dicit animas in Purgatorio de proximorum salute esse solicitas,& pro illis Deum assiduè orare. 4. Animae Purgatorij non possunt ordinariè ante poenas omnino persolutas ad tempus inde exire.

5. Durationem poenarum Purgatorij non esse aequalem in omnibus animabus, quae ibi purgantur, cùm non omnes animae decedant cum aequali reatu peccatorum remissorum, & per aliorum suffragia aliae liberentur, asserunt Soar. *d.disput.46.sect.4. num.4.* Ægid de Coninck *d.disp.11.* 5. Purgatorij poenarum duratio non est aequalis in omnibus animabus, quae ibi purgantur.

d.disp.11. dub.4. num.37. vers.quarto, Illustriss.D.meus Roder. à Cunha *in comment.ad cap.qualis num.5.dist.25.* vbi *num.6.* dicit se existimare animas ob grauia peccata plurimis annis puniri, & citat Soar. *d. sect.4. num.6.* Ægid.*d.num.37.& 38.* Syluium *in supplem.3.p.D.Thom.quæst.100. art.8.dub.1.*

De inuocatione, veneratione, & reliquijs Sanctorum, & sacris imaginibus.

1. Vsus sanctarum Imaginum pictarum, earumque adoratio vetustissimus in Ecclesia Dei, & à sanctis Patribus comprobatus.

1. VIde Alphons. à Castro *lib.8. aduersùs hæreses, verbo Imago*, Sim. Maiblum per integrum tract.*de sacris imagin.*Gullielm.Durand. *in ration.diuinor.lib.1.cap.3.* Simanch.*de cathol.instit.cap.33.à princip.* Sebastian.Medic. *in sum.omnium hæresum p.1.verbo Imago*, Barthol.à Medina *p.1.instruct.Confess.cap.14.§.1 post med.*Card.Bellarm.*in controuers.Cathol.controu.7.lib.1.*Azeued.*l.13 à princ.tit.1.lib.1.noua recopil.* Paul.Fusc. *de visitat.lib.1.cap.9.* Nauar. *in man.cap.11.num.21.vers.7.& cap.27.num.169.*Sarmien.*lib.2.selectar.cap.14.num.2.*Hieron.Roman. *lib.4.de Repub. Christian.cap.7.*Valent.*2.2.disp.6.q.11.puncto 6.*Soar.*in 3.p.S.Thom.q.25. art.3.disp.54. per septem sectiones*, Vasq. *in tract.de adorat. imaginum lib.3. disp.3.à num.8.* Fr.Emman. *quæst. regular. tom.3. q.55. art.1.* Azor. *instit. moral.part.1.lib.9.cap.6.& 8.* Hieronym. Roder. *in compendio quæst.regul. resolut.124.*

2. Sancti vnà cum Christo regnant.

2. *Docentes eos Sanctos vnà cum Christo regnantes.*]Vide S.Cyprianum *epist.57.*& ibi latam additionem Iacobi Pamelij *num.14.*Nauarr.*in tract. de orat.notab.1.num.21.*

3. Peregrinatio ad Sanctorum memorias.

3. *Memorias frustrà frequentari.*] De peregrinatione ad Sanctorum memorias vide Fr.Iosephum de Sequença in vita S.Hieronymi *lib.4.c.9. pag.mihi 451.*

4. Imago Sancti non canonizati in Altari poni non potest.

4. *Vllam solitam ponere,vel ponendam iurare imaginem.*]Vide Philiarch. *de officio Sacerdotum tom.1.p.2.lib.3.cap.9.in fine*, Franc. Leon. *in thesauro fori eccles.p.2.cap.1.num.20.cum seqq.*Piasec.*in praxi Episcop.p.2.cap.3.n.18.* Emman. de Valle *de incantat. & ensalmis sect.2. cap.3. num.34.* Sanch.*in præcepta Decalogi tom.1. lib.2.c.43.n.6.* vbi *num.7.*subdit nec in Altari domus priuatæ licere eam imaginem Sancti non canonizati tenere si sola in eo sit,& cum lampade.

5 Imagines quorumcunque hominū cum sanctitatis, vel martyrij fama defunctorum non possunt apponi in oratoriis publicis, aut priuatis antequā canonizentur, aut Beati declarentur.

5. Nouissimè emanauit decretum S. Congregationis generalis, & vniuersalis Inquisitionis sub die 2.Octobris 1625.quo S.D.N.Vrbanus VIII.declarauit,statuit, & decreuit,ne quorumuis hominum cum sanctitatis, seu martyrij fama (quantuncunque illa sit) defunctorum imagines,aliàque prædicta,& quodcunque aliud venerationem, & cultum præ se ferens & indicās in Oratoriis,aut locis publicis,seu priuatis,vel Ecclesiis tam secularibus, quàm Regularibus cuiuscunque Religionis, Ordinis,instituti,Congregationis,aut Societatis,apponātur antequam ab Apost.Sede canonizentur, aut Beati declarentur, & (si quæ apposita sint)amoueantur, prout eas amouere mandauit, quod de verbo ad verbum refero ego ipse *in collect.ad cap.vlt.num.6.de reliq.& vener. Sanctor.*

6. Votiuas

6. Votiuas tabellas & alia huiusmodi in signum gratiæ recepta apponi non posse in loco vbi corpus defuncti sepultum est, resoluit D. Felix Contelor. *in addit. ad Iacob. Castellan. de canonizat. Sanctorum. quæst. 9. art. 1. num. 26.* quem refero *in collect. ad d. cap. vlt. num. 6.* & expresse habetur in dicto decreto, quod ita cantat: *Ad horum hominum sepulchra vetuit etiam ac inhibuit tabellas, ac imagines ex cera, aut argento, seu alia quacunque materia tam pictas, quàm fictas, atque exculptas appendi, seu affigi, & lampades, siue alia quacunque lumina accendi sine recognitione ab ordinario omnino, prout supra, facienda, Sedique Apostol. referenda, ac probanda.* Postea eadem S. Congregat. S. D. N. referente declarauit suæ intentionis nunquam fuisse prohibere, oblationem, receptionémque tabellarum, & imaginum huiusmodi, itaut approbantibus ordinariis secreto aliquo seorsum loco custodiri, ibidémque iam amota collocari, & asseruari possint, vt si quando Dominus talium virorum merita beatificationis, seu canonizationis honore in terris decorare voluerit, extent huiusmodi sanctitatis qualescunque probationes Apostolicæ Sedis iudicio tunc examinandæ, refero ego ipse *in collectan. ad dictum cap. vltim. in fine, de reliq. & venerat. Sanctor.* 6. Tabellæ votiuæ, & alia huiusmodi in signo gratiæ receptæ apponi non possunt in loco vbi corpus defuncti sepultum est.

7. *Nulla etiam admittenda esse noua miracula,* &c.] Vide Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 18. vers. miracula,* Franc. Leo. *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 1. num. 21.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 97. num. 2.* me citato *in illo loco* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract. 12. cap. 3. quæst. 15. suppos. 2.* 7. Miracula nulla noua sunt admittenda nisi recognoscente, & approbante Episcopo.

8. Posse Episcopum examinare noua miracula hominis defuncti non canonizati, nec beatificati, & publicare, atque approbare absque Summi Pontific. auctoritate, antiquata dispositione text. *in dicto cap. vlt.* ex nouiori dispositione huius decreti, tenui *d. alleg. 97. ex num. 1.* & postea *in collect. ad d. cap. vlt.* retuli me instante decisum fuisse dispositionem Concilij in præsenti esse intelligendam tam de miraculis Sanctorum canonizatorum, quàm etiam de miraculis personæ non canonizatæ, quod quidem decretum originale, & authenticum penes me asseruatur. 8. Miracula noua hominis defuncti nō canonizati, nec beatificati potest Episcopus publicare, atque approbare.

9. Contra Philiarch. *de officio sacerd. tom. 1. part. 2. lib. 3. cap. 9. vers. 5.* Sanch. *d. cap. 43. num. 2.* Ioan. Baptist. Signium *in tract. de reliq. & vener. Sanctor. cap. 3. in princip.* Domin. Ansoss. *de sacrarum reliquiarum cultu, §. 22. num 42.* Iacob. de Graff. *consil. 17. à num. 26. sub tit. de sent. excom.* existimantes hoc Concilij decretum agere de miraculis, & reliquiis, ac imaginibus Sanctorum canonizatorum.

10. *Nec nouas reliquias recipiendas,* &c.] Nullo modo licere Episcopis approbare nouas reliquias, & eas publicè venerandas exponere, nisi denuo inuenirentur alicuius Sancti iampridem in Sanctorum numerum relati, resoluunt Azor. *instit. moral. part. 1. lib. 9. cap. 8. q. 8.* Sanch. *d. cap. 43. num. 10.* & alij plures per me citati *d. alleg. 97. num. 10.* vbi *n. 12.* decisum refero reliquias antiquas habendas esse in illa veneratione, qua hactenus fuerunt. 10. Reliquias nouas non licet Episcopis approbare & eas publicè venerandas exponere, nisi sint canonizati.

TTt 11. Episcopo

11. Reliquias Sancti ab Ecclesia canonizati approbare competit Episcopo in sua diœcesi.

11. Episcopo competere in sua diœcesi approbare reliquias Sancti ab Ecclesia canonizati, & illo approbante tanquam veras, & ad illum Sanctum pertinentes, posse absolutè venerari, tradunt Philiarch. *d.cap.9. ad finem*, Soar. *in 3. part. quæst.25. art.6. disp.55. sect.2. vers. quæret aliquis*, Azor. *d. quæst.* 8. Sanch. *d. cap.* 43. *num.* 14. vbi etiam tenet posse Episcopum extra suam diœcesim existentem absque aliqua Episcopi diœcesis licentia illam approbationem facere, & facultatem concedere, vt in sua diœcesi publicæ Reliquiæ collocentur venerandæ.

12. Cognitio quod reliquiæ sint veræ spectat ad ordinarium.

12. Et refert Sell.*in select.cap.3.num.*11. fuisse decisum in vna Viterbien. 26. Iunij 1627. ad ordinarium spectare cognitionem quòd reliquiæ sint veræ,& exponendæ etiam in Ecclesiis Regularium,& interim facultatem eidem competere mandandi vt custodiantur in loco sibi bene viso,& apud se retinere claues.

13. Miraculorum recognitio non spectat ad alium etiam iurisdictionem quasi Episcopalem habentem præter Episcopum.

13. *Nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo.*] Ad quemcunque alium etiam iurisdictionem quasi Episcopalem habentem præter Episcopum non spectare miraculorum recognitionem, tradunt Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.* 563. *in* 1. *edit.* aliàs *resolut.* 485. *in* 2. *edit. & in decision. curiæ Archiepiscop. Neapolitan. decis.* 397. *num.* 1. *part.*4. Mari. Antonin. *variar. resolut. lib.*1. *resolut.*112. *casu* 42. Homobon. de Bonis *d.tract.*12. *cap.*3. *quæst.*15. *suppos.*2. Ego ipse *d.allegat.*97. *num.*9.

14. Episcopus ad reliquiarum approbationem faciendam tenetur consulere Theologos, & alios viros pios,& doctos.

14. *Adhibitis in consilium Theologis.*] Ergo tenetur Episcopus ad reliquiarum approbationem faciendam Theologos consulere, & aliquos viros pios,& doctos, vt per Azor.*instit.moral.p.*1.*lib.*9.*cap.*8.*q.*8.Sanch. *d. cap.* 43. *num.* 15. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præcept.*1. *lib.*1. *cap.* 4. *num.* 4. vbi addit quòd illorum sententia audita solius Episcopi erit decidere, quia Concilium in præsenti tantùm petit vt eos consulat,non vt suffragium ferant.

De Regularibus,& Monialibus.

Doctores de regularibus tractatus integros euulgantes.

DE materia huius tituli ex professo tractarunt Nauarr. *per quatuor commentaria de regularib.* Fr.Emmanuel Rodericus *tribus tomis omnes ferè Regulares quæstiones complectens.*Fr.Ludouicus Miranda *in manuali Prælatorum Regularium, & de sacris Monialibus*, Thom.à Iesu Maria *de statu monachorum*,Fr.Ioan.à Cruce *de statu Religionis*, Laurent. de Portel *in dubijs Regularibus*, Thom.Sanchez *tom.*2. *in præcepta Decalogi*, vbi de Religioso statu,ac professione, Barthol.à S.Fausto *in thesauro Religiosorum,seu de tribus votis solemnibus*,Francisc.Soarez *per integrum tom.* 3.*&* 4. *de Religione*, Bonacin. *de clausura Religiosorum, & pœnis eam violantibus impositis*, Fr.Barthol.de Vecchis *in praxi seruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs.*

Regulares

Regulares teneri ad obſeruantiam Regulæ, quam profeſſi ſunt.

CAPVT I.

1. VIde Nauar. *in cap. nullum* 14. *q.* 2. *num.* 24. *&* 32. *& in cap. ſtatuimus* 19. *quæſt.* 3. *num.* 66. Fr. Emman. *quæſt. regul. tom.* 2. *quæſt.* 73. *art.* 3. *& tom.* 3. *q.* 29. *art.* 14. Ribadenera pro defenſione Societatis Ieſu *cap.* 18. Fr. Ludouicus Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *q.* 35. *art.* 4. Hieronym. Gabr. *conſ.* 166. *à num.* 3. *vol.* 1. Hieron. Roder. *in compen. quæſt. reg. reſol.* 104. *num.* 22.

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Et conſtantiùs, vbi conſeruata eſt, perſeueret.*] Poſſe ſuperiorem Generalem cum conſenſu Capituli ſibi ſubditis aliqua efficere ſtrictiora, & arctiora ſtatuta pertinentia ad reformandam regulam promiſſam, & ad pleniorem eius obſeruantiam, tradunt Nauar. *commento* 4. *de Regularib. num.* 40. Fr. Emman. *quæſt. regular. tom.* 1. *quæſt.* 44. *art.* 1. Azor. *inſtit. moral. par.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *q.* 2. Barthol. à S. Fauſto *in Theſaur. relig. lib.* 6. *q.* 113.

2. Generalis ſuperior poteſt cum cõſenſu Capituli ſibi ſubditis aliqua efficere ſtrictiora, & arctiora ſtatuta.

3. *Omniſque cura, & diligentia*, &c.] Vide Fr. Emman. *quæſt. regul. tom.* 2. *q.* 4. *art.* 2. & quomodo Prælati in reformatione ſe habere debeant *ibid. q.* 73. *art.* 4.

3. A regula ordinis ne recedatur curare debent ſuperiores.

4. *Ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam*, &c.] Vide Fr. Emman. *tom.* 1. *q.* 26. *art.* 1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 18. *num.* 390. *& num.* 396. *verſ. Octauum.*

4. Superiores non poſſunt ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent relaxare.

5. Ordinarium permittere debere Tertiarias Moniales S. Franciſci ſub obedientia Fratrum Minorum, quemadmodum antè fuerunt, & efficere, vt profeſſionem trium ſolemnium votorum quamprimum emitrant ex inſtituto Religionis S. Franciſci, cui ſunt adiectæ, ſi fortè emiſerint, illáſque intra ſepta monaſterij [illegible] nec eas cogere debere, vt hab[illegible] mutent, vel vt velo nig[illegible] illarum Ordo id non [illegible] decisum Armendar. [illegible] *addit. ad recopil. legum Nauarræ* [illegible] 7. *de religion. num.* 57. Tertiariæ, quæ trium votorum ſubſtantialium profeſſionem ſolemnem non emittunt, neque in clauſuram ſe reducere volunt, omnimodæ Epiſcopi curæ, & iuriſdictioni ſubiectæ ſunt, & eſſe debent, ita Sell. *in ſelectis Canonic. cap.* 8. *numer.* 3. vbi refert ſic fuiſſe deciſum à Sac. congregr. Epiſcop. in Piſtorien. 20. Decembris 1616.

5. Ordinarius permittere debet tertiarias moniales S. Franciſci ſub obedientia Fratrum minorum quemadmodum antea fuerunt.

6. Tertiarias mulieres ad habitum tertiæ regulæ recipere licet ſuperioribus Regularibus ſufficienti facultate ad id à Sede Apoſtolica ſuffultis (Capuccinis exceptis) atque ad ipſos veſtiendi eas officium pertinet, non autem ad habitum admittendæ, & recipiendæ ſunt, niſi probatæ vitæ, ac bonis moribus prædıtæ, atque in ætate ſaltem 40. annorum conſtitutæ, quæ de proprio habeant, vnde ſufficienter viuere poſſint, & non cum aliis viris quàm cum conſanguineis, vel affinibus in primo tantùm gradu ſibi coniunctis cohabitent, & ab ordinario loci licentia priùs impetrata, qui non aliter eam concedat, niſi de prædictis

6. Tertiarias mulieres ad habitum tertiæ regulæ recipere licet ſuperioribus Regularibus ſufficienti facultate ad id à Sede Apoſt. ſuffultis.

præuio examine diligenti sibi constiterit. Verùm in huiusmodi habitu concedendo respectiuè deferendo, omninò à velo supra caput, à pectorali, & à patientia abstinendum est, quinimo eæ, quæ supradicta tria, vel aliquod ipsorum deferre deprehensæ fuerint, illa dimittere etiam per censuras ecclesiasticas ab ordinariis locorum compellendæ sunt, eadem S. Congregr. *in d. Pistorien.*

Regulares vtriusque sexus nihil habeant proprij, & vsus mobilium à superioribus conueniens permittatur, sub pœnis, vt ibi.

CAPVT II.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Iacob. de Graff. *in aureis decision. part.* 1. *lib.* 3. *cap.* 5. *de Regular. ex num.* 48. *cum seqq.* Fr. Emman. *quæst. regular. tom.* 2. *q.* 57. *art.* 2. *& q.* 47. *art.* 5. *& q.* 125. *art.* 4. *& tom.* 3. *q.* 29. *art.* 8. 10. *&* 12. Aloys. Riee. *in collect. decis. part.* 3. *collect.* 519. *& in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 340. *part.* 4. Fr. Ioan. à Cruee *de stat. Relig. lib.* 1. *cap.* 3. Franc. Leo. *in thesaur. fori ecclesiast. part.* 2. *cap.* 1. *ex num.* 41. Barthol. à S. Fausto *in thesaur. Relig. lib.* 8. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 18. *num.* 397. *cum seqq.* Fr. Ludou. Miranda *in manual. Prælat. tom.* 1. *q.* 28. *art.* 7. *& de sacris Monialibus q.* 9. Coriolan. *de casibus reseruatis part.* 2. *cas.* 4. Portel *in dubiis Regularibus verbo peculium*, Ioan. Valer. *de different. inter vtrunque forum, verbo Regularis, differ.* 9. Campanil. *in diuers. iuris Canon. rubr.* 12. *cap.* 7. *& cap.* 16. *num.* 71. *cum seqq.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 22. *ex num.* 7. *cum seqq.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. num.* 58. *&* 63. *cum seqq.* Laurent. de Perinis [illegible] *addito, Relig. tom.* 2. *quæst.* 2. *de paupertate*, Hieron. Roderic. *in* [illegible] *regular. resol.* 98. *ex num.* [illegible] metipsum *de officio, & potest. Episcop.* [illegible] *art.* 3. *allegat.* 103. & me [illegible] *loco* Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico tract.* 12. [illegible] *pag.* 453.

2. Prælatis Religionum est licitum cōcedere Religiosis peculium ad nutum superiorum reuocabile ad solos vsus honestos, & pios.

2. Vtrùm licitum sit Religionum Prælatis eoncedere Religiosis peculium ad nutum superiorum reuocabile ad solos vsus honestos, & pios, idque ex causa legitima. Negant Felin. *in cap. cùm M. n.* 26. *vers. eadem reassumit, de constitut.* Carol. Tapia *in auth. ingressi C. de sacros. eccles. verbo ipso ingressu cap.* 3. *num.* 54. per *cap. ad monasterium, vers. prohibemus, de statu monach.*

Affirmant Nauar. *commento* 2. *de Regularib. num.* 14. 15. *&* 18. *& commento* 3. *num.* 27. *& cons.* 20. *num.* 5. *de Regularib. in antiq.* aliàs *cons.* 14. *num.* 5. *de stat. monach. in nouis*, Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 3. *q.* 29. *art.* 8. *& in summ. tom.* 2. *cap.* 31. *num.* 3. *in initio*, Ludou. Beia *respons. cas. conscient. part.* 4. *cas.* 17. Azor. *institut. moral. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 12. *q.* 1. Fr. Ludou. Miranda *in manual. Prælat. tom.* 1. *quæst.* 28. *art.* 8. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 22. *num.* 5. asserentes text. *in d. cap. cùm ad monasterium,*

rium, interdicere regulariter, & vniuersaliter concedere, Religiosis peculium, propter eorum importunitatem, & leues causas, secùs quando ex causis grauibus, & iustis.

3. Quid attento iure hodierno Concilij.

3. Sed dubium est, an hæc affirmatiua opinio stare possit attento decreto Concilij in præsenti? Negant asserentes hîc nihil noui iuris induci, sed solùm confirmari statuta iure antiquo, *cap.* 2. *& d. cap. cùm ad monasterium, de stat. monach.* Nauar. *d. commento* 2. *num.* 15. *&* 18. *& d. conf.* 14. *num.* 6. Iacob. de Graff. *in aureis decis. part.* 1. *lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 53. Fulu. Pacian. *consf.* 36. *ex num.* 99. Ioan. à Cruce *de statu Relig. lib.* 1. *cap.* 3. *dub.* 2. *concl.* 2. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 2. *quæst.* 125. *art.* 4. *in fin.* Anton. Perez *in comment. ad regul. sancti Benedicti cap.* 33. *num.* 23. Petr. de Ledesma *in summ. tom.* 2. *tract. de stat. Religion. in communi cap.* 4. *conclus.* 3. *dub.* 13. Ludou. Beja *d. part.* 4. *casu* 17. *in princip.* Barthol. à S. Fausto *in thesauro Religios. lib.* 8. *quæst.* 30. Fabr. *de restitut. in* 4. *sentent. lib.* 4. *distinct.* 15. *quæst.* 2. *disput.* 45. *cap.* 5. *num.* 125. Tanner. *in* 2. 2. *disp.* 6. *q.* 3. *dub.* 4. *num.* 108. Villalob. *in summ. part.* 2. *tract.* 35. *dub.* 30. *num.* 2. Ludou. Miranda *in Manual. Prælat. tom.* 1. *quæst.* 18. *artic.* 8. Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta tract.* 2. *lib.* 8. *cap.* 6. *num.* 13. Hieron. Cened. *de paupert. relig. dub.* 9. *num.* 4. *& seq.* Laurent. de Perinis *de subdito Relig. tom.* 1. *quæst.* 2. *cap.* 2. §. 1. Sanch. *d. cap.* 22. *numer.* 11. vbi *numer.* 13. resoluit hodie licere ex iusta causa concedere cuicunque Religioso, licèt non sit officialis Ordinis, administrationem aliquorum bonorum stabilium nutu superioris amouibilem.

4. Contra Valent. 2. 2. *disput.* 1. *quæst.* 4. *puncto* 3. *col.* 2. *corol.* 4. Fr. Emman. *in sum. tom.* 2. *cap.* 31. *num.* 3. *vers. lo tercero digo*, Tapia *in d. auth. ingressi, verbo ipso ingressu, cap.* 3. *num.* 55. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo moniales* §. 2. Molin. *de iustit. tract.* 2. *tom.* 3. *disp.* 276. *col. pen. vers. verum autem*, Soar. *tom.* 3. *de Relig. lib.* 8. *cap.* [illegible] 18. Lessi. *de iustit. lib.* 2. *cap.* 4. *dub.* 5. *num.* 30. existimantes huiusmodi peculium, quod attento iure communi, posse Religioso concedi, tenuit supradicta affirmantiuam opinionem, iam non esse licitum.

5. Causæ rationabiles quæ ad concedendum aliquibus Religiosis peculium.

5. Quæ & quótnam sint causæ rationabiles, ob quas iustè aliquibus Religiosis peculium concedi possit, vide Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 8. *q.* 32. Tapia *d. verbo ipso ingressu, cap.* 3. *num.* 51. *&* 52. Sanch. *d. cap.* 22. *ex num.* 20.

6. Regulares vtriusque sexus non possunt tenere propria, sed omnia dare debent suis superioribus.

6. Regulares vtriusque sexus non posse tenere propria, sed omnia dare debere suis superioribus, à quibus primò subueniendum est necessitatibus eorum, vel earum, quibus munera destinata fuerunt, reliquum verò conferendum in vsum monasterij, referunt decisum Nauar. *commento* 2. *de Regularib. n.* 18. *& in tract. de redditib. ecclesiast. q.* 1. *n.* 84. Azor. *instit. moral. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 9. *q.* 2. *propè fin.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. num.* 58. Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. part.* 2. *cap.* 1. *num.* 41. Ego ipse *d. alleg.* 103. *num.* 3. & me non citato Aloys. Riec. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 340. *num.* 12. *& decis.* 390. *ex num.* 11. *part.* 4.

7. Vnde

7. Superior nullus potest concedere monacho facultatē retinendi aliquid ad vsum irreuocabilem.

7. Vnde nullum superiorem posse concedere Monacho facultatem retinendi aliquid ad vsum irreuocabilem, tenent Nauar. *conf.*47. *num.* 2. *sub tit. de Regularib. in antiq.* aliàs *conf.* 15. *num.* 2. *de statu monach. in nouis*, Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.* 194. Ego ipse *d. allegat.* 103. *num.* 4.

8. Propinarum abusus tollitur.

8. Propinarum abusum Monialibus soluendarum, non solùm tolli, sed etiam grauissimis pœnarum, etiam censurarum comminatione prohiberi debet, pro ea tamen die, qua ad habitum monachalem admittentur puellæ aliquid esculenti, vel poculenti modici valoris, & pro eiusdem diei vsu dumtaxat elargiti vetitum non censetur, Sell. *in select. Canon. cap.* 16. *n.* 24. vbi testatur ita resolutum à Sac. Cong. Episcop. in Lusitan. 6. Iunij 1615. ad 2.

9. Eleemosynæ, quæ per pactū sacristiis, & infirmariis monasteriorum Monialium dari solent non prohibentur sicut propinæ.

9. Eleemosynæ quæ per pactum sacristiis, & infirmariis monasteriorum Monialium dari solent, non comprehenduntur in decreto, quo propinarum solutio per Moniales, dum ad habitum, vel ad professionem admittuntur fieri solita interdicitur, Sell. *citato loco*, vbi refert ita decisum ab eadem Sac. Cong. in Vlixbonen. 5. Nouembris 1616.

10 Moniales, & cæteri Regulares res etiam parui momēti vti proprias retinere non possunt.

10. Moniales, & cæteros Regulares, res etiam parui momenti sibi donatas, aut aliàs acquisitas, vti proprias retinere non posse, sed superiori illas tradere debere refert decisum Armendar. *d. l.* 7. *de Relig. num.* 77.

11. Monialibus minimè licet proprium possidere.

11. Monialibus minimè licere propria possidere, & si quid legatum, relictum, datum, donatúmve fuerit, vel earum labore, seu industria partum, tradi debere Abbatissæ, quæ ex eo primùm Monialis ipsius, cuius causa id quæsitum est, necessitati prouidebit, reliquum conferendo in vsum monasterij, asserit decisum Armendar. *d. l.* 7. *de Relig. num.* 75.

12. Moniales nec tanquam proprium possidere possunt quod suis manibus laborando acquirūt, vel eis à parentibus donatur.

12. Moniales nec tanquam proprium possidere posse, quod suis manibus laborando acquirunt, vel eis à parentibus donatur, etiam quòd monasterium esset pauperrimum, resolutum refert Armendar. *d. l.* 7. *de Relig num.* 75. vbi *num.* 76. subdit hoc casu superiorem monasterij si illud pauperrimum sit, debere primum prouidere donatariæ, vel ei quæ laborando acquirit, de necessariis, quod reliquum est in commune conferri.

13. Monialium nulli conceditur facultas disponendi de cellis suis post obitum.

13. Monialium nulli conceditur facultas disponendi de cellis suis post obitum, sed eæ dum vacauerint superiorum arbitrio aliis Monialibus in Ordine senioribus distribui debent, ita Aldan. *in compend. canon. resol. lib.* 1. *tit.* 10. *num.* 4. vbi refert decisum à S. Cong. Episcop. in Auersana 26. Ianuarij 1604. Nam cellarum vacatio quotiescunque occurrerit per Monialium obitum, aut quemcunque alium casum, fieri debet illarum distributio aliis professione anterioribus Monialibus, ex eodem Aldan. *loco citato n.* 5. vbi dicit sic fuisse resolutum in Modenen. 10. Aprilis 1615.

14. Monialibus illicitum nō est habere de licentia superioris quosdam redditus vitalitios.

14. Monialibus illicitum non esse habere de licentia superioris quosdam redditus vitalitios, ex quibus possint viuere, & prouidere suis

fuis particularibus neceffitatibus pro victu, & veftitu, ac aliis, quæ fibi à monafteriis non fuppeditantur, & hoc cafu illas non peccare, nec Concil. in præfenti, quod loquitur de redditibus, vt propriis, & irreuocabilibus per Prælatum, & fine eius licentia diftrahendis contrauenire tenent Cordub. *in tract. cafuum confcientiæ, q.* 54. Nauarr. *commento* 2. *de Regularib. num.* 14. *& num.* 18. *verf. ad quintum.* Azor. *d. p.* 1. *lib.* 12. *cap.* 9. *q.* 12. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 23. *num.* 5. Hieron. Roder. *d. refol.* 98. *num.* 7. Fr. Ioan. à Cruce *d. cap.* 3. *dub.* 2. Fr. Ludouic. Miranda *d. q.* 9. *art.* 1. *concl.* 2. Soar. *tom.* 3. *de Relig. lib.* 8. *cap.* 14. *ex num.* 12. Galet. *in margarita cafuum confcientiæ, verbo Monialis pen.* Illuftriff. D. meus Roder. à Cunha *in comment. ad cap. reatum* 33. *num.* 6. *dift.* 81. Ego ipfe *d. alleg.* 103. *num.* 5.

15. Vtrùm autem Monialis, cui externus centum aureos ad fuum libitum expendendos conceffit, poffit ex fuperioris licentia, alicui fæculari eos tradere, vt viginti fibi quotannis foluat, dum vixerit, atque ea defuncta centum illos aureos fibi retineat? Affirmant fi ita conceffi fint centum illi aurei, vt concedens noluerit dominium in monafterium transferri, fed omnino cedere in Monialis vfum, & eadem Monialis acceptantis mens fuerit, Cordub. *d. quæft.* 54. *dub. vlt.* Veg. *tom.* 2. *c.* 32. *caf.* 19. Fr. Emman. *d. quæft.* 47. *art.* 15. *& in fum. tom.* 1. *cap.* 90. *num.* 8. *&* 9. *conclus.* 3. *&* 4. Sanch. *d. lib.* 7. *cap.* 22. *num.* 16. vbi aduertit, quòd quamuis Fr. Emman. *d. c.* 90. *n.* 9. & Veg. *cit. loco*, dicant hodie attento Tridentino non licere Moniali iis redditibus frui, loquuntur iuxta fuam fententiam, qua tenent ius commune correctum effe per hoc decretum. 15. Cafus fingularis.

16. Licitam effe aliquarum Religionum confuetudinem, in quibus ex fuperiorum licentia certi annui redditus cuilibet Religiofo affignantur ad victum, & veftitum, ita vt fi deeft aliquid, ipfi quærant, fi autem fupereft applicent piis, & religiofis vfibus, dummodo Religiofi non excedant limites licentiæ illis conceffæ, & parati fint informationi legitimè faciendæ obtemperare, tenent Nauarr. *conf.* 3. *n.* 26. 27. *&* 32. Tapia *d. verbo ipfo ingreffu, cap.* 3. *num.* 45. *&* 59. Sanch. *d. cap.* 22. *num.* 14. vbi refpondet *ad cap.* 1. *fuprà proximum.* 16. Religionum aliquarum confuetudo licita iudicatur.

17. Superiore quantumuis requifito neceffaria Regularibus negante, vel fubtrahente, etiam quia monafterij facultates non fuppetunt, fi præfata neceffitas fit ad indiuidui fuftentationem, licere ipfis clam, vel eo inuito illa fibi comparare, feu retinere, refert decifum Armendar. *d. l.* 7. *de Relig. num.* 82. *&* 83. 17. Religiofo quando inuito fuperiore liceat aliqua comparare, vel retinere.

18. *Adminiftratio autem bonorum*, &c.] Electionem officialium, qui adminiftraturi funt monafteriorum bona, ad monafterij fpectare fuperiores, & ideò licèt Epifcopus fit eius fuperior, ipfos tamen poffe eligere officiales, refolutum dicit Armendar. *d. l.* 7. *de Relig. num.* 85. 18. Electio officialium, qui adminiftraturi funt monafteriorum bona, ad monafterij fpectat fuperiores.

19. Officiales electos pro adminiftratione beneficiorum monafterij à fuperioribus eiufdem poffe, prout magis expedire videbitur, redditus ipforum monafteriorum in loco conuenienti etiam extra monafterium conferuare, & de eifdem miniftrare pro tempore neceffitatis ipfis Monialibus, refert decifum Armendar. *d. l.* 7. *de Relig. num.* 86. 19. Officiales electi pro adminiftratione beneficiorum monafterij poffunt redditus etiam extra monafterium conferuare.

20. Moniales

20. Moniales deputatæ à suis superioribus in officiales redditũum monasterij possunt eos administrare.

20. Moniales deputatas in officiales redditũum monasterij à suis superioribus, eos administrare posse, resolutum asserit Armendar. *d.l.7. de Relig.num* 88.

21. Decretum de rebus, & bonis Regul. non alien.

21. De rebus, & bonis Regularium non alienandis extat decretum S.Congreg. Concilij S.D.N.Vrbani VIII. iussu editum *incip. S.Congr.* sub dat.7.Septembris 1624.& publicatum die 16.eiusdem mensis,quod refert Castellin.*de elect.cap.20.pag.456*.

22. Officiales qui distributionem bonorum monasterij habent possunt amoueri.

22. *Ad nutum superiorum amouibiles.*] Qui scilicet distributionem bonorum habent.nam alios amouere non posse refert decisum Armendar. *d.l.7. de Religion. num.* 88. vbi subdit secus esse si administrationes huiusmodi darentur in titulum, tunc enim admitterentur etiam illorum resignationes, etiam in fauorem in forma Digni,& pro expressis eiusdem Ordinis professis.

23. Moniales à Capitulo sui monasterij in officiales electæ possunt si eidem videbitur amoueri.

23. Moniales illas,quæ à Capitulo sui monasterij in officiales huiusmodi eligi solebant in administrationem bonorum immobilium dicti monasterij,si dicto monasterio visum fuerit,amoueri posse dicit resolutum Armendar.*d.loco num.89*.

24. Officiales monasteriorum qui bona temporalia non administrant, non possunt ad nutum amoueri.

24. Licèt administrantes bona temporalia monasteriorum, & officiales possint amoueri ad nutum superiorum ex hoc text. in eo tamen non comprehendi officiales,qui bona temporalia non administrant,sed hoc relinquitur dispositioni iuris communis,& statutorum Religionis, refert decisum Armendar.*d.l.7.de Relig.num.90*.

25. Procuratores monasteriorum Monialium de triennio in triennium mutari debent.

25. Procuratores monasteriorum Monialium de triennio in triennium mutari debent,Aldan.*in compend.canon.resol.lib.4.tit.2.num.*10.vbi dicit resolutum in Orien.31.Iulij 1615.

26. Bona stabilia ex nulla causa licet priuato Religioso possidere.

26. *Nec deinceps liceat superioribus bona stabilia,* &c.] An ex superioris licentia iusta aliqua de causa magnæ vtilitatis, vel necessitatis monasterij, aut Ordinis liceat priuato Religioso bona stabilia possidere? Negant Petr.Nauarr.*de restitut.lib.3.cap.1.num.*180. Fr.Emman.*quæst.regul. tom.3.quæst.29. art.*12. Quarant. *in summa Bullarij, verbo casus reseruatus.* & alij, quos refert, & sequitur Barthol.à S.Fausto *in thesauro Religiosorum lib.8.quæst.*31.

27. Regularibus non licet ex dispositione inferiorum Summi Pont. possidere, vel tenere agros,vel annuos redditus.

27. Et ideo non licere Regularibus ex dispositione inferiorum Summi Pontificis possidere,vel tenere agros,annuos redditus,vel bona immobilia,superflua, ac proinde si propter talem licentiam possideant, non excusari à culpa,nec à pœna, ipso iure incurrenda, refert decisum Armendar.*d.l.7.de Relig.num.64.& 65*.

28. Monachus factus Episcopus an habeat bonorum, seu fructuum dominium.

28. An Monachus factus Episcopus habeat bonorum,seu fructuum dominium,& proprietatem? dixi *de officio,& potest.Episcop.p.3.alleg.*114. *num.19. cum seqq.* & ibi citatis addo Aloys.Ricc.*in decis. curiæ Archiep. Neapol.decis.*340.*num.*10.*part.*4.

29. Professio facta cum conditione de retinendo, seu habendo proprio an valeat.

29. Vtrùm autem professio facta cum conditione, pacto, seu modo, de retinendo, seu habendo proprio inualida sit, dixi *in collectan. ad cap. vltim.qui clerici, vel vouentes, & ad d.cap.* 2. *num.*7. *de stat. monachor.* & *ibi* citatis addo Aloys.Ricc. *d.decis.* 340. *num.* 11.*part.* 4. Fr. Bartholom. de Vecchis *in praxi seruanda in admittendis ad Religionis statum*

statum nouit. disp. 13. *dub.* 1. *num.* 11. Hieron. *in compend. quæst. regul. resol.* 101. *num.* 58.

30. *Nihilque superfluum in ea sit.*] Peculium concessum Religioso debere esse moderatum, & non superfluum, dicit Sanch. *d. cap.* 22. *num.* 17. vbi *num.* 18. quærit, & resoluit, qua superfluitatis culpa liberari valeant Religiosi amplissimos redditus habentes. 30 Peculium concessum Religioso debet esse moderatum.

31. Arbitrio, & præfinitioni superiorum stare debere Regulares quoad mobilium superfluitatem, & conuenientiam, nisi de excessu arbitrij constiterit, habita tamen ratione personæ, officij, & Regularis status, paupertatis, quam professi sunt, etiam cæterarum itidem qualitatum, refert decisum Armendar. *d. l.* 7. *de Relig. num.* 84. 31. Regulares quoad mobilium superfluitatem debent stare arbitrio superiorum.

An Religiosus sit proprietarius, qui de licentia superioris multa superflua respectu sui status possidet? Vide Barthol. à S. Fausto *in thesauro Relig. lib.* 8. *quæst.* 95.

32. *Quòd si quis aliter, &c.*] Vide Nauarr. *in cap. non dicatis* 12. *quæst.* 2. *notab* 1. *num.* 33. 41. 48. *cum seqq. & in cap. nullum* 18. *quæst.* 2. *num.* 3. *cum seqq.* Ludouic. Beia *responsf. casuum conscientiæ, part.* 3. *cas.* 36. *fol. mihi* 380. *& p.* 4 *cas.* 17. *fol.* 418. *& cas.* 32. *fol.* 458. *in edit. Vlixbonen.* Barthol. à S. Fausto *in thesauro Relig. lib.* 8. *quæst.* 198. *num.* 2. vbi subdit hanc pœnam apertè iudicis sententiam postulare, idem asserit Sanchez *d. lib.* 7. *cap.* 20. *num.* 13. vbi etiam tenet hanc pœnam non incurri à dantibus, quamuis hi peccent contra paupertatis votum, sed à retinentibus. Quibus aliis pœnis subiaceat Religiosus proprietarius, tradunt Coriolan. *de casib. reseru. part.* 2. *cas.* 4. *num.* 26. *&* 27. Sanch. *d. cap.* 20. *ex num.* 11. Barthol. à S. Fausto *d. quæst.* 198. Ego ipse *in collect. ad cap. cùm ad monasterium, n.* 5. *&* 6. *de stat. monach.* 32. Religiosus aliquid illicitè retinere inuentus quibus pœnis puniatur.

33. *Is biennio actiua, & passiua voce priuatus sit.*] Religiosum priuatum voce actiua, & passiua iuxta hoc decretum omni iure dandi vocem ad aliquem actum faciendum in Capitulo, & iure patiendi vocem datam de ipso à Capitulo, Conuentu, vel Collegio, quoad ea, quæ sibi sunt oneri, & pœnæ, priuatum censeri consuluit Nauarr. *cons.* 6. *de elect. in antiq.* aliàs *cons. etiam* 6. *de verbor. signif. in nouis*, refert Sayr. *in florib. decis. sub illo tit. de elect. decis.* 6. 33. Voce actiua & passiua priuatus quomodo intelligatur.

34. De largitione munerum vtriusque sexus Regularibus interdicta extat constitutio Clementis VIII. quæ incip. *Religiosè*, sub dat. 13. Kal. Iulij 1594 quam referunt, & latè explicant Quarant. *in summa Bullar. verbo munerum largitio*, Franc. de Sousa *in speciali tract. de largitione munerum*, Bartholom. à S. Fausto *in thesauro Religios. lib.* 8. *quæst.* 199. *cum multis seqq.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo munera, differ.* 1. Bonacin. *variar. tract. disp.* 3. *de largitione munerum Regularibus vtriusque sexus interdicta.* 34. Largitio munerum vtriusque sexus Regularibus interdicta

35. Regulares vtriusque sexus, & tam nouitij, quàm professi comprehenduntur sub constitutione Pontificia, qua munerum largitio interdicitur, ex Sell. *in select. canon. cap.* 33. *num.* 11. vbi refert sic fuisse resolutum à Sacra Congregatione Episcoporum in S. Seuerini 23. Iulij 1603. 35 Regulares vtriusque sexus, tam nouitij, quàm professi comprehenduntur sub Bulla, qua munerum largitio interdicitur.

36\. Moniales velatæ tam intra quàm supra numerũ absque dotali eleemosyna nequaquam admitti possunt.

36\. Moniales velatæ, tam intra, quàm supra numerum, absque dotali eleemosyna nequaquam admitti possunt, huiusmodi autem eleemosynæ dotales, etsi sint Monialium, vel Conuersarum intra numerum existentium emissa ab eis professione expendi possunt in vsus communes necessarios monasteriis; supernumerariorum autem dotes, post earundem professionem omnino in emptionem bonorum stabilium monasterij commodo conuerti debent, ita refert decisum Aldan. *in comped.canon.resol.lib.3.tit.10.num.19.*

37\. Monialium dotes anno probationis durante deponuntur.

37\. Monialium dotes anno probationis durante deponuntur iuxta formam in decreto generali præscriptam, professione verò emissa in bonis stabilibus, siue censibus, ad monasterij vtilitatem implicentur, vt per Aldan. *citato loco.*

38\. Dotales eleemosynæ Monialium solui debent in ære.

38\. Dotales eleemosynæ Monialium solui debent in ære, neque assignatio bo norum stabilium, aut censuum permittitur. Aldan. *d.tit.10. num.20.* vbi dicit resolutum per Sacr. Congreg. Episcop. in Camerinen. 28. Martij 1588.

39\. Dotales eleemosynæ apud Monialium consanguineos, vel affines nullatenus deponantur.

39\. Dotales eleemosynæ apud Monialium consanguineos, vel affines nullatenus relinquantur, sed antequam puellæ habitum suscipiant, deponantur actualiter apud mercatorem, vel penes aliam personam fide, & facultatibus idoneam, vt statim professione emissa in emptione bonorum stabilium, aut annuorum reddituum illico implicentur. Aldan. *d.tit.10.n.22.* vbi dicit decisum à S. Congr. Episcop. in Lusitan. 6. Iunij 1615. ad 3.

40\. Depositum dotaliũ eleemosynarum in iis locis, in quibus non adsunt mercatores, aut banchi, fieri debent in manibus probi viri.

40\. Depositum dotalium eleemosynarum in iis locis, in quibus non adsunt mercatores, aut banchi, fieri debent in manibus probi viri, & facultosi, qui ad omne mandatum Monialium, & absque aliqua exceptione eam soluturum se obliget, Aldan. *d. tit.* 10. *num.* 23. vbi testatur ita resolutum à Sacr. Congreg. Episcop. in Camerinen. 15. Martij 1594.

Omnes Conuentus, seu monasteria Mendicantium (Capuccinis exceptis, & Minoribus de Obseruantia) possunt retinere, & possidere bona immobilia, & in omnibus monasteriis tam virorum, quàm mulierum constituatur numerus, qui ex redditibus proprijs monasterij sustentari possit, vel ex consuetis eleemosynis monasteria noua non erigantur, nisi cum licentia Episcopi.

CAPVT III.

1\. Doctores de materia cap. agentes.

1\. VIde Nauarr. *de orat.cap.22.num.*82. Fr. Emman. *quest.regul.tom.*3. *quest.*29.*art.*14. Azor. *instit.moral.p.1.lib.12.c.23.quæst* 8. Fr. Ioan. à Cruce *de statu Relig lib.1.cap.*4. Fr. Ludou. Miranda *in man.Prælat.tom.*1. *q.*11.*art* 6.*& q.*28.*art.*1. D. Hieron. Venero, & Leyua *de examine Episcoporum, lib.6.cap.13.à princip.*

2\. *Exceptis*

2. *Exceptis domibus Fratrum S. Francisci*, &c.] Minores Obseruantiæ, & Capuccinos esse incapaces hæreditariæ successionis, siue ex testamento, siue ab intestato, tenent Quesada *in suis quæst. var. cap.* 22. *num.* 25. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 25. *num.* 4. Nec per fideicommissum vniuersale posse hæredes institui, tradunt Cordub. *in reg. S. Francisci cap.* 6. *q.* 11. *puncto* 1. Fr. Emman. *tom.* 2. *q.* 78. *art.* 2. Sanch. *d. cap.* 15. *n.* 5. Quamuis adiiciatur clauſ. vt hæreditas vendatur, & in necessaria illis pretium cedat, adhuc institutionem prorsus non valere, tenent Bald. Card. Anch. Felin. Dec. Gualdenſ. Montalu. Anton. Gabr. & alij, quos refert, & sequitur Sanch. *d. c.* 25. *n.* 10. 2. Minores de Obseruantia, & Capuccini sunt incapaces hæreditariæ successionis.

3. Nec Fratrum Minorum Ecclesiam posse validè hæredem institui resoluunt Quesada *d. cap.* 22. *n.* 19. Cordub. *d. puncto* 1. Azor. *instit. moral. part.* 1. *lib.* 12. *c.* 23. *q.* 15. Sanch. *d. c.* 25. *n.* 14. 3. Ecclesia Fratrum Minorum non potest validè institui.

4. Vtrùm autem Conuentui Fratrum Minorum possit legari? latè disputat Sanch. *d. lib.* 7. *c.* 26. *per tot.* 4. Conuentui Fratrum Minorum an possit legari.

5. Bona delata Religioso, qui validam professionem emisit in Religione incapaci, nulla facta eorum dispositione, acquiruntur venientibus ab intestato, etiamsi postea ex indulto translatus sit ad Religionem capacem, quia quoad bona iam delata successioni secundæ Religionis capacis, ad quam fuit translatus, locus amplius non est, nec bonorum renunciationi. Selli. *in selectis Canon. cap.* 22. *n.* 5. vbi ita fuisse decisum refert sub die 17. Iunij 1617. 5. Bona delata Religioso, qui validam professionem emisit in Religione incapaci, acquiruntur venientibus ab intestato.

6. In hac autem exceptione Fratrum Minorum de Obseruantia non comprehendi Moniales S. Claræ refert decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ fol.* 158. *num.* 3. Nam Moniales omnes cuiuscunque Ordinis bona stabilia in communi habere posse, non obstante earum regula, resoluit Sell. *in select. Canonic. cap.* 16. *num.* 3. vbi refert ita decisum à Sac. Congreg. Episcop. in Parmen. 16. Ianuarij 1596. 6. Moniales S. Claræ non comprehenduntur in hac exceptione. 7. Moniales omnes cuiuscunque Ordinis bona stabilia in communi habere possunt.

8. Congregationem totius Societatis Iesu de anno 1565. cessisse cuicunque iuri prouenienti ex concessione Concilij in præsenti ad habenda bona immobilia in communi in domibus professorum, vel eorum Ecclesiis, refert Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 6. *cap.* 18. *num.* 11. 8. Congregatio totius Societatis Iesu cessit cuicunque iuri prouenienti ex hoc decreto.

9. Et hanc renunciationem intelligi quoad hoc, vt possit habere, & perpetuò possidere stabilia, non autem, vt capiat ad vendendum consuluit Menoch. *conſ.* 1014. *num.* 28. quem probat Rot. in Romana legati 10. Maij 1617. coram bo. mem. Buratto inter eius impressas *deciſ.* 245. *num.* 17. & ideò hanc Societatem, & domum esse capacem acquisitionis stabilium, ad effectum illa vendendi, & ex eorum pretio propriis necessitatibus prouidendi, tenuerunt Mandoſ. *de priuileg. ad instar* §. 11. *n.* 12. Gabr. *conſ.* 28. *in princ. & n.* 6. *&* 12. *lib.* 1. Iul. Negron. *in comment. regularum contrar. dicta Societatis part.* 3. *sub num.* 7. *pag.* 76. Buratt. *d. deciſ.* 245. *num.* 16. 9. Quoad hoc vt possit habere & perpetuò possidere stabilia. 10. Societas Iesu est capax acquisitionis stabilium ad affectum vendendi.

11. Regularis ex Indulto à Religione Fratrum Minorum de Obseruantia ad tertium Ordinem S. Francisci ex legitima causa translatus 11. Regularis ex indulto à Religione Fratrum Minorū de

Obseruantia ad tertium Ordinem S. Francisci ex legitima causa translatus recuperat ius succedendi.

recuperat ius succedendi in bonis sibi ex testamento, vel ab intestato post translationem delatis, vt per Aldan. *in compendio Canon. resol. lib. 3. tit.* 8. *num.* 12. vbi testatur ita resolutum in Neritonen. 22. Ianuarij 1622.

12. Religio Hierosf. qualiter bona alienare possit.

12. Religionis Hierosolymitanæ in bonorum alienatione, quæ eis obueniunt per successionem suorum militum defunctorum, non est deneganda facultas, iuxta decretum de non alienandis, Aldan. *d. tit.* 8. *n.* 14. vbi dicit decisum in Meleuitana 22. Ianuarij 1628.

13. Superiores monasteriorum possunt ex fructibus bonorũ pingues eleemosynas facere.

13. Superiores monasteriorum, non obstanre decreto de rebus Regulatium non alienandis, possunt ex fructibus bonorum pingues eleemosynas facere, puta decem rubiorum tritici, & similium, quia fructus non comprehenduntur in dicto decreto, Sell. *in select. Canon. cap.* 18. *n.* 3. vbi dicit ita resolutum in nullius 18. Septembris 1627.

14. Regularibus vẽdere non conuenit stabilia ad effectum emendi census.

14. Srabilia Regularibus vendere non conuenit ad effectum emendi census, ex Sell. *citato loco*, in Spoletana 12. Mattij 1619. nec pro fabrica monasterij in Messana 12. Martij 1619.

15. Domus professæ Societatis Iesu cõprehenduntur in prohibitione de rebus Regul. non alienandis.

15. Domus ptofessæ Societatis Iesu comprehenduntur in prohibitione nuper edita, de rebus Regularium non alienandis, Aldan. *d. tit.* 8. *n.* 15. vbi testatur decisum sub die 31. Iulij 1627.

16 Religio Theatinorum an comprehendatur.

16. Religio Clericorum Regularium Theatinorum, quandiu institutum nihil bonorum stabilium possidendi retineat quoad bona immobilia non comprehenditur in prohibitione nuper edita de rebus Regularium non alienandis. Aldan. *d. tit.* 8. *n.* 16. vbi ait sic decisum de anno 1625.

17. Numerus ille Religiosorum in monasteriis conseruari debet, qui ex redditibus, vel consuetis eleemosynis commode sustentari valeat.

17. *Is tantùm numerus constituatur*, &c.] Vide Nauar. *de reddit. ecclesiast. quæst.* 1. *monitu* 62. Quarant. *in summ. Bullarij verbo monasteria Monialium*, *pag. mihi* 359. Fr. Emman. *quæstion. regul. tom.* 2. *quæst.* 48. *art.* 1. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo moniales* §. 6. *pag.* 256. Piasec. *in simili praxi part.* 2. *cap.* 3. *num.* 55. Azor. *institut. moral. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 9. *q.* 1. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut.* 202. Campan. *in diuers. iuris Canonici rubr.* 12. *cap.* 16. *num.* 7. *&* 14. Fr. Ludou. Miranda *in fine Manualis Prælat.* vbi de sacris Monialibus, *quæst.* 8. *art.* 6. metipsum *de officio, & potestate Episcopi part.* 3. *alleg.* 98. ex quo loco multa me non citato desumpsit Aloys. Ricc. *in decisionib. Cur. Archiep. Neapol. decis.* 219. *part* 4.

18. Pius V. idem statuit.

18. Pius V. in sua constitutione *incip. circa pastoralis officij*, sub dat. 4. Kal. Iunij 1566. districtè præcipit ne plures Moniales in earum monasteriis recipiantur, & admittantur, quàm ex propriis redditibus ipsorum monastetiorum, vel consuetis eleemosynis commodè sustentari possint, refero ego ipse *d. alleg.* 98. *n.* 2.

19. Gregorius XIII.

19. Gregorius XIII. *in sua constit. incip. Deo sacris*, de anno 1573. iniunxit ordinariis, vt præfarum statuant numerum in monasteriis sibi subiectis, & etiam exemptis, ttadit Piasec. *d p.* 2. *cap.* 3. *n.* 55. *in fine*, quem refero ego ipse *d. alleg.* 98. *n.* 3. Ex qua colligunt Nau. *in cap. statuimus* 19. *q.* 3. *n.* 57. *vers. tertiò nota*, Sanch. *d. lib.* 7. *cap.* 23. *n.* 3. Ego ipse *d. alleg.* 98. *n.* 3. *in fine*, & me citato *in illo loco* Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.* 12.

tract. 12. *cap.* 3. *q.* 15. *resol.* 3. *pag.* 455. subdit Ordinarios locorum sub pœna peccati mortalis ad id faciendum obligari.

20. Clemens VIII. *in decretis de reformat. Regular. incip. nullus omnino* §. 14. sub die 25. Iulij 1599. vt refert Quarant. *verbo monasteria & Conuentus, pag. mihi* 421. idem præcipit, & mandat, videlicet, vt in vnoquoque Conuentu Fratrum is tantùm deinceps constituarur, & in posterū retineatur numerus, qui ex redditibus illius propriis, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulorum eleemosynis, aliisve quibuscunque obuentionibus in commune, vt præfertur, conferendis, commodè possit sustentari, redditus verò, & supradicta omnia in communi loco, ac tuto diligenter asseruentur. 20. Clemens VIII.

21. Paulus V. plura circa hoc statuit in decreto de certo Religiosorum numero cuicunque monasterio, Conuentui, ac Domui Regulari præfigendo, incipien. *Sanctissimus*, sub dat. 4. Decembris 1605. quod referunt Quarant. *loco proximè citato, pag.* 432. & Castellin. *in addit. ad tract. de elect. pag. mihi* 502. 21. Paulus V.

22. Gregorius XV. approbante S. Congregatione Illustrissimorum D.D. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum sub die 17. Augusti 1621. reuocat licentias à Paulo V. concessas erigendi nouos Conuentus volens quòd de cætero non erigantur, nisi in eo saltem duodecim Frarres ac Monachi, seu Religiosi habitare, atque ex redditibus ipsorum monasteriorum, & consuetis eleemosynis commodè sustentari possint. 22. Gregorius XV.

23. S.D.N. Vrbanus Papa VIII. per suum Breue sub dat. 28. Augusti 1624. multa tulit circa modum erectionis nouorum Conuentuum, in quo reuocat licentias quascunque concessas contra tenorem decreti Gregorij XV. prohibens sub pœna excommunicationis, ne facultatum per ipsum reuocatarum, seu annullararum, seu alio quouis prætextu, seu causa possint finiri, & absolui, refert Castellin. *in addit. ad tract. de elect. pag.* 501. 23. Vrbanus VIII.

24. Ordinationem S. Congregationis Regularium de non recipiendis vltra numerum præfixum, referunt Piasec. *d. cap.* 3. *n.* 55. *in fin.* & Campan. *d. c.* 16. *n.* 14. ac ego ipse *d. alleg.* 98. *n.* 4. 24. S Cong. Regularium.

25. Nouissimè sacra Congregatio Concilij Trid. *in decretis de celebratione Missarum*, sub die 21. Iunij 1625. editis, post ordinationem traditam ad sciēdum quot redditus, & eleemosynas monasteria habere debeanr, vt ex illis sustentari possint, sic ait: *Deinceps verò monasterium, Conuentus, Domus, vel Societas Religiosorum, seu Regularium nullibi recipiatur, nisi præter alia ad id requisita in singulis eiusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis eleemosynis detractis omnibus, vt suprà, detrahendis competenter sustentari valeant ad præscriptum decreti Gregorij XV. hac de re editi. Alioquin monasteria, & loca huiusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi, vt suprà, sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitauerint, Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimoda iurisdictioni subiecta esse intelligantur.* 25. S. Cong. Concilij.

26. Super quibus decretis postea eadem sacra Congregatio, S.D.N. Vrbano VIII. approbante, aliquas edidit declarationes, quas originales, impressas quoque in typographia Camerali vidi de anno 1626. declarauit, vbi hæc numeri præfixio facta iam fuit in vim similis decreti sanctæ memoriæ Pauli V. absque tamen computatione redditTuum cuiuscunque Religiosi, esse iterum faciendam, seruata forma vltimi decreti hac de re editi. Declarauit etiam nouitios ad habitum Regularem admissos, posse admitti ad professionem in monasteriis, in quibus habita, vt suprà, præfixione numeri, commodè ali non possunt, si aliàs habiles existant, ac deinde in aliquo alio monasterio eiusdem Religionis collocandos esse, vbi commodè ali possint. Denique censuit supradictum decretum, vbi cauetur, vt nullibi recipiantur Conuentus Regularium, nisi præter alia ad id requisita, duodecim saltem Fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, ita vt alioquin subsint iurisdictioni ordinariæ comprehendere eas Religiones, quæ non consueuerunt onera Missarum accipere, vt sunt Religiosi Capuccinorum ac Societatis Iesu, paritérque ait habere locum tam in Italia, ad quam est restrictum, quàm extra Italiam.

27. Monialis sufficienter dotata an possit admitti cum sua dote vltra numerum.

27. Cùm expletus est numerus personarum Religiosarum, quæ ali possunt ex annuis redditibus monasterij, an possit aliqua sufficienter dotata cum sua dote supra illum numerum admitti? Affirmant Nauar. *de redditib. quæst.* 1. *monitu* 62. Soar. *de Relig. tractat.* 3. *lib.* 4. *cap.* 9. *num.* 17. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 23. *num.* 194. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 23. *num.* 4. *vers. tertia*, aduertentes textum in præsenti prohibere ne, quando monasterium plures fœminas alere non potest, quàm in eo iam sint, admittantur aliæ sine dote expensis monasterij alendæ, & notat Sanch. *d. num.* 4. *vers. secunda conclusio*, quòd quamuis attento iure antiquo *cap. vnici* §. *sanè, de statu Regular. lib.* 6. professio Monialis receptæ in monasterio non Mendicantium, vltra numerum earum, quæ ex redditibus monasterij, & consuetis eleemosynis, absque penuria sustentari valerent, esset irrita, hodie tamen locum non habet, quia consuetudine abrogatum est, cùm compertum sit plures sæpe admitti, nec vnquam nostris temporibus auditum sit in controuersiam verti valorem professionis, nedum illam irritari.

28. Monasteria non eriguntur sine Episcopi in cuius diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

28. *Nec de cætero similia loca*, &c.] Vide Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 1. *q.* 23. *art.* 7. *& tom.* 2. *q.* 49. *art.* 3. Zerol. *in praxi Episcopali part.* 1. *verbo monachi* §. 1. *&* 2. Piasec. *in simili praxi part.* 2. *cap.* 3. *num.* 47. Vgolin. *in tract. de potestate Episcopi cap.* 20. §. 6. Fr. Ioan. à Cruce *de statu Relig. lib.* 2. *c.* 8. Aloys. Ricc. *in decisionib. Curiæ Archiep. Neapol. part.* 1. *decis.* 182. *num.* 4. *& part.* 2. *decis.* 75. Campan. *in diuersor. iuris Canon. rubr.* 12. *cap.* 13. *num.* 80. *&* 81. Frat. Ludou. Miranda *in manual. Prælat. tom.* 1. *q.* 33. *art.* 1. *concl.* 3. Erasm. à Cochier *de iurisd. Ordinarij in exemptos part.* 1. *q.* 36. *& part.* 2. *q.* 45. *num.* 36. Nouar. *in singular. concl.* 10. Hieron. Venero, y Leyua *in examine Episcopor. lib.* 6. *cap.* 10. *ex n.* 1. met ipsum *de offic. & potest. Episcopi part.* 2. *alleg.* 26. *ex n.* 3.

29. In

29. In erigendis Regularium monasteriis non sufficere consensum Episcopi, nisi etiam Summi Pontificis auctoritas accedat, probat text. *in cap.1. de excessib. Pralat. lib.6. & in cap. vnic. de relig. domib. eod. lib.* quorum dispositionem non esse abrogatam per Concil. Trident. in præsenti decisum referunt Zerol. *d.§.2.* & Campan. *d. num.80. in fine*, ac ego ipse *d. alleg.26. num.4.* — 29. Episcopi consensus non sufficit in erigẽdis Regularium monasteriis nisi etiã Papæ auctoritas accedat.

30. Contra Sorb. *in compend. Mendicantium, verbo adificare, in sua annotat. vers. circa, §.20.* & Fr. Emman. *d.q.49. art.3.* existimantes Episcopi tantùm licentiam esse necessariam.

31. Bulla Clementis VIII. *incip. quoniam ad institutum 99.* sub dat. Romæ 23. Iulij 1603. in qua habetur quomodo locorum ordinarij Regularibus licentiam possint impartiri nouos construendi Conuentus, habet etiam locum circa erigenda monasteria Monialium, debent enim eædem solemnitates seruari in illis ædificandis, sicut in illis Regularium, ita Sell. *in select. canon. cap.90. num.4.* vbi testatur sic resolutum sub die 19. Decembris 1620. — 31. Monialium monasteria erigi & ædificari debent seruatis eisdem solemnitatibus, quæ seruantur in erigendis Religiosorum monasteriis.

32. Vicarius generalis non potest absque speciali mandato concedere licentiam ædificandi noua monasteria, & Conuentus in loco suæ diœcesis ex eo, quia est de maioribus, Sell. *d. loco*, vbi refert decisum sub die 11. Iulij 1620. — 32. Vicarius generalis non potest absque speciali mãdato concedere licentiã ædificandi noua monasteria.

33. Fratres igitur Ordinis Carmelitarum discalceatorum obtinuerunt vt vbique de sola licentia ordinarij possent noua construere monasteria ex constit.10. Pauli V. incip. *ad Ecclesia*, de anno 1605. — 33. Carmelitæ discalceati de sola licentia ordinarij possunt noua construere monasteria.

34. Monachi Congregationis B. Mariæ Fuliensis ex concessione eiusdem Pauli V. *constit.51. incip. Ministerio*, de anno 1608. idem obtinuerunt. — 34 Monachi Congr. S. Mariæ Fuliensis.

35. Superiores Congregationis clericorum Regularium S. Pauli decollati ex concessione eiusdem Pauli V. *constit.64. incip. Ecclesia*, de anno 1610. idem quoque obtinuerunt; quæ omnia ex meo tract. *de offic. Episcopi, vbi suprà*, illo non citato mutuatus fuit Aloys. Ricc. *d. decis.168. part.4.* — 35. Clerici Regulares S. Pauli decollati.

36. Sed hæ monasteriorum, aliorúmque locorum Regularium quorumcunque nouorum erigendi, seu instituendi, cœptorúmque finiendi facultates reuocatæ sunt, & illa in posterum erigi prohibentur, nisi seruatis constitutionibus Clementis VIII. & Gregorij XV. & Concil. Trid. in hoc decreto, ac cum licentia ordinariorum, ita S.D.N. Vrbanus VIII. *constit.25. incip. Romanus Pontifex*, 28. Augusti 1624. — 36. Monasteria in posterum erigi non possunt nisi seruatis, &c.

De clausura, & obedientia semper & in omnibus seruanda.

CAPVT IV.

1. Vide Nauarr. *commento 2. de Regularib. num.61. & commento 3. n 50.* Fr Emman. *quest regular. tom.1. quæst.30. art.3. & 4. & tom.2. q.55. art.10.* Azor. *institut. moral. part.1. lib.12. cap.11. quæs.7. & 8.* Sayr. *in claui Regia* — 1 Doctores de materia cap. agentes.

*Regia,lib.2.cap.17.& num.*37. Portel.*in dubijs regularibus,verbo Episcopus, num.*10. Franc.Leo.*in thesauro fori ecclesiastici,part.*1.*cap.*8. *num.*15.& 16. Fr.Ioan.à Cruce *de statu Relig.lib.*1. *cap.*6. *de voto obedientiæ*. Campan. *in diuers.iuris canon. rubr.*12. *cap.*9. Iarè Barthol. à S.Fausto *in thesauro Relig.lib.*6.*quæst.*158.*cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent.lib.*18. *cap.*28.& 403.*cum seqq.*D.Hieron.Venero,y Leyua *in examine Episcopor. lib.*6.*cap.*8.*ex num.*8.

2. Religiosus è Conuẽtu quomodo egredi valeat.

2. Clemens VIII. *in suis decretis pro reformatione Regularium*, duas tulit ordinationes, quarum prima est, vt nullus è Conuentu egredi audeat nisi ex causa, & cum socio, licentiáque singulis vicibus impetrata, & benedictione accepta,qui non aliter eam concedat,nisi causa probata, sociúmque exituro adiungat non petentis rogatu, sed arbitrio. Secunda verò est vt degentes extra claustra Conuentus ad ea reuocentur, nec de cætero nisi ex grauissima causa à Sede Apostolica approbanda huiusmodi facultates concedi possint, refert Barthol.à S.Fausto *d.lib.*6. *quæst.*162.

3. Clausuræ violatio in Religiosis viris regulariter est peccatum veniale.

3. Vtrùm violatio clausuræ in Monachis, seu Religiosis viris, sit peccatum mortale? Veniale tantummodo esse regulariter, per se loquendo,tuentur Nauarr.*commento* 4.*de Regularib.num.*29.& 30. Ludou. Miranda *in man.Prælat.tom.*1.*q.*32.*art.*2.*concl.*1.& 2. Bonacin. *de clausur. q.*2.*puncto* 1.*num.*2.

4. Contra Soar.*de Relig.tom.*4.*lib.*1.*cap.*6.*num.*5.& *seq.*existimantem hanc obligationem Religiosi ex suo genere mortalem esse.

5. Clausura violatur dimittendo habitum.

5. Clausuram multipliciter violari posse referunt suprà citati Doctores. Primò dimittendo habitum,de quo vide Fr.Emman.*tom.*2.*q.*76. *art.*6. Filliuc. *tract.*14.*cap.*8.*quæs.*4.*num.*133. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.*2.*lib.*6.*cap.*8.*num.*49.*cum seqq.* Bartholom.à S.Fausto *lib.*6.*quæst.*203. *cum seqq.*Campan.*d.cap.*9.*num.*6.Sanctarel.*de apostasia,cap.*1.*n.*6.& 7.

6. Proficiscendo vltra mare, sine debita superioris licentia.

6. Secundò proficiscendo vltra mare, sine debita superioris licentia, Bonacin.*d.q.*2.*puncto* 4.

7. Curias Principum adeundo inconsulto superiore.

7. Tertiò adeundo Curias Principum inconsulto superiore, de quo Soar. *de censur. disp.* 23. *sect.* 5. *num.* 6. Filliuc. *d. cap.*8. *quæs.*6. *num.*140. & *seq.* Sayr. *de censur.lib.*3. *cap.*34. *num.*27. Bonacin. *de clausura, quæst.*2. *puncto* 5.

8. Accedendo ad studia non obtenta à Prælato facultate.

8. Quartò accedendo ad studia non obtenta à Prælato facultate, Sayr. *d.lib.*3. *cap.*33. *à num.*20. Filliuc. *d.cap.*8. *quæs.*4. *num.*136. Sanch. *d.cap.*8.*num.*72.*cum seqq.* Sanctarel. *in tract.de apostasia, cap.*2. Bonacin. *d.q.*2.*puncto* 6.

9. Illicitè transeundo ad aliam Religionem.

9. Quintò illicitè transeundo ad aliam Religionem,de quo Fr.Emman. *quæst.regular. tom.*1. *quæst.*30. *art.*1. *cum seqq.* Azor. *institut. moral. part.*1. *lib.*11. *cap.*16. Less. *de iustit. lib.*2. *cap.* 41. *dub.* 15. Soar. *de Relig. tom.*4.*lib.*3.*cap.*2. Sanch.*d. lib.*6. *cap.*8. Sanctarel. *de apostasia*, Bonacin. *d.quæst.*2. *puncto* 11. & plures per me citati *in collectan. ad cap.ne religiosi, de Regularib.*

10. Religiosus à superiore suo supra modũ vexatus potest à monasterio exire.

10. *Etiam prætextu ad superiores suos accedendi.*] Religiosum à superiore suo supra modum vexatum posse à monasterio exire, dummodo id

id faciat alium superiorem adeundi gratia, cuius auctoritate ab iniqua vexatione liberetur, nec in apostasiæ pœnas incurrere, resoluunt Nauar. *commento 2. de Regul. num. 61. & commento 3. num. 51.* Aragon. 2. 2 *quæst. 69. art. 3.* Fr. Emman. *quæst. regular. tom. 1. quæst. 30. art. 3. & 4.* Azor. *d. part. 1. lib. 12. cap. 11. quæst. 7. & 8.* Sayr. *in claui Regia, lib. 12. c. 17. num. 40.* Sparthar. *de modo corrigendi Regulares, tract 3. part. 4. cap. 2. num. 4.* Coriolan. *de casibus reseruatis, part. 2. casu 3. num. 19. & casu 5. de iudice regulari, §. 10. num. 27.* Bonacin. *de clausura, & pœnis eam violantibus impositis, quæst. 2. puncto 11. §. 1. num. 9.* Sanch. *in præcepta Decalogi, tom 2. lib. 6. cap. 8. n. 102.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 2. lib. 8. cap. 5. n. 12.* Laurent. de Perinis *de subdito Religioso, tom. 1. q. 1. de obedient. cap. 20. in princip.* quorum plures, præcipuè Aragon. asserunt Concil. *in præsenti* intelligi de illo, qui superiorem adit non ex aliqua graui, sed leui, aut leuissima causa, intelligentes opinionem Bañes contrarium sentientis *in 2. 2. q. 12. art. 1.* quando ex tali fuga ad superiorem sequeretur scandalum, & perturbatio magna Religionis propter ignorantiam causæ, qua dictus Religiosus mouetur ad talem fugam.

11. A correctione igitur, quam facit Prælatus Regularis, excedendo modum, & transgrediendo regulæ limites, dari appellationem, secus si non excederet, probant text. *in cap. de Priore, de appellat. & in cap. licet, de offic. ordinar.* Nauarr. *cons. 4. sub tit. de appellat. & cons. vnic. num. 6. de sent. & re iud. & cons. vnic. num. 8. vt lite pend. & commento 3. de Regular. num. 51.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 1. q. 29. art. 2. & tom. 2. q. 53. art. 10.* Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, auctor. 18. num. 20. §. quinto, vers. conclusionem*, Azor. *institut. moral. part. 1. lib. 12. cap. 11. quæst. 8.* Sayr. *d. cap. 17. ex num. 38.* Sigism. Scacc. *de appellat. quæst. 17. limit. 26. num. 8.* Cened. *canon. var. quæst lib. 1. quæst. 26. num. 22.* Fagund. *d. cap. 5. num. 13.* Sanch. *in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 6. cap. 8. n. 102.* vbi cum Nauarr. Fr. Emman. Azor. & Sayr. *citatis locis*, dicit non obstare Concilium in præsenti, quia non interdicit appellationem ad superiorem, sed recessum à monasterio prætextu adeundi superiorem.

11. Appellatio datur à correctione quam facit Prælatus Regularis excedendo modum, & trãsgrediendo regulæ limites.

12. Vnde Sorb. *in compend. priuil. mendic. verbo appellare, in suis annot. circa* § 1. Fr. Emman. *tom. 1. q. 29. art. 1.* Coriolan. *d. §. 10. n. 28.* Fr. Ioan. à Cruce *de statu Relig. lib. 1. cap. 6. dub. 4.* Sanch. *d. lib. 6. cap. 8. num. 107. in fine*, referunt decisum de anno 1587. vt appellatio hoc ordine interponatur à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem.

12. Appellatio interponitur à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem.

13. Religiosum iustè, ac legitimo iuris ordine seruato in carcerem coniectum non posse fugere, etiam prætextu ad superiorem suum accedendi, sed teneri ibi permanere etiam ante condemnationem, vbi Prælatus iussit illum stare, resoluunt Caiet. 2. 2. *q. 69. art. 4. ad 2.* Nauarr. *commento 4. de Regularib. num. 64.* Fr. Emman. *tom. 2. q. 22. art. 6.* Sayr. *d. lib. 12. cap. 18. num. 8.*

13. Religiosus iustè, ac legitimo iuris ordine in carcerẽ coniectus non potest fugere etiam prætextu ad superiorem suum accedendi.

14. Contra Bañes 2. 2. *q. 69. art. 4.* existimantem posse fugere non quidem ad vagandum, aut habitum dimittendum, sed ad impetrandam illius pœnæ veniam à superiore Prælato, vel à Romano Pontifice.

XXx *Clausura*

Clausura Monialium seruetur, & restituatur vbi violata fuerit, sub pœnis, vt ibi Moniales ex legitima causa quandoque exeant, & ad breue tempus nullus septa monasterij ingredi audeat sine Episcopi licentia, vel superioris, sub pœna excommunicationis. Monasteria Monialium existentia extra vrbes, reducantur intra vrbes, aut oppida.

CAPVT V.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Nauarr. *in man. cap.27. num.18. & in cap. non dicatis 12. q.1. n.51. & n.72. & in commento 4. de Regularib. n.39.* Fusc. *de visitat. lib.2. cap.18.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. part.1. lib.4. c.23. n.6. cum seqq.* Azor. *institut. moral. part.1. lib.12. cap.8. à princip.* Zerol. *in praxi Episcopi, part.1. verbo Moniales, §.3. & §.16.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom.2. quæst.2. art.7.* Franc. Leo. *in thesauro fori Ecclesiast. part.2. cap.1. num.47. cum seqq.* Aloys. Rice. *in collect. decis. part.4. collect.810. & in praxi rerum fori ecclesiast. decis.645. in 1. edit.* aliàs *resolut.531. in 2. edit.* Campan. *in diuersor. iuris canon. rubr. 12. cap.16. num.18.* Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.2. lib.6. cap.15.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.2. tit.18. l.7. de Religionib. num.100. cum seqq.* Laurent. de Perinis *in constit. sui Ordinis Minimorum, constit.6. Pij V. ex num.1.* Hieron. Venero, y Leyua *in examine Episcop. lib.6. cap.22.* Bonacin. *de clausura, & pœnis eam violantibus impositis, q.4.* Galarza *in opusculo de clausura Monialium,* metipsum *de officio, & potest. Episcopi, part.3. alleg.102.*

2. Pius V. super clausura & reformatione Monialium.

2. Pius V. in sua constitutione incip. *circa pastoralis*, sub dat. 4. Kal. Iunij 1566. super clausura, & reformatione Monialium cuiuscunque Ordinis Bonifacij VIII. constitutionẽ *in c. periculoso, de statu Regul. lib.6.* & Concil. Trid. decretum in præsenti renouauit, quam refero ego ipse *d. alleg.102. num.13.* & Laurent. de Perinis *d. tom.1. constit. sui Ordinis Minim. constit.6. Pij V.*

3. Idem Pius contra Moniales exeuntes à clausura.

3. Idem Pius V. aliam edidit constitutionem incip. *Decori*, sub dat. Kal. Februarij 1569. contra Moniales exeuntes à clausura, nisi in quibusdam casibus, eásque comitantes, vel receptantes, & contra superiores exeundi licentiam concedentes, nisi in casibus in ea expressis, est *in Bullario nouo tom.2. constit.8. eiusd. Pont. pag.185.* & refert Quarant. *in sum. Bullarij verbo monasteria Monialium, pag.450.* & ego ipse *d. alleg.102. num.14.*

4. Gregorius XIII. circa loca, & alia clausuræ pertinentia multa edidit.

4. Gregorius XIII. *in sua constit. incip. Deo sacris*, sub dat. 3. Kal. Ianuarij 1572. circa loca, & alia clausuræ pertinentia multa edidit, quam refert Quarant. *d. verbo monasteria Monialium, pag.443.* & de ea meminit Sanch. *d. lib.6. cap.15. num.6.*

5. Idẽ reuocat quascunque licentias ingrediendi monasteria Monialium.

5. Idem alia sua constitut. incip. *vbi gratia*, sub dat. Idibus Iunij 1572. reuocat quascunque licentias ingrediendi monasteria, & loca Monialium, & virorum cuiuscunque Ordinis, & prohibet vti licentiis

ab

ab Episcopis, vel superioribus concessis pro casibus necessariis, nisi in necessitatibus vrgentibus, est *in Bullario nouo tom. 2. constit. 28. eiusdem Pontificis pag.* 395. refert Quarant. *d. verbo monasteria Monialium pag.* 447. *& seq.* & ego ipse *d. alleg.* 102. *n.* 33.

6. Idem alia sua constitutione incip. *Dubiis*, sub dat. 23. Decembris 1581. declarauit, quòd etiam Prælati, & alij Monialium curam habentes earum monasteria ingredi non possint, nisi in casibus tantùm necessariis, est *in Bullario nouo tom. 2. constit.* 28. *eiusdem Pont.* & refert Quarant. *d. verbo monasteria Monialium pag.* 447. 6. Prælati & alij Monialium curam habentes earum monasteria ingredi non possunt nisi in casibus tantum necessariis.

7. Idem alia sua constitutione incipien. *Quæ Sanctimonialium*, sub dat. 8. Septembris 1584. similem generalem prædictarum licentiarum, & quorumcunque priuilegiorum reuocationem fecit, quam refero *d. alleg.* 102. *num.* 34. 7. Gregorius XIII. reuocat licentias, & quæcunque priuilegia ingrediendi Monialium monasteria.

8. Sixtus V. *in sua constit. incip. Sanctimonialium*, sub dat. 5. Ianuarij 1589. similem aliam etiam generalem reuocationem fecit omnium licentiarum quarumcunque ingrediendi monasteria, & ibi permanendi mulieribus secularibus cuiuscunque status, & conditionis existentibus, etiam Comitissis, Marchionissis, & Ducissis concessarum. 8. Sixtus V. similem reuocationem fecit.

9. Paulus V. *in sua constit. incip. Facultatum*, de qua *in Bullario nouo tom. 3. constit.* 52. *eiusdem Pont.* statuit circa modum vtendi facultatibus concessis à Romanis Pontificibus ingrediendi monasteria Monialium, ac declarauit, & ordinauit, quòd nulla persona cuiuscunque gradus, & conditionis existat, vigore licentiarum plura monasteria pluribus vicibus ingrediatur, sed quòd licentiæ huiusmodi respectu vniuersorum, non autem aliquorum, vel singulorum monasteriorum suffragentur, ita vt cui bis in anno, seu amplius plura monasteria ingredi conceditur, bis, vel ampliùs tantùm vniuersa, non autem eorum aliqua, vel singula ingredi liceat, etiam si prædicta monasteria in diuersis ciuitatibus, terris, diœcesibus, & locis existant. 9. Paulus V. statuit circa modum vtendi facultatibus concessis à Papa ingrediendi, &c.

10. Idem alia sua constit. incip. *Monialium*, sub die 10. Iulij 1612. reuocauit omnes licentias ingrediendi monasteria Monialium secularibus mulieribus, etiam Marchionali, & Ducali dignitate fulgentibus, est *in Bullario nouo tom. 3. constit.* 74. *eiusdem Pontificis*, & de illa meminit memoriale clericor. *cap.* 9. *n.* 12. 10. Idem reuocauit omnes licentias secularibus mulieribus concessas.

11. Gregorius XV. *in sua const. de exemptorum priuilegiis, incip. Inscrutabili*, sub dat. 9. Februarij 1622. inter alia circa hanc materiam sic loquitur. *Adhæc tam seculares, quàm Regulares huiusmodi nullis priuilegiis, & exemptionibus tueri se possint, quominus si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorum administrationem monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum ab Episcopo loci similiter, tā quam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.* Hactenus Gregorij constitutio, super qua sacra Illustrissimorum Cardinalium Congregat. Concilij Trident. interpretum postea censuit illam in supradictis verbis habere locū in omnibus delictis, non autem in notoriis tantùm, & cum populi scandalo; quam declarationem apud Typographiam R. Cameræ Apostolicæ impressam vidi. 11. Episcopus punit tam Regulares quàm seculares delinquētes circa clausuram, vel bonorum administrationem Monialium etiam Regularibus subiectarum.

12. S. D. N. Vrbanus VIII. suo Motu proprio incip. *Sacrosanctum Apostolatus ministerium*, sub dat. 27. Oobris 1624. similes edidit reuocationes.

13. Episcopi in omnibus monasteriis Monialium earum clausuram vbi violata fuerit, restituere debent.

13. *Vt in omnibus monasteriis*, &c.] Vide Cochi. *de iurisd. ordin. in exemptos part. 2. quæst. 45. num. 15. & 81.* Campan. *in diuers. iur. Canonic. rubr. 12. cap. 13. num. 83.* Sanch. *in præcepta Decalagi tom. 2. lib. 6. cap. 15. ex num. 20.* Bonacin. *de clausur. q. 1. puncto 2.* metipsum *d. alleg. 102. ex num. 3.*

14. Episcopus potest & debet videre an clausura seruetur etiam in monasteriis Monialium, quæ Regularibus subduntur.

14. Episcopum posse, & debere videre, an clausura seruetur non solùm in monasteriis sibi subiectis, sed etiam in monasteriis Monialium, quæ Regularibus subduntur, & non posse ab ipsis Regularibus impediri quominus ad hunc effectum ea visitet, quoties id expedire iudicauerit, referunt decisum Galet. *in margarita casuum conscient. verbo censura 1.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo Moniales §. 4. & §. 8. vers. 4.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episc. n. 44.* Ego ipse *d. alleg. 102. num. 7.*

15. Episcopus habet iurisdictionem in Moniales, quæ priuilegio vel indulto Papæ sunt immunes in iis, quæ ad clausuram pertinent.

15. Et habere Episcopum iurisdictionem in Moniales, quæ priuilegio, vel indulto Papæ sunt immunes in iis, quæ ad clausuram, & spiritualium rerum curam pertinent, asserit resolutum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 95.* quem refero ego ipse *d. alleg. 102. n. 4.*

16. Moniales exemptæ possunt toties visitari ab Episcopo quoad clausuram quoties ei videbitur expedire.

16. Et huiusmodi Moniales exemptas posse toties visitari ab Episcopo quoad obseruantiam clausuræ, quoties ei videbitur expedire, tenet Galet. *in d. Margarita casuum conscientiæ, verbo Moniales 3.* citatus per me *d. alleg. 102. num. 5.* & faciunt quæ Armendar. *d. lib. 1. tit. 6. l. 3. de visitat. quoad Canonicos num. 18.* etiam sine præsentia suorum superiorum, vt per Sellium *in selectis Canonicis c. 8. n. 25.* vbi refert ita decisum in Vercellen. 22. Aprilis 1617.

17. Vicarius generalis ex officio potest visitare clausuram Monialium etiam Regularibus subiectarum.

17. Facultas visitandi clausuram Monialium etiam Regularibus subiectarum tributa Episcopo transit in Vicarium generalem non habentem ad id speciale mandatum, ex Sell. *d. cap. 8 n. 27.* vbi attestatur sic resolutum sub die 13. Maij 1628.

18. Suffraganeus Episcopus nō potest vti talis visitare clausuram Monialium absque speciali commissione Episcopi.

18. Suffraganeus Episcopus vti suffraganeus non potest visitare clausuram Monialium absque speciali commissione, & mandato Episcopi, cùm non habeat exercitium iurisdictionis, nisi sibi tribuatur ab Episcopo, sed tantùm vsum Pontificalium in diœcesi, ex Sell. *loco citato*, vbi dicit decisum sub die 11. Maij 1630.

19 Moniales in ciuitate situatas, sed alieno Episcopo subiectas visitare potest Episcopus diœcesis.

19. Moniales in ciuitate situatas, sed alieno Episcopo subiectas, visitari debere ab Episcopo diœcesis, sicut alias Moniales subiectas Regularibus dicit decisum Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo Monialis 4.* quem refero ego ipse *d. alleg. 102. n. 6.*

20. Contra Sanch. *d. lib. 6. cap. 15. num. 21.* Ludou. Miranda *de sacris Monialibus q. 2. art. 14. num. 3.* & Bonacin. *d. q. 1. puncto 6.* existimantes non posse Episcopum ad clausuram cogere Moniales exemptas ab eis, nec illis licere intrare huiusmodi monasteria exempta; Prælatisque Regularibus subiecta, etiam prætextu videndi, an violata ibidem fuerit

fuerit clauſura, niſi ſolummodo in caſu quo publicè conſtatet illam eſſe violatam.

21. *Et ſub excommunicationis pœna.*] Iudices eccleſiaſticos poſſe omnibus magiſtratibus ſecularibus iniungere pœnam excommunicationis,vt præbeant auxilium brachij ſecularis, aſſerit Franc.Leo *in theſauro fori eccleſiaſt.part.2. c.1.n 47.in fine.*

21. Iudices eccleſiaſtici poſſunt ſecularibus magiſtratibus iniungere pœnâ excommunicationis vt præbeant auxilium.

22. *Magiſtratibus ſecularibus.*] Quinam ſint iſti magiſtratus ſeculares, tradunt Mari. Alter. *de cenſur.* vbi de Bulla in Cœna Domini, *lib.5.diſp.2.cap.1.col.2.verſ.Magiſtratus*, Duard. *in Bullam Cœna Domini can.19.q.2.n.2.* Bonacin.*de clauſur. & pœnis eam violantibus impoſitis q.1. puncto 7.num.4.*

22. Magiſtratus ſeculares qui?

23. *Inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio*,&c.] Principes abſque cauſa iuſta hoc auxilium denegantes minimè peccare, hoc ſolo Concilij Trid. decreto attento,quos ſolùm hortatur, ſecus de magiſtratibus ſecularibus quos grauiſſimo præcepto ſub excommunicationis latæ pœna id auxilium impendere iubet, docent Nauar. *comment.4. de Regular. n.46. verſ.ex quibus nota*, Sanch. *d.lib.6.cap.15.n.22.* Bonacin. *d.tract. de clauſura q.1.puncto 6.n.2.& puncto 7.n.4.in fine.*

23. Principes abſque iuſta cauſa hoc auxilium denegantes non peccant, ſecus magiſtratus ſeculares.

24. *Nemini autem Sanctimonialium*, &c.] Vide Nauar.*in cap. ſtatuimus 19.quaſt.3.num.47.* Fuſc. *de viſitat. lib.2. cap.18. ex num.17.* Gutier. *Canon. lib.1.cap.14. ex num.1.* Cened. ad Sextum *collect.31.* Azor. *inſtit. moral. part.1.lib.12. cap.8. q.3.* latè Fr.Ioan. à Cruce *de ſtatu Relig. lib.1. cap.5.dub.2.cum ſeqq.* Sanch.*in præcepta Decalogi tom.2.lib.6.cap.15.n.24. cum multis ſeqq.* Bonacin. *d. tract. de clauſura q.1.* metipſum *d. alleg.102. num.15.cum ſeqq.*

24. Monialibus poſt profeſſionem non licet exire è monaſteriis.

25. *Niſi ex aliqua legitima cauſa.*] Non intellexiſſe quamcunque quæ Epiſcopo legitima videtur, ſed cauſas expreſſas *in cap.periculoſo,in princ. de ſtatu regular. lib.6.* quod innouare prorſus intendebat, aduertit Sanch.*d.cap.15. n.31.in fine*, & Pius V. *in ſuo Motu proprio incip. Decori*, declarauit magnum incendium non excludi in eo text. cùm cauſis ibi expreſſis ſit ſimile, immo multo vrgentius in hæc verba, *Ordinamus nulli Abbatiſſarum, Prioriſſarum, aliarùmve Monialium de cætero, etiam infirmitatis, ſeu aliorum monaſteriorum, etiam eis ſubiectorum, aut domorum, parentum, aliorùmve conſanguineorum viſitandorum, aliâve occaſione, & prætextu niſi ex cauſa magni incendij, vel infirmitatis, lepræ, aut epidemiæ*, &c. *à monaſteriis exire, ſed nec in prædictis caſibus extra illa, niſi ad neceſſarium tempus ſtare licere.* Nomine Epidemiæ debere intelligi non ſolùm ea, quæ verè peſtis eſt, ſed etiam ſimplicem epidemiam, reſoluunt Sanch. *in præcepta Decalogi lib.6. cap.15. num. 35.* Villalob. *in ſum part.1.tract.35.diffic.45.num.2.* Hieron. Roder. *in compend. quaſt. regul.reſol.98.num.19.*Sell.*in ſelectis Canon.cap.15. num.4.* vbi refert ſacram Congregationem Epiſcoporum ita reſcripſiſſe Nuncio Hiſpaniarum 8.Nouembris 1594.

25. Nec ex cauſa quæ Epiſcopo legitima videatur niſi ſit de expreſſis in iure.

26. Vtrùm autem Moniales poſſint è monaſteriis exire ex aliis caſibus ſimilibus, vel vrgentiotibus? Affirmant Nauar. *commento 4. de Regularibus num.48.& in cap.ſtatuimus 19.q.3.num 49.* Fr.Emman. *quaſt. regul.*

26. Moniales an poſſint è monaſteriis exire ex aliis caſibus ſimilibus vel vrgentioribus quàm expreſſis in conſt. Pij V.

regul. tom. 1. *q.* 34. *art.* 3. *paulo post princ. & art.* 5. Azor. *d.part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 8. *q.* 1. *vers tertiò*, Llam. *in methodo curat.in append.* §. 10. Fr. Ioan. à Cruce *de statu relig.lib.* 1. *cap.* 5. *dub.* 4. Sanch. *d.lib.* 6. *cap.* 15. *n.* 37. Ego ipse *d.alleg.* 102. *ex n.* 16. & me citato *in illo loco* Bonacin. *d. tract. de clausura q* 1. *puncto* 9. *num.* 6.

27. Contra Collect. Compend. Mendicant. *verbo clausura Monialium, num.* 5. *vers. quaeritur vtrum minister generalis*, Fusc. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 17. Boll. *in OEconom. Canon. class.* 3. *cap.* 4. *num.* 10. Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 14. Cened. ad Sextum *collect.* 31. *num.* 2. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo Moniales* §. 16. *vers. secundo, & part.* 2. *eodem verbo, in fine*, addit. ad Nauar. *cons.* 70. *in fine, de Regularib.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.* 545. *in* 1. *edit.* aliàs *resolut.* 541. *in* 2. *edit.* Fr. Ludou. Mirand. *de sacris Monialibus q.* 3. *art.* 4. Campan. *d. rubr.* 12. *cap.* 16. *n.* 22. existimantes casus exceptos in d. Motu proprio Pij V. incip. *Decori*, non extendi ad casus similes, vel vrgentiores.

28. Moniales pos-sint tempore belli è monasterio exire.

28. Moniales posse tempore belli è monasterio exire, séque in locum tutum recipere, dum bellum contra hæreticos, aut infideles geritur, periculúmque est, vt nisi Moniales monasterio egrediantur, graui damno afficiantur, resoluunt Azor. *d. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *q.* 1. *ad fin. vers. tertiò quæres*, Gutier. *d. cap.* 14. *n* 9. Nauar. *d. comment.* 4. *n.* 48. Sanch. *d. cap.* 15. *num.* 44. Bonacin. *d. q.* 1. *puncto* 9. *num.* 7. Contra Zerol. *d. verbo Moniales* §. 16. *dub.* 2.

29. Moniali non potest licentia concedi claustro egrediendi causa medendi morbo ita periculoso vt desperaretur salus ea non egressa.

29. Moniali non posse licentiam concedi claustro egrediendi causa medendi morbo ita periculoso, vt desperaretur salus ea non egressa, nisi morbus adeò contagiosus esset, vt in reliqua serperet, renent Gutier. *d. cap.* 14. *ex num.* 7. Fr. Ludouicus Miranda *de sacris Monialibus q.* 4. *art.* 4. Cened. *d. collect.* 21. *n.* 2. Fr. Emman. *d. tom.* 1. *quæst.* 49. *art.* 3. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 2. *verbo Moniales, in fine*, Sanch. *d. cap.* 15. *num.* 39. Bonacin. *d. q.* 1. *puncto* 9. *num.* 18. Ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 21. *in fine.*

30. Contra Nauar. *d. commento* 4. *n.* 49. *& seq.* Azor. *d. p.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *q.* 1. Soar. *de Relig. tom.* 4. *lib.* 1. *c.* 9. *n.* 9. existimantes posse Moniali licentiam concedi claustro egrediendi causa medendi morbo ita periculoso, vt desperaretur salus ea non egressa.

31. Abbatissa an possit exire pro præstando iuramento fidelitatis ratione feudi.

31. Abbatissam, vel Priorissam, quæ propter feudum renetur præstare iuramentum fidelitatis alicui domino seculari, si illud per procuratorem præstare nequit, posse cum honesta societate exire, modò statim præstito iuramento, reuertatur, probat text. *in c.* 1. §. *verum, de statu Regul. lib.* 6. docent Sanch. *d. c.* 15. *n.* 51. Bonacin. *d. q.* 1. *puncto* 9. *n.* 9. aduertentes in hoc casu superioris licentiam petendam esse, quòd si nulla causa ductus illam deneget, hoc constito posse auctoritate iuris Abbatissam egredi.

32. Abbatissa non potest è monasterio exire vt visitet ædificium Ecclesiæ an sibi placeat.

32. Abbatissam non posse è monasterio exire, vt visitet ædificium Ecclesiæ, num sibi placeat, vel vt cæmentariis significet qua forma construendum sit, resoluunt Sanch. *d. cap.* 15. *num.* 52. Bonacin. *d. q.* 1. *puncto* 9. *num.* 3.

33. Monialem

33. Monialem non posse egredi, vt curam nepotum suorum gerat, etiamsi nepotes omnibus aliis propinquis destituti sint, referunt decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num.* 105. Campan. *d. cap. 16. num. 22. prope fin.* Ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 27. Bonacin. *d. q.* 1. *puncto* 9. *num.* 4. vbi *num.* 5. subdit Monialem egredi non posse ad parentes consanguineos, aut alios infirmitatis causa, seu alio prætextu visitandos.

33. Monialis non potest egredi vt curam nepotum gerat.

34. Moniales posse transire de licentia superioris de vno monasterio ad aliud, vel causa nouæ fundationis, seu correctionis, vel reformationis, aut præfectionis, tradunt Nauarr. *in d. cap. statuimus, num.* 48. *& cons.* 57. *num.* 6. *de Regul.* Fr. Emman. *d. tom.* 1. *q.* 49. *art.* 5. Sanch. *d. cap.* 15. *ex num.* 46. Armendar. *d. l. 7. de Relig. num.* 101. Zerol. *d. part. 1. verbo Moniales*, §. 16. *& part. 2. eod. verbo, dub* 8. *&* 12. Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existentium, lib.* 5. *cap.* 5. *num.* 11. Bonacin. *d. puncto* 9. *num.* 10. Ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 25. aduertentes ad hoc tutius esse recurrere ad Sedem Apostolicam.

34. Moniales quando possint transire de licentia superioris de vno monasterio ad aliud.

35. Moniales posse ad aliam Religionem perfectiorem transire docent Tapia, Zerol. Fr. Emman. & alij, quos refert Sanch. *d. lib. 6. cap.* 7. *num.* 6. quibus adde Anton. Ricciul. *d. lib. 5. cap. 5. à princ.* vbi *ex num.* 4. subdit, neque Concil. Trid. neque constitutionem Pij V. prohibuisse hanc translationem, Barthol. à S. Fausto *d. lib. 5. q.* 327. Bonacin. *d. quæst.* 1. *puncto* 9. *num.* 11. metipsum *ad cap. licet* 18. *num.* 3. *de Regul.* contra Azor. *d. par. 1. lib. 13. cap. 8. q.* 1.

35 Moniales possunt ad aliā Religionem perfectiorem transire.

36. Moniali licitum esse exitum, quæ dum in proprio monasterio aliqua de causa commodè corrigi non potest, ad aliud monasterium correctionis causa transfertur, tenent Sanch. *d. lib. 6. cap.* 15. *num.* 47. Ludouic. Miranda *de sacris Monialibus, quæst. 3. art. 2. vers. quartus casus, & art.* 3. Bonacin. *d. quæst.* 1. *puncto* 9. *num.* 13. Ego ipse *in collect. ad cap. vlt. de Regularib. num.* 16. Et quòd locorum ordinarij, vel superiores Regulares vno monasterio in aliud transferre possint Monialem sibi subiectam ex causa seditionis, vel incorrigibilitatis, aut criminis perpetrati, tradit Sell. *d. cap.* 8. *num.* 29. asserens ita resolutum per S. Congr. Episcop. 27. Maij 1603.

36. Moniali licitus est exitus, quæ dum in proprio monasterio aliqua de causa cōmodè corrigi non potest, ad aliud monasterium correctionis causa transfertur.

37. Vtrùm Monialis, quæ adeò incorrigibilis est, vt ipsius emendatio, & correctio in nullo monasterio speretur, eiici possit? Negatiuè censuit Rota in Vlixbonen. monasterij 19. Nouembris 1625. coram R. D. meo Coccino Decano, & me citato docet Bonacin. *d. puncto* 9. *num.* 14.

37. Monialis, quæ adeò incorrigibilis est, vt ipsius emendatio in nullo monasterio speretur, eiici non potest.

38. Contra Sanch. *d. lib. 6. cap. 9. num.* 6. existimantem talem Monialem in rigore eiici posse.

39. Monialibus licitū esse exitum quando auctoritate Prælati totus Monialium Conuentus locum mutat, resoluunt Fr. Emman. *tom. 1. q.* 49. *art.* 5. Sanch. *d. lib. 6. cap. 16. n.* 53. Ludou. Miranda *de sacris Monialibus, q.* 3. *art. 2. vers. sextus.* Bonacin. *d. puncto* 9. *num.* 8. Ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 27.

39. Monialibus licitus est exitus quando auctoritate Prælati totus Monialium Conuentus locum mutat.

40. Monialibus conuersis licitum esse exire è monasterio ad petendas eleemosynas Conuentui necessarias, dum eas per alios commodè petere

40. Monialibus conuersis licitū est exire è monasterio ad pe-

tendas eleemosynas Conuentui necessarias, dum eas per alios commodè petere non possunt.

petere non possunt, seruatis conditionibus præscriptis in Motu Pij V. incip. *Circa pastoralis*, & in alio Gregorij XIII. incip. *Deo sacris*, tenent Bonacin. *d. quæst.* 1. *puncto* 9. *num.* 15. vbi *num.* 16. subdit Moniales conuersas posse adhuc ob receptam consuetudinem recipi, & ad professionem admitti, & citat pro se Sanch. *d. cap.* 15. *num.* 59. Soar. *de Relig. tom.* 4. *lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 19. Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 44. *art.* 4. *col.* 3. *ver. secunda assertio*, contra Nauarr. & Ludouic. Miranda *de sacris Monialib. q* 1. *art.* 6.

41. Moniales conuersæ quæ ad quæstuandum mitti possint.

41. Conuersæ Moniales ad quæstuandum mitti possunt, si aliter Moniales sustentari non possint, dummodo ad minus 40. ætatis annum excedant, non sint pulchræ, nec modo aliquo extra monasterij clausuram pernoctent, & in istis monasteriis, quæ nisi dictas Conuersas ad quæstuandum mittant, manuteneri non possunt, deinceps puellis monasticum habitum non tradi, nec educationis causa illæ in eis introduci possunt absque Sedis Apostolicæ speciali licentia, ita Aldan. *in compendio canon. resol. lib.* 2. *tit.* 10. *num.* 2. vbi tenet, quòd ita censuit Sacra Cong. Episcop. in Bononien. 14 Aprilis 1615.

42. Conuersæ non debent permitti, vt exeant ad effectum claudendi, vel aperiendi ianuam monasterij.

42. Conuersæ non debent permitti vt exeant, aut videri se sinant, ad effectum claudendi, vel aperiendi ianuam monasterij, sed id muneris alteri extra clausuram degenti committatur, ex Aldan. *d. tit.* 10. *num.* 4. vbi refert decisum sub die 20. Septembris 1594.

43. Conuertitarum in monasteriis, an & quando eis permittatur exire ad quæstuandum.

43. Controuertitarum in monasteriis, dummodo ita pauperes existant vt nisi Moniales ad quæstuandum transmittant, aliunde commodè sustentari nequeant, permittendnm ad quæstuandum exire, dummodo ad minus 40. earum ætatis annum excedanr, non sint pulchræ, nec modo aliquo extra monasterij clausuram pernoctent, ita Aldan. *d. tit.* 10. *num.* 5. referens sic decisum in d. Bononien.

44. Moniali non licet post professionē exire è monasterio nisi ex causa cognita & expressè in scriptis approbata per Episcopum.

44. *Ab Episcopo approbanda.*] In scriptis scilicet definiuit Pius V. prædicto Motu proprio incip. *Decori*, ibi, *ex causa cognita, & expressè in scriptis approbata*, cuius auctoritate ita resoluunt Miranda *d. quæst.* 3. *art.* 6. *conclus.* 2. Soar. *de Relig. tom.* 4. *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 16. Bonacin. *dicto puncto* 8. *num.* 4. vbi *num.* 5. subdit licentiam non tenere, si solo verbo detur.

45. Monialibus è monasterio Sedi Apost. aut Regularibus subiecto exire nō licet, nisi adsit consensus communis Episcopi diœcesani, & superioris Regularis.

45. Monialibus igitur è monasterio, Sedi Apostolicæ, aut superioribus Regularibus subiecto, exire non licere, nisi adsit consensus communis Episcopi diœcesani, & superioris Regularis, si illi subiectæ existanr, itaut si illæ, quæ potestati Regularium subiiciuntur, sine Bulla & licentia ordinarij egressæ fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia debent ipsæ, & earum superiores (de quorum licentia è monasterio fuerint egressæ) ab eodem ordinario puniri, non obstantibus quibuscunque priuilegiis, referunt decisum Campan. *d. rub.* 12. *cap.* 16. *num.* 22. *propè finem*, Armendar. *in addit. ad recop legum Nauarræ, lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *num.* 103. ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 28. *propè fin.*

46. Contra Nauarr. *consf.* 6. *incip. An Generalis, sub num.* 6. *de statu Monach. & commento* 4. *de Regularib. num.* 60. *vers. tertio*. Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 49. *art.* 6. existimantes Moniales in casibus exceptis posse exire è monaste-

monasterio, absque vllo conscientiæ scrupulo cum sola licentia suorum Generalium, aut Prouincialium Prælatorum, quibus fuerit subiecta, sine vlla alia approbatione Episcopi secularis, Azor. *d. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *quæst.* 1. Fr. Ioan. à Cruce *d. cap.* 5. *dub.* 13. Ludouic. Mirand. *de sacris monialib. quæst.* 3. *art.* 6. *conclus.* 1. *puncto* 8. *num.* 1. Sanch. *d. lib.* 6. *cap.* 15. *num.* 28. asserentes in Hispania solùm superioris licentiam esse necessariam.

47. Vicarium generalem Episcopi, absque speciali eius commissione, hanc egressus Monialis è monasterio licentiam concedere posse tuentur Llamas *d. q.* 1. *puncto* 8. *num.* 3. Ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 28. *propè fin.* extendentes ad vicarium Capituli Sede vacante.

47. Vicarius generalis Episcopi ex officio potest moniali egrediendi licētiam concedere.

48. Moniales è suis monasteriis egredientes, extra casus exceptos, ipso iure esse excommunicatas excommunicatione maiori latæ sententiæ Summo Pontifici reseruata, & in eandem incurrere Prælatos eisdem exeundi licentiam quocunque modo concedentes, nec non & ipsas comitantes, ac personas illarum receptatrices, censuit Pius V. *in d. sua constit. incip. Decori*, & tradunt Nauarr. *in d. c. statuimus, n.* 57. Zerol. *p.* 1. *verbo Moniales*, §. 16. *dub.* 1. Azor. *d. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *q.* 1. *vers. tertiò quæres*, Fr. Ludou. Miranda *d. q.* 3. *art.* 6. Sanch. *d. cap.* 15. *num.* 72. Bonacin. *d. q.* 1. *puncto* 8. *n.* 6. Ego ipse *d. alleg.* 102. *n.* 29. *&* 30. resoluentes supradictam pœnam contra recipientes & concomitantes prædictas Moniales egredientes è suis monasteriis non videri comprehendere illos, qui compassione quadam naturali in extrema, vel graui necessitate id faciunt.

48. Moniales è suis monasteriis egrediētes, extra casus exceptos sunt ipso iure excommunicatæ.

49. *Ingredi autem intra septa*, &c.] Vide Concil. Bracharen. IV. *act.* 5. *cap.* 5. *de Monialib.* Auiles *ad cap.* 1. *Pretor fol.* 50. *num.* 29. Læl. Zech. *de casib. reseruat. cas.* 10. *in princip.* Fusc. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 18. *ex num.* 24. Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 46. *art.* 1. *cum seqq. & quæst.* 47. *art.* 4. *cum seqq.* Azor. *d. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *quæst.* 6. Fr Ioan. de la Cruce *de statu Relig. lib.* 1. *cap.* 5. *dub.* 2. Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. part.* 2. *cap.* 1. *num.* 52. Nauarr. *in cap. statuimus* 19. *quæst.* 3. *ex num.* 59. Ludouic. Beia *respons. casuum conscientiæ part.* 1. *casu* 30. Quarant. *in sum. Bullarij, verbo monasteria Monialium*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 648. *in* 1. *edit.* aliàs *resolut.* 544. *in* 2. *edit.* Campan. *in diuers. iuris canon. rubr.* 12. *cap.* 16. *ex num.* 24. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 6. *cap.* 16. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Religionibus ex num.* 106. Fr. Ludouicus Miranda post man. Prælat. *in tract. de sacris monialibus quæst.* 2. *&* 4. Vgolin. *de officio Episcopi, cap.* 21. §. 3. Bonacin. *de clausura, & pœnis eam violantibus impositis, quæst.* 4. metipsum *d. part.* 3. *allegat.* 102. *num.* 32. *cum seqq.*

49. Monasterij monialium intra septa ingredi nemini licet.

50. Monialium clausuram ingredi nullus potest ad conspergendum cellas Monialium, aut alia loca aqua benedicta in die Sabbati Sancti, aut quolibet alio tempore, vt per Aldan. *d. tit. num.* 25. vbi refert ita resolutum per S. Congregatio. Episcopi sub die 13. Septembris 1583.

50. Monialium clausuram ingredi nullus potest ad cōspergendum aqua benedicta cellas in die Sabbati sancti.

51. Monialis nulla energumena intra monasterij septa à quocunque Presbytero seculari, vel Regulari, etiam confessario exorcizetur, sed ad Ecclesiam exteriorem eiusdem monasterij, obtenta priùs à S. Congreg. licentia,

51. Monialis nulla energumena intra monasterij septa à quocūque Presbytero seculari, vel Regulari, etiam Confessario exorcizetur.

licentia, ea de causa deducatur, vel transferatur; in translatione autem huiusmodi, sicut & in actu exorcizationis, honestæ personæ consanguineæ, vel aliæ mulieres prouectæ ætatis, ac probæ conuersationis energumenam comitentur, exorcista sit ad actum huiusmodi ab ordinario approbatus, exorcizatio minori, quo fieri potest, fiat strepitu, Ecclesiæ ianua eo vsque occlusa remaneat, quousque exorcizatione completa ad monasteria emergumena reducatur. Cæterùm tam in reditu, quàm in accessu ad Ecclesiam, & monasterium respectiuè, rectè, & sine diuerticulo tendatur, refert decisum Aldan. *d. tit.* 10. *num.* 26.

52. Monasterij nomine quid comprehendatur.

52. *Monasterij.*] Quid nomine monasterij comprehendatur quando interdicitur hic ingressus, vide Fr. Emman. *tom.* 1. *q.* 46. *art.* 1. *in fine*, Coriolan. *de casib. reseruat. part.* 2. *cas.* 3. *quæst.* 2. *num.* 29. Sanch. *d. lib.* 6. *cap.* 16. *num.* 11. Soar. *de Relig. tom.* 4. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 6. & 7. Bonacin. *d. tract. de clausura, q.* 4. *puncto* 1. *num.* 1.

53. Reges, & Reginæ non possunt Monialium monasteria ingredi.

53. *Cuiuscunque generis, aut conditionis.*] Reges igitur, Reginas, Imperatores, Imperatrices, aliásque cuiuscunque dignitatis personas non posse monasteria Monialium ingredi probabiliter dici posse censet Bonacina *d. puncto* 1. *num.* 4.

54. Contra Fr. Emman. *tom.* 1. *q.* 48. *art.* 1. & Sanch. *d. cap.* 16. *n.* 3. existimantes Regibus, Reginis, Imperatori, & Imperatrici filiis, ac filiabus, eorum interdictum non esse ingressum in monasteria Monialium.

55. Fœminæ non possunt monasteria Monialium sine licentia ingredi.

55. *Sexus.*] Fœminas non posse monasteria Monialium sine licentia ingredi, resoluit Bonacin. *d. tract. de clausura q.* 4. *puncto* 1. *num.* 3. & monasteria Monialium ingredi deinceps non permittitur mulieribus secularibus, ne quidem fundatricibus, aut donatricibus ad breue, vel ad longum tempus, etiamsi à Sede Apostolica specialiter hoc eis esset indultum, cùm Pauli V. constitutione de anno 1612. edita, id fuerit in genere reuocatum, vt per Sell. *d. cap.* 8. *num.* 30.

56. Monasterium ingrediens absque superioris licentia animo habitus Regularis assumendi & profitendi non incurrit excõmunicationem.

56. Non incurrere excommunicationem in hoc c. comminatam, quæ absque vlla superioris licentia monasterium ingreditur animo habitus Regularis assumendi, & profitendi, resoluit Sanch. *d. lib.* 6. *c.* 16. *num.* 74.

57. Vtrùm autem interdictus sit hic ingressus Moniali ex legitima licentia egressæ à suo, vt transferatur in aliud monasterium, vide Llam. *in methodo curat. in append.* §. 11. *ad fin.* Sanch. *d. cap.* 16. *num.* 9. & 10. Bonacin. *d. puncto* 1. *num.* 3.

58. Mulieres quæ sunt in discordia cum maritis, debēt si sunt in monasteriis Monialium tolerari.

58. Mulieres, quæ sunt in discordia cum maritis, & eorum sæuitiam timent, si extra culpam sunt, quandiu iustam causam timendi habuerint, debere, si sunt in monasteriis, tolerari, in posterum verò huiusmodi mulieres non debere recipi, referunt decisum Zerol. *p.* 1. *verbo Moniales*, §. 12. Campan. *d. c.* 16. *n.* 30. Fr. Emman. *in collect. priuil. tom.* 2. *pag.* 521. Ego ipse *d. allegat.* 102. *num.* 66. *in med.* me citato Bonacin. *d. q.* 4. *puncto* 3. *num.* 17.

59. Mulier quando debeat permitti ingredi monasterium Monialium si timet sæuitiam mariti.

59. Si mulier aliqua venerit in suspicionem marito, quòd timet ne ab eo aliqua vis ei inferatur, debere permitti, vt possit ingredi monasterium Monialium, si modò constitutiones monasterij non repugnant, & accedat consensus superiorum Abbatissæ, & Monialium,

&

& causa cessante ingressus debere inde exire, & si semel exierit, nunquam postea in idem monasterium ingredi posse, & teneri ad clausuram, sicut alias Moniales sine ancillis, &c. referunt decisum Zerol. *d. verbo Moniales* §. 12. Fr. Ioannes à Cruce *d. cap. 5. dub. 2. concl. 3. in fine*, Campan. *loco proximè citato*, ego ipse *d. n. 66. in fine*.

60. Mulieres nuptas in monasteriis Monialium recipi non debere asserit Ludou. Mirand. *de sacris monialib. q. 2. art. 6. conclus. vnic.* vbi refert reiectam fuisse à sacra Cōgregatione petitionem cuiusdam Comitissæ, quæ propter quandam infirmitatem à suo marito volebat separari, & cum tribus filiabus ingredi quoddam Monialium monasterium, refero ego ipse *d. n. 66. in fine*.

60. Mulieres nuptæ in monasteriis monialium recipi non debent.

61. Viduas, quæ viris mortuis honestatis causa se contulerunt in monasterium, modò sint bonæ existimationis, & famæ, legibúsque Monialium pareant, tolerari debere; de cætero tamen nullas huiusmodi viduas recipere debere, nisi Moniales fieri vellent, decisum referunt Ludou. Miranda *d. art. 6. concl. vnic.* Campan. *d. cap. 16. n. 30. vers. & respectu. & n. 31. vers. tandem*, ego ipse *d. alleg. 102. n. 67.* & me citato *in illo loco* Homobon. de Bonis *in examine ecclesiast. tract. 9. q. 31. in fine*, resoluentes etiam non posse Episcopum dare licentiam viduæ ingredi volenti, ac in habitu laicali permanere, etiam si toto tempore vitæ suæ illic degere, nec ampliùs inde exire vellet.

61. Viduæ in monasteriis Monialium recipi non debent nisi Moniales fieri velint.

62. Non posse præstari matribus licentiam ingrediendi monasteria Monialium, etiam ad inuisendas filias morti proximas, referunt decisum Zerol. *part. 1. verbo Moniales* §. 8. *vers. secundò*, Quarant. *d. verbo monasteria Monialium, vers. sed an liceat, pag. mihi* 453. Fr. Ioan. à Cruce *d. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. not. 3.* Fr. Emman. *tom. 1. quæst. 46. art. 11.* Fr. Ludou. Miranda *de sacris monialib. quæst. 2. art. 8.* Ego ipse *d. allegat. 102. num. 68.*

62. Matribus licentia ingrediendi monasteria Monialium, præstari non potest ad inuisendas filias morti proximas.

63. *Vel ætatis fuerit.*] Infantes discretione carentes admitti posse ad claustra Monialium, nec illas eos admittentes incurrere aliquam excommunicationem, cùm nec ipsi ad peccandum incitare possint, resoluunt Nauar. *commento 4. de Regular. num. 59.* Henriq. *in summ. lib. 13. cap. 42. §. 3. in commento lit. S.* Gambar. *de casib. reseru. cap. 15. cas. 6. n. 37. fol. 147.* Sorb. *verbo ingressus num. 2.* Llam. *in methodo curat. in append.* §. 8. Corduba *q. 69.* Azor. *d. lib. 13. cap. 8. q. 5.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis. 648. in 1. edit.* aliàs *resolut. 544. num. 6. in 2. edit.* Ludou. Miranda *d. q. 2. art. 1. concl. 1.* Fr. Emman. *tom. 1. quæst. 46. art. 1.* Soar. *de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 2.* Sanch. *d. lib. 6. cap. 16. ex num. 8.* Ego ipse *d. alleg. 102. num. 32.* & me citato Bonacin. *d. tract. de clausura q. 4. puncto 1. num. 5.* aduertentes Concilium in præsenti excludens omnes cuiusuis ætatis, loqui de habentibus vsum rationis, & de illis, qui ad peccandum mouere possunt, vt sunt fatui, qui licèt intrando non peccent, peccant tamen Moniales eos admittentes. Contra Comitul. *respons. moral. lib. 6. quæst. 19. num. 6. & quæst. 22.* existimantem Moniales puerum, puellámve infantem intra monasterij septa recipientes, esse excommunicatas, quem sequitur Sell. *d. capit. 18. numer. 18.*

63. Infantes discretione carentes admitti possunt ad claustra Monialium.

referens ſacram Congregationem Epiſcoporum ſic cenſuiſſe in Cremen. 12. Februarij 1585.

64. Pueri ſeptennes præſumuntur vſum rationis adepti.

64. Pueros igitur ſeptennes præſumendos vſum rationis adeptos, ac proinde comprehēdi ſub hac prohibitione, ſecus ſi nondum ſeptennes, tenent Sanch. *d. cap.* 16. *num.* 7. Bonacin. *d. puncto* 1. *num.* 6.

65. Epiſcopi, ſeu eorum vicarij ſpeciale mandatum habentes poſſunt concedere facultatem ingrediendi Monialium monaſteria etiam Summo Pont. ſubiecta.

65. *Sine Epiſcopi.*] Epiſcopum, aut eius vicarium generalem ſpeciale mandatum habentem in monaſteriis ſibi ſubiectis auctoritate ordinaria, in aliis verò Summo Pontif. ſubiectis delegata auctoritate poſſe concedere facultatem ingrediendi Monialium monaſteria, referunt deciſ. Armend. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Religion. num.* 109. Bonacin. *d. q.* 4. *puncto* 2. *num.* 2. Ego ipſe *d. allegat.* 102. *num.* 38.

66. Prouiſor à Capitulo nominatus poteſt in monaſteriis ſibi ſubiectis hanc licentiam concedere.

66. Prouiſorem à Capitulo nominatum poſſe in monaſteriis ſibi ſubiectis huiuſmodi licentiam concedere, tenet Fr. Ioan. à Cruce *d. cap.* 5. *dub.* 2. *concl.* 3. *num.* 1. quem refero ego ipſe *d. allegat.* 102. *num.* 38. *in fine.*

67. Monialium præfecta poteſt hanc licentiam concedere in caſibus repentinis.

67. Præfectam Monialium poſſe huiuſmodi licentiam concedere in caſibus repentinis, ſi Epiſcopus longè abſit, tradunt Fr. Emman. *tom.* 1. *q.* 46. *art.* 2. *in fine*, Campan. *d. c.* 16. *n.* 20.

68. Facultas ingrediendi monaſteria Monialium Regularibus ſubiecta pertinet ad earum ſuperiores Regulares.

68. *Vel ſuperioris.*] Facultatem ingrediendi monaſteria Monialium Regularibus ſubiecta pertinere ad earum ſuperiores Regulares, quorum eſt Monialibus clauſuram indicere, non verò ad Epiſcopos, tenent Nauar. *d. commento* 4. *num.* 60. Llam. *in method. curat. in append.* §. 5. & 6. Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. part.* 1. *lib.* 4. *cap.* 23. *num.* 6. Azor. *part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *q.* 7. Fr. Emman. *tom.* 1. *q.* 46. *art.* 2. Ludou. Miranda *d. q.* 2. *art.* 2. Campan. *d. rubr.* 12. *cap.* 16. *num.* 31. Sanch. *d. lib.* 7. *cap.* 16. *num.* 13. Soar. *tom.* 4. *de Relig. tract.* 1. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 12. Laurent. de Perinis *in conſtit. ſui Ordinis Minim. tom.* 2. *conſtitut.* 6. *Pij V. num.* 29. Ego ipſe *d. allegat.* 102. *num.* 40. & 41. me citato Bonacin. *d. quaeſt.* 4. *puncto* 2. *num.* 3.

69. Contra Læl. Zech. *de Republ. eccleſiaſt. tit. de Regularib. cap.* 3. *n.* 5. & Zerol. *in praxi Epiſcop. part.* 1. *verbo Moniales* §. 8. *verſ. quartò*, exiſtimantes Epiſcopum poſſe hanc facultatem concedere in monaſteriis quæ Regularibus ſubiecta ſunt.

70. Epiſcopi ingredientes Monialium monaſteria ſibi non ſubdita ſine ſuperioris licentia in ſcriptis, comprehenduntur hoc decreto.

70. Vnde ſub decreto Concilij in præſenti includi Epiſcopos ingredientes Monialium monaſteria ſibi non ſubdita, ſine ſuperioris licentia in ſcriptis, reſoluunt Nauar. *d. num.* 39. *ad med. verſ. quartus*, Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 393. *num.* 5. & 20. Ego ipſe *d. allegat.* 102. *num.* 42. Et ideo Epiſcopi extra propriam, & in aliena diœceſi commorantes non poſſunt accedere, nec ingredi Monialium ſepta ſine licentia Epiſcopi prohibentis ne quis accedat ad monaſterium Monialium, vt per Aldan. *in compend. Canonic. reſolut. lib.* 3. *titul.* 25. *num.* 8. vbi teſtatur ſic reſolutum in Ianuen. 10. Maij 1631.

71. Monaſterium ſi auctoritate Pont. cuidam ſoli Prælato

71. Si auctoritate Pontificia monaſterium cuidam ſoli peculiari Prælato conuentuali ſubiectum eſſet, non poſſe Generalem, aut Prouincialem

uincialem licentiam ingreſſus in id monaſterium concedere, quòd nullam iuriſdictionem in illud habeant, at poſſe dum viſitant inquirere, an Prælatus ille iuſtè vſus fuerit hac facultate, tradunt F. Emman. *tom.* 1. *quæſt.* 47. *art.* 5. Bonacin. *d. tract. de clauſura q.* 4. *puncto* 2. *num.* 4. Sanch. *d. cap.* 16. *num.* 16. vbi ſubdit propter eandem rationem idem dicendum eſſe de Epiſcopo, reſpectu clerici ſecularis, cui ſoli monaſterium illud ſubderetur.

Conuentuali ſubiectum ſit, ille ſolum, & non Generalis, aut Prouincialis licentiam ingreſſus in id monaſterium concedere poteſt.

71. Abbatiſſam non poſſe facultatem ingrediendi monaſterium concedere, tenent Nauar. *commento* 4. *de Regularib. num* 59. *verſ. tertiò*, Azor. *part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *quæſ.* 6. Fr. Emman. *tom.* 1. *quæſt.* 46. *art.* 2. *verſ. obſerua*, Sanch. *d. lib.* 6. *cap.* 16. *num.* 22. Bonacin. *d. quæſt.* 4. *puncto* 2. *num.* 5.

71. Abbatiſſa non poteſt facultatem ingrediendi monaſterium concedere.

73. Superiorem tamen iuſtè poſſe licentiam generalem concedere Abbatiſſis, aut Confeſſariis, concedendæ huius ingreſſus facultatis in caſibus frequenter occurrentibus, ne paſſim Epiſcopus, ſeu Prælatus Regularis, qui non tam præ manibus habentur, adiri debeant, tenent Fr. Emman. *d. q.* 46. *art.* 2. *propè fin.* plures apud Sanch. *d. cap.* 16. *n.* 23. Bonacin. *d. puncto* 2. *n.* 5. *verſ. hoc tamen*, Contra Soar. *de Relig. tom.* 4. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 14.

73. Superior iuſtè poteſt licentiam generalem concedere Abbatiſſis concedendi ingreſſus facultatem.

74. Fratribus Minoribus interdictum eſſe in ſua regula ingreſſum abſque ſpeciali Summi Pontificis licentia ad monaſteria Monialium, aduertunt Fr. Emman. *d. quæſt.* 46. *art.* 3. *in princ.* Sanch. *d. cap.* 16. *num.* 17. & 18. Ludou. Miranda *de ſacris monialib. quæſt.* 2. *artic.* 3. *concluſ.* 1. Bonacin. *d. puncto* 2. *num.* 7. hinc inferentes Cardinalem Epiſcopum, aut alium habentem priuilegium ingrediendi monaſteria Monialium cum ſociis, quos ſecum aſſumere voluerit, non poſſe Fratres Minores eligere, excipiunt tamen Fratres Minores rogatos à Prælatis curam Monialium habentibus, vt ſibi opem in eo miniſterio ferant.

74. Fratribus Minoribus interdictus eſt in ſua regula ingreſſus abſque ſpeciali Papæ licentia ad monaſteria Monialium.

75. Ad ingreſſum etiam in ſanctæ Claræ, & Conceptionis monaſteria Ordini Minorum ſubiecta præter caſus in earum Monialium regula exceptos, exigi Sedis Apoſtolicæ licentiam, tenent Ludou. Mirand. *d. quæſt.* 2. *art.* 3. Sanch. *d. cap.* 16. *num.* 20. Bonacin. *d. puncto* 2. *num.* 6.

75. Licentia Sedis Apoſt. exigitur ad ingreſſum in S. Claræ, & Conceptionis monaſteria ſubiecta ordini Minorum.

76. *Licentia.*] Debere eſſe ſpecialem, & non ſufficere generalem, tenent Sanch. *d. lib.* 6. *cap.* 16. *n.* 28. Mirand. *de ſacris monialib. q.* 2. *art.* 2. *ad fin.* Bonacin. *d. q.* 4. *puncto* 3. *n.* 1.

76. Licentia ingrediendi intra ſepta monaſterij Monialium debet eſſe ſpecialis.

77. Et primo actu finiri reſoluunt Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſiaſt. reſolut.* 545. *in* 2. *edit.* Sbroz. *de offic. vicar. lib.* 2. *q.* 211. Salas *de legib. diſp.* 17. *ſect.* 13. *n.* 62. Azor. *part.* 1. *lib.* 5. *cap.* 13. *q.* 3. Vgolin. *de offic. Epiſcopi part.* 1. *cap.* 21. §. 3. Ego ipſe *d. alleg.* 102. *n.* 59. Contra Bonacin. *d. puncto* 3. *num.* 8.

77. Finitur primo actu.

78. Et extendi ad ſocium obtinentis obſeruant Fr. Emman. *tom.* 3. *q.* 6. *art.* 2. Galet. *in margarita caſuum conſcientiæ, verbo licentia* 2. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſiaſt. deciſ.* 649. *in* 1. *edit.* aliàs *reſolut.* 632. *in* 2. *edit.*

78. Extenditur ad ſocium obtinentis.

79. Et verbis expressis debet esse concessa.

79. *In scriptis obtenta.*] Nullatenus igitur sufficere tacitam superioris licentiam, quæ ex scientia, & patientiâ eorum facilè contradicere potentium colligitur, nec oretenus, & verbis expressis concessam asserunt Confett. *in priuileg. Mendic. tit.* 20. *cap.* 6. Sanch. *d. cap.* 16. *n.* 29. *cum seqq.* Bonacin. *d. puncto* 3. *n.* 2.

80. Licentia ingrediendi septa Monialium in scriptis sub peccato mort. habêda est, etiamsi causa ingressus legitima sit.

80. Vnde hanc licentiæ solemnitatem, vt in scriptis concedenda sit, ita obligare, vt lethalis culpa sit eam omittere, pœnaque contra ingredientes sine licentia imposita incurratur, etiamsi causa ingressus legitima sit, atque à legitimo superiore oretenus concessa, resoluunt Sanch. *d. c.* 16. *n.* 31. Bonacin. *d. puncto* 3. *n.* 3.

81. Contra Ludou. Miranda *de sacris Monialibus q.* 3. *art.* 2. *ad fin.* & alios existimantes scripturam necessariam non esse quando causa ingressus clara est.

82. Nisi repentina superueniat necessitas.

82. Si repentina superueniat necessitas, quæ aditum ad superiorem non permittat, licitum videri ad monasteria ingressum sine licentia in scriptis obtenta, quia hic casus per epiikeiam exceptus videtur, alioquin repentinæ necessitati consultum non esset, asserunt Nauar. *commento* 4. *de Regularib. num.* 60. *vers. quartò*, Azor. *part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *q.* 8. Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 46. *art.* 2. *ad fin.* Sanch. *d. cap.* 16. *num.* 34. Bonacin. *d. quæst.* 4. *puncto* 3. *num.* 2. *vers. dixi*, qui duo vltimo loco citati addunt in casu repentinæ necessitatis, quæ aditum ad superiorem non permittit, pro obtinenda vllo modo licentia, prædictam licentiam ab Abbatissa petendam esse, si tempus vacet ad illam petendam.

83. Monialium claustra ingredientes sine licentia Episcopi vel superioris in scriptis obtinenda pœnam excommunicationis incurrit.

83. *Sub excommunicationis pœna*, &c.] Ingredientes claustra Monialium, sine licentiâ Episcopi, vel superioris, vt suprà, in scriptis obtenta pœnam excommunicationis incurrere per hunc text. tenet Bonacin. *d. tract. de clausur. quæst.* 4. *puncto* 5. *num.* 1. vbi *num.* 2. *vers. obserua*, subdit huiusmodi excommunicationem in hoc cap. comminatam non esse reseruatam, additque præsumentes ingredi monasteria Monialium prætextu facultatum à Summo Pontifice, Legato, Episcopo, vel aliis concessarum ante Motum proprium Gregor. XIII. incip. *Vbi gratia*, incurrere ipso facto excommunicationis pœnam, à qua nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo, absolutionis beneficium obtineri nequeat.

84. Excommunicatione reseruata lata in ingredientes claustra Monialium, non comprehenduntur nisi intrâtes ex præsumptione, & prætextu licentiarum.

84. Qua quidem reseruata excommunicatione non comprehendi, nisi intrantes ex præsumptione, & prætextu licentiarum ab Episcopis, vel superioribus concessarum sine sufficienti ratione, & causa, vel à Summis Pontificibus iam reuocatarum; intrantes verò sine tali facultate incurrere tantùm censuram comminatam in hoc cap. quæ cùm non sit reseruata, aboleri posse ab Episcopo, ex *cap. nuper, de sent. excomm.* tenent Llam. *in method. curat. in append.* §. 13. Soar. *de censur. tom.* 5. *disp.* 22. *sect.* 6. *sub num.* 11. Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 48. *art.* 2. Sayr. *de censur. lib.* 3. *cap.* 31. *num.* 10. Zerol. *part.* 1. *verbo Moniales* §. 8. Ludou. Miranda *de sacris Monialib. q.* 2. *art.* 12. *concl.* 1. *&* 2. Campan. *d. rubr.* 12. *cap.* 16. *num.* 24. Ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 34. me citato Bonacin. *d. quæst.* 4. *puncto* 5. *num.* 4.

85. Contra

85. Contra Nauarr. *in man. cap. 27. num. 105. excom. 61. & commento 4. de Regular. sub num. 62. verſ. quarto*, Quarant. *verbo monaſteria Monialium, verſ. amplia dictam conſtit.* Azor. *d. lib. 13. cap. 8. q. vlt.* Ludou. Beia *reſponſ. caſuum conſcient. part. 1. caſu 3.* Coriolan. *de caſibus reſern. part. 2. caſ. 3. n. 40.* exiſtimantes ſub dicta excommunicatione reſeruata comprehendi etiam intrantes ſepta monaſterij non habentes licentiam.

86. Reſeruata excommunicatione non affici illum, qui facultatem ingrediendi habet, ſed non ingreditur prætextu facultatis perinde ſe gerens, ac ſi illam non haberet, reſoluunt Nauarr. *d. commento 4. num. 62. notab. 4.* Sanch. *d. cap. 16. num.* 80. Bonacin. *d. quæſt. 4. puncto 5. num. 5.* vbi *num. 6.* ſubdit ingredientem prætextu facultatis inualidè conceſſæ non affici, reſeruata illa excommunicatione Gregorij XIII. ſed Concilij Tridentini *in præſenti*, & *num. 7.* addit eum qui tempore ingreſſus configeret ſe habere aliquam facultatem ingrediendi clauſtra Monialium, obtentam poſt præfatum Gregorij XIII. Motum, non affici reſeruata illius excommunicatione, ſed Concil. Trident. & *num.* 8. ſubiicit, quòd ingrediens Monialium cœnobia, prætextu facultatum, putans ſibi licitum eſſe ingreſſum, non incidere in excommunicationem reſeruatam. 86. Excommunicatione hac reſeruata non afficitur ille, qui facultatē ingrediendi habet, ſed non ingreditur prætextu illius.

87. De cenſuris, & pœnis contra eos, qui aliquem in monaſteria Monialium ingredi faciunt, permittunt, vel admittunt, vide Fr. Emman. *tom. 1. quæſt. 47. art. 3.* Fr. Ludou. Miranda *de ſacris Monialib. quæſt. 2. art. 12. concluſ. 3.* Sanch. *d. cap. 16. num. 83. cum ſeqq.* Bonacin. *d. quæſt. 4. puncto 6.* 87. Cenſuræ, & pœnæ contra eos, qui aliquem in monaſteria Monialiū ingredi faciunt, permittunt, vel amittunt.

88. *Dare autem tantùm Epiſcopus, vel ſuperior licentiam*, &c.] Epiſcopus, & ſuperiores Prælatos, viſitationis gratia, ſeu alterius rei neceſſariæ poſſe ingredi Monialium monaſteria, ſibi ſubiecta, dummodo intrent pro tam vrgenti neceſſitate, pro quanta ipſi ad intrandum licentiam poſſint dare aliis, tradunt Nauarr. *conſil. 9. incip. An Epiſcopus, de ſtatu Monachor. in nouis*, Hieronym. Llam. *in methodo curat. in append.* §. 7. Fr. Emman. *tom. 1. quæſt. 45. art. 5. in princip.* Azor. *d. lib. 13. cap. 8. quæſt. 9.* Sanchez *d. lib. 6. cap. 16. num. 25.* Ludouic. Miranda *d. quæſt. 2. art. 14. concluſ. 1. & 2.* Ego ipſe *d. alleg. 102. num. 43.* & colligitur ex *d. conſtit. incip. Dubiis*, Gregorij XIII. vbi imponuntur pœnæ contra Prælatos omnes, tam ſeculares, quàm Regulares, abſque neceſſitate monaſteria ſibi ſubiecta ingredientes, de quibus agunt Aloyſ. Ricc. *in d. praxi fori eccleſ. reſol. 544. num. 3. in 2. edit.* Sanch. *d. cap. 16. ex num. 98.* Bonacin. *d. puncto 4. num. 11. cum ſeqq.* 88. Epiſcopi & ſuperiores Prælati quando poſſint ingredi Monialium monaſteria.

89. *In caſibus neceſſariis.*] Facultatem ingrediendi clauſtra Monialium concedi non poſſe, niſi ob cauſam neceſſitatis monaſterij, ſeu Monialium manifeſtam, cui aliter commodè occurri non poſſit, quàm ingreſſu extraneorum in monaſterium, tenet Bonacin. *d. q. 4. puncto 4. num. 1.* 89. Facultas ingrediendi clauſtra Monialium concedi non poteſt, niſi ob cauſam neceſſitatis.

90. Illum, qui licentiam ingrediendi cœnobia Monialium obtinuit ex cauſa, quæ ſuberat tempore conceſſionis licentiæ, ſed tempore ingreſſus ceſſauit, non eſſe tutum in conſcientia ingrediendo, reſoluit 90. Licentiam ingrediendi clauſtra Monialium obtinens ex cauſa, quæ tunc ſub-

Bonacin.

erat, sed tempore ingressus cessauit, non est tutus in conscientia ingrediendo.

Bonacin. *d. puncto* 4. *num.* 19. vbi *num.* 20. tenet eum, qui licentiam obtinuit ex causa, quam falsò narrauit superiori, non posse licitè ingredi si tempore ingressus iusta causa superueniat, & *num.* 21. subdit non esse licitum ingressum si superior conscius erat nullitatis causæ, & nihilominus licentiam concedere voluit.

91. Licẽtiam ingrediendi Monialiũ monasteria obtinentes ex causa, si ingrediãtur pro libito incurrũt ipso facto excommunicationem Papæ reseruatam.

91. Obtinentes licentiam ingrediendi ex causa si ingrediantur pro libito & sine necessaria causa, adhuc incurrere ipso facto excommunicationem Papæ reseruatam per d. constit. Gregorij XIII. incip. *Vbi gratia*, obseruant Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 55. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Monialis, pag. mhi* 174.

92. Necessitas non physicè, sed moraliter in præsenti decreto accipienda.

92. Necessitatem, de qua Concilium *in præcitatis verbis*, & Gregor. XIII. *in d. constit. incip. vbi gratia*, loquuntur, non esse accipiendam physicè pro strictissima necessitate, sed moraliter, tradunt Fr. Emman. *d. quæst.* 46. *art.* 4. Ludou. Miranda *d. q.* 2. *art.* 4. *concl.* 2. Campan. *d. rubr.* 12. *cap.* 16. *num.* 25. Sanch. *d. cap.* 16. *num.* 40. Ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 48. me citato Bonacin. *d. puncto* 4. *num.* 2. obseruantes minorem causam requiri in concedenda licentia fœminis, quàm viris, matri, aut sorori, quàm aliis, & minorem causam sufficere ad ingrediendum in loca statim post clausuræ ianuam existentia, quàm ad loca interiora.

93. Cõfessario quando liceat ingredi claustra Monialium.

93. I. Iustam causam Confessario subesse, dum alicuius Monialis confessionem ex præcepto regulæ, vel ex peculiari ipsius deuotione, aut consolatione excepturus est, quam commodè ad fenestellam audire non potest, vt si Monialis sit surda, aut ob infirmitatem decumbat in lecto, tradunt Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 47. *art.* 4. Ludou. Miranda *d. quæst.* 2. *art.* 7. Sanch. *d. cap.* 16. *num.* 45. Ego ipse *d. allegat.* 102. *num.* 49. me citato Bonacin. *d. quæst.* 4. *punct.* 4. *num.* 4. Addit Sanch. *eod. cap.* 16. *n.* 46. Sacerdotem Religiosum semper posse dum monasterium ingreditur cum vno socio ingredi, & *num.* 47. subdit, in iis casibus, in quibus Sacerdos cum socio, cuius opera indiget, ingredi potest, necessariam non esse peculiarem pro socio licentiam, sed sufficere licentiam ipsi Sacerdoti explicitè concessam.

94. Medico quando liceat.

94. II. Medicum causa grauis infirmitatis cùm necessitas exegerit posse ingredi, dummodo non absque duobus sociis de familia monasterij introducatur, nec ab inuicem intra monasterium separentur, asserunt Campan. *d. cap.* 16. *num.* 27. *vers. & cùm in secunda*, Ludou. Miranda *d. quæst.* 2. *art.* 7. *conclus. vnic. vers. quintus casus*, ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 52. & 53. vbi obseruo minimè requiri, quòd sit Doctor, aut graduatus, & *num.* 54. idem dico de minutore, siue tonsore, dummodo antea Medicus sanguinis emissionem determinauerit expedire, & necessarium esse, & quòd hæc licentia Medicis, Chirurgicis, & operariis concedi solita singulis quibusque trimestribus renouari debeat, resoluit Sell. *in select. canon. cap.* 18. *num.* 28. asserens sic fuisse decisum per S. Congreg. Regul. in Camerinen. 27. Martij 1588.

95. Superiori causa visitationis quando sit licitus ingressus.

95. III. Licitum esse superiori cum decenti comitatu à Gregorio XIII. præscripto *in d. constit. incip. Vbi gratia*, ingressum causa visitandi officinas, Conuentus, cellas Monialium, seu dormitorium, supellectilem,

lem,ædificium construendum,aut minans ruinam,dicunt Llam.*in d.append*.§.7.Sanch.*d.cap*.16.*num*.54 Ludou. Miranda *d.q*.2.*art*.14. Ego ipse *d.alleg*.102.*num*.6.me citato Bonacin.*d.puncto* 4 *num*.6.

96. IV. Licitum esse introire pro aliquo opere exercendo, quod commodè extra monasterium fieri non potest, veluti si sint fabricatores,fabri lignarij,molitores,putearij,& putatores,& alij artifices ad res necessarias,tradunt Llam.*in d.append*.§.6. Ludou. Mirand. *d.concl.vnic. vers.septimus casus est*. Campan. *d.c*.16.*n*.26.Ego ipse *d.alleg*.102.*num*.54.

96. Monasteria Monialium licitum est introire pro aliquo opere exercendo, quod commodè extra monasterium fieri non potest.

97. V. Baiulos iustam ingressus causam habere, dum aliquod onus in monasterium deferendum est,quod à Monialibus commodè portari nequit, tenent Llam. *in d.append*. §.6. Ludou. Miranda *d.q*.2.*art* 17.*sub fin*.Sanch.*d.cap*.16.*num*.16.Bonacin.*d.puncto* 4.*num*.8.vbi intelligit modò baiuli aliquid portent in vtilitatem monasterij.

97. Baiuli iustam ingressus causam habent.

98. VI. Licitum esse superiori ingressum in monasterium ad electionem Abbatissæ quoties magna subornationis suspicio est, seu quoties electio canonicè fieri nõ potest, nisi ipse in Monasterium ingrediatur, resoluunt Nauarr. *d.commento* 4.*n*.59. Fr.Emman. *tom*.1.*q*.46.*art*.5. *ad fin*.Ludou.Miranda *d.tract.de sacris monialibus,quæst*.2.*art*.15.*conclus*.3. Sanch.*d.lib*.6.*cap*.16.*num*.50.Ego ipse *d.alleg*.102.*num*.46.me citato Bonacin.*d.puncto* 4.*num*.7. Consecratio autem, & benedictio Monialium fieri potest in Ecclesia exteriori,Monialibus illis tantummodo adhibitis, quæ erunt necessariæ, Sell. *in selectis canon.cap*.12.*num*.25. vbi refert decisum in Hieracen.27.Iunij 1627.

98. Abbatissæ ad electionem licitus est superiori ingressus in monasteriũ quoties magna subornationis suspicio est.

99. VII. Intra monasterium licitè intromitti posse fœminas in obsequium & famulatum Monialium, dummodo sint honestæ vitæ, & è monasterio non egrediantur, attestantur Fr. Emman. *tom*. 1. *quæst*. 47. *art*.7.& 8.Campan.*d.rub*.12.*cap*.16.*num*.28. Sanch.*d.cap*.16.*num*.66. Ludou.Miranda *d.q*.2.*art*.5.*concl*.2.& *art*.9.Soar.*de Relig.tom*.4.*lib*.1.*cap*.10. *num* 20. Ego ipse *d.alleg*.102.*num*.61. & me citato Bonacin.*d.puncto* 4. *num*.10.multipliciter declarantes.

99. Fœminæ intra Monialiũ monasterium licitè intromitti possunt in obsequium,& famulatum Monialium.

100. Collectori Portugaliæ licet licentiam concedere Monialibus introducẽdi mulieres in monasterio pro earum seruitio, ita Sell.*d.c*.18. *num*.25. attestans sic decidisse sacram Congregationem Episcoporum in Vlixbonen.31.Ianuarij 1615.

100. Collectori Portugaliæ licet licentiam concedere introducendi mulieres in monasterio Monialium pro earum seruitio.

101. Ancillæ laicæ non dantur in communi Monialibus S. Claræ, ex eodem Sell. *d.loco*, vbi refert sic resolutum per eandem S.Congr. in Tarentina 12.Aprilis,& in Foglignen.22.Nouembris 1619.

101. Ancillæ laicæ non dantur in communi Monialibus S.Claræ.

102. Ancilla non datur pro educandis,ex eod.Sell. *d.cap*.18.*num*.29. vbi dicit decisum ab eadem sacra Congregat. in Neapolitana 12. Martij 1619.

102. Ancilla non datur pro educandis.

103. VIII. Licitum esse puellarum ingressum in monasterium Monialium educationis gratia,tradunt Quarant.*d.verbo monasteria Monialium,pag.mihi* 449. Zerol.*p*.1.*verbo Moniales*, §.10. Piasec. *in simili praxi Episcop.p*.2.*cap*.3.*num*.57.Campan.*d.cap*.16.*num*.28 *vers.secundus*, Azor. *d.lib*.13.*cap*.8.*quæst*.4.Fr. Ioan.à Cruce *d.cap*.5.*dub*.2.*prope fin*.Fr.Emman. *tom*.1.*quæst*.46.*art*.10. Ludou. Miranda *d.q*.2.*art*.6. Sanch. *d.lib*.6.*cap*.16.

103. Puellarum ingressus in monasterium Monialium licitus est educationis gratia.

*ex num.*61. Soar. *de Relig.tom.*4.*lib.*1.*cap.*10.*num.*21. Ego ipse *d.alleg.*101. *num.*62. me citato Bonacin.*d.puncto* 4.*num.*15. & in eodem monasterio plusquam duæ sorores educationis causa permitti possunt, Sell.*d.cap.*12. *num.*45. vbi ita refert decisum in S.Congreg.Episcop.

104. Puellæ in monasteriis educationis causa recipi non possunt minores septennio, & maiores vigesimoquinto.

104. Et huiusmodi puellas causa educationis in monasteriis recipi non posse minores septennio, & maiores vigesimoquinto, referunt decisum Zerol. *part.*1.*verbo Moniales* §.11. Galet. *in margarita casuum conscientia verbo Monialis* 5. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.*641. *in* 2.*edit.* Ego ipse *d.alleg.*101.*num.*64.

105. Puella post præteritum tempus 25. annorum, intra quod in monasterio morari conceditur educationis causa nullam censuram incurrit.

105. Postquam verò præteriit tempus vigintiquinque annorum, intra quod illic morari conceditur ex causa educationis, si statim puella non egrediatur, nec ipsam, nec quamuis aliam excommunicationem, aut censuram incurrere, sed posse Episcopum terminum constituere, intra quem eligat puella vtrùm velit Monialis fieri, aut à monasterio egredi, decisum referunt Franc.Leo *in thesauro fori eccles.p.*2.*c.*16. *num.*54. Campan.*d.cap.*16.*num.*29. Ego ipse *d.alleg.*101.*num.*65. me citato Bonacin.*d.puncto* 4.*num.*16.

106. Cōditiones quæ sint necessariæ ad puellas in monasterio Monialium educationis gratia collocandas.

106. Conditiones autem necessarias ad puellas in monasterio Monialium educationis gratia collocandas, referunt Quarant. Fr. Ioan. à Cruce, & Piasec. *locis proximè citatis*, Fusc. *de visitat.lib.*2.*cap.*18.*num.*28. *cum seqq.* Bonacin.*d.num.*19. Ego ipse *d.alleg.*101.*num.*63.

Prima est, vt monasterium consueuerit huiusmodi puellas recipere. Secunda, vt non sint supra numerum præfixum. Tertia, vt adsit consensus Abbatissæ, & aliarum Monialium, & superioris licentia. Quarta, vt vestitu honesto, & virginibus conueniente vtantur. Quinta, vt ancillas secum non adducant. Sexta, vt existant in loco separato à dormitorio Monialium, & à loco in quo Moniales operibus manuum vacare consueuerunt. Septima, vt è monasterio non egrediantur, & semel egressæ nequeant iterum admitti, nisi fortè Moniales fieri vellent. Octaua, quòd quolibet semestri eis anticipata soluatur portio pro alimentis.

107. Puellæ recipi non possunt educationis causa in monasteriis Monialium, nisi præcedat omnium consensus.

107. Puellæ recipi non possunt educationis causa in monasteriis Monialium, nisi præcedat omnium consensus singulariter præstitus, & non est standum simpliciter relationi Abbatissæ, vt per Sell. *d. cap.*18. *ex num.*28. qui asserit ita resolutum per S.Congreg.Episcop.in Amelien. 4.Ianuarij 1608.

108. Moniales in eorū monasteriis quando puellas educationis causa recipere possint.

108. Moniales in earum monasteriis puellas educationis causa, nisi eadem monasteria capacia, & pro dictis puellis educandis loca particularia destinata, & constituta sint, retinere, & respectiuè recipere non possunt, ex Sell.*d.loco*, vbi refert decisum ab eadem S.Congr.in S.Seuerini 16.Ianuarij 1615.

109. Iudex, aliique viri possunt monasterium Monialium ingredi ad expellendum malefactorem.

109. IX. Iudicem, aliósque viros posse monasterium ingredi ad expellendum malefactorem, qui non vult inde exire, tradunt Fr.Emman. *tom.*1.*q.*47.*art.*4. *ad fin. vers.nec his obstat.* Sanch. *d.cap.*16. *num.*7. *& seq.* Bonacin.*d.puncto* 4.*num.*13.

110. Monasteria Monialium ex iusta causa & licentia ingre-

110. Supradictos omnes ex iusta causa monasteria ingredientes, grauiter peccare contra obligationē clausuræ, & censuris affici, si finito ministerio

ministerio, cuius causa ingressi sunt, statim non egrediantur, tenet Bonacin. *d. puncto* 4. *num.* 22. Breuiter tamen immorantem in inuisendis officinis, non solùm à mortali, verùm etiam à veniali excusari, resoluunt Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 47. *art.* 11. Molfes. *in summ. tract.* 7. *cap.* 20. *numer.* 42. Ludouic. Miranda *d. quæst.* 2. *artic.* 20. Sanch. *d. cap.* 16. *num.* 69.

dientes peccant mort. & censuris afficiuntur si finito ministerio statim nõ egrediantur.

111. Omnibus tam laicis, quàm Clericis, & Regularibus interdictum esse à iure communi ad Monialium monasteria accedere, illáque frequentare, per *cap. periculoso, de statu Regul. lib. 6. & cap. monasteria, de vit. & honest. cleric.* tradunt Zerol. *part.* 1. *verbo Moniales* §. 7. Steph. Gratian. *discept. forens. cap.* 393 *num.* 16. *cum seqq.* Bonacin. *d. tract. de clausura q.* 3. *puncto* 4.

111. Monasteria Monialium frequẽtare interdictum est omnibus.

112. Collocutoria communia in monasteriis Monialium retineri debent in loco claro, & aperto, vt Moniales alloquentes ab omnibus commodè perspici valeant, ac in eorundem Collocutoriorum ianua nil permittatur, quo intus vllo modo claudi valeat, vt per Sell. *d. cap.* 18. *num.* 35. vbi refert decisum à Sac. Congreg. Episcop. in Fauentina 7. Martij 1617.

112. Collocutoria communia vbi retinenda.

113. Contra Religiosos accedentes ad monasteria Monialium impositam esse pœnam priuationis officiorum, vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrenda, patet ex decreto S. Congreg. iussu Sixti V. edito de anno 1590. quod refert Bonacin. *d. puncto* 4. *n.* 3. vbi *n.* 4. tenet prædictum decretum sub mortali obligare, & *n.* 5. resoluit Religiosum præfatis pœnis affici vnico accessu, & *num.* 6. subdit Religiosum teneri in conscientia pœnam priuationis vocis actiuæ, & passiuæ sponte subire ante sententiam iudicis declaratoriam.

113. Religiosi accedentes ad monasteria Monialium incurrunt pœnas priuationis officiorum, vocis actiuæ & passiuæ, ipso facto incurrendæ.

114. Regulares cuiuscunque Ordinis, militiæ, Societatis, vel congregationis ad monasteria Monialium, etiam sui Ordinis ad colloquendum, siue tractandum cum eis sine sacræ Congregationis licentia particulari desuper edito decreto, accedere prohibentur. Cui prohibitioni etiam subiacent milites Regulares Ordinis S. Ioannis Hierosolymitani, & præter pœnas in prædicto decreto contentas, incurrunt etiam peccatum mortale, & ab huiusmodi pœnis non possunt absolui, nec rehabilitari ab aliis, præterquam à Sede Apostolica, aut sacra Congregatione, quibus tamen non subiacent Regulares accedentes ad monasteria puellis, vel mulieribus secularibus inibi degentibus loquendi causa, nec etiam comprehenduntur supradicto decreto litteras ad Moniales mittentes, quamuis tam huiusmodi Religiosi, quàm Moniales sint debitè corrigendi, ac puniendi à superioribus, quibus in delinquentes huiusmodi competit iurisdictio, vt per Sell. *d. cap.* 18. *num.* 40. vbi refert sic fuisse decisum per Sac. Congreg. Episcop. sub die 22. Augusti, & 7. Septembris 1605.

114. Regulares cuiuscunque Ordinis prohibẽtur accedere ad monasteria Monialium ad colloquendum cum eis.

115. Regulares cuiuscunque Ordinis, aut Congregationis existant, quotiescunque absque Sac. Congregationis licentia Moniales alloqui reperti fuerint, carcerentur, eorúmque superioribus, iuxta sacri Concilij decretum puniendi consignentur, qui superiores deinde sacram

115. Regulares reperti absque licentia cum Monialibus alloqui qualiter puniantur.

Congregationem, ac ordinarium de executione certiores reddant, Sell. *d.c.*18.*n.*41. vbi attestatur sic fuisse resolutum per eandem sacram Congreg. in Fauentina 7. Martij 1617.

116. Vicarius Fratrũ absque Apost. Sedis licentia Moniales alloquens incidit in pœnas.

116. Vicarius Fratrum absque Apostolicæ Sedis licentia Moniales alloquens in pœnas in decreto generali contentas incidit, dummodo idem vicarius in Prioris absentia eiusdem Prioris officij munus non obeat, Sell. *d.cap.*18.*num.*43. vbi dicit decisum ab eadem sacra Congregatione sub die 1. Septembris 1617.

117. Episcopi licentiam dare valent Religiosis alloquendi Moniales seruatis certis regulis.

117. Nouissimè per sacram Congregationem Concil. Trid. speciali decreto sub dat. 12. Kalend. Decembris 1623. de mandato S.D.N. Vrbani VIII. concessum fuit Episcopis, vt licentiam dare valeant Religiosis alloquendi Moniales seruatis certis regulis, & conditionibus ibidem expressis. Regularis absque legitima licentia accedens ad monasterium Monialium Regularibus subiectarum, ibique in loco colloquiis destinato cum Moniali colloquens, potest stante dicta constit. fel. rec. Greg. XV. à diœcesano Episcopo, tanquam Sedis Apostol. delegato coërceri, & puniri, ita Sell. *d.c.*18.*n.*50. vbi refert decisum de anno 1624.

118. Subcollector absque Ordinarij licentia alloquens cũ Monialibus potest excommunicari.

118. Subcollector, absque ordinarij licentia alloquens cum Monialibus potest excommunicari, vt per Sell. *d.c.*18.*n.*51. vbi attestatur resolutum in Hipporegien. 13. Maij 1618.

119. Monialium patres, fratres, & filij vt easdem alloquantur in temporibus non prohibitis, licentiis non indigent.

119. Monialium patres, ac fratres, & filij, vt easdem alloquantur in temporibus non prohibitis, licentiis non indigent, ex Sell. *d.c.*18.*n.*54. vbi ait decisum 15. Ianuarij 1616. & 15. Martij eiusdem anni.

120. Regulares adeuntes monasteria Monialium absque Episcopi licentia nõ incidunt in pœnam excommunicationis quam Episcopus suo edicto proposuit.

120. Regulares adeuntes monasteria Monialium absque Episcopi licentia non incidunt in pœnam excommunicationis, quam Episcopus suo edicto proposuit, si Regulares habent ex priuilegio non posse ab Episcopis excommunicari, & aliàs sic excommunicati non possunt absolui à suis superioribus, sed ab Episcopo, qui sibi hanc absolutionem reseruauit, ita plures quos refero ego ipse *d. alleg.* 102. *num.*73. & me citato resoluit Bonacin. *d. puncto* 4. *num.*8. vbi obseruat Religiosos hoc tempore alloquentes Moniales absque licentia, etiamsi alloquantur in monasteriis Regularibus subiectis, puniri posse ab Episcopo, ex Bulla Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis incip. *Inscrutabili*, sub dat. 9. Februarij 1622.

121. Moniales exẽptæ alloquentes cum viris contra prohibitionem Episcopi non possunt ab eo puniri.

121. Constitutione Prouincialis Mediolanen. stante quòd alloquentes cum Monialibus puniantur, dubitatum fuit an alloquentes sine licentia cum Monialibus exemptis possint puniri ab Episcopo, & etiam ipsæ Moniales exemptæ? fuit resolutum non posse puniri Moniales exemptas, vt testatur Sell. *in select. Canon. cap.*30. *num.*12. sub die 8. Augusti 1621.

122. Moniali litteras scribens & mittens an incidat in censuram comminatam ab Episcopo aduersus euntes in monasteria Monialium.

122. An autem scribens litteras Moniali, & mittens, incidat in præfatam censuram comminatam ab Episcopo aduersùs euntes in monasteria Monialium? Negant Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.*65. Ego ipse *d. alleg.* 102. ex *num.* 81. & me citato Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.*11. *cap.*3. *quæst.*3. *suppos.*2. & Illustriss. D. meus Rodericus à Cunha *in comment. ad cap. reatum* 33. *sub num.* 8. *dist.* 81. vbi etiam

differit

differit an incurrat excommunicationem, qui sub illius pœna prohibitus est ne ad Monialem scribat, si tamen scribendo epistola non peruenit ad illam.

123. Prædictam censuram per statutum, aut edictum Episcopale ipso iure aduersùs adeuntes monasteria Monialium, & cum illis alloquentes.

124. Prædictam censuram per statutum, aut edictum Episcopale ipso iure aduersùs adeuntes monasteria Monialium, & cum illis alloquentes, comprehendere etiam accedentes ad monasteria exempta Monialium subdita Regularibus, qui non subsunt iurisdictioni Episcoporum existentia intra suam diœcesim, resoluunt Roland. à Valle *cons.* 33. *num.* 32. *vol.* 3. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 393. *n.* 22. *& seq.* Campan. *in diuers. iuris Canon. rubr.* 12. *cap.* 16. *num.* 45. Ego ipse *d. alleg.* 102. *num.* 75. & me citato Bonacin. *d. tract. de clausura q.* 3. *puncto* 4. *num.* 1. *propè fin.* 124. Excommunicatio Episcopalis aduersus adeuntes monasteria Monialium comprehendit accedentes ad exempta.

125. Facultatem concedendi licentiam adeundi ad colloquium cum Monialibus Regularibus subiectis, spectare ad ipsos superiores Regulares, nisi esset consuetudo legitimè præscripta, vt huiusmodi licentiæ, etiam quoad monasteria, quæ Regularibus subsunt, ab Episcopo tantùm, vel ab Episcopo, & superiore Regulari coniunctiuè obtinerentur, referunt Quarant. *d. verbo monasteria Monialium, vers. hinc tangenda, pag.* 453. Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 54. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. n.* 99. Campan. *d. cap.* 16. *n.* 45. Ego ipse *d. alleg.* 102. *n.* 76. & me citato Homobon. de Bonis *de examine eccles. tract.* 11. *cap.* 2. *q.* 1. *in fine.* 125. Licentiam alloquendi Moniales Regularibus subiectas an dare possit Episcopus.

126. Sed re maturiùs considerata videtur rectiùs licentiam huiusmodi alloquendi Moniales Regularibus subiectas concedendam esse ab Episcopo, seu eius Vicario generali, & à superiore Regulari, cui Moniales ipsæ subiectæ sunt, coniunctim, ita vt idem Episcopus, seu eius Vicarius primo loco subscribat. Idem quoque seruandum videtur quoad licentiam eorum, quibus ordinariè intra septa monasteriorum eorundem Monialium ingredi necesse est, repentinis tamen casibus extremæ necessitatis exceptis, in quibus licentiam alterius subscriptione roborare sufficit. Edicta verò, quibus personis secularibus ad earundem Monialium monasteria accessus prohibetur, ab Episcopo dumtaxat subscribenda & publicanda sunt. Sell. *d. cap.* 30. *num.* 14. vbi refert ita fuisse decisum per Sac. Congreg. Episcop. in Camerinen. 21. Februarij 1617.

127. De clausura monasteriorum virorum, quoad ingressum fœminarum in ea, vide Fr. Emman. *tom.* 1. *q.* 48. *art.* 3. *&* 4. Fr. Ioan. à Cruce *d. cap.* 5. *dub.* 1. *concl.* 1. Aloys. Ricc. *in d praxi rerum fori ecclesiast. resol.* 544. *n.* 8. *in* 2. *edit.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 6. *cap.* 17. Bonacin. *d. tract. de clausura q.* 5. metipsum *d. alleg.* 102. *ex n.* 85. & quòd horti, & prata Religiosorum monasteriis eorum contigui comprehenduntur constitutione Pij V. ita vt mulieres si in eos ingressæ fuerint, absolutione indigeant, tenet Aldan. *in compend. Canon. resol. lib.* 3. *tit.* 5, *num.* 12. vbi refert 127. Doctores de clausura monasteriorum virorum quoad ingressum fœminarum, agentes. 128. Horti & prata Religiosorum comprehenduntur sub clausura.

refert ita fuisse resolutum in Sac.Congreg.Episcop.13.Septembr.1583. & sacristia choro contigua alicuius monasterij Religiosorum est sub clausura comprehensa ex eodem Aldan.*citato loco*, vbi testatur ita decisum ab eadem Sac.Congreg.in Sulmonen.10.Augusti 1615.

129. Monasteria Monialium intra vrbes,& oppida frequentia reducenda.

129. *Et quia monasteria*,&c.] Vide Vgolin. *de officio Episcopi cap.*21. *in princ. num.* 1. D. Hieron. Venero, y Leyua *in examine Episcoporum lib.6.cap.*21. *num.*13. Zerol.*in praxi Episcop. part.*1. *verbo Moniales* §.17. vbi refert decisum istam translationem faciendam esse ad aliud monasterium eiusdem Ordinis, & hoc quando immineret scandalum, vel propter supereminentem aëris pestilentis causam, & quòd monasterij translatio debet fieri simul cum introitibus, & redditibus, quos illud habebat.

130.Translatio Monialium ad Vrbes quomodo facienda.

130. Et translationem fieri debere in aurora, vt à paucis Moniales conspici possint,atque à personis grauibus, & honestis, & sanguine eis proximioribus coniunctis deducantur, asserit decisum Armendar. *in addit.ad recopil.legum Nauarra lib.*2.*tit.*18.*l.*7.*de Relig.num.*100.quem refero ego ipse *d.alleg.*102.*n.*26.

131. Moniales ab vno monasterio in recenter erectum nō transferuntur nisi obtēta à Sede Apost. vel à S. Cong. speciali facultate.

131. Moniales ab vno monasterio non transferunt locorum ordinarij,aut superiores Regulares in monasteria recenter erecta pro nouitiarum in eo introducendarum institutione, nisi obtenta à Sede Apostolica, vel à sacra Congregatione speciali facultate, ita Aldan. *d.tit.*5.*num.*14.vbi testatur sic resolutum à Sac. Congreg.Episcoporum in Tortonen. 27.Maij 1603. quia Monialium translatio Apostolica Sede inconsulta minimè fieri potest, ex eodem Aldan. *d. tit.*5.*num.*15. vbi refert decisum per eandem Sac. Congregat. in Barchinonen. 10. Aprilis 1615.

132 Moniales quando transferri possint in monasteria nouiter erecta.

132. Moniales transferri non possunt in monasteria nouiter erecta,nisi eadem monasteria,auctoritate Apostolica, extructa fuisse priùs constiterit, ipsaque præuia visitatione earundem Monialium capacia, eisque accommodata,atque ita absoluta reperta fuerint, vt cæmentariis, aliisve fabris nulla ædificationis causa in ipsa postea ingrediendi necessitas relinquatur,Aldan.*d.tit.*5.*n.*18.vbi testatur ita fuisse decisum in Vlixbonen.17.Iulij 1615.

Superiores quicunque eligantur per vota secreta, aliàs electio nulla sit.

CAPVT VI.

1. Doctores de materia cap.agentes.

1. Vide Nauar. *cons.* 4. *in antiq.* aliàs *cons.* 9. *in nou. de electione*, Sayr. *in florib. decis. sub eodem tit. decis.* 4. Quarant. *in sum. Bullarij verbo Abbatissa*,Fr.Emman. *quæst. regular. tom.*2. *quæst.*51. *art.*6.*&* 8. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo Abbatissa* §. 6. Azor. *instit. moral. part.*1.*lib.*13.*cap.*10.*q.*2. Franc.Leo *in thesauro fori ecclesiast. part.*1. *cap.*4. *num.* 32. *& seq.* Aloys. Ricc. *in collectan. decis. part.* 4. *collect.* 751. *& in*

decis.

decis. curia Archiep. Neapol. decis. 197. *part.* 4. Nicol. Garc. *de benef. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 183. *cum seqq.* Molfes. *in sum. tract.* 6. *cap.* 16. *num.* 153. Hieron. Veneto, y Leyua *in examine Episcop. lib.* 6. *cap.* 28. *num.* 11. *cum seqq.*

2. *Per vota secreta.*] Quando igitur de rebus grauibus ineunda erunt suffragia, eadem secretò ferantur, vt sine timore quisque quod senserit liberè loquatur, vt ait Octau. Frangip. *in direct. ecclesiast. discipl. tit. de decanis collegiatis ecclesiarum n.* 32. votare enim secretò minus inconuenientiam, & maiorem libertatem ad votandum Christianè habere, quàm votare publicè, tradunt Bobadil. *in sua Politica lib.* 3. *cap.* 7. *num.* 38. Cur. Philip. *part.* 1. § 1. *num.* 22. & quamuis in actibus capitularibus de iure non requiratur, quòd vota præstarentur secreta, expediret tamen quòd in omnibus votaretur secretò, obseruant Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *num.* 185. & Castellin. *in ad d. tract. de elect. pag.* 495.

2. Suffragia secretò in rebus grauibus ferri debent.

3. Votare secretò maiorem libertatem ad votandum habet.

4. Puram, & simplicem ostensionem schedulæ secretò factam ab aliquo ex electoribus ad effectum, vt videat quem ipse eligat, non tollere quin electio subsequens immediatè sit secreta, tradunt Nauarr. *consil.* 7. *in antiq.* aliàs 4. *in nou. de elect.* Fr. Emman. *in sum. p.* 1. *c.* 102. *num.* 4. Castellin. *in tract. de elect. cap.* 4. *num.* 3. obseruantes eo casu electionem esse irritam, & nullam, quando electorum vota, culpa, & dolo totius, vel maioris partis Capituli publicarentur, vel quando manifestatio vnius, vel plurium votorum est realis causa, vel præsumptiua rationabiliter, quòd electio sequatur in hanc, vel illam personam particularem ex vi illius ostensionis.

4. Electio non definit esse secreta propter puram, & simplicem ostensionem schedulæ.

5. Vnde ex hoc decreto colligunt Nicol. Garc. *de benef. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 183. & Molfes. *in sum. part.* 1. *tract.* 6. *cap.* 16. *num.* 153. quòd ostensio vnius schedulæ, siue fiat per malitiam, siue per errorem, dummodo non causet effectum, de quo *suprà*, non officit secretæ electioni; si tamen maior pars suffragiorum ostenderetur, esset nulla electio, ex quo ante publicationem scrutinij electio manifestaretur cõtra formam Concilij in præsenti. Verùm Rota in Treuer. Abbatiæ S. Maximini 20. Nouembris 1624. coram R. D. meo Coccino Decano impressa per Massobr. *in praxi habendi concursum prælud.* 8. *in princip. num.* 53. & 67. censuit electionem esse nullam, etiamsi vnicum tantùm suffragium publicetur, prout refert Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 31. *ex num.* 4.

5. Ostensio vnius schedulæ non officit secretæ electioni.

6. Si electi fuerunt à superioribus aliqui, qui vota omnium eligentium recipiant, electionem reputari secretam, & canonicam, referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *num.* 189. Aloys. Ricc. *d. Neapol. decis.* 197. *num.* 2. *part.* 4. Castellin. *de election. cap.* 4. *num.* 4. Sigismund. à Bononia *in simili tract. dub.* 27. *num.* 11. Tamburin. *de iure Abbatum tom.* 1. *disp.* 5. *q.* 6. *num.* 8.

6. Electio reputatur secreta, & Canonica si electi fuerunt à superioribus aliqui, qui vota omniũ eligentium recipiant.

7. In electione Abbatissarum, vel alterius superiorissæ posse vota singularum Monialium per Episcopum vnà cum vicario, vel alio viro assumpto oretenus accipi, licèt quatuor, aut quinque ea sciant, si hoc est iuxta formã statutorum Religionis, referunt decisum Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo Abbatissa*, Nicol. Garc. *d. num.* 189. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesi. resol.* 637. *in* 2. *edit.* Molfes. *d. part.* 1. *tract.* 6. *cap.* 16.

7. Abbatissarum in electione possunt vota per Episcopũ cum vicario oretenus accipi.

*cap.16.num.*154.Castellin.*d.cap.4.num.4.& cap.5.num.*28.Fr.Sigismund. à Bononia *d.dub.27.num*...

8. Electio erit nulla si in Bullis confirmationis exprimerentur nomina eligentium.

8. Ita strictè hoc decretum esse intelligendum,vt si post electionem factam in Bullis confirmationis, seu patentibus exprimerentur nomina eligentium, electio esset nulla, refert decisum Castellin. *d. cap.*4. *num.*61.

9. Eligẽtes per schedulam aliquo patenti signo signatam faciũt electionem non secretam & peccant mort.

9. Eligentes per schedulam aliquo patenti signo signatam, vt innotescat scrutatoribus, vel vni ex illis, quòd talis elector eligit illum nominatum in schedula facere electionem non secretam,& peccare mortaliter, ac proinde sic electum factum de hoc certum', teneri resignare prælaturam, siue officium, vel petere à Sanctissimo confirmationem cum dispensatione referunt decisum Laurent.de Perinis *tom.1.de Relig. subdito,& Prelato,q.1.de obedientia,cap.*21.Castell.*d.cap.4.num.*61.

10. Capitula permitti non debent vt fiat aliquid ex quo publicari possint nomina eligentium.

10. Aduertit Fr.Emman. *quæst. regul. tom.2. quæst.*52. *art.*9. intentionem Concilij in præsenti fuisse statuere, quòd Capitula facerent electiones secretas in hoc sensu,id est, quòd non permittant fieri aliquid, ex quo publicari possint nomina eligentium, & si tale quid factum fuerit, electio non valet, & subdit ex doctrina Nauarr.*d.consf.9.de elect. in nou.*quòd hoc habet locum in electione per scrutinium,non autem in electione per compromissum.

11. Præsidentes Capituli non possunt præcipere scrutatoribus ne recipiant suffragia vltra certũ numerum,&c.

11. Vtrùm autem in electione superiorum Regularium Præsidens Capituli possit præcipere scrutatoribus sub præcepto Sanctæ obedientiæ & pœna excommunicationis latæ sententiæ, ne recipiant suffragia oretenus tradi solita pro aliquibus vltra certum numerum electioni insufficientem,sed eo completo dicant electoribus ad aures,provt seruari dicitur, vt dent aliis eorum vota? & an electio hoc modo celebrata sit valida? decisum fuisse de anno 1625.refert Castellin.*d.cap.4.n.*66.hanc eligendi rationem, quæ libertati electionis, ac naturali consensui aduersatur,omnino improbari, electionésque hactenus celebratas si scrutatores præcepto superioris obtemperantes singulorum eligentium vota non receperint,pro Canonicis non haberi.

12. Electio vti non secreta quibus casibus sit nulla.

12. Electionem esse nullam, quando aliqui ex electoribus vnicam schedulam recipiunt vnico nomine scriptam, & nomen electi notum scribæ, vel alteri reponunt in capsula, similiter qui accipiunt de manu scribæ duas schedulas, & vnam quam voluerint, reponunt, alteram scindunt,quia scriba potuit reuelare talem, qui non habuit, nisi vnam schedulam, vel talem, qui non habuit duas,referunt decisum Nicol. Garc.*d.cap.4.num.*193.Aloys.Ricc.*d.Neapol.decis.*197.*num.*8.*part.*4. Castellin.*de elect.cap.5.num.*25. Fr.Sigism.à Bononia *de elect.dub.*31. *num.*6. Rot. in Treueren. Abbatiæ S. Maximini 20. Nouembris 1624. coram R.D.mco Coccino Decano, impressa per Massobr. *in praxi habendi concursum prælud.*8.*in princ.num.*69.secundùm Romanam impress.

13. Procuratores legitimè constituti ad eligendum nõ excluduntur, dummodo nõ habeant speciale mãdatum de eligenda certa persona.

13. Procuratores legitimè constitutos cum generali mãdato ad eligendum ab iis,qui legitimè impediti sunt,non excludi, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non posset esse secretum, refert decisum Nicol.Garc.*d.cap.4.n.*200.

14. Si

14. Si quis electorum ante ſcrutinium verbo dicat ſe velle eligere hunc, vel illum, non propter hoc tolli, quin electio ſit ſecreta, eo quia potuit pro altero ſuffragium præſtare, tradunt Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *num.* 196. Caſtellin.*d.cap.* 5.*num.* 26 *in fine.*

14. Electio dicitur Canonica quamuis quis electorum ante ſcrutinium dicat ſe velle eligere hunc, vel illum.

15. Electionem Regularium ita debere fieri per vota ſecreta, vt non poſſit fieri per viam compromiſſi, aut inſpirationis, referunt deciſum Nicol.Garc.*d.cap.*4 *num.*204. Caſtellin.*de elect.cap.7.n.7.verſ.ad quorum,* Fr.Sigiſm.à Bononia *de elect.dub.2.num.7.& dub.*31.*n.*14.*verſ.& inſuper,* contra Fr.Emman.*in ſum.part.*1.*cap.*102.*num.*2.*& cap.*105.*num.*3.*& queſt. regul.tom.*2.*q.*51.*art.*9.*in fine.*

15. Electio Regularium ita debet fieri per vota ſecreta, vt non poſſit fieri per viam compromiſſi, aut inſpirationis.

16. Electionem Abbatiſſæ factam per vota non ſecreta per ignorantiam huius decreti non valere, nec Epiſcopum poſſe diſpenſare, vt valeat, referunt deciſum Aloyſ.Ricc. *d.Neapol deciſ.*197.*num.*7.*part.*4. Molfeſ.*d part.*1.*tract.*6.*cap.*16.*num.*156. Nouar. *in ſingul. concl.*86.*num.*3. Fr.Sigiſm.à Bononia *de elect.dub.*31.*num.*10.

16. Electio Abbatiſſæ facta per vota non ſecreta per ignorantiam huius decreti non valet, nec Epiſcopus poteſt diſpenſare.

17. *Si verò contra huius decreti conſtitutionem,*&c.] Vide Nauarr.*conſ.*2. *num.*4.*de elect in antiq.*aliàs *conſ.*8 *num.*2.*eod.tit.in nou.*Fr.Sigiſm.à Bononia *dub.*8.*num.*8.

17. Electio irrita eſt ſi aliquis contra huius decreti conſtitutionem electus fuerit.

18. Vtrùm autẽ hodie ſufficiat, quòd vota ſint ſecreta ex diſpoſitione prædicti decreti, abſque alia forma? Affirmat Fr.Ludou.Mirand.*in man. Prælat.tom.*2.*q.*23.*art.*15.*concl.*2.*circa med.* aſſerens diſpoſitionem text. *in cap.quia propter,de elect.*modò ſublatam eſſe per Concilium in præſenti.

18. Vota an ſufficiant quòd ſint ſecreta, abſque alia forma.

19. Negant Fr.Emman.*in ſum.p.*1.*c.*102.*num.*2. Zerol.*in praxi Epiſcop. p.*1.*verbo Abbatiſſa,*§.6. Azor. *inſtit.moral.p.*1.*lib.*13.*c.*10.*q.*2. Fr.Sigiſm.à Bononia *de elect. dub.*27. *num.*10.*&* 11. Rota in Meten.monaſterij 5. Iulij 1621. in fine verſ.Denique, coram R. D. meo Coccino Decano, & iterum in Treueren. Abbatiæ ſancti Maximini 20. Nouembris 1624. coram eodem, impreſſ.per Maſſobr. *in praxi habendi concurſum, prælud.*8. *in princ.n.*68. ſecundùm Rom.impreſſ.meritò obſeruantes, quòd quando diſponitur, quòd omnes electiones Regularium debeant fieri per vota ſecreta, non tamen cenſetur ſublata forma *d.c.quia propter,* ſed adhuc in ſuo robore perſeuerat. ſunt verba Rotæ in d.Meten.monaſterij.

Monialium ſuperior eligatur non minor 40. *annis,& quæ poſt octo annos profeſſionis laudabiliter vixerit,& ſi talis non ſit in monaſterio, eligatur ex alio,vt in text. vel ex eodem monaſterio vna eligatur, quæ trigeſimum annum compleuerit & vnicuique monaſterio ſit vnica ſuperior. Et Epiſcopus in huiuſmodi electionibus ſecularis ſuperior ſtet ante cancellorum feneſtellam ad audienda ſingulorum vota.*

CAPVT VII.

1. Vide Fr.Emman.*queſt.regul.tom.*15.*art.*3. Azor.*inſtit.moral.part.*1. *lib.*13.*cap.*10.*à princip.*Zerol.*in praxi Epiſcop.part.*1.*verbo Abbatiſſa,*

1. Doctores de materia cap.agentes.

tissa, §.1. Piasec. *in simili praxi part.* 1. *cap.* 2. *de benedict. Episcop. num.* 3. *pag.*71.*& part.*2.*cap.*3.*num.*57. Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. part.*2. *cap.* 1. *num.* 45. *cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 30. *tract.*3.*num.*166. *in princip.* Nicol. Garc. *de benefic. part.*7. *cap.*4. *num.*42. *& num.*71. Viuian. *in praxi iurispatronat. part.*2.*lib.*5. *cap.*5. *num.*7. *cum seqq.* Zypæ. *in analytica postremi iuris ecclesiast. enarrat. sub tit. de elect. num.*9. Campan. *in diuersor. iuris canon. rubr.*7. *cap.*6. *num.*89. Molfes. *in summ. Theologiæ moralis*, *tract.* 6. *cap.* 7. *num.*46. Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastic. tract.* 12. *cap.* 3. *quæs.*15. *supposit.* 4. Aloys. Ricc. *in decis. curia Archiepiscop. Neapolit. part.*4. *decis.*281.*num.*3. *& decis.*309. Portel.*in dubijs regularib. verbo Abbatissa*, *ex num.*3. Nouar. *in singularib. conclus.*13.87.*&* 88. Hieronym.Venero,y Leiua *in examine Episcop.lib.*6. *cap.* 28. Hieronym. Roderic. *in compendio quæst. regularib. resolut.* 2. *à num.*1.

2. Abbatissa, vel Priorissa esse nõ potest illegitima absque Papæ dispensatione seclusis Religionum priuilegiis.

2. Illegitimã non posse absque dispensatione Papæ, seclusis Religionum priuilegiis, esse Abbatissam, vel Priorissam, tenent Maiol.*de irregul. lib.*1.*cap.*10. *in fine*, Mandos. *de signatura gratia*, *tit.de dispensat.super defectu natal.in fine*, Nauarr.*in man.cap.*17.*num.*201.*& commento* 2.*de Regularib. num.*60. Fr.Emman. *in sum.tom.*2. *cap.*29. *num.* 12. Soar. *tom.*5. *de censur. disp.*50. *sect.*5. *num.*15. Sayr. *in simili tract. lib.*6. *cap.*11. *num.*3. *in fine*, Flamin.Paris.*de resignat.benefic.lib.*3.*quæst.*12.*num.*11. Bellet.*disquisit. cleric.part.*1. *tit.de disciplin. cleric.* §.3. *num.* 50. Sanchez *in præcepta Decalogi*, *tom.*2. *lib.*5. *cap.* 5. *num.* 19. *&* 20. Sigismund. à Bononia *de elect. dub.*72. Sanctarel. *variar.resolut.quæst.*40. *num.*7. Ego ipse *in collectan. ad cap.*1.*num.*7.*de filijs Presbyt.* Aldan. *in compendio canon.resolut.lib.*1.*tit.*28. *num.* 10. vbi refert decisum sub die 27. Aprilis 1630. electionem Monialis illegitimæ in Abbatissam absque dispensatione Apostolica, esse de iure irritam.

3. Contra Fr.Emman. sibi contrarium *quæst. regular. tom.*1. *quæst.*13. *art.*1. Portel. *in dubijs regular. verbo Abbatissa*, *num.*6. Hieron.Roderic. *d.resol.*2.*num.*21. Fr.Ludou.Miranda *de sacris monialib.quæst.*6.*art.*3. Sell. *in select.canon.cap.*29.*num.*23. vbi refert ita decisum in Corduben. de anno 1582. existimantes illegitimam posse absque dispensatione Papæ esse Abbatissam.

4. Abbatissæ, seu Priorissæ officij non sunt capaces illegitimæ, & quæcunque quæ virgines non sunt.

4. Nec solas illegitimas, sed etiam quascunque quæ virgines non sunt, excludi ab Abbatissæ, seu Priorissæ officio, per *cap. iuuenculas* 20. *q.*1. *& cap.*2.1.*q.*7. tuentur Mandos. *de signatura gratia*, *tit.dispensatio pro corrupta*, *statim in princip.& §.seq in addit.ad Lap.allegat.*60.*litt.N.* Selu.*de benef.part.*4.*q.*7.*num.*7. Maiol. *de irregul.lib.*1. *cap.*29. *num.*13. Viuald. *in candel.aureo*, *part.*3.*cap.*5. *num.*13. *in* 2.*edit.* Fr.Emman. *quæst.regul.tom.*2. *quæst.*54.*art.*3. Sell.*in select.canon.cap.*29.*num.*8. vbi refert resolutum per S.Congreg. Episcop. in Sarzanen. 15. Iulij 1616. pariter resoluentes in hoc solum Pontificem posse dispensare.

5. Contra Sanch.*d.cap.*5.*num.*22. Fr.Emman.*in sum.tom.*3.*cap.*3.*n.*9. Portel. *in dubijs regular. verbo Abbatissa*, *num.* 10. Soar. *de Relig. tom.* 4. *cap.*6.*num.*16. Hieron.Roder.*d.resol.*2.*num.*26. existimantes ad Abbatissæ

munus

munus non desiderari virginitatem, nisi vbi mos esset impartiendi Abbatissis benedictionem specialem Virginum propriam, seu consecrationem.

6. Bigamam Monialem absque dispensatione in Abbatissam eligi non posse per *cap. 2. dist.* 78. resoluunt Maiol. *d. cap.* 29. *n.* 14. Viuald. *d. cap.* 5. *n.* 8. obseruantes quoad hunc effectum dici etiam bigamam, quæ post castitatis votum præuaricata est, refert Sanch. *d. c.* 5. *n.* 23. 6. Bigama Monialis absque dispensatione in Abbatissam eligi non potest.

7. Infamem non posse in Abbatissam eligi, resoluunt Maiol. *d. cap.* 29. *n.* 12. & 13. Viuald. *d. cap.* 5. *n.* 11. Sanch. *d. cap.* 5 *num.* 24. extendentes siue infamia sit iuris, siue facti. 7. Infamis non potest in Abbatissam eligi.

8. Ex tripartito numero Monialium duas partes concurrere debere in electione Abbatissæ, nisi alia fuerit loci consuetudo, & si fuerint discordes, posse Episcopum nominare vnam, quam magis idoneam iudicauerit, refert decisum Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 3. *n.* 57. *vers. in monasteriis*, quem citat Zipæ. *d. num.* 9. *vers. Abbatissa, in fine*, Aldan. *d. tit.* 28. *n.* 26. vbi asserit resolutum per sacram Congregationem Episcoporum in Assisien. 20. Nouembris 1585. 8. Abbatissæ in electione duæ partes concurrere debent ex tripartito numero Monialium.

9. In casu discordiæ inter Moniales volentes eligere, non posse superiorem ipsarum, aut scrutatorem dare votum in electione Abbatissæ, vel Priorissæ, refert decisum Lauor. *var. lucubrat. tit.* 4. *cap.* 24. *num.* 42. 9. Abbatissæ in electione dare votum non potest earum superior in casu discordiæ.

10. *Non minor annis quadraginta.*] Vide Hieron. Roderic. *d. resol.* 2. *num.* 5. Circa quam ætatem non posse Episcopum dispensare, refert decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis n.* 102. resoluunt Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 6. *cap.* 5. *q.* 9. Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *n.* 71. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 309. *num.* 9. *part.* 4. Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 62. *n.* 6. Nouar. *in singularib. concl.* 13. *n.* 2. vbi *n.* 3. contra Garc. *citato loco* tenet, quòd prædicti quadraginta anni non requiruntur completi. 10. Episcopus non potest dispensare in ætate 40. annorum quæ ad Abbatissatus officium requiritur.

11. Electio Abbatissæ, quæ ætatem 40. annorum requisitam non habebat, si in monasterio non deerant aliæ Moniales quadragenariæ atque habiles, licèt non adeò idoneæ, sicut electa, est nulla, ita Aldan. *d. tit.* 28. *num.* 11. referens sic fuisse decisum in Viterbien. 16. Maij 1623. 11. Electio Abbatissæ minoris 40 annorum est nulla si in monasterio non deerant aliæ quadragenariæ.

12. Constitutio Gregorij XIII. super mutatione officij Abbatissæ, ac Priorissæ Monialium in Italia existentium, singulis quibusque trienniis, obseruari debet in omnibus Monialium monasteriis quarumuis militiarum, etiam Hierosolymitanorum, Aldan. *d. tit.* 28. *num.* 12. dicens sic fuisse resolutum per sacram Congregationem Episcop. sub die 22. Maij 1604. 12. Cōstitutio Greg. XIII. habet locum in omnibus Monialium monasteriis quarumuis militiarum.

13. Abbatissæ, aut Priorissæ expleto officiorum triennio non possunt denuò eligi ad eadem officia, absque Sedis Apostolicæ, aut sacræ Congr. licentia, prout asserit decisum Aldan. *d. loco.* 13. Abbatissæ expleto officiorum suorū triennio nō possunt denuo eligi ad eadem officia.

14. Abbatissæ soror potest succedere in officio sorori, si Canonicè eligatur, dummodo non adsit aliquod impedimentum legitimum circa eius personam, vel prohibeatur per constitutiones Ordinis, ita 14. Abbatissæ soror potest succedere in officio sorori.

Aldan. *d.tit.*28. *num.*15. vbi refert decisum ab eadem Sac.Congreg. in Vlixbonen.19.Aprilis 1619.

15. Monialium scrutatores in electione Abbatissarum non possunt supplere pro numero vocum requisitarum.

15. Monialium scrutatores in electione Abbatissarum, & aliarum superiorum, non possunt supplere pro numero vocum requisitarum in huiusmodi electione, seu in casu discordiæ. Aldan.*d.tit.*28.*n.*20. vbi asserit resolutum sub die 24.Maij 1621.

16. Abbatissa non potest duobus monasteriis præfici.

16. *Duobus verò monasteriis nulla præficiatur.*] Vide Flam. Paris. *de resignat.benefic.lib.*3.*q.*18.*n.*40. vbi *num.*43. subdit Abbatissam non posse præfici, & habere duo monasteria, etiam si vnum habeat in titulum, aliud verò in commendam.

17. Episcopus qui Abbatissæ electioni præest, claustra monasterij non ingreditur, sed ante cancellorum fenestellã vota singulorum audire & recipere debet.

17. *Is verò, qui electioni præest Episcopus*, &c.] Vide Nau.*in cap.statuimus* 19.*q.*3.*n.*59. Franc.Leo.*d.p.*2.*c.*1.*n.*46. Fr.Emman. *quæst.regul. tom.*1. *q.*46.*a.*5. Fr.Ioan. à Cruce *de statu Relig.lib.*1.*cap.*5.*dub.*2.*concl.*3 *notab.*3. *propè fin.* Fr.Ludou.Miranda *in man. Prælat.tom.*2.*q.*2.*a.*15.*concl.*3.*& q.*7. *a.*3.*concl.*3. Sanch.*in præcepta Decalogi tom.*2.*lib.*6.*c.*16.*n.*50. Hieron. Venero *in examine Episc.lib.*6.*c.*28.*n.*7.*&* 8. metipsum *de officio, & potest.Episcopi p.*3.*alleg.*102.*n.*46. obseruantes, quòd si Prælati prudenter iudicent non posse fieri canonicè dictam electionem ipsis non intrantibus ob inquietudinem Monialium, & suspicionem subornationis votorum inter ipsas subortæ, aut ob alias iustas causas à superioribus prudenter arbitrandas, tunc solum licitè poterunt prædicta ingredi monasteria, ibíque ipsarum Monialium vota audire.

18. Episcopus potest vnà cum superioribus Regularibus quarumcunque Abbatissarum electionibus per se, vel per alium interesse.

18. Nouissimè Gregorius XV. fel. rec. in sua constit. de exemptorum priuileg.incip. *Inscrutabili*, sub dat.9. Februarij 1622. circa hanc materiam electionis Abbatissarum statuit in hæc verba. *Ac similiter possit Episcopus vnà cum superioribus Regularibus quarumcunque Abbatissarum, Priorissarum, Præfectarum, vel Præpositarum eorundem monasteriorum quocunque nomine appellentur, electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere, absque vlla tamen ipsorum monasteriorum impensa.* Hactenus dicta cõstitutio, super qua postea sacra Congregatio Illustrissimorum Cardinalium Concil. Trid. interpretum censuit ius confirmandi Abbatissas minimè fuisse Episcopis per eiusmodi constitutionem attributam, quam quidem declarationem originalem præ manibus habui, impressámque vidi in Typographia Cameræ Apostolicæ de anno 1624.

Monasteria Sedi Apost. immediatè subiecta deputent personas quolibet triennio, quæ liberè statuant, & deliberent, ac visitent, & si negligentes fuerint, suppleat Metropolitanus Prouinciæ.

CAPVT VIII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Nau. *commento* 3. *de Regular. num.*3. *vers.sextò, & in cap.statuimus* 19.*q.*3.*n.*22.*vers.quartò*, Hieronym. Venero, y Leyua *in examine Episcopor.lib.*6.*c.*21.*n.*7.

2. Quòd

2. *Quòd si in his negligendis*, &c.] Regulares, qui ob Prælatorum negligentiam, Capitulum generale triennale non conuocauerint, à Metropolitano Prouinciæ, vbi monasteria eorum sunt, ad id compellendos esse; sin verò illo instante, ne dum se in Congregationem redegerint, nec Capitula triennalia fuerint, Episcopis ordinariis loci tanquam à Sede Apostolica ad id delegatis, subiici per hunc textum consuluit Nauar. *cons.* 83. *de Regular. in antiq.* aliàs *cons.* 18. *de stat. Monach. in nouis*, & tenent Sayr. *in florib. decis. sub illo tit. de Regularib. decis.* 89. Hieronym. Venero *d. lib.* 6. *c.* 8. *n.* 12. 2. Capitulum generale triennale si non conuocauerint Regulares à quibus ad id sint compellendi.

Monasteria sanctimonialium Sedi Apostolicæ immediatè subiecta ab Episcopis locorum gubernentur.

CAPVT IX.

1. Vide de materia Hieronym. Venero, y Leyua *in examine Episcoporum lib.* 6. *cap.* 21. *num.* 5. Non possunt hæc monasteria exempta visitari à Capitulo, Sede vacante. Abb. *in cap. cùm olim num.* 3. & *ibi* Felin. *n.* 3. *ad fin. de maiorit. & obedient.* Rota in Burgen. iuris visitandi 1. Iulij 1596. coram Orano. 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. Moniales Sedi Apostolicæ subiectas ab Episcopo esse gubernandas spirituali gubernio, sed non temporali, refert decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Religionib. num.* 93. *vbi num. seq.* subdit pariter resolutum per hoc decretum nullam iurisdictionem esse concessam Episcopo in monasteriis Sedi Apostolicæ immediatè subiectis, nisi in concernentibus spiritualia, in temporalibus verò nihil agere posse. 2. Moniales Sedis Apost. subiectæ ab Episcopo sunt gubernandæ spirituali gubernio, sed non temporali.

3. Ordinarij, nec Regulares, etiam in Capitulis eorum generalibus, non possunt deputare administratores bonorum temporalium Monialium particulares Religiosos cuiuscunque gradus, aut præeminentiæ, etiamsi superiores monasteriorum fuerint, vt refert decisum Sell. *in select. Canon.* 29. *n.* 12. 3. Administratores bonorum temporalium Monialiũ quis deputare valet.

4. Quoad officiales, aut ministros monasteriorum Monialium, ætas nulla determinata est, sed eligendi sunt, qui morum grauitate, virtutúmque ornamentis, & aliis honestis qualitatibus sunt præditi, vt per Sell. *d. cap.* 29. *num.* 13. 4. Officiales, & ministri monasteriorũ Monialium quibus qualitatibus eligendi.

5. Moniales in refectorio communi comedere, & in loco etiam communi laborare debent, ex eod. Sell. *citato loco*, qui refert ita decisum à Sac. Congreg. Episcop. in Messanen. 1. Augusti 1603. 5. Moniales in refectorio communi comedere, & in loco etiam communi laborare debent.

6. Monialibus non committitur clauis custodiæ sanctissimi Sacramenti, sed penes eum Sacerdotem semper esse debet, ad quem spectat illud administrandi cura, Sell. *d. capit.* 29. *numer.* 25. vbi asserit ita resolutum ab eadem Sac. Congregat. in Vallisoletana 12. Ianuarij 1604. 6. Monialibus non committitur clauis custodiæ sanctissimi Sacramenti.

7. Reliquiæ non in monasteriis Monialium, sed in exterioribus Ecclesiis asseruari debent.

7. Reliquiæ non in monasteriis Monialium, sed in exterioribus Ecclesiis asseruari debent, vbi de locis decentibus prouideatur, vt per Sell. *d.cap.29.num.28.* qui dicit ita fuisse ab ead. Sac. Congreg. decisum in Fauentina 7. Martij 1617.

Monialibus bis, aut ter in anno ab Episcopo, vel superioribus offeratur extraordinarius Confessor. Iuxta septa monasterij non conseruetur sanctissimi Christi Corpus, sed in publica Ecclesia.

CAPVT X.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Campan. *in diuersor. iuris Canonic. rubr.12. cap. 16. num.51. cum multis seqq.* Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 57. vers. prohiberi*, Hieronym. Venero, y Leyua *in examine Episcop. lib.6. cap. 26.* metipsum *de offic. & potest. Episcop. part. 2. allegat. 25. num. 46. cum seqq.*

2. Præceptum obligatorium non est vt Moniales saltem semel singulis mensibus confiteantur.

2. *Admoneantur.*] Non esse obligatorium præceptum, resoluunt Viuald. *in Candel. aureo rub. de confess. n.41.* Zerol. *in praxi Episcop. part.1. verbo Moniales* §.7. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.29. n.73. in fine*, Soar. *tom.4. de Pœnit. disp.36. sect.5. n.7.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.2. lib.2. cap.2. n.18.*

3. Moniales saltem semel singulis mensibus confiteri & SS. Eucharistiam suscipere debent.

3. *Vt saltem semel singulis mensibus*, &c.] Vide Fr. Emman. *quæst. regular. tom.1. q.62. art.1.* Soar. *tom.3. q.80. art.11. disp.66. & tom.4. disp. 36. sect.5. num.7.* Zerol. *d.§.7.* Fr. Ludou. Miranda *de sacris Monialibus quæst.10. art.1.* Molfes. *in sum. tract.7. cap.10. n.21.* Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.8. cap.2. q.3.* Fagund. *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.2. lib.2. c.2. n.18.*

4. Confessores in monasteriis Monialium, quæ sub cura Regularium existũt, non sunt examinandi ab Episcopo.

4. *Præter ordinarium autem Confessorem*, &c.] Confessores in monasteriis Monialium, quæ sub cura Regularium sunt, non esse examinandos ab Episcopo, decisum refert Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.4. tit.28. l.1. §.1. de confitendo semel in anno, num. 17.* relatus per me *d. alleg. 25. num. 47.* Sed sufficere si examinati fuerint à superiore Ordinis ad audiendas confessiones Monialium, resoluunt Sorb. *in suis annot. ad compend. Mendicant. verbo Moniales, vers. quod præter.* Azor. *instit. moral. part. 1. lib. 13. cap. 9. q. 2. vers. quæres an Confessarij.* Campan. *d. cap.16. num.5.* vbi asserit decisum posse Episcopum dare Confessorem Monialibus subiectis Regularibus, quæ nulla ratione induci possunt, vt suis Regularibus peccata confiteantur, refero ego ipse *d. alleg. 25. num.48.*

5. Monialibus etiam exemptis in certis casibus dandus est per Episcopum loci Confessarius extraordinarius.

5. Monialibus etiam exemptis in certis casibus dandum esse per Episcopum loci Confessarium extraordinarium, decisum refert Galet. *in marga rita casuum conscientiæ, verbo confessio, & verbo Monialis.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol. 638. in 2. edit.* Armendar. *citato loco num.17. & 18.*

6. Nullam

6. Nullam auctoritatem, vel iuriſdictionem poſſe ſibi ordinarios vendicare ex decretis Concilij Trid.in Confeſſarios Monialium, quæ ſubiectæ ſint Regularibus, refert deciſum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra,lib.2.tit.*18*.l.*7*.de Relig.num.*98.

7. Hodie verò aliter ſe res habet ex nouiſſima conſtit. Gregor.XV. felicis recordationis de exemptorum priuilegiis, incip. *Inſcrutabili*, ſub dat.Nonis Februarij 1622. in hæc verba. *Confeſſores verò, ſiue Regulares, ſiue ſeculares, quomodocumque exempti, tam ordinarij, quàm extraordinarij, ad confeſſiones Monialium etiam Regularibus ſubiectarum audiendas nullatenus deputari valeant, niſi priùs ab Epiſcopo diœceſano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant, liceátque Epiſcopo ex rationabili cauſa ſuperiores Regulares admonere, & eiuſmodi Confeſſores admoneant, iiſque ſuperioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores amouendi quoties, & quando opus eſſe iudicauerit.* Hactenus dicta conſtitutio.

8. Super qua conſtitutione ſacra Concilij Trident. Congregatio aliquas declarationes S.D.N.Vrbano VIII.approbante edidit,& typis cameralibus imprimi iuſſit de anno 1623. & refert Aloyſ. Ricc. *in deciſionibus curiæ Archiepiſcop.Neapolit. deciſ.*244*.poſt num.*12*.part.*4. in hæc verba.

9. *Confeſſores extraordinarios Monialium nullatenus poſſe poſt conſtitutionem illarum confeſſiones audire, niſi priùs ab Epiſcopo diœceſano idonei iudicentur, & approbentur: ordinarios verò Confeſſores ante conſtitutionis publicationem deputatos poſſe durante triennio ab eorum deputatione inchoando pergere in confeſſionibus ſanctimonialium audiendis, abſque alio examine, & approbatione Epiſcopi. Quòd ſi contingat, vt eorum facultas à Sede Apoſtolica vltra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Epiſcopo examinari, & approbari.*

10. *Superiores Regulares electos, ſeu deputatos ante ipſius conſtitutionis deputationem, quibus alioquin facultas competebat, audiendi confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum, poſſe durante eorum officio pergere ſine alia Epiſcopi approbatione in confeſſionibus audiendis illarum tantùm, quæ ſponte, ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui poſt conſtitutionem eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum officijs, ſeu dignitatibus, expleto iam tempore à conſtitutionibus cuiuſque Ordinis, vel aliàs legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam poſſe ſanctimonialium confeſſiones audire, niſi priùs à diœceſano Epiſcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.*

11. *Regulares generaliter ab Epiſcopo approbatos ad confeſſiones perſonarum ſecularium nequaquam cenſeri approbatos ad audiendas confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum, ſed egere quoad hoc ſpeciali Epiſcopi approbatione.*

12. *Regularem ad audiendas confeſſiones Monialium vnius monaſterij ab Epiſcopo approbatum minimè poſſe audire confeſſiones Monialium alterius monaſterij.*

13. *Confeſſores extraordinarios ſemel deputatos, atque approbatos ab Epiſcopo ad Monialium confeſſiones pro vna vice audiendas haud poſſe pluries in* vim

6. **Ordinarij ex decretis Concil nullam iuriſdictionem poſſunt ſibi vendicare in Confeſſarios Monialium Regularibus ſubiectarum.**

7. **Confeſſores Monialium etiam Regularibus ſubiectarum tam ordinarij quàm extraordinarij hodie non deputantur niſi prius approbentur ab Epiſcopo.**

9 **Confeſſores extraordinarij Monialium nullatenus poſſunt confeſſiones audire, niſi priùs ab Epiſcopo diœceſano approbentur.**

10. **Niſi ante Conſtitutionem deputati fuerint.**

11. **Regulares ab Epiſcopo generaliter approbati ad cōfeſſiones perſonarū ſecularium nequaquā cenſentur approbati ad audiendas confeſſiones Monialium.**

12. **Et approbati ad audiendas confeſſiones Monialium vnius monaſterij non poſſunt audire alterius.**

vim approbationis eiusmodi illarum confessiones audire, sed ab Episcopo toties esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit.

14. Episcopi si amoueant cōfessores Regulares Monialium non tenentur amotionis huiusmodi causam significare superioribus Regularibus.

14. *Episcopum, cui licet ex rationabili causa iuxta dictam constitutionem superiores Regulares admonere, vt amoueant Confessores Monialium, atque administratores bonorum ad earundem Monialium monasteria pertinentium, iisque superioribus id facere detrectantibus, habétque facultatem praedictos Confessores, & administratores amouendi quoties, & quando opus esse iudicauerit, non teneri eiusmodi causam significare superioribus Regularibus, sed hoc relinqui arbitrio, & prudentia Episcoporum, quorum conscientiam sacra Congregatio seriò onerauit.*

15. Sanctissimum Sacramentū intra chorum, vel septa monasterij Monialium prohibetur asseruari.

16. Confessario Monialium certa annua merces constitui debet, & ille nihil amplius ab eis recipiat.

15. *Quod verò Sanctissimum Christi*, &c.] Vide Fr. Emman. *quaest. regul. tom.* 1. *quaest.* 47. *art.* 4.

16. Confessario Monialium certa annua merces constitui debet, quae iuxta morem, & qualitatem regionis victui illius sufficiat, ea denique merces monasterio in quo degit idem Confessarius, si Regularis sit, persoluatur. Caeterùm ordinarij locorum prohibeant Monialibus aliquibus poenis, non tamen censurarum, ne vltra mercedem illam aliquid communiter, vel priuatim eidem Confessori, vel aliis quibuscunque Fratribus tribuant, eisdémque Fratribus, ne à Monialibus etiam sponte oblatum, aut donatum recipiant, sub iisdem poenis inhibeant, ita Aldan. *in compendio canon. resol. lib.* 1. *tit.* 28. *num.* 10. Sell. *in select. canon. cap.* 30. *num.* 15. qui referunt resolutum per S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 29. Nouembris 1605.

17. Confessarij extraordinarij Monialiū à Religionis oneribus excusantur.

17. Confessarij extraordinarij Monialium, à monasteriorum, in quibus degunt, aut Religionis oneribus, pro eo tempore dumtaxat, quo confessionibus audiendis occupantur, excusantur, ita Sell. *dicto cap.* 30. *num.* 16. vbi attestatur ita decisum ab eadem S. Congr. 10. Martij 1593.

18. Confessarij Monialium munere fungi non potest habens curam animarum.

18. Confessarij Monialium munere fungi non potest habens curam animarum, Aldan. *d. tit.* 25. *num.* 11. referens decisum ab eadem S. Congr. in Parmen. 10. Aprilis 1615.

19. Cōfessiones Monialium sui Ordinis audire non licet Generali absque Episcopi deputatione.

19. Confessiones Monialium sui Ordinis audire non licet Generali absque Episcopi speciali deputatione, Sell. *d. cap.* 30. *num.* 18. vbi testatur ita resolutum per eandem S. Congr. sub die 13. Nouembris 1627.

20. Confessarij Monialium ab eis nominati non possunt remoueri nisi ex rationabili causa.

20. Confessarij Monialium ab eis nominati, non possunt remoueri nisi ex rationabili causa, ex eod. Sell. *citato loco*, qui asserit ita decisum sub die 11. Iulij 1626.

21. Confessarius dum Monialis infirmae confessiones audierit cellae ianua aperta remaneat.

21. Confessario Monialis infirmae confessionem audiente cellae ianua aperta remaneat, & ambae comitatrices ad eiusdem cellae ianuam morentur, ita vt & Confessarius, & infirma ab eis commodè cerni possit, ita Aldan. *d. tit.* 25. *num.* 13. vbi ait sic fuisse resolutum per eandem sacram Congregationem sub die 13. Septembris 1583.

22. Cōfessarius Monialiū clausuram ingressus ad administranda Sacramenta recta via eat, redeátque.

22. Confessarius Monialium clausuram ingressus ad administranda sanctissima Sacramenta recta via, & absque diuerticulo eat, redeátque, nec in aliam monasterij partem diuagetur, etiam occasione visitandi alias

aliàs infirmas, quibus Sacramentorum adminiſtratio minimè eſt neceſſaria, referr deciſum Aldan. *loco citato.*

23. Confeſſarius Regularis Monialium, eiúſque ſocius confeſſionis, ac Sacramentorum adminiſtrationis, caſibus exceptis eaſdem Moniales abſque S. Congregationis licentia, alloqui non poſſunt, Sell. *d. cap.* 30. *num.* 19. vbi dicit ſic fuiſſe reſolutum per eandem S. Congr. in Nolana 21. Februarij 1617.

23. Confeſſarius Regularis Monialium, eiúſque ſocius administrationis Sacramentorum, & confeſſionis caſibus exceptis eas alloqui non poſſunt.

24. Confeſſario aſſignari debet ſocius, qui ipſi iuxta ſacræ Congregationis decreta aſſiſtat, ſicque ætatis vltra 50 annorum, vitæque exemplaris, ſine quo monaſterij ſepta Monialium ægrotantium confeſſionum audiendarum gratia ingredi non poteſt, ex eod. Sell. *d. loco.*

24. Confeſſario Monialium quis ſocius aſſignandus.

25. Confeſſarij Monialium, poſtquam adminiſtrauerint ſacramentum extremæ Vnctionis Monialibus infirmis, atque animas earum Altiſſimo commendauerint, non ampliùs ibi morentur, ſed & hortari eas ad benè moriendum aliis Monialibus ſit curæ. Aldan. *d. tit.* 25. *n.* 19. vbi dicit ita fuiſſe deciſum per eandem S. Congr. 13. Septembris 1583. addens Confeſſarios nullatenus ingredi poſſe monaſterij Monialium ſepta prætextu comitandi operarios, medicos, chirurgos, vel alios.

25. Confeſſarij Monialium poſt adminiſtrata ſacramenta non ampliùs intra clauſtra morentur.

26. Moniales vigore facultatis in Bulla Cruciatæ conceſſæ (quatenus ad eas pertineat gratia ex dicta Bulla) non poſſunt alios Confeſſarios, præter eos, qui ad audiendas ipſarum Monialium confeſſiones ab ordinario approbati fuerint, eligere, refert deciſum Nicol. Garc. *de benef. part.* 2. *cap.* 5. *num.* 64.

26. Moniales vigore facultatis in Bulla Cruciatæ conceſſæ non poſſunt eligere Confeſſarios.

27. Confeſſionalia ex ſacriſtiis, & locis occultis, ac remotis amoueri debent, & collocari in Eccleſiis exterioribus Monialium, vt per Aldan. *d. tit.* 25. *num.* 16. qui refert ita deciſum ab ead. S. Congr. ſub die 29. Nouembris 1605. & ſi Moniales in hoc renitentes fuerint, interdici debent, ex eod. Aldan. *citato loco*, vbi teſtatur ita reſolutum ab eadem S. Congreg. in Fauentina 7. Martij 1617.

27. Confeſſionalia vbi collocanda.

Perſonæ ſeculares, ſeu Regulares exercentes curam animarum perſonarum ſecularium imminentem in monaſterijs virorum, ſeu mulierum, ſubiecta ſunt viſitationi, & correctioni Epiſcoporum locorum, exceptis monaſterijs, de quibus in text.

CAPVT XI.

1. Vide Fuſc. *de viſitat. lib.* 2. *cap.* 16. *à princip.* Frat. Emman. *quæſt. regul. tom.* 1. *quæſt.* 36 *art.* 4. Piaſec. *in praxi Epiſcop p.* 1. *cap.* 3. *n.* 46. Franc. Leo *in theſauro fori eccleſiaſt. part.* 2. *cap.* 18. *num.* 105. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſiaſt. deciſ.* 736. *&* 608. *in* 1. *edit.* aliàs *reſolut.* 513. *&* 532. *in* 2. *edit. & in praxi aurea, reſolut.* 176. Marti. Antonin. *variar. reſolut. lib.* 1. *reſolut.* 17. *num.* 3. Campan. *in diuerſor. iuris canon. rubric.* 12. *cap.* 13. *num.* 51. *cum ſeqq. & num.* 115. Hieron. Venero, y Leyua *in*

1. Doctores de materia cap. agentes.

in examine Episcop.lib.6.cap.11.ex num.2. Vgolin. *de offic.& potest. Episcop. cap.*20. §.4. *& cap.*21. §.5. metipsum *in simili tract. part.*3. *allegat.*74. *ex num.*18.

2. Personæ etiã Regulares subsunt immediatè Episcopis in iis, quæ ad curam animarum, vel in dependentibus ab illa pertinent.

2. *Subsint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam*, &c.] Vel in dependentibus ab illa intelligunt Mari. Antonin. *d. lib.*1. *resolut.*112. *casu* 50. *prope finem*, Marc. Anton. de Amatis *decis.*89. *num.*5. Campan. *d. cap.*13. *num.*51. Ego ipse *d. alleg.*74. *num.*20. veluti si inquiratur quomodo conseruetur sanctissimum Sacramentum, & ecclesiastica ornamenta. Seraphin. *decis.*1067. & vt calices, & decentia paramenta ad decorem administrationis Sacramentorum prouideantur, vt referunt decisum Franc. Leo *d. part.*2. *cap.*31. *num.*3. Campan. *d. cap.*13. *num.*49. Ego ipse *d. allegat.*74. *num.*18. *in med.*

3. Episcopis licet ostia frangere, vímque inferre si Regulares illis visitantibus in casibus sibi permissis ea claudant.

3. Licere Episcopis si dum ipsi ingredi volunt monasteria Regularium exempta ob causam prædictæ visitationis, renuant Regulares illos intromittere ostia claudendo, illa frangere, vímque inferre, docent Innocent. *in cap.*1. *vers. item alia ratione*, vbi Abb. *num.*5. *vers. ad secundum verò, de immunit. eccles.* Fusc. *de visitat. lib.*2. *cap.*16. *post num.*1. Campan. *d. cap.*13. *num.*52. Ego ipse *d. alleg.*74. *num.*22.

4. Episcopus potest excommunicare impedientes visitationem etiam non adhibitis monitionibus in ipso actu manifestæ violentiæ.

4. Posséque Episcopum impedientes visitationem excommunicare, etiam non adhibitis monitionibus in ipso actu manifestæ violentiæ sibi illatæ pro defensione suorum iurium, resoluunt Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiep. Neapol. cap.*18. Campan. *d. cap.*13. *num.*53.

5. Curam animarum exercentes, vel illi se ingerentes tam Regulares quàm seculares etiam quomodolibet exempti, visitationi, correctioni, & iurisdictioni Episcopi subiiciuntur.

5. Nouissimè Gregorius XV. felicis recordationis *in sua constit. de exemptorum priuilegijs, incip. Inscrutabili*, sub dat. Nonis Februarij 1622. circa iurisdictionem, & correctionem Episcopi in Regulares curam animarum habentes sic statuit, *Hac generali, ac perpetua valitura constitutione decernimus, statuimus, & declaramus, vt deinceps tam Regulares, quàm seculares quomodolibet exempti, siue animarum curam personarum secularium monasterijs, seu domibus Regularibus, aut quibusuis alijs Ecclesijs, vel beneficijs, siue Regularibus, siue secularibus incumbentem exerceant, siue aliàs ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrent prauia Episcopi licentia, & approbatione, siue quoquo modo in dicta cura exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant, in his, quæ eiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni diœcesani Episcopi tanquam Sedis Apostolicæ delegati plenè in omnibus subiiciantur.* Hactenus dicta constitutio.

6. Super qua sacra Cardinalium Concilij Trid. interpretum Congregatio inter aliquas declarationes S.D.N. Vrbano VIII. approbante, quas originales, & authenticas, & deinde in Typographia R. Cameræ Apostolicæ impressas vidi de anno 1623. censuit.

7. Regulares exempti, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, non subiiciuntur.

7. *Eam nequaquam subiicere Regulares exemptos, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, Episcoporum iurisdictioni in his, quæ Sacramentorum administrationem concernunt, nisi cùm in Sacramentis personis secularibus administrandis, iidem Regulares delinquunt.*

8. *Episcopis,*

8. *Epiſcopis non licere in vim eiuſdem conſtitutionis viſitare Altaria Eccleſiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura perſonarum ſecularium, nec loca, vbi in eiſdem Eccleſiis aſſeruatur ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum, vel vbi confeſſiones perſonarum ſecularium audiuntur.*

8. Altaria Eccleſiarũ Regularium, quibus non incumbit cura animarum perſonarum ſecularium, non licet Epiſcopis viſitare.

9. *In vim illius conſtitutionis non poſſe Epiſcopos Regularibus præſcribere, vt certis tantùm in locis, aut temporibus, aut certarum perſonarum confeſſiones audiant, vel aliàs illorum priuilegia in Sacramentis adminiſtrandis reſtringere, aut moderari, quòd ſi aliunde Epiſcopis huiuſmodi facultas competat, illam non fuiſſe ab eadem conſtitutione ſublatam.*

10. *Et correctioni Epiſcopi.*] Regularem tamen delinquentem extrà Sacramentorum adminiſtrationem, & curam animarum, non ab Epiſcopo, ſed à ſuis ſuperiotibus puniri, referunt deciſum Galet. *in margarita caſuum conſcientiæ verbo Parochus* 3. Aloyſ. Ricc. *d. reſol.* 513. *num.* 2. & *reſol.* 532.

10. Regularis delinquens extra Sacramentorum adminiſtrationem & curam animarum non ab Epiſcopo puniri poteſt.

11. *Perſonatam Regulares.*] Eccleſias Militum ſancti Ioannis Hieroſolymitani, quibus cura animarum incumbit, in concernentibus ipſam curam Ordinario eſſe ſubiectas, & ab eodem viſitari poſſe ex reſcripto Pij V. incip. *Expoſcit*, ſub dat. 12. Septembris 1571. tradunt Eraſm. à Cochier *de iuriſd. ordin. in exempt. part.* 2. *q.* 45. *n.* 11. Piaſec. *in praxi Epiſcop. p.* 2. *c.* 3. *n.* 46. Vgolin. *d.* §. 4. *n.* 2. Aloyſ. Ricc. *in praxi aurea reſol.* 176. Ego ipſe *d. alleg.* 74. *n.* 26.

11. Eccleſiæ Militum S. Ioannis Hieroſol. quibus cura animarũ incumbit, in concernentibus ipſam curam Ordinario ſunt ſubiectæ.

12. Rectores, ſeu Parochi in Eccleſiis ſancti Ioannis Hieroſolymitani curam animarum ſecularium exercentes ſubſunt in omnibus viſitationi, correctioni, & iuriſdictioni Epiſcopi in iis, quæ concernunt curam, & Sacramentorum adminiſtrationem, qui poteſt ratione viſitationis procurationes exigere, niſi in contrarium adſit conſuetudo, vt per Aldan. *in compendio Canon. reſol. lib.* 2. *tit.* 8. *n.* 38. vbi dicit ita deciſum in Auguſtana 26. Iunij 1627.

12 Rectores, ſeu Parochi in Eccleſiis S. Ioannis Hieroſol. curam animarum ſecularium exercentes in omnibus viſitationi, & correctioni Epiſcopi ſubſunt.

13. Eccleſiæ, in quibus exercetur cura animarum ſecularium, quamuis Regulares, ſubſunt in iis, quæ ad curam animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, vt per Sell. *in ſelectis Canon. c.* 112. *n.* 8. vbi dicit ita deciſum ſub die 5. Iunij 1627.

13. Eccleſiæ etiam Regulares, in quibus exercetur cura animarum ſecularium, in iis, quæ ad curam animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, ſubſunt viſitationi Epiſcopi.

14. Regulares exercentes curam animarum ſubſunt iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in iis tamen, quæ ad dictam curam pertinent, non obſtante Breui ſanctæ memoriæ Pij V. ſub dat. Romæ 24. Martij 1567. ita Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 40. vbi dicit ita reſolutum per Sac. Congreg. Epiſcop. ſub die 6. Februarij 1627.

14. Regulares exercentes curã animarũ ſubſunt iuriſdictioni, & viſitationi Epiſcopi in iis, quæ ad dictã curam pertineat.

15. Viſitare non poteſt Epiſcopus ex hoc decreto tam Abbatiam, quàm loca ſibi ſubiecta, ſi Abbatia habet vtramque iuriſdictionem, temporalem ſcilicet, & ſpiritualem, Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 41. vbi refert ſic fuiſſe deciſum in Theatina 7. Nouembris 1620. & in alia ſub die 17. Iunij 1617.

15. Viſitare nõ poteſt Epiſcopus ex hoc decreto tam Abbatiam quàm loca ſibi ſubiecta ſi Abbatia habet vtramque iuriſdictionem.

16. Regulares curam animarum ſecularium perſonarum exercentes in emolumentis legitimè percipiendis prohiberi poſſunt per Epiſco-

16. Regulares in emolumentis perci-

piendis ex cura animarum personarum secularium prohiberi possunt per Episcopum ne excedant taxam ab eo praescriptam.

pum ne excedant taxam ab eo præscriptam, Sell. *d.cap.*112.*num.*11. vbi dicit resolutum in Liman. 18. Septembris 1615.

17. Episcopi in Ecclesiis Regularium, quibus non imminet cura animarum, non habent facultatem visitandi sacra vasa, sacristiam, Altaria, &c.

17. Episcopi, aut alij locorum ordinarij vigore cuiusuis decreti Concilij Trident. nullam habent facultatem quouis tempore in monasterij domibus, & Ecclesiis Regularium exemptorum, quibus non imminet cura animarum personarum secularium, visitandi sacristias, vasa sacra, altaria, & cætera huiusmodi, aut etiam tabernaculum, seu pyxidem, in qua sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum asseruatur, vt refert decisum Sell. *d.loco n.*13.

18. Synodo Episcopi interesse non tenentur ratione parochialium exempti qui actu exercent vtramque iurisdictionem.

18. Synodo Episcopi interesse non tenentur ratione parochialium Ecclesiarum exempti, qui actu exercent vtramque iurisdictionem spiritualem, & temporalem in Parochos, & Parochianos iuxta hoc decretum, vt per Sell. vbi *suprà num.*14.

19. Vicarij in monasteriis, quibus cura animarum incūbit, à quibus ponendi.

19. Vicarij perpetui, & temporales non possunt ab Ordinario poni in monasteriis, quibus cura imminet animarum, vel à principio, vel ratione annexionis, sed tantùm à superioribus eorum, præuio tamen examine ipsius Ordinarij, iuxta præscriptum huius decreti, vt refert decisum Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 46.

20. Parochia Toletana in monasterium erecta, & vnita Iesuitarum collegio à quibus gubernetur.

20. Parochia Toletana in monasterium erecta, & vnita Iesuitarum Collegio, gubernari potest à deputato ab ipsis, modò sit approbatus ab ordinario, vt testatur resolutum Piasec. *d.num.*46.

21. Congregationes casuum conscientiæ obeundæ ab exercētibus curam animarū etiam in parochialibus Religionis Hierosol.

21. Congregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientiæ differendos habentur, obeundæ sunt ab exercentibus curam animarum, etiam in Parochialibus Hierosolymitanæ Religionis, ex Sell. *d.loc.n.*20. vbi dicit resolutum sub die 3. Martij 1598.

22. Castra, in quibus Abbas iurisdictionē Episcopalem & temporalem in Parochos, & Parochianos exercet, non subsunt visitationi Episcopi.

22. Visitationi, iurisdictioni, ac correctioni Episcopi non subsunt castra, in quibus Abbas iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercet, Sell. *d.loco num.*25. vbi refert decisum in Theatina 11. Septembris 1621.

23. Episcopus potest procedere contra Regulares non exequentes decreta in visitatione facta circa curam animarum, &c.

23. Episcopus potest Regulares in iis, quæ curam animarum, & Sacramentorum administrationem concernunt, visitare, & examinare, & contra eos non parentes, & non exequentes decreta in visitatione facta procedere, eósque cogere ad exequendum, Sell. *d. loco numer.* 28. vbi attestatur resolutum in Camerinen. 20. Martij 1621.

24. Regulares nulli ad curam, & Sacramentorum administrationem etiam ad nutū deputari possunt nisi de ordinariorum consensu, & præuio per eum examine.

24. *Nec ibi aliqui etiam ad nutum*, &c.] Quod ita ad Episcopum pertinet hæc potestas visitandi monasteria, tam Regularia, quàm secularia circa ipsorum curam, & Sacramentorum administrationem, vt nulli, etiam ad nutum amouibiles, possint deputari nisi de Episcoporum ordinariorum consensu, & præuio per eum, & eius vicarium, & examinatores synodales, examine, refert Franc. Leo *in thesauro fori eccles. part.* 1. *cap.* 8. *num.* 20. vbi subdit, quòd Clemens VIII. mandauit ita seruari hoc decretum, excipiendo aliqua monasteria, & capita Ordinum, non obstante constitutione Pij V. qua voluit, vt in omnibus Ecclesiis parochialibus, in quibus cura animarum, etiam laicorum

rum

rum exercetur, habeant ordinarij facultatem eius Ecclesias, & personas visitandi, ac corrigendi.

25. Episcopum quoscunque Canonicos, & Dignitates, ac alios clericos exemptos, & non exemptos ad curam animarum exercendam constitutos quoad inhabilitatem, non obstante quocunque priuilegio, aut consuetudine in contrarium, examinare, & visitare posse, consuluit Nauar. *cons.* 4. *de tempor. ordin. in antiq.* aliàs *cons.* 8. *de priuileg. in nouis*, Sayr. *in florib. decis. sub illo tit. de tempor. Ordin. decis.* 5. Ego ipse *d. alleg.* 74. *num.* 19.

25. Episcopus quoscunque etiam exemptos ad curam animarum exercendam constitutos examinare, & visitare potest.

26. Curam animarum exercentes, siue seculares, siue Regulares sint, poni debere ad arbitrium superiorum ipsorum Regularium, non autem ad arbitrium Episcopi, nisi quòd examinari, & approbari prius ab eo debent, antequam ponantur, decisum afferunt Piasec. *d. p.* 2. *cap.* 3. *n.* 46. *pag.* 182. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 5. §. 3. *n.* 34.

26. Curam animarũ exercentes Regulares poni debent ad arbitrium superiorum ipsorum Regularium.

27. Facultas ex hoc decreto data Ordinariis visitandi personas exercentes curam animarum in monasteriis virorum, aut mulierum, intelligitur data cumulatiuè, non autem priuatiuè ad eam, quæ competit Abbati, & aliis superioribus Regularibus, ita Rota in Piscien. iurisdictionis 15. Iunij 1590. coram Plato, & in eadem 20. Octobris 1593. coram Penia.

27. Ordinariis data facultas visitandi personas exercentes curam animarum in monasteriis, intelligitur data cumulatiuè, non priuatiuè.

28. Si capella, in qua exercetur cura animarum, existat intra monasterium, tunc ius visitandi datum ordinario in hoc cap. intelligitur solùm respectu personarum exercentium curam animarum in capella, non autem, quòd possit visitare ipsam capellam, Rota in d. Piscien. coram Plato, & in Ciuitaten. visitationis 11. Februarij 1594. coram Card. Seraph.

28. Capellã existentem intra monasterium visitare non potest ordinarius, sed bene potest visitare personas exercentes curam animarum in ea.

29. Hoc decretum non habet locum in monasteriis, in quibus Abbates habent vtramque iurisdictionem, Episcopalem, & temporalem in Parochos, Rot. in Marsicana iurisdictionis 27. Iunij 1587. coram Robusterio, & in eadem 23. Octobris 1589. coram Comitulo, & in Legionen. sancti Facundi 19. Martij 1590. coram Card. Pamphilio seniore, & in nullius 11. Februarij 1594. coram eodem.

29. Non habet locũ in monasteriis, in quibus Abbates vtramque iurisdictionem in Parochos habent.

30. Iurisdictio, de qua in hoc decreto, in personas exercentes curam animarum, & administrationem Sacramentorum, competit etiam ordinario inferiori habenti iurisdictionem quasi Episcopalem, Rot. in Piscien. iurisdictionis 16. Octobris 1580. & 5. Maij 1589. coram Gipsio, & in eadem 20. Octobris 1593. coram Penia, & 15. Iunij 1590. coram Plato.

30. Prælatus inferior habens iurisdictionẽ quasi Episcopalem habet iurisdictionem de qua in hoc decreto.

31. *Aut eius vicarium.*] Vide Sbroz. *de offic. vicar. lib.* 2. *quæst.* 111. *num.* 9. & 10.

32. *In quibus Abbates*, &c.] Vide Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 6. *l.* 5. §. 2. *num.* 91. quem refero ego ipse *d. alleg.* 74. *num.* 12. *in fine.*

31. Curam animarũ exercentes Regulares non deputantur nisi præuio examine per Episcopum aut eius vicario faciendo.

Regulares in suis Ecclesiis publicent, & seruent censuras & interdicta emanata nedum à Sede Apostolica, sed promulgata etiam mandare Episcopo. Dies festi præcepti ab Episcopo per Regulares etiam seruentur.

CAPVT XII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Fusch. *de visitat. lib. 2. cap. 15. num.* 62. Henriq. *in sum. lib.* 13. *cap.* 42. §. 3. *in fin.* Fr. Emman. *in addit. ad Bullam Cruciatæ fol. mihi* 29. Fr. Ioan. à Cruce *de stat. Relig. lib.* 2. *cap.* 7. *dub.* 2. Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. part.* 1. *cap.* 8. *num.* 19. Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 47. *vers. censuras*, Vgolin. *de offic. Episcop. cap.* 20. §. 3. *num.* 3. Campan. *in diuers. iuris Canon. rubr.* 12. *cap.* 13. *num.* 114. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 210. *vers. quintò*, Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico tract.* 11. *cap.* 12. *quæst.* 23. *supposit.* 2. & 3. Erasm. à Cochier *de iurisdict. Ordin. in exempt. part.* 2. *q.* 45. *num.* 46. Laurent. de Perinis *in constitut. sui Ordinis minimor. tom.* 1. *constitut.* 26. Leonis X. *num.* 33. *cum seqq.* Hieronym. Venero, y Leyua *de examine Episcop. lib.* 6. *cap.* 8. *n.* 13. *cum seqq.* metipsum *de offic. & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 105. *num.* 43.

2. Priuilegia iure communi concessa Regularibus celebrandi tempore interdicti an fint reuocata per hoc decretum.

2. Verùm autem priuilegia Regularibus concessa *in cap. cùm & plantare*, §. *quòd si Templarij*, & *in cap. vt priuilegia, de priuileg.* & *in cap. vlt. eod. tit. in* 6. & *in cap. alma mater, de sent. excomm. eod. lib.* & alibi ad celebrandum tempore interdicti, & admittendos laicos ad Diuina eodem tempore, sint reuocata per hoc decretum, & aliud *infrà cap.* 22.

3. Affirmatiuam partem constanter tuetur Nauar. *in man. cap.* 27. *num.* 190. & latiùs *cons.* 7. *de priuileg. in nouis*, cuius sententiam verissimam esse contendit Nicol. Garc. *de benef. part.* 3. *cap.* 2. *ex num.* 278. & consultos ab Episcopo Abulensi Illustrissimos Cardinales Concilij Trid. interpretes, ita respondisse testis est ipse Garc. *ad tract. de benef. p.* 5. *cap.* 8. *n.* 87. *vers. ad* 8. idem asserit Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. n.* 73. quem refero ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 105. *n.* 44

4. Contra Henriq. *in summ. lib.* 13. *cap.* 48. §. 1. Fr. Emman. *in Bullam Cruciatæ* §. 5. *num.* 15. & *in addit. num.* 13. & 35. & *quæst. regular. tom.* 2. *quæst.* 112. *art.* 1. Sayr. *de censur. lib.* 5. *cap.* 13. *num.* 24. & 25. Fr. Ioan. à Cruce *d. cap.* 7. *dub.* 2. *conclus.* 2. Fr. Ludouic. Miranda *in Man. Prælat. tom.* 2. *quæst.* 37. *art.* 12. Homobon. de Bonis *d. q.* 25. *resol.* 1. existimantes specialia Regularium priuilegia, vt pro suis festis, vel aliis certis diebus non seruent interdicta, Tridentino huiusmodi decreto non esse reuocata.

5. Festos dies, quos in sua diœcesi Episcopus seruandos præceperit, Regulares quoque seruare tenentur.

5. *Dies etiam festi*, &c.] Dies festos, quos in sua diœcesi Episcopus seruandos præceperit, Regulares quoque seruare teneri per hunc text. tradunt Fusc. *de visit. lib.* 2. *cap.* 15. *num.* 63. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 2. *q.* 70. *art.* 1. & 2. & *q.* 108. *art.* 2. *in fine*, Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 3.

cap.3.num.47.verſ.dies feſtos Aloyſ. Ricc. *in praxi auren, reſol.*210.*verſ.ſexto*, Vgolin. *de offic. Epiſcopi, cap.*20.§.3.*num.*1. Campan. *in diuerſ. iuris canon. rub.*12.*cap.*13.*ex num.*91. Eraſm. à Cochier *de iuriſd. ordinarij in exemptos, part.*2.*q.*45.*num.*55. Laurent. de Perinis *in conſtit. ſui Ordinis Minimor. tom.*1.*conſtit.*28.*Leonis X. à num.*2. ſed aduertit Sell. *in ſelect. canon. cap.*17. *num.*8. hoc decretum non tribuere Epiſcopis maiorem facultatem dies feſtos indicendi, quàm habeant à iure communi, & refert ita deciſum ſub die 15. Decembris 1629.

6. Decretum huius cap. ita intelligendum eſſe, vt Regularium ritus illis feſtis ſemper permaneant quoad Miſſas celebrandas, & cætera diuina officia, tam publicè, quàm priuatim ab ipſis Regularibus in eorum Eccleſiis perſoluenda, nec circa hæc ab Epiſcopis quoquomodo quicquam in contrarium eiſdem Regularibus præcipi poſſe, quòd ſi de facto præceperint, Regulares neutiquam ipſis Epiſcopis obedire teneri, verùm quoad conciones, & lectiones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debere ſe conformare Euangeliis, & Epiſtolis, quibus clerus ſecularis vtitur illis diebus feſtis; referunt deciſum Quarant. *in ſumma Bullarij, verbo priuilegia Regularium*, Piaſec. *citato loco*, Vgolin. *de officio Epiſcopi, cap.*20.§.3.*num.*2. Laurent. de Perinis *d. conſtitut.* 28. *Leonis X. num.* 2. Ego ipſe *d. allegat.*105. *num.* 34. & 35. *6. Regularium ritus feſtis diebus ſemper permanere debent quoad Miſſas celebrandas.*

7. Regulares non prohiberi dies feſtos, & ieiunia in ſuis Eccleſiis annuntiare per ſacram Concilij Congregationem ſub die 2. Iulij 1620. deciſum refert Laurent. de Perinis *in conſtitut. ſui Ordinis Minimorum, tom.* 2. *conſtitut.* 7. Pij V. *num.* 13. *verſic. ad primum, pagina* 193. *7. Regulares nō prohibentur dies feſtos & ieiunia in ſuis Eccleſiis annunciare.*

8. Epiſcopus non poteſt compellere Regulares exercentes curam animarum in eorum monaſteriis, vel aliis eiſdem vnitis ad intereſſendum officiis diuinis diebus Sanctorum Protectorum ciuitatis in Eccleſia cathedrali, ita Sell. *in ſelectis canon. cap.*2. *num.*3. vbi refert deciſum ſub die 5. Decembris 1626. *8. Epiſcopus non poteſt compellere Regulares exercentes curam animarum in eorū monaſteriis ad intereſſendum diuinis in diebus ſanctorum Protectorum.*

9. Regulares per Epiſcopum compelli poſſunt cenſuris ad obſeruantiam feſtorum per illum cum approbatione populi indictorum, Sell. *d. cap.* 2. *num.* 11. vbi teſtatur ita reſolutum in Hoſtunen. 31. Iulij 1627. *9. Regulares per Epiſcopum compelli poſſunt cenſuris ad obſeruantiam feſtorum per illum, cum approbatione populi indictorum.*

10. Regulares quoad feſtum poſſunt cogi ad eius obſeruationem, ſed quoad octauam non poſſunt, at ſeruandæ ſunt rubricæ Breuiarij & decreta nouiſſima S. Congregat. Rituum, Aldan. *in compend. canon. reſolut. lib.*1.*tit.*31.*num.*10. vbi dicit ſic deciſum fuiſſe ſub die 21. Iulij 1629. *10. Sed quoad octauam non poſſunt.*

11. Iudices laici poſſunt pœnas imponere contra non obſeruantes dies feſtos, verùm ſi Epiſcopus dederit licentiam alicui laboranti in die feſto, non poſſunt propterea dicti iudices laici illum punire, vt tranſgreſſorem feſtorum, ſtante licentia obtenta ab Epiſcopo, Aldan. *d. tit.*31. *num.*15. vbi ait ſic fuiſſe reſolutum ſub die 9. Nouembris 1619. *11. Iudices laici poſſunt pœnas imponere contra non obſeruantes dies feſtos.*

Epiſcopi

Episcopi locorum componant lites praecedentia inter Regulares, omni appellatione remota. Et vocati ad processiones accedant omnes, etiam exempti clerici tam seculares, quàm Regulares.

CAPVT XIII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 15. num. 65.* Menoch. *consf. 126. num. 2. cum seqq.* Quarant. *in sum. Bullarij, verbo praecedentia,* Valenz. *consf. 1. vol. 1.* Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 48.* vbi refert Bullam Gregorij XIII. incip. *exposcit pastoralis officij*, sub dat. 17. Iunij 1585. Stephan. Gratian. *Marchia decis. 232. num. 3. cum seqq.* Perez de Lara *de anniuersar. & capellan. lib. 1. cap. 24. num. 29.* Campan. *in diuersor. iuris canon. rub. 12. cap. 12. & cap. 13. num. 117. cum multis seqq.* Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. part. 1. cap 8. num. 18.* Mari. Antonin. *variar. resolut. lib. 1. resol. 112. cas. 35.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast decis. 362. in 1. edit.* aliàs *resol. 308. in 2. edit. & in praxi aurea resol. 101. & 103.* vbi de intellectu dictæ Bullæ. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarre, lib. 1. tit. 14. l. 24. §. 31. de processionibus.* Erasm. à Cochier *de iurisd. ordin. in exemptos, p. 2. quaest. 45. num. 50. & num. 109.* Hieronym. Venero, y Leyua *in examine Episcop. lib. 6. cap. 18.* latissimè Salgado *de protect. Regia, tom. 1. part. 2. cap. 9.* metipsum *de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 78. num. 26. cum seqq.* Rot. in Romana præcedentiæ 24. Maij 1600. coram Card. Lancelloto, & in Colonien. præcedentiæ 9. Iunij 1627, coram Vbaldo. Circa præcedentias in funeralibus, latè agit Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom. 1. tit. 2. cap. 3. ex num. 107.*

2. Episcopi præcedunt iuxta tempus ordinationis.

2. Pro præcedentia Episcoporum in Conciliis Prouincialibus attendendum est tempus ordinationis, non autem dignitas Ecclesiarum, vel earum ordo, & præeminentia, Sell. *in select. canon. cap. 13. num. 28.* vbi attestatur sic fuisse decisum sub die 19. Aprilis 1596.

3. Commendatarij in Conciliis quo loco sedere debeant.

3. Commendatarij monasteriorum, siue Abbatiarum in Conciliis Prouincialibus sunt recipiendi inter Abbates, eísque Canonici Cathedralis sunt præferendi quando capitulatiter procedunt, sed extra hunc casum Abbates titulares, vel habentes vsum Mitræ debent præcedere Commendatariis, post hos locum obtinent dignitates, & post dignitates collocandi sunt procuratores Ecclesiarum cathedralium, refert decisum Sell. *d. cap. 13. num. 40.*

4. Societas sanctissimi Sacraméti in omnibus actibus diei festi corporis Christi præcedere debet.

4. Societas sanctissimi Sacramenti in omnibus actibus diei festi Corporis Christi præcedere debet etiam in deferendo baldachinnm, dummodo accedat ad alias processiones, ita Aldan. *in compend. canon. resol. lib. 1. tit. 23. num. 2.* vbi testatur sic fuisse resolutum per S. Cong. Rit. in Lauden. 12. Iulij 1628.

5. Collegiata insignis ab eius erectione præcedit aliis Collegiatis quamuis antiquioribus.

5. Collegiata insignis ab eius erectione præcedit aliis Collegiatis, quamuis antiquioribus, ex Aldan. *d. loco*, qui refert ita decisum per eandem S. Congreg. in Firmana 24. Maij 1612.

6. Præcedere

6. Præcedere debent illis ex Fratribus Ordinis Minorum de Obſeruantia, & Ieſuarorum, quorum monaſterium, ſeu domus eodem in loco priùs extructum fuerit, Aldan. *d. tit.* 23. *n.* 5. vbi dicit reſolutum per S. Congr. Epiſcop. 15. Iulij 1616.

6. Minores de Obſeruantia & Ieſuati quomodo procedát.

7. *Epiſcopus amota omni appellatione.*] Vide Fr. Emman. *quæſt. Regular. tom.* 3. *quæſt.* 37. *art.* 3. Piaſec. *d. cap.* 3. *num.* 47. *verſ. controuerſias*, Zerol. *in praxi Epiſcop. verbo proceſſiones, verſ. ad tertium*, Campan. *d. cap.* 12. *num. vlt. & d cap.* 13. *num.* 120.

7. Epiſcopus controuerſias de præcedentiis omni appellatione remota componit.

8. Procedere quoad effectum ſuſpenſiuum dumtaxat, aſſerit reſolutum Salgado *de protect. Regia, tom.* 1. *part.* 2. *cap.* 9. *num.* 99. & Armendar. *d. tit.* 14. *l.* 28. §. 31. *num.* 10. quem refero ego ipſe *d. alleg.* 78. *num.* 16. & hoc decretum non tollere appellationem deuolutiuam, cenſuit Rot. in d Colonien. præcedentiæ, *verſ. non obſtat, quod in Concil.*

8. Quoad effectum ſuſpenſiuum dumtaxat.

9. *Componat.*] Breui ſcilicet manu, ſummariè, & de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij, provt deciſum referunt Franc. Leo *d. cap.* 8. n. 18. Campan. *d. cap.* 13. *num.* 120. Salgado *d cap.* 9. *num.* 15. Armendar. *d. n.* 10.

9. Breui manu, ſummariè, & de plano.

10. Obſeruans, quòd in Alma vrbe omnium magiſtra ſeruatur ſecundùm Quarant. *d. verbo præcedentia*, & Piaſec. *d. num.* 48.

11. Et attendens conſuetudinem loci, vt per Medic. *Marchiæ deciſ.* 21. Seraph. *deciſ.* 335. *&* 663. *&* 964. *num.* 1. Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. p.* 4. *collect.* 1069. In materia enim præcedentiarum ius defert conſuetudini. Bald. *in cap. cùm olim, num.* 1. *& ſeq. de conſuet.* Felin. *in cap. ſtatuimus, in princip. de maiorit. & obedient.* Card. *conſil.* 62. *num.* 1. Dec. *in l. cùm quid, num.* 39. & *ibi* Cagnol. *num.* 42. *ff. ſi cert. pet.* Rim. iun. *conſil.* 95. *num.* 22. *lib.* 1. Natt. *conſil.* 61. *in fine.* Menoch. *conſil.* 51. *num.* 49. *& conſil.* 126. *num.* 2. *&* 3. Caualer. *deciſ.* 649. *num.* 1. Campan. *d. rub.* 12. *ſub num.* 12. Molfeſ. *ad conſuet. Neapolit. part.* 1. *cap.* 5. *ſub num.* 21. Salgado *d. cap.* 9. *num.* 18. & fuit dictum in Seguntina præcedentiæ 22. Iunij 1609. coram Cardinal. Pamphilio, & in eadem 8. Martij 1613. coram bonæ memoriæ Vbaldo, & in d. Colonien. præcedentiæ. Quod procedit etiamſi conſuetudo iuri repugnet. Menoch. *conſil.* 51. *num.* 51. Seraphin. *deciſ.* 964. *num.* 1. Gregor. *deciſ.* 124. *num.* 2. *&* 4. & ideò etiamſi poſſeſſio ſit contra ius, eſt manutenibilis, quando eſt alicuius temporis conſiderabilis, Franc. *in cap. ad decimas, num.* 8. *in* 4. *notab. de reſtitut. ſpoliat. in* 6. Couarr. *practic. cap.* 17. *ſub num.* 6 *verſ. quarto*, Rot. *deciſ.* 534. *num.* 7. *& deciſ.* 595. *num.* 4. *part.* 1. *diuerſ. & inter recent. deciſ* 685. *num.* 3. *part.* 1. Gregor. *deciſ.* 360. vbi adden. *ſub n.* 10. & fuit dictum in Calciaten. decimarum 10. Iunij 1611. coram Cardin. Pamphilio iun. & in Oueten. iuriſdictionis 22. Martij 1626. coram Vbaldo.

11. Conſuetudo loci attenditur in præcedentiis.

12. Etiamſi conſuetudo iuri repugnet.

13. Poſſeſſio etiam contra ius eſt manutenibilis, quando eſt alicuius temporis conſiderabilis.

14. Si autem nulla ſit conſuetudo demonſtrans prælationem, nullaque quaſi poſſeſſio præcedentiæ, quæ etiam debet omninò attendi, tam in publicis, quàm in priuatis proceſſionibus, Perez de Lara *de anniuerſ. & capell. lib.* 1. *c.* 24. *n.* 16. Campan. *d. c.* 12. *n.* 12. Salgado *d. cap.* 9. *n.* 19. tunc antiquiores Confraternitates, & quæ priùs ſachis vſæ fuerint, meritò præferendæ ſunt. Gratian. *d. deciſ.* 232. *num.* 2. Perez de Lara *d. cap.* 24. *num.* 27. Zerol. *d. verbo proceſſiones, verſ. ad tertium.* Campan. *d. cap.* 12. *num.* 12.

14. Poſſeſſio præcedentiæ debet attendi tã in publicis quàm in priuatis proceſſionibus.

15. Confraternitates antiquiores, & quæ priùs ſachis vſæ fuerint, deficiente conſuetudine ſunt præferendæ.

*num.*12.*verſ.ſed cùm in proceſſionibus.* Salgado *d.cap.*9.*num.*26.vbi *num.*27. ſubdit idem eſſe tenendum inter Religiones, & *n.*29.*cum ſeqq.* ait conſtare ex dicta Bulla Gregorij,vt inter Mendicantes quaſi poſſeſſio præcedentiæ attendatur,ſin minus de hac quaſi poſſeſſione conſtiterit,illos præferendos eſſe, qui priùs in illa ciuitate, villa, ſeu loco ſuum moſterium habuerunt,& *n.*34. concludit, quòd ſi de prioritate, vel poſterioritate non conſtiterit,digniores præferendos eſſe.

16. Epiſcopus quarumcunque Confraternitatum etiã laicorum controuerſias componere poteſt.

16. Decretum in præſenti cum ſupradictis reſolutionibus eſſe extendendum, & intelligendum in quibuſcunque Confraternitatibus, etiam locorum,vt in eis ordinarius eccleſiaſticus poſſit patiter componere controuerſias & tumultus incidentes,& contingentes,& quòd inter eos definierit eſſe appellatione remota executioni mandandum,reſoluunt Gutier.*canon.lib.*1.*c.*35. Gratian.*d.deciſ.*232.*n.*1. Zerol.*d.verſ.ad tertium,* Perez de Lara *d.cap.*24.*num.*29.*&* 31. Campan. *d.rub.*12.*cap.*13. *num.*122.Salgado *d.cap.*9.*num.*2.

17. Controuerſias ortas ſuper præcedentiis inter Regulares ipſos componit Epiſcopus quãdo ex ipſis controuerſiis ſequitur ſcandalum.

17. *Quæ perſæpe cum ſcandalo oriuntur.*] Facultatem datam Epiſcopo in hoc decreto ad ſedandas controuerſias ſuper præcedentiis ortas inter ipſos Regulares intelligi tantùm, quando ex ipſis controuerſiis ſequitur ſcandalum, non ita ſi illud non ſequatur, exiſtimant Decian. *conſil.*63.*num.*10.*lib.*2. Cened. *canon.quæſt.lib.*1.*quæſt.*26. *num.*17. Salgado *d.cap.*9.*num.*101.

18. Exempti omnes tam ſeculares quàm Regulares quicũque etiam Monachi ad accedendum ad publicas proceſſiones compelli poſſunt.

18. *Exempti autem omnes*, &c.] Exemptos omnes tam ſeculares, quàm Regulares quoſcunque, etiam Monachos ad accedendum ad publicas proceſſiones compelli poſſe, tradunt Marc.Anton. Cuch. *inſtit. maior.lib.*2.*tit.*1.*num.*55. Flamin. Pariſ. *de reſignat. benefic. lib.*3. *quæſt.*11. *num.*18.Franc.Leo *in theſauro fori eccleſiaſt.part.*1.*cap.*8.*num.*18. Stephan. Gratian. *Marchia deciſ.* 232. Perez de Lara *de anniuerſar. & capellan. part.*1.*cap.*24.*num.*14. Campan.*d.rubric.*12.*cap.*13.*num.*117.Cened.*canon. quæſt.lib.*1.*quæſt.*26.*num.*15. latè Salgado *d.cap.*9.*num.*102.*cum ſeqq.*Fuſc. *de viſitat. lib.*2.*cap.*8. *num.* 12.*& cap.*15.*num.*64. Zerol. *in praxi Epiſcop. part.*1. *verbo proceſſiones*, §.2. Fr. Emman. *quæſt. regular. tom.*3. *quæſt.*36. *art.*1. Mari.Antonin.*variar.reſol.lib.*1.*reſol.*103.*n.*16. Ego ipſe *d.alleg.*78. *num.*8.

19. Regulares quantumuis exempti tenentur accedere ad omnes & quaſcunque proceſſiones publicas,& conſuetas.

19. Regulares quantumuis exemptos teneri accedere ad omnes, & quaſcunque proceſſiones publicas,& conſuetas, aut indictas pro bono publico, aut honore, reſoluunt Fr.Emman. *d.art.* 1. Franc.Leo *in theſauro fori eccleſiaſtici, part.*4. *cap.* 2. *num.* 143. Vgolin. *de officio Epiſcop. cap.* 20. §. 2. *num.* 4. Eraſm. à Cochier *de iuriſdict. ordinar. in exemptos, part.*2. *quæſt.*45. *num.*109. Armendar. *d.loco num.*15. Ego ipſe *d.alleg.*78. *num.*14.

20. Regulares, qui non accedũt ad proceſſiones ab Epiſcopo indictas, ab ipſo puniri poſſunt per cenſuras.

20. Regulares, qui non accedunt ad proceſſiones ab Epiſcopo indictas, ab ipſo puniri poſſe per cenſuras, & pœnas arbitrarias quas ſuprà memini *num.*1. referunt deciſum Perez de Lara *d. cap.* 24. *num.* 14. Zerol. *part.*1.*verbo proceſſiones*, §.1. *verſ.ad ſecundam*, Cened. *d.quæſt.*26. *num.*16. Salgado *d.cap.*9.*num.*109. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. reſolut.*308. *num.*5. *&* 6. *& in praxi aurea, reſolut.*210. *num.*1. *verſ.ſecundo,*

Armendar.

Armendar. *d.* §. 31. *de processionib. num.* 7. Stephan. Gratian. *Marchia decis.* 232. *n.* 15. Ego ipse *d. alleg.* 78. *n.* 25.

21. Contra Henriq *in sum. lib.* 7. *cap.* 25. §. 7. Fr. Emman. *in sum. tom.* 1. *c.* 74. *n.* 4. Sanch. *de matrim. lib.* 7. *disp.* 33. *n.* 23. existimantes ab Episcopo censuris distringi non posse.

22. Monachos, seu Regulares degentes in monasteriis, quæ per dimidium milliare distant à ciuitate, non teneri, nec ab Episcopo compellendos esse accedere ad processiones, referunt decisum Aloys. Ricc. *d. resol.* 308. *num.* 2. Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 47. *in fine*, Vgolin. *d. cap.* 20. §. 2. *n.* 5. *vers. secundò*, Armendar. *d. loco n.* 11. *&* 14. Ego ipse *d. alleg.* 78. *n.* 21. Salgado *d. cap.* 9. *n.* 104.

22. Regulares degētes in monasteriis, quæ per dimidium milliare distant à ciuitate non tenentur accedere ad processiones.

23. Nullæ immunitates Religioni Hierosolymitanæ obstanr quominus eius Sacerdotes inseruientes Ecclesiis vocari debeant ad processiones, ac nisi accedant etiam compelli, prout dicit decisum Armendar. *d. loco n.* 5. quem refero ego ipse *d. alleg.* 78. *n.* 11. Cened. *d. q.* 26. *n.* 17. Salgado *d. cap.* 9. *num.* 103.

23. Sacerdotes Religionis Hierosol. inseruientes Ecclesiis vocati & compelli possunt ad processiones.

24. Clericos omnes diœcesanos quantumuis exemptos etiam beneficia simplicia in diœcesi obtinentes, vel officia, puta si deseruiant pro Capellano etiam in Ecclesiis exemptis, posse per Episcopum compelli ad processiones accedere, refert decisum Aloys. Ricc. *d. resol.* 307. *num.* 3. *& in collectan. decis. part.* 4. *collect.* 882. *in princ.* Salgado *d. cap.* 9. *num.* 107.

24. Clerici omnes diœcesani quantumuis exempti etiam beneficia simplicia in diœcesi obtinētes possunt per Episcopum compelli ad processiones.

25. Episcopum posse cogere Canonicos, & alios Presbyteros, beneficia, vel officia ecclesiastica obtinentes, vt accedant ad omnes, & quascunque processiones publicas, vel indictas pro bono publico, vel honore, dicit resolutum Armendar. *vbi suprà n.* 13.

25. Episcopus potest cogere Canonicos, & alios Præsbyteros beneficia, vel officia ecclesiastica obtinētes vt accedant ad publicas processiones.

26. Sub hoc decreto non comprehendi eos, qui sunt nullius diœcesis, resoluit Franc. Leo *d. cap.* 8. *n.* 18. & refert decisum Armendar. *d. loco n.* 10. Salgado *d. c.* 9. *n.* 105.

26 Illi qui sunt nullius diœcesis non comprehenduntur sub hoc decreto.

27. Nec quoque comprehendi degentes extra ciuitatem in locis, in quibus habent plebem, quia cum illa plebe debent facere processionem, vt post Franc. Leo. asserit decisum Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.* 12. *cap.* 13. *num.* 117.

27. Degentes extra ciuitatem in locis in quibus habent plebem non comprehenduntur sub hoc decreto.

28. Confraternitates laicorum inuitari, non autem compelli posse vt vadant, referunt decisum Piasec. *d. cap.* 3. *num.* 32. Mar*e.* Anton. Genuens. *in praxi Archiep. Neapol. cap.* 63. *num.* 7. Sayr. *in florib. decis. sub tit. de offic. Ordin. decis.* 5. Campan. *d. cap.* 13. *num.* 122. Armendar. *d. loco n.* 10. *in fine*, Stephan. Gratian. *Marchia decis.* 132. *num.* 6. Perez de Lara *d. q.* 26. *num.* 16. *&* 17. Salgado *d. cap.* 9. *num.* 110. Vgolin. *de offic. Episcopi cap.* 11. *in princ. num.* 6. Carol. de Graff. *de effectib. cleric. effect.* 1. *n.* 613. Hieronym. Venero, y Leyua *d. c.* 18. *&* 22. Ego ipse *d. alleg.* 78. *n.* 24.

28. Confraternitates laicorum inuitari, non autem compelli possunt vt vadant ad processiones.

29. Confratres ad conueniendum solitis processionibus compellere potest Episcopus sub pœnis arbitrio illius, maximè stante possessione illos vocandi per edicta, vt per Aldan. *in compendio Canon. resol. lib.* 2. *tit.* 8. *num.* 12. vbi refert decisum sub die 21. Ianuarij 1622. & 8. Maij 1627.

29 Confratres ad conueniendem solitis processionibus compellere potest Episcopus sub pœnis arbitrio illius.

30 Confraternitates possunt compelli accedere ad processiones præcedente monitione, & à pœnis in principio abstinendum.

30. Societates possunt compelli accedere ad processiones sanctissimi Sacramenti in Plebania, vel Parochiali, sed monendæ priùs, & à pœnis in principio abstinendum, ita Sell. *in select. Canon. cap.* 110. *num.* 8. vbi attestatur resolutum in Florentina 13. Nouembris 1627. & 18. Februarij 1628.

31. Fratres Prædicatores in processione facienda per ipsos Dominica infra octauam Corporis Christi debent manuteneri ab Episcopo.

31. Fratres Prædicatores debent manuteneri ab Episcopo in sua possessione circa processionem sanctissimi Sacramenti per ipsos faciendam Dominica infrà octauam corporis Christi, Sell. *d. cap.* 110. *num.* 10. vbi attestatur sic fuisse decisum per Sac. Congregat. Rituum in Brundusina de anno 1624. Et illis non licet in processione sanctissimi Sacramenti, quam faciunt in Dominica infra octauam Corporis Christi, mutare, aut variare vias, & loca, per quas processionaliter prima vice incesserunt, quando dictam processionem facere cœperunt, Sell. *d. cap.* 110. *num.* 11. vbi dicit decisum per eandem Sac. Congreg. in Materana 10. Iulij 1629.

32. Monachus curã animarum exercens cogitur ire ad processiones.

32. Monachus curam animarum exercens in Ecclesia parochiali vnita monasterio Ordinis sancti Benedicti Curien. diœcesis, cogi potest ire ad processiones, Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 14. vbi refert decisum sub die 5. Aprilis 1631.

33. Fratribus non licet Feria V in Cœna Domini, nec in festo Corporis Christi facere processionem cum sanctissimo Sacramento.

33. Fratribus non licet Feria V. in Cœna Domini, nec in festo corporis Christi facere processionem cum sanctissimo Sacramento post Vesperas extra eorum parochiam, vt per Aldan. *d. titul.* 8. *num.* 16. vbi refert resolutum per Sac. Congregat. Rit. in Atetina 11. Decembris 1613.

34. Monachi sanctissimæ Trinitatis Cauen. non possunt cogi ad processiones.

34. Monachi sanctissimæ Trinitatis Cauen. quorum monasterium est immediatè subiectum Sedi Apostolicæ, non possunt ex hoc decreto cogi ad processiones, tum quia nullius, tum quia non possunt dici exempti qui nunquam subditi fuerunt per pactum confirmatum à Sede Apostolica, quod non tollitur *capit.* 22. *hac eadem sess.* ita Aldan. *d. tit.* 8. *numer.* 17. vbi dicit decisum sub die 13. Augusti 1579.

35. Societatis Iesu Religiosæ & personæ ad processiones accedere non coguntur.

35. Et quòd Religiosi, & personæ Societatis Iesu ad publicas processiones accedere non cogantur, statuit Gregorius XIII. in sua constit. incip. *Quæcunque* sub dat. 16. Iulij 1576. est *in Bullario nouo tom.* 2 *pag.* 404. Et quòd Clerici Regulares Congregationis S. Pauli Decollati ad processiones, & actus publicos accedere non cogantur, indulsit Sixtus V. *constit. sua* 5. *incip. Rationi*, sub dat. Kalendis Maij 1585. *in Bullario nouo tom.* 2. *pag.* 490.

36. Clerici Regulares Matris Dei Scholarum piarum sunt exempti ab accessu ad processiones.

36. Clerici Regulares Matris Dei Scholarum piarum sunt exempti ab accessu ad processiones, Aldan. *in compend. Canon. resolut. lib.* 2. *tit.* 8. *n.* 13. vbi attestatur fuisse ita decisum sub die 12. Maij 1629.

37. Episcopus est manutenendus in possessione cogendi confratres laicos accedere ad processiones.

37. Episcopus, qui est in quasi possessione per edicta pœnalia monere Confratres laicos disciplinantes, ac per pœnarum exactionem, & alia Canonica, & opportuna remedia cogere eosdem ad conueniendum solitis processionibus, est manutenendus, Sell. *d. c.* 110. *n.* 20. vbi dicit resolutum in Papien. 21. Ianuarij 1623.

38. Episcopus

38. Epiſcopus poteſt præcipere Regularibus in ſua diœceſi commorantibus, vt eant ad proceſſiones publicas, vt in feſto Corporis Chriſti litaniis, & Iubilæis publicis faciendis, dummodo proceſſiones ſint eius generis quæ comprehendantur in Bulla ſanctæ memoriæ Pij V. incip. *& ſi mendicantium*, & dummodo Regulares non ſint ex illius Conuentibus, Collegiis nuncupatis, quæ in eadem Bulla excipiuntur, vt per Aldan. *dicto tit.* 8. *n.* 25.

38. Epiſcopus poteſt præcipere Regularibus in ſua diœceſi commorantibus vt eant ad proceſſiones publicas.

39. Beneficiati non tenentur, niſi ad eas proceſſiones, ad quas reliqui omnes tenentur accedere, vt per Aldan. *d. tit.* 8. *n.* 26. qui refert ita deciſum in Brixien. 8. Auguſti 1621.

39. Beneficiati non tenentur niſi ad eas proceſſiones ad quas reliqui omnes tenentur accedere.

40. Clerici ſeculares alicuius Eccleſiæ in fundatione illius exempti à iuriſdictione ordinarij, intra cuius diœceſim exiſtunt, poſſunt ab eodem ordinario compelli accedere ad publicas proceſſiones ex hoc decreto. *& cap.* 22. *hac eadem ſeſſ.* vt per Sell. *d. cap.* 110. *num.* 25. vbi ait ſic fuiſſe reſolutum ſub die 21. Martij 1602.

40. Clerici ſeculares in fundatione Eccleſiæ exempti à iuriſdictione ordinarij poſſunt ab eo compelli accedere ad proceſſiones.

41. Proceſſionibus intereſſe non ſunt ab Epiſcopo compellendi Sacerdotes nullum officium, aut beneficium eccleſiaſticum in ciuitate, vel diœceſi obtinentes, Sell. *d. c.* 110. *n.* 28. referens ita deciſum 9. Maij 1597. & 16. Februarij 1632.

41. Proceſſinnibus intereſſe copellendi non ſunt ab Epiſcopo Sacerdotes nullū officium, aut beneficium habentes.

42. *Ad publicas proceſſiones*, &c.] Illas ſcilicet, quæ fiunt in Litaniis maioribus, atque minoribus, vel pro bono publico, vt imminente peſte, alióque flagello, vel in aduentu noui Epiſcopi, vel in feſto ſanctiſſimi Corporis Chriſti, & quæ Epiſcopo videbuntur, aut illo abſente eius vicario generali. Priuatæ verò ſunt, quæ à capitularibus, & Clericis Cathedralium tantùm fiunt, ob aliquas cauſas, vt reſoluunt Proſp. de Auguſt. *in addit. ad Quarant. verbo præcedentia.* Aloyſ. Ricc. *d. reſol.* 308. *n.* 7. *& in deciſ. Curiæ Archiep. Neapol. part.* 4. *deciſ.* 379. *n.* 3. Vgolin. *d.* §. 2. *n.* 6. Campan. *d. cap.* 13. *n.* 118. Armendar. *d. loco num.* 3. Ego ipſe *d. alleg.* 78. *num.* 2.

42. Proceſſiones publicæ quæ dicantur.

43. Proceſſiones dirigendæ ſunt, quò voluerit Epiſcopus cum conſilio Capituli, ad eundem enim cum eodem conſilio ſpectat rationem proceſſionum præſcribere, nam eas per ſe ſolum indicere, & dirigere non poteſt, ita referunt deciſum Franc. Leo *in theſauro fori eccleſiaſt. part.* 4. *cap.* 2. *num.* 145. Armendar. *d. loco num.* 2. Aloyſ. Ricc. *Neapolit. deciſ. part.* 4. *deciſ.* 379. *num.* 4. Ego ipſe *d. alleg.* 78. *numer.* 4.

43. Proceſſiones dirigendæ ſunt, quo voluerit Epiſcopus cum conſilio Capituli.

44. Proceſſiones edicere, decernere, dirigere, atque deducere Epiſcopi eſt, de conſilio tantùm Capituli, non autem conſenſu, quòd in omnibus proceſſionibus ſeruari debet, Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 30. vbi refert ſic fuiſſe reſolutum per Sac. Congreg. Rit. in Elboren. 28. Martij 1628.

44. Proceſſiones edicere, decernere, dirigere, atque deducere Epiſcopi eſt cum conſilio tantum Capituli.

Proceſſiones publicas edicere, & dirigere ſpectat ad vicarium generalem, abſente Epiſcopo cum conſilio Capituli, prout poſſet Epiſcopus ſi præſens eſſet, vt per Armendar. *vbi ſuprà num.* 3. quem refero *d. alleg.* 78. *num.* 5. Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 31. vbi atteſtatur ſic fuiſſe deciſum in Viglien. 28. Septembris 1630.

45. Processiones dirigere, & eas determinare, quæ nõ sunt de iure, spectat ad Episcopum.

45. Processiones dirigere,& eas determinare,quæ non sunt de iure, spectat ad Episcopum, non obstante, quòd Capitulum, vel alij sint in quasi possessione contraria per longum tempus, Aldan. *d.tit.*8.*n.*32. vbi attestatur resolutum sub die 16.Februarij 1619.

46. Processiones dirigere pertinet ad Episcopum non obstante etiam immemorabili consuetudine.

46. Processiones dirigere à quocunque loco discesserint,& iuerint, pertinet ad Episcopum, non obstante etiam immemoriali consuetudine, ex Sell. *d. cap.*110. *num.* 31. vbi ait decisum in Camerinen. 24.Augusti 1619.

47. Processiones facere per parochiam ad Curatos spectat.

47. Processiones facere per parochiam ad Curatos spectat, & sine eorum consensu nullus etiam Regularis illas dirigere valet, ex Sell. *d.cap.*110. *num.*32. vbi dicit ita fuisse resolutum per Sac. Cong. Rit. in Hispalen.26.Februarij 1628.

Regularis non subditus Episcopo, si extra claustra deliquerit, si à superiore instante Episcopo non puniatur, potest ab ipso Episcopo puniri.

CAPVT XIV.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Nauar. *commento* 2. *de Regular. num.* 63. Fr. Emman. *quæst. regular. tom.*2.*q.*2.*art.*6. *&* *q.*63.*art.*4. Aldret. *de Religiosa disciplina tuenda, lib.*1. *cap.*3. *num.*35. *& in alleg. pro omnimoda regul. exempt. part.*1.*cap.*6.*n.*9. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.*2. *tit.*18. *l.*7. *de Relig. num.*59. *cum seqq.* Aloys. Rice. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.*650. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 546. *in* 2. *edit. & in decisionib. Curia Archiep. Neapol. decis.*202. *num.*6. *vers. verùm, part.*4. Portel.*in dubiis regularib. verbo Episcopus num.* 21*& num.*8. Laurent. de Perinis *in constit. sui ordinis Minim.tom.*1. *const.*2.*Sixti IV.n.*61.*cum seqq.* Hieronym. Venero, y Leyua *in examine Episcop.lib.*6.*cap.*8.*num.*3. metipsum *de offic. & potest. Episcop. part.*3. *alleg.*105. *num.*18. *cum seqq.& in collect. ad cap. vlt. num.*8. *de statu monach.*

2. Superiores non punientes suos subditos iuxta formam huius decreti incurrunt pœnam priuationis,&c.

2. Contra superiores non punientes suos subditos iuxta formam huius decreti sub pœna priuationis ipso facto dignitatum, officiorum, & inhabilitatis, emanauit constit. Clementis VIII.incip.*suscepti muneris,* sub dat.18.Martij 1596. quam referunt Quarant. *in sum. Bullarij, verbo exemptio*, Fr.Emman. *quæst.regular.tom.*2.*q.*2.*art.*6. Erasm.à Cochier *de iurisd.ordin.in exempt.p.*1.*q.*17.*n.*29. Portel.*d.verbo Episcopus n.*8. Piasec. *in praxi Episcop. part.*2. *c.*3. *n.*44. vbi *n.*43. resoluit posse Regularem in casu huius decreti deprehensum in delicto deduci ad carcerem Episcopi,& sumpta informatione super delicto, dummodo sine mora sumatur,remitti cum copia processus ad suum superiorem puniendum cum præfinitione termini ad puniendum.

3. Episcopus quomodo instabit vt superior monachum delinquentem puniat.

3. Et dicit Fusc.*de visitat.lib.*2. *cap.*17. *num.*11. quòd Episcopus loci litteras scribat superiori Monachi delinquentis de delicto commisso & excessibus, de scandalo populo illato, & instabit,vt intra talem terminum

minum præfixum ipſum punire velit, & de punitione facta ipſum Epiſcopum certiorem reddat, aliàs ipſo ſuperiore negligente, poterit ipſe Epiſcopus eum punire, & illas litteras, quas Requiſitorias vocamus, de punitione Monachi delinquentis in præſentia duorum teſtium ex communi practica aſſignari faciet.

4. Regulares degentes de licentia ſuperiorum in domo ad erectionem monaſterij deſtinata, comprehendi ſub diſpoſitione huius text. ſi in ea domo vigeat Regularis obſeruantia, refert deciſum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 2. titul.* 18. *l.* 7. *de Religion. num.* 60.

4. Regulares degentes de licentia ſuperiorum in domo ad erectionē monaſterij deſtinata ſi ibi vigeat Regularis obſeruantia, cōprehenditur ſub diſpoſitione huius cap.

5. Iuriſdictionem Epiſcopi impedientes, vel officiales curiæ Epiſcopalis in actu exercendi ſuum officium offendentes quacunque exemptione non obſtante ab Epiſcopo coërceri, & puniri poſſunt, vt refert deciſum in vna Panormitana Aldan. *in compend. canon. reſol. lib.* 1. *tit.* 8. *num.* 11.

5. Epiſcopi iuriſdictionem impedientes, &c. quacunque exemptione non obſtante ab Epiſcopo puniri poſſunt.

6. *Et extra ea*, &c.] Facultatem Epiſcopo attributam in Regulares notoriè, & cum ſcandalo extra clauſtra delinquentes, vendicare ſibi locum etiam cùm Regulares notoriè, & cum ſcandalo intra Eccleſiam delinquunt, non ita ſi intra clauſtra, refero deciſum *in collect. ad cap. vlt. num.* 8 *in fine de ſtatu Monach.*

6. Regulares cum ſcādalo intra Eccleſiam delinquentes ſubſunt diſpoſitioni huius text. non ita ſi intra clauſtra.

7. *Et ita notoriè*, &c.] An qualitas quòd notoriè, & ſcandaloſè Regularis deliquerit, probanda ſit ad effectum, vt Epiſcopus illum punire valeat? Negat, iudicans ſufficere illam allegare, & probare Aloyſ. Ricc. *d. reſol.* 546. *num.* 1. *cum ſeqq.*

7. Qualitas quod notoriè, & ſcandaloſè Regularis deliquerit, non eſt probanda, ſed ſufficit eam allegare.

8. *Epiſcopo inſtante.*] Sufficere, quòd Epiſcopus vnica vice ſuperiorem Regularem moneat, eíque terminum præfigat ad caſtigandum ſubditi delictum, & ideò neceſſe non eſſe Epiſcopum monere, ac requirere dictum ſuperiorem duabus, vel tribus vicibus, vt aliqui opinantur, refero deciſum *in collect. ad d. cap. vlt. num.* 8. *in med.* vbi etiam reſolutum aſſero Epiſcopum ſtatim habita notitia delicti poſſe capere informationem, & illam ad ſuperiorem Regularis mittere, vt nequeat de eodem delicto ignorantiam præſumere, & me citato idem dicit Fr. Hieronym. Roderic. *in compendio quæſt. regular. reſolut.* 62. *ſub num.* 8.

8. Epiſcopus ſufficit quod vnica vice ſuperiorē Regularem moneat.

9. *Ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat.*] Non ſufficere, vt ſuperior Regularis ſententiam, aut acta omnia ſuper delicto actitata ad Epiſcopum tranſmittat, ſed opus eſſe, vt de punitione ipſa & ſententiæ executione Epiſcopum certiorem faciat, reſoluo ego ipſe *in collect. ad d. cap. vlt. num.* 8. & me citato Hieron. Rodet. *d. n.* 8. *verſ. tertio*, in ſcriptis, ſcilicet, & per legitima documenta, ſicut tenet Aldan. *in compend. canon. reſol. lib.* 1. *tit.* 8. *n.* 10 vbi refert deciſum in Lucana 14. Decembris 1630.

9. Superior Regularis huic decreto ſatisfacit ſi de punitione ipſa, & ſententiæ executione Epiſcopum certiorem faciat.

10. *Et delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.*] Non per cenſuras, vt docent Portel. *in addit. ad dubia Regularia, verbo Epiſcopus, num.* 5. Sanch. *de matrimon. lib.* 7. *diſp.* 33. *num.* 23. *in præcepta Decalogi, lib.* 6. *cap.* 1. *num.* 14. Villalob. *part.* 2. *ſum. tract.* 35. *diffic.* 5. *num.* 17. Hieron. Roder. *in compendio quæſt. regular. reſol.* 50. *num.* 16. *&* *reſol.* 61. *num.* 7.

10. Epiſcopus an poſſit punire Regulares per cenſuras.

11. Regulares

11. Regulares exempti, qui ob notorium delictum in excommunicationem inciderunt, possunt ab Episcopo publicè denunciari excommunicati.

11. Regulares exempti, qui ob notorium delictum in excommunicationem inciderunt, possunt ab Episcopo publicè denunciari excommunicati, vt ab aliis euitentur, sed quia erat difficultas in eo, quòd Episcopus in huiusmodi causa debeat citare, & citatio est actus iurisdictionis, quam Episcopus non potest in huiusmodi personas exemptas exercere, ideò placet pro solutione doctrina Felin. *in cap. non potest, num.* 3. *de sentent. & re iud.*

Professio à Regularibus, tam viris, quàm mulieribus, non fiat ante 16. annum expletum, & post annum suscepti habitus.

CAPVT XV.

1. Professio in quacũque Religione ante decimumsextum ætatis annum expletum facta, est nulla.

1. PRofessionem in quacunque Religione ante decimumsextum ætatis annum expletum factam, nullam esse, nullámque inducere obligationem, aut alicuius regulæ, vel Religionis, seu Ordinis obseruantiam per hunc text. tradunt Nauarr. *consil.* 23. *de Regularib. in antiq.* quod deest in nouis, Sayr. *in florib. decis. sub eod. tit. decis.* 97. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verb. Moniales*, §. 2. Petr. de Ledesma *in sum. part.* 2. *trattado de las Religiones en commun cap.* 7. Fr. Ioan. à Cruce *de statu Relig. lib.* 1. *cap.* 8. *dub.* 2. *&* 4. Sanch. *de matrimon. lib.* 2. *disp.* 24. *num.* 22. *& in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 5. *cap.* 4. *à princip.* Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. part.* 2. *cap.* 1. *num.* 36. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 12. *cap.* 11. *num.* 1. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. n.* 11. *cum seqq.* Fr. Ludou. Miranda *in man. Pral. tom.* 1. *q.* 24. *a.* 2. Rot. *decis.* 173. *num.* 6. *part.* 1. *recent.* Laurent. de Perinis *de subdito Religioso, tom.* 1. *cap.* 26. §. 3. Hieron. Roderic. *in compendio quæst. regul. resol.* 101. *num.* 30. *cum seqq.* nouissimè D. Hieronym. Venero, y Leyua Archiepiscop. Montis Regalis *in examine Episcoporum, lib.* 6. *cap.* 15. Ego ipse *de offic. & potest. Episcop. p.* 3. *alleg.* 101. *num.* 4. *cum seqq.*

2. Milites Regulares hoc decreto non comprehenduntur.

2. Milites Regulares decreto huius cap. non comprehendi, resoluunt Nauarr. *consil.* 23. *num.* 10. *de Regular. in antiq.* aliàs *cons.* 10. *num.* 10. *eod. tit. in nouis*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. part.* 4. *resol.* 172. Iacob. de Graff. *consil.* 11. *de Regularib. tom.* 1. Azor. *instit. moral. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 4. *quæst.* 2. Ludouic. Beia *respons. casuum conscientiæ, part.* 4. *casu* 28. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 8. *num.* 54. *& à num.* 61. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 6. *quæst.* 2. *num.* 117. *cum seq.* Sanchez *de matrim. lib.* 7. *disp.* 44. *n.* 8. *& in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 17. Seraphin. *decis.* 121. *n.* 2. quæ reperitur impressa *part.* 1. *diuers. decis.* 591. Barthol. à S. Fausto *in thesauro Religiosorum, lib.* 5. *quæst.* 169. Fr. Bartholom. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs, disput.* 11. *dub.* 2. *num.* 4. Ego ipse *d. alleg.* 101. *num.* 5. refert decisum Armendat. *d. l.* 7. *de Relig. num.* 7.

3. Contra Fr. Emman. *in sum. tom.* 2. *cap.* 8. *n.* 2. *concl.* 1. Steph. Gratian. *discept.*

diſcept. forenſ. cap. 363. *num.* 27. D. Hieronym. Venero, y Leyua *d. cap.* 15. *num.* 7. exiſtimantes huiuſmodi milites in emittenda profeſſione comprehendi ſub hoc decreto.

4. Vnde Milites S. Stephani non comprehendi hoc decreto cenſuit Rot. *deciſ.* 591. *part.* 1. *diuerſ.* cuius meminit Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſiaſtici deciſ.* 1. *in* 1. *edit.* aliàs *reſolut.* 617. *num.* 6. *in* 2. *edit.* & ego ipſe *d. alleg.* 101. *num.* 6. 4. Milites S. Stephani non comprehenduntur hoc decreto.

5. Et Fratres tertij Ordinis S. Franciſci pariter hoc decreto non comprehendi, cenſuit Rot. *d. deciſ.* 591. *n.* 7. cuius etiam meminit Aloyſ. Ricc. *d. reſol.* 617. *num.* 4. & ego ipſe *d. alleg.* 101. *num.* 7. 5. Fratres tertij Ordinis S. Franciſci nõ cõprehenduntur hoc decreto.

6. Hieroſolymitanos verò Milites comprehendi ſub hoc decreto ex peculiari ipſorum ſtatuto illi adhærenti, referunt deciſum Flamin. Pariſ. *d. q.* 2. *num.* 120. Armendar. *d. l.* 7. *de Relig. num.* 16. Fr. Barthol. de Vecch. *d. dub.* 2. *num.* 4. Ego ipſe *d. alleg.* 101. *num.* 8. Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. part.* 4. *reſol.* 172. 6. Milites Hieroſol. non comprehenduntur ſub hoc decreto.

7. *Quàm mulierum.*] Non admittendas puellas ad profeſſionem ante dictum decimumſextum ætatis annum completum, refert deciſum Armendar. *d. l.* 7. *de Relig num.* 41. 7. Puellæ ad profeſſionem ante decimumſextum annum ætatis non admittuntur.

8. Receptionem verò puellæ cauſa induendi habitum probationis in Religione prohiberi, niſi duodecim annis ſit maior, tradunt Azor. *inſtit. moral. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 18. *q.* 55. *&* 56. Fr. Emman. *quæſt. regul tom.* 3. *quæſt.* 12. *art.* 2. qui teſtatur huius ſententiæ fuiſſe omnes Patres, qui ad Concilium Prouinciale Toletanum conuenerunt, Nald. *verbo habitus, num.* 6. *& verbo Monialis, num.* 5. Fr. Barthol. de Vecch. *d. praxi obſeruanda in admittendis ad Religionis ſtatum nouitijs, diſp.* 2. *dub.* 6. *num.* 16. Armendar. *d. l.* 7. *de Religionib. num.* 43. vbi refert deciſum non eſſe diſpenſandum, vt puella, quæ duodecimum annum non compleuerit, poſſit habitum in monaſterio ſuſcipere, Aldan. *in compendio canon. reſol. lib.* 1. *tit.* 25. *num.* 3. vbi teſtatur ita reſolutum per S. Congreg. Epiſcop. in Neapolitana de anno 1582. 8. Puella niſi duodecim annis ſit maior recipi prohibetur cauſa induendi habitum probationis in Religione.

9. Contra Mich. Medin. *de ſacrorum hominum continent. lib.* 4. *controuerſ.* 9. *cap.* 4. Fr. Ludouic. Miranda *in man. Prælat. in fine, & in tract. de ſacris monialibus, q.* 8. *art.* 2. *in concl.* Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 1. *lib.* 4. *cap.* 18. *num.* 33. Soar. *tom.* 3. *de Religionib. lib.* 5. *cap.* 1. *num.* 9. exiſtimantes circa præfatam puellarum receptionem nullam limitationem eſſe conſtituendam.

10. Quòd ſi puella in duodecimo ætatis anno matrimonio coniuncta & Religionem illo nondum conſummato ingreſſa ſit, cogendum ſponſum per quatuor annos expectare, vſque dum profiteatur, dicit deciſum Armendar. *d. l.* 7. *de Relig num.* 42. quem refero ego ipſe *d. alleg.* 101. *n.* 11. 10. Puella ſponſa de præſenti nondũ matrimonio cõſummato ſi Religionem ingrediatur in 12. anno conſtituta cogendus ſponſus per quatuor annos expectare.

11. *Ante decimumſextum annum expletum.*] Vnde malitiam non ſupplere dictam ætatem reſoluunt Fr. Emman. *quæſt. regul. tom.* 3. *quæſt.* 15. *art.* 3. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 2. Hieron. Roder. *in compendio quæſt. regul. reſol.* 101. *num.* 37. 11. Malitia non ſupplet ætatem requiſitam ad profitendum.

12. Et profeſſionem emittens infra annum probationis non eſt obligatus ad Religionem, neque in genere, neque in ſpecie, nec etiam in 12. Profeſſionem emittens infra annum probationis

non est obligatus ad Religionem nec in genere, nec in specie.

foro conscientiæ vlla inducta est obligatio, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benef. p.11.cap.9.num.6.*

13. Professio in suprema die 16. anni emitti potest, sed contrarium receptius.

13. Professionem in suprema die 16. anni emitti posse, emissámque subsistere resoluit Campan. *in diuers. iuris canon. rub.7.cap.6. num.129. & rub.12.cap.11.num.1.* quem refero ego ipse *d.alleg.* 101. *num.*13. ex iis, quæ in similibus adducit Sanch. *de matrim.lib.2.disp.24.num.22.*

14. Contra Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo profiteri pen.* & Aloys. Ricc *in praxi rerum ecclesiast. decis.656.in 1.edit.* aliàs *resolut.549. in 2. edit.* existimantes nullam esse professionem, si deficiat vnus dies ante dictum decimumsextum annum expletum. Et etiam non completo anni circulo adhuc per duas horas, ex Sell. *in select.canon.cap.18.n.3.* vbi refert decisum 21. Ianuarij 1617. Vnde Religiosus, qui sua professione facta tribus horis ante completum annum probationis à Religione discessit, & in habitu clericali laudabiliter vixit, si postea redeat ad Religionem, debet ratificare professionem, & ei locus debetur à die ratificationis, vt ipsemet testatur decisum sub die 1. Februarij 1631.

15. Professio facta post 16. annum, sed ante 18. requisitum ab statuto Ordinis Minimorum est valida.

15. Validam esse professionem post decimumsextum annum factam, sed ante decimumoctauum requisitum à statuto Ordinis Minimorum non annullante, aut irritante factam, tenent Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.1.quæst.24.art.2.concl.2.* Peirin. *de subdito Religioso, tom.1. c.26.§.3.* Hieron. Venero, y Leyua *d.cap.15.num.10.* Ego ipse *d.alleg.101. num.15.* refert decisum Armendar. *d.l.7.de Relig.num.14.*

16. Professiones emissæ iuxta dispositionem Concilij sunt validæ quamuis contra particulare statutum maiorem ætatem requirens.

16. In constitutionibus Religionis Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captiuorum est constitutio confirmata auctoritate Apostolica ante, & post Concil. quòd in Religione aliquis non recipiatur, antequam annum 20. videatur compleuisse. Hoc stante quæritur per superiores Religionis, an pro validitate professionis in dicta Religione sufficiat illam emisisse post 16. annum iuxta dispositionem Concil. S. Congreg. die 2. Augusti 1631. & 24. Aprilis 1642. censuisse professiones emissas iuxta dispositionem Concilij esse validas, refert Sell. *in select. canon.cap.18.num.3.*

17. Ordinarius potest professionem ante expletum annum 16 emissam nullam declarare.

17. Ordinarium posse professionem ante expletum annum decimumsextum emissam nullam declarare, asserit decisum Armendar *d.l.7.de Relig.num.11.* quem refero ego ipse *d.alleg.101.num.1.*

18. Habitum Regularem suscipiens debet per annum in probatione stare, itavt professio antea facta sit nulla.

18. *Quam per annum*, &c.] Suscipientem habitum Regularem debere per annum in probatione stare, ita vt professio antea facta sit nulla, docent Fr. Emman. *quæst. regul.tom.2. quæst.2.art.7.& tom.3.quæst.15. art.1.cum seq.* Azor. *instit.moral.part.1.lib.12.cap.2.quæs.6.cumseqq.* Valer. Reginal. *in praxi fori pœnit.lib.18.num.385. cum seqq.* Armendar. *d.l.7. de Religionib.num.4.cum seqq.* Campan. *in diuers.iuris canon.rub.12.cap.3. à princip.* Ludouic. Miranda *d.tom.1.quæst.22.art.1.cum seqq.* Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.2. lib.5. cap.4. num.8. cum seqq.* Barthol. à S. Fausto *in thesauro Religios.lib.5. quæst.160. cum seqq.* Bonacin. *de clausura, & pœnis eam violantibus impositis, quæst.2.puncto 10.diffic.2.§.2.* Illustriss. D. Roder. à Cunha *in comment. ad cap.1.num.19.dist.54.* Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs, disp.11.dub.2.*

Ego

Ego ipſe *d. alleg.* 101. *num.* 16. *cum ſeqq.* itavt emittens profeſſionem ſic intra annum probationis non ſit obligatus, neque ad Religionem in genere, neque in ſpecie, nec etiam in foro conſcientiæ illi indicta ſit obligatio, provt deciſum refert Barthol. de Vecchis *vbi ſuprà diſp.* 13. *dub.* 11. *ſub num.* 2.

19. Per hoc decretum Concilij abrogatum fuiſſe Leonis X. priuilegium relatum *in compendio priuileg. Mendicant. verbo nouitius num.* 27. quo conceditur Prælatis Ordinum Minorum poſſe cum conſilio Fratrum Diſcretorum admittere ad profeſſionem anno probationis non expleto Religioſos aliorum Ordinum venientes ad Minoriticam Religionem, tradunt Nauar. *conſ.* 61. *num.* 4. *& conſ.* 66. *num.* 4. *de Regularib. in nouis.* Fr. Emman. *d. tom.* 3. *q.* 15. *art.* 11. Leſſi. *de iuſt. lib.* 2. *cap.* 41. *dub.* 13. *num.* 101. Sanch. *lib.* 7. *de matrim. diſp.* 37. *num.* 47. Fr. Ludou. Miranda *in Man. Prælator. tom.* 1. *q.* 22. *art.* 2. *concl.* 3. Fr. Barthol. de Vecchis *d. diſp.* 11. *dub.* 2. *num.* 5. Illuſtriſſ. D. Roder. à Cunha *in comment. ad d. c.* 1. *num.* 21. *in fine.*

19. Prælati Ordinũ Minorum iam non poſſunt cum conſilio Fratrum Diſcretorum admittere ad profeſſionem anno probationis non expleto Religioſos aliorum Ordinum venientes ad Minoriticam Religionẽ.

20. Contra Sorb. *verbo nouitius,* vbi de nouitiorum profeſſione, *verſ. Sed an requiratur,* & Pact. *c.* 2. *art.* 15. *n.* 65. exiſtimantes prædictum Leonis X. priuilegium non eſſe contra diſpoſitionem Concilij in præſenti.

21. Profeſſum in vna Religione, etiam ſtrictiori, tranſeuntem ad aliam indigere nouitiatu, quẽ requirit Conc. in præſenti, tenent Nauar. *ſub tit. de Regular. conſ.* 49. *n.* 4. *& conſ.* 53. *n.* 5. *in antiq* aliàs *conſ.* 61. *n.* 4. *& conſ.* 62. *n.* 5. *& conſ.* 77. *n.* 4. *eod. tit. in nouis,* Hieron. Roder. *d. reſol.* 101. *n.* 46. Fr. Emman. *in ſumm. tom.* 2. *cap.* 6. *n.* 10. *& quæſt. reg. tom.* 3. *q.* 19. *art.* 11. Sanch. *d. lib.* 5. *cap.* 4. *n.* 12. Illuſtriſſ. D. meus Roder. à Cunha *in comment. ad cap.* 1. *n.* 21. *diſt.* 54. Peregr. *d. p.* 2. *c.* 1. *lit. C.* §. 19. vnde Regulares Diſcalceatos Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis de licentia Sedis Apoſtolicæ ad laxiorem Calceatorum tranſeuntes debere annum probationis, non tamen emittere profeſſionem, reſoluit Sell. *d. loco,* aſſerens deciſum in Montis Regalis 13. Nouembris 1627.

21. Profeſſus in vna Religione etiã ſtrictiori tranſiens ad aliam, indiget nouitiatu.

22. Profeſſum nulliter volentem ſuam profeſſionem ratificare, non teneri nouitiatus annum iterari, ſi aliàs fuit validus, reſoluit Sanch. *de matrim. lib.* 7. *diſp.* 37. *n.* 45. & Peregr. *in comment. ad conſtit. Cleric. Regular. p.* 2. *c.* 1. *lit. C.* §. 2. Si verò Nouitiatus fuit factus poſt pubertatem, & fuit continuus, non eſſe interandum ex quacunque cauſa ſit irrita profeſſio, tenent Sanch. *diſp.* 37. *ex n.* 47. *& in præcepta Decalogi lib.* 5. *c.* 14. *n.* 14. Azor. *inſtit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *c.* 1. *q.* 6. Barthol. à S. Fauſto *in theſaur. Relig. lib.* 5. *q.* 97. Peregr. *vbi proximè,* contra Nau. *conſ.* 20. *n.* 17. *&* 19. *de Regular.* exiſtimantem nouitiatum etiam ex alia cauſa præter defectum ætatis, aut continuationem, inualidum eſſe iterandum.

22. Profeſſus nulliter volens ſuam profeſſionem ratificare non tenetur nouitiatus annum iterari.

23. Moniales Ordinis Prædicatorum habentes ſexdecim annos in mortis articulo conſtitutas profiteri poſſe, & ſi nondum integrum nouitiatus annum peregerint, conceſſit Pius V. *in quodã Motu proprio incip. ſummi Sacerdotij cura,* cuius tenorem refert Fr. Emman. *quæſt. regul. tom.* 3. *q.* 15. *art.* 6. vbi ſubdit hoc hodie fieri poſſe, dicens non eſſe reuocatum à Greg. XIII. tradunt idem Fr. Emman. *in ſumm. tom.* 4. *cap.* 63. *num.* 4.

23. Moniales Ordinis Prædicatorum habentes ſexdecim annos in mortis articulo poſſunt profiteri quamuis nondum integrum nouitiatus annum peregerint.

Ludou. Miranda *in Man. Prelat.tom.1.q.22.art.10.* Sanch. *d.lib.5.cap.4. num.16.* Barthol.à S.Fausto *in suo thesauro Religios.lib.5.q.167.* Peregr. *d. cap.1.lit.C.§.10.*Hieron.Rodet.*d.resol.101.n.40.*

24. Annus probationis à momento in momentum potest & debet computari.

24. Et huiusmodi probationis annum à momento in momentum posse & debere computari, id est, ab hora diei, in quo habitum quis suscepit, vsque ad eandem horam vltimi diei eiusdem anni, tradunt Iacob.de Graff.*tom.1.consil.lib.3.cons.6.n.2.de Regularib.* Zanard.*in direct. Theolog.p.2.cap.26.n.12.vers.nota autem*, Less. *d.lib.2.cap.41. dub.7.n.59.* Sanch. *lib.1.de matrim.disp.16.n.2.& in pracepta Decalogi tom.2.lib.5.c.4. n.31.in fine*, Fr Ludou. Miranda *d.q.22. a.3.* Soar. *tom.3.de Relig. lib.5. cap.15.n.1.*Barthol.à S.Fausto *d.lib.5.q.160.n.2.* Fr.Barthol.de Vecchis *d.disp.11. dub.4.* Peregr. *in constit. cleric. Regular. part.2. cap.1.lit. C §.6.* Hieron.Roderic.*d.resol.101.n.38.* Ego ipse *d.alleg.101. n.22. in fine*, secundùm Lugdunen.impress.

25. Contra Stephan.Gratian.*discept.forens.tom.3.c.413.n.22.*& Campan.*d.rubr.12. c.13. n.4. in fine*, existimantes post factam professionem non esse computandum annum probationis ab vno puncto & instanti ad idem punctum,& instantem,quia esset assertio nimis rigorosa.

26. Nouitius si compleat probationis annum die 24. Februarij anno bissextili, non dicitur expletus hic annus nisi secunda die.

26. Vnde si Nouitius compleat probationis annum die 24. Februarij anno bissextili, non dici expletum hunc annum, nisi secunda die, quæ etiam appellatur 24. id est, 25. die, quare emittere non posse professionem, nisi eadem die 25. in puncto diei 24. Februarij præcedentis anni in quo suscepit habitum, arg. text. *in l. 3. §. minorem ff. de minorib. & in l. cùm bissextus ff. de verbor. signif. & in cap. quæsiuit,eod. tit.* tradunt Fr.Emman. *d.tom.3. q.15. art. 4. & 5.* Iacob. de Graff. & Fr. Ludouic. Miranda *citatis locis*, Bonacin. *de Sacramentis disp.8. quæst. vnica puncto 5. num.15. & de clausura quæst.2. puncto 10. diffic.2. §.3. num.4.* Molin. *de iust.tract.2. disput.573. vers. atque vt à minori ætate*, Sanch. *de matrimon. lib. 2. disp. 24. num. 22. vers. similiter credo*, Less. *d. num.59. vers. hinc sequitur*, Fr. Barthol. de Vecchis *d. dub.4. num.5.* Peregr. *in constitut.cleric. regular. part.2. cap.1. lit. C.§.7.* Hieron. Roderic. *d.resol.101. num.39.* Iul. Lauor. *var. lucubrat.tom.1.tit.1. de comitiis cap.6. n.15.* qui oretenùs mihi retulit S.Congr. Concilij in vna Patauina 5.Iulij 1627.& in Andegauen. 2.Augusti 1627.censuisse non valere professionem respectu anni bissextilis cuiusdam, qui ingressus est Religionem 27. Martij, & die 26. eiusdem mensis sequentis anni, currente anno bissextili emisit professionem,& sic non expectato lapsu diei,qui illi anno accrescit.

27. Contra Fornar. *de Ordine cap.3. n.4.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. post resol.76. in notabil. de materia sacramenti Ordinis, vers. quo ad interstitia*, Barthol.à S.Fausto *d.lib.5.q.161.*existimantes ad hanc professionem in Religione emittendam anno bissextili satis esse ad probationem compleuisse dies 365.

28. Annus ex quo Gregorius XIII. abstulit decem dies, reputatur integer.

28. Annum,ex quo Greg.XIII.abstulit decem dies,hoc est,à quinto die Octobris,vsque ad decimum sextum anni 1582.reputati integrum, nec supplendos esse illos decem dies ex alio anno, quia quamuis ille

annus

annus non fuerit integer naturaliter,& ſecundùm curſum ſolarem,fuit tamen integer ciuiliter,& politicè,docent Henriq.*in ſum.lib.*10.*c.*19.§.2.*& lib.*13.*c.*40.§.2.*in commento lit.* O. Bonacin. *d.puncto* 5.*n.*14. Fr. Ludou.Miranda *d.a.*3.*concl.*2.*in fin.* Fr.Emman.*d.tom.*3.*q.*15.*art.*15. Leſſi.*d.lib.*2.*c.*41.*dub.*7.Barthol.à S.Fauſto *d.lib.*5.*q.*162.Sanch.*d.tom.*2.*lib.*5.*c.*4.*num.*5. vbi extendit ad ſacros Ordines, & ad quæcunque officia,& beneficia,refero ego ipſe *d.alleg.*101.*n.*21.

29. Profiteri poteſt in Religione ille, qui cùm eſſet duodecim annorum, permanſerit per annum integrum in nouitiatu, poſtmodum habitu retento fuit commoratus domi ſuæ vſque ad tempus 16. annorum requiſitum ad profeſſionem emittendam, & cùm fuerit reuerſus ad Religionem, petit admitti ad profeſſionem, ſi aliud illa non opponat, ita Scll. *d.cap.*18.*num.*4. vbi refert deciſum ſub die 20. Martij 1621.

29. Profiteri poteſt in Religione qui permanſit per annũ integrum in Religione,& poſtmodum retento habitu fuit aliquandiu domi ſuæ.

30. Continuum debere neceſſariò eſſe huiuſmodi probationis annum,& non ſufficere interpellatum,docent Nauar.*conſ.*2.*n.*2.*& conſ.*34.*num.*2. *& conſ.*36. *num.*1.*& conſ.*42. *num.*2. *&* 4. *de Regularib. in antiq.& conſ.*9.*num.*2.*& conſ.*32. *num.*4.*ſub eod. tit. in nouis*, Henriq. *lib.*13. *de excommun. cap.* 40. *num.*2. Emman. Sà *verbo Religio num.* 9. Fr. Emman. *in ſum.tom.*2.*cap.*8.*num.*4.*& tom.*3.*q.*15. *art.*8. Iacob. de Graff. *in aureis deciſionib.lib.*3.*cap.*5.*n.*15.Sorb.*in verbo Nouitius*, vbi de Nouitiornm profeſſionis emiſſione,*verſ.ſecundò eſt*,Flamin. Pariſ.*de reſignat.benefic.lib.*3.*q.*13.*num.*11. Azor.*inſtit.moral.part.*1.*lib.*12. *c.*2.*q.*8. Fr.Ludou. Miranda *d.q.*22.*art.*4.*concl.vnica*, Nald. *verbo Nouitius,num.*4. Leſſ. *d.lib.*2.*cap.*41.*dub.*7.*num.*59.Sanch.*d.lib.*5.*cap.*4.*n.*31.Stephan.Gratian. *Marchiæ deciſ.*35.*num.*3. *in addit.* Barthol.à S.Fauſto *d.lib.*5.*q.*163. Bonacin.*de clauſura q* 2.*puncto* 10.*diffic.*2.§.2.*n.*3.Soar.*tom.*3.*de Relig. lib.*5.*c.*15.*n.*3. Ego ipſe *d.alleg.*101.*n.*23. Illuſtriſſ. D.meus Roderic.a Cunha *in comment. ad c.*1.*num.*15.*diſt.*54. Peregr. *in conſtit.cleric.Regul.part.*2.*cap.*1.*lit.C.*§.8. Hieronym.Roder.*d.reſolut.*101.*n.*42. Fr.Barthol.de Vecchis *d.diſp.*11.*dub.*3.*num.*1. vbi *n.*5.cum Soar. *d.c.*15.*à n.*8. ampliat, vt hæc continuatio non ſolùm eſſe debeat per annum expletum, ſed etiam vſque ad profeſſionem, ita vt ſi nouitius completo anno probationis egrederetur monaſterium, & poſtea iterum rediret, profeſſionem emittere non poſſet, virtute præfatæ vnius anni probationis, ſed iterum inchoare deberet nouitiatum.

30. Annus probationis debet neceſſariò eſſe continuus.

31. Contra Franch. Angel. Syluestr. *verbo Religio* 5. *q.* 4. Barthol. à S.Fauſto *d.lib.*5.*q.*165. & Bonacin. *d.punct.*10.*diffic.*2.§.2.*n.*4.exiſtimantes non eſſe neceſſariam continuationem probationis cum profeſſione,& contra Fr.Emman.*d.q.*15. *a.*10.*verſ.aduertendum denique*,qui idem cenſet circa nouitias Monialium.

32. Annum probationis tunc interrumpi,quando Nouitius dimiſſo Religionis habitu egreditur monaſterium animo deſerendi Religionem,ita vt ſi poſtea pœniteret, iterúmque reciperetur,deberet ex integro à principio inchoare nouitiatum, referunt proximè citati Doctores,& præcipuè Fr.Barthol.de Vecchis *d.dub.*3.*n.*6.

32. Annus probationis tunc interrumpitur quando nouitius dimiſſo Religionis habitu egreditur monaſterium animo deſerendi Religionem.

DDDd 3 33.Et

33. Nouitiatus interruptus non potest continuari etiam in ordine Minorum.

33. Et ideo per text. in præsenti reuocatum esse priuilegium Iulij II. concessum Minoribus, vt nouitiatus interruptus possit continuari, tradunt Fr.Ludou.Miranda *d.q.22.a.4. versùs finem*, Barthol. à S.Fausto *d.lib.5.q.166.* Fr.Barthol.de Vecchis *d.disp.11.dub.3.n.6.in med.*

34. Contra Sorb. *verbo Nouitius*, vbi de Nouitiorũ professionis emissione, *vers. sed Iulius*, Fr.Emman. *d. q.15. art.*8.& 10. *vers. aduertendum tandem*, existimantes iuxta prædicti priuilegij tenorem posse etiam hodie tempus prioris receptionis cum tempore posterioris ad perficiendum probationis annum computari.

35. Nouitius dimisso Religionis habitu à monasterio recedés eo ipso interrumpitur annus probationis, licèt interpellatio sit modica.

35. Dimisso Religionis habitu à monasterio Nouitium recedentem, eo ipso interrumpere annum probationis, licèt interpellatio sit modica, & paulo pòst intra diem pœniteat, tenent Nauar. *cons.42. n.4. de Regularib.* Gallet. *in Margarita casuum conscientiæ verbo Nouitius*, 2. Sanch. *d.cap.4.n.32.* Soar. *d.cap.15.n.3.* Peregr. *d. part.2.cap.1.lit.C.§.8. vers. Sed quid*, Barthol.à S.Fausto *d.lib.5. q.164.* Fr.Barthol.de Vecchis *d.dub.3. num.*7. Illustriss. D.Roder. à Cunha *vbi suprà num.*17. Ego ipse *d.alleg.101.n.25.*

36. Contra Less. *d.lib.2.cap.41.dub.*7. existimantem paucorum dierum interpellationem non impedire, & contra Sorb. *d.loco vers. secundò est*, Lorich. *in suo thesauro tit.de Regul.§.9. vers. si autem sine licentia*, Nald. *d. verbo Nouitius n.* 4. qui cùm dicant interrumpi nouitiatum per exitum Nouitij à claustro per tres, aut quatuor dies siue licentia sui superioris, videntur docere exitum vnius, vel duorum dierum non esse sufficientem ad hanc interruptionem inducendam.

37. Nouitius de licentia superioris cũ habitu aliqua iusta de causa extra monasterium egrediens non interrumpit annum probationis.

37. Si tamen Nouitius de licentia superioris cum habitu aliqua iusta de causa intra annum probationis extra monasterium egrediatur, & ibidem per aliquos dies commoretur, post accessum posse licitè profiteri, annúmque per hoc non dici discontinuum, resoluunt Nau. *cons.10. n.3. de Clericis non resid.& cons.42.de Regular.* Peregr. *in comment. ad constit. cleric. Regular. part. 2.cap. 1. lit. C.* §. 8. Hieron. Roder. *d. resol.101.num.*44. Iacob.de Graff. *in aureis decision. part.1.lib.3.cap.5. post num.* 18. Flamin. Paris. *d. q.13. num.* 12. Sayr. *in floribus decis. sub tit. de Regularib. decis.*15. Fr. Emman. *d. quæst.15. art.* 8. Ludouic. Beja *respons. casuum conscientiæ part.4.cas. vlt. in fine*, Lorich. *d.§.9. vers.*4. Campan. *d. rub.12. cap.3. num.* 3. Aloys. Ricc. *in praxi fori ecclesiast. decis.501. in 1.edit.* aliàs *resolut. 392. num.3.in 2. edit.* Armendar. *d. l. 7. de Religion. num.*13. Bonacin. *de clausur. q.2. puncto* 10. *diffic.2.§.2.num.*6. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 66. num.* 14. Soar. *tom. 3. de Religion. lib. 5. cap.14. num.* 13. Fr. Barthol. de Vecchis *d. dub.3. num.* 10. vbi *num.*11. cum Soar. *eod. cap.14. num.* 14. contra Nauar. intelligunt etiamsi illicitè, & sine rationabili causa concessa fuisset Nouitio licentia. Ego ipse *d. alleg.101, num.*27. Ludou. Miranda *d. quæst. 22. art. 5. concl. vnic.* vbi in fine ait huiusmodi licentiam ad exercendum posse tantùm concedere Ministros Prouinciales si adsint, in ipsorum verò absentia, & quando facilis ad eos non habetur recursus, vrgétque necessitas, id ipsum posse facere Guardianos, & alios Prælatos conuentuales, nisi

nisi aliqua ordinatione generali, seu Prouinciali, aut particulari mandato si fuerit interdictum.

Vnde non interrumpi tempus probationis si Nouitius habitu Religionis indutus monasterium ex sui superioris licentia exeat causa peregrinandi ad stationes, vel ad alia loca, vel visendi parentes, aut cognatos ægrotantes, vel mendicandi, vel recreandi, aut alia huiusmodi causa, benè notant Iacob.de Graff.*d.cap.5.n.*18. Fr.Emman.*d.q.15.art.*8. Fr.Barthol.de Vecchis *d.disp.*11.*dub.*3.*num.*12.

38. Nouitius si habitu Religionis indutus monasterium ex sui superioris licentia exeat, non interrumpit annum probationis.

39. Hinc etiam non interrumpi dictum tempus probationis si Nouitius ex licentia superioris, ob malam valetudinem maneat extra monasterium, resoluunt Gonzal. Mendez de Vasconcellos *diuers.iuris argument.lib.*2.*cap.*15. Stephan.Gratian.*discept.forens.cap.*166.*num.*14.*& in addit.ad Marchia decis.*35.*num.*2.Fr.Barthol.de Vecchis *d.dub.*3.*num.*13. vbi refert ita fuisse decisum. Quare si Nouitia durante probationis anno curandæ valitudinis causa de licentia superiorum à monasterio exierit, & pòst reuertatur, eodem tempore professionem emittere posse, ac si nunquam egressa fuisset, dicit resolutum Armendar. *d.l.*7. *de Relig.num.*13.

39 Nouitius ob malam valetudinem manens extra monasterium non interrumpit annum probationis.

40. Hinc pariter non interrumpi nouitiatum, si nouitius retento habitu perterritus seueritate, vel iracundia, aut minis, seu odio superioris, aut Magistri monasteriorum abditè exeat causa se celandi, dummodo animum habeat redeundi, tradunt Galuan. *consil.*12. *num.*9. & Fr.Barthol.de Vecchis *d.dub.*3. *num.*15. vbi intelligit dummodo exitus extra monasterium non sit talibus circumstantiis factus, quòd probabiliter præsumi possit Nouitium animo deserendi Religionem egressum fuisse.

40. Nouitiatus non interrumpitur si nouitius retento habitu perterritus seueritate superioris abditè exeat causa se celandi.

41. Completo probationis anno nouitiatum obueniente aliqua rationabili, seu iusta causa posse prorogari, tradunt Nauarr.*consil.*30.*de Regularib.in nouis*, Emman.Sà *verbo Religio*, *num.*3. Fr.Emman.*d.tom.*3. *quæst.*17.*art.*10. Galet. *d.verbo profiteri vltim.* Less. *d.dub.*7.*num.*59. Bartholom. à S.Fausto *d. lib.*5. *quæst.*168. Fr. Ludouic. Miranda *in suo man. Prælator. tom.*1. *quæst.*25. *art.*11. Sanch. *in præcepta Decalogi*, *lib.*5. *cap.*4. *num.*1. Peregrin. *d.cap.*1.*litt. C.*§.11. Aldan. *d.tit.*25. *num.*10. vbi refert decisum sub die 31. Maij 1597. Soar. *tom.*3.*de Relig. lib.*5.*cap.*13 *num.*8. Fr. Bartholom. de Vecchis *d.disp.*11.*dub.*5. *num.*3. vbi *num.*4. post Galuan. *consil.* 12. *à princip.* obseruat differri non posse professionem illorum Nouitiorum, quos superiores expleto probationis anno habiles inuenerint.

41. Nouitiatus potest ex iusta causa prorogari completo probationis anno.

42. Nouitium, & monasterium post Concil. Trident. nullatenus posse anno nouitiatus renuntiare, tenent Nauarr.*consil* 33 *sub tit.de Regularib.in antiq.* aliàs *cons.*62.*num.*5. *in nouis*. Ludou. Beia *d.casu vlt.vers. tertio,* Hieron.Roder.*d.resol.*101.*num.*41. Fr. Emman.*d.tom.*3.*q.*14.*art.*7. *& in sum.tom.*2.*cap.*6.*num.*10.Azor.*d.lib.*12.*cap.*4.*q.*4.*&* 9.Sanch.*d.lib.*5. *cap.*4.*num.*18. Ludou. Miranda *d q.*22.*art.*7.*concl.vnic.*Petegr.*d.c.*1.*lit.C.* §.12.Barthol.à S.Fausto *d.lib.*5.*q.*170.Ego ipse *d.alleg.*101.*num.*32. Illustriss. D. meus Roder.à Cunha *in comment.ad cap.*1. *num.*22. *dist.*54. vbi subdit

42. Nouitius & monasterii post Conc. Trid nullatenus possunt anno nouitiatus renuntiare.

subdit validè dispensare Præpositum Generalem Societatis IESV post exactum integrum annum nouitiatus (non tamen ante illum) cum Nouitio suo, vt profiteatur, vel incorporetur in eadem Societate ante decursum biennium nouitiatus.

43. Annus probationis potest impleri ab eo, qui nondum expleuerit annum decimumsextum.

43. Probationis annum posse impleri ab eo, qui nondum expleuerit annum decimumsextum, & vi talis probationis posse probatum admitti ad professionem expleto decimosexto anno, asserunt Nauarr. *consil.*30.*num.*1.*de Regular.in* 1.*edit.* aliàs *consil.*20.*num.*1.*eod.tit.in* 2.*edit.* Henriq *lib.*13.*cap.*40.§.2.*in fin.* Galet.*verbo profiteri* 3. Azor.*d.lib.*12.*cap.*4. *q.*9.*in fine*, Fr.Emman.*d.tom.*3.*q.*15.*art.*2.*in fin.* Valer.Reginald. *d.lib.*18. *num.*385.*propè finem*, Sanch. *in præcepta Decalogi,tom.*2.*lib.*5. *cap.*4.*n.*22. *in fine*,ego ipse *d.alleg.*101.*num.*31.

44. Conuertitæ eo ipso quod ingrediuntur monasteriũ possunt profiteri.

44. Conuertitæ eo ipso, quòd ingrediuntur monasterium, possunt emittere professionem, iuxta Bullam Pontificis ante Concilium emanatam, quæ non est sublata per hoc decretum, & quod infrà *cap.*18.*in fine*,hac eadem sess. præseruantur earum constitutiones;ergo multo magis hoc priuilegium Pontificis, ita Aldan. *in compend.canon.resolut.lib.*2. *tit.*8.*num.*16.vbi refert decisum sub die 11.Ianuarij 1620.

45. Habitus Regularis à nouitio deferendus est de essentia atque substantia anni probationis.

45. *Post susceptum habitum*, &c.] Habitum Regularem à Nouitiis deferendum esse de essentia, atque substantia anni probationis, tradunt Azor.*d.lib.*12. *cap.*2. *quæst.*9. Fr.Emman. *d.quæst.*15. *art.*9. Sanch. *d.lib.*5. *cap.*4.*num.*29.Fr.Ludou.Miranda *d.quæst.*22.*art.*6.*concl.vnic.* Bartholom. à S.Fausto *d.lib.*5. *quæst.*177. Barthol. de Vecchis *d.disp.*11.*dub.*7. Reginald. *d. lib.*18.*num.*384. Ego ipse *d. alleg.*101.*num.*29. Illustriss. D.meus Roder.à Cunha *in comment.ad cap.*1.*num.*12.*dist.*53. vbi *num.*13.limitat, nisi regula alicuius Religionis à Pontifice approbata aliud præscriberet,vel vsus legitimè præscriptus id obtinuisset,limitat etiam nisi talis esset Religio, quæ habitum proprium non haberet, vt non habet Societas IESV, cuius Religiosi ex vsu regionis, in qua habitant, vestiuntur, secundùm Sanch.*in præcepta Decalogi,tom.*2.*lib.*6.*cap.*8.*num.*70. Vnde licèt Nouitius deferre debeat habitum,quo regula, vel statutum, aut consuetudo cuiuscunque Religionis vti vult,non esse tamen de substantia anni probationis Nouitium induere habitum Nouitiorum ab habitu professorum distinctum,resoluunt Soar.*tom.*3.*de Relig.lib.*5.*c.*14. *num.*10.Fr.Barthol.de Vecchis *d.dub.*7.*num.*3.

46. Professiones tacitæ non tolluntur per hoc decretum.

46. Per text.in præsenti non tolli professiones tacitas, sed in suo pristino valore manere, asserunt Nauarr. *consil.*28.*num.*5. *de Regular.in* 2.*edit.* Sayr.*in florib.decis.sub eod.tit.decis.*42. Sorb.*verbo Nouitius*, vbi de Nouitiorum professione,*vers.quid autem dicendum*, Azor.*d.part.*1.*lib.*12. *cap.*4.*quæst.*6. Fr.Emman.*d.tom.*3.*quæst.*17.*art.*1. Armendar.*d.l.*7.*de Relig. num.*6. *&* 8. Stephan. Gratian. *discept.forens. cap.*640.*num.*34. adden.ad Greg.*decis.*385.*num.*6. D.Hieron.Venero.y Leyua *d.cap.*15.*n.*5. Fr.Barthol. de Vecchis *d.praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs*, *disp.*13. *dub.*8. Rot. in Vlixbonen. professionis 10. Decembris 1621.coram R. P. D. Merlino Sanch. *in præcepta Decalogi lib.*5. *cap.* 3. *à num.*36.Hieron.Roder.*d.resol.*101.*num.*53. Professionem tacitam inducere

cere Ordinis susceptionem, resoluit Sell. *d. cap.* 18. *num.* 50. asserens sic fuisse resolutum in Beneuentana 20. Decembris 1619.

Renunciatio, aut obligatio non potest fieri à Nouitijs, etiam fauore causæ piæ, nisi cum licentia Episcopi, vel vicarij, finito tempore nouitiatus superiores admittant Nouitios ad professionem, vel eos è monasterio deiiciant, quibus restituantur omnia, quæ dederunt monasterio ante professionem, vt in text.

CAPVT XVI.

1. Vide Nauarr. *consil.* 7. & 8. *de donat. in antiq.* aliàs *consil.* 81. & 82. *de Regul in nou.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom* 2. *quæst.* 47. *art.* 8. Ceuall. *commun. contra commun. q.* 806. *n.* 3. *cum seqq.* Aluar. Valasc. *de partit. cap.* 16. *num.* 2. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. part.* 2. *collect.* 454. Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 50. *vers. renunciatio*, Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiastici, part.* 2. *cap.* 1. *num.* 38. *cum seqq.* Stephan. Gratian. *Marchiæ decis.* 37. Azor. *institut. moral. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 2. Molin. *de iustit. tract.* 2. *disp.* 139. *vers. antequam*, Less. *in simili tract. lib.* 2. *cap.* 41. *dub.* 4. *num.* 40. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 18. *num.* 397. Mari. Antonin. *variar. resolut. lib.* 1. *resolut. vlt. casu* 62. Campan. *in diuers. iuris canonici, rub.* 12. *cap.* 3. *num.* 10. *cum seqq.* & *cap.* 4. *num.* 1. Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.* 3. *quæst.* 99. *num.* 18. *cum multis seqq.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Religion. num.* 18. *cum seqq.* Benedict. Ægid. *in repet. l.* 1. *C. de sacrosanct. Eccles. part.* 4. §. 2. *per tot.* Fr. Ludouic. Miranda *in manual. Prælator. tom.* 1. *quæst.* 23. Nicol. Garc. *de benefic. part.* 11. *cap.* 9. *num.* 10. *cum seqq.* Sanchez *in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 5. Vgolin. *de offic. Episcopi, cap.* 20. §. 7. metipsum *in simili tract. part.* 3. *alleg.* 99. Barthol. à S. Fausto *in thesauro Religiosorum, lib.* 5. *à quæst.* 178. *vsque ad quæst.* 200. Hieronym. Roder. *in compend. quæst. regul. resol.* 53. *ex num.* 10. & 101. *num.* 48. *cum seqq.* Portel. *in dubijs regul. verbo Nouitij, num.* 37. *cum seqq.* D. Hieron. Venero, y Leyua Archiep. Montis Regalis *in examine Episcop. lib.* 6. *cap.* 15. *num.* 17. *cum seqq.* Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs, disp.* 8. *dub.* 7. *cum seqq.* Laurent. de Peirinis *in constit. suæ Religionis Minimorum, constit.* 2. *Sixti IV. à num.* 72. latè Peregr. *in constit. cleric. Regul. part.* 2. *cap.* 1. *lit. G. pag.* 152. *cum seqq.* — 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Nulla quoque renunciatio, aut obligatio*, &c.] Nomine obligationis in præsenti intelligi omnes contractus lucratiuos, docent Fr. Emman. *in sum. tom.* 2. *cap.* 7. *num.* 4. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 5. *quæst.* 179. Laurent. de Peirinis *in d. constit. Sixti IV. num.* 75. Sanch. *d. lib.* 7. *cap.* 5. *ex num.* 31. Peregr. *d. part.* 2. *cap.* 1. *lit. G.* §. 13. — 2. Obligationis nomine in præsenti intelliguntur omnes contractus lucratiui.

3. Vnde textum in præsenti comprehendere donationes inter viuos tenent Nauarr. *consil.* 81. & 82. *de Regular. in nouis, & comment.* 2. *de Regularib.* — 3. Donationes inter viuos comprehendit hoc decretum.

*Regularib. num.*51. *in fine*, Menoch. *de arbitr. casu* 437. *num.*8. Molin. *de iustit. tract.*2. *disp.*139. *col.*9. *vers. ambiget praeterea.* Fr.Emman. *in summa part.*2.*cap.*7.*num.*8. Barthol. à S.Fausto *d.lib.*5.*quaest.*180. Spin. *in speculo testam.glos.*12.*princip.num.*50. Sanch. *d.lib.*7.*cap.*5.*num.*20. Peregr. *d.p.*2.*cap.*1.*lit.G.*§.6.

4. Renunciationem officiorum publicorum temporalium comprehendit.

4. Habere etiam locum in renunciatione officiorum publicorum temporalium, vt si Nouitius esset tabellio, vel aliud huiusmodi officium haberet, tenent Sanch. *d.cap.*5.*num.*43. Fr.Barthol.de Vecchis *d.disp.*8. *dub.*7.*num.*7. id intelligentes si fiat renunciatio officij quatenus statim transferatur in eum, in cuius fauorem fit renunciatio.

5 Fideiussioné comprehendit.

5. Fideiussionem comprehendere hoc decretum, tradunt Sanch. *d.cap.*5.*num.*34. Fr.Barthol.de Vecchis *d.disp.*8.*dub.*7.*num.*8.

6. Liberationé comprehendit, qua Nouitius tutorem, seu curatorem suum à reddendis ratiociniis liberat.

6. Liberationem, qua Nouitius tutorem, seu curatorem suum à reddendis ratiociniis liberat, comprehendere affirmant Nauarr. *cons.*83. *de Regularib.* & Fr.Barthol.de Vecchis *d.disp.*8.*dub.*7 *num.*9. subdentes secus esse si hæc liberatio facta sit à Nouitio in testamento non alterando naturam testamenti.

7. Eleemosynas per Nouitios factas non comprehendit dummodo non sint modicæ.

7. Eleemosynas per Nouitios factas non comprehendere, dummodo sint modicæ, consideratis facultatibus ipsius Nouitij, asserunt Nicol. Garc. *d.cap.*9.*num.*17. Azot. *instit. moral. part.*1.*lib.*13.*cap.*9.*q.*2. Fr.Barthol.de Vecchis *d.dub.*7.*num.*11.*vers. ex dictis*, vbi intelligit de eleemosynis paruis, vel moderatis, Barthol. à S.Fausto *in thesauro Relig. lib.*5. *q.*180.*in fine*, Sanch. *d.lib.*7.*cap.*5.*num.*22. Peregr. *d.part.*2.*cap.*1.*lit.G.*§.7. vbi *in vers & adueniente*, post Sanch. *d.num.*22. *in fine*, subdit, quòd in euentu quo Nouitius exeat à Religione, non tenetur monasterium dictas eleemosynas erogatas Nouitio restituere.

8. Donationem Deo, seu B. Mariæ, vel Sanctis oblatam non comprehendit.

8. Donationem Deo, seu Beatæ Mariæ, vel Sanctis oblatam non comprehendere, docent Fr.Emman. *quaest. regular. tom.*2.*q.*47.*art.*5. Sanch. *d.cap.*5.*num.*28. licèt Fr.Barthol. de Vecchis *d.dub.*7.*num.*11. *in princip.* contrarium teneat, dummodo attentis Nouitij facultatibus sit alicuius momenti.

9. Victum, & vestitum, quem pro se tribuit Nouitius monasterio non comprehendit.

9. Victum, & vestitum, quem pro se tribuit Nouitius monasterio, non comprehendere asserit Fr.Barthol.de Vecchis *d.dub.*7.*num.*12.

10. Expensas factas pro sustétatione nouitiæ, & Monialium, & pro solemnitate professionis nó comprehendit.

10. Quod tribuitur monasterio, vel Monialibus in ipsa professione, non pro ipsa, sed pro sustentatione Nouitiæ, & Monialium, & pro solemnitate & festiuitate professionis iuxta consuetum morem, non includi sub hoc decreto resoluit Soar. *tom.*5.*de censur.disp.*22.*sect.*5.*n.*15.& idem credit Sanch. *d.cap.*5.*num.*22. de conuiuio facto in ingressu in nouitiatum, & de consuetis tunc dari Monialibus.

11. Oblationes, & donationes factas monasterio à tutoribus, vel consanguineis Nouitiorum ex propriis bonis non comprehendit.

11. Oblationes, donationésve factas monasterio, seu Religiosis à tutoribus, curatoribus, ac consanguineis Nouitiorum ex propriis bonis, non ex bonis Nouitiorum, minimè comprehendi sub hoc decreto, asserunt Soar. *de Relig.tom.*3 *lib.*5.*cap.*9. *num.*16. Fr.Barthol.de Vecchis *d.dub.*7.*num.*14. idem dicendum de donatione facta à parentibus Nouitij ex propriis ipsorum parentum bonis, non in dotem Nouitij, obseruat Sanch. *d.cap.*5.*num.*23.

12. Contractus

12. Contractus emptionis, venditionis, permutationis, locationis, & alios huiusmodi, in quibus tantundem recipit Nouitius, quantum dat, non comprehendere, resoluunt Sanch. *d.c.5.num.33.* Fr. Barthol. de Vecchis *d.dub.7.n.15.* Laurent. de Peirinis *vbi suprà n.75.*

12. Contractus emptionis, venditionis, permutationis, & locationis non comprehendit.

13. Renunciationem beneficij sub hoc decreto non comprehendi, ac proinde Nouitium habentem beneficium ecclesiasticum, posse validè illi renunciare, non seruata solemnitate huius decreti, docet Nicol. Garc. *part.11.cap.9.num.12.& 13.* quem refero, & sequor ego ipse *d. alleg.99.num.19.*

13. Renunciationem beneficij non comprehendit.

14. Contra Maiol. *de irregular. lib.3. cap.6. post n.1.* Flamin. Paris. *de resignat. beneficij, lib.3.q.13.à n.4.* Campan. *d.rubr.12.cap.3.num.10.* Azor. *instit. moral. part.2.lib.7.c.20.q.6.* Molfes. *tom.1.ad consuet. Neapol. part.4. tit. de renunciat. q.16. n.34. & 35. & in sum. moralis Theolog. tract.6. cap.12. n.18. in fine,* Ceuall. *commun. contra commun. q.121.n.4.& 5.* Fr. Ludouic. Miranda *d.tom.1.q.23.art.5.* Mari. Anton. *variar. resolut. lib.1. resolut.112. casu 62.* Sanch. *d.lib.7.cap.5.num.38.* Soar. *tom.3.de Religion. lib.5.cap.16. num.12.* Barthol à S. Fausto *in thesaur. Relig. lib.5.q.181.& seq.* Peregr. *in comment. ad constit. cleric. Regular. part.2.cap.1.lit. G. §.1.* Fr. Barthol. de Vecchis *d.disp.8. dub.7.n.4.* D. Hierónym. Venero, y Leyua *d. cap.15. num.23.* existimantes dispositionem huius decreti vendicare sibi locum in resignatione beneficij.

15. Testamenta, codicillos, & donationem causa mortis sub hoc decreto non comprehendi, scribunt Nauar. *comment.2.de Regular. n 50. & consil.83.n.2.& 3. sub illo tit. de Regular. in nouis,* Gasp. Thesaur. *decis.56.* Tap. *in auth. ingressi, C. de sacros. eccles. verbo ideóque nec de his, c.1. n.15. in fine,* Humad. *l.7.glos.3.à n.4.tit.7.p.1.* Caualcan. Friuz. *decis.3. n.113.p.3. sub tit. de vltim. volunt.* Menoch. *in addit. ad lib.2.de arbitr. casu 436. n.16.* Molin. *d. disp.139. vers. ambiget fortasse.* Gutier. *in cap. quamuis pactum, de pactis lib.6. verbo dum nuptui tradebatur num.4. & Canon. quæst. lib.2. cap.1.n.26. cum seqq.* Fr. Emman. *in sum. tom.1. cap.90. n.5. & tom.2.cap.7. num.8.& 9.& quæst. regular. tom.3.q.16.art.1.& tom.2.q.47. art.10.* Azor. *d.part.1.lib.12.cap.2.q.14.in fine, & lib.13. cap.9.q.2.* Vega *in summ. tom.1. cap. 91. casu 4. & tom. 2. capit. 50. casu 3.* Aloy. Ricc. *in collect. decis. collect. 584.* Emman. Sà *verbo Religio num. 5.* Læli. Zech. *de republ. ecclesiast. tit. de Regularib. cap.3.num.10.* Lessi. *d.cap.41.num.40.* Aluar. Valasc. *d.cap.16.à num.13.* Ceuall. *commun. contra commun. q.63.num.7.& q.121.à num.4.* Cened. *ad Decretum collect.50.in fine,* Nicol. Garc. *de benefic. p.11. c.9.n.17.* Sanch. *d.cap.5.n.13.* Benedict. Ægid. *d.§.2. num.2. cum seqq. & num. vlt.* Fr. Ludou. Miranda *d. q.23. art.4.* optimè Campan. *d.rubr.12. cap.13. n.12.* Barthol. à S. Fausto *d.lib.5.q.188.& 189.* Laurent. de Peirinis *in const. sui Ordinis Minimor. const.2. Sixti IV.n.74.* Peregr. *in comment. ad const. cleric. Regul. p.2.cap.1. lit G.§ 4.* vbi plures refert, Franc. Molin. *d. q.99.n.26.* Armendar. *d.l.7.de Religion. num.21.* Monet. *de commutat. vltim. volunt. c.5.n.11.* Stephan. Gratian *discept. forens. tom.5.c.587. n.30.* Fr. Barthol. de Vecchis *d.disp.8 dub.10.n.3.* Ego ipse *d.alleg.99.num.12.* Hieron. Roder. *in compendio quæst. regul. resol.53.n.10.*

15. Testamenta, codicillos, & donationem causa mortis non comprehendit hoc decretum.

16. Contra Spin. *in speculo testam. glos.* 12. *princ. num.* 50. existimantem nullam renunciationem, donationem, aut testamentum valere eius, qui monasterium ingreditur, nisi seruata huius decreti forma.

17. Donatio Nouitij facta cum solemnitate huius decreti vt sit firma, requiritur professionis validitas.

17. Ad hoc vt donatio Nouitij facta cum solemnitate huius decreti sit firma, requiri vt professio valida existat, resoluunt Barthol à S. Fausto *d. lib.* 5. *q.* 187. Laurent. de Peirinis *d. constit.* 2. *Sixti IV. n* 78. Sanch. *d. lib.* 7. *cap.* 5. *num.* 55. Peregr. *in d. cap.* 1. *lit. G.* §. 17. vnde non sequuta professione, quia mortuus est Nouitius antequam eam faceret, vel ad seculum rediit, donationem esse irritam, & nullam, docent Nauar. *cons.* 1. *de stat. monach in antiq.* aliàs *cons.* 9. *de success. ab intestat. in nouis*, Fr. Emman. *in summ. p.* 2. *cap.* 90. *num.* 6. *& tom.* 3. *quæst. regular. q.* 47. *art.* 12. Passarel. *in priuileg. Minorum cap.* 37. Peregr. *d. cap.* 1. *lit. G.* §. 14. Sanch. *d. cap.* 5. *à num.* 48. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 5. *q.* 186. Ego ipse *d. alleg.* 99. *n.* 11. *in fine*, Honded. *cons.* 73. *à n.* 16. *vol.* 2. Fr. Barthol. de Vecchis *d. disput.* 8. *dub.* 8. *num.* 3. *& dub.* 9. *num.* 6. Laurent. de Peirinis *d. constit.* 2. *Sixti IV. num.* 76.

18. Professione ratificata si illa nulliter emissa fuerit, censetur quoque renunciatio ratificata & valida.

18. Ratificata verò professione, si illa nulliter emissa fuerit, censeri quoque renunciationem ratificatam, & validam, resoluit Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 146. *part.* 4. & Sanch. *d. lib.* 7. *cap.* 5. *num.* 56. vbi ait, quòd si professio esset nulla non ratione ætatis, sed quia facta esset anno non integrè transacto, vel ex metu, aut aliis de causis, in hoc casu cùm renunciatio ab initio valuerit, eiúsque firmitas pendeat à professione validè emissa, quamuis professio fuerit initio irrita, & sic non confirmatit renunciationem, cùm tamen ea adhuc in suo pristino valore perseueret, confirmabitur quoties illa professio ratificata fuerit alia professione, siue expressa, siue tacitè valida, refert Peregr. *d. p.* 2. *c.* 1. *lit. G.* §. 17.

19. Nouitius si iuxta formam huius decreti renuntiauerit legitimam, & facta professione Episcopus sit factus, recuperat ius succedendi in dicta legitima.

19. Religionem ingressus, qui seruata forma huius decreti renunciauit legitimam paternam, & ius succedendi in materna ad fauorem ipsius monasterij, emissa deinde professione, si postea ad Episcopatum sit promotus, viuente eius matre, recuperat ius succedendi tam in paterna, quàm in materna legitima, etiam quoad renunciata, ad fauorem tamen suæ Ecclesiæ, ita Aldan. *in compendio Canon. resol. lib.* 2. *tit.* 9. *n.* 10. vbi refert sic fuisse decisum sub die 11. Ianuarij 1631.

20. Secularis ante habitus susceptionem, & Nouitiatus ingressum potest etiam intuitu eiusdem ingressus validè de suis bonis disponere, illa renunciando absque solemnitate huius decreti.

20. *Antea facta.*]. Intelligi de renunciatione tantùm facta post ingressum Religionis, non autem de facta ante ingressum, ac proinde de secularis ante habitus susceptionem, & nouitiatus ingressum, posse etiam intuitu eiusdem ingressus validè de suis bonis disponere, illa renunciando, donando, seu obligando, absque solemnitate in hoc decreto petita, resoluunt Mandos. *cons.* 22. *à num.* 8. *vol.* 1. Passarel. *in compend. Minor. cap.* 37. Confert. *in priuileg. Mendicant. tit.* 13. *cap.* 12. *&* 13. Quarant. *in sum. Bullarij, verbo monasteria, & conuentus, vers. dubium illud*, Menoch. *in addit. ad lib.* 2. *de arbitrar. cas.* 436. *à num.* 3. Sorb. *in suis addit. ad compend. Mendicant. verbo Nouitius, vers. Sed hîc sunt aliqua aduertenda*, Aluar Valasc. *d. cap.* 16. *num.* 22. *cum seq.* Zanard. *in direct. Theolog. part.* 2. *cap.* 17. *vers. primò si sit facta*, Veg. *in sum. tom.* 1. *c.* 91. *casu* 4. *&*

& tom.2.c.50.casu 3. Thesaur. *quæst.forens.lib.2.q.56.num.*8.*&* 9. Megagl. 1.2.*lib.*2. *cap.27.num.25.&* 26. Nald. *verbo Religiosus num.*1. Fr. Emman. *tom.2.q.47.art.*8. Stephan. Gratian. *Marchia decis.*37. Benedict. Ægid. *in repet.d.l.1.p.4.§.2. n.22. ad finem*, Franc. Molin. *de ritu nupt. lib.3.q.99. num.*30. Castil. *controuers. lib.*1. *de vsufructu cap.65.n.*7. Campan. *d.rubr.* 12.*cap.3.n.*17. Nicol.Garc. *d.part.*11.*c.9.n.*15. Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo Religiosus, pag.* 226. *col.*1. *& verbo Nouitius* 1. Vgolin. *de potestate Episcopi cap.*20. §.7.*n.* 1. Armendar. *d.l.*7. *de Religion. n.* 20. *&* 25. Sanch. *d. lib.7. cap.5. num.*4. *cum seqq.* Barthol. à S. Fausto *d.lib.5. q.*183. Peregr. *d.part.2. cap.1.lit. G.* §.2. vbi *in vers. quintò*, ita declarauit, refert declarationem, me citato *in hoc loco*, Aloys. Ricc. *in decisionib. Curiæ Archiep. Neapol. decis.*295. *ad fin. part.*1. Fr. Barthol. de Vecchis *d.disp.*8. *dub.*8. *n.*4. Ego ipse *d.alleg.99.n.*17. & tenuit Rota in Parmen. translationis 20. Decembris 1627. coram R. P. D. Duran. *vers. tandem non obstat*, vbi etiam fuit dictum in donatione facta ab eo, qui adhuc non est ingressus Religionem, sed cogitat de ingressu esse adhibendam solemnitatem legis, seu statuti secularis, & ideò donationem factam per filium patri per paucos dies ante ingressum in Religione, seu habitus susceptione intuitu, & contemplatione eiusdem Religionis esse validam, tuetur Aldan. *in compendio Canon. resol.lib.2. tit.8.n.*15. vbi refert sic fuisse decisum sub die 13. Aprilis 1630.

Contra Nauar. *cons.* 7. *&* 8. *de donat. in antiq.* aliàs *cons.* 81. *&* 82. *de Regularib. in nouis*, Molin. *de iustit. tract.2. disp.*139. *vers. ambiget & disp.* 149. *vers. quoad Ecclesiam, & disp.*604. *n.*2. Cancer *var.lib.1. cap.8. n.*81. Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.3. q.*13. *num.* 9. Fusc. *de visitat. lib.*2. *cap.*18. *n.*37. Spin. *in speculo testam. glos.*12. *princ.n.*5. Menoch. *cons.*388. *num.*7. Emman. Sà *verbo Religio n.* 5. Rojas *in epit. success. cap.7. num.*30. *&* 31. Gutier. *in cap. quamuis pactum, de pactis lib.6. §. dum nuptui tradebatur, in fine*, Ceuall. *d.q.*115. *in fine, & q.*121. *n.*4. *&* 5. Azor. *instit. moral. p.1.lib.13.c.9. q.*2. Less. *d.lib.2.cap.41.n.*39. *&* 40. Mati. Antonin. *variar. resolut. lib.*1. *resolut. vlt. cas.*42. Miranda *d. tom.1. q.23. art.*2. existimantes renunciationem, seu donationem factam ab existente adhuc in seculo prætextu, & intuitu ingressus Religionis, nullam, & inualidam esse.

21. Nouitium posse reuocare testamentum à se factum ante ingressum Religionis, & durante eodem nouitiatu aliud condere, communis tenet sententia, de quo tamen vide Bartol. *in auth. ingressi, num.*1. *C. de sacros. Eccles.* Butr. *in cap. in præsentia n.*34. *de probat.* Couar. *in cap.2.num.4.de testam.* Clar. §. *testamentum q.*28. Crass. *eod. verbo q.*34. *num.*2. Gutier. *Canon. lib.2. cap.1. & in d.cap. quamuis pactum, verbo dum nuptui tradebatur, num.*4. Molin. *de primog. lib.2. cap.9. à num.*34. Gom. *l.3. Tauri num.* 23. Fachin. *controuers. lib. 6. cap.* 14. *&* 15. Carol. Tap. *in auth ingressi, verbo ideóque nec de his, à num.*46. Carol. de Grassis *de effectib. clerical. effect.4. num.*31. *&* 32. Mench. *de success. creat. lib.*2 §.10. *num.29. & de success. progressu lib.1.§.1.num.*58. Matien. *l.1.glos.3. num.4. tit.4. lib.5. noua recopil.* Fr. Emman. *quæst. regular. tom.3. quæst.* 3. *art.*8.

21. Nouitius potest reuocare testamentum à se factũ ante ingressum Religionis, & durante eodem Nouitiatu aliud condere.

Ceuall.*commun.contra commun.q.*61.*& q.*221. Azor.*d.part.*1.*lib.*12. *cap.*8. Fr.Ludou. Miranda *d. q.*23. *art.*8. Gam. *Lusit. decis.*316.*num.*5. *&* 6. *& decis.*375.*num.*5. Cost. *in cap. si pater, verbo testatorem, num.*8.*&* 10. *de testam.lib.*6. Cald.Pereira *in l. si curatorem num.*59.*& de nominat. emphyt. q.*6 *n.*5.*cum seqq.& de potest. eligendi cap.*3.*n.*17. Valer.Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.*18.*n.*397. Aluar.Valasc. *d.cap.*16.*n.*14. Franc.Molin.*d.q.*99. *num.* 23. *&* 24. Castill. *controuers. lib.* 1. *de vsufructu cap.* 65. *num.* 6. *& lib.* 3. *cap.* 12. *num.*3. Molin. *d.tract.*2. *disput.*139. *dub. vltim.& disput.*64. *num* 3. Marc. Anton. Genuens. *in practicabil. ecclesiast. q.*332. latè Sanch. *d.tom.*2.*lib.*7.*c.*3.*n.*24.*cum multis seqq.* Hier. Roder. *in compendio quæst.regular.resol.*101.*n.*49.

22. Testamentum ante professionem factum reuocare non potest professus.

22. Professo tamen integrum non esse testamentum ante professionem factum reuocare, tenent Abb. *in cap.in præsentia num.* 61. *de probation.* Nauar. *comment.*2. *de Regularib. num.*53. Couar. *in cap.*2. *num.* 9. *de testament.* Gutier. *Canon.lib.*2. *cap.*1. *à num.*37. Tap. *in d.auth. ingressi, verbo ideóque nec de his, cap.* 1. *num.* 67. Spin. *in speculo testament. glos.* 6. *rubr. in fine*, Fachin. *d. lib.* 6. *cap.* 15. *vers. ego sententiam*, Angul. *de melioram. l.*1. *glos.* 3. *num.* 12. Fr. Emman. *in summ. part.* 2. *cap.* 32. *num.*2. *& quæst. regular. tom.* 3. *quæst.*16. *art.* 4. *& quæst.* 69. *art.* 3. Azor. *d. part.*1. *lib.*12. *cap.*6. *quæs.* 5. Valasc. *d. cap.*16. *num.*18. Molin. *d. tract.* 2. *disput.* 140. *vers. vtrum verò Religiosus*, Benedict. Ægid. *in repet. d. l.*1. *part.*4. *§.*2. *num.* 6. *in fine*, Sanch. *d. tom.*2. *lib.*7. *cap.*11. Mirand. *d.tom.*1. *quæst.*24. *art.*10. Valer. Reginald. *lib.*18. *cap.*27. *num.*397. Thesaur. *lib.*2. *quæst.forens. q.*56. *num.*1. Hieron. Roder. *in compend.quæst. regul.resolut.*135.*n.*3. Marc.Anton.Genuens.*in practicab.ecclesiast.quæst.*268. Fr. Barthol. de Vecchis *d. disput.*8. *dub.* 11. Peregrin. *d. part.* 2. *cap.*1. *lit.G.§.*35.

23. Contra DD. *in l.*1. *ff. de testament.* vbi Bart. *num.* 7. & Cuman. *num.*5. Xuar. *alleg.*20.*à num.*25. Tell. *l.*17. *Tauri num.*6. Decian. *cons.*31. *lib.*3. Burg. de Pace *l.*3. *Tauri num.*688. Matien. *l.* 1. *glos.*3. *num.*4. *tit.*6. *lib.*5. *nouæ recopil.* Cald. Pereira *de nominat. emphyt. cap.* 3. *n.* 17. existimantes integrum esse professo testamentum ante professionem factum reuocare.

24. Religiosus professus potest testamentum suum ante professionem confectum declarare.

24. Religiosum professum posse testamentum suum ante professionem confectum declarare, præcipuè si testamentum dubiæ, & obscuræ voluntatis interpretatione indigeat, ipseque Religiosus declarationem verbis conuenientem proferat, resoluunt Gozadin. *cons.*41. *n.* 15. 16. *&* 17. vbi optimè declarat. Fr. Emman. *tom.* 3. *q.* 69. *art.* 3. Valer. Reginald.*d.lib.*18.*cap.*27.*n.*397. Hieron.Roderic.*d.resol.*135.*n.*3. Sanch. *in præcepta Decalogi lib.*7.*cap.*11.*n.*16. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.*5.*q.*1.*num.*14. Fr.Barthol. de Vecchis *d.disp.*8. *dub.*12. Peregr.*d.cap.*1. *lit.G.* §.36.

25. Contra Couar.*in cap.*2.*de testam.num.*5.*&* 9. Nauar.*in cap.non dicatis ex n.*43. Ludou.Miranda *in Man. Prælat. tom.*1.*q.*23. *art.*10. existimantes non posse Religiosum professum testamentum ante professionem à te factum, post professionem declarare.

Hoc

Hoc decretum vendicare ſibi locum etiam in iis, qui excedunt annum decimumſextum, & illa verba huius decreti *antea facta*, non referri ad ætatem renunciantis, ſed ad duos menſes proximos ante profeſſionem, reſoluunt Gutier. *canon. lib. 1. cap. 1. num.* 34. Cened. *ad decretum collect.* 50. *num.* 5. Peregr. *d. part.* 2. *cap.* 1. *lit. G.* §. 3. Campan. *d. cap.* 3. *num.* 18. Fr. Emman. *tom.* 2. *q.* 4. *art.* 13. benè Franc. Molin. *d. q.* 99. *num.* 43. Valaſc. *d. cap.* 16. *num.* 27. Sanch. *d. cap.* 5. *num.* 7. Ego ipſe *d. alleg.* 99. *num.* 18. refert deciſum Armendar. *d. l.* 7. *de Religionib. num.* 36. & Fr. Barthol. de Vecchis *d. diſp.* 8. *dub.* 8. *num.* 1. contra Menoch. *de arbitr. caſu* 436. *n.* 8. & Theſaur. *quæſt. forenſ. lib.* 2. *quæſt.* 56. *num.* 7. exiſtimantes renunciationem à Nouitio excedente hanc ætatem, abſque ſolemnitate huius decreti factam non eſſe inualidam.

26. Reſeruatio de aliquibus bonis, quam facit ſibi Miles Hieroſolymitanus in renunciatione facta bonorum ante profeſſionem, ſub prætextu vt de reſeruatis teſtari poſſit, non ſuſtinetur, vt per Aldan. *d. tit.* 9. *num.* 4. vbi dicit reſolutum in Neapolitana 5. Iulij 1628. At profeſſio, reſeruata ſibi facultate teſtandi de ſuo patrimonio, eſt omninò valida, ex eodem Aldan. *loco citato*, vbi refert deciſum ſub die 14. Decembris 1613. **26. Reſeruatio aliquorum bonorũ facta per Religioſum ad effectum teſtandi de illis non ſuſtinetur.**

27. *Niſi cum licentia.*] Obtentam ſcilicet requiri aſſerunt Sanch. *d. cap.* 5. *à num.* 76. Peregr. *d. part.* 2. *cap.* 1. *lit. C.* §. 32. Ego ipſe *d. alleg.* 99. *num.* 10. Barthol. à S. Fauſto *d. lib.* 5. *quæſt.* 291. non tamen in ſcriptis deſiderari, obſeruant Barthol. de Vecchis *d. diſp.* 8. *dub.* 9. *num.* 5. Barrholom. à S. Fauſto *citato loco, quæſt.* 200. vbi *quæſt.* 199. ſubdit hanc licentiam poſſe delegari, de quo etiam Sanch. *d. cap.* 5. *num.* 73. Ego ipſe *d. alleg.* 99. *num.* 9. Peregr. *d. part.* 2. *cap.* 1. *lit. C.* §. 29. Et neceſſe eſſe, quòd interueniat huiuſmodi licentia in ipſo actu renunciationis poſt Cened. *canon. quæſt. lib.* 1. *q.* 6. *num.* 14. firmauit Rot. in Romana fideicommiſſi 15. Nouembris 1624. coram bon. mem. Remboldo, vbi etiam fuit dictum, quòd hæc licentia ob hoc non præſumitur ex lapſu plurium annorum, vnde refert deciſum Fr. Barthol. de Vecchis *d. diſp.* 8. *dub.* 9. *num.* 3. omiſſa hac licentia, & profeſſione ſecura nullam eſſe renunciationem. **27. Licentia Epiſcopi obtenta requiritur in renunciatione facienda per nouitium.**

28. *Epiſcopi.*] Epiſcopum confirmatum, nondum tamen conſecratum, poſſe hanc licentiam in ſua diœceſi impertiri, reſoluit Sanch. *d. cap.* 5. *num.* 66. quem refero ego ipſe *d. alleg.* 99. *num.* 3. Peregr. *d. part.* 2. *cap.* 1. *lit. C.* §. 25. **28. Epiſcopus confirmatus nondũ conſecratus poteſt Nouitio licentiam dare ad renunciandum.**

29. Archiepiſcopum conſecratum, qui nondum pallium recepit, poſſe huiuſmodi licentiam in ſua diœceſi impertiri reſoluit Sanchez *d. cap.* 5 *num.* 66. quem refero ego ipſe *d. alleg.* 99. *num.* 4. Peregr. *d. part.* 2. *cap.* 1. *lit. C.* §. 26. **29. Archiepiſcopus etiã qui fuerit conſecratus quamuis nondum pallium receperit.**

30. Capitulum Sede vacante poſſe eandem licentiam concedere, tradunt Sanch. *d. cap.* 5 *num.* 67. Barthol. à S. Fauſto *d. lib.* 5. *q.* 195. Peregr. *d. part.* 2. *cap.* 1. *lit. C.* §. 261. **30 Capitulum Sede vacante.**

31. Abbates, & alios Prælatos habentes iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, nulliſque Epiſcopo ſubiectos, in ſuis diœceſibus poſſe huiuſmodi licentiam concedere, aſſerunt Sanch. *d. cap.* 5. *num.* 68. vbi etiam quòd **31. Abbates, & alij Prælati habentes iuriſdictionem quaſi Epiſcopalẽ, nulliſque Epiſcopo ſubiectis.**

quòd Archiepiscopus in diœcesi suffraganei non habet potestatem concedendi hanc licentiam, nisi Episcopo eam denegante deuolueretur per appellationem causa ad ipsum, Barthol. à S. Fausto *d. lib. 5. q. 196.* Ego ipse *d. alleg 99. num. 6.* Fr. Barthol. de Vecchis *d. disp. 8. dub. 2. num. 2.* Peregr. *d. part. 2. cap. 1. lit. C. §. 27.*

32. Prælati Regulares non possunt Nouitio facultatē concedere ad renunciandum etiam in monasteriis exemptis, & sibi subiectis.

32. Prælatos Regulares eam facultatem concedere non posse in monasteriis exemptis, & sibi subiectis, quia Concil. in præsenti solùm Episcopi licentiam ad hanc renunciationem petit, obseruant Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 2. quæst. 47. art. 14.* Fr. Ludouic. Miranda *in manual. Prælator. tom. 1. quæst. 23. art. 6. conclus. 2.* Fr. Barthol. de Vecchis *d. disp. 8. dub. 9. num. 2.* Peregrin. *d. part. 2. cap. 1. lit. C. §. 30.* Sanch. *d. cap. 5. num. 74.* vbi *num. 75.* cum eod. Fr. Emman. *in summa, tom. 2. cap. 7. num. 1. in fine*, & Vega *tom. 2. cap. 50. casu* 3. asserit in aliquibus Religionibus in desuetudinem abiisse hanc licentiam petere ab Episcopo, quod ille approbat, si consuetudo fuerit legitimè præscripta, vt contra hoc Concilij decretum vires obtineat.

33. Renunciatio facta ad fauorem Patrum Societatis Iesu per Nouitium in d. Societate valet, quamuis non fuerit facta cum licentia Episcopi.

33. Renunciatio facta ad fauorem Patrum Societatis IESV per Nouitium inter Patres dictæ Societatis, est valida, non obstante, quòd non fuerit facta cum licentia Episcopi, vt per Sanch. *d. cap. 5. num. 9. cum seqq.* Hieronym. Roderic. *in compend. quæst. regul. resol. 53. num. 15.* Sell. *in select. canon. cap. 19. num. 15.* vbi refert decisum in Neapolitana 20. Martij 1621.

34. Renunciatio à Nouitio per duos menses ante professionem facta sine licentia Episcopi seu eius vicarij est ipso iure nulla.

34. Renunciatio à Nouitio per duos menses ante professionem facta sine licentia Episcopi, seu eius vicarij, est ipso iure nulla, vt per Rot. in Romana fideicommissi 15. Nouembris 1624. coram R.P.D. meo Pirouano.

35. Formam laicorum statuto præscriptam nequaquam oportet seruare in renunciationibus quæ fiunt à Nouitiis.

35. Formam laicorum statuto præscriptam nequaquam oportet seruare in renunciationibus, quæ à mulieribus professionem emissuris habitu Regulari suscepto intra probationis annum factæ fuerint, nec huiusmodi statuti omissio tales renunciationes inualidat, aut nullas, & irritas reddit, vtpote ab his personis, scilicet Nouitiis factas, quæ secundùm præsentem statum, tanquam ecclesiasticæ censentur, ac proinde legibus laicalibus solemnitatem inducentibus subiacere non debent, vt per Aldan. *d. tit. 9. num. 11.* vbi refert decisum de anno 1606. & idem tenuit Rota in Parmen. transactionis 20. Decembris 1627. coram R.P.D. Duran.

36. Moniales possunt finito probationis anno renunciare dummodo per duos menses ante professionem.

36. Moniales post lapsum annum probationis, non tamen emissa professione, minimè impediuntur renunciare bonis suis per duos menses ante professionem, vt per Aldan. *d. tit. 9. num. 12.* vbi ait sic fuisse decisum in Nucerina 21. Augusti 1627.

37. Vicarius Episcopi, seu Capituli Sede vacante potest Nouitio licentiam concedere ad renunciandum.

37. *Seu eius vicarij.*] Vicarium Episcopi, seu Capituli Sede vacante posse hanc licentiam concedere, tradunt Sbroz. *de officio vicarij, lib. 2. quæst. 270.* Peregr. *d. part. 2. cap. 1. lit. G. §. 28.* Bartholom. à S. Fausto *d. lib. 5. quæst. 197.* Sanchez *d. cap. 5. num. 69.* vbi *num. 70.* idem dicendum putat de vicariis quorumcunque Prælatorum iurisdictione Episcopali in sua diœcesi gaudentium, refero ego ipse *d. alleg. 99. num. 8.*

38. Vicariis

38. Vicariis verò foraneis non esse integrum hanc licentiam concedere absque expressa commissione sibi facta, referunt Sanchez *d.cap.5. num.72.* & Barthol. à S.Fausto *d. lib.5. quæst.198.* Fr.Barthol. de Vecchis *d.disp.8.dub.9.num.2.* Peregr. *d.part.2.cap.1.lit.G.§.28. vers.idem dicendum.*

38. Vicariis foraneis non est integrũ hanc licentiam concedere absque expressa cõmissione sibi facta.

39. *Intra duos menses proximos ante professionem.*] Non requiri, vt renunciatio fieri debeat integro bimestri ante professionem, sed satis esse, vt toto eo bimestri ante professionẽ fiat, quamuis immediatè ante professionem, tenent Sanch.*d.cap.5.num.80.* Barthol. à S.Fausto *d.lib.5. q.192.* Peregr.*d.p.2.cap.1.lit.G.§.20.*

39. Renunciationem per Nouitiũ sufficit fieri toto bimestri ante professionem.

40. Bimestre hoc computandum esse de momento ad momentum, & secundum quòd occurrit mensis in Kalendario, tradunt Sanchez *d.cap.5.num.81.* Bartholom. à S.Fausto *d.lib.5. quæst.193.* Fr.Bartholom. de Vecchis *d.disp.8.dub.9.num.5* Peregrin. *d.cap.1.lit.G.§.20.vers.probatur quia.* Vnde renunciationem factam à Moniali per diem ante duos menses præfixos in hoc decreto non valere, tenent Aldan. *in compend. canon. resolut. lib.4. tit.3. num.8.* vbi refert decisum sub die 21. Ianuarij 1617.

40. Bimestre, quo debet fieri renunciatio per Nouitium, computandum est de momento ad momentum.

41. Contra Læl.Zech.*de Republ.ecclesiast.tit.de Regular.cap.3.num.14.* & Zerol.*in praxi Episcop.part.1. verbo Monachus, in fine*, existimantes id bimestre non debere esse mathematicum, sed morale, ac proinde eam renunciationem non esse irritam, si paulo ante id bimestre fiat.

42. Nihil referre facta semel renunciatione bimestri illo ante professionem legitimè faciendam, vt quia transacto bimestri est completa ætas, & annus nouitiatus, differre professionem ex quacunque causa dilatio contingat, resoluit Sanch.*d.cap.5.num.81.* & decisum asserit Armendar.*d.l.7.de Relig.num.18.& num.27.* subdit Concilij verba supradicta, *intra duos menses*, verificari, etiamsi vltra plures menses anni probationis professio fiat, & *n.22* refert pariter resolutum tenere renunciationem, quam aliquis fecerit ante professionem per duos menses, licèt ante expletum decimumsextum annum. Ex quacunque enim causa contigerit professionem vltra annum protrahi suo valore non deficere renunciationem post decimum nouitiatus mensem factam, refert decisum Fr.Barthol.de Vecchis *d.disp.8.dub.9.num.5.in fine.*

42. Professionem differre ex quacunque causa facta semel renunciatione bimestri illo nihil refert.

43. Quid autem stante dispensatione Apostolica, vt Nouitius nono mense professus sit, vel minor sexdecim annis? Vide Sanch.*d.cap.5.n.83.* Peregr.*d.p.2.cap.1.lit.G.§.21.*

44. *Sit irrita, & nullius effectus.*] Vide Nauarr.*consil.7.& 8.de donation. in antiq.* aliàs *consil.81. & 82. de Regular. in nouis*, Azor. *d. part.1. lib.12. cap.18. vers.52.* Fr.Bartholom. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs, disp.13.dub.2. num.2.* Et quòd renunciatio huiusmodi sine licentia Episcopi, seu eius vicarij facta sit ipso iure nulla, censuit Rot.in Romana fideicommissi 15.Nouembris 1624. coram R. P. D. meo Pirouano, vbi restatur sic declarasse S.Congregationem, & refert Molin. *de iustit.tract.2.disp.139.vers.antequam*, Cened. *canon.quæst.q.6.num.3.& 4.*

44. Renunciatio per nouitium facta absque solemnitatibus huius decreti, est nulla.

45. Prælatus, & Conuentus, vel Capitulum dilationem ad proficẽdum Nouitio post annum nouitiatus probato iusta de causa concedere potest.

45. *Finito tempore nouitiatus*, &c.] Prælatum, & Conuentum, vel Capitulum dilationem ad profitendum Nouitio post annum nouitiatus probato à se pro idoneo, non obstante hoc decreto, iusta de causa concedere posse, resoluunt Nauarr. *consil.* 29. *in antiquis*, aliàs 30. *in nouis, de Regul.* Sayr. *in florib. decis. sub illo tit. decis.* 35. Fr. Emman. *in sum. part.* 2. *cap.* 8. *num.* 3. *& quæst. regul. tom.* 3. *quæst.* 15. *art.* 10. *in fine, & quæst.* 17. *art.* 6. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 5. *quæst.* 168. Less. *de instit. lib.* 2. *cap.* 41. *dub.* 7. Sanch. *in præcepta Decalogi, lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 6. Hieron. Roder. *in compend. quæst. regul. resolut.* 101. *num.* 83. qui duo posteriores asserunt in Ordine Minorum vsque ad decimumoctauum posse dilatari professionem iuxta eorum regulam.

46. Nouitiæ finito nouitiatus anno ad professionem admittuntur.

46. *Nouitios.*] Loqui de Nouitiis virorum educatis, non autem de Nouitiabus, dicit Bartholom. à S. Fausto *d. quæst.* 168. *num.* 3. vbi obseruat sæpè professionem Monialium differri, donec dotem competentem habeant, de quo etiam Sanch. *d. lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 21. Hieron. Roder. *d. resol.* 101. *num.* 53.

47. Nouitij Societatis I e s v non comprehenduntur hoc decreto.

47. *Quin Religio clericorum Societatis Iesu*, &c.] Hoc Concilij decretum non habere locum in Nouitiis Societatis I e s v, ac proinde eos posse renunciare bonis in fauorem Societatis, vel cuiuscunque, non seruata hac forma, nec expectato bimestri ante professionem, vel ante vota biennij, tenent Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 2. *quæst.* 47. *art.* 8. Emman. Sà *verbo Religio, num.* 5. Molin. *d. tract.* 2. *disp.* 139. *vers. antequam.* Less. *d. lib.* 2. *cap.* 41. *dub.* 4. *num.* 41. quos refert, & sequitur Sanch. *d. cap.* 5. *n.* 9. & ego ipse *d. alleg.* 99. *num.* 23. & addit Aldan. *in compend. canon. resol. lib.* 1. *tit.* 16. *num.* 10. fuisse decisum, quòd Patres Societatis I e s v hoc decreto non solùm excepti sunt quoad emittendam professionem, sed etiam quoad obligationes, & renunciationes, adeò vt hæ etiam ab eorum Nouitiis quandocunque & sine cuiusuis licentia factæ nullitati dicti decreti minimè subiaceant.

48. Patres Societatis I e s v sunt verè Religiosi.

48. *A sancta Sede Apostolica approbatum.*] Patres Societatis I e s v esse veros Religiosos statuit Gregorius XIII. *in sua constit. incip. quanto fructuosius*, Kalend. Februarij 1582. *& in alia incip. Ascendente Domino*, 8. Kalend. Iunij 1584. & per eas probant Nauarr. *comment.* 1. *de Regular. num.* 19. Mandos. *consil.* 13. *num.* 3. Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 1. *art.* 4. *& q.* 56. *art.* 1. Tapia *in auth. ingressi, C. de sacros. Eccles. verbo monasteria, cap.* 10. *num.* 4. Azor. *institut. moral. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 7. *quæst...* Fr. Ioan. à Cruce *de statu Relig. lib.* 1. *cap.* 2. *conclus.* 5. *vers. ex dictis*, Aldreta *in allegat. pro omnimoda Regular. exemptione, part.* 2. *cap.* 7. *num.* 6. Sanch. *de matrim. lib.* 7. *disp.* 25. *num.* 15. Nicol. Garc. *de benefic. part.* 7. *cap.* 10. *num.* 53. *vers. & clariùs*, Rota in Caputaquen. pensionis 18. Aprilis 1616. coram bo. mem. Martino Audrea.

49. Patres Societatis I e s v tria tantum vota simplicia emittentes retinent ius & dominium bonorum suorum, beneficia, & pensiones.

49. Statuit præterea Gregorius XIII. in dictis constitutionibus, vt qui ex dictis Patribus emiserint tria vota simplicia, possint retinere ius, & dominium bonorum suorum ad effectum ea distribuendi in pios vsus, item & beneficia, ac pensiones, nec postea dimissi eis priuati remanerent, ita fuit resolutum per Rot. in d. Caputaquen. pensionis.

50. *Sed*

50. *Sed neque ante profeſſionem,* &c.] Vide Fr. Emman. *quaeſt. regular. tom.* 2. *quaeſt.* 47. *num.* 5. *& quaeſt.* 48. *art.* 5. Valaſc. *de partion. cap.* 16. *num.* 32. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 363. *num.* 18. *&* 19. Villalob. *in ſum. part.* 2. *tract.* 35. *diffic.* 19. *num.* 4. Fr. Ludou. Miranda *de ſacris Monialib. quaeſt.* 9. *art.* 9. Hieron. Roderic. *in compendio quaeſt. regular. reſol.* 101. *num.* 94. — 50. Monaſterio nihil tribuendum à parētibus, & conſanguineis Nouitij ante eius profeſſionem.

51. Nouitij pater non poteſt dare paramentum Altaris Religionis, vbi filius erat in nouitiatu, ex Sellio *in ſelectis Canon. c.* 32. *n.* 3. quo loci atteſtatur, ſic fuiſſe deciſum ſub die 12. Auguſti 1617. — 51. Nouitij pater non poteſt dare paramentum Altaris Religionis vbi filius erat in nouitiatu.

52. Donare validè poteſt ipſi monaſterio virgo, quae diutius permanſit in monaſterio in habitu Nouitiarum cum licentia permanendi educationis cauſa, quia non eſt Monialis, ita Sell. *citato loco*, vbi refert ſic fuiſſe reſolutum in Fauentina 31. Iulij 1627. — 52. Donare validè poteſt monaſterio puella exiſtens in eo educationis cauſa.

53. Monialibus nullatenus recipere licet pecunias, vel aliquam aliam rem anticipatè ad computum eleemoſynae dotalis, quam quaeuis puella habitum monachalem ſuſceptura perſoluere debet, alioquin tam recipientes, quàm perſoluentes anathemati hoc decreto contento ſunt ſubiecti, ita Aldan. *in compend. Canon. reſolut. lib.* 2. *tit.* 25. *num.* 8. vbi teſtatur reſolutum per Sac. Congreg. Epiſcop. in Camerinen. de anno 1580. — 53. Monialibus non licet recipere pecunias, vel aliam rem anticipatè ad computum eleemoſynae dotalis.

54. Nouitiae quando veſtiuntur, vel profeſſionem emittunt, non licet Epiſcopis à propinquis, vel ab alio quocunque donatum, tam comeſtibilia, quàm linea, etiam parui valoris accipere, neque ab Abbatiſſis in ingreſſu officij, neque ab eiſdem comeſtibilia tantùm in aliquibus ſolemnitatibus nomine totius monaſterij, quamuis antiquiſſima inoleuerit conſuetudo, Aldan. *citato loco*, vbi refert deciſum ab eadem ſacra Congregatione in Auerſana 22. Ianuarij 1591.

55. Frater in ingreſſu ſororis ad monaſterium ſe obligans ad alimenta, & ad alia ſcuta centum, quotieſcunque ſoror non vult emittere profeſſionem, frater non tenetur ad centum promiſſa, vt per Aldan. *d. titul.* 25. *numer.* 10. qui atteſtatur ita deciſum ſub die 12. Auguſti 1617.

56. *Omnia reſtituantur, quae ſua erant.*] Vide Nauar. *conſ.* 1. *de ſtatu monach. in antiq.* aliàs *conſ.* 9. *de ſucceſſ. ab inteſtat. in nouis*, Sayr. *in florib. deciſ. ſub illo tit. de ſtatu monach. deciſ.* 1. Zerol. *in prax. Epiſcop. part.* 1. *verbo Moniales* §. 3. *& part.* 2. *eod. verbo verſ.* 11. Ioan. Valer. *de different. inter vtrunque forum, verbo Regularis, differ.* 8. Carol. Tap. *in auth. ingreſſi, C. de ſacroſ. eccleſ. verbo ſua, cap.* 14. *num.* 16. Cald. Pereira *in l. ſi curatorem, verbo implorare à num.* 27. *C. de in integr. reſtitut. min.* Azor. *d. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 9. *quaeſ.* 2. Carol. de Graſſis *de effectib. clericalib. effect.* 4. *ſub num.* 25. Campan. *in diuerſ. iuris Canonic. rubr.* 12. *cap.* 13. *à num.* 125. Barthol. à S. Fauſto *d. lib.* 5. *q.* 190. Hieron. Venero, y Leyua *in examine Epiſcop. lib.* 6. *cap.* 16. *num.* 16. metipſum *de officio, & poteſt. Epiſcopi part.* 3. *alleg.* 101. *num.* 37. — 56. Nouitio abeunti omnia, quae ſua erāt, reſtitui debent.

57. Vnà cum fructibus inde perceptis, vt intelligit Galet. *in Margarita caſuum conſcientiae, verbo Nouitius* 5. — 57. Vnà cum fructibus inde perceptis.

58. Exceptis fructibus, quos in eo alendo monasterium fecit.

58. Non teneri tamen soluere fructus, quos in eo alendo monasterium fecit, tenent Barthol. à S. Fausto *d. lib. 5. quæst.* 191. Sanch. *d. cap.* 5. *numer.* 25.

59. Habitus religiosus Nouitio exeunti non est restituendus.

59. Habitum religiosum Nouitio exeunti non esse restituendum, sed pretium illius ei esse soluendum, decisum refero ego ipse *d. allegat.* 101. *num.* 39.

60. Dos Nouitiæ intra tempus probationis decedentis hæredibus nouitiæ restituenda.

60. Dotem nouitiæ intra tempus probationis decedentis monasterio iam solutam hæredibus nouitiæ esse restituendam vnà cum fructibus, si quos monasterium percepisset, deducto tamen victu, & vestitu, refert decisum Armendar. *d. l. 7. de Relig. n.* 30.

Mulieres volentes habitum Religionis assumere, sint maiores 12. annis, & examinentur ab Ordinario, sicut & ante emissionem professionis. Proinde Præfecta monasterio certiorem faciat Episcopum ante mensem finiti nouitiatus.

CAPVT XVII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap.* 18. *num.* 40. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 3. *q.* 12. *art.* 2. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo Moniales. pag. mihi* 232. Piasec. *in simili praxi part.* 2. *cap.* 3. *num.* 55. *vers. explorare*, Azor. *instit. moral. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 1. *q....* Fr. Ioan. à Cruce *de Relig. lib.* 1. *cap.* 8. *in fine*, Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 18. *l. 7. de Relig. n.* 37. *&* 44. *cum seqq.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 4. *cap.* 18. *n.* 32. *cum sequentib.* Fr. Ludou. Miranda *de sacris Monialibus q.* 8. *a.* 2. Campan. *in diuers. iuris Canon. rubr.* 12 *cap.* 16. *à n.* 11. Nouar. *in singul. Canon. concl.* 89. Hieron. Venero, y Leyua *in examine Episcop. lib.* 9. *cap.* 25. metipsum *de offic. & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 100. Hieron. Roder. *in compend. quæst. regular. resol.* 101. *n.* 81. *cum seqq.*

2. Puella recipi prohibetur ad habitum probationis in Religione nisi duodecim annis sit maior.

2. *Maior duodecim annis sit*, &c.] Receptionem puellæ causa inducendi habitum probationis in Religione prohiberi, nisi duodecim annis sit maior, tradunt Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 3. *q.* 12. *a.* 2. vbi testatur huius sententiæ fuisse omnes Patres, qui ad Concilium Prouinciale Toletanum conuenerunt, Azor. *instit. moral. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 18. *q.* 55. *&* 56. Nald. *in sum. verbo habitus* 6. *& verbo Monialis* 5. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouitiis disp.* 2. *dub.* 6. *num.* 16.

3. Contra Mich. Medin. *de sacror. homin. continent. lib.* 4. *controu.* 9. *cap.* 4. Fr. Ludou. Mirand. *de sacris Monialib. quæst.* 8. *art.* 2. *in conclus.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 4. *cap.* 18. *num.* 33. Soar. *tom.* 3. *de Relig. lib.* 5. *cap.* 1. *num.* 9. Portel. *in dub. Regularib. verbo Nouitia num.* 1. Villalob. *in sum. p.* 2. *tract.* 35. *diffic.* 12. *n.* 2. Hieron. Roderic. *d. resol.* 101. *num.* 24. existimantes in hoc decreto non prohiberi puellas duodecim annis

annis minores ingredi Religionem, immo aiunt in eo ſupponi recipi poſſe,aliàs non loqueretur Concilium ſub conditione,*ſi maior duodecim annis fuerit.*

4. *Non ante eam ſuſcipiat,nec poſtea*, &c] Ergo ante ingreſſum, & ante profeſſionem examinari debet ab Epiſcopo; ſed in Hiſpania vſu receptum eſt eas ſemel tantùm ante profeſſionem examinandas eſſe ab Epiſcopis,& nunquam ante ſuſceptum habitum, ita referunt Fr.Emm. *queſt.regular.tom.3.q.12.a.3*. Fr. Ludou. Miranda *de ſacris Monialib.q.8. art.4*. Sanch.*d.lib.5.c.4.num.84*. Villalob. *in ſum.p.2. tract.35.diffic.8.n.2.* Hieron.Roderic.*d.reſol.101.n.82*.Portel.*d.verbo Nouitia 3*.

4.Nouitiæ an bis,vel ſemel ante profeſſionem per Epiſcopum examinandæ.

5. Pius V. *in ſua conſtit.7.§.17.& 18.* hac de re ſic ſtatuit: *Volumus etiam, quòd puellarum Deo dicandarum, an ſcilicet coactæ, vel ſeductæ fuerint,examen faciendum, non niſi infra quindecim dies, poſtquàm iuxta Concil. Trident. Epiſcopi, vel eorum Vicarij requiſiti fuerint,fieri poſſit, quibus elapſis ampliùs in hoc ſe illis intromittere non liceat, cuius occaſione nec Epiſcopus, nec eius vicarius intra ſepta monaſterij ingrediantur, ſed ſtent ante cratem ferream,& interrogationes alias, quàm eas, quæ præfatum Concilium Trid.iubet, eis fieri omninò prohibemus. Ac ſimiliter volumus,quòd puella,ſeu Nouitia ipſa ad alias interrogationes reſpondere minimè teneantur*, prout refert Hieron. Roderic.*d.reſol.101.n.81*.

5. Pius V.circa examen nouitiarum.

6. *Vel impedito, eius vicarius.*] Vicarium, niſi Epiſcopo impedito, non poſſe huiuſmodi voluntatis explorationem facere, reſoluunt Sbroz.*de offic.Vicarij lib.2.q.208*. Narbona *de appellat.à vicario ad Epiſcopum p.1.n.237*.Ego ipſe *d.alleg.100.n.8*.

6. Vicarius niſi Epiſcopo impedito non poteſt voluntatis Nouitiarũ explorationem facere.

7. Exploratio voluntatis puellarum profiteri volentium iuxta hoc decretum, ad Epiſcopum pertinet,quamuis monaſterium ab eius iuriſdictione exemptum exiſtat,vt refert deciſum Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarræ lib.2.tit.18.l.7.de Relig.n.37.* & Piaſec.*in praxi Epiſcop. p.2.c.3.n.55.verſ.explorare.*

7 Exploratio voluntatis puellarum profiteri volentium ad Epiſcopum pertinet.

8. Poſtquam Epiſcopus à Præfecta, de tempore profeſſionis Nouitiæ ante menſem certior factus fuerit, intra 25. dies examen perficere tenetur, quibus elapſis ampliùs in eo non ſe intromittat,ita reſolutum atteſtantur Armendar.*d.l.7.de Relig.n.45*. Campan.*d.c.16.n.10*. Ego ipſe *d.alleg.100.n.2.in fine.*

8. Epiſcopus intra quod tempus teneatur perficere examẽ puellarum profiteri volentium.

9. Puellis, quæ ſumpſerunt ſacrum habitum in aliquo Monialium monaſterio,debet ab Ordinario certus dierum numerus 15.vel 20.præfigi,intra quem deliberent,vtrùm velint profiteri,vel non,ſi noluerint, remittendæ ſunt ad domos conſanguineorum,vel affinium,vt referunt deciſum Armendar.*d.l.7.de Relig.n.49*. Campan.*d.cap.16.n.16*. Ego ipſe *d.alleg.100.num.2.*

9. Puellis nouitiis qui terminus præfigi debeat ab Ordinario ad deliberandum.

10. Epiſcopus poteſt prohibere eccleſiaſticis cenſuris,& aliis pœnis ſibi benè viſis contra Abbatiſſas, & ſuperiores Regulares Monialium ipſis Regularibus ſubiectatũ, ne quæ puella profeſſionem emittat,niſi priùs explorata illius voluntate ab Ordinario ad præſcriptum Concil. in præſenti,ita Sell.*in ſelectis Canon. c.35.n.15*. vbi atteſtatur ſic reſolutum in vna Burgen.4.Decembris 1627.

10. Epiſcopus poteſt Abbatiſſis prohibere ſub eccleſiaſticis cẽſuris ne quæ puellæ profeſſionem emittant niſi prius explorata illius voluntate.

11. Episcopus etiam in monasteriis superioribus regularibus subiectis bis examinat eas, quæ Moniales fieri volunt.

11. Episcopus in monasteriis etiam superioribus Regularibus subiectis bis examinat eas, quæ Moniales fieri volunt, primò scilicet quando habitum suscipiunt, secundò verò tempore professionis, & ideo poterit earundem Rectores compellere, ne habitum Nouitiæ dent, nisi priùs Episcopum certiorem faciant, vt puellæ voluntatem explorare valeat, ex Sell. *d. cap.* 35. *num.* 18. vbi ait decisum in Liman. 19. Septembris 1625.

12. Puella, quæ inconsulto Episcopo habitum suscepit Religionis, antequam profiteatur, ab Episcopo examinanda est.

12. Puella, quæ inconsulto Episcopo habitum suscepit Religionis, antequam profiteatur, ab Episcopo examinanda est diligenter, vt referunt decisum Armendar. *d. l.* 7. *de Religion. num.* 46. Ego ipse *d. alleg.* 100. *num.* 4.

13. Episcopus non ingreditur clausuram pro exploranda voluntate Nouitiæ.

13. In hac voluntatis exploratione, seu alio simili actu, quando fit in ipso monasterio, Episcopus non ingrediatur clausuram, sed stet ante fenestellam cancellorum examinando mentem ipsius puellæ, vt aduertit Paul. Fusc. *d. num.* 40. *in fine*, & decisum attestatur Campan. *d. cap.* 16. *num.* 15. quem refero ego ipse *d. alleg.* 100. *num.* 6. *in fine.*

14. Monialis, aut Nouitia si neget se esse professam, audire potest eam Episcopus etiam extra monasterium

14. Si Monialis, aut Nouitia neget se esse professam, audire potest eam Episcopus etiam extra monasterium, prout resolutum fuisse refert Armend. *d. l.* 7. *de Religion. n.* 47.

15. Tertiariarum voluntates Episcopus explorare non debet si domi degunt.

15. Tertiariarum voluntates Episcopus explorare non debet, si domi degunt, & ibi votum cælibatus emittant, ex Sell. *d. cap.* 35. *n.* 20. vbi ait sic decisum sub die 8. Nouembris 1620.

16. Ordinarius non debet explorare volũtatem puellæ, quæ habitum recipit in monasterio ad petitionem illius, qui vult eam in vxorem ducere.

16. Ordinarius non debet explorare voluntatem puellæ, quæ habitum recipit in monasterio ad petitionem illius, qui vult illam in vxorem ducere, sed expectandum tempus faciendæ professionis, & tunc si sit suspicio, quòd inuestigetur à Monialibus, pro suo officio curabit inde duci in exteriorem Ecclesiam monasterij, vel in aliam propinquiorem, & commodiorem, prout magis conuenire iudicabit, vbi voluntatem eius exquirere possit. At si nulla sit suspicio, & nullam aliam iustam causam subesse apparebit, tunc non in alio loco, quàm ad crates ferreas monasterij voluntatem puellæ explorabit, ita referunt decisum Armendar. *d. lib.* 7. *de Religion. numer.* 48. Campan. *d. cap.* 16. *num.* 15. Ego ipse *d. alleg.* 100. *numer.* 6.

17. Episcopus potest etiam censuris coërcere Præfectas monasterio patientes in Religione profiteri Moniales sine voluntatis exploratione.

17. *Teneatur Præfecta monasterio*, &c.] Episcopum posse coërcere Præfectas monasterio patientes in Religione profiteri Moniales, sine voluntatis exploratione, non solùm pœnis in hoc decreto statutis, & præscriptis, sed etiam ecclesiasticis censuris, & aliis iuris remediis, non obstantibus quibuscunque priuilegiis, vt resoluit Campan. *d. cap.* 16. *num.* 17. quem refero ego ipse *d. allegat.* 100. *numer.* 12.

Anathemati

Anathematizantur quicunque cogentes puellam, viduam, aut quamcunque mulierem ad ingrediendum monaſterium emittendam profeſſionem, & ad id fauorem dantes, & quoquo modo eidem actui conſentientes. Excipiuntur caſus iuris.

CAPVT XVIII.

1. Vide Nauarr. *conſil.* 55. & 56. *de ſentent. excommun. in antiq.* aliàs *conſ.* 5.6. & 7. *de Regular. in nouis*, Sayr. *in florib. deciſ. ſub illo tit. de ſentent. excommun. deciſ.* 51. & 52. Paul. Fuſc. *de viſitat. lib.* 2. *cap.* 15. *num* 68. Henriq. *in ſumm. lib.* 11. *cap.* 19. §. 4. *verſ. ſecundo*, Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. part.* 1. *lib.* 4. *cap.* 24. *num.* 7. Cened. *ad decretum collect.* 49. *num.* 2. & *ad Decretal. collect.* 165. *num.* 5. Fr. Emman. *quaeſt. regul. tom.* 3. *quaeſt.* 14. *art.* 3. & *quaeſt.* 17. *art.* 18. & 19. Petr. Ledeſma *in ſum. part.* 2. *tract. del ſtado de los Religioſos, cap.* 5. *concluſ.* 8. Zerol. *in praxi Epiſcop. part.* 1. *verbo Moniales*, §. 22. Soar. *tom* 5. *de cenſur. diſp.* 23. *ſect.* 5. *num.* 8. & *de Religion. tom.* 3. *lib.* 5. *cap.* 9. Azor. *inſtit. moral. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 9. *quaeſ.* 2. *verſ. praeterea*. Sayr. *in claui Regia, lib.* 5. *cap.* 1. *à num.* 27. Valer. Reginald. *in praxi fori poenitent. lib.* 18. *num.* 375. Fr Ludouic. Miranda *in man. Praelat. tom.* 1. *quaeſt.* 17. *art.* 4. *concluſ.* 2. & *de ſacris monialib. quaeſt.* 8. *art.* 5. Fr. Ioan. à Cruce *de ſtatu Relig. lib.* 1. *cap.* 8. *dub.* 4. *verſ. nota*, latè Sanch. *in praecepta Decalogi, tom.* 1. *lib.* 4. *cap.* 4. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. num.* 62. Memoriale clericor. *cap.* 9. *num.* 60. & 61. Filliuc. *in quaeſt. moralib. tract.* 14. *cap.* 6. *quaeſ.* 5. *num.* 89. Barthol. à S. Fauſto *in theſauro Relig. lib.* 5. *quaeſt.* 35. *cum ſeqq.* Bonacin. *de cenſur. diſp.* 2. *quaeſt.* 6. *puncto* 3. & nouiſſimè *de cenſuris extra Bullam, diſp.* 2. *quaeſt.* 2. *puncto* 2. & 3. Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obſeruanda in admittendis ad Religionis ſtatum nouitiys, diſp.* 1. *dub.* 5. *concl.* 4. Hieron. Roder. *in compend. quaeſt. regul. reſol.* 101. *num.* 31. & *num.* 79. & 80. Portel. *in addit. ad dubia Regularia, verbo Monialis, num.* 5. *cum ſeqq.* metipſum *de offic. & poteſt. Epiſcopi, part.* 3. *alleg.* 104. 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Omnes, & ſingulas perſonas*, &c.] Non tamen Reges, & Imperatorem, quia ſpeciali nota digni ſunt, ita Sanch. *in praecepta Decalogi, tom.* 1. *lib.* 4. *c.* 4. *num.* 2. Bonacin. *de cenſuris extra Bullam, diſp.* 2. *quaeſt.* 2 *puncto* 2. *n.* 13. Portel. *d. verbo Monialis n.* 6. contra Soar. *d. tom.* 5. *de cenſur. diſp.* 23. *ſect.* 5. *num.* 8. *verſ. qua cenſura eſt generaliſſima.* 2. Reges, & Imperator non comprehenduntur in hoc decreto.

3. Parentes, qui cogunt filias Religioſam vitam ſuſcipere, vel eas ab eo vitae genere prohibent, incidunt in excommunicationem latam in hoc decreto, vt reſoluunt Nauarr. *in man. cap.* 14. *num.* 17. Fr. Ludouic. Miranda *in man. Praelat. tom.* 1. *quaeſt.* 17. *art.* 4. *concl.* 2. Azor. *d. q.* 2. *propè fin.* & *p.* 2. *lib.* 2. *cap.* 21. *q.* 15. Ego ipſe *d. alleg.* 104. *num.* 6. 3. Parentes qui cogunt filias Religiosam vitam ſuſcipere, vel eas ab eo vitæ genere prohibēt, incidunt in excommunicationem hic latam.

4. An autem metus reuerentialis parentum incuſſus ex eo, quòd manifeſtant puellae ſtatum monachalem illi conuenire ob iuſtas cauſas, v.g. non ſufficientis dotis pro matrimonio, & ſimilium, inducat dictam excommunicationem illum incutientibus? In quo dubio partem negatiuam 4. Metus reuerentialis parentū an inducat excommunicationem incutientibus illum.

negatiuam sustinent Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.*708. *in* 1.*edit.*aliàs *resol.*599.*in* 2.*edit.*Portel.*in addit.ad dubia Regular.verbo Moniales, num.*12. Hieron. Roder. *d.resol.*101. *num.*80. quia parentes, vel consanguinei in illo timore incutiendo non se habent actiuè, sed ipsa puella metum concipit ob reuerentiam patris, hánceque esse praxim in tota ferè Ecclesia asserunt; immò etiam addit idem Portel. si parentes, vel alij importunis precibus suaderent puellæ, vt ingrederetur, vel non ingrederetur, non incurrerent, quia suasio etiam importuna, non est coactio, quod intelligit Hieron.Roder.*vbi suprà*, casu quo talis metus reuerentialis incussus non excedat limites simplicis persuasionis. nam si metus grauis sit, & cadens in virum constantem, omninò, & absque dubio præfatam excommunicationem incurrere suadentes, seu metum incutientes existimat.

5. Intelligitur de vi coactiua, & non inductiua.

5. *Coëgerint.*] Intelligendum esse de vi coactiua, & non inductiua, decisum attestatur Armendar. *d.l.*7. *de Relig. num.*61. quem refero ego ipse *d.alleg.*104.*num.*3.,resoluit Azor.*d.part.*1.*lib.*13.*cap* 9.*q.*2.*vers.quæres*, vbi subdit hanc pœnam non incurrere illum, qui hæredem instituit mulierem ea lege,vt Monialis fiat.

6. Viros ad Religionem cogentes non ligantur censura huius decreti.

6. *Aut aliam quamcunque mulierum*,&c.] Ergo cogentes viros ad Religionem non ligantur censura huius decreti, vt per Soar. *d. disp.* 23. *sect.*5.*num.*8. Sanch. *d.cap.*4.*num.*3. Filliuc. *in quæst.moral.tract.*14. *cap.*5. *quæst.*7. *num.*89. *vers.dico secundò*. Portel. *in addit. ad dubia Regular. verbo Moniales,num.*7. Bonacin.*d.disp.*2.*q.*2.*puncto* 2.*n.*15. Fr.Ludou.Miranda *d.conclus.*2.

7. Fœminam cogens ingredi monasteriũ non vt ibi profiteatur, non ligatur censura huius decreti.

7. *Præterquam in casibus in iure expressis.*] Veluti, si quis cogeret fœminam ad ingrediendum monasterium in pœnam alicuius peccati, vel ad cautionem pudicitiæ, vel alia iusta de causa à iure permissa, vt per Soar.*d.sect.*5.*num.*9.Filliuc.*d.num.*89.*vers.tertio*. Bonacin.*d.puncto* 2.*n.*14. *vers.dixi.*

8. Cogentes mulierem monasteriũ ingredi nõ excommunicantur ingressu non sequuto.

8. *Ad ingrediendum monasterium*, &c.] Cogentes mulierem monasterium ingredi non excommunicari ingressu non sequuto, resoluunt Nauarr. *in man. cap.*27. *num.*51. *& d. consil.* 55. *de sentent. excommunicat. in antiquis*, aliàs *consil.* 5. *de Regular. in nouis*. Sayr. *d. decis.* 51. *de sentent. excommunicat*. Fr. Ludouic. Miranda *d.conclus.*2. Ego ipse *d. allegat.*104. *num.*7.

9. Cogentes fœminam ad monasterij ingressum, non vt profiteatur, sed vt ibi seculari habitu retento educetur, nõ incurrit hãc excommunicationem.

9. Cogentes fœminam ad monasterij ingressum,non vt profiteatur, nec vt habitum sumat, sed vt ibi seculari retento educetur, donec ætatis aptæ matrimonio sit, in hanc anathematis pœnam non incidere, tradunt Nauarr. *consil.*56. *de sentent. excommun. in antiq.* aliàs *consil.*6. *de Regular.in nouis*, Zerol.*d.verbo Moniales*,§.13. Soar.*d.sect.*5.*num.*9. Ego ipse *d.allegat.*104.*num* 5. Id tamen limitant Sanch.*d.cap.*4.*num.*12. Portel. *d.verbo Moniales*, *num.*14. Fr.Emman. *in sum. tom.*2. *cap.*8. *num.*10. Hieron.Roder.*d.resol.*101. *num.*79. quando coactio ista est in ordine ad suscipiendum postea Religionis habitum, siue suasionibus Monialium,siue alia ratione;& addit Portel.*citato loco num.*15.quòd hanc censuram incurrunt, qui puellam liberè ingredientem, vt maneat ibi in habitu

habitu ſeculari educationis gratia, poſt ingreſſum cogunt, vt habitum ſuſcipiat Religionis.

10. *Quique conſilium, auxilium*, &c.] Vide Portel.*in addit. ad dubia Regularia,verbo Moniales,num.*17. Hieron.Roder.*d.reſol.*101.*num.*31.Bonacin.*d.puncto* 2.*num.*10.

10. Conſilium, auxilium, vel fauorem dans vt mulier cogatur ad ingrediendum monaſteriũ, incidit in excommunicationem huius decreti.

11. *Simili quoque*, &c.] De excommunicatione contra retrahentes fœminas à Religione, latè Bonacin. *de cenſuris extra Bullam, diſp.*2.*q.*2.*puncto* 3. Soar.*de cenſur.diſp.*23.*ſect.*7.*num.*9.& 10. Filliuc. *tract.*14.*cap.*6.*quæſ.*5.*ad fin.num.*90.Sanch.*d.cap.*4 *num.*15. Sayr. *in claui Regia,lib.*5.*c.*1.*num.*27.*cum ſeqq.*

11. Doctores agentes de excommunicatione contra retrahentes fœminas à Religione.

Quando, & quomodo ſit audiendus, qui prætendit ſe per vim, aut metum,ſeu ante debitam ætatem profeſſum fuiſſe.

CAPVT XIX.

1. VIde Nauarr.*commento* 4.*de Regular.num.*73.& 77. Zerol.*in praxi Epiſcop.part.*2. *verbo profeſſio*, §.2. *verſ verum*, Fr.Emman. *quæſt. regular. tom.*3. *quæſt.*17. *artic.*16.& *ſeq.* Spin. *in ſpeculo teſtament.gloſ.*12.*princip.num.*62. *cum ſeqq.* Flamin. Pariſ. *de reſignat. benefic. lib.*13. *quæſt.*5.*num.* 45. *cum ſeqq.* Fr. Ioan. à Cruce *de ſtatu Relig. lib.* 1. *cap.* 8. *dub.* 4.*verſic. ſecunda concluſio*, Franciſc. Leon. *in theſauro fori eccleſiaſtic. parte* 2.*cap.*1.*num* 41. Ludouic. Beja *reſponſ.caſuum conſcient. part.*4. *caſu* 18. Aloyſ.Ricc. *in praxi rerum fori eccleſiaſt. deciſ.*657.*in* 1.*edit.* aliàs *reſol.*619.*in* 2. *edit.* & *in praxi aurea*, *reſolut.* 18. & *in deciſ. curiæ Archiepiſcop. Neapolitanæ*, *part.* 4. *deciſ.* 48. Azor. *inſtitut. moral. part.*1. *lib.*12. *cap.*4.*quæſ.* 10. Campan. *in diuerſorio iuris canon. rubric.* 12. *cap.* 13. *num.* 129. Sanch. *de matrimon. lib.*7. *diſp.*37. Portel. *in dub.regular. verbo profeſſionis nullæ reclamatio*, *num.*45.*cum ſeqq.* Villalob. *in ſumma part.*2. *tract.*35. *difficultat.*25. *num.*4. *cum ſeqq* Leſſ. *de iuſtit. lib.*2. *cap.* 41. *dub.* 7. *num.* 63. Flores de Mena *variarum lib.* 3. *quæſt.* 23. *num.* 68. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ*, *lib.*2. *tit.*18. *l.*7. *de Religion. num.*38. & 51. Fr.Ludouic.Miranda *in manual.Prælator. tom.*1. *quæſt.*30. *art.*1. *cum ſeqq.* Sanctarel. *variarum reſolut.quæſt.*48. *per tot.* Ioan.Valer. *de different. inter vtrumque forum*, *verbo Regulares*, *different.* 2. Nouar. *in ſingular. canon. concluſ.* 116. Bonacin. *de clauſura*, & *pœnis eam violantibus impoſitis*, *quæſt.*2.*puncto* 10. Hieronym. Roderic. *in compend. quæſt. regul. reſol.* 101. *num.*68.*cum ſeqq.* metipſum *de offic.* & *poteſt.Epiſcopi*, *part.*3. *allegat.*104. *num.*10.*cum ſeqq.*

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Quicunque*,] ſeu *quæcunque*, vt ait Zerol.*in praxi Epiſcop.part.*1.*verbo Monialis,verſ.ad ſecundum reſpondetur.*

2. Comprehendit Moniales.

3. *Regularis.*] Etiam Ordinum Militarium, vt refert deciſum Gonzal. *ad regul.*8.*Cancell gloſ.*8.*num.*62.& nuncupatim hoc decreto comprehendi Milites S Ioannis Hieroſolymitani, teſtatur reſolutum Armendar. *d.l.*7.*de Religionib.num.*51.

3. Habet locum in Regularibus etiam Ordinum Regularium.

4. Metus reuerentialis an annullet professionem.

4. *Et metum.*] Sed quid si metus reuerentialis sit, an annullet professionem, vide Couarr. *de sponsal.part.2.cap.3.§.6. num.7.& 8.* Henriq. *in sum.lib.11.cap.9.§.5.*Sayr.*in florib.decis.sub tit.de Regular.decis.91.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. part.4. collect.932. propè fin. & in decis.curia Archiep. Neapol. part.4. decis.247.* vbi loquitur de matre. Sanch. *de matrim. lib. 4. disp.6.num.18.& in præcepta Decalogi,tom.1.lib.4.cap.3.num.24.& 26.* Hieron. Roder. *d.resol.101.num.78.* Rot. *decis.175.num.5.part.1.recent.* & in Toletana professionis 19 Nouembris 1614.coram bo.me.Vbaldo, metipsum *in collect.ad cap.cùm virum,num.4 de Regular.*

5. Professus nulliter non potest sine crimine apostasiæ ad seculum redire.

5. *Aut etiam dicat ante ætatem,* &c.] An nulliter professus possit sine crimine apostasiæ ad seculum redire? Negat Aloys. Ricc. *in decis.curia Archiep.Neapol.part.4 decis.84.*

6. Regularis non auditur super nullitate suæ professionis nisi intra quinquennium causas deduxerit coram superiore suo & ordinario.

6. *Nisi intra quinquennium,* &c.] Vide Spin. *in speculo testam glos.12. princip.à num.62.* Flamin. Paris. *de resignat.benefic.lib.13.quæst.5. num.45. cum seqq.* Zerol.*in praxi Episcop.part.1.verbo professio,§.1.* Azor. *instit.moral. part.1. lib.12. cap.4. quæs.10.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclesiast. decis.744.in 1.edit.*aliàs *resol.629.in 2.edit.& in decis.curia Archiep.Neapol. part.1 decis.182.num.4.*Stephan.Gratian.*discept.forensium,cap.413.*

7 Quinquennium ad reclamandum quando incipiat.

7. Quinquennium prædictum in professione expresse facta incipere à die, quo quis illam emisit, in tacita verò à die quo fecerit actus solummodo professus proprios, tradunt Franc.Leo *d.c.1.n.4.*Azor.*d.cap.4. q.10.vers.postremo*, Fr.Ludou. Miranda *d.q.30.art.1.concl.vnica,propè fin.* Ego ipse *d.alleg.104.n.16.*Bonacin.*d.puncto 10.diffic.4.n.1.*vbi *n.2.* resoluit diem illam computandam esse de momento ad momentum, & *n.3.* subdit præfatum quinquennij spatium computandum esse à die professionis, etiam in illo, qui tunc temporis laborabat ignorantia inualiditatis professionis, aut alio impedimento.

8. Reclamare potest etiã post quinquennium qui intra illud reclamare non potuit.

8. Non reclamantem intra quinquennium, vel quia fuit impeditus, vel quia ignorauit iusta ignorantia suam professionem esse irritam, vel ob defectum ætatis posse reclamare etiam post quinquennium, & vti remedio extraordinario beneficij restitutionis in integrum, vt audiatur, resoluunt Nauarr. *commento 4. de Regular. num. 71. vers. tertio,* Fr.Emman. *quæst.regul.tom.3.quæst.17.art.16.sub fin.& art.17.vers.ex quibus,*Azor.*d.lib.12.cap.4. quæs.vlt.in fine*, Sanch. *d.disp.37.num.22.* Aloys. Ricc. *d. resolut. 550. num. 6. versic. tandem*, Flores de Mena *d. quæst. 23. num.68.* Sanctarel. *variar.resolut. quæst.48. num.3.* Ego ipse *d.alleg.104.à num.17.* Villalob. *part.2.summ.tract.35. diffic.25.num.5.8.& 9.* Portel. *in dubijs Regular.verbo professio, num.45.* Hieron. Roder. *in compendio quæst. regul.resol.101.num.68.*

9. Contra Flamin. Paris. *de resignat.benef.lib.13.q.5.n.46.* & Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ, lib.2.tit.18.l.7.de Religion. num.19.* existimantes elapso quinquennio dato per hoc decretum non posse prætendentem per vim, & metum se esse ingressum Religionem reclamare, etiamsi toto quinquennio durauerit eadem causa, vis, & metus. Item contra Ceuall. *commun. contra commun. quæst. 500. in fine,* & Bonacin. *dicto puncto 10. difficultat. 4. num. 4.* arbitrantes in hoc cap.

cap. aſſignati quinquennium ingredientibus Religionem ad reclamandum contra profeſſionem per vim, vel metum factam, ita tamen, vt elapſo illo quinquennio non competat reſtitutio.

10. Sed hodie, vt quis poſſit audiri poſt quinquennium, adit Romæ ſacram Congregationem Concil. Trid. ſeu alteram Regularium negotiis præpoſitam, quæ priùs cognitis ſaltem ſummariè nullitatibus deducendis, & iuſto impedimento non reclamandi intra quinquennium, reſtitutionem illius concedere ſolet, & ita non ſemel fieri vidi, quod inſinuarunt Porrel. *d. num.* 45. *verſ. circa quod*, & Hieron. Roder. *d. reſolut.* 101. *num.* 71.

10. Religioſus vt poſſit audiri poſt quinquennium quid facere debet.

11. Vnde in vna Colimbrien. 27. Aprilis 1630. S. Congreg. Concil. me informante, conceſſit reſtitutionem in integrum aduersùs lapſum quinquennij puellæ Colimbrien. prætendenti per vim, & metum parentum ingreſſam monaſterium, & profeſſionem emiſiſſe, de quo reclamauit intra quinquennium apud conſanguineos, & alios examinatos, & mortuis parentibus poſt quinquennium apud Collectorem Portugaliæ, & quòd profeſſio fuerit facta in 14. ætatis anno.

11 Reſtitutio aduerſus lapſum quinquennij quo caſu hodie concedatur.

12. Ad probandam præfatam ignorantiam, vel impedimentum reclamandi intra quinquennium non ſufficit iuramentum ipſius ignorantis, vel impediti, licèt in aliis cauſis ſufficiat, quia tranſacto quinquennio ius præſumit ſcientiam habere talis decreti, ita Fr. Emman. *in addit. ad ſum. tom.* 4. *cap.* 65. *n.* 6. Sanch. *d. diſp.* 37. *n.* 14. Portel. *d. verbo profeſſio n.* 50. Hieron. Roder. *d. reſol.* 101. *n.* 72.

12. Ignorantia, vel impedimentum reclamandi intra quinquennium non poteſt probari iuramento ipſius ignorantis, vel impediti.

13. Minor ætate, qui in foro conſcientiæ ſuæ profeſſionis nullitatem ſciuit, nec illam ratam fecit, intra quinquennium, tranſacto illo adhuc in foro exteriori poteſt reclamare, allegando iuſtæ ignorantiæ cauſam. Quòd ſi ſub iuramento interrogetur an ignorauerit ius, quo poterat intra quinquennium reclamare, licitè poterit iurare ſe ignoraſſe, intelligens apud ſe habuiſſe ignorantiam, & non ſcientiam, cum qua ratificauerit profeſſionem ſuam, quam præſumit Concilium ratificaſſe intra quinquennium, ex quo præcipit, vt non audiatur poſt illud elapſum; ſicut qui rogatur à iudice ſub iuramento iuridico, an tranſierit per locum, vbi iacebat homo occiſus, & inde iudex inferat, an ſit talis criminis reus, poteſt vtique licitè iurare nullo modo tranſiſſe, etiam ſi à parte rei per talem locum ipſe tranſitus ſit, intelligens intra ſe non tranſiſſe culpabiliter, ſed innocenter: quare ita reſoluunt Sanch. *d. diſp.* 37. *num.* 18. Portel. *d. verbo profeſſio n.* 51. Sanctarel. *d. q.* 48. *num.* 15. Hieron. Roder. *d. reſolut.* 101. *num.* 73. vbi *num.* 75. ſubdit profeſſum abſque legitima ætate, vel ſine præuia informatione iuxta conſtitutionem Sixti V. vel ex metu culpabili ex parte ſua non teneri ad ratificandam profeſſionem, ſed poſſe in Religione perſiſtere, vſque quò commoda occaſio ingrediendi ſe offerat.

13. Minor ætate, qui in foro conſcientiæ ſuæ profeſſionis nullitatem ſciuit, nec illam ratam fecit intra quinquennium tranſacto illo adhuc in foro exteriori poteſt reclamare.

14. In dubio intentionis de ratificanda profeſſione intra quinquennium, eo tranſacto præſumitur illam ratificaſſe, in dubio enim in fauorem Religionis, quæ poſſidet, præſumendum eſt, Nau. *conſ.* 13. *num.* 10. *de Regul.* Villalob. *d. diffic.* 25. *n.* 7. Hieron. Roder. *d. reſol.* 101. *n.* 75. *in fine.*

14. Profeſſionem quis ratificare præſumitur in dubio intra quinquennium eo tranſacto.

15.Religiosus,& verè professus non est qui ob vim, vel metum professionem emisit, si illam non ratificauit, & solùm in foro externo præsumitur esse Religiosus.

15. Non esse in foro conscientiæ verum professum, & Religiosum, qui ob vim, metum, vel aliquod simile professionem emisit, si illam non ratificauit, & solùm in foro externo præsumi esse Religiosum resoluunt Nauar. *cons.*23.*n.*5.*& cons.*89.*num.*6.*& 7. de Regularib.* Henriq. *in sum.lib.*11.*cap.*6. *in comment. & cap.*8. § 9. *in commento.* Sanch. *de matrim.lib.*7.*disp.*37.*num.*9. Sanctarel. *d q.*48.*n.*18. Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouitiis disp.* 14. *dub.*3.*num.*5. Rot. in Vlixbonen. professionis 10.Decembris 1621. coram R P.D. meo Merlino.

16. Religiosus per vim & metum non tenetur etiam post lapsum quinquennij in foro conscientiæ ex vi voti seruare occultè regulas Religionis,nec vota seclus o scandalo.

16. Vnde in eodem foro conscientiæ non teneri,etiam post lapsum quinquennij ex vi voti seruare occultè regulas Religionis, nec vota, secluso scandalo, tradunt Henriq.*d.*§.9.*in commento lit.S.* Fr.Emman. *in sum.p.*2.*cap.*92.*concl.*5. Sanch.*d.lib.*7.*disp.*37.*n.*36. Azor.*d.p.*1.*lib.*12.*c.*5. *q.*1.Bonacin.*d.puncto* 10.*diffic.*1.*n.*1.Sanctarel.*d.q.*48.*ex n.*24.vbi à *n.*21. resoluit quòd Prælatus regularis cui constat talem professum non ratificasse suam professionem, potest occultè illum à Religione dimittere, etiam elapso quinquennio.

17. Religiosus volēs ratificare priorem professionem irritā fit verus Religiosus, nec requiritur vt annum nouitiatus iteret.

17. Religiosum volentem ratificare priorem professionem irritam, fieri verum Religiosum, nec requiri, vt annum nouitiatus iteret, tradunt Nauar. *cons.* 27. *num.*2. *de Regularib.* Azor. *d. lib.*12. *cap.* 1. *quæst.* 6. *vers.si quæras,* Portel. *d. verbo professio num.*53. Villalob. *d. tract.* 35. *diffic.*24.*num.*5.*6.& 8.*Bonacin.*d.puncto* 10.*diffic.*1.*num.*5. Sanctarel. *d.q.*48. *num.* 33. *cum seqq.* Hieron. Roderic. *d. resolut.* 101. *num.* 76. Sanch. *d. disp.*37.*num.*49.*cum seqq.*Lessi.*de iustit.lib.*2.*cap.*41.*num.*66.Soar.*tom.*3.*de Relig.lib.*7.*cap.*1.*n.*8.Barthol.de Vecchis *d.disp.*14. *dub.*5.*à princ.* vbi declarat multipliciter, & præcipuè *num.*6. censet non esse iterandum nouitiatum, etiam si publica esset nullitas professionis, & nouitiatus, ob professi inhabilitatem.

18. Consensus,& acceptatio superioris de nouo non requiritur vbi Religiosus suam professionem irritam ratificat.

18. Consensum, & acceptationem superioris de nouo non requiri vbi Religiosus suam professionem irritam ratificat, cum Nauar. Fr. Emman.& aliis docet Sanctarel. *d.q.*48.*n.*30.Soar. *de Relig. tom.* 3. *lib.*7. *cap.*1.*num.*16.Lessi.*de iustit.lib.*2.*c.*41.*n.*67. Barthol. de Vecchis *vbi suprà dub.*4.*num.*7.

19. Contra Sanch. *de matrim.lib.*2.*disput.*35. *num.*4. *& lib.*7.*disp.*37. *num.* 64. Bonacin. *d. puncto* 10. *diffic.* 1. existimantes in hoc casu non satis esse solo interno actu professionem reuocari, sed oportere iterum professionem recipi actu externo, & monasterij superiore denuò admittente.

20. Professus nulliter necessariò scire debet suam professionem esse inualidam, ac eam ratificet, vt de irrita valida fiat.

20. Notàtque tamen Sanctarel.*d.q.*48.*n.*40.*cum seqq.* necessariò requiri ad hoc vt professio irrita, valida fiat, & conualescat, quòd professus sciat suam professionem esse inualidam, eámque postea ratificet, & *n.*45. *vers. dico duodecimò*, subdit, quòd si huiusmodi professus dubitet an priorem professionem inualidam ratificauerit, debet transacto quinquennio præsumere, quòd eam ratificauerit, & *num.*50. tenet minimè esse credendum professo dicenti se intra quinquennium non ratificasse professionem.

21.Inhabiles

21. Inhabiles ad profitendum, putà habentes perpetuum impedimentum posse reclamare etiam transacto quinquennio, quia isti ratione inhabilitatis nunquam præsumuntur tacitè professi, neque Concilium loquitur de huiusmodi personis, obseruant Nau. *conf.*26. *num.* 12. *& vlt.de Regularib.*Bonacin.*d.puncto* 10.*diffic.*4.*num.*7. Sanctarel. *d.q.*48. *n* 36. Portel.*d.verbo professio n.*5. Villalob. *vbi suprà n.*8. Hieron. Roder. *d.resol.*101.*n.*74.

21. Inhabiles ad profitendum possunt reclamare etiam trásacto quinquennio.

22. Nulliter professos, quia non fuit in eorum informatione seruata forma præscripta à Sixto V. de qua latè Fr.Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouitiis*, *disp.*6. posse etiam post quinquennium reclamare, cùm eorum professio annulletur propter bonum commune Religionis, attestatur ab eo Sixto V. declaratum Aloys Ricc.*d.praxi fori ecclef. resol.*550. *in fine*, quem refero ego ipse *d.alleg.*104. *n.*2. Hieron.Roder. *d. resol.*101. *n.*7. vbi subdit hoc debere intelligi in professo ante constitutionem Clementis VIII.qui anno Domini 1602. abstulit huiusmodi impedimentum irritans professionem, sine præuia informatione.

22. Professi nulliter ob non seruatá formam præscriptam à Sixto V. in eorum informatione, possunt post quinquennium reclamare.

23. *[coram superiore suo, & ordinario.]* Regularem deducentem intra quinquennium nullitatem professionis, teneri eam probare coniunctim coram proprio superiori Regulari illius monasterij, in quo professionem emisit, & coram Ordinario illius loci, vbi existit monasterium, decisum fuisse sub die 1.Decembris 1593.testatur Armendar. *d.l.*7.*de Religion.n.*18. quem refero ego ipse *d.alleg.*104.*num.*12. Vide Fr. Emman.*tom.*1.*q.*36.*a.*3.Ludou.Beja *respons.casuum cõscientia p.*4.*casu* 18. *fol.mihi* 424.*verso*,Bonacin.*d.puncto* 10.*diff.*3.*num.*3.Superior autem,cui commissiones super nullitate professionis ex præscripto Concilij in hoc loco directæ sunt, vnà cum Ordinario, intelligitur de superiore monasterij,non Religionis,ita Sell.*in selectis Canon.cap.*80.*n.*10.vbi refert decisum in Meten.& Romana 7.Aprilis 1629.

23. Regularis deducens intra quinquénium nullitaté professionis,tenetur eam probare coniunctim coram Ordinario, & proprio superiore Regulari monasterij in quo professionem emisit.

24. Superior monasterij non Religionis.

25. Vnde colligit Aloys.Ricc.*in praxi aurea resol.*20.resolutum fuisse causas nullitatis professionis nullæ ita proponendas esse coram superiore & Ordinario copulatiuè, vt si superior per se solum professionem nullam declaret,Religiosúmque è monasterio eiiciat,illum teneatur ad monasterium reuocare.

25. Causæ nullitatis professionis nullæ proponédæ sunt coram superiore & ordinario copulatiuè.

26. *Quòd si antea habitum*, &c.] Vide Nauar. *d. comment.* 4. *de Regul. num.*77.*&* 78. Azor.*d.part.*1.*lib.*12.*c.*4.*q.*10 *in fine*.Franc.Leo *d.c.*1.*n.*42. Portel. *d.verbo professio n.*46. Fr.Ludou.Miranda *d.q.*30.*art.*6.*in princ.& concl.*1. asserit reclamationem de nullitate professionis faciendam esse cum habitu, atque habitu Religionis retento, aliàs reclamante, non exaudiri,refero ego ipse *d.alleg.*104.*n.*12.

26. Professionem nullam allegare non potest habitum spóte dimittens.

27. Et hoc esse intelligendum,quando habitum temerè absque causa dimisit, ac proinde si haberet iustam causam dimittendi debere audiri,tradunt Azor.*d.cap.*4.*q.vlt.*Nauar.*d.comment.*4.*num.vlt.* Fr.Emman. *tom.*3.*q.*17.*art.*17.*circa med.*Sanch.*d.lib.*7.*disp.*37.*n.*3. Aloys.Ricc. *in decisionib.Curiæ Archiep.Neapol.decis.*48.*n.*7.*&* 8.*p.*4. Bonacin. *d.puncto* 10. *diffic.*3.*num.*1.

27. Si habitum temere,& absque causa dimiserit.

28 Regularis nullus vigore cuiuscunque facultatis se transferre potest ad laxiorem Religionem.

28. *Transferatur ad laxiorem Religionem.*] Nullum Regularem vigore cuiuscunque facultatis se transferre posse ad laxiorem Religionem, tradunt Nauar. *cons.56. num. 3. de regularib.* Sayr. *in florib. decis. sub eod. tit. decis.55.* Azor. *d. part.1. lib.12. cap 14. q.12. vers. in Concilio Tridentino.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. part.3. collect.521.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.434.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.18. cap.19. num.412. cum seqq.* latè Fr. Ioan à Cruce *de statu Relig. lib.1. cap.7. dub.3.* Barthol. à S Fausto *in thesauro Relig. lib.5. q.345.* Bonacin. *de clausura, & pœnis eam violantibus impositis q.2. puncto 9. §.3. diffic.1. n. 13.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc.2. lib.8. c.5. n.4.* Villalob. *in sum. p.2 tract.35. diffic.13.* Portel. *in dub. regul. verbo Religionis transitus*, Hieron. Roder. *in compend. quæst. regul. resol.123. à n.55.*

29. Papa potest solum licentiam concedere ad transeundum ad laxiorem.

29. Ad transeundum enim ad laxiorem Religionem nulla legitima causa existente solum Romanum Pontificem posse licentiam concedere, resoluunt Nauar. *cons.88. num.2. de Regularib. in nouis, & commento 4. de Regularib. num.10. vers.2. addo*, Fr. Emman. *tom.3. q.52. art.10.* Azor. *d. cap.14. q.8. in fine*, Less. *de iustit. lib.2. cap.41. dub.13. num.102.* Fr. Ludou. Miranda *in Man. Prælat. tom.1. quæst.31. art.5. concl.3.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom.2. lib.6. cap.7. num.67.* Stephan. Gratian. *d. cap.434. num.6.* Soar. *de Religione tom.4. lib.3. cap.11. num.17. cum multis, seqq.* Anton. Ricciul. *de iure personar. extra gremium Ecclesiæ existentium lib.8. cap.4. n.1.* Hieron. Roderic. *d. resol.123. num.63.* Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitiis disp.15. dub.5. num.1.* Huiusmodi autem transitum sic absque iusta causa factum, Religiosum in foro conscientiæ tutum minimè reddere, obseruant Nauar. *d. cons.88 n.2.* Stephan. Gratian. *d. cap.434. n.17.* Fr. Ludou. Miranda *d. q.31. art.6.* Anton. Ricciul. *d. c.4. num.3.* Barthol à S. Fausto *d. lib.5. q.347.* Fr. Emman. *tom.4. sum. c.113. n.7.* Hieron. Roder. *d. resol.123. num.91. & 65.*

30. Papa non solet concedere licentiam transeundi ad laxiorem, nisi ex iustis & legitimis causis.

30. Et ideò Papam non solere concedere licentiam transeundi ad laxiorem, nisi ex iustis, & legitimis causis pluries in facti contingentia se expertum fuisse refert Anton. Ricciul. *d. cap.4. num.4.* qui licèt *ibidem in vers. dubitari solet*, teneat non requiri hoc casu derogationem Concilij in præsenti, contrarium tamen tanquam tutius resoluunt Nau. *cons.62.* aliàs *65. in fine, de Regularib.* Stephan. Gratian. *d. cap. 434. num.20.*

31. Prælatus Papa inferior potest existente legitima causa dispensare Regularem ad laxiorem Religionem.

31. Existente legitima causa, posse Prælatum, Pontifice inferiorem, dispensare Regularem ad laxiorem Religionem, quamuis ad Pontificem facilis sit aditus, concludunt Nauar. *commento 4. de Regularib. num.11. vers. quintò*, Fr. Ludou. Miranda *d. quæst.31. art.6. concl.3.* Fr. Emman. *d. tom.3. q.52. art.9. statim in princ.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom.2. lib.2. cap.7. num.53.* Barthol. à S. Fausto *in thesauro Relig. lib.5. q.345. in princ.* Sanctarel. *de apostas. cap. 8. num. 27.* Fr. Barthol. de Vecchis *d. dub.5. ex num.2. & ex num.7.* probat ad hunc transitum legitimè faciendum necessarium, vnà cum licentia superioris assensum Conuentus.

32. Ad

32. Ad decretum Concilij in præſenti prohibentis Regulari cuiuſcunque facultatis vigore transferri ad laxiorem Religionem, reſpondent infrà citandi intelligendum eſſe ſine iuſta cauſa, & ſine conſenſu Capituli, aut non præmiſſa cauſæ cognitione, vt olim interdum fiebat ab aliquibus Prælatis obtentu ſuorum priuilegiorum; non autem per facultates cum iure communi congruentes, quales ſunt, quæ conceduntur iuſtis de cauſis, & ſeruato debito iuris ordine, ita Nauarr. *conſil.56. num.2.de Regularib.& commento* 4.*de Regular.n.*11.Sayr.*d.deciſ.*55.Fr.Emman.*in ſum.tom.*2.*cap.*6.*num.*8. Azor. *d.lib.*12. *cap.*15. *q* 1. Leſſ. *de inſtit. lib.*2.*cap.*41.*dub.*13.*num.*103.Sanch.*d.cap.*7.*num.*68. Barthol.à S.Fauſto *d.lib.*5.*q.*345.*num.*2.Fr.Ludou.Miranda *d.q.*31.*art.*13.*ad fin.* Fr.Barthol. de Vecchis *d.dub.*5.*num.*6.

32. Decreti in præſenti intellectus à Doctoribus citatis præſtitus.

33. Legitimas & iuſtas cauſas, quibus diſpenſari poſſit Religioſus, quatenus de vna Religione ad aliam laxiorem tranſire valeat, adducunt Doctores infrà citandi, veluti ſi Religioſus, qui ob infirmitatem, aut corporis debilitatem ferre nequeat auſteritatem Religionis, ad quam ſe primò contulit, ita Syluest. *verbo Religio* 4.*q.*2. Leſſ. *d.lib.*2.*c.*41.*dub.*13. *num.*102. Fr.Emman.*d.q.*52.*art.*9. Azor.*d.cap.*14 *q.*8.*verſ.quares*, Sanch. *d.cap.*7.*n.*72. Fr.Barthol.de Vecchis *d.diſp.*15.*dub.*6.*n.*2. Hieton. Roder. *d.reſol.*123.*n.*64. Aut ſi Religioſus in priori Religione odio habeatur à cæteris Religioſis, aut indignè, & malè tractetur, ſecundùm Azor.& Sanch.*citatis locis*.Aut ſi aliis ſit exoſus, Reginald.*in praxi fori pœnitent. lib.*18.*cap.*29.*num.*414. Aut ſi propter ſuam ſimplicitatem non intellexit ſufficienter regulam, vel conſtitutiones tempore profeſſionis, & poſtea vult laxiùs viuere, aut ſi habens parentes in graui neceſſitate conſtitutos, non poſſit in priori Religione eorum neceſſitati ſuccurrere per modos ſuæ regulæ congruentes, Fr.Emman. *d. art.*9. Sanch. *citato loco*, Fr.Ludouic.Miranda *d.quæſt.*31.*art.*6.*concluſ.*2. Fr.Barthol.de Vecchis *d.diſp.*15.*dub.*6.*num.*3.vbi *dub.*7.reſoluit difficultatem grauem, quam experitur Religioſus in obſeruandis ſuæ Religionis auſteritatibus, eſſe ſufficientem cauſam ad diſpenſandum ad laxiorem Religionem, ſi ratione huius difficultatis vehementer tranſgreſſionis regulæ, ſeu ſtatutorum probabilitas immineat,& *dub.*8.tenet ſuperiorem antequam diſpenſet ſubditum ad laxiorem Religionem debere cauſæ huius diſpenſationis cognitionem præmittere.

33. Cauſæ legitimæ, & iuſtæ, quibus diſpenſari poſſit Religioſus quatenus de vna Religione ad aliam laxiorē tranſire valeat, referuntur.

34. Regularibus ad ſtrictiorem Religionem tranſire volentibus, ſi beneuolos in ea inueniant receptores, ac deuotionis feruore ducti, non autem alicuius criminis perpetrati pœnam ſubterfugituri, ſufficit petita, licèt non obtenta licentia à ſuis ſuperioribus, Aldan. *in compendio canon. reſol.lib.*3.*tit.*16. *n.*1. vbi refert ita fuiſſe reſolutum per S.Congr. Epiſcop.ſub die 13 Septembris 1583.

34. Regularibus ad ſtrictiorem Religionem tranſire volentibus ſufficit petita, licèt non obtenta licentia à ſuis ſuperioribus.

35. Religioſi Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis non poſſunt ad alium quemcunque etiam Mendicantium Ordinem ſe transferre, niſi petita à ſuperioribus licentia, cognitáque, & approbata priùs ab eadem S.Congregat. tranſitus cauſa, ac inuentis in Religione, ad quam tranſire intendunt, beneuolis receptoribus, nec non ſeruata, vbi opus

35 Religioſi Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis non poſſunt ad alium quemcunque etiam Mendicãtium Ordinem ſe trãsferre, niſi, &c.

fuerit,

fuerit, felic. recordat. Sixti Papæ V. constitutione sub die 15. Martij 1616.

36 Regulares Ordinum Mendicantium non possunt transire ad alium Ordinem, præterquam ad Carthusianos.

36. Regulares Ordinum Mendicantium non possunt transire ad alium Ordinem, præterquam ad Carthusianos, inter quos postmodum mendicantes huiusmodi iuxta constitutionem Clementis VIII. voce actiua, & passiua carent, atque ad quæuis officia, & ministeria, ac gradus istius Religionis perpetuò inhabiles existunt, ita Aldan. *d. tit.* 16. *num.* 3. vbi dicit ita rescripsisse eandem S. Congreg. Generalis Carthusianorum de mense Martij 1596.

37. Cætera, quæ occurrere possunt circa materiam transeundi de vna Religione ad aliam, & quis possit licentiam concedere, latè tractaui *in collect. ad cap. licet* 18. *de Regularib.*

38. Regulari non est concedenda licentia occultè ferendi habitum.

38. *Occultè ferendi habitum*, &c.] Vide Iacob. de Graff. *in aureis decis. part.* 1. *lib.* 3. *cap.* 5. *de Regularib. num.* 72. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 2. *quæst* 76. *art.* 3. Soar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 23. *sect.* 4. *num.* 34. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 18. *num.* 406. Fr. Ioan. à Cruce *de stat. Relig. lib.* 1. *cap.* 7. *dub.* 4.

39. Habitum sine causa occultâtes Religiosi incidunt in excommunicationem.

39. Habitum sine causa occultantem eo modo, vt à circumstantibus cognosci nequeat, cuius Ordinis Religiosus ille sit, incidere in excommunicationem contra dimittentes habitum latam, tradunt Caiet. *in sum. verbo excommunicatio, cap.* 61. Nauarr. *in man. cap.* 27. *num.* 131. Bañes 2.2. *disp.* 1 *quæst.* 12. *puncto* 1. *in fine*, Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 30. *art.* 2. *& tom.* 2. *quæst.* 76. *art.* 6. *notab.* 2. Azor. *d. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 13. *quæst.* 5. *casu* 16. *& c.* 17. *quæst.* 10. Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo Religiosi, pag* 226. Coriolan. *de casib. reseruat. part.* 2. *cas.* 2. *de apostasia, num.* 2. Sanch. *in præcepta Decalogi, tom.* 2. *lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 63.

40. Regularis deferens habitum coopertum habitu alterius Religionis an incidat in censuras.

40. Quòd si Regularis deferat habitum coopertum habitu alterius Religionis? Vide Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiep. Neapol. decis.* 214. *p.* 4. & quid si suæ Religionis habitu deposito alterius Religionis amictum assumat, vide Sanch. *d. cap.* 8. *num.* 65.

41. Episcopus Monachus tenetur portare habitum suæ Religionis.

41. Episcopum Monachum teneri portare habitum suæ Religionis, nec posse super illum vestibus Episcopalibus indui, docent Henriq. *in sum. lib.* 10 *cap.* 32. *§.* 5. *& c.* 33. *in fine*, Valent. 2.2. *disp.* 10. *q.* 5 *puncto* 8. Azor. *d. lib.* 12. *cap.* 7. *q.* 4. Fr. Emman. *in sum. p.* 2. *cap.* 10. *n.* 4. Less. *de iust. lib.* 2. *c.* 40. *dub.* 14. *n.* 113. Petr. de Ledesma *in sum. p.* 2. *tract.* 32. *cap.* 3. *ad fin.* Fr. Ioan. à Cruce *d. lib.* 1. *cap.* 2. *dub.* 4. Sanch. *d. lib.* 6. *cap.* 6. *num.* 22. Barthol. à S. Fausto *in thesauro Relig. lib.* 6. *quæst.* 199.

42. Religiosus factus Episcopus si sine causa habitum Religionis deponat, non incidit in censuras.

42. Religiosum factum Episcopum, si sine causa habitum Religionis deponat, in excommunicationem non incidere, censent Azor. *d. lib.* 12. *cap.* 7. *q.* 4. Fr. Emman. *tom.* 2. *q.* 58. *art.* 3. Sanch. *d. cap.* 6. *n.* 23. Barthol. à S Fausto *d. lib.* 5. *q.* 200. Sanctarel. *de apostasia, cap.* 1. *n.* 15. Bonacin. *de clausura, & pœnis eam violantibus impositis, q.* 2. *puncto* 2. *n.* 26.

43. Contra Maiol. *de irregul. lib.* 2. *cap.* 1. *n.* 13. Fulu. Pacian. *cons.* 132. *num.* 42. *vol.* 1. Surd. *de aliment. tit.* 8. *priuil.* 79. *num.* 10. Henriq. *lib.* 10. *c.* 33. *in fine*, & alios existimantes Episcopum Regularem omittentem habitum, & assumendo illam albam, & candidam vestem, quæ ab Episcopis

exteriùs

exteriùs deferetur, incurrere excommunicationem latam contra Monachos omittentes habitum *in cap.2.ne clerici,vel Monachi,lib.6.*

44. Aduertunt Sanch.*d.cap.6.num.22.*& Barthol.à S.Fausto *d.q.200. num.5.*quod in Rituali Romano per Clementem VIII.reformato conceſſum eſt Epiſcopis Regularibus, vt retento colore habitus ſuæ Religionis poſſint ſe conformare cum Epiſcopis ſecularibus in forma, ſeu figura illius,& ita ſeruatur modò in praxi. 44. Epiſcopi Regulares retento colore habitus ſuæ Religionis poſſunt ſe conformare cũ Epiſcopis ſecularibus in forma.

Abbates, vbi ſunt Ordinum capita, & cæteri ſuperiores Ordinum Epiſcopis non ſubiecti, viſitent monaſteria & Eccleſias ſibi ſubiectas.

CAPVT XX.

1. Abbates, Priores, alióſque Regularium Præfectos viſitandi ius habere monaſteria, aliáque ſibi ſubiecta loca, per hunc text.reſoluit Azor.*inſtit.moral.p.1.lib.12.cap.18.verſ.ſexto,& p.2.lib.3.cap.40.q.9.* Ego ipſe *in collect.ad cap.vlt.num.3.de ſtatu Monach.* 1. Abbates, & alij Regularium præfecti habent ius viſitandi monaſteria, aliáque loca ſibi ſubiecta.

2. *Epiſcopis non ſubiecti.*] An Epiſcopi poſſint viſitare Eccleſias Ordinum Militarium, exigendo rationem à Rectoribus,& ab œconomis, viſitando Confratrias? Negat Fr.Emman.*quæſt.regul.tom.1.q.36.art.3.* 2. Epiſcopi non poſſunt viſitare Eccleſias Ordinum Militarium exigendo rationem à Rectoribus.

3. *In cæteris omnibus præfatorum Ordinum priuilegia,* &c.] Vide Fr.Emman.*d.tom.1.q.17.art.9.*

Monaſteria, & Prioratus prouideantur de perſonis Regularibus, qui vitam monaſticam, & Regularem obſeruari faciant, & habitum ſuſcipere cogantur.

CAPVT XXI.

1. Regulares vnius Ordinis, vel habitus non poſſe eligi in Prælatos alterius Ordinis, vel habitus, per *Clem.1.de elect.* docent Zerol. *in praxi Epiſcop.p.1.verbo Abbatiſſa,verſ.ad quartum,* Gonzal.*ad reg.8.Cancell.gloſ.8.num.78.*Azor.*inſtit.moral.p.1.lib.12.cap.13.q.11.* Fr.Ludou.Miranda *in man.Prælat.tom.2.q.23.art.11.concl.4.*Soar.*de Relig.tom.4 tract.8. lib.2.cap.3.num.11.*Fr.Sigiſm.à Bononia *de elect.dub.60.num.4.*Iul.Lauor. *variar.lucubrat.tom.1.tit.4.cap.16.num.127.* Hieron. Roder. *in compend. quæſt.regul.reſol.123.num.81.* Paul.Laymann *canon. quæſt. de Prælat. eccleſiaſt.elect.quæſt.192.reſp.1.*Aſcan.Tamburin.*de iure Abbatum, tom.1.diſp.5. quæſ.11.*Fr.Emman.*quæſt.regul.tom.2.quæſt.52.art.8.*vbi expreſsè tenet extraneos,id eſt, alterius Religionis alumnos non poſſe aſſumi ad prælationes illius Religionis, vbi non ſunt profeſſi, niſi id auctoritate Apoſtolica non concedatur, vel conſuetudine introductum ſit, vt ex certo alio gremio eligendus aſſumatur. 1. Regulares vnius Ordinis, vel habitus non poſſunt eligi in Prælatos alterius Ordinis,vel habitus.

2. Reges Hispaniæ vigore indulti Adriani VI. non possunt præsentare ad præfecturas Regulares personas seculares, nec Regulares alterius Ordinis.

2. Vnde Nauarr. *commento 3. de Regularib. in princ. n. 2.* & Fr. Emman. *d. tom. 2. q. 123. art. 4.* asserunt Reges Hispaniæ, quibus Adrianus VI. indulsit ius præsentandi in suis Regnis Abbates, & alios Prælatos collegiatarum secularium, & Regularium, saltem Consistorialium, non potuisse præsentare ante, & multo minus post Concil. Trid. ad præfecturas Regulares personas seculares, nec Regulares alterius Ordinis, refert Nicol. Garc. *de benef. part. 7. cap. 10. num. 14.*

3. Verba hæc sunt consultiua.

3. *Quæ verò in posterum,* &c.] Hæc verba esse consultiua, docent Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 4. q. 5. num. 2.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 123. num. 12.*

4. Commendatarij Abbatiarum seu monasteriorum, quæ capita sunt Ordinum, tenentur intra sex menses Religionem illorum Ordinum solemniter profiteri.

4. *Infra sex menses Religionem,* &c.] Habentes, seu obtinentes in commendam monasteria, quæ capita sunt, ac primates Ordinum, siue Abbatias, aut Prioratus, teneri intra sex menses Religionem illorum Ordinum solemniter profiteri, ac proinde hunc casum excipi à generali lege tradita *sup. hac ead. sess. cap. 15.* De professione non emittenda ante integrum nouitiatus annum, tradunt Cordub. *in sum. q. 38.* Henriq. *in sum. lib. 13. cap. 40. §. 2. in commento lit. O.* Fr. Emman. *in sum. tom. 2. cap. 6. num. 10.* Sanch. *in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 5. cap. 4. num. 15.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 8. num. 88.* Et quòd Rex Hispaniæ sit administrator Ordinum Militarium, & non Magister, ac proinde non faciat professionem, obseruat Fr. Emman. *d. tom. 2. q. 122. art. 3.*

5. Rex Hispaniæ est administrator Ordinum Militarium, & non Magister.

Decreta Concilij de Regularibus, & Monialibus obseruentur in omnibus cænobijs, monasterijs, & collegijs quorumcunque Regularium, tam virorum, quàm mulierum, non obstante quibuscunque priuilegijs, & curam incumbit Episcopis, & alijs Prælatis, & superioribus, vt in text.

CAPVT XXII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Fr. Emman. *quæst. regular. tom. 1. quæst. 8. art. 6. & tom. 2. q. 108. art. 2. in fine, & quæst. 112. art. 1. & tom. 3. quæst. 23. art. 5. & in explicat. Bulla Cruciatæ, §. 5. dub. 3. fol. 33.* Campan. *in diuersor. iuris canon. rubr. 12. cap. 13. ex num. 167.* Sanch. *in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 6. cap. 15. ex num. 10.* Bonacin. *de clausura & pœnis eam violantibus impositis, quæst. 1. puncto 2.* Hieronym. Venero, y Leyua *in examine Episcop. lib. 6. cap. 21. num 6.* metipsum *de offic. & potest. Episcopi part. 3. alleg. 102. num. 9.*

2. *Nec non quarumcunque Sanctimonialium,* &c.] Moniales omnes, etiam professas Ordinum Militarium S. Iacobi Calatrauæ, & Alcantaræ clausuræ præcepto adstringi, resoluunt Llamas *in methodo curat. in append. §. 1. in fine,* Nauarr. *commento 4. de Regular. num. 44. versic. quintò nota,* Fr. Emman. *d. tom. 1. quæst. 44. artic. 2. & 3.* Sanchez *d. lib. 6. cap. 15. num. 10.* Ego ipse *dicto num. 9. versic. nam Moniales.*

3. Clausuræ

3. Clausuræ præcepto teneri Moniales illorum monasteriorum, quibus ante Concil. Trident. nunquam admissa fuerat, docent Nauar. *d. comment.* 4. *num.* 45. *vers. octauò nota*, Fr. Emman. *d. tom.* 1. *quæst.* 44. *artic.* 2. Azor. *institut. moral. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 8. *quæs.* 1. *vers. ex his planè, & vers. item quærebatur*, Sanch. *d. cap.* 15. *num.* 12. Ego ipse *d. num.* 9. *vers. item eodem.*

3. Clausuræ præcepto tenentur Moniales illorum monasteriorum, quibus ante Concil. nunquā admissa fuerat.

4. Vnde facultates Monialibus professis concessas ante Concilium Trident. & Motum proprium Pij V. incip. *circa pastoralis*, existendi intra Conuentum in aliquibus honestis locis, abolitas esse per Trident. in præsenti, & dictum Motum proprium, & solùm suffragari post huiusmodi decretum obtentas cum sufficienti illorum derogatione, obseruanr Nauar. *d. commento* 4. *num.* 53. *notab.* 2. & 3. Sanch. *d. capit.* 15. *num.* 18. Bonacin. *d. quæst.* 1. *puncto* 2. *num.* 2. *vers. nec obstat tertiò.*

5. Moniales conuersas, & tertiarias professas ad eandem teneri clausuram, resoluunt Nauar. *d. commento* 4. *num.* 45. Fr. Emman. *tom.* 1. *quæst.* 44. *art.* 4. Sanch. *d. cap.* 15. *num.* 13. Ego ipse *d. n.* 9. *vers. item ad eandem*, Fr. Ludou. Miranda *de sacris Monialibus q.* 1. *art.* 3. & 5. Soar. *de Relig. tom.* 4. *lib.* 1. *c.* 8. *n.* 14. & 17. Bonacin. *d. puncto* 2. *n.* 2. vbi *num.* 3. cum Soar. *d. c.* 8. *n.* 16. aduertit Nouitias non teneri ad clausuram, & *n.* 4. subdit illas fœminas, quæ non sunt verè Moniales, non teneri ad clausuram, etiam si aliqua simplicia vota emittant.

5. Moniales conuersæ, & tertiariæ professæ ad eandem tenentur clausuram.

6. *Non obstantibus eorum omnium*, &c.] Pius Papa II. *sua constit. incip. In Principis*, sub dat. 13. Kalend. Martij 1565. reuocauit priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, conseruatorias, indulta, Mare magnū, & alias quascunque similes gratias, in his, in quibus statutis, & decretis sacri Concilij Trident. contrariantur. Et licèt Pius V. *in sua constit. incip. & si mendicantium*, sub dat. 17. Kal. Septembris 1567. confirmasset priuilegia Ordinibus Mendicantium concessa, & alia de nouo concesserit, ac Concil. Trid. vbi de his loquitur, declarauerit, postea Gregorius XIII. dictam Pij V. constitutionem reuocauit, & reduxit ad terminos iuris communis, & Concilij. Trid. *constit. sua incip. In tanta*, sub dat. Kalend. Martij 1572.

6. Reuocatoria priuilegiorum, exemptionum, &c. quæ decretis Conc. Trid. contrariantur.

7. Delinquentes Religiosos in casibus, in quibus ex Conc. Trid. iurisdictioni Episcoporum subduntur, excommunicari, & aliis pœnis puniri posse ab Episcopo, cùm quoad contenta in dicto Concilio cessent omnia eorum priuilegia, & exemptiones per rext. in præsenti, & dictam const. Pij IV. docent Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *n.* 52. *vers. delinquentes*, Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. c.* 59. *n.* 8. ex eo, quia Conc. hîc mandat obseruari omnia decreta de Regularibus, non obstantibus priuilegiis, & deputat executores Episcopos, hinc sequitur, quòd cùm nulla ratio priuilegiorum sit habenda, nec Concilium restringat modum compellendi, remittitur arbitrio ipsius Episcopi, *l.* 1. *ff. de iure delib.* in terminis Aldan. *in compendio Canon. resolut. lib.* 2. *tit.* 18. *num.* 20. vbi in vna Liman. 19. Septembris 1625. refert decisum licere Episcopo, etiam pœnis, & censuris Ecclesiasticis in decretis eidem specia-

7. Religiosi delinquentes excommunicari, & aliis pœnis puniri possunt ab Episcopo in casibus, quibus eius iurisdictioni subduntur.

liter commiſſis *hac ſeſſ.*25. *de Regul.* Regulares compellere ad eorum executionem.

DE REFORMATIONE.

Epiſcopi fructus ſuarum Eccleſiarum, non conſanguineis, & familiaribus, ſed pauperibus distribuant, & traditur ipſis in hoc decreto norma viuendi.

CAPVT I.

1\. Doctores de materia cap. agentes.

1\. IDE Anton. Molin. *in ſuo inſtruct. Sacerd. tract.* 2. *cap.* 13. & 14. Petr. de Ledeſma *in ſum. p.* 2. *tract.* 32. *cap.* 3: *del ſtado de los Obiſpo, concl.* 24. *dub.* 1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 10. *n.* 69. *verſ. ſecundum.*

2\. Epiſcopo, & in eius abſentia vicario generali debetur reuerentia in Choro, dum Diuina celebrantur, ab omnibus Canonicis, etiam exemptis ratione ſubcollectoriæ, & alia ratione, Aldan. *in compendio Canon. reſol. lib.* 3. *tit.* 28. *n.* 19. vbi refert ita fuiſſe reſolutum per ſacram Congregationem Epiſcoporum in Catacen. 11. Nouembris 1614. Locum tenens eſt afficiendus eodem honore, quo is, cuius locum tenet, ex eod. Aldan. *citato loco*, vbi atteſtatur ita fuiſſe deciſum à S. Congr. Rituum in Brunduſina 10. Nouembris 1612.

3\. Baldachinum in Eccleſia loci dominus erigere non poteſt.

3\. Baldachinum in Eccleſia loci dominus erigere non poteſt, & Epiſcopus omnibus ſacrorum Canonum remediis huiuſmodi Baldachinum omninò remouere facere debet, vt per Aldan. *d. tit.* 28. *num.* 50. vbi dicit ita fuiſſe reſolutum per Sac. Congreg. Epiſcop. in Bojanen. 12. Ianuarij 1618.

4\. Epiſcopi modeſta ſupellectili & menſa vti debent.

4\. *Quapropter exemplo Patrum noſtrorum*, &c.] Vide Azor. *inſtitut. moral. part.* 2. *lib.* 7. *cap.* 8. *quæſ.* 1. *verſ. at enim contra hos*, Vgolin. *de offic. Epiſcop. cap.* 3. *in princ. n.* 5. metipſum *in ſimili tract. p.* 1. *tit.* 2. *gloſ.* 5. *n.* 12. Ioan. Valer. *de different. inter vtrunque forum, verbo beneficiatus, differ.* 5. vbi ita ſcribit, *Miror valdè, quòd ſtante præfato præcepto Conciliari (de quo in præſenti) & in re tam graui, tanquam pauperibus præiudiciali, & ſtatui eccleſiaſtico contraria, qui verbo, & exemplo docere debent harum pomparum, & vanitatum mundi contemptum ſint viri aliqui docti, & Religioſi, qui audeant dicere hanc Concilij doctrinam eſſe de honeſtate, & perfectione, non tamen de præcepto, cùm Concilium apertè dicat, non ſolùm iubet, vt Epiſcopi modeſta*, &c.

5\. Eccleſiæ res omnes ſunt Dei.

5\. *Quæ ſunt Dei.*] Omnes Eccleſiæ res eſſe Dei, docent Tiraq. *de conſtituto limit.* 16. *n.* 3. Nauar. *commento* 2. *de Regularib. n.* 3. & *de reddit. eccleſiaſt. q.* 1. *mon.* 40. *n.* 14. & *mon.* 18. *n.* 11. Ioan. Valer. *de different. vtriuſque fori, verbo munera differ.* 1. *n.* 5.

6\. Conſanguineis Eccleſiæ res donare prohibentur Epiſcopi.

6\. *Conſanguineis donent.*] Vide Molin. *de primog. lib.* 2. *cap.* 10. *ex num.* 37. Ceuall. *commun. contra commun. q.* 388. *num.* 33. Barthol. Perett. *in comment.*

comment. ad extrauag. ambitiosa, de reb. eccles. non alienan. super verb. illorum praecipuè, num. 19. & 20. Cald. Pereira *de potest. elig. cap.* 13. *num.* 13. Ludouic. Beja *respons. casuum conscientiae part.* 2. *cas.* 25 *fol. mihi* 240. Molin. Theolog. *de iustit. tract.* 2. *disput.* 148. *concl.* 4. Paul. Comitol. *resp. moral. lib.* 1. *q.* 70. *num.* 2. Ioan. Valer. *d. verbo munera differ.* 1. *num.* 64. *vers. secundò.* Solent enim Episcopi esse cæci circa nepotes. Bald. *in auth. quicunque C. de sacros. eccles.* Ias. *in vsib. feudor. tit. qui feudum dare poss. ante num.* 14. Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. part.* 1. *cap.* 3. *num.* 37. Ego ipse *de offic. & potest. Episcopi part.* 1. *tit.* 2. *glos.* 9. *num.* 30. *cum seqq.* — 7. Episcopi solent esse cæci circa nepotes.

8. Certè nonnulli Prælati pretium vniuersitatis suis marsupiis includentes patrimonium Crucifixi aut nepotibus erogant, aut damnabiliter retinent, aut distribuunt consanguineis indiscretè. Nónne considerant, quòd requiret Dominus ab vnoquoque villicationis propriæ rationem, & honorem proprij principatus, propter hoc irritauit impius Dominum, dicet enim in corde suo, Non requiret exactissimè vsque ad nouissimum quadrantem, & retribuet abundanter facientibus superbiam, malos vtique malè perdet, vineam suam aliis agricolis lucraturus. Væ operariis vineam Domini Sabaoth si cum sarmentis abscindantur, & in ignem mittantur! Væ Pastoribus si numerentur in sinistra cum hædis! Væ cultoribus Dominicæ messis si cum palea comburantur! — 8. Episcopi damnabiliter agunt qui res Ecclesiæ nepotibus erogant, aut distribuunt consanguineis indiscretè.

9. An possit Episcopus bona Ecclesiæ solita dari in emphyteusim potius in consanguineas, quàm in extraneos alienare, & an, & quando hoc licitum sit? Vide Concil. Bracharen. IV. *act.* 5. *cap.* 28. Bursat. *cons.* 127. *num.* 4. & 78. *lib.* 2. Menoch. *cons.* 18. *num.* 19. *vers. non obstat, & cons.* 79. *num.* 1. & *num.* 4. *cum seqq.* Barthol. Perett. *add. auth. ambitiosa, verbo, ac de rebus, & bonis, ex num.* 60. Surd. *de aliment. tit.* 8. *de priuil.* 92. *num.* 1. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 9. *quæst.* 17. *num.* 124. Cardos. *in prax. iudic. verbo Emphyteusis num.* 21. Cald. Pereira *d. cap.* 13. *num.* 2. 8. & 11. — 9. Episcopus an possit bona Ecclesiæ solita dari in emphyteusim potius in cõsanguineos, quàm in extraneos alienare.

10. *Vt omnem humanum,* &c.] Vide Nau. *de spol. cleric.* §. 19. *n.* 2.

Patriarchæ, Primates, & alij superiores prælati dent operam, vt recipiantur, & obseruentur decreta Concilij ab ipsis, & à suis subditis, & negligentes ad Papam denuncientur, qui quidem superiores curent, vt in omnibus locis, & præcipuè in vniuersitatibus summam doctrinam Doctores doceant, vt in text. & præcipuè quoad fidei professionem emittendam.

CAPVT II.

1. IN executionem præsentis decreti Carolus V. Imperat. non solùm Hispaniæ, vbi regnabat, sed Germaniæ, vbi imperabat, & omni Orbe recipi Concilium Tridentinum curauit, & in Augustano Con- — 1. Concilium Trid. in omnibus suis dominiis recipi curauit Carolus V. Imp.

nentu omnes Principes se submittunt illi, ex Laurent. Surio *in comment. de Carolo V. anno* 1547. *&* 1548. *fol. mihi* 436.

2. Philippus II. idem sanciuit.

2. Philippus II. prædicti Caroli filius die 21. Iulij 1564. Regia mandata expediuit, vt in vniuerso Regno custodirentur decreta sacri Concilij Tridentini, & Concilia Prouincialia conueniri curauit, iuxta eiusdem Concilij in præsenti dispositionem, vt illud reciperent, prout attestantur Herrera *in historia eiusdem Philippi II. lib.* 6. *cap.* 1. *anno* 1564. Fr. Emman. *quæst. regular. tom.* 2. *q.* 63. *art.* 19. Bobadil. *in sua Politica lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 194. Iacob. Valdes. *de dignitate Regum Regnorúmque Hispaniæ cap.* 22. *num.* 5.

3. Rex Hispaniarum est defensor Concilij Trid.

3. Vnde Concilij Tridentini defensorem, & tuitorem Regem nostrum Hispaniarum appellant, ad quem pro defensione contentorum in Tridentino recursum legitimum interponi posse existimant Soar. de Pace *in praxi tom.* 2. *prel. vlt.* Bobadil. *d. c.* 18. *n.* 135. Flores de Mena *var. lib.* 1. *q.* 4 *n.* 35.

4. Vniuersitates Canones, & decreta Concilij Trid. recipere debent.

4. *Ad hæc omnes ij, ad quos vniuersitatum*, &c.] Quod etiam Pius IV. *in sua constit. incip. In sacrosancta*, sub dat. Idibus Nouembris 1564. *in Bullario nouo in ord.* 114. obseruari præcepit in ordinatione & promotione Doctorum, & per alios cuiuslibet artis, & facultatis Professores, refert Anton. Ricciul. *de iure personar. extra grem. eccles. existent. lib.* 1. *c.* 13. *n.* 2. vbi *n.* 9. subdit ex eadem Pij IV. constitutione Magistros, & Doctores vniuersitatum, & studiorum generalium teneri fidei professionem facere in Rectorem, vel aliorum studij superiorum manibus, de quo etiam Aloys. Ricc. *d. decis.* 84. *part.* 4.

5. Commentarij, innotationes, & glossæ edi non possunt super Concil. Trid. ex Bulla Pij IV.

5. *Doceant, & interpretentur.*] Pius IV. *in sua constit. incip. Benedictus*, sub dat. septimo Kalend. Februarij 1563. prohibuit sub pœna excommunicationis, ne quisquam vllos commentarios, annotationes, glossas, scholia, vllúmve interpretationis genus super Concilij Tridentini decretis quoquo modo sine auctoritate Sedis Apostolicæ edere, aut quicquam quocunque nomine, etiam sub prætextu maioris Decretorum corroborationis, aut executionis, alióve quæsito colore statueret, de qua meminerunt Henriq. *in sum. lib.* 7. *de Indulgent. cap.* 29. §. 4. Soar. *tom.* 5. *de censur. disput.* 23. *sect.* 3. *num.* 12. Fr. Emman. *quæst. regular. tom.* 1. *quæst.* 11. *art.* 3. Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. part.* 3. *cap.* 9. *num.* 33. Bonacin. *de legib. disp.* 1. *quæstion.* 1. *puncto* 8. Fr. Ludouic. Miranda *in Manual. Prælat. tom.* 2. *quæst.* 26. *art.* 11. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 20. *num* 53. *in fine*, vbi dicit in dicta constit. non esse sermonem de interpretationibus, quæ in scholis fiunt docendo, optimè Homobon. de Bonis *de examine ecclesiastico tract.* 11. *cap.* 12. *quæst.* 27. *resol.* 1. *pag.* 309. vbi dicit illam constitutionem intelligendam esse de interpretatione hominis captiosa.

6. Constit. Pij IV. non loquitur de interpretationibus, quæ in scholis fiunt docendo.

7. Iura vbi disponunt non decet pro iuris declaratione ad Papam recurrere.

7. In casu enim quo iura disponunt non decere pro iuris declaratione ad Papam recurrere, respondit sacra Congregatio Illustrissimorum Cardinalium pro dubiis Concil. Trid. præpositorum, prout idonei testes nobis sunt, Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 179. *in* 24. *declarat.* &

& Armendar. *in addit. ad recopil. legum. Nauarra lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de reſident. num. 151. in fine.*

8. Tranſlationes, ſiue quæcunque verſiones ſacri Concilij Trid. de lingua Latina in Gallicam continentur in prohibitione Bullæ Pij IV. ſuper confirmatione Concilij, Sell. *in ſelectis canon. cap. 19. num. 51.* vbi refert deciſum ſub die 2. Iunij 1629. 8. Tranſlationes ſacri Concilij Trid. prohibitæ.

Excommunicationes non facilè decernantur, & concedantur, ſed ex grauioribus cauſis, & magna circumſpectione, vt ibi. Excommunicati ſi per annum non reſipiſcuntur, de hæreſi ſuſpecti teneantur.

CAPVT III.

1. DE excommunicationibus, quæ monitionibus præmiſſis ad finem reuelationis, aut pro deperditis, ſeu ſubtractis rebus fieri ſolent, latè agunt Quarant. *in ſum. Bullarij, verbo excommunicatio ad finem reuelationis*, Lazzar. *in ſpecial. tract. de monitor.* Sbroz. *de offic. vicar. part. 2. q. 171.* Gutier. *canon. lib. 1. cap. 11.* Henriq. *in ſum. lib. 12. cap. 18.* Marc. Anton. Genuenſ. *in pract. Archiep. Neapol. cap. 1.* Campan. *in diuerſ. iuris canon. rub. 11. cap. 15. num. 88. cum ſeqq.* Vgolin. *de poteſt. Epiſcop. cap. 45. in princip.* Aloyſ. Ricc. *in praxi rerum fori eccleſ. part. 3. cap. 7. num. 13. cum ſeqq. in 2. edit. & in deciſ. curiæ Archiepiſcop. Neapolit. part. 2. deciſ. 5.* Franc. Leo *in theſauro fori eccleſiaſt part. 3. cap. 7. num. 13. cum ſeqq.* Fr. Ludouic. Miranda *in man. Prælator. tom. 2. quæſt. 35. art. 12.* Mari. Antonin. *variar. reſolut. lib. 1. reſolut. fin. caſu 35. cum ſeqq. & caſu 75.* Carraſco *in aliquas leges noua recopil. cap. 4. de cenſur. monit.* metipſum *de offic. & poteſtate Epiſcopi, part. 3. alleg. 96.* Bonacin. *variar. tract. diſput. 6. de onere, & obligatione denunciandi.* 1. Doctores de excommunicationibus.

2. *Ad finem reuelationis*, &c.] Monitoria, quæ fiunt ad finem reuelationis pro rebus deperditis, ſeu ſubtractis, minimè eſſe concedenda, quando certæ ſunt perſonæ, reſoluunt Franc. Leo *d. cap. 7. num. 21.* Giurba *Siciliæ deciſ. 94.* Baptiſta Coſta *de facti ſcientia, & ignorant. cent. 2. diſt. 55. num. 2.* Lazzar. *de monitor. ſect. 1. quæſt. 10. num. 6. & ſect. 4. quæſt. 1. num. 3.* Aloyſ. Ricc. *in d. praxi, reſolut. 235. num. 1.* Mart. *de iuriſdict. part. 3. cap. 5. num. 1.* Campan. *d. cap. 15. num. 113.* Ego ipſe *d. alleg. 96. num. 25.* 2. Monitoria, quæ fiunt ad finem reuelationis nō ſunt concedenda, quādo certæ ſunt perſonæ.

3. *Præterquam ab Epiſcopo*, &c.] Ergo non ab inferioribus Prælatis, Rot. in Burgen. iuriſdictionis de Birbieſca 13. Februarij 1594. coram Card. Mantica inter eius impreſſas *deciſ. 263. num. 5.* ſi Epiſcopus huiuſmodi monitiones excommunicationum, quæ fiunt ad finem reuelationis, deneget, licitum eſſe parti appellare ad Metropolitanum, quamuis reſideat in eius arbitrio illas concedere, vt per Quarant. *in ſum. Bullarij verbo Archiepiſcopi auctoritas, auctorit. 19. in fine*, quem refero ego ipſe *d. alleg. 96. num. 4.* 3. Prælati inferiores non poſſunt monitoria quæ fiunt ad finem reuelationis, concedere.

4. Monito

4. Monitoriales litteræ etiam lite pendente absque initio attentatorum concedi possunt ab Episcopo,nisi sit inhibitus.

4. Monitoriales litteras,etiam lite pendente,absque vitio attentatorum cócedi posse ab Episcopo,nisi sit inhibitus,resoluit Mari. Antonin. *d.lib.1.resol.vlt.casu* 36.quem refero ego ipse *d.alleg.96.num.5 in fine.*

5. Vicarius generalis Episcopi ex officio potest excommunicationem , seu monitoriales litteras decernere.

5. Vicarium Episcopi ex generali commissione huiusmodi excommunicationem,seu monitoriales litteras decernere posse, tuentur Frechil.*de excomm.part.2.art.2.num.5.* Fr.Emman.*in sum.tom.1.cap.79.num.1.* Henriq.*in sum.lib.13.cap.17.§.4.*Sbroz.*de vicario Episcopi,lib.2.quæst.171.num.2.* Gurier.*d.cap.11.num.*8. Zerol. *in praxi Episcop.p.1.verbo vicarius,* §.17. Soar. *tom.5.disp.20.sect.1.num.2.* Sayr. *de censur.lib.1.cap.9.num.33. vers.primum est,*Auila *in simili tract.part.2.cap.20.disp.2.dub.3.* Curi.Philipp.*part.3.§.2.num.29.* Stephan. Gratian. *Marchia decis.97. ex num.14.* Iacob.de Graff. *tom.1.consil.sub tit.de sentent.excommun.consil.6.* Sanch. *de matrimon. lib.3. disp.29. quæst.2. num.16.* Lazzar.*sect.1. quæst.6. ex num. 1.* Franc. Leo *d.cap. 7. num. 17.* Baptista Costa *de facti scient. & ignorant. cent.2.dist.55.num.1.tom.1.* Aloys. Ricc. *in praxi fori eccles. decis.270 in 1. edit. & resol. 235. num.4. in 2. edit.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 5. cap. 8. num.94.97 & 98.*

6. Contra Vgolin.*d.cap.45.in princip.vers.secundò,*Campan.*d.cap.15. num.105.* & Narbona *de appellat.à vicario ad Episcopum,part.1.num.205.* quos secutus fui ego ipse *d.alleg.96. num.6.* existimantes vicarium Episcopi non posse ex generali commissione huiusmodi excommunicationes,seu monitoriales litteras decernere.

7. Vicarius generalis à Capitulo Sede vacante monitoria concedere potest.

7. Vicarium generalem à Capitulo Sede vacante eadem monitoria concedere posse, tenent Pauin. *de potest.Capituli Sede vacante, q.1.part.1.* Sayr.*de censur.lib.1.cap.9.num.33.*Lazzar.*sect.1.q.7.* Mart.*de iurisd.part.3. cap.4.num.53.* Franc.Leo *d.cap.7.num.18.* Aloys.Ricc. *d.resol.235.num.5.* Campan.*d.cap.15.num.106.*Ego ipse *d.alleg.96.num.10.*

8. Vicarius foraneus monitoria concedere non potest.

8. Vicarium foraneum huiusmodi monitoria concedere non posse, afferunt Lazzar.*sect.2.q.5.n.9.* Vgolin.*d.cap.45.in princ.vers.excipiuntur.* Aloys. Ricc. *in d.praxi resol.235. in fine.* Posse tamen ei delegari ab Episcopo specialiter,& expresse,& non nisi circumspectis viris refert decisum Galer.*in margarita casuum conscient.verbo littera 2.*

9. Legatus à latere, & Nuncius Apost. monitoria concedere possunt.

9. Legatum à latere,& Nuncium Apostolicum huiusmodi monitoria concedere posse,tradunt Lazzar.*d.quæst.5.* Gutier.*d.cap.11.ex num.5.* Vgolin.*loco proximè citato,* Aloys.Ricc.*d.praxi resol.235.num.2.* Ego ipse *d.alleg.96.num.11.*

10. Prælati ordinarij etiam exempti, & immediatè Sedi Apost. subiecti monitoria concedere possunt.

10. Prælatos ordinarios etiam exemptos Episcopo inferiores,& immediatè Sedi Apostolicæ subiectos , ac nullius diœcesis non posse hæc monitoria dare,sed oportere illornm subditos ipsam Sedem pro his excommunicationibus in forma *Significauit,*obtinendis adire,referunt decisum Vgolin. *d.cap.45. in princip.vers.excipiuntur.* Garc. *d.part.5. cap.8. num.95.*Franc.Leo *in thesauro fori eccles.part.3.cap.17.num.18.& 19.*Campan.*d.cap.15.num.107.*Ego ipse *d.alleg.96.num.12.*

11. Prælati Regulares Conuentuales monitoria in subditos suos dirigere non possunt.

11. Prælatos Regulares Conuentuales in subditos suos huiusmodi monitoria dirigere non posse, resoluit Fr.Emman. *quæst.regular. tom.2. quæst.59.art.4.* quem refero ego ipse *d.alleg.96.n.13.* Fr.Ludou.Miranda

in

in man. Prælat. tom. 2. q. 35. art. 12. Hieron. Roder. *in compend. quæſt. regul. reſol. 62. num.* 4.

12. Teſtes laicos ad ferendum teſtimonium veritatis pro curiæ Epiſcopalis informatione, poteſt Epiſcopus ſub pœna pecuniaria, & in ſubſidium excommunicationis citare, vt per Aldan. *in compend. canon. reſol. lib. 3. tit. 25. num.* 10. vbi refert deciſum in Lucana 16. Martij 1630.

12. Teſtes laicos ad ferendum teſtimonium veritatis pro Curiæ Epiſcopalis informatione poteſt Epiſcopus citare ſub pœna pecuniaria, & in ſubſidium excommunicationis.

13. Reuelare tenentur ſcientes, ita vt non eximantur ab excommunicatione comminata in litteris monitorialibus Apoſtolicis, quando veritas haberi aliter non poteſt, nec attenditur excuſatio reſpectu affinitatis in hoc caſu, Sell. *in ſelectis canon. cap. 10. num.* 16. vbi atteſtatur ſic reſolutum in Fulginaten. 14. Decembris 1630.

13. Reuelare tenentur ſcientes non obſtante affinitate, nec quod veritas haberi aliter non poteſt vigore excommunicationis latæ in litteris monitorialibus Apoſt.

14. Cancellarius pro publicatione, aut monitione *Significauit*, non poteſt aliquid percipere, vt per Aldan. *d. tit. 25. num.* 15.

14. Cancellarius pro publicatione, aut monitione ſignificauit, non poteſt aliquid percipere.

15. Excommunicatus, ſi in mortis articulo dixit confeſſione, *Madonna Santiſſima ajutame*, eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi debet, Sell. *d. c.* 10. *num.* 20. vbi atteſtatur ita fuiſſe reſolutum per ſactam Congreg. Epiſcoporum in Nolana 19. Iulij 1619.

15. Excommunicatus eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi debet, ſi in mortis articulo confeſſionem poſtulet.

16. *Ex re non vulgari.*] Monitoria huiuſmodi pro qualibet parua re decernenda non eſſe, reſoluunt Henriq. *in ſumma lib. 1. cap. 13. §. 4. lit. B.* Aloyſ. Ricc. *in d. praxi reſolut.* 238. *num.* 1. Marc. Anton. Genuenſ. *dicto cap. 1. num.* 3. Vgolin. *d. cap. 45. §. 3. in princip.* Ego ipſe *d. allegat. 96. ex num.* 26.

16. Monitoria pro qualibet parua re decernenda non ſunt.

17. *Nec ad eas concedendas*, &c.] Hæc monitoria concedenda eſſe illi, cuius intereſt, & non aliis, obſeruant Marc. Anton. Genuenſ. *d. cap. 1. num.* 12. Aloyſ. Ricc. *in d. praxi deciſ.* 272. *in 1. edit.* aliàs *reſolut.* 236. *in 2. edit.* Lazzar. *de monitor. ſect. 1. quæſt. 9. num. 3. & ſect. 4. quæſt. 1. num. 21. & ſeq.* Vgolin. *d. cap. 45. §. 1. in med.* Ego ipſe *d. allegat. 96. num.* 24.

17. Monitoria ad finem reuelationis concedenda ſunt illi, cuius intereſt, & non aliis.

18. Si verò abſque petentis intereſſe fuerint conceſſa, eſſe reuocanda, tenent Franc. Leo *d. cap. 7. num.* 28. Lazzar. *d. ſect. 1. quæſt.* 9. quos refert, & ſequitur Aloyſ. Ricc. *d. reſol.* 236. *num.* 4.

18. Monitoria abſque petentis intereſſe conceſſa ſunt reuocanda.

19. *In cauſis verò iudicialibus*, &c.] Hæc monitoria in ſubſidium, id eſt, deficiente alia probatione, vel vbi executio perſonalis, aut realis fieri non poteſt, concedenda eſſe, tenent Neuiſan. *in ſylua nupt. lib. 3. in verbo monitoriæ, num.* 48. Nauarr. *in cap. inter verba corol. 66. 11. q.* 3. Lazzar. *d. ſect. 1. quæſt. 15. num.* 3. Mari. Antonin. *var. reſolut. lib. 1. reſolut. vlt. caſu 75. verſ. tum quia ad excommunicationem*, Marc. Anton. Genuenſ. *d. cap. 1. n* 4. Vgolin. *d. cap. 45. §. 3. verſ. quare*, Campan. *d. cap. 15 num. 89. & 119.* Sayr. *in florib. deciſ. ſub tit. de cenſib. deciſ.* 4. Aloyſ. Ricc. *in deciſ. curiæ Archiep. Neapol. part. 1. deciſ. 219 & part. 4. deciſ.* 301. Ego ipſe *d. alleg. 96. num.* 14. & me citato Homobon. de Bonis *de examine eccleſiaſtico, tract. 11. cap. 8. q. 19. ſuppoſ. 1. in princip.*

19. Monitoria in ſubſidium concedenda.

20. Cenſurarum remedium hodie eſſe ſubſidiarium, ita vt ſi duo in ſolidum obligentur in contractu, & contra alterum procedi poſſit realiter, ſeu perſonaliter, contra alterum verò non, tunc iſtum non poſſe

20. Cenſurarum remedium hodie eſt ſubſidiarium.

excommunicari, refert Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo censura* 2.

21. Excommunicatio in subsidium ferenda.

21. Excommunicationem ferendam esse in subsidium, & priùs incipiendum ab exequutione reali, vel personali, resoluit Marc. Anton. Genuens. *in practicab. ecclesiast. q.* 780. *num.* 3.

22. Concilium in præsenti non imponit formam, sed tantùm tradit instructionem.

22. Hæc nō esse de forma huiusmodi monitorialium, nec Concilium in præsenti imponere formam, sed tantùm tradere instructionem, tenent Mari. Antonin. *d. casu* 75. *vers. insuper dicit*, & Campan. *d. cap.* 15. *n.* 90. arg. text. *in l. à D. Pio, §. in vendicatione, ff. de re iud.* statuentis modum obseruandum in quauis executione facienda, hanc pariter admittere interpretationem, vt exequutio aliter facta non subiaceat nullitati, resoluunt plures citati per me *d. alleg.* 96. *num.* 39.

23. Declaratoria cōcessa diligentiis non præmissis nulla non est, sed iniusta.

23. Vnde Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. part... cap.* 5. *num.* 587. *in fine*, ait declaratoriam concessam prædictis diligentiis prætermissis non esse nullam, sed iniustam, quia Concil. in præsenti non annullat excommunicationem, sine illis latam, ac proinde illam esse inualidam, & qui tali excommunicatione ligatus existit, indigere absolutione.

24. Contra Franc. Leo. *d. part.* 3. *cap.* 38. *num.* 22. Gutier. *d. cap.* 11. *n.* 39. Sayr. *de censur. lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 33. Lazzar. *d. tract. de monit. sect.* 4. *q.* 8. *n.* 7. existimantes Concilium in præsenti salutiferam in his monitorialibus formam præscribere.

25. Excommunicandi morosum in solutione pensionis quando datur facultas in litteris Apost. non tenetur executor in ferenda sententia excommunicationis seruare formam huius decreti.

25. Quando verò in litteris Apostolicis datur facultas excommunicandi morosum in solutione pensionis, non teneri executorem in ferenda sententia excommunicationis seruare formam huius decreti, nec huiusmodi facultatem censeri datam in subsidium, refert decisum Nicol. Garc. *de benef. p.* 1. *c.* 5. *n.* 587. vbi tamen in addit. subdit quòd licèt in vna Illerden. pensionis 13. Nouembris 1593. coram Orano, Rota dixisset sententiam Auditoris Cameræ latam contra resignatarium ob non solutionem pensionis resignanti reseruatæ, fuisse nullam, ideóque reuocandam, quia non fuit in potestate Auditoris Cameræ per sententiam declarare eum incidisse in censuras comminatas in monitorio, ob non solutionem pensionis, nisi præmissis diligentiis requisitis de faciendo executionem realem, vel personalem, iuxta dispositionem huius decreti; hoc tamen asserit esse contra declarationem S. Congr. & tenorem ipsarum litterarum pensionis, quod ego intelligendum esse censeo locū habere, quando Audit. Cam. procederet tanquam executor in eisdē litteris deputatus. At Rotæ decisio loquitur, vbi procederet vigore obligationis cameralis, qua pensionarius ad pensionem soluendam obligatus existit, in quibus terminis malè reprehenditur à Garcia.

26. Episcopus debet pecuniarias pœnas ad pios vsus erogare.

26. *Per mulctas pecuniarias, quæ locis pijs*, &c.] Episcopum debere pecuniarias pœnas ad pios vsus erogare, ita quòd ipsas non possit conuertere, ne quidem in fabricam Ecclesiæ cathedralis, aut mercedem vicarij, vel aliorum officialium curiæ, referunt decisum Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 4. *num.* 97. *in princip.* Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verbo Pœna* 1.

27. Pœnæ

27. Pœnæ pecuniariæ, quæ arbitrariæ fuerint, locis piis sunt ab Episcopo omninò applicandæ, reliquas autem, quæ non fuerint arbitrariæ, potest Episcopus ita demum sibi sumere, si ipse egeat, dummodo non sint mulctæ pecuniariæ, vel pœnæ non residentium, aut concubinariorum, quas omnes Concilium mandat locis piis applicare, ita refert decisum Aldan. *in compendio Canon. resolut. lib. 5. tit. 1. n. 8.*

27. Pœnæ pecuniariæ, quæ arbitrariæ fuerint locis piis sunt ab Episcopo omninò applicandæ.

28. Pœnæ criminales distribuendæ sunt locis piis ad arbitrium Episcopi, & in pari necessitate melius erit subuenire pauperibus loci, in quo habitat clericus condemnatus, vt per Aldan. *d. loc. num. 9.* vbi attestatur sic fuisse resolutum per sacram Congreg. Episcoporum in Venusina 21. Nouembris 1600.

28. Pœnæ criminales distribuendæ locis piis.

29. Et non debent erogari pro fabricis Ecclesiæ cathedralis, vel reparatione domus Episcopalis, ex eod. Aldan. *n. 11. citato loco*, vbi dicit ita decisum per eandem S. Congr. in Auersana 22. Ianuarij 1591.

29. Pœnæ criminales non debent erogari pro fabricis Ecclesiæ cathedralis.

30. *Nefas autem sit seculari*, &c.] An per hoc decretum videantur prohibitæ tuitiuæ appellantes? Negant Barthol. Humada *l. 13. glos. 4. tit. 13. part. 2.* Viuald. *in Candel. aureo part. 2. in explicat. Bulla in Cœna Domini, casu 16. ex n. 114.* latè Azeued. *l. 2. vers. item, & decimo quartò tit. 6. lib. 1. noua recop.* me citato Ludou. à Sarauia *de iurisdict. Adiunctor. q. 30. num. 34.*

30. Tuitiuæ appellantes an prohibeantur per hoc decretum.

31. Circa abusum illum recurrendi ad iudices laicos, ad hoc vt vim comprimant iudicum ecclesiasticorum, eósque compellant ab ea inferenda cessare, latè dixi *in collect. ad cap. Ecclesia S. Mariæ num. 7. cum seqq. de constit.* & plures Doctores, qui horum recursuum iustitiam tueri nituntur, citaui *in collect. ad cap. Regum officium 2. q. 5. num. 2.* quibus addo plures alios, quos refert Ludou. à Sarauia *in tract. de iurisdict. Adiunct. q. 30. ex num. 1.*

31. Recursus ad iudices laicos prohibiti.

32. Et mirum est videre, quomodo isti Doctores se inuoluant in responsionibus quas præstant ad hoc Concilij decretum. In primis enim Salzed ad Bernard. *in pract. c. 102. lit. A. vers. parique ratione*, respondet vt procedat, quando seculares magistratus, tanquam iudices appellationis, veluti iurisdictione spirituali vtentes, intenderent excommunicationem reuocare, aut temperare: secus autem, inquit ille, si ad tollendam vim ab ecclesiasticis iudicibus illatam dicto remedio, & recursu vterentur; sed hanc assertam explicationem Concilij verba expressa abhorrent.

32. Salzed. hoc decretum interpretari frustra conatur.

33. Vnde Gasp. Roder. *de annuis redditib. lib. 1. cap. 17. n. 73. ad med.* reprobato Salzed. *citato loco*, existimat, quòd ea Concilij verba videntur pertinere ad violentiæ decreta, nisi dixeris, inquit ille, verba Concilij non comprehendere supremà Regia tribunalia, sed magistratus dumtaxat, & iudices inferiores, quibus hæc cognitio per viam violentiæ iure non competit, sed hoc est diuinare.

33. Gaspar Roderic.

34. Quidam putantes se nouum sensum illius decreti inuenisse, arroganter asserunt illud generaliter loqui, vt nullus iudex de facto impediat, perturbet excommunicationem, non vt iudex appellationis, sed quomodolibet impedire voluerit quocunque genere impedimenti, &

perturbationis, siue occasione iurisdictionis, siue de facto mittendo falcem in messem alienam, aut iurisdictionem ecclesiasticam vsurpando, & concludunt, quòd cùm Concilium generaliter loquatur, nullo modo intelligitur, nec disponit de huiusmodi recursu, quem specialissimum iuris remedium vocant, & sic quòd talis defensionis facultas non comprehenditur sub hoc decreto, ausi sunt asserere Viuald. *in Candel. aureo, in explicat. Bullæ Cœnæ n.109. & p.2. casu 16. ex n.114.* Humad. *l.13. glos.4. in verbo nin fuerça tit.13. part.1.* Bobadil. *in sua Politica lib.2. cap.18. n.139. & c.16. n.9.* Ceuall. *in epist. ad Regem n.94. & commun. contra comm. tom.4. q.897. n.133.* Cened. *pract. & Canon. quæst. lib.1. q.45. n.2.* & præcipuè *sub n.7. & sub n.60.*

35. Episcopus propria ordinaria iurisdictione cognoscit causas etiam contra laicos per bonorum apprehensionem, & personarum districtionem.

35. *Personarúmque districtionem per suos proprios*, &c.] Episcopum propria ordinaria iurisdictione cognoscere causas etiam contra laicos per bonorum apprehensionem, & personarum districtionem, & ita posse familiam armatam tenere, per quam prædicta exequi valeat, tradunt Roland. *cons. 37. n.23. lib.4.* Surd. *decis.129. n. 11. & 12.* Gondisalu. *de hæretic. q.11. n.16.* Læli. Iordan. *in tract. de Rom. Sed. orig. p.2. c.8. ex n.18.* Fusc. *de visit. lib.2. cap.32. n.16.* Villadieg. *in tract. de irregular. q.11. n.16. & 17.* Sbroz. *de offic. Vicarij q.191. n.1.* Penia *in direct. Inquis. part.3. lib.3. schol.114.* Franc. Molin. *de brachio seculari cap. 18.* Vgolin. *de officio Episcopi cap. 4. §. 12.* Farin. *de heresi q. 182. num. 90. in fine, vers. ampliatur hoc idem.* Card. Tusch. *pract. conclus. lit. E. conclus. 253.* Marra *de iurisdict. part.1. cap.51. num.10.* Mari. Antonin. *var. resolut. lib.3. resolut. 14. num. 1. 2. & 3.* Bellet. *disquisit. clerical. part. 1. tit. de fauore clericor. reali §.1. num. 18.* Io. Franc. Leo *in thesauro fori ecclesiast. part.... cap.9. num.24.* Ioan. Vincent. Anna *sing. 171.* Alex. Rauden. *Pisana decis. 34.* Campan. *in diuers. iuris Canon. rubr.12. cap.13. n.87. & 88.* Alberr. Oliua *in ritu Archiep. Neap. 38. num.3.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p.3. alleg.107. num.1.*

36. Doctores de insordescentibus per annum in excommunicatione agentes.

36. *In illis per annum insorduerit*, &c.] De insordescentibus per annum in excommunicatione, vide Duen. *reg. 53. vers. amplia quartò,* Couar. *in cap. alma mater part.1. §.7. ex num.10.* Simanch. *de Cathol. instit. cap.14. ex num.2. & cap.27. num. 4.* Fusc. *de visitat. lib.1. cap.29. num.2.* Marant. *de ordin. iudic. part. 6. cap. de contumacia num. 35.* Rebuff. *in repetit. cap. postulasti, de cleric. excomm. minist. num. 108. cum seqq. & in praxi benef. tit. declaratio noua prouis. verbo Téque absoluentes num. 10.* Perez *l.1. vers. & excommunicatus persistens, tit.5. l.9. in glos. verbo estuuiere descomulgado tit.19. lib.8. Ordin.* Azeued. *l.14. num.14. tit.1. lib.4. noue recop.* Humada *l.32. glos. 2. à princ. tit. 19. part.1.* Menoch. *de arbitr. casu 416.* Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.116.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo Clericus, pag. mihi 78. ad fin.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom.2. quæst. 103. art. 3. in fine,* Seraph. *decis. 1285.* Gonzal. *ad reg 8. Cancell. glos. 15. num. 103. cum seqq.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.119. num.2. cum seqq.* Marc. Anton. Genuens. *in practicab. ecclesiast. q.712.* latè Anton. Ricciul. *de iure personar. extra grem. Ecclesiæ existentium, lib.4. cap.7. & 8.*

37. Clericum

37. Clericum persistenrem contumaciter per annum in excommunicatione lata propter crimen, quod infert pœnam priuationis, esse priuatum ipso iure beneficiis, tenent Rebuff. *in d.c. postulasti n.* 147. Couar. *in d. cap. alma mater, part.* 1. §. 7. *sub num.* 10. Seraph. *decis.* 1285. *sub num.* 1. Ricciul. *d. cap.* 7. *num.* 3.

37. Clericus persistens per annum in excommunicatione lata propter crimen, quod infert pœnam priuationis, est priuatus ipso iure beneficiis.

38. Pro causa verò merè ciuili, nempè ob non solutionem pensionis, vel ex alia simili causa, persistentem per annum in excommunicatione nec esse priuatum ipso iure, nec posse priuari per sententiam, tradunt Rebuff. *in d. cap. postulasti, ante n.* 243. Seraph. *d. decis.* 1285. *in fine*, Gonzal. *d. glos.* 15. *ex num.* 103. Stephan. Gratian. *citato loco*, Ricciul. *d. cap.* 7. *num.* 14.

38. Clericus persistens per annum in excommunicatione pro causa merè ciuili, non est priuatus beneficiis, nec potest priuari per sententiam.

39. Contra Bosch. Codech. *in repet. c.* 1. *n.* 12. *de iudic.* & Menoch. *d. casu* 416. *n.* 52. *&* 53. existimantes posse priuari per sententiam.

40. *Obdurato corde.*] Vt dicatur contracta insordescentia per annum in excommunicatione ad effectum priuationis beneficiorum requiri perseuerantiam, cum animi pertinacia, quæ includat contemptum clauium, probant *cap. bone, de etat. & qualit. cap. cum contumacia, de heret. in* 6. Rot. in Oscen. Archidiaconatus 16. Maij 1603. coram Illustrissimo Card. Lancellotto impressa per Farin. *tom.* 2. *consil. decis.* 196. *n.* 5. & in ead. 4. Maij 1607. coram Card. Pamphilio, apud Farin. *decis.* 132. *n.* 7. *p.* 1. *recent.* quas refert Ricciul. *d. lib.* 4. *cap.* 8. *n.* 3. vbi *num.* 4. inferr, quòd ad effectum docendi de insordescentia, opus est docere in primis excommunicatum habuisse notitiam excommunicationis, & *n.* 5. subdit, quòd is, qui intra annum institit pro absolutione, non potest dici, quòd perseuerauerit in excommunicatione per annum, & *num.* 9. resoluit non posse dici perseuerasse in excommunicatione, & consequenter contraxisse insordescentiam, qui fecit diligentias pro obtinenda absolutione, & obtinere non potuit.

40. Insordescentia per annum in excommunicatione quando dicatur contracta.

41. *Per annum.*] Continuum scilicet, nec sufficere, si quis steterit semel per sex menses in excommunicatione, & deinde obtenta absolutione cum reincidentia post absolutionem steterit per alios sex menses, tenent Nau. *cons.* 7. *num.* 3. *de heret.* Menoch. *de arbitr. casu* 416. *num.* 55. Rebuff. *in d. cap. postulasti n.* 252. Seraphin. *d. decis.* 1285. *n.* 5. Rot. in dicta Oscen. coram Illustrissimo Lancellotto Ricciul. *d. c.* 8. *n.* 1.

41. Annus debet esse continuus vt dicatur contracta insordescentia in excommunicatione.

42. *Tanquam de heresi suspectum.*] Comprehendere excommunicatum, tam ex causa criminali, quàm ex causa ciuili, cum paulo suprà statuerit ob vtramque posse excommunicari, resoluit Menoch. *de arbitr. casu* 416. *num.* 54. Quando agitur contra insordescentem, vti suspectum de hæresi faciendum esse processum ab Inquisitoribus super hæretica prauitate deputatis, & debere citati ad se purgandum iuxta formam traditam *in d. cap. cum contumacia*, resoluunt Seraph. *d. decis.* 1285. *n.* 3. *&* 4. Ricciul. *d. c.* 8 *n.* 11. *&* 13. vbi etiam *eod. n.* 11. cum Marescott. *var. lib.* 2. *cap.* 35. *num.* 61. subdit ad effectum priuationis in causa quæ illam meretur, satis esse, quòd in excommunicatione insorduerit, & non esse necessariam aliam citationem.

42. Suspectus de hæresi reputatur persistens per annum in excommunicatione tam ex causa criminali quàm ex causa ciuili.

HIi 3 *Episcopi,*

Episcopi, & alij Prælati, & superiores Ecclesiarum curent in suis Ecclesiis, vt Missæ celebrentur, aut saltem commemorationes pro defunctis, qui legata fecerunt, pro illorum anima fiant, eo meliori modo, quo ipsis videbitur, prouidentes, ne defunctorum animæ suis defraudentur suffragiis.

CAPVT IV.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Concil. Brach. I V. *act.* 4. *cap.* 26. *in fine*, Henriq. *in summ. lib.* 9. *cap.* 22. §. 6. Fr. Emman. *in summ. part.* 1. *cap.* 252. *num.* 13. *& quæst. regular. tom.* 1. *quæst.* 43. *art.* 13. Seraph. *decis.* 611. Quatant. *in summ. Bullarij verbo Missa, vers. posse*, Azor. *institut. moral. part.* 1. *lib.* 12. *capit.* 18. *quæs.* 61. Zerol. *in praxi Episcopi part.* 1. *verbo Missa* §. 3. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 23. *num.* 239. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis.* 404. *in* 1. *edit.* aliàs *resolut.* 341. *in* 2. *edit. & in decis. Curiæ Archiepiscop. Neapolit. decis.* 25. *part.* 4. Bonacin. *de Sacrament. disput.* 4. *quæst. vlt. puncto* 7. §. 2. *num* 9. Nald. *verbo Missa, num.* 18. Molfes. *in summ. Theologia moralis tract.* 3. *cap.* 16. *num.* 29. *&* 30. Ludouic. Mitanda *in man. Prælat. tom.* 1. *quæst.* 41. *art.* 24. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 5. *num.* 365. *cum multis seqq.* Vgolin. *de officio Episcopi. p.* 2. *cap.* 61. Fraxinel. *de obligation. Sacerd. sect.* 7. Nouat. *lib.* 1. *quæst. forens. q.* 107. Homobon. de Bonis *de examine Ecclesiast. tract.* 4. *quæst.* 129. *& tract.* 11. *cap.* 9. *q.* 21. *in fine*, metipsum *de officio, & potest. Episcopi p.* 2. *alleg.* 29.

2. Episcopus potest ex hoc decreto reducere numerum anniuersariorum, & officiorum pro defunctis.

2. *Ex variis defunctorum relictis.*] Posse Episcopum ex hoc decreto reducere numerum anniuersariorum, & officiorum pro defunctis, referunt decisum Guarant. *in summ. Bullarij, verbo Missa, pag.* 291. aliàs 402. Galet. *in Margarita casuum conscient. verbo Missa* 4. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 15. *in fine*, Aloys. Ricc. *d. resol.* 341. *n.* 2. Monet. *de commut. vltim. volunt. c.* 5. *n.* 367. Ego ipse *d. alleg.* 29. *num.* 4. Nicol. Garc. *de benef. p.* 7. *cap.* 1. *n.* 131.

3. Missarum & anniuersariorum numerum quæ præscribuntur etiam in donationibus, & aliis actibus inter viuos reducere potest Episcopus.

3. Episcopum posse reducere numerum Missarum & anniuersariorum non modò quæ præscribuntur in testamentis, & aliis similibus dispositionibus causa mortis, sed etiam quæ in donationibus, & aliis actibus inter viuos, resoluit Moneta *d. c.* 5. *n.* 368.

4. Anniuersaria in totidem Missas commutare potest Episcopus.

4. Anniuersaria in totidem Missas commutare posse Episcopum ex facultate illi à Concilio in præsenti attributa, tradunt Vgolin. *de officio Episcopi c.* 61. *n.* 1. Monet. *d. c.* 5. *n.* 370. *& seq.*

5. Missarum numerus moderandus iuxta vires legati.

5. Missarum numerum moderandum esse iuxta vires legati si pro ipsis celebrandis adeò tenuis eleemosyna relicta fit, vt non facilè inueniatur, qui velit se huic muneri subiicere, refert decisum Aloys. Ricc. *d. resol.* 341. *ex n.* 2. vbi pariter resolutum asserit debere Episcopum in huiusmodi reductione Capituli consilium requirere, quamuis sequi illud non teneatur, refero ego ipse *d. alleg.* 29. *n.* 6.

6. Aduertit

6. Aduertit Marc. Anton. Genuens. *in practicab. Eccles. q.*179. quòd quando testator reliquit centum aureos pro eentum Missis celebrandis in tali Ecclesia pro anima sua, si augeatur eleemosyna præstanda Sacerdotibus, tenetur hęres data capaeitate hæreditatis supplere mercedem, quia testatot non reliquit pecuniam simpliciter pro eleemosyna soluenda sine onere Missarum, sed pro Missis celebrandis pro anima sua eo tempore, quo præstabatur minor merces. nam si præuidisset augmentum, non vtique diminueret numerum Missarum, cùm hæreditas totum reddere posset, refero ego ipse *d. alleg.* 29. *num.* 7. — **6. Testator si reliquit centum aureos pro cētum Missis celebrandis in tali Ecclesia pro anima sua, si augeatur eleemosyna præstanda Sacerdotibus tenetur hæres data capacitate hæreditatis supplere mercedem.**

7. Missas in fundatione Ecclesiæ, seu capellis erectis in titulum reducere, & ad minorem numerum reuocare non posse Episcopum, referunt decisum Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 31. Diana *resol. moral. p.* 1. *tract. de celebrat. Miss. resol.* 1. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 7. *cap.* 1. *num.* 131. Miranda *d. art.* 24. *concl. vnic. in fine*, Aloys. Ricc. *d. resol.* 341. *ex num.* 4. Monet. *d. cap.* 5. *num.* 376. Ego ipse *d. alleg.* 29. *num.* 9. — **7. Missas in fundatione Ecclesiæ, seu capellis erectis in titulum non potest reducere Episcopus.**

8. In beneficiis requirentibus in sui fundatione certum numerum Missarum non posse Episcopum ex vi huius decreti Missas reducere ad minorem numerum, referunt decisum Galet. *in d. margarita, verbo beneficium, pag.* 14. *columnn.* 2. *& verbo Missa vltim.* Bonacin. *d.* §. 2. *num.* 10. Nald. *verbo Missa, num.* 18. Posseuin. *de officio Curati, cap.* 2. *num.* 25. *quæst.* 9. — **8. Missas reducere non potest Episcopus in beneficiis requirentibus in sui fundatione certum numerum Missarum.**

9. Prælatos non posse diminuere Missas particulares votiuas, vel pro defunctis, quæ iustis stipendiis sigillatim à particularibus personis petuntur, nisi consensus eorum, quibus illæ debentur, habeatur, quod rarò, vel nunquam accidere potest, resoluunt Nauarr. *consil.* 9. *num.* 9. *& consil.* 11. *num.* 1. *de celebr. Missar.* Fraxinel. *de obligat. sacerdot. sect.* 7. *in remed.* §. 5. *num.* 3. Ego ipse *d. alleg.* 29. *num.* 11. — **9. Prælati non possunt diminuere Missas particulares votiuas, vel pro defunctis, nisi habeatur cōsensus eorum, quibus illæ debentur.**

10. *Facultatem dat Episcopis*, &c.] Iusta scilicet interueniente causa, vt asserunt Fr. Emman. *d. cap.* 251. *ad finem*, aliàs *cap.* 251. *conclus.* 13. Nauarr. *d. consil.* 9. *num.* 9. Molin. *de iustit. tract.* 2. *disput.* 249. Bonacin. *d.* §. 2. *num.* 11. Fraxinel. *d.* §. 5. *num.* 1. vbi *in versiculum quia tractatur*, subdit iustam causam esse si cursu temporis clericorum, aut Religiosorum numerus est diminutus, aut Ecclesiæ, vel monasterij redditus extenuantur, vel impensæ maiores fiunt, & cætera huiusmodi, refero ego ipse *d. alleg.* 29. *num.* 2. & me non citato transcripsit Aloys. Ricc. *d. Neapol. decis.* 25. *num.* 3. *p.* 4. — **10. Episcopus habet facultatem in hoc decreto sibi tributā iusta interueniente causa.**

11. Hanc Episcoporum & Prælatorum Ordinum facultatem intelligendam esse de oneribus Missarum ante Concil. Trid. impositis, referunt decisum Hieronym. à Sorbo *in annot. ad compend. priuil. Regul. verbo Missa* 3. Confert. *in sum priuil. Ordinum Mendicant. tit.* 19. *de diuinis offic. & Missarum celebr. cap.* 3. Gasp. Passarel. *de remed. Missar. c.* 60. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 1. *q.* 43. *art.* 13. Miranda *d. concl. vnic.* Fraxinel. *d.* §. 5. *num.* 2. Aloys. Ricc. *d. Neapol. decis.* 25. *num.* 3. *in fine p.* 4. Diana *d. tract. de celebr. Miss. resol.* 2. Ego ipse *d. alleg.* 29. *num.* 5. — **11. Onera Missarum ante Concilium imposita, non verò post illud sunt reducenda.**

12. *Vt in Synodo diœcesana.*] Episeopum non posse absque Synodi consensu commutare, & moderare Missarum numerum, tenent Nauarr. — **12. Missarum numerum non potest Episcopus absque Synodi consensu commutare, vel moderare.**

uarr.*in man.cap.*25.*num.*138. Henriq.*lib.*9.*cap.*22.*sub* §.6. Bonacin.*d.*§.1. *num.*9. Molfes.*in sum.Theolog.moral.tom.*1.*tract.*3.*cap.*37.*num.*29.

13. Contra Fr.Ludouic.Miranda *d.q.*41.*art.*12.*concl.vnica,* Perez de Lara *de anniuers.& capellan.lib.*1.*cap.*14.*num.*9. Monet.*d.cap.*5.*num.*372. existimantes posse Episcopos absque consensu Congregationis synodalis temporare onera dicendi plures Missas in beneficiis siue Capellaniis sibi subiectis, quorum opinionem non immeritò sequutus fui *d.alleg.*29.*num.*12.

14. Commemoratio defunctorum piè testantium facienda est in numero Missarũ, seu anniuersariorũ, qui ex reductione remanet.

14. *Vt eorum semper defunctorum commemoratio fiat.*] In huiusmodi numero Missarum, seu anniuersariorum, qui ex reductione remanet, faciendam semper esse commemorationem eorum defunctorum, qui pro suarum animarum salute legata illa ad pios vsus reliquerunt, asserit Monet.*d.cap.*5.*num.*375. vbi *num.*376. cum Vgolin.*d.cap.*61.*num.*1. subdit dictæ commemorationi satisfieri posse vel in Memento, vel in collectis.

15. S. D.N. Vrbanus VIII.

15. Nouissimè sacra Congregat. Illustrissimorum Cardin. Concilij Trident. interpretum in decretis *de celebrat. Missar.* publicatis, & in typographia R.Cam.Apostol. impressis de anno 1625. S. D. N. Vrbani VIII. autoritate sibi specialiter attributa decreuit, ac primò *districtè*

16. Episcopi in diœcesana Synodo, & Generales in Capitulis generalibus iam non possunt reducere onera Missarum.

probibet ac interdicit ne Episcopi in diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel aliàs quomodolibet reducant onera illa Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine fundationis, sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur, quæ re diligenter perspecta id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur, alioquin reductiones, vel moderationes, & commutationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas atque inanes decernit.

17. Pecunia locis piis, ac eorum personis relicta onere perpetuo Missarum celebrãdarum penes ædem sacram, vel personam,&c. deponenda.

17. *Præterea ne in Ecclesiis, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, vt par est, adimplendis eo tepidiores, & segniores reddantur, quòd onera huiusmodi cum nulla, aut parua sint vtilitate coniuncta, statuit, atque decernit vt pecuniæ, ac bona mobilia Ecclesiis, Capitulis, Collegijs, hospitalibus, Societatibus, congregationibus, monasterijs Conuentibus, ac locis omnibus tam secularibus, quàm Regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirendarum onere perpetuo Missarum celebrandarum ab ijs, ad quos pertinet sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda à die realis acquisitionis statim deponi debeant penes ædem sacram, vel personam fide, & facultatibus idoneam ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum inuestiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa, & indiuidua mentione oneris, quod illis annexum reperitur, ac si eadem bona immobilia autoritate Apostolica deinceps alienari contigerit, eorundem pretium sub eadem pœna, vt suprà, deponi, ac in alijs bonis stabilibus itidem fructiferis cum eiusdem oneris repetitione atque annexione conuerti debeat.*

18. Missarum perpetua cura non suscipiẽda sine certarum personarum licentia in scriptis, &c.

18. *Ad hæc sacra Congregatio quibusuis Capitulis, Collegijs, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiarum, locorum, tam secularium,*

ſecularium, quàm Regularium ſuperioribus, vel alijs ad quos pertinet, diſtrictè prohibet ne in poſterum onera perpetua ſuſcipiant Miſſarum celebrandarum, ſeculares verò ſine Epiſcopi, vel eius generalis vicarij. Regulares verò ſine Generalis, vel Prouincialis conſenſu, & licentia, in ſcriptis, & gratis concedenda alioquin ſecularis huiuſmodi prohibitionis transgreſſor extiterit, ab ingreſſu Eccleſiæ interdictus ſit eo ipſo, Regularis verò pœnam priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vociſque actiuæ & paſſiuæ abſque vlla declaratione incurrat. Eleemoſynas verò manuales, & quotidianas pro Miſſis celebrandis ita demum iidem accipere poſſint, ſi oneribus antea impoſitis ita ſatisfecerint, vt noua quoque onera ſuſcipere valeant, alioquin omnino abſtineant ab huiuſmodi eleemoſynis etiam ſponte oblatis in futurum recipiendis, & capſulas auferant ab Eccleſiis, cum ſcriptione illa: Eleemoſyna pro Miſſis, vel alia ſimili, ſub eiſdem pœnis ipſo facto incurrendis ne fideles hac ratione fruſtrentur. Epiſcopus verò, ſeu eius vicarius, aut Generalis, ſeu Prouincialis, vbi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requiſiti, in ſingulis caſibus diligenter inquirant de ſingulis Miſſarum celebrandarum obligationibus, cuique Eccleſiæ, monaſterio, aut loco pio incumbentibus, ne ante aſſenſum huiuſmodi, aut licentiam præbeant, quam eis legitimè conſtiterit, illius Sacerdotes tam nouo oneri ſuſcipiendo, quàm antiquis iam ſuſceptis ſatisfacere poſſe, præcipuámque rationem habeant vt redditus, qui Eccleſiis, aut locis pijs relinquuntur, omnino reſpondeant oneribus adiunctis ſecundùm morem cuiuſque ciuitatis, intelligántque ſi in re tanti momenti deſides, aut negligentes fuerint, in nouiſſimo die ſe huius prætermiſſi muneris rationem eſſe reddituri. Hactenus ſacta Congregatio cum ampliſſima derogatione, &c.

19. Super quibus eadem S. Congreg. S.D.N. Vrbano Papa VIII. approbante aliquot edidit declarationes, quas originales & in typographia R. Cameræ Apoſtolicæ impreſſas vidi de anno 1626. & quoad hanc partem declarauit etiam ſtante legato adeò tenui pro reductione oneris, vt ſuprà, impoſiti ab iis ad quos pertinet, Sedem Apoſtolicam eſſe adeundam, quæ abſque vlla impenſa id ſtatuet, quod magis in Domino conueniens eſſe iudicauerit. Veruntamen ſi in ipſa beneficij erectione expreſsè cautum fuerit, vt liceat Epiſcopo iniunctum onus reducere, ac moderari legem hanc fundationis, quam decreta hac de re edita non ſuſtulerunt, eſſe validam, & obſeruandam. Deinde declarauit pœnam interdicti, & alias ſuprà in decreto appoſitas non comprehendere, niſi ſuſcipientes quamuis priuatos Sacerdotes onera perpetua Miſſarum celebrandarum ſine licentia Epiſcopi, vel eius generalis vicarij, aut Generalis, vel Prouincialis.

19. Sedes Apoſt. eſt adeunda pro reductione oneris in legato tenui impoſiti.

20. Vnde Beneficiatus ſi tenetur quotidie celebrare, & beneficij redditus non ſint pro illius victu ſufficientes, datur ſupplicatio in dataria pro moderatione, vt per Aldan. *in compendio canonicarum reſolut. lib. 3. tit. 25. num.* 8. vbi refert deciſum in nullius celebrationis Miſſarum 13. Iulij 1630.

20. Beneficiatus ſi tenetur quotidie celebrare, & beneficij redditus non ſint pro illius victu ſufficientes, datur ſupplicatio in dataria.

21. Capellanus ad nutum amouibilis cum obligatione vnius Miſ-

21. Capellanus ad nutum amouibilis

cũ obligatione vnius Missæ qualibet hebdomada potest demandare celebrationem dictarum Missarum alteri cum eleemosyna consueta.

sæ qualibet hebdomada cum stipendio legato, & confirmato de octo annis in octo annos, potest demandare celebrationem dictarum Missarum alteri cum eleemosyna consueta iuxta morem regionis, retẽta sibi parte dicti stipendij debiti Capellano, ex Aldan.*d.tit.25.num.9.*vbi dicit resolutum in Fanen.7.Septembris 1630.

22. Capella est erigenda secundum testatoris voluntatem in loco Ecclesiæ, & non in alio.

22. Testator si mandet in testamento erigi capellam in tali loco Ecclesiæ, eámque dorauit cum onere Missarum, & reseruatione iurispatronatus, Ordinarius autem sub prætextu, quòd capella non possit construi in illo loco cum consensu patroni, & Capellani à testatore nominati, capellaniam erexit ad Altare maius, & statim sic erectam commutauit & erexit in titulum Canonicatus eiusdem Ecclesiæ collegiatæ, conferens illius dotem in massam Canonicorum, & sic talis commutatio est nulla, vt per Aldan.*d.tit.25.num.*10.vbi ait decisum in Aretina 17.Februarij 1629.

Beneficia constituta ad aliquod munus, conferantur personis idoneis, nec in collatione derogetur oneribus, vel muneribus iam constitutis quoquo modo, sed omni diligentia obseruetur.

CAPVT V.

1. Beneficia deuoluuntur cum suo onere, & qualitate.

1. Beneficia deuolui cum suo onere, & qualitate, tradunt Seraphin. *decis.*1363.*num.*4. Massobr. *in sua praxi habendi concursum, requisit.*1.*dub.*23.*num.*3. Onus verò & conditionem positam in fundatione beneficij, quòd illud conferatur consanguineis, valere resoluunt Hoied.*de incompatibil.benefic.part.*1.*cap.*23.*num.*132.*& cap.*24.*num.*107. Lambertin. *de iurepatronat.part.*1.*lib.*1.*quæst.*9.*princip.à num.*109.*& lib.*1.*part.*2.*art.*2.*quæst.*2.*princip.ex num.*1. Sebast.Medices *de acquir.rerum dominio,glos.*1.*p.*3.*num.*352. Azeued.*l.*14.*num.*13.*tit.*3.*& l.*5.*num.*2.*tit.*6.*lib.*1.*nouæ recop.*

2. Fundationi statuẽti vt minor etiam 14. annorum beneficium adipisci valeat, standum est.

2. Fundationi statuenti vt beneficium minor etiam 14. annorum adipisci valeat, standum esse resoluunt Doctores citati *sess.*23.*de reformat. cap.*5.*num.*3. Et ferendam esse legem in fundatione appositam vt beneficium non sit incompatibile, cum aliis censuit Rot.in Vallisoletana Archidiaconatus 19. Nouembris 1616.coram R.D.meo Coccino Decano.

3. Dispensare post Concil.Trid.non potest Episcopus etiam de cõsensu patronorum cum minore 25. annorum ad capellam simplicem obtinendam, ad quam ex fundatione est præsentandus Sacerdos.

3. Dispensare post Conc.Trid. non potest Episcopus etiam de consensu patronorum cum minore 25.annorum ad capellam simplicem obtinendam, ad quam ex fundatione est præsentandus Sacerdos, vt refert decisum Nicol.Garc.*de benef.p.*7.*cap.*1.*num.*99.*&* 112.

4. Episcopus non potest cogere obtinentem capellaniam vt ipsemet celebret.

4. Episcopus non potest cogere obtinentem capellaniam vt ipsemet celebret, licèt in eius fundatione disponatur, quòd Rectores celebrent. nam istis oneribus Missarum rectè per substitutum satisfit, vt etiam refert decisum Nicol.Garc.*d.cap.*1.*num.*87.

5. Capellanus

5. Capellanus non requiritur neceſſariò vt ſit Preſbyter, ſi in fundatione capellæ habeatur quòd debeat celebrare diuina Officia diu, noctúque, ſicut cæteri Capellani faciunt, vt etiam teſtatur reſolutum Nicol. Garc. *d. p. 7. c. 1. n. 93. & 99.*

> 5. Capellanus non requiritur neceſſariò vt ſit Presbyter ſi in fundatione capellæ habeatur quod debeat celebrare diuina diu noctúque.

6. Capellaniam habens non tenetur promoueri ad ſacerdotium, niſi in fundatione cautum ſit, vt Capellanus per ſe ipſum Miſſas celebret, ſed debet curare vt per alium Miſſæ in illa celebrentur, nec erit ſatisfactum oneri ſi Miſſæ in alia Eccleſia celebratæ erant, nec perſonalem reſidentiam requirit, niſi aliter in fundatione cautum eſſet, vt per Nicol. Garc. *d. p. 7. c. 1. n. 87. & 93.*

> 6. Capellaniam habens non tenetur promoueri ad ſacerdotium, niſi, &c.

7. Beneficiati non ſunt cogendi ad ſuſtinenda onera, quæ in fundatione, vel inſtitutione, aut ſtatutis non reperiuntur, vel ad quæ ex antiquiſſima conſuetudine non tenentur, provt refert deciſum in vna Cremonen. Aldan. *in compendio Canonic. reſolut. lib. 2. tit. 25. num. 16.*

> 7. Beneficiati non ſunt cogendi ad ſuſtinenda onera, quæ in fundatione non reperiuntur.

8. Capellania inſtituta à teſtatore cum his verbis, vt beneficiatus ipſius capellæ omni die, ſeu ſaltem quinquies in hebdomada, celebrare teneatur, & ſi negligens fuerit, ipſe beneficiatus incurrat pœnam ſolidorum duorum, non cenſetur requirere perſonalem reſidentiam, nec exigit vt perſonaliter Miſſam dicat, vt atteſtatur deciſum Nicol. Garc. *in addit. ad d. part. 7. cap. 1. num. 87.*

> 8. Capellania de qua hic an requirat perſonalem reſidentiam.

9. Sacerdotium actu requiritur ſtante diſpoſitione teſtatoris in fundatione duarum capellaniarum, vt per beneficiatos prouideantur clerici Sacerdotes, qui teneantur & debeant Miſſas celebrare, & arbitrio Capituli deſeruire, vel ipſis impeditis per alios ſubſtituendos à Capellanis eiſdem & à Capitulo approbandos, ita Aldan. *in compendio Canon. reſol. lib. 2. tit. 4. num. 3.* vbi refert deciſum in vna Materanen. 8. Ianuarij 1628.

> 9. Sacerdotium actu requiritur in hoc caſu.

10. Non poſſe ab Epiſcopo beneficiis ſimplicibus nouum onus imponi, aſſerit Aldan. *d. tit. 25. num. 17.* atteſtans ita deciſum ſub die 2. Iulij 1597.

> 10. Beneficiis ſimplicibus non poteſt per Epiſcopum nouum onus imponi.

11. *Eis non derogetur.*] Nec de conſenſu patronorum, ſed per hoc cenſetur ſublatam facultatem huiuſmodi, de qua per Doctores *in cap. cùm acceſſiſſent*, & *ibi* Abb. *num. 5. de conſt.* vt refert deciſum Nicol. Garc. *de benefic. p. 7. c. 1. n. 112.*

> 11. Oneribus beneficiis iam conſtitutis nec de conſenſu patronorum derogatur.

12. *Idem in præbendis*, &c.] Vide Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloſ. 9. §. 2. num. 19. & gloſ. 29. num. 3.*

Episcopi in visitatione & in causis cognoscendis habeant duos ex Capitulo eligendos quolibet anno qui secum causas cognoscant, vt in text. vbi latè quoad vota illorum, & quando possit solus Episcopus procedere. Item Episcopus habeat primam sedem in choro,& præcipuam auctoritatem in omnibus agendis,& conuocetur ab eo Capitulum vt in text.

CAPVT VI.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. Vide Nauar. *cons.9. in antiq.* aliàs 3. *in nouis, de offic. Ordin.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 9. Cardin. Mantic. *decis.* 180. Aloys. Ricc. *in collect. decis. part.* 4. *collect.* 751. Franc. Leon. *in Thesauro fori eccles. part.2. cap.2. num.64.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 1. tit. 6. de Visitat. num. 38. cum seqq.* Laurent. de Peirinis *in constit. sui Ordinis Minim. tom. 1. in constit. 2. Sixti IV. num. 64. cum seqq.* Hieronym. Venero, y Leyua *de examine Episcopor. lib. 4. cap.27.* Latè Ludouic. à Sarauia *in speciali tract. de iurisdictione Adiunctorum coadiuuantium Episcopum contra prebendarios suos criminaliter procedentem,* metipsum *de officio,& potest. Episcopi p.3. alleg.73. num.5. cum seqq.& in tractatu de Canonic. cap.* 28.

2. Ecclesia post Trid. in Cathedralem erecta an gaudeat Adiunctis.

2. *Vt in omnibus Ecclesiis cathedralibus.*] An & quando Ecclesia post Tridentinum in Cathedralem erecta gaudeat Adiunctis, differit Ludouic. à Sarauia *d. tract. de iurisdict. Adiunctorum, q.11. per tot.*

3. Capitula non exempta minimè comprehenduntur sub hoc decreto.

3. *Vt Capitulum.*] Decretum in præsenti loqui solùm de Capitulis exemptis, non exempta enim minimè sub illo comprehendi, etiam si multa habeant priuilegia, referunt decisum Aloys. Ricc. *in collect. decis. part.4. collect.751. in princ.* Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verbo Capitulum* §.8. Seraphin. *decis.*493. *num.* 1. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.1. tit.18. l.7. de Episcopis, num.93.* Massobr. *in praxi habendi concursum prælud. 21. in princip. num.* 14. secundùm Roman. impress. Hieronymus Venero *in examine Episcopor. lib.4. cap.27. n.5.* Ludou. à Sarauia *d. tract. de iurisdict. Adiunctor. q.12. num.17.* Ego ipse *in tract. de Canon. cap.28. num.2.*

4. Decretum hoc non pertinet ad Ecclesiam cathedralem tanquam cathedralem, sed tanquam exemptam.

4. Decretum hoc non pertinere ad Ecclesiam cathedralem tanquam cathedralem, sed tanquam exemptam, ac proinde Ecclesiam collegiatam electam in cathedralem sub illo non comprehendi, referunt decisum Armendar. *d. l.7. de Episcopis n.*88. Ego ipse *de officio,& potest. Episcopi p.3. alleg.73. n.5. in fine,*& me citato Ludouic. à Sarauia *d. tract. q.11. n.18.* refero *d. tract. de Canon. c.28. n.3.*

5. Capitulum debet in principio anni duos Adiunctos eligere, alias Episcopus potest per se solum procedere.

5. *Initio cuiuslibet anni*, &c.] Capitulum debere in principio anni eligere illos duos, quod si non fecerit, Episcopum posse per se solum procedere, dummodo illum priùs moneat, referunt decisum Piasec. *in praxi Episcop. p.2. c.2. n.9.* Ludouic. à Sarauia *d. tract. q.13. per tot.* Ego ipse *d. cap.28. num.4.*

6. *Eligat*

6. *Eligat ex Capitulo duos.*] Hos duos Adiunctos iurisdictionem habere resoluit Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 5. ex n. 5.* vbi *n. 15.* post Camill. Borrell. *in sum. decis. tit. 60. n. fin.* subdit Adiunctos iuramentum præstare debere, sicut & alios iudices de bene & fideliter se habendo, & *num. 17.* post Stephan. Gratian. *discept. forens. c. 100. n. 49.* tradit quòd quoties iudex datur Adiunctus alicui Tribunali, si nominatur à Principe, talis nominatus appellatur iudex delegatus; si à lege, Ordinarius iudex vocatur, refero ego ipse *d. c. 28. n. 7. cum seqq.*

6. Adiuncti iurisdictionem habent.

7. Posse Adiunctos recusari à parte, & solo iuramento, resoluunt Stephan. Gratian. *d. cap. 100. n. 49.* & Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 9. per tot.* Ego ipse *d. cap. 28. num. 9.*

7. Adiuncti possunt recusari à parte, & solo iuramento.

8. Huiusmodi Adiunctis si quando ea de causa sine fraude tempore diuinorum officiorum abesse contingat, priuandos non esse quotidianis distributionibus tanquam absentes propter Ecclesiæ vtilitatem ex officio sibi attributo, resoluit Monet. *de distribut. quotid. p. 2. q. 8. num. 19.* quem refero ego ipse *d. alleg. 73. n. 6.*

8. Adiuncti non priuantur distributionibus si quando ea de causa sine fraude tempore diuinorum officiorum absint.

9. *De quorum consilio, & assensu*, &c.] An sequi debeat, latè fuit discussum in Rota in Carthaginen. iurisdictionis 26. Octobris 1579. coram Cardin. Lancellotto Sen. vbi propter varietatem opinionum nihil certum firmare voluit, nec postea semel & iterum dubio proposito firmauit. Et quòd tacitus Adiunctorum consensus non sufficiat, sed requiratur expressus, resoluit Ludouic. à Sarauia *d. tract. q. 8. per tot.*

9. Consilium in hoc decreto an sequendum.

10. *Episcopus.*] Etiam non consecratus, vt per Ludou. à Sarauia *d. tract. quæstion. 17. numer. 35. vers. sed contra*, vbi *eodem numer. 35. vers. ex omnibus*, refert decisum succedere Capitulum Sede vacante in huiusmodi iurisdictione procedendi contra Capitularem delinquentem.

10. Episcopus consecratus, & Capitulum Sede vac. procedit contra Capitularem delinquentem.

11. Episcopum posse procedere sine Adiunctis ad pœnas contra Capitulares non obseruantes diem festum sancti Augustini ab eodem indictum, firmauit Sell. *in select. Canon. c. 31. n. 3.* vbi ait ita fuisse decisum in Hispalen. 7. Septembris 1630.

11. Episcopus potest procedere sine Adiunctis ad pœnas cōtra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini.

12. Episcopus si velit contra Adiunctos iurisdictionem suam perturbantes procedere, debet adhibere in dicto iudicio alios coniudices à Capitulo eligendos, vt per Sell. *citato loco*, asserentem sic resolutum in Oriolen. 5. Aprilis 1631.

12. Episcopus si velit contra Adiunctos iurisdictionem suam perturbantes procedere, debet adhibere in dicto iudicio alios coniudices à Capitulo eligendos.

13. *Vel eius Vicarius.*] Posse Vicarium Episcopi procedere contra Capitulares, adhibitis duobus de Capitulo, iuxta formam huius textus, resoluunt Menoch. *cons. 52. n. 180.* Sbroz. *de officio Vicarij, lib. 2. q. 145.* Rotæ *decis. 743. n. 5. p. 1. diuers. & decis. 321. p. 2. diuers.* Ego ipse *d. cap. 28. n. 12.* latè Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 14. per tot.*

13. Vicarius Episcopi potest procedere contra Capitulares adhibitis duobus de Capitulo.

14. Idem posse Vicarium Sede vacante, immò absque Adiunctis procedere non valere, si Episcopus dum viuebat, non habebat auctoritatem procedendi sine illis, refert decisum Sbroz. *in addit. ad d. quæst. 145.* & Ludouic. à Sarauia *d. tract. quæst. 17. num. 35. vers. ex omnibus, in fine.*

14. Vicarius etiam Sede vacante.

15. Visitatio Capitulorum & personarum Episcopis concessa intelligitur cumulatiuè non priuatiuè ad Abbates.

15. Visitationem Capitulorum, & personarum Episcopis concessam, esse intelligendam cumulatiuè, non priuatiuè ad Abbates, & Decanos, ac alios quibus ante Concil. competebat ius visitandi, seorsum tamen ab Episcopis, referunt decisum Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 154. *n.* 48. Gonzales *ad regulam* 8. *Cancel.* §. 2. *proœm. num.* 21. Ludouic. à Sarauia *d. tract. q.* 4.

16. Episcopo nolente vel non valente contra Capitulares delinquentes procedere, non deuoluitur iurisdictio ad Adiunctos.

16. Episcopo nolente, vel non valente contra Capitulares delinquentes procedere, non deuolui iurisdictionem ad Adiunctos, larè resoluit Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 5. *per tot.* vbi *num.* 11. citat metipsum *d. alleg.* 73. *n.* 9. & *num.* 5. decisum refert, non ad Episcopum, sed ad superiorem deuolui iurisdictionem si Coniudices, seu Adiuncti renuant procedere contra Capitularem, quod etiam attestatur Armendar. *d. l.* 7. *de Episcopis num.* 89.

17. Visitare quæ possit Episcopus sine Adiunctis.

17. Episcopum sine Adiunctis, de quibus in hoc cap. posse visitare corpus Ecclesiæ cathedralis, & Sacramentum, Reliquias, Vestes, Ornamenta, cæteraque ad cultum diuinum destinata, sed & Capellas, capellanias, dorationes, anniuersariorum institutiones, memorias defunctorum, pia opera, vel res, aut bona fabricæ, seu Ecclesiæ, dicit decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 6. *de visitat. n.* 123. quem refero ego ipse *d. alleg.* 73. *n.* 15.

18. Episcopus visitando potest sine Adiunctis Capitularibus peccata, & excessus Capitularium corrigere, & punire, non tamen pœna ordinaria.

18. Episcopum visitando posse sine Adiunctis Capitularibus peccata & excessus Capitularium, quos correctione, & punitione dignos repererit, corrigere, punire, & emendare, non tamen pœna ordinaria, sed ea, quæ ad morum magis emendationem, quàm punitionem respiciat, refert decisum Armendar. *d. tit.* 6. *de Visitat. num.* 39. vbi *in resp.* 2. & *n.* 77. & 79. cum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 3. *c.* 2. *num.* 198. *declar.* 10. subdit huiusmodi facultatem visitandi etiam ad res, & bona Capituli, eiúsque administratores extendi.

19. Collectores Cameræ Apost. si sunt Canonici, vel aliàs beneficiati, ab Episcopo visitari, & corrigi non possunt.

19. Collectores Cameræ Apost. ad nudum ministerium exigendi certis casibus in partibus deputati, si sunt Canonici, vel aliàs beneficiati, ab Episcopo visitari, & corrigi non posse, refert decisum Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 51. *n.* 82. Armendar. *d. tit.* 6. *de Visitat. n.* 5. *vers. item subcollectores.*

20. Episcopus sine Adiūctis potest procedere ad priuationem Canonicorū ex causa quòd ordines suis præbendis annexos non susceperint.

20. Episcopum sine Adiunctis posse procedere ad priuationem Canonicorum ex causa quòd Ordines suis præbendis annexos non susceperint, referunt decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 3. *c.* 4. *n.* 22. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resol.* 488. *num.* 2. & 3. Ludouic. à Sarauia *d. tract. q.* 18. *per tot.* Ego ipse *d. alleg.* 73. *n.* 12.

21. Capitulum totum quando delinquit, potest Episcopus contra Capitulares absque Adiunctis procedere.

21. Facultatem procedendi contra Capitulares pertinere ad Episcopum etiam absque Adiunctis, quando totum Capitulum deliquit, referunt decisum Seraphin. *decis.* 1050. *n.* 6. Ludouic. à Sarauia *d. tract. q.* 5. *num.* 4. & *q.* 6. *per tot,* vbi *n.* 8. asserit quòd si reperiatur vnus in Capitulo qui non deliquerit, iste procedet simul cum Episcopo.

22. Modò delictum non sit in personam Episcopi, &c.

22. Modò delictum non sit in personam Episcopi, vel in cōtemptum eius, vel vbi Episcopus habet interesse, quia tunc facultatem contra Capitulares deuolui ad proximum superiorem, refert decisum Armendar.

Armendar. *d.l.7.de Episcopis*, *n*.90. & Ludouic. à Sarauia *d.q.6.n.5.& 6.* Quando autem dicatur vniuersum Capitulum delinquere, colligitur ex notatis per Curiam Pisan. *lib.4.c.3.num.1.ad 6.* Magon. *Lucen.decis.72.* Card. Tusch. *lit.V.concl.349.*

23. Capitulum vniuersum quando dicatur delinquere.

24. Episcopus in Capitulo exempto si velit rationes exigere ab officialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacante, non tenetur procedere cum Adiunctis ex forma huius decreti, nisi velit criminaliter ad eorum punitionem & correctionem procedere, vt refert decisum Nicol. Garc. *d.p.5.cap.7.num.23.*

24 Episcopus in Capitulo exempto si velit rationes exigere ab officialibus ex gremio Capituli cõstitutis Sede vacante, non tenetur procedere cum Adiunctis.

25. Capitulum visitare potest solus Episcopus absque Adiunctis Capitularibus, prout refert decisum in vna Abulen. *in compend. canon. resol.lib.3.tit.18.num.16.*

25. Capitulum visitare potest solus Episcopus absque Adiunctis.

26. Causas pendentes contra Capitulares exemptos coram vicario foraneo cum Adiunctis à Capitulo deputatis, non potest Episcopus auocare vt cognoscat solus, sed bene cum Adiunctis, ex eodem Aldan. *d tit.18.num.20.* vbi testatur sic fuisse resolutum in Burgen. 18. Septembris 1627.

26. Causas pendentes contra Capitulares exemptos coram vicario foraneo cum Adiunctis, non potest Episcopus auocare vt cognoscat solus.

27. Episcopus duarum Ecclesiarum vnitarum, v.g. Valuen. & Sulmonen. quando aliquem ex Capitularibus Valuen. in carcerem coniici mandat, iste non ad Sulmonen. ciuitatem duci debet, vbi Episcopus non moratur, Aldan. *d.tit.18.num.21.* vbi refert decisum in Valuen. & Sulmonen. 17. Ianuarij 1604.

27. Episcopus duarum Ecclesiarũ vnitarum nõ potest Capitulares ex vna ad carceres alterius duci facere.

28. Appellatio in causis pendentibus contra Capitulares exemptos coram vicario foraneo cum Adiunctis à Capitulo deputatis, non datur ad Episcopum, sed causa deuoluitur ad Sedem Apostol. Aldan. *d.tit.18. num.23.* vbi testatur resolutum in Burgen. 18. Septembris 1627.

28. Appellatio in causis pendentibus contra Capitulares exemptos coram vicario foraneo cum Adiunctis non datur ad Episcopum, sed causa deuoluitur ad Sedem Apost.

29. Contra coadiutores cum futura successione non teneri Episcopum cum Adiunctis procedere, nisi ex forma coadiutoriæ, colligitur ipsi coadiutori concessa fuisse omnia priuilegia, quæ habent Canonici, testatur decisum Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p.4.c.5.n.96.* vbi obseruat ex clausula ordinaria coadiutoriæ, quòd coadiutor habeat omnes, & singulas prærogatiuas, præeminentias & honores coadiuti, non colligi concedi coadiutori huiusmodi priuilegium de Adiunctis, eo quòd illa clausula intelligatur de prærogatiuis, præeminentiis, &c. circa seruitium Ecclesiæ, vt ex tenore ipsius coadiutoriæ apparet, refert & sequitur Ludouic. à Sarauia *d.tract.quest.29.* Et addit Sell. *in select.cap.31.num.3.* in Barbastren. 9. Nouembris 1630. fuisse decisum Episcopum non posse procedere contra huiusmodi coadiutores absque Adiunctis, quatenus ex forma coadiutoriæ ipsis concessa fuerant omnia priuilegia, quæ habent Canonici.

29. Episcopus non tenetur cum Adiunctis procedere contra coadiutores cum futura suassione.

30. Contra portionarios habentes vocem in Capitulo posse Episcopum procedere sine Adiunctis, referunt decisum Armendar. *d tit.6. de visitat.num.6.& d.l.7.de Episcopis, num.91.in princip.* Ludouic. à Sarauia *d.tract.q 23.ex num.2.* Cuius tamen contrarium resoluunt Aloys. Ricc. *d. collect.751. & in praxi aurea, resol.39.* Massobr. *in praxi habendi concursum, prælud.21.in princ. num.13.* secundùm Romanam impress. Ego ipse *d.alleg.73.*

30. Episcopus procedit sine Adiunctis contra portionarios habentes vocem in Capitulo, sed non sunt de Capitulo.

d. allegat. 73. *num.* 10. & *d. cap.* 28. *num.* 27. quorum opinionem procedere in Capitularibus, priorem verò in his, qui non sunt de Capitulo, sed habent vocem in Capitulo, ex multis intelligit Ludouic. à Sarauia *d. quæst.* 23. *ex num.* 4. subdens quòd licèt Portionarij, & dimidij Portionarij in Ecclesiis Corduben. Carthaginen. Hispalen. Calaguritan. & Calciaten. habeant vocem in Capitulo, tamen in electionibus, prouisionibus, & ad effectum coniudicum pro Capitularibus non habentur ex his, quæ Gonzal. *ad regul.* 9. *Cancell. glos.* 43. *num.* 45. Rot. *decis.* 708. & *num.* 2. & 3. *p.* 2. *recent.*

31. Processus appellatione intelligitur prima citatio.

31. *Tam in formando processum.*] Appellatione processus intelligi primam citationem, refert decisum Ludouic. à Sarauia *d. tract. quæst.* 28. *n.* 1. & *quæst.* 16. *num.* 7.

32. Notarius proprius ab Episcopo assumendus in visitatione personarum cathedralis Ecclesiæ.

32. *Coram Notario tamen ipsius Episcopi*, &c.] In visitatione personarum cathedralis Ecclesiæ proprium Notarium ab Episcopo assumendum esse, non illi tamen Capitulo suspectum, refert decisum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.* 1. *tit.* 6. *de visitat. num.* 38. vbi *num.* 61. subdit processum in causis visitationis coram ipso esse fabricandum.

33. Fiscalem suum potest assumere Episcopus in visitatione personarum cathedralis Ecclesiæ.

33. Episcopum posse assumere suum fiscalem, qui interuenire solet in criminibus Canonicorum reorum, vel alium quem magis voluerit deputare, nec teneri ad sumendum Capellanum de choro, decisum attestantur Armendar. *dicto lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis, num.* 91. *in fine*, & *num.* 92. quem refero ego ipse *dicta allegat.* 73. *num.* 8.

34. Optio datur Episcopo, vel vicario, quo magis in loco velint, procedant contra Capitulares.

34. *Et in eius domo, aut consueto*, &c.] Dari optionem Episcopo, vel vicario, quo magis in loco velint, procedant contra Capitulares, & Episcopum posse sedere pro tribunali quocunque diœcesis loco vbi maluerit, refert decisum Armendar. *dicta l.* 7. *de Episcopis, num.* 93.

35. Capitulum cum voluerit visitare Episcopus accedere debet ad locum, quo solitum est Capitulares congregari.

35. Non posse tamen Episcopum visitare in eius domibus Episcopalibus, sed cùm visitare voluerit Capitulum, accedere debere, ad locum suum, quo solitum est Capitulares congregari, & eorum actus expediri consueuerunt, si tamen id congruè fieri potest; sin minus, ad locum congruum, & communem, sed teneri accedere ad locum Capitularem quoties prosequi vellet visitationem alicuius particularis personæ de Capitulo, refert decisum Armendar. *d. tit.* 6. *de visitat. num.* 39. *respons.* 8.

36. Episcopus, & vnus ex duobus Adiunctis si sine tertio pronuntiarent sententia est nulla.

36. *Vnum autem tantùm sit*, &c.] Episcopus, & vnus ex duobus Adiunctis si sine tertio pronuntiarent, sententiam esse nullam, ex aliis resoluit Ludouic. à Sarauia *d. tract. quæst.* 31. *num.* 21. & ideo referunt Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 100. *num.* 64. & idem Ludouic. à Sarauia *d. tract. quæst.* 3. *num.* 3. sententiam Episcopi & Adiunctorum in causis criminalibus contra Capitulares esse concipiendam sub hac forma, *Ego N. Episcopus de consilio & assensu N. & N. Adiunctorum ita pronuncio.*

37. Quid si discordent? Vide Gutier. *pract. lib.* 1. *quæst.* 94.

38. *Etsi*

38. *Etsi in electione tertij*,&c.] An discordibus Episcopo & Adiunctis in electione tertij ad Capitulum cathedrale vicinius, & Pastore vacans tertij electio deuoluatur, latè disputat Ludou. à Sarauia *d. tract. quaest.* 17. *per tot.* vbi affirmatiuè concludit.

38 Episcopo, & Adiunctis discordibus ad quem spectet tertij electio.

39. *Aliàs processus, & inde sequuta*, &c.] Gesta per Episcopum sine Adiunctis esse irrita ipso iure, resoluit Ludouic. à Sarauia *d. tract. q.* 31. *per tot.*

39. Gesta per Episcopum sine Adiunctis sunt irrita ipso iure.

40. *In criminalibus tamen*, &c.] Episcopum solum posse exercere iurisdictionem quoad summariam cognitionem, & ad capturam Capitularium in casibus hîc non expressis, tradunt Mantic. *decis.* 180. *num.* 6. Ludouic. à Sarauia *d. tract. quaest.* 20. *per tot.* Rota in Calciaten. iurisdictionis 6. Iunij 1612. coram bonæ mem. Remboldo, vbi subditur non procedere in delictis simplicis incontinentiæ absque qualitate concubinatus.

40. Episcopus solus potest exercere iurisdictionem quoad summariam cognitionem, & ad capturam Capitularium.

41. *Vbi de fuga timetur.*] Vide Rota in Conch. iurisdictionis 3. Martij 1617. coram bonæ mem. Cardin. Sacrato, & in Calciaten. iurisdictionis 21. Iunij 1621. coram bonæ mem. Remboldo. Quando dicatur quis suspectus de fuga, vide Syluest. *in praxi iudic. lib.* 2. *cap.* 23. Cancer. *variar. resolut. cap.* 10. *num.* 13. Ioseph. Sesse *de inhibit. cap.* 9. §. 2. *n.* 44. *&* 46. Phœbos *Lusit. decis.* 54. *part.* 1. Rot. in d. Calciaten. iurisdictionis 6. Iunij 1612. vbi dicitur quòd statur arbitrio iudicis an adesset timor fugæ, metipsum *d. cap.* 28. *num.* 21.

41. Suspectus de fuga quando quis dicatur.

42. *Episcopi ipsi Capitulum conuocent.*] Episcopos conuocare posse Capitulum ad libitum, dummodo non proponant de re ad commodum suum, vel suorum spectante, Capitulum autem ipsum posse quandocunque vult, se congregare, asserit decisum Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib.* 1. *tit.* 18. *de Episcopis, num.* 95. quem refero ego ipse *d. alleg.* 73. *num.* 16. *& in tract. de Canon. cap.* 35. *num.* 7. Aldan. *in compendio canon. resol. lib.* 3. *tit.* 8. *num.* 10. vbi refert sub die 2. Martij 1619. fuisse resolutum quòd Episcopus, vel eius vicarius Canonicus potest interuenire in actibus Capitularibus, dummodo non agatur de interesse suo, non obstante quacunque consuetudine in contrarium.

42. Capitulũ quando Episcopi conuocare possint.

43. Episcopus, vel eius vicarius quando possit interuenire in actibus capitularibus.

44. Episcopum conuocare non posse Capitulum in illis casibus, in quibus iudex esse potest, resoluit Hieron. Venero *in examine Episcopor. lib.* 4. *cap.* 29. *num.* 39 Posse autem illud conuocare, si iudex esse potest, de re spectante ad Episcopalem dignitatem, dicit resolutum Armendar. *d. l.* 7. *de Episcopis, num.* 95. *in fine.*

44. Capitulum non potest Episcopus conuocare in illis casibus in quibus index esse potest.

45. Episcopum controuersiam habentem cum Capitulo non posse domi suæ illud congregare, sed debere ad aulam capitularem conuocare, in qua solitum est Capitulum semper conueniri, referunt decisum Hieronym. Venero *d. cap.* 29. *num.* 41. Aloys. Ricc. *in decis. curiæ Archiepiscop. Neapol. decis.* 286. *part.* 4. Armendar. *d. l.* 7. *de Episcopis, num.* 96. Ego ipse *d. cap.* 35. *num.* 10.

45. Episcopus controuersiam habens cum Capitulo non potest domi suæ illud congregare.

46. Congregationes Capitulares habẽdas non esse eo tempore quo diuina Officia celebrantur, nisi causa vrgens in aliud tempus differri non pateretur, quòd si hæ Congregationes absque causa prædicta tem-

46. Congregationes capitulares habendæ non sunt eo tempore quo diuina officia celebrantur.

LLLl pore

pore celebrationis diuinorum habitæ fuerint, Canonicum iure ab his, vt choro intersit, abesse posse referunt decisum Nicol. Garc. *de benefic.part.3.cap.2.num.559.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.2.tit.23.l.2. § 2. de residentia Canon. num.94.* Ego ipse *d.cap.35. a num.14.* Aldan. *d.tit.8.num.12.* attestans sic fuisse decisum in Otiolen.6. Martij 1632.

47 Vocem in Capitulo non habet Episcopus.

47. *Vota exquirant.*] Episcopum igitur non habere vocem in Capitulo, asserunt resolutum Armendar. *d.l.7.de Episcopis, num.84.* Hieron. Venero *d.lib.4 cap.29.num.41.* faciunt quæ Ragus. *de voce Canonicorum in Capitulo, quæst.5.n.4.* qui autem vocem in Capitulo habeant, dixi *d.tract. de Canonicis, cap.37.*

48. Vicarius Episcopi non admittitur ad Capitulum exemptum.

49. Canonici non tenentur admittere vicarium Episcopi in Capitulo si noluit.

48. *Nec ad id vicarius Episcopi admittatur.*] Textum in præsenti dum habet vicarium Episcopi non admitti ad Capitulum, esse intelligendum, si Capitulum sit exemptum, refert decisum Sbroz *in addit. ad suum tract. de officio vicarij, lib.2.quæst.30.* Et Canonicos non teneri admittere vicarium Episcopi in Capitulo si nolint, resoluit Aldan. *d.tit.8.num.13.* dicens sic fuisse decisum in Amerien.24. Aprilis 1631.

50. Intelligitur de iurisdictione ciuili.

50. *Cæteris autem in rebus,* &c.] Intelligi de iurisdictione ciuili, non criminali, quam soli Episcopo Concilium tribuit, dicit Mantic. *d.decis.180.num.4.verf.nec refragatur.*

51. Dignitates obtinentes, etiamsi Capitulares non sint, Adiunctorum prærogatiua gaudent.

51. *Qui verò non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo.*] Ergo obtinentes dignitates, etiamsi Capitulares non sint, Adiunctorum prærogatiua gaudere, multis resoluit Ludouic. à Sarauia *d.tract. quæst.21. ex num.8.*

52 Episcopus solus sine Adiunctis potest procedere contra eos, qui non sunt Capitulares.

52. *Ii omnes qui non sunt de Capitulo,* &c.] Episcopum solum sine Adiunctis posse procedere contra eos, qui non sunt Capitulares, tenet Mantic. *d.decis.180. num.2.* & dicit resolutum Armendar. *d.l.7. de Episcopis, n.94.* videlicet omnes, qui non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, in causis ecclesiasticis Episcopo subiici.

53. Visitare Capitulares sine Adiunctis non potest Episcopus etiam vbi contraria cõsuetudo immemorialis viget.

53. *Nec non consuetudinibus, etiam immemorabilibus.*] Episcopum non posse visitare Capitulares sine Adiunctis, etiam vbi contraria consuetudo immemorialis viget, resoluunt Rot. *decis.744.num.1.p.1. diuers.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.492. n.6.* latè Ludouic. à Sarauia *d.tract. quæst.24.per tot.* Sell. *in select. canon. cap.31. num.12.* vbi refert decisum in Calciatenen.7. Septembris 1630.

54 Vicarius Episcopi interuenire potest in Capitulo, & in eo præsidere si talis facultas ei ante Conc. ex consuetudine, aut alio quocunque iure legitimè competebat.

54. Non obstare quominus vicarius Episcopi possit interuenire in Capitulo, & in eo præsidere, si talis facultas ei ante Concilium ex consuetudine, aut alio quocunque iure legitimè competebat, iuxta hoc decretum, præsertim si ipsum Capitulum nullo exemptionis, aut speciali iure iuuetur aduersùs omnimodam subiectionē, refert decisum Sbroz. *in addit. ad suum tract. de officio vicarij, lib.2.quæst.30.* subdens quòd in his, in quibus agendum esset in Capitulo de re spectante ad Capitulum, seu suorum commodum, æquum est, vt nec eius vicarius intersit.

55. Sententiæ & priuilegio simul nõ derogat hoc decretum.

55. *Sententijs, priuilegijs,* &c.] Non fuisse derogatum per hoc decretum sententiæ, & priuilegio simul, quia cùm faciat diuersas derogationes, his simul iunctis non videtur voluisse derogare, refert decisum Ludouic.

Ludouic à Sarauia *d. tract. quæſt.* 25. *num.* 7. per deciſ. Achil. de Graſſ. 3. *de pactis.*

56. *Concordiis.*] Concordias non tollere viſitationem omnimodam, & independentem ab Adiunctorum miniſterio, reſoluunt Ludouic. à Sarauia *d. tract. quæſt.* 25. *ex num.* 4. Hieronym. Venero *d. lib.* 4. *cap.* 27. *num.* 3.

56. Concordiæ non tollunt viſitationem omnimodam & independentem ab Adiunctorum miniſterio.

57. Decretum in præſenti in ſuis derogationibus non comprehendere concordias à Sede Apoſt. ex certa ſcientia confirmatas, referunt deciſum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloſ.* 25. *n.* 14. Armendar. *d. lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Epiſcopis n.* 67. Marcheſ. *de commiſſion. p.* 1. §. 1. *de appellat. ab interlocut. deciſ.* 4. Ludouic. à Sarauia *d. q.* 25. *num.* 6. Rot. apud Farin. *deciſ.* 715. *in* 1. *collect. nouiſſ.* aliàs *p.* 4. *diuerſor.*

57. Concordias à Sede Apoſt ex certa ſcientia confirmatas non comprehendit hoc decretum.

58. Concordiæ confirmatæ à Papa in forma communi, cum qua concurrat conſuetudo immemorialis, fuiſſe per Concil. in præſenti derogatum, aſſerit reſolutum Ludouic. à Sarauia *d. q.* 25. *n.* 19.

58. Concordiæ confirmatæ a Papa in forma communi, cũ qua concurrat conſuetudo immemorialis, fuit per Conc. derogatum.

59. *Quæ tantùm ſuos obligent auctores.*] Non eſſe hæc verba referenda ad concordias, ſed ad iuramenta, dicit deciſum Ludouic. à Sarauia *d. q.* 25. *in fine.*

60. *Saluis tamen in omnibus priuilegiis, quæ Vniuerſitatibus*, &c.] Concilium in præſenti excipere priuilegia, quæ Vniuerſitatibus ſtudiorum generalium, ſeu eorum perſonis ſunt conceſſa, aſſerit Mantic. *deciſ.* 180. *num.* 5. *verſ. neque.*

60. Priuilegia, quæ Vniuerſitatibus ſtudiorum generalium, ſeu eorum perſonis ſunt conceſſa, excipit hoc decretum.

61. *Hæc autem omnia*, &c.] Concilium in præſenti decreto non detrahere auctoritati, & iuriſdictioni Epiſcopis acquiſitæ, refert deciſum Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 11. *n.* 15. vbi citat Rotæ *deciſ.* 743. *p.* 1. *diuerſ. & deciſ.* 305. *&* 321. *p.* 2. *etiam diuerſ.* & apud Seraphin. *deciſ.* 493.

61. Auctoritati, & iuriſdictioni Epiſcopis acquiſitæ non detrahit hoc decretum.

Acceſſus & regreſſus omnino tollantur. Item & coadiutoria cum futura ſucceſſione non dentur, niſi ex cauſa cognita à Summo Pontif.

CAPVT VII.

1. De acceſſu vide Galet. *in Margarita caſuum conſcientiæ, verbo acceſſus.* Azor. *inſtitut. moral. p.* 2. *lib.* 7. *cap.* 20. Flamin. Pariſ. *de reſignat. benefic. lib.* 6. *q.* 5. *ex n.* 111. vbi *n.* 115. ſubdit acceſſus eſſe ſublatos.

1. Doctores de acceſſu agentes.

2. De regreſſu vide Mandoſ. *in tract. de ſignatura gratiæ, tit. regreſſus, & acceſſus*, Campeg. *in tract. de reſeruat. regreſſus*, Rebuff. *in praxi benefic. tit. de regreſſu*, Flamin. Pariſ. *d. lib.* 6. *q.* 5. *à princip.* vbi *num.* 96. refert conſtitutionem Pij V. *incip. Romani Pont.* quæ reuocat omnes regreſſus, acceſſus, & ingreſſus ſub quibuſcunque formis, & quibuſcunque perſonis, & quomodocunque conceſſis.

2. Doctores de regreſſu agentes.

3. Decretum in præſenti intelligi de acceſſibus, & regreſſibus per ceſſum, aut deceſſum, non autem de illis qui ob non ſolutionem perſonis conceduntur, tradunt Mandoſ. *in reg. de impetr. benefic. vac. per obitum,*

3. Intelligitur de acceſſibus, & regreſſibus per ceſſum, vel deceſſum.

q.31.n.3.Flamin.Parif.d.l.6.q.5.n.110.Ratio est,quia illi iam sublati videbantur inducere votum captandæ mortis alienæ, arg. *cap. ne captandæ,de conceff.prabend.in 6* & illorum, quæ tradit Franc. Marc. *decif.*288.

4. Accessus,& regressus in resignationibus permissi.

*p.*1. isti verò non ita,cùm per mortem titularis pensionarius non succedat, nec sit in manu, & potestate volentis accedere, vel regredi,malè, vel bene operando efficere vt beneficium ad se reuertatur, nisi obtinens recuset pensionem soluere, aut illam nulliter, vel malè assignatam dicat, quòd totum ab eo pendet, vnde Rota duplici ex isto capite non semel accessus & regressus canonizauit, & signanter apud Achil. *decif.*1.*n.*2.*de iureiur.*Verall.*decif.*247.*p.*1.*& decif.*313.*p.*2. *ead.* Rotæ *decif.*631.*n.*1.*p.*1.*recent.& decif.*286.*n.*2.*p.*2.*etiam recent* & in Messanen. regressus 24. Ianuarij 1622. coram bonæ mem. Vbaldo, & Cremonen. pensionis super regressu 23. Iunij 1623. coram eod. & in Brachaten. accessus ad Thesaurariam 22. Iunij 1629. coram R.P.D. meo Pirouano, vbi etiam fuit dictum Rotam non solere admittere huiusmodi accessus & regressus, ni concurrat nimia proteruia in denegante solutiones,aut aliter resistente.

5. Doctores de coadiutoriis cum futura successione agentes.

5. De coadiutoriis cum futura successione, vide Mandos. *in tract. de signatura gratia, verbo coadiutoria, & reg.*11. *quest.*5. *& reg.*32. *quest.*5. Campeg.*in tractatu de coadiutore Episcoporum,* Gambar. *de officio legati de de latere lib.* 5. *cap. de coadiutoribus.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §.9. *cum seqq.*Camill. Borrel. *in summ. omnium decis. tit.*9. *de clerico egrotante num.*10. Quintanad. *ecclesiast. lib.*2. *num.*30. *cum seqq.* Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.*3. *cap.* 2. Monet. *de option. canon. cap.* 4. *q.* 8. Melch. Phœbos *Lusit. decis.*2. *num.* 5. *tom.*1. latè Nicol. Garc. *de benefic. part.*4. *cap.* 5. vbi in addit. plura de nouo cumulat, Mendes de Vasconcellos *diuers. iuris argument. lib.* 4. *capit.* 1. Ioannis Baptist. Valenzuel. *cons.*98. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 7. *cap.*6. *num.*102. *cum seqq.* Ludou. à Sarauia *in tract. de iurisdict. Adiunctorum q.*29. Nauar. *in singularibus conclus.* 58. Sebast. Cæs. *in relect. de ecclesiast. Hierarchia p.* 3. *disp.*14.§.9.

6. Archiepiscoporum,& Episcoporum coadiutoribus quæ liceant, vel non.

6. Circa Archiepiscoporum & Episcoporum coadiutores cum futura successione Prosp. de August.ad Quarant.*in sum. Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, auctor.*13.*n.*12.*in fine*, Piasec. *in praxi Episcop.p.*1.*c.*1. *num.*10. & Campan. *d. cap.*6. *num.* 107. referunt decisum coadiutori cum futura successione non licere ingredi ciuitatem pontificaliter, quia licèt sit coadiutor cum futura successione, ex quo tamen non habet ius in re, sed ad rem, non debet recognosci tamquam superior & caput, sed vti coadiutor, & eo magis, quia contingere potest vt non succedat in Episcopatu, sed prior moriatur: item ipsum non debere vti Cruce in Diuinis, nec in functionibus Pontificiis, nec dum incedit per vrbem, cùm Crux sit signum, & ornamentum dignitatis, & iurisdictionis, & coadiutor vtraque careat: item coadiutorem Pontificalia in Ecclesia exercentem absente Archiepiscopo vti posse cappa, cùm ea sit tantùm ornamentum Episcopalis dignitatis; præsente autem Archiepiscopo vti debere Mantelleto, & Rochetto, nec licere vnquam

vnquam coadiutori vti Mozzetta & Rochetto, etiam abſente Archiepiſcopo, & hoc proprium ſit eius, penes quem eſt dignitas, & iuriſdictio: item coadiutorem non poſſe ſedere in ſede coadiuti, cùm vna ſedes non capiat duos: item Canonicos eſſe compellendos vt coadiutori Epiſcopo ſolemniter celebranti, & Pontificalia exercenti ſemper aſſiſtant, alioquin indecorum videretur, ſi Epiſcopus ſine Canonicorum aſſiſtentia celebraret, nec non videretur eſſe contra decretum Concilij Trid. quod extenſiuè huic etiam caſui accommodari poteſt: item Canonicos non debere accedere ad circulos, cùm ipſi circuli denotent membrorum vnionem ad ipſum caput, & conſtat coadiutorem non debere eſſe caput: item decere vt coadiutor Epiſcopus confeſſionem faciat cum Sacerdote Canonico celebrante, & vt idem quoque benedicat in fine Miſſæ ne populus Diuinis aſſiſtens benedictione Epiſcopali defraudetur, & iam eſt vſu receptum vt Epiſcopus benedicturus faciat etiam Confeſſionem cum celebrante: item licere coadiutori, de licentia tamen Archiepiſcopi, benedicere populum, dum per ciuitatem incedit: item maximè decere vt Canonici prodeant obuiam coadiutori Epiſcopi ad Eccleſiam pontificaliter accedenti ad oſtium Eccleſiæ, eúmque deſcendentem ad idem oſtium deducere, immò eſſet valde commendandum, ſi nonnulli Canonici officij, & vrbanitatis gratia ad ipſius coadiutoris ædes accederent: item coadiutorem non habere facultatem largiendi indulgentias, & ſic eas Archiepiſcopi nomine, ſi quas Archiepiſcopus concedere voluerit, eſſe publicandas, refero ego ipſe *de officio & poteſt. Epiſcopi p. 3. alleg.* 118. ſecundùm Lugdunen. impreſſ.

7. Coadiutores autem cum futura ſucceſſione inferiorum dignitatum, & beneficiorum non ſunt beneficiarij interim dum viuunt coadiuti, nec habent ius in re, ſed ad rem, vt per Nauar. *in cap. ſi quando, de reſcript. præl. 5. n.* 10. *& in tract. de Orat. cap.* 20. *n.* 18. Ludou. à Sarauia *in tract. de iuriſdict. Adiunctorum q.* 29. *num.* 44. Rot. *deciſ.* 456. *num. 9. p. 1. recent.* quia coadiutoriæ huiuſmodi non ſunt verè & propriè beneficia, ſecundùm Abb. *in cap. de rectoribus, de clerico agrot.* Petr. Greg. *de re benefic. c.* 11. *n.* 2. Gonzal. Mendez de Vaſconcellos *diuerſor. iuris argumentor. lib. 4. c. 1. n.* 8. Azor. *inſtit. moral. p. 2. lib. 3. c. 2. q.* 4. Gonzal. *d. gloſ. 5. §. 9. n.* 40. *& 64. cum ſeqq.* Anton. Fabri *in theorica de re benefic. tit. de officiis & adminiſt. num.* 20. *cum ſeqq.* Sebaſtian. Cæſar *in relect. de eccleſiaſt. Hyerarchia p. 3. diſp. 14. §. 9. à princip.* Nam Papa coadiutoriam concedendo non prouidet abſolutè de beneficio, illud abſolutè conferendo, ſed ad effectum prouidendi neceſſitati Eccleſiæ, Burat. *deciſ.* 78.

7. Coadiutores cum futura ſucceſſione inferiorum beneficiorum non ſunt beneficiarij interim dum viuunt coadiuti.

8. Vnde coadiutorem Canonici cum futura ſucceſſione vocari Canonicum fictum, tradunt Gonzal. *d. gloſ. 5. §. 9. num.* 107. Monet. *de opt. canon. quaſt. 8. num.* 143. Ludouic. à Sarauia *d. tract. de iuriſd. Adiunctorum q. 29. num.* 33.

8. Coadiutor Canonici cum futura ſucceſſione vocatur Canonicus fictus.

9. Per obitum enim coadiuti dicitur beneficium vacare, Pute. *deciſ.* 225. *num. 3. lib.* 3. in correctis, Caualer. *deciſ.* 116. *num.* 5. & coadiutoria poſt mortẽ coadiuti continet gratiam coadiutoris, ex Pute. *d. deciſ.* 225.

9 Beneficium per obitum coadiuti dicitur vacare.

 num. 6.

num.6.*lib.*3.*&* *decis.*98.*lib.*2. Gonzal. *d.glos.*5.§.9. *num.*53.*& seq.* Monet. *d.q.*8. *num.*143. ac proinde non subiacet publicationi, Ludou.à Sarauia *d.q.*29.*n.*25. licèt enim sit similis resignationi,est tamen quid diuersum ab illa, Rot.*decis.*10.*n.*3.*lib.*3.*part.*3.*diuers.* Gonzal. *d.*§.9.*n.*69. Caualer. *d.decis.*116.*num.*4.

10. Coadiutor consequi non potest fructus ex beneficio coadiuti.

10. Hinc prouenit quòd Coadiutor consequi non potest fructus ex beneficio coadiuti, Nau. *cons.*2. *n.*3.*de cleric.ægrot.* Ludouic.à Sarauia *d.* *q.*29. *n.*26.Rot.*decis.*285.*lib.*3.*p.*3. *diuers.* sed lucratur etiam distributiones quotidianas absente coadiuto ad vtilitatem coadiuti, vt censuit sacra Rituum Congreg. in vna Colimbrien. 16. Septembris 1606. in dub.6.& in alia Elboren. 15. Aprilis 1606.

11. Coadiutori quid reseruetur.

11. Et ideo quando coadiutor habet aliunde vnde se valeat decenter sustentare, disponitur nonnunquam quòd nihil prorsus percipere debeat de fructibus, nec de disttibutionibus, provt fuit in casu, in quo Nauarr.consuluit *d.cons.*2. *n.*3. & sæpe aliàs fit; & interdum mandatur dari centum ducatos,& aliquando plus, vel minus, provt partes inter se conueniunt ante porrectam supplicationem, habita semper consideratione,ne coadiutor egeat,refert Gonzal. *d.glos.*5. §.9. *n.*96. quia aliàs coadiutor posset petere à coadiuto, congruam sustentationem, si deseruiat vti coadiutor, Nau. *d.cons.*2.*n.*1.*&* 7. *& de Orat. cap.*20.*num.*18. Nicol Garc.*d.p.*4.*cap.*5.*in addit. sub num.*130. *dub.*36. nisi aliud caueatur in coadiutoria huiusmodi, in qua hodie consuetum est poni clausula, *quia partes ita conueniunt, quòd coadiutor non possit petere congruam, nec quicquam exigere, quouis titulo ratione coadiutoriæ*, vt ipse testatur Garc. *vbi proximè*, subdens id procedere, etiam si non narretur coadiutorem habere beneficium, seu vnde se valeat sustentare, quamuis si coadiutor ob paupertatem magnam, non valeat decenter seruire Ecclesiæ, posset excusari à seruitio, nec principalis posset illum arctare, seu compellere, nisi dando ei aliquid, quo decenter & honestè valeat deseruire.

12. Officium Canonicum recitare non tenetur coadiutor.

12. Nec tenetur ad officium Canonicum recitandum, sed proprietarius, vt tenent Campeg. *de coadiutore Episcopi num.*8. Nauar. *in cap. si quando prel.*5.*n.*10.*de rescript.& de Orat.cap.*20. *n.*18. Gambar. *de offic. Legati à latere lib.*4.*num.* 285. Redoan. *de simon. part.*2. *cap.*28. *de Rectorib.* Soar. *de Religion. tom.*2. *tract.*4. *lib.*4. *cap.*22. *num.* 19. Molfes. *in summ. Theolog. moral. tract.* 6. *cap.* 2. *num.* 44. Azor. *institut. moral. p.* 1. *lib.*10. *cap.*4. *quæst.*1. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*30. *num.*41. Nicol. Garc. *de benefic.p.*3. *c.:p.*1. *n.*109. Malder. *de virtut. tract.* 10.*cap.*2. *dub.*3. *quæst.*2. Oliuer. Bonatt. *de oblig. Horarum Canon. lib.*2.*cap.*4. *num.*26. Bonacin. *de Horis Canon. disp.*1.*q.*2. *puncto* 3.*& num.*15. Squillante *de oblig. clericor. p.*1. *à num.*14. Ludouic.à Sarauia *d. q.*29. *n.*24. Paul. Laymann *in Theologia morali lib.*4.*tract.*2.*c.*5.*n.*8.*in fine*, Sebast.Cæsar *dicta disp.*14. §.9. *num.*3.

13. Professionem fidei admittere non tenetur coadiutor.

13. Nec tenetur ad fidei professionem nisi cùm fuerit successioni locus,vt contra Acostam de Andrada ad Bullam Cruciatæ,*quæst.*73. resoluunt Nicol.Garc.*de benefic.p.*3.*c.*3.*n.*16. Ludou.à Sarauia *d.q.*29.*n.*37.

Ego

Ego ipse *de officio & potest. Episcopi, p.3. alleg. 61. num. 13.* me citato Squillante *de priuilegijs cleric. cap. 4. num. 79.*

14. Nec tenetur ad residentiam præcisam, sed causatiuam, id est, vt de bonis suis satisfaciat pro interessentia non soluta, ita Gonzal. Mendez de Vasconcellos *d. cap. 1. num. 8.* Gonzal. *d. glos. 5. §. 9. num. 63.* me citato Ludouic. à Sarauia *d. quæst. 29. n. 27.* etiam casu, quo coadiutus propter infirmitatem, vel aliàs legitimè impeditus, non teneretur alioquin residere, aliàs enim amittentur distributiones quotidianæ, quæ punctantur coadiuto in damnum ipsius coadiutoris, vt censuit S. Rituum Congreg. in Eboren. 15. Aprilis 1606. & in Patauina 8. Maij 1617. & in Ceneten. 4. Aprilis 1620.

14. Residentiam præcisam, sed causatiuam facere non tenetur coadiutor.

15. Nec lucratur distributiones excommunicato coadiuto, Gonzal. *d. glos. 5. §. 9. ex num. 123.* Ludou. à Sarauia *d. q. 29. n. 38.* Nicol. Garc. *d. p. 4. cap. 5. num. 86.* vbi *num. 85.* subdit quòd si forte coadiutori aliquid de fructibus, seu distributionibus assignatum sit pro congrua, seu seruitio, vt aliquando fit, id sibi poterit lucrari, non obstante excommunicatione principalis, quæ sibi, non alteri debet nocere. Sed pulcher casus se offert resoluendus. Constitutione Ecclesiæ Carthaginen. cauetur, vt quotiescunque occurrerit, quòd aliquis Capitularis eiusdem Ecclesiæ carceretur, si repertus fuerit culpabilis, non lucretur fructus suæ præbendæ pro tempore, quo fuerit carceratus; verùm quia datur casus, vt quandoque Capitulares prædicti habeāt coadiutores, qui inseruiendo diuinis intersunt durante carceratione dictorum Capitularium, ideo fuit dubitatum in sacra Congregatione Concilij, an tales coadiutores inseruientes possent lucrare fructus præbendæ pro præbendatis coadiutis pro tempore, qui dicti eorum coadiuti culpabiles reperti manserint carcerati? Eadem S. Congr. die 15. Decembris 1618. censuit coadiutum non posse percipere fructus prædictos.

15. Excommunicato coadiuto non lucratur distributiones coadiutor.

16. Nec verè capit possessionem, nisi post cessationem coadiutoriæ, Rot. *decis. 456. num. 6. part. 1. recent.* Ludouic. à Sarauia *d. quæst. 29. num. 51.* non enim sufficit prima capta possessio viuente coadiuto, vt declarauit sacra Rituum Congregatio in Patauina 30. Ianuarij 1616. & in d. Colimbrien. debet enim post mortem coadiuti noua capi, eadem sacra Congregat. in Patauina 3. Iunij 1616. & ideo in vna Terulen. 21. Martij 1609. censuit quòd coadiutor debet habere locum captæ possessionis post mortem coadiuti, & non locum captæ possessionis viuente coadiuto, & in alia Bergomen. 7. Augusti 1627. censuit possessionem ab obitu coadiuti numerandam esse, quamuis prior possessio accederet ad annos 20.

16. Possessionem verè non capit nisi post cessationem coadiutoriæ.

17. Nec ei assignatur eadem sedes principalis coadiuti, sed sedere debet vltimo loco post omnes Canonicos, prout decisum referunt Gonzal. *d. glos. 5. §. 9. num. 101. & 109. cum seqq.* Monet. *de opt. canon. cap. 4. q. 8. ex num. 141.* Nicol. Garc. *d. p. 4. cap. 5. ex num. 66.* Sebast. Cæsar *d. §. 9. num. 6.* Rot. *d. decis. 456. & decis. 637. part. 1. recent.* Ludouic. à Sarauia *d. q. 29. n. 41.* vbi tenet coadiutores antianitatem non à die eorum admissionis, sed à cessationis coadiutoriæ die adipisci.

17. Sedes eadē principalis coadiuti non assignatur coadiutori.

18. Et

18. Coadiutores viuentibus coadiutis sedere debent in vltimo loco.

18. Et quòd coadiutores viuentibus coadiutis sedere debent in vltimo loco post omnes Canonicos,& quando aliquas functiones faciunt quę pertinẽt ad suos coadiutos,vt cantare lectiones,præintonare Antiphonas, &c.pariter debent illas facere in nouissimo loco, censuit sacra Rituum Congreg. in d.Colimbrien. 16.Septembris 1606. in 4. dub. & in Parauina 3. Decembris 1616. Brundusin. 18. Martij 1617. Casalen. 15.Iulij eiusdem anni,& 10.Decembris 1619.Vicent.18.Augusti 1618.

19. Præcedẽtia competit Canonicis quamuis posterius prouisis,& non coadiutoribus.

19. Competit igitur præcedentia Canonicis,quamuis posteriùs prouisis,nisi aliud in forma coadiutoriæ caueatur,quacunque consuetudine in contrarium non obstante ; eadem S.Congr. in d.Colimbrien.16. Septembris 1606. in 2.dub. Taurinen.10. Nouembris 1612. & 3. Iunij 1614.Brundusin.18.Martij 1617.Elnen.20.Aprilis 1619.Tirasonen.13. Iulij eiusdem anni.Dertonen. &.Cæsaraugustana 26.Septembris 1620. Bellunen.23. Ianuarij 1621.Trauisin.29.Maij eiusdem anni.Calaritana 18. Augusti 1619. vbi fuit resolutum coadiutoribus nullam deberi ab aliis Canonicis præcedentiam.Casalen.10.Decembris 1619.vbi fuit dictum statutum Ecclesiæ Casalen. disponens quòd coadiutores gradatim ascendant,& præcedant posteris Canonicis, vti iuri Canonico aduersans seruandum non esse,sed coadiutores post omnes sedere debere. Et iterum in Elnen.7.Augusti 1621.fuit resolutum coadiutori non deberi eundem locum, quem vigore statuti auctoritate Apostolica minimè confirmati, nec consuetudinis haud legitimè præscriptæ habebat tempore coadiuti, sed illum cedere debere omnibus Canonicis proprietariis ingressis durante eius coadiutoria.

20. Coadiutor dignitas absente vel impedito coadiuto suo præcedit omnibus Canonicis.

20. Verùm vbi coadiutor in dignitate esset, absente, vel impedito coadiuto suo præcedit omnibus Canonicis. Sacra Congr.Rit.in Neritonen.22. Octobris 1619. idémque prorsus stallum, quod coadiutus,si præsens esset,obtineret, habere debet, vt censuit eadem sacra Congregatio in Brundusin.29.Maij 1621. Vnde cùm Stephan.Guerrerius prouisus de coadiutoria Archidiaconatus primæ dignitatis Neritonen. quæsiisset ab eadem sacra Rit. Congreg. quo in loco debeat ipse sedere absente Archidiacono coadiuto, item an ad ipsum spectent functiones quas faceret idem Archidiaconus,si præsens esset,eadem sacra Rituum Congreg. Eminentiss. Card.Crescentio referente censuit coadiutori supradicto, iuxta formam litterarum coadiutoriæ, competere locum,seu stallũ, in quo sederet Archidiaconus coadiutus,si præsens esset, necnon ad eundem coadiutorem spectare functiones,quas obiret idem Archidiaconus,si adesset, sub die 12.Octobris 1619.

21. Coadiutor non intelligitur comprehensus in statuto quod ex aliqua causa iubilare facit Canonicos.

21. Nec intelligitur coadiutor comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa iubilare facit Canonicos, eadem sacra Congreg. in Elboren.15. Aprilis 1606.in 3.dub.quicqnid dicat Garc.*d.cap.4.num.*89.

22. Nec sibi optat, sed coadiuto.

22. Nec sibi optat, sed coadiuto, Monet. *de opt.canon.q.*8.*num.*152. Ludouic.à Sarauia *d. quæst.*29. *n.*31. & declarauit eadem sacra Rituum Congr.in d.Colimbrien.16.Septembris 1606.in 5.dub.

23. Nec in ingressu debet fabricæ soluere.

23. Nec in ingressu debet fabricæ soluere,quod est consuetum solui per Canonicos de nouo ingressos.Nicol.Garc.*d.p.*4.*cap.*5.*num.*78.

24. Nec

24. Nec potest esse iudex Apost. seu delegatus Papæ, vel designati iudex synodalis, quia ex dicendis coadiutor non est verè Dignitas, seu Canonicus, quamuis sit in seruitio Ecclesiæ, & sic non habet qualitates *cap. statutum, de rescript. lib. 6.* ita contra Acostam de Andrada *ad Bullam Cruciatæ. q. 75.* resoluit Nicol. Garc. *d. p. 4. c. 5. in addit. post n. 130. dub. 28.* vbi subdit, propterea commissionem factam Dignitati non transire in eius coadiutorem, non solùm quando fuit expressum nomen proprium, sed etiam quando non fuit expressum.

24. Iudex Apost. seu delegatus Papæ non potest esse coadiutor.

25. Nec gaudet priuilegiis & indultis de percipiendis fructibus in absentia, puta ratione studij, aut lecturæ in aliqua Vniuersitate, quibus coadiutus gaudere potest, ex multis adductis per Nicol. Garc. *in d. addit. dub. 30.*

25. Priuilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia non gaudet coadiutor.

26. Nec tenetur ad onera Canonicorum iuniorum, licèt teneatur ad onera sui coadiuti, quia licèt sedeat post omnes Canonicos, id non est ex eo quòd sit Canonicus iunior, sed quia non est verè Canonicus, & fulget aliena dignitate, non propria ita Nicol. Garc. *in d. addit. dub. 33.* & declarauit S. Rituum Congreg. in d. cap. Colimbrien. 16. Septemb. 1606. in 7. dub. vnde censuit in alia Elboren. 15. Aprilis 1606. quòd Canonicus iunior iuxta consuetudinem Ecclesiæ debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor, licèt sedeat post vltimum Canonicum.

26. Onera Canonicorum iuniorum non portat coadiutor.

27. Nec tenetur ad pœnas iudiciales, & quæ non haberent rationem mulctæ ordinariæ, impositas ob culpam coadiutoris, non obstante statuto contrario, quia esset iniustum, & contra ius, nisi fortè fuisset à Papa in specie confirmatum, ita Nicol. Garc. *in d. addit. dub. 34. in fine.*

27. Pœnas iudiciales non subit coadiutor.

28. Nec tenetur tempore concessionis coadiutoriæ habere Ordinem presbyteralem, vbi statuto Ecclesiæ cautū fuerit, quòd Canonicus actu sit Sacerdos tempore promotionis, sed sufficit habere Clericatum & legitimam ætatem ad Ordinem requisitum, ita Caputaq. *decis. 127. n. 1. & 2.* Gonzal. *d. glos. 5. §. 9.* Nicol. Garc. *in d. addit. sub dub. 13.*

28. Presbyteralem ordinem non tenetur coadiutor habere vbi requiritur quod Canonicus actu sit Sacerdos tempore promotionis.

29. Nec tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum, si nunquam resedit, seu inseruiit, quia coadiutus non vult, ex quo non habet exercitum coadiutoriæ, sicut habens curam habitu, & non nactu, nō tenetur ad sacerdotium promoueri infra annum, vt diximus *in tract. de Paroch. c. 5. n. 29.* ita Nicol. Garc. *in d. add. sub die 23. vers. modò;* & ideo habilitas requiritur in coadiuto, nec hoc casu illa coadiutoris sufficeret. nam stante statuto in Ecclesia Barbastren. quòd Canonici, qui infra annum non fuerint promoti ad subdiaconatum, amittant tertiam partem fructuum, & si infra alios duos annos non fuerint promoti ad Diaconatum, amittant medietatem fructuum, & si infra alios duos annos non fuerint promoti ad presbyteratum, amittant omnes fructus & distributiones, quæsitum fuit an coadiutor datus, Canonico non ordinato, vt *suprà*, possit lucrari fructus & distributiones pro coadiuto, si ipse coadiutus est ordinatus ad formam dicti statuti? Sacra Congr. die 1. Decembris 1629. censuit Canonicum supradictum

29. Ordinem requisitum non tenetur suscipere intra annum coadiutor non residens.

coadiutum non lucrari fructus, nec distributiones mediante seruitio dicti coadiutotis.

30. Ordinari non potest coadiutor ad titulum coadiutoriæ.

30. Nec potest ordinari ad titulum coadiutoriæ, Salzed. ad Bernard. *in pract. cap.* 18. *num.* 7. Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *num.* 8. Monet. *de option. Canonic. capit.* 4. *quæst.* 8. *numer.* 169. Sebastian. Cæsar *d.* §. 9. *num.* 4. *&* 9. Nicol. Garc. *de benefic. part.* 2. *cap.* 5. *à num.* 132. vbi subdit posse quem ordinari ad titulum coadiutoriæ, si forte ratione illius haberet congruam, non tanquam ad titulum beneficij, sed tanquam ad titulum pensionis.

31. Officia ad quæ coadiutus electus est, non potest exercere coadiutor.

31. Nec potest exercere officia ad quæ coadiutus electus est. nam in his quæ speciali nominatione competunt coadiuto, non venit coadiutor, nec eum repræsentat, ita Nicol. Garc. *in addit. ad d. cap.* 5. *sub num.* 88.

32. Distributiones quotidianas absente vel non seruiente coadiutore nō amittit coadiutus si per se deseruiat.

32. Nec eo absente, vel non seruiente, amittit distributiones quotidianas Canonicus coadiutus, si per se deseruiat, quia in causa Vrbeuetana die 9. Septembris 1628. sacra Congreg. Concilij censuit distributiones quotidianas deberi Canonico coadiuto infirmo, absente, vel non seruiente coadiutore.

33. Habitum & tonsuram clericalem tenetur deferre coadiutor.

33. In multis tamen coadiutori effectus veri beneficiarij tribuuntur, vt est ille quòd tenetur habitum & tonsuram clericalem deferre, & fori priuilegio gaudet, ita Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *à num.* 97. Armendar. *in addit. ad recop. legum* Nauarræ *lib.* 2. *tit.* 19. *de foro compet. num.* 26. Sebast. Cæsar *de Eccles. hierarchia disput.* 14. §. 9. *num.* 8. Squillante *de priuileg. clericor. cap.* 7. *num.* 21. Ego ipse *de officio & potest. Episcopi part.* 2. *alleg.* 12. *n.* 4. *&* 9.

34 Reg. de annali, & triennali possessore gaudet coadiutor.

34. Gaudet reg. de annali & triennali possessore, vt apparet ex formulis coadiutoriæ, Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *à num.* 89. Gonzal. *d.* §. 9. *à num.* 118. & declarauit S. Rituum Congregatio in d. Colimbrien. 16. Septembris 1606. in 3. dub.

35. Mensibus datis causa recreationis gaudere potest coadiutor.

35. Et potest gaudere mensibus datis causa recreationis, & illos consumere sicut principalis; ita tamen quòd dies per vnum ipsorum consumpti non possint per alterum assumi, sed quoad ambos remaneant consumpti, ita Gonzal. *d.* §. 9. *num.* 13. *& seq.* Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *num.* 79.

36. Ægrotans, aut legitimè impeditus coadiutor haberi debet pro præsenti.

36. Et ægrotans, aut aliàs legitimè impeditus haberi debet pro præsenti, & lucratur sicut lucraretur principalis, quando ipse coadiutor erat actu seruiens tempore superuenientis infirmitatis, seu impedimenti, aliàs posset dari locus fraudibus in detrimentum seruitij Ecclesiæ, ita dubitatum fuit à S. Congregatione Concilij in vna causa Barbastren. an coadiutus impedito, seu infirmo coadiutore teneatur inseruire si habilis sit ad effectum lucrandi distributiones? die 9. Nouembris 1630. S. Congreg. censuit si ex forma litterarum Apostolicarum coadiuti nunquam teneantur horis Canonicis interesse, coadiutores quandiu aliqua ex tribus causis ex pressis *in cap. vnico, de cleric. non resid. lib.* 6. verè fuerint impediti, distributiones quotidianas lucrari, perinde ac si Diuinis interessent.

37. Potest

37. Poteſt inſeruire,& reſidere in Eccleſia excommunicato exiſtente principali, quia non inſeruit, nec agit nomine excommunicati, ſed nomine proprio, aut nomine Eccleſiæ, vt contra Gonzal. *d.* §. 9. *n.* 128. reſoluit Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *à num.* 83. vbi *num.* 85. ſubdit quòd ſi fortè coadiutori aliquid de fructibus, ſeu diſtributionibus aſſignatum eſt pro congrua, ſeu ſeruitio, vt aliquando fit, id ſibi poterit lucrari, non obſtante excommunicatione principalis quæ ſibi, non alteri debet nocere, & *num.* 86. cum Gonzal. *vbi ſuprà num.* 123. reſoluit quòd tunc coadiutor non poteſt lucrari pro coadiuto excommunicato, & ad eius commodum, & vtilitatem, per *cap. paſtoralis* §. *verùm, de appell.*

37. Excommunicato exiſtente coadiuto poteſt in Eccleſia deſeruire coadiutor.

38. Et tenetur habere qualitates requiſitas ad obtinendam præbendam exemplo reſignatarij, vt per Flamin. Pariſ. *de reſignat. benefic. lib.* 4. *q.* 9. *num.* 19. Nicol. Garc. *de benefic. part.* 7. *cap.* 4. *in fine.* Gonzal. *d. gloſ.* 5. §. 9. *num.* 6. & 90. Monet. *d. cap.* 4. *num.* 151. & 155. Ludouic. à Sarauia *d. q.* 29. *num.* 7. Campan. *in diuerſorio iuris Canon. rub.* 7. *cap.* 6. *num.* 103. vbi quòd coadiutores huiuſmodi debent eſſe conſtituti in illa ætate quæ ad illud obtinendum beneficium requiritur, de quo etiam nouiſſimè Squillante *de priuileg. cleric. c.* 4. *n.* 79.

38 Qualitates requiſitas ad obtinendam præbendam habere tenetur coadiutor exemplo reſignatarij.

39. Et ſic debet promoueri infra annum ex quo reſidet, & inſeruit ad Ordinem ſuæ præbendæ annexum, vt per Nicol. Garc. *d. c.* 5. *in addit. ſub n.* 130. *dub.* 23. *verſ. modò.*

39. Ordinari debet infra annum coadiutor ſi reſidet & inſeruit.

40. Extra Eccleſiam cathedralem in abſentia coadiuti tanquam verus & proprius Canonicus cenſendus quoad præeminentias veris Canonicis conuenientes, vt cenſuit Sacra Rituum Congregatio in Piſtorien. 15. Martij 1608.

40. Coadiutor extra Eccleſiam cathedralem in abſentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus cenſendus quoad præeminentias.

41. Et tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, quæ habet, ſaltem ratione futuræ ſucceſſionis, quæ ipſi conceditur, cùm ſit gratia beneficialis, ſeu de beneficio, Nicol. Garc. *in dict. addit. dub.* 38. vbi addit totam gratiam vitiari, & eſſe nullam ſi non fiat mentio de obtentis coadiutoris, quia licèt illa de ſe ſit diuidua, & ſeparabilis, tamen ex intentione Papæ, & ipſius coadiutoris eſt indiuidua.

41. Coadiutor tenetur facere mentionẽ de obtentis beneficiis, quæ habet.

42. Et quamuis non ſit in Sacris conſtitutus, poteſt omnia & ſingula facere, & exercere, quæ ſine paramentis ſacris cum cappa & cotta facere poſſet coadiutus ſi præſens eſſet; ſacra Congregatio Rituum in Bononien. 19. Decembris 1615.

42. Coadiutor licèt non ſit in ſacris, poteſt omnia facere quæ ſine paramentis ſacris facere poſſet coadiutus.

43. Et ei tenentur Canonici inſeruire & miniſtrare, prout tenerentur inſeruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus canonicalibus; eadem Sacra Congregat. in Caſalen. 10. Ianuarij 1609.

43. Coadiutori tenentur Canonici inſeruire prout tenentur inſeruire coadiuto.

44. Vtrùm autem coadiutor ſeruiens pro coadiuto debeat exire de Capitulo in quo agitur de negotio ipſius coadiuti, ſolet in aliquibus in dubium reuocari, in quo videtur reſpondendum non debere exire, quia coadiutor non agit nec inſeruit nomine coadiuti, licèt eum repræſentante, quatenus agit & inſeruit loco & vice illius, ſed agit & inſeruit

44. Coadiutor ſeruiens pro coadiuto an debeat exire de Capitulo in quo agitur de negotio coadiuti.

ſeruit nomine proprio, ſeu nomine Eccleſiæ, & ſic nihil impedit eum intereſſe & dare vocem in Capitulo, in quo tractatur de negotio coadiuti; vnde videtur quòd poſſet coadiutor dare ſuffragium, ſeu votare in electione præbendæ, quam prætenderet coadiutus & eſſet oppoſitor, & etiam pro eo ſuffragium dare: rurſus è conuerſo coadiutus bene poteſt intereſſe in Capitulo, & dare vocem, ſeu votum vbi agitur de negotio coadiutoris, niſi fortè tractetur de re ſpectante ad ipſam coadiutoriam, quæ particulariter etiam ſpectet ad ipſum coadiutum, ita Nicol. Garc. *d.part.*4. *cap.*5 .*ex num.*103.Sebaſt.Cæſar *d.*§.9.*num.*12. vbi *num.* 13. exiſtimat non eſſe inconueniens, quòd ſimul poſſint in habitu canonicali intereſſe coadiutus, & coadiutor in proceſſionibus & Miſſarum ſolemniis, principalis in loco ſibi debito, iuxta antiquitatem ſuam, coadiutor poſt omnes Canonicos, quicquid dicat Nicol. Garc. *d. cap.*5. *ex num,* 107. cuius fundamentum, quòd vnum tantùm Canonicatum repræſentant, ſolùm concludit ne duplicem vocem habeant, vel duplices lucrentur diſtributiones, non quoad intereſſentiam, quæ diuerſis reſpectibus vtrique conuenit, vni tanquam vero Canonico, alteri tanquam coadiutori, ſicut nihil inconuenit, quòd in eadem Eccleſia Rector principalis vt talis, & Vicarius vt Vicarius intereſſe valeant, & vſu receptum videmus in Epiſcopo & eius vicario generali.

45. Cauſæ propter quas Epiſcopis coadiutor eſt concedendus.

45. *Cauſa prim*, &c.] Quæ autem ſint cauſæ, propter quas coadiutores Epiſcopis concedendi ſunt, refert Pariſ. *de reſignat. lib.*7.*q.*20.*n.*14. *cum ſeqq.*

46. Papa ſolus, & non alius poteſt cōcedere coadiutorias cum futura ſucceſſione.

46. *A Sanctiſſimo Romano Pontifice*, &c.] Huiuſmodi coadiutorias cum futura ſucceſſione ſolum Romanum Pontif. & non alium, licèt ſit Legatus, ſeu Nuncius, poſſe concedere, tradunt Flamin. Pariſ. *de reſign. benefic. lib.* 6. *quaſt.*5. *num.*15. *& lib.*7. *quaſt.* 20. *num.*14. Gonzal. *d.*§.9. *num.*91. Monet. *de diſtribut. quotid. part.*2.*q.*1.*num.*33. Nicol. Garcia *d. part.*4.*c.*5.*n.*19. Campan. *in diuerſ. iuris Canonic. rub.* 7. *cap.* 6. *num.*105.*prope fin.*

47. Qualitates requiſitæ ad obtinendam præbendam requiruntur ad conſequendam coadiutoriam.

47. *Et qualitates omnes*, &c.] Qualitates requiſitas ad obtinendam præbendam requiri ad conſequendam coadiutoriam, tradunt Doctores ſuprà citati *num.*20. & quòd debeant eſſe conſtituti in illa ætate, quæ ad illud obtinendum beneficium requiritur, obſeruat Campan. *d.cap.*6.*num.*103.

48 Epiſcopis dandus eſt coadiutor habens qualitates paſtorali officio requiſitas.

48. Epiſcopis dandum eſſe coadiutorem ſufficientem habentem qualitates paſtorali officio requiſitas, tradit Flamin. Pariſ. *d. quaſt.*20. *num.* 15. bene obſeruans in euentu, quòd talis coadiutor detur circa temporalia propter dilapidationem, debere eſſe prouidum, & fidelem, & ſcire ea bene diſpenſare; ſi verò circa ſpiritualia, aduertendum vt ſciat prouidere ſaluti animarum.

In

In hospitalibus hospitalitas exerceatur, & vbi non poterit exerceri ob defectum peregrinorum, fructus illi destinati ad hospitalitatem applicentur alicui operæ piæ, nisi aliter in fundatione statutum fuerit.

CAPVT VIII.

1. Hospitalitatem laudandam, amplectendam, & mandandam esse, multis S. Scripturæ & Sanctorum Patrum auctoritatibus probo, ego ipse *de offic. & potest. Episcopi p.1. tit.3. glos.9. super verbo hospitalem.* Vide etiam Cass. *in Catalogo gloriæ mundi, p.11. consid.46.* Cosm. *in pragm. Sanctorum, in proœm. §. nam Ecclesiarum, in glos. hospitalitas §.36.* Chopin. *de sacra politica lib.3. tit.5. à princip.* Illustrissimus D. meus Roderic. à Cunha *in comment. ad sum. dist.42. n.1. pag.315.* 1. Hospitalitas laudanda, & amplectenda.

2. Qui teneantur, cogive possint ad illam præstandam, tradunt Cass. *in Catalogo gloriæ mundi p.11. consid.46.* Corduba de Lara *in l. si quis à liberis §. & si impubes n.37. ff. de liber. agnosc.* Fuscus *de Visitat. lib.2. cap.13.* Spin. *in speculo testam. glos.6. princip. n.8.* Tiraq. *de pœnis tempor. causa 44. ex n.10.* Menoch. *de arbitr. casu 182. n.43.* Auendan. *de exequend. mandatis lib.2. cap.8.* Azeued. *l.7. num.1. & 5 tit.3. lib.1. noua recopil.* Piasec. *in praxi Episcop. p.2. cap.3. num.37.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Ecclesiast. q.152.* metipsum *in collect. ad cap.1. de empt. & vendit.* 2. Hospitalitatem qui teneantur præstare, cogive possint ad illam.

3. *Quòd si hospitalia*, &c.] Vide Fr. Emman. *quæst. regul. tom.2. q.84. art.2. vers. secundùm,* Zerol. *in praxi Episcop. p.1. verbo hospitale, §.8.* Aloys. Ricc. *in collect. decision. p.5. collect.1655.*

4. Comprehendit hospitale, cuius à 30. annis & citra collatio & institutio in perpetuum titulum administrationis dari consueuit, quia Concil. excipit vnum casum dumtaxat quando aliter in fundatione cautum est, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. part.1. cap.3. num.9.* vbi *num.11.* quòd loquitur in administratoribus hospitalium, non autem aliorum piorum locorum.

Iuspatronatus prætensum probetur ex fundatione, vel dotatione, siue ex multiplicatis præsentationibus. Vniuersitates, & Communitates pleniorem probationem faciant, ex præsumptione, quæ habetur contra illos. Episcopi præsentatos à patronis non idoneos repellant, & illorum examinatio ad ipsos Episcopos spectat.

CAPVT IX.

1. Vide Mascard. *de probat. conclus. 956. & concl. 1216.* Cabed. *de patronat. Regiæ Coronæ, cap.6.* Franc. Leo *in thesauro fori Ecclesiast. part.2. c.2.* Card. Tusch. *pract. conclus. lit. I. concl.617.* Galet. *in margarita* 1. Doctores de materia cap. agentes.

casuum conscientiæ, verbo Iuspatronatus. Zerol. *in praxi Episcop. p.1. eodem verbo*, Gonzal. *ad reg.8. Cancel. glos.* 18. *num.*19. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in collect. decision. collect.* 58. 1558. 1576. *&* 1693. *& in praxi rerum fori Ecclesiast. resol.*124. *cum seqq. in 2. edit. & in decision. Curiæ Archiepisc. Neapolitan. part.*1. *decis.*161. Mantic. *decis.*198. 208. 244 *&* 318. Valer. Regin. *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 3. *num.* 210. Campan. *in diuersorio iuris Canon. rub.*11. *cap.*13. *n.*405. *cum seqq.* Viuian. *in praxi iurispatronat. p.2. lib.*11. *cap.*5. *cum seqq. secundùm vltimam impress.* Molfes. *in sum. Theologiæ moralis tract.* 6. *cap.*5. *ex num.* 44. Seraphin. *decis.* 1103. 1120. 1141. *&* 1367. Moner. *de commut. vltim. volunt. c.*10. *n.*210. *cum seqq.* Ioan. Anton. Masobr. *in praxi habendi concursum præl.* 7. *dub.* 3. *ex num.* 14. Nouar. *in singularib. concl.*94. metipsum *de offic. & potest. Episcopi p.*3. *alleg.*72. *n.*20. *cum seqq.* latè Ioan. Bapt. Costa *de facti scient. & ignor. cent.*1. *dist.*90. *per tot.* Et hoc decretum habere locum tam in petitorio, quàm in possessorio, resoluit Nicol. Garc. *de benefic. p.*3. *cap.*2. *num.*198. *& p.*5. *cap.*5. *num.*138.

2. *Ex fundatione, vel dotatione.*] Hæc verba accipienda esse disiunctiuè resoluit Garc. *d. p.*5. *cap.*9. *num.*141. vbi addit quòd sufficit alterutrum probare, scilicet vel titulum ex authentico documento, siue multiplicatas præsentationes.

3. *Qui ex authentico documento*, &c.] Iurispatronatus titulum probari ex authentico documento fundationis, vel dotationis, non priuilegij, aut alterius qualitatis, vel accidentis intrinsecè aduenientis, per text. in præsenti resoluunt Molfes. *d. tract.*6. *cap.*5. *num.*44. Campan. *d. cap.*13. *num.*403. Monet. *d. cap.*10. *num.*210. Ego ipse *d. alleg.*72. *num.*21. Ricc. *de iurepatr. resol.* 8. *&* 9. Rota apud Viuian. *post suam praxim iurispatron. decis.*17. *num.*1. & in Albanen. Prioratus 21. Maij 1603. coram bonæ mem. Penia, vbi fuit dictum quòd nihil pertinet quòd Concilium in præsenti sustulerit priuilegia, quia non sustulit ea, quæ proueniunt ex fundatione, vel dotatione legitimè probata, quod etiam tradit Nicol. Garc. *d. capit.* 9. *numer.* 142. vbi addit ad probandum tale priuilegium in limine fundationis non sufficere immemorialem, iunctis multiplicatis præsentationibus, nisi probata fama talis priuilegij, aliisque concurrentibus requisitis secundùm iuris dispositionem.

4. Iurispatronatus titulus non probatur sufficienter per solam confessionem supplicantis.

4. Iurispatronatus titulus ad formam huius decreti non sufficienter probatur per solam confessionem supplicantis & narratiuam, quod beneficium est iurispatronatus alicuius ex fundatione, & dotatione, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.*12. *cap.*.... *n.*275.

5. Iurispatronatus titulus censetur probatus ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat.

5. *Siue ex multiplicatis præsentationibus.*] Ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, censeri titulum iurispatronatus probatum, ex hoc text. colligunt Menoch. *cons.*336. *& de præsumpt. lib.*3. *præs.*90. *num.*3. *cum seqq.* Mascard. *de probat. concl.*103. *num.*9. Gonzal. *d. glos.*18. *num.*44. *cum seqq.* Franc. Leo *d. cap.*6. *num.*3. Campana *d. cap.*13. *ex num.* 425. Viuian. *d. part.*2. *lib.*11. *cap.*7. *n.*2. Monet. *d. cap.*10. *n.*211. Molfes. *d. tract.*6. *cap.*5. *n.*47. Ego

Ego ipse *d.alleg.*71.*n.*28.Rot.*decis.*148. *n.*1.*& decis.*211.*n.*1.*p.*1. *recent. & decis.*674.*n.*2.*p.*2. *recent.*

6. Etiamsi nullum instrumentum fundationis,vel dotationis ostendatur, & quamuis in dictis præsentationibus nulla appareat facta mentio fundationis,vel dotationis,ampliant decisúmque referunt Gonzal. *d.glos.*18.*n.*46.Franc.Leo *d.c.*6.*n.*3.Galet.*d.verbo iurispatronatus pag.*145. *n.*1.Molfes.*d.tract.*6.*c.*5.*n.*47.*in medio.*Ego ipse *d.alleg.*72.*num.*29.Aloys. Ricc.*in decis. Curia Archiepiscop. Neapol.part.*4.*decis.*258.*& in d.praxi fori Ecclesiast. resol.*127.*n.*1. vbi *num.*2. obseruat probationes multiplicatas, quamuis interpellatas,& non successiuas probare iuspatronatus,maximè si probetur præfatas præsentationes effectuatas fuisse ob successiuam præsentationem per obitum præsentatorum. **6. Etiamsi nullum instrumentum fundationis, vel dotationis ostendatur.**

7. Multiplicatæ præsentationes vt dicantur duas sufficere, asserunt Caualcan.*decis.*17.*n.*14.*p.*2. Mari.Anton. *var.resol.lib.*1.*resol.*109.*num.*37. Aloys.Ricc.*in d.praxi fori eccles.resol.*127.*in fine,*Campan.*d.c.*13.*num.*425. quos refero ego ipse *d.alleg.*72.*n.*31. **7. Præsentationes multiplicatæ quæ dicantur.**

8. *Per antiquissimum temporis cursum.*] Iuspatronatus probari ex præsentationibus per spatium centum annorum effectum sortitis, ex quibus præsumitur titulus fundationis, vel dotationis, resoluunt Gonzal.*ad regul.*8. *Cancel.glos.*18.*n.*44. Viuian. *d.cap.*5.*num.*33.Rot. *decis.*211.*num.*1.*p.*1.*recent.& decis.*541.*num.*2.*& decis.*674.*num.*2.*p.*2.*recent.* & in Florentina Capellæ 30.Maij 1616.coram R.P.D. Pirouano apud Viuian. *decis.*61.*n.*2. & Burg. S.Domini iurispatronatus 20. Iunij 1622. coram R.P.D. Mirlino Caualer. *decis.*625.*num.*4. Buratt.*decis.*142.*n.*1. *& decis.*172.*num.*1.*& decis.*181.*num.*11. nam iuspatronatus dicitur probatum ex fundatione & dotatione, si constet de præsentationibus per centum annos effectum sortitis, Caualer.*decis.*547.*num.*1. Rot. in Parmen. Prioratus 23.Ianuarij 1621.coram bonæ mem. Dunozetto,& dicit Nicol. Garc. *d.cap.*9.*num.*141. iuspatronatus ex solis præsentationibus continuis vltra hominum memoriam probari, ex fundatione & dotatione, licèt in eis nulla facta fuerit mentio de fundatione,vel dotatione. Antiquum enim in materia probationis illud dici quod excedit centum annos, asserunt Duen. *reg.*299.*num.*7. Menoch.*de arbitr. casu* 3. Brunor. à Sole *in locis communib. verbo antiquitas* 4. Mascard. *de probat. concl.* 103. *ex num.* 1. Surd. *cons.* 245. *num.* 24. Franc. Leo *in Thesauro fori Eccles.part.*2.*cap.*21. *num.*5. Mari.Antonin. *d.lib.*1.*resol.*80. *num.*11. Gutierr. *cons.*1. *num.*5. Ceuall. *commun. contra communes, quæst.* 302. *num.* 9. Morla *in emporio iuris part.*1. *tit.* 11. *quæst.*11. *num.*7. Farin. *in praxi crimin.part.*1.*q.*47.*num.*112.*& p.*2.*q.*69.*n.*142. Monet.*d.cap.*10. *n.*212.Nicol.Garc.*de benefic.p.*2.*c.*2.*num.*263. Rot. *decis.*520.521.*&* 584. *part.*4.*diuersor.* **8. Iuspatronatus probatur ex præsentationibus, per spatium centum annorum effectum sortitis.** **9. Iuspatronatus dicitur probatum ex fundatione, & dotatione si constet de præsentationibus per centum annos effectum sortitis.** **10. Antiquum quod dicatur in materia probationis.**

11. Antiqui igitur probatio si fiat per scripturas, & instrumenta, centum annos requiri, per testes verò sexaginta sufficere, obseruat Flamin. *de confident. quæst.*28. *num.* 235. & censuisse Rot. refert Nicol. Garc. *de benefi. part.*5. *cap.*9. *num.*92. *& p.*12.*cap.*2. *num.*265. Ego ipse *d. alleg.*72.*num.*38. **11. Antiqui probatio si fiat per scripturas, & instrumenta centum anni requiruntur, per testes verò 60. sufficiunt.**

12. Defectum

12.Centenariæ effectum non tollit defectus modici temporis.

12. Defectum modici temporis non tollere effectum centenariæ, resoluit Lotter. *de re benefic.lib.2.q.7.n.63.* & fuit dictum in Burgi S.Donini iurispatronatus 9.Decembris 1622. coram R.P.D. Merlino relata à Viuian. *post praxim iurispatron.decis.17.n.4.& in d.Florentina capella, impressa per eundem decis.cap.61.n.3.*

13. Tempus immemoriale quomodo probetur.

13. *Qui hominum memoriam excedat.*] Ad probandum hoc tempus immemoriale sufficere memoriam quadraginta annorum, & quòd de reliquo tempore testis deponat secundùm auditum & formam, per doctrinam glos. communiter receptæ *in cap.1. de præscript.lib.6.* tenent Balb. *de præscript. part.2. quinta partis. q.6. num.43.* Cou. *in reg. possessor. p.2.§.3.num.7.* Mascard. *concl.1038.* Ioan. Garc. *de expensis cap. 9. num.9.* Molin. *de primogen. lib.2.cap.6.n.31.* al. Molin. *de iustit. tract.2. disput.76. num.5.* Monet. *de decim. cap.5. num. 77.* Rot. in Sorana iurispatronatus 28 Aprilis 1603. & in Iacen. Parochialis 27.Iunij eodem anno coram Card.Pamphilio sen.

14. Testes debent esse 54.annorum ad probandum tempus immemoriale.

14. Et testes debere esse saltem quinquaginta quatuor annorum, asserunt Brunor. à Sole *in locis communib. verbo testis. 20.* Aloys. Ricc. *in d. praxi fori Eccles. resolut.128.* Ego ipse *d.alleg.72.num.37.* Rot. in d.Sorana.

15. Immemorialis per testes minimè dicitur sufficienter articulata si testes non dicant quod nõ audierunt, nec viderunt contrarium.

15. Immemorialem per testes minimè dici sufficienter articulatam, si testes non dicant quòd non audierunt, nec viderunt contrarium, fuit tentum in Rot.coram Seraphin. *decis.1367.n.1.* Rot.in d.Iacen.

16. Immemorialis vt conficiatur tam in testibus quàm in instrumentis cõcurrere debent anni elapsi vsque ad terminum controuersiæ motæ.

16. Ad conficiendam huiusmodi immemorialem tam in testibus, quàm in instrumentis concurrere debere annos elapsos vsque ad terminum controuersiæ motæ, & non tempus decursum vsque ad Concilij publicationem, referunt decisum Gonzal. *d. glos.18. num.89.* Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. num. 7. post princip.* vbi etiam resolutum asserit probata immemoriali præsumi probatum iuspatronatus ex fundatione.

17. Tempus litis deducendum est tam in instrumentis quàm in testibus quando quæritur an sit de antiquo.

17. Tempus litis deducendum esse tam in instrumentis, quàm in testibus quando quæritur an sint de antiquo, censuit Rot. *decis.185. ante num.1.p.1.& decis.233.in fine, part.4. diuers.& decis.160. sub num.9. part. 1. recent.* & in Nouarien. bonorum 7. Iunij 1619. coram Card. Sacrato, atque etiam deducendum tempus prouisionis Apostolicæ, tenuit eadem Rota non semel, vt constat ex allegatis in Aretina capellaniæ 18. Maij 1616. coram bonæ mem. Buratto, inter eius impressas *decis.178.n.4.*

18. Immemorialis, seu continuatæ præsentationes non suffragantur quando constaret de initio inualido.

18. Non suffragari immemorialem, seu continuatas præsentationes quando constaret de initio inualido à principio, vt si appareat quòd fuerit vsurpatum iuspatronatus ex priuilegio, & non ex fundatione & dotatione, referunt decisum Gonzal. *d glos.18.n.48.* Piasec. *d.cap.6. n.7. vers.non tamen,* Mantica *decis.318.ex n.1.* Ego ipse *d.alleg.72.num.67.* Rot. *decis.548.n.2.p.2.recent.*

19. Iuspatronatus quando præsumitur ex priuilegio, & adest immemorabilis, illa nihil prodest.

19. Iuspatronatus aliquod quando præsumitur ex priuilegio, vel constat de origine priuilegij, & adest immemorialis, illa nihil prodest, vt refert decisum Nicol.Garc. *d.p.5.c.... n.119.*

20. Iuspatro

20. Iuspatronatus ex priuilegio Episcopi concessum, in cuius pacifica possessione extiterunt præsentati patroni per 140. annos, non prodest, cùm enim constet de titulo ex priuilegio inualido, centenaria possessio prodesse non potest ob malam fidem, idcóque per hoc decretum sublatum, vt testatur resolutum Nicol. Garc. *d.p.5.c.9.n.128.*

20. Iuspatronatus ex priuilegio Episcopi, in cuius pacifica possessione extiterunt præsentati per 140. annos, nihil prodest.

21. Nec requiri eundem rigorem quando lis est inter compræsentatos, qui non sunt potentes, & Concilium in præsenti non grauare eos duriori probatione cessante suspicione vsurpationis iurispatronatus, resoluit Cassad. *decis.2. n.5. de probat.* & fuit dictum in Firmana iurispatronatus 21. Maij 1691. coram Otano, & in Florentina Capellæ 20. Maij 1616. coram R.P.D. meo Pirouano.

21. Lis quando est inter compræsentatos non requiritur rigor in probatione iurispatronatus.

22. Vnde iuspatronatus potest præscribi ab vno contra alium compatronum spatio 40. annorum cum titulo colorato, resoluunt Lambertin. *part.2. lib.1. art.5. q.11. princ.* Galet. *d. verbo iuspatronatus pag.144. col.2.* Gonzal. *d. glos.18. num.57.* Franc. Leo *d. cap.6. num.8. in fine*, Mari. Antonin. *d. lib.1. resol.108. n.28.* Ego ipse *d. alleg.72. n.68.* Rot. *decis.146. n.5. p.2. recent.*

22. Iuspatronatus potest præscribi ab vno contra alium compatronum spatio 40 annorum cum titulo colorato.

23. *Aliásve secundùm iuris dispositionem.*] Multis modis in personis priuatis, & in quibus vsurpationis præsumptio non cadit, probatur iuspatronatus, in illis enim Concil. in præsenti nihil alterauit circa huiusmodi probationem. Rota *decis.331. prop. fin. p.2. diuers. & decis. 369. num.2. p.2. recent.* Caual. *decis.560. num.1.* & in Florentina Capellæ 30. Maij 1616. coram R.P.D. meo Pirouano impressa per Viuian. *decis. 61. n.1.* Et primò probatur ex præsentationibus per quadraginta annos effectum sortitis, dummodo cum huiusmodi quadragenaria possessione concurrat publica vox & fama, vel aliæ præsumptiones, quæ vim habeant famæ, Cassad. *decis.3. n.4. cum seqq. de probat.* Achil. *decis.6. eod. tit.* Rot. *decis.360. ex n.8. & decis.694. num.6. p.2. rec.* coram Reuerendissimo D. meo Coccino *decis.174. num.2.* & in Lucana iurispatronatus de Bodiis 26. Iunij 1619. coram bonæ mem. Dunozetto, & in Piscien. capellæ 10. Iunij 1622. coram Card. Verospio, & in Auximana beneficiorum 6. Februarij 1623. coram R.P.D. meo Pirouano, Burat. *decis.172. num.18.* vbi *num.2.* fuit dictum prædicta procedere quando non constat de initio contrario, vel de præcedenti statu libertatis, *& decis.338. n.1.* vbi in fine subdit quadragenariam, & famam copulatiuè requiri ad docendum de iurepatronatus.

23. Iurispatronatus circa probationem nihil alterat Conc. in personis priuatis.

24. Quòd ad probandam quadragenariam sufficiat vnica præsentatio si præsentatus per 40. annos fuerit in possessione, nec vnquam euenerit casus nouæ præsentationis, glos. *in verbo vno, vel pluribus, in cap. cùm de beneficio, de prabend. in 6.* Federic. de Senis *cons.234. n.4. in princip. vers. ad id quod quæritur*, Cardin. *cons.62. num.8.* Achil. *decis.5. num.1. de iurepatr.* quos sequuta est Rot. in Bergomen. capellaniæ 18. Maij 1629. coram R.P.D. Merlino.

24. Quadragenaria probatur etiam vnica præsentatione si præsentatus per 40. annos fuerit in possessione.

25. Vnde famam solùm non sufficere tenuerunt Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.310. n.80.* Aloys. Ricc. *in d. praxi fori Eccles. resol.130. & d. Neapol. decis.274. num.8. & 9. p.4.* Mantic. *decis.198. num.4.* Nicol. Garc.

25. Fama sola non probatur iuspatronatus.

NNNn *de*

*de benefic. p.5. cap.5.n.*40. Ego ipse *d.alleg.*72. *n.*43.*& seq.* Rot. *decis.*333. *n.5.p.1. recent.& decis.*235.*n.2.p.2.recent.* Quod quidem intelligunt vt procedat quoad plenam probationem iurispatronatus, veluti si controuersia esset cum Ordinario, secus tamen quando sufficiunt leuiores probationes, Mantic.*decis.*318.*sub n.5.vers.nec obstat*,quem citat Ferent. *in annot.ad decis.*111.*Buratti num.*21. citati per me *d.alleg.*72.*n.*40.*&* 41. Aloys.Ricc.*in decis.Curiæ Archiep. Neapol.decis.*274.*n.5.& decis.*306.*p.*4. Rot.*decis.*224.*n.*4.*&* 5.*p.*1. *recent.*

26. Enunciatiuæ centum annos, & hominum memoriam excedentes probant iuspatronatus.

27. Ordinariorum enunciatiuis multum defertur in probatione iurispatronatus.

26. Secundò probari iuspatronatus per enunciatiuas centum annos, & hominum memoriam excedentes,resoluunt Nicol.Garc. *d.c.*9. *n.*21. Aloys.Ricc.*in decis.Curiæ Archiep.Neapol.p.*4. *decis.*274.*n.5.& decis.*306. Rot.*decis.*224.*n.*4.*&* 5.*p.*1.*recent.* Ego ipse *d.alleg.*72. *n.*40.*&* 41. Enunciatiuis enim Ordinariorum multum defertur in probatione iurispatronatus, quia præsumuntur scire qualitates beneficiorum, & vt plurimum se reddunt difficiles ad instituendum.Mantic.*decis.*318.*num.*2.*& decis.*350.*num.*3. Ron.Coccim. *decis.*229. *in fine,& decis.*230.*num.*3.Rot. *decis.*518. *n.*3.*p.*1. *recent.* dummodo sint saltem duæ enunciatiuæ, quia regulariter enunciatiua vnica non probat, etiam si sit antiqua, Rot. *decis.*160.*n.*6.*& decis.*169.*n.*2.*p.*1. *recent.& decis.*170.*n.*3 *p.*2.*etiam recent.* Et dummodo proueniant à diuersis personis, & à diuerso fonte, quia si ab eadem persona prouenirent, licet plures, pro vnica tantùm haberentur,Caputaq *decis.*337.*n.*6.*p.*3.Rot.*d.decis.*388.*n.*1.*p.*1.*& d.decis.*289. *num.*1. *p.*2.*diuers.& decis.*295.*n.*7.*p.*1. *recent.* Beltram. *ad Greg. decis.*407. *num.*6. Et dummodo sint enunciatiuæ plurium instrumentorum à diuersis Notariis confectorum,Achil.*decis.*8.*n.*2.*de iurepatr.*Rot.*decis.*518. *n.*2.*&* 3.*p.*1.*recent.* & non emanauerint à personis suspectis,& interesse habentibus.Rot.*decis.*405.*num.*2.*p.*1.*recent.* Et denique vbi enunciatiuæ sunt plures,& à diuersis personis non suspectis emanatæ, & antiquissimæ, plenè probant iuspatronatus etiam contra tertium, Buratt. *decis.* 807.*num.*2. Rot.in nullius,seu Squillacen.iurisdictionis 4.Martij 1616. coram bonæ memoriæ Andrea, & in Burgi S.Donini iurispatronatus 20.Iunij 1622.coram R.P.D.Merlino.

28. Insignia alicuius familiæ sculpta in Ecclesia probant iuspatronatus.

28. Tertiò probari iuspatronatus per insignia alicuius familiæ sculpta in Ecclesia, resoluunt Lambert. *de iurepatron. lib.*3. *quæst.*5.*art.*4. *num.* 2. Roman.*sing.* 480. Menoch. *de præsumpt. lib.* 3.*præs.* 90. *num.*10. *& præs.* 130.*num.* 31. Seraphin. *decis.* 552. *num.* 2. *& decis.*1141. *num.*7. vbi quòd concurrentibus aliis adminiculis plenè probent iuspatronatus; Rot.coram Reuerendissimo D.meo Coccino Decano *decis.*230. *num.*1. & inter recentiores *decis.*13.*sub num.*3.*ad fin. & decis.*518. *num.*5. *part.*1.*& decis.*548. *num.*7. *part.* 2. & fuit dictum in Lucana iurispatronatus 26.Iunij 1619. coram bonæ mem. Dunozetto, apud Viuianum *post suam praxim iurispatron. decis.* 26. *num.* 15. *&* 16. Intellige quando apparet illa esse ita antiqua, provt est Ecclesia, vel capella, in qua adsunt, adeò quòd non possit assignari alia causa, ob quam fuerit apposita, nisi in fundatione Ecclesiæ, aliàs enim potuissent apponi ob restaurationem, vel ob eleemosynam, ex quibus iuspatronatus

natus non acquiritur, vt dicit Rot. in Calaguritana præeminentiarum 17. Maij 1591. coram Giptio, *& decis.* 230. *num.* 1. coram Reuerendissimo D. meo Decano, & coram Card. Caualerio *decis.* 159. *num.* 8. licèt eadem Rot. *d. decis.* 13. *sub num.* 3. *part.* 1. *recent.* dixerit quòd licèt insignia non appareant adeò antiqua, vt dici possit fuisse apposita in fundatione, nihilominus suffragantur ad probationem iurispatronatus; quia præsumuntur per patronos apposita ad conseruationem sui iuris.

29. Quartò probari iuspatronatus ex denominatione capellæ alicuius familiæ, censuit Rot. *decis.* 694. *num.* 6. *p.* 2. *recent.* Et quando Epitaphia, seu litteræ scriptæ in lapidibus Ecclesiæ mentionem faciunt de familia. Lambertin. *de iurepatron. p.* 2. *a.* 4. *q.* 10. *princ. lib.* 2. *n.* 11. Mascard. *concl.* 958. *n.* 28. Salgado *d. c.* 10. *n.* 276.

> 29. Iuspatronatus probatur ex denominatione capellæ.

30. Quintò probari iuspatronatus ex inscriptione antiquissima in Ecclesia, resoluunt Franc. Leo *d. cap.* 6. *n.* 4. Lambertin. *d. tract. lib.* 2. *p.* 2. *art.* 9. *q.* 10. Ferret. *cons.* 293. *n.* 9. *lib.* 2. Hieron. Gabr. *cons.* 196. *num.* 9 *lib.* 2. Menoch. *de præsumpt. lib.* 6. *præs.* 73. *n.* 7. Salgado *d. cap.* 10. *num.* 275. Aloys. Ricc. *in d. praxi fori Eccles. resol.* 125. *n.* 3. *in fine.* Nicol. Garc. *d. cap.* 9. *n.* 91. Molfes. *d. tract.* 6. *cap.* 5. *num.* 46. Ego ipse *d alleg.* 72. *n.* 50. Rot. *decis.* 374. *num.* 7. *p.* 2. *recent.* & in Mutinen. plebis 24. Nouembris 1623. coram Reuerendissimo D. meo Coccino.

> 30. Iuspatronatus probatur ex inscriptione antiquissima in Ecclesia.

31. Sextò probari iuspatronatus ex sententia antiqua Episcopi, qua iudicauit ad præsentationem alicuius patroni beneficium pertinere, tenent Pute. *decis.* 237. *lib.* 2. in correctis. Hieron. Gabr. *cons.* 198. *n.* 4. *lib.* 2. Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.* 115. Rot. in Florentina Canonicatus 21. Decembris 1615. coram bonæ mem. Buratto inter eius impressas *decis.* 142. *num. vlt.* Antiquum autem existimari quoties quadraginta retro annis completis lata fuerit, dicit Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 310. *ex n.* 90. quem refero ego ipse *d. alleg.* 72. *n.* 49.

> 31. Iuspatronatus probatur ex sententia antiqua Episcopi.

32. Septimò probari iuspatronatus ex litteris institutionalibus Antistitum, quibus attestantur beneficium ad præsentationem alicuius patroni pertinere, resoluunt Flamin. *de resignat. lib.* 8. *quæst.* 11. *numer.* 38. Mari. Antonin. *var. resolut. lib.* 1. *resolut.* 80. *numer.* 1. Ego ipse *d. allegat.* 72. *num.* 47. Rot. *decis.* 376. *&* 1447. *lib.* 3. *part.* 3. *diuers.* quamuis aliqui beneficiati fuerint admissi vigore prouisionum Apostolicarum, quæ non mutant statum iurispatronatus, quia Papa semper præsumitur iuxta naturam & qualitatem beneficij conferre, nec extendit præiudicare patronis. Caualer. *decis.* 390. *numer.* 5. Rot. *decision.* 546. *numer.* 3. *part.* 1. *recentior. & decision.* 347. *numer.* 2. *& decis.* 360. *numer.* 14. *ad fin. part.* 2. *etiam recent.* & in Lucana Canonicatus 23. Martij 1620. coram bonæ mem. Dunozetto, & in Asculana Plebaniæ 12. Ianuarij 1624. coram R. P. D. Merlino, & in Sorana beneficij 28. Februarij 1625. coram eodem, quod quidem procedere quando verè constat de anteriori statu contrario, non autem si de illo non constet, fuit dictum in Placentina Plebis Carpineti 7. Nouembris 1622. coram R. P. D. Pirouano, & coram Cardin. Caualer.

> 32. Iuspatronatus probatur ex litteris institutionalibus Antistitum.

*decis.*252.*n.*2. *&* *decis.*266. *n.*2. Et etiam quando non sumus in potentibus, Rot. in d. Iacen. Parochialis.

33. Iuspatronatus nõ probatur ex certo subsidio alicui præstito tanquam patrono.

33. Illud autem aduertere oportet ex certo subsidio alicui præstito tanquam patrono non probari iuspatronatus, vt per Rot. *decis.*1245.*n.*1. *lib.*3.*p.*3.*diuers.* quam refero ego ipse *d.alleg.*72.*n.*46. Sicut etiam ad illud probandum minimè sufficere libros visitationum, tenent Piasec. *in praxi Episcop.p.*2.*c.*5.*num.*7. Aloys. Ricc. *in d.praxi resol.*125.*num.*2. Molfes. *d. tract.*6.*c.*5.*n.*45. Ego ipse *d.alleg.*72.*n.*48.

34. Habet locum in Ecclesiis receptitiis.

34. *In iis verò personis, seu commutationibus*, &c.] Habere locum in Ecclesiis receptitiis, quo ad probationem iurispatronatus in personis suspectis, tradit Sell. *in select.c.*27.*n.*18. vbi refert decisum in Calaguritana 13. Septembris 1631. & cùm indistinctè fiat mentio de personis in quibus iuspatronatus plerumque ex vsurpatione præsumitur acquisitum, ideo non abs re erit aliquas familias nominatim exprimere, quæ quo ad hunc effectum ex sententia Rotæ potentes dicuntur, & antequam ad illas deueniam, sciendum est quòd Gonzal. §.18.*num.*66. decisum refert, personas istas esse omnes dominos ciuitatum, castrorum, aut locorum, Duces, Marchiones, Comites, Barones & alios quoslibet dominos perpetuam iurisdictionem habentes.

35. Personæ potentes quæ dicantur.

36. Imperator.

36. De Imperatore scripsit apud Pute. *decis.* 60. *aliàs* 56. *lib.* 1. in correctis.

37. Rex Aragoniæ.

37. De Rege Aragoniæ apud Mohedan. *decis.*10.*n.*4. *de iurepatron.*

38. Infans Portugaliæ.

38. De infante Portugaliæ apud Puteum *decis.* 57. aliàs 55. *lib.* 1. in correctis.

39. Baro, aliúsque dominus iurisdictionem temporalem habens.

39. De Barone, alióque domino iurisdictionem temporalem habente tractant Gonzal. *d. glos.*18. *n.*66. *vers.ex his personis*, Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.*132. *n.*1. Molfes. *d.tract.*6. *cap.*5. *n.*61. Rot. *decis.*53.*n.*2.*&* 6. *p.*1. *recent.* Iuspatronatus enim domini loci, vbi situm est beneficium, præsumi ex dispositione Concilij in præsenti vsurpatum, & in eo probando requiri maiorem, & exactiorem probationem non solùm ex petitorio, sed etiam ex possessorio, censuit eadem Rota *decis.* 421. *n.*1. *&* *decis.*756.*num.*3.*p.*2. *recent.* Vnde iurispatronatus vsurpationem præsumi si probetur eum, qui est in possessione iurispatronatus, fuisse dominum loci illius, in quo est beneficium, censuit Rot. *decis.*219.*num.*1. *p.*1.*recent.*

40. Magnas.

40. De quocunque altero Magnate apud Caputaq. *decis.*128.*n.*1.*p.*2. éstque *decisio* 1273.*lib.*3.*p.*3.*diuers.* & fuit dictum in Lucana iurispatronatus de Podiis 5. Martij 1621. coram Reuerendissimo D. meo Coccino impressa per Viuian. post suam praxim iurispatron. decis. 31.

41 Columnenses.

41. De quolibet ex familia Columnæ apud Caputaq. *d. decis.* 128. & Rot. *decis.* 199. *lib.*2. *diuers.* relatam per Aloys. Ricc. *in d. praxi resolut.* 132. *num.* 1. & fuit dictum ex præcitata Lucana iurispatronatus de Podiis.

42. Sabelli.

42. De quolibet ex familia de Sabellis Rot. in Sabien. iurispatronatus 26. Octobris 1594. coram Litta, & 6. Martij 1596. coram Penia, relata in d. Lucana iurispatronatus de Podiis.

43. De

43. De altero ex familia Vrsinorum, ead. Rot. *decis.*842. *lib.*3.*p.*2. *diuers.* & *decis.*199.*n.*1.*p.*2. *etiam diuers.* refertur in d. Lucana iurispatronatus de Podiis. 43. Vrsini.

44. De quolibet ex familia Neapolitana de Caracciolis, Rot. in Neapolitana Capellaniæ 29. Ianuarij 1571. coram Card. Lancellotto. 44. Caraccioli.

45. De nobilibus Venetis in statu Venetorum Rot. apud Seraphin. *decis.*952.*n.*6. relata in d. Lucana iurispatronatus de Podiis. 45. Nobiles Veneti.

46. Denique iuspatronatus à qualibet familia potenti obtentum præsumi ex vsurpatione acquisitum, tenent Mari. Antonin. *var. resolut. lib.*1.*resolut.*33.*num.*2. Nicol. Garc. *d.cap.*9.*ex* 98. Ego ipse *d. allegat.* 72. *num.* 61. Mantic. *decis.* 257.*num.* 5. Greg. *decis.*222. *num.*1. Puteus *decis.*55.*cum seqq.* & *decis.*99.*lib.*1.*in correctis*, Rot. *decis.*5.*p.*2.*lib.*2. *diuers.* & *decis.*532.*p.*3. *lib.*3. *etiam diuers.* & in d. Lucana iurispatronatus de Podiis, & in Comaclen. & Ferrarien. Præpositura 15. Decemb. 1625. coram bonæ mem. Remboldo. 46. Iuspatronatus à qualibet familia potenti obtentum præsumitur ex vsurpatione acquisitum.

47. Iuspatronatus dici priuatorum ad effugiendam vsurpationis præsumptionem quando patroni non sunt domini temporales loci, vbi fundatum est iuspatronatus, censuit Rota *decis.*364. *num.*1. *part.*2. *recent.* vbi subdit quòd iuspatronatus probatur secundùm quod ius commune disponit, & secundùm Concil. in præsenti, quando patroni sunt personæ priuatæ, & non domini temporales, refero ego ipse *d. allegat.*72. *num.*66. In iurepatronatus Abbatis temporalem iurisdictionem habentis non requiruntur ampliores illæ probationes, quas Concil. exposcit in iis personis, in quibus præsumitur vsurpatio, vt per Aldanum *in compend. Canon. resol. lib.*4.*tit.*10. *num.*8. vbi dicit resolutum in Sublacen. 12. Septemb. 1670. 47. Iuspatronatus dicitur priuatorum ad effugiendam vsurpationis præsúptionem quando patroni non sunt domini temporales loci, vbi fundatum est. 48. Abbatis in iurepatronatus temporalem iurisdictionem habentis non præsumitur vsurpatio.

49. Vnde si concurreret sola potentia prætendentium iuspatronatus absque iurisdictione, tunc non habere locum forma data à Concilio in præsenti, tenent Hieron. Gabr. *cons.*192.*num.*3.& 4.*lib.*2. Rot. *decis.* 374.*p.*2. *recent.* & fuit dictum in Lucana iurispatronatus 26. Iunij 1619. coram bonæ mem. Dunozetto confirmata 2. Decembris 1619. coram eodem: sed alibi contrarium verius. 49. Potentia sola prætendentium iuspatronatus absque iurisdictione non sufficit ad præsumendam vsurpationem.

50. Iurispatronatus vsurpationis præsumptionem tolli ex præsentationibus similium beneficiorum per tempus à Concil. requisitum, censuit Rot. *decis.*481.*n.*2.*p.*1.*recent.* & ex præsentationibus continuatis spatio quinquaginta annorum, eadem Rot. *d. decis.*481.*n.*1. & ex instrumentis fundationis ead. Rot. *decis.*211.*n.*3.*p.*1.*recent.* 50. Iurispatronatus vsurpationis præsumptio ex quibus tollatur.

51. *Vel Vniuersitatibus.*] In Vniuersitatibus, seu Communitatibus præsumi iuspatronatus ex vsurpatione acquisitum, tradunt Caualcan. *decis.*17.*num.*7.*part.*2. Gonzal. *d. glos.*18.*num.*63. Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.*131. Nicol. Garc. *d.cap.*9. *n.*102. vbi quòd habet locum in vniuersitate Parochianorum. 51. Iuspatronatus ex vsurpatione acquisitum præsumitur in vniuersitatibus, seu Communitatibus.

52. Etiamsi vniuersitas, seu communitas parua sit, secundùm Nicol. Garc. *d.cap.*9.*num.* 102. Aloys. Ricc. *in d praxi resol.*135.& *in collect. decis. part.*4.*collect.*1240. Rot. *decis.*481. *n.*1.*p.*1. *recent.* & in aliis locis per me relatis *d. alleg.*72. *n.*62. Viuian. *d. cap.*5. *n.*75. & fuit dictum in Lucana 52. Etiamsi vniuersitas, seu communitas parua sit.

NNNn 3 iurispatro

iurispatronatus 31. Ianuarij 1620. coram bonæ mem. Dunozetto impressa per Viuianum post praxim iurispatron. *decis.* 28. *n.* 1.

53. Iuspatronatus ex vsurpatione acquisitum non præsumitur si non totius Vniuersitatis, sed illius partis esse prætendatur.

53. Iuspatronatus ex vsurpatione acquisitum non præsumi si non totius Vniuersitatis, sed illius partis esse prætendatur, referunt decisum Gonzal. *d. glos.* 18. *n.* 69. Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.* 135. *in fine*. Ego ipse *d. alleg* 72. *n.* 64. Viuian. *d. c.* 5. *n.* 77.

54. Iuspatronatus mixtum non præsumitur ex vsurpatione acquisitum.

54. Nec ex vsurpatione acquisitum præsumitur ad effectum probationum ampliorum, si sit mixtum septem officialium laicorum nomine Vniuersitatis laicalis, & trium Ecclesiasticorum priuato nomine præsentantium ratione mixturæ, & fauore Ecclesiæ, vt per Sell. *in select. Canon. cap.* 27. *num.* 24. vbi refert decisum in Pampilonen. 8. Augusti 1620.

55. Iuspatronatus priuatæ personæ, & familiæ potentis nō præsumitur ex vsurpatione acquisitum.

55. Si priuata persona, seu familia haberet iuspatronatus simul cum familia potenti, vel vniuersitate, tunc non esse necessariam probationem præscriptam à Concil. in præsenti, resoluit Menoch. *de præsumpt. lib.* 3. *præs.* 99. *n.* 15. *&* 16. *&* *cons.* 654. Rot. *decis.* 154. *sub n.* 7. *p.* 2. *recent.* & fuit dictum in Firmana Altaris de Doriis 15. Februarij 1610. coram Card. Marquemont. Caual. *decis.* 89. *n.* 2.

56. Quid si vna illius pars spectet ad Vniuersitatem Parochianorum, & alia ad alias priuatas personas.

56. Iurispatronatus vsurpatio an præsumatur quando vna illius pars spectat ad Vniuersitatem Parochianorum, & alia ad alias priuatas personas? Vide Rot. *decis.* 219. *n.* 2. *p.* 1. *recent.*

57. Iurispatronatus vsurpatio quandoque non præsumitur.

57. *Plerumque ex vsurpatione.*] Iurispatronatus vsurpationem quandoque non præsumi aduertit Rot. *decis.* 224. *n.* 9. *p.* 1. *recent.* & pluries apud me *d. alleg.* 72. *n.* 63. præcipuè stante initio acquisitionis ex alia causa, vt fuit dictum in Leodien. Parochialis 18. Decembris 1623. coram R.P.D. Merlino vers. nec etiam.

58. Præsentationes continuatæ dicuntur si vna sequatur aliā.

58. *Etiam continuata.*] Vt scilicet vna sequatur aliam, ex Flamin. *d. q.* 28. *n.* 255. Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.* 133. *vers. amplia secundò*, quos refero ego ipse *d. alleg.* 72. *n.* 55. Non est tamen necessaria probatio continuati temporis in præsentando, si probentur extrema, cùm tunc media præsumantur. Rot. in D. Florentina Capellæ 30. Maij 1616. coram R.P.D. Pirouano, impressa per Viuian. post praxim Iurispatr. *decis.* 61. *n.* 4. & in Ianuen. Abbatiæ 13. Iunij 1625. coram bonæ mem. Buratto apud eundem Viuian. *decis.* 38. *n.* 4.

59. Præsentationes effectum sortiri dicuntur si sint confirmatæ.

59. *Quæ omnes effectum sint sortita.*] Effectum sortiri dicuntur si sint confirmatæ præsentationes. Flamin. *d. quæst.* 28. *num.* 256. Aloys. Ricc. *in d. praxi resol.* 133. *vers. amplia tertiò.* Seraphin. *decis.* 1141. Massobr. *in praxi habendi concursum præl.* 13. *dub.* 4. *ex num.* 3. Ego ipse *d. alleg.* 72. *numer.* 56.

60. Effectuatio probationum & prouisionum factarum de beneficio tanquam vacante probatur per alterius obitum, vel per resignationem.

60. Rota sæpiùs canonizauit doctrinam Oldradi *cons.* 229. quòd probetur effectuatio præsentationum, & prouisionum factarum de beneficio tanquam vacante per alterius prouisi obitum, apud Seraphin. *decis.* 337. *n.* 1. *&* 2. *&* *decis.* 1141. *num.* 1. *vers. & ista.* Gregor. XV. *decis.* 215. *n.* 1. & ibi addend. *n.* 8. Card. Caualer. *d. decis.* 625. *n.* 3. & in Aquilana beneficij 6. Aprilis 1620. coram bonæ mem. Remboldo, & in nullius, seu Taurinen. Prioratus 13. Ianuarij 1625. coram R. P. D. Merlino, & in Ianuen.

Ianuen. Parochialis 13.Martij 1626. & 19.Aprilis 1627.coram R.P.D. Duran. Quæ doctrina procedit ne dum quando beneficium vacauit per obitum, verùm etiam per renunciationem, in quibus terminis loquuntur Seraphin.*decis.*337.*n.*1. Rota *decis.*413.*num.*2.*p.*2.*recent.* Card. Caualer. *decis.*424. *in princip. & decis.*655. *num.*6. & in Lucana iurispatronatus 26.Iunij 1619. coram bonæ mem. Dunozetto,& in Romana iurispatronatus, seu beneficiatus 9. Decembris 1619. coram bonæ mem. Vbaldo, & in Neocastren. Parochialis 30. Ianuarij 1623. coram R.P.D.meo Nauarro,& in Sulmonen.beneficij 9.Iunij 1623.coram eodem,& in d.nullius,seu Taurinen.Prioratus. Quamuis contrarium senserit eadem Rot.*decis.*564.*sub num.*10.*vers.quamuis autem effectuatio p.*4. *diuers.* & in aliis, quas refert & sequitur Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.*18.*num.*85.*vers.hoc tamen.* Habet etiam locum d.doctrina, quando beneficium vacauit per contractum matrimonij, & alius postea ad illud præsentatus,& prouisus fuit.Rot.in Auximana beneficiorum 6.Februarij 1623.coram R.P.D.Pirouano.

61. Non sufficit vnica præsentatio,licèt fuerit effectuata spatio 50. annorum, & vltra, quia Concilium non contentatur vnica præsentatione cùm requirat plures,eásque effectuatas,vt resoluit Rot.*decis.*557. *sub n.*1. *vers.hic autem p.*4. *diuers.* & in Soranæ iurispatronatus 28.Aprilis 1603.coram Card.Pamphilio.

61. Præsentatio non sufficit vnica, licèt fuerit effectuata spatio 50.annorum.

62. *Authenticis scripturis probentur.*] Personas potentes, & in quibus vsurpationis præsumptio cadit, teneri probari iuspatronatus per scripturas authenticas,si illud prætendunt,resoluunt Gonzal. *d. glos.*18. *n.*76. Nicol.Garc.*de benefic.p.*5.*c.*3.*n.*98. *&* 113. Loter.*de re benefic.lib.*2. *q.*13. *ex n.*128.

62. Iuspatronatus in personis potentibus probandum est per scripturas authenticas si illud prætendunt.

63. Authenticam scripturam quo ad hoc propositum censeri Bullam Episcopi, seu consensum in scripto datum ad fundandum, construendum, seu dotandum, obseruant Piasec. *in praxi Episcop. part.*2. *cap.*5.Viuian.*d.cap.*5.*num.*22.Aloys.Ricc. *in d. praxi fori Eccles. resol.*125. *in* 2. *edit.* & *resol.* 126. resoluit vt scriptura dicatur authentica, debere continere omnia requisita à iure necessaria tam in confectione, quàm extractione.Nicol.Garc.*d.cap.*9.*num.*8. *cum seqq.* Molfes. *d. cap.*5. *num.*44.*in fine.*

63. Authentica scriptura quæ dicatur.

64. Et attestationes testium in actis antiquis ante Conc. redactas censeri etiam authenticas scripturas, ita quòd per illas intelligatur satisfactum dispositioni Concilij in præsenti, concludit Menoch. *cons.* 336.*num.*23.quem sequuntur Campan.*d.rub.*11. *cap.*13.*num.*410. & ego ipse *d.alleg.*72.*n.*26. & me citato *in illo loco* Viuian.*d.cap.*5. *num.*18. per egregiam doctrinam Angel. *in l.vlt.col.*2. *vers.sed Innocentius, C.de edicto D.Adriani tollen.*

64 Attestationes testium in antiquis actis ante Conc. redactæ censentur authenticæ scripturæ.

65. Testium igitur probationem remanere exclusam,ac proinde cùm Concilium requirat pro forma, quòd de præsentationibus constet per authenticas scripturas, non sufficere illas probare per testes, vel per aliud æquipollens, tenent Paris.*de confident. q.*28. *num.*147. Gonzal. *d. glos.* 18. *num.*79. *&* 80. Piasec. *in praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 5. *num.*5.

65. Testium probatio remanet exclusa in probatione iurispatronatus in quo præsumitur vsurpatio.

Marescot.

Marescot. *var.lib.2.cap.52.n.2.* Franc.Leo *d.cap.6.num.6.* Nicol.Garc.*d. cap.9.n.113.& 141.*Mantica *decis.89.n.2.*vbi quòd ita respondit S.Congregatio Illustriss. Cardinalium S. Concilij Trid. interpretum, Beltramin.*in addit.ad Gregor.decis.222.n.11.* Rot. *decis.199.n.3.& 4.part.2. diuers.* & in Hieracen. iurispatronatus 18. Aprilis 1616. coram Card. Verospio impressa per Viuian. *decis. 9. num.9.* Aloys.Ricc. *in d. praxi resolut.134.* & in decis. Curiæ Archiep.Neapolit. *part.4.decis.10.num.1.* vbi *num.2.* subdit hoc decretum habere locum tam in petitorio, quàm in possessorio,& *à n.4.* resoluit testamentum, in quo enunciatnr iuspatronatus, dici scripturam autheuticam ad effectum probandi illud, quod non caret dubio.quia

66. Enunciatiuæ Ordinariorum an & quando probent iuspatronatus.

66. Licèt enunciatiuæ Ordinariorum plures antiquæ emanatæ in collationibus, probent iuspatronatus, Mantic. *decis.318.num.2. & decis. 350. n. 3.* Rota coram Reuerendissimo D. meo Decano, *decis. 229. in fine,& decis.230.n.3.*inter eius impressas, *& decis.518. num.3.p.1. recent.* & in Casertana beneficij 17. Martij 1617. coram R. P. D. Duran. tamen nihil prosunt ad probandum huiusmodi præsentationes ad effectum à Conciliis requisitum, & in terminis Seraphinus *decis. 1367. num.5.* Rot. in Terracinen. iurispatronatus 10. Aprilis 1628. coram R. P. D. Merlino,in qua redditur ratio, quia cùm Concilium de testibus omnino non confidat vbi adest vsurpationis præsumptio, & ideo ipsis exclusis requirat pro forma scripturas authenticas, necessariò sequitur, vt non sint admittendæ tales enunciatiuæ Ordinariorum in collationibus emanatæ, quæ nihil aliud videntur esse, nec magis operari, quàm testium depositiones, in qua decis. Terracinen. iurispatronatus, fuit etiam dictum non censeri satisfactum menti Concilij, quamuis collationum scripturæ essent authenticæ,quia Concilium excludit omnem testificationem, non solùm implicitam, sed etiam expressam, & requirit omnino scripturas authenticas ipsarum præsentationum,itavt ne dum scriptura, verùm etiam probatio ipsa sit authentica, & authenticè resultans, quod fieri non potest, nisi per scripturas, quæ confectæ fuerint super actu ipso præsentationis, & cadant super ipsis præsentationibus primariò, ac directè, aliàs enim redderetur elusoria dispositio Concilij, quæ reiicit testes. nam sequeretur semper posse admitti probationes factas per testes, quando redigerentur in instrumenta, & in scripturas authenticas, quia etiam hæc posset dici probatio per scripturas authenticas hactenus *in d. decis.*

67. Scripturæ authenticæ si prætendantur deperditæ non sufficit illas probare per testes.

67. Et quòd in his terminis si prætendatur authenticas scripturas deperditas fuisse, non sufficiat illas probare per testes, iuxta formam *cap. olim, de priuileg.* cum similibus resoluunt Gonzal.*d. glos.18.num.82.* Flamin.Paris.*de confident q.28. num.258.* Aloys.Ricc. *in d praxi resol.136. & in decis. Curiæ Archiep. Neapol. p. 3. decis. 113.* Rot. in Calaguritana 2. Decembris 1624.coram Remboldo, licèt contrarium tenuerint Genuens. *in praxi Archiep. Neapol. cap. 63. num. 22.* & Nicol. Garc. *de benefic.p.3.cap.9.num.113.*

68. Formam

68. Formam traditam à Concilio esse seruandam, etiamsi concurreret maior, vel æqualis potentia in Ordinario, prout reprobata decisione Toletana iuris decimandi coram Card. Blanchetto, dicit Rota in Sorana iurispatronatus 1603. coram Cardin. Pamphilio sen. & in Iacen. Parochialis 23. Iunij 1603. coram eodem. 68. Potentia maior, vel æqualis in ordinario non facit cessare formam traditam à Conc.

69. *Quinquaginta annorum spatio.*] Sumere initium ab illo die, quo apparet factam fuisse primam præsentationem, & antiquiorem productam in actis cum sequenti institutione, eósque numerari vsque ad diem litis postremò motæ, in qua controuertitur, an sit & constet de iurepatronatus, refert ex Rotæ decisione Campan. *d. rub. 11. cap. 13. num. 426.* 69 Spatium 50. annorum sumit initium ab illo die, quo apparet factam fuisse primam præsentationem.

70. *Reliqui patronatus omnes*, &c.] Iuspatronatus ex priuilegio reuocatum esse in totum, etiam cum quasi possessione inde sequuta, tenent Flamin. Paris. *de confident. q. 28. n. 239. & sequent.* Seraphin. *decis. 1395. num. 4.* Gonzal. *d. glos. 18. ex n. 18.* refert decisum Nicol. Garc. *d. cap. 9. ex num. 115.* vbi *n. 117.* subdit procedere, etiamsi in priuilegio habeatur iuspattonarus competere non solùm ex priuilegio, sed etiam ex vera & reali fundatione & dotatione, quod etiam attestatur Gonzal. *d. glos. 18. n. 97.* & idem Garc. *vbi suprà, & n. 118.* similiter resolutum refert hoc procedere, etiamsi in priuilegio dicatur quòd esset eiusdem prorsus naturæ, & robotis, ac si ex fũdatione, & dotatione competeret, & *n. 119.* asserit etiam decisum quòd quando constat de origine priuilegij, vel præsumitur esse ex priuilegio aliquod iurispatronatus, & adest immemorialis, illa non prodest, refert & sequitur Massobr. *in praxi habendi cursũ, prælud. 7. dub. 3. n. 85. & 86.* Et idem Garc. *eodem c. 9. n. 120.* dicit tentum in Rota, Concilium in præsenti non loqui de priuilegiis concessis ex causa onerosa, Seraphin. *decis. 499. n. 4.* Ad hoc autem vt priuilegium sit ex causa onerosa, spectari debere quod expensum fuerit, an scilicet illud æquiualeat concessioni, quia, vbi non æquiualet, concessionem ipsam iudicari potius deberi gratiosam, quàm onerosã, censuit Rota *decis. 469.* apud Farin. p. recent. & ita in Cæsaraugustana de Mella 14. Nouembris 1616. coram Reuerendissimo D. meo Coccino apud Masobr. *in sua praxi habendi concursum prælud. 7. dub. 3. n. 51.* Iurispatronatus datum Capitulo censendum est ex priuilegio quando Capitulum non fundauit, nec dotauit, nec habet immemorialem, & ideo sublatum est hoc decreto, vt refert decisum Garc. *d. c. 9. n. 141.* 70. Iuspatronatus ex priuilegio reuocatũ est in totum etiam cum quasi possessione inde sequuta. 71. Non loquitur de priuilegiis concessis ex causa onerosa. 71. Priuilegium quando dicatur concessum ex causa onerosa.

73. Hodie huiusmodi iurapatronatus ex priuilegio cum illis, & aliis amplissimis clausulis propter augmentum concessa cadere sub reseruatione reg. de mensibus, vbi augmentum non ascendit saltem ad medietatem, tenet Belttamin. *in annot. ad Gregor. decis. 397.* vbi citat Rot. in d. Cæsaraugustana de Mella 6. Nouembris 1618. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, latè Massobr. d. dub. 3. per tot. 73. Iurapatronatus ex priuilegio etiam cum amplissimis clausulis concessa propter augmentum cadunt sub reseruatione.

74. *Exceptis patronatibus, quæ ad Imperatorem*, &c.] Vide Gutier. *pract. lib. 3. q. 13. n. 72.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 14. n. 160.*

75. *Præsentatos à patronis.*] Personaliter, & præsentialiter scilicet, ex Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo iuspatronatus* §. 7. Aloys. Ricc. *in praxi* 75. Patroni debent personaliter & præsentialiter præsentare.

fori eccles. decis. 372. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 215. *n.* 3. *in* 2. *edit.* & aliis citatis à metipso *d. alleg.* 72. *n.* 100. *cum seqq.*

76. Iurispatronatus in quasi possessione existens validè præsentat.

76. *Cum quasi possessione*, &c.] Existentem in quasi possessione iurispatronatus, seu præsentandi validè præsentare, & eius præsentationem admittendam esse, ac proinde institutionem sequi debere, tenent Mascard. *de probat. concl.* 173. *num.* 5. Mantica *decis.* 86. *num.* 1. Rot. *decis.* 224. *num.* 1. apud Farin. *part.* 1. *recent. & decis.* 376. *num.* 3. *part.* 2. *recent.* cum aliis citatis per me *in collect. ad cap. consultationibus* 19. *num.* 5. *de iurepatron.*

77. Iurispatronatus quasi possessio acquiritur ex vnica præsentatione sequuta institutione.

77. Ex vnica præsentatione sequuta institutione posse acquiri quasi possessionem iurispatronatus, censuit Rot. *decis.* 174. *num.* 1. apud Farin. *part.* 2. *recent.* & resoluunt Mari. Antonin. *var. lib.* 1. *resolut.* 55. *numer.* 10. & plures per me citati *in collect. ad d. cap. consultationibus num.* 9.

78. Beneficium iurispatronatus, quantumuis simplex sit, & possit inferior ad illud instituere, requirit Episcopi examen.

78. *Quòd si ad inferiores institutio*, &c.] Beneficium iurispatronatus, quantumuis simplex sit, & possit inferior ad illud instituere, requirere Episcopi examen, referunt decisum Nicol. Garc. *d. part.* 9. *cap.* 3. *num.* 19. Campana *in diuers. iuris Canonic. rub.* 5. *cap.* 3. *num.* 7. Et non sufficere, quòd præsentatus fuerit aliàs examinatus, & approbatus ab alio ordinario ad beneficium Curatum, resoluit Nicol. Garc. *d. p.* 9. *cap.* 3. *n.* 19.

79. Patroni beneficiorum non debent se ingerere in eorum fructibus intromittere.

79. *Patroni autem beneficiorum*, &c.] Vide Spin. *in speculo testament. glos.* 4. *princip. num.* 91. Franc. Leo. *in Thesauro fori Eccles. p.* 2. *cap.* 2. *num.* 31. Viuian. *in praxi iurispatron. p.* 3. *lib.* 15. *cap.* 3. metipsum *in collect. ad cap. præterea* 23. *ex num.* 5. *de iurepatron.* vbi obseruo huius decreti intuitu non vetari patronum ipsum Ecclesiam, illiúsque iura tueri, immo & ius habere accusandi in hoc delinquentem, & reuocandi alienationem perperam, & indebitè factam, & *num.* 6. contra Caualcan. *decis.* 27. *num.* 66. *part.* 2. teneo hoc Concilij decretum non extendi ad locationem, ac proinde posse eosdem patronos bona beneficiorum sui iurispatronatus locare, quia verbum *ingerant*, de quo in præsenti, illegitimum supponit modum, titulus verò locationis legitimum insinuat.

80. Cognitio validitatis, vel inualiditatis iurispatronatus controuersi ad Episcopum dumtaxat, non ad inferiores, qui ius habent instituendi, pertinent.

80. Cognitio validitatis, & inualiditatis iurispatronatus controuersi ad Episcopum dumtaxat, non ad inferiores, qui ius habent instituendi, pertinet, secus verò si huiusmodi inferiores ordinariam in loco habuerint iurisdictionem, ita refert decisum Nicol. Garc. *d. p.* 9. *c.* 3. *n.* 19.

81. Patroni consensus an requiratur in permutatione beneficij iurispatronatus.

81. In permutatione beneficij iurispatronatus non requiritur consensus patroni, sed satis est illum tantùm requirere, vt testatur resolutum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 11. *c.* 3. *n.* 27. vbi *n.* 28. intelligit procedere si adest magna Ecclesiæ vtilitas.

82 Resignans beneficium de iurepatronatus, cum ipsemet esset eiusdem beneficij patronus potest præsentare quem vult ad dictum beneficium.

82. Resignans beneficium de iurepatronatus, cùm ipsemet esset eiusdem beneficij patronus, potest præsentare, quem vult, ad dictum beneficium, & ordinarius tenetur instituere præsentatum, non obstante dispositione constitutionis Pij V. de non admittendis resignationibus per Ordinarium, §. *caueant autem*, ita Aldan. *in compend. Canon. resol. lib.* 3. *tit.* 8. *num.* 10. vbi refert decisum in Viterbien. 18. Martij 1628.

83. Probationes

83. Probationes oblatæ à patronis non poſſunt repelli vt eorum patronatus declarentur eſſe ex Concilio, ſaluis tamen exceptionibus, tam huius decreti, quàm iuris communis, vt dicit reſolutum Nicol. Garc. *d. p.5. cap.9. num.*141.

83. Probationes oblatæ à patronis nō poſſunt repelli vt eorum patronatus declarentur eſſe ex Concilio.

84. *Nec dictum iuſpatronatus venditionis*, &c.] Vendentes de per ſe iurapatronatus, ſi perſonæ ſingulares ſint, excommunicari debere; ſi verò vniuerſitates, interdicto ſubiici, per hunc text. obſeruant Campana *in diuerſ. iuris Canonici rub.*11. *cap.*13. *num.*510. Vgolin. *de officio Epiſcopi cap.*15. §.1. *n.*3. Ego ipſe *in ſimili tractatu p.*3. *alleg.*71. *n.*35. *& in collect. ad cap. quia clerici.*6. *n.*2. *de iurepatron.* & taliter vendentes, emptoréſque illis priuari debere, Eccleſiámque liberam remanere, tenent Spin. *d. gloſ.*4. *princ. n.*109. Viuian. *in praxi iuriſpatron p.*1. *lib.*4. *cap.*5. *num.*5. Rot. *deciſ.*302. *n.*4. *&* 5. *p.*2. *recent.* Ego ipſe *d. num.*2. vbi cum Sanch. *in præcepta Decalogi tom.*1. *lib.*2. *cap.*19. *n.*17. & aliis *ibi* citatis hoc intelligo vbicunque vnus eſſet patronus, vel plures ſimul delinquentes ſpoliati fuiſſent iurepatronatus, ſecus quando vnus ex prioribus delinqueret, quia tunc eo caſu ius patronis competeret, ſi patronatus ſit ad hæredes tranſiturus, non verò ſi vigore inſtitutionis ad aliquem deuolueretur, ſiquidem tunc viuente tantùm condemnato, ſi vacaret, præſentationem vendere non intendens, ſed exire de carcere, ſi pecuniam pro præſentatione acceptam reſtituat, & præſentationem reuocet, non incidit in pœnam priuationis iuris præſentandi alium infra legitima tempora, vt per Sell. *in ſelect. Canon. c.*18. *num.*14. vbi refert deciſum in Nicien. 1. Aprilis 1628.

84. Vendentes de per ſe iurapatronatus quam pœnam incurrant.

85. An pœna excommunicationis, & interdicti, ac priuationis ipſo iure comminata in hoc decreto comprehendat tam vendentes, & transferentes iuſpatronatus, quàm etiam ſe ingerentes in illius fructuum perceptione? omnes comprehendere refert deciſum Aloyſ. Ricc. *in deciſ. Curiæ Archiep. Neapol. p.*4. *deciſ.*282. Ego ipſe *in collect. ad d. cap. præterea* 23. *n.*7. *de iurepatron.* Sell. *d. cap.*18. *n.*17. vbi refert ita fuiſſe deciſum in Burgen. 26. Auguſti 1628.

85. Comprehendit etiam hæc pœna ſe ingerentes in iuriſpatronatus fructuum perceptione.

86. *Inſuper acceſſiones*, &c.] Parochialis libera non poteſt vniri Parochiali iuriſpatronatus etiam cum conſenſu patroni, niſi patronus renunciet iuripatronatus propter hoc decretum, quod non vult vnire liberum ſeruo, vel niſi apteretur remedium alternatiuæ, vt vna vice Eccleſia conferatur ad præſentationem, & altera liberè, præſuppoſita tamen vt vel ex decretis Concilij, vel ex iure veteri vnio fieri poſſit, ita refert deciſum Sell. *d. c.*18. *n.*24.

86. Parochialis libera non poteſt vniri parochiali iuriſpatronatus.

87. Eccleſia libera quæ minatur ruinam, & habet tenuiſſimos redditus non excedentes ſummam ſcutorum circiter tres, poteſt vniri patronatæ cum reſeruatione iuriſpatronatus & onere impoſito patrono, illam reparandi & dotandi in ſcutis 50. ita Aldan. *d. titul.*8. *numer.* 17. vbi aſſerit ſic fuiſſe deciſum in Triuentin. 23. Decembris 1622.

87. Eccleſia libera quæ minatur ruinā, & habet tenuiſſimos redditus poteſt vniri patronatæ cum reſeruatione iuriſpatronatus.

88. *Quæ verò à quadraginta annis*, &c.] Iurapatronatus conceſſa à quadraginta annis citra Concilium Trid. debere reuideri ab ordinario

88. Iurapatronatus conceſſa a 40. annis citra Conc. debent reuideri ab ordinario.

ad effectum vt debeant reuocari, vel confirmari; secus in illis, quæ fuerunt concessa quadraginta annis ante Concil. Trid. censuit Rota in Lucana Canonicatus 14. Maij 1590. coram Bubalo, & *decis.* 4. *num.* 4. apud Farin. *p.* 2. *recent.* post Nicol. Garc. tradit Filliuc. *tom.* 3. *tract.* 41. *c.* 2. *num.* 62. dum enim Concilium in præsenti subiicit examini, & recursioni Ordinarij iuspatronatus concessum ex augmento concessa 40. annis citra, signum euidens est quòd vult cætera iurapatronatus ex augmento concessa ante 40 annos valida remanere, Nicol. Garc. *d. cap.* 9. *n.* 124. *& seq.* adden. ad Gregor. *decis.* 397. *n.* 6.

89. Iurapatronatus interim dum reuidentur per ordinarios patroni sua quasi possessione non sunt priuandi.

89. *Reuideantur, & examinentur.*] Interim dum reuidentur patronos sua quasi possessione non esse priuandos, censuit Rota in Barchinonen. Prioratus 11. Maij 1609. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, & in Cæsaraugustana de Mella 6 Nouembris 1617. coram eodem, quas refert Massobr. *in sua praxi habendi concursum prælud.* 7. *dub.* 3. *n.* 66. secundùm Roman. impress.

In Conciliis Prouincialibus, seu diœcesanis designentur præter ordinarios aliquæ personæ, quibus causæ ecclesiasticæ delegari possint quoties, & vbi opus fuerit, ita vt vnaquæque diœcesis quatuor saltem habeat, & designatio facta transmittatur ad Papam ab Episcopis.

CAPVT X.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Archiep. Bononien. *p.* 4. *pag.* 241. *cum seqq.* Fr. Emman. *quæst. regular. tom.* 1. *q.* 65. *art.* 4. *&* 5. Marchesan. *de commiss. tom.* 1. *pag.* 142. *n.* 329. Lypæ. *in analytica postremi iuris Ecclesen arrat. sub tit. de rescript. n.* 1. *cum seqq.* Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *c.* 4. *n.* 8. Laurent. de Peirinis *in constitut. sui ordinis Minimor. tom.* 2. *constit. S. Gregorij XV. n.* 21. *cum seqq* Ioan. Anton. Massobr. *de Synodo diœcesana cap.* 4. *dub.* 9. *cum seqq.* secundùm Romanam impress.

2. Gregorius X V. de conseruatoribus.

2. Gregorius X V. *in sua constitut. de Conseruatoribus, incipit sanctissimis*, de anno 1621. constituit vt iudices conseruatores, siue principales, siue subrogati eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi qui non solùm habeant qualitates requisitas & descriptas *in cap. statutum, de rescript. in* 6. itavt vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel personam obtinentes, vel Ecclesiarum cathedralium Canonici existant. Sed etiam in Conciliis Prouincialibus, aut diœcesanis iuxta decretum Concilij in præsenti Iudices electi, seu designati sint; quódque deinceps litteræ conseruatoriæ per Sedem Apostolicam concedendæ supra scriptis tantùm dirigantur, & si quæ litteræ aliter expediertur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omnia quæ exinde sequenda, nullius sint roboris, & momenti, refero ego ipse *de officio & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 106. *n.* 55.

3. Quæ

3. *Quæ qualitates habeant*, &c.] Vicarium Episcopi, quia constitutus est in dignitate, Papæ delegatum esse posse, tenent glos. *verbo delegatus*, *in Clem.* 2. *de rescript.* vbi Zabarel. *num.* 22. & Imola *num.* 18. Rebuff. *in pract. benefic. tit. forma vicariatus*, *n.* 27. *& tit. de Vicario Episcopi num.* 4. & *in tract. de pacificis possession. num.* 79. Anton. de Pratis *in tract. de iurisd. Episcopi cap.* 6. *num.* 51. Sbroz. *de offic. Vicarij*, *lib.* 2. *quæst.* 22. *ex num.* 1. Menoch. *conf.* 51. *num.* 33. Fr. Emman. *d. q.* 65. *art.* 3. Azor. *institut. moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 13. *quæs.* 8. *& cap.* 43. *quæs.* 8. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 106. *num.* 28. Ego ipse *de officio & potest. Episcopi p.* 3. *allegat.* 54. *num.* 132. 3. Vicarius Episcopi Papæ delegatus esse potest.

4. Vnde posse esse executorem gratiarum beneficialium, quæ expediuntur in Romana Curia, resoluunt Sbroz. *lib.* 2. *q.* 23. *n.* 6. Flor. de Mena *var. lib.* 1. *q.* 4. *n.* 6. Item posse esse conseruatorem, tenet Erasm. à Cochier *de iurisdict. Ordinarij in exemptis p.* 1. *q.* 39. *num.* 4. quem refert Massobr. *de Synodo Episcopi c.* 4. *dub.* 13. *n.* 11. 4. Vicarius Episcopi potest esse executor gratiarum beneficialium, quæ expediuntur in Rom. Curia.

5. Ampliant in Vicario Episcopi electi, & confirmati, licèt nondum consecrati, glos. *verbo Episcopi*, *in d. Clem.* 2. Pauin. *de officio & potest. Capituli Sede vacant. part.* 2. *q.* 10. *num.* 6. Sbroz. *d. lib.* 2. *q.* 23. *n.* 4. Sanch. *de matrim. lib.* 8. *disput.* 27. *num.* 35. Massobr. *dub.* 13. *num.* 15. Et ad nominatum à Prælato inferiori habente iurisdictionem Episcopalem extendunt Sanch. *d. disput.* 27. *num.* 34. & Flores de Mena *d. q.* 4. *ex num.* 14. prout etiam in electo à Capitulo Sede vacante, idem dicendum esse resoluunt Pauin. *d. q.* 10. *n.* 6. *&* 8. Sbroz. *d. q.* 23. Menoch. *conf.* 320. *num.* 42. Sanch. *d. disp.* 27. *n.* 32. Flores de Mena *d. q.* 4. *num.* 11. Massobr. *d. dub.* 13. *n.* 16. 5. Vicarius Episcopi electi, & confirmati, licèt nondum consecrati eandem habet facultatem.

6. Limitat in Vicario foraneo, Flores de Mena *d. q.* 4. *à n.* 6. nisi illi fieret delegatio ex certa scientia Summi Pont. secundùm Sbroz. *d. q.* 23. *n.* 9. Massobr. *d. dub.* 13. *n.* 21. *&* 22. 6. Non autem vicarius foraneus, nisi, &c.

7. Canonicos Ecclesiæ cathedralis dignitatem habere, ac proinde iudices synodales, & conseruatores eligi, illisque à Sede Apost. committi posse, resoluunt Gom. *in cap. statutum*, *ex n.* 24. *de rescript. in* 6. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 2. *q.* 1. *num.* 102. Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. resol.* 90. *n.* 3. *&* 10. *in* 2. *edit.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancellar. glos.* 2. *n.* 39. Massobr. *d. dub.* 13. *ex n.* 23. 7. Canonicus Ecclesiæ cathedralis iudex & conseruator eligi potest.

8. Canonicum regularem Ecclesiæ cathedralis non posse esse delegatum Papæ, prout esse possunt Canonici seculares, asserunt Duen. *reg.* 78. Stephan. Gratian. *discept. forens. c.* 270. *n.* 6. Massobr. *d. dub.* 13. *n.* 30. 8. Canonicus regularis Ecclesiæ cathedralis non potest esse delegatus Papæ.

9. Canonicum Ecclesiæ collegiatæ etiam Doctorem peritissimum non posse esse delegatum Papæ, nec in iudicem synodalem eligi, tenent Marc. Anton. Genuens. *in practicab. ecclesiast. q.* 612. *num.* 2. Massobr. *d. cap.* 4. *dub.* 10. vbi testatur ita fuisse per sacram Congreg. sibi responsum, contra Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 637. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 572. *in* 2. *edit.* 9. Canonicus Ecclesiæ collegiatæ etiam Doctor peritissimus non potest esse delegatus Papæ, nec iudex synodalis.

10. Minorem ad Canonicatum cathedralis Ecclesiæ super ætate per Papam dispensatum non posse eligi in iudicem synodalem, resoluit Massobr. *d. cap.* 4. *dub.* 11. licèt enim Papa dispenset cum minore vt fit 10 Minor ad Canonicatum Ecclesiæ cathedralis super ætate per Papam dispensatus non potest eligi in iudicem synodalem.

Canonicus in Ecclesia cathedrali, non ob id censeri cum eo dispensare, vt in ea ætate possit esse iudex delegatus, obseruat D. Barbos. *in l. cum prator §. vlt. n. 60. ff. de iudic.*

11. Coadiutor in Canonicatu cum futura successione non potest esse iudex delegatus.

11. Coadiutorem in Canonicatu, cum futura successione non posse esse iudicem delegatum, resoluunt citati *suprà hac ead. sess. c. 7. n. 16.*

12. Subcollectori causæ à Sede Apost. delegari possunt.

12. Subcollectorem habere dignitatem & iurisdictionem, illíque causas à Sede Apost. delegari, tradunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 51. *num.* 79. Massobr. *d. dub.* 13. *num.* 32. vbi *num.* 33. ex eodem Gonzal. colligit huiusmodi subcollectores debere habere qualitates requisitas in hoc decreto.

13. Protonotarius Apost. potest esse delegatus Papæ, ac iudex synodalis.

13. Protonotarium Apost. posse esse delegatum Papæ, ac iudicem synodalem constitui, tenet Massobr. *d. c. 4. dub.* 13. *ex n.* 34.

14. Cancellarius Academiæ auctoritate Pontificis approbatæ potest esse delegatus Apost.

14. Cancellarium Academiæ auctoritate Pontificis approbatæ dignitatem habere quatenus est munus & officium cum iurisdictione coniunctum sufficiens ad Apost. delegati, vel Conseruatoris functionem, notat Azor. *d. lib. 3. c. 13. q. 9.*

15. Commendatarius perpetuus potest esse iudex Apostol.

15. Commendatarium perpetuum posse esse iudicem Apost. dicit Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. §. 8. num.* 10. Et commendatario Abbatiæ posse delegari causas à Romano Pontifice sicut Abbati titulari, resoluunt Rebuff. *de pacificis possess. n.* 42. Massobr. *d. dub.* 13. *n.* 38. *&* 39.

16. Prioribus, Guardianis, & aliis ordinum Mendicantium præfectis possunt à Papa causæ delegari.

16. Priores, Guardianos, Rectores, & alios Ordinum Mendicantium Præfectos habere dignitatem, & posse illis à Pont. Romano causas delegari, & in conseruatores eligi, tenent Azor. *d. lib.* 3. *cap.* 13. *q.* 7. Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 2. *collect.* 363. Flores de Mena *d. quæst.* 4. *num.* 18. Fr. Emman. *d. q.* 65. *art.* 3. *vers. secundò est notandum*, Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.* 2. *quæst.* 47. *art.* 2. *concl.* 3. *&* 4. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 6. *cap.* 13. *num.* 79. Sed contrarium fuisse decisum de anno 1617. refero ego ipse *d. p.* 3. *alleg.* 106. *n.* 15. & me citato Massobr. *d. dub.* 13. *num.* 40.

17. Commissionis tempore debet adesse Canonicatus, vel Dignitatis qualitas in iudice delegato.

17. In consideranda habilitate delegati aduertendum esse ad tempus datæ, notat Gig. *de pension. q.* 22. *num.* 19. Et ideo qualitatem Canonicatus, vel dignitatis, quæ in delegato Summi Pont. requiritur, debere à principio adesse tempore commissionis, resoluunt Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 4. *q.* 1. *num.* 17. Card. Tusch. *lit. D. concl.* 145. *num.* 15. Massobr. *d. dub.* 13. *n.* 47.

18. Quamuis tempore præsentationis dicta qualitas cessauerit.

18. Et sufficere Canonicatnm, aliámve Dignitatem obtineri tempore impetrationis rescripti Pontificij, quamuis tempore præsentationis eius cessauerit iam dignitas illa, secus si tempore impetrationis non aderat Dignitas, non enim sufficeret eam adesse postea tempore præsentationis, asserunt Tiraq. *in tract. cessante causa, limit.* 4. *n.* 4. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. §.* 3. *proœm. n.* 75. Sanch. *de matrim. lib.* 8. *disp.* 27. *n.* 28.

19. Canonicus si definat esse talis post delegatam causam potest nihilominus esse iudex.

19. Si Canonicus, cui causa committitur per Sedem Apost. post acceptationem litterarum desinat esse Canonicus, posse nihilominus esse iudicem in causa illa, resoluunt Azeued. *d. l.* 7. *num.* 60. *tit.* 18. *lib.* 4. *noua recop. & ad Curiam Pisanam lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 66. Garc. Gironda *de priuileg. n.* 510. *& seq.*

20. Vnde

20. Vnde constitutum in dignitate, vel inter iudices synodales designatum, si eam dignitatem resignauerit, posse etiam post resignationem de eadem causa cognoscere, referunt decisum Flamin. Parisf. *de resignat. benefic. lib.* 1. *q.* 11. *num.* 14. *in fine*, Ceuall. *commun. contra communes, q.* 667. *num.* 10. *in fine.* Nicol. Garc. *de benefic. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 351. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclef. decis.* 616. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 414. *n.* 2. *in* 2. *edit.* Galet. *in Margarita casuum conscientiæ, verbo delegatus* 3. *&* *verbo renunciare, vltim.* & resoluunt Cassan. *in consuet. Burgund. rub.* 6. *§.* 5. *verbo, & separez de leur pere, num.* 1. *pag.* 229. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 92. 20. Et sic quamuis postea resignet.

21. Delegatum Apostol. non posse subdelegare personis non constitutis in dignitate, resoluit Aloys. Ricc. *in d. praxi fori Ecclef. decis.* 622. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 420. *&* *resol.* 89. *n.* 2. *in* 2. *edit.* 21. Delegatus Apost. non potest subdelegare personis non constitutis in dignitate.

22. *Alioquin ad id aptas designari.*] Quorum nominatio ad Episcopum principaliter, non tamen priuatiuè quoad alios spectat, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 9. *c.* 2. *n.* 353. *declar.* 1.

23. Iudicum synodalium nominatio spectat principaliter ad Episcopum, non tamen priuatiuè quoad Capitulum, vt per Aldan. *in compendio Canon. resol. lib.* 4. *tit.* 10. *n.* 53. vbi attestatur sic fuisse decisum in Sauonen. 18. Martij 1628. 23. Iudicum synodalium nominatio spectat principaliter ad Episcopum, non tamen priuatiuè quoad Capitulum.

24. *Mori contigerit.*] Habere etiam locum in diuturna absentia, quæ æquiparatur morti, refert decisum Nicol. Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *n.* 353. *declar.* 2. 24. Absentia æquiparatur morti.

25. *Cum consilio Capituli.*] Consilium ex hoc decreto requiritur pro forma, cùm illud ordinarius, licèt prætermittere non possit, sequi tamen non tenetur, vt resolutum attestatur Nicol. Garc. *d. part.* 9. *cap.* 2. *num.* 353. *declar.* 3. 25. Consilium in præsenti requiritur pro forma.

26. *Et si aliquem interim*, &c.] Præcipit Concil. assignari personas aptas ad minus quatuor, quibus causæ in partibus delegandæ committantur, quorum si aliquis decesserit, Episcopum de consilio Capituli in locum ipsius alium sufficere posse, refert Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 2. *n.* 4. *in fine, vers. assignantur.* 26. Personæ in Concilijs Prouinc. seu diœc. assignari debent, quibus causæ in partibus delegandæ committantur.

Anticipatæ solutiones in Ecclesiasticis locationibus tolluntur, & locationes ad longum tempus irritantur.

CAPVT XI.

1. Vide Archiep Bononien. *part.* 4. *sub tit. de locatione rerum ecclesiast. pag.* 271. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclef. decis.* 123. *in* 1. *edit* aliàs *resol.* 108. *in* 2. *edit.* Bellet. *disquis. clerical. p.* 1. *tit. de cleri o debit.* §. 4. Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 4. *n.* 65. *in fine vers. locationes*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 25. *cap.* 43. *n.* 539. Rebello *de obligat. iustit. p.* 2. *lib.* 4. *q.* 5. *ex n.* 4. Marc. Anton. Genuens. *in practicabil. ecclesiast. p.* 166. metipsum *de officio & potest. Episcop. p.* 3. *alleg.* 95. 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Represen*

2. Locationes ecclesiasticæ repræsentata pecunia factæ prohibentur.

2. *Repræsentata pecunia.*] Vide Gutier. *de iurament. confirmat. part.*3. *cap.*3.*n.*2. D. Barbos. *in l. filiofam.* §. *vlt.n.*27. *ff. soluto matrim.* Valasc. *de iure emphyt.q.*10. *num.*5. Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verbo Alienatio rerum Ecclesiæ, vers. ad septimum*, Cald. Pereira *de renouat. emphyt. q.* 20. *n.*3. *& de empt. cap.*26. *n.*8. vbi etiam, an locatio iudicetur vsuraria si ob repræsentatam solutionem conductor dimidium lucri faciat.

3. Locatio in præiudicium successorum non valet nisi notoria esset necessitas Ecclesiæ.

3. *In præiudicium successorum.*] Quando tamen notoria esset necessitas Ecclesiæ, vt si rueret, nisi pecunia pro recuperatione inueniretur, tunc successorem teneri, resoluit Marc. Anton. Genuens. *d. quæst.* 166. *num.*2.

4. Locationes ecclesiasticæ an afficiant locatores.

4. Vtrùm autem huiusmodi locationes afficiant locatores? Affirmant Mohed. *decis.*8. *de confirmat. vtili*, Caroc. *p.*3. *de locato, concl.* 20. *num.*75. Rebuff. *in compend. alienat. n.*18. Cornazan. *Lucensi decis.*140.

5. Episcopus an & quando teneatur stare locationi prædecessorum.

5. An & quando Episcopus teneatur stare locationi prædecessorum, latè egi *de officio, & potest. Episcopi p.*3. *alleg.*94. *per tot.*

6. Vicariatus Episcopi non potest pretio constitui.

6. *Non liceat etiam iurisdictiones ecclesiasticas*, &c.] Vicariatum Episcopi non posse pretio constitui, resoluunt Lancel. *in instit. Canon. sub tit. de simonia* §. *demum*, Sbroz. *de officio Vicarij, lib.*1. *q.*54. Ludouic. Beia *respons. casuum conscientiæ p.*1. *casu* 37. *fol. mihi* 57. *verso.* Azor. *instit. moral. p.* 3. *lib.* 12. *cap.*14. *in princ. & q.*1. Soar. *de Relig. tom.*1. *lib.* 4. *de simonia cap.*20. *num.*5. vbi *num.*8. subdit quòd omnes actus iurisdictionis voluntariæ quatenus ad effectum spiritualem ordinantur, sunt materiæ simoniæ, & *cap.*29. *num.*3. per text. *in cap. consulere* 38. *de simon.* resoluit temporalia officia Ecclesiæ, vel actus eorum vendi non posse sine graui peccato.

7. Locatio simoniaca est si quis locet aliquid quod sapiat spiritualitatem.

7. Locationem simoniacam esse si quis locet aliquid quod sapiat spiritualitatem, tenet Aloys. Ricc. *d. resol.*108. *num.*3. hinc inferens locationem Ecclesiæ factam cum omnibus bonis & facultate conferendi beneficia pro scutis mille esse simoniacam, si non pro illis scutis mille, sed minori pretio solerent arrendari bona illa absque dicta facultate, aliàs secus.

8. Cancellariæ Episcopalis redditus nō possunt locari.

8. Redditus Cancellariæ Episcopalis locari non possunt, sed debent per proprios Episcopi ministros exerceri. Aldan. *in compendio Canon. resol. lib.*3. *tit.*8. *n.*11. vbi attestatur sic fuisse resolutum per sacram Congr. Episcopi sub die 26. August. 1591.

9. Emolumenta tempore vacationis Sedis Episcopalis prouenientia debent futuro successori reseruari.

9. Emolumenta tempore vacationis Sedis Episcopalis prouenientia ex iurisdictione, & sigillo, aut aliàs vndequaque, nec ad Vicarium, nec ad Capitulum spectant, sed debent futuro successori reseruari, si ad Episcopum Ecclesia non vacante peruenissent, vt per Aldan. *d. tit.*8. *n.*17. vbi refert decisum in Agrigentina 17. Aprilis 1627.

10. Quartæ funerales locari non possunt.

10. Quartæ funerales locari non possunt, ex eodem Aldan. *d. tit.*8. *num.*18. vbi attestatur sic fuisse resolutum per sacram Cong. Episcopi in Cusentina 14. Decembris 1592.

11. *A triginta annis citra*, &c.] Vide Anch. *cons.*952. *p.*2. Cened. *ad Decretal. collect.*102. *n.*3. *in fine*, Aloys. Ricc. *d. resol.*180. *n.*4.

Decima

Decimæ soluantur integræ sub pœna excommunicationis.

CAPVT XII.

1. Vide Monet. *de decim. cap. 8. n. 63. cum seqq.* Fr. Ioan. à Cruce *de statu Relig. lib. 2. cap. 19. dub. 4.* Molfeſ. *in ſum. Theologia moral. tract. 6. cap. 4. n. 62. cum ſeqq.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ fol. 89. col. 1.* Laurent. de Peirinis *in conſtit. ſui Ordinis Minimorum conſtit. 26 Leonis X. ex n. 38.* Stephan. Fagundez *in quinque Eccleſiæ præcepta præc. 5. lib. 3. cap. 6. n. 3.* Nouar. *in ſingularib. iuris Canon. concl. 6.* Hiron. Venero, y Leiua *in examine Epiſcop. lib. 9. c. 3.* — 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. *Solutio debita ſit Deo.*] Decimam igitur eſſe partem Dei, & Deum illam vocare ſuam portionem, aſſerunt Henriq. *conſ. 67. n. 77.* Monet. *de decimis c. 1. n. 38.* quam quidem ſibi reſeruaſſe in ſignum vniuerſalis dominij probant *cap. cùm non ſit, cap. tua il 2. de decim.* Rebuff. *de decim. q. 2. n. 1.* Tyndar. *eod. tract. n. 17. & 43.* Monet. *d. c. 1. n. 40.* — 2. Decima eſt pars ſeu portio Dei.

3. Decimarum ſolutioni obnoxia prædia ad Regulatium monaſteria transeunt cum ſuo onere, ac proinde Regulares tenentur illas ſoluere parochialium Eccleſiarum Rectoribus, quemadmodum tenebantur laici priuſquam bona ipſa in monaſterij proprietatem tranſiuerint, vt per Aldan. *in compendio Canonic. reſolut. lib. 3. tit. 9. num. 25.* vbi refert deciſum in Ripan. Vrbanaten. & Firman. 18. Decembris 1627. & in Callien. 1. Septembris 1629. Et ideo parochus eſt manumittendus in poſſeſſione exigendi decimas ratione prædiorum acquiſitorum per Regulares donec doceant de ſufficienti priuilegio, ex eodem Aldan. *citato loco*, qui refert ita reſolutum in Piſauren. 13. Aprilis 1630. — 3. Decimarum ſolutioni obnoxia prædia ad regularium monaſteria tranſeunt cum ſuo onere.

4. *Excommunicentur.*] Non ſoluentes decimas, cùm teneantur, poſſe ac debere excommunicari, probat text. *in cap. omnes decimæ 16. q. 1. cap. peruenit. cap. adhac, cap. ex parte il 2. cap. tua nobis, de decim.* Monet. *d. tract. cap 8 q. 6 n. 64.* Molin. *de iuſtit. tract. 2. diſp. 756. num. 4.* cenſuit Rota in Dertuſen. decimarum 11. Maij 1609. coram Card. Marquemont. impreſſa per Marcheſ. *de commiſſion. p. 1 pag. 675.* & in Motulen. decimarum 31. Ianuarij 1614. coram Card. Sacrato. — 4 Decimas non ſoluentes cum teneantur poſſunt & debent excommunicari.

5. Monitione præmiſſa intelligunt Perez *ad tit. 5. lib. 1. Ordin. pag. 130.* Rebuff. *de decim. q. 12. n. 8. & 15.* Monet. *d. c. 8. n. 69.* Azor. *inſtit. moral. p. 1. lib. 7. c. 24. q 17.* Soar. *de Relig. tom. 1. tract. 2. lib. 1. c. 37.* quos refero ego ipſe *in collect. ad cap peruenit. 5. n. 2. de decim.* quibus addo Aloyſ. Ricc. *in deciſ. Curiæ Archiep. Neapol. deciſ. 195. n. 6. p. 4.* — 5. Monitione præmiſſa.

6. *Niſi plena reſtitutione.* &c.] Vide Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. c. 20. n. 19.* Nouar. *d. concl. 6.* Molin. *d. n. 4. verſ. his ita relatis.* — 6. Abſoluendi non ſunt decimas ſubtrahentes, aut impedientes niſi plena reſtitutione ſequuta.

7. Culpa ſua non ſoluentem decimas, ſed quando ad confeſſionem accedit impotens eſt ad reſtituendum, poſſe abſolui, reſoluunt Nauar. *in man. c. 17. n. 59.* Molin. *citato loco*, Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verbo abſolutio, differ. 5. n. 5.* Nou. *d. concl. 6. num. 3.* ex ea ratione, quia — 7. Si ad reſtituendum impotens non ſit.

Concil.in præsenti non prohibet absolui nisi eum, qui pro tunc tenetur restituere, quique peccat non restituendo.

8 Parochus an possit denegare Sacramenta his, qui nolunt soluere decimas.

8. An autem parochus possit denegare Sacramenta his, qui nolunt soluere decimas? Vide Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepiscop. Neapolit. decis. 195. à princip. p. 4.*

9. Verùm autem contra renitentes soluere decimas possit vicarius imponere interdictum personale, & sic prohibere ingressum Ecclesiæ? Vide eundem Aloys. Ricc. *Neapol. decis. 380. p. 4.*

Quarta, quæ funeralium dicitur, Ecclesiæ persoluatur, non obstante, &c.

CAPVT XIII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Gutier. *de iuram. confirm. p. 2. cap. 4. num. 2. & 3.* Fr. Emman. *quæst. regular. tom. 1. q. 39. art. 2.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p. 2. c. 14.* Fr. Ioan. à Cruce *de statu Relig. lib. 2. cap. 19. dub. 5. concl. 2.* Fr. Ludouic. Miranda *in manu. Prælat. tom. 2. q. 48. art. 7.* Laurent. de Portel. *in dub. regular. verbo Canonica portio.*

2. Pius V.

2. Extat ad huius decreti intelligentiam Bulla Pij V. *incip. Et si Mendicantium*, 17. Kalend. Iulij 1567. confirmantis ac de nouo concedentis omnia Ordinum Mendicantium priuilegia, sed inter alia hac de re agendo ita loquitur. *Quartam autem funeralium, de qua sess. 25. c. 13. nequaquam soluere teneantur monasteria, quæ à 40. annis citra fundata existũt, postquam Concilium ipsum loquitur tantùm de monasteriis ante annos 40. fundatis, quæ ipsam quartam soluere consueuerunt, & vbi solui consueuit, id tantùm ceræ, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur, non autem de Missis, seu legatis, vel aliis Fratribus ipsis, seu Monialibus relictis, aut aliàs quomodolibet donatis solui debet, sicque intelligi Concilij decretum quoad quartam huiusmodi soluendam debere decernimus. Vbi verò non est consuetudo soluendi quartam huiusmodi de nullo suprà scriptorum solui debere declaramus*, refert Lauor. *var. lucubrat. tom. 1. tit. 2. c. 3. n. 182.*

3. Rotæ decisio.

3. Adest quoque ad prædictorum intelligentiam bona decis. Rotæ in vna Lirien. quartæ funeralium 15. Ianuarij 1618. coram Reuerendissimo D. meo Coccino, relata per me *de offic. & potest. Episcopi p. 3. alleg. 86. ex n. 17.* cuius particula, quæ ad rem plurimum facit, ita se habet.

4. *Nec obstat Concil. Trident. sess. 25. cap. 13. de reform. quia cùm istud monasterium sit fundatum post publicationem Concilij, & quatenus esset fundatum antea, cùm non esset solitum soluere dictam quartam, Concilium ei non obstat, vt declarauit sanctissimus Pius V. in sua constit. de anno 1567. quam refert Archangel. Caraccia de quarta funeralium cap. 1. Gutier. de iurament. conf. p. 2. cap. 4. num. 3. Emman. Roder. in quæst. Regularib. tom. 1. quæst. 41. art. 2. & ita resoluit Congregatio Illustrissimorum interpretum, vt refert Rodriq. loco prædicto.*

5. *Nec*

5. Nec est verum quod prædicta constitutio Pij V. fuerit reuocata per Gregorium XIII. vt in eius Bulla, quam refert Nauar. in man. cap. 27. in fine, quia cum dicta Bulla Pij plura contineret, per Gregorium redacta fuit ad terminos Concilij, vt censuit Sacra Cong. Illustriss. Interpretum, sicut refert Caracia loco citato, qui etiam in fine tractatus refert ipsam declarationem, bene aduertit Gutier. loco citato. Hactenus dicta decisio. 5. Bulla Pij V non fuit reuocata per Gregorium XIII.

6. Loqui Concilium in præsenti de priuilegiis concessis à 40. annis citra, & non procedere in priuilegiis antiquissimis concessis per 40. annos ante publicationem Conc. refert decisum Lauor. *d. tit. 2. c. 3. n.* 183. 6. Loquitur de priuilegiis concessis à 40. annis citra.

7. Quarta funeralis non debetur parocho intra cuius limites viator retentus pro delicto, & habilitatus cum cautione decedit stante consuetudine in ciuitate, quod ius sepeliendi peregrinos, & viatores spectat ad Ecclesiam cathedralem, ita Aldan. *in compendio Canon. resol. lib.* 4. *tit.* 17. *n.* 11. Sell. *in selectis Canon. cap.* 92. *n.* 35. asserentes ita decisum in Pisauren. 22. Ianuarij 1628. 7 Quarta funeralis non debetur parocho intra cuius limites viator retentus pro delicto, & habilitatus cum cautione decedit.

8. Quarta funeralis debetur parocho ex funeralibus sequenti die in alia Ecclesia ab alia in qua mortuus sepulturæ mandatus fuerat, factis magno adhibito Religiosorum, & Presbyterorum, candelarum & intorstitiorum numero in maiori quantitate diei præcedentis, vt per Sell. *d. c.* 92. *n.* 11. vbi refert ita fuisse resolutum per sacram Congr. Episcop. sub die 3. Augusti 1621. 8. Quarta funeralis debetur in hoc casu.

9. Quarta funeralis non debetur parocho ex intorstitiis, seu cereis Confraternitatum secularium funera associantium, ex Aldan. *d. tit.* 17. *n.* 12. vbi refert ab eadem S. Cong. decisum in Firmana S. Martij 1616. 9. Quarta funeralis non debetur parocho ex intorstitiis seu cereis Confraternitatum secularium funera associantium.

10. Intorstitia, cerei, & candelæ, quæ per viam deferuntur circa cadauera, in quibuscunque priuatis Ecclesiis diuidenda sunt pro æquali portione inter ipsos parochos, & ministros aliarum Ecclesiarum quarumcunque, etiam regularium, & nationalium, in quibus sepeliuntur, ac propterea quando huiusmodi intorstitia, seu cerei, & candelæ in præfatis Ecclesiis pro celebrandis diuinis officiis præsenti corpore accenduntur, finito officio extinguenda, & cuique medietas consignanda est, vt per Sell. *d. cap* 92. *num.* 15. vbi refert decisum in Congr. RR. DD. Præfectorum Vrbis, S.D.N. Vrbano VIII. approbante sub die 21. Martij 1629. 10. Intorstitia & cerei quæ per viam deferuntur circa cadauer quomodo diuidenda.

11. Defunctorum hæredes pro defuncto ad sepulturam associando numerum Sacerdotum sibi bene visum conuocare possunt, & numerum ceræ sibi bene visum ad cadauer sepulturæ associandum quolibet contrario prætextu per parochum deducto non obstante, subministrare valent, vt per Aldan. *d. tit.* 17. *n.* 16. vbi testatur sic fuisse resolutum per sacram Congr. Episcop. in Cassan. 5. Maij 1617. 11. Hæredes defunctorum pro defuncto ad sepulturam associando numerum Sacerdotum conuocare, & numerum ceræ statuere debent.

12. Vocati omnes ad funus debent conuenire ad parochialem defuncti ex Aldan. *d. tit.* 17. *n.* 19. vbi dicit ita decisum per S. Congr. Rituum in Bononien. 9. Decemb. 1617. & in Tropien. 16. Februar. 1631. 12. Vocati omnes ad funus debent conuenire ad parochialem defuncti.

13. Regulares vocati ad sepeliendum mortuos, etiam in eorum propria Ecclesia, debent accedere ad Ecclesias, è quibus cadauera amouentur, & inde cum clero seculari discedere, non autem expectare extra 13. Regulares vocati ad sepeliendum mortuos etiam in eorum propria Ecclesia, debent accedere ad Ecclesias, è quibus cadauera amouentur.

ianuam Ecclesiæ,& aliis se postea associari, ex Sellio *d. cap.92. num.* 20. vbi testatur sic fuisse resolutum per sacram Cong. Episcop.& regul. in Vigleuanen. 13. Nouembris 1600.

14 Confraternitates non possunt accedere ad funeralia nisi expresè vocentur.

14. Confraternitates non possunt accedere ad funeralia mortuorum, nisi specialiter & expresè vocentur, ex Selli. *d.cap.92.num.*21. vbi refert ita decisum à S.Cong.Rituum in Bononien.9.Decembris 1617.

15. Parochus proprius nullatenus excludendus, quamuis ad sepeliendum cadauer regulares dûtaxat à defuncto accersiri iubeantur.

15. Proprius Parochus nullatenus excludendus, quamuis ad sepeliendum cadauer Regulares dumtaxat à defuncto accersiri iubeantur, ex Aldan.*d.tit.*17.*num.*21. vbi testatur sic resolutum per S.Cong.Episc. & Regul.in Montis Bilosi de anno 1581.

16. Defunctorum cadauera non amouenda sine proprio parocho, nisi, &c.

16. Defunctorum cadauera in alterius parochia existentia, & in Ecclesiis Fratrum sepelienda, priùs ad Ecclesiam parochialem ad benedictionem, ac vltimum vale à parocho recipiendum deferri debent. Sed si proprius parochus ab eisdem Fratribus moneatur priùs, & inquiratur ac expectetur, ipséque venire recuset, tunc ipsi Fratres poterunt supradicta cadauera ab ædibus defunctorum ad suas Ecclesias recto tramite deferre ipso parocho etiam inuito, Aldan. *vbi suprà*, qui refert per eandem S.Cong.resolutum in Nepes.11.Decemb.1615.ad 4.

17 Cadauera decedentium in parochia, ad cuius Ecclesiam Capitulum cathedralis translatum est, non possunt leuari per Canonicos irrequisito parocho.

17. Cadauera decedentium in parochia, ad cuius Ecclesiam Capitulum Cathedralis translatum est, non possunt leuari per ipsum Capitulum, seu Canonicos cathedralis Ecclesiæ, nisi requisito parocho dictæ Ecclesiæ, vt per Aldan. *d.tit.*17. *num.*1. vbi ait ita censuisse sacram Cong. Rit.in Thelesina 18.Augusti 1629.

18. Defunctorū corpora si deponantur in parochiali ad effectum deferendi ad aliam Ecclesiam, nihil debetur parocho.

18. Defunctorum corpora si deponantur in Parochiali, vt inde transferantur ad Ecclesiam Regularium, in qua elegerunt sepulturam, nihil debetur Ecclesiæ parochiali, exceptis iuribus parochialibus, ex Selli. *d.cap.92.num.*2. vbi ait sic decidisse sacram Cong. Rit.in Placentina 23.Martij 1619.

19. Sepulturæ electio in alia Ecclesia præter parochialem non potest per parochum impediri.

19. Sepulturæ electio in alia Ecclesia præter parochialem non potest per parochum impediri, dummodo illi reseruata sit sua quarta funeralis, vt per Aldan. *d. tit.*17.*n.*32. vbi ait sic fuisse resolutum per eandem S.Cong.in Capuana 31.Martij 1629.

20. Habitu Religionis qui sepeliendi.

20. Suscipientes habitum Religionis à Guardiano, vel ab alio, cui ille committendum duxerit, & eum eo decedentes in Ecclesiis eiusdem Ordinis, Ecclesiasticæ sepulturæ sunt tradendi, si Guardianus præter habitus concessionem & receptionem præmouerit eorum cadauera, ex Aldan. *d.tit.*17.*n.*3. vbi refert decisum per S.Cong.Episcop.& Reg. in Nepesina.11.Decembris 1615.ad 2.

21 Sepulturam pro filio minori potest pater in vita, non post eius mortem eligere.

21. Sepulturam pro filio minori 14.ann.potest pater in vita, non post eius mortem eligere, vt per Aldan. *d. tit.*17.*n.*5. vbi refert decisum in Folglinen.27.Octobris 1587.

22 Sepulturam sibi eligendi facultatem non habens in maiorum suorum sepultura humari debet.

22. Sepulturam sibi eligendi facultatem non habens in maiorum suorum sepultura humari debet, ex Aldan.*d.tit.*17.*num.*8. vbi attestatur ita censuisse sacram Congreg.Episc.in Asculana 21. Octobris 1616.

23 Sepulturæ ecclesiasticæ tradi debet excommunicatus qui in mortis articulo confessionem petiit.

23. Sepulturæ ecclesiasticæ tradi debet excommunicatus, qui in mortis articulo confessionem petiit, vel Beatissimam Virginem inuocauit

cauit, vt per Sell. *d.c.*92.*n.*14. vbi asserit sic fuisse resolutum per eandem sacram Congreg. in Nolana 19. Iulij 1619.

24. Funerale ducere, & prosequi tenetur parochus vsque ad Ecclesiam Regularium, si in ea defunctus sepeliri debeat, vt per Aldan. *d.tit.*17. *n.*23. vbi asserit resolutum per eandem S. Cong. Episc. & Reg. in Brixien. 18. Iunij 1591. & in Nicoteren. 5. Iunij 1615.

24. Funerale ducere tenetur parochus vsque ad Ecclesiam regularium.

25. Parocho spectat declarare per quam viam sit exportandus defunctus, & omnia necessaria vsque ad ianuam Ecclesiæ Regularium, vbi sepeliendus est, ex Aldan. *d.tit.*17. *num.*28. vbi dicit decisum ab eadem S. Cong. in Castellanuten. 3. Ianuarij 1594.

25. Parocho spectat declarare per quam viam sit exportandus defunctus.

26. Parochus sæcularis sicut defert stolam in propria parochia, & in parochia Fratrum, dum defuncti corpus in eorum Ecclesia sepelitur, ita parochus regularis in eodem casu, & eodem tempore poterit stolam deferre, non solùm in propria parochia, sed etiam in parochia defuncti, ex Aldan. *d.tit.*17. *num.*31. vbi attestatur ita censuisse sacram Cong. Rit. sub die vlt. Septembris 1628.

26. Parochus regularis vbi & quando deferat stolam.

27. Parochus Monachus in funeralibus ita potest cum stola ingredi parochiam secularium, prout seculares parochi Monachorum parochiam ingredi valent, Aldan. *d.tit.*17.*n.*32. vbi ait ita resolutum fuisse per eandem S. Cong. in Asculana 29. Ianuarij 1619.

27. Parochus cum stola ingreditur parochiam secularium.

28. Tertiarij si qualitatibus in Bulla fel. record. Leonis X. præscriptis sint præditi, videlicet si viri collegialiter, aut claustraliter viuant, mulieres verò virginalem, vel cælibem, aut castam vidualem sub expresso voto, & Tertiariorum habitu vitam ducant, possunt & debent etiam inuito, ac minimè requisito parocho in Fratrum Ecclesiis sepeliri, secus verò si supradictis qualitatibus careant, ex Sellio *d.c.*92. *num.*25. vbi testatur sic fuisse resolutum per sacram Cong. Episc. & Regular. in Nepezina 11. Decembris 1615. ad 1.

28. Tertiarij vbi sepeliendi.

29. Mortui sepeliri possunt in Ecclesia in qua sepulturam elegerunt, sine præsentia parochi, si ipse requisitus interesse recuset, vel petitam licentiam deneget, vt per Aldan. *d.tit.*17.*num.*35. vbi ait sic censuisse sacram Cong. Rit. in Capuan. 22. Decembris 1629.

29. Parochus in associando eius defuncto an & quando contemnendus.

30. In funeralibus est deferenda vna tantùm Crux illius Ecclesiæ, ad quam corpus transfertur postquam sequantur immediatè personæ illius Ecclesiæ, & deinde cęteri secundùm anterioritatem, vt per Aldan. *d.tit.*17. *num.*26. qui refert sic censuisse sacram Congr. Rit. in Narnien. Septemb. 1614.

30. Crux vna tantùm in funeralibus deferenda.

31. Crux propriæ parochiæ defuncti deferenda est in funeralibus, non autem Crux antiquæ parochiæ, ex qua dismembrata fuit parochia noua, de qua est defunctus, & vocati ad funus in eadem propria parochia debent conuenire, ex Aldan. *d.tit.*17.*n.*40. vbi testatur per eandem S. Congregationem fuisse resolutum in Baron. 22. Martij 1631.

31. Crux propriæ parochiæ defuncti deferenda est in funeralibus.

32. Clerus secularis postquam Christi fidelium cadauera in Fratrum Religiosorum Ecclesiis sepelienda associauerit, in eisdē Ecclesiis super eisdem cadaueribus officium defunctorum, Psalmos, Responsoria, aliásve preces, vel orationes recitare, aut psallere non potest. Sed

32. Officium defunctorum super cadaueribus in Ecclesiis regularium sepeliendis faciunt ipsi regulares.

ab ipsis Fratribus dumtaxat hæc omnia peragenda sunt, vt per Sell. *d.cap.92.num.32.* vbi testatur ita fuisse resolutum per S.Congr.Episcopi & Reg. in Turritana 24. Nouembris 1617. Vnde Canonici si corpora defunctorum comitari contigerit ad alienas Ecclesias recitato Psalmo *Miserere*, vel *De profundis*, super corpus defuncti, cum versiculo & Oratione discedere poterunt, ex Sell. *citato loco*, qui asserit ita fuisse resolutum per eandem S. Congregat. in Cremonen. 9. Augusti 1604.

33. Parochi defunctorum in regularium Ecclesiis humandorum corpora vsque ad easdem Ecclesias associare potest.

33. Parochi defunctorum in Regularium Ecclesiis humandorum corpora vsque ad easdem Ecclesias associare, ac etiam in illis permanere possunt, absque tamen eo quòd in officio decantando vllatenus se intromittant, vt per Aldan. *d.tit.17.n.42.* vbi dicit sic decidisse eandem S.Congr.in Nicoteren. 5.Iulij 1615.

34. Officium in tumulandis cadaueribus in Ecclesiis Regularium fieri debet per eosdemmet Regulares, non obstante quauis contraria consuetudine.

34. Officium enim in tumulandis cadaueribus in Ecclesiis Regularium fieri debet per eosdemmet Regulares, non obstante quauis contraria consuetudine, ex Aldan.*d.tit.17.n.45.* vbi ait ita censuisse sacram Congr. Rit.in Eugubina 12.Martij 1612.& 5.Iulij 1614 & in Placentina,& Licion. 23. Martij 1619 & in Catanien.ciuitatis Platiæ 12.Octobris eiusdem anni, & in Sulmonen. 8.Augusti 1629.& in Andrien.18. Februarij,& 2.Martij eiusdem anni,& 5.Iulij 1631.

35. Pauperum cadauera gratis sepeliri debent.

35. Pauperum cadauera gratis sepeliri debent, vt per Aldan.*d.tit.17. num.50.* vbi attestatur sic fuisse resolutum per S.Congr. Episcoporum & Regul.in Cassan.5.Maij 1617.

36. Parochi non debent plus recipere pro tumulandis cadaueribus exterorum.

36. Parochi non debent plus recipere pro tumulandis cadaueribus exterorum, vt per Aldan. *d. tit.17. num.51.* vbi ait decisum sub die 27.Maij 1617.

37. Cadaueris humatio non potest prohiberi occasione iuris sepulturæ.

37. Iuris sepulturæ occasione non potest prohiberi cadaueris humatio, cùm nulla ratio patiatur, Christianæque pietati repugnans videatur, maximè verò ob pecuniarum interesse, cadauer insepultum remanere, Sell.*d.cap.92.num.70.* vbi refert sic censuisse S.Congr. Episcop. in Cotronien.17.Septembris 1617.

Clerici concubinarij puniantur post monitiones sibi factas, vt in text. & cognitio causarum concubinariorum ad Episcopos ipsos pertineat. Episcopi concubinarij moneantur à Synodo Prouinciali, & non emendati suspendantur, & perseuerantes ad Papam causæ deferantur.

CAPVT XIV.

1. Doctores de materia cap. agentes.

1. VIde Bernard.& Salzed. *in pract. cap.82.* Clar.§.*fornicatio,num.9. vers. clericus autem concubinarius*, Hieron. de Monte *var. iuris q.18.n.48.* Rebuff. *in concord.tit.de publicis concubin. vers. prima ergo pœna*, Perez *l.23. vers. quæri tamen potest.tit.3. lib.1. Ordin.* Humad. *l.32.glos.5. num.6.tit.5.& l.43.glos.2.num.3.tit.6.part.1.* Matien. *l.6. glos.2.ex num.23. tit.8.*

tit.8.lib.5.noua recopil. Menoch. *de arbitr. casu* 218. Petr.Boll.*in œconom. eccles. class.*1. *cap.*4. *ex* §.5. Zerol. *in praxi Episcop. part.*1. *verbo concubinarius* §.3. Petrus de Ledesma *in summ. part.*2. *tract.*27. *cap.*18. Aloys. Ricc. *in collect. decis.p.*4. *collect.*857. *& in praxi rerum fori ecclesiast. decis.* 359. *in* 1.*edit.* aliàs *resolut.*307. *in* 2. *edit.* Paul. Comitol. *respons. moral. lib.*1. *q.* 87. Soar. *de censur. tom.*5.*disput.*31.*sect.*4.*n.*10. Sayro *eod. tract. lib.*4.*cap.*15.*num.*24. Filliuc. *quæst. moral.tom.*1. *tract.*17. *cap.*7. *num.*124. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.*30. *tract.* 3. *num.* 154. *vers. decimum.*Thom.Valasc. *alleg.iur. tom.*1.*alleg.*34.*num.*7.Nicol.Garc.*de benefic. p.*11.*cap.*10. *n.*181.*cum multis seqq.* Hieron. Veneto, y Leiua *de examine Episcopor.lib.*4.*c.*27.*ex n.*64.metipsum *in collectan.ad cap sicut* 4.*de cohabit. cleric.& mulier.*

2. Pium V. per specialem constit. monuisse omnes locorum ordinarios, & in virtute sanctæ obedientiæ eis præcepisse vt statuta Tridentini Concilij contra concubinarios tam clericos, quàm laicos edita districtè faciant obseruari, reddituri Deo, ac sibi, si id omiserint, rationem, referunt Gutier.*Canon.lib.*2.*cap.*7.*num.*68.*& seq.* Nicol.Garc. *d. cap.*10.*num.*187.

2. Statuta Concilij Trid. contra concubinarios strictè obseruanda.

3. *In domo,vel extra,*&c.] Concubinarium in hoc decreto illum dici, qui non solùm concubinam domi retinet, vel qui sub aliquo colore in domo suæ matris, vel aliquarum consanguinearum, vel alibi habet, & cum ea tenet assiduam consuetudinem, resoluunt Franc. Leo *in thesauro fori eccles. part.* 3. *cap.* 4. *sub num.* 27. Aloys. Ricc. *d. resolut.* 307. *in fine.* Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiepisc. Neapolit. cap.*30. *num.*4. Bellet. *disquisit. clerical. part.* 1. *tit. de discipl. clericali.* §.15.*num.*56.

3. Concubinarius quis dicatur in hoc decreto.

4. Fœminarum consortium quatenus à viris spiritualibus fugiendum ex sanctis Patribus ostendit Ioan. Baptista Fin. *de regulis iuris homil.*22. *vers. adde*, & exemplis confirmat Emman. de Valle *de incant. & ensalm.sect.*2.*c.*3.*n.*19.*& c.*16.*ex n.*25.

4. Fœminarum consortium à viris spiritualibus fugiendum.

5. Clericos igitur qualem qualem suspicionem habentes à mulierum etiam in gradu propinquo sibi coniunctarum conuersatione omnino abstinere debere, cùm inuenti aliquando fuerint, qui diabolica suggestione incestus, & stupra commiserunt, asserunt Menoch. *de præsumpt.lib.*5. *præs.*17. *num.*9. Valer.Reginald. *d.tract.*3.*n.*18.Bellet.*d.tit.de discipl.cleric.*§.25.*n.*16.*&* 17.

5. Clerici qualem qualem suspicionem habentes a mulierum etiam in gradu propinquo sibi coniunctarum conuersatione omnino abstinere debent.

6. Decretum Concilij in præsenti non procedere in simplici incontinentia absque qualitate concubinatus, attestantur decisum Aloys. Ricc.*in praxi fori Eccles.decis.*361.*in fine.in* 1.*edit.& resolut.*307.*n.*5. *in* 2. *edit* Nicol.Garc.*de benefic.p.*11.*cap.*10.*num.*186.Farin.*in praxi crimin.p.*5. *q.*138.*n.*12.*&* 74. Armendar.*in addit.ad recop.legum Nauarræ, lib.*4. *tit.*5. *de stupro l.vnica n.*4.

6. Non procedit hoc decretum in simplici incontinentia.

7. Contra Nauar. *cons.* 4. *de adulter. in antiq.* aliàs *cons.* 1. *de cohab. cleric. in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de adulter. decis.* 4. existimantes text. in præsenti ad simplicem incontinentiam esse extendendum.

8. *Quòd*

8. Moniti specialiter, non autem generaliter debent esse concubinarij.

8. *Quòd si à superioribus moniti.*] Specialiter scilicet, non autem generaliter, puta per edictum decisum, referunt Nicol.Garc. *d.num.*186. *declar.*4.Armendar.*d.l.vnica,num.*4.

9. Non tantum in visitatione, sed & aliis quoque temporibus.

9. Non tantùm in visitatione, sed & aliis quoque temporibus huiusmodi monitionem fieri posse,asserunt resolutum Nicol.Garc.*d.num.*186.*declar.*5.& Armendar.*d.l.vnica,num.*5.

10 Monitio generalis facta in synodo non suffragatur.

10. Monitionem generalem factam in Synodo non suffragari, & si vim trinæ monitionis obtineat,resoluunt Marc.Anton.Genuen.*d.c.*30. Aloys.Ricc. *in d. praxi fori Eccles.decis.*359.*in* 1.*edit.* aliàs *resol.*307. *n.*3. *in* 2.*edit.*

11. Tempus, quod inter vnam & alterã monitionem interuenire debet, arbitrio Episcopi relinquitur.

11. Tempus,quod inter vnam, & alteram monitionem interuenire debet,arbitrio Episcopi relinqui,referunt decisum Nicol.Garc.*d.n.*186. *declar.*6.& Armend.*d.l.vnica,num.*6.

12. Episcopus potest solus procedere ad informationem summariam, & incarcerationem, vbi de fuga timetur.

12. Posse ipsum Episcopum solùm ad informationem summariam,& incarcerationem procedere vbi de fuga timetur sine forma, & monitione in hoc decreto præscripta,referunt decisum Nicol.Garc.*d.n.*186. *declar.*7.& 8.Armendar.*d.l.vnica.n.*7.& 8.

13. Subcollectores, vel Commissarij spoliorum non comprehenduntur sub dispositione ordinariorum.

13. Subcollectores,vel Commissarios spoliorum non comprehendi sub dispositione ordinariorum,sed Nuncij Apost. iuxta eorum priuilegia,resolutum asserunt Nicol. Garc. *d. n.* 186. *declar.* 13. Armendar. *d.l. vnica,num.*12.

14. Distributiones quotidianas cõprehendit.

14. *Tertia parte fructuum*, &c.] Comprehendi etiam distributiones quotidianas, tenent Nau.*cons.*3.*in Antiq.sub tit.de verbor.significat* quod deest in nouis, Sayro *in florib. decis.sub illo tit. decis.*7. Aloys. Ricc. *in collect. decis.part.*4. *collect.*821. *vers. amplia secundò & d. resol.*307. *num.*5. *in* 2. *edit.* Petr. de Ledesma *d.cap.*18. *diffic.*2. & ex Concil. VI. Mediolanen.colligit Monet.*de distrib. quotid.p.*3.*quæst.*10. *n.*56.contra Nicol. Garc.*d.n.*186.*declar.*9.

15. Episcopus debet mulctas pecuniarias eo ipso quòd exactæ fuerint, piis locis assignare.

15. *Quæ fabrica Ecclesiæ*, &c.] Episcopum debere mulctas pecuniarias eo ipso quòd exactæ fuerint, piis locis assignare, ac proinde non posse portionem aliquam etiam in minima parte Vicario pro sua mercede limitate, & minus Cameræ suæ Episcopali applicare, non obstante contraria consuetudine, resoluunt, decisúmque referunt Quaranta *in sum. Bullarij verb.pœna pecuniaria,p.*395.Sbroz.*de offic.Vicarij in addit.lib.*2. *q.*143. Piasec.*in Praxi Episcop.part.*2.*cap.*4.*num.*97.*in princ.* Galet.*in Margarita casuum conscientiæ,verbo pœna* 1. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles.decis.*349.*in* 1.*edit.*aliàs *resol.*300.*n.*3.*in* 2.*edit.*quos refero ego ipse *de officio & potest. Episcopi p.*3.*allegat.*107.*n.*19.

16. Episcopus mulctas pecuniarias sibi assumere potest vbi admodum pauper esset.

16. Vbi tamen Episcopus admodum pauper esset, eas sibi assumere posse pariter decisum referunt Molfes.*in comment.de consuetud.Neapolit. p.*4.*q.*64.*sub num.*24. Aloys.Ricc.*d.resol.*307.*n.*3.*vers.limita.*

17. Clericus concubinarius suspendendus ab Episcopo præmissa monitione.

17. *Suspendantur.*] Clericum concubinarium suspendendum ab Episcopo præmissa monitione, de qua in hoc decreto, resoluunt Tolet. *in instruct. Sacerd.lib.*1.*cap.*47.Henriq.*in sum.lib.*13.*cap.*36.§.2.Auila *de censur.p.*3.*disp.*5.*dub.*2. Bonac. *eod.tract.disp.*3.*q.*6.*puncto* 5.*n.*1. Nicol.Garc. *d.c.*10.*n.*181.& *p.*7.*c.*14.*ex n.*8.

18. Clericum

18. Clericum concubinarium notorium sine aliqua monitione superioris esse hodie provt in veteri iure ipso iure suspensum ab officio, & beneficio, ita quòd si celebret, incurrat irregularitatem, decisum refert Bellet. *disquisi. cleric. p. 1. tit. de disciplin. cleric.* §. 5. *n.* 45. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 7. *c.* 14. *n.* 11. *&* 15. Armendar. *d. l. vnica, n.* 16. 18. Clericus concubinarius notorius est hodie ipso iure suspensus ab officio, & beneficio.

19. *Perpetuò priuentur.*] Hanc pœnam non transire ad successorem beneficij, si priuatus resignet, referunt decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 1. *c.* 5. *n.* 304. *in fine*, Armendar. *d. l. vnica, n.* 15. 19. Priuatio hæc non transit ad successorem beneficij si priuatus resignet.

20. *Inhabiles, ac indigni,* &c.] Vide Farin. *in praxi crimin. p.* 5. *q.* 138. *num.* 54. *&* 66. 20. Inhabiles ac indigni fiunt quibuscunque honoribus, beneficiis, &c. clerici concubinarij suspensi qui concubinas nō expellunt.

21. *Nec quauis appellatio*, &c.] Vide Farin. *d. q.* 138. *num.* 80. Quam executionem exemptio, aut appellatio ante, vel post diffinitiuam sententiam suspendere non potest, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 11. *c.* 10. *n.* 186. *dub.* 12. 21. Exemptio, aut appellatio executionem sententiæ latæ contra concubinarios impedire non potest.

22. *Non ad Archidiaconos*, &c.] Hoc non intelligi in immemoriali, referunt decisum Nicol. Garc. *d. n.* 186. *dub.* 14. Ludou. à Sarauia *in tract. de iurisd. Adiunctorum q.* 24. *n.* 5. *&* 26. 22. Cognitio, & punitio clerici concubinarij ad solum Episcopum pertinet.

23. *Clerici verò*, &c.] Vide Farin. *d. q.* 138. *n.* 72.

24. *Episcopi quoque*, &c.] De pœna Episcopi concubinarij agunt Soar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 31. *sect.* 5. *ad fin.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 32. *tract.* 2. *n.* 65. *vers. item ex Concilio*, Ægid. de Coninck *de Sacram. & censur. tom.* 2. *disp.* 15. *susp.* 27. Farin. *d. q.* 138. *n.* 70. 24. Episcopus concubinarius quam pœnam incurrat.

Filij clericorum illegitimi in Ecclesia, in qua patres beneficia obtinuerunt, ipsi non habeant, & quæcunque circa hoc in fraudem facta fuerint, irrita, & nulla censeantur.

CAPVT XV.

1. Vide Bernard. & Salzed. *in pract. Canon. cap.* 50. in nouiss. edit. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. Seraphin. *decis.* 1442. Nicol. Garc. *de benefic. part.* 7. *cap.* 3. Aloys. Ricc. *in praxi part.* 4. *resol.* 370. *cum seqq.* Bellet. *disquisit. cleric. part.* 1. *tit. de disciplin. cleric.* §. 3. *num.* 31. *cum seqq.* Campan. *in diuers. iuris Canonic. rub.* 11. *cap.* 13. *num.* 67. *cum seqq.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib.* 1. *tit.* 19. *l.* 1. *de filiis Presbyt.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 397. Fr. Sigism. à Bononia *de elect. dub* 75. Iul. Lauor. *var. lucubrat. tit.* 4. *cap.* 16. *num.* 48. *cum seqq.* Nouar. *in singular. iuris Canonici concl.* 50. metipsum *de officio & potest. Episcopi part.* 3. *alleg.* 65. Illustriss. D. meum Roderic. à Cunha *ad cap.* 13. *dist.* 56. 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. In quo autem dispositio huius text. differat à iure communi ex Nicol. Garc. refert Fr. Sigism. à Bononia *d. dub.* 75. *post n.* 7. *vers. octauò dubitari potest*, & dixi ego ipse *d. alleg.* 65. *in princ.* & me non citato transcripsit Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 327. *p.* 4. 2. Dispositio huius cap in quo differat à iure communi.

3 Filius videtur posse succedere in beneficio paterno si per triginta annos alius in eo successit.

3. *Longissimè arceatur.*] Si per triginta annos alius in beneficio paterno mediatè successerit, videri filium posse in eo succedere, tradit Gonzal.*ad reg.*8. *Cancel glos.*5.*n.*33.

4. Beneficia, quæ pater ante Concil. dimisit, licet filio obtinere.

4. *Non liceat.*] Licere tamen beneficia, quæ pater ante huiusmodi constitutionem dimisit, obtinere, censuit Rot. *decis.*81. apud Farin. *in* 1. *collect. nouiss.* aliàs *part.* 4. *diuers.* quam refero *d. allegat.* 65. *num.*10. Vel si ante Concilij publicationem è vita migrauit, sicut referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.*3. *num.*43. Armendar. *d. l.*1. *de filiis Presbyt.num.*10.

5. Filij naturales etiam procreati tépore, quo eorum parentes nondum erant effecti clerici, comprehenduntur sub hoc decreto.

5. *Filiis clericorum.*] Habete locum in filiis naturalibus procreatis tempore, quo eorum parentes nondum erant effecti clerici, referunt resolutum Armendar. *d.l.*1.*de filiis Presbyt.n.*7.Nicol.Garc.*d.cap.*3.*n.*15. Fr.Sigism.à Bononia *de elect.dub.*73.*n.*2.

6. Contra Fr.Emman. *quæst. regul.tom.*1.*q.*13. *art.*7. & Fr.Ludouic. Miranda *in man.Prælat.tom.*2.*q.*1.*a.*10. existimantes hoc dectetum non loqui de filiis naturalibus.

7. Nepotes legitimi Presbyterorum ex filio illegitimo respectu beneficij aui non comprehenduntur sub dispositione huius decreti.

7. Nepotes legitimos Presbyterorum ex filio illegitimo respectu beneficij aui nō comprehendi sub dispositione huius decreti, resoluunt Nauar. *conf.*9. *n.*9.& 10.*de filiis Presbyt.* Spin. *in speculo testament. glos.*3. *princ.ex n.*23. Ceuall. *commun.contra commun.q.*796.*ex n.*9. Vgolin.*de potest.Episcopi cap.*50.§.7.*n.*2.& §.8.*n.*2. Garc. Gironda *de priuileg.explicat. num.* 1049. Galet. *in margar. casuum conscient. verbo beneficium* 1. Sayro *de censur.lib.*6.*cap.*10.*num.*46. Azor.*instit.moral.part.*2. *lib.*6. *cap.*4. *q.*17. Seraphin.*d.decis.*1442.*n.*11. Stephan.Gratian. *d.c.*397.*n.*6. Nicol.Garc. *d.cap.*3 *.in addit. n.*22. Armendar. *d. l.*1. *de filiis Presbyt. num.*1. Campan. *d.cap.*13.*n.*76.Bellet.*d.*§.3.*n.*33. Aloys.Ricc.*in decis.Curiæ Archiep. Neapolitan.p.*4. *decis.*283. & *in praxi p.*4. *resolut.*374. Nouar. *de elect.* & *vari. fori,quæst.*9.*num.*60.*in fine sect.*3.*in vlt.impressione*, & nouissimè Illustriss. D. meus Roderic.à Cunha *in comment.ad cap.*1.*n.*8.*dist.*56.Sell.*d.cap.*92. *num.*5. vbi refert decisum sub die 13. Augusti 1622. Idem in nepote illegitimo ex filio itidem illegitimo dicendum asserunt Spin. & Azor. *citatis locis*,Nicol.Garc.*d.cap.*3.*n.*27. Armendar. *d.loco n.*3. Quintanad. *lib.*2.*n.*95.D.meus *ad d.c.*1.*n.*9.

8. Contra Mieres *de maioratu p.*2.*q.*2.*n.*25. Rebuff. *de pacificis possess. num.*266.*cum seq.*aliàs 225.& Salzed.ad Bernard. *d.cap.*50.*lit.A.*Roias *de success.ab intestato cap.*20.*ex n.*112.Less. *de iustit. lib.*2.*cap.*34. *num.*91. existimantes prohibitionem huius decreti etiam ad nepotes quoscunque extendi.

9. Pater non prohibetur obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius filius habuit idem, vel quodcunque aliud.

9. Patrem non prohiberi obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius filius habuit idem,vel quodcunque aliud,etiam dissimile, tradunt Rebuff.*in praxi benefic.tit.de dispensat.super defectu natal.n.*29.Fr.Emman. *in summ. tom.* 1. *cap.* 29. *num.* 4. *in fine.* Vega *part.* 1. *summ. cap.* 36. *casu* 18. Sayr. *de censur. lib.* 6. *cap.* 10. *num.* 44. & *seq.* Less. *de iustit. lib.*2. *cap.*34. *num.*91. Quintanad. *Ecclesiast. lib.* 2. *num.* 95. Nicol. Garc. *d. part.* 3.*num.*28. Campan.*d.cap.*13.*n.*7.Seraphin.*decis.*1442. Armendar. *d.l.*1. *de filiis Presbyter. num.*4. Fr.Sigism.à Bononia *d. dub.*75.*n.*3. Sell.

in

in select. canon. cap. 92. n. 5. vbi in vna Maceraten. 18. Nouembris 1628. refert fuisse decisum pattem non prohiberi obtinere immediatè beneficium filij sui illegitimi.

10. Fratres fratribus etiam immediatè succedere posse, resoluunt Panor. *in cap. ex transmissa n. 3. de filiis Presbyt.* Sayro *d. cap.* 10. *n.* 44. Azor. *d. p. 2. lib. 5. c. 44. q. 6. vers. ratum esse videtur*, Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *in comment. ad c.* 13. *n.* 10.

10. Fratres fratribus etiam immediatè succedere possunt.

11. *Qui non ex legitimo nati sunt matrimonio.*] Filios ergo legitimos clericorum posse adipisci beneficia quæcunque in eadem Ecclesia in qua genitores habuerunt, vel etiam habent, ex *cap. ad hæc, de filiis Presbyt.* colligunt citati per me *d. alleg.* 65. *n.* 16.

11. Filij legitimi clericorum possunt adipisci beneficia quæcunque in eadem Ecclesia in qua genitores habuerunt, vel habent.

12. Sed huiusmodi legitimos clericorum filios paterna beneficia immediatè obtinere non posse, sed mediatè, per *cap. ex transmissa, & cap. ad extirpandas, de filiis Presbyt.* & attenta noua huius decreti dispositione meritò sustinent, Salzed. *d. cap.* 50. *num.* 3. Seraphin. *decis.* 1443. *num.* 6. Sanctarel. *var. resol. q.* 79. *n.* 1. *& q.* 41. *num.* 15. Fr. Emman. *quæst. regular. tom.* 1. *q.* 13. *art.* 7. Gonzal *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. *n.* 33. Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *n.* 18. *& in addit. n.* 29. *in fine*, Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *ad d. cap.* 13. *num.* 5.

12. Sed non possunt paterna beneficia immediatè obtinere.

13. Vnde filium quamuis legitimum egere dispensatione ad obtinendum immediatè beneficium paternum, refert decisum Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. num.* 4. Sell. *d. c.* 92. *n.* 6. vbi testatur sic fuisse decisum sub die 23. Augusti 1631.

13. Filius quamuis legitimus eget dispēsatione ad obtinendum immediatè beneficium paternum.

14. *In Ecclesiis vbi eorum patres beneficium aliquod ecclesiasticum*, &c.] Decretum hoc habere locum tantùm in filiis illegitimis, qui mortuo patre beneficia in eadem Ecclesia impetrare volunt, & in illis qui vnà cum patre in præsenti reperiuntur obtinere in eadem Ecclesia, referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *num.* 43. *in* 3. *declar.* Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. num.* 12.

14. Decretum procedit.

15. Filium Presbyteri illegitimum non posse obtinere beneficium, quod olim pater suus absque legitimo titulo, & minus pacificè aliquando possedit, asserunt resolutum Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *num.* 59. & Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. n.* 23.

15. Filius Presbyteri illegitimus non potest obtinere beneficium, quod olim pater suus absque legitimo titulo, & minus pacificè aliquando possedit.

16. Filium illegitimum per text. in præsenti excludi ne possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius pater habuit solam sedem in choro ratione Dignitatis, quam in alia Ecclesia obtinebat, dicit decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *num.* 66. Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. num.* 27.

16 Filius illegitimus excluditur ne possit obtinere beneficium in Ecclesia in qua eius pater habuit solam sedem in choro.

17. Sub hoc decreto comprehendi illum, qui per procuratorem accepit possessionem, sed in Ecclesia nunquam ministrauit, referunt decisum Iul. Lauor. *variarum lucubrat. tit.* 4. *c.* 16. *n.* 51. Campan. *d. cap.* 13. *n.* 67. *vers. Sed his, in fine*, Nicol. Garc. *d. c.* 3. *n.* 56. *declar.* 44. Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. n.* 21. vbi *n.* 45. subdit quòd in Ecclesiis sororum aliarum Ecclesiarum (sicut sunt aliquæ in Hispania) in quarum altera residendo præsupponitur residere in principali, non potest pater residere in vna, & filius in altera.

17. Possessionem beneficij per procuratorem accipiens, sed in Ecclesia nunquam ministrauit, comprehenditur sub hoc decreto.

QQQq 2 18. Pater

18. Pater non potest habere beneficium in vna Ecclesia, & filius in alia quando ambæ sunt sorores.

18. Pater non potest beneficium habere in vna Ecclesia, & filius in alia, quando ambæ sunt sorores, itavt residens in vna, censeatur in vtra residere, quarum aliquæ reperiuntur in Hispania, prout refert decisum Garc. *in addit. ad d.p.7.c.3.n.75.*

19. Religiosi filij Religiosorum possunt dispensari ad dignitates & officia, quæ eorum patres obtinent, vel obtinuerunt.

19. An hoc Concilij decretum ita se extendat ad illegitimos Regulares filios Religiosorum, vt nequeant promoueri ad dignitates in Religione, quas eorum patres obtinent, vel obtinuerunt? in qua quæst. Fr. Emman. quem refert & sequitur Fr. Sigism. à Bononia *de elect. dub.75. n.5.* resoluit memoratos Religiosos filios Religiosorum posse dispensari ad dignitates & officia in Religione vbi eorum patres sunt, non autem in monasterio vbi Prælationes administrarunt.

20 Filius illegitimus non prohibetur obtinere Episcopatum nuper erectum ex parte diœcesis, in qua eius pater fuit Archiepiscopus.

20. Filius illegitimus hoc decreto non prohibetur obtinere Episcopatum nuper erectum ex parte diœcesis, in qua eius pater fuit Archiepiscopus, quia Concil. in præsenti strictè est intelligendum in casu odioso, & loquitur in Ecclesia in qua pater ministrauit, quod hîc secus est, cùm non sit eadem Ecclesia, ita Aldan. *in compend. canonic. resolut. lib.5. tit.18. num.* 1. vbi refert sic fuisse decisum sub die 12. Februarij 1598.

21. Filius illegitimus an possit recipi in clericum Ecclesiæ receptitiæ vbi eius pater fuit receptus.

21. Filio illegitimo obstat hoc decretum quominus in clericum Ecclesiæ receptitiæ, in qua recepti absque alia prouisione Diuinis inseruire, & massæ communis participes esse consueuerunt, admitti queat, propterea quòd eius pater duodecim ab hinc annis defunctus in ipsa Ecclesia receptiua in clericum admissus & ipse fuit, Diuinísque inibi inseruiuit, atque emolumenta consueta percepit, quia receptitius dicitur beneficiatus, ex Aldan. *d.tit.*18.*n.6.* vbi attestatur, sic fuisse resolutum sub die 2. Decembris 1605.

22. Hoc decreto prohibentur tantum in futurum obtinentes.

22. Hoc decreto non prohibentur filij Presbyteri retinere beneficium legitimè obtentum in eadem Ecclesia in qua fuit beneficiatus eorum pater, qui ante publicationem Concilij è vita migrauit, quia hoc decreto prohibentur tantùm in futurum obtinentes, vt refert decisum Nicol. Garc. *d.p.7.c.3.n.43.& 46.*

23. Canonicus illegitimus cuius pater possessionem alterius Canonicatus in eadem Ecclesia apprehendit, licèt in dicta Ecclesia nunquam ministrauerit, comprehenditur hoc decreto.

23. Canonicus illegitimus, cuius pater possessionem alterius Canonicatus in eadem Ecclesia apprehendit, licèt in dicta Ecclesia non ministrauerit, nec fuerit, nec aliquid perceperit ex fructibus ipsius Canonicatus, comprehensus est sub hoc decreto; ille verò, cuius pater sola Romani Pontif. signatura sibi obtinuit, conferri Canonicatum eiusdem Ecclesiæ, sed neque litteras Apost. expediuit, nec vnquam habuit possessionem, non comprehenditur, prout refert decisum Nicol. Garc. *d.part.7.cap 3.num.56.*

24 Filius illegitimus non prohibetur quominus tanquam capellanus amouibilis deseruire possit, ac obtinere beneficium in Ecclesia in qua eius pater nunquam fuit intitulatus fuit.

24. Filium illegitimum non prohiberi quominus tanquam capellanus amouibilis deseruire possit, atque obtinere beneficium in Ecclesia in qua eius pater nunquam fuit intitulatus ad aliquod beneficium Ecclesiasticum, licèt pro Capellano amouibili inseruierit in eadem Ecclesia, referunt decisum Nicol. Garc. *d.cap.3.num.27.* Armendar. *d.l.1. de filiis Presbyter. num.* 32. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 397. *num.24. cum seqq.* Campan. *d.cap.13.num.67. vers. & quia,* Aloys. Ricc. *in decis.*

decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis. 204. *part.* 4. *& in praxi p.* 4. *resol.* 373. Fr. Sigismund. à Bononia *d. dub.* 78. *num.* 6. Ego ipse *d. alleg.* 65. *n.* 5. Lauor. *d. cap.* 16. *num.* 52.

25. Nec prohiberi obtinere Ecclesiam filialem, dummodo non teneatur ministrare in Matrice, quam obtinet pater, referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *n.* 62. *in* 3. *declar.* Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. n.* 26. Illegitimus enim, cuius pater fuit Rector Ecclesiæ Matricis, potest Ecclesiam filialem obtinere dependentem, seu aliàs illi vnitam, in qua eadem Matrix habet etiam quædam iura parochialia, modò vnio sit facta accessoriè, & per viam subiectionis Ecclesiæ Matrici, & pater in ea non ministrauerit; non poterit tamen vnitam æquè principaliter obtinere (itavt intitulatus in vna, censeatur in vtraque intitulatus) aut si in vtraque pater ministrauit, vt per Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *num.* 62. Campan. *d. cap.* 13. *num.* 67. *vers. cùm verò*, Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. num.* 24.

25. Filius illegitimus non prohibetur obtinere Ecclesiam filialem, dummodo nõ teneatur ministrare in Matrice.

26. Nec prohiberi succedere in capellania, quæ fundari solet, maximè in Hispania absque alia Episcopi, vel alterius superioris auctoritate, vt in illis succedant clerici de parentela, tradunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. *n.* 33. *cum seqq.* Ego ipse *d. alleg.* 65. *n.* 13.

26. Filius illegitimus potest patri succedere in capellania fundata absque Episcopi auctoritate.

27. Nec prohiberi habere Canonicatum, qui erat portio tempore, quo pater illum obtinebat, resoluit Achil. de Grassis *d. decis.* 1. *de filiis Presbyt.* quem refero ego ipse *d. alleg.* 65. *n.* 12.

27. Filius illegitimus non prohibetur habere Canonicatum, qui erat portio, tempore quo pater illum obtinebat.

28. *Quoquo modo ministrare*, &c.] Filium illegitimum in Ecclesiam in qua pater eius beneficium aliquod habuit, vel habet, prohiberi non solùm sacrum solemniter facere, aut Euangelium, vel Epistolam solemniter cantare, sed etiam Missam tanquam externum, & peregrinum priuatim celebrare, & sacristam in eadem Ecclesia agere, resoluunt Nauar. *cons.* 1. *q.* 17. *de constitut.* Sayro *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 22. Aloys. Ricc. *in collect. decis. part.* 4. *collect.* 1367. *vers. tu amplia*, Bellet. *disquis. clerical. part.* 1. *tit. de discipl. cleric.* §. 3. *num.* 32. Stephan. Gratian. *d. cap.* 397. *num.* 26. *cum seqq.* vbi *num.* 28. subdit nec etiam antiphonam in ea canere posse ratione, oneris, beneficij alterius Ecclesiæ annexi, refero ego ipse *d. alleg.* 65. *num.* 20. & addo Iul. Lauor. *var. lucubrat. tit.* 4. *c.* 16. *num.* 50. Et quòd filius illegitimus prohibeatur etiam deuotionis gratia Missas celebrare in Ecclesia in qua eius pater beneficium obtinet, vel obtinuit, tenet Aldan. *in compendio Canon. resol. lib.* 5. *tit.* 18. *num.* 3. vbi refert ita decisum sub die 22. Ianuarij 1602. & fuisse pro hac parte Cardinales S. Marcelli de Camarino, Sanctorum quatuorum Blancherius, Mantica, Vicecomes, & Osutus, & ex altera parte Cardinales de Montelparo, Iustinianus à Monte, Parauicinus, & Plattus.

28. Filius illegitimus quomodo prohibeatur ministrare in Ecclesia, in qua pater eius beneficium habuit, vel habet.

29. Filium illegitimum laicum non posse canere tanquam musicum simplicem in Ecclesia in qua pater habuit, vel habet beneficium, referunt decisum Nicol. Garc. *d. c.* 3. *n.* 68. Campana *d. c.* 13. *n.* 67. *vers. & qui.* Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. n.* 28. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. p.* 4. *decis.* 283. *n.* 1. Ego ipse *d. alleg.* 65. *n.* 21.

29. Filius illegitimus laicus non potest canere tanquam musicus simplex in Ecclesia in qua pater habuit, vel habet beneficium.

30. Missam celebrare possunt in eadem Ecclesia pater & filius, dummodo ambo non obtineant beneficium in ea.

30. Decretum hoc non prohibere quin pater & filius possint celebrare Missam in eadem Ecclesia, dummodo ambo non obtineant beneficium in ea, sed id fiat ab altero deuotionis gratia, ab altero causa legati, quod relictum sit Missam celebrantibus, attestantur resolutum Nicol. Garc. *d.c.* 3. *num.* 73. Armendar. *d.l.* 1. *de filiis Presbyt. n.* 33. Campan. *d.c.* 13. *n.* 67. *in fine*, Sigismund. à Bononia *d. dub.* 75. *n.* 7. *in princip.* Lauor. *d. cap.* 16. *num.* 54.

31. Quamuis vnus ob quoddam legatū, alter ob deuotionem celebret.

31. Vnde non esse molestiam exhibendam illegitimo Presbytero celebranti Missam ob quoddam legatum in eadem Ecclesia, in qua pater celebrat ob deuotionem, cùm neuter habeat beneficium, & hic casus non sit prohibitus à Concilio, referunt decisum Nicol. Garc. *d.c.* 3. *n.* 73. Armendar. *d.l.* 1. *de filiis Presbyt. n.* 34. Campan. *loco proximè citato.*

32. Pater & filius possunt insimul processionaliter incedere, vnus tanquam beneficiatus, & alter tanquam capellanus diuersarum Ecclesiarum.

32. Patrem & filium posse insimul processionaliter incedere, vnum tanquam beneficiatum, & alterum tanquam capellanum diuersarum Ecclesiarum referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *num.* 68. *in* 3. *declar.* Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. num.* 30. obseruantes quòd si processionaliter accederent ad Ecclesiam, in qua pater obtinet beneficium, filius non poterit aliquo modo ministrare, refero ego ipse *d. allegat.* 65. *num.* 22.

33. Filius illegitimus non prohibetur cum patre habitare.

33. Filium illegitimum non prohiberi in hoc text. cum patre habitare, dicunt resolutum Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *n.* 74. Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. n.* 35. Fr. Sigismund. à Bononia *d. dub.* 75. *n.* 7. *vers. septimò*, ego ipse *d. alleg* 65. *n.* 14. Lauor. *d. cap.* 16. *n.* 55.

34. Pensiones habere non possunt filij illegitimi super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel obtinuerunt.

34. *Nec pensiones*, &c.] Filios illegitimos habere non posse pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel obtinuerunt, tradunt Seraphin. *d. decis.* 1442. *num.* 15. Stephan. Gratian. *d. cap.* 397. *ex n.* 24. Campan. *d. cap.* 13. *num.* 70. Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis.* 186. *n.* 3. *p.* 4. Ego ipse *d. alleg.* 65. *n.* 26. Rot. *decis.* 549. *num.* 4 *part.* 2. *recent.* & fuit dictum in Meliten. pensionis 14. Maij 1614. coram bonæ memor. Buratto inter eius impressas *decis.* 53. *n.* 3. vbi Ferentil. *in annot. lit. B.*

35. Pensionem super beneficio paterno non prohibetur habere filius legitimus.

35. Filium legitimum non prohibere habere pensionem super beneficio paterno, referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap.* 3. *n.* 35. Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. n.* 9. vbi *num.* 47. subdit dispensandum esse cum filio obtinente pensionem in Ecclesia in qua pater habuit Canonicatum, quem resignauit, Sell. *in select. Canon. c.* 92. *n.* 5. vbi ita refert decisum sub die 11. Ianuarij 1601.

36. Pensio fraudulenter reseruata.

36. Dispositionem huius text. ac illius prohibitionem intrare si Antonius legitimus obtineat Canonicatum, illúdque resignet in fauorem Nicolai, reseruata pensione super Parochiali, quam Matthæus pater Nicolai obtinebat de consensu patris, cùm ipse pater in fraudem consensisse pensioni censeatur, referunt decisum Nicol. Garc. *dicto cap.* 3. *num.* 87. Armendar. *d. l.* 1. *de filiis Presbyt. num.* 41. Ego ipse *d. alleg.* 65. *num.* 27.

37. Pensionem trāsferendi facultatem habens potest illam transferre in suum filium illegitimum.

37. Clericum habentem facultatem transferendi pensionem posse illam transferre in suum filium illegitimum, resoluunt Gig. *de pensionib.* q. 86.

q.86.num.5. Flamin. Parif. *de resign. benefic.lib.6. q.4. num.21.& 22.* Gonzal. *ad Reg.8. Cancel. glos.5. §.5. num.22.& 23.* Azor. *instit. moral. part.2. lib.8.cap.8.q.7.* Nicol. Garc. *d.cap.3.n.34.* Stephan. Gratian. *d.c.397.n.1. & 7.* Aloyf. Ricc. *in collect. decis.n.4. collect.1367. in fine, & d. Neapol. decis. 186.n.1.& 7.* Ego ipse *d. alleg.65.n.27.* Aldan. *d.lib.5.tit.18. num.13.* vbi referr sic fuiffe decifum in Zamoren. 9. Nouembris 1619.& in alia fub die 15. Septembris 1629.

38. *Vel aliàs obtinuerunt.*] Non dici obtinuiffe beneficium ad hoc vt comprehendatur fub hoc decreto, ille qui fuit prouifus, & literis non expeditis ac poffeffione non habita ceffit alteri, referunt decifum Nicol. Garc. *d.cap.3.n.56.in 2.& 3. declar.* Armendar. *d.l.1. de filiis Presbyt. n.22.* Campan. *d.c.13.n.67. vers. si verò.*

38. Beneficium obtinuiffe non dicitur qui fuit prouifus, & litteris non expeditis, ac poffeffione non habita ceffit alteri.

39. *Cogatur filius suum beneficium resignare.*] Vide Flamin. Parif. *de resignat. benefic. lib.3.q.18.n.38.* vbi dicit refolutum mortuo patre non teneri filium illud beneficium dimittere.

39. Filius fuum beneficium refignare cogitur, fi ille & pater tempore Concilij reperirentur in eadem Ecclefia beneficia obtinere.

40. Filium illegitimum, qui vigore huius decreti refignare tenebatur, non effe excufatum à refignatione, quamuis fuper eo alter haberet regreffum, & etiam fi fuerit locus regreffus, & quòd regreffum habens nolet confentire, oblata tamen priùs refignatione cum honefta penfione, & non acceptata, admitti refignationem, & regreffum fufpendi vfque ad ceffum, & deceffum refignatarij, referunt decifum Nicol. Garc. *d.cap.3.num.78.in 1.& 2.* declarat. Armendar. *d.l.1. de filiis Presbyt. num.37.& 38.*

41. Patrem, qui eft coadiutor filij in Canonicatu, teneri cedere omne ius filio, poffe tamen fibi aliquem feruare fructum, aut penfionem, dicit refolutum Armendar. *d. l.1. de filiis Presbyt. num.43.* Garc. *d. part.7. cap.3. num.80.* vbi *num.86.* addit fuiffe pariter decifum, non effe concedendum vt filius poffet retinere Canonicatum, quia agitur de fuccedendo de nouo, & fic de acquirendo beneficium, in quo pater, contra hoc decretum.

41. Pater, qui eft coadiutor filij in Canonicatu tenetur cedere omne ius filio.

42. *Aliàs ipso iure eo priuatus existat, &c.*] Præfumptam difpenfationem, in qua fundatur reg. de triennali, non habere locum contra decretum huius cap. itavt poffidentes beneficium contra eius difpofitionem ex tali præfumpta difpenfatione fuam poffeffionem tueri valeant, referunt decifum Nicol. Garc. *d.cap.3.n.88.* Armendar. *d.l.1. de filiis Presbyt. num.42.*

42. Difpenfatio præfumpta in qua fundatur reg. de triennali non habet locum contra hoc decretum.

43. *Ad hac reciproca resignationes, &c.*] Vide Nauar. *cons.5. in antiq.* aliàs *cons.10. in nouis, de renuntiat.* Sayro *in floribus decis. sub hoc tit. decis.6.* Fr. Emman. *in sum.p.1.cap.56 n.9.* Flamin. Parif. *de resignat. benefic.lib.14.q.9.*& quo pacto probentur, vide Aloyf. Ricc. *in collect. decis. p 5. collectan.1705.*

43. Refignationes reciprocæ prohibentur.

44. Decretum hoc difponere tantùm circa reciprocas refignationes poft ipfum Concil. in fauorem filiorum faciendas, ait refolutum Armendar. *d.l.1. de filiis Presbyteror. n.5.*

44. Poft ipfum Conc. in fauorem filiorum faciendæ.

Beneficia

Beneficia curata in simplicia conuerti non possunt, etiam cum assignatione vicarij perpetui, & quæ in Curata redacta fuerint post mortem vicarij, vel Rectoris redeant ad pristinam naturam.

CAPVT XVI.

1\. Doctores de materia cap. agentes.

1\. VIde Nicol. Garc. *de benefic. p.* 12. *cap.* 2. *n.* 87. Mari. Antonin. *var. resol. lib.* 1. *resol. vlt. casu* 69. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 492. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 383. *n.* 6. *&* 7. *in* 2. *edit.* latè Monet. *de commut. vltim. volunt. cap.* 11. *n.* 64. *cum seqq.* metipsum *de offic. & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 68. *num.* 9.

2\. Beneficium Curatum quod dicatur.

2\. *Quæ curam animarum*, &c.] Quod dicatur beneficium curatum, & quæ parochialis Ecclesia, dixi latè *de officio & potest. Parochi cap.* 1. *ex num.* 35. Et ad hunc effectum ne in simplex conuerti possit per Episcopum, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis.* 2. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 618. *in* 2. *edit.*

3\. *Quomodocunque retinent.*] Vide Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verbo vnio.* §. 3.

4\. Parochiales Ecclesiæ in simplicia beneficia conuerti non possunt.

4\. *In simplex beneficium*, &c.] Parochiales Ecclesiæ in simplex beneficium conuerti non possunt, etiam in aliqua parte fructuum ipsarum Parochialium, vt refert decisum Nicol. Garc. *d. part.* 12. *cap.* 8. *num.* 87. & Aloys. Ricc. *d. resol.* 383. *n.* 6. *&* 7.

5\. Beneficia simplicia non potest ordinarius separare ab Ecclesiis parochialibus, si illis vnita essent.

5\. Beneficia simplicia, siue oratoria non poterit ordinarius separare ab Ecclesiis parochialibus, si illis vnita essent, etiamsi illis separatis Parochiales non egeant. Nicol. Garc. & Aloys. Ricc. *locis proximè citatis.*

6\. Beneficia simplicia in Curata ab ordinario conuerti non possunt.

6\. Nec etiam vice versa beneficia simplicia in Curata ab ordinario conuerti possunt, sicut attestantur resolutum Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 492. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 383. *num.* 6. *&* 7. *in* 2. *edit.* Nicol. Garc. *d. p.* 12. *cap.* 5. *n.* 3. vbi intelligit, cessante causa & necessitate, nam ea interueniente, Ecclesiam simplicem in Curam & parochialem erigere posse Episcopum, tenent Rebuff. *in praxi benefic. tit. de erect. in Curatam, & parochialem*, Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 5. *cap.* 29. *q.* 25. *& lib.* 6. *cap.* 30. *q.* 3. *&* 4.

7\. Parochialem Ecclesiam in Collegiatam erigere non potest Episcopus.

7\. Episcopus non potest erigere Ecclesiam parochialem in Collegiatam, vt per Aldan. *in compend. Canon. resolut. lib.* 3. *tit.* 5. *num.* 2. vbi refert sic fuisse decisum à S. Congregat. Rit. in Capuraquen. 12. Iulij 1628.

8\. *Assignata vicario perpetuo congrua portione.*] Vide posita *ad cap.* 5. *&* 7. *sess.* 7. *de reform.*

Episcopi

Episcopi dignitatem suam conseruent, nec Principibus, vel Baronibus secularibus assistant, aut inseruiant.

CAPVT XVII.

1. VIde Vgolin. *de officio, & potest. Episcopi, cap. 3. in princ. num. 1.* metipsum *in simili tractat. part. 2. allegat. 1. à princip.* nouissimè Alzedo *in praxi Episcop. part. 1. cap. 12. de praeminentia, ac pralatione Episcoporum.* 1. Doctores de materia cap. agentes.

2. Episcopus in omnibus suæ diœcesis Ecclesiis, quantumuis exemptis, & priuilegiatis, est honorandus, eique in choro, Capitulo, & processionibus, ac aliis actibus publicis primus locus, & prima sedes, quam ipse elegerit, danda est, nec potest prohiberi quominus in dictis Ecclesiis, etiam exemptis, Pontificalia exerceat, immò potest Episcopus contradictores pœnis, & censuris ecclesiasticis compellere, vt per Aldan. *in compend. Canon. resol. lib. 4. tit. 3. n. 10.* vbi refert sic fuisse decisum à S. Congr. Rit. in Tullen. 6. Decembris 1613. 2. Episcopus in omnibus suæ diœcesis Ecclesiis quantumuis exemptis est honorandus.

3. Honor, & sublimitas Episcopalis, inquit S. Ambros. *de dignitate Sacerdotum cap. 2.* nullis poterit comparationibus adæquari, si Regum fulgori compares, & Principum diademati longè erit inferius, quàm si plumbi metallum ad auri fulgorem compares. 3. Honor & sublimitas Episcopalis nullis poterit comparationibus adæquari.

4. Quantum cœlum terrâ pretiosius est, quantùmque anima corpori, spiritus carni, diuina humanis præstant, tantum Episcoporum principatus omnia ciuilia Regna, & potestates antecellit, ex Nazianz. *in orat. 17. ad ciues Nazianzenos,* & Chrysost. *lib. 3. de Sacerd.* Vnde S. Ambros. *vbi suprà c. 3.* profitetur nihil in seculo sublimius Episcopis reperiri posse, & nihil esse Episcopo excellentius. 4. Episcoporũ principatus omnia ciuilia Regna, & potestates antecellit.

5. Episcopatus igitur dicitur culmen omnium dignitatum, *cap. venerabilis, de preben.* ibi, *ad culmina dignitatum,* vbi omnes explicant, id est, ad Episcopatum, vt per glos. *verbo dignitatum, in cap. 2. eod. tit. lib. 6.* cum similibus, exornant Cassan. *in Catalogo gloria mundi part. 4. consid. 25.* Paul. Fusc. *de visitat. lib. 1. cap. 2. num. 12.* & plures citati ab Alzedo *d. cap. 12. num. 1.* consonat *cap. 1. sess. 24. de reformat.* vbi Episcopus dicitur super omnes gradus constitutus, & suprà *hac eadem sess. cap. 6. vers. Episcopis praterea*, vbi dicitur Episcopis primam deberi sedem, & præcipuam omnium rerum agendarum auctoritatem, exornat Sbroz. *de officio vicar. in praef. à princip.* & præcipuè *à num. 9.* immo & Angelis præcellere, quatenus Ecclesiam regere scientia diuinitus communicata datum est, multis probat Thom. Bossi. *de signis Ecclesia tom. 2 lib. 16. cap. 9.* 5. Episcopatus dicitur culmen omnium dignitatum.

6. Quare ab ipso nascentis Ecclesiæ exordio Principes Catholici verbis, & factis semper ostenderunt quantum Episcopis tribuendum esset, in omnibus se illis inferiores profitentes. Et primum Constantinus ille magnus ingressus locum in quo Episcopi conuenerant ad Concilium Nicænum celebrandum in medio conuentus erectus constitit, 6. Principes Catholici semper Episcopos magni habuerunt.

RRR 1 ac

ac cùm parua quædam sella ex auro fabricata illi esset loco posita, non prius consedit quàm Episcopi ad id annuissent, vt est apud Euseb. *lib. 1. de vita eiusdem Constantini cap. 10.* Nec solùm Episcopos vt Patres, immò verò vt Dei Prophetas omnino honorificè venerabanrur, vt idem Euseb. *in eadem historia* memoriæ prodidit *lib. 3. cap. 22.* Item Valentinus Imp. virtutibus, & rebus gestis vbique clarus ipsos Episcopos in summa veneratione habuisse legitur *lib. 7. tripartita historia cap. 8.*

Sacri Canones exactè obseruandi sunt, nec nisi vrgenti causa dispensandum est.

CAPVT XVIII.

1. Dispensatio est legis relaxatio.

1. Collige ex text. dispensationem esse legis relaxationem cum causæ cognitione ab eo, qui potestatem habet dispensandi, vt probatur ex illis verbis ibi, *legem soluere*, &c. & ibi, *id causa cognita*, &c. ita glos. pen. *in cap. requiritis. §. nisi rigor.* 1. q. 7. Nauar. *in cap. quem pœnitet num. 7. de pœnitent. dist. 1. & in man. prel. 9. num. 13.* Couar. *de sponsalib. part. 2. cap. 6. §. 9. num. 1.* Rebuff. *in praxi benef. tit. de dispensat. num. 1.* Alphonf. Aluarez Guerrero *in speculo iuris Pontif. cap. 17. de dispensat. Episcopi, in princ.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. part. 1. lib. 2. cap. 31. num. 1.* Fr. Emman. *quæst. regul. tom. 2. quæst. 46. art. 1.* Monet. *de distrib. quotid. part. 2. q. 14. num. 2.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori ecclef. decis. 260. in 1. edit.* aliàs *resol. 227. num. 2. in 2. edit.* Sanch. *de matrim. lib. 8. disput. 1. num. 2.* Sayr. *in claui Regia lib. 6. cap. 11. à princip.* Card. Tusch. *lit. D. concl. 457.* Soar. *de legib. lib. 6. cap. 10. num. 7.* Cardos. *in praxi iudicum, verbo dispensatio num. 1.* Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælator. tom. 2. quæst. 30. art. 1.* Porrel. *in dubiis regular. verbo dispensare,* Hieronym. Roderic. *in compend. Regular. resolut. 51. num. 1.* Vgolin. *de officio Episcopi cap. 7. num. 1.* Ego ipse *in simili tract. part. 2. allegat. 33. numer. 3.*

2. Causa rationabilis debet ad dispensandum concurrere cum legitima auctoritate.

2. *Quòd si vrgens, iustaque ratio*, &c.] Ergo ad dispensandum debet cum legitima auctoritate concurrere rationabilis causa iuxta viri boni arbitrium, vt per Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 13. cap. 19. num. 194. cum seqq.* Fr. Ioan. à Cruce *de statu Religion. lib. 2. cap. 1. dub. 1.*

3. Causa legitima, & illius cognitio requiritur in dispensatione, quæ ab inferiore dimanat.

3. *Causa cognita.*] Legitimam causam, & illius cognitionem requiri in dispensatione quæ ab inferiore dimanat, tenenr Gutier. *Canon. lib. 1. cap. 19. num. 5.* Menoch. *cons. 16. num. 15.* Sanch. *de matrim. lib. 3. disput. 8. num. 3. & lib. 8. disput. 17. num. 10.* Fernandez *in examine Theologiæ moralis part. 1. cap. 6. §. 10. num. 1.* Ego ipse *d. allegat. 33. num. 4.* quia per illam vulneratur ius publicum, vt ex Puteo tradit Aloys. Ricc. *in praxi aurea resolut. 410. num. 3.* nam si fiat sine causa, dicetur potius dissipatio, quàm dispensatio, sicut ex S. Bernardo colligunt Curt. sen. *cons. 19.*

conſ. 19. *incip. Aggredior, num.* 6. & Socin. iun. *conſ.* 120. *num.* 28. *vol.* 2. & ceſſante cauſa ceſſat diſpenſatio, gloſ. *verbo ceſſante, in cap. poſt tranſlationem, de renunciat.* & alij citati ab Aloyſ. Ricc. *d. reſolut.* 410. *numer.* 8.

4. Vnde diſpenſatio quæcunque inferioris in lege ſuperioris abſque cauſa legitima facta eſt irrita, vt reſoluunt Couar. *de ſponſal. p.* 2. *cap.* 6. §. 9. *num.* 1. Gutier. *d. cap.* 9. *num.* 5. Nau. *d. prel.* 9. *num.* 15. Sanch. *d. lib.* 8. *diſput.* 17. *num.* 4. Ludouic. Miranda *d. quæſt.* 30. *art.* 4. *concl.* 4. Ego ipſe *d. allegat.* 34. *num.* 1. Non ſic dicendum de diſpenſatione Epiſcopi, vel alterius inferioris in propriis conſtiturionibus facta, vt per Bottæ. *in tract. de Synodo Epiſcopi part.* 2. *art.* 4. *num.* 8. Gambar. *de auctorit. Legati lib.* 10. *numer.* 442. *& ſeqq.* Nauar. *in man. cap.* 25. *num.* 74. *in fine*, Sayr. *de cenſur. lib.* 6. *cap.* 11. *num.* 11. quos refert & ſequitur Sanch. *d. diſput.* 17. *num.* 27. Soar. *de legib. lib.* 6. *cap.* 15. *num.* 8. Salas *eod. tract. diſput.* 20. *ſect.* 4. *num.* 43. Baſil. Pontif. *in tract. de matrimon. lib.* 8. *cap.* 5. *num.* 3. metipſum *d. allegat.* 34. *num.* 2. *cum ſeqq.* vbi multipliciter declaro, & *à num.* 8. quæro an diſpenſatio Archiepiſcopi in decretis Synodi Prouincialis facta ſine cauſa legitima valeat, de quo etiam Aloyſ. Ricc. *in deciſ. Curiæ Archiepiſcop. Neapolit. part.* 4. *deciſ.* 122.

4. Diſpenſatio quæcunque inferioris in lege ſuperioris abſque cauſa legitima facta eſt irrita.

Duellorum vſus tollendus eſt, & pugnantes ac permittentes puniendi ſunt, vt ibi.

CAPVT XIX.

1. VIde Ioan. de Lignano, Iacob. de Caſtello, aliàs de Villa ſancta, Iulium Ferret. & Antonium Maſſam Galeſ. *in ſuis particularibus tractatibus de duello tom.* 12. *tractatuum Doctorum à fol.* 295. item Henric. Bocer. Lucam Floron. & Anton. Peregrinum *in ſimilibus tract.* Ordin. Reg. Luſit. *lib.* 5. *tit.* 43. Caiet. Armil. Sylueſt. & alios Summiſtas *verbo duellum*, Lancel. Conrad. *in templo omnium iudic. lib.* 1. *cap.* 1. §. 3. *verſ.* 13. Bernard. & Salzed. *in pract. cap.* 100. aliàs 103. *in nouiſſ. edit.* Alciat. *in lib. de ſingulari certamine, & in conſ. de materia duelli, in fine dicti lib.* Maiol. *de irregul. lib.* 5. *cap.* 18. Nauar. *conſ.* 1. *&* 2. *de purgat. vulgari*, Perez per text. *ibi in l.* 3. *gloſ.* 1. *per totam, tit.* 13. *lib.* 8. *Ordin.* Mench. *illuſtr. cap.* 49. *num.* 11. *cum ſequent.* Petr. à Nauar. *de reſtitut. tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 280. *cum ſeqq.* Mich. Salon. 2. 2. *quæſt.* 64. *art.* 3. *controu.* 3. Vinald. *in candel. aureo tit. de ſuſpenſ. num.* 68. *cum ſeqq.* Burg. de Pace *in l.* 1. *Tauri ex num.* 413. *vſque ad num.* 421. Ioſeph. Ludou. *Lucenſi deciſ.* 11. Stephan. Quarant. *in ſumm. Bullarij, verbo duellum*, Viui. *tom.* 2. *commun. opin. in fine tract. de feudis tit.* 2. *num.* 85. Henriquez *in ſum. lib.* 13. *cap.* 39. §. 3. Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. part.* 1. *lib.* 4. *capit.* 23. *numer.* 23. Bañes 2. 2. *quæſt.* 64. *artic.* 7. *dub.* 3. Fr. Emman. *queſtion. regular. tom.* 3. *quæſtion.* 61. *artic.* 1. *verſ. decimò*,

1. Doctores de duello agentes.

Soar. *tom. 5. de censur. disput.* 31. *sect.* 4. Zetol. *in praxi Episcop. verbo duellum*, Galet. *in margarita casuum conscient. eod. verbo*, Bobadil. *in sua politica lib. 2. cap.* 14. *num.* 41. Petr. Caball. *in tract. de omni genere homicidij num.* 76. *cum seqq. & conf.* 9. *lib.* 1. Sayr. *in claui Regia lib.* 7. *cap.* 13. *à num.* 11. *& de censur. lib.* 3. *cap.* 31. *à num.* 29. Paul. Comitol. *respons. moral. lib.* 6. *quæst.* 13. *cum seqq.* Azor. *institut. moral. part.* 3. *lib.* 2. *cap.* 5. Martin. Delri. *disquisit. magic. lib.* 4. *cap.* 4. *sect.* 2. Molin. *de iustit. tom.* 4. *tractat.* 3. *disput.* 17. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 21. *cap.* 7. *num.* 75. *cum seqq.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 8. §. 2. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 39. *num.* 19. *cum multis seqq.* Molfes. *in summa Theolog. moralis tract.* 7. *cap.* 18. *num.* 17. *cum seqq.* Filliuc. *tom.* 1. *tract.* 15. *num.* 103. *cum seqq. & tom.* 2. *tract.* 29. *cap.* 8. Bonacin. *de censuris disp.* 2. *quæst.* 6. *puncto* 2. & nouissimè *de censuris extra Bullam disput.* 2. *quæst.* 3. *puncto* 48.

2. Pius V. statuit circa duella.

2. Pius V. *in sua constitut. incip. Ea quæ à Prædecessoribus, sub dat. Idibus Nouembris* 1560. innouat, & approbat de mera deliberatione, & ex certa scientia singulas Iulij II. Leonis X. & Clementis VII. constitutiones, & litteras contra duellantes, & singulos, quos litteræ ipsæ concernunt, & concernent sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, perpetuæ infamiæ, diffidationis, criminis læsæ maiestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, & priuationis statuum, & dominiorum, ac feudorum, & vicariatuum, ac aliorum bonorum suorum, ac depositionis illorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia imposterum obtinenda, ac interdicti, & aliis censuris, & pœnis ecclesiasticis, & temporalibus, aliisque in eiusmodi litteris contentis, quas contrauenientes eo ipso incurrant, & intestabiles fiant, & vltra pœnas prædictas carceribus mancipari, & detineri, & pœnis prædictis irremissibiliter puniri debeant, perpetuò obseruari, & per executores in dictis litteris deputatos aduersùs eosdem contra facientes ad totalem executionem dictarum pœnarum procedi debere decernit, illásque tam ad pugiles taliter pugnantes, quàm eos ad id tentantes, & prouocantes, aut locum, seu campum ad pugnandum dantes, seu concedentes, ac in illis astantes, & interessentes, ac certantes comitantes, & comitiuam præstantes, necnon consulentes, ac adhærentes, & fautores, necnon chartas certaminis, seu duelli subscribentes, vel affigentes, aut publicantes extendit cum priuatione beneficiorum, si ecclesiastici sint, obtentorum, & inhabilitate ad alia in posterum obtinenda, &c.

3. Gregorius XIII. circa idem.

3. Gregorius XIII. *in sua constitut. incip. Ad tollendum, sub dat.* 24. *Decembris* 1582. ampliat decretum Concilij in præsenti ad omnes illos, qui ex condicto statuto tempore, & in loco conuento monomachiam commiserint, etiamsi nulli patrini, sociíve ad id vocati fuerint, nec loci securitas habita, nullæve prouocatoriæ litteræ, aut denunciationis clausulæ præcesserint, censuris, & pœnis omnibus in hoc decreto propositis teneri perinde ac si publico, & consueto

fueto abufu fingulare certamen iniuiffent ; volens etiam locorum dominos, fi certamen ex condicto huiufmodi permiferint, aut quantum in fe fuerit, non prohibuerint, omnéfque illud fieri mandantes, inftigantes, auxilium, confilium, vel fauorem dantes, equos, arma, pecuniam, commeatum, & alia fubfidia fcienter fubminiftrantes, aut ex compofito fpectatores, vel focios quouis modo fe fe præbentes eifdem cenfuris, & pœnis fubiacere, etiamfi illi, qui ad locum deftinatum pugnaturi accefferunt, impediti pugnam non commiferint fi per ipfos non fteterit, quominus illa committatur. Non obftantibus, &c.

§4. Clemens VIII. *in fua conftitut. incip. Illius vices, fub dat.* 2. *Septembris* 1592. confirmat, declarat, & extendit fupradictas conftitutiones Apoftol. & decretum Concilij in præfenti, ac infuper decernit & declarat eafdem conftitutiones, ac decretum huiufmodi locum habere vbique gentium, & terrarum, inter quafcunque perfonas etiam armatas, & in caftris, feu propugnaculis militantes, etiam vbi Catholicæ fidei hoftium furor impune graffatur, vel fit dominiis per eos occupatis, feu detentis. Idem quoque iuris cenfendum effe decreuit fi publico, & forfan iufto bello indicto miles aliquis contra alterum in aduerfariorum exercitu militantem, fiue aliàs in hoftium caftris, præfidiis, aut terris degentem priuatas fimultates atque inimicitias publicæ caufæ intermifcendum etiam ducum permiffu ex condictu ad fingulare certamen defcendat, aut illum prouocet, necnon iifdem pœnis, decreto, & conftitutionibus teneri eos, inter quos pactiones initæ fint de dirimendo certamine cùm primùm alteruter vulneratus fuerit, feu fanguinem effuderit, aut certus ictuum numerus vtrinque illatus fuerit, vel fi conuenerint vt non finguli cum fingulis, fed bini, terni, aut plures hinc inde pugnent, & non folùm locorum dominos, fed etiam Magiftratus, Præfides, locumtenentes, aut etiam militum duces, & capitaneos in caftris, vel extra ea, in alieno, vel hoftili folo, vel cum militibus exercitus aduerfariorum monomachiam in quocunque cafu per præfentem, vel alias conftitutiones huiufmodi prohibitis permittentes, vel quantum in ipfis eft, non prohibentes, aut poft admiffum crimen veniam & impunitatem concedentes. Præterea pari ratione prohibet omnia, & fingula eius generis fcripta, manifefta, feu fides vulgo appellata, quæ etiam fine expreffa prouocatione ad certamen quafi præparatoria quædam ad chartulas, feu libellos prouocatorios, & ad duella, illorúmque veluti radices, aut femina vtplurimum laceffendi aliquem ad pugnam, & fufcitandæ fimultatis, atque inimicitiæ materiam, & occafionem præbent, &c.

4. Clemens VIII. circa idem.

5. Nouiffimè pius & iuftus Ludouicus XIII. Francorum Rex abolitis, & caffatis quibufcunque prædecefforum conftitutionibus, & irritatis omnibus confuetudinibus bellandi fingulari certamine, addidit præterea pœnam contumacibus, & inobedientibus confifcationis bonorum,

5. Ludouicus XIII. Francorum Rex circa idem.

norum, dignitatis, nobilitatis quoad gens sibi subdita facilis ad pugnam eximeretur hac turpi,& inhumana laniena.

6. Duellum commissum in loco priuato, & non tuto, sine patrinis,&c. an dicatur comprehensum sub hoc decreto.

6. Sed primò quæritur vtrùm Concil. in præsenti procedat quando duellum fuerit commissum in loco priuato, & non tuto, sine patrinis, sociisve ad id vocatis, ac sine prouocatoriis litteris, & chartellis, ac etiam pugna non perfecta? Negant ex eo, quia hoc non est propriè duellum. Pereg. *de duello quæst.* 15. *num.* 3. *& seq.* *& q.* 20. *num.* 3. Bonacin. *de censur. extra Bullam in Cœna Domini disput.* 2. *q.* 3. *puncto* 48. *num.* 15. vbi post Luc. Floron. *cap.* 5. §. 1. *vers. tertium est*, obseruat dictam constitut. Clementis VIII. intelligendam esse iuxta communem loquendi vsum, & sensum aliarum constit. quas illa confirmat, & quòd in aliis constitut. sermo est de pugna, quæ fit statuto loco, & tempore.

7. Conflictus particulares an liciti sint.

7. Secundò quæritur, vtrùm liciti sint conflictus illi particulares qui inter hostes solent fieri tempore belli, inter vnum scilicet, & vnum, decem & decem? Resp. maximè si publica auctoritate suscipiantur ob commune bonum, secus si causa ostentationis virium, & ob vanam gloriam, vel absque iusta causa. Vide Petr. à Nauarra *de restitut. lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 295. *& seq.* Valer. Reginald. *d. lib.* 21. *num.* 79. Floron. *de duello cap.* 3. Pereg. *in simili tract. quæst.* 2. *ad fin.* Sanch. *d. lib.* 2. *cap.* 39. *num.* 11. Sayr. *d. cap.* 13. *num.* 16. Bonacin. *de censuris in communi disp.* 2. *q.* 6. *puncto* 2. *num.* 3. *& de censuris extra Bullam disp.* 2. *quæst.* 3. *puncto* 48. *num.* 4.

8. Duellum obiter aspicientes an comprehendantur sub hoc decreto.

8. Tertiò quæritur, an sub hoc decreto,& constitutionibus supradictis comprehendantur illac transeuntes,& obiter aspicientes duellum? Negant Valer. Reginald. *d. lib.* 21. *num.* 77. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 8. §. 2. *num.* 5.

9. Duellantium pœnas an incurrant qui sese obuiam habentes diffidunt se in tali loco, & ibi statim pugnant.

9. Quartò quæritur, an incidat in pœnas pugnantium in duello qui sese obuiam habentes diffidunt se in tali loco, quo statim tendunt, & ibi pugnant? Affirmant, cùm adsit assignatio loci, & temporis præsentis, nisi excusentur ignorantia, Sanch. *d. lib.* 2. *capit.* 39. *num.* 28. Filliuc. *tract.* 29. *cap.* 8. *num.* 112. Bonacin. *d. puncto* 2. *num.* 6. *& d. puncto* 48. *numer.* 7. Contra Iacob. de Graff. *in aureis decis. lib.* 1. *cap.* 7. *num.* 22. existimantem hoc casu istos non videri incidere in pœnas pugnantium in duello.

10. Duelli pœnas an incurrat, qui dicit alteri, veni ad talem locũ, te ibi expecto.

10. Quintò quæritur, an incurrant pœnas duelli, qui dicit alteri, Veni ad talem locum, te ibi expecto: aut sic loquitur, Eas ad capiendum ensem, hîc te expecto, vel in tali loco? Affirmant, quia pugna initur ex præuia conuentione, statuto tempore, & loco, Pereg. *de duello quæst.* 15. *num.* 3. Bonacin. *d. puncto* 48. *num.* 7. vbi idem dicit de illo, qui alteri dicit, Inuito te ad duellum nunc in hoc loco, modò non fiat ex composito, & ex calore iracundiæ; idem quoque affirmat de eo, qui alium ad pugnam prouocat cùm prima vice sibi occurrerit in Vrbe.

11. Duellum an committat qui ad euitãdam loci irreuerentiam inimico, quem videt in Ecclesia, dicit, exi foras.

11. Sextò quæritur, an committat duellum, qui ad euitandam loci irreuerentiam, aut suum periculum, inimico, quem videt in Ecclesia

clesia esse, aut in loco sibi periculoso, vbi habet comitatum, vel famulos, dicit, exi inde? Negant, quia non destinatur propriè locus, sed solùm intenditur euitatio irreuerentiæ, Sanch. *d. cap.* 39. *num.* 28. Peregr. *de duello quæst.* 18. Floron. *eod. tract. cap.* 1. Filliuc. *tom.* 1. *tract.* 15. *num.* 111.

12. Septimò quæritur, vtrùm Titius, qui præmissa cum Caio prouocatione ad duellum se se contulit tempore præfixo ad locum constitutum, sed discessit duello non sequuto, incidat in excommunicationem aliásque pœnas contra duellantes comminatas? Affirmant Vgolin. *d.* §. 2. *numer.* 2. *vers. quartò*, Floron. *de duello capit.* 3. §. 1. *numer.* 14. *fol.* 47. *&* *cap.* 5. §. 1. *numer.* 3. *fol.* 63. *&* *cap.* 6. §. 1. *numer.* 2. *fol.* 84. Peregrin. *eod. tractat. quæst.* 4. *num.* 5. *&* 7. *in fine*, *&* *quæst.* 41. *per tot.* & præcipuè *num.* 2. *&* 4. Sed contrarium sustinent, eorúmque fundamentis respondent Iacob. de Graff. *de casibus reseruat. lib.* 1. *cap.* 7. *num.* 10. *&* 26. Paul. Comitol. *responsf. moral. lib.* 6. *q.* 13. *num.* 5. *vers. quartum*, *&* *q.* 18. *num.* 7. *&* 8. Sanch. *d. cap.* 39. *num.* 28. Bonacin. *d. puncto* 2. *num.* 16. 12. Duello non sequuto discedens an incidat in excommunicationẽ, & alias pœnas contra duellantes comminatas.

13. Octauò quæritur, vtrùm committatur duellum quando Titius offert duellum Caio, illúmque eodem tempore, quo duellum offert, gladio aggreditur, & Caius cogitur ibi statim pugnare? Negant Pereg. *de duello quæst.* 23. Filliuc. *d. tract.* 15. *num.* 110. *& d. tract.* 29. *cap.* 8. *num.* 107. *&* 110. Bonacin. *d. puncto* 48. *num.* 8. *&* 9. vbi reddunt rationem, quia ex parte Titij dicitur potiùs aggressio, & ex parte Caij dicitur defensio, quam non sponte, sed coactè suscipit, nec adest assignatio loci, & temporis. 13. Duellum an cõmittatur si illud offerenti alias statim pugnando aggrediatur.

Nonò quæritur, an quis in foro conscientiæ pœnam excommunicationis contra pugnantes in duello impositam effugiat, si alterum diffiderit, non animo pugnandi, sed tantummodo causa honoris defendendi? Affirmant contra Peregrinum *quæstion.* 24. Lucas Floron. *cap.* 6. §. 2. Filliuc. *d. tract.* 15. *capit.* 5. *quæs.* 5. *numer.* 107. quia hæc non est diffidatio ex condicto cum periculo occisionis, aut vulneris, vel mutilationis, duellum enim sub censuris prohibetur ob periculum grauis læsionis; immo Filliuc. *loco proximè citato num.* 113. probabile censet in foro conscientiæ non affici excommunicatione, etiamsi ad locum conuentum accedant absque animo verè pugnandi, sed tantummodo inferendi aliquos ictus cum morali securitate, quòd nullum vlli parti damnum sequuturum sit, sed potiùs pax inde concilianda; hæc enim non est pugna cum periculo læsionis, vt supponitur, quanquam in foro externo præsumatur duellum, forus enim externus iudicium fert ex actione externa, & internas animi cogitationes non intuetur.

14. Decimò quæritur, an calore iracundiæ excusentur à pœnis duelli qui incontinenti accederent ad aliquem locum, ibíque dimicarent? Affirmant Ioseph. Ludou. *Lucensi decis.* 11. Ced. *ad Decretal. collect.* 117. *num.* 4. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis.* 634. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 573. *in* 2. *edit.* 14. Duelli pœnas an quis effugiat calore iracundiæ.

15. Vndecimò

15. Duellum an sit per se illicitum.

15. Vndecimò quæritur, vtrùm duellum sit per se illicitum? Affirmant regulariter Valer. Reginald. *d. lib.* 21. *num.* 80. Bernard. Græuæ. *ad practicam Cameræ Imper. lib.* 2. *concl.* 100. *consid.* 1. nisi in duobus casibus, quos adducunt Lucas Floron. *cap.* 5. §. 3. Pereg. *quæst.* 16. Azor. *institut. moral. part.* 3. *lib.* 2. *cap.* 5. *quæst.* 3. Sanch. *d. cap.* 36. *num.* 16. Filliuc. *d. tract.* 15. *cap.* 5. *q.* 5. *num.* 109. Becan. *in tract. de fide cap.* 26. *quæst.* 3. Bonacin. *de censuris extra Bullam Cœnæ disput.* 2. *quæst.* 3. *puncto* 48. *num.* 18.

16. Duellum licitum in hoc casu.

16. Primus est ad sedandos duos exercitus contrarios, veluti si existente bello iusto inter duos Principes, vnus illorum vellet bellum in duellum resoluere, prouocando alterum ad singulare certamen, provt Beliarius *in suis commentar. rerum Gallicarum anni* 1528. fecisse refert Franciscum I. Regem Galliæ, misso libello duelli Carolo V. Imp. & Guicciardin. historiæ Italiæ *lib.* 13. idem refert de Francisco Maria Duce Vrbini, vbi apostilla alios refert, Lyran. *cap.* 17. *lib.* 1. *Regum*, Caiet. 2. 2. *quæst.* 91. *art.* 8. *in resp. ad* 3. *vers. quinta causa*, Sayr. *in claui Reg. lib.* 7. *cap.* 13. *num.* 16. Sanch. *d. c.* 39. *n.* 14. Filliuc. *tract.* 29. *cap.* 8. *num.* 142. Bonacin. *de censuris extra Bullam Cœnæ disput.* 2. *q.* 3. *puncto* 48. *num.* 18. *vers. primus.*

17. Duellum licitum etiam in hoc casu.

17. Secundus casus est quando aliquis compellitur sub vitæ periculo acceptare duellum, quilibet enim potest consulere vitæ propriæ etiam cum morte inuasoris. Ad defensionem verò rerum propriarum videtur esse licitum acceptare duellum, quando aliquis eas inuadit, nec aliud adest remedium ad eas defendendas præter acceptationem duelli, tunc enim non dicitur propriè duellum, sed iusta defensio rerum propriarum, ita post multos Bonacin. *d. puncto* 48. *num.* 18. *vers. secundus.*

18. Duellum non dicitur inter infideles punibile pœna huius decreti.

18. *Inter Christianos concesserunt.*] Ergo secus si inter infideles, vt per Martin. Delri. *d. quæst.* 4. *num.* 16. Sanch. *d. cap.* 39. *num.* 29. vbi secus dicit si Christiano pugnaturo cum infideli in suo Regno locum concederet.

19. Ipso iure.

19. *Incurrant.*] Vide Valer. Reginald. *d. lib.* 22. *num.* 76. *post princip.* vbi aduertit non obstare quòd hoc decretum vtatur verbis imperatiui modi, quæ videri possunt significare non sententiam latam, sed ferendam per iudicem, quia ea non diriguntur ad iudicem vt censeantur requirere illius actionem, sed ad reum, quem per imperium efficax ligauit.

20. Sepultura priuantur morientes in duello.

20. *Careant ecclesiastica sepultura.*] Morientes in duello sepultura priuari, asserunt Martin. Carrill. *en la explication de la Bulla de los defuntos part.* 2. *cap.* 4. *num.* 55. Valer. Reginald. *d. lib.* 22. *num.* 76. *vers. accedit*, Galet. *in Margarita casuum conscient. verbo sepultura, vlt.* Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 17. *num.* 4. *vers.* 2. Stephan. Gratian. *discept forens. cap.* 410. vbi etiam resoluit quòd nec sufficit ostendere ante obitum signa pœnitentiæ. Et id locum habere etiamsi ob vulnus in duello acceptum non statim, sed alio die moriatur, asserunt Sancius *in select. disput.* 36. *num.* 9. Diana *resol. moral. part.* 2. *tract.* 2. *miscel. resolut.* 54. Bonacin.

Bonacin.*de censuris extra Bullam,disp.2.quæst.3.puncto* 48.*num.*22. vbi addit Parochum non debere illos sepelire, nec ecclesiasticam sepulturam denegare, si non sit notorium delictum, sed rem ad Episcopum, seu ad ipsius vicarium deferre debere.

Ecclesiastica libertas,& immunitas obseruanda est, & contra violatores statuta est pœna,vt ibi.

CAPVT XX.

1. EX hoc decreto in illis verbis, *Dei ordinatione,& Canonicis sanctionibus institutam*, colligunt communiter Doctores exemptionem à iudicio seculari, & ab oneribus, & tributis impositis per Principes laicos, non solùm lege humana, sed etiam diuina clericis competere. Ita Ioan. Montaig. *de collat. parlam. part.*2.*num.*11.Bursat.*consil.*42.*num.*1. *lib.* 1. *& consil.* 186. *num.*8. *lib.*2. Plot. *in addit. ad vltim. consil. Lauden. num.*8. Euerard.*consil.*30.*num.*23.*ad finem.* Borrel. *consil.*74.*num.*1. Bozz. *de iur.stat.eccles.libert. lib.*4. *cap.*8. Cardinal. Bellarmin. *in controuers. catholic.tom.*2.*lib.*1.*de Clericis*, *cap.*28. *in* 4. *&* 5. *proposit.* Paul.Comitol.*responsf.moral.lib.*1. *cap.*97. *num.*6. *cum seqq.* Glorit. *respons.*13. *num.*4. Sayr. *in claui Regia*, *lib.*12. *cap.*8. *num.*6. Mart. *de iurisdict. part.*2. *cap.* 6. Carol. de Grassis *de effectibus clerical. effectu* 1. *num.* 2. Duard. *in Bullam Cœnæ, canon.*15.*quæst.*18.*num.*6.*cum seqq.* Filliuc. *in quæst. moral. tract.*16. *cap.*11. *quæst.*10.*num.*316. Surd.*consil.*301. *num.* 16. Grilenzon. *consil.* 53. *num.*16. Ludouic. Correa *in repet. cap. inter alia*, *de immunitate Eccles. part.*2.*num.*40. Soar. *ad Regem Angliæ*, *de immunitate Eccles. lib.*4. *cap.*5. *num.*12. *& cap.*8. *num.*16. Bonacina *de contractibus*, *disp.* 2. *quæst.* 2. *puncto* 2. *num.* 8. *& de censuris in Bulla Cœna contentis*, *disput.* 1. *quæst.* 16. *sect.* 1. *puncto* 2. *num.* 5. Ambrosin. *de immunitate*, *cap.* 16. *num.* 4. Ambros.Cardoro *in allegat. iuris super tributo vinis imposito à num.* 22. Paul. Laymann *in Theologia morali*, *lib.*4. *tract.* 9. *cap.* 8. Ascan. Tamburin. *de iure Abbatum*, *tom.* 1.*disp.*15.*q.*19.*& seq.* Squillante *de priuil. cleric. cap.*8. *num.*1.Hieron.Roder.*in compendio quæst.regul.resol.*63.*num.*2. Et latè probauimus *in tract. de iure ecclesiastico*, *lib.*1. *cap.*39. *de priuilegijs cleric.* §.3. *in princip.*

1. Exemptio à iudicio seculari, & ab oneribus, & tributis impositis per Principes laicos lege etiam diuina clericis competit.

2. Debitores fraudulenti ad Ecclesiam cum bonis confugientes non debent ibi multo tempore tolerari, sed ab Ecclesia sunt eiiciendi, ita Aldan.*in compend.canon.resol lib.*3.*tit.*8.*num.*15. vbi refert sic decidisse S.Congr.Episcop.in Baren.12.Martij 1600.

2. Debitores fraudulenti ad Ecclesiam cum bonis ei fugientes, non debent ibi multo tempore tolerari.

3. Milites hospitari facere non potest Magistratus secularis in domibus ecclesiasticarum personarum, quamquam laicis locatis, cùm per indirectum in bonorum ecclesiasticorum redundet, Bonfadin. *in pract. ecclesiast.cap.*20.*num.*3.vbi ait sic decisum in S.Congr.Episcop.in Nouarien.9.Iunij 1617.

3. Milites hospitari facere non potest Magistratus secularis in domibus ecclesiasticarum personarum.

4. Delinquentes dum disputatur an immunitate ecclesiastica gaudere debeant, per ecclesiasticos ministros sub custodia retineri debent.

4. Delinquentes, qui ab Ecclesiis, aliisque locis immunibus extrahuntur, dum articulus, an immunitate ecclesiastica gaudere debeant, discutitur, per ecclesiasticos ministros sub custodia, iuxta Bullam Gregorij XIV. retineri debent, ita Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 16. vbi testatur sic resolutum à sacra Congregat. Episcopor. in Neapolitana 30. Septembris 1616.

5. Clerici, qui post delicta patrata ad Ecclesiã confugiunt, gaudere debent ecclesiastica immunitate.

5. Immunitate ecclesiastica gaudere debent clerici, qui post delicta patrata ad Ecclesias confugiunt extra casus in Bulla Gregorij XIV. comprehensos, cùm in hoc casu Abbatis opinio communiter sit reprobata, ita Aldan. *d. loco*, vbi ait ita decisum à S. Congreg Episcop. in Tropien. 24. Ianuarij 1617.

6. Capellæ priuatorum palatiorum ecclesiastica immunitate non gaudent.

6. Immunitate ecclesiastica non gaudent capellæ priuatorum palatiorum, ita Bonfadin. *d. cap.* 20. *num.* 4. asserens sic decisum à S. Congreg. Episcop. in Marsicen. 17. Nouembris 1617.

7. Immunitate ecclesiastica gaudet pro debito ciuili ad Ecclesiam confugiens.

7. Immunitate ecclesiastica gaudet pro debito ciuili ad Ecclesiam confugiens, ex Bonfadin. *d. cap.* 20. *num.* 7. qui refert ita resolutum à sacra Congregat. Episcopor. in Cortonen. 21. Iulij 1617. & in Beneuentana 10. Maij 1619. & in Senogallien. 22. Nouembris eiusdem anni.

8. Immunitate ecclesiastica gaudent, qui cum armis prohibitis in Ecclesiã se recipiunt.

8. Immunitate ecclesiastica gaudent, qui cum armis prohibitis in Ecclesia se recipiunt, ita Aldan. *dicto titulo* 8. *num.* 16. vbi attestatur sic resolutum in Salernitana 30. Septembris 1616. Nam Armorum prohibitorum gestatio, quamuis in Ecclesiis delictum sit, de comprehensis tamen in Bulla Sanctæ memoriæ Gregorij XIV. non est, secundùm Aldan. *dicto loco*, vbi citat dictam decisionem Salernitanam.

9. Debitores in creditorũ præiudicium res & bona ad Ecclesiam transportare non debent.

9. Doctores res, & bona in creditorum præiudicium ad Ecclesias transportare non debent, sed iudici seculari consignanda sunt, vt illas, & illa, cui de iure adiudicet, ita Bonfadin. *d. cap.* 20. *num.* 10. vbi attestatur sic resolutum à S. Congreg. Episcop. sub die 1. Decembris 1617.

10. Coloni, aut affictuarij, vel partiarij bonorum ecclesiasticorum exemptione collectarum pro portione colonica gaudent.

10. Coloni, aut affictuarij, vel partiarij bonorum ecclesiasticorum, exemptione collectarum tam ordinariarum, quàm extraordinariarum pro portione colonica gaudent, ita Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 17. vbi dicit ita decidisse sacram Congregat. Episcop. in Oppiden. 18. Septembris 1618.

11. Coloni partiarij Episcoporum durante colonia gaudent fori priuilegio.

11. Coloni partiarij Episcoporum durante colonia gaudent fori priuilegio, ita Tamburin. *de iure Abbatum, tom.* 1. *disp.* 20. *sub num.* 4. vbi refert decisum à S. Congreg. controuersiis iurisdictionalibus præposita sub die 6. Decembris 1627.

12. Ordinarius priuare non potest immunitate à gabellis, & aliis oneribus laicalibus si inseruiant Ecclesiis.

12. Immunitate à gabellis, & aliis oneribus laicalibus priuare non potest ordinarius clericos inseruientes Ecclesiis, sed iidem clerici, nisi, vt suprà, inseruiant, ac habitum, & Tonsuram clericalem deferant, aut beneficium ecclesiasticum obtineant, priuilegio fori non gaudent, ex Bonfadin. *d. cap.* 20. *num.* 17. vbi ait sic fuisse resolutum à S. Congr. Episcop. sub die 24. Ianuarij 1631.

13. Causa

13. Causa damnorum datorum per clericos, & ecclesiasticos, seu per eorum animalia, necnon per familiares, ministros, & colonos Episcoporum, & mensæ Episcopalis etiam laicos, seu eorum animalia in bonis quibuscunque tam Ecclesiarum, & personarum ecclesiasticarum, quàm etiam laicorum, spectat ad Curiam Episcopalem priuatiuè. Si verò laici, eorúmve ministri, & animalia damnificent bona Ecclesiarum, & personarum ecclesiasticarum, Curia Episcopalis procedere potest tanquam in causis mixti fori. At, quando coloni, & ministri Ecclesiarum clericorum, & ecclesiasticorum cum animalibus propriis bona laicorum damnificant, cognitio tam quoad bona, quàm quoad personas laicorum, & eorum animalia spectat ad iudicem laicum priuatiuè; sed si cum animalibus ecclesiasticorum, vel Ecclesiarum, quoad personas spectat ad laicum, quo verò ad animalia spectat ad Curiam ecclesiasticam, ita Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 21. vbi testatur sic decidisse sacram Congr. controuersiis iurisdictionalibus præpositam in vna Terracinen. 13. Causa damnorũ datorum per clericos & eorum animalia quando spectet ad Curiam Episcopalem.

14. Absolutio à censuris ob violatam immunitatem ecclesiasticam, iuxta constit. sanctæ mem. Gregorij XIV. quæ incip. *Cùm aliàs nonnulli*, est Sedi Apost. reseruata, vt per Aldan. *d. tit.* 8. *num.* 22. vbi refert decisum de anno 1617. 14 Absolutio à censuris ob violatam immunitatem ecclesiasticam est Sedi Apost. reseruata.

15. *Proptereáque admonet Imperatorem*, &c.] Regem Hispaniarum, cæterósque Catholicæ Reip. supremos Principes esse protectores decretorum Concilij Trid. latè tradit Salgado *de protect. Regia p.* 1. *cap.* 1. *præl.* 2. *num.* 73. 15. Rex Hispaniarum est protector Concilij Trid.

In omnibus decretis salua semper est Sedis Apost. auctoritas.

CAPVT XXI.

1. EX hoc text. vulgò colligitur pro derogatione decretorum huius S. Conc. Trident. sufficere clausulam generalem, non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ita Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 6. *num.* 120. Mart. *de clausul. part.* 4. *claus.* 14. *num.* 3. Bonacin. *de censur. disput.* 2. *quæst.* 5. *puncto* 2. *num.* 4. *vers. ratio desumitur*, Marescot. *var. resolut. lib.* 2. *cap.* 38. *num.* 41. Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap.* 11. *num.* 250. Srephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 5. *capit.* 940. *&* 963. Massobr. *in praxi habendi concursum requis.* 17. *dub.* 4. *n.* 8. secundùm Roman. impress. Fr. Sigismund. à Bononia *de elect. dub.* 5. Nicol. Garc. *de benefic. part.* 5. *cap.* 8. *num.* 87. vbi refert sic respondisse sacram Congreg. Terentil. *in annot. ad decis.* 463. *Buratti*, Anton. Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existent. lib.* 5. *cap.* 14. *num.* 6. *& lib.* 8. *cap.* 4. *num.* 6. vbi attestatur sic fuisse in Rota decisum in vna S. Angeli pensionis 16. Decembris 1594. coram Cardin. Pamphilio sen. & in Bononien. Prioratus 9. Iunij 1606. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo, & apud Farin. *decis.* 179. *n.* 6. 1. Clausula generalis, *non obstantibus constitutionibus Apost.* sufficit pro derogatione decretorum Concilij Trid.

& decis.687.n.24.p.2.recent. Caualer. *decis.60 1.n.3.* vbi dicit censeri derogatum dispositioni Concilij Trid. quando contra illud Papa disponit,& constat derogasse voluisse.

2. Derogatio nec generalis nec specialis Concilij Trid. requiritur si supplicatio manu Papæ signata fuerit.

2. Derogatio nec specialis, nec generalis requiritur Concil. Trid. si supplicatio manu Papæ signata fuerit, ita refert decisum Nicol. Garc. *de benef.p.4.c.5.n.34.& p.5.c.8.n.87.*

3. Priuilegia omnia Regularium sunt reuocata in his, quæ Conc. Trident. aduersantur.

3. Priuilegia omnia Regularium, etiam ea, quæ Mare magnum appellantur, sunt reuocata in his, quæ Concilio Tridenr. aduersantur per Bullam Pij V. 13. Kalend. Martij 1565. vt dicit resolutum Nicol. Garc. *de benef. p.3.c.2.n.258.*

De Indulgentiis.

1 Doctores de Indulgentiis tractatus integros in lucem edentes.

1. De Indulgentiis integros tractatus ediderunt Antonius Rosell. Ludouicus Bologninus, & Felinus Sandæ. *tom. 14. tractatuum Doctorum*, Thom. de Vio, Caietanus, Martin. Nauarrus, Gregorius de Valentia, Antonius Cordubensis, Gaspar Sciopius, Isidorus Valseranus, Ioannes Baptista Paulianus, Cardin. Robert. Bellarminus, Iacobus Nauclantius, Iulius Lauorius, Valentinus Laurentius, Thomas Zerola, Boëtius Epo, Lucas Pinellus, Franciscus Rodriquez, Hieronym. Gratian. Rutilius Benzonius, Antonius Sanctarellus.

2. Doctores de Indulgentiis agentes.

2. Tractant etiam Didac. Nugnus *in 2.2. quæst. 20.* Henriq. *in sum. lib. 7. de Indulgent.* Fr. Emman. *quæst. regular. tom. 2. quæst. 85.* Valent. *tom. 4. disput. 7. quæst. 20.* Soar. *tom. 4. de Pœnitent. prope fin.* Iodoc. Cocc. *in thesauro nouo theologico, verbo Indulgentia*, Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 7. à num. 94. cum multis seqq.* Ægid. de Coninck *de Sacrament. & censur. tom. 2. disput. 12.* Balduin. iun. *super opera controuers. Bellarm. part. 1. lib. 6. de Indulgent.* Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.1. cap.7.* Bonacin. *de Sacrament. disp. 6. q. 1. puncto 1.* Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.3.c.7.* Petr. Coton. *lib. 4. controuers.* Mol fes. *in sum. Theologiæ moralis tract. 7. c. 26. de Indulgent.* Vincent. Filliuc. *in quæst. moral. tract 8. cap. 7. cum seqq.*

3. Indulgentiæ pro Ecclesia S. Mariæ de Monteserrato.

3. Indulgentiæ pro manibus adiutricibus Ecclesiæ S. Mariæ de Monteserrato concedi possunt ex gratia ad supplicationem Oratoris Regis Hispaniarum, ita Aldan. *in compendio Canonic. resolut. lib. 5. tit. 7. num.8.* vbi refert decisum à S. Congr. Rir. in causa montis Serrati 13. Iulij 1630.

4. Bullam Cruciatæ ante vel post suscipere non est necessarium in volentibus consequi Indulgentias Iubilæi, quæ à Summis Pont. pro tempore concedi consueuerunt.

4. Indulgentias Iubilæi, quæ à Summis Pontificibus pro tempore concedi consueuerunt, vt quis consequi valeat in Regnis Hispaniarum, non est necessarium Bullam Cruciatæ ante, vel pòst suscipere, ita nouissimè Sellius *in selectis Canon. cap. 4. num. 16.* vbi refert sic decidisse S. Congr. negotiis Indulgentiarum præfectam sub die 8. Februarij 1631.

De

De delectu ciborum, ieiuniis, & diebus festis.

1. Festos dies quamuis Regulares seruare teneantur quos in sua diœcesi Episcopus seruandos præceperit, ritus tamen eorum quoad Missas celebrandas, & cætera diuina Officia tam publicè, quàm priuatim ab ipsis Regularibus in eorum Ecclesiis persoluenda, illis festis permanere debent, nec circa hæc ab Episcopis quoquo modo quicquam in contrarium eisdem Regularibus præcipi potest, quòd si de facto præceperint, Regulares neutiquam ipsis Episcopis obedire tenentur. Verùm quoad Conciones, & lectiones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debent se conformare Euangeliis, & Epistolis, quibus clerus secularis vtitur illis diebus festis, ita decisum referunt Quarant. *in summ. Bullarij verbo priuilegia Regularium*, Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. n. 47. vers. dies festos*, Laurent. de Peirinis *in constit. sui Ordinis Minimor. tom. 1. constit. 28. Leonis X. n. 2.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 105. n. 34. & 35.*

1. Regulares qualiter festos dies, & ritus seruare tenentur.

2. Festorum ad obseruantiam per Episcopum cum approbatione populi indictorum, potest ipse censuris Regulares compellere, vt per Aldan. *in compend. Canon. resol. lib. 3. tit. 8. num. 12.* vbi refert decisum in Hostunen. 31. Iulij 1627.

2. Festorum ad obseruantiam per Episcopum cum approbatione populi indictorum potest ipse censuris Regulares compellere.

3. Festis diebus licet dare operam rebus ad vitam necessariis, ac tempore perituris, præsertim tempore vindemiarum & messium, ac recollectionis fructuum, vel vbi necessitas vrgeat, & suadeat pietas ad Ordinarij cuiusque iudicium, & censuram, vt referunt decisum Quarant. *in summ. Bullarij verbo dies festi*, Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 23.*

3. Festis diebus licet dare operam rebus ad vitam necessariis.

4. Ecclesiasticus si dat licentiam alicui laborandi, vel vendendi diebus festis, laicus iudex in vim Bullæ Pij V. non potest procedere contra laborantem, seu vendentem, ita Aldan. *d. tit. 8. num. 25.* vbi refert decisum sub die 26. Iunij 1621.

4. Iudex laicus non potest procedere contra laborantes in diebus festis de licentia Ordinarij.

5. Festa Kalendarij Romani non possunt eleuare Episcopi & Regulares ad nobiliorem ritum, puta à semiduplici ad duplicem, sine licentia Sedis Apost. sic Aldan. *d. loco num. 27.* vbi testatur resolutum à S. Congr. Rit. die 28. Octobris 1628.

5. Festa Kalendarij Romani non possunt eleuare Episcopi, & Regulares ad nobiliorem ritum.

6. Festos dies, & ieiunia in suis Ecclesiis annuntiare non prohibentur Regulares, vt per Laurent. de Peirinis *in constit. sui Ordinis Minim. tom. 2. const. 7. Pij V. num. 13. vers. ad primum*, vbi refert ita decisum sub die 2. Iulij 1620.

6. Festos dies & ieiunia in suis Ecclesiis annuntiare non prohibentur Regulares.

7. Festum nouum non potest cogi populus seruare quàm indicta ab Ecclesia, & si nouum instirui petitur, supplicet populus, ita Aldan. *vbi suprà num. 30.* qui ait resolutum à S. Cong. Rit. in Pacen. 20. Aprilis 1602.

7. Festum nouum nō potest cogi populus seruare.

8. Festa Sanctorum certa die adscripta in Kalendario, vel Martyrologio non possunt transferri, vt per Aldan. *d. loco*, vbi dicit sic fuisse decisum à S. Rituum Cong. sub die 28. Octobris 1628.

8. Festa Sanctorum certa die adscripta in Kalendario non possunt transferri.

De Indice librorum, & Catechismo, Breuiario, & Missali.

1. Breuiarium Romanum ac formam illud recitandi instituit Pius V.

1. Breuiarium Romanum, ac formã illud recitandi, instituit Pius V. *constit.* 64. *incip. Quod à nobis*, 7. Id. Iulij 1568. & denuo reuisit, & emendauit Clemens VIII. *constitut.* 86. *incip. Cùm in Ecclesia*, 10. Maij 1602.

2. Breuiarium habẽtes ante 100. annos an satisfaciant recitando iuxta formam Breuiarij noui Pij V.

2. Breuiarium habentes ante 100. annos institutum, non satisfaciunt recitando etiam extra chorum iuxta formam Breuiarij noui Pij V. quod in sua Ecclesia non fuit receptum de consensu Episcopi, & Capituli, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. part.* 3. *cap.* 1. *num.* 155.

3. Breuiarij, & Missalis Romani vsus semel introductus, non potest mutari redeundo ad antiquum.

3. Breuiarij, & Missalis Romani vsus semel introductus in Ecclesia, quæ habet particulare Breuiarium, & Missale, confirmandus est, nec licet redire ad vsum antiqui Breuiarij & Missalis, ita Aldan. *in compend. Canon. resol. lib.* 1. *tit.* 10. *n.* 8. vbi refert ita fuisse decisum à S. Congr. Rit. in Tullen. seu nullius 15. Martij 1608.

4. Breuiarium S. Benedicti reformatum approbatur.

4. Breuiarium sancti Benedicti reformatum ad vsum Breuiarij Romani, exceptis iis, quæ ad regulam sancti Benedicti pertinent, approbatur, & conceditur Monachis dicti Ordinis in Regno Portugaliæ, Sell. *in select. Canon. c.* 50. *n.* 8. vbi ait sic fuisse decisum à S. Cong. Rit. in Portugalen. 21. Februarij 1604. & quòd idem Breuiarium recitare debent Moniales eiusdem Ordinis in d. Regno, quæ Ordinario subsunt, ex ead. S. Cong. Rit. in alia Portugalen. 20. Martij 1604.

5. Breuiarium Benedictinum debet adhiberi ab omnibus Monachis, & Monialibus sub regula S. Benedicti militantibus.

5. Breuiarium Benedictinum debet adhiberi ab omnibus Monachis, & Monialibus sub regula sancti Benedicti militantibus, ex eod. Sellio *d. cap.* 50. *num.* 26. vbi testatur ita resolutum ab ead. S. Cong. in Terraconen. 24. Ianuarij 1615. & in Suessen. 13. Iulij 1619.

6. Breuiarium Benedictinum de mandato Pauli V. pro omnibus Religiosis, qui militant sub regula S. Benedicti.

6. Breuiario Benedictino de mandato Pauli V. pro omnibus Religiosis qui militant sub regula S. Benedicti, vti debent omnes Monachi, & Moniales, qui & quæ militant sub regula sancti Benedicti, Sell. *vbi suprà*, qui dicit sic fuisse decisum ab ead. S. Congreg. sub die 24. Ianuarij 1616.

7. Missali alio, non hoc reformato celebrantes, qui aliàs tenentur ex Bulla Pij V. incurrunt peccatum mort. si scienter, & absque iusta causa id fecerint.

7. Missali alio, non hoc reformato celebrantes, qui aliàs tenentur ex Bulla Pij V. posita in Missali Romano, incurrunt peccatum mortale si scienter, & absque iusta causa id fecerint, vt refert decisum Nicol. Garc. *de benefic. p.* 3. *c.* 1. *n.* 156.

FINIS LAVS DEO.

INDEX

INDEX

Rerum notabilium, quæ in hoc opere continentur.

Prior numerus paginam, posterior & sequentes eiusdem paginæ sectiones demonstrant: vbi autem solus est numerus, is intelligitur esse sectio proximè prænotatæ paginæ.

A

 humeris

Appellatio

B

C

ni

Episcopus

teti

Mensibus

ante

supra

 rem

Paruuli

S.

principalis

T

Vacare

V

INDICIS FINIS.

